

Crna Gora
Vlada Crne Gore

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	12. 12. 20. 25. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	15-2/25 - 1
VEZA:	
EPA:	741 XXVIII
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Br: 11-011/25-4385/4

11. decembar 2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 10. decembra 2025. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O PREKOGRANIČNOJ RAZMJENI ELEKTRIČNE ENERGIJE I PRIRODNOG GASA**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Vlada predlaže Skupštini da, u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 51/06 i 66/06 i „Službeni list CG“ br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18, 47/19, 112/20, 129/20, 65/21, 48/24 i 80/24), ovaj zakon donese po hitnom postupku iz razloga koji su sadržani u Obrazloženju Predloga zakona.

Za predstavnike Vlade, koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su mr ADMIR ŠAHMANOVIĆ, ministar energetike i rudarstva i DINO TUTUNDŽIĆ, državni sekretar u Ministarstvu energetike i rudarstva.

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić, s. r.

**ZAKON
O PREKOGRANIČNOJ RAZMJENI ELEKTRIČNE ENERGIJE I PRIRODNOG
GASA***

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za korišćenje prenosnih sistema za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa, međunarodna saradnja u sprečavanju elektroenergetskih kriza, priprema za elektroenergetsku krizu i upravljanje tom krizom poštujući zahtjeve konkurentnog unutrašnjeg tržišta električne energije, dodjela prekozonskog kapaciteta i upravljanje zagušenjima na dan-unaprijed i unutardnevnom tržištu električne energije, način obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja gasom i transparentnosti tržišta električne energije i gasa i druga pitanja od značaja za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa.

Principi razmjene

Član 2

Prekogranična razmjena električne energije i prirodnog gasa (u daljem tekstu: gas) u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i ovim zakonom zasniva se na:

- 1) povećanju konkurentnosti tržišta električne energije i gasa dodjelom raspoloživih prekozonskih prenosnih kapaciteta uz primjenu postupaka za utvrđivanje naknade za prekogranične tokove;
- 2) uspostavljanju funkcionalnog i transparentnog veleprodajnog tržišta električne energije i gasa, sa visokim nivoom sigurnosti snabdijevanja;
- 3) primjeni postupaka za usklađivanje pravila za prekograničnu razmjenu;
- 4) usaglašavanju nediskriminatornih pravila za korišćenje sistema za prenos gasa, terminala za tečni prirodni gas (u daljem tekstu: TPG) i skladišnih postrojenja;
- 5) sigurnosti snabdijevanja gasom;
- 6) primjeni principa za dodjelu i naplatu prekograničnih kapaciteta, usaglašenih na nivou Evropske unije i Energetske zajednice;
- 7) transparentnosti uslova za korišćenje prenosnih sistema, određivanju i dodjeli prekozonskih prenosnih kapaciteta, radi nesmetane trgovine kapacitetima;
- 8) transparentnosti pravila za balansiranje prenosnih sistema i usaglašavanje na nivou Energetske zajednice;
- 9) efikasnom postizanju ciljeva Energetske zajednice, a posebno klimatskog i energetskog okvira za 2030. godinu, obezbjeđivanjem tržišnih signala za povećanu efikasnost, veći udio obnovljivih izvora energije, sigurnost snabdijevanja, fleksibilnost, održivost, dekarbonizaciju i inovacije;
- 10) postavljanju osnovnih principa za funkcionalna integrisana tržišta električne energije, kojima se omogućava svim pružaocima resursa i kupcima električne energije nediskriminatorni pristup mreži, osnažuju kupci, obezbjeđuje konkurentnost na globalnom tržištu, kao i upravljanje potrošnjom, skladištenje energije i energetska efikasnost, olakšava agregacija distribuirane potražnje i ponude, omogućava tržišna i sektorska integracija i tržišna naknada za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora.

Supsidijarna primjena

Član 3

Na pitanja prekogranične razmjene električne energije i gasa koja nijesu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 4

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 5

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **Agencija za saradnju energetskih regulatora Evropske unije** je tijelo za saradnju energetskih regulatora Evropske unije koje ima svoje nadležnosti i u Energetskoj zajednici u situacijama koje imaju uticaja na najmanje jednu ugovornu stranu Energetske zajednice i jednu državu članicu Evropske unije, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumom;
- 2) **agent za prenos** je subjekat ili subjekti odgovorni za prenos neto pozicija između različitih centralnih ugovornih strana;
- 3) **agregacija** je funkcija koju obavlja fizičko ili pravno lice koje kombinuje opterećenja većeg broja kupaca ili proizvedenu električnu energiju radi prodaje, kupovine ili aukcije na bilo kojem tržištu električne energije;
- 4) **algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja** je algoritam koji se upotrebljava za uparivanje naloga u jedinstvenom povezivanju unutardnevnog tržišta i kontinuiranu dodjelu prekozonskog kapaciteta;
- 5) **algoritam za cjenovno povezivanje tržišta** je algoritam koji se upotrebljava za istovremeno uparivanje naloga u jedinstvenom povezivanju dan-unaprijed tržišta i dodjelu prekozonskih kapaciteta;
- 6) **aukcija** je postupak kojim se dugoročni prekozonski kapacitet nudi i dodjeljuje učesnicima na tržištu koji su dostavili ponude;
- 7) **balansiranje električne energije** su sve aktivnosti i postupci u svim vremenskim okvirima, kojima operatori prenosnih sistema kontinuirano obezbjeđuju održavanje frekvencije sistema unutar unaprijed definisanog opsega stabilnosti i usklađenost sa količinama rezervi potrebnim za traženi kvalitet balansiranja;
- 8) **balansna energija** je energija koju operatori prenosnih sistema koriste za balansiranje i koju obezbjeđuje pružalac usluge balansiranja;
- 9) **balansni kapacitet** je količina kapaciteta koju je pružalac balansne usluge pristao da rezerviše i u odnosu na koju je pristao da podnese ponude za odgovarajuću količinu balansne energije operatoru prenosnog sistema za vrijeme trajanja ugovora;
- 10) **balansno odgovorni subjekat (BOS)** je učesnik na tržištu, ili ugovorna strana na koju je učesnik na tržištu prenio odgovornost za svoje količinsko odstupanje na tržištu električne energije;
- 11) **centralna ugovorna strana** je subjekat ili subjekti koji zaključuju ugovore sa učesnicima na tržištu, produžavaju ugovore po osnovu postupka uparivanja i omogućavaju prenos neto pozicija po osnovu dodjele kapaciteta sa drugim centralnim ugovornim stranama ili agentima za prenos;
- 12) **cijena količinskog odstupanja** je cijena koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, u svakom periodu poravnanja odstupanja za odstupanje u bilo kojem smjeru;

- 13) **delegirani operator** je subjekat kome je operator prenosnog sistema električne energije ili nominovani operator tržišta električne energije delegirao aktivnosti ili obaveze povjerene operatoru prenosnog sistema ili nominovanom operatoru tržišta električne energije ili ih je dodijelila ugovorna strana Energetske zajednice ili regulatorno tijelo u skladu sa zakonom;
- 14) **demonstracioni projekat** je projekat koji prikazuje neku tehnologiju kao prvu te vrste u Energetskoj zajednici i predstavlja značajnu inovaciju koja prevazilazi najviši nivo postojeće tehnologije;
- 15) **derogacija** je svako odstupanje od primjene zakonskog akta na ograničeni vremenski period;
- 16) **distribucija električne energije** je prenos električne energije srednjenaponskim i niskonaponskim distributivnim sistemima radi isporuke energije kupcima, ne uključujući snabdijevanje električnom energijom;
- 17) **distribuirana proizvodnja** je proizvodnja električne energije u elektroenergetskom objektu priključenom na distributivni sistem;
- 18) **dodijeljena količina** je količina električne energije fizički injektirana u sistem ili preuzeta iz njega i pripisana balansno odgovornom subjektu, a služi za obračun količinskog odstupanja tog subjekta;
- 19) **dodjela kapaciteta** je prekozonska dodjela kapaciteta;
- 20) **država članica** je država članica Evropske unije;
- 21) **dugoročna dodjela kapaciteta** je dodjela dugoročnih prekozonskih kapaciteta putem aukcija prije vremenskog okvira dan-unaprijed tržišta električne energije;
- 22) **dugoročna prava prenosa** su fizička prava prenosa ili finansijska prava prenosa – opcija ili finansijska prava prenosa – obaveza stečena u dugoročnoj dodjeli kapaciteta za prenos električne energije;
- 23) **dugoročne usluge** su usluge koje operator prenosnog sistema električne energije pruža u periodu koji nije kraći od jedne godine;
- 24) **ekonomski višak kod jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutar dnevnog tržišta** je zbir viška dobavljača kod jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutar dnevnog tržišta za određeni period, viška potrošača kod jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutar dnevnog tržišta, prihoda od zagušenja i drugih povezanih troškova i koristi koje povećavaju ekonomsku efikasnost za određeni period, pri čemu višak dobavljača i potrošača predstavlja razliku između prihvaćenih naloga i klirinške cijene po jedinici energije pomnoženu sa količinom energije iz naloga;
- 25) **eksplicitna dodjela kapaciteta** je postupak kojim se pravo na korišćenje prekozonskih prenosnih kapaciteta dodjeljuje učesnicima na tržištu nezavisno od trgovine električnom energijom;
- 26) **elektroenergetski sistem** je tehnički sistem čiji je osnovni zadatak pouzdano i kvalitetno snabdijevanje električnom energijom, a koji čini proizvodnja, prenos, distribucija i potrošnja električne energije;
- 27) **elektroenergetska kriza** je aktuelna ili predstojeća situacija u kojoj postoji značajna nestašica električne energije, kako je u planu spremnosti za rizike predviđeno od strane organa državne uprave nadležnog za poslove energetike, ili u kojoj je nemoguće snabdijevati kupce električnom energijom;
- 28) **Energetska zajednica** je zajednica osnovana Sporazumom o formiranju Energetske zajednice;
- 29) **energetski subjekat** je privredno društvo, pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik koji obavlja energetsku djelatnost;
- 30) **energija iz obnovljivih izvora** je energija iz obnovljivih nefosilnih izvora, kao što je energija vjetra, solarna energija (termalna i fotonaponska), geotermalna energija,

ambijentalna energija, energija plime, oseke i druga energija mora, hidroenergija, biomasa, deponijski gas, gas iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i biogas;

- 31) **Evropska mreža operatora prenosnih sistema električne energije** je udruženje operatora prenosnih sistema električne energije;
- 32) **fizičko zagušenje** je svako stanje sistema u kojem se predviđenim ili ostvarenim tokovima snaga prekoračuju termičke granice elemenata sistema, stabilnost napona ili granice faktora snage elektroenergetskog sistema;
- 33) **funkcija operatora tržišnog povezivanja** je uparivanje naloga sa dan-unaprijed i unutar dnevnih tržišta električne energije za različite zone trgovanja, uz istovremenu dodjelu prekozonских kapaciteta;
- 34) **funkcija optimizacije aktivacije** je funkcija izvođenja algoritma kojim se optimizuje aktivacija ponuda balansne električne energije;
- 35) **funkcija optimizacije za nabavku kapaciteta** je funkcija izvođenja algoritma kojim se optimizuje nabavka balansnog kapaciteta za operatore prenosnih sistema električne energije koji razmjenjuju taj kapacitet;
- 36) **garancija** je garantovanje da će prava na prekozonски kapacitet za prenos električne energije ostati nepromijenjena i da će u slučaju njihove izmjene biti isplaćena naknada;
- 37) **granica pouzdanosti** je smanjenje prekozonskog kapaciteta za prenos električne energije, radi otklanjanja nesigurnosti prilikom proračuna kapaciteta;
- 38) **granice operative sigurnosti** su prihvatljiva operativna ograničenja za siguran rad mreže, kao što su termička ograničenja, naponska ograničenja, ograničenja struje kratkog spoja, frekvencijska ograničenja i granice dinamičke stabilnosti;
- 39) **implicitna dodjela kapaciteta** je postupak kojim se pravo na korišćenje prekozonских prenosnih kapaciteta dodjeljuje učesnicima na tržištu istovremeno sa trgovinom električne energije;
- 40) **integritet sistema** je svojstvo prenosnog sistema gasa, uključujući potrebnu prenosnu infrastrukturu, kojim se tehnički garantuje prenos gasa, održavanjem pritiska i kvaliteta gasa unutar granica koje propisuje operator prenosnog sistema gasa;
- 41) **interkonektor** je prenosni vod ili gasovod koji prelazi ili se proteže granicom između ugovornih strana Energetske zajednice ili između ugovornih strana Energetske zajednice i država članica Evropske unije i koji povezuje nacionalne prenosne sisteme ugovornih strana Energetske zajednice ili ugovornih strana Energetske zajednice i država članica Evropske unije;
- 42) **interoperabilnost** je u kontekstu pametnog mjerenja električne energije sposobnost dvije ili više energetske ili komunikacionih mreža, sistema, uređaja, aplikacija ili komponenti da uzajamno djeluju, razmjenjuju i koriste informacije, radi izvođenja potrebnih funkcija;
- 43) **jedinstveno povezivanje dan-unaprijed tržišta električne energije** je postupak aukcije u okviru kojeg se uparuju prikupljeni nalozi i istovremeno se dodjeljuje prekozonски kapacitet za različite zone trgovanja na dan-unaprijed tržištu;
- 44) **jedinstveno povezivanje unutar dnevnog tržišta električne energije** je kontinuirani proces u okviru kojeg se uparuju prikupljeni nalozi i istovremeno se dodjeljuje prekozonски kapacitet za različite zone trgovanja na unutar dnevnom tržištu;
- 45) **kapacitet** je maksimalni dozvoljeni protok gasa izražen u jedinici zapremine po jedinici vremena ili maksimalna dozvoljena električna snaga elementa elektroenergetskog sistema;
- 46) **kapacitet TPG terminala** je kapacitet za pretvaranje gasa u tečno stanje na TPG terminalu ili unošenje, iznošenje, pružanje pomoćnih usluga, privremeno skladištenje i regasifikaciju TPG-a;

- 47) **klirinška cijena** je cijena određena uparivanjem najvišeg prihvaćenog prodajnog naloga i najnižeg prihvaćenog kupovnog naloga na tržištu električne energije;
- 48) **količinsko odstupanje** je količina električne energije obračunata balansno odgovornom subjektu a predstavlja razliku između dodijeljene količine pripisane tom subjektu i završne pozicije balansno odgovornog subjekta, uključujući svaku korekciju odstupanja primijenjenu na taj subjekat, unutar određenog perioda finansijskog poravnanja odstupanja;
- 49) **kontrolna oblast** je koherentni dio međusobno povezanog elektroenergetskog sistema kojim upravlja jedan operator sistema i obuhvata priključena fizička opterećenja i/ili proizvodne jedinice, ako ih ima;
- 50) **koordinator za krizu** je lice, grupa lica, tim sastavljen od relevantnih nacionalnih rukovodilaca za elektroenergetsku krizu ili institucija koja ima zadatak da djeluje kao kontaktna tačka i koordinira protok informacija tokom elektroenergetske krize;
- 51) **korekcija količinskog odstupanja** je količina električne energije koja predstavlja balansnu energiju primljenu od pružaoca balansne usluge i koju je operator prenosnog sistema tokom određenog perioda poravnanja količinskog odstupanja iskoristio za balansiranje predmetnih subjekata odgovornih za odstupanja, a služi za obračun odstupanja tih subjekata;
- 52) **korisnik sistema** je fizičko ili pravno lice koje isporučuje električnu energiju u prenosni ili distributivni sistem ili preuzima električnu energiju iz prenosnog ili distributivnog sistema;
- 53) **krajnji kupac** je kupac koji kupuje električnu energiju ili gas za sopstvenu potrošnju;
- 54) **kratkoročne usluge** su usluge koje operator prenosnog sistema pruža u periodu do jedne godine;
- 55) **kritični element mreže** je element mreže bilo unutar zone trgovanja ili između zona trgovanja koji je uzet u obzir prilikom proračuna kapaciteta, ograničavajući količinu električne energije koja se može razmjenjivati;
- 56) **kupac** je veleprodajni ili krajnji kupac električne energije ili gasa;
- 57) **malo pravno lice** je pravno lice koje ispunjava najmanje dva od sljedeća tri kriterijuma:
- prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini do 50;
 - ukupan prihod na godišnjem nivou do 8.000.000,00 €;
 - ukupna aktiva do 4.000.000,00 €;
- 58) **mehanizam za razvoj kapaciteta** je mjera kojom se obezbjeđuje potrebni nivo adekvatnosti resursa na unutrašnjem tržištu električne energije plaćanjem za njihovu raspoloživost, isključujući mjere koje se odnose na pomoćne usluge ili upravljanje zagušenjima;
- 59) **metod promjene proizvodnje** je metod pretvaranja promjene neto pozicije određene zone trgovanja električnom energijom u procijenjena povećanja ili smanjenja injektiranja u zajedničkom modelu mreže;
- 60) **model operator prenosnog sistema - operator prenosnog sistema (OPS - OPS)** je model za razmjenu usluga balansiranja električne energije po kojem pružalac balansne usluge pruža usluge balansiranja svom priključnom OPS-u koji zatim te usluge pruža zahtijevajućem OPS-u;
- 61) **model operator prenosnog sistema - pružalac usluge balansiranja (OPS - PUB)** je model pružanja usluga balansiranja električne energije po kojem pružalac usluge balansiranja pruža uslugu operatoru prenosnog sistema koji te usluge pruža zahtijevajućem OPS-u;
- 62) **modul upravljanja kapacitetom** je sistem koji sadrži ažurirane informacije o raspoloživom prekozonskom kapacitetu za dodjelu unutardnevnog prekozonskog kapaciteta za prenos električne energije;

- 63) **nacionalni TCM** su opšti akti ili metodologije (terms and conditions or methodologies - TCM) izrađeni i dostavljeni na odobrenje Regulatornoj agenciji za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti od strane operatora prenosnog sistema i/ili nominovanog operatora tržišta električne energije u skladu sa ovim zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima;
- 64) **nalog** je namjera kupovine ili prodaje energije ili kapaciteta koju izrazi učesnik na tržištu električne energije u skladu sa propisanim uslovima;
- 65) **nefrekvencijska pomoćna usluga** je usluga koju koristi operator prenosnog sistema ili operator distributivnog sistema električne energije u svrhu regulacije napona u stacionarnom stanju, brzog injektiranja reaktivne struje, inercije za osiguranje stabilnosti lokalne mreže, struje kratkog spoja, sposobnosti beznaponskog pokretanja (black start) sistema i sposobnosti ostrvskog rada;
- 66) **neiskorišćeni kapacitet** je kapacitet koji je korisniku sistema prirodnog gasa dodijeljen, a koji korisnik nije prijavio do propisanog roka;
- 67) **nepredviđeni događaj** je utvrđeni i mogući kvar nekog elementa ili kvar elementa koji je već nastao, uključujući ne samo elemente prenosnog sistema električne energije, već i njegove korisnike, kao i elemente distributivnog sistema, ako su važni za operativnu sigurnost prenosnog sistema;
- 68) **neto pozicija** je neto zbir izvoza i uvoza električne energije za svaku tržišnu vremensku jedinicu za zonu trgovanja;
- 69) **netržišna mjera** je svaka mjera na strani ponude ili potražnje koja odstupa od tržišnih pravila ili komercijalnih sporazuma, čija je svrha ublažavanje elektroenergetske krize;
- 70) **nominacija** je prijava korišćenja dugoročnih prekozonskih kapaciteta koju nosilac fizičkih prava prenosa i njegov partner ili ovlašćena treća strana dostavlja operatoru prenosnog sistema električne energije u propisanom formatu;
- 71) **nominovani operator tržišta električne energije (NEMO)** je operator tržišta koga odredi Vlada Crne Gore za obavljanje zadataka koji se odnose na jedinstveno povezivanje dan-unaprijed ili unutar dnevnog tržišta električne energije;
- 72) **novi interkonektor električne energije** je interkonektor koji nije završen do 1. jula 2007. godine;
- 73) **objekat za proizvodnju električne energije** je objekat u kojem se primarna energija pretvara u električnu energiju, a koji se sastoji od jednog ili više modula za proizvodnju električne energije priključenih na mrežu;
- 74) **očekivana neisporučena energija** je procijenjena električna energija koja neće biti isporučena, u određenom geografskom području u određenom vremenskom periodu, zbog nedovoljnog kapaciteta resursa da zadovolje potražnju;
- 75) **očekivani gubitak opterećenja** je očekivani broj časova, u određenom geografskom području u određenom vremenskom periodu, tokom kojih kapacitet resursa ne može da zadovolji potražnju za električnom energijom;
- 76) **oblast odstupanja** je oblast za koju se vrši obračun odstupanja;
- 77) **upravljanje potrošnjom** je promjena potrošnje električne energije krajnjih kupaca u odnosu na njihove uobičajene ili trenutne obrasce potrošnje kao odgovor na tržišne signale, uključujući vremenski promjenljive cijene električne energije ili novčane podsticaje ili kao odgovor na prihvatanje ponude krajnjeg kupca za prodaju smanjenja ili povećanja potražnje po cijeni na organizovanom tržištu, bilo samostalno ili kroz agregaciju;
- 78) **ograničenja prilikom dodjele** su ograničenja koja se uzimaju u obzir prilikom dodjele kapaciteta radi održavanja prenosnog sistema električne energije u granicama

operativne sigurnosti i nijesu prenesena u prekozonski kapacitet ili su potrebna radi veće efikasnosti dodjele kapaciteta;

- 79) **operator distributivnog sistema (ODS)** je energetska subjekat koji obavlja djelatnost distribucije električne energije ili gasa i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbjeđenje dugoročne sposobnosti sistema da zadovolji potrebe za distribucijom električne energije ili gasa na ekonomski opravdan način;
- 80) **operator prenosnog sistema (OPS)** je energetska subjekat koji obavlja djelatnost prenosa električne energije ili gasa i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj prenosnog sistema na određenom području i njegovo međusobno povezivanje sa drugim sistemima, kao i za obezbjeđenje dugoročne sposobnosti sistema da zadovolji zahtjeve za prenosom električne energije ili gasa na ekonomski opravdan način;
- 81) **OPS ugovarač** je operator prenosnog sistema električne energije koji ima ugovorne aranžmane za usluge balansiranja s pružaocem usluge balansiranja unutar druge oblasti planiranja razmjene;
- 82) **operator tržišta električne energije** je energetska subjekat koji pruža uslugu uparivanja ponude i potražnje na berzanskom tržištu električne energije;
- 83) **paneuropski TCM** su opšti akti ili metodologije odobreni od strane Agencije za saradnju energetskih regulatora Evropske unije odnosno nacionalnih regulatornih organa Evropske unije, u skladu sa propisima Evropske unije;
- 84) **period poravnanja odstupanja** je vremenski period za obračun odstupanja subjekata odgovornih za odstupanje;
- 85) **period važenja** je period u kojem se može aktivirati ponuda balansne energije koju je ponudio pružalac usluge balansiranja i u kojem se poštuju sve karakteristike proizvoda i određen je vremenom početka i vremenom završetka;
- 86) **planirana razmjena** je prenos električne energije planiran između geografskih područja, za svaku tržišnu vremensku jedinicu i zadati smjer;
- 87) **pojedinačni model mreže** je skup podataka koji opisuje karakteristike elektroenergetskog sistema (proizvodnju, opterećenje i topologiju mreže) i pravila za promjenu istih prilikom proračuna kapaciteta, koji izrađuju operatori prenosnih sistema i koji se spaja sa drugim komponentama pojedinačnog modela mreže radi izrade zajedničkog modela mreže;
- 88) **pomoćna usluga** je usluga potrebna za rad prenosnog ili distributivnog sistema električne energije uključujući pomoćne usluge balansiranja i nefrekvencijske pomoćne usluge, osim upravljanja zagušenjima;
- 89) **poravnanje količinskog odstupanja** je mehanizam finansijskog poravnanja kojim se balansno odgovornim subjektima naplaćuje ili plaća za količinska odstupanja;
- 90) **specifični proizvod za balansiranje** je proizvod za balansiranje koji se razlikuje od standardnog proizvoda za balansiranje;
- 91) **pozicija** je prijavljena količina električne energije balansno odgovornog subjekta koja služi za obračun njegovog količinskog odstupanja;
- 92) **pravila nominacije** su pravila o obavješćavanju odgovarajućih operatora prenosnih sistema električne energije i korišćenju dugoročnih prekozonskih kapaciteta koje izvršava nosilac fizičkih prava prenosa i njegov partner, ili ovlašćena treća strana;
- 93) **pravila za dodjelu** su pravila za dugoročnu dodjelu prekozonskih kapaciteta za prenos električne energije koja primjenjuje regionalna i, ako je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu;

- 94) **pravila za kompenzaciju** su pravila na osnovu kojih operatori prenosnih sistema električne energije odgovorni za granicu zone trgovanja, za koju su dodijeljena dugoročna prava prenosa, isplaćuju naknadu nosiocima prava prenosa za ograničenje dugoročnih prava prenosa;
- 95) **prekogranični tok** je fizički tok električne energije ili gasa preko prenosne mreže države članice Evropske unije ili ugovorne strane Energetske zajednice koji je rezultat uticaja aktivnosti proizvođača, kupaca ili oboje, van te države članice ili ugovorne strane na njenu prenosnu mrežu;
- 96) **prekozonski kapacitet** je sposobnost međusobno povezanog sistema da prihvati prenos električne energije između zona trgovanja;
- 97) **prenos električne energije** je prenošenje električne energije vrlo visokim i visokim naponskim međusobno povezanim sistemom sa ciljem isporuke krajnjim kupcima ili operatoru distributivnog sistema, koje ne obuhvata snabdijevanje;
- 98) **prenos gasa** je prenošenje gasa putem mreže, koja se uglavnom sastoji od gasovoda visokog pritiska, osim sistema proizvodnih (magistralnih) gasovoda i dijela gasovoda visokog pritiska koji se pretežno koristi u lokalnoj distribuciji gasa u cilju dostave kupcima, koje ne obuhvata snabdijevanje;
- 99) **prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta** je prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta sa prvobitno ugovorenog pružaoca usluge balansiranja na drugog pružaoca usluge balansiranja;
- 100) **pretkvalifikacioni postupak** je postupak za provjeru usklađenosti jedinice ili grupe za pružanje balansnog kapaciteta sa zahtjevima koje postavljaju operatori prenosnog sistema električne energije;
- 101) **prihod od zagušenja** je prihod ostvaren dodjelom kapaciteta;
- 102) **primarno tržište kapaciteta** je tržište na kojem operator prenosnog sistema nudi raspoložive kapacitete;
- 103) **princip „iskoristi ili prodaj”** je princip po kojem pripadajući prekozonski kapacitet fizičkih prava prenosa koji je dodijeljen, ali nije nominovan, automatski postaje raspoloživ za dodjelu kapaciteta dan-unaprijed i na osnovu kojeg nosilac tih fizičkih prava prenosa prima naknadu od operatora prenosnih sistema električne energije;
- 104) **prioritetno dispečiranje** je u smislu samostalnog dispečerskog modela, dispečiranje elektrana na osnovu kriterijuma koji se razlikuju od ekonomskog poretka ponuda;
- 105) **pripremni period** je period od momenta kada operator prenosnog sistema priključenja, ako je riječ o modelu OPS-OPS ili OPS ugovarač, ako je riječ o modelu OPS-PUB, podnese zahtjev za aktivaciju do početka perioda promjene snage;
- 106) **pristup zasnovan na tokovima snaga** je metod proračuna kapaciteta u kojem su razmjene električne energije između zona trgovanja ograničene koeficijentima raspodjele tokova snaga i raspoloživim granicama kritičnih elemenata mreže;
- 107) **pristup zasnovan na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu (NTC metod)** je metod proračuna kapaciteta na osnovu procjene i unaprijed određivanja maksimalne razmjene električne energije između susjednih zona trgovanja;
- 108) **funkcija procesa razmjene odstupanja** je funkcija izvođenja algoritma koji se primjenjuje za izvođenje procesa razmjene odstupanja elektroenergetskih sistema;
- 109) **proizvodna jedinica** je pojedinačni generator električne energije koji pripada objektu za proizvodnju električne energije;
- 110) **proizvodnja** je fizički ili hemijski proces transformacije goriva i/ili energije iz obnovljivih izvora u električnu energiju;

- 111) proizvođač električne energije** je privredno društvo, pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji obavlja djelatnost proizvodnje električne energije;
- 112) pružalac usluge balansiranja (PUB)** je učesnik na tržištu električne energije koji operatorima prenosnih sistema obezbjeđuje balansnu energiju ili balansni kapacitet ili oboje;
- 113) rano upozorenje** je davanje konkretnih, ozbiljnih i pouzdanih informacija koje ukazuju na to da može doći do događaja koji će vjerovatno dovesti do značajnog pogoršanja situacije u snabdijevanju električnom energijom i elektroenergetske krize;
- 114) raspoloživi kapacitet** je dio tehničkog kapaciteta koji nije ugovoren i može biti stavljen na raspolaganje korisnicima;
- 115) razlika tržišnih cijena** je razlika između satnih cijena električne energije za dan-unaprijed, u dvije zone trgovanja za odgovarajuću tržišnu vremensku jedinicu u određenom smjeru;
- 116) region za proračun kapaciteta** je geografsko područje na kojem se primjenjuje koordinisani proračun kapaciteta;
- 117) regionalna platforma za dodjelu** je pravno lice koje vrši dugoročnu dodjelu prekozonskih kapaciteta u okviru Energetske zajednice;
- 118) regionalni koordinacioni centar** je regionalno tijelo za koordinaciju aktivnosti operatora prenosnih sistema električne energije u relevantnom regionu rada sistema;
- 119) regionalni TCM** su opšti akti i uslovi ili metodologije, izrađeni i predloženi za odobrenje od strane operatora prenosnih sistema i/ili nominovanih operatora tržišta električne energije određenog regiona i odobreni od strane svih nacionalnih regulatornih organa predmetnog regiona, odnosno Regulatornog odbora Energetske zajednice ili Agencije za saradnju energetske regulatora Evropske unije;
- 120) regioni rada sistema** su regioni koji obuhvataju operatore prenosnih sistema električne energije, zone trgovanja, granice zona trgovanja, regione za proračun kapaciteta i region za koordinaciju neraspoloživosti;
- 121) Regulatorni odbor Energetske zajednice** je institucija Energetske zajednice koju čine predstavnici nacionalnih regulatornih organa ugovornih strana Energetske zajednice, osnovana u skladu sa Sporazumom o formiranju Energetske zajednice;
- 122) regulatorni organ** je organ ugovorne strane Energetske zajednice ili države članice Evropske unije nadležan za regulaciju energetske djelatnosti;
- 123) remedijalna mjera** je svaka mjera koju ručno ili automatski preduzima jedan ili više operatora prenosnih sistema električne energije radi održavanja operativne sigurnosti;
- 124) rok za dostavljanje ponuda balansne energije** je trenutak od kojeg za standardni proizvod za balansiranje na zajedničkoj listi ekonomskog prvenstva više nije dopušteno davati ili ažurirati ponude za balansnu energiju;
- 125) samostalni dispečerski model** je model planiranja i dispečiranja u kojem se planovi proizvodnje i planovi potrošnje, kao i dispečiranje proizvodnih objekata i objekata kupaca određuju od strane agenata za planiranje tih objekata;
- 126) scenario** je predviđeno stanje elektroenergetskog sistema za određeni vremenski period;
- 127) sekundarno tržište kapaciteta** je tržište na kojem se trguje prenosnim kapacitetima dodijeljenim na primarnom tržištu kapaciteta;
- 128) sigurnost snabdijevanja** je sposobnost elektroenergetskog sistema ili sistema gasa da garantuje snabdijevanje kupaca sa jasno utvrđenim nivoom kvaliteta;

- 129) sinhrona oblast** je oblast obuhvaćena zonama upravljanja jednog ili više operatora prenosnih sistema u okviru Evropske mreže operatora prenosnih sistema električne energije, koje su sinhronizovano interkonektovane;
- 130) skladištenje energije** je odlaganje krajnjeg korišćenja električne energije do određenog trenutka nakon proizvodnje ili pretvaranje električne energije u oblik energije koji se može skladištiti, skladištenje takve energije i naknadno pretvaranje te energije u električnu ili njena upotreba kao drugog nosioca energije;
- 131) snabdijevanje** je prodaja i preprodaja električne energije ili gasa kupcima;
- 132) standardni proizvod za balansiranje** je usaglašeni proizvod za balansiranje definisan od strane svih operatora prenosnih sistema električne energije za potrebe razmjene usluga balansiranja;
- 133) strukturno zagušenje** je zagušenje u prenosnom sistemu koje se može nedvosmisleno definisati, koje je predvidljivo, geografski stabilno tokom vremena i često se ponavlja u normalnim uslovima elektroenergetskog sistema;
- 134) subjekat odgovoran za koordinisani proračun kapaciteta** je subjekat ili subjekti koji vrše proračun prenosnog kapaciteta električne energije na regionalnom ili višem nivou;
- 135) subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije ili gasa** je energetska subjekat koji djelatnost organizovanja i upravljanja tržištem električne energije ili gasa obavlja na osnovu licence, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti;
- 136) subjekat operatora distributivnih sistema Evropske unije** je organizacija osnovana u cilju promovisanja jedinstvenog tržišta električne energije, kao i promovisanja optimalnog upravljanja i koordinisanog rada distributivnih sistema u EU;
- 137) tehnički kapacitet** je maksimalni garantovani kapacitet koji operator prenosnog sistema prirodnog gasa može ponuditi korisnicima, uzimajući u obzir integritet sistema i operativne zahtjeve prenosnog sistema gasa;
- 138) treća država** je svaka država osim Crne Gore, države članice Evropske unije i ugovorne strane Energetske zajednice;
- 139) trgovina** je jedan ili više uparenih naloga za kupovinu ili prodaju energije ili kapaciteta;
- 140) trgovina u suprotnom smjeru (countertrading)** je prekozonka razmjena koju su pokrenuli operatori sistema električne energije između dvije zone trgovanja radi smanjenja fizičkog zagušenja;
- 141) tržišno vrijeme** je srednjoevropsko ljetnje vrijeme ili srednjoevropsko vrijeme, u zavisnosti od toga koje se primjenjuje;
- 142) tržišta električne energije** su vanberzanska tržišta i berze električne energije, za trgovanje električnom energijom, kapacitetima, uslugama balansiranja i pomoćnim uslugama u svim vremenskim okvirima, uključujući dugoročna, dan-unaprijed i unutar-dnevna tržišta;
- 143) učesnik na tržištu** je fizičko ili pravno lice, koje kupuje, prodaje ili proizvodi električnu energiju, koje se bavi agregacijom ili je operator usluga upravljanja potrošnjom ili skladištenja energije, uključujući izdavanje naloga za trgovanje, na jednom ili više tržišta električne energije, uključujući tržišta balansne energije;
- 144) ugovoreni kapacitet** je kapacitet koji je operator prenosnog sistema prirodnog gasa dodijelio korisniku putem ugovora;
- 145) ugovorna strana** je potpisnica Sporazuma o formiranju Energetske zajednice koja nije članica Evropske Unije;

- 146) ugovor o snabdijevanju električnom energijom ili gasom** je ugovor o snabdijevanju električnom energijom ili gasom, koji ne uključuje derivate električne energije ili gasa;
- 147) uparivanje** je način trgovanja kojim se prodajni nalozi dodjeljuju odgovarajućim kupovnim nalogima radi ostvarivanja najvećeg ekonomskog viška kod jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutardnevnog tržišta;
- 148) upareni nalozi** su svi prodajni i kupovni nalozi dobijeni algoritmom za cjenovno povezivanje tržišta ili algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja;
- 149) upravljanje zagušenjem** je postupak upravljanja zahtjevima za dodjelu kapaciteta radi optimalne i maksimalne upotrebe kapaciteta i pravovremenog identifikovanja potencijalnih tačaka zagušenja;
- 150) veleprodajno tržište električne energije** je tržište na kojem učesnik na veleprodajnom tržištu trguje veleprodajnim energetske proizvodima;
- 151) visokoefikasna kogeneracija**, u smislu ovog zakona, je kogeneracija kojom se ostvaruju uštede primarne energije od najmanje 10% u odnosu na referentne vrijednosti za odvojenu proizvodnju toplotne energije i električne energije i kogeneraciju u malim i mikro kogeneracionim objektima kojom se osiguravaju uštede primarne energije;
- 152) viša sila** je svaki nepredviđen ili neuobičajen događaj ili situacija izvan kontrole operatora prenosnog sistema električne energije, koji nije nastao njegovom krivicom, a koji se ne može izbjeći ili prevazići razumnim predviđanjem i djelovanjem, niti riješiti mjerama koje bi u tehničkom, finansijskom ili ekonomskom smislu mogao preduzeti operator prenosnog sistema električne energije, a koji se zapravo dogodio i objektivno se može provjeriti i koji sprečava operatora da privremeno ili trajno ispunjava svoje obaveze u skladu sa ovim zakonom;
- 153) period dan-unaprijed tržišta** je vremenski period trgovanja električnom energijom koje traje do vremena zatvaranja tržišta dan-unaprijed, u kojem se, za svaku tržišnu vremensku jedinicu, trguje proizvodima dan prije dana isporuke;
- 154) period unutardnevnog tržišta** je vremenski period trgovanja električnom energijom od vremena otvaranja unutardnevnog tržišta do vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona, u kojem se za svaku tržišnu vremensku jedinicu trguje proizvodima prije isporuke proizvoda kojima se trgovalo;
- 155) vrijeme zatvaranja dan-unaprijed tržišta** je vrijeme do kojeg se prihvataju nalozi na dan-unaprijed tržištu;
- 156) vrijeme otvaranja unutardnevnog tržišta između zona** je vrijeme od kojeg se može trgovati prekozonskim kapacitetom između zona trgovanja za određenu tržišnu vremensku jedinicu na određenoj granici zone trgovanja;
- 157) vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona** je vrijeme od kojeg dodjela prekozonskog kapaciteta više nije dozvoljena za određenu tržišnu vremensku jedinicu;
- 158) zagušenje** je stanje u kojem je ekonomski višak kod jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutardnevnog tržišta ograničen prekozonskim kapacitetom ili ograničenjima prilikom dodjele;
- 159) zagušenje u prenosnom sistemu** je stanje u kojem se svi zahtjevi učesnika na tržištu za trgovinom između prenosnih sistema ili djelova prenosnog sistema, ne mogu udovoljiti, jer bi značajno uticali na fizičke tokove na elementima prenosnog sistema koji ne mogu da prihvate te tokove;
- 160) zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru** su Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, drugi organi utvrđeni ovim zakonom, operator prenosnog sistema, operator distributivnog sistema, nominovani operator tržišta električne energije, subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije i regionalni koordinacioni centar;

- 161) zajednička knjiga naloga** je modul u sistemu kontinuiranog unutar dnevnog povezivanja kojim se prikupljaju svi uparivi nalozi od nominovanih operatora tržišta električne energije koji učestvuju u jedinstvenom povezivanju unutar dnevnog tržišta i obavljaju kontinuirano uparivanje tih naloga;
- 162) zajednička lista ekonomskog prvenstva** je lista ponuda balansne energije poredanih po ponudenoj cijeni i služi za aktivaciju tih ponuda;
- 163) zajednički model mreže** je skup podataka usaglašen između više operatora prenosnog sistema, kojim se opisuju karakteristike elektroenergetskog sistema (proizvodnja, opterećenje i topologija mreže), kao i pravila za promjenu tih karakteristika tokom proračuna kapaciteta;
- 164) zona trgovanja** je najveća geografska oblast unutar koje učesnici na tržištu električne energije mogu razmjenjivati energiju bez dodjele kapaciteta;
- 165) kapacitet rezerve** je nivo rezerve za održavanje frekvencije, rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve koja treba da bude dostupna operatoru prenosnog sistema;
- 166) balansno tržište** je cjelokupnost institucionalnih, komercijalnih i operativnih aranžmana koji uspostavljaju tržišno zasnovano upravljanje balansiranjem;
- 167) usluge balansiranja** su balansna energija ili balansni kapacitet, ili oboje;
- 168) priključni OPS** je operator prenosnog sistema koji upravlja oblašću planiranja u kojoj pružaoci usluga balansiranja i balansno odgovorni subjekti moraju biti usklađeni s uslovima i odredbama vezanim za balansiranje;
- 169) razmjena usluga balansiranja** je razmjena balansne energije, razmjena balansnog kapaciteta, ili oboje;
- 170) razmjena balansne energije** je aktivacija ponuda balansne energije za isporuku balansne energije operatoru prenosnog sistema u drugoj oblasti planiranja od one u kojoj je priključen aktivirani pružalac usluge balansiranja;
- 171) razmjena balansnog kapaciteta** je obezbjeđenje balansnog kapaciteta operatoru prenosnog sistema u drugoj oblasti planiranja od one u kojoj je priključen nabavljeni pružalac usluge balansiranja;
- 172) period isporuke** je period isporuke tokom kojeg pružalac usluge balansiranja isporučuje punu zahtijevanu promjenu snage unošenja u sistem ili punu zahtijevanu promjenu preuzimanja iz sistema;
- 173) rok za dostavljanje ponuda balansne energije OPS-a** je posljednji trenutak kada priključni operator prenosnog sistema može proslijediti ponude balansne energije primljene od pružaoca usluge balansiranja funkciji optimizacije aktivacije;
- 174) funkcija poravnanja OPS-OPS** je funkcija izvršavanja poravnanja procesa saradnje između operatora prenosnih sistema;
- 175) zahtijevajući OPS** znači operator prenosnog sistema koji zahtijeva isporuku balansne energije;
- 176) rok za garantovanje kapaciteta dan-unaprijed** je trenutak nakon kojeg međuzonski kapacitet postaje garantovan;
- 177) jedinstvena platforma za dodjelu** je evropska platforma koju su uspostavili svi OPS-ovi iz EU za dodjelu dugoročnih kapaciteta;
- 178) istovremena elektroenergetska kriza** je elektroenergetska kriza koja istovremeno pogađa više od jedne ugovorne strane;
- 179) region za spremnost na rizike** je grupa ugovornih strana čiji operatori prenosnog sistema dijele isti regionalni koordinacioni centar unutar regiona rada sistema;

180) podgrupa je grupa ugovornih strana, unutar regiona spremnosti na rizik, koje imaju tehničku sposobnost da jedna drugoj pruže pomoć.

II. SPREMNOST ZA RIZIKE I UPRAVLJANJE RIZICIMA U ELEKTROENERGETSKOM SEKTORU

Nadležni organ za spremnost za rizike

Član 6

- (1) Poslove koji se odnose na spremnost za rizike u elektroenergetskom sektoru u skladu sa ovim zakonom vrši organ državne uprave nadležan za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministarstvo).
- (2) Ministarstvo, bez odlaganja, obavještava Sekretarijat Energetske zajednice (u daljem tekstu: Sekretarijat) i Koordinacionu grupu za sigurnost snabdijevanja električnom energijom o podacima za kontakt i njihovim izmjenama i na svojoj internet stranici objavljuje te informacije.
- (3) Koordinaciona grupa za sigurnost snabdijevanja iz stava 2 ovog člana je grupa osnovana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom, radi olakšavanja koordinacije mjera sigurnosti snabdijevanja električnom energijom unutar Energetske zajednice.
- (4) Ministarstvo može prenijeti operativne poslove u vezi sa planiranjem spremnosti za rizike i upravljanje rizicima utvrđene ovim zakonom drugim organima, organizacijama i energetske subjektima.
- (5) Preneseni poslovi iz stava 4 ovog člana se obavljaju pod nadzorom Ministarstva i utvrđuju se planom spremnosti za rizike, u skladu sa propisom iz stava 7 ovog člana.
- (6) Prilikom obavljanja poslova iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo sarađuje sa nadležnim organima drugih ugovornih strana Energetske zajednice (u daljem tekstu: ugovorne strane).
- (7) U skladu sa čl. 7 i 8 ovog zakona, Ministarstvo utvrđuje i donosi plan spremnosti za rizike za elektroenergetski sektor u skladu sa sadržajem utvrđenim u skladu sa Prilogom Regulative (EU) 2019/941, koji obuhvata:
 - 1) kratak pregled elektroenergetskih kriznih scenarija definisanih za Crnu Goru i region;
 - 2) ulogu i odgovornosti nadležnog organa i, gdje je primjenljivo, opis zadataka delegiranih drugim organima, organizacijama ili energetske subjektima;
 - 3) nacionalne mjere osmišljene za sprečavanje ili pripremu za rizike identifikovane u skladu sa čl. 7 i 8 ovog zakona;
 - 4) imenovanje nacionalnog koordinatora za krizu i preciziranje njegovih zadataka;
 - 5) detaljne procedure koje treba poštovati u elektroenergetskim krizama, uključujući šeme za protok informacija;
 - 6) doprinos tržišno zasnovanih mjera, posebno mjera na strani potražnje i ponude, u rješavanju elektroenergetskih kriza;
 - 7) moguće netržišne mjere koje treba primijeniti u elektroenergetskim krizama, uz navođenje okidača, uslova i procedura za njihovu primjenu, u skladu sa st. 9 do 12 ovog člana i sa regionalnim i bilateralnim mjerama;
 - 8) okvir za ručno smanjenje potrošnje električne energije koji propisuje okolnosti za smanjenje opterećenja i, u skladu sa zakonom, određuje kategorije korisnika električne energije koji imaju pravo na posebnu zaštitu od isključenja;
 - 9) mehanizme za obavješćivanje javnosti o elektroenergetskim krizama;

- 10) nacionalne mjere neophodne za primjenu i sprovođenje regionalnih i, gdje je primjenljivo, bilateralnih mjera dogovorenih u skladu sa st. 9 do 12 ovog člana;
- 11) informacije o planovima za razvoj buduće mreže radi rješavanja posljedica identifikovanih elektroenergetskih kriznih scenarija.
- (8) Ministarstvo obezbjeđuje da nacionalne mjere u planu spremnosti za rizike u potpunosti uzmu u obzir regionalne i, gdje je primjenljivo, bilateralne mjere dogovorene u skladu sa st. 9 do 12 ovog člana, bez ugrožavanja operativne sigurnosti prenosnog sistema ili sigurnosti snabdijevanja električnom energijom drugih ugovornih strana.
- (9) Ministarstvo uključuje regionalne i, gdje je primjenljivo, bilateralne mjere u plan spremnosti za rizike kako bi se obezbijedilo efikasno sprečavanje ili upravljanje elektroenergetskim krizama sa prekograničnim uticajem, koje obuhvataju najmanje:
- 1) imenovanje koordinatora za krizu;
 - 2) mehanizme za razmjenu informacija i saradnju;
 - 3) koordinisane mjere za ublažavanje posljedica elektroenergetske krize, uključujući istovremene elektroenergetske krize, za pružanje pomoći u skladu sa članom 11 ovog zakona;
 - 4) procedure za sprovođenje godišnjih ili dvogodišnjih testiranja planova spremnosti za rizike;
 - 5) mehanizme za okidanje za aktiviranje netržišnih mjera u skladu sa članom 12 ovog zakona.
- (10) Ministarstvo sarađuje sa nadležnim organima drugih ugovornih strana koje imaju tehničku mogućnost da pruže jedna drugoj podršku kako bi se dogovorile regionalne i bilateralne mjere za uključivanje u plan spremnosti za rizike, nakon konsultacija sa relevantnim regionalnim koordinacionim centrima i uz potencijalnu pomoć Sekretarijata Energetske zajednice, koji može zatražiti tehničku pomoć od Regulatornog odbora Energetske zajednice i ENTSO za električnu energiju, pri čemu ugovorne strane mogu formirati podgrupe u okviru regiona za spremnost na rizike.
- (11) Ministarstvo izvještava Koordinacionu grupu za sigurnost snabdijevanja o sporazumima o regionalnim i bilateralnim mjerama najmanje osam mjeseci prije roka za donošenje ili ažuriranje plana spremnosti za rizike i, u slučaju nepostizanja sporazuma, obavještava Sekretarijat Energetske zajednice o razlozima, omogućavajući Sekretarijatu da predloži mjere i mehanizam za saradnju.
- (12) Ministarstvo sarađuje sa nadležnim organima drugih ugovornih strana i uključuje relevantne zainteresovane strane radi periodičnog testiranja efikasnosti procedura izrađenih u planovima spremnosti za rizike, uključujući mehanizme za razmjenu informacija i saradnju iz stava 9 tačka 2 ovog člana i svake druge godine sprovodi simulacije elektroenergetskih kriza radi procjene ovih mehanizama.

Procjena rizika za sigurnost snabdijevanja električnom energijom

Član 7

- (1) Ministarstvo obezbjeđuje da se svi relevantni rizici koji se odnose na sigurnost snabdijevanja električnom energijom procjenjuju u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Prilikom procjene rizika iz stava 1 ovog člana Ministarstvo, po potrebi, sarađuje sa operatorom prenosnog sistema električne energije, operatorom distributivnog sistema električne energije, Regulatornom agencijom za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija), Evropskom mrežom operatora prenosnog sistema električne energije, regionalnim koordinacionim centrom i drugim relevantnim zainteresovanim stranama.

Utvrđivanje regionalnih i nacionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija

Član 8

- (1) Ministarstvo, u saradnji sa Agencijom, regionalnim nadležnim organima, regulatornim organima ugovornih strana i Koordinacionom grupom za sigurnost snabdijevanja električnom energijom, učestvuju u izradi i ažuriranju najrelevantnijih regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija, koje izrađuje Evropska mreža operatora prenosnih sistema električne energije (u daljem tekstu: ENTSO za električnu energiju).
- (2) Ministarstvo utvrđuje relevantne nacionalne elektroenergetske krizne scenarije, u skladu sa regionalnim elektroenergetskim kriznim scenarijima iz stava 1 ovog člana, u roku od četiri mjeseca od utvrđivanja regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija.
- (3) Prilikom utvrđivanja nacionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija, Ministarstvo sarađuje sa Agencijom, operatorom prenosnog sistema, operatorom distributivnog sistema i relevantnim proizvođačima električne energije ili njihovim predstavničkim tijelima.
- (4) Nacionalni elektroenergetski krizni scenariji utvrđuju se na osnovu sljedećih rizika:
 - 1) rijetke i ekstremne prirodne opasnosti;
 - 2) slučajne opasnosti koje prelaze kriterijum sigurnosti N-1 i izuzetnih ispada;
 - 3) posljedične opasnosti uključujući posljedice zlonamjernih napada i poremećaja u snabdijevanju naftnim derivatima.
- (5) Ministarstvo ažurira nacionalne elektroenergetske krizne scenarije svake četiri godine, osim ako okolnosti nalažu češće ažuriranje.
- (6) Ministarstvo obavještava Koordinacionu grupu za sigurnost snabdijevanja električnom energijom i Sekretarijat o svojoj procjeni rizika u vezi sa vlasništvom nad infrastrukturu od značaja za sigurnost snabdijevanja električnom energijom, kao i o svim mjerama koje su preduzete za sprečavanje ili ublažavanje takvih rizika, sa napomenom zašto se te mjere smatraju neophodnim i srazmjernim, u roku od četiri mjeseca od utvrđivanja regionalnih scenarija elektroenergetske krize iz stava 1 ovog člana.

Utvrđivanje plana spremnosti za rizike

Član 9

- (1) Na osnovu regionalnih i nacionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija utvrđenih u skladu sa članom 8 ovog zakona, Ministarstvo izrađuje plan spremnosti za rizike, a nakon konsultacija sa Agencijom, operatorom prenosnog sistema, operatorom distributivnog sistema, relevantnim proizvođačima električne energije ili njihovim predstavničkim tijelima, elektroenergetskim subjektima i subjektima za gas i relevantnim organizacijama koje zastupaju interese industrijskih i neindustrijskih kupaca električne energije.
- (2) Plan spremnosti za rizike se sastoji od nacionalnih, regionalnih i, ako je primjenljivo, bilateralnih mjera.
- (3) Mjere koje se planiraju ili preduzimaju za sprečavanje, pripremu za elektroenergetske krize i njihovo ublažavanje su u skladu sa pravilima kojima se uređuje funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije i rad elektroenergetskog sistema.
- (4) Mjere iz stava 3 ovog člana su jasno definisane, transparentne, proporcionalne i nediskriminatorne.
- (5) Ministarstvo prije donošenja plana spremnosti za rizike, dostavlja nacrt plana na mišljenje nadležnim organima relevantnih ugovornih strana u regionu, a ako nijesu u istom regionu, nadležnim organima direktno povezanih ugovornih strana i Koordinacionoj grupi za sigurnost snabdijevanja električnom energijom.
- (6) U roku od devet mjeseci od dostavljanja nacrta plana spremnosti za rizike, Ministarstvo donosi plan spremnosti za rizike, uzimajući u obzir mišljenja iz stava 5 ovog člana i preporuke Koordinacione grupe za sigurnost snabdijevanja električnom energijom, ako su primljene u roku od šest mjeseci od dostavljanja nacrta plana.

- (7) Ministarstvo, bez odlaganja, obavještava Sekretarijat o planu spremnosti za rizike.
- (8) Ministarstvo objavljuje plan spremnosti za rizike na svojoj internet stranici, uz obezbjeđivanje povjerljivosti osjetljivih informacija, a posebno informacija o mjerama koje se odnose na sprečavanje ili ublažavanje posljedica zlonamjernih napada, u skladu sa članom 14 ovog zakona.
- (9) Plan spremnosti za rizike ažurira se svake četiri godine, a po potrebi i češće.
- (10) Ako Ministarstvo u roku od četiri mjeseca od dana dostavljanja obavještenja o donesenom planu spremnosti za rizike iz stava 7 ovog člana dobije neobavezujuće mišljenje Sekretarijata sa obrazloženom preporukom za reviziju plana, Ministarstvo će u potpunosti uzeti u obzir preporuku Sekretarijata i obavijestiti Sekretarijat o izmijenjenom planu spremnosti za rizike ili o razlozima zbog kojih ne prihvata preporuku u roku od tri mjeseca od prijema mišljenja Sekretarijata.
- (11) Ako se konačni stav Ministarstva razlikuje od mišljenja Sekretarijata, Ministarstvo dostavlja Sekretarijatu razloge za svoj stav u roku od dva mjeseca od prijema mišljenja Sekretarijata.

Rano upozorenje i proglašenje elektroenergetske krize

Član 10

- (1) Ako procjena sezonske adekvatnosti elektroenergetskog sistema ili drugi kvalifikovani izvor daje konkretne, ozbiljne i pouzdane informacije da u Crnoj Gori može doći do elektroenergetske krize, Ministarstvo, bez odlaganja, upućuje rano upozorenje Sekretarijatu, nadležnim organima za spremnost za rizike u istom regionu i, ako nijesu u istom regionu, nadležnim organima direktno povezanih ugovornih strana.
- (2) Ministarstvo pruža informacije o uzrocima moguće elektroenergetske krize, mjerama koje su planirane ili preduzete da bi se spriječila elektroenergetska kriza i mogućoj potrebi za pomoć drugih ugovornih strana.
- (3) Informacije iz stava 2 ovog člana obuhvataju moguće uticaje mjera na susjedna tržišta električne energije.
- (4) U slučaju elektroenergetske krize u Crnoj Gori, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema električne energije, Ministarstvo, bez odlaganja, proglašava elektroenergetsku krizu i obavještava nadležne organe za spremnost za rizike u istom regionu, a ako nijesu u istom regionu, nadležne organe direktno povezanih ugovornih strana i Sekretarijat.
- (5) Obavještenje iz stava 4 ovog člana obuhvata uzroke pogoršanja situacije u snabdijevanju električnom energijom, razloge za proglašenje elektroenergetske krize, mjere planirane ili preduzete za njeno ublažavanje i potrebu za pomoć drugih ugovornih strana.
- (6) Na zahtjev, Ministarstvo pruža dodatne informacije Sekretarijatu, Koordinacionoj grupi za sigurnost snabdijevanja električnom energijom ili nadležnim organima ugovornih strana u istom regionu, a ako nijesu u istom regionu, nadležnim organima direktno povezanih ugovornih strana.
- (7) Ako Ministarstvo uputi rano upozorenje ili proglasi elektroenergetsku krizu, relevantni organi, organizacije i subjekti moraju sprovoditi mjere predviđene planom spremnosti za rizike u najvećoj mogućoj mjeri.

Bilateralna i regionalna saradnja i pomoć

Član 11

- (1) Ministarstvo sarađuje sa relevantnim nadležnim organima ugovornih strana i država članica u sprovođenju regionalnih ili bilateralnih mjera u skladu sa tehničkim mogućnostima, a koje su ugovorene u skladu sa ovim članom i članom 6 ovog zakona.

- (2) Radi zaštite javne bezbjednosti i lične sigurnosti, Ministarstvo je dužno da zaključi sporazume o regionalnim ili bilateralnim mjerama u cilju koordinisane isporuke električne energije.
- (3) Sporazumi o neophodnim tehničkim, pravnim i finansijskim aranžmanima za sprovođenje regionalnih ili bilateralnih mjera moraju se zaključiti prije nego što strane iz stava 1 ovog člana ponude pomoć.
- (4) Sporazumi iz stava 3 ovog člana sadrže podatke o maksimalnoj količini električne energije koja će se isporučiti na regionalnom ili bilateralnom nivou, uslove za pokretanje pomoći i obustavu pomoći, način na koji će električna energija biti isporučena i odredbe o pravičnoj naknadi između strana iz sporazuma u skladu sa zakonom.
- (5) Regionalna ili bilateralna uzajamna pomoć je predmet sporazuma iz stava 3 ovog člana sa predmetnim državama u pogledu pravične naknade, koja obuhvata najmanje:
 - 1) troškove električne energije isporučene na teritoriju strane iz sporazuma koja traži pomoć i povezane troškove prenosa i
 - 2) sve druge razumne troškove koje ima država koja pruža pomoć, uključujući naknade za pripremljenu pomoć koja nije angažovana, kao i sve troškove koji proističu iz sudskih postupaka, arbitražnih postupaka ili sličnih postupaka i poravnanja.
- (6) U slučaju elektroenergetske krize u kojoj ne postoji sporazum o regionalnim ili bilateralnim mjerama i tehničkim, pravnim i finansijskim aranžmanima u skladu sa ovim članom, Ministarstvo sa relevantnim državama zaključuje sporazum o ad hoc mjerama i aranžmanima, kao i o pravičnoj naknadi iz stava 4 ovog člana.
- (7) Ako je pomoć tražena prije zaključivanja sporazuma o ad hoc mjerama i aranžmanima, Ministarstvo obezbjeđuje da se pravična naknada isplati prije primanja pomoći i da pokriva troškove iz stava 5 ovog člana.
- (8) Pravična naknada iz stava 5 ovog člana naročito obuhvata sve razumne troškove države koja pruža pomoć i koji nastanu iz obaveze plaćanja naknade troškova na osnovu osnovnih prava zagarantovanih propisima Energetske zajednice (u daljem tekstu: Zajednica) i preuzetih međunarodnih obaveza, kao i druge razumne troškove nastale plaćanjem naknade u skladu sa ovim zakonom.
- (9) Ministarstvo obezbjeđuje da pravična naknada bude isplaćena, bez odlaganja, državi koja pruža pomoć Crnoj Gori.

Usklađenost sa tržišnim pravilima

Član 12

- (1) Mjere koje se preduzimaju za sprečavanje ili ublažavanje elektroenergetskih kriza moraju biti u skladu sa tržišnim pravilima i pravilima za rad elektroenergetskog sistema utvrđenim u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (2) Netržišne mjere aktiviraju se u elektroenergetskoj krizi samo kao posljednje sredstvo, ako su iskorišćene sve mjere koje nudi tržište ili kada je očigledno da tržišne zasnovane mjere nijesu dovoljne da spriječe dalje pogoršanje situacije u snabdijevanju električnom energijom.
- (3) Netržišnim mjerama se ne smije neopravdano narušavati tržišna konkurencija i efikasno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije.
- (4) Netržišne mjere iz stava 2 ovog člana treba da budu neophodne, proporcionalne, nediskriminatorne i privremene.
- (5) Ministarstvo obavještava sve zainteresovane strane u Crnoj Gori o primjeni svih netržišnih mjera, objavljivanjem tih mjera na svojoj internet stranici.
- (6) Ograničenje transakcija uključujući ograničenje već dodijeljenog prekozonkog kapaciteta, kao i ograničenje prekozonkog kapaciteta za dodjelu kapaciteta ili

ograničenje prijave transakcija sprovodi se u skladu sa članom 34 st. 4, 5 i 6 ovog zakona.

Naknadna evaluacija

Član 13

- (1) Ministarstvo, nakon konsultacija sa Agencijom, dostavlja Koordinacionoj grupi za sigurnost snabdijevanja električnom energijom i Sekretarijatu izvještaj o naknadnoj evaluaciji elektroenergetske krize, bez odlaganja, a najkasnije tri mjeseca nakon završetka elektroenergetske krize.
- (2) Izvještaj o naknadnoj evaluaciji iz stava 1 ovog člana sadrži najmanje:
 - 1) opis događaja koji je izazvao elektroenergetsku krizu;
 - 2) opis svih preduzetih preventivnih, pripremnih i ublažavajućih mjera i procjenu njihove srazmjernosti i efikasnosti;
 - 3) procjenu prekograničnog uticaja preduzetih mjera;
 - 4) izvještaj o pripremljenoj pomoći, sa ili bez efikasne aktivacije, pružene ili primljene od susjednih ugovornih strana i trećih zemalja;
 - 5) ekonomski uticaj elektroenergetske krize i uticaj mjera preduzetih u elektroenergetskom sektoru u mjeri u kojoj to dozvoljavaju podaci dostupni u vrijeme procjene, posebno količine neisporučene energije i nivo ručnog isključenja potražnje (uključujući poređenje između nivoa dobrovoljnog i prisilnog isključenja potražnje);
 - 6) razloge koji opravdavaju primjenu bilo kakvih netržišnih mjera;
 - 7) sva moguća poboljšanja ili predložena poboljšanja plana spremnosti za rizike;
 - 8) pregled mogućih poboljšanja razvoja mreže u slučajevima kada je nedovoljan razvoj mreže izazvao ili doprinio elektroenergetskoj krizi.
- (3) Ministarstvo dostavlja dodatne informacije o elektroenergetskoj krizi Koordinacionoj grupi za sigurnost snabdijevanja električnom energijom i Sekretarijatu, na njihov zahtjev.
- (4) Ministarstvo prezentuje rezultate naknadne evaluacije iz stava 1 ovog člana na sastanku Koordinacione grupe za sigurnost snabdijevanja električnom energijom i u skladu sa tim rezultatima ažurira plan spremnosti za rizike iz člana 6 ovog zakona.

Postupanje sa povjerljivim informacijama

Član 14

- (1) Ako se povjerljive informacije i podaci o spremnosti za rizike ne objelodanjuju, Ministarstvo na zahtjev dostavlja zainteresovanoj strani dio tih informacija koje nijesu povjerljive.
- (2) Ministarstvo, Agencija i druga relevantna tijela, subjekti ili lica koji dobiju povjerljive informacije o spremnosti za rizike u skladu sa ovim zakonom dužni su da čuvaju povjerljive informacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

III. ADEKVATNOST RESURSA ELEKTROENERGETSKOG SISTEMA

Evropska procjena adekvatnosti resursa

Član 15

- (1) Evropska procjena adekvatnosti resursa je procjena koju sprovodi ENTSO za električnu energiju i koja određuje probleme adekvatnosti resursa procjenom ukupne adekvatnosti elektroenergetskog sistema za snabdijevanje trenutnih i projektovanih potreba za električnom energijom na evropskom nivou, na nivou država članica i ugovornih strana, kao i na nivou pojedinačnih zona trgovanja, ako je relevantno, i obuhvata svaku godinu u periodu od deset godina od dana izvršene procjene.

- (2) Operator prenosnog sistema (u daljem tekstu: OPS) dostavlja ENTSO za električnu energiju podatke koji su mu potrebni za sprovođenje evropske procjene adekvatnosti resursa.
- (3) Proizvođači i drugi učesnici na tržištu električne energije dužni su da operatoru prenosnog sistema dostavljaju podatke o očekivanom korišćenju proizvodnih resursa, uzimajući u obzir raspoloživost primarnih resursa i odgovarajuće scenarije projektovane potražnje i ponude.
- (4) Operator prenosnog sistema učestvuje u konsultacijama koje organizuje ENTSO za električnu energiju prije sprovođenja evropske procjene adekvatnosti resursa, kao i u konsultacijama o rezultatima evropske procjene adekvatnosti resursa.

Nacionalna procjena adekvatnosti resursa

Član 16

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da, pored učešća u pripremi evropske procjene adekvatnosti resursa, sprovodi procjenu adekvatnosti resursa na nacionalnom nivou najmanje svakih pet godina.
- (2) Energetski subjekti dužni su da podatke neophodne za izradu nacionalne procjene adekvatnosti resursa dostave operatoru prenosnog sistema.
- (3) Nacionalna procjena adekvatnosti resursa identifikuje probleme adekvatnosti resursa procjenom ukupne adekvatnosti elektroenergetskog sistema za snabdijevanje trenutnih i projektovanih potreba za električnom energijom na nacionalnom nivou.
- (4) Nacionalna procjena adekvatnosti resursa se odnosi na svaku godinu u periodu od deset godina od dana te procjene.
- (5) Nacionalne procjene adekvatnosti resursa imaju regionalni obuhvat i zasnivaju se na metodologiji za evropsku procjenu adekvatnosti resursa koju je odobrila Agencija za saradnju energetskih regulatora Evropske unije (u daljem tekstu: ACER).
- (6) Nacionalne procjene adekvatnosti resursa sadrže referentne centralne scenarije projektovane potražnje i ponude, uključujući ekonomsku procjenu vjerovatnoće zatvaranja, konzervacije, izgradnje novih proizvodnih objekata, kao i mjere za postizanje ciljeva energetske efikasnosti i elektroenergetske povezanosti i odgovarajuće analize osjetljivosti na ekstremne vremenske prilike, hidrološke uslove, veleprodajne cijene i kretanja cijena ugljenika.
- (7) Prilikom izrade nacionalne procjene adekvatnosti resursa, pored analiza iz stava 6 ovog člana, mogu se uzeti u obzir i dodatne analize osjetljivosti.
- (8) U slučaju iz stava 7 ovog člana, nacionalne procjene adekvatnosti resursa mogu da:
 - 1) sadrže pretpostavke vezane za specifičnosti nacionalne potražnje i ponude električne energije;
 - 2) koriste alate i podatke komplementarne onima koje koristi ENTSO za električnu energiju za evropsku procjenu adekvatnosti resursa.
- (9) Prilikom procjene doprinosa pružalaca kapaciteta koji se nalaze u drugoj državi članici ili ugovornoj strani sigurnosti snabdijevanja zona trgovanja koje su obuhvaćene nacionalnom procjenom adekvatnosti resursa koristi se metodologija izračunavanja maksimalnog ulaznog kapaciteta za prekogranično učešće u mehanizmu za razvoj kapaciteta iz člana 63 stav 4 tačka 13 ovog zakona, koju je odobrio ACER.
- (10) Operator prenosnog sistema objavljuje na svojoj internet stranici nacionalne procjene adekvatnosti resursa i, ako je primjenljivo, evropsku procjenu adekvatnosti resursa i mišljenje Regulatornog odbora Energetske zajednice (u daljem tekstu: Regulatorni odbor) u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom.
- (11) Ako nacionalna procjena adekvatnosti resursa utvrdi problem adekvatnosti u vezi sa zonom trgovanja, a koji nije utvrđen u evropskoj procjeni adekvatnosti resursa, nacionalna procjena adekvatnosti resursa mora obuhvatiti razloge za razlike između

dvije procjene adekvatnosti resursa, uključujući podatke o korišćenim analizama osjetljivosti i osnovnim pretpostavkama.

- (12) Ministarstvo na svojoj internet stranici objavljuje procjenu iz stava 3 ovog člana i dostavlja Sekretarijatu.
- (13) Ako Ministarstvo, u roku od četiri mjeseca od dana dostavljanja procjene, dobije obrazloženo mišljenje Sekretarijata da razlike između nacionalne procjene adekvatnosti resursa i evropske procjene adekvatnosti resursa nijesu opravdane, dužno je da uzme u obzir mišljenje Sekretarijata i, po potrebi, naloži operatoru prenosnog sistema da izmijeni svoju procjenu.
- (14) Ako odluči da mišljenje Sekretarijata ne uzme u obzir u potpunosti, operator prenosnog sistema na svojoj internet stranici objavljuje izvještaj sa obrazloženjem razloga zbog kojih mišljenje Sekretarijata nije uzeto u obzir.

Vrijednost neisporučene energije

Član 17

- (1) Vrijednost neisporučene energije je procjena u EUR/MWh maksimalne cijene električne energije koju su kupci spremni da plate da bi izbjegli prekid u napajanju.
- (2) Ako je potrebno radi utvrđivanja standarda pouzdanosti u skladu sa članom 18 ovog zakona, Agencija u saradnji sa organom uprave nadležnim za poslove statistike, utvrđuje jedinstvenu procjenu vrijednosti neisporučene energije, na nivou zone trgovanja, koja je javno dostupna.
- (3) Ako se zona trgovanja sastoji od teritorija više od jedne ugovorne strane, Agencija u saradnji sa nadležnim organima tih država, utvrđuje jedinstvenu procjenu vrijednosti neisporučene energije za tu zonu trgovanja.
- (4) Prilikom utvrđivanja jedinstvene procjene vrijednosti neisporučene energije, Agencija primjenjuje metodologiju za izračunavanje vrijednosti neisporučene energije, troška uvođenja novog proizvodnog objekta ili upravljanja potrošnjom i standarda pouzdanosti iz člana 63 stav 4 tačka 9 ovog zakona.
- (5) Agencija ažurira procjenu vrijednosti neisporučene energije najmanje svakih pet godina, a po potrebi i češće ako se primijeti značajna promjena.

Standard pouzdanosti

Član 18

- (1) Mehanizmi za razvoj kapaciteta mogu se primijeniti samo kada je utvrđen standard pouzdanosti.
- (2) Standard pouzdanosti na transparentan način ukazuje na neophodan nivo sigurnosti snabdijevanja.
- (3) Standard pouzdanosti utvrđuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog Ministarstva, uz prethodno mišljenje Agencije.
- (4) U slučaju prekograničnih zona trgovanja, standarde pouzdanosti utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva, uz prethodno mišljenje Agencije, u saradnji sa relevantnim organima drugih država.
- (5) Standard pouzdanosti zasniva se na metodologiji iz člana 63 stav 4 tačka 9 ovog zakona.
- (6) Standard pouzdanosti izračunava se korišćenjem najmanje parametara koji se odnose na vrijednost neisporučene energije iz člana 17 ovog zakona i trošak uvođenja novog proizvodnog objekta u određenom vremenskom okviru, i izražava se kao „očekivana neisporučena energija“ i „očekivani gubitak opterećenja“.

- (7) Na parametre kojima se utvrđuje obim kapaciteta koji se nabavlja u mehanizmu za razvoj kapaciteta na predlog Ministarstva Vlada daje saglasnost, uz prethodno mišljenje Agencije.

Praćenje adekvatnosti resursa

Član 19

- (1) Ministarstvo prati adekvatnost elektroenergetskih resursa u Crnoj Gori na osnovu evropske procjene adekvatnosti resursa iz člana 15 ovog zakona i nacionalne procjene adekvatnosti resursa iz člana 16 ovog zakona.
- (2) Ako se evropskom procjenom adekvatnosti resursa ili nacionalnom procjenom adekvatnosti resursa utvrdi problem adekvatnosti resursa, Ministarstvo identifikuje regulatorne i/ili tržišne nedostatke koji su izazvali ili doprinijeli nastanku problema.
- (3) Ako se utvrde problemi u pogledu adekvatnosti resursa, Ministarstvo usvaja i objavljuje na svojoj internet stranici plan sprovođenja mjera za uklanjanje uočenih regulatornih i/ili tržišnih nedostataka, sa rokovima za preduzimanje istih, i dostavlja ga nadležnom nacionalnom organu za državnu pomoć, kao i Sekretarijatu Energetske zajednice.
- (4) Prilikom sagledavanja i uklanjanja problema adekvatnosti resursa, Ministarstvo, uzimajući u obzir principe iz člana 23 ovog zakona, razmatra sljedeće:
- 1) uklanjanje regulatornih poremećaja;
 - 2) uklanjanje ograničenja cijena u skladu sa članom 29 ovog zakona;
 - 3) uvođenje funkcije određivanja cijena manjka za balansnu energiju;
 - 4) povećanje kapaciteta interkonekcije i interne mreže radi postizanja ciljeva interkonekcije koji su navedeni u nacionalnom energetskom i klimatskom planu koji se donosi u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti;
 - 5) omogućavanje sopstvene proizvodnje električne energije, skladištenja energije, mjera na strani potražnje i energetske efikasnosti, usvajanjem mjera za uklanjanje svih utvrđenih regulatornih nedostataka;
 - 6) obezbjeđivanje isplative i tržišne nabavke balansnih i pomoćnih usluga;
 - 7) uklanjanje regulisanih cijena snabdijevanja električnom energijom, ako postoje.
- (5) Plan iz stava 3 ovog člana Ministarstvo dostavlja Sekretarijatu na uvid.
- (6) Ministarstvo može izmijeniti plan sprovođenja mjera iz stava 3 ovog člana, ako dobije mišljenje Sekretarijata kojim se takva izmjena zahtijeva u roku od četiri mjeseca od dana dostavljanja plana.
- (7) Ministarstvo prati primjenu plana sprovođenja mjera, objavljuje rezultate praćenja u godišnjem izvještaju i taj izvještaj dostavlja Sekretarijatu.
- (8) Ministarstvo se pridržava plana sprovođenja mjera nakon što se riješi utvrđeni problem adekvatnosti resursa.

Opšti principi za mehanizme za razvoj kapaciteta

Član 20

- (1) Da bi se uklonili preostali problemi u pogledu adekvatnosti resursa, Vlada može, na predlog Ministarstva, prilikom sprovođenja mjera iz člana 19 stav 3 ovog zakona, uvesti mehanizme za razvoj kapaciteta, kao krajnju mjeru.
- (2) Prije nego što predloži mehanizme za razvoj kapaciteta, Ministarstvo sprovodi studiju o mogućim efektima takvih mehanizama na susjedne države članice i ugovorne strane, tako što konsultuje barem svoje susjedne države članice i ugovorne strane, sa kojima je Crna Gora povezana interkonektorom, kao i zainteresovane strane iz tih država.
- (3) Ministarstvo procjenjuje da li mehanizam za razvoj kapaciteta u vidu strateške rezerve može da odgovori na pitanja adekvatnosti resursa.

- (4) Ako mehanizam za razvoj kapaciteta u formi strateških rezervi ne može da odgovori na pitanja adekvatnosti resursa, Vlada može, na predlog Ministarstva, da sprovede drugu vrstu mehanizma za razvoj kapaciteta.
- (5) Vlada neće uvoditi mehanizme za razvoj kapaciteta ako evropska i nacionalna procjena adekvatnosti ili u odsustvu nacionalne procjene adekvatnosti, evropska procjena adekvatnosti, nije utvrdila problem adekvatnosti resursa.
- (6) Vlada neće uvoditi mehanizme za razvoj kapaciteta prije nego što se na plan sprovođenja mjera iz člana 19 stav 3 ovog zakona dobije mišljenje Sekretarijata, ako se to mišljenje dobije u roku od četiri mjeseca, od dana dostavljanja plana sprovođenja mjera.
- (7) Ako se primjenjuje mehanizam za razvoj kapaciteta, Ministarstvo preispituje taj mehanizam i obezbjeđuje da se u okviru tog mehanizma ne zaključuju novi ugovori, ako evropska procjena adekvatnosti i nacionalna procjena adekvatnosti resursa ili, u odsustvu nacionalne procjene adekvatnosti resursa, evropska procjena adekvatnosti resursa nije utvrdila problem adekvatnosti resursa ili ako na plan sprovođenja mjera iz člana 19 stav 3 ovog zakona nije dobijeno mišljenje Sekretarijata, u roku od četiri mjeseca od dana dostavljanja plana sprovođenja mjera.
- (8) Predlog mehanizama za razvoj kapaciteta, koji priprema Ministarstvo, naročito sadrži odredbu koja omogućava efikasno administrativno postupno ukidanje mehanizma za razvoj kapaciteta, kada se u tri godine za redom ne zaključuju novi ugovori iz stava 7 ovog člana.
- (9) Mehanizmi za razvoj kapaciteta iz stava 1 ovog člana su privremeni.
- (10) Mehanizme za razvoj kapaciteta odobrava nezavisni organ nadležan za državnu pomoć nakon što obavijesti Sekretarijat, na period do deset godina.
- (11) Na osnovu planova sprovođenja mjera iz člana 19 stav 3 ovog zakona, postupno se ukidaju ili smanjuju iznosi angažovanih kapaciteta.
- (12) Nakon uvođenja mehanizma za razvoj kapaciteta, Ministarstvo nastavlja sa primjenom plana iz člana 19 stav 3 ovog zakona.

Principi projektovanja mehanizama za razvoj kapaciteta

Član 21

- (1) Mehanizam za razvoj kapaciteta:
 - 1) ne stvara neopravdane poremećaje tržišta i ne ograničava prekozonsku trgovinu;
 - 2) ne prevazilazi ono što je neophodno za rješavanje problema adekvatnosti resursa iz člana 19 ovog zakona;
 - 3) je takav da se pružaoci kapaciteta biraju putem transparentnog, nediskriminatornog i konkurentnog postupka;
 - 4) obezbjeđuje podsticaj pružiocima kapaciteta da budu raspoloživi u vrijeme očekivanog opterećenja sistema;
 - 5) obezbjeđuje da se naknada utvrđuje kroz konkurentan postupak;
 - 6) utvrđuje tehničke uslove za učešće pružalaca kapaciteta prije postupka izbora;
 - 7) otvoren je za učešće svih elektroenergetskih resursa koji mogu da obezbijede potrebne tehničke karakteristike, uključujući skladištenje električne energije i upravljanje potrošnjom;
 - 8) sadrži odgovarajuće mjere za pružaoce kapaciteta koji nijesu raspoloživi u kritičnim režimima rada elektroenergetskog sistema.
- (2) Projektovanje strateških rezervi, pored principa iz stava 1 ovog člana, treba da ispuni i sljedeće uslove:
 - 1) ako je mehanizam za razvoj kapaciteta projektovan kao strateška rezerva, njegovi resursi treba da se dispećiraju samo ako je vjerovatno da će operatori prenosnog

- sistema iscrpiti svoje balansne resurse da bi uspostavili ravnotežu između potražnje i ponude električne energije;
- 2) tokom perioda poravnanja odstupanja kada se resursi iz strateške rezerve dispečiraju, odstupanja na tržištu treba da se poravnaju po vrijednosti neisporučene energije ili po vrijednosti koja je veća od tehničkog ograničenja cijene na unutardnevnom tržištu iz člana 29 stav 2 ovog zakona, zavisno od toga koja je od ovih vrijednosti veća;
 - 3) učinak strateške rezerve nakon dispečiranja pripisuje se balansno odgovornim subjektima kroz mehanizam poravnanja odstupanja;
 - 4) za resurse koji učestvuju u strateškoj rezervi ne smiju da se primaju naknade iz veleprodajnih tržišta električne energije ili balansnih tržišta;
 - 5) resursi u strateškoj rezervi treba da se drže van tržišta najmanje tokom trajanja ugovornog perioda;
 - 6) ograničenje iz tačke 1 ovog stava ne odnosi se na aktivaciju resursa prije dispečiranja, koja je potrebna radi uvažavanja ograničenja mogućnosti povećanja snage i operativnih zahtjeva tog resursa;
 - 7) proizvedena električna energija iz strateške rezerve tokom aktiviranja u skladu sa tačkom 6 ovog stava neće se raspodjeljivati balansnim grupama registrovanim na tržištu i neće mijenjati njihova odstupanja.
- (3) Mehanizmi za razvoj kapaciteta koji nijesu strateške rezerve, pored principa iz stava 1 ovog člana, treba da ispune sljedeće uslove:
- 1) projektuju se tako da se obezbijedi da cijena plaćena za raspoloživost automatski teži nuli kada se očekuje da će nivo isporučenog kapaciteta biti adekvatan da ispuni nivo traženog kapaciteta;
 - 2) nadoknađuju troškove raspoloživosti i obezbjeđuju da ta naknada ne utiče na odluke pružaoca kapaciteta o tome da li da proizvodi električnu energiju ili ne;
 - 3) obezbjeđuju da se obaveze raspoloživosti kapaciteta mogu prenositi između kvalifikovanih pružalaca kapaciteta.
- (4) Mehanizmi za razvoj kapaciteta uključuju sljedeće zahtjeve u pogledu ograničenja emisije CO₂, i to:
- 1) proizvodni kapacitet koji je započeo komercijalnu proizvodnju 15. decembra 2022. godine ili nakon toga i koji emituje više od 550 gCO₂ fosilnog porijekla po kWh električne energije ne preuzima obaveze niti prima plaćanja ili obaveze za buduća plaćanja u okviru mehanizma za razvoj kapaciteta;
 - 2) najkasnije od 1. jula 2025. godine, proizvodni kapacitet koji je započeo komercijalnu proizvodnju prije 15. decembra 2022. godine i koji emituje više od 550 gCO₂ fosilnog porijekla po kWh električne energije i više od 350 kg CO₂ fosilnog porijekla u prosjeku godišnje po instalisanom kWe, ne preuzima obaveze niti prima plaćanja ili obaveze za buduća plaćanja u okviru mehanizma za razvoj kapaciteta.
- (5) Ograničenje emisije od 550 gCO₂ fosilnog porijekla po kWh električne energije i granica od 350 kg CO₂ fosilnog porijekla u prosjeku godišnje po instalisanom kWe iz stava 4 ovog člana se proračunava na osnovu projektovane efikasnosti proizvodne jedinice, što znači neto efikasnost pri nominalnom kapacitetu prema relevantnim standardima Međunarodne organizacije za standardizaciju.
- (6) Vrstu mehanizama za razvoj kapaciteta, tehničke i druge uslove za učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta, ugovaranje kapaciteta, bitne elemente, važenje i raskid ugovora o nabavci kapaciteta, način određivanja vrijednosti kapaciteta koji se nabavlja, validnost mehanizama za razvoj kapaciteta, plaćanja u okviru mehanizama za razvoj kapaciteta propisuje Ministarstvo, uzimajući u obzir tehničke smjernice za proračun vrijednosti koje je donio ACER u skladu sa Regulativom (EU) 2019/943.

Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta

Član 22

- (1) Mehanizmi za razvoj kapaciteta koji se ne odnose na strateške rezerve, otvoreni su za direktno prekogranično učešće pružalaca kapaciteta koji se nalaze u drugoj državi članici ili ugovornoj strani, u skladu sa uslovima iz st. 2 do 23 ovog člana, a ako je tehnički izvodljivo, i za strateške rezerve.
- (2) Inostrani kapacitet koji može da obezbijedi ekvivalentne tehničke karakteristike domaćim kapacitetima, ima pravo da učestvuje u istom konkurentskom postupku kao domaći kapacitet.
- (3) Inostrani kapacitet iz stava 2 ovog člana mora da se nalazi u državi članici ili ugovornoj strani koja ima direktnu vezu sa Crnom Gorom preko interkonektora.
- (4) Kapacitet koji se nalazi u Crnoj Gori ima pravo da učestvuje u mehanizmima za razvoj kapaciteta drugih država članica ili ugovornih strana.
- (5) Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta neće izmijeniti ili na drugi način uticati na prekogranične planove razmjene (rasporede) ili prekogranične fizičke tokove između država članica ili ugovornih strana, koji se određuju isključivo na osnovu rezultata dodjele kapaciteta u skladu sa članom 34 ovog zakona.
- (6) Pružaoci kapaciteta mogu da učestvuju u više od jednog mehanizma za razvoj kapaciteta.
- (7) Ako pružaoci kapaciteta učestvuju u više od jednog mehanizma za razvoj kapaciteta za isti period isporuke, ti pružaoci učestvuju do očekivane raspoloživosti interkonekcije i mogućeg istovremenog opterećenja sistema, između sistema u kojem se mehanizam primjenjuje i sistema u kojem se kapacitet nalazi, u skladu sa metodologijom za proračun maksimalnog ulaznog kapaciteta za prekogranično učešće iz člana 63 stav 4 tačka 13 ovog zakona.
- (8) Pružaoci kapaciteta dužni su da izvrše plaćanja zbog neraspoloživosti, kada njihov kapacitet nije raspoloživ.
- (9) Ako pružaoci kapaciteta učestvuju u više od jednog mehanizma za razvoj kapaciteta za isti period isporuke, dužni su da izvrše višestruka plaćanja zbog neraspoloživosti, ako nijesu u mogućnosti da ispune više obaveza.
- (10) Operator prenosnog sistema utvrđuje maksimalni ulazni kapacitet koji je na raspolaganju za učešće inostranih kapaciteta, na osnovu preporuke regionalnog koordinacionog centra na godišnjem nivou.
- (11) Ulazni kapacitet iz stava 10 ovog člana dodjeljuje se kvalifikovanim pružiocima kapaciteta na transparentan, nediskriminatoran i tržišno zasnovan način.
- (12) Ako mehanizmi za razvoj kapaciteta dozvoljavaju prekogranično učešće u dvije susjedne države članice ili ugovorne strane, svi prihodi koji nastanu putem dodjele iz stava 11 ovog člana pripadaju predmetnim operatorima prenosnog sistema i dijele se između njih u skladu sa:
 - 1) metodologijom iz člana 63 stav 4 tačka 13 ovog zakona, ili
 - 2) zajedničkom metodologijom koju su pripremili operatori prenosnog sistema i odobrila oba nadležna regulatorna organa.
- (13) Ako susjedna država članica ili ugovorna strana ne primjenjuje mehanizam za razvoj kapaciteta ili primjenjuje mehanizam za razvoj kapaciteta koji nije otvoren za prekogranično učešće, udio prihoda koji nastanu putem dodjele iz stava 11 ovog člana odobrava Agencija nakon što dobije mišljenje regulatornog organa susjedne države članice ili ugovorne strane.
- (14) Operator prenosnog sistema prihode iz st. 12 i 13 ovog člana koristi za svrhe utvrđene članom 37 stav 4 ovog zakona.
- (15) Ako kapacitet koji se nalazi u Crnoj Gori učestvuje u mehanizmu za razvoj inostranog kapaciteta, operator prenosnog sistema:

- 1) utvrđuje da li zainteresovani pružaoci kapaciteta mogu da obezbijede tehničke karakteristike u skladu sa mehanizmom za razvoj kapaciteta u kojima pružalac kapaciteta namjerava da učestvuje i registruje tog pružaoca kapaciteta kao kvalifikovanog pružaoca kapaciteta u registru koji je za tu svrhu uspostavio ENTSO za električnu energiju;
- 2) vrši provjeru raspoloživosti;
- 3) obavještava operatora prenosnog sistema u državi koja primjenjuje mehanizam za razvoj kapaciteta o informacijama koje dobija iz tač. 1 i 2 ovog stava.
- (16) Pružalac kapaciteta bez odlaganja obavještava operatora prenosnog sistema o svom učešću u mehanizmu za razvoj inostranog kapaciteta.
- (17) Agencija u saradnji sa nadležnim regulatornim organima provjerava da li su ulazni kapaciteti iz stava 10 ovog člana proračunati u skladu sa metodologijom za proračun maksimalnog ulaznog kapaciteta za prekogranično učešće iz člana 63 stav 4 tačka 13 ovog zakona.
- (18) U slučaju da Agencija utvrdi da kapaciteti nijesu proračunati u skladu sa metodologijom iz stava 17 ovog člana, može zahtijevati od operatora prenosnog sistema da koriguje proračun u saradnji sa relevantnim operatorom prenosnog sistema električne energije i regionalnim koordinacionim centrom.
- (19) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu iz stava 18 ovog člana.
- (20) Agencija u saradnji sa nadležnim regulatornim organima obezbjeđuje da prekogranično učešće u mehanizmima kapaciteta bude organizovano na efikasan i nediskriminatoran način.
- (21) Agencija u saradnji sa nadležnim regulatornim organima obezbjeđuje administrativne aranžmane koji omogućavaju prinudnu naplatu naknade po osnovu prekogranične neraspoloživosti.
- (22) Kapaciteti dodijeljeni u skladu sa stavom 11 ovog člana mogu se prenositi između kvalifikovanih pružalaca kapaciteta.
- (23) Kvalifikovani pružaoci kapaciteta prijavljuju prenos operatoru prenosnog sistema radi upis u registar iz stava 15 ovog člana u skladu sa pravilima ENTSO za električnu energiju.

IV. OPŠTA PRAVILA ZA TRŽIŠTE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Principi u vezi sa funkcionisanjem tržišta električne energije

Član 23

Vlada, Ministarstvo, Agencija, operator prenosnog sistema, operator distributivnog sistema, operator tržišta i subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, postupanjem u okviru svojih nadležnosti obezbeđuju da tržišta električne energije funkcionišu u skladu sa sljedećim principima:

- 1) cijene se formiraju na osnovu potražnje i ponude;
- 2) podsticanje slobodnog formiranja cijena i izbjegavanja radnji koje sprečavaju formiranje cijena na osnovu potražnje i ponude;
- 3) propisi kojima se uređuje tržište električne energije podržavaju razvoj fleksibilnije proizvodnje, održivu proizvodnju sa niskim sadržajem ugljenika i fleksibilniju potražnju;
- 4) kupcima se omogućava da iskoriste tržišne mogućnosti i povećanu konkurenciju na maloprodajnim tržištima i ovlašćuju se da djeluju kao tržišni učesnici na elektroenergetskom tržištu i energetske tranziciji;
- 5) učešće na tržištu krajnjih kupaca i malih pravnih lica se omogućava agregacijom proizvodnje iz više objekata za proizvodnju električne energije ili potrošnje u više objekata za upravljanje potrošnjom radi dostavljanja zajedničkih ponuda na tržištu električne energije i zajedničkog upravljanja u elektroenergetskom sistemu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije;
- 6) propisi kojima se uređuje tržište električne energije i rad elektroenergetskog sistema omogućavaju dekarbonizaciju elektroenergetskog sistema, a time i privrede, uključujući omogućavanje integracije električne energije iz obnovljivih izvora i pružanje podsticaja za energetske efikasnost;
- 7) propisi kojima se uređuje tržište električne energije i rad elektroenergetskog sistema obezbeđuju odgovarajuće podsticaje za investicije za proizvodnju električne energije, posebno za dugoročna ulaganja u dekarbonizovani i održivi elektroenergetski sistem, skladištenje energije, energetske efikasnost i upravljanje potrošnjom, kako bi se zadovoljile potrebe tržišta, i omogućavaju fer konkurenciju radi obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja električnom energijom;
- 8) postepeno se uklanjaju barijere za prekogranične tokove električne energije između zona trgovanja ugovornih strana i država članica i za prekogranične transakcije na tržištima električne energije i povezanim tržištima usluga;
- 9) propisi kojima se uređuje tržište električne energije i rad elektroenergetskog sistema obezbeđuju regionalnu saradnju;
- 10) bezbjedna i održiva proizvodnja, skladištenje električne energije i upravljanje potrošnjom ravnopravno učestvuju na tržištu;
- 11) svi proizvođači su direktno ili indirektno odgovorni za prodaju električne energije koju proizvode;
- 12) propisi kojima se uređuje tržište električne energije omogućavaju razvoj demonstracionih projekata iz oblasti održivih, sigurnih i niskougljeničnih izvora energije, tehnologija ili sistema u korist društva;
- 13) propisi kojima se uređuje tržište električne energije omogućavaju efikasno dispečiranje proizvodnih kapaciteta, skladištenje električne energije i upravljanje potrošnjom;
- 14) propisi kojima se uređuje tržište električne energije omogućavaju ulazak i izlazak subjekata za proizvodnju električne energije, skladištenje energije i snabdijevanje električnom energijom na osnovu procjene tih subjekata o ekonomskoj i finansijskoj održivosti njihovog poslovanja;

- 15) kako bi se učesnicima na tržištu omogućilo da budu zaštićeni od rizika nestabilnosti cijena na tržišnoj osnovi i ublažila neizvjesnost u pogledu budućeg povrata na investiciju, dugoročnim proizvodima za zaštitu od rizika (hedžing) se može trgovati na berzama na transparentan način, a o dugoročnim ugovorima o snabdijevanju električnom energijom se može pregovarati vanberzanski, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije;
- 16) propisi kojima se uređuje tržište električne energije olakšavaju trgovinu proizvodima u okviru Zajednice i Evropske unije, a regulatorne promjene uzimaju u obzir efekte, kako na kratkoročna, tako i na dugoročna tržišta i proizvode;
- 17) učesnici na tržištu imaju pravo da dobiju pristup prenosnim i distributivnim sistemima električne energije pod objektivnim, transparentnim i nediskriminatorskim uslovima.

Balansna odgovornost

Član 24

- (1) Učesnici na tržištu električne energije odgovorni su za količinska odstupanja koja uzrokuju u sistemu.
- (2) Učesnici na tržištu, kao balansno odgovorni subjekti (u daljem tekstu: BOS) mogu ugovorom da prenesu svoju odgovornost na drugi BOS.
- (3) Svaki BOS je finansijski odgovoran za svoja količinska odstupanja i nastoji da bude izbalansiran ili pomaže da se elektroenergetski sistem izbalansira.
- (4) Izuzeća od balansne odgovornosti mogu se obezbijediti u skladu sa zakonom kojim se uređuje korišćenje energije iz obnovljivih izvora.
- (5) Demonstracioni projekti iz ovog zakona, izuzimaju se od balansne odgovornosti na način kako je to za demonstracione projekte iz oblasti obnovljivih izvora, propisano zakonom kojim se uređuje korišćenje energije iz obnovljivih izvora.
- (6) Troškovi debalansa iz st. 4 i 5 ovog člana pokrivaju se iz sredstava za podršku korišćenju energije iz obnovljivih izvora u skladu sa zakonom kojim se uređuje korišćenje energije iz obnovljivih izvora.

Balansno tržište

Član 25

- (1) Balansna tržišta električne energije, uključujući pretkvalifikacione postupke, organizovana su na način da:
 - 1) obezbjeđuju efektivnu nediskriminaciju između učesnika na tržištu uzimajući u obzir različite tehničke potrebe elektroenergetskog sistema i različite tehničke mogućnosti izvora proizvodnje, skladištenja energije i upravljanja potrošnjom;
 - 2) obezbjeđuju da su usluge uređene na transparentan i tehnološki neutralan način i da se nabavljaju na transparentan, tržišno zasnovan način;
 - 3) obezbjeđuju nediskriminatoran pristup svim učesnicima na tržištu, pojedinačno ili putem agregacije, uključujući električnu energiju proizvedenu iz varijabilnih obnovljivih izvora energije, upravljanje potrošnjom i skladištenje energije;
 - 4) uvažavaju potrebu da se primi sve veći udio varijabilne proizvodnje, povećano upravljanje potrošnjom i pojavu novih tehnologija.
- (2) Cijena balansne energije se ne utvrđuje unaprijed u ugovorima za balansni kapacitet.
- (3) Postupci nabavke balansne energije su transparentni u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, uz zaštitu povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija.
- (4) Balansna tržišta obezbjeđuju operativnu sigurnost istovremeno omogućavajući maksimalno korišćenje i efikasnu dodjelu prekozonkog kapaciteta po vremenskim okvirima u skladu sa članom 35 ovog zakona.

- (5) Poravnanje balansne energije za standardne balansne proizvode i specifične proizvode za balansiranje zasniva se na marginalnim cijenama (plaćanje po obračunu), osim ako Agencija u saradnji sa drugim regulatornim organima ne odobri alternativni metod određivanja cijena u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima.
- (6) Učesnicima na tržištu omogućava se da dostavljaju ponude što je moguće bliže realnom vremenu, a vrijeme za dostavljanje ponuda balansne energije neće biti prije vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta.
- (7) Količinska odstupanja se obračunavaju po cijeni koja odražava vrijednost energije angažovane za balansiranje u realnom vremenu.
- (8) Svaka oblast definisanja cijene količinskog odstupanja pripada jednoj zoni trgovanja.
- (9) Dimenzionisanje rezervnog kapaciteta vrše operatori prenosnih sistema i optimizuje se na regionalnom nivou.
- (10) Nabavku balansnog kapaciteta vrši operator prenosnog sistema i može je optimizovati na regionalnom nivou.
- (11) Rezervacija prekograničnog kapaciteta radi omogućavanja optimizacije iz stava 10 ovog člana može se ograničiti.
- (12) Nabavka balansnog kapaciteta mora biti tržišno zasnovana i organizovana tako da bude nediskriminatorska između učesnika na tržištu u pretkvalifikacionom postupku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, bez obzira da li učesnici na tržištu učestvuju pojedinačno ili putem agregacije.
- (13) Nabavka balansnog kapaciteta obavlja se na primarnom tržištu, putem organizovanih aukcija, osim ako i u mjeri u kojoj je Agencija, na obrazloženi zahtjev operatora prenosnog sistema odobrila derogacije radi korišćenja drugih oblika tržišnih nabavki usljed nedostatka konkurencije na balansnom tržištu.
- (14) Agencija preispituje derogaciju iz stava 13 ovog članasvake tri godine.
- (15) Nabavka balansnog kapaciteta naviše i balansnog kapaciteta naniže vrši se odvojeno, osim ako Agencija, na obrazloženi zahtjev operatora prenosnog sistema, odobri izuzeće od ovog principa, da bi se ostvarila veća efikasnost.
- (16) Ekonomska efikasnost dokazuje se procjenom koju vrši operator prenosnog sistema.
- (17) Ugovori o balansnom kapacitetu ne mogu se zaključivati duže od jednog dana prije pružanja balansnog kapaciteta, a ugovorni rok ne može biti duži od jednog dana, osim ako i u mjeri u kojoj je Agencija, na osnovu obrazloženog zahtjeva operatora prenosnog sistema, odobrila ranije ugovaranje ili duže ugovorne rokove radi obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja ili poboljšanja ekonomske efikasnosti.
- (18) Kada je odobrena derogacija iz stava 17 ovog člana, ugovori o balansnom kapacitetu za najmanje 40% standardnih balansnih proizvoda i najmanje 30% svih proizvoda koji se koriste za balansni kapacitet, zaključuju se najduže jedan dan prije pružanja balansnog kapaciteta, a ugovorni rok ne može biti duži od jednog dana.
- (19) Kada je odobreno odstupanje iz stava 17 ovog člana, ugovaranje preostalog dijela balansnog kapaciteta vrši se najduže mjesec dana prije obezbjeđivanja balansnog kapaciteta i ima ugovoreni rok od najviše mjesec dana.
- (20) Na zahtjev operatora prenosnog sistema, Agencija može odlučiti da produži ugovorni period preostalog dijela balansnog kapaciteta iz stava 19 ovog člana na period od najviše 12 mjeseci, ako je takva odluka vremenski ograničena, a pozitivni efekti u smislu smanjenja troškova za krajnje kupce prevazilaze negativne uticaje na tržište.
- (21) Zahtjev operatora prenosnog sistema iz stava 20 ovog člana sadrži:
 - 1) period tokom kojeg bi se izuzeće primjenjivalo;
 - 2) obim balansnog kapaciteta na koji bi se izuzeće odnosilo;
 - 3) analizu uticaja izuzeća na učešće balansnih resursa; i

- 4) obrazloženje za izuzeće koje pokazuje da bi takvo izuzeće dovelo do nižih troškova za krajnje kupce.
- (22) Operator prenosnog sistema i subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije objavljuju, ali sa zakašnjenjem nakon isporuke od ne više od 30 minuta, informacije o trenutnoj izbalansiranosti sistema na području planiranja, procijenjenim cijenama količinskog odstupanja i procjenama cijena poravnjenja.
- (23) Kada standardni proizvodi za balansiranje nijesu dovoljni da obezbijede operativnu sigurnost ili kada neki balansni resursi ne mogu da učestvuju na balansnom tržištu preko standardnih proizvoda za balansiranje, Agencija na predlog operatora prenosnog sistema može da odobri derogacije od primjene st. 2 i 5 ovog člana za specifične proizvode za balansiranje koji se aktiviraju u zemlji, bez razmjene tih proizvoda sa drugim operatorima prenosnih sistema.
- (24) Predlozi za derogacije uključuju opis predloženih mjera kako bi se upotreba specifičnih proizvoda za balansiranje svela na minimum, u zavisnosti od njihove ekonomske efikasnosti, dokaz da specifični proizvodi za balansiranje ne uzrokuju značajnu neefikasnost i poremećaje na balansnom tržištu, bilo unutar ili izvan područja planiranja, a ako je primjenljivo, predlozi za derogacije sadrže i pravila i informacije za postupak pretvaranja ponuda za balansnu energiju iz specifičnih proizvoda za balansiranje u ponude za balansnu energiju iz standardnih proizvoda za balansiranje.

Dan-unaprijed i unutardnevna tržišta električne energije

Član 26

- (1) Operator prenosnog sistema i nominovani operator tržišta električne energije (NEMO) (u daljem tekstu: NEMO) zajedno sa operatorima prenosnih sistema i nominovanim operatorima tržišta električne energije država članica i ugovornih strana organizuju upravljanje integrisanim dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima u skladu sa zakonom, međunarodno potvrđenim ugovorima i čl. 70 do 147 ovog zakona.
- (2) Operator prenosnog sistema i NEMO sarađuju sa operatorima prenosnih sistema i nominovanim operatorima tržišta električne energije na evropskom nivou ili, gdje je prikladnije, na regionalnom nivou kako bi maksimalno povećali efikasnost i efektivnost dan-unaprijed i unutardnevnog trgovanja električnom energijom na evropskom nivou, ne dovodeći u pitanje primjenu zakona kojim se uređuje zaštita konkurencije.
- (3) Operator prenosnog sistema i NEMO u poslovima trgovine električnom energijom podliježu regulatornom nadzoru Agencije i Regulatornog odbora.
- (4) Dan-unaprijed i unutardnevna tržišta električne energije:
 - 1) moraju biti organizovana na način da budu nediskriminatorna;
 - 2) maksimizuju sposobnost svih učesnika na tržištu da upravljaju količinskim odstupanjima;
 - 3) maksimizuju mogućnosti za sve učesnike na tržištu da učestvuju u prekozonskoj trgovini i trgovini unutar zone trgovanja na nediskriminatoran način u što je moguće bliže realnom vremenu u svim zonama trgovanja;
 - 4) obezbjeđuju cijene koje odražavaju tržišne osnove, uključujući vrijednost energije u realnom vremenu, na koje učesnici na tržištu mogu da se oslone kada se dogovaraju o dugoročnijim proizvodima za zaštitu od rizika;
 - 5) obezbjeđuju operativnu sigurnost uz omogućavanje maksimalnog korišćenja prenosnog kapaciteta;
 - 6) moraju biti transparentna, i ako je to primjenljivo pružaju informacije o proizvodnim jedinicama, istovremeno štiteći povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija i obezbjeđujući da se trgovina odvija na anonimnan način;
 - 7) ne prave razliku između trgovine u okviru zone trgovanja i između zona trgovanja; i

- 8) moraju biti organizovana na način da se obezbijedi da svi učesnici na tržištu mogu da pristupe tržištu pojedinačno ili putem agregacije.

Trgovina na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima

Član 27

- (1) NEMO omogućava učesnicima na tržištu da trguju energijom što je moguće bliže realnom vremenu i najmanje do vremena zatvaranja unutar dnevnog prekozonskog tržišta.
- (2) Na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištu, NEMO pruža mogućnost učesnicima na tržištu da trguju energijom u vremenskim intervalima koji su jednaki ili kraći od perioda poravnanja odstupanja.
- (3) NEMO obezbjeđuje proizvode za trgovanje na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima, sa minimalnim ponudama od 100 kW ili manje do nivoa neophodnog da bi se omogućilo efektivno učešće upravljanja potrošnjom, skladištenja energije i malih obnovljivih izvora energije, uključujući direktno učešće kupaca.
- (4) Period poravnanja odstupanja traje 15 minuta.

Dugoročna tržišta

Član 28

- (1) Operator prenosnog sistema izdaje dugoročna prava prenosa ili preduzima ekvivalentne mjere koje omogućavaju učesnicima na tržištu, uključujući vlasnike objekata za proizvodnju električne energije koji koriste obnovljive izvore energije, zaštitu od rizika cijena preko granica zona trgovanja, osim ako procjena dugoročnog tržišta na granicama zona trgovanja koju je izvršila Agencija u saradnji sa nacionalnim regulatornim organima tih zona, pokaže da je u predmetnim zonama trgovanja obezbijeđen adekvatan nivo zaštite od rizika.
- (2) Operator tržišta može da razvija buduće proizvode za zaštitu od rizika, uključujući dugoročne buduće proizvode za zaštitu od rizika, kako bi učesnicima na tržištu, uključujući vlasnike objekata za proizvodnju električne energije koji koriste obnovljive izvore, obezbijedio odgovarajuće mogućnosti za zaštitu od finansijskih rizika od fluktuacija cijena, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije.
- (3) Aktivnost zaštite od rizika iz stava 2 ovog člana neće biti ograničena na trgovinu unutar Crne Gore ili zone trgovanja.
- (4) Dugoročna prava prenosa dodjeljuju se na transparentan, tržišno zasnovan i nediskriminatoran način preko regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu.

Tehnička ograničenja trgovanja

Član 29

- (1) Veleprodajna cijena električne energije ne smije imati ni najveću ni najmanju unaprijed utvrđenu dozvoljenu vrijednost.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana se, između ostalog, primjenjuje na trgovanje i kliring u svim vremenskim okvirima i obuhvata balansnu energiju i cijene količinskog odstupanja, ne dovodeći u pitanje tehnička ograničenja cijena koja se mogu primijeniti u vremenskom okviru balansnog tržišta, u dan-unaprijed i unutar dnevnim vremenskim okvirima, u skladu sa stavom 3 ovog člana.
- (3) NEMO može primijeniti usaglašena ograničenja na maksimalne i minimalne cijene kliringa za dan-unaprijed i unutar dnevne vremenske okvire.
- (4) Ograničenja iz stava 3 ovog člana su dovoljno visoka da nepotrebno ne ograničavaju trgovinu, usklađena su na panevropskom nivou i uzimaju u obzir maksimalnu vrijednost neisporučene energije.

- (5) NEMO blagovremeno primjenjuje transparentan mehanizam za automatsko prilagođavanje tehničkih ograničenja trgovanja, u slučaju da se očekuje da će postavljena ograničenja biti dostignuta.
- (6) Prilagođena veća ograničenja ostaju primjenljiva sve dok se ne zahtijevaju dalja povećanja u okviru tog mehanizma.
- (7) Operator prenosnog sistema ne smije preduzimati mjere radi promjene veleprodajnih cijena.
- (8) Agencija, po potrebi i u saradnji sa nezavisnim organom nadležnim za poslove zaštite konkurencije, identifikuje mjere koje se primjenjuju na teritoriji Crne Gore, koje bi mogle doprinijeti indirektnom ograničavanju formiranja veleprodajnih cijena, uključujući ograničavanje ponuda koje se odnose na aktiviranje balansne energije, mehanizme za razvoj kapaciteta, mjere operatora prenosnog sistema, mjere koje imaju za cilj osporavanje tržišnih ishoda, ili sprečavanje zloupotrebe dominantnog položaja ili neefikasno definisanih zona trgovanja.
- (9) Ako je identifikovala mjeru koja bi mogla da posluži za ograničavanje formiranja veleprodajnih cijena, po potrebi i u saradnji sa nezavisnim organom nadležnim za poslove zaštite konkurencije, Agencija preduzima odgovarajuće radnje da eliminiše ili, ako nije moguće, da ublaži uticaj tih mjera na ponašanje pri trgovanju.
- (10) Agencija dostavlja izvještaj Sekretarijatu u kojem se navode mjere i radnje koje je preduzela ili namjerava da preduzme.

Dispečiranje proizvodnje i upravljanje potrošnjom

Član 30

- (1) Dispečiranje objekata za proizvodnju električne energije i upravljanje potrošnjom je nediskriminatorno, transparentno i osim ako nije drugačije propisano ovim zakonom, tržišno zasnovano.
- (2) Pri dispečiranju objekata za proizvodnju električne energije operatori sistema daju prioritet proizvodnim objektima koji koriste obnovljive izvore energije u mjeri u kojoj to omogućava sigurno funkcionisanje nacionalnog elektroenergetskog sistema, na osnovu transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma i ako su takvi objekti:
 - 1) objekti za proizvodnju električne energije pušteni u rad do 31.12.2025. godine, koji koriste obnovljive izvore i imaju instalisanu snagu manju od 400 kW demonstracioni projekti za inovativne tehnologije, podložni odobrenju Agencije, pod uslovom da je takav prioritet ograničen na vrijeme i obim koji su neophodni za postizanje demonstracione svrhe.
 - 2) objekti za proizvodnju električne energije pušteni u rad od 1. januara 2026. godine koji koriste obnovljive izvore energije i imaju instalisani kapacitet električne energije manji od 200 kW.
- (3) Vlada može odlučiti da se pravo prioritetskog dispečiranja ne primjenjuje na objekte iz stava 2 tačka 1 ovog člana sa početkom rada najmanje šest mjeseci nakon donošenja odluke, ili da se primjenjuje niži minimalni instalisani kapacitet od instalisanog kapaciteta iz stava 2 tačka 1 ovog člana, pod uslovom da:
 - 1) postoji unutardnevno tržište, druga veleprodajna tržišta i balansno tržište koja dobro funkcionišu i koja su u potpunosti dostupna svim učesnicima na tržištu;
 - 2) su pravila o redispečiranju i upravljanju zagušenjima transparentna svim učesnicima na tržištu;
 - 3) učešće obnovljivih izvora energije u ukupnoj finalnoj potrošnji električne energije iznosi najmanje 50%;
 - 4) je Ministarstvo obavijestilo Sekretarijat o planiranoj derogaciji, navodeći detalje o ispunjenosti uslova iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava; i

- 5) je Ministarstvo objavilo derogaciju, uključujući i detaljno obrazloženje za odobravanje te derogacije, vodeći računa o zaštiti komercijalno osjetljivih informacija, ako je to potrebno.
- (4) U svakoj derogaciji izbjegavaju se retroaktivne promjene koje utiču na objekte za proizvodnju koja već imaju koristi od prioritetskog dispečiranja, bez obzira na bilo kakav sporazum sa operatorom proizvodnog objekta na dobrovoljnoj osnovi.
- (5) Operatori sistema daju prioritet električnoj energiji proizvedenoj u objektima koji koriste visokoefikasnu kogeneraciju sa instalisanom snagom električne energije manjom od 400 kW.
- (6) Objekti za proizvodnju električne energije koji koriste obnovljive izvore energije ili visokoefikasnu kogeneraciju, a pušteni su u rad prije 15. decembra 2022. godine i, kada su pušteni u rad, podlijegali su prioritetskom dispečiranju u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, i dalje će imati koristi od prioritetskog dispečiranja.
- (7) Prioritetno dispečiranje iz stava 7 ovog člana neće se primjenjivati na te objekte za proizvodnju električne energije od datuma kada objekat za proizvodnju električne energije postane predmet značajnih izmjena, odnosno kada je potreban novi ugovor o priključenju ili kada se proizvodni kapacitet objekta za proizvodnju električne energije poveća.
- (8) Prioritetnim dispečiranjem se ne smije ugroziti sigurno funkcionisanje elektroenergetskog sistema i ne može se koristiti kao opravdanje za smanjenje prekoznoskih kapaciteta u većoj mjeri od one koja je predviđena u članu 34 ovog zakona, a zasniva se na transparentnim i nediskriminatornim kriterijumima.

Redispečiranje

Član 31

- (1) Redispečiranje proizvodnje i redispečiranje upravljanja potrošnjom je mjera, uključujući ograničavanje, koju aktivira jedan ili više operatora prenosnog sistema ili operatora distributivnog sistema promjenom proizvodnje, potrošnje ili oboje, kako bi se promijenili fizički tokovi u elektroenergetskom sistemu i smanjilo fizičko zagušenje ili na neki drugi način obezbijedila sigurnost sistema.
- (2) Redispečiranje iz stava 1 ovog člana zasniva se na objektivnim, transparentnim i nediskriminatornim kriterijumima.
- (3) Pravo učešća u redispečiranju je zagarantovano za sve tehnologije proizvodnje, sve oblike skladištenja energije i upravljanja potrošnjom, uključujući i one koje se nalaze u državama članicama ili drugim ugovornim stranama, osim ako tehnički nije izvodljivo.
- (4) Resursi koji se redispečiraju se biraju između objekata za proizvodnju, skladištenja energije ili upravljanje potrošnjom korišćenjem tržišnih mehanizama i finansijski se nadoknađuju.
- (5) Ponudama za balansnu energiju koje se koriste za redispečiranje ne utvrđuju se cijene balansne energije.
- (6) Izuzetno od stava 4 ovog člana, netržišno redispečiranje proizvodnje, skladištenja energije i upravljanja potrošnjom može se koristiti samo ako:
- 1) nije raspoloživa tržišna alternativa;
 - 2) su iskorišćeni svi raspoloživi tržišni resursi;
 - 3) je broj raspoloživih objekata za proizvodnju, skladištenje energije ili upravljanje potrošnjom suviše nizak da bi se obezbijedila efektivna konkurencija u oblasti u kojoj se nalaze odgovarajući objekti za pružanje usluge; ili
 - 4) trenutna situacija na mreži dovodi do zagušenja na redovan i predvidljiv način, tako da bi tržišno redispečiranje dovelo do redovnog strateškog trgovanja, što bi povećalo nivo unutrašnjeg zagušenja, a predmetna ugovorna strana ili je usvojila akcioni plan za

rješavanje ovog zagušenja ili obezbjeđuje da je minimalni raspoloživi kapacitet za prekozonsku trgovinu u skladu sa članom 34 stav 22 ovog zakona.

- (7) Operator prenosnog sistema i operator distributivnog sistema dužni su da izvještavaju Agenciju najmanje jednom godišnje o:
- 1) nivou razvijenosti i efektivnosti tržišnih mehanizama redispečiranja objekata za proizvodnju električne energije, skladištenje energije i upravljanje potrošnjom;
 - 2) razlozima angažovanja, angažovanim količinama električne energije u MWh i vrsti proizvodnih objekata koji podliježu redispečiranju;
 - 3) mjerama preduzetim da bi se smanjila potreba za redispečiranjem naniže objekata za proizvodnju koja koriste obnovljive izvore energije ili visokoefikasnu kogeneraciju u budućnosti, uključujući ulaganja u digitalizaciju mrežne infrastrukture i usluge kojima se povećava fleksibilnost.
- (8) Agencija dostavlja izvještaj Regulatornom odboru i objavljuje kratak pregled podataka iz stava 7 ovog člana zajedno sa preporukama za poboljšanje usluga redispečiranja, ako je to potrebno.
- (9) U skladu sa zahtjevima koji se odnose na održavanje pouzdanosti i sigurnosti mreže, na osnovu transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma koje utvrđuje Agencija, operator prenosnog sistema i operator distributivnog sistema dužni su da:
- 1) garantuju sposobnost prenosne mreže i distributivne mreže da prenose električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora ili visokoefikasne kogeneracije uz minimalno moguće redispečiranje, čime se operator ne sprečava da pri planiranju mreže uzme u obzir ograničeno redispečiranje kada je u mogućnosti da na transparentan način pokaže da je to ekonomski efikasnije i da ne prelazi 5% godišnje proizvedene električne energije u objektima koji koriste obnovljive izvore energije i koji su direktno povezani na njihovu mrežu, osim ako električna energija iz objekata za proizvodnju električne energije koji koriste obnovljive izvore energije ili visokoefikasnu kogeneraciju čini više od 50% godišnje bruto konačne potrošnje električne energije;
 - 2) preduzmu odgovarajuće operativne mjere vezane za mrežu i tržište, kako bi se smanjilo redispečiranje naniže električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora ili iz visokoefikasne kogeneracije;
 - 3) obezbijede da njihove mreže budu dovoljno fleksibilne, kako bi mogli njima da upravljaju.
- (10) Ako se koristi netržišno redispečiranje naniže, primjenjuju se sljedeći principi:
- 1) objekti za proizvodnju električne energije koji koriste obnovljive izvore podliježu redispečiranju naniže samo ako ne postoji druga mogućnost ili ako bi druga rješenja rezultirala značajno nesrazmjernim troškovima ili ozbiljnim rizicima po sigurnost mreže;
 - 2) električna energija proizvedena u procesu visokoefikasne kogeneracije podliježe redispečiranju naniže samo ako, osim redispečiranja naniže objekata za proizvodnju električne energije koji koriste obnovljive izvore, ne postoji druga mogućnost ili ako bi druga rješenja rezultirala nesrazmjernim troškovima ili ozbiljnim rizicima po sigurnost mreže;
 - 3) električna energija iz objekata za proizvodnju koja koriste obnovljive izvore energije ili visokoefikasnu kogeneraciju, koja se ne isporučuje u prenosnu ili distributivnu mrežu, ne podliježe redispečiranju naniže osim ako nijedno drugo rješenje ne bi riješilo probleme sigurnosti mreže;
 - 4) redispečiranje naniže iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava mora biti detaljno i transparentno obrazloženo u izvještaju iz stava 7 ovog člana.
- (11) Ako se koristi netržišno redispečiranje, operator sistema koji zahtijeva redispečiranje plaća finansijsku naknadu operatoru redispečirane proizvodnje, skladištenja energije

ili objekta za upravljanje potrošnjom, osim u slučaju proizvođača koji su prihvatili ugovor o priključenju prema kojem ne postoji garancija isporuke energije.

- (12) Finansijska naknada iz stava 11 ovog člana mora biti barem jednaka većem od sljedećih elemenata ili kombinaciji oba, ako bi primjena samo većeg među njima dovela do neopravdano niske ili neopravdano visoke naknade:
- 1) dodatni operativni troškovi uzrokovani redispečiranjem, kao što su dodatni troškovi goriva u slučaju redispečiranja naviše, ili obezbjeđivanje rezervne toplote u slučaju redispečiranja naniže objekata za proizvodnju električne energije koji koriste visokoefikasnu kogeneraciju;
 - 2) neto prihodi od prodaje električne energije na tržištu dan-unaprijed koju bi objekat za proizvodnju električne energije, skladištenje energije ili objekat za upravljanje potrošnjom proizveo bez zahtjeva za redispečiranje.
- (13) Ako je dodijeljena finansijska podrška objektima za proizvodnju električne energije, skladištenje energije ili objektima za upravljanje potrošnjom na osnovu količine proizvedene ili potrošene električne energije, dijelom neto prihoda iz stava 12 tačka 2 ovog člana smatra se finansijska podrška koja bi bila primljena bez zahtjeva za redispečiranje.

V. PRISTUP MREŽI I UPRAVLJANJE ZAGUŠENJEM U PRENOSNOM SISTEMU ELEKTRIČNE ENERGIJE

1. Dodjela kapaciteta

Preispitivanje zone trgovanja

Član 32

- (1) Vlada preduzima mjere za rješavanje zagušenja u prenosnom sistemu električne energije.
- (2) Granice zona trgovanja zasnivaju se na dugoročnim, strukturnim zagušenjima u prenosnoj mreži.
- (3) Zone trgovanja ne sadrže strukturna zagušenja, osim ako nemaju uticaja na susjedne zone trgovanja ili ako se, kao privremeno izuzeće, njihov uticaj na susjedne zone trgovanja ne ublaži korišćenjem korektivnih mjera i ako ta strukturna zagušenja ne dovode do smanjenja kapaciteta prekozonske trgovine u skladu sa zahtjevima iz člana 34 ovog zakona.
- (4) Konfiguracija zona trgovanja se projektuje na način da se maksimizira ekonomska efikasnost i mogućnosti za prekozonsko trgovanje u skladu sa članom 34 ovog zakona za zone trgovanja u istom regionu za proračun kapaciteta uspostavljenom u skladu sa članom 78 stav 1 tačka 2 ovog zakona, uz obezbjeđenje sigurnosti snabdijevanja.
- (5) Operator prenosnog sistema dostavlja podatke i sarađuje sa ENTSO za električnu energiju radi izrade izvještaja o zagušenjima, u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Izvještaj o zagušenjima iz stava 5 ovog člana, koji se priprema svake tri godine, sadrži podatke o strukturnim zagušenjima i drugim velikim fizičkim zagušenjima između i unutar zona trgovanja, uključujući lokaciju i učestalost takvih zagušenja.
- (7) Da bi se obezbijedila optimalna konfiguracija zona trgovanja, preispitivanje zone trgovanja vrši se za ugovorne strane za zone trgovanja u istom regionu za proračun kapaciteta.
- (8) Preispitivanje treba da identifikuje sva strukturna zagušenja i uključi analizu različitih konfiguracija zona trgovanja na koordinisan način, uz uključivanje zainteresovanih strana na koje se to odnosi iz svih relevantnih ugovornih strana i država članica.
- (9) Trenutne zone trgovanja se preispituju u odnosu na njihove sposobnosti da stvore pouzdano tržišno okruženje, uključujući fleksibilnu proizvodnju i kapacitet opterećenja,

što je ključno za izbjegavanje zagušenja, balansiranje potražnje i ponude električne energije i obezbjeđivanje dugoročne sigurnosti ulaganja u mrežnu infrastrukturu.

- (10) U procesu preispitivanja konfiguracije zona trgovanja uzima se u obzir metodologija i pretpostavke iz člana 63 stav 4 tačka 10 ovog zakona.
- (11) Ako je strukturno zagušenje utvrđeno u izvještaju iz stava 6 ovog člana ili su prilikom preispitivanja zone trgovanja u skladu sa stavom 7 ovog člana, ili od strane operatora prenosnog sistema u izvještaju koji je odobrila Agencija, ili od strane operatora prenosnog sistema zajedno se drugim operatorima prenosnih sistema odobrenim od strane relevantnih regulatornih organa uključujući Agenciju, Vlada, u konsultaciji sa operatorom prenosnog sistema, donosi odluku o izradi akcionog plana u skladu sa članom 33 ovog zakona ili o provjeri i izmjeni konfiguracije zone trgovanja, u roku od šest mjeseci od prijema informacije o strukturnom zagušenju.
- (12) Odluka iz stava 11 ovog člana dostavlja se Sekretarijatu i Regulatornom odboru bez odlaganja.
- (13) Ako se odluka iz stava 11 ovog člana odnosi na provjeru i izmjenu konfiguracije zona trgovanja, Vlada je dužna da u saradnji sa relevantnim ugovornim stranama i državama članicama donese jednoglasnu odluku o izmjeni konfiguracije zona trgovanja, u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja odluke iz stava 12 ovog člana o provjeri i izmjeni konfiguracije zona trgovanja Sekretarijatu i Regulatornom odboru.
- (14) Druge ugovorne strane ili države članice u istom regionu za proračun kapaciteta mogu dostaviti primjedbe Vladi i relevantnim nadležnim organima drugih država, koje su pri donošenju odluke iz stava 13 ovog člana dužne da ih uzmu u obzir.
- (15) Odluka iz stava 13 ovog člana mora biti obrazložena i o njoj se obavještava Sekretarijat i Regulatorni odbor.
- (16) Ako se odluka o izmjeni konfiguracije zona trgovanja ne donese u roku iz stava 13 ovog člana, Ministarstvo je dužno da o tome bez odlaganja obavijesti Sekretarijat i Regulatorni odbor.
- (17) U slučaju iz stava 16 ovog člana, Regulatorni odbor donosi odluku o zadržavanju ili izmjeni konfiguracije zona trgovanja koja je obavezujuća za Crnu Goru.
- (18) Ministarstvo konsultuje relevantne zainteresovane strane prije usvajanja bilo koje odluke iz ovog člana.
- (19) Odluke donesene u skladu sa st. 11 i 13 ovog člana sadrže rokove za njihovo sprovođenje i mogu da sadrže odgovarajuće prelazne mjere za ublažavanje strukturnog zagušenja.
- (20) Rokovi za sprovođenje iz stava 19 ovog člana određuju se uzimajući u obzir potrebu za brzinom postupanja i praktične primjene, uključujući i dugoročnu trgovinu električnom energijom.

Akcioni planovi

Član 33

- (1) Nakon donošenja odluke iz člana 32 stav 11 ovog zakona, u slučaju utvrđivanja strukturnih zagušenja, Ministarstvo u saradnji sa Agencijom izrađuje akcioni plan koji usvaja Vlada i koji sadrži plan mjera za smanjenje utvrđenih strukturnih zagušenja u roku od četiri godine, od donošenja te odluke.
- (2) Vlada obezbjeđuje da se prekozonski kapacitet trgovine povećava na godišnjem nivou do dostizanja minimalnog kapaciteta iz člana 34 stav 22 ovog zakona, ne dovodeći u pitanje primjenu odstupanja iz člana 34 st. 10 i 23 ovog zakona.
- (3) Godišnja povećanja kapaciteta radi dostizanja minimalnog kapaciteta iz stava 2 ovog člana prate linearnu putanju.
- (4) Polazna tačka linearne putanje iz stava 3 ovog člana je kapacitet dodijeljen na granici zone trgovanja ili na kritičnom elementu mreže u godini prije usvajanja akcionog plana

ili prosjek tokom tri godine prije usvajanja akcionog plana, zavisno od toga koji je iznos veći.

- (5) Tokom sprovođenja akcionih planova, kapacitet stavljen na raspolaganje za prekozonsku trgovinu mora biti najmanje jednak vrijednostima linearne putanje iz plana iz stava 1 ovog člana, između ostalog i korišćenjem korektivnih mjera u regionu za proračun kapaciteta.
- (6) Troškove korektivnih mjera neophodnih za ostvarivanje linearne putanje iz stava 3 ovog člana ili za obezbjeđivanje raspoloživosti prekozonskog kapaciteta na granicama ili na kritičnim elementima mreže na koje se odnosi akcioni plan, snose ugovorne strane i/ili države članice koje sprovode akcioni plan.
- (7) Tokom sprovođenja akcionog plana i u roku od šest mjeseci od njegovog isteka, operator prenosnog sistema, zajedno sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, svake godine procjenjuje da li je raspoloživi prekozonski kapacitet u prethodnih 12 mjeseci dostigao minimalni kapacitet predviđen članom 34 stav 22 ovog zakona.
- (8) Operator prenosnog sistema će, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema, dostaviti izvještaj o procjeni iz stava 7 ovog člana Regulatornom odboru i nadležnim regulatornim organima.
- (9) Operator prenosnog sistema dostavlja podatke potrebne za izradu izvještaja iz stava 7 ovog člana Agenciji na odobrenje.
- (10) U slučaju da procjena iz stava 8 ovog člana pokaže da operator prenosnog sistema nije ispratio linearnu putanju, Vlada, jednoglasno sa nadležnim organima relevantnih ugovornih strana, odlučuje da li da izmijeni ili zadrži konfiguraciju zone trgovanja u roku od šest mjeseci od prijema izvještaja o procjeni iz stava 8 ovog člana.
- (11) Prilikom donošenja odluke iz stava 10 ovog člana, Vlada, u saradnji sa nadležnim organima relevantnih ugovornih strana, uzima u obzir komentare nadležnih organa drugih država članica ili ugovornih strana.
- (12) Odluka iz stava 10 ovog člana mora biti obrazložena i dostavljena Sekretarijatu i Regulatornom odboru.
- (13) Ako se odluka o zadržavanju ili izmjeni konfiguracije zone trgovanja ne donese u roku iz stava 10 ovog člana, Ministarstvo, u saradnji sa nadležnim organima relevantnih ugovornih strana, o tome obavještava bez odlaganja Sekretarijat.
- (14) U slučaju iz stava 13 ovog člana, Sekretarijat donosi odluku o izmjeni ili zadržavanju konfiguracije zone trgovanja koja je obavezujuća za Crnu Goru.
- (15) Šest mjeseci prije isteka akcionog plana, Vlada odlučuje da li će preostala zagušenja riješiti izmjenom svoje zone trgovanja ili će preostala unutrašnja zagušenja riješiti remedijalne mjerama čije troškove pokriva operator prenosnog sistema.
- (16) Ako se u roku od šest mjeseci od prepoznavanja strukturnog zagušenja u skladu sa članom 32 stav 11 ovog zakona ne utvrdi akcioni plan, operator prenosnog sistema, zajedno sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, u roku od 12 mjeseci od prepoznavanja tog strukturnog zagušenja, procjenjuje da li je raspoloživi prekozonski kapacitet dostigao minimalne kapacitete iz člana 34 stav 22 ovog zakona, tokom prethodnih 12 mjeseci i dostavlja izveštaj o procjeni Agenciji, drugim relevantnim regulatornim organima i Regulatornom odboru.
- (17) Prije izrade izvještaja, operator prenosnog sistema dostavlja sve relevantne podatke Agenciji na odobrenje.
- (18) Ako procjena pokaže da operator prenosnog sistema nije dostigao minimalni kapacitet iz člana 34 stav 22 ovog zakona, primjenjuje se postupak iz st. 10 do 14 ovog člana.

Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem

Član 34

- (1) Upravljanje zagušenjima u prenosnom sistemu operator prenosnog sistema sprovodi na nediskriminatoran način u skladu sa tržišnim principima, koji obezbjeđuju cijene koje učesnike na tržištu i operatore prenosnih sistema mogu uputiti na preduzimanje odgovarajućih poslovnih aktivnosti.
- (2) Upravljanje zagušenjima vrši se primjenom metoda koje nijesu zasnovane na transakcijama, odnosno metodama koje ne uključuju izbor između ugovora pojedinačnih učesnika na tržištu.
- (3) Prilikom preduzimanja operativnih mjera da bi obezbijedio da parametri prenosnog sistema budu u propisanim granicama, operator prenosnog sistema uzima u obzir efekat tih mjera na susjedne kontrolne oblasti i koordinira te mjere sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Postupci smanjenja obima tržišnih transakcija koriste se samo u vanrednim situacijama, odnosno kada operator prenosnog sistema mora djelovati bez odlaganja i nije moguće redispečiranje ili trgovina u suprotnom smjeru.
- (5) Smanjenje obima transakcija iz stava 4 ovog člana vrši se na nediskriminatoran način.
- (6) Učesnicima na tržištu kojima je dodijeljen prekozonski kapacitet nadoknađuje se svako smanjenje kapaciteta koje nije posljedica dejstva više sile.
- (7) Operator prenosnog sistema dostavlja podatke regionalnom koordinacionom centru za proračun prekozonskih kapaciteta.
- (8) Regionalni koordinacioni centri vrše proračun prekozonskih kapaciteta, uz poštovanje operativnih sigurnosnih ograničenja, uključujući podatke o tehničkoj dostupnosti korektivnih mjera, ne uključujući smanjenje potrošnje električne energije.
- (9) Operator prenosnog sistema primjenjuje koordinisane radnje smanjenja prekozonskih kapaciteta koje je odredio regionalni koordinacioni centar.
- (10) Radnje iz stava 9 ovog člana primjenjuju se u slučajevima kada su remedijalne mjere u regionu za proračun kapaciteta ili između regiona za proračun kapaciteta nedovoljne za dostizanje linearne putanje u skladu sa članom 33 stav 3 ovog zakona ili minimalnih kapaciteta iz stava 22 ovog člana uz poštovanje operativnih sigurnosnih ograničenja.
- (11) Operatori prenosnog sistema mogu odstupiti od koordinisanih mjera u pogledu koordinisanog proračuna kapaciteta i koordinisane analize sigurnosti, u skladu sa članom 44 stav 2 ovog zakona.
- (12) Agencija, na osnovu mišljenja ACER-a ili Regulatornog odbora da nijesu ispunjeni preduslovi za odstupanje iz stava 10 ovog člana ili su strukturne prirode, preduzima mjere u odnosu na operatora prenosnog sistema ili regionalne koordinacione centre u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (13) Odstupanja strukturne prirode rješavaju se u skladu sa akcionim planom iz člana 33 stav 1 ovog zakona ili ažuriranjem akcionog plana.
- (14) Učesnicima na tržištu stavlja se na raspolaganje maksimalni nivo kapaciteta interkonektora i elemenata prenosne mreže koji su relevantni za prekogranični kapacitet između ugovornih strana, uz poštovanje standarda sigurnog rada mreže.
- (15) Trgovina u suprotnom smjeru i redispečiranje, uključujući prekogranično redispečiranje, koristi se za maksimiziranje raspoloživih kapaciteta, radi dostizanja minimalnog kapaciteta iz stava 23 ovog člana.
- (16) Koordinisani i nediskriminatorni postupak za prekogranične remedijalne mjere primjenjuje se kako bi se omogućila maksimizacija prekograničnog kapaciteta, a nakon donošenja metodologije za raspodjelu troškova za redispečiranje i trgovinu u suprotnom smjeru.
- (17) Kapacitet se dodjeljuje putem eksplicitnih ili implicitnih dodjela koje uključuju kapacitet i energiju, pri čemu obje metode mogu istovremeno postojati na istoj interkonekciji.

- (18) Za unutardnevnu trgovinu koristi se kontinuirano trgovanje, koje može biti dopunjeno aukcijama.
- (19) U slučaju zagušenja, uspješne ponude su važeće ponude najveće vrijednosti za mrežni kapacitet, bilo implicitne ili eksplicitne, koje nude najveću vrijednost za ograničeni prenosni kapacitet u datom vremenskom okviru.
- (20) Osim u slučaju novih interkonektora koji imaju pravo na izuzeće iz člana 57 ovog zakona, zabranjeno je utvrđivanje rezervnih cijena u metodama dodjele kapaciteta.
- (21) Kapacitetom se može slobodno trgovati na sekundarnom tržištu kapaciteta, pod uslovom da je operator prenosnog sistema unaprijed obaviješten.
- (22) Ako operator prenosnog sistema odbije transakciju na sekundarnom tržištu, jasno i transparentno to saopštava i objašnjava svim učesnicima na tržištu i o tome obavještava Agenciju.
- (23) Operator prenosnog sistema ne smije koristiti ograničavanje interkonektivnog kapaciteta koji će biti stavljen na raspolaganje učesnicima na tržištu, kao sredstvo za rješavanje zagušenja unutar sopstvene zone trgovanja ili kao sredstvo za upravljanje tokovima koji proizilaze iz transakcija unutar zona trgovanja, odnosno dužan je da obezbijedi sljedeći minimalni nivo raspoloživih kapaciteta za prekozonsku trgovinu za granice koje koriste pristup na način da za granice na kojima se primjenjuje:
- 1) koordinisani neto prenosni kapacitet, minimalni kapacitet iznosi 70% prenosnog kapaciteta, poštujući operativna sigurnosna ograničenja nakon umanjenja zbog nepredviđenih situacija, u skladu sa čl. 70 do 147 ovog zakona, a ukupan iznos od 30% kapaciteta se može koristiti za granice pouzdanosti, kružne tokove i unutrašnje tokove na svakom kritičnom elementu mreže;
 - 2) pristup zasnovan na tokovima snaga, minimalni kapacitet je granica određena u postupku proračuna kapaciteta kao raspoloživa za tokove prouzrokovane prekozonskom razmjenu i iznosi 70% kapaciteta, uz poštovanje operativnih granica sigurnosti unutrašnjih i prekozonskih kritičnih elemenata mreže, uzimajući u obzir nepredviđene situacije, kao što je utvrđeno čl. 70 do 147 ovog zakona, a ukupan iznos od 30% kapaciteta se može koristiti za granice pouzdanosti, kružne tokove i unutrašnje tokove na svakom kritičnom elementu mreže.
- (23) Na zahtjev operatora prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta, Agencija, nakon konsultacija sa drugim relevantnim regulatornim organima, može odobriti derogaciju obaveze iz stava 22 ovog člana na osnovu predvidljivih razloga, ako je to potrebno radi održavanja operativne sigurnosti.
- (24) Derogacije iz stava 23 ovog člana koje se ne odnose na slučaj smanjenja kapaciteta iz stava 4 ovog člana, odobravaju se svaki put na najviše godinu dana ili na najviše dvije godine, ako se odstupanje od minimalnog kapaciteta iz stava 22 ovog člana značajno smanjilo nakon prve godine.
- (25) Obim derogacija je ograničen onim što je neophodno za održavanje operativne sigurnosti i izbjegavanje diskriminacije između interne i prekozonske razmjene.
- (26) Prije nego što odobri derogaciju, Agencija konsultuje regulatorne organe drugih ugovornih strana i država članica koje čine dio relevantnih regiona za proračun kapaciteta.
- (27) Obrazloženje derogacije i razlozi za derogaciju iz stava 23 ovog člana moraju biti objavljeni na internet stranici Agencije.
- (28) U slučaju da je derogacija odobrena, operator prenosnog sistema u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema izrađuje i na svojoj internet stranici objavljuje metodologiju i projekte koji obezbjeđuju dugoročno rješenje za problem koji derogacijom želi da riješi.
- (29) Derogacija prestaje istekom roka na koji je odobrena ili primjenom dugoročnog rješenja iz stava 28 ovog člana, u zavisnosti od toga šta nastupi ranije.

- (30) Učesnici na tržištu dužni su da blagovremeno obavijeste operatora prenosnog sistema prije relevantnog operativnog perioda o korišćenju dodijeljenog kapaciteta.
- (31) Operator prenosnog sistema dužan je da:
 - 1) na transparentan i nediskriminatoran način ponovo ponudi dodijeljeni kapacitet čije korišćenje nije potvrđeno u skladu sa stavom 30 ovog člana;
 - 2) kombinuje sve nominacije za prekograničnim prenosom energije u suprotnim smjerovima preko zagušenog interkonektora (u daljem tekstu: netovanje), u mjeri u kojoj je to tehnički moguće, kako bi kapacitet bio iskorišćen u maksimalnoj mogućoj mjeri;
 - 3) odobri zahtjev za prekogranični prenos električne energije koji umanjuje zagušenje u prenosnom sistemu, ako se tim prenosom ne ugrožava sigurnost sistema.
- (32) Finansijske posljedice neispunjenja obaveza povezanih sa dodjelom kapaciteta, snosi operator prenosnog sistema ili NEMO, u zavisnosti od toga ko je odgovoran za to neispunjenje.
- (33) Ako učesnici na tržištu ne iskoriste kapacitet za koji su se obavezali da će iskoristiti, ili, u slučaju kapaciteta koji je dodijeljen putem eksplicitne dodjele, ne trguju kapacitetom na sekundarnom tržištu ili ne vrate kapacitet na vrijeme, ti učesnici na tržištu gube pravo na taj kapacitet i dužni su da nadoknade troškove za neiskorišćeni kapacitet.
- (34) Sve naknade koje odražavaju troškove za neiskorišćenje kapaciteta moraju biti opravdane i srazmjerne.
- (35) Ako operator prenosnog sistema ne ispuni svoju obavezu obezbjeđenja utvrđenog prenosnog kapaciteta, dužan je da učesniku na tržištu nadoknadi gubitak prava na kapacitet, pri čemu se indirektni gubici ne uzimaju u obzir u tu svrhu.
- (36) Ključni koncepti i metode za utvrđivanje obaveza koje nastaju neispunjenjem obaveza iz stava 35 ovog člana utvrđuju se unaprijed u pogledu finansijskih posljedica i podliježu pregledu od strane Agencije.
- (37) Prilikom raspodjele troškova korektivnih mjera između operatora prenosnog sistema, Agencija, zajedno sa relevantnim regulatornim organima, analizira u kojoj mjeri tokovi koji proizilaze iz transakcija unutar zona trgovanja, doprinose zagušenju između dvije posmatrane zone trgovanja.
- (38) Troškovi remedijalnih mjera se raspodjeljuju na osnovu doprinosa zagušenju operatora prenosnog sistema u zonama trgovanja koje stvaraju te tokove, osim troškova izazvanih tokovima koji su rezultat transakcija unutar zona trgovanja koji su ispod nivoa koji bi se mogao očekivati bez strukturnog zagušenja u zoni trgovanja.
- (39) Operator prenosnog sistema, zajedno sa svim operatorima prenosnih sistema u regionu za proračun kapaciteta, analizira i utvrđuje nivo iz stava 38 ovog člana za svaku pojedinačnu granicu zone trgovanja, što podliježe zajedničkom odobrenju od strane Agencije i svih drugih regulatornih organa u regionu za proračun kapaciteta.
- (40) U slučaju da regulatorni organi drugih ugovornih strana i država članica nijesu saglasni da je potrebno odobriti derogaciju iz stava 23 ovog člana, primjenjivaće se odluka ACER-a, odnosno Regulatornog odbora.

Dodjela prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima

Član 35

- (1) Operator prenosnih sistema, zajedno sa relevantnim operatorima prenosnih sistema regiona za proračun kapaciteta, preračunava raspoloživi prekozonski kapacitet barem nakon vremena zatvaranja dan-unaprijed tržišta i nakon vremena zatvaranja unutar dnevnog prekozonskog tržišta.
- (2) Operator prenosnog sistema dodjeljuje raspoloživi prekozonski kapacitet, svaki preostali prekozonski kapacitet koji nije prethodno dodijeljen, kao i svaki prekozonski

kapacitet koji je oslobodio imalac fizičkih prava na prenos iz prethodnih dodjela, u prvom narednom postupku za dodjelu prekozonskog kapaciteta.

- (3) Operator prenosnog sistema, nakon konsultacija sa relevantnim operatorima prenosnih sistema regiona za proračun kapaciteta, usvaja odgovarajuću strukturu za dodjelu prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima, uključujući dan-unaprijed, unutardnevni i balansiranje.
- (4) Struktura za dodjelu prekozonskog kapaciteta iz stava 3 ovog člana podliježe preispitivanju od strane Agencije i relevantnih regulatornih organa regiona za proračun kapaciteta.
- (5) Operator prenosnog sistema prilikom usvajanja strukture iz stava 3 ovog člana vodi računa o:
 - 1) karakteristikama tržišta;
 - 2) operativnim uslovima elektroenergetskog sistema, kao što su posljedice netovanja usaglašenih nominacija;
 - 3) nivou usklađenosti procenta kapaciteta dodijeljenog po različitim vremenskim okvirima i vremenskim okvirima usvojenim za različite mehanizme za dodjelu prekozonskog kapaciteta koji su na snazi.
- (6) Ako je prekozonski kapacitet raspoloživ nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta, operator prenosnog sistema koristi prekozonski kapacitet za razmjenu balansne energije ili za vođenje postupka netovanja odstupanja.
- (7) Ako se prekozonski kapacitet dodjeljuje za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezerve u skladu sa članom 25 st. 10 i 11 ovog zakona, operator prenosnog sistema koristi opšte akte ili metodologije (u daljem tekstu: TCM) iz člana 212 ovog zakona.
- (8) Operator prenosnog sistema ne povećava granicu pouzdanosti proračunatu u skladu sa metodologijom iz člana 90 ovog zakona, radi razmjene balansnog kapaciteta ili podjele rezervi.

2. Mrežne naknade i prihodi od zagušenja

Naknade za pristup mrežama, korišćenje i pojačanje mreža

Član 36

- (1) Naknade koje operatori sistema primjenjuju za pristup sistemima, uključujući naknade za priključenje, naknade za korišćenje i ako je primjenljivo, naknade za neophodna ojačanja mreže za priključenja, odražavaju troškove, transparentne su, uzimaju u obzir potrebu za sigurnošću i fleksibilnošću mreže, nediskriminatorne su i odražavaju stvarne nastale troškove, utvrđuju se u skladu sa metodologijama propisanim zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti i te naknade ne uključuju nepovezane troškove koji podržavaju nepovezane ciljeve politike.
- (2) Utvrđene naknade za pristup mreži iz stava 1 ovog člana ne utiču na naknade koje proizilaze iz upravljanja zagušenjima iz člana 34 ovog zakona.
- (3) Nijesu dozvoljene posebne mrežne naknade za pojedinačne transakcije za prekozonsku trgovinu električnom energijom.
- (4) Nivo tarifa koje se primjenjuju na proizvođače ili krajnje kupce, ili na oboje, obezbjeđuje lokacijske signale na nivou Energetske zajednice i uzima u obzir količinu gubitaka u mreži i uzrokovanih zagušenja, kao i investicione troškove za infrastrukturu.
- (5) Cijene za korišćenje distributivnog sistema odražavaju troškove sistema, uzimaju u obzir korišćenje distributivnog sistema od strane njegovih korisnika, uključujući aktivne kupce, mogu da sadrže elemente kapaciteta priključka na sistem i da se razlikuju po potrošnji ili profilima proizvodnje korisnika sistema.
- (6) Metodologija kojom se uređuje utvrđivanje cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije pružaju podsticaje operatorima distributivnog sistema za troškovno

efikasno upravljanje i razvoj sistema, uključujući nabavku usluga, i može da sadrži podsticajne ciljeve za operatore distributivnog sistema za poboljšanje efikasnosti sistema, uključujući energetske efikasnost, fleksibilnost i razvoj pametnih mreža i pametnih sistema mjerenja.

- (7) U slučaju uvođenja pametnog sistema mjerenja, Agencija će, prilikom donošenja metodologija iz stava 6 ovog člana, razmotriti propisivanje elemenata za utvrđivanje cijena za korišćenje distributivnog sistema zavisno od sezone, dana u sedmici, doba dana, vremena korišćenja, kako bi se na transparentan, troškovno efikasan i predvidljiv način regulisala upotreba sistema od strane krajnjih korisnika.
- (8) Agencija će priznati opravdane troškove operatora distributivnog sistema i uključiti ih u cijene za korišćenje distributivnog sistema.

Prihod od zagušenja

Član 37

- (1) Procedure upravljanja zagušenjem povezane sa unaprijed određenim vremenskim okvirom mogu generisati prihod od zagušenja samo u slučaju zagušenja koje nastane u tom vremenskom okviru.
- (2) Procedura za raspodjelu prihoda iz stava 1 ovog člana predmet je preispitivanja od strane regulatornih organa i ne narušava postupak dodjele kapaciteta ili energije, niti predstavlja destimulaciju za smanjenje zagušenja.
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da ima posebne bankarske račune na koje će se uplaćivati novčana sredstva po osnovu dodjele raspoloživih prekozonskih prenosnih kapaciteta.
- (4) Sljedeći ciljevi imaju prioritet u pogledu korišćenja bilo kakvih prihoda koji proizilaze iz dodjele prekozonskog kapaciteta:
 - 1) garantovanje neprekidne raspoloživosti dodijeljenog kapaciteta; i/ili
 - 2) održavanje ili povećanje prekozonskih kapaciteta kroz optimizaciju korišćenja postojećih interkonektora pomoću koordinisanih remedijalnih mjera, ako je primjenljivo, ili pokrivanje troškova koji proističu iz investicija u mrežu, koja su relevantna za smanjenje zagušenja interkonektora.
- (5) Prihodi ostvareni po osnovu dodjele raspoloživih prekozonskih kapaciteta koji nijesu potrebni za namjenu iz stava 4 ovog člana mogu se, do iznosa koji odredi Agencija, utvrditi kao ostali prihodi i uključiti u regulatorno dozvoljeni prihod operatora prenosnog sistema u skladu sa metodologijom kojom se uređuje način utvrđivanja cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, koju Agencija donosi na osnovu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (6) Dio prihoda koji se ne koristi u skladu sa st. 4 i 5 ovog člana operator prenosnog sistema dužan je da čuva na računu iz stava 3 ovog člana i koristi kao rezervaciju za namjene iz st. 4 i 5 ovog člana u narednim regulatornim godinama.
- (7) Prihodi iz stava 4 ovog člana koriste se u skladu sa metodologijom iz člana 63 stav 4 tačka 11 ovog zakona, koju je usvojio ACER.
- (8) Operator prenosnog sistema dužan je da planira korišćenje prihoda od zagušenja za period koji odgovara trajanju regulatornog perioda koji utvrđuje Agencija u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (9) Plan iz stava 8 ovog člana naročito sadrži planirani iznos prihoda od zagušenja za:
 - 1) svaku godinu regulatornog perioda, uz obrazloženje;
 - 2) postizanje ciljeva iz stava 4 ovog člana, za svaku godinu regulatornog perioda, uz obrazloženje;
 - 3) namjenu iz stava 5 ovog člana, svaku godinu regulatornog perioda, uz obrazloženje;
 - 4) namjenu iz stava 6 ovog člana za svaku godinu regulatornog perioda.

- (10) Operator prenosnog sistema dužan je da plan iz stava 8 ovog člana dostavi Agenciji prilikom podnošenja zahtjeva za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (11) Agencija utvrđuje prihode od zagušenja koji se koriste za namjenu iz stava 5 ovog člana za svaku godinu regulatornog perioda, cijeneći opravdanost zahtjeva operatora prenosnog sistema električne energije u skladu sa metodologijom za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema koja se donosi na osnovu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (12) Operator prenosnog sistema dužan je da do 15. februara tekuće za prethodnu godinu dostavi Agenciji izvještaj, na crnogorskom i engleskom jeziku, koji sadrži podatke o:
 - 1) iznosu prikupljenih prihoda;
 - 2) prihodima korišćenim u skladu sa stavom 4 ovog člana, uključujući konkretne projekte za koje je prihod korišćen;
 - 3) iznosu sredstava iz stava 6 ovog člana; i
 - 4) stanju na računu iz stava 3 ovog člana na početku prethodne godine.
- (13) Agencija utvrđuje korekcije prihoda od zagušenja u skladu sa pravilima za korekcije cijena i naknada koja se donose na osnovu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (14) Ako se u postupku utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije utvrdi da je iznos sredstava akumuliran na računu iz stava 3 ovog člana na kraju godine koja prethodi godini podnošenja zahtjeva za utvrđivanje cijena, veći od sredstava potrebnih za namjene iz stava 4 ovog člana u regulatornom periodu za koji se cijene utvrđuju, Agencija će utvrditi odgovarajuće korekcije u skladu sa pravilima za korekcije cijena i naknada koja se donose na osnovu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (15) Agencija je dužna da do 1. marta tekuće godine objavi na svojoj internet stranici i dostavi Regulatornom odboru izvještaj koji sadrži informacije iz stava 12 ovog člana i podatke o iznosu sredstava koji se koristi pri utvrđivanju cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije u skladu sa metodologijama iz st. 5 i 7 ovog člana.
- (16) Ako se prihodi od zagušenja koriste prilikom utvrđivanja cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, izvještaj iz stava 15 ovog člana sadrži i informacije o korišćenju prihoda u skladu sa stavom 4 ovog člana, ako je to primjenljivo.

VI. MEĐUNARODNA SARADNJA OPERATORA PRENOSNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Evropska mreža operatora prenosnog sistema električne energije

Član 38

- (1) Operator prenosnog sistema električne energije sarađuje preko ENTSO za električnu energiju sa drugim operatorima prenosnih sistema radi promovisanja funkcionisanja unutrašnjeg tržišta električne energije i prekozonske trgovine i obezbjeđivanja optimalnog upravljanja, koordinisanog rada i odgovarajućeg tehničkog razvoja crnogorskog i evropskih prenosnih sistema električne energije.
- (2) Operator prenosnog sistema učestvuje u aktivnostima ENTSO za električnu energiju u skladu sa zakonom i strateškim dokumentima iz oblasti energetike.

Troškovi

Član 39

Troškovi operatora prenosnog sistema električne energije koji proizilaze iz članstva i učešća u radu ENTSO za električnu energiju i koji su razumni i prikladni uzimaju se u obzir pri utvrđivanju cijena za korišćenje prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.

Regionalna saradnja operatora prenosnog sistema električne energije

Član 40

(1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da uspostavlja regionalnu saradnju u okviru regiona kojem pripada u skladu sa ovim zakonom, u mjeri u kojoj je to moguće, u okviru ENTSO za električnu energiju i promoviše operativne dogovore na regionalnom nivou radi obezbjeđenja optimalnog upravljanja sistemom, razvoja razmjene električne energije, integracije mehanizama balansiranja sistema i obezbjeđenja systemske rezerve, kao i koordinisane dodjele prekovinskih kapaciteta pod jednakim uslovima na tržišnim principima, uzimajući u obzir značaj kratkoročne dodjele prekovinskih kapaciteta u okviru energetske transakcije.

(2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, objavljuje regionalni plan investicija svake dvije godine i može da donosi investicione odluke na osnovu tog plana.

(3) Investicije operatora prenosnog sistema iz stava 2 ovog člana moraju biti sadržane u investicionom planu u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.

(4) Operator prenosnog sistema promoviše saradnju i sa operatorima prenosnog sistema i van regiona kojem pripada u skladu sa ovim zakonom.

Regionalni koordinacioni centri

Član 41

(1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, određuje regionalne koordinacione centre u regionima kojima pripada.

(2) Operator prenosnog sistema sarađuje sa regionalnim koordinacionim centrima relevantnih regiona rada sistema, u skladu sa zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

(3) Operator prenosnog sistema odgovoran je za upravljanje tokovima električne energije i obezbjeđivanje sigurnog, pouzdanog i efikasnog elektroenergetskog sistema.

(4) Operator prenosnog sistema učestvuje u radu regionalnim koordinacionim centrima izabranim u skladu sa ovim zakonom.

(5) Ako se aktivnosti dva ili više regionalnih koordinacionih centara preklapaju u regionu rada sistema, operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnog sistema tog regiona rada sistema, određuje jedinstveni regionalni koordinacioni centar u regionu ili da dva ili više regionalnih koordinacionih centara obavljaju poslove od regionalnog značaja u cijelom regionu rada sistema na rotacionoj osnovi u koordinaciji.

Zadaci regionalnih koordinacionih centara

Član 42

- (1) Operator prenosnog sistema pruža podršku nadležnim regionalnim koordinacionim centrima u obavljanju poslova od regionalnog značaja u regionu rada sistema:

- 1) vršenju koordinisanog proračuna kapaciteta u skladu sa metodologijama razvijenim u skladu sa propisima iz čl. 93,161 i 246 ovog zakona;
 - 2) vršenju koordinisane analize sigurnosti u skladu sa metodologijama razvijenim u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona;
 - 3) kreiranju zajedničkih mrežnih modela u skladu sa metodologijama i procedurama razvijenim u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 1 i članom ;
 - 4) procjeni konzistentnosti odbrambenih planova i planova restauracije sistema u skladu sa propisom iz člana 68 stav 1 tačka 3 ovog zakona;
 - 5) sprovođenju regionalne prognoze adekvatnosti sistema za sedmicu unaprijed do najmanje za dan-unaprijed i pripremi mjera za smanjenje rizika u skladu sa ovim zakonom;
 - 6) vršenju koordinacije regionalnog planiranja neraspoloživosti elemenata sistema u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona;
 - 7) obuci i sertifikaciji kadrova za regionalne koordinacione centre;
 - 8) koordinaciji i optimizaciji oporavka sistema nakon poremećaja sistema regiona po zahtjevu operatora prenosnog sistema;
 - 9) vršenju analize i izvještavanju o radu sistema i poremećajima u sistemu;
 - 10) regionalnom dimenzionisanju sistemskih rezervi;
 - 11) olakšavanju regionalne nabavke balansnih kapaciteta;
 - 12) pružanju podrške operatorima prenosnog sistema, na njihov zahtjev, pri optimizaciji poravnanja između operatora prenosnih sistema;
 - 13) pripremi regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija, ako i u mjeri u kojoj su povjereni regionalnim koordinacionim centrima u skladu sa članom 8 stav 1 ovog zakona;
 - 14) obavljanju aktivnosti koje se odnose na procjenu sezonske adekvatnosti, u mjeri u kojoj su povjereni regionalnim koordinacionim centrima;
 - 15) izračunavanju vrijednosti maksimalnog ulaznog kapaciteta, raspoloživog za učešće inostranog kapaciteta u mehanizmima za razvoj kapaciteta, za potrebe davanja preporuke u skladu sa članom 22 ovog zakona;
 - 16) obavljanju poslova podrške operatorima prenosnog sistema u identifikaciji potreba za novim prenosnim kapacitetima, za nadogradnjom postojećih prenosnih kapaciteta ili njihovim alternativama, koje treba dostaviti regionalnim grupama osnovanim u okviru transevropskih energetskih mreža i uključenim u desetogodišnji plan razvoja mreže donesenim u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti.
- (2) Operator prenosnog sistema pruža relevantnom regionalnom koordinacionom centru informacije neophodne za obavljanje njegovih zadataka.
 - (3) Operator prenosnog sistema može od svog regionalnog koordinacionog centra da zatraži informacije koje su neophodne za sprovođenje koordinisanih radnji i preporuka datih od strane regionalnog koordinacionog centra.

Saradnja unutar i između regionalnih koordinacionih centara

Član 43

(1) Operator prenosnog sistema, zajedno sa operatorima prenosnog sistema u regionu, učestvuje u svakodnevnoj koordinaciji unutar i između regionalnih koordinacionih centara kroz kooperativne postupke, uključujući aranžmane za koordinaciju između regionalnih koordinacionih centara, ako je to primjenljivo.

(2) Kooperativni postupak zasniva se na:

- 1) radnim aranžmanima za rješavanje planskih i operativnih aspekata relevantnih za zadatke iz člana 42 stav 1 ovog zakona;
- 2) proceduri za razmjenu analiza i konsultacija o predlozima regionalnih koordinacionih centara sa operatorima prenosnog sistema u regionu rada sistema i relevantnim

zainteresovanim stranama i drugim regionalnim koordinacionim centrima, na efikasan način, u obavljanju operativnih dužnosti i zadataka;

- 3) proceduri za preduzimanje koordinisanih radnji i preporuka u skladu sa članom 44 ovog zakona.

Koordinisane radnje i preporuke regionalnih koordinacionih centara

Član 44

- (1) Operator prenosnog sistema, zajedno sa operatorima prenosnog sistema u regionu rada sistema, izrađuje proceduru za preduzimanje i provjeru koordinisanih radnji i preporuka koje izdaju regionalni koordinacioni centri u skladu sa st. 2 do 8 ovog člana.
- (2) Kada regionalni koordinacioni centar izdaje preporuke za koordinisane radnje operatoru prenosnog sistema u vezi sa zadacima iz člana 42 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona, operator prenosnog sistema sprovodi koordinisane radnje, osim u slučajevima kada bi sprovođenje tih koordinisanih radnji za posljedicu imalo povredu operativnih bezbjedonosnih ograničenja, utvrđenih od strane svakog operatora prenosnog sistema u skladu sa propisom kojim se uređuje rad prenosnog sistema.
- (3) Kada operator prenosnog sistema odluči da ne sprovede koordinisanu radnju iz razloga navedenih u stavu 2 ovog člana, dužan je da bez nepotrebnog odlaganja, na transparentan način prijavi detaljne razloge regionalnom koordinacionom centru i operatorima prenosnog sistema u okviru regiona rada sistema.
- (4) U slučajevima iz stava 3 ovog člana, regionalni koordinacioni centar procjenjuje uticaj odluke na ostale operatore prenosnog sistema regiona rada sistema i može predložiti drugačiji set koordinisanih radnji u skladu sa procedurom iz stava 1 ovog člana.
- (5) Operator prenosnog sistema može da dobije preporuku od regionalnog koordinacionog centra u vezi sa zadacima iz člana 42 stav 1 tač. 3 do 16 ovog zakona ili novim zadacima koje je odobrio ACER.
- (6) Ako operator prenosnog sistema odluči da ne postupi po preporuci iz stava 5 ovog člana, dužan je da bez odlaganja dostavi obrazloženje za svoju odluku regionalnom koordinacionom centru i drugim operatorima prenosnog sistema u regionu rada sistema.
- (7) Operator prenosnog sistema može pokrenuti preispitivanje koordinisanih radnji ili preporuka iz st. 2 i 5 ovog člana.
- (8) Nakon preispitivanja koordinisanih radnji ili preporuka, regionalni koordinacioni centar može potvrditi ili izmijeniti koordinisanu radnju ili preporuku.
- (9) Ako je koordinisana radnja predmet preispitivanja iz stava 7 ovog člana, zahtjev za preispitivanje ne obustavlja koordinisanu radnju, osim ako bi sprovođenje koordinisane radnje dovelo do kršenja operativnih sigurnosnih ograničenja koje utvrđuje operator prenosnog sistema u skladu sa propisima iz člana 68 stava 1 tačka 1 ovog zakona.
- (10) Vlada na predlog Ministarstva može, zajedno sa nadležnim organima drugih država članica ili ugovornih strana u regionu rada sistema, na sopstvenu inicijativu ili na inicijativu nadležnog organa druge države članice ili ugovorne strane u regionu rada sistema, da odluči da regionalnom koordinacionom centru sa sjedištem u Crnoj Gori dodijeli nadležnost za preduzimanje koordinisanih radnji po osnovu jednog ili više zadataka iz člana 42 stav 1 tač. 3 do 16 ovog zakona.
- (11) Operator prenosnog sistema prilikom izrade procedura za preduzimanje i provjeru koordinisanih radnji i preporuka u skladu sa stavom 1 ovog člana konsultuje nadležne operatore prenosnog sistema susjednih regiona rada sistema u vezi sa granicama zona trgovanja, pri čemu će operator prenosnog sistema u najvećoj mjeri uzeti u obzir stavove koje su izrazili nadležni operatori prenosnog sistema susjednih regiona rada sistema.

Upravljački odbor regionalnog koordinacionog centra

Član 45

Operator prenosnog sistema određuje predstavnike u upravljačkom odboru relevantnog regionalnog koordinacionog centra.

Organizaciona struktura i odgovornost

Član 46

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da, zajedno sa operatorima prenosnog sistema regiona rada sistema, uspostavi organizacionu strukturu regionalnih koordinacionih centara radi izvršavanja zadataka iz člana 42 stav 1 ovog zakona.
- (2) Organizacionom strukturom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se:
 - 1) ovlašćenja, dužnosti i odgovornosti osoblja;
 - 2) poslovni procesi, odnosi i izvještavanje između različitih djelova organizacije.
- (3) Operator prenosnog sistema, zajedno sa operatorima prenosnog sistema u regionu rada sistema, dužan je da preduzme neophodne mjere za pokriće odgovornosti u vezi sa sprovođenjem zadataka regionalnih koordinacionih centara.
- (4) Metodom kojom se obezbjeđuje pokriće odgovornosti iz stava 3 ovog člana uzima se u obzir pravni status regionalnih koordinacionih centara i nivo raspoloživog pokrića komercijalnog osiguranja.

Mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema

Član 47

- (1) Operator prenosnog sistema ima pravo na naknadu troškova nastalih kao rezultat ustupanja svoje prenosne infrastrukture za prekogranične tokove električne energije.
- (2) Naknadu iz stava 1 ovog člana plaćaju operatori nacionalnih prenosnih sistema iz kojih potiču prekogranični tokovi i sistema u kojima se ti tokovi završavaju.
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da redovno plaća naknadu troškova za korišćenje prenosne infrastrukture drugih operatora prenosnih sistema za potrebe korisnika sistema u Crnoj Gori.
- (4) Naknadna korekcija isplaćene naknade vrši se ako je neophodno i odražava stvarno nastale troškove.
- (5) Količina prekograničnih tokova koji su nastali ustupanjem infrastrukture iz st. 1 i 3 ovog člana određuje se na osnovu izmjerenih fizičkih tokova električne energije u određenom vremenskom intervalu.
- (6) Naknade troškova nastale kao rezultat ustupanja infrastrukture za prekogranične tokove električne energije iz st. 1 i 3 ovog člana određuju se na osnovu očekivanog višegodišnjeg prosjeka dodatnih troškova koji uključuju tehničke gubitke, investicije u novu infrastrukturu i dio troškova amortizacije i održavanja postojeće infrastrukture srazmjerno korišćenju za prekogranične tokove, naročito uzimajući u obzir sigurnost snabdijevanja.
- (7) Naknade iz st. 1 i 3 ovog člana određuju se na osnovu troškova utvrđenih primjenom standardnih metoda u skladu sa ugovorom iz člana 48 stav 1 ovog zakona.
- (8) Naknade iz st. 1 i 3 ovog člana, u postupku određivanja, umanjuju se za koristi od ustupanja sistema za prekogranične tokove električne energije.
- (9) Isključivo za potrebe mehanizma naknade između operatora prenosnog sistema, kada prenosne mreže dvije ili više država članica ili ugovornih strana čine dio, u cjelini ili djelimično, jednog kontrolnog bloka, kontrolni blok kao cjelina će se smatrati dijelom prenosne mreže jedne od zainteresovanih država članica ili ugovornih strana, kako tokovi unutar kontrolnih blokova ne bi bili smatrani prekograničnim tokovima i doveli do plaćanja naknade iz st. 1 i 3 ovog člana.

- (10) Agencija, zajedno sa regulatornim organima država članica ili ugovornih strana, može da odluči čijim će se dijelom prenosne mreže smatrati kontrolni blok iz stava 9 ovog člana.
- (11) Prilikom utvrđivanja cijena za korišćenje prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti, Agencija uzima u obzir:
 - 1) plaćanja i primitke koji proizilaze iz mehanizma za kompenzaciju između operatora prenosnog sistema;
 - 2) stvarno izvršena i primljena plaćanja, kao i očekivana plaćanja za buduće periode, procijenjena na osnovu prethodnih perioda.

Ugovor o mehanizmu naknade

Član 48

(1) Međusobna prava i obaveze uključujući način i rokove za obračun naknada iz člana 47 ovog zakona i njihove korekcije utvrđuju se ugovorom, koji sa operatorima prenosnih sistema električne energije država članica i ugovornih strana, zaključuje operator prenosnog sistema.

(2) Osnove za učešće operatora prenosnog sistema u postupku zaključivanja ugovora iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Dostavljanje informacija

Član 49

- (1) U procesu upravljanja zagušenjima u prenosnom sistemu, u cilju obezbjeđenja sigurnosti sistema, operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, uspostavlja pravila koordinacije i razmjene informacija sa drugim operatorima prenosnih sistema.
- (2) Standardi bezbjednosti, rada i planiranja koje koristi operator prenosnog sistema se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema.
- (3) Objavljene informacije sadrže opšte principe za proračun ukupnog kapaciteta prenosa i granice pouzdanosti prenosa na osnovu električnih i fizičkih karakteristika mreže.
- (4) Principe iz stava 3 ovog člana odobrava Agencija u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima.
- (5) Operator prenosnog sistema dužan je da na centralnoj platformi ENTSO za električnu energiju na kojoj se objavljuju podaci od značaja za tržište električne energije objavi procjene raspoloživog prenosnog kapaciteta za svaki dan, navodeći sve raspoložive kapacitete prenosa koji su već rezervisani.
- (6) Objavljivanje informacija se vrši u određenim intervalima prije dana prenosa i u svakom slučaju će uključivati procjene za sedmicu i mjesec unaprijed, kao i kvantitativnu indikaciju očekivane pouzdanosti raspoloživog kapaciteta.
- (7) Operator prenosnog sistema dužan je da na centralnoj platformi ENTSO za električnu energiju na kojoj se objavljuju podaci od značaja za tržište električne energije objavi podatke o ukupnoj prognozi i stvarnoj potrošnji električne energije, o raspoloživosti i stvarnoj proizvodnji i potrošnji, o raspoloživosti i korišćenju mreža i interkonekcija, o balansnoj snazi i raspoloživosti kapaciteta za balansiranje.
- (8) Za raspoloživost i stvarno angažovanje malih proizvođača i potrošača mogu se koristiti ukupni procijenjeni podaci.
- (9) Učesnici na tržištu dužni su da operatoru prenosnog sistema dostave podatke iz st. 1 do 8 i st. 10 do 14 ovog člana, kojima raspolažu.
- (10) Proizvođači električne energije koji posjeduju ili upravljaju proizvodnim sredstvima, gdje bar jedna proizvodna jedinica ima instalisanu snagu od najmanje 250 MW, ili čiji portfolio čini najmanje 400 MW snage proizvodnih jedinica, dužni su da Agenciji, organu nadležnom za zaštitu konkurencije i Sekretarijatu, stave na raspolaganje sve

podatke za period od pet godina, po satu po postrojenju koji su neophodni za verifikaciju svih operativnih dispečerskih odluka i ponašanja pri trgovanju na berzama električne energije, aukcijama za interkonekciju, tržištima za balansiranje i pomoćne usluge i vanberzanskim tržištima.

- (11) Informacije po postrojenju i po satu koje se čuvaju uključuju, ali nijesu ograničene na podatke o raspoloživim proizvodnim kapacitetima i angažovanim rezervama, uključujući dodjelu tih rezervi na nivou postrojenja, u vrijeme kada se trgovanje sprovodi i kada se odvija proizvodnja.
- (12) Da bi omogućio proračun tokova snaga, operator prenosnog sistema dužan je da redovno razmjenjuje podatke o mreži i tokovima snaga sa svakim operatorom prenosnog sistema u sinhronoj oblasti.
- (13) Podaci se stavljaju na raspolaganje Agenciji i Sekretarijatu, regulatornim organima i nadležnim organima država članica i ugovornih strana na njihov zahtjev.
- (14) Agencija i nadležni organ dužni su da sa podacima postupaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka i da obezbijede da povjerljiv tretman pruža i svaki konsultant koji obavlja analitički rad na njihov zahtjev, na osnovu tih podataka.

Vrste informacija

Član 50

- (1) Podatke iz člana 49 ovog zakona dužni su da stave na raspolaganje operatoru prenosnog sistema:
 - 1) energetski subjekat koji posjeduje ili upravlja proizvodnim jedinicama električne energije, podatke o instalisanim jedinicama, planiranoj i ostvarenoj proizvodnji, planiranom i ostvarenom prekidu proizvodnje i druge podatke o proizvodnim jedinicama od značaja za utvrđivanje pouzdanosti sistema;
 - 2) operator distributivnog sistema, podatke o planiranoj i ostvarenoj distributivnoj potrošnji i druge podatke o potrošnji krajnjih kupaca od značaja za uspostavljanje pouzdanosti sistema;
 - 3) potrošači električne energije snage veće od 100 MW, podatke o planiranoj i ostvarenoj potrošnji i prekidima u radu, kao i druge podatke od značaja za utvrđivanje pouzdanosti sistema;
 - 4) energetski subjekat koji vrši dodjelu kapaciteta, podatke o procijenjenim i ponuđenim prekozonskim prenosnim kapacitetima sa ostvarenim cijenama i prihodima po osnovu upravljanja zagušenjima;
 - 5) subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije ili gasa, podatke od značaja za obezbjeđenje balansne energije i cijene količinskog odstupanja.
- (2) Operator prenosnog sistema obezbjeđuje druge podatke od značaja za rad prenosnog sistema, koje ne dostave energetski subjekti i potrošači iz stava 1 ovog člana (u daljem tekstu: primarni vlasnici podataka), u skladu sa propisom iz člana 51 stav 3 ovog zakona.
- (3) Primarni vlasnici podataka dužni su da operatoru prenosnog sistema dostavljaju potpune podatke na način i u formatu koji omogućava njihovu dalju obradu i blagovremeno prosljeđivanje ENTSO za električnu energiju.
- (4) Operator prenosnog sistema dužan je da, bez odlaganja, obradi i prosljedi podatke iz st. 1 i 2 ovog člana ENTSO za električnu energiju, radi objavljivanja i ima pravo da te podatke objavi na svojoj internet stranici.
- (5) Primarni vlasnik podataka može, uz prethodnu saglasnost operatora prenosnog sistema, podatke iz stava 1 ovog člana dostaviti ENTSO za električnu energiju i posredstvom provajdera podataka.

- (6) Operator prenosnog sistema prije davanja saglasnosti iz stava 5 ovog člana, procjenjuje da li provajder podataka ispunjava uslove za posredovanje sa podacima iz stava 3 ovog člana.

Odgovornost primarnih vlasnika podataka

Član 51

- (1) Odgovornost primarnih vlasnika podataka i operatora prenosnog sistema za tačnost podataka iz člana 49 ovog zakona ograničena je na slučajeve grube nepažnje i/ili namjerne greške.
- (2) Primarni vlasnik podataka i operator prenosnog sistema u slučaju iz stava 1 ovog člana ne odgovaraju korisniku zbog izgubljene dobiti ili druge eventualne štete.
- (3) Podatke o proizvodnji, prenosu i potrošnji električne energije koji se stavljaju na raspolaganje učesnicima na tržištu, a koje prikuplja operator prenosnog sistema, način dostavljanja i objavljivanja podataka od značaja za tržište električne energije propisuje Ministarstvo.

VII. USLOVI ZA KORIŠĆENJE PRENOSNOG SISTEMA ZA PREKOGRANIČNU RAZMJENU ELEKTRIČNE ENERGIJE

Uslovi za prekogranični prenos električne energije

Član 52

- (1) Prekogranični prenos električne energije može da obavlja operator prenosnog sistema koji je sertifikovan, ima uspostavljen sistem međunarodne saradnje i obezbjeđuje uslove za rad u elektroenergetskoj interkonekciji u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (2) Korisnik prenosnog sistema koji obavlja prekograničnu razmjenu električne energije dužan je da sistem za prekogranični prenos koristi pod uslovima koje utvrdi operator prenosnog sistema.

Potvrđivanje odluke o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije

Član 53

- (1) Ispunjenost uslova za sertifikaciju utvrđuje i odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije donosi Agencija u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (2) Agencija, bez odlaganja, dostavlja Sekretarijatu privremenu odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije, radi dobijanja mišljenja.
- (3) Agencija je dužna da, u skladu sa obavezama preuzetim potvrđenim međunarodnim ugovorom, uzme u obzir mišljenje Sekretarijata.
- (4) Ako Sekretarijat ne dostavi mišljenje u roku od dva mjeseca, smatra se da je saglasan.
- (5) U slučaju da je Sekretarijat zatražio mišljenje Regulatornog odbora o odluci Agencije, rok iz stava 4 ovog člana se produžava za još dva mjeseca.
- (6) Agencija će u roku od dva mjeseca, od dana dostavljanja mišljenja, odnosno isteka roka za dostavljanje mišljenja Sekretarijata donijeti odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema.
- (7) Operator prenosnog sistema i energetski subjekti koji obavljaju djelatnost proizvodnje i/ili snabdijevanja električnom energijom dužni su da, na zahtjev Sekretarijata i/ili regulatornih organa, bez odlaganja dostave sve tražene informacije koje su potrebne za davanje mišljenja iz stava 2 ovog člana.
- (8) Odluku o sertifikaciji sa mišljenjem Sekretarijata Agencija objavljuje u „Službenom listu Crne Gore“.

- (9) Ako odluka o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije odstupa od mišljenja Sekretarijata, Agencija sa tom odlukom objavljuje i obrazloženje za odstupanje.

Učešće Agencije u sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije drugih država

Član 54

- (1) Agencija učestvuje u postupku davanja mišljenja na odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije druge ugovorne strane.
- (2) Agencija može, u bilo kojoj fazi davanja mišljenja iz stava 1 ovog člana, da zatraži potrebne informacije od operatora prenosnog sistema i/ili energetskeg subjekta koji obavlja djelatnost proizvodnje ili snabdijevanja.
- (3) Agencija je dužna da čuva povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija do kojih dođe u postupku iz stava 2 ovog člana.
- (4) Ako u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja odluke iz stava 1 ovog člana ne da mišljenje, Agencija ne može podnijeti prigovor na tu odluku.

VIII. RAD DISTRIBUTIVNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Grupa za koordinaciju aktivnosti operatora distributivnih sistema

Član 55

- (1) Operator distributivnih sistema sarađuje sa drugim operatorima distributivnih sistema iz ugovornih strana u okviru Grupe za koordinaciju aktivnosti operatora distributivnog sistema Zajednice, osnovane u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima radi promovisanja jedinstvenog tržišta električne energije i promovisanja optimalnog upravljanja i koordinisanog rada distributivnog i prenosnog sistema električne energije.
- (2) Saradnja iz stava 1 ovog člana ne isključuje pravo pridruživanja operatora distributivnog sistema subjektu operatora distributivnih sistema Evropske unije na osnovu zajedničkog dogovora.

Saradnja između operatora distributivnog sistema i operatora prenosnog sistema

Član 56

- (1) Operator distributivnog sistema i operator prenosnog sistema međusobno sarađuju u planiranju i upravljanju svojim mrežama.
- (2) Operator distributivnog sistema i operator prenosnog sistema razmjenjuju sve potrebne informacije i podatke o radu proizvodnih jedinica i upravljanju potrošnjom, svakodnevnom radu svog sistema i dugoročnom planiranju investicija u mrežu, kako bi se obezbijedio isplativ, siguran i pouzdan razvoj i rad njihovih sistema.
- (3) Operator distributivnog sistema i operator prenosnog sistema međusobno sarađuju radi postizanja koordinisanog pristupa resursima, kao što su distribuirana proizvodnja, skladištenje energije ili upravljanje potrošnjom.

IX. IZUZEĆE ZA NOVE INTERKONEKTORE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Zahtjev za izuzeće novih interkonektora

Član 57

- (1) Interkonektori jednosmjerne struje čijoj izgradnji se pristupa, mogu se na zahtjev investitora interkonektora na određeno vrijeme izuzeti iz primjene člana 37 st. 1, 4 i 5 ovog zakona i odredaba zakona kojim se uređuje obavljanje energetskeg djelatnosti koje propisuju obavezu razdvajanja operatora prenosnog sistema električne energije,

pristup trećih strana prenosnom sistemu i primjene regulisanih cijena za korišćenje prenosnog sistema i naknada za priključenje, pružanja pomoćnih usluga, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) investicijom se povećava konkurencija u snabdijevanju električnom energijom;
 - 2) nivo rizika je takav da se investicija neće realizovati bez odobrenja izuzeća;
 - 3) interkonektor je u svojini pravnog ili fizičkog lica koje je pravno odvojeno od operatora sistema na čije sisteme će se priključiti;
 - 4) da troškove korišćenja interkonektora plaćaju njegovi neposredni korisnici;
 - 5) da se izuzećem ne narušava konkurencija i efikasno funkcionisanje tržišta ili efikasno funkcionisanje sistema na koji je interkonektor povezan.
- (2) Izuzeće iz stava 1 ovog člana primjenjuje se i na interkonektore naizmjenične struje, ako su troškovi i rizik investicije znatno veći od troškova i rizika koji uobičajeno prate povezivanje sa susjednim prenosnim sistemima drugih država putem interkonektora naizmjenične struje.
- (3) Odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se i u slučaju rekonstrukcije postojećih interkonektora kojom se znatno povećava kapacitet.
- (4) Radi realizacije izgradnje interkonektora, koji imaju status projekta od značaja za Zajednicu ili projekta od uzajamnog interesa, kao i povezane infrastrukture koja je potrebna za njihovo funkcionisanje, uspostavlja se javni interes u korist energetske subjektata koji vrše gradnju u skladu sa zakonom kojim se uređuje eksproprijacija.
- (5) Javni interes iz stava 4 ovog člana odnosi se na nepokretnosti na kojima će biti izgrađeni interkonektori i povezana infrastruktura koja je potrebna za njihovo nesmetano funkcionisanje.

Odobranje izuzeća za novi interkonektor

Član 58

- (1) Odobranje izuzeća iz člana 57 ovog zakona pokreće se podnošenjem zahtjeva investitora interkonektora.
- (2) Kopiju zahtjeva iz stava 1 ovog člana Agencija, bez odlaganja, dostavlja Sekretarijatu i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropskoj komisiji.
- (3) Kopija zahtjeva iz stava 1 ovog člana dostavlja se, bez odlaganja, Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, radi davanja mišljenja.
- (4) U postupku odobravanja izuzeća iz člana 57 ovog zakona Agencija će:
 - 1) utvrditi obim izuzeća kapaciteta (cjelokupni ili dio kapaciteta novog interkonektora, ili postojećeg interkonektora sa značajno povećanim kapacitetom);
 - 2) utvrditi trajanje izuzeća i objektivne uslove za pristup interkonektoru pod jednakim uslovima;
 - 3) uzeti u obzir procjenu uticaja izgradnje planiranih kapaciteta u Crnoj Gori u odnosu na period realizacije projekta interkonektora;
 - 4) odobriti pravila za upravljanje i dodjelu raspoloživih kapaciteta koja pripremi investitor interkonektora kojima se ne narušava izvršavanje dugoročnih ugovora i kojima se bliže uređuju prava i obaveze korisnika interkonektora;
 - 5) razmotriti mišljenje operatora prenosnog sistema na pravila iz tačke 4 ovog stava, kao i uzeti u obzir rezultate procedure za dodjelu kapaciteta prilikom ocjene ispunjenosti uslova iz člana 57 stav 1 tač. 1, 2 i 5 ovog zakona;
 - 6) cijeniti opšte okolnosti u državi u vezi sa novim interkonekcijama;
 - 7) uzeti u obzir mišljenje Regulatornog odbora, ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-a, ako se dostavi u roku od dva mjeseca od dana kada posljednji relevantni regulatorni organ primi zahtjev za izuzeće.

- (5) Investitor interkonektora odnosno korisnik interkonektora dužan je da ponudi neiskorišćene kapacitete na tržištu i može da trguje svojim ugovorenim kapacitetima na sekundarnom tržištu.
- (6) Investitor je dužan da pravila iz stava 4 tačka 4 ovog člana dostavi operatoru prenosnog sistema radi davanja mišljenja.
- (7) O izuzeću iz člana 57 ovog zakona odlučuje Agencija nakon postizanja saglasnosti sa regulatornim organima koji su dobili zahtjev za odobravanje izuzeća, u roku od šest mjeseci od dana posljednjeg prijema zahtjeva od strane relevantnog regulatornog organa.
- (8) Odluku iz stava 7 ovog člana Agencija objavljuje na svojoj internet stranici.
- (9) Odluka iz stava 7 ovog člana sadrži:
 - 1) naziv i sjedište investitora;
 - 2) naziv i lokaciju interkonektora;
 - 3) naponski nivo i kapacitet interkonektora;
 - 4) obim izuzeća kapaciteta i vrijeme izuzeća;
 - 5) razloge za odobravanje izuzeća uključujući finansijske podatke koji opravdavaju potrebu izuzeća;
 - 6) izvršene analize uticaja na konkurenciju i efikasno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije koji nastaje odobravanjem izuzeća;
 - 7) razloge za period i udio ukupnog kapaciteta odnosno infrastrukture za koju se odobrava izuzeće;
 - 8) rezultat konsultacija sa uključenim regulatornim organima;
 - 9) doprinos interkonektora diversifikaciji snabdijevanja.
- (10) O odluci iz stava 7 ovog člana, Agencija obavještava Regulatorni odbor ili, ako se tiče država članica, ACER.

Saradnja sa nadležnim organima drugih država u postupku odobravanja izuzeća

Član 59

- (1) U slučaju da se u postupku konsultacija ne postigne saglasnost sa nadležnim regulatornim organima drugih ugovornih strana ili država članica u roku od šest mjeseci od dana kada posljednji relevantni regulatorni organ primi zahtjev za izuzeće, ili ako se tako dogovori sa tim organima, Agencija će Regulatornom odboru, ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u dostaviti zahtjev za donošenje odluke o izuzeću, u skladu sa članom 64 stav 4 tačka 5, odnosno članom 63 stav 4 tačka 7 ovog zakona.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, Agencija i podnosilac zahtjeva za izuzeće dužni su da na zahtjev Regulatornog odbora i ACER-a u mjeri u kojoj se to tiče država članica, dostave svoje mišljenje, u roku utvrđenom tim zahtjevom.

Mišljenje Sekretarijata i Evropske komisije o odluci o zahtjevu za izuzeće

Član 60

- (1) Odluka Agencije iz člana 58 stav 8 ovog zakona dostavlja se bez odlaganja Sekretarijatu i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropskoj komisiji, sa zahtjevom za davanje mišljenja.
- (2) Agencija je dužna da uzme u obzir mišljenje Sekretarijata ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropske komisije da izmijeni ili povuče odluku o odobravanju izuzeća, ako se takvo mišljenje dostavi u roku od 50 radnih dana, od dana prijema odluke iz stava 1 ovog člana.
- (3) Rok iz stava 2 ovog člana može se produžiti za još 50 radnih dana kada Sekretarijat, ili u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropska komisija zatraži dodatne informacije.

- (4) Rok iz stava 3 ovog člana počinje prvog narednog dana od dana prijema potpunih informacija.
- (5) Početni rok iz stava 2 ovog člana može se produžiti uz saglasnost Sekretarijata, ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropske komisije i Agencije.
- (6) Agencija će Sekretarijatu ili u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropskoj komisiji dostaviti dodatne informacije o izuzeću na njihov zahtjev i u roku koji odrede.
- (7) Ako Agencija tražene informacije iz stava 3 ovog člana ne dostavi u ostavljenom roku, zahtjev iz stava 1 ovog člana smatra se povučenim, osim ako je, prije isteka, ostavljeni rok produžen uz saglasnost Sekretarijata ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropske komisije i nadležnih regulatornih organa ili regulatorni organi obavijeste Sekretarijat, ili u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropsku komisiju da smatraju da je obavještanje potpuno.
- (8) Agencija je dužna da u skladu sa obavezama preuzetim potvrđenim međunarodnim ugovorom uzme u obzir mišljenje Sekretarijata ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropske komisije, koje preporučuje da se izmijeni ili povuče odluka o izuzeću, i odlučuje, u roku od mjesec dana od dana prijema mišljenja, o zahtjevu za izuzeće i obavještava o tome Sekretarijat ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropsku komisiju.
- (9) Ako konačna odluka odstupa od mišljenja Sekretarijata ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, mišljenja Evropske komisije, Agencija sa tom odlukom objavljuje i obrazloženje za odstupanje.
- (10) Mišljenje o odobrenju izuzeća u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom prestaje da važi ako izgradnja interkonektora ne započne u roku od dvije godine, odnosno ako interkonektor nije pušten u upotrebu u roku od pet godina, od dana davanja mišljenja, osim ako Sekretarijat ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropska komisija uvaži, na osnovu utemeljenog zahtjeva regulatornih organa, da je do kašnjenja došlo iz razloga koji su van kontrole investitora kojem je odobreno izuzeće.
- (11) Odluka iz stava 8 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Izmjena odluke o izuzeću

Član 61

- (1) Ako Agencija, na zahtjev ili na sopstvenu inicijativu, izmijeni odluku o izuzeću, o toj odluci bez odlaganja obavještava Sekretarijat ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropsku komisiju.
- (2) Odredbe čl. 57 do 60 ovog zakona primjenjuju se na odluku o izmjeni odluke o izuzeću, uzimajući u obzir specifičnosti postojećeg izuzeća.
- (3) Sekretarijat ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropska komisija može, na zahtjev ili na sopstvenu inicijativu, ponovo pokrenuti postupak u vezi sa zahtjevom za izuzeće u slučaju:
 - 1) kada je, uvažavajući legitimna očekivanja zainteresovanih strana u postupku i ekonomsku ravnotežu - postignutu u prvobitnoj odluci o izuzeću, došlo do materijalne promjene bilo koje činjenice na kojima je odluka zasnovana;
 - 2) ako subjekti, na koje se odnosi odluka o izuzeću postupaju suprotno svojim obavezama; ili
 - 3) ako je odluka zasnovana na nepotpunim, netačnim ili obmanjujućim informacijama, koje su dostavile zainteresovane strane u postupku.

X. REGIONALNA SARADNJA ZAINTERESOVANIH STRANA U ELEKTROENERGETSKOM SEKTORU

Saradnja zainteresovanih strana u elektroenergetskom sektoru na prekograničnim pitanjima

Član 62

- (1) Zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru sarađuju sa zainteresovanim stranama ugovornih strana i država članica iz sektora elektroenergetike, radi postizanja efikasnog, integrisanog i funkcionalnog tržišta električne energije, a u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i ovim zakonom.
- (2) Operator prenosnog sistema i NEMO, zajedno sa operatorima prenosnog sistema i nominovanim operatorima tržišta električne energije iz ugovornih strana i država članica, organizuju upravljanje jedinstvenim dan-unaprijed i unutardnevnim tržištem i sarađuju na evropskom nivou, kako bi ostvarili najviši nivo efikasnosti i efektivnosti dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta električne energije.
- (3) Ministarstvo, Agencija i zainteresovane strane iz elektroenergetskog sektora dužne su da dostave Sekretarijatu sve neophodne informacije radi izvršavanja obaveza u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, na njegov zahtjev, i odgovorni su za njihovu potpunost i tačnost.

Zahtjevi, mišljenja, preporuke i odluke ACER-a

Član 63

- (1) Zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru dužne su da primijene mišljenja i preporuke koje im je uputio ACER.
- (2) Zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru dužne su da se pridržavaju pojedinačnih odluka koje su im upućene i odluka koje su za njih obavezujuće koje je donio ili odobrio ACER.
- (3) Agencija će obezbijediti poštovanje pojedinačnih odluka ACER-a upućenih ili obavezujućih za zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Odluke ACER-a iz stava 2 ovog člana mogu se odnositi na:
 - 1) zahtjeve za dostavljanje informacija od strane zainteresovanih strana u elektroenergetskom sektoru;
 - 2) odobravanje odredbi i uslova ili metodologija (TCM-ova) u vezi sa novim ili izmjenama i dopunama panevropskih ili regionalnih TCM-ova, uključujući i slučajeve nepostojanja sporazuma između nadležnih nacionalnih regulatornih organa;
 - 3) prilagođavanje konfiguracije regiona za proračun kapaciteta;
 - 4) prilagođavanje konfiguracije regiona rada sistema;
 - 5) prilagođavanje konfiguracije regionalnih koordinacionih centara;
 - 6) neusklađenost u postupanju regionalnih koordinacionih centara;
 - 7) izuzeća novih interkonektora;
 - 8) derogacije iz člana 34 stav 23 ovog zakona u slučaju da se Agencija ili bilo koji nacionalni regulatorni organ u istom regionu za proračun kapaciteta ne složi sa zahtjevom za odstupanje;
 - 9) metodologiju za izračunavanje vrijednosti neisporučene energije, troška uvođenja novog proizvodnog objekta ili upravljanja potrošnjom i standarda pouzdanosti;
 - 10) metodologiju i pretpostavke koje će se koristiti u postupku preispitivanja zone trgovanja;
 - 11) metodologiju korišćenja prihoda od zagušenja;
 - 12) metodologiju za evropsku procjenu adekvatnosti resursa;

- 13) metodologiju izračunavanja maksimalnog ulaznog kapaciteta za prekogranično učešće u mehanizmu za razvoj kapaciteta;
 - 14) metodologiju podjele prihoda;
 - 15) metodologiju za identifikaciju najprikladnijih regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija;
 - 16) druge odluke ili akte u skladu sa ovim zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.
- (5) Na zahtjev, zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru će ACER-u pružiti informacije neophodne za obavljanje zadataka ACER-a.

Zahtjevi, mišljenja, preporuke i odluke Regulatornog odbora

Član 64

- (1) Zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru dužne su da uvažavaju mišljenja i preporuke koje im je uputio Regulatorni odbor.
- (2) Zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru dužne su da se pridržavaju pojedinačnih odluka koje su im upućene i odluka koje su za njih obavezujuće i koje je donio Regulatorni odbor.
- (3) Agencija će obezbijediti poštovanje pojedinačnih odluka Regulatornog odbora, upućenih ili obavezujućih za zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru.
- (4) Odluke Regulatornog odbora iz stava 2 ovog člana mogu se odnositi na:
 - 1) zahtjeve za dostavljanje informacija od strane zainteresovanih strana u elektroenergetskom sektoru;
 - 2) odluke o odobravanju TCM-ova u vezi sa novim izmjenama i dopunama regionalnih TCM-ova, uključujući i slučajeve nepostizanja saglasnosti između nadležnih nacionalnih regulatornih organa;
 - 3) druge odluke u skladu sa ovim zakonom, u slučaju nepostizanja saglasnosti nadležnih regulatornih organa;
 - 4) neusklađenost od strane regionalnih koordinacionih centara;
 - 5) izuzeća novih interkonektora;
 - 6) derogaciju iz člana 34 stav 23 ovog zakona u slučaju da se Agencija ili bilo koji nacionalni regulatorni organ u istom regionu za proračun kapaciteta protivi zahtjevu za derogaciju, u mjeri u kojoj se to tiče ugovornih strana;
 - 7) druge odluke ili akte u skladu sa ovim zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.
- (5) Zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru dužne su da Regulatornom odboru daju informacije neophodne za obavljanje poslova Regulatornog odbora, na njegov zahtjev.

Pravo žalbe

Član 65

- (1) Fizičko ili pravno lice zainteresovane strane u energetske sektoru kome je ACER-ova odluka upućena ili koja se direktno ili pojedinačno tiče tog lica, ima pravo žalbe.
- (2) Žalba iz stava 1 ovog člana sadrži izjavu o postojanju osnova za žalbu i podnosi se u pisanoj formi ACER-u, u roku od dva mjeseca od obavještenja o odluci ili u roku od dva mjeseca od dana kada je ACER objavio svoju odluku.
- (3) Žalba na odluku iz stava 2 ovog člana ne odlaže njeno izvršenje, osim ako ACER ne odluči drugačije.
- (4) Tužba radi poništaja odluke ACER-a i tužbe za nepostupanje u rokovima mogu se pokrenuti pred Sudom pravde Evropske unije nakon okončanja žalbenog postupka iz stava 1 ovog člana.

Nadležnosti Agencije

Član 66

(1) Agencija:

- 1) prati postupanje operatora prenosnog sistema električne energije, operatora distributivnog sistema električne energije, NEMO-a, kao i učesnika na tržištu električne energije u skladu sa obavezama propisanim ovim zakonom i podzakonskim propisima donijetim na osnovu ovog zakona, odlukama Regulatornog odbora i ACER-a;
 - 2) poštuje i sprovodi odluke Regulatornog odbora i ACER-a;
 - 3) odobrava regionalne TCM-ove, zajedno sa drugim regulatornim organima iz regiona u skladu sa ovim zakonom;
 - 4) odobrava nacionalne TCM-ove u skladu sa ovim zakonom;
 - 5) preduzima mjere zajedno sa Regulatornim odborom i ACER-om za usvajanje potrebnog TCM-a u skladu sa ovim zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, ako operator prenosnog sistema ili NEMO ne dostavi inicijalni ili izmijenjeni predlog za TCM u propisanim rokovima;
 - 6) godišnje izvještava o prihodima od zagušenja i njihovom korišćenju u skladu sa članom 37 ovog zakona i o tome obavještava Regulatorni odbor;
 - 7) ako se sprovodi akcioni plan, odobrava doprinos operatora prenosnog sistema izvještaju o realizaciji akcionog plana u skladu sa članom 33 st. 10 i 18 ovog zakona, uključujući relevantne podatke prije dostavljanja procjene operatora prenosnog sistema Regulatornom odboru;
 - 8) u saradnji sa regulatornim organima iz regiona, prati ispunjavanje obaveza regionalnog koordinacionog centra u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti;
 - 9) ako je potrebno, zahtijeva preispitivanje konfiguracije zone trgovanja na osnovu preporuke Regulatornog odbora i/ili ACER-a u skladu sa članom 104 ovog zakona;
 - 10) utvrđuje kriterijume za izuzeće priključenja na elektroenergetski sistem i donosi odluku o izuzeću od primjene uslova za priključenje utvrđenih propisima iz člana 68 stav 1 tačka 2 ovog zakona;
 - 11) može, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima drugih država, zatražiti od ACER-a produženje roka za odobravanje regionalnih TCM-ova iz ovog zakona za najviše šest mjeseci;
 - 12) obezbjeđuje da primarni vlasnici podataka, OPS-ovi i dobavljači podataka ispunjavaju svoje obaveze iz čl. 49 do 51 ovog zakona;
 - 13) sarađuje i sprovodi aktivnosti u vezi sa regionalnim koordinacionim centrima u skladu sa svojim nadležnostima propisanim zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti; i
 - 14) obavlja druge poslove u skladu sa ovim zakonom.
- (2) U vršenju poslova iz stava 1 ovog člana, Agencija je ovlašćena da:
- 1) naloži subjektima iz stava 1 ovog člana otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i odredi primjeren rok za njihovo otklanjanje;
 - 2) podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu i/ili izda prekršajni nalog u skladu sa zakonom kojim se uređuju prekršaji;
 - 3) obavijesti organ nadležan za zaštitu konkurencije, zaštitu potrošača ili drugi nadležni organ; i
 - 4) preduzme druge mjere u skladu sa zakonom.

Opšti zadaci operatora prenosnog sistema i NEMO-a vezani za integraciju regionalnog tržišta električne energije

Član 67

(1) Operator prenosnog sistema i NEMO:

- 1) dostavljaju regionalne i nacionalne TCM-ove Agenciji, svim drugim relevantnim nacionalnim regulatornim organima, Regulatornom odboru i/ili ACER-u na odobrenje u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim propisima donijetim na osnovu ovog zakona;
 - 2) sarađuju i sa drugim operatorima prenosnog sistema i NEMO-ima i informišu nacionalne regulatorne organe, Regulatorni odbor i ACER o pripremi TCM-ova;
 - 3) obezbjeđuju nacrt TCM-a u slučaju nesaglasnosti o prvobitnom ili izmijenjenom predlogu TCM-a;
 - 4) dostavljaju regionalni TCM Regulatornom odboru i/ili ACER-u u roku od sedam dana od dana dostavljanja nacionalnim regulatornim organima;
 - 5) mogu da podnesu nacionalni TCM Regulatornom odboru i/ili ACER-u u roku od 30 dana, nakon što ga dostave nacionalnim regulatornim organima;
 - 6) dužni su da podnesu Regulatornom odboru i/ili ACER-u nacionalni TCM kada postoji prekogranični uticaj, na njihov zahtjev;
 - 7) dostavljaju izmijenjeni TCM u roku od dva mjeseca od zahtjeva nacionalnih regulatornih organa, Regulatornog odbora i/ili ACER-a;
 - 8) objavljuju usvojeni TCM nakon odobrenja nadležnih organa u skladu sa ovim zakonom;
 - 9) obavljaju i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Operator prenosnog sistema, zajedno sa operatorima prenosnog sistema regiona za proračun kapaciteta, dogovara statističke i pokazatelje kvaliteta za potrebe dvogodišnjeg izvještaja o proračunu kapaciteta.
 - (3) Operator prenosnog sistema može, zajedno sa operatorima prenosnog sistema regiona rada sistema, predložiti prilagođavanje konfiguracije regionalnog koordinacionog centra.
 - (4) Operator prenosnog sistema učestvuje u radu regiona za proračun kapaciteta na svim svojim granicama prema susjednim sistemima.
 - (5) Izmjena regiona za proračun kapaciteta, sprovodi se u slučaju da ACER donese odluku u skladu sa članom 63 stav 4 tačka 3 ovog zakona i u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom.
 - (6) Operator prenosnog sistema, zajedno sa drugim operatorima prenosnih sistema regiona rada sistema, podnosi Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima predlog za uspostavljanje regionalnih koordinacionih centara.
 - (7) Predlog iz stava 3 ovog člana uključuje regionalne koordinacione centre u Evropskoj uniji za granice zone trgovanja između država članica i ugovornih strana, osim ako zainteresovani susjedni operatori prenosnih sistema Evropske unije ne pristanu da regionalni koordinacioni centar bude u jednoj od ugovornih strana.
 - (8) Operator prenosnog sistema, zajedno sa operatorima prenosnih sistema svog regiona rada sistema, sarađuje sa operatorima prenosnih sistema drugih regiona rada sistema i konsultuje se posebno sa onim operatorima prenosnog sistema kod kojih se regioni rada sistema preklapaju sa regionima za proračun kapaciteta.

XI. PRAVILA ZA RAD ELEKTROENERGETSKOG SISTEMA U INTERKONEKCIJI

Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji

Član 68

(1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje:

- 1) rad elektroprenosnog sistema;
- 2) priključenje na elektroenergetski sistem:

- objekata kupaca,
- proizvodnih jedinica, i
- sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka;

3) rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema.

(2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana.

(3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.

Odredbe i uslovi ili metodologije (TCM)

Član 69

- (1) Operator prenosnog sistema i NEMO primjenjuju panevropske TCM-ove i izmjene panevropskih TCM-ova odobrene od strane ACER-a i objavljene na internet stranici Agencije, operatora prenosnog sistema i NEMO-a.
- (2) Operator prenosnog sistema i NEMO učestvuju, zajedno sa operatorima prenosnog sistema i/ili NEMO-ima iz odgovarajućeg regiona, prilikom izrade predloga/ili izmjena regionalnih TCM-ova i dostavlja ih na odobrenje Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima.
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da izradi i predloži na odobrenje Agenciji ili drugom nadležnom organu, nacionalne TCM-ove u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Agencija:
 - 1) obezbjeđuje da operator prenosnog sistema i NEMO primjenjuju panevropske TCM-ove u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti;
 - 2) sarađuje sa drugim nacionalnim regulatornim organima iz odgovarajućeg regiona na odobravanju regionalnih TCM-ova i na podnošenju takvih TCM-ova Regulatornom odboru ili ACER-u na odobrenje u slučaju nepostizanja sporazuma;
 - 3) odobrava nacionalne TCM-ove koje dostavlja operator prenosnog sistema i/ili NEMO, osim ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

XII. DODJELA KAPACITETA I UPRAVLJANJE ZAGUŠENJEM U PRENOSNOM SISTEMU ELEKTRIČNE ENERGIJE

Smjernice za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima

Član 70

(1) Dodjela prekozonskog kapaciteta i upravljanje zagušenjima na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima, uključujući uslove za izradu zajedničkih metodologija za određivanje vrijednosti raspoloživih kapaciteta između zona trgovanja i kriterijuma za procjenu efikasnosti, kao i revizija postupka definisanja zona trgovanja, vrše se u skladu sa odredbama čl. 70 do 147 ovog zakona.

(2) Na sve prenosne sisteme električne energije i interkonekcije u Crnoj Gori, osim na prenosne sisteme koji nijesu povezani sa drugim prenosnim sistemima preko interkonektivnih vodova, primjenjuju se odredbe čl. 70 do 147 ovog zakona.

Ciljevi saradnje prilikom dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima

Član 71

Saradnja prilikom dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima vrši se radi:

- 1) podsticanja efektivne konkurentnosti u proizvodnji, trgovini i snabdijevanju električnom energijom;
- 2) obezbjeđivanja optimalnog korišćenja prenosne infrastrukture;
- 3) obezbjeđivanja operativne sigurnosti;
- 4) optimizacije proračuna i dodjele prekozonskog kapaciteta;
- 5) obezbjeđivanja i unapređenja transparentnosti i pouzdanosti informacija;
- 6) doprinosa efikasnijem dugoročnom radu i razvoju elektroprenosnog sistema i elektroenergetskog sektora u Crnoj Gori;
- 7) uvažavanja potrebe za pravičnim i uređenim tržištem električne energije i načinom formiranja cijena;
- 8) stvaranja ravnopravnih uslova za NEMO-e;
- 9) obezbjeđivanja nediskriminatornog pristupa prekozonskom kapacitetu;
- 10) obezbjeđivanja pravičnog i nediskriminatornog tretmana učesnika na tržištu.

Prava, obaveze i odgovornosti NEMO-a

Član 72

(1) NEMO djeluje kao operator tržišta na nacionalnom tržištu kako bi u saradnji sa OPS-om sprovodio jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta i dužan je da:

- 1) prima naloge od učesnika na tržištu;
- 2) uparuje i dodjeljuje naloge u skladu sa rezultatima jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta;
- 3) objavljuje cijene koje su rezultat trgovanja na jedinstvenom dan-unaprijed i unutar dnevnog tržištu;
- 4) vrši finansijska poravnanja;
- 5) vrši plaćanja na osnovu ugovora koji se odnose na trgovanja u skladu sa relevantnim sporazumima sa učesnicima i propisima.

(2) U vezi sa jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta, NEMO naročito vrši sljedeće poslove:

- 1) obavlja poslove operatora tržišnog povezivanja utvrđene u skladu sa stavom 3 ovog člana u saradnji sa nominovanim operatorima tržišta električne energije drugih država;
- 2) primjenjuje zahtjeve za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta, zahtjeve za funkcije operatora tržišnog povezivanja i algoritam za cjenovno povezivanje tržišta u pogledu svih pitanja povezanih sa funkcionisanjem tržišta električne energije u skladu sa stavom 3 ovog člana i članom 108 ovog zakona;
- 3) primjenjuje maksimalne i minimalne cijene u saradnji sa nominovanim operatorima tržišta električne energije i operatorima prenosnog sistema električne energije drugih država, koje će se primjenjivati u zonama trgovanja;
- 4) obezbjeđuje anonimnost i dijeljenje primljenih informacija o nalogima neophodnim za izvršenje funkcija operatora tržišnog povezivanja u skladu sa stavom 3 ovog člana;
- 5) ocjenjuje rezultate koji su dobijeni funkcijama operatora tržišnih povezivanja u skladu sa stavom 3 ovog člana, dodjeljuje naloge na bazi tih rezultata, potvrđuje rezultate kao konačne, ako se smatraju ispravnim i preuzima odgovornost za njih;
- 6) blagovremeno izvještavanje učesnika na tržištu o rezultatima njihovih naloga za kupovinu i prodaju;

- 7) djeluje kao centralna ugovorna strana za finansijsko poravnanje i plaćanje u razmjeni energije koja je rezultat jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta;
 - 8) zajednički sprovodi rezervne postupke za rad nacionalnih ili regionalnih tržišta sa relevantnim nominovanim operatorima tržišta i operatorima prenosnih sistema u slučaju da nema rezultata iz funkcija operatora tržišnih povezivanja, uzimajući u obzir alternativne postupke čije predloge izrađuje operator prenosnog sistema električne energije u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, kako bi se obezbijedila efikasna, transparentna i nediskriminatorna dodjela kapaciteta;
 - 9) zajedno sa drugim nominovanim operatorima tržišta dostavlja procjene troškova i informacije o troškovima jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima, kao i operatoru prenosnog sistema električne energije ako se troškovi za uspostavljanje, izmjenu i vođenje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta pokrivaju doprinosom operatora prenosnog sistema električne energije;
 - 10) koordinira sa operatorom prenosnog sistema u slučajevima iz člana 116 ovog zakona, ako je primjenljivo.
- (3) Pored obaveza iz st. 1 i 2 ovog člana, NEMO može da vrši i sljedeće funkcije operatora tržišnog povezivanja (u daljem tekstu: MCO), zajedno sa nominovanim operatorima tržišta drugih država, i to:
- 1) razvija, održava i primjenjuje algoritme, sisteme i postupke za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta u skladu sa čl. 108 i 122 ovog zakona;
 - 2) obrađuje ulazne podatke o kapacitetu između zona trgovanja i ograničenjima pri dodjeli, koje obezbjeđuje regionalni koordinacioni centar u skladu sa čl. 117 i 128 ovog zakona;
 - 3) upravlja algoritmima za cjenovno povezivanje tržišta i uparivanje kontinuiranog trgovanja u skladu sa čl. 119 i 130 ovog zakona;
 - 4) potvrđuje i dostavlja rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta nominovanim operatorima tržišta električne energije i operatorima prenosnih sistema električne energije u skladu sa čl. 119 i 130 ovog zakona.
- (4) NEMO, zajedno sa NEMO-ima iz ugovornih strana i država članica, dostavlja svim regulatornim organima, Regulatornom odboru i ACER-u plan kojim se utvrđuje način integracije NEMO-a iz ugovornih strana u MCO funkcije, uključujući i relevantne ugovore.
- (5) Plan iz stava 4 ovog člana mora biti usklađen sa planom iz člana 79 stav 1 tačka 1 ovog zakona i sadržati detaljan opis predloženog načina integracije, predloženi rok za realizaciju, kao i opis očekivanih uticaja realizacije plana na izvođenje MCO funkcija iz stava 3 ovog člana.
- (6) Saradnja nominovanih operatora tržišta električne energije strogo je ograničena na ono što je nužno za efikasan i siguran dizajn, implementaciju i upravljanje jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta.
- (7) Zajedničko izvođenje MCO funkcija zasniva se na načelu nediskriminacije i osigurava da nijedan nominovani operator tržišta električne energije nema neopravdanu ekonomsku prednost zbog učešća u funkcijama operatora tržišnog povezivanja.

Imenovanje NEMO-a

Član 73

- (1) Vlada je imenuje jednog ili više NEMO-a za sprovođenje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i/ili unutardnevnih tržišta, kao i imenovanje najmanje jednog NEMO-a u svakoj zoni trgovanja u Crnoj Gori.
- (2) Kriterijumi iz člana 76 ovog zakona primjenjuju se bez obzira da li se imenuje jedan ili više NEMO-a i izbjegava se diskriminacija između podnosilaca zahtjeva, posebno između inostranih i domaćih podnosilaca zahtjeva.
- (3) NEMO se imenuje na početni period od četiri godine.
- (4) Odluku o imenovanju NEMO-a iz čl. 74 i 75 ovog zakona donosi Vlada, na predlog Ministarstva, uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije o ispunjenosti uslova iz člana 76 ovog zakona od strane podnosilaca zahtjeva.
- (5) Predlog Ministarstva iz stava 4 ovog člana dostavlja se Vladi u roku od dva mjeseca od dana prijema zahtjeva iz člana 74 stav 3, odnosno člana 75 stav 3 ovog zakona.
- (6) Vlada donosi odluku o odbijanju zahtjeva za imenovanje NEMO-a samo ako nijesu ispunjeni uslovi iz člana 76 ovog zakona ili u skladu sa članom 75 ovog zakona.
- (7) Vlada može da odbije usluge trgovanja koje pruža NEMO koji je imenovan na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice ako:
 - 1) u Crnoj Gori ili zoni trgovanja Crne Gore u kojoj se vrši isporuka električne energije postoji nacionalni pravni monopol za usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima iz člana 75 stav 1 ovog zakona; ili
 - 2) utvrdi da postoje tehničke prepreke za isporuku električne energije na teritoriji Crne Gore kupljene na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima posredstvom NEMO-a imenovanog na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice, zbog potrebe ostvarivanja radi očuvanja sigurnosti rada sistema; ili
 - 3) pravila za funkcionisanje berzanskog tržišta donijeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti nijesu u skladu sa isporukom električne energije u Crnu Goru kupljene putem usluga trgovanja na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima koje pruža NEMO imenovan na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice; ili
 - 4) NEMO ima status nacionalnog pravnog monopola na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice u kojoj je imenovan.
- (8) U slučajevima iz stava 7 ovog člana, Vlada je o svojoj odluci, uz obrazloženje, obavještava NEMO-a, nadležni organ ugovorne strane ili države članice u kojoj je NEMO imenovan, kao i Sekretarijat Energetske zajednice i Regulatorni odbor, a u mjeri u kojoj se to tiče država članica, i Evropsku komisiju i ACER.
- (9) U slučajevima iz stava 7 tač. 2 i 3 ovog člana, odluka o odbijanju usluga trgovanja sa isporukom na teritoriji Crne Gore mora da sadrži način i rokove u kojima se tehničke prepreke za trgovanje mogu otkloniti ili pravila za funkcionisanje berzanskog tržišta donijeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti usaglasiti sa uslugama trgovanja sa isporukom na teritoriji Crne Gore.
- (10) U slučajevima iz stava 7 tač. 2 i 3 ovog člana, Vlada preispituje odluku i objavljuje mišljenje o načinu uklanjanja prepreka za pružanje usluga trgovanja ili usklađivanja usluga trgovanja sa pravilima za funkcionisanje berzanskog tržišta donijeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.

- (11) U slučaju iz stava 7 tačka 4 ovog člana, postojanje nacionalnog pravnog monopola utvrđuje se na osnovu liste imenovanih NEMO-a, koje objavljuju ACER i Regulatorni odbor.
- (12) Ministarstvo objavljuje odluke o imenovanju NEMO-a iz stava 4 ovog člana na svojoj internet stranici i o imenovanju obavještava Regulatorni odbor.
- (13) Bliži sadržaj i formu zahtjeva za imenovanje NEMO-a propisuje Ministarstvo.

Imenovanje više NEMO-a

Član 74

- (1) Ministarstvo objavljuje javni poziv za podnošenje zahtjeva za imenovanje više NEMO-a najmanje jednom godišnje na svojoj internet stranici.
- (2) Javni poziv iz stava 1 ovog člana otvoren je za domaće i inostrane operatore tržišta.
- (3) Zahtjev za imenovanje NEMO-a iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu.
- (4) NEMO koji je imenovan na osnovu javnog poziva iz stava 1 ovog člana ima pravo da nudi usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima sa isporukom na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, NEMO koji je imenovan u skladu sa ovim članom dužan je da primjenjuje pravila trgovanja ugovorne strane ili države članice u kojoj nudi usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima, bez obaveze imenovanja u toj ugovornoj strani ili državi članici.
- (6) NEMO koji je imenovan na osnovu javnog poziva iz stava 1 ovog člana, dužan je da najmanje dva mjeseca prije početka sprovođenja aktivnosti jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutar dnevnog tržišta na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice o tome obavijesti nadležni organ te ugovorne strane ili države članice.
- (7) NEMO koji je imenovan u drugoj ugovornoj strani ili državi članici ima pravo da nudi usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima sa isporukom na teritoriji Crne Gore, osim ako je na teritoriji te ugovorne strane ili države članice imenovan kao pravni monopol.
- (8) U slučaju iz stava 7 ovog člana, NEMO koji je imenovan u drugoj ugovornoj strani ili državi članici, a koji nudi usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima u Crnoj Gori, dužan je primjenjuje pravila za funkcionisanje berzanskog tržišta donijeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti, ne mora da bude imenovan kao NEMO od strane Vlade u skladu sa ovim zakonom.
- (9) Ministarstvo vrši nadzor nad svim NEMO-ima koji sprovode jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i/ili unutar dnevnih tržišta u Crnoj Gori, i obezbjeđuje da svi NEMO-i koji sprovode jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i/ili unutar dnevnih tržišta u Crnoj Gori postupaju u skladu sa ovim zakonom, bez obzira na to gdje su imenovani.
- (10) Ministarstvo i Agencija razmjenjuju sve informacije koje su neophodne za efikasan nadzor nad radom NEMO-a sa nadležnim organima drugih ugovornih strana i država članica.

Imenovanje jednog NEMO-a

Član 75

- (1) Ako se u Crnoj Gori ili u zoni trgovanja Crne Gore, uspostavi pravni monopol, Ministarstvo je dužno da o tome obavijesti Sekretarijat Energetske zajednice i može odbiti imenovanje više od jednog NEMO-a po zoni trgovanja.
- (2) Pravni monopol iz stava 1 ovog člana postoji kada zakon kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti propisuje da najviše jedan subjekat na teritoriji Crne Gore ili u zoni trgovanja Crne Gore, može pružati usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima.
- (3) Ministarstvo može pozvati domaće i inostrane operatore tržišta da podnesu zahtjeve za imenovanje za NEMO-a.
- (4) Zahtjev za imenovanje NEMO-a iz stava 3 ovog člana podnosi se Ministarstvu.
- (5) U slučaju da više podnosilaca dostavi zahtjeve za imenovanje NEMO-a, Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije o ispunjenosti uslova iz člana 76 ovog zakona, dostavlja Vladi predlog imenovanja onog podnosioca zahtjeva koji u najvećoj mjeri ispunjava uslove iz člana 76 ovog zakona.
- (6) U slučaju imenovanja NEMO-a u skladu sa ovim članom, Agencija odobrava naknade koje NEMO naplaćuje za trgovanje na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (7) Ako je NEMO imenovan na osnovu poziva iz stava 3 ovog člana, Vlada može odbiti usluge trgovanja koje pruža NEMO koji je imenovan na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice u skladu sa članom 73 stav 7 tačka 1 ovog zakona, s tim da se odbijanje ne može pravdati isključivo zaštitom postojeće berze električne energije od konkurencije.

Uslovi za imenovanje NEMO-a

Član 76

- (1) Podnosilac zahtjeva iz člana 74 stav 3, odnosno člana 75 stav 4 ovog zakona može da bude izabran za nominovanog operatora tržišta električne energije, ako:
 - 1) ima zaključene ugovore ili zaključuje ugovore kojima se obezbjeđuju odgovarajući resursi za zajedničko, koordinisano i usklađeno sprovođenje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i/ili unutardnevnog tržišta, uključujući resurse neophodne za izvršenje funkcija NEMO-a, finansijske resurse, potrebne informacione tehnologije, tehničku infrastrukturu i radne postupke, ili ako obezbjeđuje dokaze kojima potvrđuje da će navedene resurse steći tokom razumnog pripremnog perioda prije preuzimanja svojih zadataka, prava, obaveza i odgovornosti utvrđenih ovim zakonom;
 - 2) je u mogućnosti da obezbijedi učesnicima na tržištu otvoren pristup informacijama u vezi sa nadležnostima NEMO-a i njegovim pravima, obavezama i odgovornostima, utvrđenih ovim zakonom;
 - 3) je efikasan u pogledu troškova jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta, te u okviru svog internog računovodstva vodi zasebno računovodstvo za funkcije operatora tržišnog povezivanja i druge aktivnosti radi sprečavanja unakrsnog subvencionisanja;
 - 4) je u odgovarajućoj mjeri poslovno odvojen od drugih učesnika na tržištu;
 - 5) ne koristi naknade za trgovanje na dan-unaprijed i unutardnevnom tržištu za finansiranje svojih dan-unaprijed ili unutardnevnih aktivnosti u drugim zemljama;
 - 6) obezbjeđuje nediskriminatoran tretman učesnika na tržištu;
 - 7) ima uspostavljene odgovarajuće mehanizme za nadzor tržišta;
 - 8) ima zaključene odgovarajuće sporazume o transparentnosti i povjerljivosti sa učesnicima na tržištu i operatorom prenosnog sistema električne energije;

- 9) može da obezbijedi pružanje usluga finansijskog poravnjenja i plaćanja; i
10) može da uspostavi potrebne komunikacione sisteme i postupke za koordinaciju sa operatorom prenosnog sistema električne energije države članice ili ugovorne strane.
- (2) Uslovi za imenovanje iz stava 1 ovog člana primjenjuju se na pravedan i nediskriminatoran način.
- (3) Radi obezbjeđenja ispunjenosti uslova iz stava 1 tač. 4 i 5 ovog člana, za promjenu vlasničke strukture, NEMO je dužan da traži odobrenje Vlade, koja odluku donosi uz prethodno mišljenje Agencije.
- (4) Vlasnici pravnog lica koje je imenovano za NEMO dužni su da obezbijede nediskriminatoran tretman svih učesnika na tržištu.

Oduzimanje statusa NEMO-a

Član 77

- (1) Ako utvrdi da operator tržišta koji je u Crnoj Gori imenovan za NEMO u skladu sa članom 74, odnosno članom 75 ovog zakona za NEMO više ne ispunjava uslove iz člana 76 ovog zakona, Ministarstvo je dužno da mu dostavi obavještenje o neispunjavanju uslova.
- (2) Ako NEMO, u roku od šest mjeseci od dana prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana, ne obezbijedi ispunjenost uslova iz člana 76 ovog zakona, Vlada na predlog Ministarstva, a uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije, donosi odluku o oduzimanju statusa NEMO-a.
- (3) Ako je NEMO imenovan u skladu sa članom 74 ovog zakona, Vlada o donošenju odluke iz stava 2 ovog člana istovremeno obavještava NEMO-a i organ za imenovanje druge ugovorne strane ili države članice u kojoj je taj NEMO aktivan.
- (4) Ako Ministarstvo utvrdi da NEMO, koji je aktivan u Crnoj Gori, a imenovan je u drugoj ugovornoj strani ili državi članici, ne ispunjava uslove iz člana 76 ovog zakona, dužno je da mu dostavi obavještenje o neispunjavanju uslova.
- (5) Ako NEMO, koji je aktivan u Crnoj Gori, a imenovan je u drugoj ugovornoj strani ili državi članici, u roku od tri mjeseca od prijema obavještenja iz stava 4 ovog člana, ne ispuni uslove iz člana 76 ovog zakona, Vlada, na predlog Ministarstva, može suspendovati njegovo pravo pružanja usluga unutar dnevnog i dan-unaprijed trgovanja u Crnoj Gori do ispunjavanja tih uslova.
- (6) Vlada o suspenziji prava pružanja usluga unutar dnevnog i dan-unaprijed trgovanja u Crnoj Gori iz stava 5 ovog člana obavještava organ za imenovanje ugovorne strane ili države članice u kojoj je imenovan NEMO, kao i Sekretarijat Energetske zajednice i Regulatorni odbor i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropskoj komisiji i ACER-u.
- (7) Ministarstvo objavljuje odluku o oduzimanju statusa NEMO-a na svojoj internet stranici i o tome obavještava Regulatorni odbor.

Aktivnosti operatora prenosnih sistema koje se odnose na jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta

Član 78

Operator prenosnog sistema je dužan da, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, radi povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta električne energije, sprovodi sljedeće aktivnosti:

- 1) primjenjuje uslove operatora prenosnog sistema za algoritam za cjenovno povezivanje tržišta i algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja u pogledu svih aspekata dodjele kapaciteta;
- 2) uspostavlja i vrši proračun kapaciteta u skladu sa čl. 88 do 103 ovog zakona;

- 3) po potrebi, uspostavlja dodjelu prekozonskog kapaciteta i druge aranžmane u skladu sa članom 116 ovog zakona;
- 4) vrši proračun prekozonskih kapaciteta i dostavlja rezultate proračuna i ograničenja prilikom dodjele u skladu sa čl. 117 i 128 ovog zakona;
- 5) provjerava rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta u pogledu potvrđenih prekozonskih kapaciteta i ograničenja prilikom dodjele u skladu sa članom 119 stav 2 i članom 123 ovog zakona;
- 6) po potrebi, uspostavlja subjekte odgovorne za proračun planirane razmjene radi proračuna i objavljivanja planiranih razmjena na granicama između zona trgovanja u skladu sa čl. 120 i 131 ovog zakona;
- 7) uvažava rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta proračunate u skladu sa čl. 110 i 123 ovog zakona;
- 8) uspostavlja i sprovodi odgovarajuće rezervne postupke za dodjelu kapaciteta u skladu sa članom 115 ovog zakona;
- 9) primjenjuje vrijeme otvaranja i zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona u skladu sa članom 118 ovog zakona;
- 10) vrši raspodjelu prihoda od zagušenja u skladu sa metodologijom iz člana 139 ovog zakona;
- 11) postupa kao agent za prenos neto pozicija ako je tako određeno u skladu sa članom 134 st. 5 i 6 ovog zakona.

Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi

Član 79

- (1) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO primjenjuju sljedeće panevropske TCM-ove:
 - 1) plan zajedničkog izvođenja funkcija MCO iz člana 72 stav 4 ovog zakona;
 - 2) regioni za proračun kapaciteta;
 - 3) metodologiju za dostavljanje podataka o proizvodnji i opterećenju;
 - 4) metodologiju za zajednički model mreže;
 - 5) predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta;
 - 6) rezervnu metodologiju;
 - 7) algoritam koji se koristi u jedinstvenom povezivanju dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta, uzimajući u obzir zahtjeve operatora prenosnog sistema i NEMO-a za njegov razvoj;
 - 8) proizvodi koje NEMO-i mogu uzeti u obzir u postupku jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta;
 - 9) maksimalne i minimalne cijene;
 - 10) metodologiju za određivanje cijena unutardnevnog kapaciteta;
 - 11) vrijeme otvaranja i zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona;
 - 12) rok za garantovanje validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed;
 - 13) metodologiju za raspodjelu prihoda od zagušenja;
 - 14) zajedničke metodologije za proračun planiranih razmjena.
- (2) Panevropske TCM-ove iz stava 1 ovog člana koje usvaja ACER ili svi regulatorni organi Evropske unije, Agencija objavljuje na svojoj internet stranici.
- (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu, u propisanim rokovima, utvrđuje i dostavlja

Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove:

- 1) zajedničku metodologiju za proračun kapaciteta iz člana 93 stav 2 ovog zakona;
- 2) predlog uvođenja ili odlaganja proračuna zasnovanog na tokovima snaga iz člana 93 st. 2 i 3 i st. 5 do 10 ovog zakona, kao i o izuzećima iz člana 93 st. 4 i 11 ovog zakona;
- 3) metodologiju za redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru iz člana 107 stav 1 ovog zakona;
- 4) rezervne postupke iz člana 115 stav 1 ovog zakona;
- 5) metodologiju za raspodjelu troškova redispečinga ili trgovine u suprotnom smjeru iz člana 140 stav 1 ovog zakona.
- 6) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 3 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi zajednički od strane Agencije i nadležnih regulatornih organa.
- (4) Operator prenosnog sistema i NEMO, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema i NEMO-ima drugih država u regionu, mogu da utvrde predlog dodatnih regionalnih aukcija iz člana 133 stav 1 ovog zakona i dostave ga Agenciji na odobravanje.
- (5) Agencija odobrava sljedeće nacionalne TCM-ove:
 - 1) predlog operatora prenosnog sistema za preispitivanje konfiguracije zone trgovanja iz člana 105 stav 1 tačka 4 ovog zakona;
 - 2) predlog dodjele prekozonskih kapaciteta iz člana 116 ovog zakona;
 - 3) na predlog operatora prenosnog sistema i NEMO-a, raspodjelu regionalnih troškova jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta iz člana 146 stav 6 ovog zakona.
- (6) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz stava 6 ovog člana dostavljaju se Agenciji na odobravanje u propisanim rokovima.
- (7) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 6 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi od strane Agencije.
- (8) Agencija utvrđuje pravila za odobravanje naknada operatoru tržišta električne energije i ocjenjuje opravdanost troškova dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima iz čl. 141 do 145 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti.
- (9) Operator prenosnog sistema i NEMO dužni su da redovno informišu Agenciju, Regulatorni odbor i ACER o napretku izrade predloga regionalnih TCM-ova iz st. 3 i 5 ovog člana.
- (10) Predlozi regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz st. 3, 5 i 6 ovog člana sadrže rokove za njihovu primjenu i opis njihovog očekivanog uticaja na ispunjavanje ciljeva iz člana 71 ovog zakona.

Utvrđivanje predloga regionalnog TCM-a

Član 80

- (1) Ako region čini više od pet ugovornih strana i/ili država članica, a o predlozima regionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 3 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona operator prenosnog sistema ne postigne dogovor sa relevantnim operatorima prenosnog sistema u regionu, ovi predlozi utvrđuju se kvalifikovanom većinom glasova.

- (2) Kvalifikovana većina iz stava 1 ovog člana postoji, ako:
- 1) predlog podržavaju operatori prenosnih sistema koji predstavljaju barem 72 % ugovornih strana i/ili država članica iz regiona, sa najmanje 65 % stanovništva tog regiona, ili
 - 2) ne postoji blokirajuća manjina.
- (3) Blokirajuću manjinu iz stava 2 tačka 2 ovog člana čini minimalni broj operatora prenosnog sistema koji predstavljaju više od 35% stanovništva ugovornih strana i/ili država članica tog regiona, kao i operatori prenosnog sistema iz najmanje još jedne ugovorne strane ili države članice.
- (4) Ako region čini pet ili manje ugovornih strana i/ili država članica, predlog regionalnog TCM-a iz člana 79 stav 3 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona utvrđuje se jednoglasno.
- (5) O predlogu regionalnog TCM-a iz člana 79 stav 3 tač. 4 i 5 i člana 79 stav 5 ovog zakona odlučuje se jednoglasno.

Nacrt nacionalnog i regionalnog TCM-a

Član 81

- (1) Ako se predloži regionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 3 ovog zakona, odnosno člana 79 stav 5 ovog zakona ne utvrde u skladu sa članom 80 ovog zakona, operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema, odnosno operator prenosnog sistema i NEMO, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema i NEMO-ima drugih država u regionu, dostaviće Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u nacрте ovih akata, uz obrazloženje zašto nijesu donijeta.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, Agencija u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odnosno Regulatorni odbor ili ACER preduzima odgovarajuće korake za njihovo donošenje, i to:
- 1) zahtijeva izmjene dostavljenih nacрта, i/ili
 - 2) izmijeni dostavljene nacрте i odobri, odnosno donese regionalni TCM iz člana 79 stav 3, odnosno člana 79 stav 5 ovog zakona.
- (3) Ako ne utvrdi predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 u propisanom roku, operator prenosnog sistema, odnosno operator prenosnog sistema i NEMO dostaviće Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u nacрте ovih akata, uz obrazloženje zašto nijesu donijeta.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, Agencija preduzima odgovarajuće korake za njihovo donošenje, i to:
- 1) zahtijeva izmjene dostavljenih nacрта, i/ili
 - 2) izmijeni dostavljene nacрте i odobri, odnosno donese nacionalni TCM iz člana 79 stav 6 ovog zakona.

Mišljenje na predlog nacionalnog i regionalnog TCM-a

Član 82

- (1) Predloži regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, u roku od sedam dana od dana njihovog dostavljanja Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima.

- (2) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, u roku od jednog mjeseca od dana njihovog dostavljanja Agenciji, ako:
 - 1) Agencija ocijeni da je to potrebno, ili
 - 2) Regulatorni odbor ili ACER to zahtijevaju.
- (3) Agencija može da zahtijeva od Regulatornog odbora i/ili ACER-a davanje mišljenja na predloge regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3, 5 i 6 ovog zakona, koje je dužna da uzme u obzir prilikom odobravanja.

Odobravanje regionalnog TCM-a

Član 83

- (1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje predloga relevantnom regulatornom organu.
- (2) Prilikom odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije sa OPS-om ili NEMO-om kako bi se obezbijedila usklađenost tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta i blisko sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima drugih država radi postizanja dogovora.
- (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da:
 - izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema i/ili NEMO-om, i/ili
 - zahtijeva izmjenu ovih predloga.
- (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužni su da Agenciji dostave izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odlučuje u roku od dva mjeseca od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje predloga relevantnom regulatornom organu.
- (6) Ako operator prenosnog sistema i/ili NEMO, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema i/ili NEMO-ima iz regiona, ne postupe po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 81 st. 1 i 2 ovog zakona.
- (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobravanje regionalnog TCM-a iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona.
- (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, ne odobri regionalni TCM iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona u roku iz stava 1, odnosno iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobravanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, Regulatorni odbor ili ACER usvajaju ovaj regionalni TCM u roku od šest mjeseci.
- (9) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužni su da postupe po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od operatora prenosnog sistema i/ili NEMO-a izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, i odredi rok za njihovo dostavljanje.

- (11) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema i/ili NEMO-ima, mogu da predlože izmjene odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, a dužni su da ih izmijene na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a.
- (12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 79 st. 10 i 11, člana 80, člana 81 st. 1 i 2, člana 82 st. 1 i 3, člana 85 ovog zakona i st. 1 do 9 ovog člana.

Odobranje nacionalnog TCM-a

Član 84

- (1) Agencija odobrava predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana njihovog dostavljanja.
- (2) Prilikom odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija će se konsultovati sa operatorom prenosnog sistema, odnosno operatorom prenosnog sistema i NEMO-om kako bi se obezbjedila usklađenosti tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta.
- (3) Agencija može da:
- izmijeni dostavljene predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema i/ili NEMO-om, i/ili
 - zahtijeva izmjenu ovih predloga.
- (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužni su da Agenciji dostave izmijenjene predloge nacionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija odlučuje u roku od dva mjeseca od dana njihovog dostavljanja.
- (6) Ako operator prenosnog sistema i/ili NEMO ne postupe po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 81 st. 3 i 4 ovog zakona.
- (7) Agencija može da zahtijeva izmjenu odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje.
- (8) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO mogu da predlože izmjene odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 ovog zakona.
- (9) U slučaju iz st. 7 i 8 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 79 stav 11, člana 81 st. 3 i 4, člana 82 st. 2 i 3, člana 85 ovog zakona i st. 1 do 6 ovog člana.

Javna rasprava i objavljivanje nacionalnog i regionalnog TCM-a

Član 85

- (1) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO u postupku utvrđivanja ili izmjena predloga regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 3 tač. 1 do 4 i člana 79 st. 5 i 6 ovog zakona, prije njihovog dostavljanja Agenciji na odobravanje dužan je da sprovede javnu raspravu sa zainteresovanim stranama, uključujući nadležne organe ugovornih strana i država članice, koja traje najmanje jedan mjesec.
- (2) Javna rasprava o predlozima regionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 3 tač. 1 do 4 i člana 79 stav 5 ovog zakona organizuje se na nivou regiona na koji se odnose ovi TCM-ovi.
- (3) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužan je da razmotri primjedbe, predloge i sugestije zainteresovanih strana iznijete tokom javne rasprave iz stava 1 ovog člana i o tome sačini izvještaj sa obrazloženjem za njihovo prihvatanje ili neprihvatanje, koji objavljuje na svojoj internet stranici zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 79 stav 3 tač. 1 do 4 i člana 79 st. 5 i 6 ovog zakona.

- (4) Izvještaj iz stava 3 ovog člana dostavlja se Agenciji zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 79 stav 3 tač. 1 do 4 i člana 79 st. 5 i 6 ovog zakona.
- (5) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužni su da na svojoj internet stranici objave odobrene regionalne i nacionalne TCM-ove iz člana 79 st. 3, 5 i 6 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (6) Odluke Agencije o odobravanju regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3, 5 i 6 ovog zakona objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici Agencije, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.

Svakodnevno upravljanje jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta

Član 86

- (1) Operator prenosnog sistema i NEMO, zajedno sa operatorima prenosnog sistema i NEMO-ima drugih država, doprinose organizovanju svakodnevnog upravljanja jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta električne energije.
- (2) Radi realizacije aktivnosti iz stava 1 ovog člana, operator prenosnog sistema i NEMO održavaju redovne sastanke sa operatorima prenosnog sistema i NEMO-ima drugih država.

Obaveza čuvanja poslovne tajne

Član 87

Sve informacije označene kao povjerljive, a dobijene, razmijenjene ili prenesene u skladu sa ovim zakonom predstavljaju poslovnu tajnu.

Vremenski periodi proračuna kapaciteta

Član 88

- (1) Operator prenosnog sistema u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, vrši proračun prekozonkog kapaciteta najmanje za sljedeće vremenske periode:
 - 1) dan-unaprijed za dan-unaprijed tržište;
 - 2) unutar dana za unutar dnevno tržište.
- (2) Za vremenski period dan-unaprijed tržišta i unutar dnevnog tržišta vrši se proračun pojedinačnih vrijednosti za prekozonki kapacitet za svaku vremensku jedinicu dan-unaprijed tržišta, odnosno za svaku preostalu vremensku jedinicu unutar dnevnog tržišta.
- (3) Za period dan-unaprijed tržišta proračun kapaciteta zasniva se na najnovijim dostupnim informacijama, čije ažuriranje ne počinje prije 15:00 časova dva dana prije dana isporuke.
- (4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država regiona za proračun kapaciteta iz člana 89 ovog zakona, obezbjeđuje da se prekozonki kapacitet ponovo proračuna u periodu unutar dnevnog tržišta na osnovu najnovijih dostupnih informacija, uzimajući u obzir efikasnost i sigurnost sistema.

Regioni za proračun kapaciteta

Član 89

- (1) Regioni za proračun kapaciteta utvrđuju se panevropskim TCM-om iz člana 79 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

- (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnog sistema ugovornih strana i država članica, učestvuje u izradi predloga regiona za proračun kapaciteta.
- (3) Predlog iz stava 2 ovog člana sadrži sve granice zone trgovanja u nadležnosti operatora prenosnog sistema sa zonama trgovanja u nadležnosti susjednih operatora prenosnog sistema.
- (4) Prilikom utvrđivanja predloga iz stava 2 ovog člana moraju biti ispunjeni sljedeći zahtjevi:
 - 1) uzimaju se u obzir regioni za proračun kapaciteta iz člana 79 stav 1 tačka 2 ovog zakona;
 - 2) svaka granica zone trgovanja ili, po potrebi, dvije zasebne granice zone trgovanja, preko kojih postoji interkonekcija između dvije zone trgovanja, dodjeljuju se jednom regionu za proračun kapaciteta;
 - 3) operatori prenosnih sistema koji imaju granice zone trgovanja dodijeljene regionu za proračun kapaciteta moraju biti uključeni u taj region.
- (5) Regioni za proračun kapaciteta u kojima se primjenjuje pristup zasnovan na tokovima snaga spajaju se u jedan region za proračun kapaciteta, ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi, i to:
 - 1) ako su prenosni sistemi regiona za proračun kapaciteta direktno međusobno povezani;
 - 2) ako učestvuju na istom području jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutar dnevnog tržišta; i
 - 3) ako je spajanje regiona za proračun kapaciteta efikasnije od odvojenih regiona.
- (6) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država regiona za proračun kapaciteta, na zahtjev regulatornih organa nadležnih za regione za proračun kapaciteta, izrađuje zajedničku analizu troškova i koristi radi procjene efikasnosti spajanja.

Metodologija za dostavljanje informacija o proizvodnji i opterećenju

Član 90

- (1) Operator prenosnog sistema električne energije je dužan da primjenjuje metodologiju za dostavljanje informacija o proizvodnji i opterećenju iz člana 79 stav 1 tačka 3 ovog zakona.
- (2) Metodologijom iz stava 1 ovog člana propisuje se koji proizvođači i kupci i u kojim rokovima dostavljaju operatoru prenosnog sistema informacije za potrebe proračuna kapaciteta.
- (3) Operator prenosnog sistema, u skladu sa metodologijom iz stava 1 ovog člana, koristi i razmjenjuje sa drugim operatorima prenosnog sistema najmanje sljedeće informacije:
 - 1) informacije o tehničkim karakteristikama proizvođača i kupaca iz stava 2 ovog člana;
 - 2) informacije o raspoloživosti proizvodnih jedinica i opterećenja;
 - 3) informacije o planovima angažovanja proizvodnih jedinica;
 - 4) odgovarajuće dostupne informacije o planu angažovanja proizvodnih jedinica.
- (4) Informacije iz stava 3 ovog člana koriste se isključivo u svrhu proračuna kapaciteta.

Scenariji

Član 91

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, primjenjuje zajedničke scenarije za svaki vremenski period proračuna kapaciteta iz člana 88 stav 1 ovog zakona.
- (2) Scenarijima iz stava 1 ovog člana opisuju se pojedinačne planirane situacije vezane za osnovne karakteristike elektroenergetskog sistema (proizvodnju, opterećenje i topologiju mreže) koje imaju uticaj na zajednički model mreže.
- (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, primjenjuje zajednička pravila za utvrđivanje neto pozicije u svakoj zoni trgovanja i tokova za svaki vod jednosmjerne struje.
- (4) Zajednička pravila iz stava 3 ovog člana zasnivaju se na najboljem predviđanju neto pozicije za svaku zonu trgovanja i na najboljem predviđanju tokova snage na svakomvodu jednosmjerne struje za svaki scenario i obuhvataju ukupnu ravnotežu između opterećenja i proizvodnje za prenosni sistem ugovornih strana i država članica.
- (5) Prilikom definisanja scenarija iz stava 1 ovog člana ne smije postojati neopravdana diskriminacija između unutrašnjih razmjena i razmjena između zona trgovanja.

Pojedinačni model mreže

Član 92

- (1) Za svaku zonu trgovanja i svaki scenario:
 - 1) operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u zoni trgovanja, priprema jedan pojedinačni model mreže u skladu sa članom 91 stav 3 ovog zakona, ili
 - 2) operator prenosnog sistema priprema pojedinačni model mreže za svoju kontrolnu oblast, uključujući interkonekcije, pod uslovom da je zbir neto pozicija u kontrolnim oblastima, uključujući interkonekcije koje obuhvataju zonu trgovanja, u skladu sa članom 91 stav 3 ovog zakona.
- (2) Svaki pojedinačni model mreže predstavlja najbolju moguću prognozu stanja prenosnog sistema za svaki scenario koji je operator prenosnog sistema pripremio u trenutku izrade pojedinačnog modela mreže.
- (3) Pojedinačnim modelima mreže obuhvaćeni su svi elementi mreže prenosnog sistema koji se koriste za analizu regionalne sigurnosti rada sistema za određeni vremenski period.
- (4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, dužan je da u najvećoj mogućoj mjeri usklađuje način izrade pojedinačnih modela mreže.
- (5) Operator prenosnog sistema dužan je da navede sve potrebne podatke u pojedinačnom modelu mreže, da bi omogućio analize tokova aktivne i reaktivne snage i napona u stacionarnom stanju.
- (6) Operator prenosnog sistema, po dogovoru između svih OPS-ova unutar regiona za proračun kapaciteta, razmjenjuje podatke sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, radi analize stabilnosti napona i dinamičke stabilnosti.

Uvođenje metodologije za proračun kapaciteta zasnovane na tokovima snaga

Član 93

- (1) Za vremenske periode dan-unaprijed tržišta i unutardnevnog tržišta pristup koji se koristi u zajedničkim metodologijama za proračun kapaciteta zasnovan je na tokovima snaga, osim ako je ispunjen zahtjev iz stava 4 ovog člana.
- (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, utvrđuje predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta za odgovarajući region, u roku od šest mjeseci od uspostavljanja regiona za proračun kapaciteta u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Predlog iz stava 2 ovog člana predmet je javne rasprave u skladu sa članom 80 ovog zakona i mora biti usklađen sa metodologijom za proračun kapaciteta koja se primjenjuje u susjednim regionima za proračun kapaciteta.
- (4) Ako operator prenosnog sistema i relevantni operatori prenosnih sistema regiona za proračun kapaciteta mogu da dokažu da primjena metodologije iz stava 2 ovog člana zasnovana na tokovima snaga nije efikasnija u poređenju sa pristupom zasnovanim na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu (u daljem tekstu: NTC metoda) i uz pretpostavku jednakog nivoa operativne sigurnosti, operator prenosnog sistema u koordinaciji sa operatorima prenosnog sistema drugih država iz regiona za proračun kapaciteta, može od Agencije i relevantnih regulatornih organa zahtijevati primjenu NTC metode za proračun kapaciteta.
- (5) U roku od šest mjeseci od povezivanja u jedinstveno dan-unaprijed tržište svih ugovornih strana iz jugoistočne Evrope, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema ugovornih strana i operatorima prenosnog sistema iz najmanje Hrvatske, Rumunije, Bugarske, Mađarske i Grčke, dostavlja predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta primjenom pristupa zasnovanog na tokovima snaga za vremenske periode dan-unaprijed tržišta i unutardnevnog tržišta.
- (6) Rok za početak primjene metodologije iz stava 5 ovog člana ne može biti duži od dvije godine nakon povezivanja svih ugovornih strana iz jugoistočne Evrope u jedinstveno dan-unaprijed tržište.
- (7) Od dana kada region za proračun kapaciteta u kojem učestvuje operator prenosnog sistema i susjedni region iz iste sinhronne oblasti primjenjuju metodologije za proračun kapaciteta bazirane na tokovima snaga za dan-unaprijed ili unutardnevni vremenski okvir, ti regioni smatraju se jednim regionom.
- (8) U slučaju iz stava 7 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema utvrdi predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta baziran na tokovima snaga za dan-unaprijed ili unutardnevni vremenski okvir.
- (9) Predlog metodologije iz stava 8 ovog člana utvrđuje se u roku od šest mjeseci od dana kada se region za proračun kapaciteta u kojem učestvuje operator prenosnog sistema i susjedni region iz iste sinhronne oblasti smatraju jednim regionom u skladu sa stavom 7 ovog člana.
- (10) Rok za početak primjene metodologije iz stava 8 ovog člana je najkasnije 12 mjeseci nakon uvođenja pristupa zasnovanog na tokovima snaga za dan-unaprijed vremenski okvir i 18 mjeseci za unutardnevni vremenski okvir.
- (11) Ako operator prenosnog sistema može dokazati da primjena zajedničke metodologije zasnovane na tokovima snaga nije efikasnija u poređenju sa pristupom zasnovanim na NTC metodi i uz pretpostavku jednakog nivoa operativne sigurnosti,

operator prenosnog sistema u koordinaciji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta može zahtijevati odlaganje roka za primjenu iz st. 6 i 10 ovog člana, od strane Agencije.

- (12) Radi prilagođavanja učesnika na tržištu promjeni u pristupu proračuna kapaciteta, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, provjerava novi pristup uporedo sa postojećim i uključuje učesnike na tržištu najmanje šest mjeseci prije izrade predloga za izmjenu pristupa proračuna kapaciteta.
- (13) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, u slučaju da primjenjuje pristup zasnovan na tokovima snaga, uspostavlja i stavlja na raspolaganje alat koji učesnicima na tržištu omogućava da ocijene interakciju između prekozonskih kapaciteta i prekozonskih razmjena.

Metodologija za proračun kapaciteta

Član 94

- (1) Predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta za region za proračun kapaciteta iz člana 93 stav 2 ovog zakona za svaki vremenski period proračuna kapaciteta, sadrži najmanje sljedeće:
- 1) metodologiju za proračun ulaznih podataka za proračun kapaciteta, koja sadrži:
 - metodologiju za određivanje granice pouzdanosti u skladu sa članom 96 ovog zakona;
 - metodologiju za određivanje granica sigurnosti sistema, nepredviđenih događaja značajnih za proračun kapaciteta i ograničenja pri dodjeli koji se mogu primjenjivati u skladu sa članom 96 ovog zakona;
 - metodologiju za određivanje metoda promjene proizvodnje u skladu sa članom 97 ovog zakona;
 - metodologiju za određivanje remedijalnih mjera koje je potrebno uzeti u obzir pri proračunu kapaciteta u skladu sa članom 98 ovog zakona;
 - 2) detaljan opis pristupa proračuna kapaciteta koji obuhvata:
 - matematički opis primijenjenog pristupa proračuna kapaciteta sa različitim ulaznim podacima za proračun kapaciteta;
 - pravila za izbjegavanje neopravdane diskriminacije između internih i prekozonskih razmjena radi obezbeđivanja usklađenosti sa članom 34 st. 23 do 40 ovog zakona;
 - ako je potrebno, pravila za uključivanje prethodno dodijeljenog prekozonskog kapaciteta;
 - pravila prilagođavanja tokova snaga na kritičnim elementima mreže ili prekozonskog kapaciteta zbog remedijalnih mjera u skladu sa članom 98 ovog zakona;
 - za pristup zasnovan na tokovima snaga, matematički opis proračuna koeficijenata raspodjele tokova snaga i proračuna raspoloživih granica na kritičnim elementima mreže;
 - za pristup zasnovan na usaglašenoj NTC metodi, pravila za proračun prekozonskog kapaciteta, uključujući pravila za efikasnu raspodjelu tokova snaga kritičnih elemenata mreže između različitih granica zone trgovanja;
 - kada na tokove snaga na kritičnim elementima mreže utiču razmjene snage između zona trgovanja u različitim regionima za proračun kapaciteta, pravila za raspodjelu sposobnosti prenosa toka snage kritičnih elemenata mreže između različitih regiona za proračun kapaciteta, kako bi mreža mogla prihvatiti te tokove;

- 3) metodologiju za potvrđivanje prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 99 ovog zakona.
- (2) Za unutardnevni vremenski period proračuna kapaciteta, metodologija za proračun kapaciteta sadrži broj ponavljanja proračuna kapaciteta u skladu sa članom 88 stav 4 ovog zakona, uz navođenje razloga za odabrani broj ponavljanja.
- (3) Metodologija za proračun kapaciteta sadrži rezervni postupak za slučaj da inicijalni proračun kapaciteta ne dovodi do očekivanih rezultata.
- (4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, u najvećoj mogućoj mjeri koristi usaglašene ulazne podatke za proračun kapaciteta.

Metodologija za određivanje granice pouzdanosti

Član 95

- (1) Metodologijom za određivanje granice pouzdanosti predviđaju se dvije faze, i to:
 - 1) operator prenosnog sistema vrši procjenu raspodjele vjerovatnoće odstupanja između očekivanih tokova snaga prilikom proračuna kapaciteta i ostvarenih tokova snaga u realnom vremenu;
 - 2) operator prenosnog sistema izračunava granicu pouzdanosti izvođenjem vrijednosti iz raspodjele vjerovatnoće.
- (2) Metodologijom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se pravila za proračun raspodjele vjerovatnoće odstupanja između očekivanih tokova snaga prilikom proračuna kapaciteta i ostvarenih tokova snaga u realnom vremenu i određuje koje nesigurnosti je potrebno uzeti u obzir prilikom proračuna.
- (3) Prilikom određivanja nesigurnosti iz stava 2 ovog člana naročito se uzimaju u obzir:
 - 1) neplanirana odstupanja fizičkih tokova električne energije unutar tržišne vremenske jedinice, koja su nastala zbog prilagođavanja tokova električne energije unutar i između kontrolnih oblasti, radi održavanja stabilne frekvencije;
 - 2) nesigurnosti koje bi mogle uticati na proračun kapaciteta i koje bi se mogle pojaviti između vremenskog perioda proračuna kapaciteta i realnog vremena, za tržišnu vremensku jedinicu za koju se radi proračun.
- (4) Metodologijom iz stava 1 ovog člana, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država utvrđuje usaglašena pravila za dobijanje granice pouzdanosti iz raspodjele vjerovatnoće.
- (5) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, određuje granicu pouzdanosti uzimajući u obzir granice operativne sigurnosti i nesigurnosti između vremenskog perioda proračuna kapaciteta i realnog vremena, kao i remedijalne mjere raspoložive nakon proračuna kapaciteta.
- (6) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, određuje za svaki vremenski period proračuna kapaciteta, granicu pouzdanosti za:
 - 1) kritične elemente mreže, ako se primjenjuje pristup zasnovan na tokovima snaga;
 - 2) prekozonski kapacitet, ako se primjenjuje pristup zasnovan na NTC metodi.

Metodologija za određivanje granica operativne sigurnosti, nepredviđenih događaja i ograničenja prilikom dodjele

Član 96

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da uzme u obzir granice operativne sigurnosti i nepredviđene događaje koji se koriste u analizi sigurnosti rada sistema.
- (2) Ako granice operativne sigurnosti i nepredviđeni događaji koji se koriste u proračunu kapaciteta nijesu isti kao u analizi sigurnosti rada sistema, operator prenosnog sistema u predlogu zajedničke metodologije za proračun kapaciteta opisuje metodu i kriterijume koje je koristio prilikom određivanja granica operativne sigurnosti i nepredviđenih događaja korišćenih u proračunu kapaciteta.
- (3) U slučaju da operator prenosnog sistema primjenjuje ograničenja prilikom dodjele prekozonskog kapaciteta, ta ograničenja se određuju isključivo uz upotrebu ograničenja:
 - 1) koja su potrebna za održavanje prenosnog sistema u granicama operativne sigurnosti i koja se ne mogu efikasno pretvoriti u maksimalne tokove na kritičnim elementima mreže, ili
 - 2) planirana za povećanje ekonomskog viška kod jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutar dnevnog tržišta.

Metodologija promjene proizvodnje

Član 97

- (1) Predlog metodologije promjene proizvodnje izrađuje se za svaku zonu trgovanja i svaki scenario u skladu sa članom 91 ovog zakona.
- (2) Postupci promjene proizvodnje predstavljaju najbolje predviđanje odnosa promjene neto pozicije zone trgovanja prema određenoj promjeni proizvodnje ili opterećenja u zajedničkom modelu mreže, uzimajući u obzir informacije iz metodologije za dostavljanje podataka o proizvodnji i opterećenju.

Metodologija za remedijalne mjere prilikom proračuna kapaciteta

Član 98

- (1) Operator prenosnog sistema utvrđuje raspoložive remedijalne mjere koje je potrebno uzeti u obzir pri proračunu kapaciteta radi postizanja ciljeva iz člana 71 ovog zakona.
- (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, usaglašava primjenu remedijalnih mjera koje je potrebno uzeti u obzir prilikom proračuna kapaciteta i njihovu primjenu u radu u realnom vremenu.
- (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, obezbjeđuje da se remedijalne mjere iz stava 1 ovog člana uzimaju u obzir prilikom proračuna kapaciteta pod uslovom da su raspoložive remedijalne mjere koje su preostale nakon proračuna, zajedno sa granicom pouzdanosti iz člana 95 ovog zakona, dovoljne da obezbijede operativnu sigurnost sistema.
- (4) Operator prenosnog sistema uzima u obzir remedijalne mjere bez troškova u proračunu kapaciteta.
- (5) Operator prenosnog sistema obezbjeđuje da su remedijalne mjere koje je potrebno uzeti u obzir prilikom proračuna kapaciteta iste za svaki vremenski period proračuna kapaciteta, uzimajući u obzir njihovu tehničku raspoloživost.

- (6) Da bi se omogućilo da se remedijalne mjere uzmu u obzir pri proračunu kapaciteta, OPS se dogovara sa svim ostalim OPS-ima u regionu za proračun kapaciteta o korišćenju remedijalnih mjera koje zahtijevaju djelovanje više od jednog OPS-a.

Metodologija potvrđivanja prekozonskog kapaciteta

Član 99

- (1) Operator prenosnog sistema potvrđuje i ima pravo da vrši korekciju prekozonskog kapaciteta relevantnog za granice zone trgovanja operatora prenosnog sistema ili kritične elemente mreže, koji dostavljaju regionalni koordinacioni centri, u skladu sa čl. 100 do 103 ovog zakona.
- (2) Ako se primjenjuje pristup zasnovan na NTC metodi, operatori prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta, metodologijom za proračun kapaciteta iz člana 93 ovog zakona, utvrđuju pravilo za raspodjelu korekcija prekozonskog kapaciteta između različitih granica zone trgovanja.
- (3) Tokom potvrđivanja prekozonskog kapaciteta iz stava 1 ovog člana, operator prenosnog sistema može smanjiti prekozonski kapacitet radi operativne sigurnosti.
- (4) Subjekat odgovoran za koordinisani proračun kapaciteta sarađuje sa susjednim subjektima odgovornim za koordinisani proračun kapaciteta prilikom proračuna i potvrđivanja kapaciteta.
- (5) Subjekat odgovoran za koordinisani proračun kapaciteta obavještava, svaka tri mjeseca, sve regulatorne organe regiona za proračun kapaciteta o svakom smanjenju prekozonskog kapaciteta u skladu sa stavom 3 ovog člana uz obrazloženje i informaciju o mjestu i iznosu smanjenja.
- (6) Agencija, u saradnji sa regulatornim organima drugih država u regionu za proračun kapaciteta odlučuje o objavljivanju cijelog ili dijela obavještenja iz stava 5 ovog člana.

Postupak proračuna kapaciteta

Član 100

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, u roku od šest mjeseci od uspostavljanja regiona za proračun kapaciteta iz člana 89 stav 1 ovog zakona, određuje koordinate proračuna kapaciteta i utvrđuje pravila za njihov rad.
- (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, dužan je da preispita kvalitet podataka dostavljenih u proračunu kapaciteta svake druge godine u okviru dvogodišnjeg izvještaja o proračunu i dodjeli kapaciteta pripremljenog u skladu sa članom 104 ovog zakona.
- (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, na osnovu posljednjih dostupnih informacija, najmanje jednom godišnje preispituje i ažurira:
 - 1) granice operativne sigurnosti, nepredviđene događaje i ograničenja prilikom dodjele koji se koriste za proračun kapaciteta;

- 2) raspodjelu vjerovatnoće odstupanja između očekivanih tokova snaga prilikom proračuna kapaciteta i ostvarenih tokova snaga u realnom vremenu, koji se koriste za proračun granica pouzdanosti;
- 3) remedijalne mjere koje su uzete u obzir u proračunu kapaciteta;
- 4) primjenu metodologija promjene proizvodnje, kritičnih elemenata mreže i nepredviđenih događaja iz čl. 95, 96 i 97 ovog zakona.

Spajanje u zajednički model mreže

Član 101

- (1) Proizvođači i kupci dužni su da za svaki vremenski period proračuna kapaciteta u skladu sa članom 88 stav 1 i članom 90 ovog zakona operatoru prenosnog sistema dostavljaju podatke o proizvodnji i opterećenju, u predviđenim rokovima.
- (2) Proizvođači i kupci iz stava 1 ovog člana dostavljaju informacije iz člana 90 stav 3 ovog zakona koje sadrže najpouzdanije procjene.
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da izradi pojedinačni model mreže za svaki vremenski period proračuna kapaciteta u skladu sa članom 92 ovog zakona, u cilju spajanja pojedinačnih modela mreže u zajednički model mreže.
- (4) Operator prenosnog sistema dužan je da dostavi operatoru prenosnog sistema nadležnom za spajanje pojedinačnih modela mreže u zajednički model mreže, najpouzdanije procjene za svaki pojedinačni model mreže.
- (5) Zajednički model mreže iz stava 3 ovog člana izrađuje se za svaki vremenski period proračuna kapaciteta u skladu sa metodologijom iz člana 79 stav 1 tačka 4 ovog zakona.

Proračun prekozonskog kapaciteta u regionu za proračun kapaciteta

Član 102

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da dostavlja koordinatoru proračuna kapaciteta i drugim operatorima prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta, za svaki vremenski period proračuna kapaciteta, sljedeće informacije, i to:
 - 1) granice operativne sigurnosti,
 - 2) metode promjene proizvodnje,
 - 3) remedijalne mjere,
 - 4) granice pouzdanosti,
 - 5) ograničenja prilikom dodjele, i
 - 6) prethodno dodijeljeni prekozonski kapacitet.
- (2) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da sprovodi analizu sigurnosti rada sistema koristeći granice operativne sigurnosti pomoću zajedničkog modela mreže koji je izrađen za svaki scenario u skladu sa članom 101 stav 5 ovog zakona.
- (3) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da prilikom proračuna prekozonskog kapaciteta:
 - 1) proračunava uticaj promjena neto pozicija zone trgovanja i tokova na vodovima jednosmjerne struje korišćenjem postupka promjene proizvodnje;
 - 2) ne uzima u obzir kritične elemente mreže na koje ne utiču značajno promjene neto pozicija zone trgovanja u skladu sa metodologijom iz člana 93 ovog zakona;
 - 3) obezbjeđuje da su sve grupe neto pozicija zone trgovanja i tokova na vodovima jednosmjerne struje, koji ne prelaze prekozonski kapacitet, u skladu sa

granicama pouzdanosti i granicama operativne sigurnosti, uzimajući u obzir prethodno dodijeljeni prekozonski kapacitet, a u skladu sa metodologijom iz člana 93 ovog zakona.

- (4) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da optimizuje prekozonski kapacitet primjenom raspoloživih remedijalnih mjera koje su uzete u obzir prilikom proračuna kapaciteta u skladu sa metodologijom iz člana 93 ovog zakona.
- (5) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da primjenjuje pravila raspodjele u skladu sa metodologijom iz člana 93 ovog zakona.
- (6) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da uzima u obzir matematički opis primijenjenog pristupa proračuna kapaciteta u skladu sa metodologijom iz člana 93 ovog zakona.
- (7) U slučaju da pri proračunu kapaciteta primjenjuje pristup zasnovan na tokovima snaga, koordinator proračuna kapaciteta dužan je da:
 - 1) koristi podatke o granicama operativne sigurnosti za proračun maksimalnih tokova na kritičnim elementima mreže;
 - 2) koristi zajednički model mreže, metode promjene proizvodnje i nepredviđene događaje za proračun koeficijenata raspodjele tokova snaga;
 - 3) koristi koeficijente raspodjele tokova snaga za proračun tokova koji su rezultat prethodno dodijeljenog prekozonskog kapaciteta u regionu za proračun kapaciteta;
 - 4) vrši proračun tokova na kritičnim elementima mreže za svaki scenario, uzimajući u obzir nepredviđene događaje, i prilagođava ih uz pretpostavku da u regionima za proračun kapaciteta nema prekozonskih razmjena snage, primjenjujući metodologiju iz člana 93 ovog zakona;
 - 5) proračunava raspoložive granice na kritičnim elementima mreže, uzimajući u obzir nepredviđene događaje, koje su jednake maksimalnim tokovima snaga umanjenim za prilagođene tokove iz tačke 4 ovog stava, granice pouzdanosti i tokove koji su rezultat prethodno dodijeljenog prekozonskog kapaciteta;
 - 6) prilagođava raspoložive granice na kritičnim elementima mreže ili koeficijente raspodjele tokova snaga primjenom raspoloživih remedijalnih mjera koje je potrebno uzeti u obzir u proračunu kapaciteta u skladu sa članom 98 ovog zakona.
- (8) U slučaju da pri proračunu kapaciteta primjenjuje pristup zasnovan na NTC metodi, koordinator proračuna kapaciteta dužan je da:
 - 1) koristi zajednički model mreže, metode promjene proizvodnje i nepredviđene događaje za proračun maksimalne razmjene snage na granicama zone trgovanja, koja je jednaka maksimalnoj proračunatoj razmjeni između dvije zone trgovanja na obje strane granice zone trgovanja, uzimajući u obzir granice operativne sigurnosti;
 - 2) prilagođava maksimalnu razmjenu snage primjenom remedijalnih mjera koje su uzete u obzir prilikom proračuna kapaciteta u skladu sa članom 98 ovog zakona;
 - 3) prilagođava maksimalnu razmjenu snage primjenjujući metodologiju iz člana 93 ovog zakona;
 - 4) primjenjuje pravila definisana članom 94 stav 1 tačka 2 alineja 6 ovog zakona;
 - 5) vrši proračun prekozonskog kapaciteta, koji je jednak maksimalnoj razmjeni snage prilagođenoj granici pouzdanosti i prethodno dodijeljenim prekozonskim kapacitetom.
- (9) Susjedni OPS-ovi obezbjeđuju saradnju koordinatora proračuna kapaciteta na način što razmjenjuju i potvrđuju informacije o međusobnoj zavisnosti za svrhe

proračuna kapaciteta i validacije i pružaju informacije o međusobnoj zavisnosti prije proračuna kapaciteta.

- (10) Procjena tačnosti informacija iz stava 9 ovog člana i korektivne mjere uključuju se u dvogodišnji izvještaj iz člana 104 stav 1 ovog zakona, kada je to primjenljivo.
- (11) Koordinator proračuna kapaciteta utvrđuje:
 - 1) parametre zasnovane na tokovima snaga za svaku zonu trgovanja u okviru regiona za proračun kapaciteta, ako primjenjuje pristup zasnovan na tokovima snaga, ili
 - 2) vrijednosti prekozonskog kapaciteta za svaku granicu zone trgovanja u regionu za proračun kapaciteta, ako primjenjuje pristup zasnovan na NTC metodi.
- (12) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da dostavlja prekozonski kapacitet operatorima prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta na potvrđivanje u skladu sa članom 103 stav 1 ovog zakona.
- (13) Operator prenosnog sistema dužan je da u saradnji sa susjednim operatorima prenosnog sistema dostavlja i potvrđuje podatke na zahtjev regionalnih koordinacionih centara.

Potvrđivanje i isporuka prekozonskog kapaciteta

Član 103

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, dužan je da potvrđuje rezultate regionalnog proračuna kapaciteta za svoje granice zone trgovanja ili kritične elemente mreže u skladu sa članom 99 ovog zakona.
- (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, dužan je da dostavlja potvrdu kapaciteta i ograničenja prilikom dodjele nadležnim koordinatorima proračuna kapaciteta i drugim operatorima prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta.
- (3) Radi dodjele kapaciteta u skladu sa čl. 117 i 128 ovog zakona, koordinator proračuna kapaciteta dužan je da dostavlja potvrđene prekozonske kapacitete i ograničenja prilikom dodjele.

Izvještaj o proračunu i dodjeli kapaciteta i konfiguraciji zona trgovanja

Član 104

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, nakon konsultovanja sa Regulatornim odborom i, u mjeri u kojoj su države članice uključene, ACER-om, usaglašava statističke pokazatelje i pokazatelje kvaliteta radi izrade dvogodišnjeg izvještaja o proračunu i dodjeli kapaciteta koji izrađuje ENTSO za električnu energiju.
- (2) OPS obezbjeđuje podatke i analize kako bi se omogućila blagovremena izrada tehničkog izvještaja o trenutnoj konfiguraciji zone trgovanja ENTSO za električnu energiju.

Preispitivanje postojećih konfiguracija zona trgovanja

Član 105

- (1) Preispitivanje postojeće konfiguracije zona trgovanja mogu pokrenuti:

- 1) Regulatorni odbor i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER u slučaju da izvještaj o tržištu ili izvještaj o zagušenjima iz člana 32 stav 5 ovog zakona identifikuje neefikasnost u trenutnoj konfiguraciji zona trgovanja;
 - 2) više regulatornih organa, u skladu sa preporukom Regulatornog odbora ili ACER-a;
 - 3) operatori prenosnog sistema regiona za proračun kapaciteta, zajedno sa svim zainteresovanim operatorima prenosnog sistema čije se kontrolne oblasti, uključujući interkonektore, nalaze u geografskom području iz stava 2 tačka 1 ovog člana;
 - 4) Agencija ili operator prenosnog sistema uz odobrenje Agencije, za zone trgovanja unutar kontrolne oblasti operatora prenosnog sistema, ako konfiguracija zone trgovanja ima zanemarljiv uticaj na kontrolne oblasti susjednih operatora prenosnog sistema, uključujući interkonektore, a preispitivanje konfiguracije zone trgovanja je neophodno da bi se poboljšala efikasnost ili da bi se održala operativna sigurnost;
 - 5) Vlada, u saradnji sa relevantnim nadležnim organima drugih država u regionu za proračun kapaciteta.
- (2) U preispitivanju konfiguracije zone trgovanja iz stava 1 tač. 1, 2, 3 i 5 ovog člana navodi se:
- 1) geografsko područje u kojem se ocjenjuje konfiguracija zona trgovanja i susjedna geografska područja za koja se uzimaju u obzir uticaji;
 - 2) operatori prenosnog sistema koji učestvuju;
 - 3) regulatorni organi koji učestvuju.
- (3) U preispitivanju konfiguracije zone trgovanja iz stava 1 tačka 4 ovog člana, primjenjuju se sljedeći uslovi:
- 1) geografsko područje na kojem se ocjenjuje konfiguracija zona trgovanja ograničeno je na kontrolnu zonu operatora prenosnog sistema, uključujući interkonektore;
 - 2) OPS relevantne kontrolne oblasti je jedini OPS koji učestvuje u preispitivanju;
 - 3) nadležni regulatorni organ je jedini regulatorni organ koji učestvuje u preispitivanju.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, operator prenosnog sistema i Agencija dužni su da prije pokretanja preispitivanja konfiguracije zone trgovanja o tome obavijeste susjedne operatore prenosnog sistema i nadležne regulatorne organe, uz obrazloženje.
- (5) U slučaju iz stava 3 ovog člana, moraju biti utvrđeni uslovi preispitivanja i objavljeni rezultati preispitivanja na internet stranicama Agencije i operatora prenosnog sistema.
- (6) Postupak preispitivanja konfiguracije zone trgovanja iz stava 1 ovog člana je podijeljen u dvije faze:
- 1) u prvoj fazi, operator prenosnog sistema dužan je da u saradnji sa drugim operatorima prenosnog sistema koji učestvuju u preispitivanju konfiguracije zona trgovanja, izradi metodologiju i pretpostavke koje će se koristiti u postupku preispitivanja, kao i da predloži alternativne konfiguracije zona trgovanja za ocjenjivanje;
 - 2) u drugoj fazi, operator prenosnog sistema dužan je da u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, koji učestvuju u preispitivanju konfiguracije zona trgovanja:

- ocjenjuje i upoređuje postojeću konfiguraciju zona trgovanja i svaku alternativnu konfiguraciju zona trgovanja primjenom kriterijuma iz člana 106 ovog zakona;
 - sprovodi javnu raspravu i organizuje radionicu o predlozima alternativne konfiguracije zona trgovanja u odnosu na postojeću konfiguraciju zona trgovanja, uključujući rokove za sprovođenje, osim ako konfiguracija zona trgovanja ima zanemarljiv uticaj na kontrolne oblasti susjednih operatora prenosnog sistema;
 - dostavlja Vladi i Agenciji zajednički predlog za zadržavanje ili izmjenu konfiguracije zona trgovanja, u roku od 15 mjeseci od donošenja odluke o pokretanju preispitivanja.
- (7) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, dostavlja Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima predlog metodologije i pretpostavki, kao i alternativne konfiguracije zona trgovanja iz stava 6 tačka 1 ovog člana.
- (8) Agencija može, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, da zahtijeva izmjene akata iz stava 7 ovog člana u roku od tri mjeseca od dana njihovog dostavljanja.
- (9) Nakon dobijanja zajedničkog predloga za zadržavanje ili izmjenu konfiguracije zona trgovanja, Vlada, u saradnji sa nadležnim organima drugih država koje učestvuju u preispitivanju konfiguracije zona trgovanja, donosi odluku o zadržavanju ili izmjeni konfiguracije zona trgovanja, u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja predloga.
- (10) Na zahtjev operatora prenosnog sistema, NEMO i učesnici na tržištu dužni su da dostave informacije potrebne za ocjenjivanje konfiguracija zona trgovanja.
- (11) Informacije iz stava 10 ovog člana razmjenjuju se samo između operatora prenosnog sistema koji učestvuju u preispitivanju, isključivo u svrhu ocjenjivanja konfiguracija zona trgovanja.
- (12) Ako je preispitivanje pokrenuto u skladu sa stavom 1 tačka 4 ovog člana, inicijativu za preispitivanje konfiguracije zona trgovanja i njegove rezultate objavljuje OPS.

Kriterijumi za preispitivanje konfiguracija zona trgovanja

Član 106

- (1) Preispitivanje konfiguracije zona trgovanja iz člana 105 ovog zakona obuhvata najmanje sljedeće kriterijume u pogledu:
- 1) sigurnosti mreže:
 - mogućnost konfiguracija zona trgovanja da obezbijede operativnu sigurnost i sigurnost snabdijevanja;
 - stepen nesigurnosti u proračunu prekozonskog kapaciteta;
 - 2) ukupne efikasnosti tržišta:
 - svako povećanje ili smanjenje ekonomske efikasnosti kao rezultat promjena;
 - efikasnost tržišta, uključujući najmanje trošak garantovanja kapaciteta, tržišnu likvidnost, tržišnu koncentraciju i tržišnu moć, podsticanje efektivne konkurentnosti, cjenovne pokazatelje za izgradnju infrastrukture, tačnost i sigurnost cjenovnih pokazatelja;
 - transakcioni i tranzicioni troškovi, uključujući troškove izmjena postojećih ugovornih obaveza koje imaju učesnici na tržištu, NEMO-i i operatori prenosnog sistema;
 - trošak izgradnje nove infrastrukture kojom se može smanjiti postojeće zagušenje;

- ostvarivanje tržišnog rezultata bez potrebe za pretjeranom primjenom ekonomski neefikasnih remedijalnih mjera;
 - svi štetni uticaji internih transakcija na druge zone trgovanja da bi se obezbijedila usklađenost sa članom 35 stav 22 ovog zakona;
 - uticaj na rad i efikasnost balansnih mehanizama i postupaka obračuna količinskog odstupanja;
- 3) u pogledu stabilnosti i sigurnosti zona trgovanja:
- stabilnost i sigurnost zona trgovanja tokom određenog vremenskog perioda;
 - konzistentnost zona trgovanja za sve vremenske okvire proračuna kapaciteta;
 - svaki proizvođač i kupac treba da pripada samo jednoj zoni trgovanja za sve tržišne vremenske jedinice;
 - lokacija i učestalost zagušenja, ako strukturno zagušenje utiče na razgraničenje zona trgovanja, uzimajući u obzir sva buduća ulaganja koja bi smanjila postojeće zagušenje.
- (2) Preispitivanje zone trgovanja iz člana 105 ovog zakona obuhvata scenarije mogućih razvoja infrastrukture tokom desetogodišnjeg perioda, nakon godine u kojoj je donesena odluka o pokretanju preispitivanja.

Koordinisani redispečing i trgovina u suprotnom smjeru

Član 107

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, dužan je da izradi predlog zajedničke metodologije za koordinisani redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru.
- (2) Predlog metodologije iz stava 1 ovog člana je predmet javne rasprave u skladu sa članom 85 ovog zakona.
- (3) Metodologija iz stava 1 ovog člana sadrži mjere od prekograničnog značaja u cilju omogućavanja operatorima prenosnog sistema da efikasno smanje fizička zagušenja u mreži, bez obzira da li je njihov uzrok izvan kontrolne oblasti nadležnosti operatora prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta.
- (4) Metodologija iz stava 1 ovog člana mora ukazati da se njenom primjenom može značajno uticati na tokove izvan kontrolne oblasti u nadležnosti operatora prenosnog sistema.
- (5) Operator prenosnog sistema može da angažuje uslugu redispečinga od strane raspoloživih proizvođača i kupaca u skladu sa odgovarajućim mehanizmima i sporazumima koji se primjenjuju na njegovu kontrolnu oblast, uključujući interkonektivne vodove.
- (6) Operator prenosnog sistema, u koordinaciji sa relevantnim operatorom prenosnog sistema regiona za proračun kapaciteta, dužan je da pripremi izvještaj, koji je predmet javne rasprave, o ocjeni postepenog usaglašavanja i usklađivanja mehanizama i sporazuma iz stava 5 ovog člana, uključujući predloge.
- (7) Izvještaj iz stava 6 ovog člana dostavlja se Agenciji i svim relevantnim regulatornim organima na reviziju sa predlozima kojima se sprečava da mehanizmi i sporazumi negativno utiču na tržište električne energije.
- (8) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema, dužan je da uskladi angažovanje resursa za redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru, uzimajući u obzir njihov uticaj na operativnu sigurnost i ekonomsku efikasnost i ne može preduzimati jednostrane ili

- neusklađene mjere redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru od prekograničnog značaja.
- (9) Proizvođači i kupci dužni su da dostavljaju operatoru prenosnog sistema cijene redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru prije angažovanja resursa za redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru.
 - (10) Cijene redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru iz stava 9 ovog člana formiraju se na osnovu:
 - 1) cijena na tržištima električne energije za određeni vremenski period; ili
 - 2) troška resursa za redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru koji se na transparentan način obračunava na osnovu nastalih troškova.
 - (11) Proizvođači i kupci dužni su da unaprijed dostavljaju operatoru prenosnog sistema sve potrebne informacije za obračun troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru.
 - (12) Informacije iz stava 11 ovog člana operator prenosnog sistema razmjenjuje sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema i one se mogu koristiti samo za potrebe redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru.

Izrada algoritama

Član 108

- (1) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da primjenjuje sljedeće algoritme:
 - 1) za cjenovno povezivanje tržišta, i
 - 2) uparivanja kontinuiranog trgovanja.
- (2) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, obezbjeđuje da algoritam za cjenovno povezivanje tržišta i algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja budu u skladu sa zahtjevima iz čl. 110 i 123 ovog zakona.
- (3) Nakon uključivanja u jedinstveno dan-unaprijed tržište električne energije, NEMO i operator prenosnog sistema primjenjuju rezervnu metodologiju iz člana 79 stav 1 tačka 6 ovog zakona.
- (4) Kad je to moguće, NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, primjenjuje usaglašena rješenja radi efikasnog ostvarivanja ciljeva ovog zakona.

Ciljevi algoritma za cjenovno povezivanje tržišta

Član 109

- (1) Algoritmom za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 108 stav 1 tačka 1 ovog zakona dobijaju se rezultati iz člana 110 stav 2 ovog zakona, na način:
 - 1) usmjeren na povećanje ekonomskog viška za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed tržišta, cjenovno povezani region za sljedeći dan trgovanja;
 - 2) da se primjenjuje princip marginalne cijene na osnovu kojeg sve prihvaćene ponude imaju jednaku cijenu po zoni trgovanja po tržišnoj vremenskoj jedinici;
 - 3) da se olakšava efikasno formiranje cijena;
 - 4) da se uvažavaju prekozonski kapaciteti i ograničenja prilikom dodjele;
 - 5) koji se može ponavljati i koji dozvoljava promjenu broja ulaznih veličina.
- (2) Algoritam za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 108 stav 1 tačka 1 ovog zakona izrađuje se tako da se može primijeniti na veći ili manji broj zona trgovanja.

Ulazni podaci i rezultati algoritma za cjenovno povezivanje tržišta

Član 110

- (1) Za dobijanje rezultata algoritma za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 108 stav 1 tačka 1 ovog zakona, koriste se:
 - 1) ograničenja prilikom dodjele iz člana 96 stav 3 ovog zakona;
 - 2) rezultati proračuna prekozonskog kapaciteta potvrđeni u skladu sa članom 102 ovog zakona;
 - 3) nalozi dostavljeni u skladu sa članom 111 ovog zakona.
- (2) Algoritmom za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 108 stav 1 tačka 1 ovog zakona istovremeno se dobijaju najmanje sljedeći rezultati za svaku tržišnu vremensku jedinicu:
 - 1) jedinstvena klirinška cijena za svaku zonu trgovanja i tržišnu vremensku jedinicu u EUR/MWh;
 - 2) jedinstvena neto pozicija za svaku zonu trgovanja i svaku tržišnu vremensku jedinicu;
 - 3) informacije na osnovu kojih se može odrediti status izvršenja naloga.
- (3) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da obezbijedi tačnost i efikasnost rezultata dobijenih iz algoritma za jedinstveno cjenovno povezivanje tržišta.
- (4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, dužan je da provjerava usklađenost rezultata algoritma za cjenovno povezivanje tržišta sa prekozonskim kapacitetom i ograničenjima prilikom dodjele.

Prihvaćeni proizvodi trgovine električnom energijom na jedinstvenom dan-unaprijed tržištu

Član 111

- (1) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da obezbijedi da su nalozi u vezi sa proizvodima koji se mogu uzeti u obzir prilikom trgovine električnom energijom uneseni u algoritam za cjenovno povezivanje tržišta, izraženi u eurima i da imaju obilježje tržišnog vremena.
- (2) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da obezbijedi da algoritam za cjenovno povezivanje tržišta prihvati naloge u vezi sa proizvodima iz stava 1 ovog člana, koji obuhvataju jednu tržišnu vremensku jedinicu i više tržišnih vremenskih jedinica.
- (3) Svake druge godine NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da se konsultuje sa:
 - 1) učesnicima na tržištu, kako bi obezbijedio da se raspoloživim proizvodima odražavaju njihove potrebe;
 - 2) operatorom prenosnog sistema i operatorima prenosnog sistema drugih država, kako bi obezbijedio da se proizvodima trgovine električnom energijom vodi računa o operativnoj sigurnosti sistema;
 - 3) regulatornim organima, kako bi obezbijedio da su raspoloživi proizvodi trgovine električnom energijom u skladu sa ciljevima ovog zakona.
- (4) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, po potrebi mijenja proizvode trgovine električnom energijom nakon konsultacija iz stava 3 ovog člana.

Maksimalne i minimalne cijene

Član 112

Nakon uključivanja u jedinstveno dan-unaprijed tržište električne energije, NEMO i operator prenosnog sistema u saradnji sa NEMO-ima i operatorima prenosnog sistema drugih država, dužni su da primjenjuju maksimalne i minimalne cijene iz člana 79 stav 1 tačka 9 ovog zakona.

Određivanje cijene prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed

Član 113

- (1) Cijena prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed odražava zagušenje na tržištu i predstavlja razliku između odgovarajućih klirinških cijena za dan-unaprijed u relevantnim zonama trgovanja.
- (2) Na prekozonski kapacitet za dan-unaprijed ne primjenjuju se naknade, kao što su naknade za količinska odstupanja ili dodatne naknade, osim cijena određenih u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta

Član 114

- (1) Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta sadrži opis proračuna i spisak informacija koje NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dostavlja subjektu odgovornom za proračun planirane razmjene u skladu sa članom 79 stav 1 tačka 7 ovog zakona, kao i rokove za dostavljanje informacija.
- (2) Rok za dostavljanje informacija iz stava 1 ovog člana je najkasnije do 15:30 časova po tržišnom vremenu dan-unaprijed.
- (3) Proračun iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu neto pozicija za svaku tržišnu vremensku jedinicu.
- (4) Najkasnije dvije godine nakon odobrenja predloga metodologije iz stava 1 ovog člana od strane Agencije, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, preispituje predmetnu metodologiju, a nakon toga, preispitivanje se vrši na zahtjev nadležnih regulatornih organa svake druge godine.

Uspostavljanje rezervnih postupaka

Član 115

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, dužan je da pripremi predlog pouzdanih i blagovremenih rezervnih postupaka u cilju efikasne, transparentne i nediskriminatorne dodjele kapaciteta, ako se postupkom jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta ne mogu dobiti rezultati.
- (2) Predlog iz stava 1 ovog člana mora biti usklađen sa rezervnim postupcima koje su odobrili nacionalni regulatorni organi Evropske unije i podliježe konsultacijama u skladu sa članom 85 ovog zakona.

Dodjela prekozonskog kapaciteta u posebnim uslovima

Član 116

(1) Operator prenosnog sistema dužan je da izradi predlog dodjele prekozonskog kapaciteta i drugih potrebnih aranžmana za zonu trgovanja u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema, NEMO-ima i operatorima interkonektora, ako u zoni trgovanja kojoj pripada Crna Gora postoji:

- 1) interkonektor kojim ne upravlja operator prenosnog sistema ili sertifikovani operatori prenosnog sistema drugih država ili
- 2) više od jednog NEMO-a.

(2) Aktom iz stava 1 ovog člana naročito se utvrđuju obaveze relevantnih NEMO-a i operatora interkonektora, uključujući njihove finansijske obaveze.

(3) Predlog iz stava 1 ovog člana dostavlja se Agenciji na odobrenje u roku od četiri mjeseca nakon što se pojavi najmanje još jedan NEMO u zoni trgovanja kojoj pripada Crna Gora ili operator interkonektora koji nije sertifikovani operator prenosnog sistema.

(4) Aranžmani iz stava 1 ovog člana moraju omogućiti drugim OPS-ovima i NEMO-ima da se pridruže ovim aranžmanima.

Dostavljanje ulaznih podataka za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed tržišta

Član 117

(1) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da obezbijedi blagovremeno dostavljanje prekozonskog kapaciteta i ograničenja prilikom dodjele nadležnim NEMO-ima u cilju objavljivanja prekozonskog kapaciteta i ograničenja prilikom dodjele na tržištu najkasnije do 11:00 časova po tržišnom vremenu dan-unaprijed .

(2) Ako koordinator proračuna kapaciteta ne može da obezbijedi prekozonski kapacitet i ograničenja prilikom dodjele kapaciteta jedan sat prije vremena zatvaranja dan-unaprijed tržišta, dužan je da o tome obavijesti nadležne NEMO-e, koji bez odlaganja objavljuju obavještenje za učesnike na tržištu.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, koordinator proračuna kapaciteta dužan je da dostavi prekozonski kapacitet i ograničenja prilikom dodjele najkasnije 30 minuta prije kraja trgovanja odnosno zatvaranja dan-unaprijed tržišta.

Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta

Član 118

(1) Vrijeme otvaranja dan-unaprijed tržišta je najkasnije u 11:00 časova po tržišnom vremenu dan-unaprijed.

(2) Vrijeme zatvaranja dan-unaprijed tržišta u svakoj zoni trgovanja je 12:00 časova po tržišnom vremenu dan-unaprijed.

(3) Operator prenosnog sistema ili NEMO mogu odrediti drugo vrijeme zatvaranja iz stava 2 ovog člana, sve dok ne pristupe jedinstvenom dan-unaprijed tržištu.

(4) Učesnici na tržištu dostavljaju NEMO-u sve naloge prije zatvaranja dan-unaprijed tržišta, u skladu sa čl. 110 i 111 ovog zakona.

(5) Radi izvršenja funkcije operatora tržišnog povezivanja u skladu sa članom 72 stav 3 ovog zakona, NEMO dostavlja naloge koje dobije u skladu sa algoritmom za cjenovno povezivanje iz člana 108 ovog zakona.

(6) Nalozi upareni u jedinstvenom povezivanju dan-unaprijed tržišta smatraju se zagarantovanim.

- (7) Funkcijom operatora tržišnog povezivanja obezbjeđuje se anonimnost dostavljenih naloga.

Dostavljanje rezultata

Član 119

- (1) Ako obavlja aktivnosti operatora tržišnog povezivanja, NEMO je dužan da dostavlja rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta:
- 1) iz člana 110 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona, operatorima prenosnog sistema, koordinatorima proračuna kapaciteta i NEMO-ima drugih država;
 - 2) iz člana 110 stav 2 tačka 3 ovog zakona, svim nominovanim operatorima tržišta električne energije.
- (2) Operator prenosnog sistema dužan je da provjerava da li su rezultati jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta iz algoritma za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 110 stav 2 tačka 2 ovog zakona proračunati u skladu sa ograničenjima prilikom dodjele i potvrđenim prekozonskim kapacitetom.
- (3) NEMO je dužan da provjerava da li su rezultati jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta iz algoritma za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 110 stav 2 tačka 3 ovog zakona proračunati u skladu sa nalogima.
- (4) NEMO je dužan da, bez odlaganja, obavještava učesnike na tržištu o statusu izvršenja njihovih naloga.

Proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta

Član 120

Operator prenosnog sistema kao subjekat odgovoran za proračun planirane razmjene dužan je da:

- 1) vrši proračun planirane razmjene između zona trgovanja za svaku tržišnu vremensku jedinicu u skladu sa metodologijom iz člana 114 ovog zakona;
- 2) obavještava nadležne NEMO-e, centralne ugovorne strane, agente za prenos i operatore prenosnog sistema o usaglašenim planiranim razmjenama.

Pokretanje rezervnih postupaka

Član 121

- (1) Ako NEMO koji obavlja funkciju operatora tržišnog povezivanja nije u mogućnosti da dostavi dio ili sve rezultate algoritma za cjenovno povezivanje tržišta, koji se primjenjuje u skladu sa članom 108 ovog zakona, sprovode se rezervni postupci iz člana 115 ovog zakona.
- (2) Ako postoji rizik da NEMO koji obavlja funkciju operatora tržišnog povezivanja nije u mogućnosti da u roku dostavi dio ili sve rezultate algoritma iz stava 1 ovog člana, dužan je da obavijesti operatore prenosnog sistema odmah nakon utvrđivanja rizika.
- (3) NEMO koji obavlja funkciju operatora tržišnog povezivanja dužan je da, bez odlaganja, objavi obavještenje za učesnike na tržištu o sprovođenju rezervnih postupaka.

Ciljevi algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja

Član 122

- (1) Od otvaranja unutardnevnog tržišta do vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona trgovanja, algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja iz člana 108 stav 1 tačka 2 ovog zakona biraju se nalozi tako da se uparivanjem:
 - 1) maksimalno povećava ekonomski višak, za jedinstveno povezivanje unutardnevnog tržišta, po trgovanju za vremenski period unutardnevnog tržišta, dodjeljivanjem kapaciteta nalogima koji se mogu upariti, u skladu sa cijenom i rokom dostavljanja;
 - 2) uvažavaju ograničenja prilikom dodjele i prekozonski kapacitet u skladu sa članom 128 stav 1 ovog zakona;
 - 3) uvažavaju uslove za dostavljanje rezultata u skladu sa članom 130 ovog zakona;
 - 4) proces može ponavljati i mijenjati.
- (2) Algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja daje rezultate predviđene članom 123 ovog zakona i odgovara mogućnostima i funkcionalnostima proizvoda u skladu sa članom 124 ovog zakona.

Rezultati algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja

Član 123

- (1) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, u okviru funkcionisanja operatora tržišnog povezivanja, dužan je da obezbijedi da se algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja dobiju najmanje sljedeći rezultati:
 - 1) status izvršenja naloga i cijene po trgovanju;
 - 2) jedinstvena neto pozicija za svaku zonu trgovanja i tržišnu vremensku jedinicu na unutardnevnom tržištu.
- (2) NEMO je dužan da obezbijedi tačnost i efikasnost rezultata dobijenih algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja.
- (3) Operator prenosnog sistema je dužan da provjerava usklađenost rezultata algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja sa prekozonskim kapacitetom i ograničenjima prilikom dodjele kapaciteta u skladu sa članom 128 stav 2 ovog zakona.

Prihvaćeni proizvodi trgovine električnom energijom u jedinstveno unutardnevno tržište

Član 124

- (1) NEMO obezbjeđuje da su svi nalozi dobijeni kao rezultat proizvoda izvršenjem funkcije operatora tržišnog povezivanja izraženi u eurima i da imaju obilježje tržišnog vremena.
- (2) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da obezbijedi usklađenost naloga dobijenih kao rezultat proizvoda iz stava 1 ovog člana, sa karakteristikama prekozonskog kapaciteta, pri čemu se omogućava istovremeno uparivanje.
- (3) NEMO je dužan da obezbijedi da algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja prihvati naloge koji obuhvataju jednu tržišnu vremensku jedinicu i više tržišnih vremenskih jedinica.
- (4) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da se svake druge godine konsultuje sa:

- 1) učesnicima na tržištu, kako bi obezbijedio da se raspoloživim proizvodima odražavaju njihove potrebe;
 - 2) operatorima prenosnog sistema, kako bi obezbijedio da se proizvodima trgovine električnom energijom vodi računa o operativnoj sigurnosti;
 - 3) regulatornim organima, kako bi obezbijedio da su raspoloživi proizvodi trgovine električnom energijom u skladu sa ciljevima ovog zakona.
- (5) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, po potrebi, mijenja proizvode trgovine električnom energijom nakon sprovedenih konsultacija iz stava 4 ovog člana.

Primjena maksimalnih i minimalnih cijena

Član 125

NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da primjenjuje maksimalne i minimalne cijene iz člana 79 stav 1 tačka 9 ovog zakona.

Određivanje cijene unutardnevnog kapaciteta

Član 126

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, dužan je da primjenjuje jedinstvenu metodologiju za određivanje cijene unutardnevnog prekozonskog kapaciteta iz člana 79 stav 1 tačka 10 ovog zakona, koja odražava zagušenje na tržištu na bazi realnih naloga.
- (2) Osim cijene određene u skladu sa stavom 1 ovog člana, na unutardnevni prekozonski kapacitet ne primjenjuju se naknade, kao što su naknade za količinska odstupanja ili dodatne naknade.

Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta

Član 127

- (1) Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta sadrži opis proračuna i, po potrebi, spisak informacija koje NEMO-i dostavljaju subjektu odgovornom za proračun planiranih razmjena, kao i rokove za dostavljanje informacija.
- (2) Proračun planiranih razmjena se vrši na osnovu neto pozicija u skladu sa članom 123 stav 1 tačka 2 ovog zakona.
- (3) Najkasnije dvije godine nakon odobrenja predloga metodologije iz stava 1 ovog člana od strane Agencije, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, preispituje predmetnu metodologiju, a nakon toga, preispitivanje se vrši na zahtjev nadležnih regulatornih organa, svake druge godine.

Dostavljanje ulaznih podataka za jedinstveno povezivanje unutardnevnog tržišta

Član 128

- (1) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da obezbijedi dostavljanje prekozonskog kapaciteta i ograničenja prilikom dodjele nadležnim NEMO-ima,

najkasnije 15 minuta prije vremena otvaranja unutardnevnog tržišta između zona trgovanja.

- (2) U slučaju da je potrebno ažurirati podatke o prekozonskom kapacitetu i ograničenjima prilikom dodjele zbog promjena u radu prenosnog sistema, operator prenosnog sistema je dužan da o tome obavijesti koordinatora proračuna kapaciteta u odgovarajućem regionu.
- (3) U slučaju ažuriranja podataka iz stava 2 ovog člana, koordinatorski proračun kapaciteta dužan je da o tome obavijesti nadležne NEMO-e.
- (4) U slučaju da koordinatorski proračun kapaciteta ne može da postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana, dužan je da o tome obavijesti nadležne NEMO-e.
- (5) NEMO dužan je da, bez odlaganja, objavi obavještenje iz stava 4 ovog člana radi informisanja učesnika na tržištu.

Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta

Član 129

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, primjenjuje vrijeme otvaranja i vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona trgovanja u skladu sa članom 79 stav 1 tačka 11 ovog zakona.
- (2) Vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona trgovanja određuje se tako da se:
 - 1) učesnicima na tržištu u najvećoj mogućoj mjeri omogući prilagođavanje njihovih bilansa, trgovanjem u vremenskom periodu unutardnevnog tržišta što je moguće bliže realnom vremenu;
 - 2) operatorima prenosnog sistema i učesnicima na tržištu obezbijedi dovoljno vremena za postupke planiranja i balansiranje u odnosu na mrežnu i operativnu sigurnost.
- (3) Vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona određuje se za svaku tržišnu vremensku jedinicu za određenu granicu zone trgovanja, odnosno najviše jedan sat prije početka određene tržišne vremenske jedinice, pri čemu se uzimaju u obzir odgovarajući postupci balansiranja povezani sa operativnom sigurnošću sistema.
- (4) Unutardnevno trgovanje energijom za datu tržišnu vremensku jedinicu, za granicu zone trgovanja, počinje najkasnije u vrijeme otvaranja unutardnevnog tržišta između zona određenih granica zone trgovanja i traje do vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona trgovanja.
- (5) Učesnici na tržištu dostavljaju sve naloge za određenu tržišnu vremensku jedinicu nadležnom NEMO-u prije vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona trgovanja.
- (6) NEMO je dužan da dostavi naloge za određenu tržišnu vremensku jedinicu za jedinstveno uparivanje odmah nakon prijema naloga od strane učesnika na tržištu.
- (7) Nalozi upareni u jedinstvenom povezivanju unutardnevnog tržišta smatraju se zagarantovanim.
- (8) Funkcijom operatora tržišnog povezivanja obezbjeđuje se anonimnost naloga dostavljenih posredstvom zajedničke knjige naloga.

Dostavljanje rezultata

Član 130

- (1) NEMO koji obavlja aktivnosti operatora tržišnog povezivanja dužan je da dostavlja:
 - 1) NEMO-ima drugih država, rezultate o statusu izvršenja naloga i cijena po trgovanju u skladu sa članom 123 stav 1 tačka 1 ovog zakona;
 - 2) OPS-ovima i subjektima odgovornim za proračun planirane razmjene drugih država, rezultate jedinstvene neto pozicije u skladu sa članom 123 stav 1 tačka 2 ovog zakona.
- (2) U slučaju da NEMO nije u mogućnosti da dostavi rezultate algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja iz stava 1 tačka 1 ovog člana, zbog razloga van njegove odgovornosti, dužan je da o tome obavijesti NEMO-e drugih država.
- (3) U slučaju da NEMO nije u mogućnosti da dostavi rezultate algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja iz stava 1 tačka 2 ovog člana, zbog razloga van njegove odgovornosti, dužan je da o tome obavijesti operatore prenosnog sistema i subjekte odgovorne za proračun planiranih razmjena drugih država, bez odlaganja.
- (4) NEMO je dužan da obavijesti učesnike na tržištu u slučaju nemogućnosti dostavljanja rezultata iz st. 2 i 3 ovog člana i, bez odlaganja, im dostavi potrebne informacije radi sprovođenja aktivnosti iz člana 134 i člana 139 stav 3 ovog zakona.

Proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja unutar dnevnog tržišta

Član 131

- (1) Operator prenosnog sistema kao subjekat odgovoran za proračun planirane razmjene dužan je da vrši proračun planiranih razmjena između zona trgovanja za svaku tržišnu vremensku jedinicu u skladu sa metodologijom iz člana 127 ovog zakona.
- (2) Operator prenosnog sistema kao subjekat odgovoran za proračun planirane razmjene dužan je da obavještava nadležne NEMO-e, centralne ugovorne strane, agente za prenos i operatore prenosnog sistema o usaglašenim planiranim razmjenama.

Objavljivanje tržišnih informacija

Član 132

- (1) Nakon uparivanja naloga, NEMO je dužan da relevantnim učesnicima na tržištu, objavi, najmanje, status izvršenja naloga i cijene po trgovanju dobijene algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja u skladu sa članom 123 stav 1 tačka 1 ovog zakona.
- (2) NEMO, u saradnji sa drugim NEMO-ima, dužan je da predloži informacije koje će biti objavljene u okviru predloga algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja i da obezbijedi da informacije o sakupljenim ostvarenim količinama i cijenama budu javno dostupne u odgovarajućem lako dostupnom formatu zapisa i to najmanje pet godina od sprovedenog uparivanja naloga iz stava 1 ovog člana.

Dodatne regionalne aukcije

Član 133

- (1) NEMO i operator prenosnog sistema, u saradnji sa NEMO-ima i operatorima prenosnog sistema drugih država, na granicama zona trgovanja mogu dostaviti

- zajednički predlog za pripremu i sprovođenje dodatnih regionalnih unutardnevnih aukcija.
- (2) Predlog iz stava 1 ovog člana mora biti u skladu sa predlozima dostavljenim nacionalnim regulatornim organima Evropske unije o dodatnim regionalnim unutardnevnim aukcijama i određivanju cijene unutardnevnog kapaciteta i predmet je javne rasprave u skladu sa članom 85 ovog zakona.
 - (3) Dodatne regionalne unutardnevne aukcije mogu se sprovoditi unutar ili između zona trgovanja kao dodatak jedinstvenom povezivanju unutardnevnog tržišta u skladu sa članom 122 ovog zakona.
 - (4) Radi održavanja regionalnih unutardnevnih aukcija, kontinuirano trgovanje unutar i između određenih zona trgovanja može se prekinuti na određeno vrijeme prije vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona, a koje ne smije trajati duže od minimalnog vremena potrebnog za održavanje aukcije, a najduže deset minuta.
 - (5) Metodologija za određivanje cijena unutardnevnog prekozonskog kapaciteta za dodatne regionalne unutardnevne aukcije može se razlikovati od metodologije iz člana 126 stav 1 ovog zakona, s tim što mora odražavati zagušenje na tržištu na bazi realnih naloga.
 - (6) Agencija, u saradnji sa regulatornim organima drugih država, odobrava predlog dodatnih aukcija iz stava 1 ovog člana, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - 1) regionalne aukcije ne smiju negativno uticati na likvidnost jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta;
 - 2) svi prekozonski kapaciteti dodjeljuju se preko modula upravljanja kapacitetom;
 - 3) regionalnim aukcijama se ne smije vršiti diskriminacija između učesnika na tržištu iz susjednih regiona;
 - 4) vremenski plan regionalnih aukcija mora biti u skladu sa jedinstvenim povezivanjem unutardnevnog tržišta, kako bi se učesnicima na tržištu omogućilo da trguju u što je moguće bliže realnom vremenu;
 - 5) regulatorni organi su obavili konsultacije sa učesnicima na tržištu ugovornih strana i država članica.
 - (7) Agencija, u saradnji sa regulatornim organima drugih država, dužna je da preispituje usklađenost svih regionalnih rješenja sa jedinstvenim povezivanjem unutardnevnog tržišta, kako bi se obezbijedila ispunjenost uslova iz stava 6 ovog člana i to najmanje svake druge godine nakon donošenja odluke o dodatnim regionalnim aukcijama.

Finansijsko poravnanje i plaćanje za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta

Član 134

- (1) Centralna ugovorna strana je dužna da:
 - 1) obezbjeđuje blagovremeno finansijsko poravnanje i plaćanje svih uparenih naloga;
 - 2) postupa kao ugovorna strana u odnosu na učesnike na tržištu prilikom svih njihovih trgovanja u pogledu finansijskih prava i obaveza po osnovu trgovanja;
 - 3) obezbijedi anonimnost između učesnika na tržištu.

- (2) Centralne ugovorne strane međusobno postupaju kao ugovorne strane u razmjeni energije između zona trgovanja u pogledu finansijskih prava i obaveza po osnovu razmjene energije.
- (3) Prilikom razmjene energije iz stava 2 ovog člana u obzir se uzimaju:
 - 1) neto pozicije dobijene u skladu sa članom 110 stav 2 tačka 2 i članom 123 stav 1 tačka 2 ovog zakona;
 - 2) planirane razmjene proračunate u skladu sa čl. 120 i 131 ovog zakona.
- (4) Centralna ugovorna strana za svaku tržišnu vremensku jedinicu obezbjeđuje da:
 - 1) preko svoje zona trgovanja, uzimajući, po potrebi, u obzir ograničenja prilikom dodjele, ne dođe do odstupanja između ukupne električne energije prenesene iz zona trgovanja sa viškom energije i ukupne energije prenesene u zone trgovanja sa manjkom energije;
 - 2) izvoz i uvoz električne energije između zona trgovanja međusobno budu jednaki, pri čemu odstupanja mogu nastati u slučaju ograničenja prilikom dodjele kapaciteta, kada je to primjenljivo.
- (5) Izuzetno od stava 2 ovog člana, agent za prenos može postupati kao ugovorna strana između različitih centralnih ugovornih strana u razmjeni energije, ako strane u tu svrhu zaključe poseban sporazum.
- (6) U slučaju nepostizanja sporazuma iz stava 5 ovog člana, o aranžmanu prenosa odlučuje Agencija u saradnji sa regulatornim organima drugih država, nadležnim za zone trgovanja između kojih je potrebno izvršiti finansijsko poravnanje i plaćanje razmjene energije.
- (7) Centralna ugovorna strana odnosno agent za prenos, dužan je da naplaćuje prihod od zagušenja po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta iz čl. 117 do 119 ovog zakona i jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta iz čl. 128 do 130 ovog zakona.
- (8) Centralna ugovorna strana odnosno agent za prenos, dužan je da obezbijedi prenos operatoru prenosnog sistema naplaćenih prihoda od zagušenja, najkasnije dvije sedmice od dana plaćanja.
- (9) Ako vrijeme plaćanja iz stava 8 ovog člana nije usaglašeno između dvije zone trgovanja, Ministarstvo u saradnji sa nadležnim organom druge države obezbjeđuje imenovanje subjekta koji će upravljati vremenskom neusaglašenošću i snositi pripadajuće troškove.

Rok za garantovanje validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed

Član 135

Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, dužan je da primjenjuje rok za garantovanje validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed, koji ne smije biti kraći od 30 minuta prije vremena zatvaranja trgovanja na dan-unaprijed tržištu.

Garancija validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed i ograničenja prilikom dodjele

Član 136

- (1) Koordinator proračuna kapaciteta može, prije isteka roka iz člana 135 ovog zakona, prilagoditi podatke o prekozonskom kapacitetu i ograničenjima prilikom dodjele, koji su dostavljeni nadležnom NEMO-u.
- (2) Nakon isteka roka iz člana 135 ovog zakona, svi prekozonski kapaciteti i ograničenja prilikom dodjele biće garantovani za dodjelu kapaciteta dan-unaprijed, osim u slučaju iz člana 117 stav 2 ovog zakona, kada se prekozonski kapacitet i ograničenja prilikom dodjele garantuju nakon njihovog dostavljanja nadležnim NEMO-ima.
- (3) Nakon isteka roka iz člana 135 ovog zakona, nedodijeljeni prekozonski kapacitet može se uzeti u obzir za naredne dodjele prekozonskog kapaciteta.

Garancija unutardnevnog kapaciteta

Član 137

Prekozonski kapacitet na unutardnevnom tržištu garantuje se nakon njegove dodjele.

Validnost dodijeljenog prekozonskog kapaciteta u slučaju vanrednih situacija ili više sile

Član 138

- (1) U slučaju vanredne situacije iz člana 34 stav 4 ovog zakona ili više sile, kada redispečiranje ili trgovina u suprotnom smjeru nijesu mogući, operator prenosnog sistema može da ograniči dodijeljeni prekozonski kapacitet.
- (2) U slučajevima iz stava 1 ovog člana, ograničenje se sprovodi u koordinaciji sa operatorima prenosnog sistema na koje postoji direktni uticaj.
- (3) U slučaju vanredne situacije ili više sile, operator prenosnog sistema dužan je da na svojoj internet stranici objavi obavještenje o višoj sili i njenoj prirodi odnosno o nastaloj vanrednoj situaciji, kao i o njihovom očekivanom trajanju.
- (4) Obavještenje iz stava 3 ovog člana se stavlja na raspolaganje učesnicima na tržištu preko NEMO-a.
- (5) Ako se pozvao na vanrednu situaciju ili višu silu, a primjenjuje se eksplicitna dodjela kapaciteta, operator prenosnog sistema dužan je da dostavi obavještenje direktno ugovornim stranama koje su nosioci prava prekozonskog kapaciteta za određeni tržišni vremenski period.
- (6) Ako je dodijeljeni kapacitet ograničen zbog vanredne situacije ili više sile, na koje se poziva, operator prenosnog sistema dužan je da izvrši naknadu troškova ili obezbijedi naknadu za period trajanja vanredne situacije ili više sile u skladu sa sljedećim zahtjevima u slučaju:
 - 1) implicitne dodjele kapaciteta, centralna ugovorna strana ili agent za prenos ne podliježe finansijskoj šteti ili koristi po osnovu odstupanja koje je nastalo zbog ograničenja;
 - 2) više sile, ako je kapacitet dodijeljen eksplicitnom dodjelom, učesnici na tržištu imaju pravo na naknadu po cijeni koja je plaćena za kapacitet tokom eksplicitne dodjele;
 - 3) vanredne situacije, ako je kapacitet dodijeljen eksplicitnom dodjelom, učesnici na tržištu imaju pravo na naknadu koja je jednaka razlici u cijeni na

tržištima između predmetnih zona trgovanja u određenom vremenskom okviru;
ili

- 4) vanredne situacije, ako je kapacitet dodijeljen eksplicitnom dodjelom, ali cijena zone trgovanja nije obračunata u najmanje jednoj od dvije predmetne zone trgovanja u određenom vremenskom okviru, učesnici na tržištu imaju pravo na naknadu cijene koja je plaćena za kapacitet tokom eksplicitne dodjele.
- (7) U slučaju da se pozvao na vanrednu situaciju ili višu silu, operator prenosnog sistema dužan je da preduzme mjere radi ograničenja posljedica i trajanja više sile ili vanredne situacije.

Metodologija za raspodjelu prihoda od zagušenja po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta

Član 139

- (1) Operator prenosnog sistema primjenjuje metodologiju za raspodjelu prihoda od zagušenja iz člana 79 stav 1 tačka 13 ovog zakona.
- (2) Metodologijom iz stava 1 ovog člana se:
 - 1) obezbjeđuje efikasan dugoročni rad i razvoj elektroprenosnog sistema i efikasan rad tržišta električne energije Zajednice;
 - 2) uvažavaju opšta pravila i načela upravljanja zagušenjima u skladu sa ovim zakonom;
 - 3) obezbjeđuje realno finansijsko planiranje;
 - 4) obezbjeđuje usklađenost u svim vremenskim okvirima;
 - 5) uspostavljaju aranžmani za raspodjelu prihoda od zagušenja, koji se odnose na prenosnu infrastrukturu u vlasništvu subjekata koji nijesu operatori prenosnih sistema.
- (3) Operator prenosnog sistema vrši raspodjelu prihoda od zagušenja u skladu sa metodologijom iz stava 1 ovog člana u najkraćem roku, a najkasnije sedam dana nakon prenosa prihoda od zagušenja u skladu sa članom 134 stav 8 ovog zakona.

Metodologija za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta

Član 140

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, dužan je da pripremi predlog zajedničke metodologije za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru, najkasnije 16 mjeseci od dana donošenja odluke o regionima za proračun kapaciteta.
- (2) Metodologija iz stava 1 ovog člana sadrži način raspodjele troškova za aktivnosti od prekograničnog značaja.
- (3) Troškovi redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru koji su prihvatljivi za podjelu za nadležne operatore prenosnog sistema utvrđuju se na transparentan način i podliježu reviziji.
- (4) Metodologijom iz stava 1 ovog člana naročito se:

- 1) utvrđuju troškovi nastali primjenom remedijalnih mjera koje su korišćene u postupku proračuna kapaciteta i ako je uspostavljen zajednički okvir za primjenu takvih mjera, a koji su prihvatljivi za raspodjelu između nadležnih operatora prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta, u skladu sa metodologijom za proračun kapaciteta iz člana 93 ovog zakona;
- 2) određuju troškovi koji su nastali po osnovu redispečinga ili trgovine u suprotnom smjeru radi obezbjeđenja garancije prekozonskog kapaciteta i koji su prihvatljivi za raspodjelu između nadležnih operatora prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta, u skladu sa metodologijom za proračun kapaciteta iz člana 93 ovog zakona;
- 3) utvrđuju pravila za raspodjelu troškova regiona za proračun kapaciteta u skladu sa tač. 1 i 2 ovog stava.
- (5) Metodologija iz stava 1 ovog člana sadrži:
 - 1) mehanizam kojim se provjerava stvarna potreba za redispečingom ili trgovinom u suprotnom smjeru između operatora prenosnog sistema;
 - 2) naknadni mehanizam za praćenje primjene remedijalnih mjera i troškova;
 - 3) mehanizam za analizu uticaja remedijalnih mjera, na osnovu kriterijuma operativne sigurnosti sistema i ekonomskih kriterijuma;
 - 4) postupak koji omogućava unapređenje remedijalnih mjera;
 - 5) postupak koji omogućava Agenciji nadzor nad radom regiona za proračun kapaciteta.
- (6) Metodologijom iz stava 1 ovog člana se:
 - 1) obezbjeđuju podsticaji za upravljanje zagušenjima, uključujući remedijalne mjere i podsticaje za efikasna ulaganja;
 - 2) obezbjeđuje usklađenost odgovornosti i obaveza između operatora prenosnog sistema;
 - 3) obezbjeđuje pravična raspodjela troškova i prihoda između operatora prenosnog sistema;
 - 4) obezbjeđuje usklađenost sa drugim povezanim mehanizmima, naročito uključujući:
 - metodologiju za raspodjelu prihoda od zagušenja iz člana 139 ovog zakona;
 - mehanizam naknada između operatora prenosnog sistema u skladu sa ovim zakonom;
 - 5) obezbjeđuje efikasan dugoročni razvoj i rad panevropskog međusobno povezanog sistema i efikasan rad panevropskog tržišta električne energije;
 - 6) obezbjeđuje uvažavanje opštih principa upravljanja zagušenjima u skladu sa ovim zakonom;
 - 7) omogućava realno finansijsko planiranje;
 - 8) obezbjeđuje usklađenost u vremenskim periodima dan-unaprijed tržišta i unutardnevnog tržišta;
 - 9) uvažavaju principi transparentnosti i nediskriminacije.
- (7) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, usaglašava metodologije za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru koje se primjenjuju unutar relevantnog regiona za proračun kapaciteta sa metodologijama koje se primjenjuju u drugim regionima za proračun kapaciteta, u mjeri u kojoj je to moguće.

Naknada troškova po osnovu dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima

Član 141

- (1) Agencija ocjenjuje opravdanost troškova koji nastaju po osnovu obaveza operatora prenosnog sistema iz člana 77 ovog zakona, uključujući troškove iz člana 140 i čl. 142 do 145 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani, efikasni i srazmjerni nadoknađuju se operatoru prenosnog sistema kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Učešće ugovornih strana u zajedničkim troškovima iz člana 146 stav 4 tačka 1 nacionalnim troškovima iz člana 141 stav 4 tačka 3 ovog zakona, koji su ocijenjeni kao opravdani, nadoknađuju se kroz naknade NEMO-a, cijene za korišćenje sistema ili druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija.
- (4) Operator prenosnog sistema, NEMO i subjekti ovlašćeni u skladu sa članom 146 ovog zakona, dužni su da na zahtjev Agencije dostave informacije potrebne za ocjenu opravdanosti troškova iz st. 2 i 3 ovog člana, i to u roku od tri mjeseca od

Troškovi uspostavljanja, izmjene i funkcionisanja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta

Član 142

- (1) NEMO je dužan da učestvuje u podjeli sljedećih troškova:
 - 1) zajedničkih, regionalnih i nacionalnih troškova uspostavljanja, ažuriranja ili daljeg razvoja algoritma za cjenovno povezivanje tržišta i povezivanja u jedinstveno dan-unaprijed tržište;
 - 2) zajedničkih, regionalnih i nacionalnih troškova uspostavljanja, ažuriranja ili daljeg razvoja algoritma za uparivanje pri kontinuiranom trgovanju i povezivanja u jedinstveno unutardnevno tržište;
 - 3) zajedničkih, regionalnih i nacionalnih troškova upravljanja jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta.
- (2) U skladu sa dogovorom između NEMO-a i OPS-a, NEMO dostavlja operatoru prenosnog sistema obrazloženu projekciju troškova iz stava 1 ovog člana i izdataka neophodnih za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed tržišta, odnosno unutardnevnog tržišta najkasnije do 1. jula tekuće godine za narednu godinu.
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da dostavi Agenciji obrazloženi predlog svog procentualnog učešća u pokrivanju troškova i izdataka iz stava 2 ovog člana, uz projekciju dostavljenu od strane NEMO-a, u roku od dva mjeseca od dana prijema projekcije.
- (4) Agencija donosi odluku o utvrđivanju procentualnog učešća operatora prenosnog sistema u pokrivanju troškova i izdataka iz stava 2 ovog člana, u roku od dva mjeseca od dana prijema predloga iz stava 3 ovog člana.
- (5) NEMO ima pravo na naknadu troškova iz stava 1 ovog člana i izdataka neophodnih za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed tržišta, odnosno unutardnevnog tržišta, koje ne snosi operator prenosnog sistema u skladu sa

stavom 4 ovog člana, kroz naknade koje odobrava Agencija u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti ili druge odgovarajuće mehanizme, pod uslovom da su troškovi razumni i srazmjerni, u skladu sa zakonom.

Troškovi finansijskog poravnanja i plaćanja

Član 143

- (1) Troškovi koje snosi centralna ugovorna strana i agent za prenos nadoknađuju se kroz naknade ili druge odgovarajuće mehanizme, ako su opravdani.
- (2) Centralna ugovorna strana i agent za prenos nastoje da obezbijede efikasne aranžmane finansijskog poravnanja i plaćanja, pri čemu se izbjegavaju nepotrebni troškovi, a odražava nastali rizik.
- (3) Prekogranični aranžmani finansijskog poravnanja i plaćanja predmet su odobrenja Agencije.

Troškovi uspostavljanja i funkcionisanja koordinisanog proračuna kapaciteta

Član 144

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da snosi troškove dostavljanja ulaznih podataka za postupak proračuna kapaciteta.
- (2) Operator prenosnog sistema dužan je da snosi troškove spajanja pojedinačnih modela mreže i u regionu za proračun kapaciteta snosi troškove uspostavljanja i rada koordinatora za proračun kapaciteta.
- (3) Troškove učesnika na tržištu nastale pri ispunjavanju zahtjeva iz ovog zakona snose ti učesnici na tržištu.

Troškovi obezbjeđenja garancija validnosti prekozonskog kapaciteta

Član 145

- (1) Troškove obezbjeđenja garancija validnosti prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 136 stav 2 i članom 137 ovog zakona, snosi operator prenosnog sistema u mjeri u kojoj je to moguće u skladu sa članom 37 stav 4 tačka 1 ovog zakona.
- (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana uključuju troškove po osnovu mehanizma naknada u vezi obezbjeđenja garancija validnosti prekozonskog kapaciteta, troškove redispečinga, trgovine u suprotnom smjeru, kao i troškove odstupanja u vezi naknada učesnicima na tržištu.

Raspodjela troškova između NEMO-a i operatora prenosnih sistema u drugim državama članicama i ugovornim stranama

Član 146

- (1) NEMO i operator prenosnog sistema, u saradnji sa NEMO-ima i operatorima prenosnog sistema drugih država, dostavljaju godišnji izvještaj Agenciji u kojem su detaljno obrazloženi troškovi uspostavljanja, izmjene i funkcionisanja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta.
- (2) Troškovi direktno povezani sa jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta moraju da budu jasno i posebno prikazani u izvještaju iz stava 1 ovog člana.

- (3) Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži sve pojedinosti o doprinosu operatora prenosnog sistema u pokrivanju troškova NEMO-a iz člana 142 stav 2 ovog zakona.
- (4) Troškovi iz stava 1 ovog člana dijele se na:
 - 1) zajedničke troškove, po osnovu usaglašenih aktivnosti NEMO-a ili operatora prenosnog sistema ugovornih strana i država članica (za njihove interkonekcije sa ugovornim stranama), koji učestvuju u jedinstvenom povezivanju dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta;
 - 2) regionalne troškove, po osnovu aktivnosti NEMO-a ili operatora prenosnog sistema koji sarađuju u određenom regionu;
 - 3) nacionalne troškove, po osnovu aktivnosti NEMO-a ili operatora prenosnog sistema u toj ugovornoj strani.
- (5) Operator prenosnog sistema i NEMO, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema i NEMO-ima država članica i ugovornih strana, dijele zajedničke troškove iz stava 4 tačka 1 ovog člana, na način da:
 - jedna osmina zajedničkog troška se dijeli ravnopravno između svake države članice i ugovorne strane,
 - pet osmina dijeli se između svake države članice i ugovorne strane proporcionalno njihovoj potrošnji, i
 - dvije osmine dijele se ravnopravno između uključenih NEMO-a.
- (6) NEMO-i i operatori prenosnih sistema koji sarađuju u određenom regionu zajedno usaglašavaju predlog raspodjele regionalnih troškova u skladu sa stavom 4 tačka 2 ovog člana.
- (7) Predlog raspodjele troškova iz stava 6 ovog člana odobrava Agencija u saradnji sa nadležnim nacionalnim organom svake ugovorne strane i države članice u regionu.
- (8) NEMO-i i operatori prenosnog sistema koji sarađuju u određenom regionu mogu alternativno koristiti aranžmane o raspodjeli troškova.
- (9) Troškovi nastali prije stupanja na snagu ovog zakona raspoređuju se između nominovanih operatora tržišta električne energije (NEMO) i operatora prenosnog sistema (OPS) u skladu sa postojećim sporazumima koji regulišu takva rješenja.

Delegiranje aktivnosti u cilju jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta

Član 147

- (1) Operator prenosnog sistema ili NEMO mogu delegirati sve ili dio aktivnosti koje su im dodijeljene ovim zakonom jednoj ili više trećih strana, pod uslovom da treća strana može obavljati te aktivnosti najmanje jednako efikasno kao i strana koja delegira aktivnosti.
- (2) Strana koja delegira aktivnosti iz stava 1 ovog člana ostaje i dalje odgovorna za izvršenje obaveza iz ovog zakona, uključujući obezbjeđenje pristupa informacijama neophodnim za praćenje od strane Agencije.
- (3) Prije delegiranja, treća strana mora jasno dokazati da može izvršavati sve aktivnosti koje joj se delegiraju u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Ako su sve ili dio aktivnosti iz ovog zakona delegirane trećoj strani, strana koja delegira aktivnosti dužna je da prije delegiranja aktivnosti, zaključi sporazum o povjerljivosti podataka sa tom stranom.

Praćenje sprovođenja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta

Član 148

- (1) Agencija vrši nadzor nad subjektom koji obavlja aktivnosti operatora tržišnog povezivanja i doprinosi nadzoru koji vrše drugi regulatorni organi ili relevantni organi, Regulatorni odbor i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica i ACER-a.
- (2) Agencija u potpunosti sarađuje i obezbjeđuje pristup informacijama drugim regulatornim organima, Regulatornom odboru i ACER-u kako bi se obezbijedio pravilan nadzor jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta.
- (3) Operator prenosnog sistema dostavlja ACER-u i Sekretarijatu informacije potrebne za aktivnosti praćenja sprovođenja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog povezivanja.
- (4) NEMO, učesnici na tržištu i druge relevantne organizacije, dužni su da dostave Regulatornom odboru ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u i ENTSO-u za električnu energiju, na njihov zajednički zahtjev, informacije potrebne za aktivnosti praćenja sprovođenja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta, osim informacija koje su već pribavili ili su ih pribavili regulatorni organi.

XIII. DUGOROČNA DODJELA PREKOZONSKIH PRENOSNIH KAPACITETA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Smjernice za dugoročnu dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta električne energije

Član 149

- (1) Dugoročna dodjela kapaciteta između zona trgovanja na dugoročnim tržištima, uspostavljanje zajedničke metodologije za utvrđivanje dugoročnih kapaciteta između zona trgovanja, uspostavljanje regionalne platforme za dodjelu na kojoj se nude dugoročna prava prenosa, mogućnost vraćanja dugoročnih prava prenosa za naknadnu dugoročnu dodjelu kapaciteta ili za mogućnost prenosa prava dugoročnog prenosa između učesnika na tržištu i drugi elementi koji se odnose na dodjelu kapaciteta između zona trgovanja na dugoročnim tržištima vrši se u skladu sa odredbama čl. 149 do 210 ovog zakona.
- (2) Odredbe čl. 149 do 210 ovog zakona primjenjuju se na sve prenosne sisteme i interkonekcije u Crnoj Gori, osim na prenosne sisteme koji nijesu povezani sa drugim prenosnim sistemima preko interkonektivnih vodova.

Panevropski i regionalni TCM

Član 150

- (1) Operator prenosnog sistema primjenjuje sljedeće panevropske TCM-ove:
 - 1) metodologiju obezbjeđivanja podataka o proizvodnji i opterećenju;
 - 2) metodologiju zajedničkog modela mreže;
 - 3) zahtjeve za jedinstvenu platformu za dodjelu, ako je primjenljivo;
 - 4) usaglašena pravila za dodjelu;
 - 5) metodologiju raspodjele prihoda od zagušenja;
 - 6) metodologiju podjele troškova uspostavljanja, rada i razvoja jedinstvene platforme za dodjelu, ako je to primjenljivo;

- 7) metodologiju podjele troškova nastalih radi obezbjeđivanja stabilnosti i naknade za pravo dugoročnog prenosa.
- (2) Panevropske TCM-ove iz stava 1 ovog člana koje usvaja ACER ili svi regulatorni organi Evropske unije, Agencija objavljuje na svojoj internet stranici.
- (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu, u propisanim rokovima, utvrđuje i dostavlja Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove:
- 1) metodologiju proračuna kapaciteta iz člana 161 ovog zakona;
 - 2) metodologiju raspodjele prekozonkog kapaciteta iz člana 167 ovog zakona;
 - 3) regionalni koncept prava dugoročnog prenosa iz člana 179 ovog zakona;
 - 4) pravila za uspostavljanje rezervnih postupaka iz člana 191 ovog zakona;
 - 5) regionalne zahtjeve za usaglašena pravila za dodjelu iz čl. 200 i 201 ovog zakona, uključujući regionalna pravila za kompenzaciju iz člana 204 ovog zakona;
 - 6) zahtjeve za regionalnu platformu za dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta iz člana 198 ovog zakona;
 - 7) metodologiju raspodjele troškova uspostavljanja, rada i razvoja regionalne platforme za dodjelu iz člana 206 ovog zakona.
- (4) Operator prenosnog sistema dužan je da redovno dostavlja informacije Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u o napretku izrade predloga regionalnih TCM-ova iz stava 3 ovog člana.
- (5) Predlozi regionalnih TCM-ova iz stava 3 ovog člana sadrže rokove za njihovu primjenu i opis njihovog očekivanog uticaja na ispunjavanje ciljeva iz člana 158 ovog zakona.

Utvrđivanje predloga regionalnog TCM-a

Član 151

- (1) Predlog regionalnog TCM-a iz člana 150 stav 3 ovog zakona utvrđuje se:
- jednoglasno, ili kada OPS i relevantni OPS-ovi regiona za proračun kapaciteta nijesu u mogućnosti da postignu dogovor, kvalifikovanom većinom, ako region čini više od pet ugovornih strana i/ili država članica;
 - jednoglasno, ako region čini pet ili manje ugovornih strana i/ili država članica.
- (2) Kvalifikovana većina iz stava 1 alineja 1 ovog člana postoji, ako:
- 1) predlog podržavaju operatori prenosnih sistema koji predstavljaju barem 72 % ugovornih strana i/ili država članica iz regiona, sa najmanje 65 % stanovništva tog regiona, ili
 - 2) ne postoji blokirajuća manjina.
- (3) Blokirajuću manjinu iz stava 2 tačka 2 ovog člana čini minimalni broj operatora prenosnog sistema koji predstavljaju više od 35% stanovništva ugovornih strana i/ili država članica tog regiona, kao i operatori prenosnog sistema iz najmanje još jedne ugovorne strane i/ili države članice.
- (4) Prilikom utvrđivanja predloga regionalnog TCM-a iz člana 150 stav 3 ovog zakona, operator prenosnog sistema ima jedan glas.

Nacrt regionalnog TCM-a

Član 152

- (1) Ako ne utvrdi predloge regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona u skladu sa članom 151 ovog zakona, operator prenosnog sistema će, u saradnji sa

relevantnim operatorima prenosnih sistema, dostaviti Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u nacрте ovih akata, uz obrazloženje zašto nijesu donijeta.

- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odnosno Regulatorni odbor ili ACER preduzima odgovarajuće korake za njihovo donošenje, i to:
- 1) zahtijeva izmjene dostavljenih nacрта; i/ili
 - 2) izmijeni dostavljene nacрте i odobri, odnosno donese regionalni TCM iz člana 150 stav 3 ovog zakona.

Mišljenje na predlog regionalnog TCM-a **Član 153**

- (1) Predlozi regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, u roku od sedam dana od dana njihovog dostavljanja Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona.
- (2) Agencija može da zahtijeva od Regulatornog odbora i/ili ACER-a davanje mišljenja na predloge regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, koje je dužna da uzme u obzir prilikom odobravanja.

Odobrovanje regionalnog TCM-a **Član 154**

- (1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje tih predloga relevantnom regulatornom organu.
- (2) Prilikom odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije, sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima iz regiona radi postizanja dogovora o odobravanju tih predloga.
- (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da:
 - izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema, kako bi se obezbjedila usklađenosti tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta, i/ili
 - zahtijeva izmjenu ovih predloga.
- (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da Agenciji dostavi izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odlučuje u roku od dva mjeseca od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje tih predloga relevantnom regulatornom organu.
- (6) Ako operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema iz regiona, ne postupi po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 152 ovog zakona.
- (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobravanje regionalnog TCM-a iz člana 150 stav 3 ovog zakona.
- (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, ne odobri regionalni TCM iz člana 150 stav 3 ovog zakona u roku iz stava 1, odnosno

iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobravanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, primjenjuje se regionalni TCM odobren od strane Regulatornog odbora ili ACER-a.

- (9) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona može da zahtijeva od operatora prenosnog sistema izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje.
- (11) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema, može da predloži izmjene odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, a dužan je da ih izmijeni na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a.
- (12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 150 st. 4 i 5, čl. 151, 152, 153 i 155 ovog zakona i st. 1 do 8 ovog člana.

Javna rasprava i objavljivanje regionalnog TCM-a

Član 155

- (1) Operator prenosnog sistema u postupku utvrđivanja ili izmjene predloga regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, prije njihovog dostavljanja Agenciji na odobravanje, dužan je da sprovede javnu raspravu sa zainteresovanim starnama, uključujući nadležne organe ugovorne strane i države članice, koja traje najmanje mjesec dana.
- (2) Javna rasprava o predlozima regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona ovog zakona organizuje se najmanje na nivou regiona na koji se odnose ovi TCM-ovi.
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da razmotri primjedbe, predloge i sugestije zainteresovanih strana iznijete tokom javne rasprave iz stava 1 ovog člana i o tome sačini izvještaj sa obrazloženjem za njihovo prihvatanje ili neprihvatanje, koji objavljuje na svojoj internet stranici zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona.
- (4) Izvještaj iz stava 3 ovog člana dostavlja se Agenciji zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona.
- (5) Operator prenosnog sistema dužan je da na svojoj internet stranici objavi odobrene regionalne TCM-ove iz člana 150 stav 3 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (6) Odluke Agencije o odobravanju regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici Agencije, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.

Naknada troškova dugoročne dodjele

Član 156

- (1) Agencija ocjenjuje opravdanost troškova operatora prenosnog sistema po osnovu obaveza propisanih čl. 149 do 211 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se blagovremeno kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema u skladu sa zakonom

kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom.

- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da na zahtjev Agencije, a u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva, dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz stava 1 ovog člana u roku koji odredi Agencija.

Ciljevi dugoročne dodjele kapaciteta

Član 157

Ciljevi dugoročne dodjele kapaciteta su:

- 1) podsticanje efektivne dugoročne prekozonске trgovine, uz mogućnost smanjenja dugoročnog prekozonskog rizika za učesnike na tržištu;
- 2) optimizacija proračuna i dodjele dugoročnog prekozonskog kapaciteta;
- 3) obezbjeđenje nediskriminatornog pristupa dugoročnim prekozonским kapacitetima;
- 4) uvažavanje potrebe za pravičnom i uređenom dugoročnom dodjelom kapaciteta i uređenim formiranjem cijena;
- 5) obezbjeđenje i poboljšanje transparentnosti i pouzdanosti informacija o dugoročnoj dodjeli kapaciteta;
- 6) doprinos efikasnom dugoročnom radu i razvoju elektroprenosnog sistema i elektroenergetskog sektora u Crnoj Gori.

Obaveza čuvanja poslovne tajne u vezi sa dugoročnom dodjelom kapaciteta

Član 158

- (1) Sve informacije označene kao povjerljive, a dobijene, razmijenjene ili prenesene u skladu sa ovim zakonom predstavljaju poslovnu tajnu.
- (2) Svi subjekti na koje se primjenjuju odredbe ovog zakona dužni su da čuvaju poslovnu tajnu u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.
- (3) Povjerljive informacije iz stava 2 ovog člana mogu se koristiti samo u svrhu obavljanja aktivnosti u skladu sa ovim zakonom i ne smiju se otkrivati drugom licu ili organu, osim u slučajevima propisanim zakonom.

Regioni za proračun kapaciteta za dugoročnu dodjelu

Član 159

Regioni za proračun kapaciteta za potrebe dugoročne dodjele su regioni utvrđeni u skladu sa članom 89 ovog zakona.

Vremenski okviri proračuna kapaciteta za dugoročnu dodjelu

Član 160

Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, u svakom regionu za proračun kapaciteta obezbjeđuje da se dugoročni prekozonски kapaciteti proračunavaju za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta, a najmanje na godišnjem i mjesečnom nivou.

Metodologija za proračun kapaciteta za dugoročnu dodjelu

Član 161

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dužan je da, u roku od šest mjeseci od donošenja metodologije za proračun kapaciteta u skladu sa članom 93 stav 2 ovog zakona, utvrdi za region na koji se

proračun kapaciteta odnosi, predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta za dugoročne vremenske okvire.

- (2) Zajednička metodologija za proračun kapaciteta za dugoročne vremenske okvire podrazumijeva primjenu metode zasnovane na koordinisanom neto prenosnom kapacitetu ili metode zasnovane na tokovima snaga.
- (3) Metodologija za proračun kapaciteta iz stava 2 ovog člana mora biti usklađena sa metodologijom za proračun kapaciteta koja se odnosi na dan-unaprijed i unutar dnevnog vremenskog okvira u skladu sa članom 93 stav 2 ovog zakona.
- (4) Neizvjesnost povezana sa vremenskim okvirima za proračun dugoročnog kapaciteta uzima se u obzir prilikom primjene:
 - 1) analize sigurnosti zasnovane na više scenarija i korišćenju ulaznih podataka za proračun kapaciteta, kao i metoda proračuna kapaciteta u skladu sa članom 94 stav 2 ovog zakona, ili
 - 2) statistički pristup zasnovan na istorijskim podacima o prekozonskom kapacitetu za dan-unaprijed ili unutar dnevnog vremenskog okvira, ako takav pristup može:
 - povećati efikasnost metodologije za proračun kapaciteta;
 - prepoznati nesigurnosti u proračunu dugoročnog prekozonskog kapaciteta bolje od analize sigurnosti iz tačke 1 ovog stava;
 - povećati ekonomsku efikasnost uz jednak nivo sigurnosti sistema.
- (5) Operator prenosnog sistema, zajedno sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, može primijeniti metodu zasnovanu na tokovima snaga za dugoročne vremenske okvire proračuna kapaciteta, ako su ispunjeni sljedeći uslovi, i to da:
 - 1) metoda zasnovana na tokovima snaga dovodi do povećanja ekonomske efikasnosti u regionu za proračun kapaciteta uz jednak nivo sigurnosti sistema;
 - 2) je osigurana transparentnost i tačnost rezultata proračuna zasnovanog na tokovima snaga u regionu za proračun kapaciteta;
 - 3) operator prenosnog sistema učesnicima na tržištu omogući rok od šest mjeseci za prilagođavanje njihovih poslovnih procesa.
- (6) Ako se za izradu metodologije za proračun kapaciteta u regionu za proračun kapaciteta uzima u obzir analiza sigurnosti zasnovana na više scenarija, primjenjuju se zahtjevi za ulazne podatke za proračun kapaciteta, pristup proračunu kapaciteta i potvrđivanje prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 94 stav 1 tačka 1 al. 1, 2 i 3, i člana 94 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona.
- (7) Prilikom izrade metodologije za proračun kapaciteta uzimaju se u obzir zahtjevi za rezervne postupke u skladu sa čl. 115 i 191 ovog zakona.

Metodologija za određivanje granice pouzdanosti kapaciteta za dugoročnu dodjelu

Član 162

Zajednička metodologija za proračun kapaciteta uključuje metodologiju za određivanje granice pouzdanosti koja ispunjava zahtjeve utvrđene propisom iz člana 95 ovog zakona.

Metodologija za određivanje granica operativne sigurnosti za dugoročnu dodjelu

Član 163

Zajednička metodologija za proračun kapaciteta uključuje metodologiju za određivanje granica operativne sigurnosti i nepredviđenih okolnosti koje ispunjavaju zahtjeve utvrđene propisom iz člana 96 st. 1 i 2 ovog zakona.

Metodologija za određivanje promjene proizvodnje za dugoročnu dodjelu

Član 164

Zajednička metodologija za proračun kapaciteta uključuje metodologiju za određivanje promjene proizvodnje koja ispunjava zahtjeve utvrđene propisom iz člana 97 ovog zakona.

Metodologija za utvrđivanje remedijalnih mjera prilikom dugoročne dodjele

Član 165

Operator prenosnog sistema dužan je da, ako se prilikom proračuna dugoročnog kapaciteta uzimaju u obzir remedijalne mjere, obezbijedi da te remedijalne mjere budu tehnički raspoložive u realnom vremenu i da ispunjavaju zahtjeve iz člana 98 ovog zakona.

Metodologija za potvrđivanje prekozonskog kapaciteta za dugoročnu dodjelu

Član 166

Zajednička metodologija za proračun kapaciteta uključuje metodologiju za potvrđivanje prekozonskog kapaciteta koja ispunjava zahtjeve iz člana 99 ovog zakona.

Metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta za dugoročnu dodjelu

Član 167

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, najkasnije do dostavljanja metodologije za proračun kapaciteta iz člana 161 ovog zakona utvrdi predlog metodologije za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta za različite dugoročne vremenske okvire za region na koji se proračun kapaciteta odnosi.
- (2) Metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta:
 - 1) mora da zadovoljava potrebe učesnika na tržištu u pogledu smanjenja rizika;
 - 2) mora da bude usklađena sa metodologijom za proračun kapaciteta;
 - 3) ne smije da dovodi do ograničavanja konkurencije, a naročito u pogledu pristupa dugoročnim pravima prenosa.

Scenariji za dugoročnu dodjelu kapaciteta

Član 168

Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta u kojem se primjenjuje analiza sigurnosti zasnovana na više scenarija, u skladu sa članom 161 ovog zakona, dužan je da primjenjuje zajednički skup scenarija utvrđenih u skladu sa članom 91 ovog

zakona, a koji će se koristiti u zajedničkom modelu mreže za svaki vremenski okvir proračuna dugoročnog kapaciteta.

Pojedinačni model mreže za dugoročnu dodjelu

Član 169

Operator prenosnog sistema dužan je da prilikom izrade pojedinačnog modela mreže za dugoročni vremenski okvir proračuna kapaciteta za region na koji se proračun odnosi, u kome se koristi analiza sigurnosti zasnovana na više scenarija u skladu sa članom 161 ovog zakona, primjenjuje zahtjeve utvrđene propisom iz člana 92 ovog zakona.

Postupak proračuna kapaciteta za dugoročnu dodjelu

Član 170

(1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dužan je da izradi operativna pravila za dugoročne vremenske okvire proračuna kapaciteta, kojima se dopunjuju pravila za spajanje pojedinačnih modela mreže u skladu sa članom 92 ovog zakona.

(2) Subjekt odgovoran za koordinisani proračun kapaciteta, određen u skladu sa propisom kojim se uređuje dodjela kapaciteta i upravljanje zagušenjima, dužan je da proračunava dugoročne prekozonske kapacitete za region za proračun kapaciteta za koji je nadležan.

(3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dužan je da, u svrhu proračuna kapaciteta iz stava 2 ovog člana, najkasnije šest mjeseci nakon donošenja metodologije za proračun kapaciteta za dugoročne vremenske okvire u skladu sa članom 161 ovog zakona, za region za proračun kapaciteta izradi operativna pravila za dugoročne vremenske okvire kojima se dopunjavaju pravila za rad koordinatora proračuna kapaciteta u skladu sa ovim zakonom.

(4) Prilikom proračuna kapaciteta za dugoročne vremenske okvire primjenjuju se zahtjevi iz člana 100 ovog zakona.

Izrada zajedničkog modela mreže za dugoročnu dodjelu

Član 171

Za izradu zajedničkog modela mreže za dugoročne vremenske okvire proračuna kapaciteta u regionima za proračun kapaciteta u kojima se koristi analiza sigurnosti zasnovana na više scenarija iz člana 161 stav 4 tačka 1 ovog zakona, primjenjuju se postupak i zahtjevi iz člana 101 ovog zakona.

Regionalni proračuni dugoročnih prekozonskih kapaciteta

Član 172

(1) Ako operator prenosnog sistema primjenjuje statistički pristup iz člana 161 stav 4 tačka 2 ovog zakona pri proračunu dugoročnih prekozonskih kapaciteta, postupak proračuna kapaciteta uključuje najmanje:

- 1) izbor grupe ostvarenih istorijskih podataka o prekozonskom kapacitetu na dan-unaprijed ili unutardnevnom nivou, za jedan period ili skup perioda, uz raspoređivanje podataka u krivu trajanja;
 - 2) proračun kapaciteta koji odgovara nivou rizika za odabranu grupu podataka;
 - 3) proračun dugoročnih prekozonskih kapaciteta koji će biti ponuđeni za dugoročnu dodjelu, uzimajući u obzir graničnu vrijednost koja će odražavati razliku između ostvarenih istorijskih vrijednosti prekozonskog kapaciteta i predviđenih vrijednosti dugoročnog prekozonskog kapaciteta;
 - 4) zajednička pravila za korišćenje dostupnih informacija o planiranim isključenjima, novoj infrastrukturi i strukturi proizvodnje i opterećenja za dugoročne vremenske okvire proračuna kapaciteta.
- (2) Ako operator prenosnog sistema koristi analizu sigurnosti zasnovanu na više scenarija iz člana 161 stav 4 tačka 1 ovog zakona, za dugoročne vremenske okvire proračuna kapaciteta u regionu za proračun kapaciteta primjenjuju se zahtjevi iz člana 102 ovog zakona.
- (3) Koordinator proračuna kapaciteta raspoređuje proračunati dugoročni prekozonski kapacitet za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta primjenom metodologije za raspodjelu prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 167 ovog zakona.
- (4) Koordinator proračuna kapaciteta dostavlja proračunati dugoročni prekozonski kapacitet i njegovu raspodjelu na potvrđivanje operatorima prenosnih sistema u regionu za proračun kapaciteta u skladu sa članom 173 ovog zakona.

Potvrđivanje, dostavljanje i raspodjela prekozonskog kapaciteta

Član 173

- (1) Operator prenosnog sistema provjerava rezultate proračuna dugoročnih prekozonskih kapaciteta na granicama zone trgovanja ili kritičnim mrežnim elementima za svaki dugoročni vremenski okvir proračuna kapaciteta u skladu sa članom 166 ovog zakona.
- (2) Operator prenosnog sistema provjerava rezultate proračuna raspodjele dugoročnog prekozonskog kapaciteta na svojim granicama zone trgovanja ili kritičnim mrežnim elementima u skladu sa članom 167 ovog zakona.
- (3) Operator prenosnog sistema dostavlja koordinatoru proračuna kapaciteta i drugim operatorima prenosnog sistema za region na koji se proračun odnosi potvrdu kapaciteta i potvrđenu raspodjelu tog kapaciteta za svaku dugoročnu dodjelu.
- (4) Koordinator proračuna kapaciteta dostavlja potvrđenu raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta radi izvršenja dugoročne dodjele kapaciteta u skladu sa članom 178 ovog zakona.
- (5) Operator prenosnog sistema, na zahtjev, Agenciji dostavlja detaljni izvještaj o načinu na koji je utvrđena vrijednost prekozonskog kapaciteta za određeni dugoročni vremenski okvir proračuna kapaciteta.

Koordinisano ograničenje prekozonskih kapaciteta

Član 174

(1) Operator prenosnog sistema dužan je da utvrdi i koordinira ograničenja dodijeljenih dugoročnih prekozonskih kapaciteta, najkasnije 48 časova prije dana isporuke električne energije.

(2) Ako dođe do ograničenja dugoročnih prava prenosa, uključujući nominacije u vezi sa pravom prenosa, u periodu od 48 časova prije početka dana isporuke, operator prenosnog sistema je dužan da u regionu za proračun kapaciteta sprovede postupak proračuna kapaciteta za dan-unaprijed i unutar dnevnog vremenskog okvira u skladu sa članom 102 ovog zakona.

(3) Operator prenosnog sistema dužan je da, u slučaju potrebe za ograničenjem dodijeljenog dugoročnog prekozonskog kapaciteta, dostavi koordinatoru za proračun kapaciteta zahtjev za pokretanje koordinisanog proračuna ograničenja, sa potrebnim informacijama.

(4) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da dostavi korigovanu vrijednost prekozonskog kapaciteta na potvrđivanje operatoru prenosnog sistema.

(5) Operator prenosnog sistema dužan je da potvrdi korigovanu vrijednost prekozonskog kapaciteta na granicama zone trgovanja ili na kritičnim mrežnim elementima u skladu sa članom 173 ovog zakona.

(6) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da dostavi potvrđenu korigovanu vrijednost prekozonskog kapaciteta operatoru prenosnog sistema i regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu, radi sprovođenja ograničenja u skladu sa članom 202 ovog zakona.

Dvogodišnji izvještaj o proračunu i dodjeli kapaciteta za dugoročnu dodjelu

Član 175

U saradnji sa drugim OPS-ovima, OPS dužan je da, za potrebe izrade dvogodišnjeg izvještaja o proračunu i dodjeli kapaciteta koji priprema ENTSO za električnu energiju, koristi statističke pokazatelje i pokazatelje kvaliteta dogovorene u skladu sa ovim zakonom.

Zone trgovanja za dugoročnu dodjelu

Član 176

(1) Zone trgovanja koje važe za trgovanje dan-unaprijed i unutar dnevno trgovanje primjenjuju se na proračun i dodjelu dugoročnih kapaciteta.

(2) Ako granica zone trgovanja više ne postoji, nosioci dugoročnih prava prenosa na toj granici zone trgovanja imaju pravo na naknadu koju im isplaćuje operator prenosnog sistema po cijeni plaćenju za dugoročna prava prenosa.

Principi dugoročne dodjele kapaciteta

Član 177

(1) Dugoročna dodjela kapaciteta sprovodi se na način kojim se:

- 1) primjenjuje princip određivanja granične cijene za dobijanje rezultata za svaku granicu zone trgovanja, smjer korišćenja i tržišnu vremensku jedinicu; i
- 2) ne dodjeljuje više od ponuđenog dugoročnog prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 188 ovog zakona.

- (2) Dugoročna dodjela kapaciteta iz stava 1 ovog člana može se ponavljati u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 200 ovog zakona.

Ulazni podaci i rezultati dodjele kapaciteta

Član 178

- (1) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu koristi sljedeće ulazne podatke za dugoročnu dodjelu kapaciteta:
- 1) potvrđenu raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta koju dostavlja koordinatorski proračun kapaciteta, kao i kapacitete povezane sa vraćenim dugoročnim pravima prenosa u skladu sa članom 192 ovog zakona i
 - 2) ponude koje su dostavili učesnici na tržištu.
- (2) Za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta, regionalna i gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu istovremeno utvrđuje najmanje sljedeće rezultate za svaku granicu zone trgovanja, smjer korišćenja i tržišnu vremensku jedinicu:
- 1) količinu dodijeljenih dugoročnih prava prenosa izraženu u MW;
 - 2) cijenu dugoročnih prava prenosa u skladu sa članom 189 ovog zakona;
 - 3) status ponuda.
- (3) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu obezbjeđuje tačnost rezultata aukcije.
- (4) OPS je dužan da obezbijedi usaglašenost rezultata aukcije sa ulaznim podacima koji su dostavljeni regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Opcije smanjenja rizika prekozonskog prenosa

Član 179

- (1) OPS izdaje na granici zone trgovanja dugoročna prava prenosa, osim ako Agencija, u saradnji sa nadležnim regulatornim organom granice zone trgovanja i uzimajući u obzir mišljenja organa relevantnog regiona za proračun kapaciteta, ne donese koordinisane odluke da se ne izdaju dugoročna prava prenosa na granici zone trgovanja.
- (2) Odluka iz st. 1 ovog člana zasniva se na analizi kojom se utvrđuje da li dugoročno tržište električne energije pruža dovoljno mogućnosti za smanjenje rizika u zonama trgovanja i uključuje najmanje:
- 1) potrebe za mogućnostima smanjenja prekozonskog rizika na granicama zone trgovanja, a na osnovu konsultacija koje Agencija obavlja sa učesnicima na tržištu;
 - 2) procjenu da li proizvodi ili kombinacija proizvoda koji su ponuđeni na dugoročnom tržištu predstavljaju smanjenje rizika od promjene cijena predmetne zone trgovanja za dan-unaprijed, odnosno da li postoji zadovoljavajuća korelacija između cijene za dan-unaprijed i pripadajuće cijene u odnosu na proizvod ili kombinaciju proizvoda;
 - 3) procjenu da li su proizvodi ili kombinacija proizvoda koji su ponuđeni na dugoročnim tržištima efikasni u smislu:
 - vremenskog okvira trgovanja;
 - razlike između ponuđene i tražene cijene;
 - količine trgovanja u odnosu na fizičku potrošnju;
 - otvorene pozicije u odnosu na fizičku potrošnju.

- (3) Ako se analizom iz stava 2 ovog člana utvrdi da u jednoj ili više zona trgovanja nema dovoljno mogućnosti za smanjenje rizika, Agencija će zahtijevati od operatora prenosnog sistema da:
- 1) vrši dodjelu dugoročnih prava prenosa; ili
 - 2) obezbijedi da drugi dugoročni prekozonski proizvodi za smanjenje rizika budu stavljeni na raspolaganje, kako bi podržali funkcionisanje veleprodajnog tržišta električne energije.
- (4) Ako Agencija odluči da operator prenosnog sistema postupi u skladu sa zahtjevom iz stava 3 tačka 2 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da pripremi odgovarajuće prekozonske proizvode za smanjenje rizika i dostavi ih Agenciji na odobrenje najkasnije šest mjeseci od dana dostavljanja zahtjeva Agencije.
- (5) Operator prenosnog sistema će ponuditi prekozonske proizvode iz stava 4 ovog člana najkasnije šest mjeseci od odobrenja Agencije.
- (6) Agencija, na zahtjev operatora prenosnog sistema može produžiti rok za ponudu prekozonskih proizvoda najduže za šest mjeseci.
- (7) Ako Agencija odluči da operator prenosnog sistema ne vrši dodjelu dugoročnih prava prenosa ili da ponudi druge dugoročne prekozonske proizvode za smanjenje rizika, odredbe čl. 167, 177, 178, čl. 180 do 205 i čl. 206 i 209 ovog zakona neće se primjenjivati.
- (8) Analizu iz stava 2 ovog člana Agencija, u saradnji sa Regulatornim odborom i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-om, vrši na sopstvenu inicijativu ili na osnovu zajedničkog zahtjeva operatora prenosnih sistema granice zone trgovanja, najmanje jednom u četiri godine.

Regionalni koncept dugoročnih prava prenosa

Član 180

- (1) Dugoročni prekozonski kapaciteti dodjeljuju se učesnicima na tržištu preko platforme za dodjelu u formi fizičkih prava prenosa po principu „iskoristi ili prodaj” ili u formi finansijskih prava prenosa – opcije ili finansijskih prava prenosa – obaveze.
- (2) Operator prenosnog sistema dužan je da učesnicima na tržištu nudi dugoročna prava prenosa preko regionalne platforme za dodjelu iz člana 197 ovog zakona i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu, najmanje na godišnjem i mjesečnom nivou.
- (3) Operator prenosnog sistema zajedno sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta može ponuditi dugoročna prava prenosa i u drugim vremenskim okvirima.
- (4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta u kojem se dodjeljuju dugoročna prava prenosa, dužan je da pripremi predlog regionalnog koncepta dugoročnih prava prenosa koja će nuditi na svakoj granici zone trgovanja unutar regiona za proračun kapaciteta.
- (5) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, dužan je da pripremi predlog regionalnog koncepta dodjele dugoročnih prava prenosa koja će se nuditi na svakoj granici zone

trgovanja unutar regiona za proračun kapaciteta, najkasnije šest mjeseci od donošenja odluke Agencije iz člana 179 stav 1 ovog zakona.

(6) Agencija, u saradnji sa regulatornim organima drugih država, kod kojih se važeći regionalni koncept dugoročnih prava prenosa koristi od strane operatora prenosnog sistema za prekozonski redispečing, može donijeti odluku da zadrži fizička dugoročna prava prenosa na svojim granicama zone trgovanja radi obezbjeđenja rada sistema u granicama operativne sigurnosti.

(7) Predlog iz stava 4 ovog člana sadrži vremenski plan sprovođenja i obavezne elemente koji se detaljnije utvrđuju pravilima za dodjelu kapaciteta:

- 1) vrstu dugoročnih prava prenosa;
- 2) vremenske okvire dugoročne dodjele kapaciteta;
- 3) vrstu proizvoda;
- 4) obuhvaćene granice zone trgovanja.

(8) Predlog regionalnog koncepta dugoročnih prava prenosa iz stava 4 ovog člana je predmet javne rasprave u skladu sa članom 155 ovog zakona.

(9) Istovremena dodjela fizičkih prava prenosa i finansijskih prava prenosa – opcije, odnosno fizičkih prava prenosa i finansijskih prava prenosa – obaveze, na istoj granici zone trgovanja nije dozvoljena.

(10) Agencija, kao i drugi nadležni regulatorni organi za granice zone trgovanja mogu pokrenuti preispitivanje dugoročnih prava prenosa ponuđenih na granici zone trgovanja na:

- 1) svoju inicijativu; ili
- 2) osnovu preporuke Regulatornog odbora ili ACER-a, ili
- 3) osnovu zajedničkog zahtjeva svih operatora prenosnih sistema granice zone trgovanja.

(11) Operator prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta odgovoran je za sprovođenje preispitivanja iz stava 12 ovog člana.

(12) Operator prenosnog sistema dužan je prilikom preispitivanja dugoročnih prava prenosa da:

- 1) procjenjuje ponuđena dugoročna prava prenosa uzimajući u obzir elemente iz stava 7 ovog člana;
- 2) predlaže, ako je potrebno, alternativna dugoročna prava prenosa uzimajući u obzir rezultat procjene iz tačke 1 ovog stava;
- 3) sprovodi javnu raspravu u skladu sa članom 155 ovog zakona u pogledu:
 - rezultata procjene ponuđenih dugoročnih prava prenosa i
 - predloga alternativnih dugoročnih prava prenosa, ako je potrebno.

(13) Nakon javne rasprave iz stava 12 tačka 3 ovog člana, u roku od tri mjeseca od pokretanja postupka preispitivanja operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, dostavlja predlog Agenciji za zadržavanje ili izmjenu vrste dugoročnih prava prenosa.

Fizička prava prenosa

Član 181

(1) Nositelj fizičkih prava prenosa ima pravo da nominuje sva ili dio svojih fizičkih prava prenosa u skladu sa članom 185 ovog zakona.

(2) Ako ne izvrši nominaciju u roku utvrđenom pravilima nominacije, nosilac fizičkih prava prenosa ima pravo na isplatu naknade u skladu sa članom 184 ovog zakona.

Finansijska prava prenosa – opcije

Član 182

(1) Nosilac finansijskih prava prenosa – opcije ima pravo na isplatu naknade u skladu sa članom 184 ovog zakona.

(2) Realizacija finansijskih prava prenosa – opcije zavisi od primjene cjenovnog povezivanja dan-unaprijed tržišta u skladu sa odredbama čl. 109 do 121 ovog zakona.

Finansijska prava prenosa – obaveze

Član 183

(1) Nosilac finansijskih prava prenosa – obaveze ima pravo na isplatu ili je dužan da isplati finansijsku naknadu u skladu sa članom 184 ovog zakona.

(2) Realizacija finansijskih prava prenosa – obaveze zavisi od primjene cjenovnog povezivanja dan-unaprijed tržišta u skladu sa odredbama čl. 109 do 121 ovog zakona.

Principi isplate naknade za dugoročna prava prenosa

Član 184

(1) Operator prenosnog sistema koji vrši dodjelu prava prenosa na granici zone trgovanja preko regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu isplaćuje naknadu nosiocu dugoročnih prava prenosa, ako je razlika u cijeni pozitivna u smjeru dugoročnih prava prenosa.

(2) Nosilac finansijskih prava prenosa – obaveze isplaćuje naknadu operatoru prenosnog sistema odgovornom za dodjelu prava prenosa na granici zone trgovanja preko regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu, ako je razlika u cijeni negativna u smjeru finansijskih prava prenosa – obaveze.

(3) Naknada za dugoročna prava prenosa iz st. 1 i 2 ovog člana zasniva se na sljedećim principima, i to ako je prekozonski kapacitet dodijeljen:

- 1) implicitnom dodjelom kapaciteta ili drugim postupkom koji proizilazi iz rezervnog postupka u vremenskom okviru dan-unaprijed, naknada za dugoročna prava prenosa biće jednaka razlici tržišnih cijena;
- 2) eksplicitnom dodjelom kapaciteta u vremenskom okviru dan-unaprijed, naknada za dugoročna prava prenosa biće jednaka klirinškoj cijeni dnevne aukcije.

(4) U slučaju da postupak dodjele kapaciteta dan-unaprijed obuhvata ograničenja dodjele na interkonekcijama između zona trgovanja u skladu sa članom 96 stav 3 ovog zakona, takva ograničenja se uzimaju u obzir prilikom obračuna naknade za dugoročna prava prenosa u skladu sa stavom 3 ovog člana.

Postupak nominacije fizičkih prava prenosa

Član 185

(1) Ako operator prenosnog sistema izdaje i primjenjuje fizička prava prenosa na granicama zone trgovanja, dužan je da omogući nosiocima fizičkih prava prenosa i/ili njihovim partnerima da nominuju svoje planove razmjene električne energije.

(2) Nosilac fizičkih prava prenosa može ovlastiti kvalifikovanu treću stranu da nominuje planove razmjene električne energije u njegovo ime po pravilima nominacije iz stava 4 ovog člana.

(3) Operator prenosnog sistema dostavlja na odobrenje Agenciji predlog pravila nominacije za planove razmjene električne energije između granica zona trgovanja, koji je predmet javne rasprave u skladu sa članom 155 ovog zakona.

(4) Pravila nominacije iz stava 3 ovog člana naročito sadrže:

- 1) pravo nosioca fizičkih prava prenosa da nominuje planove razmjene električne energije;
- 2) minimalne tehničke zahtjeve za nominaciju;
- 3) opis postupka nominacije;
- 4) rokove nominacije;
- 5) format nominacije i komunikacije.

(5) Operator prenosnog sistema dužan je da usklađuje pravila nominacije na svim granicama zone trgovanja na kojima se primjenjuju fizička prava prenosa.

(6) Nosilac fizičkih prava prenosa, njegovi partneri, ili treća strana koja postupa u njihovo ime, nominuje sva ili dio fizičkih prava prenosa između zona trgovanja u skladu sa pravilima nominacije.

(7) U slučaju da postupak dodjele kapaciteta dan-unaprijed obuhvata ograničenja dodjele na interkonekcijama između zona trgovanja u skladu sa ovim zakonom, takva ograničenja se moraju uzeti u obzir prilikom dostavljanja predloga pravila nominacije iz stava 3 ovog člana.

Uslovi za učestvovanje u dugoročnoj dodjeli kapaciteta

Član 186

(1) Da bi učesnik na tržištu stekao pravo da učestvuje na aukcijama ili prenio svoja dugoročna prava prenosa mora biti registrovan na regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu i ispunjavati sve kvalifikacione zahtjeve iz usaglašenih pravila za dodjelu iz člana 201 ovog zakona, koji su u skladu sa principima nediskriminacije i transparentnosti.

(2) Nakon što učesnik na tržištu dostavi zahtjev za registraciju, regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu obavještava učesnika na tržištu da li ispunjava sve kvalifikacione zahtjeve i ima li pravo da učestvuje na aukcijama i prenese njegova dugoročna prava prenosa.

(3) Učesnik na tržištu dužan je da se pridržava usaglašenih pravila za dodjelu iz člana 200 ovog zakona, da ažurira sve informacije koje se odnose na njihovo učešće i bez odlaganja obavještava regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu o svim promjenama ovih informacija.

(4) Ako učesnik na tržištu ne izvršava svoje ugovorne obaveze iz usaglašenih pravila za dodjelu iz člana 201 ovog zakona, regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu može učesniku na tržištu suspendovati ili ukinuti pravo da učestvuje na aukcijama ili prenese njegova dugoročna prava prenosa.

(5) Suspendacija ili ukidanje prava učesnika na tržištu da učestvuje u aukcijama ili prenese svoja dugoročna prava prenosa, ne oslobađa učesnika na tržištu, kao ni regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu od njihovih obaveza

koje proizilaze iz dodijeljenih i plaćenih dugoročnih prava prenosa prije suspenzije ili ukidanja prava.

(6) Učesnik na tržištu dužan je da redovno ažurira sve informacije o svom učestvovanju i bez odlaganja obavijesti regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu o svim nastalim promjenama.

Dostavljanje ulaznih podataka platformama za dodjelu

Član 187

Operator prenosnog sistema dužan je da obezbijedi da se potvrđena raspodjela dugoročnog prekozonskog kapaciteta dostavi regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu prije objavljivanja specifikacije aukcije iz člana 188 ovog zakona.

Procedura dugoročne dodjele kapaciteta

Član 188

(1) Specifikacija aukcije objavljuje se na regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu najkasnije do isteka roka predviđenog usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona i sadrži najmanje sljedeće:

- 1) datum i vrijeme otvaranja i zatvaranja aukcije;
- 2) potvrđenu raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta i vrstu dugoročnih prava prenosa koja će biti ponuđena na aukciji;
- 3) format ponuda;
- 4) datum i vrijeme objavljivanja rezultata aukcije;
- 5) period u kojem se mogu osporiti rezultati aukcije.

(2) Vrijednost objavljenog dugoročnog prekozonskog kapaciteta ne može se mijenjati u toku perioda trajanja aukcije, koji se utvrđuje u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.

(3) Svaki učesnik na tržištu dostavlja ponude na regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu prije zatvaranja aukcije i u skladu sa uslovima utvrđenim u specifikaciji aukcije.

(4) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu dužna je da obezbijedi povjerljivost dostavljenih ponuda.

Određivanje cijene dugoročnih prava prenosa

Član 189

(1) Cijena dugoročnih prava prenosa za svaku granicu zone trgovanja, smjer korišćenja i vremenski okvir određuju se po principu granične cijene koja se izražava u EUR/MW.

(2) U slučaju da je tražnja za dugoročnim prekozonskim kapacitetom za granicu zone trgovanja, smjer korišćenja i tržišnu vremensku jedinicu jednaka ili niža od ponuđenih dugoročnih prekozonskih kapaciteta, cijena će biti nula.

Finansijski zahtjevi i poravnanje

Član 190

(1) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu dužna je da sprovede proceduru fakturisanja ili poravnanja potraživanja ili dugovanja po osnovu

dodjele, povrata i kompenzacije dugoročnih prava prenosa, u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.

(2) Učesnik na tržištu, da bi učestvovao na aukcijama, dužan je da obezbijedi kolateral za obezbjeđenje ponude i dodijeljenih dugoročnih prava prenosa u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.

Sprovođenje rezervnih postupaka

Član 191

(1) U slučaju da dugoročna dodjela kapaciteta ne može dati rezultate, sprovodi se odlaganje dugoročne dodjele kapaciteta kao standardni rezervni postupak.

(2) Operator prenosnog sistema ima pravo da, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, pripremi i sprovede alternativna koordinisana rezervna rješenja.

(3) U slučajevima iz stava 2 ovog člana, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta razvije koordinisani predlog za pouzdane rezervne postupke.

Vraćanje dugoročnih prava prenosa

Član 192

(1) Nosilac dugoročnih prava prenosa može, preko regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu, vratiti svoja dugoročna prava prenosa operatoru prenosnog sistema za sljedeću dugoročnu dodjelu kapaciteta.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, nosilac dugoročnih prava prenosa o tome obavještava, neposredno ili posredno preko treće strane, regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu, u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.

(3) Operator prenosnog sistema neposredno ili posredno preko treće strane, nosiocu koji vrati dugoročna prava prenosa, isplaćuje, preko regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu, naknadu koja je jednaka cijeni postignutoj na aukciji na kojoj su dugoročna prava prenosa ponovo dodijeljena.

Prenos dugoročnih prava prenosa

Član 193

(1) Nosilac dugoročnih prava prenosa ima pravo da prenese sva ili dio svojih dugoročnih prava prenosa na druge učesnike na tržištu u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.

(2) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu objavljuje uslove prenosa dugoročnih prava kao i spisak učesnika na tržištu registrovanih na regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu i kvalifikovanih za prenos dugoročnih prava prenosa.

(3) Nosilac dugoročnih prava prenosa obavještava, neposredno ili posredno preko treće strane, regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu o prenosu dugoročnih prava prenosa u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.

(4) Učesnik na tržištu na kojeg je prenijeto dugoročno pravo prenosa potvrđuje, u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona, neposredno ili

posredno preko treće strane, regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu obavještenje iz stava 3 ovog člana.

Dostavljanje rezultata aukcije

Član 194

(1) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu obavješta operatora prenosnog sistema, učesnike na tržištu i nosioce dugoročnih prava prenosa o rezultatima dugoročne dodjele kapaciteta u roku navedenom u specifikaciji aukcije.

(2) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu obavješta učesnike na tržištu o statusu aukcije i postignutim cijenama.

Pokretanje rezervnih postupaka

Član 195

(1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, dužan je da sprovede rezervne postupke iz člana 191 ovog zakona, u slučaju da regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu ne može objaviti specifikaciju aukcije ili ne može dostaviti dio ili sve rezultate dugoročne dodjele kapaciteta u roku utvrđenom usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.

(2) Nakon što se ustanovi da nijesu dostavljeni podaci iz stava 1 ovog člana, regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu obavješta operatora prenosnog sistema i učesnike na tržištu da se rezervni postupci mogu sprovesti.

Objavljivanje tržišnih informacija

Član 196

(1) Na regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu objavljuju se informacije za svaku granicu zone trgovanja i smjer korišćenja, i to:

- 1) specifikacija aukcije u skladu sa članom 188 ovog zakona;
- 2) kalendar aukcija u kojem se navodi vrsta dugoročnih prava prenosa koja će biti ponuđena i datumi na koje će dugoročna prava prenosa biti ponuđena učesnicima na tržištu;
- 3) rezultati dugoročne dodjele kapaciteta u skladu sa članom 178 ovog zakona;
- 4) broj učesnika na tržištu u svakoj aukciji;
- 5) spisak kvalifikovanih učesnika na tržištu za prenos dugoročnih prava prenosa;
- 6) kontakt podaci regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu.

(2) Operator prenosnog sistema dužan je da objavi, preko regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu, informacije iz stava 1 ovog člana u skladu sa vremenskim planom utvrđenim u specifikaciji aukcije i propisom kojim se uređuje dostavljanje i objavljivanje podataka od značaja za tržište električne energije.

(3) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu dužna je da obezbijedi da informacije iz stava 1 ovog člana budu javno dostupne za period od najmanje pet godina.

Regionalna platforma za dodjelu dugoročnih kapaciteta

Član 197

(1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dužan je da obezbijedi da regionalna platforma za dodjelu funkcioniše i ispunjava zahtjeve u pogledu funkcionisanja iz člana 198 ovog zakona, u roku od 12 mjeseci od odobrenja predloga za zajedničke zahtjeve i uspostavljanja regionalne platforme za dodjelu.

(2) Agencija može, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, na zahtjev operatora prenosnog sistema, produžiti rok iz stava 1 ovog člana za najviše šest mjeseci zbog kašnjenja u postupcima javnih nabavki.

(3) Dugoročna dodjela kapaciteta na interkonektivnim vodovima jednosmjerne struje sprovodiće se na regionalnoj platformi za dodjelu najkasnije 24 mjeseca nakon odobrenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana.

(4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema država članica i trećih zemalja, može vršiti dugoročnu dodjelu kapaciteta preko regionalne platforme za dodjelu kapaciteta.

(5) Za interkonekcije između ugovornih strana i država članica, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorom prenosnog sistema države članice, dužan je da zaključi bilateralni sporazum kojim će se utvrditi da li će dugoročnu dodjelu kapaciteta za određenu interkonekciju vršiti preko jedinstvene platforme za dodjelu ili regionalne platforme za dodjelu uspostavljene u skladu sa ovim članom.

(6) Regionalna platforma za dodjelu obavlja aktivnosti u saradnji sa jedinstvenom platformom za dodjelu i usklađuje svoja operativna pravila i pravila za dodjelu sa pravilima koja se primjenjuju na jedinstvenoj platformi, u koju svrhu platforme mogu zaključivati sporazume o administrativnoj saradnji.

Zahtjevi za regionalnu platformu za dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta

Član 198

(1) Operator prenosnog sistema dužan je da, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dostavi Agenciji i predmetnim regulatornim organima zajednički predlog zahtjeva za regionalnu platformu za dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta.

(2) Zajednički predlog iz stava 1 ovog člana, koji izrađuju operatori prenosnih sistema ili treće strane u njihovo ime, sadrži različite opcije za uspostavljanje i upravljanje regionalnom platformom za dodjelu, opšte aktivnosti regionalne platforme za dodjelu iz člana 198 ovog zakona i zahtjeve za nadoknadu troškova iz člana 206 ovog zakona.

(3) Zahtjevi za regionalnu platformu za dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta sadrže:

- 1) granice zone trgovanja;
- 2) tehničku raspoloživost i pouzdanost pruženih usluga;
- 3) operativne procese;
- 4) proizvode koji će biti ponuđeni;
- 5) vremenske okvire dugoročne dodjele kapaciteta;
- 6) metode i algoritme dodjele;
- 7) principe finansijskog poravnanja i upravljanja rizicima povezanim sa dodijeljenim proizvodima;
- 8) usaglašen okvirni ugovor sa učesnicima na tržištu;

- 9) interfejsa za razmjenu podataka.

Zadaci platformi za dodjelu

Član 199

Operator prenosnog sistema koristi regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu radi:

- 1) registracije učesnika na tržištu;
- 2) pružanja učesnicima na tržištu jedinstvene adrese za komunikaciju;
- 3) sprovođenja postupaka aukcije;
- 4) finansijskog poravnanja dodijeljenih dugoročnih prava prenosa sa učesnicima na tržištu, uključujući upravljanje kolateralima;
- 5) saradnje sa klirinškim društvom, ako to zahtijevaju opšta pravila za sprovođenje finansijskih prava prenosa – obaveze iz člana 183 ovog zakona;
- 6) sprovođenja rezervnog postupka u skladu sa čl. 191 i 195 ovog zakona;
- 7) omogućavanja vraćanja dugoročnih prava prenosa u skladu sa članom 192 ovog zakona;
- 8) pojednostavljenja prenosa dugoročnih prava prenosa u skladu sa članom 193 ovog zakona;
- 9) objavljivanja tržišnih informacija u skladu sa članom 196 ovog zakona;
- 10) obezbjeđivanja i upravljanja interfejsima za razmjenu podataka sa učesnicima na tržištu.

Uvođenje usaglašenih pravila za dodjelu

Član 200

- (1) Operator prenosnog sistema primjenjuje usaglašena pravila za dodjelu dugoročnih prava prenosa iz člana 201 ovog zakona.
- (2) Regionalni zahtjevi za usaglašena pravila za dodjelu će, nakon donošenja uz odobrenje Agencije, imati prednost u primjeni u odnosu na opšte zahtjeve utvrđene usaglašenim pravilima za dodjelu.
- (3) Ako dođe do izmjene opštih zahtjeva usaglašenih pravila za dodjelu iz stava 1 ovog člana i njihovog dostavljanja nadležnim regulatornim organima na odobrenje, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema regiona za proračun kapaciteta, dostavlja Agenciji na odobrenje regionalne zahtjeve za usaglašena pravila za dodjelu.

Zahtjevi za usaglašena pravila za dodjelu

Član 201

Usaglašena pravila za dodjelu dugoročnih prava prenosa iz člana 150 stav 1 tačka 4 primjenjuje operator prenosnog sistema, osim za interkonekcije sa trećim zemljama.

Opšte odredbe o garantovanju dodijeljenog prekozonskog kapaciteta

Član 202

- (1) Operator prenosnog sistema ima pravo da ograniči dugoročna prava prenosa, prije garantnog roka za dan-unaprijed, kako bi obezbijedio da rad sistema ostane u granicama operativne sigurnosti.
- (2) Ako operator prenosnog sistema ograniči dugoročna prava prenosa, dužan je da o tome obavijesti Agenciju i objavi razloge koji su doveli do ograničenja.

(3) Operator prenosnog sistema na granici zone trgovanja u kojoj su ograničena dugoročna prava prenosa isplaćuje naknadu nosiocima ograničenih dugoročnih prava prenosa u iznosu razlike između tržišnih cijena.

Ograničenje naknade

Član 203

(1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država na granici zone trgovanja, može predložiti ograničenje naknade koja treba da se isplati nosiocima ograničenih dugoročnih prava prenosa u određenoj kalendarskoj godini ili mjesecu u slučaju interkonektivnih vodova jednosmjerne struje.

(2) Naknada ograničena u skladu sa stavom 1 ovog člana ne smije biti manja od ukupnog iznosa prihoda od zagušenja koji su operatori prenosnih sistema ostvarili na granici zone trgovanja u određenoj kalendarskoj godini.

(3) U slučaju interkonektivnih vodova jednosmjerne struje, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država na granici zone trgovanja, može ograničiti naknadu iz stava 1 ovog člana na iznos koji nije manji od ukupnog iznosa prihoda od zagušenja koje su operatori prenosnih sistema ostvarili na granici zone trgovanja u određenom kalendarskom mjesecu.

(4) U slučaju da na istoj granici zone trgovanja postoji nekoliko interkonektivnih vodova kojima upravljaju različiti operatori prenosnih sistema i koji su predmet različitih regulatornih režima pod nadzorom regulatornih organa, ukupni prihodi od zagušenja koji se koriste za obračun iznosa ograničenja naknade u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana mogu se podijeliti na pojedinačne interkonektivne vodove.

(5) Podjelu iz stava 4 ovog člana predlaže operator prenosnog sistema u saradnji sa operatorima prenosnih sistema na granici zone trgovanja, a odobravaju Agencija i nadležni regulatorni organi na granici zone trgovanja.

Pravila za kompenzaciju

Član 204

Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država na granici zone trgovanja, utvrđuje pravila za kompenzaciju koja će uključivati i kompenzaciju u slučaju ograničenja naknade iz člana 203 ovog zakona.

Garancija u slučaju više sile

Član 205

(1) Operator prenosnog sistema, u slučaju više sile može ograničiti dugoročna prava prenosa uz saglasnost operatora prenosnih sistema drugih država zahvaćenih višom silom.

(2) Operator prenosnog sistema koji se poziva na višu silu objavljuje obavještenje u kojem opisuje prirodu više sile i njeno očekivano trajanje.

(3) Kod ograničenja u slučaju više sile, operator prenosnog sistema koji se poziva na višu silu, za period tajanja više sile, isplaćuje naknadu pogođenim nosiocima dugoročnih prava prenosa, koja je jednaka iznosu koji je već plaćen za dugoročna prava prenosa u postupku aukcije.

(4) Operator prenosnog sistema koji se poziva na višu silu dužan je da uloži sve napore da ograniči posljedice više sile.

(5) Agencija, na zahtjev operatora prenosnog sistema, utvrđuje da li se određeni događaj može kvalifikovati kao viša sila.

Troškovi uspostavljanja, rada i razvoja platformi za dodjelu

Član 206

(1) Operator prenosnog sistema i drugi operatori prenosnih sistema koji nude dugoročna prava prenosa preko regionalne platforme za dodjelu, zajednički snose troškove uspostavljanja, rada i razvoja regionalne platforme za dodjelu.

(2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema iz stava 1 ovog člana, dužan je da predloži metodologiju za raspodjelu troškova iz stava 1 ovog člana, koji moraju biti opravdani, efikasni, srazmjerni i zasnovani na principima iz ovog zakona.

(3) Operator prenosnog sistema i drugi operatori prenosnih sistema koji izdaju dugoročna prava prenosa putem jedinstvene platforme za dodjelu, ako je primjenljivo, zajednički snose troškove vezane za rad i razvoj jedinstvene platforme za dodjelu.

Troškovi uspostavljanja i funkcionisanja koordinisanog proračuna kapaciteta

Član 207

(1) Operator prenosnog sistema snosi troškove koji proizilaze iz obaveze dostavljanja ulaznih podataka potrebnih za proračun kapaciteta.

(2) Operator prenosnog sistema, zajedno sa operatorima prenosnih sistema u regionu za proračun kapaciteta, zajednički snosi troškove uspostavljanja i spajanja pojedinačnih modela mreže, kao i troškove uspostavljanja i rada koordinatora proračuna kapaciteta.

Troškovi garantovanja prekozonskih kapaciteta i naknade za dugoročna prava prenosa

Član 208

(1) Troškovi garantovanja prekozonskih kapaciteta uključuju troškove nastale po osnovu mehanizama naknade u vezi sa garantovanjem prekozonskih kapaciteta, kao i troškove redispečinga, trgovine u suprotnom smjeru i odstupanja, koje snosi operator prenosnog sistema, u mjeri u kojoj je to moguće, u skladu sa članom 37 stav 4 ovog zakona.

(2) Agencija ocjenjuje opravdanost troškova iz stava 1 ovog člana, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti i smatra isplate nadoknade prihvatljivim troškovima pod uslovom da su razumne, efikasne i srazmjerne.

(3) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom.

(4) Operator prenosnog sistema dužan je da na zahtjev Agencije dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz stava 1 ovog člana u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva.

Delegiranje aktivnosti pri dodjeli kapaciteta

Član 209

(1) Operator prenosnog sistema može delegirati trećoj strani sve ili dio aktivnosti koje proizilaze iz ovog zakona, pod uslovom da treća strana može obavljati te aktivnosti efikasno kao i operator prenosnog sistema.

(2) Operator prenosnog sistema koji delegira aktivnosti u skladu sa stavom 1 ovog člana, odgovoran je za ispunjavanje obaveza iz ovog zakona, uključujući obezbjeđenje informacija neophodnih za nadzor koji vrši Agencija.

(3) Prije delegiranja, treća strana mora dokazati operatoru prenosnog sistema da je sposobna da izvršava aktivnosti koje su predmet delegiranja.

(4) Prije delegiranja aktivnosti u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da sa trećom stranom zaključi sporazum o povjerljivosti podataka.

Dostavljanje informacija

Član 210

(1) Operator prenosnog sistema dostavlja Sekretarijatu informacije neophodne za praćenje postupka dugoročne dodjele kapaciteta i uspostavljanja regionalne platforme za dodjelu u skladu sa ovim zakonom, koje naročito obuhvata:

- 1) unapređenje i moguće probleme u sprovođenju dugoročne dodjele kapaciteta, uključujući pravičan i transparentan pristup dugoročnim pravima prenosa za učesnike na tržištu;
- 2) efektivnost metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 167 ovog zakona;
- 3) izvještaj o proračunu i dodjeli kapaciteta u skladu sa članom 175 ovog zakona;
- 4) efikasnost rada regionalne platforme za dodjelu i dugoročne dodjele kapaciteta.

(2) Na zahtjev ENTSO-a za električnu energiju, Regulatornog odbora Energetske zajednice ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Agencije za saradnju energetskih regulatora, učesnici na tržištu, druga lica i organizacije koja obavljaju aktivnosti u okviru dugoročne dodjele kapaciteta dostavljaju Sekretarijatu informacije neophodne za praćenje postupka iz stava 1 ovog člana.

XIV. BALANSIRANJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Smjernice za balansiranje električne energije

Član 211

- (1) Balansiranje električne energije, uključujući uspostavljanje zajedničkih principa nabavke i poravnanja, rezervi za održavanje frekvencije, rezervi za obnavljanje frekvencije i zamjenskih rezervi vrši se u skladu sa odredbama čl. 211 do 268 ovog zakona.
- (2) Odredbe čl. 211 do 268 ovog zakona primjenjuju se na operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema, operatora zatvorenog distributivnog sistema,

Agenciju, subjekat odgovoran za organizovanje i upravljanje tržištem električne energije, kao i druge učesnike na tržištu.

- (3) Odredbe čl. 211 do 268 ovog zakona primjenjuju se na sve prenosne sisteme i interkonekcije u Crnoj Gori, osim na prenosne sisteme koji nijesu povezani sa drugim prenosnim sistemima preko interkonektivnih vodova.
- (4) Odredbe čl. 211 do 268 ovog zakona primjenjuju se na sva stanja sistema uređena u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona.

Panevropski, regionalni i nacionalni TCM

Član 212

(1) Operator prenosnog sistema, odnosno delegirani operator primjenjuje sljedeće panevropske TCM-ove:

- 1) okvir za uspostavljanje evropskih platformi i njihovih modifikacija za:
 - razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom;
 - razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom;
 - proces netovanja odstupanja;
 - 2) standardne proizvode za balansiranje kapaciteta;
 - 3) metodologiju za klasifikaciju za potrebe aktiviranja ponuda za trgovinu balansnom energijom;
 - 4) procjenu mogućeg povećanja minimalne količine u ponudama za trgovinu balansnom energijom koja će biti prosljeđena evropskim platformama;
 - 5) metodologiju određivanja cijena balansne energije i prekozonskog kapaciteta koji se koriste za razmjenu balansne energije ili upravljanje procesom netovanja odstupanja;
 - 6) usaglašenu metodologiju procesa dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenja rezervi;
 - 7) metodologiju koordinisanog i optimalnog procesa dodjele prekozonskog kapaciteta;
 - 8) pravila poravnanja za planiranu razmjenu energije između operatora prenosnih sistema;
 - 9) pravila usaglašavanja osnovnih aspekata za poravnanje količinskih odstupanja;
 - 10) okvir za geografsku oblast koja se odnosi na sve OPS-ove koji sprovode proces zamjene rezervi u skladu sa ovim zakonom, za uspostavljanje Evropske platforme za zamjenske rezerve;
 - 11) pravila poravnanja za planiranu razmjenu energije između operatora prenosnih sistema za geografsko područje koje obuhvata sve operatore prenosnih sistema koji planirano razmjenjuju energiju u sinhronoj oblasti kontinentalne Evrope;
 - 12) pravila poravnanja za neželjenu razmjenu energije za sinhronu oblast kontinentalne Evrope.
- (2) Panevropske TCM-ove iz stava 1 ovog člana koje donesu ACER ili svi regulatorni organi Evropske unije, Agencija objavljuje na svojoj internet stranici.
- (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, u propisanim rokovima utvrđuje i dostavlja Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove:
- 1) zajednička i usaglašena pravila i procesi razmjene i nabavke balansnog kapaciteta iz člana 242 stav 1 ovog zakona u slučaju kada operator prenosnog

- sistema razmjenjuje ili je spreman da razmjenjuje taj kapacitet sa drugim operatorom prenosnog sistema;
- 2) metodologije proračuna vjerovatnoće raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta iz člana 242 stav 6 ovog zakona, u slučaju da operatori prenosnih sistema razmjenjuju balansni kapacitet;
 - 3) izuzeće da se ne dozvoli pružaocu usluge balansiranja da prenese svoju obavezu pružanja balansnog kapaciteta iz člana 243 stav 1 ovog zakona, za geografsku oblast u kojoj se vrši razmjena balansnog kapaciteta;
 - 4) primjene modela operator prenosnog sistema - pružalac balansne rezerve (model OPS – PUB) iz člana 244 stav 2 ovog zakona;
 - 5) metodologije proračuna prekozonskog kapaciteta za svaki region za proračun kapaciteta iz člana 246 stav 3 ovog zakona;
 - 6) metodologije primjene procesa dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili raspodjelu rezervi iz člana 247 stav 1 ovog zakona, samo ako operator prenosnog sistema planira da razmjenjuje ili dijeli balansni kapacitet na određenom geografskom području;
 - 7) principe razvoja algoritama za balansiranje iz člana 263 ovog zakona, samo ako operator prenosnog sistema planira da razmjenjuje ili dijeli balansni kapacitet na određenom geografskom području.
- (4) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 3 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi zajednički od strane Agencije i nadležnih regulatornih organa.
- (5) Agencija odobrava sljedeće nacionalne TCM-ove:
- 1) izuzeće od objavljivanja informacija o ponuđenim cijenama balansne energije ili ponuda za balansni kapacitet usljed sumnji u zloupotrebu tržišta iz člana 222 stav 4 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema;
 - 2) metodologiju raspodjele troškova koji proističu iz aktivnosti preduzetih od strane operatora distributivnih sistema iz člana 225 stav 3 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema;
 - 3) uslove za pružaoce usluga balansiranja iz člana 228 stav 1 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema;
 - 4) uslove za balansno odgovorne subjekte iz člana 227 stav 2 ovog zakona na predlog subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije;
 - 5) definiciju i upotrebu specifičnih proizvoda iz člana 236 stav 1 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema;
 - 6) ograničenje količine u ponudama koje se šalju evropskim platformama iz člana 238 stav 13 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema;
 - 7) izuzeće od obaveze odvojene nabavke balansnog kapaciteta regulacijom naviše i regulacijom naniže iz člana 241 stav 5 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema;
 - 8) dodatni mehanizam poravnanja za subjekte odgovorne za odstupanje iz člana 249 stav 3 ovog zakona, odvojen od obračuna količinskog odstupanja, koji služi za poravnanje troškova nabavke rezervisanja kapaciteta za balansiranje, administrativnih troškova i drugih troškova povezanih s balansiranjem na predlog operatora prenosnog sistema;

- 9) odstupanja od jedne ili više odredbi iz člana 267 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema
- 10) cijenu poravnjanja odstupanja iz člana 260 ovog zakona na predlog subjekta odgovornog za upravljanje i organizaciju tržišta električne energije
- (6) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz stava 5 ovog člana dostavljaju se Agenciji na odobravanje u propisanim rokovima.
- (7) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 6 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi od strane Agencije.
- (8) Agencija ocjenjuje opravdanost troškova iz člana 219 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (9) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, dužan je da redovno dostavlja informacije Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u o napretku izrade predloga regionalnih TCM-ova iz stava 3 ovog člana.
- (10) Predlozi regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz st. 3 i 5 ovog člana sadrže rokove za njihovu primjenu i opis njihovog očekivanog uticaja na ispunjavanje ciljeva iz člana 220 ovog zakona.
- (11) Rok iz stava 10 ovog člana ne može biti duži od 12 mjeseci od dana odobravanja TCM-a iz st. 3 i 5 ovog člana, osim ako Agencija, odnosno Agencija i relevantni regulatorni organi iz regiona, ne odobre duži rok ili je ako ovim zakonom drugačije propisano.

Utvrđivanje predloga regionalnog TCM-a

Član 213

- (1) Predlog regionalnog TCM-a iz člana 212 stav 3 ovog zakona utvrđuje se:
- jednoglasno, ili kada operatori prenosnih sistema nijesu u mogućnosti da postignu dogovor, kvalifikovanom većinom, ako region čini više od pet ugovornih strana i/ili država članica,
 - jednoglasno, ako region čini pet ili manje ugovornih strana i/ili država članica.
- (2) Kvalifikovana većina iz stava 1 alineja 1 ovog člana postoji ako:
- 1) predlog podržavaju operatori prenosnih sistema koji predstavljaju barem 72% ugovornih strana i/ili država članica iz regiona, sa najmanje 65% stanovništva tog regiona, ili
 - 2) ne postoji blokirajuća manjina.
- (3) Blokirajuću manjinu iz stava 2 tačka 2 ovog člana čini minimalni broj operatora prenosnih sistema koji predstavljaju više od 35% stanovništva ugovornih strana i/ili država članica tog regiona, kao i operatori prenosnih sistema iz najmanje još jedne ugovorne strane ili države članice.
- (4) Prilikom utvrđivanja predloga regionalnog TCM-a iz člana 212 stav 3 ovog zakona, operator prenosnog sistema ima jedan glas.

Nacrt nacionalnog i regionalnog TCM-a

Član 214

- (1) Ako ne utvrdi predlog regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona u propisanim rokovima u skladu sa članom 213 ovog zakona, operator prenosnog sistema će, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema, dostaviti

Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u nacрте ovih akata, uz obrazloženje zašto nijesu donijeta.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, Agencija u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, odnosno Regulatorni odbor ili ACER preduzima odgovarajuće korake za njihovo donošenje, i to:

- 1) zahtijeva izmjene dostavljenih nacрта, i/ili
- 2) izmijeni dostavljene nacрте i odobri, odnosno donese regionalni TCM iz člana 212 stav 3 ovog zakona.

(3) Ako ne utvrdi predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona u propisanom roku, operator prenosnog sistema će dostaviti Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u nacрте ovih akata, uz obrazloženje zašto nijesu donijeta.

(4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, Agencija preduzima odgovarajuće korake za njihovo donošenje, i to

- 1) zahtijeva izmjene dostavljenih nacрта, i/ili
- 2) izmijeni dostavljene nacрте i odobri, odnosno donese nacionalni TCM iz člana 212 stav 5 ovog zakona.

Mišljenje na predlog nacionalnog i regionalnog TCM-a

Član 215

(1) Predlozi regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se tiče država članica, ACER-u, u roku od sedam dana od dana njihovog dostavljanja Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima.

(2) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, u roku od jednog mjeseca od dana njihovog dostavljanja Agenciji, ako:

- 1) Agencija ocijeni da je to potrebno, ili
- 2) Regulatorni odbor ili ACER to zahtijevaju.

(3) Agencija može da zahtijeva od Regulatornog odbora i/ili ACER-a davanje mišljenja na predloge regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona, koje je dužna da uzme u obzir prilikom odobravanja.

Odobranje regionalnog TCM-a

Član 216

(1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje nadležnom regulatornom organu iz regiona.

(2) Prilikom odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije, sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, u cilju postizanja dogovora.

- (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da:
- izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema kako bi se obezbjedila usklađenosti tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta, i/ili
 - zahtijeva izmjenu ovih predloga.

- (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema je dužan da Agenciji dostavi izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odlučuje u roku od dva mjeseca od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje relevantnom regulatornom organu.
- (6) Ako operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, ne postupi po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 214 st. 1 i 2 ovog zakona.
- (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobravanje regionalnog TCM-a iz člana 212 stav 3 ovog zakona.
- (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, ne odobri regionalni TCM iz člana 212 stav 3 ovog zakona u roku iz stava 1 ovog člana, odnosno u roku iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobravanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, primjenjuje se regionalni TCM odobren od strane Regulatornog odbora ili ACER-a.
- (9) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona može da zahtijeva izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje.
- (11) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, može da predloži izmjene odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona, a dužan je da ih izmijeni na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a.
- (12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 212 st. 9, 10 i 11, člana 213, člana 214 st. 1 i 2, člana 215 st. 1 i 3, člana 218 st. 1 do 7 ovog zakona i st. 1 do 8 ovog člana.

Odobravanje nacionalnog TCM-a

Član 217

- (1) Agencija odobrava predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana njihovog dostavljanja.
- (2) Agencija može da:
 - izmijeni dostavljene predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema, i/ili
 - zahtijeva izmjenu ovih predloga.
- (3) U slučaju iz stava 2 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da Agenciji dostavi izmijenjene predloge nacionalnih TCM-ova, u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (4) O izmijenjenim predlozima iz stava 3 ovog člana, Agencija odlučuje u roku od dva mjeseca od dana njihovog dostavljanja.
- (5) Ako operator prenosnog sistema ne postupi po zahtjevu iz stava 2 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 214 st. 3 i 4 ovog zakona.
- (6) Agencija može da zahtijeva izmjenu odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje.
- (7) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu iz stava 6 ovog člana.

- (8) Operator prenosnog sistema može da predloži izmjene odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona.
- (9) U slučaju iz st. 6 i 8 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 212 st. 10 i 11, člana 214 st. 3 i 4, člana 215 st. 2 i 3, člana 218 st. 1 do 7 ovog zakona i st. 1 do 5 ovog člana.

Javna rasprava i objavljivanje nacionalnog i regionalnog TCM-a

Član 218

- (1) Operator prenosnog sistema odnosno subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije u postupku utvrđivanja ili izmjene regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona, prije njihovog dostavljanja Agenciji na odobravanje, dužan je da sprovede javnu raspravu sa zainteresovanim stranama, uključujući nadležne organe svake ugovorne strane i države članice, koja traje najmanje jedan mjesec.
- (2) Predlozi troškova iz člana 219 ovog zakona podliježu javnoj raspravi na nacionalnom nivou prilikom određivanja cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, u skladu sa zakonom koji se uređuju energetske djelatnosti.
- (3) Javna rasprava o predlozima regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 organizuje se najmanje na nivou regiona na koji se odnose ovi TCM-ovi, a za TCM-ove iz člana 212 stav 5 ovog zakona na nacionalnom nivou.
- (4) Operator prenosnog sistema odnosno subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da razmotri primjedbe, predloge i sugestije zainteresovanih strana iznijete tokom javne rasprave iz stava 1 ovog člana i o tome sačini izvještaj sa obrazloženjem za njihovo prihvatanje ili neprihvatanje, koji objavljuje na svojoj internet stranici zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona ovog zakona.
- (5) Izvještaj iz stava 4 ovog člana dostavlja se Agenciji zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona ovog zakona.
- (6) Operator prenosnog sistema odnosno subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da na svojoj internet stranici objavi odobrene regionalne TCM-ove iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (7) Odluke Agencije o odobravanju regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici Agencije, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (8) Rješavanje spora koji proizilazi iz ugovornih odnosa u vezi sa balansiranjem prenosnog sistema električne energije može se povjeriti Agenciji, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (9) U slučaju iz stava 8 ovog člana, Agencija je dužna da donese odluku u roku od dva mjeseca od dana pokretanja spora.
- (10) Izuzetno od stava 9 ovog člana, rok za odlučivanje može se produžiti za dva mjeseca u slučaju da Agencija zatraži dodatne informacije, ili duže uz saglasnost pokretača spora.

Naknada troškova balansiranja

Član 219

gencija ocjenjuje opravdanost troškova operatora prenosnog sistema koji nastaju po osnovu obaveza koje se odnose na balansiranje sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.

troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi

operator prenosnog sistema dužan je da na zahtjev Agencije dostavi informacije

troškove učesnika na tržištu koji nastaju zbog primjene čl. 211 do 268 ovog zakona snose ti učesnici na tržištu.

Ciljevi i regulatorni aspekti balansiranja

Član 220

(1) Balansiranje se sprovodi radi:

- 1) podsticanja konkurencije, nediskriminatornosti i transparentnosti na balansnim tržištima;
- 2) unapređenja efikasnosti balansiranja, kao i efikasnosti evropskih i nacionalnih balansnih tržišta;
- 3) integracije balansnog tržišta i promovisanja mogućnosti razmjene usluga balansiranja, uz istovremeno povećavanje pogonske sigurnosti;
- 4) doprinosa efikasnom dugoročnom radu i razvoja elektroprenosnog sistema, kao i elektroenergetskog sektora u Zajednici, uz istovremeno efikasno i pouzdano funkcionisanje dan-unaprijed, unutar dnevnog i balansnog tržišta;
- 5) obezbjeđivanja pravedne, objektivne, transparentne i tržišno zasnovane nabavke usluga balansiranja, u cilju otklanjanja barijera novim članovima, podsticanja likvidnosti balansnog tržišta električne energije, uz sprečavanje poremećaja na unutrašnjem tržištu električne energije;
- 6) omogućavanja lakšeg učešća u upravljanju potrošnjom, uključujući objekte za proizvodnju i skladištenje energije uz istovremeno obezbjeđenje da isti budu ravnopravno konkurentni sa drugim pružaocima uslugama balansiranja i, prema potrebi, djeluju nezavisno pri pružanju usluge samo jednog potrošača;
- 7) lakšeg učešća obnovljivih izvora energije i podsticanja ostvarenja ciljeva za povećanje udjela proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.

(2) Balansiranje u skladu sa ovim zakonom zasniva se na principima:

- 1) proporcionalnosti i nediskriminacije;
- 2) transparentnosti;
- 3) optimizacije u cilju najveće ukupne efikasnosti i najmanjih ukupnih troškova za sve uključene strane;
- 4) da operator prenosnog sistema koristi tržišno zasnovane mehanizme u najvećoj mogućoj mjeri, kako bi se osigurala sigurnost i stabilnost mreže;
- 5) da se ne ugrozi razvoj dugoročnog tržišta, dan-unaprijed i unutar dnevnih tržišta;
- 6) poštovanja obaveza dodijeljenih nadležnom operatoru prenosnog sistema u pogledu održavanja sigurnosti sistema;
- 7) konsultovanja operatora prenosnog sistema sa relevantnim operatorom distributivnog sistema, uzimajući u obzir mogući uticaj na njegov sistem;

- 8) uzimanja u obzir usaglašenih evropskih standarda i tehničkih specifikacija.

Povjerljivost informacija

Član 221

- (1) Sve povjerljive informacije koje su primljene, razmijenjene ili prosljeđene u skladu sa ovim zakonom podliježu uslovima poslovne tajne.
- (2) Povjerljive informacije iz stava 1 ovog člana, koje lica ili Agencija prime tokom obavljanja svojih dužnosti ne smiju se otkriti drugom licu, niti organu, u skladu sa zakonom.
- (3) Agencija, organi ili lica koja primaju povjerljive informacije u skladu sa ovim zakonom, mogu ih koristiti radi izvršavanja svojih obaveza u skladu sa zakonom, osim ako je data pisana saglasnost od strane primarnog vlasnika podataka.

Objavljivanje informacija

Član 222

- (1) Subjekti iz člana 211 stav 2 ovog zakona dostavljaju operatoru prenosnog sistema sve relevantne informacije radi ispunjavanja njegovih obaveza iz st. 3,4 i 5 ovog člana.
- (2) Subjekti iz člana 211 stav 2 ovog zakona osiguravaju da se informacije iz st. 3, 4 i 5 ovog člana objavljuju blagovremeno i u obliku koji neće stvarno ili potencijalno povećati ili narušiti konkurentnost nijednog subjekta.
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da objavi sljedeće informacije čim one postanu dostupne, i to:
 - 1) informacije o trenutnoj ravnoteži sistema na svojim zonama planiranja razmjene što je prije moguće, a najkasnije 30 minuta nakon realnog vremena;
 - 2) informacije o svim ponudama za balansnu energiju iz svojih zona planiranja razmjene, prema potrebi anonimne, najkasnije 30 minuta nakon završetka relevantne tržišne vremenske jedinice i te informacije moraju obuhvatati sljedeće:
 - vrstu proizvoda;
 - period važenja;
 - ponuđene količine;
 - ponuđene cijene;
 - informacije o tome da li je ponuda proglašena neraspoloživom;
 - 3) informacije o tome da li je ponuda za balansnu energiju konvertovana iz specifičnog proizvoda, najkasnije 30 minuta nakon isteka relevantne tržišne vremenske jedinice;
 - 4) informacije o tome kako su ponude za balansnu energiju iz određenih proizvoda konvertovane u ponude za balansnu energiju iz standardnih proizvoda, najkasnije 30 minuta nakon isteka relevantne tržišne vremenske jedinice;
 - 5) zbirne informacije o ponudama za balansnu energiju, najkasnije 30 minuta nakon isteka relevantne tržišne vremenske jedinice, a koje obuhvataju:
 - ukupan obim ponuda za balansnu energiju;
 - ukupan obim ponuda za balansnu energiju, posebno po vrsti rezervi;
 - ukupan obim ponuđenih i aktiviranih ponuda za balansnu energiju, posebno za standardne i specifične proizvode;
 - obim neraspoloživih ponuda, posebno po vrsti rezervi;
 - 6) informacije, po potrebi anonimne, o ponuđenim količinama i ponuđenim cijenama nabavljenog balansnog kapaciteta, najkasnije jedan sat nakon obavještanja ponuđača o rezultatima nabavke;

- 7) početne odredbe i uslove koji se odnose na balansiranje iz člana 228 ovog zakona, najkasnije jedan mjesec prije njihove primjene, a sve izmjene odredbi i uslova odmah nakon što ih odobri Agencija;
 - 8) informacije o dodjeli prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi u skladu sa članom 247 ovog zakona, najkasnije 24 sata nakon dodjele i šest časova prije korišćenja dodijeljenog prekozonskog kapaciteta, a koje obuhvataju:
 - datum i vrijeme odluke o dodjeli;
 - period na koji je prekozonski kapacitet dodijeljen;
 - dodijeljene količine;
 - tržišne vrijednosti na kojima se zasnivao postupak dodjele;
 - 9) informacije o korišćenju dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi u skladu sa članom 247 ovog zakona, najkasnije sedam dana nakon korišćenja dodijeljenog prekozonskog kapaciteta, a koje obuhvataju:
 - količinu dodijeljenog i iskorišćenog prekozonskog kapaciteta po tržišnoj vremenskoj jedinici;
 - količinu oslobođenog prekozonskog kapaciteta za naredne vremenske periode po tržišnoj vremenskoj jedinici;
 - procjenu ostvarenih troškova i koristi primjenom postupka dodjele;
 - 10) odobrene metodologije iz člana 212 ovog zakona, najkasnije trideset dana prije njihove primjene;
 - 11) opis zahtjeva za sve kreirane algoritme i njihove izmjene iz člana 264 ovog zakona, najkasnije 30 dana prije njihove primjene;
 - 12) zajednički godišnji izvještaj iz člana 264 ovog zakona.
- (4) Operator prenosnog sistema može uskratiti objavljivanje informacija o ponuđenim cijenama i količinama balansnog kapaciteta ili ponude balansne energije, ako je to opravdano iz razloga zabrinutosti zbog zloupotrebe tržišta i ako nije štetno za efikasno funkcionisanje tržišta električne energije, u skladu sa propisom iz člana 228 ovog zakona.
 - (5) Operator prenosnog sistema prijavljuje najmanje jednom godišnje Agenciji neobjavljivanje informacija iz stava 4 ovog člana.
 - (6) Operator prenosnog sistema dužan je da objavi informacije iz stava 3 ovog člana, u zajednički dogovorenom ili usklađenom formatu preko centralne platforme ENTSO za električnu energiju.

Delegiranje dužnosti u slučaju balansiranja

Član 223

- (1) Operator prenosnog sistema može bilo koju dužnost koju vrši na osnovu ovog zakona delegirati u cjelini ili djelimično, jednoj ili više trećih strana u slučaju da treća strana može obavljati dužnost koja je predmet delegiranja jednako efikasno kao i operator prenosnog sistema, pri čemu je operator prenosnog sistema koji delegira dužnost odgovoran za obezbjeđivanje usklađenosti vršenja dužnosti sa obavezama iz ovog zakona, uključujući obezbjeđivanje pristupa informacijama neophodnim za praćenje od strane Agencije.
- (2) Treća strana iz stava 1 ovog člana, prije delegiranja, dokazuje operatoru prenosnog sistema da može obavljati dužnosti koje se delegiraju.

- (3) Ako se trećoj strani delegira u cjelosti ili djelimično dužnost iz ovog zakona, operator prenosnog sistema dužan je da prije delegiranja obezbijedi da su zaključeni odgovarajući sporazumi u skladu sa obavezama u pogledu povjerljivosti.
- (4) Operator prenosnog sistema dužan je da, nakon delegiranja svih ili dijela dužnosti trećoj strani iz stava 1 ovog člana, o tome obavijesti Agenciju i objavi odluku o delegiranju na svojoj internet stranici.
- (5) U slučaju da su poslovi i obaveze OPS-a iz čl. 211 do 268 ovog zakona delegirani trećoj strani zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, upućivanja na OPS u ovom zakonu smatraće se upućivanjem na treću stranu.
- (6) Agencija vrši nadzor nad trećom stranom iz stava 5 ovog člana u odnosu na poslove koji su joj delegirani.

Prava i obaveze operatora prenosnog sistema

Član 224

- (1) Operator prenosnog sistema odgovoran je za nabavku usluga balansiranja od pružalaca usluge balansiranja radi osiguravanja pogonske sigurnosti.
- (2) Operator prenosnog sistema dužan je da primjenjuje samostalni dispečerski model za utvrđivanje rasporeda proizvodnje i potrošnje.

Saradnja sa operatorom distributivnog sistema

Član 225

- (1) Operator distributivnog sistema, operator prenosnog sistema, pružaoci usluge balansiranja i balansno odgovorni subjekti dužni su da sarađuju radi obezbjeđivanja efektivnog i efikasnog balansiranja.
- (2) Operator distributivnog sistema dužan je da operatoru prenosnog sistema dostavi sve potrebne informacije za poravnanje odstupanja u skladu sa članom 228 ovog zakona.
- (3) Operator prenosnog sistema može zajedno sa operatorom distributivnog sistema na koji je priključen pružalac rezervi u okviru kontrolne oblasti operatora prenosnog sistema, razraditi metodologiju za raspodjelu troškova koji proizilaze iz radnji operatora distributivnog sistema u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona.
- (4) Metodologijom iz stava 3 ovog člana obezbjeđuje se pravedna raspodjela troškova, uzimajući u obzir odgovornosti uključenih strana.
- (5) Operator distributivnog sistema dužan je da obavijesti operatora prenosnog sistema o svim ograničenjima određenim u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, koja mogu uticati na zahtjeve utvrđene u ovom zakonu.

Uloga pružaoca usluge balansiranja

Član 226

- (1) Pružalac usluge balansiranja (u daljem tekstu: PUB) mora biti kvalifikovan za podnošenje ponuda za balansnu energiju ili ponuda balansnog kapaciteta koje aktivira ili nabavlja operator prenosnog sistema ili, u modelu OPS-PUB, operator prenosnog sistema ugovarač (OPS ugovarač).
- (2) Uspješan završetak pretkvalifikacionog postupka, za koji je odgovoran operator prenosnog sistema i koji se sprovodi u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona, preduslov je za uspješni završetak kvalifikacionog procesa za pružaoca usluge balansiranja u skladu sa ovim zakonom.

- (3) Pružalac usluge balansiranja dužan je da dostavlja svoje ponude balansnog kapaciteta koje utiču na jednu ili više balansno odgovornih strana.
- (4) Pružalac usluge balansiranja koji učestvuje u procesu nabavke balansnog kapaciteta podnosi i ima pravo da ažurira ponude prije vremena zatvaranja procesa nabavke.
- (5) Pružalac usluge balansiranja koji ima zaključen ugovor za balansni kapacitet dužan je da dostavlja nadležnom operatoru prenosnog sistema ponude za balansnu energiju koje odgovaraju količini, proizvodima i drugim zahtjevima utvrđenim u ugovoru o balansnom kapacitetu.
- (6) Pružalac usluge balansiranja ima pravo da svom operatoru prenosnog sistema dostavi ponude za balansnu energiju iz standardnih ili specifičnih proizvoda za koje je prošao pretkvalifikacioni postupak u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.
- (7) Cijena ponuda za balansnu energiju iz standardnih i specifičnih proizvoda u skladu sa stavom 5 ovog člana ne smije biti unaprijed određena u ugovoru o balansnom kapacitetu.
- (8) Operator prenosnog sistema može da predloži izuzeće od primjene stava 7 ovog člana za specifične proizvode iz člana 236 stav 3 tačka 2 ovog zakona u predlogu uslova za pružaoce usluga balansiranja iz člana 228 stav 1 ovog zakona, uz obrazloženje ekonomske opravdanosti tog izuzeća.
- (9) Ne smije biti diskriminacije između ponuda za balansnu energiju dostavljenih u skladu sa stavom 5 ovog člana i ponuda za balansnu energiju dostavljenih u skladu sa stavom 6 ovog člana.
- (10) Jedinica ili grupa koja obezbjeđuje rezervu, objekat kupca ili treća strana i povezani balansno odgovorni subjekti shodno članu 228 stav 4 tačka 4 ovog zakona, za bilo koji proizvod balansne energije ili balansni kapacitet moraju pripadati istom području planiranja razmjene.

Uloga balansno odgovornih subjekata

Član 227

- (1) U realnom vremenu, svaki balansno odgovorni subjekat dužan je da održi balans ili doprinese da elektroenergetski sistem bude izbalansiran u skladu sa zahtjevima definisanim u predlozima uslova i odredbi u pogledu organizacije balansiranja u skladu sa članom 219 ovog zakona.
- (2) Balansno odgovorni subjekat je finansijski odgovoran za količinska odstupanja koja se izmiruju sa operatorom prenosnog sistema priključenja (OPS-om priključenja).
- (3) Balansno odgovorni subjekat može prije unutar dnevnog zatvaranja prekozonkog tržišta da mijenja rasporede potrebne za izračunavanje svoje pozicije u skladu sa članom 251 ovog zakona.
- (4) Balansno odgovorni subjekat, nakon vremena zatvaranja unutar dnevnog prekozonkog tržišta, može da mijenja unutrašnje planove razmjene električne energije potrebne za izračunavanje svoje pozicije u skladu sa članom 250 ovog zakona, prema pravilima iz člana 219 ovog zakona.

Uslovi za balansiranje

Član 228

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da utvrdi i dostavi Agenciji na odobravanje predlog uslova za pružaoca usluge balansiranja.
- (2) Subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da, utvrdi predlog uslova za balansno odgovorne subjekte i dostavi ih Agenciji na odobravanje
- (3) Uslovi iz stava 1 ovog člana obuhvataju pravila za obustavljanje i ponovno pokretanje tržišnih aktivnosti, a uslovi i odredbe iz stava 2 ovog člana obuhvataju pravila poravnanja u slučaju suspenzije tržišta, u skladu sa propisom kojim se uređuje rad sistema u havarijskom i stanju oporavka sistema.
- (4) Prilikom izrade predloga uslova i odredbi za pružaoce usluge balansiranja i balansno odgovorne subjekte, operator prenosnog sistema dužan je da:
 - 1) koordinira sa operatorima prenosnog sistema i operatorima distributivnog sistema na koje ti uslovi mogu uticati;
 - 2) poštuje okvire za uspostavljanje evropskih platformi za razmjenu balansne energije i proces netovanja odstupanja u skladu sa članom 212, i čl. 229 do 232 ovog zakona;
 - 3) uključi druge operatore distributivnog sistema i zainteresovane strane u kompletni proces izrade predloga, uzimajući u obzir njihove stavove ne dovodeći u pitanje javnu raspravu iz člana 218 ovog zakona.
- (5) Uslovi i odredbe za pružaoce usluge balansiranja treba da:
 - 1) definišu razumne i opravdane zahtjeve za pružanje usluga balansiranja;
 - 2) omoguće agregaciju objekata kupca, objekata za skladištenje energije i objekata za proizvodnju energije u oblasti planiranja razmjene, da bi se ponudile usluge balansiranja pod uslovima navedenim u stavu 5 tačka 3 ovog člana;
 - 3) omoguće vlasnicima objekata kupca, trećim licima i vlasnicima objekata za proizvodnju električne energije iz konvencionalnih ili obnovljivih izvora, kao i vlasnicima objekata za skladištenje energije da postanu pružaoци usluge balansiranja;
 - 4) zahtijevaju da se svaka ponuda za balansnu energiju od pružaoca usluga balansiranja dodijeli jednom ili više balansno odgovornih subjekata najmanje kako bi se omogućio obračun korekcije količinskog odstupanja u skladu sa članom 254 ovog zakona.
- (6) Uslovi za pružaoce usluge balansiranja sadrže:
 - 1) pravila kvalifikacionog postupka na osnovu kojeg se postaje pružalac usluge balansiranja u skladu sa članom 226 ovog zakona;
 - 2) pravila, zahtjeve i rokove za nabavku i prenos balansnog kapaciteta u skladu sa čl. 241 do 243 ovog zakona;
 - 3) uslove za postojanje tržišne konkurencije za nabavku balansnih usluga i pravila u slučaju neispunjenja uslova;
 - 4) pravila u slučaju neuspješne tržišne nabavke;
 - 5) pravila i uslove za agregaciju objekata kupca, objekata za skladištenje energije i objekata za proizvodnju električne energije unutar zone planiranja razmjene da mogu postati pružaoци usluge balansiranja;
 - 6) zahtjeve za podatke i informacije koji se moraju dostavljati operatoru prenosnog sistema i, prema potrebi, operatoru distributivnog sistema, u toku pretkvalifikacionog postupka i rada balansnog tržišta;
 - 7) pravila i uslove dodjele za svaku ponudu balansne energije od strane pružaoca usluge jednom ili više balansno odgovornim subjektima u skladu sa stavom 5 tačka 4 ovog člana;

- 8) zahtjeve za podatke i informacije koje je potrebno dostaviti operatoru prenosnog sistema priključenja (OPS-u priključenja) i, prema potrebi, operatoru distributivnog sistema priključenja radi evaluacije pružanja usluga balansiranja u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema;
 - 9) definiciju lokacije za svaki standardni i specifični proizvod uzimajući u obzir stav 5 tačku 3 ovog člana;
 - 10) pravila za određivanje količine balansne energije za koju se sprovodi obračun kod pružaoca usluge balansiranja u skladu sa članom 250 ovog zakona;
 - 11) pravila poravnjenja pružaoca usluge balansiranja definisana u skladu sa čl. 250 do 254 i čl. 261 i 262 ovog zakona;
 - 12) najduži period za finalizaciju poravnjenja balansne energije sa pružaocem usluge balansiranja u skladu sa članom 250 ovog zakona, za svaki period obračuna odstupanja;
 - 13) posljedice u slučaju nepoštovanja uslova i odredbi koje se primjenjuju na pružaoce usluge balansiranja.
- (7) Operator prenosnog sistema i subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije može u predloge uslova i odredbi za pružaoce usluge balansiranja odnosno u predloge uslova i odredbi za balansno odgovorne subjekte uvrstiti sljedeće elemente:
- 1) zahtjev za pružaoce usluge balansiranja da dostavljaju informacije o neiskorišćenim proizvodnim kapacitetima i drugim svojim resursima za balansiranje nakon vremena zatvaranja dan-unaprijed tržišta i nakon vremena zatvaranja prekozonskog unutardnevnog tržišta;
 - 2) ako je to opravdano, zahtjev pružiocima usluge balansiranja da ponude neiskorišćeni proizvodni kapacitet ili druge resurse za balansiranje kroz ponude za balansnu energiju na balansnim tržištima nakon vremena zatvaranja dan-unaprijed tržišta, pri čemu pružaoce usluge balansiranja mogu da mijenjaju svoje ponude za balansnu energiju prije roka za dostavljanje ponuda za balansnu energiju zbog trgovanja na unutardnevnom tržištu;
 - 3) ako je to opravdano, zahtjev pružiocima usluge balansiranja da ponude neiskorišćeni proizvodni kapacitet ili druge resurse za balansiranje kroz ponude za balansnu energiju na balansnim tržištima nakon vremena zatvaranja prekozonskog unutardnevnog tržišta;
 - 4) posebne zahtjeve s obzirom na poziciju balansno odgovornih subjekata koja je dostavljena nakon vremenskog okvira dan-unaprijed tržišta kako bi se osiguralo da je zbir njihovih eksternih i internih planova komercijalne trgovine jednak zbiru planova fizičke proizvodnje i potrošnje, uzimajući, prema potrebi, u obzir gubitke električne energije;
 - 5) izuzeće od obaveze objavljivanja informacija o ponuđenim cijenama balansne energije ili ponuda balansnog kapaciteta zbog sumnji u zloupotrebu tržišta u skladu sa članom 222 stav 4 ovog zakona;
 - 6) izuzeće za specifične proizvode iz člana 236 stav 3 tačka 2 ovog zakona da se unaprijed odredi ponuđena cijena za balansnu energiju iz ugovora o balansnom kapacitetu u skladu sa članom 226 stav 8 ovog zakona;
 - 7) prijavu za korišćenje sistema dvostrukih cijena za sva količinska odstupanja, kao i metodologiju za primjenu sistema dvostrukih cijena, u skladu sa ovim zakonom.
 - (8) Operator prenosnog sistema dužan je da prati da li se ispunjavanju zahtjevi utvrđeni uslovima i odredbama za balansiranje unutar svoje zone planiranja razmjene.
 - (9) Uslovi i odredbe za subjekte odgovorne za odstupanje treba da sadrže:

- 1) definiciju odgovornosti za balansiranje za svaki priključak koja ne smije imati nikakva preklapanja ili nepotpune odgovornosti koju za balansiranje imaju različiti učesnici na tržištu koji pružaju usluge na tom priključku;
- 2) zahtjeve koje treba ispuniti da bi postao subjekat odgovoran za odstupanje;
- 3) zahtjev da svi subjekti odgovorni za odstupanje moraju biti finansijski odgovorni za svoja odstupanja i da se za ta odstupanja vrši poravnanje sa subjektom odgovornim za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije;
- 4) zahtjeve za podatke i informacije koje se dostavljaju OPS-u priključenja radi izračunavanja odstupanja;
- 5) pravila u skladu sa kojima subjekti odgovorni za odstupanje mogu mijenjati svoje rasporede prije i nakon vremena zatvaranja trgovanja energijom na unutardnevnom tržištu;
- 6) pravila za obračun subjekata odgovornih za odstupanje;
- 7) razgraničenje područja odstupanja i područja definisanja cijene odstupanja;
- 8) najduži period za finalizaciju obračuna odstupanja sa subjektima odgovornim za odstupanje za bilo koji period obračuna odstupanja;
- 9) posljedice u slučaju nepoštovanja uslova koji se primjenjuju na subjekte odgovorne za odstupanje;
- 10) obavezu subjekata odgovornih za odstupanje da OPS-u priključenja dostave informaciju o svakoj promjeni pozicije;
- 11) pravila za obračun;
- 12) odredbe o isključivanju odstupanja iz obračuna odstupanja ako su povezana sa uvođenjem ograničenja promjena snage za ublažavanje determinističkih odstupanja frekvencije, ako postoje.

Evropska platforma za razmjenu balansne energije iz zamjenskih rezervi

Član 229

- (1) Operator prenosnog sistema koji vrši proces zamjene rezerve dužan je da preko evropske platforme za razmjenu energije iz zamjenskih rezervi, uspostavljene u skladu sa članom 212 ovog zakona, dostavi sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za zamjenske rezerve i razmjenjuje sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za zamjenske rezerve, osim neraspoloživih ponuda iz člana 238 stav 20 ovog zakona.
- (2) Operator prenosnog sistema dužan je da u najvećoj mogućnoj mjeri koristi platformu iz stava 1 ovog člana da zadovolji sve svoje potrebe za balansnom energijom iz zamjenske rezerve.

Evropska platforma za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom

Član 230

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je preko evropske platforme za razmjenu energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom, uspostavljene u skladu sa članom 212 ovog zakona, dostavlja sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom i razmjenjuje sve ponude za balansnu energiju iz svih

standardnih proizvoda za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom, osim neraspoloživih ponuda iz člana 238 stav 20 ovog zakona.

(2) Operator prenosnog sistema dužan je da u najvećoj mogućoj mjeri koristi platformu iz stava 1 ovog člana da zadovolji sve svoje potrebe za balansnom energijom iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom.

Evropska platforma za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom

Član 231

(1) Operator prenosnog sistema dužan je da preko evropske platforme za razmjenu energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom, uspostavljenoj u skladu sa članom 212 ovog zakona, dostavlja sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom i razmjenjuje sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom, osim neraspoloživih ponuda iz člana 238 stav 20 ovog zakona.

(2) Operator prenosnog sistema dužan je da u najvećoj mogućoj mjeri koristi platformu iz stava 1 ovog člana da zadovolji sve svoje potrebe za balansnom energijom iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom.

Evropska platforma za proces razmjene odstupanja

Član 232

Operator prenosnog sistema koji sprovodi proces obnavljanja nazivne frekvencije u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, dužan je da koristi evropsku platformu uspostavljenu u skladu sa članom 212 ovog zakona, u sprovođenju procesa razmjene odstupanja, najmanje za sinhronu oblast kontinentalne Evrope.

Raspodjela troškova između OPS-ova u različitim državama članicama i ugovornim stranama

Član 233

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dostavlja Agenciji godišnji izvještaj u kojem su obrazloženi troškovi rada evropskih platformi iz čl. 229 do 232 ovog zakona.
- (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana dijele se na:
 - 1) zajedničke troškove koji proističu iz koordinisanih aktivnosti svih operatora prenosnih sistema koji učestvuju na pojedinim platformama;
 - 2) regionalne troškove koji proističu iz aktivnosti nekoliko, ali ne svih, operatora prenosnih sistema koji učestvuju na pojedinim platformama;
 - 3) nacionalne troškove koji proističu iz aktivnosti operatora prenosnih sistema u određenoj državi članici koji učestvuju na pojedinim platformama.
- (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema država članica i ugovornih strana koje učestvuju na evropskim platformama, učestvuje u raspodjeli zajedničkih troškova iz stava 2 tačka 1 ovog člana, na način da se:
 - jedna osmina zajedničkog troška podjednako podijeli između svake države članice i ugovorne strane,

- pet osmina podijeli između svake države članice i ugovorne strane srazmjerno njihovoj potrošnji, i
 - dvije osmine podijele podjednako između učestvujućih OPS-ova.
- (4) Da bi se uzele u obzir promjene zajedničkih troškova ili promjene u pogledu operatora prenosnih sistema koji učestvuju na platformama, obračun zajedničkih troškova će se redovno prilagođavati.
- (5) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema u regionu, zajedno dogovara predloge raspodjele regionalnih troškova u skladu sa stavom 2 tačka 2 ovog člana, koje zatim pojedinačno odobrava Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima.
- (6) Principi raspodjele troškova primjenjuju se na troškove uspostavljanja, mijenjanja i vođenja evropskih platformi, nakon odobrenja predloga okvira za uspostavljanje evropskih platformi iz člana 212 stav 1 ovog zakona.
- (7) Ako je okvirom za uspostavljanje evropskih platformi iz člana 212 stav 1 ovog zakona predviđeno da se postojeći projekti razviju u evropsku platformu, razumni, efikasni i srazmjerni nastali troškovi operatora prenosnih sistema koji su direktno vezani za razvoj i realizaciju tih projekata smatraju se zajedničkim troškovima iz stava 2 tačka 1 ovog člana.

Rok za dostavljanje ponuda balansne energije

Član 234

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, uskladi rok za dostavljanje ponude balansne energije za standardne proizvode sa rokom za dostavljanje ponude balansne energije na nivou Zajednice, najmanje za svaki od sljedećih procesa:
- 1) zamjenske rezerve;
 - 2) rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom;
 - 3) rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom.
- (2) Rok za dostavljanje ponude balansne energije:
- 1) mora biti što bliži realnom vremenu;
 - 2) ne smije biti prije roka zatvaranja unutardnevnog prekozonkog tržišta;
 - 3) obezbjeđuje dovoljno vremena za neophodne procese balansiranja.
- (3) Nakon isteka roka za dostavljanje ponude balansne energije, pružaocima usluge balansiranja neće biti dozvoljeno dostavljanje ili ažuriranje ponude za balansnu energiju.
- (4) Nakon isteka roka za dostavljanje ponude balansne energije pružaoci usluge balansiranja bez nepotrebnog odlaganja prijavljuju operatoru prenosnog sistema priključenja (OPS-u priključenja) sve neraspoložive količine iz ponuda balansne energije u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, a ako pružalac usluge balansiranja ima mjesto priključenja na distributivni sistem i ako to zahtijeva operator distributivnog sistema, on bez nepotrebnog odlaganja obavještava i operatora distributivnog sistema o svim neraspoloživim količinama iz ponuda balansne energije.

Zahtjevi za standardne proizvode za balansiranje

Član 235

- (1) Standardni proizvodi za balansnu energiju primjenjuju se u okviru implementacije evropskih platformi iz čl. 212, 229, 230 i 231 ovog zakona.
- (2) Operator prenosnog sistema koristi samo standardne i, ako je opravdano, specifične proizvode balansne energije, radi održavanja balansa u sistemu u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da primjenjuje listu standardnih proizvoda za balansni kapacitet iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije i zamjenskih rezervi iz člana 234 ovog zakona.
- (4) Standardni proizvodi za balansnu energiju i balansni kapacitet:
 - 1) obezbjeđuju efikasnu standardizaciju, podstiču prekozonu konkurenciju i likvidnost i izbjegavaju nepotrebno dijeljenje tržišta;
 - 2) olakšavaju učešće vlasnicima objekata kupca, trećim stranama i vlasnicima objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, kao i vlasnicima jedinica za skladištenje energije u svojstvu pružaoca balansne usluge.

Zahtjevi za specifične proizvode za balansiranje

Član 236

- (1) Radi implementacije evropskih platformi iz čl. 212, 229, 230 i 231 ovog zakona, operator prenosnog sistema može izraditi predlog za definisanje i korišćenje specifičnih proizvoda za balansnu energiju i balansni kapacitet, koji naročito obuhvata:
 - 1) definiciju specifičnih proizvoda za balansiranje i period u kojem će se oni koristiti;
 - 2) dokaz da standardni proizvodi za balansiranje nijesu dovoljni da obezbijede pogonsku sigurnost i efikasno održavanje balansa u sistemu ili dokaz da određeni resursi za balansiranje ne mogu da učestvuju na balansnom tržištu preko standardnih proizvoda;
 - 3) opis predloženih mjera za minimizaciju upotrebe specifičnih proizvoda za balansiranje, u zavisnosti od ekonomske efikasnosti;
 - 4) pravila za pretvaranje ponude za balansnu energiju iz specifičnih proizvoda za balansiranje u ponude balansne energije iz standardnih proizvoda, ako je primjenljivo;
 - 5) informacije o postupku pretvaranja ponuda balansne energije iz specifičnih proizvoda za balansiranje u ponude balansne energije iz standardnih proizvoda za balansiranje i informacije na kojoj zajedničkoj listi ekonomskog prvenstva će se izvršiti pretvaranje, ako je primjenljivo;
 - 6) dokaz da specifični proizvodi za balansiranje ne uzrokuju značajnu neefikasnost i poremećaje na balansnom tržištu unutar i izvan zone planiranja razmjene.
- (2) Operator prenosnog sistema koji koristi specifične proizvode za balansiranje najmanje jednom u dvije godine preispituje neophodnost korišćenja specifičnih proizvoda u skladu sa kriterijumima iz stava 1 ovog člana.
- (3) Specifični proizvodi za balansiranje uvode se uporedo sa uvođenjem standardnih proizvoda, a nakon upotrebe specifičnih proizvoda, operator prenosnog sistema alternativno može da:
 - 1) pretvori ponude za balansnu energiju iz specifičnih proizvoda za balansiranje u ponude za balansnu energiju iz standardnih proizvoda;
 - 2) aktivira ponude za balansnu energiju iz specifičnih proizvoda za balansiranje lokalno bez njihove razmjene.
- (4) Pravila za pretvaranje ponuda za balansnu energiju iz specifičnih proizvoda za balansiranje u ponude za balansnu energiju iz standardnih proizvoda u skladu sa stavom 1 tačka 4 ovog člana:
 - 1) moraju biti pravična, transparentna i nediskriminatorna;

- 2) ne smiju stvarati prepreke pri razmjeni usluga balansiranja;
- 3) moraju osigurati finansijsku neutralnost operatora prenosnog sistema.

Rezervni postupci

Član 237

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da obezbijedi rezervne postupke u slučaju neuspješno sprovedenih postupaka iz st. 2 i 3 ovog člana.
- (2) U slučaju neuspješne nabavke usluga balansiranja, operator prenosnog sistema dužan je da ponovi postupke nabavke i u najkraćem roku obavijesti učesnike na tržištu o primjeni rezervnih postupaka.
- (3) U slučaju neuspješne koordinisane aktivacije balansne energije, operator prenosnog sistema može da odstupa od aktiviranja zajedničke liste ekonomskog prvenstva i o tome, bez odlaganja, obavijesti učesnike na tržištu.

Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva

Član 238

- (1) Radi održavanja balansa u sistemu u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, operator prenosnog sistema dužan je da koristi troškovno efikasne ponude za balansnu energiju koje su dostupne za isporuku u njegovoj kontrolnoj oblasti na osnovu zajedničkih lista ekonomskog prvenstva ili drugog modela koji se primjenjuje na osnovu člana 212 ovog zakona.
- (2) Operator prenosnog sistema ne smije aktivirati ponude za balansnu energiju prije odgovarajućeg roka za dostavljanje ponude za balansnu energiju, osim u predhavarijskom ili havarijskom stanju, kada te aktivacije pomažu u procesu oporavka stanja sistema i osim kada služe u druge svrhe osim balansiranja u skladu sa članom 212 stav 1 tačka 3 ovog zakona.
- (3) Operator prenosnog sistema je dužan da primjenjuje metodologiju za klasifikaciju svrha aktivacije ponuda za balansnu energiju usvojen u skladu sa članom 213 ovog zakona.
- (4) Za svaku ponudu za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva, operator prenosnog sistema pri aktivaciji ponude dužan je da odredi svrhu aktivacije na osnovu metodologije u skladu sa stavom 3 ovog člana, koja mora biti prijavljena i vidljiva svim operatorima prenosnih sistema putem funkcije optimizacije aktivacije.
- (5) Ako aktivacija ponuda za balansnu energiju odstupa od rezultata funkcije optimizacije aktivacije, operator prenosnog sistema dužan je da objavi informacije o razlozima nastanka takvog odstupanja.
- (6) Zahtjev da se aktivira ponuda za balansnu energiju iz funkcije optimizacije aktivacije obavezuje zahtijevajućeg OPS-a i priključnog OPS-a, da prihvate razmjenu balansne energije kao obavezujuću.
- (7) Operator prenosnog sistema je dužan da obezbijedi da se aktivira ponuda za balansnu energiju koju izabere funkcija optimizacije aktivacije.
- (8) Balansna energija obračunava se u skladu sa članom 255 ovog zakona, a između operatora prenosnog sistema priključenja (OPS-a priključenja) i pružaoca usluge balansiranja u skladu sa čl. 250 do 254 ovog zakona.

- (9) Aktivacija ponuda za balansnu energiju zasniva se na modelu operator prenosnog sistema-operator prenosnog sistema (OPS-OPS) sa zajedničkom listom ekonomskog prvenstva.
- (10) Operator prenosnog sistema je dužan da dostavlja sve potrebne podatke za rad algoritma funkcije optimizacije aktivacije iz člana 212 stav 3 tačka 7 ovog zakona u skladu sa članom 240 ovog zakona.
- (11) Operator prenosnog sistema je dužan da dostavlja funkciji optimizacije aktivacije sve ponude za balansnu energiju primljene od pružaoca usluge balansiranja prije roka operatora prenosnog sistema za dostavljanje ponuda za balansnu energiju, uzimajući u obzir zahtjeve iz člana 236 ovog zakona.
- (12) Operator prenosnog sistema ne smije mijenjati niti uskraćivati ponude za balansnu energiju, osim ponude za balansnu energiju:
- 1) iz člana 236 ovog zakona;
 - 2) koje su neispravne i sadrže obim isporuke koji nije realan;
 - 3) koje nijesu prosljeđene evropskim platformama u skladu sa stavom 13 ovog člana.
- (13) Operator prenosnog sistema koji primjenjuje samostalni dispečerski model i posluje u okviru zone planiranja razmjene gdje je lokalno vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta nakon roka za dostavljanje ponuda za balansnu energiju u skladu sa članom 234 ovog zakona, može da pripremi predlog za ograničenje količine u ponudama, koje se prosljeđuju na evropske platforme u skladu sa čl. 229, 230 i 231 ovog zakona.
- (14) Ponude koje se prosljeđuju evropskim platformama uvijek su najjeftinije ponude.
- (15) Predlog iz stava 13 ovog člana treba da sadrži:
- 1) definiciju minimalne količine koja se mora proslijediti evropskim platformama, koja je jednaka ili veća od zbira zahtijevanog balansnog kapaciteta za kontrolni blok operatora prenosnog sistema, u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema i obavezama koje proizilaze iz razmjene balansnog kapaciteta ili dijeljenja rezervi;
 - 2) pravila za objavljivanje ponuda koje nijesu dostavljene evropskim platformama i definiciju trenutka kada će pružaoci balansnih usluga biti obaviješteni o objavljivanju svojih ponuda.
- (16) Operator prenosnog sistema dužan je da izvrši analizu uticaja ograničavanja količine ponuda koje se šalju na evropske platforme i funkcionisanje unutardnevnog tržišta, najmanje jednom u dvije godine nakon usvajanja predloga iz stava 13 ovog člana od strane Agencije, pri čemu ova analiza treba da sadrži:
- 1) procjenu operatora prenosnog sistema o minimalnim količinama ponuda koje se prosljeđuju evropskim platformama u skladu sa stavom 15 tačka 1 ovog člana;
 - 2) preporuku za ograničenje ponude za balansnu energiju.
- (17) Na osnovu analize iz stava 1 ovog člana, operator prenosnog sistema daje predlog Agenciji za preispitivanje minimalne količine u ponudama za balansnu energiju koja se prosljeđuje evropskim platformama u skladu sa stavom 15 tačka 1 ovog člana.
- (18) Zahtijevajući OPS može da zatraži aktivaciju ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva do ukupne količine balansne energije, pri čemu ukupna količina balansne energije koju može aktivirati zahtijevajući OPS iz ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva, predstavlja zbir količina ponuda za balansnu energiju koje:

- 1) podnosi zahtijevajući OPSi koje nijesu rezultat dijeljenja rezervi ili razmjene balansnog kapaciteta;
 - 2) podnose operatori prenosnih sistema iz drugih država kao rezultat balansnog kapaciteta nabavljenog u ime zahtijevajućeg OPS-a;
 - 3) su rezultat dijeljenja rezervi, pod uslovom da operatori prenosnih sistema iz drugih država koji učestvuju u dijeljenju rezervi nijesu već zatražili aktivaciju tih dijeljenih količina.
- (19) U slučaju da operator prenosnog sistema zahtijeva ponude za balansnu energiju preko ograničenja utvrđenog u stavu 12 ovog člana, o tome će biti obaviješteni svi ostali operatori prenosnih sistema.
- (20) Operator prenosnog sistema može ponude za balansnu energiju koje su prosljeđene funkciji optimizacije aktivacije proglasiti neraspoloživima za aktivaciju drugim operatorima prenosnih sistema, jer su iste ograničene zbog unutrašnjeg zagušenja ili ograničenja pogonske sigurnosti unutar zone planirane razmjene operatora prenosnog sistema priključenja (OPS-a priključenja).

Određivanje cijene balansne energije i prekozonskog kapaciteta koji se koristi za razmjenu balansne energije ili sprovođenje postupka razmjene odstupanja
Član 239

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da primjenjuje metodologiju usvojenu u skladu sa članom 212 ovog zakona, za određivanje cijena balansne energije kao rezultat aktivacije ponuda balansne energije, proces ponovnog uspostavljanja nazivne frekvencije, kao i za proces zamjene rezervi u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.
- (2) Usklađena metodologija određivanja cijena iz stava 1 ovog člana primjenjuje se na balansnu energiju iz svih standardnih i specifičnih proizvoda iz člana 236 stav 3 tačka 1 ovog zakona.
- (3) Za specifične proizvode iz člana 236 stav 3 tačka 2 ovog zakona operator prenosnog sistema može predložiti drugačiju metodu određivanja cijena.
- (4) U slučaju da operator prenosnog sistema u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema otkrije neefikasnost u primjeni metodologije predložene u skladu sa članom 212 ovog zakona, može da zatraži izmjenu i predloži alternativnu metodu određivanja cijena i u tom slučaju operator prenosnog sistema u saradnji sa operatorima prenosnih sistema iz drugih država sprovodi detaljnu analizu koja pokazuje da je alternativni metod određivanja cijena efikasniji.

Funkcija optimizacije aktivacije
Član 240

- (1) Operator prenosnog sistema je dužan da primjenjuje funkciju optimizacije aktivacije uspostavljenu u skladu sa čl. 212 i 238 ovog zakona radi optimizacije aktivacije ponuda za balansnu energiju sa različitih zajedničkih lista ekonomskog prvenstva.
- (2) Zajedničke liste ekonomskog prvenstva sastoje se od ponuda za balansnu energiju iz standardnih proizvoda za koje operator prenosnog sistema u saradnji sa operatorima prenosnih sistema iz drugih država sastavlja zajedničke liste ekonomskog prvenstva, pri čemu ponude za balansnu energiju regulacijom naviše i regulacijom naniže moraju biti razdvojene na različitim zajedničkim listama ekonomskog prvenstva.

- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da obezbijedi da su ponude za balansnu energiju na zajedničkim listama ekonomskog prvenstva izražene u eurima sa označenom tržišnom vremenskom jedinicom.
- (4) U zavisnosti od zahtjeva za standardnim proizvodima za balansnu energiju, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema iz drugih država, može da kreira više zajedničkih lista ekonomskog prvenstva.
- (5) Operator prenosnog sistema podnosi svoje zahtjeve za aktivaciju ponuda za balansnu energiju funkciji optimizacije aktivacije.
- (6) Pružaoci aktivirane usluge balansiranja odgovorni su za isporuku tražene količine do isteka vremena isporuke.
- (7) Operator prenosnog sistema koji upravlja procesom ponovnog uspostavljanja frekvencije i procesom zamjene rezervi radi balansiranja svoje kontrolne oblasti nastojeće da iskoristi sve ponude za balansnu energiju sa relevantnih zajedničkih lista ekonomskog prvenstva, kako bi izbalansirao sistem na najefikasniji način, uzimajući pritom u obzir pogonsku sigurnost.
- (8) Operator prenosnog sistema koji ne sprovodi proces zamjene rezerve radi balansiranja svoje kontrolne oblasti nastojeće da iskoristi sve ponude za balansnu energiju sa relevantnih zajedničkih lista ekonomskog prvenstva za zamjenske rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije, kako bi izbalansirao sistem na najefikasniji način, uzimajući pritom u obzir pogonsku sigurnost.
- (9) U slučaju da se prenosni sistem ne nalazi u normalnom stanju u smislu propisa iz člana 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona, operator prenosnog sistema može da balansira sistem koristeći samo ponude za balansnu energiju od pružalaca balansnih usluga iz sopstvene kontrolne oblasti, ako to doprinosi oporavku stanja sistema, o čemu je dužan da, bez nepotrebnog odlaganja, objavi obrazloženje.

Pravila nabavke balansnog kapaciteta

Član 241

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema iz kontrolnog bloka redovno, i to najmanje jednom godišnje, u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, preispita i definiše zahtjeve za balansni kapacitet za kontrolni blok ili zone planiranja razmjene kontrolnog bloka koji se odnose na balansni kapacitet.
- (2) Operator prenosnog sistema sprovodi analizu o optimalnom obezbjeđenju rezervnog kapaciteta, radi minimizacije troškova vezanih za obezbjeđivanje tog kapaciteta, uzimajući u obzir sljedeće mogućnosti:
 - 1) nabavku balansnog kapaciteta unutar kontrolne oblasti, kao i razmjenu kapaciteta sa susjednim operatorima prenosnih sistema, kada je to primjenljivo;
 - 2) dijeljenje rezervi, kada je primjenljivo;
 - 3) količinu neugovorenih ponuda balansne energije za koju se očekuje, uzimajući u obzir raspoloživi prekozonski kapacitet, da će biti raspoloživa unutar kontrolne oblasti i na evropskim platformama.
- (3) Operator prenosnog sistema koji nabavlja balansni kapacitet određuje pravila nabavke tog kapaciteta u predlogu uslova i odredbi za pružaoce usluge balansiranja izrađen u skladu sa članom 228 ovog zakona, kojima se moraju ispoštovati sljedeći principi:

- 1) metoda nabavke mora biti zasnovana na tržištu najmanje za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije i zamjenske rezerve;
- 2) proces nabavke se obavlja na kratkoročnom nivou, u mjeri u kojoj je to moguće i kada je ekonomski efikasno;
- 3) ugovorena količina može se podijeliti na nekoliko ugovornih perioda.
- (4) Nabavka balansnog kapaciteta regulacijom naviše i regulacijom naniže vrši se odvojeno za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije i zamjenske rezerve.
- (5) Operator prenosnog sistema može podnijeti predlog Agenciji, kojim traži izuzeće od primjene stava 4 ovog člana, a koji sadrži:
 - 1) period tokom kojeg bi se izuzeće primjenjivalo;
 - 2) količine balansnog kapaciteta na koje bi se izuzeće primjenjivalo;
 - 3) analizu uticaja izuzeća na olakšavanje učešća balansnih resursa iz člana 235 stav 4 tačka 2 ovog zakona;
 - 4) obrazloženje izuzeća koje pokazuje da to izuzeće dovodi do veće ekonomske efikasnosti.
- (6) U slučaju nepostojanja tržišne konkurencije ili neuspješne tržišne nabavke u smislu odredaba pravila iz člana 228 stav 1 ovog zakona, pružalac usluge balansiranja dužan je da sa operatorom prenosnog sistema, na njegov zahtjev i u roku koji on odredi, zaključi ugovor o pružanju balansnih usluga pod uslovima propisanim pravilima iz člana 228 stav 1 ovog zakona.

Razmjena balansnog kapaciteta

Član 242

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema sa kojima razmjenjuje ili planira da razmjenjuje balansni kapacitet, sastavlja predlog za utvrđivanje zajedničkih usaglašenih pravila i procesa za razmjenu i nabavku tog kapaciteta, uz poštovanje uslova iz člana 241 ovog zakona.
- (2) Osim u slučajevima kad se primjenjuje model OPS-PUB, u skladu sa članom 244 ovog zakona, razmjena balansnog kapaciteta uvijek se vrši prema modelu operator prenosnog sistema- operator prenosnog sistema (OPS-OPS), pri čemu dva ili više operatora prenosnih sistema utvrđuju metodu zajedničke nabavke tog kapaciteta, uzimajući u obzir raspoloživi prekozonski kapacitet i pogonska ograničenja definisana u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.
- (3) Operator prenosnog sistema pri razmjeni balansnog kapaciteta prosljeđuje sve ponude balansnog kapaciteta iz standardnih proizvoda funkciji optimizacije nabavke kapaciteta, pri čemu operator prenosnog sistema ne smije ni mijenjati ni zadržavati ponude balansnog kapaciteta i iste mora uključiti u proces nabavke, osim pod uslovima iz člana 236 ovog zakona.
- (4) Operator prenosnog sistema pri razmjeni balansnog kapaciteta osigurava i raspoloživost prekozonskog kapaciteta i ispunjenje zahtjeva u pogledu pogonske sigurnosti u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, primjenom metodologije za:
 - 1) izračunavanje vjerovatnoće raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta u skladu sa stavom 6 ovog člana; ili
 - 2) dodjelu prekozonskog kapaciteta u vremenskom okviru za balansiranje u skladu sa čl. 247 do 253 ovog zakona.

- (5) U slučaju da koristi metodologiju iz stava 4 tačka 1 ovog člana, operator prenosnog sistema obavještava druge operatore prenosnih sistema unutar svog kontrolnog bloka o riziku od neraspoloživosti kapaciteta rezerve u zonama planiranja razmjene ili svoje kontrolne oblasti koji može uticati na ispunjavanje zahtjeva u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.
- (6) Operator prenosnog sistema pri razmjeni balansnog kapaciteta za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije i zamjenske rezerve može da predloži metodologiju za izračunavanje vjerovatnoće raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta, u kojoj se opisuju najmanje:
 - 1) postupci za obavješćavanje drugih operatora prenosnih sistema unutar kontrolnog bloka;
 - 2) postupak procjene za odgovarajući period razmjene balansnog kapaciteta;
 - 3) metoda procjene rizika od neraspoloživosti prekozonskog kapaciteta zbog planiranih i neplaniranih isključenja i usljed zagušenja;
 - 4) metoda procjene rizika od nedovoljnog kapaciteta rezerve zbog neraspoloživosti prekozonskog kapaciteta;
 - 5) zahtjevi za rezervno rješenje u slučaju neraspoloživosti prekozonskog kapaciteta ili nedovoljnog kapaciteta rezerve;
 - 6) zahtjevi za naknadno (ex post) ocjenjivanje i praćenje rizika;
 - 7) pravila poravnanja u skladu sa čl. 249 do 262 ovog zakona.
- (7) Operator prenosnog sistema ne smije povećavati granicu pouzdanosti prenosa izračunatu u skladu sa ovim zakonom, zbog razmjene balansnog kapaciteta za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije i zamjenske rezerve.

Prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta

Član 243

- (1) Operator prenosnog sistema dozvoljava pružaocima balansnih usluga prenos svoje obaveze pružanja balansnog kapaciteta u okviru geografske oblasti u kojoj je izvršena nabavka balansnog kapaciteta, pri čemu operator prenosnog sistema može zatražiti izuzeće kada su ugovorni periodi za balansni kapacitet u skladu sa članom 241 stav 2 tačka 2 ovog zakona i kraći od jedne sedmice.
- (2) Prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta dozvoljen je do najmanje jedan sat prije početka dana isporuke.
- (3) Prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta dozvoljen je ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - 1) pružalac usluga balansiranja koji preuzima obavezu je prošao kvalifikacioni postupak za balansni kapacitet za koji se vrši prenos;
 - 2) ne očekuje se da će se prenosom obaveze pružanja balansnog kapaciteta ugroziti pogonska sigurnost;
 - 3) prenosom obaveze pružanja balansnog kapaciteta se ne krše pogonska ograničenja utvrđena propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.
- (4) U slučaju da prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta zahtijeva korišćenje prekozonskog kapaciteta, taj prenos se dopušta, ako je prekozonski kapacitet:
 - 1) potreban za prenos već raspoloživ iz prethodnih postupaka dodjele u skladu sa čl. 247 i 248 ovog zakona;

- 2) raspoloživ na osnovu metodologije izračunavanja vjerovatnoće raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta u skladu sa članom 242 stav 6 ovog zakona.
- (5) Ako operator prenosnog sistema ne dozvoli prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta, dužan je da obrazloži to odbijanje.

Razmjena usluga balansiranja u modelu OPS-PUB

Član 244

- (1) Dva operatora prenosnih sistema ili više njih mogu, na svoju inicijativu ili na zahtjev nadležnih regulatornih organa u skladu sa zakonom, izraditi predlog za primjenu modela OPS-PUB.
- (2) Predlog primjene modela OPS-PUB obuhvata:
 - 1) analizu troškova i koristi izrađenu u skladu sa članom 266 ovog zakona, kojom se utvrđuju pozitivni učinci primjene tog modela najmanje na zone planiranja razmjene uključenih operatora prenosnih sistema;
 - 2) traženi period primjene;
 - 3) opis metodologije kojom se osigurava dovoljni prekozonski kapacitet u skladu sa članom 242 stav 6 ovog zakona.
- (3) U slučaju da se primjenjuje model OPS-PUB, operator prenosnog sistema i pružaoci usluge balansiranja koji u njemu učestvuju mogu se izuzeti od primjene zahtjeva iz člana 226 st. 3, 5 i 6 ovog zakona i člana 238 stav 9 ovog zakona, za odgovarajuće procese.
- (4) U slučaju da se primjenjuje model OPS-PUB, operator prenosnog sistema dogovara tehničke i ugovorne zahtjeve i o razmjeni informacija za aktivaciju ponuda balansne energije, pri čemu operator prenosnog sistema i pružalac usluge balansiranja zaključuju ugovorne aranžmane na osnovu modela OPS-PUB.
- (5) Model OPS-PUB za razmjenu balansne energije iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije može se primijeniti samo u slučaju da se primjenjuje i model OPS-PUB za razmjenu balansnog kapaciteta za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije.
- (6) Model OPS-PUB za razmjenu balansne energije iz zamjenskih rezervi može se primjenjivati u slučaju da se primjenjuje model za razmjenu balansnog kapaciteta za zamjenske rezerve ili kada jedan od dva operatora prenosnog sistema ne koristi zamjenske rezerve za potrebe regulacije frekvencije i snage razmjene u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.
- (7) Razmjena balansnog kapaciteta mora se zasnivati na modelu OPS-OPS, pri čemu se ovaj zahtjev ne primjenjuje na model OPS-PUB za zamjenske rezerve, ako jedan od dva operatora prenosnog sistema ne koristi zamjenske rezerve za potrebe regulacije frekvencije i snage razmjene u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.

Korišćenje prekozonskog kapaciteta

Član 245

- (1) Operator prenosnog sistema je dužan da koristi raspoloživi prekozonski kapacitet izračunat u skladu sa članom 246 st. 2 i 3 ovog zakona, za razmjenu balansne energije ili za realizaciju procesa netovanja odstupanja.

- (2) Operator prenosnog sistema koji razmjenjuje balansni kapacitet može koristiti prekozonski kapacitet za razmjenu balansne energije, kad je prekozonski kapacitet:
 - 1) raspoloživ u skladu sa članom 242 stav 6 ovog zakona;
 - 2) oslobođen u skladu sa članom 247 st. 11 i 12 ovog zakona;
 - 3) dodijeljen u skladu sa odredbama iz člana 212 ovog zakona.

Proračun prekozonskog kapaciteta

Član 246

- (1) Nakon zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta, operator prenosnog sistema dužan je da kontinuirano ažurira raspoloživost prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansne energije ili za sprovođenje procesa netovanja odstupanja, pri čemu se prekozonski kapacitet ažurira svaki put kad se iskoristi dio tog kapaciteta ili kad se vrši ponovni proračun prekozonskog kapaciteta.
- (2) Prije primjene metodologije proračuna prekozonskog kapaciteta u skladu sa stavom 3 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da koristi prekozonski kapacitet koji je preostao nakon vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta.
- (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema u regionu za proračun kapaciteta, dužan je da izradi metodologiju za proračun prekozonskog kapaciteta, unutar vremenskog okvira za balansiranje, za razmjenu balansne energije ili sprovođenje procesa netovanja odstupanja.
- (4) Metodologijom iz stava 3 ovog člana izbjegavaju se poremećaji na tržištu i ona mora biti u skladu sa metodologijom za proračun prekozonskog kapaciteta, koja se primjenjuje za unutardnevni period i koja je u skladu sa članom 94 ovog zakona.

Opšti zahtjevi za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi

Član 247

- (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa najmanje jednim operatorom prenosnog sistema, može, na svoju inicijativu ili na zahtjev nadležnih regulatornih organa, izraditi predlog za primjenu jednog od sljedećih procesa iz člana 212 ovog zakona:
 - 1) kooptimizovanog procesa dodjele prekozonskog kapaciteta;
 - 2) tržišno zasnovanog procesa dodjele prekozonskog kapaciteta;
 - 3) procesa dodjele na osnovu analize ekonomske efikasnosti.
- (2) Predlog za primjenu procesa dodjele prekozonskog kapaciteta sadrži:
 - 1) granice zone trgovanja, vremenski okvir tržišta, trajanje primjene i metodologiju koja se primjenjuje;
 - 2) ako je riječ o procesu dodjele na osnovu analize ekonomske efikasnosti, količinu dodijeljenog prekozonskog kapaciteta i aktuelnu analizu ekonomske efikasnosti koja opravdava efikasnost dodjele.
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da primjenjuje usaglašenu metodologiju za proces dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili za dijeljenje rezervi po vremenskom okviru u skladu sa procesima iz člana 212 ovog zakona.
- (4) Prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi koristi se isključivo za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom, rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom i zamjenske rezerve.

- (5) Za upravljanje rezervama za održavanje frekvencije i njihovu razmjenu koristi se granica pouzdanosti prenosa izračunata u skladu sa ovim zakonom, osim na interkonektivnim vodovima jednosmjerne struje za koje se prekozonski kapacitet za rezerve za održavanje frekvencije i njihovu razmjenu može dodijeliti i u skladu sa stavom 1 ovog člana.
- (6) Operator prenosnog sistema može dodijeliti prekozonski kapacitet za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi samo ako je izračunat u skladu sa metodologijama proračuna kapaciteta izrađenima u skladu sa ovim zakonom.
- (7) Operator prenosnog sistema dužan je da uključi prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi kao već dodijeljen kapacitet u proračunima prekozonskog kapaciteta.
- (8) Ako nosioci prava na fizički prenos koriste prekozonski kapacitet za razmjenu balansnog kapaciteta, kapacitet se smatra nominovanim isključivo u svrhu njegovog izuzimanja iz primjene principa "iskoristi ili prodaj".
- (9) Operator prenosnog sistema koji razmjenjuje balansni kapacitet ili dijeli rezervu, redovno procjenjuje da li je prekozonski kapacitet koji je dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi i dalje potreban u tu svrhu.
- (10) Kad se primjenjuje proces dodjele na osnovu analize ekonomske efikasnosti, ta procjena se vrši bar jednom godišnje.
- (11) U slučaju da prekozonski kapacitet koji je dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi više nije potreban, biće oslobođen u najkraćem roku i vraćen u sljedeće vremenske okvire za dodjelu kapaciteta, pri čemu takav prekozonski kapacitet više neće biti uključen kao već dodijeljeni prekozonski kapacitet u proračunima prekozonskog kapaciteta.
- (12) U slučaju da prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi nije iskorišćen za povezanu razmjenu balansne energije, on se oslobađa za razmjenu balansne energije sa kraćim periodima aktivacije ili za sprovođenje procesa netovanja odstupanja.

Korišćenje prekozonskog kapaciteta od strane pružaoca usluge balansiranja

Član 248

- (1) Pružaoci usluge balansiranja koji sa operatorom prenosnog sistema imaju ugovor o balansnom kapacitetu na osnovu modela OPS-PUB, u skladu sa članom 244 ovog zakona, imaju pravo da koriste prekozonski kapacitet za razmjenu balansnog kapaciteta ako su nosioci prava na fizički prenos.
- (2) Pružaoci usluge balansiranja koji koriste prekozonski kapacitet za razmjenu balansnog kapaciteta na osnovu modela OPS-PUB, u skladu sa članom 244 ovog zakona, dužni su da nominuju svoja prava fizičkog prenosa radi razmjene balansnog kapaciteta nadležnim operatorima prenosnih sistema.
- (3) Pravo fizičkog prenosa radi razmjene balansnog kapaciteta obezbjeđuje nosiocu pravo da nominuje razmjenu balansne energije nadležnim operatorima prenosnih sistema, zbog čega se izuzima iz primjene principa "iskoristi ili prodaj".
- (4) Prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta u skladu sa stavom 2 ovog člana, uzima se pri proračunima prekozonskog kapaciteta kao već dodijeljeni prekozonski kapacitet.

Principi finansijskog poravnanja

Član 249

- (1) Postupkom finansijskog poravnanja:
 - 1) utvrđuju se odgovarajući ekonomski signali koji odražavaju stanje sistema u trenutku količinskog odstupanja;
 - 2) obezbjeđuje se da se količinska odstupanja obračunavaju po cijeni koja odražava vrijednost energije u realnom vremenu;
 - 3) podstiču se balansno odgovorni subjekti da održavaju balans ili pomognu ponovni povratak balansa sistema;
 - 4) olakšava se usaglašavanje mehanizama za poravnanje odstupanja;
 - 5) podstiče se operator prenosnog sistema na ispunjavanje obaveza u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema;
 - 6) izbjegavaju se pogrešni podsticaji balansno odgovornih subjekata, pružaoca usluge balansiranja i operatora prenosnog sistema;
 - 7) podržava se konkurencija među učesnicima na tržištu;
 - 8) podstiču se pružaoci usluga balansiranja da ponude i pruže usluge balansiranja operatoru prenosnog sistema priključenja (OPS-u priključenja);
 - 9) osigurava se finansijska neutralnost operatora prenosnog sistema.
- (2) Agencija obezbjeđuje da subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije odnosno operator prenosnog sistema nema ekonomskih koristi ni gubitaka na osnovu finansijskog rezultata poravnanja u skladu sa čl. 241 do 257 ovog zakona, kao i da se svaki pozitivni ili negativni finansijski rezultat poravnanja u skladu sa čl. 261 do 262 ovog zakona prenese na korisnike mreže.
- (3) Operator prenosnog sistema može izraditi predlog dodatnog mehanizma poravnanja odvojen od poravnanja odstupanja, za finansijsko poravnanje troškova nabavke balansnog kapaciteta u skladu sa čl. 261 i 262 ovog zakona, administrativnih troškova i drugih troškova u vezi sa balansiranjem.
- (4) Dodatni mehanizam poravnanja iz stava 3 ovog člana primjenjuje se na balansno odgovorne subjekte, a po mogućnosti se to postiže uvođenjem funkcije određivanja cijena manjka.
- (5) U slučaju da operator prenosnog sistema ne izabere mehanizam iz stava 3 ovog člana, već neki drugi mehanizam, potrebno je da to obrazloži u predlogu koji dostavlja Agenciji na odobrenje.
- (6) Svako injektiranje u zonu planiranja razmjene određenog operatora prenosnog sistema ili povlačenje iz te zone obračunava se u skladu sa čl. 255 i 256 odnosno čl. 256 do 259 ovog zakona.

Obračun balansne energije

Član 250

- (1) Za potrebe poravnanja balansne energije za proces ponovnog uspostavljanja frekvencije i zamjenske rezerve, operator prenosnog sistema utvrđuje proceduru za:
 - 1) izračunavanje aktivirane količine balansne energije na osnovu zahtijevane ili izmjerene aktivacije;
 - 2) zahtijevanje preračunavanja aktivirane količine balansne energije.
- (2) Operator prenosnog sistema obračunava aktiviranu količinu balansne energije u skladu sa postupcima iz stava 1 tačka 1 ovog člana, naročito za:

- 1) svaki period poravnanja odstupanja;
 - 2) svoju oblast odstupanja;
 - 3) svaki smjer odstupanja, pri čemu negativni predznak ukazuje na relativno povlačenje od strane pružaoca usluge balansiranja, dok pozitivni predznak ukazuje na relativno injektiranje od strane pružaoca usluge balansiranja.
- (3) Operator prenosnog sistema vrši poravnanje sa pružiocima usluge balansiranja za aktiviranu količinu balansne energije, obračunatu u skladu sa stavom 2 ovog člana.

Balansna energija za proces održavanja frekvencije

Član 251

- (1) Operator prenosnog sistema može izvršiti obračun i poravnanje po osnovu aktivirane količine balansne energije za proces održavanja frekvencije sa pružiocima usluge balansiranja u skladu sa članom 250 st. 1 i 2 ovog zakona.
- (2) Cijena aktivirane balansne energije za proces održavanja frekvencije može biti pozitivna, negativna ili jednaka nuli.
- (3) Ako je aktivirana balansna energija za proces održavanja frekvencije sa regulacijom naviše i ako je njena cijena sa pozitivnim predznakom, operator prenosnog sistema plaća pružaocu usluge balansiranja.
- (4) Ako je aktivirana balansna energija za proces održavanja frekvencije regulacijom naviše i ako njena cijena ima negativni predznak, pružalac usluge balansiranja plaća operatoru prenosnog sistema.
- (5) Ako je aktivirana balansna energija za proces održavanja frekvencije sa regulacijom naniže i ako njena cijena ima pozitivni predznak, pružalac usluge balansiranja plaća operatoru prenosnog sistema.
- (6) Ako je aktivirana balansna energija za proces održavanja frekvencije sa regulacijom naniže i ako njena cijena ima negativni predznak, operator prenosnog sistema plaća pružaocu usluge balansiranja.

Balansna energija za proces ponovnog uspostavljanja frekvencije

Član 252

- (1) Operator prenosnog sistema vrši obračun i poravnanje aktivirane količine balansne energije za proces ponovnog uspostavljanja frekvencije kod pružalaca usluga balansiranja u skladu sa članom 250 st. 1 i 2 ovog zakona.
- (2) Cijena aktivirane količine za proces ponovnog uspostavljanja frekvencije može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna.
- (3) Cijena aktivirane količine balansne energije za proces ponovnog uspostavljanja frekvencije utvrđuje se za svaki smjer u skladu sa članom 251 st. 3 do 6 ovog zakona.

Balansna energija za proces zamjenske rezerve

Član 253

- (1) Operator prenosnog sistema vrši obračun i poravnanje aktivirane količine balansne energije za proces zamjenske rezerve kod pružalaca usluga balansiranja u skladu sa članom 250 st. 1 i 2 ovog zakona.
- (2) Cijena aktivirane balansne energije za proces zamjenske rezerve može biti pozitivna, jednaka nuli, ili negativna.
- (3) Cijena aktivirane količine balansne energije za proces zamjenske rezerve utvrđuje se za svaki smjer u skladu sa članom 251 st. 3 do 6 ovog zakona.

Korekcija količinskog odstupanja za balansno odgovornog subjekta

Član 254

- (1) Subjekt odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da za svaku aktiviranu ponudu balansne energije obračuna korekciju količinskog odstupanja koja se primjenjuje na predmetni balansno odgovorni subjekt.
- (2) Za oblast odstupanja za koju se, u skladu sa članom 259 stav 3 ovog zakona obračunava više konačnih pozicija za jednog balansno odgovornog subjekta, korekcija količinskog odstupanja može se izračunati za svaku poziciju.
- (3) Za svaku korekciju količinskog odstupanja, operator prenosnog sistema utvrđuje aktiviranu količinu balansne energije obračunatu u skladu sa članom 250 ovog zakona i svaku količinu aktiviranu u svrhe koje ne spadaju u usluge balansiranja.

Planirane razmjene energije između operatora prenosnih sistema

Član 255

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da primjenjuje zajednička pravila poravnanja koja se primjenjuju na sve planirane razmjene energije iz člana 212 stav 1 tačka 11 ovog zakona.
- (2) Funkcija poravnanja „operator prenosnog sistema-operator prenosnog sistema“ sprovodi se u skladu sa pravilima iz člana 212 stav 1 tačka 8 ovog zakona.
- (3) Operator prenosnog sistema koji planirano razmjenjuje energiju unutar sinhronne oblasti kontinentalne Evrope dužan je da primjenjuje zajednička pravila poravnanja za planirane razmjene energije u skladu sa članom 212 stav 1 tačka 11 ovog zakona.
- (4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, dužan je da uspostavi usklađeni mehanizam za korekcije međusobnih poravnanja.

Neplanirane razmjene energije

Član 256

Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema unutar sinhronne oblasti kontinentalne Evrope, dužan je da primjenjuje zajednička pravila poravnanja koja se primjenjuju na sve neplanirane razmjene energije u skladu sa članom 212 stav 1 tačka 12 ovog zakona.

Poravnanje odstupanja

Član 257

- (1) Subjekt odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, unutar zone planiranja razmjene, prema potrebi, sa balansno odgovornim subjektom, za svaki period poravnanja odstupanja u skladu sa članom 258 ovog zakona, dužan je da vrši poravnanje za sva količinska odstupanja obračunata u skladu sa čl. 254 i 259 ovog zakona, prema odgovarajućoj cijeni količinskog odstupanja koja se obračunava u skladu sa članom 260 ovog zakona.
- (2) Operator prenosnog sistema dužan je da primjenjuje usklađene odredbe o glavnim karakteristikama poravnanja odstupanja koje predlaže ENTSO za električnu energiju, a odobrava ACER.

- (3) Glavne karakteristike poravnanja odstupanja iz stava 2 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da dostavlja subjektu odgovornom za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije.

Period poravnanja odstupanja

Član 258

- (1) Operator prenosnog sistema, odnosno subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, dužan je da primjenjuje period poravnanja odstupanja od 15 minuta u zoni planiranja razmjene i pritom obezbijedi da se tržišne vremenske jedinice poklapaju sa periodima poravnanja odstupanja u svim okvirima.
- (2) Na zahtjev operatora prenosnog sistema, Agencija može odobriti derogaciju primjene perioda poravnanja iz stava 1 ovog člana.

Obračun količinskog odstupanja

Član 259

- (1) Subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da unutar zone planiranja razmjene obračuna konačnu poziciju, dodijeljenu količinu, korekciju količinskog odstupanja i odstupanje:
- 1) za svakog balansno odgovornog subjekta;
 - 2) za svaki period poravnanja odstupanja;
 - 3) u svojoj oblasti odstupanja.
- (2) Oblast odstupanja iz stava 1 tačka 3 ovog člana mora biti jednaka zoni planiranja razmjene.
- (3) Subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da utvrdi pravila za:
- 1) obračun konačne pozicije;
 - 2) određivanje dodijeljene količine;
 - 3) utvrđivanje korekcije količinskog odstupanja u skladu sa članom 254 ovog zakona;
 - 4) podnošenje zahtjeva za ponovno izračunavanje količinskog odstupanja, koji može podnijeti balansno odgovorni subjekat;
 - 5) izračunavanje količinskog odstupanja.
- (4) Dodijeljena količina se ne obračunava balansno odgovornom subjektu koji ne pokrije injektirane ili preuzete količine.
- (5) Količinsko odstupanje može imati:
- 1) negativan predznak, što označava manjak balansno odgovornog subjekta;
 - 2) pozitivan predznak, što označava višak balansno odgovornog subjekta.

Cijena količinskog odstupanja

Član 260

- (1) Subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, dužan je da utvrdi pravila obračuna cijene količinskog odstupanja, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, a kojima se određuje plaćanje za svaki smjer, kako je definisano za:
- 1) pozitivno količinsko odstupanje sa cijenom odstupanja sa pozitivnim predznakom od operatora prenosnog sistema ka balansno odgovornom subjektu;
 - 2) pozitivno količinsko odstupanje sa cijenom odstupanja sa negativnim predznakom od balansno odgovornog subjekta ka operatoru prenosnog sistema;

- 3) negativno količinsko odstupanje sa cijenom odstupanja sa pozitivnim predznakom od balansno odgovornog subjekta ka operatoru prenosnog sistema;
- 4) negativno količinsko odstupanje sa cijenom odstupanja sa negativnim predznakom od operatora prenosnog sistema ka balansno odgovornom subjektu.
- (2) Pravila iz stava 1 ovog člana obuhvataju definiciju vrijednosti izbjegnute aktivacije balansne energije iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve.
- (3) Subjekt odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da određuje cijenu količinskog odstupanja za:
 - 1) svaki period poravnanja odstupanja;
 - 2) svoju oblast definisanja cijene odstupanja;
 - 3) svaki smjer odstupanja.
- (4) Cijena količinskog odstupanja za negativno odstupanje ne može biti manja od:
 - 1) ponderisane prosječne cijene pozitivne aktivirane balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve; ili
 - 2) vrijednosti izbjegnute aktivacije balansne energije iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve, ako u periodu poravnanja odstupanja nije došlo do aktiviranja balansne energije ni u jednom smjeru.
- (5) Cijena količinskog odstupanja za pozitivno odstupanje ne može biti veća od:
 - 1) ponderisane prosječne cijene negativne aktivirane balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve; ili
 - 2) vrijednosti izbjegnute aktivacije balansne energije iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve, ako u periodu poravnanja odstupanja nije došlo do aktiviranja balansne energije ni u jednom smjeru.
- (6) U slučaju da su i pozitivna i negativna balansna energija iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve aktivirane u istom periodu poravnanja odstupanja, cijena količinskog odstupanja za pozitivno i negativno odstupanje utvrđuje se na osnovu najmanje jednog od principa iz st. 4 i 5 ovog člana.

**Poravnanje balansnog kapaciteta u slučaju nabavke unutar zone planiranja
razmjene
Član 261**

- (1) Operator prenosnog sistema unutar zone planiranja razmjene koristi ponude balansnog kapaciteta i utvrđuje pravila poravnanja najmanje za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenskih rezervi u skladu sa zahtjevima iz člana 241 ovog zakona.
- (2) Operator prenosnog sistema iz stava 1 ovog člana obračunava najmanje sve nabavljene rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve u skladu sa zahtjevima iz člana 241 ovog zakona.

**Poravnanje balansnog kapaciteta u slučaju nabavke izvan zone planiranja
razmjene
Član 262**

- (1) Operator prenosnog sistema koji razmjenjuje balansni kapacitet, utvrđuje pravila poravnanja za nabavljeni balansni kapacitet u skladu sa čl. 242 i 244 ovog zakona.

- (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, razmjenjuje balansni kapacitet i izmiruje isti koristeći funkciju poravnanja OPS-OPS u skladu sa članom 242 ovog zakona, a u slučaju da operator prenosnog sistema razmjenjuje balansni kapacitet na osnovu modela OPS-PUB, isti se izmiruje u skladu sa članom 244 ovog zakona.
- (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, razmjenjuje balansni kapacitet i utvrđuje pravila poravnanja za dodjelu prekozonskog kapaciteta u skladu sa čl. 247 i 248 ovog zakona.
- (4) Operator prenosnog sistema koji razmjenjuje balansni kapacitet izmiruje dodijeljeni prekozonski kapacitet u skladu sa čl. 247 i 248 ovog zakona.

Algoritmi balansiranja

Član 263

- (1) Predlog iz člana 242 ovog zakona sadrži algoritme pomoću kojih se sprovode funkcije optimizacije nabavke kapaciteta, koji će:
 - 1) minimizovati ukupne troškove nabavke svih zajednički nabavljenih balansnih kapaciteta;
 - 2) uzimati u obzir raspoloživost prekozonskog kapaciteta, uključujući moguće troškove za njegovo obezbjeđivanje, ako je primjenljivo.
- (2) Svi algoritmi razvijeni u skladu sa ovim članom će:
 - 1) poštovati ograničenja pogonske sigurnosti;
 - 2) uzimati u obzir tehnička i mrežna ograničenja;
 - 3) uzimati u obzir raspoloživi prekozonski kapacitet, ako je primjenljivo.

Evropski izvještaj o integraciji tržišta balansiranja

Član 264

- (1) Izvještaj o integraciji tržišta balansiranja sadrži i rezime na engleskom jeziku za izvještaj operatora prenosnog sistema o balansiranju u skladu sa članom 265 ovog zakona.
- (2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži raščlanjene podatke i indikatore za svaku zonu planiranja razmjene, svaku granicu zone nadmetanja ili svaki kontrolni blok.

Izvještaj operatora prenosnog sistema o balansiranju

Član 265

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da najmanje jednom u dvije godine objavljuje izvještaj o balansiranju kojim obuhvata prethodne dvije kalendarske godine, poštujući povjerljivost informacija u skladu sa članom 221 ovog zakona.
- (2) Izvještaj o balansiranju iz stava 1 ovog člana sadrži:
 - 1) informacije o količinama raspoloživih, nabavljenih i iskorišćenih specifičnih proizvoda, kao i obrazloženje specifičnih proizvoda koji podliježu uslovima iz člana 244 ovog zakona;
 - 2) zbirnu analizu dimenzionisanja rezervnog kapaciteta uključujući obrazloženje zahtjeva koji se odnose na izračunati rezervni kapacitet;
 - 3) zbirnu analizu optimalnog obezbjeđenja rezervnog kapaciteta uključujući obrazloženje količine balansnog kapaciteta;
 - 4) analizu troškova i koristi, kao i mogućih neefikasnosti i poremećaja zbog specifičnih proizvoda u smislu konkurentnosti i rascjepkanosti tržišta, učešća u upravljanju

- potrošnjom i energije iz obnovljivih izvora, integracije balansiranja tržišta kao i propratnih pojava na drugim tržištima električne energije;
- 5) analizu mogućnosti razmjene balansnog kapaciteta i dijeljenja rezervi;
 - 6) objašnjenje i obrazloženje nabavke balansnog kapaciteta bez razmjene balansnog kapaciteta ili dijeljenja rezervi;
 - 7) analizu efikasnosti funkcija optimizacije aktivacije za balansnu energiju iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije i, ako je primjenljivo, za balansnu energiju iz zamjenskih rezervi.
- (3) Izvještaj o balansiranju iz stava 1 ovog člana sačinjava se na engleskom jeziku ili sadrži rezime na engleskom jeziku.
 - (4) Uzimajući u obzir prethodno objavljene izvještaje, Agencija ima pravo da zahtijeva izmjene u strukturi i sadržaju sljedećeg izvještaja operatora prenosnog sistema o balansiranju.

Analiza troškova i koristi u vezi sa balansiranjem u modelu OPS-PUB

Član 266

- (1) Operator prenosnog sistema utvrđuje kriterijume i metodologije za analizu troškova i koristi u vezi sa balansiranjem u modelu OPS-PUB u skladu sa ovim zakonom i dostavlja ih Agenciji u roku od šest mjeseci prije početka izrade analize, a Agencija, u saradnji sa drugim nadležnim regulatornim organima, ima pravo da zahtijeva izmjenu kriterijuma i metodologije.
- (2) Analiza troškova i koristi iz stava 1 ovog člana naročito uzima u obzir:
 - 1) tehničku izvodljivost;
 - 2) ekonomsku efikasnost;
 - 3) uticaj na konkurenciju i integraciju tržišta balansiranja;
 - 4) troškove i koristi od implementacije;
 - 5) uticaj na evropske i nacionalne troškove balansiranja;
 - 6) potencijalni uticaj na cijene na evropskom tržištu električne energije;
 - 7) sposobnost operatora prenosnog sistema i balansno odgovornih subjekata da ispunjavaju svoje obaveze;
 - 8) uticaj na učesnike na tržištu u smislu dodatnih tehničkih ili informatičkih zahtjeva procijenjenih u saradnji sa zainteresovanim stranama kojih se to tiče.
- (3) Operator prenosnog sistema dostavlja Agenciji rezultate analize troškova i koristi sa obrazloženjem predloga za rješavanje eventualnih problema koji se utvrde analizom iz stava 2 ovog člana.

Odstupanja u vezi sa balansiranjem

Član 267

- (1) Agencija može, na zahtjev operatora prenosnog sistema ili na sopstvenu inicijativu, odobriti operatoru prenosnog sistema odstupanje od jedne ili više odredbi ovog zakona u skladu sa st. 2 do 12 ovog člana.
- (2) Operator prenosnog sistema može zatražiti odstupanje od sljedećih zahtjeva:
 - 1) rokova kada će operator prenosnog sistema početi sa primjenom evropske platforme iz člana 229 stav 2 ovog zakona, člana 230 stav 2 ovog zakona, člana 231 stav 2 ovog zakona i člana 232 ovog zakona;
 - 2) maksimalne količine prekozonskog kapaciteta dodijeljenog putem tržišno zasnovanog procesa ili procesa zasnovanog na analizi ekonomske efikasnosti iz člana 212 ovog zakona;

- 3) usklađivanja perioda poravnanja odstupanja iz člana 258 ovog zakona;
- 4) sprovođenje zahtjeva iz čl. 250 do 256 ovog zakona i čl. 259 do 262 ovog zakona.
- (3) Proces odobravanja odstupanja mora biti transparentan, nediskriminatoran, nepristrasan, potkrijepljen dokumentima i utemeljen na obrazloženom zahtjevu.
- (4) Operator prenosnog sistema podnosi pisani zahtjev za odstupanje Agenciji najkasnije šest mjeseci prije dana primjene odredbi od kojih se odstupanje traži.
- (5) Zahtjev za odstupanje iz stava 4 ovog člana sadrži sljedeće informacije:
 - 1) odredbe od kojih se traži odstupanje;
 - 2) traženi period odstupanja;
 - 3) detaljni plan i vremenski okvir u kojem se navodi način na koji će se vršiti implementacija predmetnih odredbi ovog zakona nakon isteka perioda odstupanja;
 - 4) procjenu posljedica zatraženog odstupanja na susjedna tržišta;
 - 5) procjenu mogućih rizika za integraciju balansnih tržišta u Evropi izazvanih traženim odstupanjem.
- (6) Agencija donosi odluku o svakom zahtjevu za odstupanje iz stava 4 ovog člana u roku od šest mjeseci od dana prijema zahtjeva.
- (7) Ako prije isteka roka iz stava 6 ovog člana Agencija zatraži dodatne informacije od operatora prenosnog sistema, odluka o zahtjevu za odstupanje donosi se u roku od tri mjeseca od dana prijema potpunih informacija.
- (8) Operator prenosnog sistema koji zahtijeva odstupanje dostavlja sve dodatne informacije koje zatraži Agencija u roku od dva mjeseca od prijema tog zahtjeva, a ako operator prenosnog sistema ne dostavi tražene informacije u datom roku, smatraće se da je zahtjev povučen, osim ako prije isteka roka:
 - 1) Agencija odluči da odobri produženje;
 - 2) operator prenosnog sistema obavijesti Agenciju obrazloženim dopisom da je zahtjev za odstupanje potpun.
- (9) Agencija će prilikom ocjene zahtjeva za odstupanje ili prije nego što odobri odstupanje na sopstvenu inicijativu, razmotriti sljedeće aspekte:
 - 1) poteškoće u vezi sa sprovođenjem predmetnih odredbi;
 - 2) rizike i posljedice predmetnih odredbi u pogledu pogonske sigurnosti;
 - 3) radnje preduzete radi lakšeg sprovođenja predmetnih odredbi;
 - 4) uticaj nesprovođenja predmetnih odredbi u smislu nediskriminacije i konkurencije sa drugim učesnicima na evropskom tržištu, posebno u pogledu upravljanja potrošnjom i energijom iz obnovljivih izvora;
 - 5) uticaje na sveukupnu ekonomsku efikasnost i infrastrukturu pametne mreže;
 - 6) uticaje na druge zone planiranja razmjene i opšte posljedice na proces integracije evropskog tržišta.
- (10) Agencija donosi obrazloženu odluku o zahtjevu za odstupanje ili o odstupanju odobrenom na sopstvenu inicijativu, a kada Agencija odobri odstupanje, dužna je da odredi i njegovo trajanje.
- (11) Odstupanje se može odobriti samo jednom i na period od najduže dvije godine, osim odstupanja iz stava 2 tačka 3 ovog člana koja se mogu odobriti do 1. januara 2030. godine.
- (12) Agencija o odluci iz stava 10 ovog člana obavještava operatora prenosnog sistema, Regulatorni odbor i Sekretarijat i odluku objavljuje na svojoj internet stranici.

- (13) Agencija vodi evidenciju svih odstupanja koje je odobrila ili odbila i najmanje jednom u šest mjeseci dostavlja Regulatornom odboru ažuriranu i konsolidovanu evidenciju, pri čemu se jedan primjerak dostavlja ENTSO-u za električnu energiju.
- (14) Evidencija iz stava 13 ovog člana naročito sadrži:
- 1) odredbe za koje je odstupanje odobreno ili odbijeno;
 - 2) sadržaj odstupanja;
 - 3) razloge za odobrenje ili odbijanje odstupanja;
 - 4) posljedice odobrenih odstupanja.

Praćenje procesa balansiranja

Član 268

- (1) Operator prenosnog sistema dostavlja Sekretarijatu informacije potrebne za praćenje balansiranja električne energije.
- (2) Učesnici na tržištu i druge relevantne organizacije za integraciju balansnih tržišta električne energije dostavljaju Sekretarijatu informacije potrebne za praćenje sprovođenja ovog zakona, osim informacija koje je Agencija već pribavila u skladu sa zakonom.

XV. HAVARIJSKA STANJA I OPORAVAK ELEKTROENERGETSKOG SISTEMA

Smjernice za havarijska stanja i oporavak sistema

Član 269

Radi zaštite operativne stabilnosti, sprečavanja širenja ili pogoršanja incidenata, da bi se izbjegli poremećaji većih razmjera i prekidi napajanja električnom energijom i omogućila efikasna i brza sanacija elektroenergetskog sistema nakon vanrednih situacija ili prekida napajanja električnom energijom, u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 3 ovog zakona utvrđuju se uslovi koji moraju biti ispunjeni i koji se odnose na:

- 1) upravljanje operatorom prenosnog sistema u vanrednim stanjima, stanjima prekida napajanja električnom energijom i stanjima sanacije;
- 2) usklađenost rada sistema u vanrednim stanjima, stanjima prestanka napajanja električnom energijom i stanjima sanacije u okviru Zajednice;
- 3) simulaciju i testove u cilju garantovanja pouzdane, efikasne i brze sanacije međusobno povezanih sistema prenosa nakon vanrednih stanja ili stanja prestanka napajanja električnom energijom;
- 4) opreme i objekte koji bi osigurali pouzdanu, efikasnu i brzu sanaciju međusobno povezanih sistema prenosa nakon vanrednih stanja ili stanja prestanka napajanja električnom energijom;
- 5) druge uslove čije ispunjavanje ima za cilj održavanje operativne sigurnosti u kriznim situacijama i sanaciju elektroenergetskog sistema.

Nacionalni TCM za havarijska stanja i oporavak sistema

Član 270

- (1) Operator prenosnog sistema je dužan da Agenciji dostavi predloge nacionalnih TCM-ova na odobravanje, u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 3 ovog zakona, i to:
 - 1) uslove za pružaoce usluge odbrane sistema;
 - 2) uslove za pružaoce usluge ponovnog uspostavljanja sistema;
 - 3) listu značajnih korisnika mreže koji su dužni da primjenjuju zahtjeve iz propisa iz čl. 277, 278 i 279 ovog zakona i listu mjera koje ti korisnici treba da primjenjuju;

- 4) listu značajnih korisnika mreže visokog prioriteta ili pravila i uslove za isključenje i ponovno uključenje značajnih korisnika mreže;
 - 5) pravila za obustavljanje i ponovno pokretanje tržišnih aktivnosti;
 - 6) pravila poravnanja odstupanja i finansijskog poravnanja balansne energije u slučaju obustavljanja tržišnih aktivnosti;
 - 7) plan testiranja opreme i kapaciteta od značaja za sprovođenje plana odbrane i plana oporavka sistema.
- (2) Agencija je dužna da akte iz stava 1 ovog člana odobri u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja njihovih predloga.
 - (3) Operator prenosnog sistema donosi plan odbrane i plan oporavka sistema i o njemu obavještava Ministarstvo i Agenciju.

Naknada troškova u havarijskom stanju i stanju oporavka

Član 271

- (1) Agencija je dužna da ocjenjuje opravdanost troškova operatora prenosnog sistema koji nastaju u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 3 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da na zahtjev Agencije dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz stava 1 ovog člana u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva.

XVI. RAD PRENOSNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Pravila za rad elektroprenosnog sistema u interkonekciji

Član 272

Radi očuvanja operativne sigurnosti, kvaliteta frekvencije i efikasnog korišćenja sistema i resursa u interkonekciji, pravilima iz člana 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona uređuju se:

- 1) zahtjevi i načela operativne sigurnosti;
- 2) pravila i odgovornosti za koordinaciju i razmjenu podataka između operatora prenosnih sistema, između operatora prenosnog sistema i operatora distributivnog sistema, između operatora prenosnog sistema i značajnih korisnika mreže u procesu operativnog planiranja i radu u vremenu bliskom realnom;
- 3) pravila za obuku i sertifikaciju zaposlenih u operatoru prenosnog sistema;
- 4) zahtjevi u vezi sa koordinacijom isključenja;
- 5) zahtjevi za planiranje razmjene između kontrolnih oblasti operatora prenosnih sistema;
- 6) pravila koja imaju za cilj uspostavljanje zajedničkog okvira za regulaciju frekvencije i snage razmjene, kao i rezerve snage;
- 7) regioni za rad sistema u kojima učestvuje operator prenosnog sistema; i
- 8) saradnja sa regionalnim koordinacionim centrima.

Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi

Član 273

- (1) Operator prenosnog sistema primjenjuje sljedeće panevropske TCM-ove, i to:
 - 1) ključne organizacione uslove, uloge i odgovornosti u pogledu razmjene podataka koji se tiču operativne sigurnosti;
 - 2) metodologiju izgradnje zajedničkih mrežnih modela;
 - 3) metodologiju koordinacije analize operativne sigurnosti;
 - 4) metodologiju utvrđivanja minimalne inercije za sinhronu oblast kontinentalne Evrope;
 - 5) metodologiju procjene značaja sredstava za koordinisanje prekida u snabdijevanju električnom energijom, minimum po sinhronoj oblasti;
 - 6) metodologiju, uslove i vrijednosti obuhvaćene operativnim ugovorima za sinhronu oblast koje se tiču:
 - parametara za definisanje kvaliteta frekvencije i ciljnih parametara kvaliteta frekvencije;
 - pravila za dimenzionisanje rezerve za održavanje frekvencije;
 - dodatnih karakteristika rezerve za održavanje frekvencije;
 - minimalnog perioda aktivacije koji su pružaoci rezerve za održavanje frekvencije za sinhronu oblast dužni da osiguraju;
 - pretpostavki i metodologije za analizu troškova i koristi za sinhronu oblast;
 - limita u razmjeni rezerve za održavanje frekvencije između operatora prenosnih sistema, ako je to primjenljivo;
 - limita u količini razmjene rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije između sinhronih oblasti i limita u količini u kojoj se rezerva za ponovno uspostavljanje frekvencije dijeli između sinhronih oblasti;
 - limita u količini razmjene zamjenske rezerve između sinhronih oblasti i limita u količini u kojoj se zamjenska rezerva dijeli između sinhronih oblasti;
 - 7) ako oblast za kontrolu opterećenja frekvencije čine područja za kontrolu opterećenja država članica i ugovornih strana, metode i uslove obuhvaćene operativnim ugovorima o oblastima za kontrolu opterećenja frekvencije koji se tiču:
 - ograničenja promjene snage za aktivnu izlaznu snagu;
 - koordinacionih aktivnosti koje imaju za cilj smanjenje mogućnosti greške u kontroli obnove frekvencije;
 - mjera u cilju smanjenja mogućnosti greške u kontroli obnove frekvencije traženjem promjena u proizvodnji aktivne snage ili potrošnji električne energije modula za proizvodnju energije i jedinica potrošnje;
 - pravila za dimenzionisanje rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije;
 - 8) remedijalne mjere po sinhronoj oblasti.
- (2) Panevropske TCM-ove iz stava 1 ovog člana koje donesu ACER ili svi regulatorni organi Evropske unije, Agencija objavljuje na svojoj internet stranici.
- (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu, u propisanim rokovima utvrđuje i dostavlja Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove:
 - 1) opšte odredbe za svaki region za proračun kapaciteta za koordinisanje regionalne operativne sigurnosti;
 - 2) ako oblast za kontrolu opterećenja frekvencije čine samo područja za kontrolu opterećenja frekvencije ugovornih strana, metodologije i uslovi obuhvaćeni operativnim ugovorima o oblastima za kontrolu opterećenja frekvencije koji se tiču:
 - ograničenja promjene snage za aktivnu izlaznu snagu;

- koordinacionih aktivnosti radi smanjenja mogućnosti greške u kontroli obnove frekvencije;
 - mjera radi smanjenja mogućnosti greške u kontroli obnove frekvencije traženjem promjena u proizvodnji aktivne snage ili potrošnji električne energije modula za proizvodnju energije i jedinica potrošnje;
 - pravila za dimenzionisanje rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije;
- 3) remedijalne mjere za svaku oblast za kontrolu frekvencije;
- 4) zajednički predlog za utvrđivanje oblasti za kontrolu frekvencije.
- (4) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 3 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi zajednički od strane Agencije i nadležnih regulatornih organa iz regiona.
- (5) Agencija, na predlog operatora prenosnog sistema, odobrava sljedeće nacionalne TCM-ove:
- 1) obim razmjene podataka sa operatorom distributivnog sistema i značajnim korisnicima mreže;
 - 2) dodatne uslove za grupe pružalaca rezerve za održavanje frekvencije;
 - 3) isključivanje grupe pružalaca rezerve za održavanje frekvencije iz procesa obezbjeđivanja rezerve za održavanje frekvencije;
 - 4) predlog o minimalnom privremenom periodu aktivacije koji su pružaoci rezerve za održavanje frekvencije dužni da osiguraju;
 - 5) tehničke uslove za rezervu za ponovno uspostavljanje frekvencije utvrđene od strane operatora prenosnog sistema;
 - 6) neprihvatanje obezbjeđivanja rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije od strane grupa pružalaca rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije;
 - 7) tehničke uslove za priključivanje jedinica za obezbjeđivanje zamjenske rezerve i za grupe pružalaca zamjenske rezerve, koji su utvrđeni od strane operatora prenosnog sistema;
 - 8) neprihvatanje obezbjeđivanja zamjenske rezerve od strane grupa pružalaca zamjenske rezerve.
- (6) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz stava 5 ovog člana dostavljaju se Agenciji na odobravanje u propisanim rokovima.
- (7) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 6 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi od strane Agencije.
- (8) Operator prenosnog sistema dužan je da redovno informiše Agenciju, Regulatorni odbor i ACER o napretku izrade predloga regionalnih TCM-ova iz stava 3 ovog člana.
- (9) Predlozi regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz st. 3 i 5 ovog člana sadrže rokove za njihovu primjenu i opis njihovog očekivanog uticaja na ispunjavanje sljedećih ciljeva:
- 1) obezbjeđenje uslova za utvrđivanje zajedničkih zahtjeva i načela operativne sigurnosti;
 - 2) obezbjeđenje uslova za utvrđivanje zajedničkih načela operativnog planiranja međusobno povezanih sistema;
 - 3) obezbjeđenje uslova za utvrđivanje zajedničkih procesa kontrole frekvencije i snage razmjene;
 - 4) obezbjeđenje uslova za održavanje operativne sigurnosti na nivou Zajednice;
 - 5) obezbjeđenje uslova za održavanje nivoa kvaliteta frekvencije svih sinhronih oblasti u Zajednici;
 - 6) unapređenje koordinacije rada sistema i operativnog planiranja;

- 7) obezbjeđenje i povećanje transparentnosti i pouzdanosti informacija o radu elektroprenosnog sistema;
- 8) doprinos efikasnom radu i razvoju elektroprenosnog sistema i elektroenergetskog sektora u Zajednici.

Utvrđivanje predloga regionalnog TCM-a

Član 274

- (1) Predlog regionalnog TCM-a iz člana 273 stav 3 ovog zakona utvrđuje se:
 - 1) jednoglasno, ili kada operatori prenosnih sistema nijesu u mogućnosti da postignu dogovor, kvalifikovanom većinom, ako region čini više od pet ugovornih strana i/ili država članica, ili
 - 2) jednoglasno, ako region čini pet ili manje ugovornih strana i/ili država članica.
- (2) Kvalifikovana većina iz stava 1 tačke 1 ovog člana postoji, ako:
 - 1) predlog podržavaju operatori prenosnih sistema koji predstavljaju barem 72% ugovornih strana i/ili država članica iz tog regiona i operatori prenosnih sistema koji predstavljaju ugovorne strane i/ili države članice sa najmanje 65% stanovništva tog regiona, ili
 - 2) ne postoji blokirajuća manjina.
- (3) Blokirajuću manjinu iz stava 2 tačka 2 ovog člana čini minimalni broj operatora prenosnih sistema koji predstavljaju više od 35% stanovništva ugovornih strana i/ili država članica tog regiona, kao i operatori prenosnih sistema iz najmanje još jedne ugovorne strane ili države članice.
- (4) Prilikom utvrđivanja predloga regionalnog TCM-a iz člana 273 stav 3 ovog zakona, operator prenosnog sistema ima jedan glas.

Nacrt nacionalnog i regionalnog TCM-a

Član 275

- (1) Ako ne utvrdi predloge regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona u skladu sa članom 274 ovog zakona u propisanim rokovima, operator prenosnog sistema će, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema, dostaviti Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u nacрте ovih akata, uz obrazloženje zašto nijesu utvrđeni predlozi tih akata.
- (2) Ako ne utvrdi predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 5 ovog zakona u propisanom roku, operator prenosnog sistema će dostaviti Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u nacрте ovih akata, uz obrazloženje zašto nijesu utvrđeni predlozi tih akata.
- (3) U slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana, Regulatorni odbor, odnosno ACER, u saradnji sa Agencijom i relevantnim regulatornim organima iz regiona, istražiće razloge zbog kojih nijesu utvrđeni predlozi regionalnih TCM-ova iz člana 274 stav 3 i nacionalnih TCM-ova iz člana 274 stav 5 ovog zakona i tome obavijestiti Sekretarijat Energetske zajednice i Evropsku komisiju.

Mišljenje na predlog regionalnog TCM-a

Član 276

- (1) Predlozi regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, istovremeno kada i Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona.

- (2) Agencija može da zahtijeva od Regulatornog odbora i/ili ACER-a davanje mišljenja na predloge regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona, koje je dužna da uzme u obzir prilikom odobravanja.

Odobrovanje regionalnog TCM-a

Član 277

- (1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje relevantnom regulatornom organu.
- (2) Radi odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije, sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima.
- (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, može da:
- izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema, kako bi se obezbijedila usklađenosti tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta, i/ili
 - zahtijeva izmjenu ovih predloga.
- (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema je dužan da Agenciji dostavi izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova, u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, odlučuje u roku od dva mjeseca od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje relevantnom regulatornom organu.
- (6) Ako operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, ne postupi po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 275 st. 1 i 3 ovog zakona.
- (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobravanje regionalnog TCM-a iz člana 273 stav 3 ovog zakona.
- (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, ne odobri regionalni TCM iz člana 273 stav 3 ovog zakona u roku iz stava 1, odnosno iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobravanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, primjenjuje se regionalni TCM odobren od strane Regulatornog odbora ili ACER-a.
- (9) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona može da zahtijeva izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje.
- (11) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, može da predloži izmjene odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona, a dužan je da ih izmijeni na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a.
- (12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 273 st. 8 i 9 ovog zakona, člana 274 ovog zakona, člana 275 st. 1 i 3 ovog zakona, člana 276, člana 279 st. 1 do 6 ovog zakona i st. 1 do 8 ovog člana.

Odobravanje nacionalnog TCM-a

Član 278

- (1) Agencija odobrava predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 5 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana njihovog dostavljanja.
- (2) Agencija može da:
 - izmijeni dostavljene predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 5 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema, kako bi se obezbijedila usklađenosti tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta, i/ili
 - zahtijeva izmjenu ovih predloga.
- (3) U slučaju iz stava 2 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da Agenciji dostavi izmijenjene predloge nacionalnih TCM-ova, u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (4) O izmijenjenim predlozima iz stava 3 ovog člana, Agencija odlučuje u roku od dva mjeseca od dana njihovog dostavljanja.
- (5) Ako operator prenosnog sistema ne postupi po zahtjevu iz stava 2 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 275 st. 2 i 3 ovog zakona.
- (6) Agencija može da zahtijeva izmjenu odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 5 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje.
- (7) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu iz stava 6 ovog člana.
- (8) Operator prenosnog sistema može predložiti izmjene odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 5 ovog zakona.
- (9) U slučaju iz st. 6 i 8 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 273 stav 9 ovog zakona, člana 275 st. 2 i 3 ovog zakona, člana 279 st. 1 do 6 ovog zakona i st. 1 do 5 ovog člana.

Javna rasprava i objavljivanje nacionalnog i regionalnog TCM-a

Član 279

- (1) Operator prenosnog sistema u postupku utvrđivanja ili izmjene regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 273 st. 3 i 5 ovog zakona dužan je da, prije njihovog dostavljanja Agenciji na odobravanje, sprovede javnu raspravu sa zainteresovanim stranama, uključujući nadležne organe svake ugovorne strane i države članice, koja traje najmanje jedan mjesec.
- (2) Javna rasprava o predlozima regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 organizuje se na najmanje na nivou regiona, odnosno na bilateralnom ili multilateralnom nivou na koji se odnose ovi TCM-ovi.
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da razmotri primjedbe, predloge i sugestije zainteresovanih strana iznijete tokom javne rasprave iz stava 1 ovog člana i o tome sačini izvještaj sa obrazloženjem za njihovo prihvatanje ili neprihvatanje, koji objavljuje na svojoj internet stranici zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 273 st. 3 i 5 ovog zakona.
- (4) Izvještaj iz stava 4 ovog člana dostavlja se Agenciji zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 273 st. 3 i 5 ovog zakona.
- (5) Operator prenosnog sistema dužan je da na svojoj internet stranici objavi odobrene TCM-ove iz člana 273 st. 3 i 5 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (6) Odluke Agencije o odobravanju regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 273 st. 3 i 5 ovog zakona objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici

Agencije, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.

- (7) Rješavanje spora koji proizilazi iz ugovornih odnosa u vezi sa obavezama operatora prenosnog sistema iz čl. 272 do 278 ovog zakona, može se povjeriti Agenciji u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (8) U slučaju iz stava 7 ovog člana, Agencija je dužna da donese odluku u roku od dva mjeseca od dana pokretanja spora.
- (9) Izuzetno od stava 8 ovog člana, rok za odlučivanje može se produžiti za još dva mjeseca u slučaju da Agencija zatraži dodatne informacije ili duže uz saglasnost pokretača spora.
- (10) Pored TCM-ova iz stava 5 ovog člana, OPS na svojoj internet stranici objavljuje i:
 - 1) unaprjeđenja alata za upravljanje mreže;
 - 2) ciljne parametre greške kontrolne oblasti;
 - 3) ograničenja gradijenta na nivou sinhronne oblasti;
 - 4) ograničenja gradijenta na nivou kontrolnog bloka;
 - 5) mjere koje se preduzimaju u predhavarijsko stanje sistema u nedostatku rezerve aktivne snage;
 - 6) zahtjeve za OPS priključenja koje pružalac usluge regulacije frekvencije mora učiniti raspoloživim.

Naknada troškova rada prenosnog sistema električne energije

Član 280

- (1) Agencija ocjenjuje opravdanost troškova operatora prenosnog sistema koji nastaju po osnovu primjene propisa iz člana 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
- (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da na zahtjev Agencije dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz stava 1 ovog člana u roku od tri mjeseca od prijema tog zahtjeva.

Sertifikacija i obuka zaposlenih

Član 281

- (1) Poslove koji se odnose na rad u realnom vremenu, operativno planiranje i balansiranje sistema kod operatora sistema može da obavlja samo lice koje je za to dobilo sertifikat u skladu sa pravilima za obuku i sertifikaciju zaposlenih kod operatora sistema iz člana 272 stava 1 tačke 3 ovog zakona.
- (2) Lice zaposleno kod operatora sistema koje nema sertifikat iz stava 1 ovog člana, poslove koji se odnose na rad u realnom vremenu ne može da obavlja bez nadzora.

XVIII. PRIKLJUČENJE OBJEKATA NA ELEKTROENERGETSKI SISTEM

Priključenje objekata kupaca

Član 282

- (1) Propisom kojim se uređuje priključenje objekata kupaca iz člana 68 stav 1 tačka 2 alineja 1 ovog zakona propisuju se uslovi za priključenje na prenosni sistem, sljedećih kategorija objekata:
- 1) objekata kupaca za priključenje na prenosni sistem;
 - 2) objekata distributivnog sistema priključenih na prenosni sistem;
 - 3) distributivnih sistema, uključujući zatvorene distributivne sisteme;
 - 4) elemenata objekata kupca koji se upotrebljavaju u objektu kupca ili zatvorenom distributivnom sistemu za pružanje usluga upravljanja potrošnjom nadležnim operatorima sistema.
- (2) Propisom iz stava 1 ovog člana:
- 1) osiguravaju se uslovi fer tržišnog nadmetanja na tržištu električne energije, sigurnost sistema, integracija obnovljivih izvora i olakšava trgovina električnom energijom na nivou Zajednice.
 - 2) utvrđuju se obaveze operatora sistema da koriste mogućnosti objekata kupaca i distributivnih sistema na transparentan i nediskriminatoran način radi osiguranja ravnopravnih tržišnih uslova na nivou Zajednice.

Priključenje proizvodnih jedinica na elektroenergetski sistem

Član 283

- (1) Propisom iz člana 68 stav 1 tačka 2 alineja 2 ovog zakona uređuje se priključenje proizvodnih jedinica na prenosnu odnosno distributivnu mrežu i propisuju uslovi za priključenje na mrežu objekata za proizvodnju električne energije na elektroenergetski sistem kako bi se obezbijedili fer uslovi konkurencije na unutrašnjem tržištu električne energije, sigurnost sistema i integracija obnovljivih izvora električne energije i olakšala trgovina električnom energijom u Energetskoj zajednici.
- (2) Objekti za proizvodnju električne energije iz stava 1 ovog člana su elektrane, kao i sinhronne proizvodne jedinice, jedinice elektroenergetskog parka i jedinice elektroenergetskog parka koje se nalaze na moru (offshore), u okviru elektrane.
- (3) Propisom iz stava 1 ovog člana propisuju se obaveze kojima se obezbjeđuje adekvatna transparentna i nediskriminatorna upotreba kapaciteta objekata za proizvodnju električne energije od strane operatora sistema, radi obezbjeđivanja jednakih uslova u okviru Zajednice.

Priključenje sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka

Član 284

- (1) Propisom kojim se uređuje priključenje sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka na sistem iz člana 68 stav 1 tačka 2 alineja 3 ovog zakona propisuju se tehnički uslovi priključenja sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka na elektroenergetski sistem kako bi se

obezbjedili fer uslovi konkurencije na unutrašnjem tržištu električne energije, sigurnost sistema i integracija obnovljivih izvora električne energije i olakšala trgovina električnom energijom u Energetskoj zajednici.

(2) Propisom iz stava 1 ovog člana uređuje se adekvatno transparentno i nediskriminatorno korišćenje sistema jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka na elektroenergetski sistem od strane operatora sistema, u cilju obezbjeđivanja jednakih uslova u okviru Zajednice.

XVII.USLOVI ZA KORIŠĆENJE PRENOSNOG SISTEMA ZA PREKOGRANIČNU RAZMJENU GASA

Potvrđivanje odluke o sertifikaciji operatora prenosnog sistema gasa

Član 285

- (1) Ispunjenost uslova za sertifikaciju utvrđuje i odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema gasa donosi Agencija na način utvrđen zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti.
- (2) Agencija, bez odlaganja, dostavlja Sekretarijatu privremenu odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema gasa, radi dobijanja mišljenja.
- (3) Agencija je dužna da, u skladu sa obavezama preuzetim potvrđenim međunarodnim ugovorom, uzme u obzir mišljenje Sekretarijata.
- (4) Agencija će u roku od dva mjeseca, od dana dostavljanja mišljenja, odnosno isteka roka za dostavljanje mišljenja Sekretarijata donijeti odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema gasa.
- (5) Operator prenosnog sistema gasa i energetski subjekti koji obavljaju djelatnost proizvodnje i/ili snabdijevanja gasom dužni su da, na zahtjev Sekretarijata i/ili regulatornih organa država članica, bez odlaganja dostave informacije, koje su potrebne za davanje mišljenja iz stava 2 ovog člana.
- (6) Odluku o sertifikaciji sa mišljenjem Sekretarijata Agencija objavljuje u „Službenom listu Crne Gore“.
- (7) Ako odluka o sertifikaciji operatora prenosnog sistema gasa odstupa od mišljenja Sekretarijata, Agencija sa tom odlukom objavljuje i obrazloženje za odstupanje.

Sertifikacija operatora prenosnog sistema gasa druge ugovorne strane

Član 286

- (1) Agencija učestvuje u postupku davanja mišljenja na odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema gasa druge ugovorne strane.
- (2) Agencija može, u bilo kojoj fazi davanja mišljenja iz stava 1 ovog člana, da zatraži potrebne informacije od operatora prenosnog sistema i/ili energetskog subjekta koji obavlja djelatnost proizvodnje ili snabdijevanja.
- (3) Agencija je dužna da čuva povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija do kojih dođe u postupku iz stava 2 ovog člana.
- (4) Ako u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja odluke iz stava 1 ovog člana ne da mišljenje, Agencija ne može podnijeti prigovor na tu odluku.

Međunarodna saradnja operatora prenosnog sistema gasa

Član 287

- (1) Operator prenosnog sistema gasa dužan je da podržava operativnu saradnju radi osiguranja optimalnog upravljanja sistemom Zajednice, razmjene gasa, koordinisane dodjele prekograničnih kapaciteta putem nediskriminatornih rješenja zasnovanih na

- tržišnim principima, vodeći računa o značaju kratkoročnih implicitnih dodjela kapaciteta u okviru energetskih transakcija i integracije mehanizama za balansiranje.
- (2) Operator prenosnog sistema gasa dužan je da sarađuje sa operatorima prenosnih sistema gasa ugovornih strana.
 - (3) Radi promocije uspostavljanja i omogućavanja funkcionisanja regionalnog i tržišta gasa Zajednice, prekogranične trgovine, kao i obezbjeđenja optimalnog upravljanja, koordiniranog rada i tehničkog razvoja crnogorskog i sistema za prenos gasa država članica i ugovornih strana, operator prenosnog sistema gasa dužan je da usaglasi svoje djelovanje sa propisima Evropske mreže operatora prenosnih sistema gasa ENTSOG (u daljem tekstu: ENTSOG).
 - (4) Operator prenosnog sistema gasa dužan je da sarađuje sa ENTSOG u skladu sa ciljevima utvrđenim zakonom i strateškim dokumentima iz oblasti energetike.

Pravila za rad prenosnog sistema gasa u interkonekciji

Član 288

- (1) Operator prenosnog sistema gasa dužan je da obezbijedi rad sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje:
 - 1) sigurnost i pouzdanost sistema za prenos gasa;
 - 2) priključenje na prenosni sistem gasa;
 - 3) pristup treće strane;
 - 4) razmjena podataka;
 - 5) interoperabilnost;
 - 6) operativni postupci u hitnim slučajevima;
 - 7) dodjela kapaciteta i pravila o upravljanju zagušenjima;
 - 8) trgovanje u vezi sa operativnim pružanjem usluga pristupa sistemu i balansiranja sistema;
 - 9) transparentnost;
 - 10) balansiranje sistema;
 - 11) usklađenost tarifnih struktura za prenos, uključujući i lokacijske signale i pravila o naknadi između operatora prenosnih sistema;
 - 12) energetska efikasnost sistema za prenos gasa.
- (2) Korisnici sistema za prenos gasa dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana.
- (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumima, pravilima, uputstvima za rad sistema u interkonekciji ENTSOG i nadležnih organa Zajednice donosi Vlada.

Cijene za korišćenje prenosnog sistema gasa

Član 289

- (1) Radi obezbjeđenja uslova za rad prenosnog sistema gasa u interkonekciji, Agencija je, u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom, dužna da metodologije koje utvrđuje uskladi sa zajedničkim regulatornim pristupom Zajednice i obezbijedi da cijene za korišćenje prenosnog sistema gasa:
 - 1) budu zasnovane na potrebi sigurnog rada sistema;
 - 2) odražavaju stvarne troškove, u mjeri u kojoj oni odgovaraju troškovima efikasnog, strukturno uporedivog operatora prenosnog sistema;
 - 3) uključuju adekvatan povrat na investicije, uz odgovarajuće uporedne analize;
 - 4) olakšavaju efikasnu trgovinu gasom i konkurenciju;
 - 5) onemogućavaju unakrsne subvencije korisnika sistema;
 - 6) podstiču ulaganje u razvoj, održavanje ili stvaranje uslova za interoperabilnost prenosnih sistema;

- 7) ne ograničavaju likvidnost tržišta i ne ugrožavaju prekograničnu trgovinu.
- (2) Cijene iz stava 1 ovog člana utvrđuju se posebno za svaku ulaznu i izlaznu tačku prenosnog sistema gasa.
- (3) Cijene iz stava 1 ovog člana transparentne su i primjenjuju se na nediskriminatoran način.
- (4) Izuzetno od stava 1 ovog člana, po odobrenju Agencije, cijene se mogu formirati na tržišnim principima.
- (5) Utvrđivanje cijena iz stava 1 ovog člana direktnim ugovaranjem nije dozvoljeno.
- (6) U slučaju da razlike u cijenama ili balansni mehanizmi ometaju trgovinu, operator prenosnog sistema gasa i Agencija će aktivno učestvovati u harmonizaciji cijena i principa naplate na nivou Zajednice.

Usluge pristupa prenosnom sistemu gasa

Član 290

- (1) Operator prenosnog sistema gasa je dužan da:
 - 1) osigura nediskriminatorno pružanje usluga svim korisnicima sistema;
 - 2) pruža usluge garantovanog neprekidnog korišćenja sistema;
 - 3) pruža usluge korišćenja sistema sa mogućim prekidima, po cijenama primjerenim vjerovatnoći prekida;
 - 4) korisnicima sistema ponudi dugoročne i kratkoročne usluge.
- (2) Prilikom pružanja usluga iz stava 1 tačka 1 ovog člana, operator prenosnog sistema gasa dužan je da istu uslugu različitim korisnicima ponudi pod jednakim uslovima, na osnovu standardnih ugovora o prenosu ili prema pravilima o radu sistema koja odobrava Agencija.
- (3) Datum početka i vrijeme trajanja ugovora o prenosu ne može proizvoljno uticati na cijenu korišćenja prenosnog sistema gasa, a cijena mora odražavati tržišnu vrijednost usluge.
- (4) Operator prenosnog sistema gasa može usloviti pristup sistemu odgovarajućom garancijom, u zavisnosti od boniteta korisnika.
- (5) Garancija iz stava 4 ovog člana ne može biti neopravdana prepreka za ulazak na tržište i mora biti nediskriminatorna, transparentna i srazmjerna vrijednosti usluge.
- (6) Vrste usluga iz stava 1 ovog člana i bliži način njihovog pružanja, utvrđuju se propisom Agencije.

Usluge pristupa TPG terminalima i sistemima za skladištenje

Član 291

- (1) Operatori TPG terminala i sistema za skladištenje dužni su da:
 - 1) pod jednakim uslovima ponude usluge pristupa sistemu svim korisnicima, pružaju usluge koje se mogu uskladiti sa korišćenjem povezanih prenosnih sistema gasa i olakšavaju pristup TPG terminalu odnosno sistemu za skladištenje;
 - 2) objavljuju podatke o korišćenju i raspoloživosti usluga, u vremenskom okviru koji se može uskladiti sa razumnim komercijalnim potrebama korisnika.
- (2) Objavljivanje informacija iz stava 1 tačka 2 ovog člana provjerava Agencija.
- (3) Operator sistema za skladištenje dužan je da korisnicima sistema:
 - 1) pruža usluge garantovanog neprekidnog korišćenja sistema za skladištenje;
 - 2) pruža usluge korišćenja sa mogućim prekidima po cijenama koje odražavaju vjerovatnoću prekida;
 - 3) ponudi dugoročne i kratkoročne usluge;
 - 4) ponudi paket usluga ili pojedinačno usluge čuvanja, unošenja i iznošenja gasa.

- (4) Datum početka primjene i rok na koji se zaključuje ugovor o pristupu ne može proizvoljno uticati na ugovorenu cijenu, a cijena mora odražavati tržišnu vrijednost usluge korišćenja TPG terminala ili sistema za skladištenje.
- (5) Ugovorna ograničenja minimalnog kapaciteta TPG terminala i skladišnog prostora treba da budu zasnovana na tehničkim ograničenjima i ne mogu da spriječe pristup uslugama manjim korisnicima.
- (6) Operatori TPG terminala i sistema za skladištenje mogu pod jednakim uslovima pristup korisnika usloviti deponovanjem sredstava obezbjeđenja ili bankarskom garancijom, srazmjernom vrijednosti usluge za ugovoreni period, koja neće predstavljati neopravdanu prepreku za ulazak na tržište gasa.
- (7) Vrste usluga iz st. 1 i 3 ovog člana i bliži način njihovog pružanja, utvrđuju se propisom Agencije.

Dodjela raspoloživih prenosnih kapaciteta

Član 292

- (1) Dodjela raspoloživih kapaciteta za prenos i skladištenje gasa vrši se na osnovu pravila koja donosi operator prenosnog sistema u skladu sa smjernicama o upravljanju i dodjeli raspoloživih prekograničnih prenosnih kapaciteta.
- (2) Smjernice iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Vlade.

Postupak dodjele prenosnih kapaciteta i upravljanja zagušenjima

Član 293

- (1) Operator prenosnog sistema gasa dužan je da stavi na raspolaganje učesnicima na tržištu maksimalan tehnički raspoloživi kapacitet, vodeći računa o integritetu i efikasnosti rada sistema, na svim relevantnim tačkama.
- (2) Relevantne tačke iz stava 1 ovog člana utvrđuje Agencija, nakon pribavljanja mišljenja korisnika sistema.
- (3) Postupak dodjele kapaciteta za prenos gasa utvrđen u skladu sa članom 292 ovog zakona treba da obezbijedi:
 - 1) ekonomske signale za efikasno i maksimalno korišćenje tehničkih kapaciteta, koji će olakšati ulaganje u novu infrastrukturu i prekograničnu razmjenu gasa;
 - 2) usklađenost sa tržišnim mehanizmima, uključujući kratkoročna („spot“) tržišta, trgovačka čvorišta i sposobnost prilagođavanja uslovima tržišta;
 - 3) usklađenost sa uslovima za pristup prenosnim sistemima gasa država članica i ugovornih strana.
- (4) Postupak upravljanja zagušenjima utvrđen pravilima iz stava 3 ovog člana, treba da omogući lakšu prekograničnu trgovinu gasom i zasnovan je na sljedećim principima:
 - 1) operator prenosnog sistema dužan je da u slučaju zagušenja ponudi na primarnom tržištu kapaciteta neiskorišćeni kapacitet najmanje kao negarantovani kapacitet i najkasnije na dan koji prethodi danu njegovog korišćenja;
 - 2) korisnik sistema može preprodati ili dati u podzakup svoj ugovoreni, a neiskorišćeni kapacitet na sekundarnom tržištu, o čemu je dužan da obavijesti operatora prenosnog sistema.
- (5) Operator prenosnog sistema dužan je da upravlja fizičkim zagušenjima na nediskriminatoran i transparentan način u skladu sa pravilima iz člana 292 ovog zakona.
- (6) Prilikom planiranja novih ulaganja u prenosni sistem, operator prenosnog sistema dužan je da uzme u obzir potrebe tržišta za dodatnim prenosnim kapacitetima i sigurnost snabdijevanja gasom.

Dodjela kapaciteta TPG terminala i sistema za skladištenje

Član 294

- (1) Operator TPG terminala, odnosno operator sistema za skladištenje dužan je da stavi na raspolaganje učesnicima na tržištu maksimalni tehnički raspoloživi kapacitet sistema za skladištenje i TPG terminala, vodeći računa o integritetu i efikasnosti rada sistema.
- (2) Postupak dodjele kapaciteta za skladištenje gasa utvrđen u skladu sa članom 292 ovog zakona treba da obezbijedi:
 - 1) emitovanje adekvatnih ekonomskih signala efikasnog i maksimalnog korišćenja kapaciteta sistema, koji će olakšati ulaganje u novu infrastrukturu;
 - 2) kompatibilnost sa tržišnim pravilima i prilagodljivost promjenljivim tržišnim uslovima; i
 - 3) kompatibilnost sa postupcima koji se primjenjuju u povezanim prenosnim sistemima.
- (3) Operator sistema dužan je da na primarnom tržištu kapaciteta ponudi neiskorišćeni garantovani i negarantovani kapacitet TPG terminala i sistema za skladištenje, najkasnije na dan koji prethodi danu njegovog korišćenja.
- (4) Korisnici TPG terminala i sistema za skladištenje imaju pravo da prenesu dobijeni kapacitet na treće lice.

Trgovina pravima na kapacitete

Član 295

- (1) Operator prenosnog sistema gasa, sistema za skladištenje, odnosno TPG terminala dužan je da omogući slobodnu trgovinu pravima na kapacitete za prenos i skladištenje gasa na transparentan način i pod jednakim uslovima.
- (2) Operator iz stava 1 ovog člana dužan je da primjenjuje standardne ugovore o prenosu gasa, korišćenju TPG terminala i skladištenju i postupke na primarnom tržištu kapaciteta, kojima se olakšava sekundarna trgovina kapacitetima.
- (3) Operator iz stava 1 ovog člana dužan je da prizna prenos prava na kapacitete stečenih na primarnom tržištu kapaciteta, kada ga o tome obavijesti korisnik sistema.
- (4) Operator iz stava 1 ovog člana dužan je da dostavi Agenciji na odobravanje ugovore i pravila o postupcima iz stava 2 ovog člana.

Pravila za balansiranje prenosnog sistema gasa

Član 296

- (1) Pravila za balansiranje prenosnog sistema gasa donose se po postupku utvrđenom zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti.
- (2) Operator prenosnog sistema gasa dužan je da obezbijedi da pravila za balansiranje prenosnog sistema gasa odražavaju stvarne potrebe sistema i budu prilagođena resursima koji su na raspolaganju operatoru i zasnovana na tržišnim principima.
- (3) Operator prenosnog sistema gasa dužan je da obezbijedi korisnicima raspoložive informacije u obračunskim periodima o njihovoj uravnoteženosti i odstupanjima od plana rada, utvrđenim u skladu sa pravilima iz stava 1 ovog člana, koje su im potrebne za blagovremeno i pouzdano samostalno preduzimanje korektivnih mjera.
- (4) Operator prenosnog sistema gasa ne može obračunati korisnicima posebnu naknadu za pružanje informacija iz stava 3 ovog člana.
- (5) Troškove balansiranja prenosnog sistema gasa nastale po osnovu primjene pravila iz stava 1 ovog člana, operatoru prenosnog sistema gasa nadoknađuju korisnici sistema.
- (6) Pojedinačno učešće korisnika sistema u naknadi troškova iz stava 5 ovog člana, u granicama tehničkih mogućnosti, odražava:
 - 1) troškove balansiranja sistema koje ima operator sistema; i
 - 2) primjerene podsticaje korisnicima sistema da održavaju sopstveni balans.

- (7) Zabranjeno je međusobno subvencionisanje korisnika sistema i sprečavanje ulaska novih učesnika na tržište gasa.
- (8) Operator prenosnog sistema gasa dužan je da pravila iz stava 1 ovog člana i sve cijene koje se na osnovu njih proračunavaju, objavljuje na svojoj internet stranici.

Odstupanja i izuzeća koja se odnose na objekte gasne infrastrukture i sisteme za prenos gasa

Član 297

Odredbe čl. 288 do 296 ovog zakona ne primjenjuju se na objekte gasne infrastrukture i sisteme za prenos gasa za koje su utvrđena izuzeća zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.

XVIII. DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE PODATAKA OD ZNAČAJA ZA TRŽIŠTE GASA

Transparentnost djelatnosti prenosa gasa

Član 298

- (1) Operator prenosnog sistema gasa dužan je da, radi obezbjeđenja transparentnosti, objavi:
- 1) detaljne informacije o uslugama i uslovima pod kojima pruža te usluge, uključujući i tehničke podatke potrebne korisnicima za efikasno korišćenje sistema;
 - 2) podatke o tehničkim, ugovorenim i a za sve relevantne tačke sistema, na standardizovan način, prilagođen korisnicima;
 - 3) podatke o planiranoj i realizovanoj ponudi i potražnji, zasnovane na prijavama, dostupnim prognozama i ostvarenim veličinama;
 - 4) informacije o mjerama preduzetim za potrebe balansiranja sistema, koje obuhvataju i ostvarene troškove i prihode.
- (2) Relevantne tačke prenosnog sistema iz stava 1 tačka 2 ovog člana utvrđuje operator prenosnog sistema gasa, a odobrava Agencija, po pribavljanju mišljenja korisnika sistema.
- (3) Agencija kontroliše izvršenje obaveza iz stava 1 ovog člana.
- (4) Agencija je dužna da, radi obezbjeđivanja transparentnih, objektivnih i nediskriminatornih cijena i naknada za korišćenje prenosnog sistema gasa, objavi podatke i metodologiju za utvrđivanje cijena i naknada.
- (5) Učesnici na tržištu i energetski subjekti dužni su da operatoru prenosnog sistema gasa dostavljaju ažurirane podatke o stepenu iskorišćenosti kapaciteta koje koriste i druge podatke određene ugovorom.

Transparentnost djelatnosti skladištenja gasa

Član 299

- (1) Operator sistema za skladištenje gasa, odnosno TPG terminala dužan je da, radi obezbjeđenja transparentnosti, objavi:
- 1) detaljne informacije o uslugama i uslovima pod kojima pruža usluge, uključujući i tehničke podatke potrebne korisnicima za efikasno korišćenje sistema;
 - 2) podatke o tehničkim, ugovorenim i raspoloživim kapacitetima za sve relevantne tačke sistema, na standardizovan način, prilagođen korisnicima;
 - 3) podatke o količini gasa u skladišnim postrojenjima ili TPG terminalima, zbirno ili pojedinačno, zavisno od načina na koji se nude korisnicima, ulaznim i izlaznim tokovima, kao i raspoloživim kapacitetima, za sve svoje sisteme za skladištenje i TPG terminale, koji obuhvataju i podatke o količinama koje su izuzete od pristupa treće strane.

- (2) Operator sistema za skladištenje, odnosno TPG terminala dužan je da informacije iz stava 1 ovog člana dostavlja operatoru prenosnog sistema gasa, radi zajedničkog objavljivanja sa informacijama i podacima iz člana 298 stav 1 ovog zakona.
- (3) Informacije iz stava 1 tačka 3 ovog člana ažuriraju se najmanje jedanput dnevno.
- (4) Ako sistemom za skladištenje gasa upravlja samo jedan korisnik, taj korisnik može podnijeti Agenciji obrazloženi zahtjev za zaštitu povjerljivosti podataka iz stava 1 tačka 3 ovog člana.
- (5) Ako utvrdi da je zahtjev iz stava 4 ovog člana opravdan, Agencija može da oslobodi operatora sistema za skladištenje od obaveze objavljivanja podataka iz stava 1 tačka 3 ovog člana na period do godinu dana.
- (6) Opravdanost zahtjeva iz stava 4 ovog člana Agencija cijeni naročito u odnosu na negativni uticaj objavljivanja podataka na cjelokupnu poslovnu strategiju korisnika sistema za skladištenje i uticaj neobjavljivanja na konkurentnost tržišta gasa.
- (7) Korisnik sistema dužan je i u slučaju iz stava 5 ovog člana da dostavi podatke operatoru prenosnog sistema gasa.
- (8) Operator prenosnog sistema gasa dužan je da podatke iz stava 7 ovog člana objavi u okviru zbirnih podataka, osim kada su zbirni podaci identični sa podacima čije je neobjavljivanje Agencija odobrila.
- (9) Agencija je dužna da, radi obezbjeđivanja transparentnih, objektivnih i nediskriminatornih cijena i naknada za korišćenje sistema za skladištenje i TPG terminala, objavi podatke i metodologiju za utvrđivanje tih cijena i naknada.

Čuvanje podataka i informacija

Član 300

- (1) Operator prenosnog sistema gasa, operator sistema za skladištenje gasa, odnosno operator TPG terminala dužan je da sve podatke i informacije iz čl. 298 i 299 ovog zakona, kao i druge informacije potrebne za primjenu smjernica iz člana 292 ovog zakona, čuva najmanje pet godina od dana nastanka.
- (2) Podatke iz stava 1 ovog člana nadležni operator dužan je da dostavi na zahtjev Agencije, organa nadležnog za poslove zaštite konkurencije i Sekretarijata.

XIX. MJERE ZA OBEZBJEĐENJE SIGURNOSTI SNABDIJEVANJA GASOM

Preventivne i mjere u slučaju poremećaja snabdijevanja

Član 301

- (1) Radi obezbjeđenja sigurnog snabdijevanja gasom energetski subjekti koji obavljaju djelatnosti snabdijevanja, prenosa, skladištenja, distribucije gasa, upravljanja postrojenjem i trgovine na veliko i snabdijevanjem TPG dužni su da naročito sprovede:
 - 1) mjere kojima se obezbjeđuje odgovarajuće i neprekidno funkcionisanje tržišta gasa, kada ono nije u stanju da obezbijedi potrebne količine gasa, u slučaju poremećaja u snabdijevanju gasom;
 - 2) jasno definisanje i podjelu odgovornosti između subjekata za gas u pogledu preventivnih aktivnosti i mjera u slučaju poremećaja snabdijevanja;
 - 3) transparentne postupke koordinacije planiranja i postupanja u vanrednim situacijama.
- (2) Mjere iz stava 1 ovog člana utvrđuju se i sprovedu u skladu sa procjenom rizika u snabdijevanju gasom koju vrši Ministarstvo.
- (3) Mjere iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Vlade.

Aktivnosti za obezbjeđivanje sigurnosti snabdijevanja gasom

Član 302

Tehnički uslovi koje treba da ispunjavaju objekti za prenos, distribuciju i skladištenje gasa, postupci izuzeća, standardi snabdijevanja, način procjene rizika, sadržaj interventnog plana za snabdijevanje gasom, nivo rizika, način razmjene informacija, tržišne i netržišne mjere za sigurnost snabdijevanja gasom, način i uslovi saradnje u pogledu utvrđivanja i sprovođenja vanrednih mjera u okviru Zajednice u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom utvrđuju se propisom Vlade.

Preventivni akcioni i interventni plan

Član 303

Ministarstvo na osnovu procjene rizika u snabdijevanju gasom utvrđuje preventivni akcioni plan i interventni plan, sprovodi mjere za implementaciju tih planova, prati sigurnost snabdijevanja i sarađuje sa nadležnim organima i organizacijama radi sprečavanja prekida snabdijevanja i ograničenja šteta u slučajevima prekida snabdijevanja.

XX. NADZOR

Vršenje nadzora

Član 304

- (1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.
- (2) Agencija vrši stručni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona u skladu sa članom 66 stav 1 ovog zakona.
- (3) Ako se stručnim nadzorom utvrdi da su povrijeđene odredbe ovog zakona ili propisa donijetih na osnovu ovog zakona, Agencija je ovlašćena za preduzimanje mjera iz člana 66 stav 2 ovog zakona.

XXI. KAZNE NE ODREDBE

Novčane kazne

Član 305

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 eura do 20.000 eura, kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) kao OPS električne energije ne dostavi ENTSO-u za električnu energiju podatke koji su mu potrebni za sprovođenje evropske procjene adekvatnosti resursa (član 15 stav 2);
- 2) proizvođači i drugi učesnici na tržištu električne energije ne dostave podatke o očekivanom korišćenju proizvodnih resursa, uzimajući u obzir raspoloživost primarnih resursa i odgovarajuće scenarije projektovane potražnje i ponude operatoru prenosnog sistema (član 15 stav 3);
- 3) kao OPS, pored učešća u pripremi evropske procjene adekvatnosti resursa, ne sprovodi procjenu adekvatnosti resursa na nacionalnom nivou najmanje svakih pet godina (član 16 stav 1);
- 4) kao energetske subjekti ne dostave podatke neophodne za izradu nacionalne procjene adekvatnosti resursa dostave operatoru prenosnog sistema (član 16 stav 2);
- 5) kao OPS ne postupi po zahtjevu iz člana 22 stav 18 (član 22 stav 19);
- 6) kao OPS i operator distributivnog sistema ne izvještavaju Agenciju najmanje jednom godišnje o: nivou razvijenosti i efektivnosti tržišnih mehanizama redispečiranja objekata za proizvodnju električne energije, skladištenje energije i upravljanje potrošnjom; razlozima angažovanja, angažovanim količinama električne energije u MWh i vrsti proizvodnih objekata koji podliježu redispečiranju; mjerama preduzetim da bi se smanjila potreba za redispečiranjem naniže objekata za proizvodnju koja koriste

obnovljive izvore energije ili visokoefikasnu kogeneraciju u budućnosti, uključujući ulaganja u digitalizaciju mrežne infrastrukture i usluge kojima se povećava fleksibilnost (član 31 stav 7);

7)kao OPS i operator distributivnog sistema ne garantuju sposobnost prenosne mreže i distributivne mreže da prenose električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora ili visokoefikasne kogeneracije uz minimalno moguće redispečiranje, čime se ne sprečava operatoru da pri planiranju mreže uzme u obzir ograničeno redispečiranje kada je u mogućnosti da na transparentan način pokaže da je to ekonomski efikasnije i da ne prelazi 5% godišnje proizvedene električne energije u objektima koji koriste obnovljive izvore i koji su direktno povezani na njihovu mrežu; ne preduzmu odgovarajuće operativne mjere vezane za mrežu i tržište, kako bi se smanjilo redispečiranje električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora ili iz visokoefikasne kogeneracije; ne obezbijede da njihove mreže budu dovoljno fleksibilne, kako bi mogli njima da upravljaju (član 31 stav 9);

8)kao OPS koristi ograničavanje interkonektivnog kapaciteta koji će biti stavljen na raspolaganje učesnicima na tržištu, kao sredstvo za rješavanje zagušenja unutar sopstvene zone trgovanja ili kao sredstvo za upravljanje tokovima koji proizilaze iz transakcija unutar zona trgovanja, odnosno ne obezbijedi minimalni nivo raspoloživih kapaciteta za prekozonsku trgovinu za granice koje koriste (član 34 stav 23 tač. 1 i 2);

9)kao OPS, na transparentan i nediskriminatoran način, ponovo ne ponudi prenosni kapacitet čije korišćenje nije potvrđeno u skladu sa članom 34 stav 30 ovog zakona, i/ili ne kombinuje sve nominacije za prekogranični prenosom energije u suprotnim smjerovima preko zagušenog interkonektora ne kombinuje u mjeri u kojoj je to tehnički moguće, kako bi kapacitet bio iskorišćen u maksimalno mogućoj mjeri i/ili ne odobri zahtjev za prekogranični prenos električne energije koji umanjuje zagušenje u prenosnom sistemu, ako se tim prenosom ne ugrožava sigurnost sistema (član 34 stav 31);

10)kao OPS ne nadoknadi učesniku na tržištu gubitak prava na kapacitet, ako ne ispuni svoju obavezu obezbjeđenja utvrđenog prenosnog kapaciteta (član 34 stav 35);

11)kao OPS nema posebne bankarske račune na koje će se uplaćivati novčana sredstva po osnovu dodjele raspoloživih prekozonskih prenosnih kapaciteta (član 37 stav 3);

12)kao OPS, dio prihoda koji se ne koristi u skladu sa članom 37 st. 4 i 5 ovog zakona, ne čuva na računu iz člana 37 stav 3 ovog zakona i ne koristi kao rezervaciju za namjene iz člana 37 st. 4 i 5 ovog zakona u narednim regulatornim godinama (član 37 stav 6);

13)kao OPS ne planira korišćenje prihoda od zagušenja za period koji odgovara trajanju regulatornog perioda koji utvrđuje Agencija u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti (član 37 stav 8);

14)kao OPS ne dostavi Agenciji plan iz člana 37 stav 8 ovog zakona prilikom podnošenja zahtjeva za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti (član 37 stav 10);

15)kao OPS, do 15. februara do tekuće za prethodnu godinu, ne dostavi Agenciji izvještaj, na crnogorskom i engleskom jeziku, izvještaj koji sadrži podatke o: iznosu prikupljenih prihoda; prihodima korišćenim u skladu sa stavom 4 ovog člana, uključujući konkretne projekte za koje je prihod korišćen; iznosu sredstava iz člana 37 stav 6 ovog zakona; i stanju na računu iz člana 37 stav 3 ovog zakona na početku prethodne godine (član 37 stav 12);

16)kao OPS električne energije, ne sarađuje preko ENTSO za električnu energiju sa drugim operatorima prenosnog sistema radi promovisanja funkcionisanja unutrašnjeg

tržišta električne energije i prekozonske trgovine i obezbjeđivanja optimalnog upravljanja, koordinisanog rada i odgovarajućeg tehničkog razvoja crnogorskog i evropskih prenosnih sistema električne energije (član 38 stav 1);

17)kao OPS električne energije, ne uspostavlja regionalnu saradnju u okviru regiona kojem pripada u skladu sa ovim zakonom, u mjeri u kojoj je to moguće, u okviru ENTSO za električnu energiju i promoviše operativne dogovore na regionalnom nivou radi obezbjeđenja optimalnog upravljanja sistemom, razvoja razmjene električne energije, integracije mehanizama balansiranja sistema i obezbjeđenja systemske rezerve, kao i koordinisane dodjele prekozonskih kapaciteta pod jednakim uslovima na tržišnim principima, uzimajući u obzir značaj kratkoročne dodjele prekozonskih kapaciteta u okviru energetske transakcija (član 40 stav 1);

18)kao energetski subjekat, koji obavlja djelatnost snabdijevanja, prenosa, skladištenja, distribucije gasa, upravljanja postrojenjem i trgovine na veliko i snabdijevanjem TPG, radi obezbjeđenja sigurnog snabdijevanja gasom, ne sprovodi jasno definisanje i podjelu odgovornosti između subjekata za gas u pogledu preventivnih aktivnosti i mjera u slučaju poremećaja snabdijevanja (član 41 stav 1 tačka 2);

19)kao OPS ne prijavi detaljne razloge regionalnom koordinacionom centru i operatorima prenosnog sistema u okviru regiona rada sistema (član 44 stav 3);

20)kao OPS bez odlaganja ne dostavi obrazloženje za odluku da ne postupi po preporuci iz člana 44 stav 5 ovog zakona regionalnom koordinacionom centru i drugim operatorima prenosnog sistema u regionu rada sistema (član 44 stav 6);

21)kao OPS ne uspostavi organizacionu strukturu regionalnih koordinacionih centara radi izvršavanja zadataka iz člana 42 stav 1 ovog zakona (član 46 stav 1);

22)kao OPS ne uključi neophodne mjere za pokriće odgovornosti u vezi sa sprovođenjem zadataka regionalnih koordinacionih centara (član 46 stav 3);

23)kao OPS, ne plati naknadu troškova za korišćenje prenosne infrastrukture drugih operatora prenosnih sistema za potrebe korisnika sistema u Crnoj Gori (član 47 stav 3);

24)kao OPS ne objavi procjene raspoloživog prenosnog kapaciteta za svaki dan, navodeći sve raspoložive kapacitete prenosa koji su već rezervisani, na centralnoj platformi ENTSO za električnu energiju na kojoj se objavljuju podaci od značaja za tržište električne energije (član 49 stav 5);

25)kao OPS ne objavi podatke o ukupnoj prognozi i stvarnoj potrošnji električne energije, o raspoloživosti i stvarnoj proizvodnji i potrošnji, o raspoloživosti i korišćenju mreža i interkonekcija, o balansnoj snazi i raspoloživosti kapaciteta za balansiranje, na centralnoj platformi ENTSO za električnu energiju na kojoj se objavljuju podaci od značaja za tržište električne energije (član 49 stav 7);

26)kao proizvođač električne energije koji posjeduje ili upravlja proizvodnim sredstvima, gdje bar jedna proizvodna jedinica ima instalisanu snagu od najmanje 250 MW, ili čiji portfolio čini najmanje 400 MW snage proizvodnih jedinica, ne stavi na raspolaganje Agenciji, organu nadležnom za zaštitu konkurencije i Sekretarijatu, sve podatke za period od pet godina, po satu po postrojenju koji su neophodni za verifikaciju svih operativnih dispečerskih odluka i ponašanja pri trgovanju na berzama električne energije, aukcijama za interkonekciju, tržištima za balansiranje i pomoćne usluge i vanberzanskim tržištima (član 49 stav 10);

27)kao OPS redovno ne razmjenjuje podatke o mreži i tokovima snaga sa svakim operatorom prenosnog sistema u sinhronoj oblasti (član 49 stav 12);

28)kao energetski subjekat koji posjeduje ili upravlja proizvodnim jedinicama električne energije, ne stavi na raspolaganje operatoru prenosnog sistema podatke o instalisanim jedinicama, planiranoj i ostvarenoj proizvodnji, planiranom i ostvarenom

prekidu proizvodnje i druge podatke o proizvodnim jedinicama od značaja za utvrđivanje pouzdanosti sistema (član 50 stav 1 tačka 1);

29) kao operator distributivnog sistema ne stavi na raspolaganje operatoru prenosnog sistema podatke o planiranoj i ostvarenoj distributivnoj potrošnji i druge podatke o potrošnji krajnjih kupaca od značaja za uspostavljanje pouzdanosti sistema (član 50 stav 1 tačka 2);

30) kao potrošač električne energije snage veće od 100 MW, ne stavi na raspolaganje operatoru prenosnog sistema podatke o planiranoj i ostvarenoj potrošnji i prekidima u radu, kao i druge podatke od značaja za utvrđivanje pouzdanosti sistema (član 50 stav 1 tačka 3);

31) kao energetska subjekat koji vrši dodjelu kapaciteta ne stavi na raspolaganje operatoru prenosnog sistema podatke o procijenjenim i ponuđenim prekozonskim prenosnim kapacitetima sa ostvarenim cijenama i prihodima po osnovu upravljanja zagušenjima (član 50 stav 1 tačka 4);

32) kao subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije ili gasa ne stavi na raspolaganje operatoru prenosnog sistema podatke od značaja za obezbjeđenje balansne energije i cijene odstupanja (član 50 stav 1 tačka 5);

33) kao OPS, bez odlaganja, ne obradi i ne proslijedi podatke iz člana 50 st. 1 i 2 ovog ENTSO za električnu energiju, radi objavljivanja (član 50 stav 4);

34) kao zainteresovana strana u energetskom sektoru se ne pridržava pojedinačne odluke koja joj je upućena i odluke koja je za nju obavezujuća koju je donio ili odobrio ACER (član 63 stav 2);

35) kao OPS ne obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima (član 68 stav 1);

36) kao OPS ne izradi i predloži na odobrenje Agenciji ili drugom nadležnom organu, nacionalne TCM-ove u skladu sa ovim zakonom (član 69 stav 3);

37) kao NEMO ne prima naloge od učesnika na tržištu; ne uparuje i ne dodjeljuje naloge u skladu sa rezultatima jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta; ne objavljuje cijene koje su rezultat trgovanja na jedinstvenom dan-unaprijed i unutar dnevnog tržištu; ne vrši finansijska poravnanja; ne vrši plaćanja na osnovu ugovora koji se odnose na trgovanja u skladu sa relevantnim sporazumima sa učesnicima i propisima (član 72 stav 1);

38) kao NEMO, koji je imenovan u skladu sa članom 74 ovog zakona, ne primjenjuje pravila trgovanja ugovorne strane ili države članice u kojoj nudi usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima, bez obaveze imenovanja u toj ugovornoj strani ili državi članici (član 74 stav 5);

39) kao NEMO, koji je imenovan na osnovu javnog poziva iz člana 74 stav 1 ovog zakona, najmanje dva mjeseca prije početka sprovođenja aktivnosti jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutar dnevnog tržišta na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice o tome ne obavijesti nadležni organ te ugovorne strane ili države članice (član 74 stav 6);

40) kao NEMO koji je imenovan u drugoj ugovornoj strani ili državi članici, a koji nudi usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima u Crnoj Gori, u slučaju iz člana 74 stav 7 ovog zakona, ne primjenjuje pravila za funkcionisanje berzanskog tržišta donijeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti, ne mora da bude imenovan kao NEMO od strane Vlade u skladu sa ovim zakonom (član 74 stav 8);

41) kao NEMO, radi obezbjeđenja ispunjenosti uslova iz člana 76 stav 1 tač. 4 i 5 ovog zakona, za promjenu vlasničke strukture, ne traži odobrenje Vlade, koja odluku donosi uz prethodno mišljenje Agencije (član 76 stav 3);

- 42)kao OPS radi povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta električne energije, ne sprovodi aktivnosti iz člana 78 stav 1 tač 1 do 11 ovog zakona (član 78 stav 1);
- 43)kao OPS i NEMO redovno ne informišu Agenciju, Regulatorni odbor i ACER o napretku izrade predloga regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona (član 79 stav 9);
- 44)kao OPS i/ili NEMO Agenciji ne dostave izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva (član 83 stav 4);
- 45)kao OPS i/ili NEMO ne postupe po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva (član 83 stav 9);
- 46)kao OPS i/ili NEMO u slučaju iz člana 84 stav 3 alineja 2 ovog zakona Agenciji ne dostave izmijenjene predloge nacionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva (član 84 stav 4);
- 47)kao OPS i/ili NEMO na svojoj internet stranici ne objave odobrene regionalne i nacionalne TCM-ove iz člana 79 st. 3, 4 i 5 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti (član 85 stav 5);
- 48)kao OPS ne primjenjuje metodologiju za dostavljanje informacija o proizvodnji i opterećenju iz člana 78 stav 1 tačka 3 ovog zakona (član 90 stav 1);
- 49) kao OPS u najvećoj mogućoj mjeri ne usklađuje način izrade pojedinačnih modela mreže (član 92 stav 4);
- 50)kao OPS ne navede sve potrebne podatke u pojedinačnom modelu mreže, da bi omogućio analize tokova aktivne i reaktivne snage i napona u stacionarnom stanju (član 92 stav 5);
- 51)kao OPS, u slučaju iz člana 93 stav 7 ovog zakona, ne utvrdi predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta baziran na tokovima snaga za dan-unaprijed ili unutardnevni vremenski okvir (član 93 stav 8);
- 52)kao OPS ne uzme u obzir granice operativne sigurnosti i nepredviđene događaje koji se koriste u analizi sigurnosti rada sistema (član 96 stav 1);
- 53)kao OPS ne preispita kvalitet podataka dostavljenih u proračunu kapaciteta svake druge godine u okviru dvogodišnjeg izvještaja o proračunu i dodjeli kapaciteta pripremljenog u skladu sa članom 104 ovog zakona (član 100 stav 2);
- 54) kao OPS ne izradi pojedinačni model mreže za svaki vremenski period proračuna kapaciteta u skladu sa članom 92 ovog zakona, u cilju spajanja pojedinačnih modela mreže u zajednički model mreže (član 101 stav 3);
- 55)kao OPS ne dostavi operatoru prenosnog sistema nadležnom za spajanje pojedinačnih modela mreže u zajednički model mreže, najpouzdanije procjene za svaki pojedinačni model mreže (član 101 stav 4);
- 56)kao OPS ne dostavlja koordinatoru proračuna kapaciteta i drugim operatorima prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta, za svaki vremenski period proračuna kapaciteta, informacije iz člana 102 stav 1 tač. 1 do 6 ovog zakona (član 102 stav 1);
- 57)kao OPS u saradnji sa susjednim operatorima prenosnog sistema ne dostavlja i ne potvrđuje podatke na zahtjev regionalnih koordinacionih centara (član 102 stav 13);
- 58)kao OPS ne potvrđuje rezultate regionalnog proračuna kapaciteta za svoje granice zone trgovanja ili kritične elemente mreže u skladu sa članom 99 ovog zakona (član 103 stav 1);
- 59)kao OPS ne dostavlja potvrdu kapaciteta i ograničenja prilikom dodjele nadležnim koordinatorima proračuna kapaciteta i drugim operatorima prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta (član 103 stav 2);

60)kao OPS ne dostavlja potvrđene prekozonske kapacitete i ograničenja prilikom dodjele (stav 103 član 3);

61)kao OPS ne izradi metodologiju i pretpostavke koje će se koristiti u postupku preispitivanja, kao i da ne predloži alternativne konfiguracije zona trgovanja za ocjenjivanje (član 105 stav 6 tačka 1);

62)kao OPS ne ocjenjuje i ne upoređuje postojeću konfiguraciju zona trgovanja i svaku alternativnu konfiguraciju zona trgovanja primjenom kriterijuma iz člana 106 ovog zakona, ne sprovodi javnu raspravu i organizuje radionicu o predlozima alternativne konfiguracije zona trgovanja u odnosu na postojeću konfiguraciju zona trgovanja, uključujući rokove za sprovođenje, osim ako konfiguracija zona trgovanja ima zanemarljiv uticaj na kontrolne oblasti susjednih operatora prenosnog sistema, ne dostavlja Vladi i Agenciji zajednički predlog za zadržavanje ili izmjenu konfiguracije zona trgovanja, u roku od 15 mjeseci od donošenja odluke o pokretanju preispitivanja (član 105 stav 6 tačka 2);

63)kao OPS ne izradi predlog zajedničke metodologije za koordinisani redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru (član 107 stav 1);

64) kao OPS ne pripremi izvještaj, koji je predmet javne rasprave, o ocjeni postepenog usaglašavanja i usklađivanja mehanizama i sporazuma iz člana 107 stav 5 ovog zakona uključujući predloge (član 107 stav 6);

65)kao OPS ne usaglasi angažovanje resursa za redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru, uzimajući u obzir njihov uticaj na operativnu sigurnost i ekonomsku efikasnost, i preduzima jednostrane ili neusaglašene mjere redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru od prekograničnog značaja (član 107 stav 8);

66)kao NEMO ne primjenjuje algoritam za cjenovno povezivanje tržišta i uparivanja kontinuiranog trgovanja, u saradnji sa NEMO-ima drugih država (član 108 stav 1);

67)kao OPS ne provjerava usklađenost rezultata algoritma za cjenovno povezivanje tržišta sa prekozonskim kapacitetom i ograničenjima prilikom dodjele (član 110 stav 4);

68)kao NEMO ne obezbijedi tačnost i efikasnost rezultata dobijenih iz algoritma za jedinstveno cjenovno povezivanje tržišta, u saradnji sa NEMO-ima drugih država (član 110 stav 3);

69)kao NEMO ne obezbijedi da su nalozi u vezi sa proizvodima koji se mogu uzeti u obzir prilikom trgovine električnom energijom uneseni u algoritam za cjenovno povezivanje tržišta, izraženi u eurima i da imaju obilježje tržišnog vremena (član 111 stav 1);

70)kao NEMO ne obezbijedi da algoritam za cjenovno povezivanje tržišta prihvati naloge u vezi sa proizvodima iz člana 111 stav 1 ovog zakona, koji obuhvataju jednu tržišnu vremensku jedinicu i više tržišnih vremenskih jedinica (član 111 stav 2);

71)kao NEMO svake druge godine, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, se ne konsultuje sa učesnicima na tržištu, operatorom prenosnog sistema i operatorima prenosnog sistema drugih država, regulatornim organima (član 111 stav 3);

72)kao NEMO i OPS u saradnji sa NEMO-ima i operatorima prenosnog sistema drugih država, ne primjenjuju maksimalne i minimalne cijene iz člana 79 stav 1 tačka 9 ovog zakona (član 112);

73)kao OPS ne pripremi predlog zajedničke metodologije za proračun planiranih razmjena koje su rezultat jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta (član 114 stav 1);

74)kao OPS ne pripremi predlog pouzdanih i blagovremenih rezervnih postupaka u cilju efikasne, transparentne i nediskriminatorne dodjele kapaciteta, ako se postupkom jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta ne mogu dobiti rezultati (član 115 stav 1);

75)kao OPS ne izradi predlog dodjele prekozonskog kapaciteta i drugih potrebnih aranžmana za zonu trgovanja u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema, NEMO-ima i operatorima interkonektora, ako u zoni trgovanja kojoj pripada Crna Gora postoji interkonektor kojim ne upravlja OPS ili sertifikovani operatori prenosnog sistema drugih država ili više od jednog NEMO-a (član 116 stav 1);

76)kao NEMO, ako obavlja aktivnosti operatora tržišnog povezivanja, ne dostavlja rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta (član 119 stav 1 tač. 1 i 2);

77) kao NEMO ne provjerava da li su rezultati jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta iz algoritma za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 109 stav 2 tačka 3 ovog zakona proračunati u skladu sa nalogima (član 119 stav 3);

78)kao NEMO, bez odlaganja, ne obavještava učesnike na tržištu o statusu izvršenja njihovih naloga (član 119 stav 4);

79)kao OPS kao subjekat odgovoran za proračun planirane razmjene dužan ne vrši proračun planirane razmjene između zona trgovanja za svaku tržišnu vremensku jedinicu u skladu sa metodologijom iz člana 114 ovog zakona, i/ili ne obavještava nadležne NEMO-e, centralne ugovorne strane, agente za prenos i operatore prenosnog sistema o usaglašenim planiranim razmjenama (član 120 stav 1);

80)kao NEMO, koji obavlja funkciju operatora tržišnog povezivanja nije u mogućnosti da u roku dostavi dio ili sve rezultate algoritma iz člana 121 stav 1 ovog zakona, ne obavijesti operatore prenosnog sistema odmah nakon utvrđivanja rizika (član 121 stav 2);

81)kao NEMO, koji obavlja funkciju operatora tržišnog povezivanja, bez odlaganja, ne objavi obavještenje za učesnike na tržištu o sprovođenju rezervnih postupaka (član 121 stav 3);

82)kao NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, u okviru funkcionisanja operatora tržišnog povezivanja, ne obezbijedi da se algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja dobiju najmanje sljedeći rezultati: status izvršenja naloga i cijene po trgovanju i jedinstvena neto pozicija za svaku zonu trgovanja i tržišnu vremensku jedinicu na unutardnevnom tržištu (član 123 stav 1);

83)kao NEMO ne obezbijedi tačnost i efikasnost rezultata dobijenih algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja (član 123 stav 2);

84)kao NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, ne obezbijedi usklađenost naloga dobijenih kao rezultat proizvoda iz člana 124 stav 1 ovog zakona, sa karakteristikama prekozonskog kapaciteta, pri čemu se omogućava istovremeno uparivanje (član 124 stav 2);

85)kao NEMO ne obezbijedi da algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja prihvati naloge koji obuhvataju jednu tržišnu vremensku jedinicu i više tržišnih vremenskih jedinica (član 124 stav 3);

86)kao NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, svake druge godine se ne konsultuje sa učesnicima na tržištu, operatorima prenosnog sistema, regulatornim organima (član 124 stav 4);

87)kao NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, ne primjenjuje maksimalne i minimalne cijene iz člana 79 stav 1 tačka 9 ovog zakona (član 125);

88)kao OPS ne primjenjuje jedinstvenu metodologiju za određivanje cijene unutardnevnog prekozonskog kapaciteta iz člana 79 stav 1 tačka 10 ovog zakona, koja odražava zagušenje na tržištu na bazi realnih naloga (član 126 stav 1);

89)kao NEMO, bez odlaganja, ne objavi obavještenje iz člana 128 stav 4 ovog zakona člana radi informisanja učesnika na tržištu (član 128 stav 5);

90)kao NEMO ne dostavi naloge za određenu tržišnu vremensku jedinicu za jedinstveno uparivanje odmah nakon prijema naloga od strane učesnika na tržištu (član 129 stav 6);

91)kao NEMO koji obavlja aktivnosti operatora tržišnog povezivanja ne dostavlja NEMO-ima drugih država, rezultate o statusu izvršenja naloga i cijena po trgovanju u skladu sa članom 123 stav 1 tačka 1 ovog zakona, operatorima prenosnih sistema rezultate jedinstvene neto pozicije u skladu sa članom 123 stav 1 tačka 2 ovog zakona (član 130 stav 1);

92)kao NEMO, u slučaju da nije u mogućnosti da dostavi rezultate algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja iz člana 130 stav 1 tačka 1 ovog zakona, zbog razloga van njegove odgovornosti, o tome ne obavijesti NEMO-e drugih država (član 130 stav 2);

93)kao NEMO, u slučaju da nije u mogućnosti da dostavi rezultate algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja iz člana 130 stav 1 tačka 2 ovog zakona, zbog razloga van njegove odgovornosti, o tome ne obavijesti operatore prenosnog sistema i subjekte odgovorne za proračun planiranih razmjena drugih država, bez odlaganja (član 130 stav 3);

94)kao NEMO ne obavijesti učesnike na tržištu u slučaju nemogućnosti dostavljanja rezultata iz člana 130 st. 2 i 3 ovog zakona i, bez odlaganja, im ne dostavi potrebne informacije radi sprovođenja aktivnosti iz člana 134 i člana 139 stav 3 ovog zakona (član 130 stav 4);

95)kao NEMO, relevantnim učesnicima na tržištu, ne objavi, najmanje, status izvršenja naloga i cijene po trgovanju dobijene algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja u skladu sa članom 123 stav 1 tačka 1 ovog zakona (član 132 stav 1);

96)kao NEMO ne obezbijedi da informacije o sakupljenim ostvarenim količinama i cijenama budu javno dostupne u odgovarajućem lako dostupnom formatu zapisa i to najmanje pet godina od sprovedenog uparivanja naloga iz člana 132 stav 1 ovog zakona (član 132 stav 2);

97)kao OPS ne primjenjuje rok za garantovanje validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed, koji ne smije biti kraći od 30 minuta prije vremena zatvaranja trgovanja na dan-unaprijed tržištu (član 135);

98)kao OPS na svojoj internet stranici ne objavi obavještenje o višoj sili i njenoj prirodi odnosno o nastaloj vanrednoj situaciji, kao i o njihovom očekivanom trajanju (član 138 stav 3);

99)kao OPS ne dostavi obavještenje direktno ugovornim stranama koje su nosioci prava prekozonskog kapaciteta za određeni tržišni vremenski period (član 138 stav 5);

100)kao OPS ne izvrši naknadu troškova ili ne obezbijedi naknadu za period trajanja vanredne situacije ili više sile (član 138 stav 6);

101)kao OPS ne preduzme radi ograničenja posljedica i trajanja više sile ili vanredne situacije (član 138 stav 7);

102)kao OPS ne pripremi predlog zajedničke metodologije za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru, najkasnije 16 mjeseci od dana donošenja odluke o regionima za proračun kapaciteta (član 140 stav 1);

103)kao OPS, NEMO i subjekti ovlašćeni u skladu sa članom 146 ovog zakona, na zahtjev Agencije ne dostave informacije potrebne za ocjenu opravdanosti troškova iz člana 141 st. 2 i 3 ovog zakona, i to u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva (član 141 stav 4);

104)kao NEMO ne učestvuje u podjeli sljedećih troškova: zajedničkih, regionalnih i nacionalnih troškova uspostavljanja, ažuriranja ili daljeg razvoja algoritma za cjenovno povezivanje tržišta i povezivanja u jedinstveno dan-unaprijed tržište; zajedničkih, regionalnih i nacionalnih troškova uspostavljanja, ažuriranja ili daljeg razvoja algoritma za uparivanje pri kontinuiranom trgovanju i povezivanja u jedinstveno unutarдневно tržište; zajedničkih, regionalnih i nacionalnih troškova upravljanja jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutarдневноg tržišta (član 142 stav 1);

105)kao OPS ne dostavi Agenciji obrazloženi predlog svog procentualnog učešća u pokrivanju troškova i izdataka iz člana 142 stav 2 ovog zakona uz projekciju dostavljenu od strane NEMO-a, u roku od dva mjeseca od dana prijema projekcije (član 142 stav 3);

106)kao OPS ne snosi troškove dostavljanja ulaznih podataka za postupak proračuna kapaciteta (član 144 stav 1);

107)kao OPS ne snosi troškove spajanja pojedinačnih modela mreže i u regionu za proračun kapaciteta snosi troškove uspostavljanja i rada koordinatora za proračun kapaciteta (član 144 stav 2);

108)kao OPS ne dostavlja redovno informacije Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u o napretku izrade predloga regionalnih TCM-ova iz člana 149 stav 3 ovog zakona (član 150 stav 4);

109)kao OPS ne dostavi Agenciji izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva (član 154 stav 4);

110)kao OPS ne postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva (član 154 stav 9);

111)kao OPS ne postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva (član 154 stav 9);

112)kao OPS ne objavi na svojoj internet stranici objavi odobrene regionalne TCM-ove iz člana 150 stav 3 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti (član 155 stav 5);

113)kao OPS u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država ne utvrdi u roku od šest mjeseci od donošenja metodologije za proračun kapaciteta u skladu sa članom 93 stav 2 ovog zakona, za region na koji se proračun kapaciteta odnosi, predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta za dugoročne vremenske okvire (član 161 stav 1);

114)kao OPS ne obezbijedi da te remedijalne mjere budu tehnički raspoložive u realnom vremenu i da ispunjavaju zahtjeve iz člana 98 ovog zakona (član 165);

115)kao OPS u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, najkasnije do dostavljanja metodologije za proračun kapaciteta iz člana 161 ovog zakona ne utvrdi predlog metodologije za raspodjelu dugoročnog prekozonkog kapaciteta za različite dugoročne vremenske okvire za region na koji se proračun kapaciteta odnosi (član 167 stav 1);

116)kao OPS u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta u kojem se primjenjuje analiza sigurnosti zasnovana na više scenarija, u skladu sa članom 161 ovog zakona, ne primjenjuje zajednički skup scenarija utvrđenih u skladu sa članom 91 ovog zakona, a koji će se koristiti u zajedničkom modelu mreže za svaki vremenski okvir proračuna dugoročnog kapaciteta (član 168);

117)kao OPS ne primjenjuje zahtjeve utvrđene propisom iz člana 92 ovog zakona, prilikom izrade pojedinačnog modela mreže za dugoročni vremenski okvir proračuna kapaciteta za region na koji se proračun odnosi, u kome se koristi analiza sigurnosti zasnovana na više scenarija u skladu sa članom 161 ovog zakona (član 169);

118)kao OPS ne izradi operativna pravila za dugoročne vremenske okvire proračuna kapaciteta, kojima se dopunjuju pravila za spajanje pojedinačnih modela mreže u skladu sa članom 92 ovog zakona (član 170 stav 1);

119)kao OPS ne proračunava dugoročne prekozonске kapacitete za region za proračun kapaciteta za koji je nadležan (član 170 stav 2);

120)kao OPS ne izradi operativna pravila za dugoročne vremenske okvire kojima se dopunjavaju pravila za rad koordinatora proračuna kapaciteta u skladu sa ovim zakonom, najkasnije šest mjeseci nakon donošenja metodologije za proračun kapaciteta za dugoročne vremenske okvire u skladu sa članom 161 ovog zakona (član 170 stav 3);

121)kao OPS ne utvrdi i ne koordinira ograničenja dodijeljenih dugoročnih prekozonskih kapaciteta, najkasnije 48 časova prije dana isporuke električne energije (član 174 stav 1);

122)kao OPS, u regionu za proračun kapaciteta ne sprovede postupak proračuna kapaciteta za dan-unaprijed i unutardnevni vremenski okvir u skladu sa članom 102 ovog zakona (član 174 stav 2);

123)kao OPS, u slučaju potrebe za ograničenjem dodijeljenog dugoročnog prekozonskog kapaciteta, ne dostavi koordinatoru za proračun kapaciteta zahtjev za pokretanje koordinisanog proračuna ograničenja, sa potrebnim informacijama (član 174 stav 3);

124)kao OPS ne potvrdi korigovanu vrijednost prekozonskog kapaciteta na granicama zone trgovanja ili na kritičnim mrežnim elementima u skladu sa članom 173 ovog zakona (član 174 stav 5);

125)kao OPS, za potrebe izrade dvogodišnjeg izvještaja o proračunu i dodjeli kapaciteta koji priprema ENTSO za električnu energiju, ne koristi statističke pokazatelje i pokazatelje kvaliteta u skladu sa ovim zakonom (član 175);

126)kao OPS ne obezbijedi usaglašenost rezultata aukcije sa ulaznim podacima koji su dostavljeni regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu u skladu sa članom 178 stav 1 ovog zakona (član 178 stav 4);

127)kao OPS ne pripremi odgovarajuće prekozonске proizvode za smanjenje rizika i dostavi ih Agenciji na odobrenje najkasnije šest mjeseci od dana dostavljanja zahtjeva Agencije, ako Agencija odluči da operator prenosnog sistema postupi u skladu sa zahtjevom iz člana 179 stav 3 tačka 2 ovog zakona (član 179 stav 4);

128)kao OPS, učesnicima na tržištu ne nudi dugoročna prava prenosa preko regionalne platforme za dodjelu iz člana 197 ovog zakona i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu, najmanje na godišnjem i mjesečnom nivou (član 180 stav 2);

129)kao OPS, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta u kojem se dodjeljuju dugoročna prava prenosa, ne pripremi predlog regionalnog koncepta dugoročnih prava prenosa koja će nuditi na svakoj granici zone trgovanja unutar regiona za proračun kapaciteta (član 180 stav 4);

130)kao OPS, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, dužan je da pripremi predlog regionalnog koncepta dodjele dugoročnih prava prenosa koja će se nuditi na svakoj granici zone trgovanja unutar regiona za proračun kapaciteta, najkasnije šest mjeseci od donošenja odluke Agencije iz člana 179 stav 1 ovog zakona (član 180 stav 5);

131)kao OPS, prilikom preispitivanja dugoročnih prava prenosa ne procjenjuje ponuđena dugoročna prava prenosa uzimajući u obzir elemente iz člana 180 stav 7 ovog zakona; ne predlaže, ako je potrebno, alternativna dugoročna prava prenosa uzimajući u obzir rezultat procjene iz člana 180 stav 7 tačka 1 ovog zakona; ne sprovodi javnu raspravu u skladu sa članom 155 ovog zakona (član 180 stav 12);

132)kao OPS izdaje i primjenjuje fizička prava prenosa na granicama zone trgovanja, a ne omogućujući nosiocima fizičkih prava prenosa i/ili njihovim partnerima da nominuju svoje planove razmjene električne energije (član 185 stav 1);

133)kao OPS ne usklađuje pravila nominacije na svim granicama zone trgovanja na kojima se primjenjuju fizička prava prenosa (član 185 stav 5);

134)kao OPS ne obezbijedi da se potvrđena raspodjela dugoročnog prekozonskog kapaciteta dostavi regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu prije objavljivanja specifikacije aukcije iz člana 188 ovog zakona (član 187);

135)kao OPS, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, ne sprovode rezervne postupke iz člana 191 ovog zakona, u slučaju da regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu ne može objaviti specifikaciju aukcije ili ne može dostaviti dio ili sve rezultate dugoročne dodjele kapaciteta u roku utvrđenom usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona (član 195 stav 1);

136)kao OPS ne objavi, preko regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu, informacije iz člana 196 stav 1 ovog zakona u skladu sa vremenskim planom utvrđenim u specifikaciji aukcije i propisom kojim se uređuje dostavljanje i objavljivanje podataka od značaja za tržište električne energije (član 196 stav 2);

137)kao OPS, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, ne obezbijedi da regionalna platforma za dodjelu funkcioniše i ispunjava zahtjeve u pogledu funkcionisanja iz člana 198 ovog zakona, u roku od 12 mjeseci od odobrenja predloga za zajedničke zahtjeve i uspostavljanja regionalne platforme za dodjelu (član 197 stav 1);

138)kao OPS, za interkonekcije između ugovornih strana i država članica, u saradnji sa operatorom prenosnog sistema države članice, ne zaključi bilateralni sporazum kojim će se utvrditi da li će dugoročnu dodjelu kapaciteta za određenu interkonekciju vršiti preko jedinstvene platforme za dodjelu ili regionalne platforme za dodjelu uspostavljene u skladu sa članom 197 ovog zakona (član 197 stav 5);

139)kao OPS u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, ne dostavi Agenciji predlog za zajedničke zahtjeve i uspostavljanje regionalne platforme za dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta (član 198 stav 1);

140)kao OPS, ograniči dugoročna prava prenosa, a o tome ne obavijesti Agenciju i ne objavi razloge koji su doveli do ograničenja (član 202 stav 2);

141)kao OPS, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema iz člana 206 stav 1 ovog zakona, ne donese metodologiju za raspodjelu troškova iz člana 206 stav 1 ovog zakona, koji moraju biti opravdani, efikasni, srazmjerni i zasnovani na principima iz ovog zakona (član 206 stav 2);

142)kao OPS, na zahtjev Agencije, ne dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz člana 208 stav 1 ovog zakona, u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva (član 208 stav 4);

143)kao OPS, prije delegiranja aktivnosti u skladu sa članom 209 st. 1, 2 i 3 ovog zakona, OPS sa trećom stranom ne zaključi sporazum o povjerljivosti podataka (član 209 stav 4);

144)kao OPS u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, redovno ne dostavlja informacije Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u o napretku izrade predloga regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog člana (član 212 stav 6);

145)kao OPS, Agenciji ne dostavi izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva u slučaju iz člana 216 stav 3 alineja 2 ovog zakona (član 216 stav 4);

146)kao OPS ne postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva (član 216 stav 9);

147)kao OPS, Agenciji ne dostavi izmijenjene predloge nacionalnih TCM-ova, u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva, u slučaju iz člana 217 stav 2 alineja 2 ovog člana (član 217 stav 3);

148)kao OPS ne postupi po zahtjevu iz člana 217 stav 6 ovog zakona (član 217 stav 7);

149)kao OPS odnosno subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, na svojoj internet stranici, ne objavi odobrene regionalne i nacionalne TCM-ove iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti (član 218 stav 6);

150)kao OPS, na zahtjev Agencije ne dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz člana 219 stav 1, u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva (član 219 stav 3);

151)kao OPS ne objavi informacije iz člana 222 stav 3 tač. 1 do 12, čim one postanu dostupne (član 222 stav 3);

152)kao OPS ne objavi informacije iz člana 222 stav 3 ovog zakona, u zajednički dogovorenom ili usklađenom formatu preko centralne platforme ENTSO za električnu energiju (član 222 stav 6);

153)kao OPS, prije delegiranja, ne obezbijedi da su zaključeni odgovarajući sporazumi u skladu sa obavezama u pogledu povjerljivosti (član 223 stav 3);

154)kao OPS, nakon delegiranja svih ili dijela dužnosti trećoj strani iz člana 223 stav 1 ovog zakona, o tome ne obavijesti Agenciju i ne objavi odluku o delegiranju na svojoj internet stranici (član 223 stav 4);

155)kao OPS ne primjenjuje samostalni dispečerski model za utvrđivanje rasporeda proizvodnje i potrošnje (član 224 stav 2);

156)kao operator distributivnog sistema, operatoru prenosnog sistema, ne dostavi sve potrebne informacije za poravnanje odstupanja u skladu sa članom 228 ovog zakona (član 225 stav 2);

157)kao operator distributivnog sistema ne obavijesti operatora prenosnog sistema o svim ograničenjima određenim u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, koja mogu uticati na zahtjeve utvrđene u ovom zakonu (član 225 stav 5);

158)kao OPS ne utvrdi i ne dostavi Agenciji na odobravanje predlog uslova za pružaoce usluge balansiranja (član 228 stav 1);

159)kao OPS, prilikom izrade predloga uslova i odredbi za pružaoce usluge balansiranja i balansno odgovorne subjekte, ne koordinira sa operatorima prenosnog sistema i operatorima distributivnog sistema na koje ti uslovi mogu uticati; ne poštuje okvire za uspostavljanje evropskih platformi za razmjenu balansne energije i proces netovanja odstupanja u skladu sa članom 212, i čl. 229 do 232 ovog zakona; ne uključi druge operatore distributivnog sistema i zainteresovane strane u kompletni proces izrade predloga, uzimajući u obzir njihove stavove ne dovodeći u pitanje javnu raspravu iz člana 218 ovog zakona (član 228 stav 4);

160)kao OPS ne prati da li se ispunjavanju zahtjevi utvrđeni uslovima i odredbama za balansiranje unutar svoje zone planiranja razmjene (član 228 stav 8);

161)kao OPS koji vrši proces zamjene rezerve preko evropske platforme za razmjenu energije iz zamjenskih rezervi, uspostavljene u skladu sa članom 212 ovog zakona, ne dostavi sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za zamjenske rezerve i ne razmjenjuje sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za zamjenske rezerve, osim neraspoloživih ponuda iz člana 238 stav 20 ovog zakona (član 229 stav 1);

162)kao OPS, u najvećoj mogućoj mjeri, ne koristi platformu iz člana 229 stav 1 ovog zakona, da zadovolji sve svoje potrebe za balansnom energijom iz zamjenske rezerve (član 229 stav 2);

163)kao OPS, preko evropske platforme za razmjenu energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom, uspostavljene u skladu sa članom 212 ovog zakona, ne dostavlja sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom i ne razmjenjuje sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom, osim neraspoloživih ponuda iz člana 238 stav 20 ovog zakona (član 230 stav 1);

164)kao OPS, u najvećoj mogućoj mjeri ne koristi platformu iz člana 230 stav 1 ovog zakona, da zadovolji sve svoje potrebe za balansnom energijom iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom (član 230 stav 2);

165)kao OPS, preko evropske platforme za razmjenu energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom, uspostavljenoj u skladu sa članom 212 ovog zakona, ne dostavlja sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom i ne razmjenjuje sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom, osim neraspoloživih ponuda iz člana 238 stav 20 ovog zakona (član 231 stav 1);

166)kao OPS, u najvećoj mogućoj mjeri ne koristi platformu iz člana 231 stav 1 ovog člana, da zadovolji sve svoje potrebe za balansnom energijom iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom (član 231 stav 2);

167)kao OPS koji sprovodi proces obnavljanja nazivne frekvencije u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, ne koristi evropsku platformu uspostavljenu u skladu sa članom 212 ovog zakona, u sprovođenju procesa razmjene odstupanja, najmanje za sinhronu oblast kontinentalne Evrope (član 232);

168)kao OPS, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, ne uskladi rok za dostavljanje ponude balansne energije za standardne proizvode sa rokom za dostavljanje ponude balansne energije na nivou Zajednice (član 234 stav 1);

169)kao OPS ne primjenjuje listu standardnih proizvoda za balansni kapacitet iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije i zamjenskih rezervi iz člana 234 ovog zakona (član 235 stav 3);

170)kao OPS ne obezbijedi rezervne postupke u slučaju neuspješno sprovedenih postupaka iz člana 237 st. 2 i 3 ovog zakona (član 237 stav 1);

171)kao OPS, u slučaju neuspješne nabavke usluga balansiranja, ne ponovi postupke nabavke i u najkraćem roku ne obavijesti učesnike na tržištu o primjeni rezervnih postupaka (član 237 stav 2);

172)kao OPS, ne koristi ekonomične ponude za balansnu energiju koje su dostupne za isporuku u njegovoj kontrolnoj oblasti na osnovu zajedničkih lista ekonomskog prvenstva ili drugog modela koji se primjenjuje na osnovu člana 212 ovog zakona radi održavanja balansa u sistemu u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema (član 238 stav 1);

173)kao OPS ne primjenjuje metodologiju za klasifikaciju svrha aktivacije ponuda za balansnu energiju usvojenu u skladu sa članom 213 ovog zakona (član 238 stav 3);

174)kao OPS za svaku ponudu za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva pri aktivaciji ponude, ne odredi svrhu aktivacije na osnovu metodologije u skladu sa članom 238 stav 3 ovog zakona, koja mora biti prijavljena i vidljiva svim operatorima prenosnih sistema putem funkcije optimizacije aktivacije (član 238 stav 4);

175)kao OPS, ako aktivacija ponuda za balansnu energiju odstupa od rezultata funkcije optimizacije aktivacije, ne objavi informacije o razlozima nastanka takvog odstupanja (član 238 stav 5);

176)kao OPS ne obezbijedi da se aktivira ponuda za balansnu energiju koju izabere funkcija optimizacije aktivacije (član 238 stav 7);

177)kao OPS ne dostavlja sve potrebne podatke za rad algoritma funkcije optimizacije aktivacije iz člana 211 stav 3 tačka 7 ovog zakona u skladu sa članom 240 ovog zakona (član 238 stav 10);

178)kao OPS ne dostavlja funkciji optimizacije aktivacije sve ponude za balansnu energiju primljene od pružaoca usluge balansiranja prije roka operatora prenosnog sistema za dostavljanje ponuda za balansnu energiju, uzimajući u obzir zahtjeve iz čl. 236 ovog zakona (član 238 stav 11);

179)kao OPS ne izvrši analizu uticaja ograničavanja količine ponuda koje se šalju na evropske platforme i funkcionisanje unutardnevnog tržišta, najmanje jednom u dvije godine nakon usvajanja predloga iz člana 238 stav 13 ovog zakona od strane Agencije (član 238 stav 16);

180)kao OPS ne primjenjuje metodologiju usvojenu u skladu sa članom 212 ovog zakona, za određivanje cijena balansne energije kao rezultat aktivacije ponuda balansne energije, proces ponovnog uspostavljanja nazivne frekvencije, kao i za proces zamjene rezervi u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema (član 239 stav 1);

181)kao OPS ne primjenjuje funkciju optimizacije aktivacije uspostavljenu u skladu sa čl. 212 i 238 ovog zakona radi optimizacije aktivacije ponuda za balansnu energiju sa različitih zajedničkih lista ekonomskog prvenstva (član 240 stav 1);

182)kao OPS ne obezbijedi da su ponude za balansnu energiju na zajedničkim listama ekonomskog prvenstva izražene u eurima sa označenom tržišnom vremenskom jedinicom (član 240 stav 3);

183)kao OPS, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema iz kontrolnog bloka redovno, i to najmanje jednom godišnje, u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, ne preispita i ne definiše zahtjeve za balansni kapacitet za kontrolni blok ili zone planiranja razmjene kontrolnog bloka koji se odnose na balansni kapacitet (član 241 stav 1);

184)kao OPS ne dozvoli prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta, a ne obrazloži to odbijanje (član 243 stav 5);

185)kao OPS ne koristi raspoloživi prekozonski kapacitet izračunat u skladu sa članom 246 st. 2 i 3 ovog zakona, za razmjenu balansne energije ili za realizaciju procesa netovanja odstupanja (član 245 stav 1);

186)kao OPS kontinuirano ne ažurira raspoloživost prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansne energije ili za sprovođenje procesa netovanja odstupanja, pri čemu se prekozonski kapacitet ažurira svaki put kad se iskoristi dio tog kapaciteta ili kad se vrši ponovni proračun prekozonskog kapaciteta (član 246 stav 1);

187)kao OPS prije primjene metodologije proračuna prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 246 stav 3 ovog zakona ne koristi prekozonski kapacitet koji je preostao nakon vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta (član 246 stav 2);

188)kao OPS, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema u regionu za proračun kapaciteta, ne izradi metodologiju za proračun prekozonskog kapaciteta, unutar vremenskog okvira za balansiranje, za razmjenu balansne energije ili sprovođenje procesa netovanja odstupanja (član 246 stav 3);

189)kao OPS ne primjenjuje usaglašenu metodologiju za proces dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili za dijeljenje rezervi po vremenskom okviru u skladu sa procesima iz člana 212 ovog zakona (član 247 stav 3);

190)kao OPS ne uključi prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi kao već dodijeljen kapacitet u proračunima prekozonskog kapaciteta (član 247 stav 7);

191)kao OPS za svaku aktiviranu ponudu balansne energije ne obračuna korekciju količinskog odstupanja koja se primjenjuje na predmetni balansno odgovorni subjekat (član 254 stav 1);

192)kao OPS dužan je da primjenjuje zajednička pravila poravnanja koja se primjenjuju na sve planirane razmjene energije iz člana 212 stav 1 tačka 11 ovog zakona (član 255 stav 1);

193)kao OPS koji planirano razmjenjuje energiju unutar sinhronne oblasti kontinentalne Evrope dužan je da primjenjuje zajednička pravila poravnanja za planirane razmjene energije u skladu sa članom 212 stav 1 tačka 11 ovog zakona (član 255 stav 3);

194)kao OPS, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, ne uspostavi usklađeni mehanizam za korekcije međusobnih poravnanja (član 255 stav 4);

195)kao OPS, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema unutar sinhronne oblasti kontinentalne Evrope, ne primjenjuje zajednička pravila poravnanja koja se primjenjuju na sve neplanirane razmjene energije u skladu sa članom 212 stav 1 tačka 12 ovog zakona (član 256);

196)kao OPS ne primjenjuje usklađene odredbe o glavnim karakteristikama poravnanja odstupanja koje predlaže ENTSO za električnu energiju, a odobrava ACER (član 257 stav 2);

197)kao OPS ne dostavlja subjektu odgovornom za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije glavne karakteristike poravnanja odstupanja iz člana 257 stav 2 ovog zakona (član 257 stav 3);

198)kao OPS odnosno subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, ne primjenjuje period poravnanja odstupanja od 15 minuta u zoni planiranja razmjene i pritom ne obezbijedi da se tržišne vremenske jedinice poklapaju sa periodima poravnanja odstupanja u svim okvirima (član 258 stav 1);

199)kao subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, unutar zone planiranja razmjene ne obračuna konačnu poziciju, dodijeljenu količinu, korekciju količinskog odstupanja i odstupanje: za svakog balansno odgovornog subjekta; za svaki period poravnanja odstupanja; u svojoj oblasti odstupanja (član 259 stav 1);

200)kao subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije ne utvrdi pravila za: obračun konačne pozicije; određivanje dodijeljene količine; utvrđivanje korekcije količinskog odstupanja u skladu sa članom 254 ovog zakona; podnošenje zahtjeva za ponovno izračunavanje količinskog odstupanja, koji može podnijeti balansno odgovorni subjekat; izračunavanje količinskog odstupanja (član 259 stav 3);

201)kao subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, ne utvrdi pravila obračuna cijene količinskog odstupanja, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, a kojima se određuje plaćanje za svaki smjer za: pozitivno količinsko odstupanje sa cijenom odstupanja sa pozitivnim predznakom od operatora prenosnog sistema ka balansno odgovornom subjektu; pozitivno količinsko odstupanje sa cijenom odstupanja sa negativnim predznakom od balansno odgovornog subjekta ka operatoru prenosnog sistema; negativno količinsko odstupanje sa cijenom odstupanja sa pozitivnim predznakom od balansno odgovornog subjekta ka operatoru prenosnog sistema; negativno količinsko odstupanje sa cijenom odstupanja sa negativnim predznakom od operatora prenosnog sistema ka balansno odgovornom subjektu (član 260 stav 1);

202)kao subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije ne određuje cijenu količinskog odstupanja za: svaki period poravnanja odstupanja; svoju oblast definisanja cijene odstupanja; svaki smjer odstupanja (član 260 stav 3);

203)kao OPS, najmanje jednom u dvije godine, ne objavljuje izvještaj o balansiranju kojim obuhvata prethodne dvije kalendarske godine, poštujući povjerljivost informacija u skladu sa članom 221 ovog zakona (član 265 stav 1);

204)kao OPS Agenciji ne dostavi predloge nacionalnih TCM-ova na odobravanje, u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 3 ovog zakona (član 270 stav 1);

205)kao OPS, na zahtjev Agencije, ne dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz člana 271 stav 1 ovog zakona, u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva (član 271 stav 3);

206)kao OPS redovno ne informiše Agenciju, Regulatorni odbor i ACER o napretku izrade predloga regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona (član 273 stav 8);

207)kao OPS Agenciji ne dostavi izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova, u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva u slučaju iz člana 277 stav 3 alineja 2 ovog zakona (član 277 stav 4);

208)kao OPS ne postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva (član 277 stav 9);

209)kao OPS Agenciji ne dostavi izmijenjene predloge nacionalnih TCM-ova, u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva u slučaju iz člana 278 stav 2 alineja 2 ovog zakona (član 278 stav 3);

210)kao OPS ne postupi po zahtjevu iz člana 278 stav 6 ovog zakona (član 278 stav 7);

211)kao OPS, na svojoj internet stranici, ne objavi odobrene TCM-ove iz člana 273 st. 3 i 5 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti (član 279 stav 5);

212)kao OPS, na zahtjev Agencije ne dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz člana 280 stav 1 ovog zakona, u roku od tri mjeseca od prijema tog zahtjeva (član 280 stav 3);

213)kao operator prenosnog sistema gasa i kao energetski subjekti koji obavljaju djelatnost proizvodnje i/ili snabdijevanja gasom, na zahtjev Sekretarijata i/ili regulatornih organa država članica, bez odlaganja, ne dostave informacije koje su potrebne za davanje mišljenja iz člana 285 stav 2 ovog zakona (član 285 stav 5);

214)kao operator prenosnog sistema gasa, ne podržava operativnu saradnju radi osiguranja optimalnog upravljanja sistemom Zajednice, razmjene gasa, koordinisane dodjele prekograničnih kapaciteta putem nediskriminatornih rješenja zasnovanih na tržišnim principima, ne vodeći računa o značaju kratkoročnih implicitnih aukcija za dodjelu prekograničnih kapaciteta u okviru energetskih transakcija i integracije mehanizama za balansiranje (član 287 stav 1);

215)kao operator prenosnog sistema gasa, ne sarađuje sa operatorima prenosnih sistema gasa državnih članica ili ugovornih strana (član 287 stav 2);

216)kao operator prenosnog sistema gasa, usaglasa svoje djelovanje sa propisima Evropske mreže operatora prenosnih sistema gasa ENTSOG radi promocije uspostavljanja i omogućavanja funkcionisanja regionalnog i tržišta gasa Zajednice, prekogranične trgovine, kao i obezbjeđenja optimalnog upravljanja, koordiniranog rada i tehničkog razvoja crnogorskog i sistema za prenos gasa država članica i ugovornih strana (član 287 stav 3);

217)kao operator prenosnog sistema gasa ne sarađuje sa ENTSOG u skladu sa ciljevima utvrđenim zakonom i strateškim dokumentima iz oblasti energetike (član 287 stav 4)

218)kao operator prenosnog sistema gasa ne obezbijedi rad sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima (član 288 stav 1);

219)kao operator prenosnog sistema gasa, ne osigura nediskriminatorno pružanje usluga svim korisnicima sistema i/ili ne pruža usluge garantovanog neprekidnog korišćenja sistema i/ili ne pruža usluge korišćenja sistema sa mogućim prekidima, po cijenama primjerenim vjerovatnoći prekida i/ili korisnicima sistema ne ponudi dugoročne i kratkoročne usluge (član 290 stav 1);

220)kao operator prenosnog sistema gasa prilikom pružanja usluga iz člana 290 stav 1 tačka 1 ovog zakona pod jednakim uslovima ne ponudi istu uslugu različitim korisnicima, na osnovu standardnih ugovora o prenosu ili prema pravilima o radu sistema koja odobrava Agencija (član 290 stav 2)

221)kao operator TPG terminala i sistema za skladištenje, pod jednakim uslovima ne ponude usluge pristupa sistemu svim korisnicima i/ili ne pružaju usluge koje se mogu uskladiti sa korišćenjem povezanih prenosnih sistema gasa i olakšavaju pristup TPG terminalu, odnosno sistemu za skladištenje i/ili ne objavljuju podatke o korišćenju i raspoloživosti usluga, u vremenskom okviru koji se može uskladiti sa razumnim komercijalnim potrebama korisnika (član 291 stav 1);

222)kao operator sistema za skladištenje, korisnicima sistema ne pruža usluge garantovanog neprekidnog korišćenja sistema za skladištenje i/ili ne pruža usluge korišćenja sa mogućim prekidima po cijenama koje odražavaju vjerovatnoću prekida i/ili ne ponudi dugoročne i kratkoročne usluge i/ili ne ponudi paket usluga ili pojedinačno usluge čuvanja, unošenja i iznošenja gasa (član 291 stav 3);

223)kao operator prenosnog sistema gasa, ne stavi na raspolaganje učesnicima na tržištu maksimalan tehnički raspoloživi kapacitet, vodeći računa o integritetu i efikasnosti rada sistema, na svim relevantnim tačkama (član 293 stav 1);

224)kao OPS, u slučaju zagušenja, ne ponudi na primarnom tržištu kapaciteta neiskorišćeni kapacitet najmanje kao negarantovani kapacitet i najkasnije na dan koji prethodi danu njegovog korišćenja (član 293 stav 4 tačka 1);

225)kao OPS ne upravlja fizičkim zagušenjima na nediskriminatoran i transparentan način u skladu sa pravilima iz člana 292 ovog zakona (član 293 stav 5);

226)kao OPS, prilikom planiranja novih ulaganja u prenosni sistem, ne uzme u obzir potrebe tržišta za dodatnim prenosnim kapacitetima i sigurnost snabdijevanja gasom (član 293 stav 6);

227)kao operator TPG terminala, odnosno operator sistema za skladištenje, ne stavi na raspolaganje učesnicima na tržištu maksimalni tehnički raspoloživi kapacitet sistema za skladištenje i TPG terminala, vodeći računa o integritetu i efikasnosti rada sistema (član 294 stav 1);

228)kao operator sistema gasa ne ponudi, na primarnom tržištu, neiskorišćeni garantovani i negarantovani kapacitet TPG terminala i sistema za skladištenje, najkasnije na dan koji prethodi danu njegovog korišćenja (član 294 stav 3);

229)kao OPS, sistema za skladištenje, odnosno TPG terminala, ne omogući slobodnu trgovinu pravima na kapacitete za prenos i skladištenje gasa na transparentan način i pod jednakim uslovima (član 295 stav 1);

230)kao operator prenosnog sistema gasa, sistema za skladištenje, odnosno TPG terminala, ne primjenjuje standardne ugovore o prenosu gasa, korišćenju TPG terminala i skladištenju i postupke na primarnom tržištu, kojima se olakšava sekundarna trgovina kapacitetima (član 295 stav 2);

231)kao operator prenosnog sistema gasa, sistema za skladištenje odnosno TPG terminala, ne prizna prenos prava na kapacitete stečenih na primarnom tržištu, kada ga o tome obavijesti korisnik sistema (član 295 stav 3);

232)kao operator prenosnog sistema gasa ne dostavi Agenciji na odobravanje ugovore i pravila o postupcima iz člana 295 stav 2 ovog zakona (član 295 stav 4);

233)kao operator prenosnog sistema gasa, ne obezbijedi da pravila za balansiranje prenosnog sistema gasa odražavaju stvarne potrebe sistema i budu prilagođena resursima koji su na raspolaganju operatoru i zasnovana na tržišnim principima (član 296 stav 2);

234)kao operator prenosnog sistema gasa, ne obezbijedi korisnicima raspoložive informacije u obračunskim periodima o njihovoj uravnoteženosti i odstupanjima utvrđenim u skladu sa pravilima za balansiranje prenosnog sistema gasa iz člana 296 stav 1 ovog zakona, koje su im potrebne za blagovremeno i pouzdano samostalno preduzimanje korektivnih mjera (član 296 stav 3);

235)kao operator prenosnog sistema gasa, ne objavljuje na svojoj internet stranici pravila za balansiranje prenosnog sistema gasa iz člana 296 stav 1 ovog zakona i sve cijene koje se na osnovu njih proračunavaju (član 296 stav 8);

236)kao operator prenosnog sistema gasa, u cilju obezbjeđenja transparentnosti ne objavi detaljne informacije o uslugama i uslovima pod kojima pruža te usluge, uključujući i tehničke podatke potrebne korisnicima za efikasno korišćenje sistema i/ili podatke o tehničkim, ugovorenim i raspoloživim kapacitetima za sve relevantne tačke sistema na standardizovani način koji je prilagođen korisnicima i/ili podatke o planiranoj i realizovanoj ponudi i potražnji, zasnovane na prijavama, dostupnim prognozama i ostvarenim veličinama i/ili informacije o mjerama preduzetim za potrebe balansiranja sistema koje obuhvataju i ostvarene troškove i prihode (član 298 stav 1);

237)kao operator sistema za skladištenje gasa, odnosno TPG objekta, u cilju obezbjeđenja transparentnosti ne objavi detaljne informacije o uslugama i uslovima pod kojima pruža usluge, uključujući tehničke podatke potrebne korisnicima za efikasno korišćenje sistema i/ili podatke o tehničkim ugovorenim i raspoloživim kapacitetima za sve relevantne tačke sistema na standardizovani način koji je prilagođen korisnicima i/ili podatke o količini gasa u skladišnim postrojenjima ili TPG terminalima, zbirno ili pojedinačno, zavisno od načina na koji se nude korisnicima, ulaznim i izlaznim tokovima, kao i raspoloživim kapacitetima, za sve svoje sisteme za skladištenje i TPG terminale, koji obuhvataju i podatke o količinama koje su izuzete od pristupa treće strane (član 299 stav 1);

238)kao operator prenosnog sistema gasa, podatke iz člana 299 stav 7 ovog zakona ne objavi u okviru zbirnih podataka, osim kada su zbirni podaci identični sa podacima čije je neobjavljivanje Agencija odobrila (član 299 stav 8);

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 250 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 750 eura do 6.000 eura.

XXII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rokovi za donošenje propisa

Član 306

(1) Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Podzakonski akti iz člana 68 stava 1 tač. 1 i 3 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

- (3) Do donošenja podzakonskih akata iz st. 1 i 2 ovog člana primjenjivaće se propisi donijeti na osnovu Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG“, broj 42/16), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Rokovi za donošenje opštih akata Agencije

Član 307

- (1) Opšta akta koja utvrđuje Agencija na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona donijeće se u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Do donošenja akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se akti koji su donijeti na osnovu Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG“, broj 42/16), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Rokovi za donošenje opštih akata i metodologija energetske subjekte

Član 308

- (1) Opšti akti i metodologije koje donose operator prenosnog sistema, subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije i NEMO donijeće se u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Predlog iz člana 127 stav 1 ovog zakona izrađuje se u roku od 16 mjeseci nakon integracije u jedinstveno povezivanje unutardnevnog tržišta.
- (3) Opšti akt iz člana 228 stav 1 ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (4) Do donošenja propisa iz člana 228 st. 1 i 2 ovog zakona primjenjivaće se Metodologija za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", br. 71/22 i 37/23) i Odlukom o utvrđivanju cijena za pomoćne usluge i usluge balansiranja za period 01.01.2023. - 31.12.2025. godine ("Službeni list CG", broj 131/22)-

Rok za primjenu perioda poravnanja odstupanja

Član 309

Ako Agencija odobri izuzeće od primjene člana 27 stava 4 ovog zakona i pod uslovom da su takvo izuzeće odobrili svi regulatorni organi u okviru sinhronne oblasti, period poravnanja odstupanja može biti duži od 15 minuta, ali ne duži od 30 minuta, od 1. januara 2027. godine.

Rok za preispitivanje zone trgovanja

Član 310

Preispitivanje zone trgovanja iz člana 32 stav 7 ovog zakona vrši se za ugovorne strane za zone trgovanja u istom regionu za proračun kapaciteta najkasnije šest mjeseci nakon izrade prvog izvještaja ENTSO za električnu energiju iz člana 32 stav 5 ovog zakona.

Rokovi za postizanje minimalnog kapaciteta

Član 311

Tokom sprovođenja akcionog plana iz člana 33 stav 7 ovog zakona operator prenosnog sistema, zajedno sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, svake godine procjenjuje da li je raspoloživi prekozonski kapacitet u prethodnih 12 mjeseci dostigao linearnu putanju iz člana 33 stav 3 ovog zakona, do 1. januara 2028. godine.

Pretkvalifikacioni postupak za subjekte koji imaju zaključen ugovor o nabavci pomoćnih usluga balansne energije

Član 312

Do pristupanja operatora prenosnog sistema platformama iz čl. 228 do 232 ovog zakona smatraće se da je za tehničke jedinice pružaoca usluga balansiranja, koji je na dan stupanja na snagu ovog zakona imao zaključen ugovor o nabavci pomoćnih usluga i balansne energije, uspješno okončan pretkvalifikacioni postupak iz člana 226 stav 2 ovog zakona.

Rok za izvještavanje o udjelu ukupnog kapaciteta

Član 313

(1) Ugovorni periodi iz člana 25 stav 20 ovog zakona može biti do šest mjeseci od 1. januara 2026. godine.

(2) Agencija izvještava Sekretarijat i Regulatorni odbor o udjelu ukupnog kapaciteta obuhvaćenog ugovorima sa trajanjem ili periodom nabavke dužim od jednog dana do 1. januara 2028. godine.

Rok za dostizanje minimalnog kapaciteta

Član 314

Minimalni kapacitet iz člana 33 stav 2 ovog zakona biće dostignut do 31. decembra 2027. godine.

Rok za dostavljanje Izvještaja o ocjeni postepenog usaglašavanja

Član 315

Izvještaj o ocjeni postepenog usaglašavanja i usklađivanja mehanizama i sporazuma iz člana 107 stav 6 ovog zakona operator prenosnog sistema će pripremiti u roku od 26 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Dodjela prekozonskog kapaciteta do uspostavljanja regionalne platforme

Član 316

- (1) Ako OPS ne zaključi sporazum iz člana 197 stav 5 ovog zakona, aktivnosti regionalne platforme za dodjelu koje se odnose na interkonekciju iz člana 196 stava 4 biće prenijete na jedinstvenu platformu za dodjelu do u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Do uspostavljanja regionalne platforme iz člana 197 ovog zakona, za interkonekcije prema ugovornim stranama Energetske zajednice operator prenosnog sistema električne energije će nastaviti da koristi usluge Kancelarije za koordinisane aukcije u Jugoistočnoj Evropi.

Korišćenje prekozonskog kapaciteta za postojeće pružaoce usluge balansiranja

Član 317

Prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi prije stupanja na snagu ovog zakona iz člana 248 stav 1 mogu da se koriste u tu svrhu do isteka ugovornog perioda.

Rok za donošenje procjene adekvatnosti resursa

Član 318

Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da sprovede prvu procjenu adekvatnosti resursa na nacionalnom nivou iz člana 16 ovog zakona u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Regioni za proračun kapaciteta

Član 319

(1) Do donošenja panevropskog TCM-a iz člana 79 stav 1 tačka 2 ovog zakona, saglasno Odluci Ministarskog savjeta Energetske zajednice broj 2022/03/MC-EnC od 15. decembra 2022. godine, regioni za proračun kapaciteta su:

1) jugoistočna Evropa (Shadow SEE CCR) koji obuhvata granice zona trgovanja između ugovornih strana:

- Bosna i Hercegovina – Srbija (BA - RS), Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH) i Elektromreža Srbije AD (EMS);
- Crna Gora - Bosna i Hercegovina (ME - BA), Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES) i Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH);
- Crna Gora - Albanija (ME - AL), Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES) i Operatori i Sistemit te Transmetimit sh.a. (OST);
- Albanija - Sjeverna Makedonija (AL - MK), Operatori i Sistemit te Transmetimit sh.a. (OST) i Makedonski Elektroprenosni Sistem Operator AD (MEPSO);
- Srbija - Sjeverna Makedonija (RS - MK), Elektromreža Srbije AD (EMS) i Makedonski Elektroprenosni Sistem Operator AD (MEPSO);
- Crna Gora - Srbija (ME - RS), Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES) i Elektromreža Srbije AD (EMS);
- Crna Gora - Kosovo (ME - KS), Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES) i Operator sistemi, transmisioni dhe tregu Sh.A. (KOSTT);
- Albanija - Kosovo (AL - KS), Operatori i Sistemit te Transmetimit sh.a. (OST) i Operator sistemi, transmisioni dhe tregu Sh.A. (KOSTT);
- Sjeverna Makedonija - (MK - KS), Makedonski Elektroprenosni Sistem Operator AD (MEPSO) i Operator sistemi, transmisioni dhe tregu Sh.A. (KOSTT);
- Srbija - Kosovo (RS - KS), Elektromreža Srbije AD (EMS) i Operator sistemi, transmisioni dhe tregu Sh.A. (KOSTT);

2) Italija - Crna Gora (ITME CCR) obuhvata granicu zone trgovanja između Italije i Crne Gore (IT - ME), TERNA Rete Elettrica Nazionale S.p.A (TERNA) i Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES).

(2) Regionalni koordinacioni centar za granice zona trgovanja regiona iz stava 1 tačka 2 ovog člana je Regionalni koordinacioni centar za region za proračun kapaciteta Grčka - Italija.

Usklađivanje poslovanja

Član 320

Energetski subjekti, koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju energetske djelatnosti, uskladiće svoje poslovanje sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za imenovanje NEMO-a

Član 321

(1) Propis iz člana 73 stav 4 ovog zakona donijeće se u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Imenovanje NEMO-a iz člana 75 ovog zakona izvršiće se u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu propisa iz stava 1 ovog člana.

- (3) Nominovani operator tržišta električne energije imenovan u skladu sa Zakonom o energetici („Službeni list CG“, br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22 i 152/22) nastavlja da obavlja svoju funkciju u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti do donošenja odluke Vlade o imenovanju NEMO-a iz stava 2 ovog člana.

Odložena primjena

Član 322

- (1) Odredba člana 74 ovog zakona primjenjivaće se od dana stupanja na snagu odluke Savjeta ministara Energetske zajednice o usklađivanju i usvajanju regulative Evropske komisije koja propisuje obavezu sprovođenja postupka imenovanja više NEMO-a u zonama trgovanja zemalja članica Evropske unije, donijeta u skladu sa Sporazumom o formiranju Energetske zajednice, ratifikovanim Zakonom o ratifikaciji Sporazuma između Evropske zajednice i Republike Crne Gore o formiranju Energetske Zajednice ("Službeni list RCG", broj 66/06).
- (2) Odredba člana 75 ovog zakona primjenjivaće se do dana stupanja na snagu odluke iz stava 1 ovog člana.
- (3) Javni poziv za podnošenje zahtjeva za imenovanje NEMO-a iz člana 74 stav 1 ovog zakona objaviće se u roku iz odluke Savjeta ministara Energetske zajednice iz stava 1 ovog člana.
- (4) U slučaju iz stava 1 ovog člana, NEMO imenovan u skladu sa članom 75 ovog zakona nastaviće da:
- 1) obavlja svoje funkcije u skladu sa ovim zakonom i zakonom koji uređuje obavljanje energetske djelatnosti do isteka važenja odluke o njegovom imenovanju;
 - 2) primjenjuje naknade odobrene od strane Agencije u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti do dana kada Vlada donese odluku o imenovanju još najmanje jednog NEMO-a u skladu sa članom 74 ovog zakona ili do dana kada najmanje jedan NEMO imenovan u drugoj ugovornoj strani ili zemlji članici započne sa pružanjem usluga dan-unaprijed i unutardnevnog trgovanja sa isporukom u Crnoj Gori u skladu sa članom 74 stav 5 ovog zakona.
- (5) Odredba člana 229 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja operatora prenosnog sistema Evropskoj platformi za razmjenu balansne energije i zamjenskih rezervi.
- (6) Odredba člana 230 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja operatora prenosnog sistema Evropskoj platformi za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom.
- (7) Odredba člana 231 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja operatora prenosnog sistema Evropskoj platformi za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom.
- (8) Odredba člana 232 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja operatora prenosnog sistema Evropskoj platformi za proces razmjene odstupanja.
- (9) Odredbe člana 25 st. 2, 5, 6 i 12 do 24, člana 226 stav 7, člana 234 i člana 241 st. 4 i 5 ovog zakona primjenjivaće se nakon 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Status sertifikata Operatora prenosnog sistema

Član 323

Odluka o izdavanju sertifikata Akcionarskom društvu „Crnogorski elektroprenosni sistem“ kao operatoru prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 30/18) ostaje na snazi i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Rokovi za planiranje, upravljanje i izvještavanje o prihodima od zagušenja

Član 324

- (1) Operator prenosnog sistema dužan je da otvori račun u banci iz člana 37 stav 3 ovog zakona najkasnije do 15. novembra 2026. godine za potrebe uplate naknada po osnovu dodjela prekograničnih prenosnih kapaciteta za 2027. godinu.
- (2) Operator prenosnog sistema dužan je da dostavi prvi plan iz člana 37 stav 8 ovog zakona uz zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije za regulatorni period koji počinje 1. januara 2027. godine, u skladu sa Zakonom o energetici („Službeni list CG“, broj 28/25).
- (3) Operator prenosnog sistema dužan je da dostavi prvi izvještaj iz člana 37 stav 12 ovog zakona, najkasnije do 15. februara 2028. godine.
- (4) Agencija je dužna da objavi i dostavi prvi izvještaj iz člana 37 stav 15 ovog zakona, Regulatornom odboru do 1. marta 2028. godine.

Rok za donošenje Plana spremnosti na rizike za elektroenergetski sektor

Član 325

Plan spremnosti na rizike za elektroenergetski sektor iz člana 6 stav 7 ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 326

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa ("Službeni list CG", broj 42/16).

Stupanje na snagu

Član 327

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

** U ovaj zakon preneseni su sljedeći propisi Evropske unije:*

- *Regulativa (EU) 2019/943 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019 o unutrašnjem tržištu električne energije (Službeni list L158 od 14.6.2019, str. 54–124, CELEKS 32019R0943),*

- *Regulativa (EU) 2019/941 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o pripravnosti za rizike u sektoru električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2005/89/EZ (Službeni list L158 od 14.6.2019, str. 1–21, CELEKS 32019R0941),*

- *Regulativa (EU) 2019/942 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o osnivanju Agencije Evropske unije za saradnju energetske regulatora (Službeni list L158 od 14.6.2019, str. 22–53, CELEKS 32019R0942),*

- *Regulativa Komisije (EU) 2015/1222 od 24. jula 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima (Službeni list L197 od 25.07.2015, str. 24–72, CELEKS 32015R1222),*

- *Regulativa Komisije (EU) 2016/1719 od 26. septembra 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta (Službeni list L259 od 27.09.2016, str. 42–68, CELEKS 32016R1719),*

- *Regulativa Komisije (EU) 2017/2195 od 23. novembra 2017. o uspostavljanju smjernica za balansiranje električne energije (Službeni list L312 od 28.11.2017, str. 6–53, CELEKS 32017R2195),*

- *Regulativa Komisije (EU) 2017/1485 od 2. avgusta 2017. o uspostavljanju smjernica za rad prenosnog sistema električne energije (Službeni list L220 od 25.08.2017, str. 1-120, CELEKS 32017R1485),*
- *Regulativa Komisije (EU) 2017/2196 od 24. novembra 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila za havarijske situacije i ponovno uspostavljanje rada elektroenergetskog sistema (Službeni list L312 od 28.11.2017, str. 54-85, CELEKS 32017R2196),*
- *Regulativa EZ 715/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. jula 2009. o uslovima za pristup prenosnim sistemima prirodnog gasa (Službeni list L211 od 14.08.2009, str. 36-54, CELEKS 32009R0715),*
- *Regulativa EZ 994/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. oktobra 2010. o mjerama za obezbjeđenje sigurnosti snabdijevanja gasom (Službeni list L2951 od 12.11.2010, str. 1-22, CELEKS 32010R0994),*
- *Regulativa Komisije (EU) 2013/543 od 14. juna 2013. o dostavljanju i objavljivanju podataka na tržištima električne energije (Službeni list L163 od 15.06.2013, str. 1-12, CELEKS 32013R0543),*
- *Regulativa Komisije (EU) 2010/838 od 23. septembra 2010. o uspostavljanju smjernica koje se odnose na mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema i zajednički regulatorni pristup naplati prenosa (Službeni list L250 od 24.09.2010, str. 5-11, CELEKS 32010R0838),*
- *Regulativa Komisije (EU) 2016/1388 od 17. avgusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za priključenje objekta kupca (Službeni list L223 od 18.08.2016, str. 10-54, CELEKS 32016R1388),*
- *Regulativa Komisije (EU) 2016/631 od 14. aprila 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila o zahtjevima za priključenje proizvodnih objekata električne energije na mrežu (Službeni list L112 od 27.04.2016, str. 1-68, CELEKS 32016R0631),*
- *Regulativa Komisije (EU) 2016/1447 od 26. avgusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila o zahtjevima za priključenje na mrežu sistema za prenos jednosmjernom strujom visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka (Službeni list L241 od 08.09.2016, str. 1-65, CELEKS 32016R1447).*

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojom je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru, u koja spadaju i pitanja iz oblasti energetike i prekogranične saradnje u oblasti energetike.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Važećim Zakonom o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa ("Službeni list CG", broj 42/16) uređuju se uslovi za pristup prenosnim sistemima za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa i način obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja gasom i transparentnosti tržišta električne energije i gasa. Shodno obavezama koje je Crna Gora imala kao članica Energetske zajednice i kandidat za članstvo u Evropskoj uniji (EU), u ovaj zakon su transponovane sljedeće regulative EU:

- Regulativa (EZ) br. 714/2009 o uslovima za pristup sistemu za prekogranične razmjene električne energije;
- Regulativa (EZ) br. 715/2009 o uslovima za pristup prenosnim sistemima prirodnog gasa;
- Regulativa (EU) br. 838/2010 o utvrđivanju smjernica koje se odnose na mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema i zajednički regulatorni pristup naplati prenosa;
- Regulativa (EU) br. 994/2010 o mjerama za obezbjeđenje sigurnosti snabdijevanja gasom;
- Regulativa (EU) br. 543/2013 o dostavljanju i objavljivanju podataka na tržištima električne energije.

Odlukama Stalne grupe na visokom nivou Energetske zajednice koje su donesene u januaru 2018. godine utvrđena je obaveza članicama Energetske zajednice da u svoje nacionalno zakonodavstvo transponuju sljedeće regulative:

- Regulativa Komisije (EU) 2016/631 od 14. aprila 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključenje proizvođača električne energije na mrežu;
- Regulativa Komisije (EU) 2016/1388 od 17. avgusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za priključenje potrošača;
- Regulativa Komisije (EU) 2016/1447 od 26. avgusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje na mrežu sistema za prenos jednosmjernom strujom visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka.

Savjet ministara Energetske zajednice je u novembru 2021. godine donio odluku kojom je članicama Energetske zajednice utvrđena obaveza transponovanja Regulative (EU) 2019/941 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o pripravnosti za rizike u sektoru električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2005/89/EZ.

Nakon toga, Savjet ministara Energetske zajednice je u decembru 2022. godine donio odluku kojom je članicama Energetske zajednice utvrđena obaveza transponovanja EU propisa iz oblasti energetike, i to:

- Regulativa (EU) 2019/942 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o osnivanju Agencije Evropske unije za saradnju energetskih regulatora;
- Regulativa (EU) 2019/943 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o unutrašnjem tržištu električne energije;
- Regulativa Komisije (EU) 2015/1222 Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. jula 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima;

- Regulativa Komisije (EU) 2016/1719 od 26. septembra 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta;
- Regulativa Komisije (EU) 2017/2195 od 23. novembra 2017. o uspostavljanju smjernica za balansiranje električne energije;
- Regulativa Komisije (EU) 2017/2196 od 24. novembra 2017. o utvrđivanju mrežnih pravila za havarijske situacije i ponovno uspostavljanje rada sistema; i
- Regulativa Komisije (EU) 2017/1485 od 2. avgusta 2017. o uspostavljanju smjernica za rad prenosnog sistema električne energije.

S obzirom da neke od EU regulativa koje su transponovane u važeći Zakon o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa ("Službeni list CG", broj 42/16) više nijesu na snazi i da je potrebno u nacionalno zakonodavstvo transponovati veliki broj novih EU regulativa, došlo se do zaključka da je potrebno donijeti novi zakon.

Ovim zakonom će se urediti uslovi za korišćenje prenosnih sistema za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa, međunarodna saradnja u sprečavanju elektroenergetskih kriza, pripremi za elektroenergetsku krizu i upravljanje tom krizom, dodjela prekozonskog kapaciteta i upravljanje zagušenjima na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima električne energije, dodjela prekozonskih kapaciteta električne energije na dugoročnim tržištima, balansiranje električne energije, rad elektroprenosnog sistema u interkonekciji, priključenje na elektroenergetski sistem objekata kupaca, proizvodnih jedinica i sistema za prenos jednosmjernje struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka, rad elektroprenosnog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka, način obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja prirodnim gasom i transparentnosti tržišta električne energije i prirodnog gasa, kao i druga pitanja od značaja za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa.

Transponovanjem navedenih regulativa u ovaj zakon stvoriće se preduslovi za povezivanje crnogorskog tržišta električne energije sa organizovanim tržištima susjednih država, prevashodno sa tržištem Italije, koje je već integrisano u jedinstveno tržište električne energije Evropske unije. Drugim riječima, donošenje ovog zakona je jedan od ključnih uslova za povezivanje crnogorskog dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta električne energije sa jedinstvenim evropskim organizovanim dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištem električne energije. Primjena ovog zakona i pripadajućih podzakonskih akata trebalo bi da doprinese ostvarivanju glavnih prioriteta Crne Gore u oblasti energetike, kao što su: sigurnost snabdijevanja energijom, razvoj konkurentnog tržišta energije i održiv energetski razvoj.

Pored navedenog, donošenje ovog zakona predstavlja značajan korak u realizaciji obaveza Crne Gore iz Poglavlja 15 - Energetika u okviru procesa evropskih integracija, kao i obaveza koje proističu iz Sporazuma o formiranju Energetske zajednice.

III. USKLAĐENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Donošenjem novog Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa izvršiće se dalje usklađivanje zakonodavstva Crne Gore sa pravnom tekovinom EU u oblasti energetike. Novi Zakon o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa usklađuje se sa sljedećim propisima EU:

- Regulativa (EU) 2019/941 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o pripravnosti za rizike u sektoru električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2005/89/EZ;
- Regulativa (EU) 2019/942 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o osnivanju Agencije Evropske unije za saradnju energetskih regulatora;
- Regulativa (EU) 2019/943 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o unutrašnjem tržištu električne energije;

- Regulativa Komisije (EU) 2015/1222 Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. jula 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima;
- Regulativa Komisije (EU) 2016/1719 od 26. septembra 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta;
- Regulativa Komisije (EU) 2017/2195 od 23. novembra 2017. o uspostavljanju smjernica za balansiranje električne energije;
- Regulativa Komisije (EU) 2017/2196 od 24. novembra 2017. o utvrđivanju mrežnih pravila za havarijske situacije i ponovno uspostavljanje rada sistema;
- Regulativa Komisije (EU) 2017/1485 od 2. avgusta 2017. o uspostavljanju smjernica za rad prenosnog sistema električne energije;
- Regulativa Komisije (EU) 2016/631 od 14. aprila 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključenje proizvođača električne energije na mrežu;
- Regulativa Komisije (EU) 2016/1388 od 17. avgusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za priključenje potrošača;
- Regulativa Komisije (EU) 2016/1447 od 26. avgusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje na mrežu sistema za prenos jednosmjernom strujom visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka;
- Regulativa Komisije (EU) br. 838/2010 od 23. septembra 2010. o utvrđivanju smjernica koje se odnose na mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema i zajednički regulatorni pristup naplati prenosa;
- Regulativa Komisije (EU) br. 543/2013 od 14. juna 2013. o dostavljanju i objavljivanju podataka na tržištima električne energije i o izmjeni Priloga I Regulative (EZ) br. 714/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta.

Odredbama novog Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa, u koji će biti transponovani navedeni propisi EU, uređuju se načini saradnje Crne Gore sa državama članicama Evropske unije i članicama Energetske zajednice u oblasti energetike, u cilju stvaranja međusobno povezanog unutrašnjeg tržišta električne energije, podsticanja integracije energije iz obnovljivih izvora i slobodne tržišne konkurencije i povećanja sigurnosti snabdijevanja energijom.

Ključne novine koje se transponovanjem ovih regulativa uvode u ovaj zakon odnose se na mehanizme međunarodne saradnje u sprečavanju elektroenergetskih kriza, pripremi za elektroenergetsku krizu i upravljanje tom krizom, dodjelu prekozonkog kapaciteta i upravljanje zagušenjima na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima električne energije, dodjelu prekozonkih kapaciteta na dugoročnim tržištima električne energije, balansiranje sistema električne energije, rad elektroprenosnog sistema u interkonekciji, rad elektroprenosnog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka, kao i na priključenje na elektroenergetski sistem objekata kupaca, proizvodnih jedinica i sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Ovim zakonom propisuju se obaveze nadležnih organa i energetske subjekata koje se odnose na spremnost za rizike i upravljanje rizicima u elektroenergetskom sektoru, procjenu adekvatnosti resursa elektroenergetskog sistema za snabdijevanje trenutnih i projektovanih potreba za električnom energijom, funkcionisanje tržišta električne energije, pristup elektroprenosnoj mreži i upravljanje zagušenjem u prenosnom sistemu električne energije, međunarodnu saradnju operatora prenosnog sistema električne energije, korišćenje prenosnog sistema za prekograničnu razmjenu električne energije, saradnju operatora distributivnog sistema sa operatorom prenosnog sistema i drugim operatorima distributivnih sistema električne energije iz ugovornih strana Energetske zajednice, izuzeća za nove interkonektore električne energije, rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji, dodjelu

prekozonskog kapaciteta i upravljanje zagušenjima u prenosnom sistemu električne energije, dugoročnu dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta električne energije, balansiranje sistema električne energije, rad prenosnog sistema električne energije, havarijska stanja i oporavak elektroenergetskog sistema, priključenje objekata na elektroenergetski sistem i uređuju i druga pitanja od značaja za elektroenergetski sektor.

Pored navedenog, ovim zakonom propisuju se i obaveze subjekata za gas koje se odnose na korišćenje prenosnog sistema gasa za prekograničnu razmjenu gasa, dostavljanje i objavljivanje podataka od značaja za tržište gasa, mjere i aktivnosti za obezbjeđenje sigurnosti snabdijevanja gasom, kao i obaveze u vršenju nadzora nad sprovođenjem ovog zakona.

Predlog zakona sastoji se od XXIII poglavlja i 327 člana.

Poglavlje I. Osnovne odredbe (čl. 1 – 5)

U ovom poglavlju definiše se predmet zakona, utvrđuju principi prekogranične razmjene električne energije i prirodnog gasa, uređuje supsidijarna primjena i definiše značenje pojedinih izraza upotrijebljenih u ovom zakonu.

Poglavlje II. Spremnost za rizike i upravljanje rizicima u elektroenergetskom sektoru (čl. 6 – 14)

U ovom poglavlju propisuju se obaveze organa državne uprave nadležnog za poslove energetike, elektroenergetskih subjekata, regulatornog organa za energetiku i drugih relevantnih organizacija koje se odnose na pripremu za rizike i upravljanje rizicima u elektroenergetskom sektoru, procjenu rizika za sigurnost snabdijevanja električnom energijom, utvrđivanje regionalnih i nacionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija, utvrđivanje plana spremnosti za rizike, rano upozorenje i proglašenje elektroenergetske krize, naknadnu evaluaciju elektroenergetske krize, kao i postupanje sa povjerljivim informacijama. Pored toga, utvrđuje se mogućnost i način saradnje sa relevantnim nadležnim organima ugovornih strana Energetske zajednice i država članica Evropske unije u sprovođenju regionalnih ili bilateralnih mjera za ublažavanje posljedica elektroenergetske krize.

Poglavlje III. Adekvatnost resursa elektroenergetskog sistema (čl. 15 – 22)

Ovo poglavlje sadrži odredbe koje se odnose na evropsku i nacionalnu procjenu adekvatnosti resursa kojima se identifikuju problemi adekvatnosti resursa procjenom ukupne adekvatnosti elektroenergetskog sistema za snabdijevanje trenutnih i projektovanih potreba za električnom energijom na evropskom i nacionalnom nivou, za period od 10 godina. Poglavlje sadrži i odredbe kojima se propisuju obaveze o utvrđivanju jedinstvene procjene vrijednosti neisporučene električne energije i standarda pouzdanosti koji ukazuje na neophodni nivo sigurnosti snabdijevanja. U ovom poglavlju propisane su i obaveze praćenja adekvatnosti elektroenergetskih resursa u Crnoj Gori i usvajanja plana sprovođenja mjera za uklanjanje uočenih regulatornih i/ili tržišnih nedostataka. Nadalje, poglavlje sadrži i odredbe o mehanizmima za razvoj kapaciteta koji predstavljaju privremene mjere kojima se obezbjeđuje potrebni nivo adekvatnosti resursa na unutrašnjem tržištu električne energije.

Poglavlje IV. Opšta pravila za tržište električne energije (čl. 23 – 31)

Odredbama ovog poglavlja utvrđuju se principi funkcionisanja tržišta električne energije, balansna odgovornost i karakteristike balansnih tržišta električne energije, propisuju obaveze operatora prenosnog sistema električne energije, nominovanog operatora tržišta

električne energije (NEMO-a) i regulatornog organa za energetiku u vezi sa funkcionisanjem dan-unaprijed, unutardnevnih i dugoročnih tržišta električne energije. Pored toga, poglavlje sadrži i odredbe koje se odnose na dispečiranje i redispečiranje objekata za proizvodnju električne energije, upravljanje potrošnjom i skladištenje energije.

Poglavlje V. Pristup mreži i upravljanje zagušenjem u prenosnom sistemu električne energije (čl. 32 – 37)

Ovo poglavlje sadrži odredbe koje se odnose na preispitivanje zone trgovanja unutar koje učesnici na tržištu električne energije mogu razmjenjivati energiju bez dodjele kapaciteta, akcioni plan za smanjenje prepoznatih strukturnih zagušenja, principe dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima u prenosnom sistemu električne energije i dodjelu prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima. Poglavlje sadrži i odredbe o naknadama koje operatori sistema primjenjuju za pristup sistemu, korišćenje mreže i neophodna pojačanja mreže, kao i o prihodima koje ostvaruje OPS električne energije po osnovu dodjele raspoloživih prekozonskih prenosnih kapaciteta i zagušenja.

Poglavlje VI. Međunarodna saradnja operatora prenosnog sistema električne energije (čl. 38 – 51)

U ovom poglavlju propisuju se obaveze crnogorskog operatora prenosnog sistema električne energije u okviru saradnje sa Evropskom mrežom operatora prenosnih sistema električne energije (ENTSO za električnu energiju) sa drugim operatorima prenosnih sistema, radi unapređenja funkcionisanja unutrašnjeg tržišta električne energije i prekozonske trgovine i obezbjeđivanja optimalnog upravljanja, koordinisanog rada i odgovarajućeg tehničkog razvoja crnogorskog i evropskih prenosnih sistema električne energije. Odredbama ovog poglavlja propisuje se da OPS, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, određuje regionalne koordinacione centre u regionima kojima pripada, uređuje se podrška operatora prenosnog sistema nadležnim regionalnim koordinacionim centrima u obavljanju poslova od regionalnog značaja. Pored navedenog, u ovom poglavlju utvrđuju se prava i obaveze operatora prenosnog sistema koje se odnose na naknadu troškova za korišćenje prenosne infrastrukture za prekogranične tokove električne energije, kao i dostavljanje i objavljivanje informacija i podataka od značaja za tržište električne energije.

Poglavlje VII. Uslovi za korišćenje prenosnog sistema za prekograničnu razmjenu električne energije (čl. 52 – 54)

U ovom poglavlju se propisuje da prekogranični prenos električne energije može da obavlja OPS koji je sertifikovan, ima uspostavljen sistem međunarodne saradnje i obezbjeđuje uslove za rad u elektroenergetskoj interkonekciji u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. Pored toga, propisuju se obaveze regulatornog organa za energetiku u postupku donošenja odluke o sertifikaciji crnogorskog operatora prenosnog sistema električne energije i učešće regulatornog organa za energetiku u sertifikaciji operatora prenosnih sistema električne energije drugih ugovornih strana Energetske zajednice.

Poglavlje VIII. Rad distributivnog sistema električne energije (čl. 55 – 56)

Ovo poglavlje sadrži odredbe koje se odnose na saradnju crnogorskog operatora distributivnog sistema električne energije sa operatorima distributivnih sistema iz drugih ugovornih strana u okviru Grupe za koordinaciju aktivnosti operatora distributivnih sistema Energetske zajednice i mogućnost njegovog pridruživanja subjektu operatora distributivnih sistema Evropske unije. Takođe, u ovom poglavlju uređuje se saradnja operatora

distributivnog sistema i operatora prenosnog sistema u planiranju i upravljanju njihovim mrežama.

Poglavlje IX. Izuzeće za nove interkonektore električne energije (čl. 57 – 61)

U ovom poglavlju utvrđuju se uslovi pod kojima se novi interkonektori jednosmjerne i naizmjenične struje mogu izuzeti iz primjene ograničenja koja se odnose na prihode ostvarene po osnovu dodjele raspoloživih prekozonskih prenosnih kapaciteta i prihode od zagušenja. Poglavlje sadrži i odredbe kojima se propisuju obaveze regulatornog organa za energetiku i njegova saradnja sa Sekretarijatom i Regulatornim odborom Energetske zajednice, Evropskom komisijom, Agencijom za saradnju energetske regulatora Evropske unije i nadležnim organima drugih država u postupku odobravanja izuzeća za novi interkonektor, kao i u postupku izmjene odluke o izuzeću.

Poglavlje X. Regionalna saradnja zainteresovanih strana u elektroenergetskom sektoru (čl. 62 – 67)

Ovo poglavlje sadrži odredbe koje se odnose na regionalnu saradnju zainteresovanih strana u crnogorskom elektroenergetskom sektoru sa zainteresovanim stranama ugovornih strana Energetske zajednice i država članica Evropske unije iz sektora elektroenergetike, radi postizanja efikasnog, integrisanog i funkcionalnog tržišta električne energije, a u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i ovim zakonom. Propisuje se obaveza crnogorskog operatora prenosnog sistema i nominovanog operatora tržišta električne energije (NEMO-a), da zajedno sa operatorima prenosnih sistema i nominovanim operatorima tržišta električne energije iz ugovornih strana Energetske zajednice i država članica Evropske unije, organizuju upravljanje jedinstvenim dan-unaprijed i unutardnevnim tržištem i sarađuju na nivou Energetske zajednice, kako bi ostvarili najviši nivo efikasnosti i efektivnosti dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta električne energije. Takođe, propisuju se obaveze zainteresovanih strana u elektroenergetskom sektoru da uvažavaju mišljenja i preporuke koje su im uputili Agencija za saradnju energetske regulatora Evropske unije (ACER) i Regulatorni odbor Energetske zajednice i da se pridržavaju pojedinačnih odluka koje su im upućene i odluka koje su za njih obavezujuće koje je donio ili odobrio ACER ili Regulatorni odbor.

Pored navedenog, u ovom poglavlju se utvrđuju nadležnosti i poslovi regulatornog organa za energetiku koje obavlja u skladu sa ovim zakonom, kao i obaveze operatora prenosnog sistema i NEMO-a vezane za integraciju regionalnog tržišta električne energije.

Poglavlje XI. Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji (čl. 68 – 69)

U ovom poglavlju propisuje se obaveza operatora prenosnog sistema električne energije da obezbijedi rad sistema u interkonekciji u skladu sa propisima koje donosi Vlada Crne Gore, a kojima se uređuje rad elektroprenosnog sistema, priključenje na sistem objekata kupaca, proizvodnih jedinica i sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka, kao i rad sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka. Propisuje se i obaveza korisnika prenosnog sistema električne energije da postupaju u skladu sa navedenim propisima. Poglavlje sadrži i odredbe kojima se propisuju obaveze operatora prenosnog sistema i NEMO-a da primjenjuju panevropske odredbe i uslove ili metodologije (TCM-ove) i njihove izmjene odobrene od strane ACER-a i da učestvuju u izradi i predlaganju regionalnih TCM-ova na odobrenje regulatornom organu za energetiku (Agenciji). Pored toga, propisuje se obaveza operatora prenosnog sistema da izradi i predloži na odobrenje Agenciji ili drugom nadležnom organu nacionalne TCM-ove, kao i obaveze Agencije vezane za primjenu panevropskih TCM-ova, saradnju na odobravanju regionalnih TCM-ova i odobravanje nacionalnih TCM-ova koje dostavlja OPS i/ili NEMO.

Poglavlje XII. Dodjela kapaciteta i upravljanje zagušenjem u prenosnom sistemu električne energije (čl. 70 – 148)

Ovo poglavlje sadrži odredbe kojima se uređuje dodjela prekozonskog kapaciteta i upravljanje zagušenjima na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima električne energije, uslovi za izradu zajedničkih metodologija za određivanje vrijednosti raspoloživih kapaciteta između zona trgovanja i kriterijuma za procjenu efikasnosti i revizija postupka definisanja zona trgovanja. Odredbe iz ovog poglavlja se primjenjuju na sve prenosne sisteme električne energije i interkonekcije u Crnoj Gori, osim na prenosne sisteme koji nijesu povezani sa drugim prenosnim sistemima preko interkonektivnih vodova.

U ovom poglavlju utvrđuju se ciljevi saradnje prilikom dodjele prekozonskog kapaciteta i upravljanja zagušenjima, prava, obaveze i odgovornosti NEMO, uslovi za imenovanje i gubitak statusa NEMO i postupak imenovanja NEMO. Ovo poglavlje sadrži i odredbe o donošenju i primjeni panevropskih, regionalnih i nacionalnih TCM-ova, svakodnevnom upravljanju jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta električne energije, proračunu, potvrđivanju i isporuci prekozonskog kapaciteta, regionima za proračun kapaciteta, metodologiji za dostavljanje informacija o proizvodnji i opterećenju, metodologiji za proračun kapaciteta, metodologiji za određivanje granice pouzdanosti, metodologiji za određivanje granica operativne sigurnosti, nepredviđenih događaja i ograničenja prilikom dodjele prekozonskog kapaciteta, metodologiji promjene proizvodnje, metodologiji za remedijalne mjere prilikom proračuna kapaciteta, metodologiji potvrđivanja prekozonskog kapaciteta.

Pored navedenog, ovo poglavlje sadrži i odredbe o preispitivanju postojećih konfiguracija zona trgovanja električnom energijom, koordinisanom redispečingu i trgovini u suprotnom smjeru, algoritmu za cjenovno povezivanje tržišta, prihvaćenim proizvodima trgovine električnom energijom na jedinstvenom dan-unaprijed tržištu, proračunu planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta, funkcionisanju jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta, algoritmu uparivanja kontinuiranog trgovanja, prihvaćenim proizvodima trgovine električnom energijom na jedinstvenom unutar dnevnim tržištu, proračunu planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja unutar dnevnog tržišta, funkcionisanju jedinstvenog povezivanja unutar dnevnog tržišta, dodatnim regionalnim unutar dnevnim aukcijama, finansijskom poravnanju i plaćanju za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta, garanciji validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed i ograničenja prilikom dodjele, garanciji prekozonskog kapaciteta na unutar dnevnim tržištu, validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta u slučaju vanrednih situacija ili više sile.

Nadalje, poglavlje sadrži odredbe koje se odnose na metodologiju za raspodjelu prihoda od zagušenja po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta, metodologiju za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta, naknadu troškova po osnovu dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima, troškove uspostavljanja, izmjene i funkcionisanja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta, troškove finansijskog poravnanja i plaćanja, troškove uspostavljanja i funkcionisanja koordinisanog proračuna kapaciteta, troškove obezbjeđenja garancija validnosti prekozonskog kapaciteta, raspodjelu troškova između NEMO-a i operatora prenosnih sistema u drugim državama članicama i ugovornim stranama, delegiranje aktivnosti u cilju jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta, praćenje sprovođenja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta.

Poglavlje XIII. Dugoročna dodjela prekozonskih prenosnih kapaciteta električne energije (čl. 149 – 210)

Ovo poglavlje sadrži odredbe kojima se uređuje dugoročna dodjela prekozonskih prenosnih kapaciteta električne energije na dugoročnim tržištima, uspostavljanje zajedničke metodologije za utvrđivanje dugoročnih kapaciteta između zona trgovanja, uspostavljanje regionalne platforme za dodjelu na kojoj se nude dugoročna prava prenosa, mogućnost vraćanja dugoročnih prava prenosa za naknadnu dugoročnu dodjelu kapaciteta ili prenos prava dugoročnog prenosa između učesnika na tržištu i drugi elementi koji se odnose na dodjelu kapaciteta između zona trgovanja na dugoročnim tržištima. Odredbe iz ovog poglavlja se primjenjuju na sve prenosne sisteme električne energije i interkonekcije u Crnoj Gori, osim na prenosne sisteme koji nijesu povezani sa drugim prenosnim sistemima preko interkonektivnih vodova.

Ovo poglavlje sadrži i odredbe koje se odnose na panevropske i regionalne TCM-ove, naknadu troškova dugoročne dodjele, ciljeve dugoročne dodjele kapaciteta, regione za proračun kapaciteta i vremenske okvire proračuna kapaciteta za dugoročnu dodjelu, metodologiju za proračun kapaciteta za dugoročnu dodjelu, metodologiju za određivanje granice pouzdanosti kapaciteta za dugoročnu dodjelu, metodologiju za određivanje granica operativne sigurnosti za dugoročnu dodjelu, metodologiju za određivanje promjene proizvodnje za dugoročnu dodjelu, metodologiju za utvrđivanje remedijalnih mjera prilikom dugoročne dodjele, metodologiju za potvrđivanje prekozonskog kapaciteta za dugoročnu dodjelu, metodologiju za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta za dugoročnu dodjelu, postupak proračuna kapaciteta i izradu zajedničkog modela mreže za dugoročnu dodjelu, regionalne proračune, potvrđivanje, dostavljanje i raspodjelu dugoročnih prekozonskih kapaciteta, zone trgovanja za dugoročnu dodjelu, principe dugoročne dodjele kapaciteta, ulazne podatke i rezultate dodjele kapaciteta.

Nadalje, poglavlje sadrži i odredbe o opcijama smanjenja rizika prekozonskog prenosa, regionalnom konceptu dugoročnih prava prenosa, fizičkim i finansijskim pravima prenosa, principima isplate naknade za dugoročna prava prenosa, postupku nominacije fizičkih prava prenosa, uslovima za učestvovanje u dugoročnoj dodjeli kapaciteta, proceduri dugoročne dodjele kapaciteta, određivanju cijene dugoročnih prava prenosa, sprovođenju rezervnih postupaka, vraćanju i prenosu dugoročnih prava prenosa, dostavljanju rezultata aukcije, regionalnoj platformi za dodjelu dugoročnih kapaciteta, primjeni usaglašenih pravila za dodjelu dugoročnih prava prenosa, garantovanju dodijeljenog prekozonskog kapaciteta, ograničenju naknade koja treba da se isplati nosiocima ograničenih dugoročnih prava prenosa u slučaju interkonektivnih vodova jednosmjerne struje, garanciji u slučaju više sile, troškovima uspostavljanja, rada i razvoja regionalne platforme za dodjelu, troškovima uspostavljanja i funkcionisanja koordinisanog proračuna kapaciteta, troškovima garantovanja prekozonskih kapaciteta i naknade za dugoročna prava prenosa, pravu operatora prenosnog sistema da delegira trećoj strani aktivnosti pri dodjeli kapaciteta i nadzoru nad dugoročnom dodjelom kapaciteta i uspostavljanjem regionalne platforme za dodjelu od strane Sekretarijata Energetske zajednice.

Poglavlje XIV. Balansiranje električne energije (čl. 211 – 268)

Odredbama ovog poglavlja uređuje se balansiranje sistema električne energije, uključujući uspostavljanje zajedničkih principa nabavke i poravnanja, rezervi za održavanje frekvencije, rezervi za obnavljanje frekvencije i zamjenskih rezervi.

Ovo poglavlje sadrži odredbe koje se odnose na panevropske, regionalne i nacionalne TCM-ove, naknadu troškova balansiranja, ciljeve i regulatorne aspekte balansiranja, objavljivanje informacija relevantnih za balansiranje, prava i obaveze operatora prenosnog sistema i njegovu mogućnost delegiranja dužnosti trećoj strani, obavezu operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema, pružaoca usluge balansiranja i balansno odgovornog subjekta da međusobno sarađuju u cilju obezbjeđivanja efektivnog i efikasnog

balansiranja. Takođe, ovim poglavljem se uređuju obaveze i prava pružaoca usluge balansiranja i balansno odgovornih subjekata, operatora prenosnog sistema i subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije vezane za balansiranje, obaveze operatora prenosnog sistema u vezi sa korišćenjem evropskih platformi za razmjenu balansne energije i proces razmjene odstupanja, utvrđuju zahtjevi za standardne i specifične proizvode za balansnu energiju i balansni kapacitet.

Pored navedenog, u ovom poglavlju se propisuju prava i obaveze operatora prenosnog sistema koje se odnose na korišćenje i proračun prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansne energije, utvrđuju principi finansijskog poravnanja i postupak obračuna aktivirane količine balansne energije za proces održavanja frekvencije, ponovno uspostavljanje frekvencije i proces zamjenske rezerve. Nadalje, propisuju se prava i obaveze operatora prenosnog sistema, subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, drugih relevantnih elektroenergetskih subjekata i regulatornog organa za energetiku koje se odnose na poravnanje odstupanja u aktiviranju balansne energije i poravnanje balansnog kapaciteta, izvještavanje o balansiranju, analizu koristi i troškova balansiranja, odobravanje odstupanja od primjene jedne ili više odredbi ovog zakona.

Poglavlje XV. Havarijska stanja i oporavak elektroenergetskog sistema (čl. 269 – 271)

U ovom poglavlju utvrđuju se uslovi čije ispunjavanje ima za cilj održavanje operativne sigurnosti u kriznim situacijama i sanaciju elektroenergetskog sistema i propisuju obaveze operatora prenosnog sistema i regulatornog organa za energetiku u vezi sa pripremom i odobravanjem nacionalnih odredbi i uslova ili metodologija (TCM-ova) za havarijska stanja i oporavak sistema i naknadu troškova operatora prenosnog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka.

Poglavlje XVI. Rad prenosnog sistema električne energije (čl. 272 – 281)

U ovom poglavlju definiše se sadržaj pravila za rad elektroprenosnog sistema u interkonekciji i propisuju obaveze operatora prenosnog sistema i regulatornog organa za energetiku u vezi sa panevropskim, regionalnim i nacionalnim odredbama i uslovima ili metodologijama (TCM-ovima) i naknadom troškova rada prenosnog sistema električne energije.

Poglavlje XVII. Priključenje objekata na elektroenergetski sistem (čl. 282 – 284)

Ovo poglavlje sadrži odredbe kojima se uređuje priključenje na elektroenergetski sistem objekata kupaca, proizvodnih jedinica i sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka.

Poglavlje XVIII. Uslovi za korišćenje prenosnog sistema za prekograničnu razmjenu gasa (čl. 285 – 297)

Odredbama ovog poglavlja uređuju se: postupak donošenja odluke o sertifikaciji operatora prenosnog sistema gasa, učešće regulatornog organa za energetiku u postupku sertifikacije operatora prenosnog sistema gasa druge ugovorne strane Energetske zajednice, međunarodna saradnja operatora prenosnog sistema gasa, pravila za rad prenosnog sistema gasa u interkonekciji, utvrđivanje cijena za korišćenje prenosnog sistema gasa, usluge pristupa prenosnom sistemu gasa, TPG terminalima i sistemima za skladištenje gasa, dodjela

raspoloživih kapaciteta za prenos i skladištenje gasa, postupak dodjele prenosnih kapaciteta gasa i upravljanja zagušenjima, postupak dodjele kapaciteta TPG terminala i sistema za skladištenje gasa. Pored toga, uređuje se trgovina pravima na kapacitete za prenos i skladištenje gasa i balansiranje prenosnog sistema gasa.

Poglavlje XIX. Dostavljanje i objavljivanje podataka od značaja za tržište gasa (čl. 298 – 300)

U ovom poglavlju propisuju se obaveze operatora prenosnog sistema gasa, operatora sistema za skladištenje gasa, operatora TPG terminala i regulatornog organa za energetiku koje se odnose na obezbjeđenje transparentnosti djelatnosti prenosa gasa i skladištenja gasa, kao i čuvanje informacija i podataka koji su od značaja za tržište gasa.

Poglavlje XX. Mjere za obezbjeđenje sigurnosti snabdijevanja gasom (čl. 301 – 303)

Odredbama ovog poglavlja propisuju se obaveze energetskih subjekata koji obavljaju djelatnosti snabdijevanja, prenosa, skladištenja, distribucije gasa, upravljanja postrojenjem i trgovine na veliko i snabdijevanjem TPG, a koje se odnose na preventivne aktivnosti i mjere u slučaju poremećaja snabdijevanja gasom. Pored toga, propisuje se obaveza organa državne uprave nadležnog za poslove energetike da utvrđuje preventivni akcioni plan i interventni plan, sprovodi mjere za implementaciju tih planova, prati sigurnost snabdijevanja i sarađuje sa nadležnim organima i organizacijama radi sprečavanja prekida snabdijevanja i ograničenja šteta u slučajevima prekida snabdijevanja gasom.

Poglavlje XXI. Nadzor (član 304)

U ovom poglavlju je propisano da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši organ državne uprave nadležan za poslove energetike i da stručni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona u skladu sa svojim nadležnostima vrši regulatorni organ za energetiku.

Poglavlje XXII. Kaznene odredbe (čl. 305)

U ovom poglavlju su određene kazne za prekršaje po ovom zakonu.

Poglavlje XXIII. Prelazne i završne odredbe (čl. 306 – 327)

Ovo poglavlje, pored ostalog, sadrži odredbe koje se odnose na rokove za donošenje propisa za sprovođenje ovog zakona, rokove za donošenje opštih akata Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti i energetskih subjekata, rokove za usklađivanje poslovanja energetskih subjekata i stupanje na snagu ovog zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore, kojim se propisuje mogućnost donošenja zakona po hitnom postupku, u slučajevima u kojima je neophodno usaglašavanje sa evropskim pravom i međunarodnim ugovorima i konvencijama i u kojima bi nedonošenje zakona moglo prouzrokovati štetne posljedice, predlažemo donošenje zakona po hitnom postupku.

Broj: 02-302/25-648/1

11.04.2025. godine

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

o Nacrtu zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa

Ministarstvo energetike objavilo je 24. oktobra 2024. godine Javni poziv za održavanje javne rasprave o Nacrtu zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa, u periodu od 24. oktobra do 13. novembra 2024. godine. Obavještenje o sprovođenju javne rasprave bilo je objavljeno na internet stranici Ministarstva energetike i Portalu E-uprave. Okrugli sto u okviru javne rasprave o tekstu Nacrta zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa održan je 12. novembra 2024. godine u prostorijama Rektorata Univerziteta Crne Gore.

Komentare i sugestije zainteresovani su dostavljali putem elektronske pošte na način naznačen u Javnom pozivu.

Na navedenom okruglom stolu učestvovali su sljedeći predstavnici Ministarstva energetike:

- Luka Prodanović, državni sekretar;
- Zvezdan Vujović, v.d. generalnog direktora Direktorata za elektroenergetiku;
- Radmila Damjanović, načelnica Direkcije za razvoj elektroenergetike;
- Maja Pavićević, načelnica Direkcije za praćenje stanja u oblasti elektroenergetike;
- Nevena Jelić, samostalna savjetnica I u Direkciji za razvoj elektroenergetike;
- Irena Šoć, samostalna savjetnica I u Direkciji za razvoj elektroenergetike.

Do utvrđenog roka dostavljeno je 156 komentara, primjedbi i sugestija, i to od:

- Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (REGAGEN);
- Crnogorskog operatora tržišta električne energije DOO (COTEE);
- Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD (CGES);
- Kancelarije za koordinisane aukcije u Jugoistočnoj Evropi (Coordination Auction Office in South East Europe - (SEE CAO).

Svi komentari, primjedbe i sugestije dobijeni od zainteresovanih strana tokom trajanja javne rasprave do roka naznačenog u Javnom pozivu detaljno su razmatrani i svi predlozi koji su ocijenjeni kao prihvatljivi uvaženi su i uključeni u tekst Nacrta zakona.

U nastavku je data tabela sa komentarima, primjedbama i sugestijama dostavljenim u toku trajanja javne rasprave, kao i odgovorima obrađivača na iste.

Dostavljeni komentari i sugestije koji se nijesu odnosili na tekst Nacrta zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa, nijesu razmatrani od strane obrađivača.

Rukovodilac radom Ministarstva energetike
mr Admir Sahmanović

Tabela primjedbi sa Javne rasprave o Nacrtu zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa

Redni broj	Davalac primjedbe	Primjedba	Odgovor obrađivača Odbija se/ Prihvata se
1.	Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti - REGAGEN	Primjedba/predlog/sugestija 1: U cilju usklađivanja sa odredbama Zakona o energetici, predlažemo da se i Zakonom o prekograničnoj razmjeni propišu ovlašćenja „Crnogorskog operatora tržišta električne energije“ DOO (u daljem tekstu: COTEE) za vršenje određenih poslova u oblasti energetike, koji su ovim nacrtom povjereni operatoru prenosnog sistema. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: Usklađivanje sa Zakonom o energetici.	Prihvata se.
2.		Primjedba/predlog/sugestija 2: Predlažemo da član 4 stav 16 Nacrta zakona glasi: „16) demonstracioni projekat je projekat koji prikazuje neku tehnologiju kao prvu te vrste u Energetskoj zajednici i predstavlja značajnu inovaciju koja prevazilazi najveći nivo postojeće tehnologije.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: Usklađivanje sa članom 2 tačka 24 adaptirane verzije Regulative 2019/943. U odnosu na ovu odredbu, smatramo da je, u konsultaciji sa nadležnim organom Energetske zajednice, potrebno precizirati na koji način se utvrđuje status demonstracionog projekta i ko ga utvrđuje.	Prihvata se.

3.		Primjedba/predlog/sugestija 3: Predlažemo da član 4 tačka 90 Nacrta zakona glasi: „90) operator tržišta je energetski subjekat koji pruža uslugu uparivanja ponude i potražnje na berzanskom tržištu električne energije“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3: Usklađivanje sa Nacrtom zakona o energetici. Smatramo da se ovakvim terminološkim određenjem uspostavlja jasna distinkcija između „Berze električne energije“ DOO Podgorica (u daljem tekstu: BELEN) i COTEE.	Prihvata se.
4.		Primjedba/predlog/sugestija 4: Predlažemo da se u članu 17 Nacrta zakona umjesto termina „snabdijevanje“ koristi termin „napajanje“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4: Smatramo da je predloženi termin adekvatniji sa aspekta određenja pojma „snabdijevanje“ u Zakonu o energetici.	Prihvata se.

5.		Primjedba/predlog/sugestija 5: Predlažemo da se u članu 18 stav 6 Nacrta zakona poslije riječi: „vrijednosti neisporučene energije“ dodaju riječi: „iz člana 17 ovog zakona“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
6.		Primjedba/predlog/sugestija 6: Predlažemo da član 19 stav 4 tačka 1 Nacrta zakona glasi: „1) uklanjanje zakonskih barijera“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
7.		Primjedba/predlog/sugestija 7: Predlažemo da se u članu 22 stav 18 Nacrta zakona poslije riječi „proračun“ dodaju riječi: „u saradnji sa relevantnim operatorom prenosnog sistema električne energije i regionalnim koordinacionim centrom“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2019/943.	Prihvata se.

8.		Primjedba/predlog/sugestija 8: Predlažemo da član 22 stav 1 Nacrta zakona glasi: „(1) Mehanizmi za razvoj kapaciteta, osim strateških rezervi, otvoreni su za direktno prekogranično učešće pružaoca kapaciteta koji se nalaze u drugoj državi članici ili ugovornoj strani, u skladu sa uslovima iz ovog člana, a ako je tehnički izvodljivo i za strateške rezerve“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2019/943.	Prihvata se.
9.		Primjedba/predlog/sugestija 9: Predlažemo da se u članu 22 stav 3 Nacrta zakona riječi: „iz stava 1 ovog člana“ zamijene riječima: „iz stava 2 ovog člana“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 9: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
10.		Primjedba/predlog/sugestija 10: Predlažemo da se u članu 22 stav 3 Nacrta zakona briše riječ „inostrani“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 10: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2019/943, s obzirom na to da se misli na pružaoce kapaciteta u Crnoj Gori.	Djelimično se prihvata. Riječ „inostrani“ briše se u članu 22 stav 7 Nacrta zakona.
11.		Primjedba/predlog/sugestija 11: Predlažemo da se u članu 22 stav 11 Nacrta zakona riječi: „iz stava 7“ zamijene riječima: „iz stava 10“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 11: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2019/943.	Prihvata se.

12.		Primjedba/predlog/sugestija 12: Predlažemo da se u članu 22 stav 12 Nacrta zakona riječi: „iz stava 8“ zamijene riječima: „iz stava 11“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 12: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2019/943.	Prihvata se.
13.		Primjedba/predlog/sugestija 13: Predlažemo da se u članu 22 stav 13 Nacrta zakona poslije riječi: “udio prihoda“ dodaju riječi: „koji nastanu putem dodjele iz stava 11 ovog člana“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 13: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2019/943 kako bi bilo jasno o kojim prihodima je riječ.	Prihvata se.
14.		Primjedba/predlog/sugestija 14: Predlažemo da se u članu 22 stav 14 Nacrta zakona riječi: „članom 37 stavom 2 ovog zakona“ zamijene riječima: „članom 37 stav 3 ovog zakona“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 14: Ispravka poziva u cilju usklađivanja sa adaptiranom verzijom Regulative 2019/943.	Prihvata se.
15.		Primjedba/predlog/sugestija 15: Predlažemo da se u članu 22 stav 17 Nacrta zakona riječ „kapaciteti“ zamijeni riječima: „ulazni kapaciteti iz stava 10 ovog člana“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 15: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2019/943.	Prihvata se.

16.		Primjedba/predlog/sugestija 16: Predlažemo da se u članu 22 poslije stava 18 Nacrta zakona doda novi stav koji glasi: „(19) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu iz stava 18 ovog člana“. Takođe, potrebno je predvidjeti prekršajnu normu za navedeni stav. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 16: Propisivanje obaveze operatora prenosnog sistema koja proizlazi iz adaptirane verzije Regulative 2019/943.	Prihvata se.
17.		Primjedba/predlog/sugestija 17: U odnosu na član 24 stav 1 Nacrta zakona, predlažemo da se u prelaznim odredbama predvidi izuzeće od primjene stava 1 na povlašćene proizvođače koji su taj status stekli u skladu sa Zakonom o energetici, prije stupanja na snagu ovog zakona. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 17: Usklađivanje sa odredbama Zakona o energetici kojima je bilo propisano da povlašćeni proizvođači nijesu balansno odgovorni.	Prihvata se.
18.		Primjedba/predlog/sugestija 18: Predlažemo da se u članu 24 stav 5 Nacrta zakona propiše na koji način se COTEE-u nadoknađuju troškovi koje snosi usljed preuzimanja finansijske odgovornosti za balansno odstupanje subjekata iz člana 24 stav 4 Nacrta zakona. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 18: Iz predloženog člana 24 stav 5 Nacrta zakona proizlazi da se navedeni troškovi odobravaju COTEE-u prilikom utvrđivanja njegovog regulatorno dozvoljenog prihoda, koji bi se se nadoknađivao od svih učesnika na tržištu, uključujući i druge proizvođače koji su balansno odgovorni za svoja odstupanja. Ocjenjujemo da bi se na ovaj način mogla narušiti konkurencija na tržištu električne energije. U prilog navedenom ukazujemo i da je Zakonom o energetici („Službeni list CG“, br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22 i 152/22) bilo propisano da troškove balansiranja koje povlašćeni proizvođači prouzrokuju	Prihvata se.

		pokriva operator tržišta posredstvom naknade za podsticanje proizvodnje iz obnovljivih izvora (dakle, navedeni troškovi nijesu predstavljali troškove COTEE-a, pa samim tim nijesu ulazili u naknadu za njegov rad).	
19.		Primjedba/predlog/sugestija 19: Predlažemo da se u članu 25 stav 5 Nacrta zakona poslije riječi: „u saradnji sa“ doda riječ „drugim“, a da se riječi: „ugovornih strana“ brišu. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 19: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2019/943.	Prihvata se.
20.		Primjedba/predlog/sugestija 20: Predlažemo ili da se pojmovno odredi pojam „primarnog tržišta“ u članu 4 Nacrta zakona ili da se u članu 25 stav 13 Nacrta zakona preciznije odredi šta je primarno tržište. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 20: Intervencija je potrebna u cilju primjene člana 25 stav 13 Nacrta zakona.	Prihvata se.
21.		Primjedba/predlog/sugestija 21: Predlažemo da se u članu 25 stav 13 Nacrta zakona poslije riječi: „operatora prenosnog sistema“ dodaju riječi: „koji sadrži elemente iz člana 233 stav 5 ovog zakona“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 21: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.

22.		Primjedba/predlog/sugestija 22: Predlažemo da se u članu 25 Nacrta zakona na početku stava 19 dodaju riječi: „Kada je odobreno odstupanje iz stava 17 ovog člana“. Takođe, predlažemo da se u članu 25 stav 20 Nacrta zakona riječi: „6 mjeseci“ zamijene riječima: „12 mjeseci“. U vezi sa navedenim predlogom, predlažemo da se u članu 294 stav 6 Nacrta zakona riječ „do“ zamijeni riječju „od“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 22: Usklađivanje sa članom 6 stav 9, 10 i 11 adaptirane verzije Regulative 2019/943.	Prihvata se.
23.		Primjedba/predlog/sugestija 23: Predlažemo da se u članu 25 stav 23 Nacrta zakona riječi: „st. 2 i 4“ zamijene riječima: „st. 2 i 5“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 23: Ispravljanje poziva u cilju usklađivanja sa adaptiranom verzijom Regulatove 2019/943.	Prihvata se.
24.		Primjedba/predlog/sugestija 24: Predlažemo da se u članu 294 stav 8 Nacrta zakona poslije riječi: „člana 27 stav 4“ dodaju riječi: „i člana 250 ovog zakona“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 24: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
25.		Primjedba/predlog/sugestija 25: Predlažemo da se u članu 31 stav 5 Nacrta zakona riječ „ponude“ zamijeni riječju „ponudama“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 25: Usklađivanje sa članom 13 stav 2 adaptirane verzije Regulative 2019/943.	Prihvata se.

26.		Primjedba/predlog/sugestija 26: Predlažemo da se u članu 32 stav 1 Nacrta zakona poslije riječi „zagušenja“ dodaju riječi: „u prenosnom sistemu“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 26: Usklađivanje sa članom 4 tačka 173 Nacrta zakona.	Prihvata se.
27.		Primjedba/predlog/sugestija 27: Predlažemo da član 32 stav 7 Nacrta zakona glasi: „(7) Agencija sarađuje sa Regulatornim odborom i, u mjeri u kojoj se tiče država članica, ACER-om u pripremi izvještaja o tržištu.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 27: Usklađivanje sa članom 34 stav 1 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
28.		Primjedba/predlog/sugestija 28: U odnosu na član 32 st. 10 do 13 Nacrta zakona, predlažemo da se, u komunikaciji sa nadležnim organom Energetske zajednice, razmotri: Na osnovu kojeg propisa operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema iz ugovornih strana u istom regiona za proračun kapaciteta, treba da vrši preispitivanje konfiguracije zona trgovanja? Adaptirana Regulativa 2019/943 uvodi obavezu da oni “uzmu u obzir” metodologiju EU. Da li ovo znači da će operatori prenosnih sistema iz istog regiona za proračun kapaciteta donijeti metodologiju za taj region usklađenu sa EU metodologijom koja će se koristiti svaki put prilikom preispitivanja zone trgovanja ili treba da predlože jedinstvenu metodologiju za EZ ili, pak, primjenjuju EU metodologiju? Ovo treba jasno propisati zakonom. Na šta se odnosi propisani rok iz stava 10 ovog člana? Šta operator prenosnog sistema/Vlada Crne Gore treba da uradi do tog roka? Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 28: Potreba za preciziranjem odredaba Nacrta zakona koje se odnose na preispitivanje zona trgovanja.	Prihvata se.

29.		Primjedba/predlog/sugestija 29: U odnosu na član 32 st. 14 do 18 Nacrta zakona, predlažemo da se uzmu u obzir sljedeće odredbe člana 14 st. 7, 8 i 9 adaptirane verzije Regulative 2019/943. Takođe, predlažemo da se razmotri da li će se sve odluke Regulatornog odbora direktno primjenjivati ili će postojati potreba da se neke od njih transponuju. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 29: Usklađivanje sa članom 14 st. 7, 8 i 9 adaptirane verzije Regulative 2019/943.	Prihvata se.
30.		Primjedba/predlog/sugestija 30: U odnosu na član 33 stav 13 Nacrta zakona, predlažemo da se razmotri sljedeće: Da li rok od šest mjeseci za izradu akcionog plana počinje da teče nakon isteka roka od šest mjeseci u kojem, u skladu sa članom 32 stav 14 Nacrta zakona, Vlada ima obavezu da odluči da li će da uspostavi nacionalni akcioni plan ili da pregleda i izmijeni konfiguraciju zone trgovanja? Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 30: Potreba za preciziranjem odredaba Nacrta zakona koje se odnose na donošenje akcionog plana.	Ne prihvata se. Rok je određen u skladu sa adaptiranom verzijom Regulative 2019/943.
31.		Primjedba/predlog/sugestija 31: Predlažemo brisanje člana 36 Nacrta zakona. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 31: Kroz javnu raspravu na Nacrt zakona o energetici, predložili smo transponovanje ovog člana adaptirane verzije Regulative 2019/943 u Zakon o energetici, budući da se tim zakonom bliže definiše sadržina metodologija za utvrđivanje cijena za korišćenje sistema.	Djelimično se prihvata. Brisani su svi stavovi člana 36 osim st. 1, 7 i 8, koji su postali st. 1, 2 i 3. Obrisani stavovi su predmet uređivanja Zakona o energetici, a stav 6 je premješten u član 47.

32.		Primjedba/predlog/sugestija 32: Predlažemo da se u članu 37 stav 3 tačka 1 Nacrta zakona riječ „ili“ zamijeni riječima: „i/ili“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 32: Operator prenosnog sistema može koristiti prihode od zagušenja za ostvarenje oba cilja iz člana 37 stav 3 Nacrta zakona.	Djelimično se prihvata. Data je nova formulacija člana 37.
33.		Primjedba/predlog/sugestija 33: Predlažemo da se u članu 37 stav 4 Nacrta zakona riječi: „Ako su prioritetni ciljevi iz stava 3 ovog člana ispunjeni“ zamijene riječima: „Ako se prioritetni ciljevi iz stava 3 ovog člana ispunjavaju“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 33: Evropska praksa pokazuje da se prihodi od alokacije kapaciteta koriste za kontinuirano ispunjavanje sva tri cilja iz st. 4 i 5 ovog člana.	Djelimično se prihvata. Data je nova formulacija člana 37.
34.		Primjedba/predlog/sugestija 34: Predlažemo da se u članu 37 stav 5 Nacrta zakona riječi: „prelazi iznos iz stava“ zamijene riječima: „se ne koristi u skladu sa stavom“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 34: Usklađivanje sa članom 19 stav 3 adaptirane verzije Regulative 2019/943.	Djelimično se prihvata. Data je nova formulacija člana 37.

35.		Primjedba/predlog/sugestija 35: Predlažemo da član 37 stav 7 Nacrta zakona glasi: „(7) Operator prenosnog sistema planira kako će se koristiti prihod od zagušenja i dužan je da do 1. februara tekuće godine Agenciji dostavi podatke o: iznosu prikupljenih prihoda u prethodnoj godini; prihodima korišćenim u skladu sa stavom 3 ovog člana, uključujući konkretne projekte za koje je prihod korišćen, i iznos sredstava iz stava 5 ovog člana.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 35: Preciziranje obaveza operatora prenosnog sistema po pitanju izvještavanja Agencije.	Djelimično se prihvata. Data je nova formulacija člana 37.
36.		Primjedba/predlog/sugestija 36: Predlažemo izmjenu člana 37 stav 8 Nacrta zakona i dodavanje novog stava 9 koji odgovara sadržini stava 8 tačka 5 Nacrta zakona: „(8) Agencija je dužna da do 1. marta tekuće godine objavi i dostavi Regulatornom odboru izvještaj koji sadrži informacije iz stava 7 ovog člana i podatke o iznosu sredstava koji se koristi pri utvrđivanju cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije u skladu sa metodologijama iz stava 4 i 6 ovog člana. (9) Ako se prihodi od zagušenja koriste prilikom utvrđivanja cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, izvještaj iz stava 8 ovog člana sadrži i informacije o ispunjenosti ciljeva iz stava 3 ovog člana, ako je to primjenjivo.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 36: Nomo-tehničko sređivanje.	Djelimično se prihvata. Data je nova formulacija člana 37.

37.		Primjedba/predlog/sugestija 37: Predlažemo da član 38 Nacrta zakona glasi: „Troškovi operatora prenosnog sistema električne eneregije koji proizilaze iz članstva i učešća u radu ENTSO-E uzimaju se u obzir pri proračunu cijene za korišćenje prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.” Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 37: Usklađivanje sa Zakonom o energetici.	Djelimično se prihvata i izmjena se vrši u članu 39 Nacrta zakona.
38.		Primjedba/predlog/sugestija 38: Predlažemo izmjenu člana 40 stav 2 Nacrta zakona i dodavanje novog stava 3: „(2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, objavljuje regionalni plan investicija svake dvije godine i može da donosi investicione odluke na osnovu tog plana. (3) Investicije operatora prenosnog sistema iz stava 2 ovog člana moraju biti sadržane u investiciom planu u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.” Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 38: Nomo-tehničko preciziranje i usklađivanje sa Zakonom o energetici.	Prihvata se.
39.		Primjedba/predlog/sugestija 39: Predlažemo da se u članu 43 stav 6 Nacrta zakona riječi: „iz stava 1“ zamijene riječima „iz stava 5“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 39: Nomo-tehničko sređivanje.	Djelimično se prihvata i izmjena se vrši u članu 44 stav 6 Nacrta zakona.

40.		Primjedba/predlog/sugestija 40: Predlažemo da član 49 stav 1 Nacrta zakona glasi: „(1) U procesu upravljanja zagušenjima u prenosnom sistemu, u cilju obezbjeđenja sigurnosti sistema, operator prenosnog sistema uspostavlja pravila koordinacije i razmjene informacija sa drugim operatorima prenosnih sistema.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 40: Nomo-tehničko preciziranje.	Prihvata se.
41.		Primjedba/predlog/sugestija 41: Predlažemo da član 55 stav 1 Nacrta zakona glasi: „(1) Operator distributivnog sistema sarađuje sa drugim operatorima distributivnih sistema iz ugovornih strana u okviru Grupe za koordinaciju aktivnosti operatora distributivnog sistema Energetske zajednice, osnovane u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima radi promovisanja jedinstvenog tržišta električne energije i promovisanja optimalnog upravljanja i koordinisanog rada sistema distribucije i prenosa.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 41: Nomo-tehničko preciziranje.	Prihvata se.
42.		Primjedba/predlog/sugestija 42: Predlažemo da se uvodna rečenica u članu 57 stav 1 Nacrta zakona izmijeni tako da glasi: „(1) Interkonektori jednosmjerne struje čijoj izgradnji se pristupa, mogu se na zahtjev investitora interkonektora na određeno vrijeme izuzeti iz primjene člana 37 st. 1, 2 i 3 ovog zakona i odredaba zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti koje propisuju obavezu razdvajanja operatora prenosnog sistema električne energije, pristup trećih strana prenosnom sistemu i primjene regulisanih cijena za korišćenje prenosnog sistema i naknada za priključenje, pružanja pomoćnih usluga, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:“	Djelimično se prihvata, tako da se izuzeće u članu 57 stav 1 Nacrta zakona propisuje u odnosu na primjenu člana 37 st. 1, 4 i 5 Nacrta zakona.

		Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 42: Usklađivanje sa članom 63 adaptirane verzije Regulative 2019/943.	
43.		Primjedba/predlog/sugestija 43: Predlažemo da se u članu 57 stav 1 Nacrta zakona briše tačka 5. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 43: Smatramo da je navedeni uslov neprimjenjiv u Crnoj Gori.	Prihvata se.
44.		Primjedba/predlog/sugestija 44: Predlažemo da se u članu 58 Nacrta zakona prije stava 1 dodaju tri nova stava: „1) Odobravanje izuzeća iz člana 57 ovog zakona pokreće se podnošenjem zahtjeva investitora interkonektora. 2) Kopiju zahtjeva iz stava 1 ovog člana Agencija bez odlaganja dostavlja Sekretarijatu i u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropskoj komisiji. 3) Kopija zahtjeva iz stava 1 ovog člana dostavlja se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, radi davanja mišljenja.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 44: Nomo-tehničko preciziranje koraka u ovom procesu.	Prihvata se.
45.		Primjedba/predlog/sugestija 45: Predlažemo da se u članu 58 stav 1 tačka 7 Nacrta zakona riječi: „od prijema zahtjeva za izuzeće koje dostavi relevantni regulatorni organ“ zamijene riječima: „od dana kada poslednji relevantni regulatorni organ primi zahtjev za izuzeće“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 45: Usklađivanje sa članom 63 adaptirane verzije Regulative 2019/943.	Prihvata se.

46.		Primjedba/predlog/sugestija 46: Predlažemo da se u članu 58 stav 4 Nacrta zakona riječi: „sa regulatornim organizacijama država na čije prenosne sisteme električne energije izgradnja interkonektora ima uticaja“ zamijene riječima: „regulatornim tijelima koja su dobila zahtjev za odobravanje izuzeća“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 46: Usklađivanje sa članom 63 adaptirane verzije Regulative 2019/943.	Prihvata se.
47.		Primjedba/predlog/sugestija 47: Predlažemo da član 58 stav 8 Nacrta zakona glasi: „(8) Privremenu odluku iz stava 7 ovog člana Agencija objavljuje na svojoj internet stranici.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 47: Smatramo da Agencija u periodu koji je predmet člana 58 može donijeti samo privremenu odluku, budući da se članom 60 dalje razrađuje postupak, koji podrazumijeva moguću intervenciju od strane Sekretarijata i Evropske komisije, koji mogu tražiti izmjenu odluke Agencije. S tim u vezi, Agencija bi prvobitno donijela privremenu odluku, objavila je na svom sajtu i dostavila Sekretarijatu i/ili Evropskoj komisiji. Istekom 50 dana u slučaju „ćutanja“ pomenutih institucija, Agencija bi donijela konačnu odluku kojom se potvrđuje prvobitna, a ukoliko bi se od nje zahtijevala izmjena, dopuna ili povlačenje privremene odluke, Agencija bi donijela drugačiju odluku od privremene ili istovjetnu, uz obavezu obrazlaganja odstupanje. Konačna odluka bi se objavljivala u Službenom listu Crne Gore.	Prihvata se.
48.		Primjedba/predlog/sugestija 48: Predlažemo brisanje člana 60 stav 1 Nacrta zakona. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 48: Usklađivanje sa predloženom izmjenom člana 58 (primjedba broj 44).	Prihvata se.

49.		Primjedba/predlog/sugestija 49: Predlažemo da član 60 stav 2 Nacrta zakona glasi: „(2) Odluka Agencije iz člana 58 stav 8 ovog zakona dostavlja se bez odlaganja Sekretarijatu i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropskoj komisiji.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 49: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
50.		Primjedba/predlog/sugestija 50: Predlažemo da se u članu 60 Nacrta zakona poslije stava 12 doda novi stav koji glasi: „(13) Odluka iz st. 11 i 12 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore““. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 50: Usklađivanje sa predlogom iz primjedbe na član 58 stav 8 Nacrta zakona (primjedba broj 47).	Prihvata se.
51.		Primjedba/predlog/sugestija 51: Predlažemo da član 61 stav 1 Nacrta zakona glasi: „(1) Ako Agencija, na zahtjev ili na sopstvenu inicijativu, izmijeni odluku o izuzeću, o toj odluci bez odlaganja obavještava Sekretarijat ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropsku komisiju.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 51: Smatramo da je u članu 61 stav 1 Nacrta zakona potrebno brisati poziv na član 60 stav 5, jer se po našem mišljenju radi o izmjeni konačne odluke koja je donijeta u postupku iz člana 60, a naknadno su se stekli neki uslovi zbog kojih regulatorna tijela ocjenjuju da je potrebno izmijeniti. Ni u adaptiranoj verziji Regulative 2019/943 nije naveden ovakav poziv.	Prihvata se.

52.		Primjedba/predlog/sugestija 52: Predlažemo da se u odnosu na član 63 stav 2 Nacrta zakona predvidi propisivanje prekršajne sankcije u članu 293 Nacrta zakona. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 52: Obezbjedivanje adekvatne primjene člana 63 stav 2.	Prihvata se.
53.		Primjedba/predlog/sugestija 53: Predlažemo da se u članu 64 stav 4 Nacrta zakona brišu tač. 4, 5 i 6. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 53: Pobrojane odluke iz člana 64 stav 4 tač. 4, 5 i 6 Nacrta zakona nijesu u nadležnosti Regulatornog odbora Energetske zajednice.	Prihvata se.
54.		Primjedba/predlog/sugestija 54: Predlažemo da član 66 Nacrta zakona glasi: „Nadležnosti Agencije Član 66 (1) Agencija: 1) prati postupanje operatora prenosnog sistema električne energije, operatora distributivnog sistema električne energije, nominovanog operatora tražišta električne energije, kao i učesnika na tržištu električne energije u skladu sa obavezama propisanim ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu njega, odlukama Regulatornog odbora i Agencije za saradnju energetske regulatora Evropske unije; 2) poštuje i sprovodi odluke Regulatornog odbora i ACER-a; 3) odobrava regionalne TCM, zajedno sa drugim regulatornim organima iz regiona u skladu sa ovim zakonom; 4) odobrava nacionalne TCM u skladu sa ovim zakonom;	Djelimično se prihvata. Ovaj član će se dodatno urediti nakon finalizacije drugih članova Nacrta zakona.

	5) preduzima mjere zajedno sa Regulatornim odborom i ACER-om za usvajanje potrebnog TCM u skladu sa ovim zakonom i ratifikovanim međunarodnim ugovorima, ako operator prenosnog sistema ili NEMO ne dostavi inicijalni ili izmijenjeni predlog za TCM u propisanim rokovima; 6) godišnje izvještava o prihodima od zagušenja i njihovom korišćenju u skladu sa članom 37 ovog zakona i o tome obavještava Regulatorni odbor; 7) ako se sprovodi akcioni plan, odobrava doprinos operatora prenosnog sistema izvještaju o realizaciji akcionog plana u skladu sa članom 33 st. 10 i 14 ovog zakona, uključujući relevantne podatke prije dostavljanja procjene operatora prenosnog sistema Regulatornom odboru; 8) u saradnji sa regulatornim tijelima iz regiona, prati ispunjavanje obaveza regionalnog koordinacionog centra u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti; 9) ako je potrebno, zahtijeva preispitivanje konfiguracije zone trgovanja na osnovu preporuke Regulatornog odbora i/ili ACER-a u skladu sa članom 32 ovog zakona; 10) i obavlja druge poslove u skladu sa ovim zakonom. (2) U vršenju poslova iz stava 1 ovog člana, Agencija je ovlašćena da: 1) naloži energetskom subjektu otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i odrediti primjeren rok za njihovo otklanjanje, 2) podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu i/ili izdati prekršajni nalog u skladu sa zakonom kojim se uređuju prekršaji; 3) obavijesti organ nadležan za zaštitu konkurencije, zaštitu potrošača ili drugi nadležni organ,	

		4) preduzme druge mjere u skladu sa zakonom.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 54: Nomo-tehničko sređivanje (ispravljanje poziva, brisanje tačaka koje su detaljnije razrađene drugim odredbama ovog zakona i definisanje odredaba na način da se obuhvate i druge obaveze iz ovog zakona). Novim stavom 2 propisana su ovlašćenja Agencije u vršenju nadzora nad primjenom ovog zakona.	
55.		Primjedba/predlog/sugestija 55: Predlažemo da se u članu 67 stav 1 Nacrta zakona poslije tačke 8 doda nova tačka koja glasi: „9) obavljaju i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 55: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
56.		Primjedba/predlog/sugestija 56: Predlažemo da se u članu 71 Nacrta zakona doda nova tačka koja glasi: „10) obezbjeđivanja pravičnog i nediskriminatornog tretmana tržišnih učesnika“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 56: Usklađivanje sa članom 3 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
57.		Primjedba/predlog/sugestija 57: Predlažemo da se u članu 72 stav 2 tačka 2 Nacrta zakona riječi: „zajednički utvrđuje“ zamijene riječju „primjenjuje“, a da se u tački 3 istog stava riječ „određuje“ zamijeni riječju „primjenjuje“. Obrazloženje primjedbe/predloga/ sugestije 57: Usklađivanje sa članom 7 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.

58.		Primjedba/predlog/sugestija 58: Predlažemo da se u članu 72 stav 2 tačka 9 Nacrta zakona poslije riječi „dostavlja“ dodaju riječi: „Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 58: Usklađivanje sa članom 7 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
59.		Primjedba/predlog/sugestija 59: U odnosu na član 72 stav 2 Nacrta zakona, predlažemo da se uzmu u obzir član 7 stav 1 tačka j adaptirane verzije Regulative 2015/1222. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 59: Usklađivanje sa članom 7 stav 1 tačka j adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
60.		Primjedba/predlog/sugestija 60: Budući da u skladu sa Aneksom I adaptirane verzije Regulative 2019/943 regionalni koordinacioni centar vrši poslove koordinisanog proračuna kapaciteta, predlažemo da se u članu 72 Nacrta zakona i svim ostalim odgovarajućim članovima riječi: „izvođači koordiniranog proračuna kapaciteta“ ili „koordinator proračuna kapaciteta“ zamijene riječima: „regionalni koordinacioni centar“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 60: Usklađivanje sa Aneksom I adaptirane verzije Regulative 2019/943.	Prihvata se.
61.		Primjedba/predlog/sugestija 61: Predlažemo da se u članu 72 stav 4 Nacrta zakona riječi: „kako zajednički uspostaviti i izvesti funkcije operatora tržišnog povezivanja utvrđene u stavu 3 ovog člana“ zamijene riječima: „način integracije NEMO-a iz ugovornih strana u MCO funkcije, uključujući i relevantne ugovore“ Predlažemo da član 72 stav 5 Nacrta zakona glasi: „(5) Plan iz stava 4 ovog člana sadrži detaljan opis predloženog načina integracije i predloženi rok za realizaciju, kao i opis	Prihvata se.

		očekivanih uticaja realizacije plana na uspostavljanje i izvođenje MCO funkcija iz stava 3 ovog člana.“ Predlažemo da se u članu 72 Nacrta zakona poslije stava 5 Nacrta zakona dodaju dva nova stava koji glasi: „(6) Saradnja nominovanih operatora tržišta električne energije strogo je ograničena na ono što je nužno za efikasan i siguran dizajn, implementaciju i upravljanje jedinstvenim povezivanjem dan unaprijed i unutar dnevnim povezivanjem. (7) Zajedničko izvođenje MCO funkcija temelji se na načelu nediskriminacije i osigurava da nijedan nominirani operator tržišta električne energije nema neopravdanu ekonomsku prednost zbog učešća u funkcijama operatora tržišnog povezivanja.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 61: Usklađivanje sa članom 7 st. 3 i 4 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	
62.		Primjedba/predlog/sugestija 62: Predlažemo izmjenu člana 73 stav 1 Nacrta zakona i dodavanje novog stava: „(1) Za potrebe imenovanja NEMO, podnosilac zahtjeva može biti samo imalac licence za organizovanje i upravljanje berzanskim tržištem u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavlja se Ministarstvu“. Predlažemo da se u članu 73 stav 2 Nacrta zakona poslije riječi „uslova“ dodaju riječi: „iz člana 75 ovog zakona“. Predlažemo da se u prelaznim odredbama doda nova odredba koja glasi: „Nominovani operator tržišta električne energije koji je imenovan u skladu sa Zakonom o energetici („Službeni list CG“, br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22 i 152/22) nastavlja da obavlja tu funkciju u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.“	Prihvata se.

		Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 62: Nacrtom zakona o energetici je propisano izdavanje licence operatoru berzanskog tržišta. S tim u vezi, potrebno je izvršiti predložena usklađivanja i dodavanje prelazne odredbe.	
63.		Primjedba/predlog/sugestija 63: Predlažemo da se u članu 74 stav 3 Nacrta zakona brišu riječi: „na period od četiri godine“, a da se u stavu 4 navedenog člana riječ „opozivu“ zamijeni riječima: „oduzimanju statusa“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 63: Adaptirana Regulativa 2015/1222 predviđa inicijalno imenovanje na četiri godine, a predmetno imenovanje je u Crnoj Gori već izvršeno.	Prihvata se.
64.		Primjedba/predlog/sugestija 64: Predlažemo da se članu 74 Nacrta zakona poslije stava 4 doda novi stav koji glasi: „(5) Ako je donijeta odluka o imenovanju iz stava 4 ovog člana, Ministarstvo će odbiti zahtjev za vršenje usluge trgovanja od strane nominovanog operatora tržišta električne energije koji je imenovan u drugoj ugovornoj strani ili državi članici. (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, Ministarstvo je dužno da o odbijanju obavijesti relevantni nadležni organ za imenovanje NEMO-a, Sekretarijat, Regulatorni odbor i, u mjeri u kojoj se tiče država članica, Evropsku komisiju i ACER.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 64: Usklađivanje sa članom 4 st. 6 i 7 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.

65.		Primjedba/predlog/sugestija 65: Predlažemo da se u članu 75 Nacrta zakona poslije stava 1 dodaju dva nova stava koji glase: „(3) U cilju obezbjeđenja ispunjenosti uslova iz stava 1 tač. 4 i 5 ovog člana, za promjenu vlasničke strukture, NEMO je dužan da traži odobrenje Vlade, uz prethodno mišljenje Agencije. (4) Vlasnici pravnog lica koje je imenovano za NEMO dužni su da obezbijede nediskriminatoran tretman svih učesnika na tržištu.” Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 65: Imajući u vidu da je u Crnoj Gori predviđena primjena monopolističkog modela koji podrazumijeva postojanje jednog NEMO-a, oduzimanje statusa usljed neispunjavanja uslova propisanih stavom 1 ovog člana ugrozilo bi projekat povezivanja tržišta i moglo bi da prouzrokuje nastanak velikih troškova za sistem. Stoga je potrebno predloženim normama obezbijediti dodatnu (preventivnu) kontrolu u odnosu na promjenu vlasničke strukture.	Prihvata se.
66.		Primjedba/predlog/sugestija 66: Predlažemo da se u članu 76 stav 1 Nacrta zakona riječi: „člana 72“ zamijene riječima: „člana 75“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 66: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
67.		Primjedba/predlog/sugestija 67: Predlažemo da se u članu 77 tačka 1 Nacrta zakona riječ „utvrđuje“ zamijeni riječju „primjenjuje“ i da se briše tačka 2. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 67: Usklađivanje sa članom 8 stav 2 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.

68.		Primjedba/predlog/sugestija 68: Predlažemo da se u uvodnoj rečenici člana 78 stav 1 Nacrta zakona brišu riječi: „uz odobrenje Agencije“. Predlažemo da se u uvodnoj rečenici člana 78 stav 2 Nacrta zakona riječi: „svih regulatornih tijela predmetnog regiona“ zamijene riječima: „Agencije, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima“. Predlažemo da se u uvodnoj rečenici člana 78 stav 3 Nacrta zakona riječi: „svakog regulatornog tijela ili drugih nadležnih tijela ugovornih strana“ zamijene riječju „Agencije“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 68: Usklađivanje sa članom 9 st. 6, 7 i 8 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
69.		Primjedba/predlog/sugestija 69: Predlažemo da se u članu 78 Nacrta zakona, u cilju usklađivanja sa st. 2 i 3 ovog člana, izvrše odgovarajuće izmjene na način da se riječi: „nadležna regulatorna tijela“ zamijene riječju „Agencija“ ili riječima: „Agencija u saradnji sa nadležnim regulatornim organima“. Takođe, potrebno je i detaljnije normirati situacije u kojima se odobravaju nacionalni i regionalni TCM-ovi, tj. kada Agencija sama donosi odluku na predlog operatora prenosnog sistema ili NEMO-a, kada je donosi Agencija u saradnji sa relevantnim regulatornim organima na predlog koji je dostavio operator prenosnog sistema/NEMO u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema/NEMO-ima, a kada je donosi Regulatorni odbor ili ACER. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 69: Usklađivanje sa članom 9 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.

70.		Primjedba/predlog/sugestija 70: Predlažemo da se u članu 78 stav 3 Nacrta zakona tačka 1 briše, a da tačka 2 glasi: „2) naknade u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti i pravilima za odobravanje naknada berze električne energije;“ Predlažemo da se u članu 78 stav 3 Nacrta zakona tačka 5 izmijeni tako da glasi: „5) troškovi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima u skladu sa čl. 135 do 139 ovog zakona i zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 70: Predloženo je brisanje tačke 1 iz člana 78 stav 3 Nacrta zakona u cilju usklađivanja sa članom 74 stav 3 Nacrta zakona, a izmjena tač. 2 i 5 u cilju usklađivanja sa Zakonom o energetici.	Prihvata se.
71.		Primjedba/predlog/sugestija 71: Predlažemo da se u članu 78 Nacrta zakona poslije stava 11 doda novi stav koji glasi: „(12) U slučaju iz stava 11 ovog člana, Agencija će, u saradnji sa regulatornim tijelima iz regiona, preduzeti odgovarajuće korake u cilju donošenja potrebnih odredbi i uslova ili metodologija, zahtijevanjem izmjena ili revidovanjem i finalizacijom nacrta, i u slučaju kada oni nisu dostavljeni.“ Predlažemo da se u članu 78 poslije stava 17 Nacrta zakona dodaju dva nova stava koja glase: „(18) Agencija, odnosno Agencija u saradnji sa relevantnim regulatornim tijelima, prije odobravanja odredaba i uslova ili metodologija može da izmijeni predloge dostavljene u skladu sa stavom 3 ovog člana, odnosno stavom 2 ovog člana, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema ili NEMO-om. (19) Agencija, odnosno Agencija u saradnji sa relevantnim regulatornim tijelima, odobrava predloge iz stava 3 ovog člana, odnosno stava 4 ovog člana, u roku od šest mjeseci od dostavljanja tih predloga od strane operatora prenosnog sistema ili NEMO-a, odnosno od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje relevantnom regulatornom tijelu.“	Prihvata se.

		Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 71: Usklađivanje sa članom 9 st. 4, 5 i 10 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	
72.		Primjedba/predlog/sugestija 72: Predlažemo da se u članu 78 Nacrta zakona poslije stava 24 doda novi stav koji glasi: „(25) Odluke Agencije o odobravanju odredbi i uslova ili metodologija iz st. 2 i 3 ovog člana, objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici operatora prenosnog sistema, odnosno NEMO-a.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 72: Usklađivanje sa članom 5 alineja 10 Zakona o objavljivanju propisa i drugih akata („Službeni list CG“, 5/08).	Prihvata se.
73.		Primjedba/predlog/sugestija 73: Predlažemo da se izvrši usklađivanje člana 83 stav 1 Nacrta zakona sa članom 78 stav 1 tačka 2 Nacrta zakona. Takođe, predlažemo da se u članu 83 stav 2 Nacrta zakona izvrši upućivanje na član 295 stav 4 Nacrta zakona. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 73: Usklađivanje sa članom 15 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Djelimično se prihvata, tako da se u članu 83 Nacrta zakona dodaje novi stav 1, a dosadašnji st. 1 do 5 postaju st. 2 do 6.
74.		Primjedba/predlog/sugestija 74: Predlažemo da se u članu 84 Nacrta zakona razmotri brisanje stava 5. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 74: Mišljenja smo da se crnogorskim propisom ne može propisivati bilo koja obaveza ENTSO-E-a i rok za njeno ispunjavanje.	Prihvata se.

75.		Primjedba/predlog/sugestija 75: U odnosu na član 87 stav 2 Nacrta zakona, predlažemo razmatranje brisanja roka za utvrđivanje regionalnih TCM-ova. Navedena primjedba odnosi se i na sve druge članove u kojima izvršeno propisivanje rokova utvrđivanja regionalnih TCM-ova (npr. član 94 stav 1, član 102 stav 1, član 134 stav 1, član 294 st. 11, 13 i 14). Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 75: Rokovi navedeni u Nacrtu zakona koji se odnose na regionalne TCM-ove nijesu usklađeni sa rokovima propisanim adaptiranom verzijom Regulative 2015/1222. Propisivanje novih rokova mora biti usklađeno između svih OPS-ova koji pripadaju istom regionu.	Prihvata se.
76.		Primjedba/predlog/sugestija 76: Predlažemo da se u članu 87 Nacrta zakona poslije stava 3 doda novi stav koji glasi: „(4) Ako OPS može dokazati da primjena metodologije iz stava 2 ovog člana zasnovana na tokovima snaga nije efikasnija u poređenju sa pristupom zasnovanim na NTC metodi i uz pretpostavku jednakog nivoa operativne sigurnosti, OPS u koordinaciji sa OPS-ovima drugih država iz regiona za proračun kapaciteta, može od Agencije i relevantnih regulatornih organa zahtijevati primjenu NTC metode za proračun kapaciteta.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 76: Usklađivanje sa članom 20 stav 7 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
77.		Primjedba/predlog/sugestija 77: Predlažemo da se u članu 87 stav 5 Nacrta zakona riječi: „iz stava 2“ zamijene riječima: „iz stava 4“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 77: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2015/1222.	Prihvata se.

78.		Primjedba/predlog/sugestija 78: Predlažemo da se u članu 87 Nacrta zakona razmotri transponovanje člana 20 stav 5 adaptirane verzije Regulative 2015/1222. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 78: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
79.		Primjedba/predlog/sugestija 79: Predlažemo da se u članu 87 stav 7 Nacrta zakona poslije riječi: „prilagođavanja učesnika na tržištu“ briše zarez. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 79: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2015/1222, jer je unošenjem zareza izgubljen smisao.	Prihvata se.
80.		Primjedba/predlog/sugestija 80: Predlažemo da član 96 stav 3 tačka 1 Nacrta zakona glasi: „1) proračunava uticaj promjena neto pozicija zone trgovanja i tokova na vodovima jednosmjerne struje korišćenjem postupka promjene proizvodnje;“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 80: Usklađivanje sa članom 29 stav 3(a) adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
81.		Primjedba/predlog/sugestija 81: Predlažemo da se u članu 96 Nacrta zakona razmotri transponovanje člana 29 stav 9 adaptirane verzije Regulative 2015/1222. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 81: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2015/1222.	Prihvata se.

82.		Primjedba/predlog/sugestija 82: Predlažemo da se u članu 98 Nacrta zakona poslije riječi: „drugih država,“ dodaju riječi: „nakon konsultovanja sa Regulatornim odborom i, u mjeri u kojoj su države članice uključene, ACER-om,“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 82: Usklađivanje sa članom 31 stav 4 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
83.		Primjedba/predlog/sugestija 83: Budući da se tri člana Nacrta zakona, čl. 32, 99 i 100 bave presipitivanjem zona trgovanja, predlažemo da se razmotri mogućnost njihovog uvezivanja i usklađivanja. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 83: Potreba za preciziranjem odredaba Nacrta zakona koje se odnose na preispitivanje zona trgovanja.	Prihvata se.
84.		Primjedba/predlog/sugestija 84: Predlažemo da se u član 99 Nacrta zakona transponuje član 32 stav 3 adaptirane verzije Regulative 2015/1222. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 84: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
85.		Primjedba/predlog/sugestija 85: Predlažemo da član 99 stav 6 Nacrta zakona glasi: „(6) Nakon dobijanja zajedničkog predloga za zadržavanje ili izmjenu konfiguracije zona trgovanja, Vlada, u saradnji sa nadležnim organima drugih država koje učestvuju u preispitivanju konfiguracije zona trgovanja, postižu dogovor o zadržavanju ili izmjeni konfiguracije zona trgovanja u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja predloga.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 85: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2015/1222 i adaptiranom verzijom Regulative 2019/943 (vidjeti član 32 stav 14 Nacrta zakona).	Djelimično se prihvata, tako da se u članu 99 u navedenom stavu Nacrta zakona riječi „postižu dogovor“ zamijene riječima „donosi odluku“.

86.		Primjedba/predlog/sugestija 86: Predlažemo da član 101 Nacrta zakona glasi: „OPS dostavlja podatke i analizu u cilju pripreme tehničkog izvještaja o postojećoj konfiguraciji zona trgovanja, koji izrađuje ENTSO-E.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 86: Usklađivanje sa članom 34 st. 1 i 3 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Ne prihvata se. Ova odredba nije potrebna, jer je ova obaveza OPS-a propisana u članu 32 stav 5 Nacrta zakona.
87.		Primjedba/predlog/sugestija 87: Predlažemo da se u članu 103 stav 3 Nacrta zakona riječi: „da li su ona nastala“ zamijene riječima: „da li je njihov uzrok“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 87: Usklađivanje sa članom 35 stav 2 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Djelimično se prihvata, uz napomenu da ovu izmjenu treba izvršiti u članu 102 stav 3.
88.		Primjedba/predlog/sugestija 88: Predlažemo da se razmotri mogućnost tranponovanja čl. 45 i 57 adaptirane verzije Regulative 2015/1222 kojima se predviđa slučaj kada interkonektorom ne upravlja sertifikovani OPS (predlog je u vezi sa izuzećima iz člana 57 Nacrta zakona). Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 88: Predlog u cilju usklađivanja sa čl. 45 i 57 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
89.		Primjedba/predlog/sugestija 89: U odnosu na član 128 stav 9 Nacrta zakona, predlažemo da se nominuje ko će u Crnoj Gori da imenuje subjekta koji će upravljati vremenskom neusaglašenošću i snositi pripadajuće troškove. Navedena primjedba odnosi se i na sve druge članove u kojima izvršeno propisivanje obaveze „ugovorne strane“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 89: Transponovanje adaptirane verzije Regulative 2015/1222 u pravni sistem Crne Gore.	Prihvata se.

90.		Primjedba/predlog/sugestija 90: Predlažemo da se u članu 129 Nacrta zakona riječ „od“ zamijene riječju „prije“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 90: Usklađivanje sa članom 69 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
91.		Primjedba/predlog/sugestija 91: Predlažemo da se u članu 134 stav 3 Nacrta zakona poslije riječi „prihvatljivi“ dodaju riječi: „za podjelu“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 91: Usklađivanje sa članom 74 stav 3 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.
92.		Primjedba/predlog/sugestija 92: Predlažemo da se u članu 104 stav 7 Nacrta zakona poslije riječi: „unutar relevantnog regiona proračuna kapaciteta“ dodaju riječi: „sa metodologijama koje se primjenjuju u drugim regionima proračuna kapaciteta, u mjeri u kojoj je to moguće“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 92: Usklađivanje sa članom 74 stav 7 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Djelimično se prihvata, jer je predloženu izmjenu potrebno izvršiti u članu 134 stav 7 Nacrta zakona.
93.		Primjedba/predlog/sugestija 93: Predlažemo da član 100 st. 1 i 2 Nacrta zakona glase: „(1) Agencija je dužna da vrši procjenu troškova po osnovu obaveza OPS-a iz člana 77 ovog zakona, uključujući troškove iz člana 134 i čl. 136 do 139 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se OPS-u, kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom.“	Djelimično se prihvata, jer je predloženu izmjenu stavova 1 i 2 potrebno izvršiti u članu 135 Nacrta zakona, s tim da se u stavu 1 riječi “vrši procjenu” zamijene riječima “ocjenjuje opravdanost”.

		Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 93: Usklađivanje sa Nacrtom zakona o energetici.	
94.		Primjedba/predlog/sugestija 94: Predlažemo da član 136 stav 2 Nacrta zakona glasi: „(2) U dogovoru sa NEMO-om, OPS učestvuje u podjeli troškova iz stava 1 ovog člana, na način da OPS, u roku od dva mjeseca po dobijanju prognoze od NEMO-a, dostavi Agenciji na odobrenje predlog procentualnog učešća u pokrivanju troškova NEMO-a.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 94: Usklađivanje sa Nacrtom zakona o eneregtici.	Prihvata se.
95.		Primjedba/predlog/sugestija 95: Predlažemo da se u članu 137 stav 1 Nacrta zakona riječi: „razumni i proporcionalni“ zamijene riječju: „opravdani“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 95: Usklađivanje sa Nacrtom zakona o energetici.	Prihvata se.
96.		Primjedba/predlog/sugestija 96: Predlažemo da se u članu 139 stav 1 Nacrta zakona riječi: „ovim Zakonom“ zamijene riječima: „članom 37 stav 3 tačka 1 ovog zakona“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 96: Nomo-tehničko preciziranje i usklađivanje sa članom 79 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se.

97.		Primjedba/predlog/sugestija 97: Predlažemo da se u članu 140 stav 1 Nacrta zakona poslije riječi „OPS“ dodaju zarez i riječi: „u saradnji sa NEMO-ima i OPS-ovima drugih država,“. Predlažemo da se u članu 140 Nacrta zakona poslije stava 1 dodaju dva nova stava: „(2) Troškovi direktno povezani sa jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutardnevnim povezivanjem moraju da budu jasno i zasebno prikazani u izvještaju iz stava 1 ovog člana. (3) Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži sve pojedinosti o doprinosu OPS-a u pokrivanju troškova NEMO-a iz člana 136 stav 2 Nacrta zakona.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 97: Usklađivanje sa članom 80 stav 1 adaptirane verzije Regulative 2015/1222.	Prihvata se, uz napomenu da se u članu 140 u predloženom stavu 3 riječ “Nacrta“ zamijeni riječju “ovog”.
98.		Primjedba/predlog/sugestija 98: Predlažemo da se razmotri usklađenost člana 145 Nacrta zakona sa članom 148 st. 1 i 11 Nacrta zakona. U ovom pogledu, potrebno je voditi računa o usklađenosti sa članom 4 stav 7 adaptirane verzije Regulative 2016/1719. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 98: Nomo-tehničko sređivanje i usklađivanje sa članom 4 stav 7 adaptirane verzije Regulative 2016/1719.	Prihvata se.

99.		Primjedba/predlog/sugestija 99: Predlažemo da član 148 stav 9 Nacrta zakona glasi: „(9) U slučaju iz stava 8 ovog člana, Agencija će, u saradnji sa regulatornim tijelima iz regiona, preduzeti odgovarajuće korake u cilju donošenja potrebnih odredbi i uslova ili metodologija, zahtijevanjem izmjena ili revidovanjem i finalizacijom nacrta, i u slučaju kada oni nisu dostavljeni.“ Predlažemo da član 148 stav 10 Nacrta zakona glasi: „(10) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim tijelima, prije odobravanja odredaba i uslova ili metodologija može da izmijeni predloge dostavljene u skladu sa stavom 1 ovog člana, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema. Predlažemo da se u članu 148 poslije stava 10 Nacrta zakona doda novi stav koji glasi: (11) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim tijelima, odobrava predloge iz stava 1 ovog člana, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje relevantnom regulatornom tijelu.“ Takođe, predlažemo da se izvrši transponovanje i člana 4 st. 10, 11 i 12 adaptirane verzije Regulative 2016/1719. Pored navedenog, predlažemo da se u članu 148 Nacrta zakona poslije stava 16 doda novi stav koji glasi: „(17) Odluke Agencije o odobravanju odredbi i uslova ili metodologija iz stava 1 ovog člana, objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici operatora prenosnog sistema.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 99: Usklađivanje sa članom 4 adaptirane verzije Regulative 2016/1719 i sa članom 5 alineja 10 Zakona o objavljivanju propisa i drugih akata („Službeni list CG“, 5/08).	Djelimično se prihvata i u Nacrt zakona unosi izmijenjeni član 148.
100.		Primjedba/predlog/sugestija 100: Predlažemo da se u članu 189 stav 2 Nacrta zakona poslije riječi: „Agencija može,“ dodaju riječi: „u saradnji sa relevantnim regulatornim organima“.	Prihvata se.

		Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 100: Usklađivanje sa članom 48 adaptirane verzije Regulative 2016/1719.	
101.		Primjedba/predlog/sugestija 101: Predlažemo da se u članu 192 stav 2 Nacrta zakon razmotri da li se radi o zahtjevima za funkcionisanje regionalne platforme iz člana 190 Nacrta zakona ili o regionalnim zahtjevima koji predlažu OPS-ovi iz regiona za proračun kapaciteta. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 100: Provjera usklađenosti sa članom 52 Regulative 2016/1719.	Prihvata se.
102.		Primjedba/predlog/sugestija 102: Predlažemo da se u članu 198 stav 1 Nacrta zakona riječi: „isti razumni i proporcionalni“ zamijene riječima „opravdani, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 102: Usklađivanje sa Nacrtom zakona o energetici.	Prihvata se.
103.		Primjedba/predlog/sugestija 103: Predlažemo da se u članu 201 stav 1 Nacrta zakona riječi: „određivanja ili odobravanja tarifa za prenos“ zamijene riječima: „utvrđivanja cijena za korišćenje prenosnog sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti“, a da se riječi: „isti razumni i proporcionalni“ zamijene riječju „opravdani“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 103: Usklađivanje sa Nacrtom zakona o energetici.	Djelimično se prihvata, jer predložene izmjene treba izvršiti u članu 201 stav 2.

104.		Primjedba/predlog/sugestija 104: U odnosu na član 204 stav 1 Nacrta zakona ukazujemo da je u članu 4 stav 9 Nacrta zakona uvedeno pojmovno određenje „balansiranje električne energije“. S tim u vezi, potrebno je razmotriti brisanje jedne ili druge odredbe. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 104: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
105.		Primjedba/predlog/sugestija 105: Predlažemo da se u uvodnoj rečenici člana 205 stav 1 Nacrta zakona poslije riječi: „paneuropski TCM“ dodaju riječi: „koje odobrava ACER“, a da se riječi: „i sve izmjene i dopune po odobrenju ACER-a u skladu sa ovim zakonom“ brišu. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 105: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2018/2195.	Prihvata se.
106.		Primjedba/predlog/sugestija 106: Predlažemo da se razmotri da se u član 206 stav 1 Nacrta zakona transponuje i član 5 stav 3 adaptirane verzije Regulative 2017/2195. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 106: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2018/2195.	Prihvata se.
107.		Primjedba/predlog/sugestija 107: Predlažemo da se u članu 207 tačka 2 Nacrta zakona riječ „dodjele“ zamijeni riječju „raspodjele“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 107: Usklađivanje sa članom 5 stav 4 adaptirane verzije Regulative 2018/2195.	Prihvata se.
108.		Primjedba/predlog/sugestija 108: Predlažemo da član 208 st. 1 i 2 Nacrta zakona glase: „(1) Agencija je dužna da vrši procjenu troškova po osnovu obaveza koje se odnose na balansiranje sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani	Djelimično se prihvata, tako da se u stavu 1 riječi “vrši procjenu” zamijene riječima “ocjenjuje opravdanost”, a u cilju usklađivanja sa Zakonom o energetici.

		nadoknađuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom.“ Takođe, predlažemo da se briše član 208 stav 3 Nacrta zakona. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 108: Usklađivanje sa Nacrtom zakona o energetici.	
109.		Primjedba/predlog/sugestija 109: Predlažemo da se u članu 210 Nacrta zakona poslije stava 5 doda novi stav koji glasi: „(6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, Agencija će, u saradnji sa regulatornim tijelima iz regiona, preduzeti odgovarajuće korake u cilju donošenja potrebnih odredbi i uslova ili metodologija, zahtijevanjem izmjena ili revidovanjem i finalizacijom nacrta, i u slučaju kada oni nisu dostavljeni.“ Takođe, predlažemo da se u član 210 Nacrta zakona izvrši transponovanje i člana 5 stav 7 adaptirane verzije Regulative 2017/2195. Pored navedenog, predlažemo da se u članu 210 Nacrta zakona poslije stava 22 doda novi stav koji glasi: „(17) Odluke Agencije o odobravanju odredbi i uslova ili metodologija iz čl. 206 i 207 ovog zakona, objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici operatora prenosnog sistema.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 109: Usklađivanje sa čl. 4 do 7 adaptirane verzije Regulative 2017/2195 i sa članom 5 alineja 10 Zakona o objavljivanju propisa i drugih akata („Službeni list CG“, 5/08).	Djelimično se prihvata, tako da se u novom stavu 6 riječ “tijelima ” zamijene riječju “organima”, a u cilju usklađivanja sa izrazom koji se koristi u Nacrtu zakona. Pored toga, poslije stava 22 dodaje se novi predloženi stav koji postaje stav 24.

110.		Primjedba/predlog/sugestija 110: Predlažemo da se u članu 211 stav 1 Nacrta zakona poslije riječi „metodologija“ dodaju riječi: „iz čl. 206 i 207 ovog zakona“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 110: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
111.		Primjedba/predlog/sugestija 111: Predlažemo da se razmotri brisanje odredaba, odnosno djelova odredaba, koje se tiču centralnog dispečerskog modela i procesa integrisanog planiranja iz Nacrta zakona (npr. u članu 213 stav 3 tač. 3 i 4, u članu 217 st. 5, 6, 7 i 9, član 218 stav 4, član 219 stav 8, član 225 st. 5 do 8, član 228). Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 111: Usklađivanje sa članom 14 stav 2 adaptirane verzije Regulative 2017/2195.	Prihvata se.
112.		Primjedba/predlog/sugestija 112: Predlažemo da se u članu 216 stav 3 Nacrta zakona riječi: „pružaozem rezervi koji je priključen na ODS“ zamijene riječima: „sa ODS-om na koji je priključen pružalac rezervi“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 112: Usklađivanje sa članom 15 stav 3 adaptirane verzije Regulative 2017/2195.	Prihvata se.
113.		Primjedba/predlog/sugestija 113: Predlažemo da se u članu 218 stav 5 Nacrta zakona poslije riječi „unutardnevnog“ doda riječ „prekozonskog“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 113: Usklađivanje sa članom 17 stav 4 adaptirane verzije Regulative 2017/2195.	Prihvata se.

114.		Primjedba/predlog/sugestija 114: Predlažemo da uvodna rečenica člana 219 stav 1 Nacrta zakona glasi: „OPS, odnosno delegirani operator, izrađuje predlog:“, a da se na kraju tačke 2 ovog stava dodaju zarez i riječi: „u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti“. U odnosu na član 209 stav 1 Nacrta zakona, predlažemo da se doda prelazna odredba koja glasi: „(1) Propis iz člana 219 stav 1 tačka 1 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a primjenjivaće se od 1. januara 2026. godine. (2) Do početka primjene propisa iz stava 1 ovog člana, shodno će se primjenjivati odredbe Metodologije za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", 71/22 i 37/23) koje se odnose na nabavku balansnih usluga.” Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 114: Usklađivanje sa Nacrtom zakona o energetici.	Djelimično se prihvata, tako da se jasno propisuju obaveze OPS-a i subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije (kao delegiranog operatora) u dva posebna stava (st. 1 i 2 u članu 219). U skladu sa tim, vrši se i izmjena u dosadašnjem stavu 7 (sada stav 8 u članu 219) i propisuju prelazne odredbe u odnosu na član 219 stav 1 Nacrta zakona.
115.		Primjedba/predlog/sugestija 115: Predlažemo da se u uvodnim rečenicama čl. 220 i 221 Nacrta zakona riječi: „<i>implementira i stavi u funkciju</i>“ zamijene riječima: „<i>počne da koristi</i>“, a da se uvodna rečenica člana 222 Nacrta zakona uskladi sa članom 21 stav 6 adaptirane verzije Regulative 2017/2195. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 115: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2017/2195.	Djelimično se prihvata, tako da se za čl. 220, 221 i 222 Nacrta zakona daje nova formulacija, uz uzimanje u obzir datih sugestija.
116.		Primjedba/predlog/sugestija 116: Predlažemo da se u članu 224 stav 1 Nacrta zakona poslije riječi „OPS“ dodaju zarez i riječi: „u saradnji sa OPS-ovima drugih država,“. Takođe, predlažemo da se u članu 224 stav 5 Nacrta zakona poslije riječi „Agencija“ dodaju zarez i riječi: „u saradnji sa relevantnim regulatornim organima“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 116: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2017/2195.	Prihvata se.

117.		Primjedba/predlog/sugestija 117: Predlažemo da se u članu 226 stav 3 Nacrta zakona riječi: „za ponovno uspostavljanje frekvencije iz zamjenske rezerve“ zamijene riječima: „iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije i zamjenskih rezervi“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 117: Usklađivanje sa članom 25 stav 2 adaptirane verzije Regulative 2017/2195.	Prihvata se.
118.		Primjedba/predlog/sugestija 118: Predlažemo da se u članu 230 stav 6 Nacrta zakona riječi: „koji je podnio zahtjev, odnosno OPS,“ zamijene riječima: „ako je podnio zahtjev ili ako je na njega povezana rezerva koja se aktivira“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 118: Usklađivanje sa članom 29 stav 6 adaptirane verzije Regulative 2017/2195.	Prihvata se.
119.		Primjedba/predlog/sugestija 119: Predlažemo da se u članu 233 stav 1 Nacrta zakona poslije riječi: „definiše zahtjeve“ dodaju riječi: „za balansni kapacitet“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 119: Usklađivanje sa članom 32 stav 1 adaptirane verzije Regulative 2017/2195.	Prihvata se.
120.		Primjedba/predlog/sugestija 120: Predlažemo da se u članu 237 stav 2 tačka 2 Nacrta zakona riječ „objavljen“ zamijeni riječju „oslobođen“, a da se riječi: „st. 8 i 9“ zamijene riječima: „st. 11 i 12“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 120: Usklađivanje sa članom 36 stav 2 tačka b adaptirane verzije Regulative 2017/2195.	Prihvata se.

121.		Primjedba/predlog/sugestija 121: Predlažemo da se u članu 239 stav 5 Nacrta zakona riječi: „ponovno uspostavljanje“ zamijene riječju „održavanje“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 121: Usklađivanje sa članom 38 stav 4 adaptirane verzije Regulative 2017/2195.	Prihvata se.
122.		Primjedba/predlog/sugestija 122: Predlažemo da uvodna rečenica člana 243 stav 2 Nacrta zakona glasi: <i>„Smjer plaćanja aktivirane balansne energije za proces održavanja frekvencije po cijeni, koja može biti pozitivna, negativna ili jednaka nuli i koja se definiše za svaki smjer aktivirane balansne energije, se određuje na sljedeći način:“</i> Predlažemo da se na analogan način izvrše izmjene člana 244 stav 2 i člana 245 stav 2 Nacrta zakona. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 122: Usklađivanje sa adaptiranom verzijom Regulative 2017/2195.	Djelimično se prihvata, tako da se vrše sljedeće izmjene: - u članu 243 stav 2 zamjenjuje se st. 2, 3, 4, 5 i 6; - u članu 244 stav 2 zamjenjuje se st. 2 i 3; - u članu 245 stav 2 zamjenjuje se st. 2 i 3.
123.		Primjedba/predlog/sugestija 123: Predlažemo da se u odnosu na član 249 stav 2 Nacrta zakona u prelaznim odredbama predvidi rok, budući da član 251 stav 3 Nacrta zakona referiše na taj rok. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 123: Usklađivanje sa članom 52 stav 2 adaptirane verzije Regulative 2017/2195.	Prihvata se.
124.		Primjedba/predlog/sugestija 124: Predlažemo da član 251 stav 4 tačka 4 Nacrta zakona glasi: „4) podnošenje zahtjeva za ponovno izračunavanje odstupanja, koji može podnijeti balansno odgovorni subjekat“. Takođe, predlažemo da se u članu 251 stav 4 Nacrta zakona poslije tačke 4 doda nova tačka koja glasi: „5) izračunavanje odstupanja“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 124: Usklađivanje sa	Prihvata se, uz napomenu da je zbog premještanja stava 3 člana 251 u prelazne odredbe (član 296), raniji stav 4 u članu 251 postao stav 3.

		adaptiranom verzijom Regulative 2017/2195.	
125.		Primjedba/predlog/sugestija 125: Predlažemo da se u članu 259 stav 11 Nacrta zakona riječi: „tač. 3 i 4“ zamijene riječima: „tačka 3“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 125: Usklađivanje sa članom 294 Nacrta zakona i adaptiranom verzijom Regulative 2019/943.	Prihvata se.
126.		Primjedba/predlog/sugestija 126: Predlažemo da se član 260 stav 1 Nacrta zakona briše. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 126: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
127.		Primjedba/predlog/sugestija 127: U odnosu na član 262 Nacrta zakona, predlažemo provjeru njegove usklađenosti sa članom 4 st. 2 i 4 adaptirane verzije Regulative 2017/2196. Takođe, predlažemo da se transponuje stav 3 adaptirane verzije Regulative, kojim se propisuje rok za odobravanje nacionalnog TCM-a. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 127: Usklađivanje sa st. 2, 3 i 4 adaptirane verzije Regulative 2017/2196.	Prihvata se. U cilju usklađivanja sa članom 4 st. 2, 3 i 4 adaptirane verzije Regulative 2017/2196, izmijenjen je član 262 Nacrta zakona.
128.		Primjedba/predlog/sugestija 128: Predlažemo da član 263 st. 1 i 2 Nacrta zakona glasi: „(1) Agencija je dužna da vrši procjenu troškova operatora prenosnog sistema po osnovu obaveza koje proizlaze iz primjene propisa iz člana 68 stav 1 tačka 3 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se kroz cijenu za korišćenje prenosnog sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi	Prihvata se, uz napomenu da se u članu 263 u predloženom stavu 1 riječi “vrši procjenu” zamijene riječima “ocjenjuje opravdanost”.

		Agencija u skladu sa ovim zakonom.“ Takođe, predlažemo da se briše član 263 stav 3 Nacrta zakona. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 128: Usklađivanje sa Nacrtom zakona o energetici.	
129.		Primjedba/predlog/sugestija 129: Predlažemo da se u članu 264 tačka 6 Nacrta zakona poslije riječi „zajedničkog“ doda riječ „okvira“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 129: Usklađivanje sa članom 1 tačka f adaptirane verzije Regulative 2017/1485.	Prihvata se.
130.		Primjedba/predlog/sugestija 130: U odnosu na čl. 266 i 267 Nacrta zakona, predlažemo da se transponuju čl. 5 do 8 adaptirane verzije Regulative 2017/1485 u dijelu koji se odnosi na proceduru i rokove za odobravanje regionalnih i nacionalnih TCM-ova. Osim toga, predlažemo da se u čl. 266 i 267 Nacrta zakona predvidi dodavanje novih stavova koji se odnose na obavezu objavljivanja odluke Agencije o regionalnom, odnosno nacionalnom TCM-u, u „Službenom listu Crne Gore“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 130: Usklađivanje sa čl. 5 do 9 adaptirane verzije Regulative 2017/1485, odnosno sa članom 5 alineja 10 Zakona o objavljivanju propisa i drugih akata („Službeni list CG“, 5/08).	Prihvata se.
131.		Primjedba/predlog/sugestija 131: Predlažemo da u članu 268 Nacrta zakona na kraju stava 1 dodaju zarez i riječi: „u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti“. Takođe, predlažemo da član 268 stav 2 Nacrta zakona glasi: „(2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se kroz cijenu za korišćenje prenosnog sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih	Prihvata se, uz napomenu da se u članu 268 stav 1 riječi “vrši procjenu” zamjenjuju riječima “ocjenjuje opravdanost”.

		djelatnosti, ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom.“ Osim toga, predlažemo da se u članu 268 Nacrta zakona stav 3 briše. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 131: Usklađivanje sa Nacrtom zakona o energetici.	
132.		Primjedba/predlog/sugestija 132: U odnosu na čl. 269, 270 i 271 Nacrta zakona predlažemo da se u prelaznim odredbama propiše: „Uredba o uslovima za priključenje proizvođača električne energije na prenosnu i distributivnu mrežu („Službeni list CG“, broj 43/19), Uredba o uslovima za priključenje postrojenja potrošača na prenosni sistem električne energije („Službeni list CG“, broj 28/19), Uredba o uslovima za priključenje na mrežu sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka („Službeni list CG“, broj 28/19), koje su donijete na osnovu Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG“, broj 42/16) ostaju na snazi i nakon stupanja na snagu ovog zakona.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 132: Imajući u vidu da je ovlašćenje za donošenje navedenih uredbi u pogledu organa za njihovo donošenje, kao i sadržina tih akata u Nacrtu zakona identična kao u Zakonu o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG“, broj 42/16), smatramo da je navedeni predlog osnovan.	Prihvata se.
133.		Primjedba/predlog/sugestija 133: Predlažemo da naziv Poglavlja XXII glasi „Nadzor“. Takođe, predlažemo da član 291 Nacrta zakona glasi: <i>„Nadzor nad sprovođenjem zakona Član 291</i> <i>(1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.</i> <i>(2) Agencija vrši nadzor nad sprovođenjem ovog zakona u skladu sa članom 66 ovog zakona.</i>	Djelimično se prihvata. Ovo poglavlje će se dodatno urediti nakon finalizacije drugih članova Nacrta zakona.

		<i>(3) U vršenju nadzora iz stava 2 ovog člana, Agencija je ovlaštena za preduzimanje mjera iz člana 66 stav 2 ovog zakona.“</i> Osim toga, predlažemo brisanje člana 292 Nacrta zakona. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 133: Nomo-tehničko sređivanje.	
134.		Primjedba/predlog/sugestija 134: U odnosu na član 293 Nacrta zakona, predlažemo usklađivanje sa centralnim odredbama Nacrta zakona, budući da se u Nacrtu zakona nalaze kaznene odredbe propisane Zakonom o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG“, broj 42/16). Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 134: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
135.		Primjedba/predlog/sugestija 135: U odnosu na član 294 stav 1 Nacrta zakona, predlažemo da se precizira na koje nacionalne propise se rok iz ovog stava odnosi. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 135: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
136.		Primjedba/predlog/sugestija 136: Predlažemo da član 294 stav 7 Nacrta zakona glasi: „(7) Agencija do 1. januara 2028. godine podnosi izvještaj Sekretarijatu i Regulatornom odboru o udjelu ukupnog kapaciteta obuhvaćenog ugovorima sa trajanjem ili periodom nabavke dužim od jednog dana.“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 136: Usklađivanje sa članom 6 stav 12 adaptirane verzije Regulative 2019/943.	Ne prihvata se. Stav 7 u članu 294 Nacrta zakona je u skladu sa zahtjevom adaptirane verzije Regulative 2019/943.

137.		Primjedba/predlog/sugestija 137: Predlažemo da se preispita usklađenost odredbe člana 294 stav 12 Nacrta zakona sa članom 40 st. 1 i 2 adaptirane verzije Regulative 2016/1719. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 137: Usklađivanje sa 40 st. 1 i 2 adaptirane verzije Regulative 2016/1719.	Prihvata se.
138.		Primjedba/predlog/sugestija 138: U odnosu na član 294 stav 17 Nacrta zakona predlažemo propisivanje roka za usklađivanje ugovora. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 138: Poštovanje nomo-tehničkih pravila.	Prihvata se.
139.		Primjedba/predlog/sugestija 139: Predlažemo da se u članu 224 Nacrta zakona briše stav 19. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 139: Već je obuhvaćeno članom 294 stav 4 Nacrta zakona.	Djelimično se prihvata, tako da se briše stav 19 u članu 294 Nacrta zakona.
140.		Primjedba/predlog/sugestija 140: Predlažemo brisanje člana 295 stav 1 Nacrta zakona. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 140: Čl. 2, 3 i 4 Aneksa I adaptirane verzije Regulative 2015/1222 su utvrđeni regionima za proračun kapaciteta kojima pripada Crna Gora. Članom 1 stav 2 navedenog akta je propisano da se izmjena konfiguracije predmetnih regiona vrši u skladu sa članom 15 Regulative 2015/1222, tj. da na predlog svih OPS-ova, ACER donosi navedenu odluku o izmjeni. S tim u vezi, predložili smo brisanje člana 295 stav 1 Nacrta zakona.	Prihvata se.

141.		Primjedba/predlog/sugestija 141: Predlažemo usklađivanje člana 295 stav 2 Nacrta zakona sa Aneksom IV adaptirane verzije Regulative 2019/943. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 141: Usklađivanje sa Aneksom IV adaptirane verzije Regulative 2019/943.	Prihvata se.
142.		Primjedba/predlog/sugestija 142: Predlažemo da se izvrši provjera svih poziva u Nacrtu zakona. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 142: Nomo-tehničko sređivanje.	Prihvata se.
143.	Crnogorski operator tržišta električne energije DOO-COTEE	Primjedba/predlog/sugestija 1: U članu 4 stav 1 tačka 15 mijenja se i glasi: „ 15) operator tržišta električne energije je energetski subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, otkup električne energije od povlašćenih proizvođača i dalju prodaju snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima, kome su te aktivnosti i obaveze dodijeljene u skladu sa zakonom“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: _Operator tržišta električne energije obavlja širi obim poslova dodijeljenih zakonom, tako da se funkcija istog ne može svesti na delegiranog operatora. Postavlja se i pitanje, s obzirom da je DOO COTEE jedan od osnivača NEMO (BELEN), da li subjekt čiji smo osnivači može delegirati aktivnosti/obaveze COTEE-u? Takođe, imajući u vidu da su kroz nadležnost obračuna količinskih odstupanja i finansijskih poravnanja, obuhvaćeni rezultati aktivnosti sa balansnog, berzanskog i bilateralnog tržišta, to smatramo da i u ovom zakonu DOO COTEE treba da bude prepoznat kao operator tržišta električne energije odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije. Pored iskazanog, napominjemo da je DOO COTEE u Zakonu o korišćenju energije iz obnovljivih izvora definisan kao operator	Ne prihvata se. Značenje izraza treba da bude usklađeno sa značenjem izraza u novom Zakonu o energetici, tako da treba da glasi: „subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije ili gasa je energetski subjekat koji djelatnost organizovanja i upravljanja tržištem električne energije ili gasa obavlja na osnovu licence, u skladu sa zakonom kojim se uređuje način obavljanja energetskih djelatnosti;“

		tržišta električne energije, odnosno ovlašćena ugovorna strana, u Nacrtu Zakona o energetici kao operator tržišta električne energije, odnosno subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, a u nacrtu ovog zakona kao delegirani operator tržišta električne energije. U konkretnom smatramo da posebno treba voditi računa o dosljednosti, odnosno definisati operatora tržišta električne energije na način koji smo predložili, a sve u cilju otklanjanja nedoumica koje mogu nastati u pravnom prometu, usled različitog definisanja jednog te istog energetskog subjekta u tri različita zakona.	
144.		Primjedba/predlog/sugestija 2: U članu 4 u stavu 1 tačka 90 umjesto riječi „operator tržišta električne energije“ treba da stoji „operator berzanskog tržišta električne energije“ Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: Kako je pojam “tržište električne energije” u svom izvornom značenju mnogo širi pojam od djelatnosti koje su vezane za berzu električne energije, to smatramo da definicija berze električne energije treba da bude dopunjena na predloženi način. U vezi sa prednje iskazanim, posebno ukazujemo na rešenje sadržano u Zakonu o tržištu električne energije Hrvatske, broj: 111/21, 83/23, u kojem je na jasan i nedvosmislen način, u članu 3 stav 1 tačka 7 definisan pojam berze, a u članu 3 stav 1 tačka 75 je definisan pojam operatora tržišta električne energije (75. operator tržišta električne energije je pravna osoba kojoj su ovim Zakonom dodijeljene posebne zadaće ili obaveze u pogledu tržišta električne energije). Napominjemo da je Zakon o tržištu električne energije Hrvatske usklađen sa Direktivom (EU) 2019/944.	Ne prihvata se. Značenje izraza treba da bude usklađeno sa značenjem izraza u novom Zakonu o energetici, tako da treba da glasi: „operator tržišta električne energije je energetski subjekat koji pruža uslugu uparivanja ponude i potražnje na berzanskom tržištu električne energije;“
145.		Primjedba/predlog/sugestija 3: U članu 6 stav 1 tačka 174 i u drugim odredbama Nacrta zakona o pregograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa riječi: „subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije“ u različitom padežu zamjenjuju se riječima:“ operator tržišta električne energije“ u odgovarajućem padežu.	Ne prihvata se. U članu 6 stav 1 Nacrta zakona ne postoji tačka 174 i izraz: „subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije“.

		Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3: Ukoliko se prihvati sugestija ovog Društva za izmjenu člana 4 stav 1 tačka 15, neophodno je u daljem tekstu zakona izvršiti terminološko usklađivanje.	
146.		Primjedba/predlog/sugestija 4: U članu 22 stav 1 potrebno je navesti broj stava ovog člana na koji se upućuje. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:_Član 22 stav 1 Nacrta ovog zakona glasi: „(1) Mehanizmi za razvoj kapaciteta osim strateških rezervi su otvoreni za direktno prekogranično učešće pružaoca kapaciteta koji se nalaze u drugoj državi članici ili ugovornoj strani, u skladu sa uslovima iz stava ovog člana, a ako je tehnički izvodljivo i strateške rezerve“. U ovom stavu se upućuje na stav ovog člana, pri čemu se ne navodi na koji stav se upućuje.	Prihvata se.
147.		Primjedba/predlog/sugestija 5: U članu 28 brisati stav 4. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5: U članu 28 st. 3 i 4 sadržan je identičan tekst, pa je neophodno brisanje stava 4.	Prihvata se.
148.		Primjedba/predlog/sugestija 6: U čl. 204, 208, 214, 216, 218, 219, 241, 242, 246, 249, 251 i 252 Nacrta ovog zakona neophodno je jasno definisati da li se trećom stranom s delegiranim ili dodijeljenim ovlašćenjima smatra operator tržišta električne energije - DOO „COTEE“, kao i da su određeni poslovi koji se tiču balansnog mehanizma u isključivoj nadležnosti DOO „COTEE“-a. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6: Nacrtom Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa, propisano je da Operator prenosnog sistema može jednoj ili više trećih strana delegirati i dodjeljivati dužnosti u slučaju balansiranja. Ovim putem ukazujemo da DOO „COTEE“ od osnivanja ima svoju ulogu u sistemu balansnog mehanizma, pa su istom određene	Prihvata se.

		aktivnosti i obaveze po tom pitanju dodijeljene u skladu sa zakonom. Zakonom o energetici, kojim se između ostalog određuju način organizovanja i upravljanja tržištem električne energije, jasno je propisano da operator tržišta električne energije vrši obračun količinskog odstupanja predaje i prijema električne energije od voznih redova, kao i finansijski obračun i kontrolu finansijskog poravnanja.	
149.	Crnogorski elektroprenosni sistem AD - CGES	Primjedba/predlog/sugestija 1: član 219 U stavu 5, poslije tačke 2 dodaje se tačka koja glasi: “3) pravila u slučaju neuspjele tržišne nabavke dovoljne količine balansnog kapaciteta” Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: U skladu sa ugovorom o radu u interkonekciji OPS je dužan da izvrši nabavku balansnog kapaciteta, u cilju obezbjeđenja sigurnog rada sistema u propisanim okvirima propisanih od ENTSO-E.	Djelimično se prihvata, tako da se izvrši izmjena člana 217 i stava 6 u članu 219 Nacrta zakona.
150.		Primjedba/predlog/sugestija 2: član 233 U stavu 3, poslije tačke 4 dodaju se tačke koje glase: 4) Kada operater sistema na tržištu ne uspije da obezbijedi dovoljnu količinu balansnog kapaciteta ili ako ne uspije da ga nabavi pod konkurentnim uslovima, Agencija, na zahtjev operatora sistema, bez obzira na već zaključene ugovore o snabdijevanju, može donijeti odluku, kojom nalaže jednom ili više proizvođača ili potrošača električne energije koji, na osnovu tehničkih i ekonomskih kriterijuma, mogu ponuditi adekvatne količine balansnog kapaciteta pod najpovoljnijim uslovima da odmah zaključe ugovor o pružanju sistemskih usluga sa operaterom sistema. 5) Agencija, na osnovu uslova i odredbi iz člana 219 ovog zakona određuje vrstu, cijenu i količinu sistemskih usluga, trajanje ugovora i rok za zaključenje ugovora shodno stavu 5 člana 219.”	Djelimično se prihvata. Način vršenja nabavke balansnog kapaciteta u slučaju nepostojanja tržišne konkurencije ili neuspjehe tržišne nabavke (što će bliže biti definisano pravilima iz člana 219 stav 1 Nacrta zakona) biće definisan ovim zakonom, a ne posebnom odlukom Agencije. U članu 233, umjesto dopune stava 3 tačkama 4 i 5, biće dodat novi stav 6 koji glasi: „(6) U slučaju nepostojanja tržišne konkurencije ili neuspjehe tržišne nabavke u smislu odredaba pravila iz člana 219 stav 1 ovog zakona, pružalac usluge balansiranja dužan je da sa OPS-om, na njegov zahtjev i u roku koji on odredi, zaključi ugovor o pružanju balansnih usluga pod uslovima propisanim pravilima iz člana 219 stav 1 ovog zakona.“

		Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: U skladu sa ugovorom o radu u interkonekciji OPS je dužan da izvrši nabavku balansnog kapaciteta, u cilju obezbjeđenja sigurnog rada sistema u propisanim okvirima propisanih od ENTSO-E.	
151.		Primjedba/predlog/sugestija 3: član 295 Nakon stava 5, dodaje se stav 6 koji glasi: Regionalni koordinacioni centar za granice zona trgovanja regiona iz stava 5 ovog člana je Regionalni koordinacioni centar u Solunu (Grčka) osnovan u skladu sa Regulativom Evropske Komisije 1222/2015 i 2017/1485. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3: Aneks 4, član 2 transponovane Regulative 2019/943 propisuje da se koordinacija na granicama sa državama članicama EU sprovodi od strane centara osnovanih u EU (regionalni koordinacioni centri u Solunu i Minhenu) osim ako se drugačije ne usaglase sve strane potpisnice. Obzirom da je rok za punu operacionalizaciju odluka Ministarskog savjeta istekao, te da se ne može očekivati drugačiji dogovor, ovom odredbom se precizira subjekat odgovoran za koordinaciju na granici Crna Gora – Italija i tako ubrzava ispunjavanje preduslova za punu operacionalizaciju ovog regiona za proračun kapaciteta.	Djelimično se prihvata, tako da se u članu 295 Nacrta zakona dodaje novi stav 6 koji se odnosi na Regionalni koordinacioni centar. Pored toga, u članu 41 dodaje se novi stav 1, a u članu 264 stav 1 dodaje se nova tačka 7.

152.	Kancelarija za koordinisane aukcije u Jugoistočnoj Evropi – SEE CAO	Primjedba/predlog/sugestija 1: izraze „usaglašena pravila za dodjelu“ i „harmonizovana pravila za dodjelu“ je potrebno uskladiti na više mjesta. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: Radi se o istim pravilima (eng. harmonized allocation rules).	Prihvata se.
153.		Primjedba/predlog/sugestija 2: Član 145, stav (1), tačka 3 – riječi „regionalnog projektovanja prava dugoročnog prenosa“ zamijeniti sa „regionalnog koncepta prava dugoročnog prenosa“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: U daljem tekstu Zakona se koristi predloženi izraz.	Prihvata se.
154.		Primjedba/predlog/sugestija 3: Član 145, stav (1), tačka 5 – riječi „regionalnih zahtjeva za usaglašavanje pravila za dodjelu“ zamijeniti sa „regionalnih zahtjeva za usaglašena pravila za dodjelu“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3: Poređenjem sa tekstom EU i EnC regulativa, uočena je greška u formulaciji ovog stava.	Prihvata se.
155.		Primjedba/predlog/sugestija 4: Član 191, stav 1, tačka 8 – riječi „poboljšanja prenosa dugoročnih prava prenosa“ zamijeniti sa „pojednostavljenja prenosa dugoročnih prava prenosa“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4: Poređenjem sa tekstom EU i EnC regulativa, uočena je greška u formulaciji izraza.	Prihvata se.

156.		Primjedba/predlog/sugestija 5: Član 192, stav 2 – riječi „Zahtjevi za funkcionisanje regionalne platforme za dodjelu“ zamijeniti sa „Regionalni zahtjevi za usaglašena pravila za dodjelu“, odnosno stav 3 – riječi „zahtjeve za funkcionisanje regionalne platforme za dodjelu“ zamijeniti sa „regionalne zahtjeve za usaglašena pravila za dodjelu“. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5: Poređenjem sa tekstom EU i EnC regulativa, uočena je greška u formulaciji ovih stavova.	Prihvata se.

Crna Gora
Sekretarijat za zakonodavstvo

Adresa: Vuka Karadžića br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 231-535
fax: +382 20 231-592
www.szz.gov.me

Crna Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva

Primljeno: 09.12.2025				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
	01-011/25-	2521/3		

Broj: 03-040/25-591/4

1. decembra 2025. godine

Za: **Ministarstvo energetike i rudarstva**
Gospodinu mr Admiru Šahmanoviću, ministru

Veza: Broj: 01-011/25-2521/1 od 4. novembra 2025. godine

Predmet: **Mišljenje na Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa***

Poštovani gospodine Šahmanoviću,

Na tekst **PREDLOGA ZAKONA O PREKOGRANIČNOJ RAZMJENI ELEKTRIČNE ENERGIJE I PRIRODNOG GASA*** (dostavljen 5. novembra 2025. godine), iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata, nemamo primjedbi, budući da su primjedbe i sugestije Sekretarijata date u neposrednoj saradnji predstavnicima obrađivača 21. i 26. novembra 2025. godine, inkorporirane u predloženi tekst Predloga zakona.

Napominjemo da je u odnosu na Predlog zakona neophodno pribaviti mišljenje Ministarstva finansija u odnosu na odredbe kojima se propisuju naknade i troškovi, Ministarstva javne uprave u odnosu na odredbe koje se odnose na postupak izdavanja odobrenja, izradu metodologija i nadzor (član 304), Ministarstva pravde u odnosu na odredbu člana 65 kojim se propisuje pravo žalbe i člana 305 koji se odnosi na novčane kazne za prekršaje, kao nadležnih organa.

V.D. SEKRETARA
Nikola Marković

Crna Gora

Ministarstvo pravde

Crna Gora

Ministarstvo energetike i rudarstva

Adresa: Vuka Karadžića 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515
www.gov.me/mpa

Broj: 01-040/25-12847/3

Primljeno: 09. 12. 2025				
Org. jed.	Jed. raz. znak	Rad. broj	Prilog	Vrijednost
01-011	25-	2521/5		

5. decembar 2025. godine

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA
G-din mr Admir Šahmanović, ministar

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa*

Veza: Vaš akt broj: 01-011/25-2521/4 od 2. decembra 2025. godine

Uvaženi,

Ministarstvo pravde razmotrilo je tekst Predloga zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa*, koji je dostavljen aktom broj: 011/25-2521/4 od 2. decembra 2025. godine zaprimljen u ovom ministarstvu 3. decembra 2025. godine.

S tim u vezi, obavještavam Vas da u okviru nadležnosti ovog ministarstva, koje se odnose na uređenje postupka pred sudovima, kao i u pogledu odredaba Predloga zakona koje regulišu pitanje sankcija i prekršajnog postupka nemamo primjedbi na tekst Predloga zakona, budući da su u neposrednoj komunikaciji sa predstavnicima predlagača sugestije Ministarstva pravde uvrštene u inovirani tekst Predloga zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa*.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- naslovu
- u spise predmeta
- a/a

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Generalni sekretarijat

Crna Gora Ministarstvo energetike i rudarstva				
Primljeno: 09.12.2025				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
01-011/25-2521/8				

Broj: 02-040/25-1781/2

5. decembar 2025. godine

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA
Gospodin Admir Šahmanović, ministar

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa

Uvaženi gospodine Šahmanoviću,

U vezi s Vašim dopisom br. 01-011/25-2521/7 od 02. 12. 2025. godine, u kom ste dostavili inovirani *Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa*, sa popunjenim obrascem za sprovođenje preliminarne kontrole s aspekta sprječavanja proliferacije strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike (SPSD) i mišljenjem Generalnog sekretarijata Vlade br. 02-13-011/25-971/2, od 23. 06. 2025, i nakon uvida u predmetni dokument, konstatujemo da **nemamo primjedbi** u dijelu nadležnosti Generalnog sekretarijata Vlade.

S uvažavanjem,

GENERALNI SEKRETAR VLADE

Dragoljub Nikolić

Ministarstvo
finansija

Crna Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva

Primljeno: 09.12.2025				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
01	011145	2521	9	

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-041/25-42471/2

Podgorica, 08.12.2025.godine

Za: MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA, Rimski trg 46, Podgorica

gospodinu, mr Admiru Šahmanoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa

Veza: Vaš akt broj: 01-011/25-2521/6 od 02.12.2025. godine

Poštovani gospodine Šahmanoviću,

Povodom *Predloga zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa*,
Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Predloženim zakonom treba da se riješi nedovoljna usklađenost nacionalnog zakonodavstva Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti energetike, te zakonodavnih barijera za integraciju crnogorskog tržišta električne energije u jedinstveno evropsko tržište električne energije. Posljedice nedovoljne usklađenosti nacionalnih propisa u ovoj oblasti sa pravnom tekovinom EU su: Ograničena mogućnost učešća crnogorskih energetskih subjekata na zajedničkom energetskom tržištu EU i nedovoljna otvorenost crnogorskog tržišta za učešće energetskih subjekata iz EU i Energetske zajednice, što negativno utiče na efikasnost rada energetskih subjekata, razvoj konkurentnog energetskog tržišta, cijene energije, sigurnost snabdijevanja energijom i pouzdanost energetskog sistema Crne Gore.

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni materijal i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, navedeno je da za implementaciju Predloga zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa, nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Države. Implementacija propisa može izazvati međunarodne finansijske obaveze u slučaju pojave elektroenergetske krize, kada druga ugovorna strana Energetske zajednice učestvuje u sprovođenju mjera i aranžmana za obezbjeđenje neophodnih količina električne energije i smanjenje posljedica elektroenergetske krize u Crnoj Gori. Kako je navedeno u dopisu, navedene finansijske obaveze utvrđuju se sporazumom o regionalnim ili bilateralnim mjerama koji se zaključuje sa državama koje Crnoj Gori isporučuju nedostajuće količine električne energije. Nadalje, indirektno primjena propisa treba da obezbjedi novi prihod za budžet Crne Gore, kroz stvaranje uslova za uspješnije poslovanje energetskih subjekata u većinskom državnom vlasništvu i poboljšanje investicionog ambijenta u Crnoj Gori.

Shodno navedenom, obavještavamo Vas da Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, ostaje pri mišljenju broj 05-02-430/25-20274/2 od 03.07.2025. godine.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo energetike i rudarstva
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa
1. Definisanje problema - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? - Potreba za donošenjem Predloga zakona proizilazi iz nedovoljne usklađenosti nacionalnog zakonodavstva Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske unije (EU) u oblasti energetike, te zakonodavnih barijera za integraciju crnogorskog tržišta električne energije u jedinstveno evropsko tržište električne energije - Naime, Predlog zakona treba da ukloni probleme koji se odnose na: • sprečavanje elektroenergetskih kriza, pripremu za njih i upravljanje njima; • procjenu adekvatnosti resursa elektroenergetskog sistema za snabdijevanje trenutnih i projektovanih potreba za električnom energijom; • zagušenja na dan-unaprijed i unutar dnevnog tržištu električne energije; • dodjelu dugoročnog prekozonkog prenosnog kapaciteta i prenos dugoročnih prava prenosa s jednog učesnika na tržištu električne energije na drugog; • funkcionisanje dan-unaprijed, unutar dnevnog i balansnog tržišta električne energije i njihovu integraciju u jedinstveno tržište električne energije EU; • nabavku usluga balansiranja i integraciju u balansna tržišta električne energije; • mogućnost korišćenja evropskih i regionalnih platformi za dodjelu prekozonkih elektroprenosnih kapaciteta i razmjenu balansne energije; • poremećaje u elektroenergetskom sistemu, prekide napajanja električnom energijom i sanaciju elektroenergetskog sistema nakon vanrednih situacija; • rad elektroprenosnog sistema u interkonekciji, pogonsku sigurnost i razvoj prenosnog sistema električne energije; • korišćenje prenosnog sistema prirodnog gasa za prekograničnu razmjenu prirodnog gasa i obezbjeđenje sigurnosti snabdijevanja gasom, kada bude izgrađena infrastruktura za gas u Crnoj Gori.	

- Problemi proizilaze iz činjenice da važećim nacionalnim propisima navedena pitanja nijesu uređena u potpunosti i u skladu sa propisima Evropske unije.
- Posljedice nedovoljne usklađenosti nacionalnih propisa u ovoj oblasti sa pravnom tekovinom EU su: ograničena mogućnost učešća crnogorskih energetske subjekata na zajedničkom energetskom tržištu EU i nedovoljna otvorenost crnogorskog tržišta za učešće energetskih subjekata iz EU i Energetske zajednice, što negativno utiče na efikasnost rada energetskih subjekata, razvoj konkurentnog energetskog tržišta, cijene energije, sigurnost snabdijevanja energijom i pouzdanost energetskog sistema Crne Gore.
- Oštećeni su energetske subjekti, kao i kupci energije. Zbog nemogućnosti adekvatne međunarodne saradnje, elektroenergetski subjekti ne mogu biti u dovoljnoj mjeri pripremljeni za uspješno upravljanje elektroenergetskom krizom. Pored toga, energetske subjekti imaju ograničene mogućnosti učestvovanja na zajedničkom energetskom tržištu EU, što ima negativne efekte na njihovu konkurentnost, poslovne i finansijske rezultate, kao i mogućnosti investiranja i razvoja. Negativni uticaj na energetske subjekte prenosi se na kupce, na način da smanjuje sigurnost snabdijevanja i povećava cijene energije.
- Bez usvajanja predloženog propisa, ne bi postojala mogućnost za integraciju crnogorskog tržišta električne energije u jedinstveno elektroenergetsko tržište EU. Crna Gora bi usporila svoj put evropskih integracija, a energetske sektor učinila neatraktivnim za investicije; uz mogući rizik pogoršanja kvaliteta snabdijevanja električnom energijom krajnjih kupaca.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Predloženim propisom postižu se sljedeći ciljevi:
 - usklađivanje sa relevantnim propisima Evropske unije;
 - ispunjavanje obaveza preuzetih potvrđenim međunarodnim ugovorima;
 - stvaranje uslova za bolju pripremljenost za elektroenergetske krize i upravljanje tim krizama;
 - razvoj crnogorskog tržišta električne energije i njegovo povezivanje sa tržištima električne energije EU;
 - stvaranje uslova za korišćenje prenosnog sistema prirodnog gasa za prekograničnu razmjenu prirodnog gasa i obezbjeđenje sigurnosti snabdijevanja gasom, kada bude izgrađena infrastruktura za gas u Crnoj Gori;
 - stvaranje boljih uslova za investiranje u izgradnju energetskih objekata;
 - viši stepen uređenosti funkcionisanja energetskog sektora.
- Navedeni ciljevi su u potpunosti usklađeni sa Energetskom politikom Crne Gore do 2030. godine. Pored toga, obaveza donošenja ovog zakona je utvrđena Programom rada Vlade Crne Gore za 2025. godinu i Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2025 – 2026.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
 - Obrazložiti preferiranu opciju?
- Donošenje predloženog propisa je međunarodno preuzeta obaveza koja proističe iz Sporazuma o formiranju Energetske zajednice, odluke Savjeta ministara Energetske zajednice iz novembra 2021. godine o obavezi transponovanja Regulative (EU) 2019/941 i odluke Savjeta ministara Energetske zajednice iz decembra 2022. godine o obavezi transponovanja Regulative (EU) 2019/942, Regulative (EU) 2019/943, Regulative Komisije (EU) 2015/1222, Regulative Komisije (EU) 2016/1719, Regulative Komisije (EU) 2017/2195, Regulative Komisije (EU) 2017/2196 i Regulative Komisije (EU) 2017/1485.
- Donošenje i primjena ovog zakona će imati pozitivne efekte na sve građane i privredne subjekte, jer se boljom pripremom za elektroenergetske krize i efikasnijim upravljanjem tim krizama povećava sigurnost snabdijevanja električnom energijom i smanjuju posljedice tih kriza. Takođe, pozitivne efekte će imati elektroenergetski subjekti, kojima će se omogućiti direktan pristup jedinstvenom tržištu električne energije Evropske unije, kao i krajnji kupci, kojima povećana konkurentnost treba da donese bolji kvalitet usluge snabdijevanja energijom. Pored navedenog, očekuje se da primjena propisa obezbijedi novi prihod za budžet Crne Gore, kroz stvaranje uslova za uspješnije poslovanje energetske subjekata u većinskom državnom vlasništvu i poboljšanje investicionog ambijenta u Crnoj Gori.
- Bez usvajanja predloženog propisa, tj. u slučaju „status quo opcije“, ne bi postojala mogućnost za integraciju crnogorskog tržišta električne energije u jedinstveno elektroenergetsko tržište EU. Crna Gora bi usporila svoj put evropskih integracija, a energetski sektor učinila neatraktivnim za investicije, uz mogući rizik pogoršanja kvaliteta snabdijevanja električnom energijom krajnjih kupaca.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
 - Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
 - Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
 - Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
 - Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
- Direktni pozitivni uticaji primjene propisa odnose se na:
- sve građane i privredne subjekte, jer se boljom pripremom za elektroenergetske krize i efikasnijim upravljanjem tim krizama povećava sigurnost snabdijevanja električnom energijom i smanjuju posljedice tih kriza;

- elektroenergetske subjekte, kojima se omogućava direktan pristup jedinstvenom tržištu električne energije Evropske unije;
 - krajnje kupce, kojima povećana konkurentnost treba da donese bolji kvalitet usluge snabdivanja energijom.
- Primjena propisa će uzrokovati dodatne troškove u radu elektroenergetskih subjekata (operatora prenosnog sistema električne energije, operatora distributivnog sistema električne energije, nominovanog operatora tržišta električne energije (NEMO), subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije), koji će se u skladu sa ocjenom Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, u opravdanoj mjeri transponovati na kupce (građane i privredu).
 - Pored ostalog, troškovi će se odnositi na izgradnju novih objekata prenosnih i distributivnih sistema i pojačanje postojećih, članstvo i učešće operatora prenosnog sistema električne energije u radu ENTSO za električnu energiju, uspostavljanje, rad i razvoj jedinstvene i regionalne platforme za dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta, uspostavljanje, izmjene i funkcionisanje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog povezivanja a koje će snositi NEMO-a i operator prenosnog sistema električne energije.
 - Zbog primjene propisa biće povećana potreba za stručnim usavršavanjem postojećih, kao i potreba za zapošljavanjem novih kadrova u elektroenergetskim subjektima, što će takođe uticati na povećanje troškova tih subjekata.
 - Pored navedenog, predloženo zakonsko rješenje uticaće na uklanjanje biznis barijera jer će se primjenom ovog propisa omogućiti integracija crnogorskog tržišta električne energije u jedinstveno evropsko elektroenergetsko tržište, što će olakšati prekogranični promet električne energije i unaprijediti međunarodnu saradnju elektroenergetskih subjekata.
 - Indirektno, razvojem crnogorskog tržišta električne energije i njegovim povezivanjem sa elektroenergetskim tržištima EU, stvoriće se uslovi za nova zapošljavanja i investicije u izgradnju novih objekata u elektroenergetskom sektoru.
 - Povećanjem nivoa transparentnosti rada energetskog sektora i nediskriminatornog tretmana subjekata, kao i podizanjem nivoa zahtijevanog kvaliteta usluge stvara se povoljan ambijent za osnivanje novih subjekata na tržištu električne energije i gasa, kao i povećanje konkurencije.
 - Cilj donošenja ovog propisa je uklanjanje biznis barijera, sa posebnim akcentom na prekogranični promet električne energije, odnosno integracija crnogorskog elektroenergetskog tržišta u jedinstveno tržište električne energije EU.

5. Procjena fiskalnog uticaja

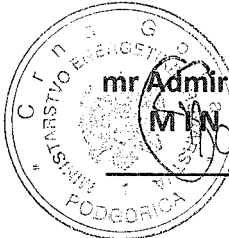
- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti. Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda. - Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti. - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa? - Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.	- Za implementaciju ovog propisa i pripadajućih podzakonskih akata nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. - Implementacija propisa može izazvati međunarodne finansijske obaveze u slučaju pojave elektroenergetske krize, kada druga ugovorna strana Energetske zajednice učestvuje u sprovođenju mjera i aranžmana za obezbjeđenje neophodnih količina električne energije i smanjenje posljedica elektroenergetske krize u Crnoj Gori. Navedene finansijske obaveze utvrđuju se sporazumom o regionalnim ili bilateralnim mjerama koji se zaključuje sa državama koje Crnoj Gori isporučuju nedostajuće količine električne energije. - Indirektno, primjena propisa treba da obezbijedi novi prihod za budžet Crne Gore, kroz stvaranje uslova za uspješnije poslovanje energetske subjekata u većinskom državnom vlasništvu i poboljšanje investicionog ambijenta u Crnoj Gori.
6. Konsultacije zainteresovanih strana - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako. - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.	- Prilikom izrade propisa korišćena je eksterna ekspertna podrška, kroz program tehničke podrške Sekretarijata Energetske Zajednice. - Konsultacije sa zainteresovanim stranama su obavljene kroz javnu raspravu o nacrtu ovog propisa. U javnoj raspravi učestvovali su predstavnici Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, kao i energetske subjekata: Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD, Crnogorskog operatora tržišta električne energije DOO i Kancelarije za koordinisane aukcije u Jugoistočnoj Evropi (SEE CAO). Usvojeni su komentari dobijeni od regulatornog organa za energetiku i elektroenergetskih subjekata koji su bili u skladu sa EU regulativama koje su transponovane u ovaj Predlog zakona. - Izveštaj o sprovedenoj javnoj raspravi je objavljen na internet stranici Ministarstva energetike i rudarstva. Izveštaj se može pronaći korišćenjem sljedećeg linka: https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-sprovedenoj-javnoj-raspravi-10
7. Monitoring i evaluacija - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?	

- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Pored pristupa jedinstvenom evropskom elektroenergetskom tržištu i saradnje sa državama članicama EU, ovaj propis se odnosi i na saradnju sa susjednim državama koje još nijesu članice EU, pa se na pojedinim granicama može očekivati usporena implementacija, zbog kašnjenja u transponovanju relevantnih EU propisa u tim državama.
- Radi ispunjenja ciljeva vršiće se nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona od strane ministarstva nadležnog za poslove energetike i regulatornog organa nadležnog za regulaciju energetske djelatnosti.
- Kao glavni indikatori za mjerenje ispunjenosti ciljeva mogu se koristiti:
 - broj učesnika na tržištu električne energije;
 - ukupna prekogranična razmjena električne energije;
 - povećanje broja pružalaca sistemskih usluga;
 - likvidnost tržišta električne energije;
 - broj investicija u izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora;
 - pokazatelji kvaliteta snabdijevanja električnom energijom.
- Za monitoring i evaluaciju primjene propisa biće zaduženo ministarstvo nadležno za poslove energetike.

Podgorica, 02.12.2025. godine

 mr Admir Šahmanović
MINISTAR

Crna Gora
Ministarstvo javne uprave

Adresa: Rimski Trg br 45
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 482 131
fax: +382 241 790
www.mju.gov.me

Br: 01-040/25-2557/3

Crna Gora Ministarstvo energetike i rudarstva				
Primljeno: 10.12.25				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
01-011/25		2521	10	

09. 12. 2025. godine

Za: Ministarstvo energetike i rudarstva
gospodin mr Admir Šahmanović, ministar

Veza: akt broj: 01-040/25-2557/2 od 03.12.2025. godine

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa

Poštovani gospodine Šahmanoviću,

Povodom Vašeg akta, broj 01-011/25-2521/5 od 02.12.2025. godine, kojim dostavljate na mišljenje Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa, obavještavamo Vas da sa aspekta nadležnosti Ministarstva javne uprave nemamo primjedbi i sugestija.

Takođe, u skladu sa članom 52 Zakona o državnoj upravi ("Službeni list CG", br.78/18, 70/21 i 52/22), a na osnovu dostavljenog Izvještaja o sprovedenoj javnoj raspravi, utvrđeno je da je u pripremi Predloga zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa, Ministarstvo energetike i rudarstva, sprovelo postupak javne rasprave.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Marash Dukaj

Dostavljeno: - naslovu
- arhivi
- a/a

Kontakt osoba: Neđeljko Vuk
Samostalni savjetnik II

tel: 068 863 934

e-mail: nedjeljko.vuk@mju.gov.me

Crna Gora

Ministarstvo evropskih poslova

Adresa: Bulevar Ivana Crnojevića 167
81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 481 301
www.gov.me/mep

Crna Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva

Primljeno: 10.12.25				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
		01-011/25-2521/11		

Br: 04/4-907/25-4046/2

10. decembar 2025.

Za: MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA

ministru Admiru Šahmanoviću

Veza: Dopis br 01-302/25-2521/8

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa s pravnom tekovinom EU

Poštovani,

Dopisom broj 01-302/25-2521/8 od 10. decembra 2025. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predloga zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa s pravnom tekovinom Evropske unije.**

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade Crne Gore („Sl. list CG“, br. 03/12, 31/15, 48/17, 62/18, 121/23, 58/24 i 43/25) Ministarstvo evropskih poslova je saglasno sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

Maida Gorčević

MINISTARKA EVROPSKIH POSLOVA

Prilog:

- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa s pravnom tekovinom EU

Dostavljeno:

- Ministarstvu energetike i rudarstva;
- a/a

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM TEKOVINOM
EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MEIR-IU/PZ/25/05
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa	
- na engleskom jeziku	Proposal for the law on cross-border exchange of electricity and natural gas	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo energetike i rudarstva	
- Sektor/odsjek	Direkcija za razvoj elektroenergetike	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Zvezdan Vujović, v.d. generalnog direktora zvvezdan.vujovic@meir.gov.me, 020 482 204	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Irena Šoć irena.soc@meir.gov.me, 020 482 216	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo energetike i rudarstva	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Glava VIII Politika saradnje, član 109, Energetika		
b) Step en ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
	☒	ispunjava u potpunosti
	☐	djelimično ispunjava
	☐	ne ispunjava
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2025-2026	
- Poglavlje, potpoglavlje	15. Energetika 1.2. Zakonodavni okvir A) Električna energija	
- Rok za donošenje propisa	II kvartal 2025	
- Napomena	Donošenje Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa kasni s donošenjem zbog međuresorskog usklađivanja i slanja propisa EK na mišljenje	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
- UFEU, Dio treći, Politike i unutrašnje akcije Unije, Glava XXI, Energetika, član 194 / TFEU, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title XXI, Energy, Article 194,		

Potpuno usklađeno/ Fully harmonized

b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije

32019R0941

- Regulativa (EU) 2019/941 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. godine o pripravnosti za rizike u sektoru električne energije i stavljanju van snage Direktive 2005/89/EZ/ Regulation (EU) 2019/941 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 on risk-preparedness in the electricity sector and repealing Directive 2005/89/EC.

Potpuno usklađeno/Fully harmonized

CELEX 02019R0943-20240716

- Regulativa (EU) 2019/943 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o unutrašnjem tržištu električne energije/Regulation (EU) 2019/943 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 on the internal market for electricity.

Djelimično usklađeno/Partly harmonized

02019R0942-20250205

- Regulativa (EU) 2019/942 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o osnivanju Agencije Evropske unije za saradnju energetske regulatora/Regulation (EU) 2019/942 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 establishing a European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators (recast).

Potpuno usklađeno/Fully harmonized

02015R1222-20210315

- Regulativa Komisije (EU) 2015/1222 Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. jula 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima/Regulativa Komisije (EU) 2015/1222 Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. jula 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima/ Commission Regulation (EU) 2015/1222 of 24 July 2015 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management.

Djelimično usklađeno/Partly harmonized

02016R1719-20210315

- Regulativa Komisije (EU) 2016/1719 od 26. septembra 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta/ Commission Regulation (EU) 2016/1719 of 26 September 2016 establishing a guideline on forward capacity allocation.

Potpuno usklađeno/Fully harmonized

02017R2195-20220619

- Regulativa Komisije (EU) 2017/2195 od 23. novembra 2017. o uspostavljanju smjernica za balansiranje električne energije/ Commission Regulation (EU) 2017/2195 of 23 November 2017 establishing a guideline on electricity balancing.

Djelimično usklađeno/Partly harmonized

02017R2196-20171128

- Regulativa Komisije (EU) 2017/2196 od 24. novembra 2017. o utvrđivanju mrežnih pravila za havarijske situacije i ponovno uspostavljanje rada sistema/ Commission Regulation (EU) 2017/2196 of 24 November 2017 establishing a network code on electricity emergency and restoration.

Djelimično usklađeno/Partly harmonized

02017R1485-20210315

- Regulativa Komisije (EU) 2017/1485 od 2. avgusta 2017. o uspostavljanju smjernica za rad prenosnog sistema električne energije/ Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation.

Djelimično usklađeno/Partly harmonized

32016R0631

- Regulativa Komisije (EU) 2016/631 od 14. aprila 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključenje proizvođača električne energije na mrežu/ Commission Regulation (EU) 2016/631 of 14 April 2016 establishing a network code on requirements for grid connection of generators.

Potpuno usklađeno/Fully harmonized

32016R1388

- Regulativa Komisije (EU) 2016/1388 od 17. avgusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za priključenje potrošača/ Commission Regulation (EU) 2016/1388 of 17 August 2016 establishing a Network Code on Demand Connection.

Potpuno usklađeno/Fully harmonized

32016R1447

- Regulativa Komisije (EU) 2016/1447 od 26. avgusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje na mrežu sistema za prenos jednosmjernom strujom visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka/ Commission Regulation (EU) 2016/1447 of 26 August 2016 establishing a network code on requirements for grid connection of high voltage direct current systems and direct current-connected power park modules.

Potpuno usklađeno/Fully harmonized

32010R0838

- Regulativa Komisije (EU) br. 838/2010 od 23. septembra 2010. o utvrđivanju smjernica koje se odnose na mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema i zajednički regulatorni pristup naplati prenosa/ Commission Regulation (EU) No 838/2010 of 23 September 2010 on laying down guidelines relating to the inter-transmission system operator compensation mechanism and a common regulatory approach to transmission charging.

Potpuno usklađeno/Fully harmonized

02013R0543-20200101

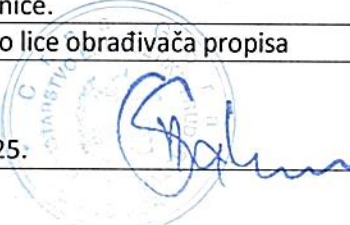
- Regulativa Komisije (EU) br. 543/2013 od 14. juna 2013. o dostavljanju i objavljivanju podataka na tržištima električne energije i o izmjeni Priloga I Regulative (EZ) br. 714/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta/ Commission Regulation (EU) No 543/2013 of 14 June 2013 on submission and publication of data in electricity markets and amending Annex I to Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council.

Djelimično usklađeno/Partly harmonized

c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije

Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.

6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti

Potpuna usklađenost s Regulativom 32019R0943 će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se propisati rad elektroprenosnog sistema, kao i Uredbom o radu elektroprenosnog sistema izmjena i dopuna ovog zakona u dijelu nedostajućih definicija, a koje se odnose na regulativu 2024/1747 koja treba da bude preuzeta sljedećim izmjenama Potpuna usklađenost s Regulativom 32015R1222 će se postići donošenjem izmjena i dopuna Zakona o energetici Potpuna usklađenost s Regulativom 32017R2195 donošenjem podzakonskog akta kojim će se propisati balansiranje električne energije kao i izmjenama i dopunama Zakona o energetici Potpuna usklađenost s Regulativom 2017R2196 će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se propisati rad elektroenergetskog sistema Potpuna usklađenost s Regulativom 32017R1485 će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se propisati rad elektroenergetskog sistema Potpuna usklađenost s Regulativom 32013R0543 će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se propisati način dostavljanja i objavljivanja podataka	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu /	
8. Navedi pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Odluka D/2022/03/MC-EnC, kojom je članicama Energetske zajednice utvrđena obaveza da izvrše transponovanje i implementaciju regulativa koje regulišu unutrašnje tržište električne energije, pristup mrežama, prekograničnu trgovinu i slične mehanizme (Regulativa (EU) 2019/942, Regulativa (EU) 2019/943...)	- Decision D/2022/03/MC-EnC, which establishes the obligation for Energy Community members to transpose and implement regulations governing the internal electricity market, access to networks, cross-border trade and similar mechanisms (Regulation (EU) 2019/942, Regulation (EU) 2019/943...)
9. Navedi da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
Navedeni izvori prava EU prevedeni su na crnogorski jezik.	
10. Navedi da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa je preveden na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
U izradi Predloga zakona o energetici učestvovao je konsultantski tim angažovan od strane Sekretarijata Energetske zajednice.	
Potpis / ovlašćeno lice obrađivača propisa	Potpis / ministarka evropskih poslova
Datum: 10.12.2025. 	Datum:

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrt/predloga propisa	1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrt/predloga propisa na Vladi
MEiR/TU/PZ/25/06	MEiR/IU/PZ/25/06
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka	
- Regulativa (EU) 2019/941 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o pripravnosti za rizike u sektoru električne energije i stavljanju van snage Direktive 2005/89/EZ – CELEX 32019R0941; - Regulativa (EU) 2019/943 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o unutrašnjem tržištu električne energije – CELEX 02019R0943-20240716; - Regulativa (EU) 2019/942 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o osnivanju Agencije Evropske unije za saradnju energetske regulatora – CELEX 02019R0942-20250205; - Regulativa Komisije (EU) 2015/1222 od 24. jula 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima – CELEX 02015R1222-20210315; - Regulativa Komisije (EU) 2016/1719 od 26. septembra 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta – CELEX 02016R1719-20210315; - Regulativa Komisije (EU) 2017/2195 od 23. novembra 2017. o uspostavljanju smjernica za balansiranje električne energije – CELEX 02017R2195-20220619; - Regulativa Komisije (EU) 2017/2196 od 24. novembra 2017. o utvrđivanju mrežnih pravila za havarijske situacije i ponovno uspostavljanje rada sistema – CELEX 02017R2196-20171128; - Regulativa Komisije (EU) 2017/1485 od 2. avgusta 2017. o uspostavljanju smjernica za rad prenosnog sistema električne energije – CELEX 02017R1485-20210315; - Regulativa Komisije (EU) 2016/631 od 14. aprila 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključenje proizvođača električne energije na mrežu – CELEX 32016R0631; - Regulativa Komisije (EU) 2016/1388 od 17. avgusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za priključenje potrošača – CELEX 32016R1388; - Regulativa Komisije (EU) 2016/1447 od 26. avgusta 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje na mrežu sistema za prenos jednosmjernom strujom visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka – CELEX 32016R1447; - Regulativa Komisije (EU) br. 838/2010 od 23. septembra 2010. o utvrđivanju smjernica koje se odnose na mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema i zajednički regulatorni pristup naplati prenosa – CELEX 32010R0838; - Regulativa Komisije (EU) br. 543/2013 od 14. juna 2013. o dostavljanju i objavljivanju podataka na tržištima električne energije i o izmjeni Priloga I Regulative (EZ) br. 714/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta – CELEX 02013R0543-20200101;	
3. Naziv nacrt/predloga propisa Crne Gore	
Na crnogorskom jeziku	Na engleskom jeziku
Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa	Proposal for the Law on cross-border exchange of electricity and natural gas

4. Usklađenost nacрта/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacрта/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacрта/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti
Regulativa (EU) 2019/941				
Član 1. Predmet Ovom se Regulativom utvrđuju pravila za saradnju među državama članicama s ciljem sprečavanja elektroenergetskih kriza, pripremanja za njih i upravljanja njima u duhu solidarnosti i transparentnosti i uz potpuno pridržavanje zahtjeva konkurentnog unutarnjeg tržišta električne energije.	Predmet Član 1 Ovim zakonom uređuju se uslovi za korišćenje prenosnih sistema za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa, međunarodna saradnja u sprečavanju elektroenergetskih kriza, priprema za elektroenergetsku krizu i upravljanje tom krizom poštujući zahtjeve konkurentnog unutrašnjeg tržišta električne energije, dodjela prekozonskog kapaciteta i upravljanje zagušenjima na dan-unaprijed i unutardnevnom tržištu električne energije, način obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja gasom i transparentnosti tržišta električne energije i gasa i druga pitanja od značaja za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa.	Potpuno usklađeno		
Član 2. Definicije Za potrebe ove Regulative, primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „sigurnost opskrbe električnom energijom” znači sposobnost elektroenergetskog sistema da jamči opskrbu kupaca električnom energijom s jasno utvrđenom razinom usluge koju određuju predmetne države članice;	Značenje izraza Član 5 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 128) sigurnost snabdijevanja je sposobnost elektroenergetskog sistema ili sistema gasa da garantuje snabdijevanje kupaca sa jasno utvrđenim nivoom kvaliteta;	Potpuno usklađeno		

2. „operator prenosnog sistema” znači operator prenosnog sistema kako je definiran u članu 2. tački 35. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 80) operator prenosnog sistema (OPS) je energetska subjekat koji obavlja djelatnost prenosa električne energije ili gasa i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj prenosnog sistema na određenom području i njegovo međusobno povezivanje sa drugim sistemima, kao i za obezbjeđenje dugoročne sposobnosti sistema da zadovolji zahtjeve za prenosom električne energije ili gasa na ekonomski opravdan način;	Potpuno usklađeno		
3. „distribucija” znači distribucija kako je definirana u članu 2. tački 28. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 16) distribucija električne energije je prenos električne energije srednjenaponskim i niskonaponskim distributivnim sistemima radi isporuke energije kupcima, ne uključujući snabdijevanje električnom energijom;	Potpuno usklađeno		
4. „prekogranični tok” znači prekogranični tok kako je definiran u članu 2. tački 3. Regulative (EU) 2019/943;	Značenje izraza Član 5 95) prekogranični tok je fizički tok električne energije ili gasa preko prenosne mreže države članice Evropske unije ili ugovorne strane Energetske zajednice koji je rezultat uticaja aktivnosti proizvođača, kupaca ili oboje, van te države članice ili ugovorne strane na njenu prenosnu mrežu;	Potpuno usklađeno		
5. „prekozonski kapacitet” znači sposobnost međusobno povezanog sistema da prihvati prenos energije između zona nadmetanja;	Značenje izraza Član 5 96) prekozonski kapacitet je sposobnost međusobno povezanog sistema da prihvati prenos električne energije između zona trgovanja;	Potpuno usklađeno		
6. „kupac” znači kupac kako je definiran u članu 2. tački 1. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 56) kupac je veleprodajni ili krajnji kupac električne energije ili gasa;	Potpuno usklađeno		

7. „operator distributivnog sistema” znači operator distributivnog sistema kako je definiran u članu 2. tački 29. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 79) operator distributivnog sistema (ODS) je energetski subjekat koji obavlja djelatnost distribucije električne energije ili gasa i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbjeđenje dugoročne sposobnosti sistema da zadovolji potrebe za distribucijom električne energije ili gasa na ekonomski opravdan način;	Potpuno usklađeno		
8. „proizvodnja” znači proizvodnja kako je definirana u članu 2. tački 37. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 110) proizvodnja je fizički ili hemijski proces transformacije goriva i/ili energije iz obnovljivih izvora u električnu energiju;	Potpuno usklađeno		
9. „elektroenergetska kriza” znači postojeća ili neminovna situacija znatne nestašice električne energije, kako su to utvrdile države članice i opisale u svojim planovima pripravnosti na rizike, ili nemogućnosti isporuke električne energije kupcima;	27) elektroenergetska kriza je aktuelna ili predstojeća situacija u kojoj postoji značajna nestašica električne energije, kako je u planu spremnosti za rizike predviđeno od strane organa državne uprave nadležnog za poslove energetike, ili u kojoj je nemoguće snabdijevati kupce električnom energijom;	Potpuno usklađeno		
10. „istodobna elektroenergetska kriza” znači elektroenergetska kriza koja pogađa istodobno više od jedne države članice;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Termin nije korišćen u zakonu. Prema nacionalnim normativnim pravilima, termini koji se ne koriste ne mogu biti u definicijama.	

11. „nadležno tijelo” znači nacionalno vladino tijelo ili regulatorno tijelo koje je imenovala država članica u skladu s članom 3.;	Nadležni organ za spremnost za rizike Član 6 (1) Poslove koji se odnose na spremnost za rizike u elektroenergetskom sektoru u skladu sa ovim zakonom vrši organ državne uprave nadležan za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministarstvo).	Potpuno usklađeno		
12. „regulatorna tijela” znači regulatorna tijela iz člana 57. stava 1. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 122) regulatorni organ je organ ugovorne strane Energetske zajednice ili države članice Evropske unije nadležan za regulaciju energetske djelatnosti;	Potpuno usklađeno		
13. „krizni koordinator” znači osoba, skupina osoba, tim sastavljen od relevantnih nacionalnih upravitelja elektroenergetskim krizama ili institucija sa zadaćom djelovanja kao kontaktna tačka i koordiniranja protoka informacija tijekom elektroenergetske krize;	Značenje izraza Član 5 50) koordinator za krizu je lice, grupa lica, tim sastavljen od relevantnih nacionalnih rukovodilaca za elektroenergetsku krizu ili institucija koja ima zadatak da djeluje kao kontaktna tačka i koordinira protok informacija tokom elektroenergetske krize;	Potpuno usklađeno		
14. „netržišna mjera” znači bilo koja mjera na strani ponude ili potražnje koja odstupa od tržišnih pravila ili komercijalnih sporazuma uvedena u cilju ublažavanja elektroenergetske krize;	Značenje izraza Član 5 69) netržišna mjera je svaka mjera na strani ponude ili potražnje koja odstupa od tržišnih pravila ili komercijalnih sporazuma, čija je svrha ublažavanje elektroenergetske krize;	Potpuno usklađeno		
15. „proizvođač” znači proizvođač kako je definiran u članu 2. tački 38. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 111) proizvođač električne energije je privredno društvo, pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji obavlja djelatnost proizvodnje električne energije;	Potpuno usklađeno		
16. „regija” znači skupina država članica čiji operatori prenosnog sistema dijele isti regionalni koordinacijski centar kako je navedeno u članu 36. Regulative (EU) 2019/943;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

17. „podskupina” znači skupina država članica unutar neke regije koje imaju tehničke mogućnosti da jedna drugoj pruže pomoć u skladu s članom 15.;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
18. „rano upozorenje” znači pružanje konkretnih, ozbiljnih i pouzdanih informacija kojima se ukazuju na to da bi moglo doći do događaja koji će vjerojatno rezultirati znatnim pogoršanjem situacije opskrbe električnom energijom i stoga vjerojatno dovesti do elektroenergetske krize;	Značenje izraza Član 5 113) rano upozorenje je davanje konkretnih, ozbiljnih i pouzdanih informacija koje ukazuju na to da može doći do događaja koji će vjerojatno dovesti do značajnog pogoršanja situacije u snabdijevanju električnom energijom i elektroenergetske krize;	Potpuno usklađeno		
19. „prenos” znači prenos kako je definiran u članu 2. tački 34. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 97) prenos električne energije je prenošenje električne energije vrlo visokim i visokim naponskim međusobno povezanim sistemom sa ciljem isporuke krajnjim kupcima ili operatoru distributivnog sistema, koje ne obuhvata snabdijevanje;	Potpuno usklađeno		
20. „elektroenergetsko poduzeće” znači elektroenergetsko poduzeće kako je definirano u članu 2. tački 52. Direktive (EU) 2019/944;		Potpuno usklađeno	Definicija je usklađena članom 7 Zakona o energetici (“Službeni list Crne Gore”, broj 28/25)	
21. „dodjela kapaciteta” znači dodjela prekozonskog kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 19) dodjela kapaciteta je prekozonaska dodjela kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
22. „energija iz obnovljivih izvora” znači energija iz obnovljivih izvora ili obnovljiva energija kako je definirana u članu 2. tački 31. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 30) energija iz obnovljivih izvora je energija iz obnovljivih nefosilnih izvora, kao što je energija vjetra, solarna energija (termalna i fotonaponska), geotermalna	Potpuno usklađeno		

	energija, ambijentalna energija, energija plime, oseke i druga energija mora, hidroenergija, biomasa, deponijski gas, gas iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i biogas;			
Član 3. Nadležno tijelo 1. Što je prije moguće, a najkasnije do 5. januara 2020., svaka država članica određuje nacionalno vladino ili regulatorno tijelo kao svoje nadležno tijelo. Nadležna tijela odgovorna su za provođenje zadaća predviđenih ovom Regulativom te međusobno surađuju u svrhu njihove provedbe. Prema potrebi, sve dok se ne imenuje nadležno tijelo, zadaće nadležnog tijela u skladu s ovom Regulativom provode nacionalni subjekti nadležni za sigurnost opskrbe električnom energijom. 2. Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju i Koordinacijsku skupinu za električnu energiju o nazivu i podacima za kontakt svojih nadležnih tijela i o svim promjenama u njihovih naziva i podataka za kontakt te objavljuju te informacije. 3. Države članice mogu nadležnom tijelu dopustiti da operativne zadaće povezane s planiranjem pripravnosti na rizike i upravljanjem rizicima utvrđene u ovoj Regulativi delegira drugim tijelima. Delegirane zadaće obavljaju se pod nadzorom nadležnog tijela i navode u planu pripravnosti na rizike, u skladu s članom 11. stavom 1. tačkom (b).	Nadležni organ za spremnost za rizike Član 6 (1) Poslove koji se odnose na spremnost za rizike u elektroenergetskom sektoru u skladu sa ovim zakonom vrši organ državne uprave nadležan za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministarstvo). (2) Ministarstvo, bez odlaganja, obavještava Sekretarijat Energetske zajednice (u daljem tekstu: Sekretarijat) i Koordinacionu grupu za sigurnost snabdijevanja električnom energijom o podacima za kontakt i njihovim izmjenama i na svojoj internet stranici objavljuje te informacije. (3) Koordinaciona grupa za sigurnost snabdijevanja iz stava 2 ovog člana je grupa osnovana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom, radi olakšavanja koordinacije mjera sigurnosti snabdijevanja električnom energijom unutar Energetske zajednice. (4) Ministarstvo može prenijeti operativne poslove u vezi sa planiranjem spremnosti za rizike i upravljanje rizicima utvrđene ovim zakonom drugim organima, organizacijama i energetske subjektima. (5) Preneseni poslovi iz stava 4 ovog člana se obavljaju pod nadzorom Ministarstva i utvrđuju se planom spremnosti za rizike, u skladu sa propisom iz stava 7 ovog člana.	Potpuno usklađeno		

Član 4. Procjena rizika za sigurnost opskrbe električnom energijom Svako nadležno tijelo osigurava da se svi relevantni rizici koji se odnose na sigurnost opskrbe električnom energijom procjenjuju u skladu s pravilima utvrđenima ovom Regulativom i poglavljem IV. Regulative (EU) 2019/943. Ono u tu svrhu surađuje s operatorima prenosnih sistema, operatorima distributivnih sistema, regulatornim tijelima, ENTSO-om za električnu energiju, regionalnim koordinacijskim centrima i drugim relevantnim dionicima, ovisno o potrebi.	Procjena rizika za sigurnost snabdijevanja električnom energijom Član 7 (1)Ministarstvo obezbjeđuje da se svi relevantni rizici koji se odnose na sigurnost snabdijevanja električnom energijom procjenjuju u skladu sa ovim zakonom. (2)Prilikom procjene rizika iz stava 1 ovog člana Ministarstvo, po potrebi, sarađuje sa operatorom prenosnog sistema električne energije, operatorom distributivnog sistema električne energije, Regulatornom agencijom za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, Evropskom mrežom operatora prenosnog sistema električne energije, regionalnim koordinacionim centrom i drugim relevantnim zainteresovanim stranama.	Potpuno usklađeno		
Član 5. Metodologija za utvrđivanje regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija 1. ENTSO za električnu energiju do 5. januara 2020. podnosi ACER-u prijedlog metodologije za utvrđivanje najrelevantnijih regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija. 2. Predloženom metodologijom utvrđuju se elektroenergetski krizni scenariji u odnosu na adekvatnost sistema, sigurnost sistema i sigurnost goriva na temelju barem sljedećih rizika: (a) rijetkih i ekstremnih prirodnih opasnosti; (b) slučajnih opasnosti koje nadilaze okvire sigurnosnog kriterija N-1, kao i iznimnih ispada; (c)posljedičnih opasnosti koje uključuju posljedice zlonamjernih napada i nestašica goriva; 3. Predložena metodologija uključuje barem sljedeće elemente: (a) razmatranje svih relevantnih regionalnih i nacionalnih okolnosti, uključujući i sve podskupine; (b) međudjelovanje i korelaciju prekograničnih rizika;	Utvrđivanje regionalnih i nacionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija Član 8 (4) Nacionalni elektroenergetski krizni scenariji utvrđuju se na osnovu sljedećih rizika: 1) rijetke i ekstremne prirodne opasnosti; 2) slučajne opasnosti koje prelaze kriterijum sigurnosti N-1 i izuzetnih ispada; 3)posljedične opasnosti uključujući posljedice zlonamjernih napada i poremećaja u snabdijevanju naftnim derivatima.	Potpuno usklađeno		

(c) simulacije scenarija istodobnih elektroenergetskih kriznih scenarija;

(d) poredak rizika prema njihovom učinku i vjerojatnosti;

(e) načela postupanja s osjetljivim informacijama na način kojim se osigurava transparentnost u odnosu na javnost.

4. Pri razmatranju rizika prekida opskrbe plinom u kontekstu utvrđivanja rizikâ na temelju stava 2. tačke (c) ovog člana, ENTSO za električnu energiju koristi se scenarijima prekida opskrbe prirodnim plinom i ometanja rada infrastrukture koje je izradio ENTSG na temelju člana 7. Regulative (EU) 2017/1938.

5. Prije podnošenja predložene metodologije ACER-u, ENTSO za električnu energiju provodi savjetovanje koje uključuje barem regionalne koordinacijske centre, organizacije elektroenergetskog sektora i potrošača, proizvođače ili njihova predstavnička tijela, operatore prenosnih sistema i relevantne operatore distributivnih sistema, nadležna tijela, regulatorna tijela i druga relevantna nacionalna tijela. ENTSO za električnu energiju propisno uzima u obzir rezultate savjetovanja i predstavlja ih, zajedno s predloženom metodologijom, na sastanku Koordinacijske skupine za električnu energiju.

6. U roku od dva mjeseca nakon zaprimanja predložene metodologije ACER, nakon savjetovanja s Koordinacijskom skupinom za električnu energiju, u sastavu u kojem su samo predstavnici država članica, odobrava ili mijenja prijedlog. ENTSO za električnu energiju i ACER objavljuju konačnu verziju metodologije na svojim internetskim stranicama.

7. ENTSO za električnu energiju redovito ažurira i poboljšava metodologiju u skladu sa stavcima od 1. do 6. kada postanu dostupne nove bitne informacije. Koordinacijska skupina za električnu energiju, u sastavu u kojem su samo predstavnici država članica, može predložiti, a ACER ili Komisija mogu zahtijevati takva ažuriranja i poboljšanja uz propisno navođenje razloga. U roku od šest mjeseci nakon zaprimanja zahtjeva ENTSO za električnu energiju podnosi ACER-u nacrt predloženih promjena. U roku od dva mjeseca nakon zaprimanja takvog nacrta ACER,

nakon savjetovanja s Koordinacijskom skupinom za električnu energiju, u sastavu u kojem su samo predstavnici država članica, odobrava ili mijenja predložene izmjene. ENTSO za električnu energiju i ACER objavljuju konačnu verziju ažurirane metodologije na svojim internetskim stranicama.				
Član 6. Utvrđivanje regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija 1. U roku od šest mjeseci nakon odobrenja metodologije u skladu s članom 5. stavom 6. ENTSO za električnu energiju na temelju te metodologije i u uskoj saradnji s Koordinacijskom skupinom za električnu energiju, regionalnim koordinacijskim centrima, nadležnim tijelima i regulatornim tijelima, utvrđuje najrelevantnije elektroenergetske krizne scenarije za svaku regiju. Zadaće koje se odnose na utvrđivanje regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija može delegirati regionalnim koordinacijskim centrima. 2. ENTSO za električnu energiju podnosi regionalne elektroenergetske krizne scenarije relevantnim operatorima prenosnih sistema, regionalnim koordinacijskim centrima, nadležnim tijelima i regulatornim tijelima te Koordinacijskoj skupini za električnu energiju. Koordinacijska skupina za električnu energiju može preporučiti izmjene. 3. ENTSO za električnu energiju ažurira regionalne elektroenergetske krizne scenarije svake četiri godine, osim kad okolnosti zahtijevaju češće ažuriranje.	Utvrđivanje regionalnih i nacionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija Član 8 (1) Ministarstvo, u saradnji sa Agencijom, regionalnim nadležnim organima, regulatornim organima ugovornih strana i Koordinacionom grupom za sigurnost snabdijevanja električnom energijom, učestvuju u izradi i ažuriranju najrelevantnijih regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija, koje izrađuje Evropska mreža operatora prenosnih sistema električne energije (u daljem tekstu: ENTSO za električnu energiju).	Potpuno usklađeno		
Član 7. Utvrđivanje nacionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija 1. U roku od četiri mjeseca od utvrđivanja regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija u skladu s članom 6. stavom 1. nadležno tijelo utvrđuje najrelevantnije nacionalne elektroenergetske krizne scenarije. 2. Pri utvrđivanju nacionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija nadležno tijelo savjetuje se s operatorima	Utvrđivanje regionalnih i nacionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija Član 8 (2) Ministarstvo utvrđuje relevantne nacionalne elektroenergetske krizne scenarije, u skladu sa regionalnim elektroenergetskim kriznim scenarijima iz stava 1 ovog člana, u roku od četiri mjeseca od	Potpuno usklađeno		

prenosnih sistema, operatorima distributivnih sistema koje nadležno tijelo smatra relevantnima, relevantnim proizvođačima ili njihovim predstavničkim tijelima i regulatornim tijelima kad ona nisu nadležno tijelo. 3. Nacionalni elektroenergetski krizni scenariji utvrđuju se barem na temelju rizika navedenih u članu 5. stavu 2. i usklađeni su s regionalnim elektroenergetskim kriznim scenarijima utvrđenima u skladu s članom 6. stavom 1. Države članice ažuriraju nacionalne elektroenergetske krizne scenarije svake četiri godine, osim kad okolnosti zahtijevaju češće ažuriranje. 4. U roku od četiri mjeseca od utvrđivanja regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija u skladu s članom 6. stavom 1. države članice obavješćuju Koordinacijsku skupinu za električnu energiju i Komisiju o svojim procjenama rizika u odnosu na vlasništvo nad infrastrukturu važnom za sigurnost opskrbe električnom energijom i o svim mjerama poduzetima za sprečavanje ili ublažavanje takvih rizika, uz naznaku o tome zašto te mjere smatraju nužnima i proporcionalnima.	utvrđivanja regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija. (3)Prilikom utvrđivanja nacionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija, Ministarstvo sarađuje sa Agencijom, operatorom prenosnog sistema, operatorom distributivnog sistema i relevantnim proizvođačima električne energije ili njihovim predstavničkim tijelima. (4)Nacionalni elektroenergetski krizni scenariji utvrđuju se na osnovu sljedećih rizika: 1)rijetke i ekstremne prirodne opasnosti; 2)slučajne opasnosti koje prelaze kriterijum sigurnosti N-1 i izuzetnih ispada; 3)posljedične opasnosti uključujući posljedice zlonamjernih napada i poremećaja u snabdijevanju naftnim derivatima. (5)Ministarstvo ažurira nacionalne elektroenergetske krizne scenarije svake četiri godine, osim ako okolnosti nalažu češće ažuriranje. (6)Ministarstvo obavještava Koordinacionu grupu za sigurnost snabdijevanja električnom energijom i Sekretarijat o svojoj procjeni rizika u vezi sa vlasništvom nad infrastrukturu od značaja za sigurnost snabdijevanja električnom energijom, kao i o svim mjerama koje su preduzete za sprečavanje ili ublažavanje takvih rizika, sa napomenom zašto se te mjere smatraju neophodnim i srazmjernim, u roku od četiri mjeseca od utvrđivanja regionalnih scenarija elektroenergetske krize iz stava 1 ovog člana.			
Član 8. Metodologija za procjene kratkoročne i sezone aдекватnosti 1. ENTSO za električnu energiju do 5. januara 2020. podnosi ACER-u prijedlog metodologije za procjenu sezone i kratkoročne aдекватnosti, i to mjesečne aдекватnosti, aдекватnosti za tjedan dana unaprijed do aдекватnosti za dan unaprijed, koja obuhvaća barem sljedeće:	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

- (a) nesigurnost povezanu s čimbenicima kao što su vjerojatnost ispada prenosnog kapaciteta, vjerojatnost neplaniranog prestanka rada elektrana, teški vremenski uvjeti, promjenjiva potražnja, osobito vrhunci potrošnje koji ovise o vremenskim uvjetima, i promjenjivost proizvodnje energije iz obnovljivih izvora;
- (b) vjerojatnost nastanka elektroenergetske krize;
- (c) vjerojatnost nastanka istodobne elektroenergetske krize.

2. Metodologijom iz stava 1. predviđa se upotreba probabilističkog pristupa, uključujući višestruke scenarije, i uzimaju u obzir nacionalni i regionalni kontekst te kontekst Unije, uključujući razinu međupovezanosti država članica i, koliko je to moguće, trećih zemalja koje se nalaze unutar sinkronih područja Unije. Metodologijom se u obzir uzimaju posebnosti energetske sektora svake države članice, uključujući posebne vremenske uvjete i vanjske okolnosti.

3. Prije podnošenja predložene metodologije ENTSO za električnu energiju provodi savjetovanje koje uključuje barem regionalne koordinacijske centre, organizacije elektroenergetskog sektora i potrošača, proizvođače ili njihova predstavnička tijela, operatore prenosnih sistema i relevantne operatore distributivnih sistema, nadležna tijela, regulatorna tijela i druga relevantna nacionalna tijela. ENTSO za električnu energiju propisno uzima u obzir rezultate savjetovanja i predstavlja ih, zajedno s predloženom metodologijom, na sastanku Koordinacijske skupine za električnu energiju.

4. U roku od dva mjeseca od zaprimanja predložene metodologije ACER, nakon savjetovanja s Koordinacijskom skupinom za električnu energiju, u sastavu u kojem su samo predstavnici država članica, odobrava ili mijenja prijedlog. ENTSO za električnu energiju i ACER objavljuju konačnu verziju metodologije na svojim internetskim stranicama.

5. ENTSO za električnu energiju redovito ažurira i poboljšava metodologiju u skladu sa stavcima od 1. do 4. kada postanu dostupne nove bitne informacije. Koordinacijska skupina za električnu energiju, u sastavu u

kojem su samo predstavnici država članica, može predložiti, a ACER ili Komisija mogu zahtijevati takva ažuriranja i poboljšanja uz propisno navođenje razloga. U roku od šest mjeseci od zaprimanja zahtjeva ENTSO za električnu energiju podnosi ACER-u nacrt predloženih promjena. U roku od dva mjeseca nakon zaprimanja takvog nacrtu ACER, nakon savjetovanja s Koordinacijskom skupinom za električnu energiju, u sastavu u kojem su samo predstavnici država članica, odobrava ili mijenja predložene izmjene. ENTSO za električnu energiju i ACER objavljuju konačnu verziju ažurirane metodologije na svojim internetskim stranicama.

Član 9.

Procjene kratkoročne i sezonske adekvatnosti

1. Sve procjene kratkoročne adekvatnosti, neovisno o tome izvršavaju li se na nacionalnoj ili regionalnoj razini ili na razini Unije, provode se u skladu s metodologijom izrađenom na temelju člana 8.

2. ENTSO za električnu energiju izrađuje procjene sezonske adekvatnosti na temelju metodologije izrađene u skladu s članom 8. Rezultate za procjene zimske adekvatnosti objavljuje svake godine najkasnije do 1. prosinca, a za procjene ljetne adekvatnosti svake godine do 1. juna. Zadaće koje se odnose na izradu procjena adekvatnosti može delegirati regionalnim koordinacijskim centrima. Procjene adekvatnosti predstavlja Koordinacijskoj skupini za električnu energiju koja može dati preporuke kad je to prikladno.

3. Regionalni koordinacijski centri provode procjene adekvatnosti za tjedan dana unaprijed do barem dana unaprijed u skladu s Regulativom (EU) 2017/1485, a na temelju metodologije donesene u skladu s članom 8. ove Regulative.

Nema odgovarajuće odredbe

Neprenosivo

Član 10. Utvrđivanje planova pripravnosti na rizike 1. Na temelju regionalnih i nacionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija utvrđenih u skladu s članovima 6. i 7. nadležno tijelo svake države članice utvrđuje plan pripravnosti na rizike nakon savjetovanja s operatorima distributivnih sistema koje nadležno tijelo smatra relevantnima, operatorima prenosnih sistema, relevantnim proizvođačima ili njihovim predstavničkim tijelima, elektroenergetskim poduzećima i poduzećima koja se bave prirodnim plinom, relevantnim organizacijama koje predstavljaju interese industrijskih i neindustrijskih kupaca električne energije i regulatornim tijelima kad ona nisu nadležno tijelo. 2. Plan pripravnosti na rizik sastoji se od nacionalnih, regionalnih i, kada je to primjenjivo, bilateralnih mjera kao što je utvrđeno članovima 11. i 12. U skladu s članom 16., sve mjere koje se planiraju ili poduzimaju radi sprečavanja elektroenergetskih kriza, pripremanja za njih ili njihova ublažavanja moraju biti u potpunosti u skladu s pravilima koja se primjenjuju na unutarnje tržište električne energije i rad sistema. Te mjere moraju biti jasno utvrđene, transparentne, proporcionalne i nediskriminirajuće. 3. Planovi pripravnosti na rizike izrađuju se u skladu s članovima 11. i 12. te u skladu s predloškom navedenim u Prilogu. Ako je to potrebno države članice mogu u planove pripravnosti na rizike uključiti dodatne informacije. 4. Kako bi se zajamčila dosljednost planova pripravnosti na rizike, prije donošenja svojih planova pripravnosti na rizike nadležna tijela podnose nacрте planove radi savjetovanja nadležnim tijelima relevantnih država članica u regiji i, ako nisu u istoj regiji, nadležnim tijelima izravno povezanih država članica, te Koordinacijskoj skupini za električnu energiju. 5. U roku od šest mjeseci od zaprimanja nacрта planova pripravnosti na rizike nadležna tijela iz stava 4. i Koordinacijska skupina za električnu energiju mogu donijeti	Utvrđivanje plana spremnosti za rizike Član 9 (1) Na osnovu regionalnih i nacionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija utvrđenih u skladu sa članom 8 ovog zakona, Ministarstvo izrađuje plan spremnosti za rizike, a nakon konsultacija sa Agencijom, operatorom prenosnog sistema, operatorom distributivnog sistema, relevantnim proizvođačima električne energije ili njihovim predstavničkim tijelima, elektroenergetskim subjektima i subjektima za gas i relevantnim organizacijama koje zastupaju interese industrijskih i neindustrijskih kupaca električne energije. (2) Plan spremnosti za rizike se sastoji od nacionalnih, regionalnih i, ako je primjenljivo, bilateralnih mjera. (3) Mjere koje se planiraju ili preduzimaju za sprečavanje, pripremu za elektroenergetske krize i njihovo ublažavanje su u skladu sa pravilima kojima se uređuje funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije i rad elektroenergetskog sistema. (4) Mjere iz stava 3 ovog člana su jasno definisane, transparentne, proporcionalne i nediskriminatorne. (5) Ministarstvo prije donošenja plana spremnosti za rizike, dostavlja nacrt plana na mišljenje nadležnim organima relevantnih ugovornih strana u regionu, a ako nijesu u istom regionu, nadležnim organima direktno povezanih ugovornih strana i Koordinacionoj grupi za sigurnost snabdijevanja električnom energijom. (6) U roku od devet mjeseci od dostavljanja nacрта plana spremnosti za rizike, Ministarstvo donosi plan spremnosti za rizike, uzimajući u obzir mišljenja iz stava 5 ovog člana i preporuke Koordinacione grupe za sigurnost snabdijevanja električnom energijom, ako su primljene u roku od šest mjeseci od dostavljanja nacрта plana. (7) Ministarstvo, bez odlaganja, obavještava Sekretarijat o planu spremnosti za rizike. (8) Ministarstvo objavljuje plan spremnosti za rizike na svojoj internet stranici, uz obezbjeđivanje povjerljivosti	Potpuno usklađeno		

preporuke u vezi s nacrtom planova podnesenih u skladu sa stavom 4. 6. U roku od devet mjeseci od podnošenja svojih nacрта planova dotična nadležna tijela donose planove pripravnosti na rizike, uzimajući u obzir rezultate savjetovanja u skladu sa stavom 4. i sve preporuke donesene u skladu sa stavom 5. Planove pripravnosti na rizike bez odgode priopćuju Komisiji. 7. Nadležna tijela i Komisija objavljuju planove pripravnosti na rizike na svojim internetskim stranicama, osiguravajući pritom povjerljivost osjetljivih informacija, ponajprije informacija o mjerama koje se odnose na sprečavanje ili ublažavanje posljedica zlonamjernih napada. Zaštita povjerljivosti osjetljivih informacija temelji se na načelima određenima u skladu s članom 19. 8. Nadležna tijela donose i objavljuju svoj prvi plan pripravnosti na rizike do 5. januara 2022. Nakon toga ih ažuriraju svake četiri godine, osim kad okolnosti zahtijevaju češće ažuriranje.	osjetljivih informacija, a posebno informacija o mjerama koje se odnose na sprečavanje ili ublažavanje posljedica zlonamjernih napada, u skladu sa članom 14 ovog zakona. (9) Plan spremnosti za rizike ažurira se svake četiri godine, a po potrebi i češće. (10) Ako Ministarstvo u roku od četiri mjeseca od dana dostavljanja obavještenja o donesenom planu spremnosti za rizike iz stava 7 ovog člana dobije neobavezujuće mišljenje Sekretarijata sa obrazloženom preporukom za reviziju plana, Ministarstvo će u potpunosti uzeti u obzir preporuku Sekretarijata i obavijestiti Sekretarijat o izmijenjenom planu spremnosti za rizike ili o razlozima zbog kojih ne prihvata preporuku u roku od tri mjeseca od prijema mišljenja Sekretarijata. (11) Ako se konačni stav Ministarstva razlikuje od mišljenja Sekretarijata, Ministarstvo dostavlja Sekretarijatu razloge za svoj stav u roku od dva mjeseca od prijema mišljenja Sekretarijata.			
Član 11. Sadržaj plana pripravnosti na rizike s obzirom na nacionalne mjere 1. Planom pripravnosti na rizike svake države članice utvrđuju se sve nacionalne mjere koje se planiraju ili poduzimaju za sprečavanje elektroenergetskih kriza, pripremanje za njih i njihovo ublažavanje, kao što je utvrđeno članovima 6. i 7. U tom se planu mora barem: (a) iznijeti sažetak elektroenergetskih kriznih scenarija utvrđenih za odgovarajuće države članice i regiju u skladu s postupkom utvrđenim u članovima 6. i 7.; (b) utvrditi uloga i odgovornosti nadležnog tijela i opisati koje su zadaće, ako takvih ima, delegirane drugim tijelima; (c) opisati nacionalne mjere izrađene za sprečavanje elektroenergetskih kriznih scenarija utvrđenih na temelju Člana 6. i 7. ili pripremu za njih; (d) imenovati nacionalni krizni koordinator te utvrditi njegove zadaće;	Nadležni organ za spremnost za rizike Član 6 (7) U skladu sa čl. 7 i 8 ovog zakona, Ministarstvo utvrđuje i donosi plan spremnosti za rizike za elektroenergetski sektor u skladu sa sadržajem utvrđenim u skladu sa Prilogom Regulative (EU) 2019/941, koji obuhvata: 1)kratak pregled elektroenergetskih kriznih scenarija definisanih za Crnu Goru i region; 2)ulogu i odgovornosti nadležnog organa i, gdje je primjenljivo, opis zadataka delegiranih drugim organima, organizacijama ili energetske subjektima; 3)nacionalne mjere osmišljene za sprečavanje ili pripremu za rizike identifikovane u skladu sa čl. 7 i 8 ovog zakona; 4)imenovanje nacionalnog koordinatora za krizu i preciziranje njegovih zadataka; 5)detaljne procedure koje treba poštovati u elektroenergetskim krizama, uključujući šeme za protok informacija;	Potpuno usklađeno		

(e) utvrditi detaljne postupke kojih se treba pridržavati u elektroenergetskim krizama, uključujući odgovarajuće planove protoka informacija; (f) utvrditi doprinos tržišnih mjera u rješavanju elektroenergetskih kriza, osobito mjera na strani potražnje i na strani ponude; (g) utvrditi moguće netržišne mjere koje treba provesti tijekom elektroenergetskih kriza, posebno utvrđujući okolnosti u kojima se te mjere aktiviraju, uvjete i postupke za njihovu provedbu i navesti na koji su način u skladu sa zahtjevima utvrđenima članom 16. i s regionalnim i bilateralnim mjerama; (h) predvidjeti okvir za ručno smanjenje opterećenja, uz navođenje okolnosti u kojima se opterećenje raspoređuje i, u pogledu javne i osobne sigurnosti, navođenje onih kategorija korisnika električne energije koje imaju pravo, u skladu s nacionalnim pravom, na posebnu zaštitu od isključivanja navodeći razloge koji opravdavaju takvu zaštitu, uz pojašnjenje načina na koji operatori prenosnih sistema i operatori distributivnih sistema država članica trebaju smanjiti potrošnju; (i) opisati mehanizme koji se upotrebljavaju za obavještanje javnosti o elektroenergetskim krizama; (j) opisati nacionalne mjere potrebne za provedbu i primjenu regionalnih i, kada je to primjenjivo, bilateralnih mjera dogovorenih u skladu s članom 12; (k) obuhvatiti informacije o povezanim i nužnim planovima za razvoj buduće mreže kojima će se doprinijeti prevladavanju posljedica utvrđenih elektroenergetskih kriznih scenarija. 2. Nacionalnim mjerama u potpunosti se u obzir uzimaju regionalne i, kada je to primjenjivo, bilateralne mjere dogovorene u skladu s članom 12. i njima se ne ugrožava operativna sigurnost prenosnog sistema ni sigurnost opskrbe električnom energijom drugih država članica.	6) doprinos tržišno zasnovanih mjera, posebno mjera na strani potražnje i ponude, u rješavanju elektroenergetskih kriza; 7) moguće netržišne mjere koje treba primijeniti u elektroenergetskim krizama, uz navođenje okidača, uslova i procedura za njihovu primjenu, u skladu sa st. 9 do 12 ovog člana i sa regionalnim i bilateralnim mjerama; 8) okvir za ručno smanjenje potrošnje električne energije koji propisuje okolnosti za smanjenje opterećenja i, u skladu sa zakonom, određuje kategorije korisnika električne energije koji imaju pravo na posebnu zaštitu od isključenja; 9) mehanizme za obavještanje javnosti o elektroenergetskim krizama; 10) nacionalne mjere neophodne za primjenu i sprovođenje regionalnih i, gdje je primjenljivo, bilateralnih mjera dogovorenih u skladu sa st. 9 do 12 ovog člana; 11) informacije o planovima za razvoj buduće mreže radi rješavanja posljedica identifikovanih elektroenergetskih kriznih scenarija.			

Član 12. Sadržaj plana pripravnosti na rizike za regionalne i bilateralne mjere 1. Osim nacionalnih mjera navedenih u članu 11. plan pripravnosti na rizike svake države članice uključuje regionalne i, kada je to primjenjivo, bilateralne mjere kojima se osigurava pravilno sprječavanje elektroenergetskih kriza s prekograničnim učinkom i upravljanje njima. Regionalne mjere dogovaraju države članice dotične regije koje imaju tehničke mogućnosti za uzajamno pružanje pomoći u skladu s članom 15.. U tu svrhu države članice mogu stvoriti i podskupine unutar određene regije. Bilateralne mjere dogovaraju države članice koje su izravno povezane, ali nisu dio iste regije. Države članice osiguravaju međusobnu usklađenost regionalnih i bilateralnih mjera. Regionalne i bilateralne mjere uključuju barem sljedeće: (a) određivanje kriznog koordinatora; (b) mehanizme za razmjenu informacija i saradnju; (c) koordinirane mjere za ublažavanje učinka elektroenergetske krize, uključujući i slučajeve istodobnih elektroenergetskih kriza, za potrebe pomoći u skladu s članom 15.; (d) postupke za provođenje godišnjih ili dvogodišnjih testiranja planova pripravnosti na rizike; (e) pokretačke mehanizme za netržišne mjere koje se pokreću u skladu s članom 16. stavom 2. 2. Dotične države članice dogovaraju regionalne i bilateralne mjere koje se uključuju u plan pripravnosti na rizike, nakon savjetovanja s relevantnim regionalnim koordinacijskim centrima. Komisija može imati posredničku ulogu u pripremi sporazuma o regionalnim i bilateralnim mjerama. Komisija može od ACER-a i ENTSO-a za električnu energiju zatražiti da pruže tehničku pomoć državama članicama u cilju olakšavanja postizanja takvog sporazuma. Najmanje osam mjeseci prije isteka roka za donošenje ili ažuriranje plana pripravnosti na rizike nadležna tijela obavješćuju Koordinacijsku skupinu za električnu energiju o	Nadležni organ za spremnost za rizike Član 6 (7) U skladu sa čl. 7 i 8 ovog zakona, Ministarstvo utvrđuje i donosi plan spremnosti za rizike za elektroenergetski sektor u skladu sa sadržajem utvrđenim u skladu sa Prilogom Regulative (EU) 2019/941, koji obuhvata: 1)kratak pregled elektroenergetskih kriznih scenarija definisanih za Crnu Goru i region; 2)ulogu i odgovornosti nadležnog organa i, gdje je primjenljivo, opis zadataka delegiranih drugim organima, organizacijama ili energetskim subjektima; 3)nacionalne mjere osmišljene za sprečavanje ili pripremu za rizike identifikovane u skladu sa čl. 7 i 8 ovog zakona; 4)imenovanje nacionalnog koordinatora za krizu i preciziranje njegovih zadataka; 5)detaljne procedure koje treba poštovati u elektroenergetskim krizama, uključujući šeme za protok informacija; 6)doprinos tržišno zasnovanih mjera, posebno mjera na strani potražnje i ponude, u rješavanju elektroenergetskih kriza; 7)moguće netržišne mjere koje treba primijeniti u elektroenergetskim krizama, uz navođenje okidača, uslova i procedura za njihovu primjenu, u skladu sa st. 9 do 12 ovog člana i sa regionalnim i bilateralnim mjerama; 8)okvir za ručno smanjenje potrošnje električne energije koji propisuje okolnosti za smanjenje opterećenja i, u skladu sa zakonom, određuje kategorije korisnika električne energije koji imaju pravo na posebnu zaštitu od isključenja; 9)mehanizme za obavješćavanje javnosti o elektroenergetskim krizama; 10) nacionalne mjere neophodne za primjenu i sprovođenje regionalnih i, gdje je primjenljivo, bilateralnih mjera dogovoreni u skladu sa st. 9 do 12 ovog člana;			

postignutim sporazumima. Ako države članice ne uspiju postići sporazum, dotična nadležna tijela obavješćuju Komisiju o razlozima njegova nepostizanja. U takvom slučaju Komisija predlaže mjere koje uključuju mehanizam za postizanje sporazuma o regionalnim i bilateralnim mjerama. 3. Uz sudjelovanje relevantnih dionika, nadležna tijela država članica svake regije periodično testiraju djelotvornost postupaka osmišljenih u okviru planova pripravnosti na rizike radi sprečavanja elektroenergetskih kriza, uključujući mehanizme iz stava 1. tačke (b) i provode dvogodišnje simulacije elektroenergetskih kriza, u okviru kojih osobito testiraju te mehanizme.	11)informacije o planovima za razvoj buduće mreže radi rješavanja posljedica identifikovanih elektroenergetskih kriznih scenarija.			
Član 13. Komisijina procjena planova pripravnosti na rizike 1. U roku od četiri mjeseca otkad joj nadležno tijelo dostavi doneseni plan pripravnosti na rizike, Komisija mora procijeniti plan uzimajući propisno u obzir stajališta Koordinacijske skupine za električnu energiju. 2. Komisija, nakon savjetovanja s Koordinacijskom skupinom za električnu energiju, izdaje neobvezujuće mišljenje u kojem iznosi detaljne razloge i podnosi ih nadležnom tijelu uz preporuku da preispita plan pripravnosti na rizike ako plan: (a)nije djelotvoran u ublažavanju rizika utvrđenih u elektroenergetskim kriznim scenarijima; (b)nije dosljedan s utvrđenim elektroenergetskim kriznim scenarijima ili planovima pripravnosti na rizike druge države članice; (c)nije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članu 10. stavu 2.; (d)uspostavlja mjere koje će vjerojatno dovesti u pitanje sigurnost opskrbe električnom energijom drugih država članica; (e)na nepropisan način narušava tržišno natjecanje ili djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg tržišta; ili (f) nije u skladu s odredbama ove Regulative ili drugim odredbama prava Unije.	Utvrđivanje plana spremnosti za rizike Član 9 (10)Ako Ministarstvo u roku od četiri mjeseca od dana dostavljanja obavještenja o donesenom planu spremnosti za rizike iz stava 7 ovog člana dobije neobavezujuće mišljenje Sekretarijata sa obrazloženom preporukom za reviziju plana, Ministarstvo će u potpunosti uzeti u obzir preporuku Sekretarijata i obavijestiti Sekretarijat o izmijenjenom planu spremnosti za rizike ili o razlozima zbog kojih ne prihvata preporuku u roku od tri mjeseca od prijema mišljenja Sekretarijata. (11)Ako se konačni stav Ministarstva razlikuje od mišljenja Sekretarijata, Ministarstvo dostavlja Sekretarijatu razloge za svoj stav u roku od dva mjeseca od prijema mišljenja Sekretarijata.	Potpuno usklađeno		

3. U roku od tri mjeseca od zaprimanja mišljenja Komisije iz stava 2. dotično nadležno tijelo u potpunosti uzima u obzir preporuku Komisije i dostavlja izmijenjeni plan pripremljenosti za rizike Komisiji ili obavješćuje Komisiju o razlozima zbog kojih se ne slaže s preporukom. 4. U slučaju da se nadležno tijelo usprotivi preporuci Komisije, Komisija može u roku od četiri mjeseca od zaprimanja obavijesti nadležnog tijela o razlozima zbog kojih se ono ne slaže s preporukom povući svoju preporuku ili dogovoriti sastanak s nadležnim tijelom i, ako Komisija to smatra potrebnim, s Koordinacijskom skupinom za električnu energiju radi razmatranja tog pitanja. Komisija navodi detaljne razloge zbog kojih traži izmjene plana pripravnosti na rizike. Ako se konačno stajalište dotičnog nadležnog tijela razlikuje od detaljnih razloga Komisije, to nadležno tijelo Komisiji, u roku od dva mjeseca od zaprimanja obrazloženja Komisije, dostavlja razloge svojeg stajališta.				
<i>Član 14.</i> Rano upozorenje i proglašavanje elektroenergetske krize 1. Ako procjene sezonske adekvatnosti ili drugi kvalificirani izvor pružaju konkretne, ozbiljne i pouzdane informacije o mogućoj elektroenergetskoj krizi u nekoj državi članici, nadležno tijelo te države članice bez nepotrebne odgode podnosi rano upozorenje Komisiji, nadležnim tijelima država članica u istoj regiji te, ako nisu u istoj regiji, nadležnim tijelima izravno povezanih država članica. Dotično nadležno tijelo također dostavlja informacije o uzrocima moguće elektroenergetske krize, o mjerama koje se planiraju ili su poduzete za sprečavanje elektroenergetske krize i o mogućoj potrebi za pomoć drugih država članica. Te informacije uključuju moguće učinke mjera na unutarnje tržište električne energije. Komisija te informacije dostavlja Koordinacijskoj skupini za električnu energiju. 2. U slučajevima suočenosti s elektroenergetskom krizom nadležno tijelo, nakon savjetovanja s dotičnim operatorom prenosnih sistema, proglašava elektroenergetsku krizu i bez	Rano upozorenje i proglašenje elektroenergetske krize Član 10 (1) Ako procjena sezonske adekvatnosti elektroenergetskog sistema ili drugi kvalifikovani izvor daje konkretne, ozbiljne i pouzdane informacije da u Crnoj Gori može doći do elektroenergetske krize, Ministarstvo, bez odlaganja, upućuje rano upozorenje Sekretarijatu, nadležnim organima za spremnost za rizike u istom regionu i, ako nijesu u istom regionu, nadležnim organima direktno povezanih ugovornih strana. (2) Ministarstvo pruža informacije o uzrocima moguće elektroenergetske krize, mjerama koje su planirane ili preduzete da bi se spriječila elektroenergetska kriza i mogućoj potrebi za pomoć drugih ugovornih strana. (3) Informacije iz stava 2 ovog člana obuhvataju moguće uticaje mjera na susjedna tržišta električne energije. (4) U slučaju elektroenergetske krize u Crnoj Gori, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema električne energije, Ministarstvo, bez odlaganja, proglašava elektroenergetsku krizu i obavještava nadležne organe za	Potpuno usklađeno		

nepotrebne odgode obavješćuje nadležna tijela država članica u istoj regiji te, ako nisu u istoj regiji, nadležna tijela izravno povezanih država članica i Komisiju. Te informacije uključuju razloge pogoršanja situacije opskrbe električnom energijom, razloge proglašenja elektroenergetske krize, planirane ili poduzete mjere za ublažavanje i moguću potrebu za pomoći drugih država članica. 3. Ako se procijeni da su informacije dostavljene u skladu sa stavom 1. ili 2. nedovoljne, Komisija, Koordinacijska skupina za električnu energiju ili nadležno tijelo država članica u istoj regiji te, ako nisu u istoj regiji, nadležna tijela izravno povezanih država članica mogu od države članice koja je proglasila elektroenergetsku krizu zatražiti dodatne informacije. 4. Ako nadležno tijelo podnese rano upozorenje ili proglasi elektroenergetsku krizu, mjere utvrđene planom pripremljenosti za rizike provode se u najvećoj mogućoj mjeri.	spremnost za rizike u istom regionu, a ako nijesu u istom regionu, nadležne organe direktno povezanih ugovornih strana i Sekretarijat.			
Član 15. Saradnja i pomoć 1. Države članice postupaju i surađuju u duhu solidarnosti u cilju sprečavanja elektroenergetskih kriza ili upravljanja njima. 2. Ako raspolažu potrebnim tehničkim mogućnostima države članice jedna drugoj nude pomoć putem regionalnih ili bilateralnih mjera dogovorenih u skladu s ovim članom i članom 12. prije ponude te pomoći. U tu svrhu i s ciljem zaštite javne i osobne sigurnosti države članice dogovaraju se o regionalnim ili bilateralnim mjerama po svojem izboru kako bi električnu energiju isporučile na koordiniran način. 3. Države članice dogovaraju se o potrebnim tehničkim, pravnim ili financijskim aranžmanima za provedbu regionalnih ili bilateralnih mjera prije ponude pomoći. U takvim se aranžmanima, među ostalim, navode maksimalne količine električne energije koje treba isporučiti na regionalnoj ili bilateralnoj razini, pokretači pomoći i suspenzije pomoći, načini na koje će električna energija biti	Bilateralna i regionalna saradnja i pomoć Član 11 (1) Ministarstvo sarađuje sa relevantnim nadležnim organima ugovornih strana i država članica u sprovođenju regionalnih ili bilateralnih mjera u skladu sa tehničkim mogućnostima, a koje su ugovorene u skladu sa ovim članom i članom 6 ovog zakona. (2) Radi zaštite javne bezbjednosti i lične sigurnosti, Ministarstvo je dužno da zaključi sporazume o regionalnim ili bilateralnim mjerama u cilju koordinisane isporuke električne energije. (3) Sporazumi o neophodnim tehničkim, pravnim i finansijskim aranžmanima za sprovođenje regionalnih ili bilateralnih mjera moraju se zaključiti prije nego što strane iz stava 1 ovog člana ponude pomoć. (4) Sporazumi iz stava 3 ovog člana sadrže podatke o maksimalnoj količini električne energije koja će se isporučiti na regionalnom ili bilateralnom nivou, uslove za pokretanje pomoći i obustavu pomoći, način na koji će	Potpuno usklađeno		

isporučena i odredbe o pravičnoj naknadi troškova među državama članicama u skladu sa stavcima 4., 5. i 6.

4. Pomoć podliježe prethodnom sporazumu između dotičnih država članica u odnosu na poštenu naknadu troškova, što obuhvaća barem sljedeće:

(a) troškove električne energije dostavljene na područje države članice koja traži pomoć i povezane troškove prenosa; i

(b) bilo koje druge razumne troškove koji su nastali državi članici koja pruža pomoć, uključujući u pogledu naknade za pomoć koja je pripremljena, ali nije aktivirana i za troškove koji su rezultat sudskih postupaka, arbitražnih postupaka ili sličnih postupaka i nagodbi.

5. Pravična naknada na temelju stava 4. obuhvaća, među ostalim, sve razumne troškove države članice koja pruža pomoć nastale obvezom plaćanja naknade troškova na temelju temeljnih prava zajamčenih pravom Unije te na temelju primjenjivih međunarodnih obveza pri provedbi odredaba o pomoći iz ove Regulative i daljnje opravdane troškove nastale plaćanjem naknade u skladu s nacionalnim pravilima o naknadi.

6. Država članica koja je zatražila pomoć bez odgode plaća pravičnu naknadu državi članici koja pruža pomoć ili osigurava da ona bez odgode bude plaćena.

7. Komisija do 5. januara 2020., nakon savjetovanja s Koordinacijskom skupinom za električnu energiju i ACER-om dostavlja neobvezujuće smjernice o ključnim elementima pravične naknade iz stavaka od 3. do 6. i druge ključne elemente tehničkih, pravnih i financijskih aranžmana iz stava 3., kao i o glavnim načelima uzajamne pomoći iz stava 2.

8. U slučaju elektroenergetske krize pri kojoj se države članice nisu još dogovorile o regionalnim ili bilateralnim mjerama te tehničkim, pravnim i financijskim aranžmanima na temelju ovog člana, države članice dogovaraju se o ad hoc mjerama i aranžmanima kako bi primijenile ovaj Član, među ostalim u pogledu pravične naknade iz stavaka 4., 5. i 6. Ako država članica traži pomoć prije dogovora o

električna energija biti isporučena i odredbe o pravičnoj naknadi između strana iz sporazuma u skladu sa zakonom.

(5) Regionalna ili bilateralna uzajamna pomoć je predmet sporazuma iz stava 3 ovog člana sa predmetnim državama u pogledu pravične naknade, koja obuhvata najmanje:

1) troškove električne energije isporučene na teritoriju strane iz sporazuma koja traži pomoć i povezane troškove prenosa i

2) sve druge razumne troškove koje ima država koja pruža pomoć, uključujući naknade za pripremljenu pomoć koja nije angažovana, kao i sve troškove koji proističu iz sudskih postupaka, arbitražnih postupaka ili sličnih postupaka i poravnjanja.

(6) U slučaju elektroenergetske krize u kojoj ne postoji sporazum o regionalnim ili bilateralnim mjerama i tehničkim, pravnim i financijskim aranžmanima u skladu sa ovim članom, Ministarstvo sa relevantnim državama zaključuje sporazum o ad hoc mjerama i aranžmanima, kao i o pravičnoj naknadi iz stava 4 ovog člana.

(7) Ako je pomoć tražena prije zaključivanja sporazuma o ad hoc mjerama i aranžmanima, Ministarstvo obezbjeđuje da se pravična naknada isplati prije primanja pomoći i da pokriva troškove iz stava 5 ovog člana.

(8) Pravična naknada iz stava 5 ovog člana naročito obuhvata sve razumne troškove države koja pruža pomoć i koji nastanu iz obaveze plaćanja naknade troškova na osnovu osnovnih prava zagarantovanih propisima Energetske zajednice (u daljem tekstu: Zajednica) i preuzetih međunarodnih obaveza, kao i druge razumne troškove nastale plaćanjem naknade u skladu sa ovim zakonom.

(9) Ministarstvo obezbjeđuje da pravična naknada bude isplaćena, bez odlaganja, državi koja pruža pomoć Crnoj Gori.

takvim ad hoc mjerama i aranžmanima, ona nastoji prije primanja pomoći platiti poštenu naknadu troškova u skladu s članovima 4., 5. i 6.

9. Države članice jamče da se odredbe ove Regulative o pomoći provode u skladu s Ugovorima, Poveljom Europske unije o temeljnim pravima i drugim primjenjivim međunarodnim obvezama. U tu svrhu poduzimaju potrebne mjere.

Član 16.

Pridržavanje tržišnih pravila

1. Mjere koje se poduzimaju radi sprečavanja ili ublažavanja elektroenergetskih kriza u potpunosti se provode pridržavajući se pravila koja se primjenjuju na unutarnje tržište električne energije i rad sistema.

2. Netržišne mjere pokreću se u elektroenergetskoj krizi samo kao zadnji izbor ako su iscrpljene sve mogućnosti koje proizlaze iz tržišnih mjera ili ako je očito da tržišne mjere same po sebi nisu dovoljne za sprečavanje daljnjeg pogoršanja situacije opskrbe električnom energijom. Netržišnim se mjerama ne smije neopravdano narušavati tržišno natjecanje ni djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg tržišta električne energije. Te mjere moraju biti nužne, proporcionalne, nediskriminirajuće i privremene. Nadležno tijelo obavještava relevantne dionike u svojoj državi članici o primjeni eventualnih netržišnih mjera.

3. Ograničavanje transakcija, uključujući ograničavanje već dodijeljenog prekozonskog kapaciteta, ograničavanje u pružanju prekozonskog kapaciteta za dodjelu kapaciteta ili ograničavanje u dostavljanju rasporeda pokreće se isključivo u skladu s članom 16. stavom 2. Regulative (EU) 2019/943 i pravilima donesenima za provedbu te odredbe.

Usklađenost sa tržišnim pravilima

Član 12

(1) Mjere koje se preduzimaju za sprečavanje ili ublažavanje elektroenergetskih kriza moraju biti u skladu sa tržišnim pravilima i pravilima za rad elektroenergetskog sistema utvrđenim u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti.

(2) Netržišne mjere aktiviraju se u elektroenergetskoj krizi samo kao posljednje sredstvo, ako su iskorišćene sve mjere koje nudi tržište ili kada je očigledno da tržišne mjere nijesu dovoljne da spriječe dalje pogoršanje situacije u snabdijevanju električnom energijom.

(3) Netržišnim mjerama se ne smije neopravdano narušavati tržišna konkurencija i efikasno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije.

(4) Netržišne mjere iz stava 2 ovog člana treba da budu neophodne, proporcionalne, nediskriminatorne i privremene.

(5) Ministarstvo obavještava sve zainteresovane strane u Crnoj Gori o primjeni svih netržišnih mjera, objavljivanjem tih mjera na svojoj internet stranici.

(6) Ograničenje transakcija uključujući ograničenje već dodijeljenog prekozonskog kapaciteta, kao i ograničenje prekozonskog kapaciteta za dodjelu kapaciteta ili ograničenje prijave transakcija sprovodi se u skladu sa članom 34 st. 4, 5 i 6 ovog zakona.

Potpuno
usklađeno

Član 17.

Ex-post evaluacija

1. Što je prije moguće, a najkasnije tri mjeseca nakon završetka elektroenergetske krize, nadležno tijelo države članice koje je proglasilo elektroenergetsku krizu, nakon savjetovanja s regulatornim tijelom kada regulatorno tijelo nije nadležno tijelo, podnosi Koordinacijskoj skupini za električnu energiju i Komisiji ex post izvješće o evaluaciji.
2. Ex post izvješće uključuje barem sljedeće:
 - (a) opis događaja koji je pokrenuo elektroenergetsku krizu;
 - (b) opis svih poduzetih mjera za sprečavanje krize, pripremanje za nju i njezino ublažavanje i procjenu njihove proporcionalnosti i djelotvornosti;
 - (c) procjenu prekograničnog učinka poduzetih mjera;
 - (d) izvještaj o pomoći koja se pripremala, neovisno o tome je li na koncu aktivirana, ili pružila susjednim državama članicama ili trećim zemljama ili koja je od njih primljena;
 - (e) gospodarski učinak elektroenergetske krize i učinak poduzetih mjera na elektroenergetski sektor u mjeri u kojoj to omogućuju podatci dostupni u vrijeme procjene, a osobito količine neisporučene energije i razinu ručnog isključivanja potražnje (uključujući usporedbu između razine dobrovoljnog i prisilnog isključivanja potražnje);
 - (f) razloge koji opravdavaju primjenu eventualnih netržišnih mjera;
 - (g) sva moguća poboljšanja plana pripravnosti na rizike;
 - (h) pregled mogućih poboljšanja razvoja mreže u slučajevima kada je nedovoljan razvoj mreže izazvao elektroenergetsku krizu ili joj je doprinio.
3. Ako procijene da su informacije iz ex post izvješća nedovoljne, Koordinacijska skupina za električnu energiju i Komisija mogu od predmetnog nadležnog tijela zatražiti dodatne informacije.
4. Predmetno nadležno tijelo podnosi rezultate ex post evaluacije na sastanku Koordinacijske skupine za električnu

Naknadna evaluacija

Član 13

- (1) Ministarstvo, nakon konsultacija sa Agencijom, dostavlja Koordinacionoj grupi za sigurnost snabdijevanja električnom energijom i Sekretarijatu izvještaj o naknadnoj evaluaciji elektroenergetske krize, bez odlaganja, a najkasnije tri mjeseca nakon završetka elektroenergetske krize.
- (2) Izvještaj o naknadnoj evaluaciji iz stava 1 ovog člana sadrži najmanje:
 - 1) opis događaja koji je izazvao elektroenergetsku krizu;
 - 2) opis svih preduzetih preventivnih, pripremnih i ublažavajućih mjera i procjenu njihove srazmjernosti i efikasnosti;
 - 3) procjenu prekograničnog uticaja preduzetih mjera;
 - 4) izvještaj o pripremljenoj pomoći, sa ili bez efikasne aktivacije, pružene ili primljene od susjednih ugovornih strana i trećih zemalja;
 - 5) ekonomski uticaj elektroenergetske krize i uticaj mjera preduzetih u elektroenergetskom sektoru u mjeri u kojoj to dozvoljavaju podaci dostupni u vrijeme procjene, posebno količine neisporučene energije i nivo ručnog isključenja potražnje (uključujući poređenje između nivoa dobrovoljnog i prisilnog isključenja potražnje);
 - 6) razloge koji opravdavaju primjenu bilo kakvih netržišnih mjera;
 - 7) sva moguća poboljšanja ili predložena poboljšanja plana spremnosti za rizike;
 - 8) pregled mogućih poboljšanja razvoja mreže u slučajevima kada je nedovoljan razvoj mreže izazvao ili doprinio elektroenergetskoj krizi.
- (3) Ministarstvo dostavlja dodatne informacije o elektroenergetskoj krizi Koordinacionoj grupi za sigurnost snabdijevanja električnom energijom i Sekretarijatu, na njihov zahtjev.

Potpuno
usklađeno

energiju. Ti rezultati moraju biti odraženi u ažuriranim planovima pripravnosti na rizike.	(4) Ministarstvo prezentuje rezultate naknadne evaluacije iz stava 1 ovog člana na sastanku Koordinacione grupe za sigurnost snabdijevanja električnom energijom i u skladu sa tim rezultatima ažurira plan spremnosti za rizike iz člana 6 ovog zakona.			
<i>Član 18.</i> Praćenje 1. Uz provođenje drugih zadataka utvrđenih ovom Regulativom, Koordinacijska skupina za električnu energiju raspravlja o: (a) rezultatima 10-godišnjeg plana razvoja elektroenergetske mreže koji priprema ENTSO za električnu energiju; (b) usklađenosti planova pripravnosti na rizike koje su donijela nadležna tijela u skladu s postupkom iz člana 10.; (c) rezultatima europske procjene adekvatnosti resursa koju provodi ENTSO za električnu energiju u skladu s navedenim u članu 23. stavu 4. Regulative (EU) 2019/943; (d) postignućima država članica u području sigurnosti opskrbe električnom energijom uzimajući u obzir barem pokazatelje izračunate u okviru europske procjene adekvatnosti resursa, a to su očekivana količina neisporučene energije i očekivani gubitak opterećenja; (e) rezultatima procjena sezonske adekvatnosti iz člana 9. stava 2.; (f) informacijama dobivenima od država članica u skladu s članom 7. stavom 4.; (g) rezultatima izvješća o ex post evaluaciji iz člana 17. stava 4.; (h) metodologiji za procjene kratkoročne adekvatnosti iz člana 8.; (i) metodologiji za utvrđivanje regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija iz člana 5.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

2. Koordinacijska skupina za električnu energiju može državama članicama i ENTSO-u za električnu energiju dati preporuke o pitanjima iz stava 1.

3. ACER stalno prati mjere za sigurnost opskrbe električnom energijom i redovito o tome izvješćuje Koordinacijsku skupinu za električnu energiju.

4. Do 1. rujna 2025. Komisija, na temelju iskustva stečenog provedbom ove Regulative,, procjenjuje moguća sredstva za povećanje sigurnosti opskrbe električnom energijom na razini Unije i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Regulative, uključujući, prema potrebi, zakonodavne prijedloge za izmjenu ove Regulative.

Član 19.

Postupanje s povjerljivim informacijama

1. Države članice i nadležna tijela provode postupke iz ove Regulative u skladu s primjenjivim pravilima, uključujući nacionalna pravila o postupanju s povjerljivim informacijama i postupcima. Ako zbog provedbe tih pravila ne dođe do otkrivanja informacija, među ostalim kao dio planova pripravnosti na rizike, država članica ili tijelo mogu dostaviti nepovjerljiv sažetak tih informacija, a na zahtjev to moraju učiniti.

2. Komisija, ACER, Koordinacijska skupina za električnu energiju, ENTSO za električnu energiju, države članice, nadležna tijela, regulatorna tijela i druga relevantna tijela, subjekti ili osobe koji dobiju povjerljive informacije u skladu s ovom Regulativom moraju osigurati povjerljivost osjetljivih informacija.

Postupanje sa povjerljivim informacijama

Član 14

(1) Ako se povjerljive informacije i podaci o spremnosti za rizike ne objelodanjuju, Ministarstvo na zahtjev dostavlja zainteresovanoj strani dio tih informacija koje nijesu povjerljive.

(2) Ministarstvo, Agencija i druga relevantna tijela, subjekti ili lica koji dobiju povjerljive informacije o spremnosti za rizike u skladu sa ovim zakonom dužni su da čuvaju povjerljive informacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Potpuno
usklađeno

<i>Član 20.</i> Saradnja s ugovornim stranama Energetske zajednice Ako države članice i ugovorne strane Energetske zajednice surađuju u području sigurnosti opskrbe električnom energijom, takva saradnja može uključivati definiranje elektroenergetske krize, postupak utvrđivanja elektroenergetskih kriznih scenarija i izradu plana pripravnosti na rizike kako bi se postiglo da se poduzetim mjerama ne ugrožava sigurnost opskrbe električnom energijom država članica, ugovornih strana Energetske zajednice ili Unije. U tom smislu ugovorne strane Energetske zajednice mogu na poziv Komisije sudjelovati u radu Koordinacijske skupine za električnu energiju u pogledu svih pitanja koja ih se tiču.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
<i>Član 21.</i> Izuzeće Članovi 6. i 12. te član 15. stavovi od 2. do 9. ne primjenjuju se između Cipra i drugih država članica ni na ENTSO za električnu energiju u pogledu Cipra sve dok Cipar ne postane izravno povezan s drugom državom članicom. Cipar i relevantne druge države članice mogu uz potporu Komisije osmisliti alternativne mjere i postupke u odnosu na one navedene u članovima 6. i 12. te članu 15. stavcima od 2. do 9. pod uvjetom da te alternativne mjere i postupci ne utječu na djelotvornu provedbu ove Regulative među drugim državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
<i>Član 22.</i> Prijelazne odredbe do uspostave regionalnih koordinacijskih centara Do datuma uspostave regionalnih koordinacijskih centara u skladu s članom 35. Regulative (EU) 2019/943, regije se odnose na određenu državu članicu ili skupinu država članica u istom sinkronom području.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
<i>Član 23.</i> Stavljanje izvan snage Direktiva 2005/89/EZ stavlja se izvan snage.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

<i>Član 24.</i> Stupanje na snagu Ova Regulatorna stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u <i>Službenom listu Europske unije</i>. Ova je Regulatorna u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama. Sastavljeno u Bruxellesu 5. juna 2019.	Nema odgovarajuće uredbe	Neprenosivo		
PRILOG OBRAZAC PLANA SPREMNOSTI ZA RIZIKE	Nadležni organ za spremnost za rizike Član 6 (7) (7) U skladu sa čl. 7 i 8 ovog zakona, Ministarstvo utvrđuje i donosi plan spremnosti za rizike za elektroenergetski sektor u skladu sa sadržajem utvrđenim u skladu sa Prilogom Regulatorne (EU) 2019/941, koji obuhvata: 1) kratak pregled elektroenergetskih kriznih scenarija definisanih za Crnu Goru i region; 2) ulogu i odgovornosti nadležnog organa i, gdje je primjenljivo, opis zadataka delegiranih drugim organima, organizacijama ili energetske subjektima; 3) nacionalne mjere osmišljene za sprečavanje ili pripremu za rizike identifikovane u skladu sa čl. 7 i 8 ovog zakona; 4) imenovanje nacionalnog koordinatora za krizu i preciziranje njegovih zadataka; 5) detaljne procedure koje treba poštovati u elektroenergetskim krizama, uključujući šeme za protok informacija; 6) doprinos tržišno zasnovanih mjera, posebno mjera na strani potražnje i ponude, u rješavanju elektroenergetskih kriza; 7) moguće netržišne mjere koje treba primijeniti u elektroenergetskim krizama, uz navođenje okidača, uslova i procedura za njihovu primjenu, u skladu sa st. 9 do 12 ovog člana i sa regionalnim i bilateralnim mjerama; 8) okvir za ručno smanjenje potrošnje električne energije koji propisuje okolnosti za smanjenje opterećenja i, u skladu sa zakonom, određuje kategorije	Potpuno usklađeno		

	korisnika električne energije koji imaju pravo na posebnu zaštitu od isključenja; 9) mehanizme za obavještanje javnosti o elektroenergetskim krizama; 10) nacionalne mjere neophodne za primjenu i sprovođenje regionalnih i, gdje je primjenljivo, bilateralnih mjera dogovorenih u skladu sa st. 9 do 12 ovog člana; 11) informacije o planovima za razvoj buduće mreže radi rješavanja posljedica identifikovanih elektroenergetskih kriznih scenarija.			
Regulativa (EU) 2019/943				
POGLAVLJE I. PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE Član 1. Predmet i područje primjene Cilj je ove Regulative: (a) odrediti osnovu za učinkovito postizanje ciljeva energetske unije i cilja da se klimatska neutralnost postigne najkasnije do 2050., posebno okvira klimatske i energetske politike do 2030. omogućivanjem prenošenja tržišnih signala za povećanu učinkovitost, veći udio obnovljive energije, sigurnost snabdijevanja, fleksibilnost, integraciju sistema s pomoću više nositelja energije, održivost, dekarbonizaciju i inovacije;	Predmet Član 1 Ovim zakonom uređuju se uslovi za korišćenje prenosnih sistema za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa, međunarodna saradnja u sprečavanju elektroenergetskih kriza, priprema za elektroenergetsku krizu i upravljanje tom krizom poštujući zahtjeve konkurentnog unutrašnjeg tržišta električne energije, dodjela prekozonskog kapaciteta i upravljanje zagušenjima na dan-unaprijed i unutar dnevnog tržištu električne energije, način obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja gasom i transparentnosti tržišta električne	Potpuno usklađeno		

(b) odrediti temeljna načela za dobro funkcionišuća, integrisana tržišta električne energije, kojima se svim pružateljima resursa i kupcima električne energije omogućuje nediskriminirajući pristup mreži, osnažuju kupci, osigurava konkurentnost na globalnom tržištu, kao i upravljanje potrošnjom, skladištenje energije i energetska učinkovitost, te olakšava agregacija distribuirane potražnje i ponude i omogućuje integracija tržišta i sektorska integracija te na tržištu utemeljene naknade za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora; (c) odrediti poštena pravila za prekograničnu razmjenu električne energije te tako povećati konkurentnost na unutrašnjem tržištu električne energije, uzimajući u obzir posebne karakteristike nacionalnih i regionalnih tržišta, uključujući uspostavljanje mehanizma naknade za prekogranični protok električne energije i određivanje usklađenih načela za naknade za prekogranični prenos i dodjelu raspoloživih kapaciteta interkonekcija između nacionalnih prenosnih sistema; (d) olakšati nastanak dobro funkcionišućeg i transparentnog veleprodajnog tržišta koje doprinosi visokoj nivou sigurnosti snabdijevanja električnom energijom te predvidjeti mehanizme za usklađivanje pravila za prekograničnu razmjenu električne energije; (e) podsticati dugoročna ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, fleksibilnost i mreže kako bi se potrošačima omogućila veća cjenovna pristupačnost računa za energiju i smanjila njihova zavisnost o fluktuacijama kratkoročnih tržišnih cijena električne energije, posebno cijena fosilnih goriva u srednjoročnom i dugoročnom periodu; (f) utvrditi okvir za donošenje mjera za odgovor na krize cijena električne energije.	energije i gasa i druga pitanja od značaja za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa. Principi razmjene Član 2 Prekogranična razmjena električne energije i prirodnog gasa (u daljem tekstu: gas) u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i ovim zakonom zasniva se na: 1) povećanju konkurentnosti tržišta električne energije i gasa dodjelom raspoloživih prekozonskih prenosnih kapaciteta uz primjenu postupaka za utvrđivanje naknade za prekogranične tokove; 2) uspostavljanju funkcionalnog i transparentnog veleprodajnog tržišta električne energije i gasa, sa visokim nivoom sigurnosti snabdijevanja; 3) primjeni postupaka za usklađivanje pravila za prekograničnu razmjenu; 4) usaglašavanju nediskriminatornih pravila za korišćenje sistema za prenos gasa, terminala za tečni prirodni gas (u daljem tekstu: TPG) i skladišnih postrojenja; 5) sigurnosti snabdijevanja gasom; 6) primjeni principa za dodjelu i naplatu prekograničnih kapaciteta, usaglašanih na nivou Evropske unije i Energetske zajednice; 7) transparentnosti uslova za korišćenje prenosnih sistema, određivanju i dodjeli prekozonskih prenosnih kapaciteta, radi nesmetane trgovine kapacitetima; 8) transparentnosti pravila za balansiranje prenosnih sistema i usaglašavanje na nivou Energetske zajednice; 9) efikasnom postizanju ciljeva Energetske zajednice, a posebno klimatskog i energetskog okvira za 2030. godinu, obezbjeđivanjem tržišnih signala za povećanu efikasnost, veći udio obnovljivih izvora energije, sigurnost snabdijevanja, fleksibilnost, održivost, dekarbonizaciju i inovacije;			

	10) postavljanju osnovnih principa za funkcionalna integrisana tržišta električne energije, kojima se omogućava svim pružaočima resursa i kupcima električne energije nediskriminatorni pristup mreži, osnažuju kupci, obezbjeđuje konkurentnost na globalnom tržištu, kao i upravljanje potrošnjom, skladištenje energije i energetska efikasnost, olakšava agregacija distribuirane potražnje i ponude, omogućava tržišna i sektorska integracija i tržišna naknada za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora.			
Član 2. Definicije Primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „interkonekcijski vod” znači prenosni vod koji prelazi ili premošćuje granicu između država članica i koji povezuje nacionalne prenosne sisteme država članica;	Značenje izraza Član 5 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 41) interkonektor je prenosni vod ili gasovod koji prelazi ili se proteže granicom između ugovornih strana Energetske zajednice ili između ugovornih strana Energetske zajednice i država članica Evropske unije i koji povezuje nacionalne prenosne sisteme ugovornih strana Energetske zajednice ili ugovornih strana Energetske zajednice i država članica Evropske unije;	Potpuno usklađeno		
2. „regulatorno tijelo” znači regulatorno tijelo koje je odredila svaka država članica na osnovu člana 57. stava 1. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 122) regulatorni organ je organ ugovorne strane Energetske zajednice ili države članice Evropske unije nadležan za regulaciju energetske djelatnosti;	Potpuno usklađeno		
3. „prekogranični protok” znači fizički protok električne energije u prenosnoj mreži države članice koji proizlazi iz učinaka aktivnosti proizvođača, kupaca ili oboje, te države članice na njezinoj prenosnoj mreži;	Značenje izraza Član 5 95) prekogranični tok je fizički tok električne energije ili gasa preko prenosne mreže države članice Evropske unije ili ugovorne strane Energetske zajednice koji je rezultat uticaja aktivnosti proizvođača, kupaca ili oboje, van te države članice ili ugovorne strane na njenu prenosnu mrežu;	Potpuno usklađeno		

4. „zagušenje” znači situacija u kojoj se ne može udovoljiti svim zahtjevima učesnika na tržištu za trgovinu između mrežnih zona jer bi znatno utjecali na fizičke protoke na mrežnim elementima koji ne mogu prihvatiti te protoke;	Značenje izraza Član 5 159) zagušenje u prenosnom sistemu je stanje u kojem se svi zahtjevi učesnika na tržištu za trgovinom između prenosnih sistema ili djelova prenosnog sistema, ne mogu udovoljiti, jer bi značajno uticali na fizičke tokove na elementima prenosnog sistema koji ne mogu da prihvate te tokove;	Potpuno usklađeno		
5. „novi interkonekcijski vod” znači interkonekcijski vod koji nije dovršen do 4. avgusta 2003.;	Značenje izraza Član 5 72) novi interkonektor električne energije je interkonektor koji nije završen do 1. jula 2007. godine;	Potpuno usklađeno		
6. „strukturno zagušenje” znači zagušenje u prenosnom sistemu koje se može nedvosmisleno definirati, koje je predvidljivo, zemljopisno stabilno tokom vremena i često se ponavlja u uslovima normalnog električnog pogona sistema;	Značenje izraza Član 5 133) strukturno zagušenje je zagušenje u prenosnom sistemu koje se može nedvosmisleno definisati, koje je predvidljivo, geografski stabilno tokom vremena i često se ponavlja u normalnim uslovima elektroenergetskog sistema;	Potpuno usklađeno		
7. „operator tržišta” znači subjekt koji pruža uslugu kojom se ponude električne energije za prodaju povezuju s ponudama za njezinu kupovinu;	Značenje izraza Član 5 82) operator tržišta električne energije je energetska subjekat koji pruža uslugu uparivanja ponude i potražnje na berzanskom tržištu električne energije;	Potpuno usklađeno		
8. „nominovani operator tržišta električne energije” ili „NEMO” znači operator tržišta kojeg je nadležno tijelo odredilo za obavljanje zadataka povezanih s jedinstvenim povezivanjem dan unaprijed ili jedinstvenim unutar dnevnim povezivanjem;	Značenje izraza Član 5 71) nominovani operator tržišta električne energije (NEMO) je operator tržišta koga odredi Vlada Crne Gore za obavljanje zadataka koji se odnose na jedinstveno dan-unaprijed ili unutar dnevnog povezivanje tržišta električne energije;	Potpuno usklađeno		
9. „vrijednost neisporučene energije” znači procjena u EUR/MWh najviše cijene električne energije koju su kupci voljni platiti kako bi izbjegli prekid snabdijevanja;	Vrijednost neisporučene energije Član 17 (1) Vrijednost neisporučene energije je procjena u EUR/MWh maksimalne cijene električne energije koju su kupci spremni da plate da bi izbjegli prekid u napajanju.	Potpuno usklađeno		

10. „balansiranje” znači sve aktivnosti i svi postupci, u svim vremenskim planovima, kojima operatori prenosnih sistema kontinuirano osiguravaju održavanje frekvencije sistema unutar unaprijed definisanog raspona stabilnosti i usklađenost s količinom rezervi koje su potrebne s obzirom na traženu kvalitetu;	Značenje izraza Član 5 7) balansiranje električne energije su sve aktivnosti i postupci u svim vremenskim okvirima, kojima operatori prenosnih sistema kontinuirano obezbjeđuju održavanje frekvencije sistema unutar unaprijed definisanog opsega stabilnosti i usklađenost sa količinama rezervi potrebnim za traženi kvalitet balansiranja;	Potpuno usklađeno		
11. „energija balansiranja” znači energija kojom operatori prenosnih sistema izvode balansiranje;	Značenje izraza Član 5 8) balansna energija je energija koju operatori prenosnih sistema koriste za balansiranje i koju obezbjeđuje pružalac usluge balansiranja;	Potpuno usklađeno		
12. „pružalac usluge balansiranja” znači učesnik na tržištu koji operatorima prenosnih sistema pruža energiju balansiranja i rezervisani kapacitet za balansiranje sistema;	Značenje izraza Član 5 112) pružalac usluge balansiranja (PUB) je učesnik na tržištu električne energije koji operatorima prenosnih sistema obezbjeđuje balansnu energiju ili balansni kapacitet ili oboje;	Potpuno usklađeno		
13. „rezervisani kapacitet za balansiranje sistema” znači količina kapaciteta koju je pružalac usluge balansiranja pristao čuvati i s obzirom na koju je pristao podnositi ponude za odgovarajuću količinu energije balansiranja operatoru prenosnog sistema za vrijeme trajanja ugovora;	Značenje izraza Član 5 9) balansni kapacitet je količina kapaciteta koju je pružalac balansne usluge pristao da rezerviše i u odnosu na koju je pristao da podnese ponude za odgovarajuću količinu balansne energije operatoru prenosnog sistema za vrijeme trajanja ugovora;	Potpuno usklađeno		
14. „subjekt odgovoran za odstupanje” znači učesnik na tržištu, ili njegov odabrani zastupnik, odgovoran za svoja odstupanja na tržištu električne energije;	Značenje izraza Član 5 10) balansno odgovorni subjekat (BOS) je učesnik na tržištu, ili ugovorna strana na koju je učesnik na tržištu prenio odgovornost za svoje količinsko odstupanje na tržištu električne energije;	Potpuno usklađeno		
15. „period obračuna odstupanja” znači vremenska jedinica za obračun odstupanja subjekata odgovornih za odstupanja;	Značenje izraza Član 5 84) period poravnanja odstupanja je vremenski period za obračun odstupanja subjekata odgovornih za odstupanje;	Potpuno usklađeno		

16. „cijena odstupanja” znači cijena, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, u svakom periodu obračuna odstupanja za odstupanje u bilo kojem smjeru;	Značenje izraza Član 5 12) cijena količinskog odstupanja je cijena koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, u svakom periodu poravnjanja odstupanja za odstupanje u bilo kojem smjeru;	Potpuno usklađeno		
17. „područje definisanja cijene odstupanja” znači područje unutar kojeg se obračunava cijena odstupanja;	Balansno tržište Član 25 (8) Svaka oblast definisanja cijene količinskog odstupanja pripada jednoj zoni trgovanja.	Potpuno usklađeno	Ovaj termin se ne koristi direktno u Zakonu, već njegovo obrazloženje.	
18. „pretkvalifikacioni postupak” znači postupak za provjeru usklađenosti pružalaca rezervisanog kapaciteta za balansiranje sistema sa zahtjevima koje utvrde operatori prenosnih sistema;	Značenje izraza Član 5 100) pretkvalifikacioni postupak je postupak za provjeru usklađenosti jedinice ili grupe za pružanje balansnog kapaciteta sa zahtjevima koje postavljaju operatori prenosnog sistema električne energije;	Potpuno usklađeno		
19. „kapacitet rezerve” znači količina rezerve za održavanje frekvencije, rezerve za ponovnu uspostavu zadane frekvencije ili spore rezerve koja treba biti dostupna operatoru prenosnog sistema;	Značenje izraza Član 5 165) kapacitet rezerve je nivo rezerve za održavanje frekvencije, rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve koja treba da bude dostupna operatoru prenosnog sistema;	Potpuno usklađeno		
20. „prioritetno dispečiranje” znači, s obzirom na samostalni dispečerski model, dispečiranje elektrana na osnovu kriterijuma koji se razlikuju od ekonomskog poretka ponuda, a, s obzirom na središnji dispečerski model, dispečiranje elektrana na osnovu kriterijuma koji se razlikuju od ekonomskog poretka ponuda i od mrežnih ograničenja, kojim se daje prednost dispečiranju posebnih proizvodnih tehnologija;	Značenje izraza Član 5 104) prioritetno dispečiranje je u smislu samostalnog dispečerskog modela, dispečiranje elektrana na osnovu kriterijuma koji se razlikuju od ekonomskog poretka ponuda;	Potpuno usklađeno	Centralni dispečerski model se ne primjenjuje u Crnoj Gori.	
21. „regija za proračun kapaciteta” znači zemljopisno područje na kojem se primjenjuje koordinirani proračun kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 116) region za proračun kapaciteta je geografsko područje na kojem se primjenjuje koordinisani proračun kapaciteta;	Potpuno usklađeno		

22. „mehanizam za razvoj kapaciteta” znači mjera kojom se osigurava postizanje potrebnog nivoa adekvatnosti resursa plaćanjem za dostupnost resursa, isključujući mjere povezane s pomoćnim uslugama ili upravljanjem zagušenjima;	Značenje izraza Član 5 58) mehanizam za razvoj kapaciteta je mjera kojom se obezbjeđuje potrebni nivo adekvatnosti resursa na unutrašnjem tržištu električne energije plaćanjem za njihovu raspoloživost, isključujući mjere koje se odnose na pomoćne usluge ili upravljanje zagušenjima;	Potpuno usklađeno		
23. „visokoučinkovita kogeneracija” znači kogeneracija koja ispunjava kriterijume utvrđene u Prilogu II. Direktivi 2012/27/EU Evropskog parlamenta i Vijeća (16);	Značenje izraza Član 5 151) visokoefikasna kogeneracija, u smislu ovog zakona, je kogeneracija kojom se ostvaruju uštede primarne energije od najmanje 10% u odnosu na referentne vrijednosti za odvojenu proizvodnju toplotne energije i električne energije i kogeneraciju u malim i mikro kogeneracionim objektima kojom se osiguravaju uštede primarne energije;	Potpuno usklađeno		
24. „demonstracioni projekt” znači projekt koji demonstrira neku tehnologiju kao prvu te vrste u Uniji i koji je važna inovacija koja uvelike nadmašuje trenutačnu vrhunsku tehnologiju;	Značenje izraza Član 5 14) demonstracioni projekat je projekat koji prikazuje neku tehnologiju kao prvu te vrste u Energetskoj zajednici i predstavlja značajnu inovaciju koja prevazilazi najviši nivo postojeće tehnologije;	Potpuno usklađeno		
25. „učesnik na tržištu” znači fizička ili pravna osoba, koja kupuje, prodaje ili proizvodi električnu energiju, koja se bavi agregiranjem ili koja je operator usluga upravljanja potrošnjom ili skladištenja energije, među ostalim davanjem naloga za trgovanje, na jednom ili više tržišta električne energije, između ostalog na tržištima energije balansiranja;	Značenje izraza Član 5 143) učesnik na tržištu je fizičko ili pravno lice, koje kupuje, prodaje ili proizvodi električnu energiju, koje se bavi agregacijom ili je operator usluga upravljanja potrošnjom ili skladištenja energije, uključujući izdavanje naloga za trgovanje, na jednom ili više tržišta električne energije, uključujući tržišta balansne energije;	Potpuno usklađeno		
26. „redispečiranje” znači mjera, uključujući ograničavanje, koju aktivira jedan ili više operatora prenosnih sistema ili operatora distributivnih sistema promjenom proizvodnog obrasca, obrasca opterećenja, ili oboje, kako bi se promijenili fizički protoci u elektroenergetskom sistemu i	Redispečiranje Član 31 (1) Redispečiranje proizvodnje i redispečiranje upravljanja potrošnjom je mjera, uključujući ograničavanje, koju aktivira jedan ili više operatora prenosnog sistema ili operatora distributivnog sistema	Potpuno usklađeno		

smanjilo fizičko zagušenje ili na neki drugi način zajamčila sigurnost sistema;	promjenom proizvodnje, potrošnje ili oboje, kako bi se promijenili fizički tokovi u elektroenergetskom sistemu i smanjilo fizičko zagušenje ili na neki drugi način obezbijedila sigurnost sistema.			
27. „trgovanje u suprotnom smjeru” znači prekozonska razmjena koju su pokrenuli operatori sistema između dviju zona trgovanja radi smanjenja fizičkog zagušenja;	Značenje izraza Član 5 140) trgovina u suprotnom smjeru (countertrading) je prekozonska razmjena koju su pokrenuli operatori sistema električne energije između dvije zone trgovanja radi smanjenja fizičkog zagušenja;	Potpuno usklađeno		
28. „proizvodno postrojenje” znači postrojenje u kojem se primarna energija pretvara u električnu energiju, a koje se sastoji od jednog ili više modula za proizvodnju električne energije priključenih na mrežu;	Značenje izraza Član 5 73) objekat za proizvodnju električne energije je objekat u kojem se primarna energija pretvara u električnu energiju, a koji se sastoji od jednog ili više modula za proizvodnju električne energije priključenih na mrežu;	Potpuno usklađeno		
29. „središnji dispečerski model” znači model planiranja i dispečiranja po kojem operator prenosnog sistema u okviru integrisanog sistema planiranja određuje planove proizvodnje i potrošnje te dispečiranje proizvodnih postrojenja i postrojenja kupaca, s obzirom na postrojenja koja se mogu dispečirati;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Centralni dispečerski model se ne primjenjuje u Crnoj Gori.	
30. „samostalni dispečerski model” znači model planiranja i dispečiranja u kojem se planovi proizvodnje i potrošnje te dispečiranje proizvodnih postrojenja i postrojenja kupaca određuju od strane agenata za planiranje tih postrojenja;	Značenje izraza Član 5 125) samostalni dispečerski model je model planiranja i dispečiranja u kojem se planovi proizvodnje i planovi potrošnje, kao i dispečiranje proizvodnih objekata i objekata kupaca određuju od strane agenata za planiranje tih objekata;	Potpuno usklađeno		
31. „standardni proizvod za balansiranje” znači usklađeni proizvod za balansiranje koji su svi operatori prenosnih sistema definirali u svrhu razmjene usluga balansiranja;	Značenje izraza Član 5 132) standardni proizvod za balansiranje je usaglašeni proizvod za balansiranje definisan od strane svih operatora prenosnih sistema električne energije za potrebe razmjene usluga balansiranja;	Potpuno usklađeno		

32. „posebni proizvod za balansiranje” znači proizvod za balansiranje koji se razlikuje od standardnog proizvoda za balansiranje;	Značenje izraza Član 5 90) specifični proizvod za balansiranje je proizvod za balansiranje koji se razlikuje od standardnog proizvoda za balansiranje;	Potpuno usklađeno		
33. „delegirani operator” znači subjekt kojem je posebne zadatke ili obaveze povjerene operatoru prenosnog sistema ili nominovanom operatoru tržišta električne energije na osnovu ove Regulative ili drugog pravnog akta Unije delegirao taj operator prenosnog sistema ili taj nominovani operator tržišta električne energije, ili su mu te zadatke ili obaveze dodijelili država članica ili regulatorno tijelo;	Značenje izraza Član 5 13) delegirani operator je subjekat kome je operator prenosnog sistema električne energije ili nominovani operator tržišta električne energije delegirao aktivnosti ili obaveze povjerene operatoru prenosnog sistema ili nominovanom operatoru tržišta električne energije u skladu sa zakonom;	Potpuno usklađeno		
34. „kupac” znači kupac kako je definisan u članu 2. tački 1. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 56) kupac je veleprodajni ili krajnji kupac električne energije ili gasa;	Potpuno usklađeno		
35. „krajnji kupac” znači krajnji kupac kako je definisan u članu 2. tački 3. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 53) krajnji kupac je kupac koji kupuje električnu energiju ili gas za sopstvenu potrošnju;	Potpuno usklađeno		
36. „veleprodajni kupac” znači veleprodajni kupac kako je definisan u članu 2. tački 2. Direktive (EU) 2019/944;		Potpuno usklađeno	Definicija je usklađena Članom 7 stav 1 tačka 43 Zakona o energetici (“Službeni list Crne Gore”, broj 28/25)	
37. „kupac iz kategorije kućanstvo” znači kupac iz kategorije kućanstvo kako je definisan u članu 2. tački 4. Direktive (EU) 2019/944;		Potpuno usklađeno	Definicija je usklađena Članom 7	

			stav 1 tačka 40 Zakona o energetici ("Službeni list Crne Gore", broj 28/25)	
38. „malo preduzeće” znači malo preduzeće kako je definisano u članu 2. tački 7. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 Stav 1 57) malo pravno lice je pravno lice koje ispunjava najmanje dva od sljedeća tri kriterijuma: - prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini do 50; - ukupan prihod na godišnjem nivou do 8.000.000,00 €; - ukupna aktiva do 4.000.000,00 €;	Djelimično usklađeno	Definicija je usklađena članom Zakona o energetici ("Službeni list CG", broj 28/25) i članom Zakona o računovodstvu ("Službeni list CG", br. 145/21 i 152/22).	
39. „aktivni kupac” znači aktivni kupac kako je definisan u članu 2. tački 8. Direktive (EU) 2019/944;		Potpuno usklađeno	Definicija je usklađena članom 7 stav 1 tačka 3 Zakona o energetici ("Službeni list Crne Gore", broj 28/25)	
40. „tržišta električne energije” znači tržišta električne energije kako su definisana u članu 2. tački 9. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 142) tržišta električne energije su vanberzanska tržišta i berze električne energije, za trgovanje električnom energijom, kapacitetima, uslugama balansiranja i pomoćnim uslugama u svim vremenskim okvirima,	Potpuno usklađeno		

	uključujući dugoročna, dan-unaprijed i unutardnevna tržišta;			
41. „snabdijevanje” znači snabdijevanje kako je definisana u članu 2. tački 12. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 131) snabdijevanje je prodaja i preprodaja električne energije ili gasa kupcima;	Potpuno usklađeno		
42. „ugovor o snabdijevanju električnom energijom” znači ugovor o snabdijevanju električnom energijom kako je definisan u članu 2. tački 13. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 146) ugovor o snabdijevanju električnom energijom ili gasom je ugovor o snabdijevanju električnom energijom ili gasom, koji ne uključuje derivate električne energije ili gasa;	Potpuno usklađeno		
43. „agregiranje” znači agregiranje kako je definisano u članu 2. tački 18. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 3) agregacija je funkcija koju obavlja fizičko ili pravno lice koje kombinuje opterećenja većeg broja kupaca ili proizvedenu električnu energiju radi prodaje, kupovine ili aukcije na bilo kojem tržištu električne energije;	Potpuno usklađeno		
44. „upravljanje potrošnjom” znači upravljanje potrošnjom kako je definisano u članu 2. tački 20. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 77) upravljanje potrošnjom je promjena potrošnje električne energije krajnjih kupaca u odnosu na njihove uobičajene ili trenutne obrasce potrošnje kao odgovor na tržišne signale, uključujući vremenski promjenljive cijene električne energije ili novčane podsticaje ili kao odgovor na prihvatanje ponude krajnjeg kupca za prodaju smanjenja ili povećanja potražnje po cijeni na organizovanom tržištu, bilo samostalno ili kroz agregaciju;	Potpuno usklađeno		
45. „sistem pametnog mjerenja” znači sistem pametnog mjerenja kako je definisan u članu 2. tački 23. Direktive (EU) 2019/944;		Potpuno usklađeno	Definicija je usklađena članom 7 stav 1 tačka 67 Zakona o energetici	

			("Službeni list Crne Gore", broj 28/25)	
46. „interoperabilnost” znači interoperabilnost kako je definisana u članu 2. tački 24. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 42) interoperabilnost je u kontekstu pametnog mjerenja električne energije sposobnost dvije ili više energetske ili komunikacionih mreža, sistema, uređaja, aplikacija ili komponenti da uzajamno djeluju, razmjenjuju i koriste informacije, radi izvođenja potrebnih funkcija;	Potpuno usklađeno		
47. „distribucija” znači distribucija kako je definisana u članu 2. tački 28. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 16) distribucija električne energije je prenos električne energije srednjenaponskim i niskonaponskim distributivnim sistemima radi isporuke energije kupcima, ne uključujući snabdijevanje električnom energijom;	Potpuno usklađeno		
48. „operator distributivnog sistema” znači operator distributivnog sistema kako je definisan u članu 2. tački 29. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 79) operator distributivnog sistema (ODS) je energetski subjekat koji obavlja djelatnost distribucije električne energije ili gasa i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbjeđenje dugoročne sposobnosti sistema da zadovolji potrebe za distribucijom električne energije ili gasa na ekonomski opravdan način;	Potpuno usklađeno		
49. „energetska učinkovitost” znači energetska učinkovitost kako je definisana u članu 2. tački 30. Direktive (EU) 2019/944;		Potpuno usklađeno	Definicija je usklađena članom 7 stav 1 tačka 21 Zakona o energetici ("Službeni list Crne Gore", broj 28/25)	

50. „energija iz obnovljivih izvora” ili „obnovljiva energija” znači energija iz obnovljivih izvora ili obnovljiva energija kako je definisano u članu 2. tački 31. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 30) energija iz obnovljivih izvora je energija iz obnovljivih nefosilnih izvora, kao što je energija vjetra, solarna energija (termalna i fotonaponska), geotermalna energija, ambijentalna energija, energija plime, oseke i druga energija mora, hidroenergija, biomasa, deponijski gas, gas iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i biogas;	Potpuno usklađeno		
51. „distribuirana proizvodnja” znači distribuirana proizvodnja kako je definisana u članu 2. tački 32. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 17) distribuirana proizvodnja je proizvodnja električne energije u elektroenergetskom objektu priključenom na distributivni sistem;	Potpuno usklađeno		
52. „prenos” znači prenos kako je definisan u članu 2. tački 34. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 97) prenos električne energije je prenošenje električne energije vrlo visokim i visokim naponskim međusobno povezanim sistemom sa ciljem isporuke krajnjim kupcima ili operatoru distributivnog sistema, koje ne obuhvata snabdijevanje;	Potpuno usklađeno		
53. „operator prenosnog sistema” znači operator prenosnog sistema kako je definisan u članu 2. tački 35. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 80) operator prenosnog sistema (OPS) je energetska subjekat koji obavlja djelatnost prenosa električne energije ili gasa i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj prenosnog sistema na određenom području i njegovo međusobno povezivanje sa drugim sistemima, kao i za obezbjeđenje dugoročne sposobnosti sistema da zadovolji zahtjeve za prenosom električne energije ili gasa na ekonomski opravdan način;	Potpuno usklađeno		
54. „korisnik sistema” znači korisnik sistema kako je definisan u članu 2. tački 36. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5	Potpuno usklađeno		

	52) korisnik sistema je fizičko ili pravno lice koje isporučuje električnu energiju u prenosni ili distributivni sistem ili preuzima električnu energiju iz prenosnog ili distributivnog sistema;			
55. „proizvodnja” znači proizvodnja kako je definisana u članu 2. tački 37. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 110) proizvodnja je fizički ili hemijski proces transformacije goriva i/ili energije iz obnovljivih izvora u električnu energiju;	Potpuno usklađeno		
56. „proizvođač” znači proizvođač kako je definisan u članu 2. tački 38. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 111) proizvođač električne energije je privredno društvo, pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji obavlja djelatnost proizvodnje električne energije;	Potpuno usklađeno		
57. „međusobno povezani sistem” znači međusobno povezani sistem kako je definisan u članu 2. tački 40. Direktive (EU) 2019/944;		Potpuno usklađeno	Definicija je usklađena članom 7 stav 1 tačka 31 Zakona o energetici (“Službeni list Crne Gore”, broj 28/25)	
58. „mali izolirani sistem” znači mali izolirani sistem kako je definisan u članu 2. tački 42. Direktive (EU) 2019/944;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	U Crnoj Gori ne postoje mali izolovani sistemi, tako da se ova odredba ne može primijeniti u našem zakonodavstvu.	
59. „mali povezani sistem” znači mali povezani sistem kako je definisan u članu 2. tački 43. Direktive (EU) 2019/944;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	U Crnoj Gori ne postoje mali povezani	

			sistemi, tako da se ova odredba ne može primijeniti u našem zakonodavstvu.	
60. „pomoćna usluga” znači pomoćna usluga kako je definisana u članu 2. tački 48. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 88) pomoćna usluga je usluga potrebna za rad prenosnog ili distributivnog sistema električne energije uključujući pomoćne usluge balansiranja i nefrekvencijske pomoćne usluge, osim upravljanja zagušenjima;	Potpuno usklađeno		
61. „nefrekvencijska pomoćna usluga” znači nefrekvencijska pomoćna usluga kako je definisana u članu 2. tački 49. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 65) nefrekvencijska pomoćna usluga je usluga koju koristi operator prenosnog sistema ili operator distributivnog sistema električne energije u svrhu regulacije napona u stacionarnom stanju, brzog injektiranja reaktivne struje, inercije za osiguranje stabilnosti lokalne mreže, struje kratkog spoja, sposobnosti beznaponskog pokretanja (black start) sistema i sposobnosti ostrvskog rada;	Potpuno usklađeno		
62. „skladištenje energije” znači skladištenje energije usluga kako je definisano u članu 2. tački 59. Direktive (EU) 2019/944;	Značenje izraza Član 5 130) skladištenje energije je odlaganje krajnjeg korišćenja električne energije do određenog trenutka nakon proizvodnje ili pretvaranje električne energije u oblik energije koji se može skladištiti, skladištenje takve energije i naknadno pretvaranje te energije u električnu ili njena upotreba kao drugog nosioca energije;	Potpuno usklađeno		
63. „regionalni koordinacioni centar” znači regionalni koordinacioni centar u skladu s članom 35. ove Regulative;	Značenje izraza Član 5 118) regionalni koordinacioni centar je regionalno tijelo za koordinaciju aktivnosti operatora prenosnih sistema električne energije u relevantnom regionu rada sistema;	Potpuno usklađeno		

64. „veleprodajno tržište energije” znači veleprodajno tržište energije kako je definisano u članu 2. tački 6. Regulative (EU) br. 1227/2011 Evropskog parlamenta i Vijeća (17);	Značenje izraza Član 5 150) veleprodajno tržište električne energije je tržište na kojem učesnik na veleprodajnom tržištu trguje veleprodajnim energetske proizvodima;	Potpuno usklađeno		
65. „zona nadmetanja” znači najveće zemljopisno područje unutar kojeg sudionici na tržištu mogu razmjenjivati energiju bez raspodjele kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 164) zona trgovanja je najveća geografska oblast unutar koje učesnici na tržištu električne energije mogu razmjenjivati energiju bez dodjele kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
66. „raspodjela kapaciteta” znači prekozonska dodjela kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 19) dodjela kapaciteta je prekozonska dodjela kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
67. „kontrolno područje” znači usklađen dio međusobno povezanog sistema, kojim upravlja jedan operator sistema i obuhvaća povezana fizička opterećenja i/ili proizvodne jedinice ako ih ima;	Značenje izraza Član 5 stav 1 49) kontrolna oblast je koherentni dio međusobno povezanog elektroenergetskog sistema kojim upravlja jedan operator sistema i obuhvata priključena fizička opterećenja i/ili proizvodne jedinice, ako ih ima;	Potpuno usklađeno		
68. „usklađeni neto kapacitet prenosa” znači metoda proračuna kapaciteta na osnovu načela procjene i utvrđivanja unaprijed (ex ante) najveće razmjene energije između susjednih zona nadmetanja;	Značenje izraza Član 5 107) pristup zasnovan na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu (NTC metod) je metod proračuna kapaciteta na osnovu procjene i unaprijed određivanja maksimalne razmjene električne energije između susjednih zona trgovanja;	Potpuno usklađeno		
69. „kritični element mreže” znači element mreže bilo unutar zone nadmetanja ili između zona nadmetanja koji je uzet u obzir u postupku proračuna kapaciteta, ograničavajući količinu električne energije koja se može razmjenjivati;	Značenje izraza Član 5 55) kritični element mreže je element mreže bilo unutar zone trgovanja ili između zona trgovanja koji je uzet u obzir prilikom proračuna kapaciteta, ograničavajući količinu električne energije koja se može razmjenjivati;	Potpuno usklađeno		
70. „kapacitet između zona” znači sposobnost međusobno povezanog sistema da prihvati prenos energije između zona nadmetanja;	Značenje izraza Član 5			

	96) prekozonski kapacitet je sposobnost međusobno povezanog sistema da prihvati prenos električne energije između zona trgovanja;	Potpuno usklađeno		
71. „proizvodna jedinica” znači jedinstveni generator električne energije koji pripada jedinici proizvodnje.	Značenje izraza Član 5 109) proizvodna jedinica je pojedinačni generator električne energije koji pripada objektu za proizvodnju električne energije;	Potpuno usklađeno		
72. „vršni sat” znači sat za koji se, na osnovu predviđanja operatora prenosnih sistema i, ako je to primjenjivo, nominovanih operatora tržišta električne energije, očekuje da će bruto potrošnja električne energije ili bruto potrošnja električne energije proizvedene iz izvora koji nisu obnovljivi izvori ili veleprodajna cijena električne energije za dan unaprijed biti najviša, uzimajući u obzir prekozonske razmjene;	Nema odgovarajućih odredaba	Nije usklađeno	Kako su navedene odredbe postale dio pravnog sistema Evropske unije nedavno, donošenjem Regulative (EU) 2024/1747, njihovo transponovanje u crnogorski pravni sistem biće izvršeno donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa.	Q4 2026
73. „smanjenje potrošnje u vršnim periodima” znači sposobnost učesnika na tržištu da smanje potrošnju električne energije iz mreže tokom vršnih sati na zahtjev operatora sistema;				
74. „proizvod za smanjenje potrošnje u vršnim periodima” znači proizvod temeljen na tržištu kojim sudionici na tržištu mogu operatorima sistema osigurati smanjenje potrošnje u vršnim periodima;				
75. „regionalno virtualno čvorište” znači nefizička regija koja obuhvaća više od jedne zone trgovanja za koju je referentna cijena utvrđena na osnovu metodologije;				
76. „dvosmjerni ugovor za kompenzaciju razlike” znači ugovor između operatora postrojenja za proizvodnju električne energije i druge ugovorne strane, obično javnog subjekta, kojim se štiti minimalna naknada i ograničava prekomjerna naknada;				
77. „ugovor o kupovini električne energije” ili „PPA” znači ugovor na osnovu kojeg fizička ili pravna osoba pristaje kupiti električnu energiju od proizvođača električne energije na tržišnoj osnovi;				

78. „namjenski mjerni uređaj” znači uređaj koji je povezan sa sredstvom ili je u njega ugrađen i koji pruža upravljanje potrošnjom ili usluge fleksibilnosti na tržištu električne energije ili operatorima sistema;				
79. „fleksibilnost” znači sposobnost elektroenergetskog sistema da se prilagodi promjenjivosti obrazaca proizvodnje i potrošnje te dostupnosti mreže, u relevantnim tržišnim vremenskim okvirima.				
POGLAVLJE II. OPŠTA PRAVILA ZA TRŽIŠTE ELEKTRIČNE ENERGIJE Član 3. Načela koja se odnose na funkcionisanje tržišta električne energije Države članice, regulatorna tijela, operatori prenosnih sistema, operatori distributivnih sistema, operatori tržišta i delegirani operatori osiguravaju da se na tržištima električne energije djeluje u skladu sa sljedećim načelima: (a) cijene se formiraju na osnovu potražnje i ponude; (b) tržišnim se pravilima potiče slobodno formiranje cijena te se izbjegavaju aktivnosti kojima se sprječava formiranje cijena na osnovu potražnje i ponude; (c) tržišnim se pravilima olakšava razvoj fleksibilnije proizvodnje, održive proizvodnje s niskim nivoom emisije ugljenika i fleksibilnije potražnje; (d) kupcima se omogućuje da se koriste tržišnim mogućnostima i snažnijom tržišnom konkurencijom na maloprodajnim tržištima te su ovlašteni da djeluju kao sudionici na tržištu energije i u energetske tranziciji; (e) tržišno se učestvovanje krajnjih kupaca i malih preduzeća omogućuje agregacijom proizvodnje iz postrojenja s višestrukom proizvodnjom ili iz postrojenja za upravljanje potrošnjom za više kupaca kako bi na tržištu električne energije bile dane zajedničke ponude te kako bi se njima zajednički upravljalo u elektroenergetskom sistemu, u skladu s pravom tržišnog nadmetanja Unije; (f) tržišnim se pravilima omogućuje dekarbonizacija elektroenergetskog sistema, a time i gospodarstva, uključujući, omogućivanjem integracije električne energije	IV. OPŠTA PRAVILA ZA TRŽIŠTE ELEKTRIČNE ENERGIJE Principi u vezi sa funkcionisanjem tržišta električne energije Član 23 Vlada, Ministarstvo, Agencija, operator prenosnog sistema, operator distributivnog sistema, operator tržišta i subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, postupanjem u okviru svojih nadležnosti obezbjeđuju da tržišta električne energije funkcionišu u skladu sa sljedećim principima: 1) cijene se formiraju na osnovu potražnje i ponude; 2) podsticanje slobodnog formiranja cijena i izbjegavanja radnji koje sprečavaju formiranje cijena na osnovu potražnje i ponude; 3) propisi kojima se uređuje tržište električne energije i rad elektroenergetskog sistema podržavaju razvoj fleksibilnije proizvodnje, održivu proizvodnju sa niskim sadržajem ugljenika i fleksibilniju potražnju; 4) kupcima se omogućava da iskoriste tržišne mogućnosti i povećanu konkurenciju na maloprodajnim tržištima i ovlašćuju se da djeluju kao tržišni učesnici na elektroenergetskom tržištu i energetske tranziciji; 5) učešće na tržištu krajnjih kupaca i malih pravnih lica se omogućava agregacijom proizvodnje iz više objekata za proizvodnju električne energije ili potrošnje u više objekata za upravljanje potrošnjom radi dostavljanja zajedničkih ponuda na tržištu električne energije i zajedničkog upravljanja u elektroenergetskom sistemu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije;	Potpuno usklađeno		

iz obnovljivih izvora i pružanjem podsticaja za energetske učinkovitost; (g) tržišnim pravilima postižu se primjereni podsticaji za ulaganja u proizvodnju, naročito dugoročna ulaganja za dekarbonizirani i održivi elektroenergetski sistem, skladištenje energije, energetske učinkovitost i upravljanje potrošnjom za zadovoljavanje potreba tržišta, te se olakšava poštena tržišna konkurencija, čime se osigurava sigurnost snabdijevanja; (h) postepeno se uklanjaju prepreke prekograničnim protocima električne energije između zona trgovanja ili država članica, i prekograničnim transakcijama na tržištima električne energije te povezanim tržištima usluga; (i) tržišnim se pravilima omogućuje regionalna saradnja ako je ona djelotvorna; (j) sigurnom i održivom proizvodnjom, skladištenjem energije i upravljanjem potrošnjom ravnopravno se učestvuju na tržištu na osnovu zahtjeva predviđenih pravom Unije; (k) svi su proizvođači direktno ili indirektno odgovorni za prodaju energije koju proizvode; (l) tržišnim se pravilima omogućuje razvoj demonstracionih projekata u izvore energije, tehnologije ili sisteme koji su održivi, sigurni i imaju niske emisije ugljenika, čija je realizacija i upotreba u korist društva; (m) tržišnim se pravilima omogućuje učinkovito dispečiranje proizvodnih sredstava, skladištenje energije i upravljanje potrošnjom; (n) tržišnim se pravilima omogućuje ulaz i izlaz preduzeća za proizvodnju električne energije, skladištenje energije i snabdijevanje električnom energijom na osnovu ocjene ekonomske i finansijske održivosti njihova rada koju sprovode ta preduzeća; (o) kako bi se sudionicima na tržištu omogućila zaštita od rizika u pogledu nestabilnosti cijena na tržišnoj osnovi te ublažila nesigurnost povezana s budućim povratom ulaganja, u razmjenama se može transparentno trgovati dugoročnim proizvodima za zaštitu od rizika, a o	6) propisi kojima se uređuje tržište električne energije i rad elektroenergetskog sistema omogućavaju dekarbonizaciju elektroenergetskog sistema, a time i privrede, uključujući omogućavanje integracije električne energije iz obnovljivih izvora i pružanje podsticaja za energetske efikasnost; 7) propisi kojima se uređuje tržište električne energije i rad elektroenergetskog sistema obezbjeđuju odgovarajuće podsticaje za investicije za proizvodnju električne energije, posebno za dugoročna ulaganja u dekarbonizovani i održivi elektroenergetski sistem, skladištenje energije, energetske efikasnost i upravljanje potrošnjom, kako bi se zadovoljile potrebe tržišta, i omogućavaju fer konkurenciju radi obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja električnom energijom; 8) postepeno se uklanjaju barijere za prekogranične tokove električne energije između zona trgovanja ugovornih strana i država članica i za prekogranične transakcije na tržištima električne energije i povezanim tržištima usluga; 9) propisi kojima se uređuje tržište električne energije i rad elektroenergetskog sistema obezbjeđuju regionalnu saradnju; 10) bezbjedna i održiva proizvodnja, skladištenje električne energije i upravljanje potrošnjom ravnopravno učestvuju na tržištu; 11) svi proizvođači su direktno ili indirektno odgovorni za prodaju električne energije koju proizvode; 12) propisi kojima se uređuje tržište električne energije i rad elektroenergetskog sistema omogućavaju razvoj demonstracionih projekata iz oblasti održivih, sigurnih i niskougljeničnih izvora energije, tehnologija ili sistema u korist društva; 13) propisi kojima se uređuje tržište električne energije i rad elektroenergetskog sistema omogućavaju efikasno dispečiranje proizvodnih kapaciteta, skladištenje električne energije i upravljanje potrošnjom;			

dugoročnim ugovorima o snabdijevanju električnom energijom može se pregovarati van berze, pod uslovom da se poštuje pravo tržišnog nadmetanja Unije; (p) tržišnim se pravilima olakšava trgovina proizvodima diljem Unije a u okviru regulatornih izmjena u obzir se uzimaju kratkoročni i dugoročni učinci na terminska tržišta i proizvode; (q) sudionici na tržištu imaju pravo dobiti pristup prenosnim mrežama i distributivnim mrežama pod objektivnim, transparentnim i nediskriminirajućim uslovima.	14) propisi kojima se uređuje tržište električne energije i rad elektroenergetskog sistema omogućavaju ulazak i izlazak subjekata za proizvodnju električne energije, skladištenje energije i snabdijevanje električnom energijom na osnovu procjene tih subjekata o ekonomskoj i finansijskoj održivosti njihovog poslovanja; 15) kako bi se učesnicima na tržištu omogućilo da budu zaštićeni od rizika nestabilnosti cijena na tržišnoj osnovi i ublažila neizvjesnost u pogledu budućeg povrata na investiciju, dugoročnim proizvodima za zaštitu od rizika (hedžing) se može trgovati na berzama na transparentan način, a o dugoročnim ugovorima o snabdijevanju električnom energijom se može pregovarati vanberzanski, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije; 16) propisi kojima se uređuje tržište električne energije i rad elektroenergetskog sistema olakšavaju trgovinu proizvodima u okviru Zajednice i Evropske unije, a regulatorne promjene uzimaju u obzir efekte, kako na kratkoročna, tako i na dugoročna tržišta i proizvode; 17) učesnici na tržištu imaju pravo da dobiju pristup prenosnim i distributivnim sistemima električne energije pod objektivnim, transparentnim i nediskriminatornim uslovima.			
Član 4. Pravedna tranzicija Komisija podstiče države članice koje uspostavljaju nacionalne strategije za postupno smanjenje postojećih proizvodnih i rudarskih kapaciteta na ugljen i druga kruta fosilna goriva svim raspoloživim sredstvima kako bi se omogućila pravedna tranzicija u regijama pogođenim strukturnim promjenama. Komisija pomaže državama članicama u rješavanju posljedica koje prijelaz na čistu energiju ima na društvo i gospodarstvo. Komisija blisko sarađuje s dionicima u regijama s velikom potrošnjom ugljena i velikim emisijama ugljenika, olakšava pristup raspoloživim fondovima i programima i njihovo korištenje te potiče razmjene dobrih praksi, što uključuje	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

rasprave o industrijskim planovima i potrebnim prekvalifikacijama.				
Član 5. Odgovornost za odstupanja 1. Svi sudionici na tržištu odgovorni su za odstupanja koja uzrokuju u sistemu („odgovornost za odstupanja”). U tu svrhu sudionici na tržištu ili su subjekti odgovorni za odstupanja ili svoju odgovornost ugovorno prenose na subjekt po vlastitom izboru odgovoran za odstupanje. Svaki subjekt odgovoran za odstupanje finansijski je odgovoran za svoja odstupanja i nastoji održavati ravnotežu ili pomagati da elektroenergetski sistem bude uravnotežen.	Balansna odgovornost Član 24 (1) Učesnici na tržištu električne energije odgovorni su za količinska odstupanja koja uzrokuju u sistemu. (2) Učesnici na tržištu, kao balansno odgovorni subjekti (u daljem tekstu: BOS) mogu ugovorom da prenesu svoju odgovornost na drugi BOS. (3) Svaki BOS je finansijski odgovoran za svoja količinska odstupanja i nastoji da bude izbalansiran ili pomaže da se elektroenergetski sistem izbalansira.	Potpuno usklađeno		
2. Države članice mogu odobriti odstupanja od odgovornosti za odstupanja samo za: (a) demonstracione projekte za inovativne tehnologije, podložno odobrenju regulatornog tijela, pod uslovom da su ta odstupanja ograničena na vrijeme i opseg za koje su potrebna kako bi se ispunile demonstracione svrhe; (b) postrojenja za proizvodnju energije koja se služe obnovljivim izvorima energije s instaliranim kapacitetom električne energije manjim od 400 kW; (c) postrojenja koja dobijaju podršku koju je Komisija odobrila u skladu s pravilima Unije o državnoj pomoći na osnovu člana 107., 108. i 109. UFEU-a i koja su stavljena u pogon prije 4. jula 2019. Države članice, ne dovodeći u pitanje člane 107. i 108. UFEU-a, mogu pružiti podsticaje sudionicima na tržištu koji su potpuno ili djelomično izuzeti od odgovornosti za odstupanja da prihvate punu odgovornost za odstupanja.	Balansna odgovornost Član 24 (4) Izuzeća od balansne odgovornosti mogu se obezbijediti u skladu sa zakonom kojim se uređuje korišćenje energije iz obnovljivih izvora. (5) Demonstracioni projekti iz ovog zakona, izuzimaju se od balansne odgovornosti na način kako je to za demonstracione projekte iz oblasti obnovljivih izvora, propisano zakonom kojim se uređuje korišćenje energije iz obnovljivih izvora.	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Članom 7 tač. 10, 47, 20, 66 Zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora („Službeni list Crne Gore“, broj 82/24)	

3. Ako država članica odobri odstupanje u skladu s članom 5. stavom 2., osigurava da neki drugi učesnik na tržištu ispuni finansijsku odgovornost za odstupanja.	Balansna odgovornost Član 24 (6) Troškovi debalansa iz st. 4 i 5 ovog člana pokrivaju se iz sredstava za podršku korišćenju energije iz obnovljivih izvora u skladu sa zakonom kojim se uređuje korišćenje energije iz obnovljivih izvora.	Potpuno usklađeno		
4. Za postrojenja za proizvodnju energije stavljena u pogon od 1. januara 2026. stav 2. tačka (b) primjenjuje se samo na proizvodna postrojenja koja se služe obnovljivim izvorima energije s instaliranim kapacitetom električne energije manjim od 200 kW.	Metode obračuna preuzete i isporučene električne energije od strane kupca-proizvođača Član 66 (4) Snabdjevač preuzima balansnu odgovornost za mjerno mjesto kupca-proizvođača. (5) Kupac-proizvođač čija instalisana snaga elektrane prelazi 300 kW dužan je da snabdjevaču, operatoru distributivnog odnosno zatvorenog distributivnog sistema prijavi dnevni raspored predate energije i snosi troškove debalansa. (6) Troškove debalansa utvrđuje operator tržišta električne energije prema jediničnim cijenama debalansa za sve sate u obračunskom periodu.	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Članom 7 tačka 10 Zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora („Službeni list Crne Gore“, broj 82/24)	
Član 6. Balansna tržišta električne energije 1. Tržišta električne energije balansiraju, uključujući pretkvalifikacione postupke, organizuju se tako da: (a) osiguravaju djelotvornu nediskriminaciju među sudionicima na tržištu, uzimajući u obzir različite tehničke potrebe elektroenergetskog sistema i različite tehničke sposobnosti izvora proizvodnje, skladištenja energije i upravljanja potrošnjom; (b) osiguravaju transparentnu i tehnološki neutralnu definiciju usluga i njihovu nabavku na transparentan, tržišno utemeljen način; (c) osiguravaju nediskriminirajući pristup svim sudionicima na tržištu, pojedinačno ili zajednički, između ostalog u odnosu na električnu energiju proizvedenu iz raznih obnovljivih izvora energije, upravljanje potrošnjom i skladištenje energije;	Balansno tržište Član 25 (1) Balansna tržišta električne energije organizovana su na način da: 1) obezbjeđuju efektivnu nediskriminaciju između učesnika na tržištu uzimajući u obzir različite tehničke potrebe elektroenergetskog sistema i različite tehničke mogućnosti izvora proizvodnje, skladištenja energije i upravljanja potrošnjom; 2) obezbjeđuju da su usluge uređene na transparentan i tehnološki neutralan način i da se nabavljaju na transparentan, tržišno zasnovan način; 3) obezbjeđuju nediskriminatoran pristup svim učesnicima na tržištu, pojedinačno ili putem agregacije, uključujući električnu energiju proizvedenu iz varijabilnih obnovljivih izvora energije, upravljanje potrošnjom i skladištenje energije;	Potpuno usklađeno		

(d) poštuju potrebu za prihvaćanjem povećanja udjela promjenjive proizvodnje, povećani nivo upravljanja potrošnjom i pojavu novih tehnologija.	4) uvažavaju potrebu da se primi sve veći udio varijabilne proizvodnje, povećano upravljanje potrošnjom i pojavu novih tehnologija.			
2. Cijena energije balansiranja ne određuje se unaprijed u ugovoru za rezervisani kapacitet za balansiranje sistema.	Balansno tržište Član 25 (2) Cijena balansne energije se ne utvrđuje unaprijed u ugovorima za balansni kapacitet.	Potpuno usklađeno		
Postupci nabavke transparentni su u skladu s članom 40. stavom 4. Direktive (EU) 2019/944, uz istodobno poštovanje povjerljivosti poslovno osjetljivih informacija.	Balansno tržište Član 25 (3) Postupci nabavke balansne energije su transparentni u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, uz zaštitu povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija.	Potpuno usklađeno		
3. Tržišta balansiranja osiguravaju pogonsku sigurnost te istodobno omogućuju najveću moguću upotrebu i učinkovitu dodjelu prekozonkog kapaciteta po vremenskim okvirima u skladu s članom 17.	Balansno tržište Član 25 (4) Balansna tržišta obezbjeđuju operativnu sigurnost istovremeno omogućavajući maksimalno korišćenje i efikasnu dodjelu prekozonkog kapaciteta po vremenskim okvirima u skladu sa članom 35 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
4. Obračun energije balansiranja za standardne proizvode za balansiranje i posebne proizvode za balansiranje temelji se na načelu granične cijene (plaćanju postignute cijene) osim ako sva regulatorna tijela odobravaju alternativnu metodu određivanja cijena na osnovu zajedničkog predloga svih operatora prenosnih sistema utemeljenog na analizi kojom je dokazano da je ta alternativna metoda određivanja cijena učinkovitija. Sudionicima na tržištu dopušteno je podnositi ponude što je bliže moguće stvarnom vremenu, a rok za ponude energije balansiranja ne smije prethoditi vremenu zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta.	Balansno tržište Član 25 (5) Poravnanje balansne energije za standardne balansne proizvode i specifične proizvode za balansiranje zasniva se na marginalnim cijenama (plaćanje po obračunu), osim ako Agencija u saradnji sa drugim regulatornim organima ne odobri alternativni metod određivanja cijena u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima. (6) Učesnicima na tržištu omogućava se da dostavljaju ponude što je moguće bliže realnom vremenu, a vrijeme za dostavljanje ponuda balansne energije neće biti prije vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta.	Potpuno usklađeno		
Operatori prenosnih sistema koji primjenjuje središnji dispečerski model mogu utvrditi dodatna pravila u skladu sa smjernicom za električnu energiju balansiranja donesenom na osnovu člana 6. stava 11. Regulative (EZ) 714/2009.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Centralni dispečerski model se ne primjenjuje u Crnoj Gori.	

5. Za odstupanja se obračunava cijena koja odražava vrijednost energije u stvarnom vremenu.	Balansno tržište Član 25 (7) Količinska odstupanja se obračunavaju po cijeni koja odražava vrijednost energije angažovane za balansiranje u realnom vremenu.	Potpuno usklađeno		
6. Područje definisanja cijene odstupanja jednako je zoni trgovanja, osim u slučaju središnjeg dispečerskog modela kada područje cijene odstupanja može biti dijelom zone trgovanja.	Balansno tržište Član 25 (8) Svaka oblast definisanja cijene količinskog odstupanja pripada jednoj zoni trgovanja.	Potpuno usklađeno	Dio odredbe koji se odnosi na centralni dispečerski model nije transponovan, jer se navedeni model ne primjenjuje u Crnoj Gori.	
7. Dimenzioniranje kapaciteta rezerve sprovode operatori prenosnih sistema te se ono olakšava na regionalnom nivou.	Balansno tržište Član 25 (9) Dimenzionisanje rezervnog kapaciteta vrše operatori prenosnih sistema i optimizuje se na regionalnom nivou.	Potpuno usklađeno		
8. Nabavku rezervisanog kapaciteta za balansiranje sistema sprovode operatori prenosnih sistema te se nju može olakšavati na regionalnom nivou, a rezervacija prekograničnog kapaciteta se u tu svrhu može ograničiti. Nabavka rezervisanog kapaciteta za balansiranje sistema tržišno je utemeljena i organizovana tako da se njome učesnici na tržištu u pretkvalifikacionom postupku ne diskriminiraju u skladu s članom 40. stavom 4. Direktive (EU) 2019/944, bilo da sudionici na tržištu učestvuju pojedinačno ili zajednički.	Balansno tržište Član 25 (10) Nabavku balansnog kapaciteta vrši operator prenosnog sistema i može je optimizovati na regionalnom nivou. (11) Rezervacija prekograničnog kapaciteta radi omogućavanja optimizacije iz stava 10 ovog člana može se ograničiti. (12) Nabavka balansnog kapaciteta mora biti tržišno zasnovana i organizovana tako da bude nediskriminatorna između učesnika na tržištu u pretkvalifikacionom postupku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, bez obzira da li učesnici na tržištu učestvuju pojedinačno ili putem agregacije.	Potpuno usklađeno		

Nabavka rezervisanog kapaciteta za balansiranje temelji se na primarnom tržištu osim ako i u mjeri u kojoj regulatorno tijelo omogućiti odstupanje kako bi dozvolilo korištenje drugih oblika tržišno utemeljene nabavke zbog nedostatka tržišnog nadmetanja na tržištu usluga balansiranja.	Balansno tržište Član 25 (13) Nabavka balansnog kapaciteta obavlja se putem organizovanih aukcija, osim ako i u mjeri u kojoj je Agencija, na obrazloženi zahtjev operatora prenosnog sistema odobrila derogacije radi korišćenja drugih oblika tržišnih nabavki usljed nedostatka konkurencije na balansnom tržištu.	Potpuno usklađeno		
Odstupanja od obaveze temeljenja nabavke rezervisanog kapaciteta na primjeni primarnih tržišta preispituju se svake tri godine.	Balansno tržište Član 25 (14) Agencija preispituje odstupanje od obaveze nabavke balansnog kapaciteta putem organizovanih aukcija svake tri godine.	Potpuno usklađeno		
9. Nabavka rezervisanog kapaciteta za balansiranje sistema regulacijom prema gore i prema dolje sprovodi se odvojeno, osim ako regulatorno tijelo odobri odstupanje od tog načela na temelju toga da bi se time ostvarila veća privredna učinkovitost, što je dokazano evaluacijom koju je proveo operator prenosnog sistema.	Balansno tržište Član 25 (15) Nabavka balansnog kapaciteta naviše i balansnog kapaciteta naniže vrši se odvojeno, osim ako Agencija, na obrazloženi zahtjev operatora prenosnog sistema, odobri izuzeće od ovog principa, da bi se ostvarila veća efikasnost. (16) Ekonomska efikasnost dokazuje se procjenom koju vrši operator prenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
Ugovori za rezervisani kapacitet za balansiranje sistema ne sklapaju se više od jednog dana prije osiguravanja rezervisanog kapaciteta za balansiranje sistema, a ugovorni period ne smije biti duže od jednog dana, osim ako i u mjeri u kojoj je regulatorno tijelo odobrilo ranije sklapanje ugovora ili duži period sklapanja ugovora kako bi se zajamčila sigurnost snabdijevanja ili poboljšala privredna učinkovitost.	Balansno tržište Član 25 (17) Ugovori o balansnom kapacitetu ne mogu se zaključivati duže od jednog dana prije pružanja balansnog kapaciteta, a ugovorni rok ne može biti duži od jednog dana, osim ako i u mjeri u kojoj je Agencija, na osnovu obrazloženog zahtjeva operatora prenosnog sistema, odobrila ranije ugovaranje ili duže ugovorne rokove radi obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja ili poboljšanja ekonomske efikasnosti.	Potpuno usklađeno		
Ako je odobreno odstupanje, za najmanje 40 % standardnih proizvoda za balansiranje i najmanje 30 % svih proizvoda koji se upotrebljavaju za rezervisani kapacitet za balansiranje sistema, ugovori za rezervisani kapacitet za	Balansno tržište Član 25 (18) Kada je odobrena derogacija iz stava 17 ovog člana, ugovori o balansnom kapacitetu za najmanje 40%			

balansiranje sistema sklapaju se najmanje jedan dan prije osiguravanja rezervisanog kapaciteta za balansiranje sistema, a ugovorni period iznosi najviše jedan dan.	standardnih balansnih proizvoda i najmanje 30% svih proizvoda koji se koriste za balansni kapacitet, zaključuju se najduže jedan dan prije pružanja balansnog kapaciteta, a ugovorni rok ne može biti duži od jednog dana.	Potpuno usklađeno		
Sklapanje ugovora za preostali dio rezervisanog kapaciteta za balansiranje sistema sprovodi se za najviše jedan mjesec prije pružanja rezervisanog kapaciteta za balansiranje sistema i iznosi najviše jedan mjesec.	Balansno tržište Član 25 (19) Kada je odobreno odstupanje iz stava 17 ovog člana, ugovaranje preostalog dijela balansnog kapaciteta vrši se najduže mjesec dana prije obezbjeđivanja balansnog kapaciteta i ima ugovoreni rok od najviše mjesec dana.	Potpuno usklađeno		
10. Na zahtjev operatora prenosnog sistema regulatorno tijelo može odlučiti produžiti ugovorni period preostalog dijela rezervisanog kapaciteta za balansiranje sistema iz stava 9. na najviše dvanaest mjeseci pod uslovom da je takva odluka vremenski ograničena i da će pozitivni učinci u smislu snižavanja troškova za krajnje kupce premašiti negativne učinke na tržište.	Balansno tržište Član 25 (20) Na zahtjev operatora prenosnog sistema, Agencija može odlučiti da produži ugovorni period preostalog dijela balansnog kapaciteta iz stava 19 ovog člana na period od najviše 12 mjeseci, ako je takva odluka vremenski ograničena, a pozitivni efekti u smislu smanjenja troškova za krajnje kupce prevazilaze negativne uticaje na tržište.	Potpuno usklađeno		
Taj zahtjev sadržava: (a) određeni vremenski period tokom kojeg bi se izuzeće primjenjivalo; (b) određeni opseg rezervisanog kapaciteta za balansiranje na koji bi se izuzeće primjenjivalo; (c) analizu učinka izuzeća na učestvovanje resursa za balansiranje; i (d) obrazloženje izuzeća u kojem se dokazuje da bi to izuzeće rezultiralo nižim troškovima za krajnje kupce.	Balansno tržište Član 25 (21) Zahtjev operatora prenosnog sistema iz stava 20 ovog člana sadrži: 1) period tokom kojeg bi se izuzeće primjenjivalo; 2) obim balansnog kapaciteta na koji bi se izuzeće odnosilo; 3) analizu uticaja izuzeća na učešće balansnih resursa; i 4) obrazloženje za izuzeće koje pokazuje da bi takvo izuzeće dovelo do nižih troškova za krajnje kupce.	Potpuno usklađeno		
11. Nezavisno od stava 10., počevši od 1. januara 2026. ugovorni periodi ne smiju biti duži od šest mjeseci.	Član 313 (1) Ugovorni periodi iz člana 25 stav 20 ovog zakona može biti do šest mjeseci od 1. januara 2026. godine.	Potpuno usklađeno		

12. Regulatorna tijela do 1. januara 2028. Komisiji i ACER-u podnose izvještaj o udjelu ukupnog kapaciteta obuhvaćenog ugovorima s trajanjem ili periodom nabavke dužim od jednog dana.	Član 313 (2) Agencija izvještava Sekretarijat i Regulatorni odbor o udjelu ukupnog kapaciteta obuhvaćenog ugovorima sa trajanjem ili periodom nabavke dužim od jednog dana do 1. januara 2028. godine.	Potpuno usklađeno		
13. Operatori prenosnih sistema ili njihovi delegirani operatori objavljuju, što je bliže moguće stvarnom vremenu, ali uz odgađanje od najviše 30 minuta nakon isporuke, informacije o trenutnoj ravnoteži sistema na svojim područjima planiranja razmjene, procijenjenim cijenama odstupanja i procijenjenim cijenama energije balansiranja.	Balansno tržište Član 25 (22) Operator prenosnog sistema i subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije objavljuju, ali sa zakašnjenjem nakon isporuke od ne više od 30 minuta, informacije o trenutnoj izbalansiranosti sistema na području planiranja, procijenjenim cijenama količinskog odstupanja i procjenama cijena poravnanja.	Potpuno usklađeno		
14. Kada standardni proizvodi za balansiranje nisu dovoljni za jamčenje operativne sigurnosti ili neki resursi za balansiranje ne mogu učestvovati na tržištu balansiranja putem standardnih proizvoda za balansiranje, operatori prenosnih sistema mogu predložiti, a regulatorna tijela mogu odobriti odstupanja od st. 2. i 4. za posebne proizvode za balansiranje koji se aktiviraju lokalno bez razmjene s drugim operatorima prenosnih sistema.	Balansno tržište Član 25 (23) Kada standardni proizvodi za balansiranje nijesu dovoljni da obezbijede operativnu sigurnost ili kada neki balansni resursi ne mogu da učestvuju na balansnom tržištu preko standardnih proizvoda za balansiranje, Agencija na predlog operatora prenosnog sistema može da odobri derogacije od primjene st. 2 i 5 ovog člana za specifične proizvode za balansiranje koji se aktiviraju u zemlji, bez razmjene tih proizvoda sa drugim operatorima prenosnih sistema.	Potpuno usklađeno		
Prijedlozi odstupanja uključuju opis mjera predloženih kako bi se upotreba posebnih proizvoda svela na najmanju moguću mjeru podložno njihovoj privrednoj učinkovitosti, dokaz da posebni proizvodi ne uzrokuju znatne neučinkovitosti i poremećaje na tržištu balansiranja unutar ili izvan područja planiranja razmjene, kao i, prema potrebi, pravila i informacije za postupak konverzije ponuda energije balansiranja iz posebnih proizvoda za balansiranje u ponude energije balansiranja iz standardnih proizvoda za balansiranje.	Balansno tržište Član 25 (24) Predlozi za derogacije uključuju opis predloženih mjera kako bi se upotreba specifičnih proizvoda za balansiranje svela na minimum, u zavisnosti od njihove ekonomske efikasnosti, dokaz da specifični proizvodi za balansiranje ne uzrokuju značajnu neefikasnost i poremećaje na balansnom tržištu, bilo unutar ili izvan područja planiranja, a ako je primjenljivo, predlozi za derogacije sadrže i pravila i informacije za postupak pretvaranja ponuda za balansnu energiju iz specifičnih proizvoda za balansiranje u ponude za balansnu energiju iz standardnih proizvoda za balansiranje.	Potpuno usklađeno		

Član 7. Tržište dan unaprijed i unutarдневно tržište 1. Operatori prenosnih sistema i nominovani operatori tržišta električne energije zajednički organizuju upravljanje integrisanim tržištem dan unaprijed i unutar dnevnim tržištem u skladu s Regulativom (EU) 2015/1222.	Dan-unaprijed i unutarдневно tržišta električne energije Član 26 (1) Operator prenosnog sistema i nominovani operator tržišta električne energije (NEMO) (u daljem tekstu: NEMO) zajedno sa operatorima prenosnih sistema i nominovanim operatorima tržišta električne energije država članica i ugovornih strana organizuju upravljanje integrisanim dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima u skladu sa zakonom, međunarodno potvrđenim ugovorima i čl. 70 do 147 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Operatori prenosnih sistema i nominovani operatori tržišta električne energije sarađuju na nivou Unije ili, ako je to primjerenije, na regionalnom nivou kako bi što više povećali učinkovitost i djelotvornost trgovanja električnom energijom Unije dan unaprijed i unutar jednog dana. Obavezom saradnje ne dovodi se u pitanje primjena prava tržišnog nadmetanja Unije.	Dan-unaprijed i unutarдневно tržišta električne energije Član 26 (2) Operator prenosnog sistema i NEMO sarađuju sa operatorima prenosnih sistema i nominovnim operatorima tržišta električne energije na evropskom nivou ili, gdje je prikladnije, na regionalnom nivou kako bi maksimalno povećali efikasnost i efektivnost dan-unaprijed i unutar dnevnog trgovanja električnom energijom na evropskom nivou, ne dovodeći u pitanje primjenu zakona kojim se uređuje zaštita konkurencije.	Potpuno usklađeno		
Operatori prenosnih sistema i nominovani operatori tržišta električne energije u pogledu svojih funkcija koje su povezane s trgovanjem električnom energijom podliježu regulatornom nadzoru regulatornih tijela na osnovu člana 59. Direktive (EU) 2019/944 i ACER-a na osnovu čl. 4. i 8. Regulative (EU) 2019/942 te podliježu obavezama u pogledu transparentnosti i učinkovitom nadzoru protiv manipulacije tržištem kako je utvrđeno u relevantnim odredbama Regulative (EU) br. 1227/2011.	Dan-unaprijed i unutarдневно tržišta električne energije Član 26 (3) Operator prenosnog sistema i NEMO u poslovima trgovine električnom energijom podliježu regulatornom nadzoru Agencije i Regulatornog odbora.	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Članom Zakona o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa („Službeni list C G“, broj 1/22).	
2. Tržište dan unaprijed i unutarдневно tržište: (a) organizuju se tako da se na njima ne diskriminira; (b) čim više povećavaju sposobnost svih učesnika na tržištu da kontroliraju svoja odstupanja;	Dan-unaprijed i unutarдневно tržišta električne energije Član 26 (4) Dan-unaprijed i unutarдневно tržišta električne energije:			

(c) čim više povećavaju prilike za sve učesnike na tržištu da učestvuju u prekozonskoj trgovini i trgovini unutar zona na nediskriminirajući način te što je bliže moguće stvarnom vremenu u svim zonama trgovanja;	1) moraju biti organizovana na način da budu nediskriminatorna; 2) maksimizuju sposobnost svih učesnika na tržištu da upravljaju količinskim odstupanjima; 3) maksimizuju mogućnosti za sve učesnike na tržištu da učestvuju u prekozonskoj trgovini i trgovini unutar zone trgovanja na nediskriminatoran način u što je moguće bliže realnom vremenu u svim zonama trgovanja;	Potpuno usklađeno		
(d) osiguravaju cijene koje odražavaju tržišne osnove, uključujući vrijednost energije u stvarnom vremenu, na koje se sudionici na tržištu mogu osloniti pri dogovaranju o dugoročnijim proizvodima za zaštitu od rizika;	Dan-unaprijed i unutarodnevna tržišta električne energije Član 26 (4) Dan-unaprijed i unutarodnevna tržišta električne energije: 4) obezbjeđuju cijene koje odražavaju tržišne osnove, uključujući vrijednost energije u realnom vremenu, na koje učesnici na tržištu mogu da se oslone kada se dogovaraju o dugoročnijim proizvodima za zaštitu od rizika;	Potpuno usklađeno		
(e) osiguravaju pogonsku sigurnost te istodobno omogućuju čim veću upotrebu prenosnog kapaciteta;	Dan-unaprijed i unutarodnevna tržišta električne energije Član 26 (4) Dan-unaprijed i unutarodnevna tržišta električne energije: 5) obezbjeđuju operativnu sigurnost uz omogućavanje maksimalnog korišćenja prenosnog kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
(f) transparentni su i, ako je to primjenjivo, pružaju informacije po proizvodnim jedinicama, istodobno štiteći povjerljivost poslovno osjetljivih informacija i osiguravajući da se trgovanje odvija na anoniman način;	Dan-unaprijed i unutarodnevna tržišta električne energije Član 26			

	(4) Dan-unaprijed i unutardnevna tržišta električne energije: 6) moraju biti transparentna, i ako je to primjenjivo pružaju informacije o proizvodnim jedinicama, istovremeno štiteći povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija i obezbjeđujući da se trgovina odvija na anoniman način;	Potpuno usklađeno		
(g) na njima se trgovine unutar zone trgovanja ne razlikuju od trgovina koje prelaze granice zona trgovanja; i	Dan-unaprijed i unutardnevna tržišta električne energije Član 26 (4) Dan-unaprijed i unutardnevna tržišta električne energije: 7) ne prave razliku između trgovine u okviru zone trgovanja i između zona trgovanja; i	Potpuno usklađeno		
(h) organizuju se na način kako bi se zajamčilo da svi sudionici na tržištu mogu tržištu pristupiti pojedinačno ili zajednički.	Dan-unaprijed i unutardnevna tržišta električne energije Član 26 (4) Dan-unaprijed i unutardnevna tržišta električne energije: 8) moraju biti organizovana na način da se obezbijedi da svi učesnici na tržištu mogu da pristupe tržištu pojedinačno ili putem agregacije.	Potpuno usklađeno		
<i>Član 8.</i> Trgovina na tržištu dan unaprijed i na unutardnevnom tržištu 1. Nominovani operatori tržišta električne energije omogućuju sudionicima na tržištu da trguju energijom što je bliže moguće stvarnom vremenu, a najmanje do vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta. Od 1. januara 2026. vrijeme zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta nije ranije od 30 minuta prije stvarnog vremena.	Trgovina na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima Član 27 (1) NEMO omogućava učesnicima na tržištu da trguju energijom što je moguće bliže realnom vremenu i najmanje do vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta.	Potpuno usklađeno	U skladu sa članom 78 stav 1 tačka 11 ovog zakona, crnogorski NEMO će direktno primjenjivati vrijeme zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta normiranog panevropskim TCM-om.	

2. Nominovani operatori tržišta električne energije sudionicima na tržištu pružaju priliku da trguju energijom u vremenskim intervalima koji su kratki barem kao period obračuna odstupanja i na tržištu dan unaprijed i na unutardnevnom tržištu.	Trgovina na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima Član 27 (2) Na dan-unaprijed i unutardnevnom tržištu, NEMO pruža mogućnost učesnicima na tržištu da trguju energijom u vremenskim intervalima koji su jednaki ili kraći od perioda poravnanja odstupanja.	Potpuno usklađeno		
3. Nominovani operatori tržišta električne energije osiguravaju proizvode za trgovanje na tržištu dan unaprijed i unutardnevnom tržištu koji su dovoljno mali, s najmanjim veličinama ponude od 100 kW ili manje, kako bi omogućili djelotvorno učestvovanje upravljanja potrošnjom, skladištenja energije i manjih obnovljivih izvora, među ostalim i direktno učestvovanje kupaca, kao i putem agregacije.	Trgovina na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima Član 27 (3) NEMO obezbjeđuje proizvode za trgovanje na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima, sa minimalnim ponudama od 100 kW ili manje do nivoa neophodnog da bi se omogućilo efektivno učešće upravljanja potrošnjom, skladištenja energije i malih obnovljivih izvora energije, uključujući direktno učešće kupaca.	Potpuno usklađeno		
4. Do 1. januara 2021. period obračuna odstupanja je 15 minuta na svim područjima planiranja razmjene osim ako su regulatorna tijela odobrila odstupanje ili izuzeće. Odstupanja se mogu odobriti samo do 31. decembra 2024.	Trgovina na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima Član 27 (4) Period poravnanja odstupanja traje 15 minuta.	Potpuno usklađeno		
Od 1. januara 2025. period obračuna odstupanja ne smije biti duže od 30 minuta kada su pojedino izuzeće odobrila sva regulatorna tijela nekog sinkronog područja.	Rok za primjenu perioda poravnanja odstupanja Član 309 Ako Agencija odobri izuzeće od primjene člana 27 stava 4 ovog zakona i pod uslovom da su takvo izuzeće odobrili svi regulatorni organi u okviru sinhronne oblasti, period poravnanja odstupanja može biti duži od 15 minuta, ali ne duži od 30 minuta, od 1. januara 2027. godine.	Potpuno usklađeno		
Član 9. Dugoročna tržišta	Dugoročna tržišta Član 28 (1) Operator prenosnog sistema izdaje dugoročna prava prenosa ili preduzima ekvivalentne mjere koje			

1. U skladu s Regulativom (EU) 2016/1719 operatori prenosnih sistema izdaju dugoročna prava prenosa ili preduzimaju jednakovrijedne mjere kako bi omogućili sudionicima na tržištu, među ostalim vlasnicima postrojenja za proizvodnju energije koja se služe energijom iz obnovljivih izvora, da se zaštite od cjenovnih rizika, osim ako se procjenom dugoročnog tržišta koju su na granicama zona trgovanja provela nadležna regulatorna tijela pokaže da postoji dovoljno prilika za zaštitu od rizika u dotičnim zonama trgovanja.	omogućavaju učesnicima na tržištu, uključujući vlasnike objekata za proizvodnju električne energije koji koriste obnovljive izvore energije, zaštitu od rizika cijena preko granica zona trgovanja, osim ako procjena dugoročnog tržišta na granicama zona trgovanja koju je izvršila Agencija u saradnji sa nacionalnim regulatornim organima tih zona, pokaže da je u predmetnim zonama trgovanja obezbijeđen adekvatan nivo zaštite od rizika.	Potpuno usklađeno		
2. Dugoročna prava prenosa dodjeljuju se redovito, transparentno, utemeljeno na tržištu i bez diskriminacije na jedinstvenoj platformi za dodjelu.	Dugoročna tržišta Član 28 (4) Dugoročna prava prenosa dodjeljuju se na transparentan, tržišno orijentisan i nediskriminatoran način preko plaforme za dodjelu kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
3. Uz uslov da se poštuju pravo tržišnog nadmetanja Unije, operatori tržišta mogu razvijati proizvode za zaštitu od rizika, uključujući dugoročne proizvode za zaštitu od rizika, kako bi sudionicima na tržištu, među ostalim vlasnicima postrojenja za proizvodnju energije koja se služe obnovljivim izvorima energije, pružili primjerene mogućnosti da se zaštite od finansijskog rizika fluktuacije cijena.	Dugoročna tržišta Član 28 (2) Operator tržišta može da razvija buduće proizvode za zaštitu od rizika, uključujući dugoročne buduće proizvode za zaštitu od rizika, kako bi učesnicima na tržištu, uključujući vlasnike objekata za proizvodnju električne energije koji koriste obnovljive izvore, obezbijedio odgovarajuće mogućnosti za zaštitu od finansijskih rizika od fluktuacija cijena, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije.	Potpuno usklađeno		
Države članice ne zahtijevaju da takva aktivnost zaštite od rizika može biti ograničena na trgovine unutar države članice ili zone trgovanja.	Dugoročna tržišta Član 28 (3) Aktivnost zaštite od rizika iz stava 2 ovog člana neće biti ograničena na trgovinu unutar Crne Gore ili jedne zone trgovanja.	Potpuno usklađeno		
Član 10. Tehnička ograničenja trgovanja 1. Nema gornjeg ni donjeg ograničenja za veleprodajnu cijenu električne energije.	Tehnička ograničenja trgovanja Član 29 (1) Veleprodajna cijena električne energije ne smije imati ni najveću ni najmanju unaprijed utvrđenu dozvoljenu vrijednost.	Potpuno usklađeno		

Ova se odredba, među ostalim, primjenjuje na podnošenje ponuda i obračun u svim vremenskim okvirima i uključuje energiju balansiranja i cijene odstupanja, ne dovodeći u pitanje tehnička ograničenja cijena koja se mogu primijeniti u vremenskom okviru za balansiranje te u vremenskom okviru dana unaprijed i unutardnevnom vremenskom okviru u skladu sa stavom 2.	Tehnička ograničenja trgovanja Član 29 (2) Odredba stava 1 ovog člana se, između ostalog, primjenjuje na trgovanje i kliring u svim vremenskim okvirima i obuhvata balansnu energiju i cijene količinskog odstupanja, ne dovodeći u pitanje tehnička ograničenja cijena koja se mogu primijeniti u vremenskom okviru balansnog tržišta, u dan-unaprijed i unutardnevnim vremenskim okvirima, u skladu sa stavom 3 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
2. Nominovani operatori tržišta električne energije mogu primjenjivati usklađena ograničenja na maksimalne minimalne postignute cijene za vremenske okvire dan unaprijed i unutar jednog dana.	Tehnička ograničenja trgovanja Član 29 (3) NEMO može primijeniti usaglašena ograničenja na maksimalne i minimalne cijene kliringa za dan-unaprijed i unutardnevne vremenske okvire.	Potpuno usklađeno		
Ta su ograničenja dovoljno visoka da se nepotrebno ne ograničava trgovina, usklađena su za područje zajedničkog tržišta te se njima u obzir uzima maksimalna vrijednost neisporučene energije.	Tehnička ograničenja trgovanja Član 29 (4) Ograničenja iz stava 3 ovog člana su dovoljno visoka da nepotrebno ne ograničavaju trgovinu, usklađena su na panevropskom nivou i uzimaju u obzir maksimalnu vrijednost neisporučene energije.	Potpuno usklađeno		
Nominovani operatori tržišta električne energije sprovode transparentan mehanizam radi pravodobne automatska prilagođavanja tehničkih ograničenja trgovanja u slučaju da se očekuje dostizanje utvrđenih ograničenja.	Tehnička ograničenja trgovanja Član 29 (5) NEMO blagovremeno primjenjuje transparentan mehanizam za automatsko prilagođavanje tehničkih ograničenja trgovanja, u slučaju da se očekuje da će postavljena ograničenja biti dostignuta.	Potpuno usklađeno		
Prilagođeni viši nivo ograničenja ostaje primjenjiv dok ne budu potrebna dalja povećanja u okviru tog mehanizma.	Tehnička ograničenja trgovanja Član 29 (6) Prilagođena veća ograničenja ostaju primjenljiva sve dok se ne zahtijevaju dalja povećanja u okviru tog mehanizma.	Potpuno usklađeno		
3. Operatori prenosnih sistema ne preduzimaju nikakve mjere s ciljem promjene veleprodajnih cijena.	Tehnička ograničenja trgovanja Član 29 (7) Operator prenosnog sistema ne smije preduzimati mjere radi promjene veleprodajnih cijena.	Potpuno usklađeno		

4. Regulatorna tijela ili, ako je država članica za tu svrhu imenovala drugo nadležno tijelo, tako određena nadležna tijela utvrđuju politike i mjere koje se primjenjuju na njihovim državnim područjima i koje bi mogle pridonijeti indirektnom ograničenju formiranja veleprodajnih cijena, uključujući ograničavanje ponuda koje se odnose na aktivaciju energije balansiranja, mehanizme za razvoj kapaciteta, mjere koje preduzimaju operatori prenosnih sistema, mjere kojima se dovode u pitanje postojeći tržišni rezultati ili sprječavaju zloupotrebe dominantnih položaja ili neučinkovito definisanih zona trgovanja.	Tehnička ograničenja trgovanja Član 29 (8) Agencija, po potrebi i u saradnji sa nezavisnim organom nadležnim za poslove zaštite konkurencije, identifikuje mjere koje se primjenjuju na teritoriji Crne Gore, koje bi mogle doprinijeti indirektnom ograničavanju formiranja veleprodajnih cijena, uključujući ograničavanje ponuda koje se odnose na aktiviranje balansne energije, mehanizme za razvoj kapaciteta, mjere operatora prenosnog sistema, mjere koje imaju za cilj osporavanje tržišnih ishoda, ili sprečavanje zloupotrebe dominantnog položaja ili neefikasno definisanih zona trgovanja.	Potpuno usklađeno		
5. Ako regulatorno tijelo ili određeno nadležno tijelo utvrdi politiku ili mjeru kojom bi se moglo ograničiti formiranje veleprodajnih cijena, preduzima primjerene aktivnosti kako bi uklonilo učinak te politike ili mjere na podnošenje ponuda ili, ako to nije moguće, kako bi ublažila taj učinak.	Tehnička ograničenja trgovanja Član 29 (9) Ako je identifikovala mjeru koja bi mogla da posluži za ograničavanje formiranja veleprodajnih cijena, po potrebi i u saradnji sa nezavisnim organom nadležnim za poslove zaštite konkurencije, Agencija preduzima odgovarajuće radnje da eliminiše ili, ako nije moguće, da ublaži uticaj tih mjera na ponašanje pri trgovanju.	Potpuno usklađeno		
Države članice podnose izvještaj Komisiji do 5. januara 2020. u kojem detaljno navode mjere i aktivnosti koje su preduzele ili namjeravaju preduzeti.	Tehnička ograničenja trgovanja Član 29 (10) Agencija dostavlja izvještaj Sekretarijatu u kojem se navode mjere i radnje koje je preduzela ili namjerava da preduzme.	Potpuno usklađeno		
Član 11. Vrijednost neisporučene energije 1. Do 5. jula 2020., ako je to potrebno za utvrđivanje standarda pouzdanosti u skladu s članom 25., regulatorna tijela ili, ako je država članica u tu svrhu imenovala drugo nadležno tijelo, tako određena nadležna tijela utvrđuju jedinstvenu procjenu vrijednosti neisporučene energije za svoje državno područje. Ta se procjena objavljuje. Regulatorna tijela ili druga određena nadležna tijela mogu	Vrijednost neisporučene energije Član 17 (2) Ako je potrebno radi utvrđivanja standarda pouzdanosti u skladu sa članom 18 ovog zakona, Agencija u saradnji sa organom uprave nadležnim za poslove statistike, utvrđuje jedinstvenu procjenu vrijednosti neisporučene energije, na nivou zone trgovanja, koja je javno dostupna.	Potpuno usklađeno		

utvrditi različite procjene po zonama trgovanja ako na svojem državnom području imaju nekoliko zona trgovanja.				
Ako se zona trgovanja sastoji od državnih područja više od jedne države članice, dotična regulatorna tijela ili druga određena nadležna tijela utvrđuju jedinstvenu procjenu vrijednosti neisporučene energije za tu zonu trgovanja.	Vrijednost neisporučene energije Član 17 (3) Ako se zona trgovanja sastoji od teritorija više od jedne ugovorne strane, Agencija u saradnji sa nadležnim organima tih država, utvrđuje jedinstvenu procjenu vrijednosti neisporučene energije za tu zonu trgovanja.	Potpuno usklađeno		
Pri utvrđivanju jedinstvene procjene vrijednosti neisporučene energije regulatorna tijela ili druga određena nadležna tijela primjenjuju metodologiju iz člana 23. stava 6.	Vrijednost neisporučene energije Član 17 (4) Prilikom utvrđivanja jedinstvene procjene vrijednosti neisporučene energije, Agencija primjenjuje metodologiju za izračunavanje vrijednosti neisporučene energije, troška uvođenja novog proizvodnog objekta ili upravljanja potrošnjom i standarda pouzdanosti iz člana 63 stav 4 tačka 9 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Regulatorna tijela i određena nacionalna tijela ažuriraju svoju procjenu vrijednosti neisporučene energije najmanje svakih pet godina ili ranije ako se primijeti znatna promjena.	Vrijednost neisporučene energije Član 17 (5) Agencija ažurira procjenu vrijednosti neisporučene energije najmanje svakih pet godina, a po potrebi i češće ako se primijeti značajna promjena.	Potpuno usklađeno		
Član 12. Dispečiranje proizvodnje i upravljanje potrošnjom 1. Dispečiranje postrojenja za proizvodnju električne energije i upravljanje potrošnjom ne smije biti diskriminirajuće, mora biti transparentno i, osim ako je drugačije predviđeno u stavovima od 2. do 6., mora biti utemeljeno na tržištu.	Dispečiranje proizvodnje i upravljanje potrošnjom Član 30 (1) Dispečiranje objekata za proizvodnju električne energije i upravljanje potrošnjom je nediskriminatorno, transparentno i, osim ako nije drugačije propisano ovim zakonom, tržišno zasnovano.	Potpuno usklađeno		
2. Ne dovodeći u pitanje članove 107., 108. i 109. UFEU-a, države članice osiguravaju da pri dispečiranju proizvodnih postrojenja električne energije operatori sistema daju prioritet postrojenjima za proizvodnju koja se služe obnovljivim izvorima energije u mjeri u kojoj to omogućuje	Dispečiranje proizvodnje i upravljanje potrošnjom Član 30 (2) Pri dispečiranju objekata za proizvodnju električne energije operatori sistema daju prioritet proizvodnim	Potpuno usklađeno		

sigurno funkcionisanje nacionalnog elektroenergetskog sistema, na osnovu transparentnih i nediskriminirajućih kriterijuma i ako su takva postrojenja za proizvodnju energije: (a) postrojenje za proizvodnju energije koja se služe obnovljivim izvorima energije i imaju instalirani kapacitet električne energije manji od 400 kW; ili (b) demonstracioni projekti za inovativne tehnologije, podložno odobrenju regulatornog tijela, pod uslovom da je takav prioritet ograničen na ono vrijeme i onaj opseg koji su potrebni kako bi se ispunile demonstracione svrhe.	objektima koji koriste obnovljive izvore energije u mjeri u kojoj to omogućava sigurno funkcionisanje nacionalnog elektroenergetskog sistema, na osnovu transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma i ako su takvi objekti: 1) objekti za proizvodnju električne energije pušteni u rad do 31.12.2025. godine, koji koriste obnovljive izvore i imaju instalisanu snagu manju od 400 kW demonstracioni projekti za inovativne tehnologije, podložni odobrenju Agencije, pod uslovom da je takav prioritet ograničen na vrijeme i obim koji su neophodni za postizanje demonstracione svrhe. 2) objekti za proizvodnju električne energije pušteni u rad od 1. januara 2026. godine koji koriste obnovljive izvore energije i imaju instalisani kapacitet električne energije manji od 200 kW.			
3. Država članica može odlučiti da ne primijeni prioritetno dispečiranje na postrojenja za proizvodnju električne energije kako su navedena u stavu 2. tački (a) s početkom rada najmanje šest mjeseci nakon te odluke ili da primijeni niži minimalni kapacitet od onog utvrđenog u stavu 2. tački (a), pod uslovima da: (a) ima funkcionalna unutardnevna i druga veleprodajna tržišta i tržišta balansiranja te da su ta tržišta potpuno dostupna svim sudionicima na tržištu u skladu s ovom Regulativom; (b) su pravila o redispečiranju i upravljanje zagušenjima transparentna za sve učesnike na tržištu; (c) nacionalni doprinos države članice obavezujućem opštem cilju Unije za udio energije iz obnovljivih izvora na osnovu člana 3. stava 2. Direktive (EU) 2018/2001 Evropskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾ i člana 4. tačke (a) podtačke 2. Regulative (EU) 2018/1999 Evropskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾ barem je jednak odgovarajućem rezultatu formule iz Priloga II. Regulativi (EU) 2018/1999, a udio energije države članice iz obnovljivih izvora nije niži od referentnih vrijednosti na osnovu člana 4. tačke (a) podtačke 2. Regulative (EU) 2018/1999, ili, kao alternativa, udio energije iz obnovljivih izvora energije države članice u	Dispečiranje proizvodnje i upravljanje potrošnjom Član 30 (3) Vlada može odlučiti da se pravo prioritetnog dispečiranja ne primjenjuje na objekte iz stava 2 tačka 1 ovog člana sa početkom rada najmanje šest mjeseci nakon donošenja odluke, ili da se primjenjuje niži minimalni instalisani kapacitet od instalisanog kapaciteta iz stava 2 tačka 1 ovog člana, pod uslovom da: 1) postoji unutardnevno tržište, druga veleprodajna tržišta i balansno tržište koja dobro funkcionišu i koja su u potpunosti dostupna svim učesnicima na tržištu; 2) su pravila o redispečiranju i upravljanju zagušenjima transparentna; 3) učešće obnovljivih izvora energije u ukupnoj finalnoj potrošnji električne energije iznosi najmanje 50%; 4) je Ministarstvo obavijestilo Sekretarijat o planiranoj derogaciji, navodeći detalje o ispunjenosti uslova iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava; i 5) je Ministarstvo objavilo derogaciju, uključujući i detaljno obrazloženje za odobravanje te derogacije, vodeći računa o zaštiti komercijalno osjetljivih informacija, ako je to potrebno.	Potpuno usklađeno		

ukupnoj konačnoj potrošnji električne energije iznosi barem 50 %; (d) država članica prijavila je Komisiji planirano odstupanje detaljno navodeći da su uslovi utvrđeni u tačkama (a), (b) i (c) ispunjeni; i (e) država članica objavila je planirano odstupanje, uključujući detaljno obrazloženje za dodjelu odstupanja, uzimajući u obzir zaštitu poslovno osjetljivih informacija kada je to potrebno.				
U svakom odstupanju izbjegavaju se retroaktivne izmjene koje utiču na proizvodna postrojenja koja već imaju koristi od prioritetnog dispečiranja, nezavisno od eventualnog sporazuma na dobrovoljnoj osnovi između države članice i proizvodnog postrojenja.	Dispečiranje proizvodnje i upravljanje potrošnjom Član 30 (4) U svakoj derogaciji izbjegavaju se retroaktivne promjene koje utiču na objekte za proizvodnju koja već imaju koristi od prioritetnog dispečiranja, bez obzira na bilo kakav sporazum sa operatorom proizvodnog objekta na dobrovoljnoj osnovi.	Potpuno usklađeno		
Ne dovodeći u pitanje članove 107., 108. i 109. UFEU-a, države članice mogu pružiti podsticaje postrojenjima koja ispunjavaju uslove za prioritetno dispečiranje da dobrovoljno odustanu od prioritetnog dispečiranja.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Crna Gora je odlučila da ne uvodi podsticajne mjere za dobrovoljan odustanak od prioritetnog dispečiranja.	
4. Ne dovodeći u pitanje članove 107., 108. i 109. UFEU-a, države članice mogu predvidjeti prioritetno dispečiranje električne energije proizvedene u postrojenjima za proizvodnju električne energije koja se koriste visokoučinkovitom kogeneracijom s instaliranim kapacitetom električne energije manjim od 400 kW.	Dispečiranje proizvodnje i upravljanje potrošnjom Član 30 (5) Operatori sistema daju prioritet električnoj energiji proizvedenoj u objektima koji koriste visokoeфикаsnu kogeneraciju sa instalisanom snagom električne energije manjom od 400 kW.	Potpuno usklađeno		
5. Za postrojenja za proizvodnju električne energije stavljena u pogon od 1. januara 2026. stav 2. tačka (a) primjenjuje se samo na postrojenja za proizvodnju električne energije koja se služe obnovljivim izvorima energije i imaju instalirani kapacitet električne energije manji od 200 kW.	Dispečiranje proizvodnje i upravljanje potrošnjom Član 30 (2) Pri dispečiranju objekata za proizvodnju električne energije operatori sistema daju prioritet proizvodnim objektima koji koriste obnovljive izvore	Potpuno usklađeno		

	energije u mjeri u kojoj to omogućava sigurno funkcionisanje nacionalnog elektroenergetskog sistema, na osnovu transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma i ako su takvi objekti: 2) objekti za proizvodnju električne energije pušteni u rad od 1. januara 2026. godine koji koriste obnovljive izvore energije i imaju instalisani kapacitet električne energije manji od 200 kW.			
6. Ne dovodeći u pitanje ugovore sklopljene prije 4. jula 2019., postrojenja za proizvodnju električne energije koja se služe obnovljivim izvorima energije ili visokoučinkovitom kogeneracijom koja su stavljena u pogon prije 4. jula 2019. te su, nakon stavljanja u pogon, bilo predmetom prioriternog dispečiranja u skladu s članom 15. stavom 5. Direktive 2012/27/EU ili članom 16. stavom 2. Direktive 2009/28/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾ i dalje imaju koristi od prioriternog dispečiranja.	Dispečiranje proizvodnje i upravljanje potrošnjom Član 30 (6) Objekti za proizvodnju električne energije koji koriste obnovljive izvore energije ili visokoefikasnu kogeneraciju, a pušteni su u rad prije 15. decembra 2022. godine i, kada su pušteni u rad, podlijevali su prioriternom dispečiranju u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, i dalje će imati koristi od prioriternog dispečiranja.	Potpuno usklađeno		
Prioritetno se dispečiranje na takva postrojenja za proizvodnju električne energije ne primjenjuje od datuma na koji se postrojenje za proizvodnju električne energije znatno izmijeni, za što se smatra da se dogodilo barem kada je potreban novi ugovor o priključenju ili se poveća kapacitet proizvodnje postrojenja za proizvodnju električne energije.	Dispečiranje proizvodnje i upravljanje potrošnjom Član 30 (7) Prioritetno dispečiranje iz stava 7 ovog člana neće se primjenjivati na te objekte za proizvodnju električne energije od datuma kada objekat za proizvodnju električne energije postane predmet značajnih izmjena, odnosno kada je potreban novi ugovor o priključenju ili kada se proizvodni kapacitet objekta za proizvodnju električne energije poveća.	Potpuno usklađeno		
7. Prioritetnim se dispečiranjem ne ugrožava sigurno funkcionisanje elektroenergetskog sistema, ono se ne upotrebljava kao opravdanje za ograničavanje kapaciteta između zona u većoj mjeri od one koja je predviđena u članu 16. te se temelji na transparentnim i nediskriminirajućim kriterijumima.	Dispečiranje proizvodnje i upravljanje potrošnjom Član 30 (8) Prioritetnim dispečiranjem se ne smije ugroziti sigurno funkcionisanje elektroenergetskog sistema i ne može se koristiti kao opravdanje za smanjenje prekozonskih kapaciteta u većoj mjeri od one koja je predviđena u članu 34 ovog zakona, a zasniva se na transparentnim i nediskriminatornim kriterijumima.	Potpuno usklađeno		
<i>Član 13.</i> Redispečiranje	Redispečiranje Član 31			

1. Redispečiranje proizvodnje i redispečiranje upravljanja potrošnjom temelji se na objektivnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijuma.	(2) Redispečiranje iz stava 1 ovog člana zasniva se na objektivnim, transparentnim i nediskriminatornim kriterijumima.	Potpuno usklađeno		
Otvoreno je svim tehnologijama proizvodnje, svim oblicima skladištenja energije i upravljanja potrošnjom, uključujući one smještene u drugim državama članicama osim ako je to tehnički neizvedivo.	Redispečiranje Član 31 (3) Pravo učešća u redispečiranju je zagarantovano za sve tehnologije proizvodnje, sve oblike skladištenja energije i upravljanja potrošnjom, uključujući i one koje se nalaze u državama članicama ili drugim ugovornim stranama, osim ako tehnički nije izvodljivo.	Potpuno usklađeno		
2. Resursi koji su redispečirani biraju se među postrojenjima za proizvodnju energije, postrojenjima za skladištenje energije ili postrojenjima za upravljanje potrošnjom koristeći se mehanizmima utemeljenima na tržištu te se za njih pružaju finansijske naknade.	Redispečiranje Član 31 (4) Resursi koji se redispečiraju se biraju između objekata za proizvodnju, skladištenja energije ili upravljanje potrošnjom korišćenjem tržišnih mehanizama i finansijski se nadoknađuju.	Potpuno usklađeno		
Ponudama energije balansiranja koje se upotrebljavaju za redispečiranje ne utvrđuju se cijene energije balansiranja.	Redispečiranje Član 31 (5) Ponudama za balansnu energiju koje se koriste za redispečiranje ne utvrđuju se cijene balansne energije.	Potpuno usklađeno		
3. Redispečiranje proizvodnje, redispečiranje skladištenja energije i redispečiranje upravljanja potrošnjom koje nije utemeljeno na tržištu smije se upotrebljavati samo ako: (a) nijedna tržišno utemeljena alternativa nije dostupna; (b) iskorišteni su svi dostupni tržišno utemeljeni resursi; (c) broj dostupnih postrojenja za proizvodnju, postrojenja za skladištenje energije ili postrojenja za upravljanje potrošnjom dostupnih na području na kojem su smještena odgovarajuća postrojenja za proizvodnju, skladištenje energije ili upravljanje potrošnjom za pružanje usluge prenizak je da bi se osigurala djelotvorna tržišna konkurencija; ili (d) trenutno stanje mreže dovodi do zagušenja tako redovito i predvidljivo da bi tržišno utemeljeno redispečiranje dovelo do redovitog strateškog trgovanja čime bi se povećao nivo unutrašnjeg zagušenja, a dotična država članica donijela je akcioni plan za rješavanje tog	Redispečiranje Član 31 (6) Izuzetno od stava 4 ovog člana, netržišno redispečiranje proizvodnje, skladištenja energije i upravljanja potrošnjom može se koristiti samo ako: 1) nije raspoloživa tržišna alternativa; 2) su iskorišćeni svi raspoloživi tržišni resursi; 3) je broj raspoloživih objekata za proizvodnju, skladištenje energije ili upravljanje potrošnjom suviše nizak da bi se obezbijedila efektivna konkurencija u oblasti u kojoj se nalaze odgovarajući objekti za pružanje usluge; ili 4) trenutna situacija na mreži dovodi do zagušenja na redovan i predvidljiv način, tako da bi tržišno redispečiranje dovelo do redovnog strateškog trgovanja, što bi povećalo nivo unutrašnjeg zagušenja, a predmetna ugovorna strana ili je usvojila akcioni plan za rješavanje	Potpuno usklađeno		

zagušenja ili osigurava da minimalni dostupni kapacitet za prekozonsku trgovinu bude u skladu s članom 16. stavom 8.	ovog zagušenja ili obezbjeđuje da je minimalni raspoloživi kapacitet za prekozonsku trgovinu u skladu sa članom 34 stav 22 ovog zakona.			
4. Operatori prenosnih sistema i operatori distributivnih sistema najmanje jednom godišnje podnose izvještaj nadležnom regulatornom tijelu o: (a) nivou razvoja i učinkovitosti mehanizama utemeljenih na tržištu za redispečiranje za postrojenja za proizvodnju energije, skladištenje energije i upravljanje potrošnjom; (b) razlozima, količinama u MWh i vrsti izvora proizvodnje koji podliježu redispečiranju; (c) mjerama koje su preduzete kako bi se u budućnosti smanjila potreba za redispečiranjem prema dolje proizvodnih postrojenja koja se služe obnovljivim izvorima energije ili visokoučinkovitom kogeneracijom, uključujući ulaganja u digitalizaciju mrežne infrastrukture i usluge kojima se povećava fleksibilnost.	Redispečiranje Član 31 (7) Operator prenosnog sistema i operator distributivnog sistema dužni su da izvještavaju Agenciju najmanje jednom godišnje o: 1) nivou razvijenosti i efektivnosti tržišnih mehanizama redispečiranja objekata za proizvodnju električne energije, skladištenje energije i upravljanje potrošnjom; 2) razlozima angažovanja, angažovanim količinama električne energije u MWh i vrsti proizvodnih objekata koji podliježu redispečiranju; 3) mjerama preduzetim da bi se smanjila potreba za redispečiranjem naniže objekata za proizvodnju koja koriste obnovljive izvore energije ili visokoefikasnu kogeneraciju u budućnosti, uključujući ulaganja u digitalizaciju mrežne infrastrukture i usluge kojima se povećava fleksibilnost.	Potpuno usklađeno		
Regulatorno tijelo podnosi izvještaj ACER-u i objavljuje sažetak podataka iz prvog podstava tačaka (a), (b) i (c), prema potrebi zajedno s preporukama za poboljšanja.	Redispečiranje Član 31 (8) Agencija dostavlja izvještaj Regulatornom odboru i objavljuje kratak pregled podataka iz stava 7 ovog člana zajedno sa preporukama za poboljšanje usluga redispečiranja, ako je to potrebno.	Potpuno usklađeno		
5. Uz poštovanje zahtjeva koji se odnose na održavanje pouzdanosti i sigurnosti mreže, na osnovu transparentnih i nediskriminirajućih kriterijuma koje su odredila regulatorna tijela, operatori prenosnih sistema i operatori distributivnih sistema: (a) jamče mogućnost prenosnih mreža i distributivnih mreža da prenesu električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora ili visokoučinkovite kogeneracije uz najmanje moguće redispečiranje, čime se ne sprječava da se pri planiranju mreže uzme u obzir ograničeno redispečiranje ako operatori prenosnih sistema i operatori distribu cijskih	Redispečiranje Član 31 (9) U skladu sa zahtjevima koji se odnose na održavanje pouzdanosti i sigurnosti mreže, na osnovu transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma koje utvrđuje Agencija, operator prenosnog sistema i operator distributivnog sistema dužni su da: 1) garantuju sposobnost prenosne mreže i distributivne mreže da prenose električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora ili visokoefikasne kogeneracije uz minimalno moguće redispečiranje, čime se ne sprečava	Potpuno usklađeno		

sistema mogu na transparentan način dokazati da je to učinkovitije za privredu te da ne premašuje 5 % godišnje proizvodnje električne energije u postrojenjima koja se služe obnovljivim izvorima energije i koja su direktno povezana na njihovu mrežu, osim ako je drukčije predviđeno u državi članici u kojoj električna energija iz proizvodnih postrojenja koja se služe obnovljivim izvorima energije ili visokoučinkovitom kogeneracijom čini više od 50 % godišnje bruto konačne potrošnje električne energije; (b) preduzimaju odgovarajuće operativne mjere povezane s mrežom i tržištem kako bi sveli na najmanju moguću mjeru redispečiranje prema dolje električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije ili visokoučinkovite kogeneracije; (c) jamče da su njihove mreže dovoljno fleksibilne tako da mogu njima upravljati.	operatoru da pri planiranju mreže uzme u obzir ograničeno redispečiranje kada je u mogućnosti da na transparentan način pokaže da je to ekonomski efikasnije i da ne prelazi 5% godišnje proizvedene električne energije u objektima koji koriste obnovljive izvore i koji su direktno povezani na njihovu mrežu; 2) preduzmu odgovarajuće operativne mjere vezane za mrežu i tržište, kako bi se smanjilo redispečiranje naniže električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora ili iz visokoefikasne kogeneracije; 3) obezbijede da njihove mreže budu dovoljno fleksibilne, kako bi mogli njima da upravljaju.			
6. Ako se upotrebljava redispečiranje prema dolje koje nije utemeljeno na tržištu, primjenjuju se sljedeća načela: (a) postrojenja za proizvodnju električne energije koja se služe obnovljivim izvorima energije podliježu redispečiranju prema dolje samo ako ne postoji druga mogućnost ili ako bi druga rješenja rezultirala znatno nerazmjernim troškovima ili ozbiljnim rizicima u pogledu sigurnosti mreže; (b) električna energija proizvedena u procesu visokoučinkovite kogeneracije podliježe redispečiranju prema dolje samo ako, izuzevši redispečiranje prema dolje postrojenja za proizvodnju električne energije koja se služe obnovljivim izvorima energije, ne postoje druge mogućnosti ili ako bi druga rješenja rezultirala nerazmjernim troškovima ili ozbiljnim rizicima u pogledu sigurnosti mreže; (c) električna energija koju su proizvela proizvodna postrojenja koja se služe obnovljivim izvorima energije ili visokoučinkovitom kogeneracijom i koja nije predana u prenosnu ili distributivnu mrežu ne podliježu	Redispečiranje Član 31 (10) Ako se koristi netržišno redispečiranje naniže, primjenjuju se sljedeći principi: 1) objekti za proizvodnju električne energije koji koriste obnovljive izvore podliježu redispečiranju naniže samo ako ne postoji druga mogućnost ili ako bi druga rješenja rezultirala značajno nesrazmjernim troškovima ili ozbiljnim rizicima po sigurnost mreže; 2) električna energija proizvedena u procesu visokoefikasne kogeneracije podliježe redispečiranju naniže samo ako, osim redispečiranja naniže objekata za proizvodnju električne energije koji koriste obnovljive izvore, ne postoji druga mogućnost ili ako bi druga rješenja rezultirala nesrazmjernim troškovima ili ozbiljnim rizicima po sigurnost mreže; 3) električna energija iz objekata za proizvodnju koja koriste obnovljive izvore energije ili visokoefikasnu kogeneraciju, koja se ne isporučuje u prenosnu ili distributivnu mrežu, ne podliježe redispečiranju naniže osim ako nijedno drugo rješenje ne bi riješilo probleme sigurnosti mreže;	Potpuno usklađeno		

redispećiranju prema dolje osim ako nema drugog načina za rješavanje pitanja mrežne sigurnosti; (d) redispećiranje prema dolje koje je navedeno u tačkama (a), (b) i (c) mora se propisno i transparentno obrazložiti. Obrazloženje se uključuje u izvještaj iz stava 3.	4) redispećiranje naniže iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava mora biti detaljno i transparentno obrazloženo u izvještaju iz stava 7 ovog člana.			
7. Ako se koristi redispećiranje koje nije utemeljeno na tržištu, operator sistema koji zahtijeva redispećiranje podliježe plaćanju finansijske naknade operatoru postrojenja za proizvodnju, postrojenja za skladištenje energije ili postrojenja za upravljanje potrošnjom koje je redispećirano, osim u slučaju proizvođača koji su prihvatili ugovor o priključenju prema kojem nema jamstva pouzdane isporuke energije.	Redispećiranje Član 31 (11) Ako se koristi netržišno redispećiranje, operator sistema koji zahtijeva redispećiranje plaća finansijsku naknadu operatoru redispećirane proizvodnje, skladištenja energije ili objekta za upravljanje potrošnjom, osim u slučaju proizvođača koji su prihvatili ugovor o priključenju prema kojem ne postoji garancija isporuke energije.	Potpuno usklađeno		
Takva finansijska naknada jednaka je barem višem od sljedećih elemenata ili njihovoj kombinaciji ako bi primjena samo višeg među njima dovela do neopravdano niske ili neopravdano visoke naknade: (a) dodatnim operativnim troškovima zbog redispećiranja, poput dodatnih troškova goriva ako se radi o redispećiranju prema gore, ili osiguravanja rezervne topline ako se radi o redispećiranju prema dolje postrojenja za proizvodnju električne energije koja se služe visokoučinkovitom kogeneracijom; (b) neto prihodima od prodaje električne energije na tržištu dan unaprijed koju bi postrojenje za proizvodnju energije, skladištenje energije ili upravljanje potrošnjom proizvelo bez zahtjeva za redispećiranje; ako je postrojenjima za proizvodnju energije, skladištenje energije ili upravljanje potrošnjom odobrena finansijska podrška na osnovu količine proizvedene ili potrošene električne energije, finansijska podrška koja bi bila primljena da nije bilo zahtjeva za redispećiranje smatra se dijelom neto prihoda.	Redispećiranje Član 31 (12) Finansijska naknada iz stava 11 ovog člana mora biti barem jednaka većem od sljedećih elemenata ili kombinaciji oba, ako bi primjena samo većeg među njima dovela do neopravdano niske ili neopravdano visoke naknade: 1) dodatni operativni troškovi uzrokovani redispećiranjem, kao što su dodatni troškovi goriva u slučaju redispećiranja naviše, ili obezbjeđivanje rezervne toplote u slučaju redispećiranja naniže objekata za proizvodnju električne energije koji koriste visokoefikasnu kogeneraciju; 2) neto prihodi od prodaje električne energije na tržištu dan-unaprijed koju bi objekat za proizvodnju električne energije, skladištenje energije ili objekat za upravljanje potrošnjom proizveo bez zahtjeva za redispećiranje. (13) Ako je dodijeljena finansijska podrška objektima za proizvodnju električne energije, skladištenje energije ili objektima za upravljanje potrošnjom na osnovu količine proizvedene ili potrošene električne energije, dijelom neto prihoda iz stava 12 tačka 2 ovog člana smatra se	Potpuno usklađeno		

	financijska podrška koja bi bila primljena bez zahtjeva za redispečiranje.			
POGLAVLJE III. PRISTUP MREŽI I UPRAVLJANJE ZAGUŠENJEM <i>ODJELJAK 1.</i> Dodjela kapaciteta <i>Član 14.</i> Preispitivanje zone trgovanja 1. Države članice preduzimaju sve prikladne mjere za rješavanje zagušenja.	V. PRISTUP MREŽI I UPRAVLJANJE ZAGUŠENJEM U PRENOSNOM SISTEMU ELEKTRIČNE ENERGIJE 1. Dodjela kapaciteta Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (1) Vlada preduzima mjere za rješavanje zagušenja u prenosnom sistemu električne energije.	Potpuno usklađeno		
Granice zona trgovanja temelje se na dugoročnim strukturnim zagušenjima u prenosnoj mreži.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (2) Granice zona trgovanja zasnivaju se na dugoročnim, strukturnim zagušenjima u prenosnoj mreži.	Potpuno usklađeno		
Zone trgovanja ne smiju sadržavati takva strukturna zagušenja osim ako ona nemaju nikakav učinak na susjedne zone trgovanja ili ako se, kao privremeno izuzeće, njihov učinak na susjedne zone trgovanja ne ublaži upotrebom korektivnih djelovanja i ako ta strukturna zagušenja ne dovode do smanjenja kapaciteta prekozonske trgovine u skladu sa zahtjevima iz člana 16.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (3) Zone trgovanja ne sadrže strukturna zagušenja, osim ako nemaju uticaja na susjedne zone trgovanja ili ako se, kao privremeno izuzeće, njihov uticaj na susjedne zone trgovanja ne ublaži korišćenjem korektivnih mjera i ako ta strukturna zagušenja ne dovode do smanjenja kapaciteta prekozonske trgovine u skladu sa zahtjevima iz člana 34 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Zone trgovanja u Uniji konfiguriraju se tako da se što je moguće više poveća privredna učinkovitost i što je moguće više povećaju mogućnosti prekozonske trgovine u skladu s članom 16., istodobno održavajući sigurnosti snabdijevanja.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (4) Konfiguracija zona trgovanja se projektuje na način da se maksimizira ekonomska efikasnost i mogućnosti za prekozonsko trgovanje u skladu sa članom 34 ovog zakona za zone trgovanja u istom regionu za proračun kapaciteta, uz obezbjeđenje sigurnosti snabdijevanja.	Potpuno usklađeno		
2. Svake tri godine, ENTSO za električnu energiju izvještava o strukturnim zagušenjima i drugim velikim fizičkim zagušenjima između i unutar zona trgovanja, između ostalog o lokaciji i učestalosti takvih zagušenja u skladu sa smjernicom za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima donesenom na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (5) Operator prenosnog sistema dostavlja podatke i sarađuje sa ENTSO za električnu energiju radi izrade izvještaja o zagušenjima, u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		

714/2009. Taj izvještaj sadržava ocjenu o tome je li kapacitet prekozonske trgovine dosegao linearnu putanju na osnovu Član 15. ili minimalni kapacitet na osnovu člana 16. ove Regulative.	(6) Izvještaj o zagušenjima iz stava 5 ovog člana, koji se priprema svake tri godine, sadrži podatke o strukturnim zagušenjima i drugim velikim fizičkim zagušenjima između i unutar zona trgovanja, uključujući lokaciju i učestalost takvih zagušenja.			
3. Kako bi se osigurala optimalna konfiguracija zone trgovanja sprovodi se preispitivanje zone trgovanja.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (7) Da bi se obezbijedila optimalna konfiguracija zona trgovanja, preispitivanje zone trgovanja vrši se za ugovorne strane za zone trgovanja u istom regionu za proračun kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
Tim preispiti vanjem utvrđuju se sva strukturna zagušenja te ono uključuje analizu različitih konfiguracija zona trgovanja na koordinirani način uz učestvovanje dionika na koje to utiče iz svih relevantnih država članica, u skladu sa smjernicom za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima donesenom na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br. 714/2009.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (8) Preispitivanje treba da identifikuje sva strukturna zagušenja i uključi analizu različitih konfiguracija zona trgovanja na koordinisan način, uz uključivanje zainteresovanih strana na koje se to odnosi iz svih relevantnih ugovornih strana i država članica.	Potpuno usklađeno		
Aktualne zone trgovanja ocjenjuju se s obzirom na njihovu mogućnost stvaranja pouzdanog tržišnog okružja, što uključuje fleksibilnu proizvodnju i kapacitet opterećenja, i što je od ključne važnosti za izbjegavanje uskih grla u mrežama, balansiranje ponude i potražnje električne energije te osiguravanje dugoročne sigurnosti ulaganja u infrastrukturu mreže.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (9) Trenutne zone trgovanja se preispituju u odnosu na njihove sposobnosti da stvore pouzdano tržišno okruženje, uključujući fleksibilnu proizvodnju i kapacitet opterećenja, što je ključno za izbjegavanje zagušenja, balansiranje potražnje i ponude električne energije i obezbjeđivanje dugoročne sigurnosti ulaganja u mrežnu infrastrukturu.	Potpuno usklađeno		
4. Za potrebe ovog člana i člana 15. ove Regulative relevantne države članice, operatori prenosnih sistema ili regulatorna tijela jesu one države članice, oni operatori prenosnih sistema i ona regulatorna tijela koji učestvuju u preispitivanju konfiguracije zone trgovanja, kao i oni koji se nalaze u istoj regiji za proračun kapaciteta u skladu sa smjernicom za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima donesenom na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br. 714/2009.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana u adaptiranoj Regulativi EnZ 2019/943.	

5. Do 5. oktobra 2019. svi relevantni operatori prenosnih sistema podnose na odobrenje relevantnim regulatornim tijelima predlog metodologije i pretpostavki koji trebaju biti korišteni u postupku preispitivanja zone trgovanja i za alternativne konfiguracije zone trgovanja koje treba razmotriti. Relevantna regulatorna tijela donose jednoglasnu odluku o predlogu u roku od tri mjeseca od podnošenja predloga. Ako u tom roku regulatorna tijela nisu u mogućnosti postići jednoglasnu odluku o predlogu, ACER u roku od dodatna tri mjeseca odlučuje o metodologiji i pretpostavkama, kao i o alternativnim konfiguracijama zone trgovanja koje treba razmotriti. Metodologija se temelji na strukturnim zagušenjima čije se uklanjanje ne očekuje u naredne tri godine, pri čemu se na odgovarajući način uzima u obzir stvarni napredak projekata za razvoj infrastrukture čija se realizacija očekuje u roku od sljedeće tri godine.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (10) U procesu preispitivanja konfiguracije zona trgovanja uzima se u obzir metodologija i pretpostavke iz člana 63 stav 4 tačka 10 ovog zakona.	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno sa adaptiranom Regulativom EnZ 2019/943.	
6. Na osnovu metodologije i pretpostavki koje su odobrene u skladu sa stavom 4., operatori prenosnih sistema koji učestvuju u preispitivanju zone trgovanja relevantnim državama članicama ili njihovim imenovanim nadležnim tijelima podnose zajednički predlog izmjene ili zadržavanja konfiguracije zone trgovanja najkasnije 12 mjeseci nakon odobrenja metodologije i pretpostavki u skladu sa stavom 4. Druge države članice, ugovorne strane Energetske zajednice ili ostale treće zemlje koje dijele isto sinkrono područje s bilo kojom relevantnom državom članicom mogu podnijeti primjedbe.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana u adaptiranoj Regulativi EnZ 2019/943.	
7. Ako je u izvještaju u skladu sa stavom 2. ovog člana utvrđeno strukturno zagušenje ili su prilikom preispitivanja zone trgovanja u skladu s ovim članom jedan ili više operatora prenosnih sistema u svojim područjima kontrole utvrdili strukturno zagušenje u izvještaju koje je odobrilo nadležno regulatorno tijelo, država članica s utvrđenim strukturnim zagušenjem, u saradnji sa svojim operatorima prenosnih sistema, u roku od šest mjeseci od prijema izvještaja donosi odluku o utvrđivanju nacionalnih ili	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (11) Ako je strukturno zagušenje utvrđeno u izvještaju iz stava 6 ovog člana ili su prilikom preispitivanja zone trgovanja u skladu sa stavom 7 ovog člana, ili od strane operatora prenosnog sistema u izvještaju koji je odobrila Agencija, ili od strane operatora prenosnog sistema zajedno se drugim operatorima prenosnih sistema odobrenim od strane relevantnih regulatornih organa	Potpuno usklađeno		

multinacionalnih akcionih planova u skladu s članom 15. ili odluku o preispitivanju i izmjeni svoje konfiguracije zone trgovanja.	uključujući Agenciju, Vlada, u konsultaciji sa operatorom prenosnog sistema, donosi odluku o izradi akcionioig plana u skladu sa članom 33 ovog zakona ili o provjeri i izmjeni konfiguracije zone trgovanja, u roku od šest mjeseci od prijema informacije o strukturnom zagušenju.			
O tim se odlukama odmah obavještavaju Komisija i ACER.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (12) Odluka iz stava 11 ovog člana dostavlja se Sekretarijatu i Regulatornom odboru bez odlaganja.	Potpuno usklađeno		
8. U slučaju onih država članica koje su se odlučile izmijeniti konfiguraciju zone trgovanja u skladu sa stavom 7., relevantne države članice o tome donose jednoglasnu odluku u roku od šest mjeseci od slanja obavještenja iz stava 7.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (13) Ako se odluka iz stava 11 ovog člana odnosi na provjeru i izmjenju konfiguracije zona trgovanja, Vlada je dužna da u saradnji sa relevantnim nadležnim organima ugovornih strana i država članica donese jednoglasnu odluku o izmjeni konfiguracije zona trgovanja, u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja odluke iz stava 12 ovog člana o provjeri i izmjeni konfiguracije zona trgovanja Sekretarijatu i Regulatornom odboru.	Potpuno usklađeno		
Druge države članice mogu dostaviti primjedbe relevantnim državama članicama koje bi pri donošenju odluke trebale uzeti u obzir te primjedbe.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (14) Druge ugovorne strane ili države članice mogu dostaviti primjedbe Vladi i relevantnim nadležnim organima drugih država, koje su pri donošenju odluke iz stava 13 ovog člana dužne da ih uzmu u obzir.	Potpuno usklađeno		
Odluka mora biti obrazložena te se o njoj moraju obavijestiti Komisija i ACER.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (15) Odluka iz stava 13 ovog člana mora biti obrazložena i o njoj se obavještava Sekretarijat i Regulatorni odbor.	Potpuno usklađeno		
Ako relevantne države članice ne uspiju donijeti jednoglasnu odluku u roku od navedenih šest mjeseci, odmah o tome obavještavaju Komisiju.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (16) Ako se odluka o izmjeni konfiguracije zona trgovanja ne donese u roku iz stava 13 ovog člana, Ministarstvo je dužno da o tome bez odlaganja obavijesti Sekretarijat i Regulatorni odbor.	Potpuno usklađeno		

Nakon savjetovanja s ACER-om Komisija, kao mjeru zadnjeg izbora, donosi odluku o izmjeni ili zadržavanju konfiguracije zone trgovanja u tim državama članicama i među njima u roku od šest mjeseci nakon prijema takvog obavještenja.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (17) U slučaju iz stava 16 ovog člana, Regulatorni odbor donosi odluku o zadržavanju ili izmjeni konfiguracije zona trgovanja koja je obavezujuća za Crnu Goru.	Potpuno usklađeno		
9. Države članice i Komisija savjetuju se s relevantnim dionicima prije donošenja odluke u skladu s ovim članom.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (18) Ministarstvo konsultuje relevantne zainteresovane strane prije usvajanja bilo koje odluke iz ovog člana.	Potpuno usklađeno		
10. U svim odlukama donesenima u skladu s ovim članom navodi se datum sprovođenja promjene. Taj datum sprovođenja odražava ravnotežu između potrebe za brzinom postupanja i praktičnih aspekata, uključujući dugoročnu trgovinu električnom energijom. U okviru odluke mogu se odrediti odgovarajući prijelazni dogovori.	Preispitivanje zone trgovanja Član 32 (19) Odluke donesene u skladu sa ovim članom sadrže rokove za njihovo sprovođenje, i mogu da sadrže odgovarajuće prelazne aranžmane. (20) Rokovi za sprovođenje iz stava 19 ovog člana određuju se uzimajući u obzir potrebu za brzinom postupanja i praktične primjene, uključujući i dugoročnu trgovinu električnom energijom.	Potpuno usklađeno		
11. Kada su daljnja preispitivanja zone trgovanja pokrenuta na osnovu smjernice za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima donesenom na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br. 714/2009, primjenjuje se ovaj član.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana u adaptiranoj Regulativi EnZ 2019/943.	
Član 15. Akcioni planovi 1. Nakon donošenja odluke na osnovu člana 14. stava 7., država članica s utvrđenim strukturnim zagušenjem izrađuje akcioni plan u saradnji sa svojim regulatornim tijelom. Taj akcioni plan sadržava konkretan raspored za donošenje mjera za smanjenje strukturnih zagušenja utvrđenih u roku od četiri godine od donošenja te odluke na osnovu člana 14. stava 7.	Akcioni planovi Član 33 (1) Nakon donošenja odluke iz člana 32 stav 11 ovog zakona, u slučaju utvrđivanja strukturnih zagušenja, Ministarstvo u saradnji sa Agencijom izrađuje akcioni plan koji usvaja Vlada i koji sadrži plan mjera za smanjenje utvrđenih strukturnih zagušenja u roku od četiri godine, od donošenja te odluke.	Potpuno usklađeno		

2. Nezavisno od konkretnog napretka akcionog plana države članice osiguravaju da se, ne dovodeći u pitanje odstupanja odobrena u skladu s članom 16. stavom 9. ili otklone iz člana 16. stava 3., prekozonski trgovinski kapacitet povećava svake godine do postizanja minimalnog kapaciteta predviđenog u članu 16. stavu 8.	Akcioni planovi Član 33 (2) Vlada obezbjeđuje da se prekozonski kapacitet trgovine povećava na godišnjem nivou do dostizanja minimalnog kapaciteta iz člana 34 stav 22 ovog zakona, ne dovodeći u pitanje primjenu odstupanja iz člana 34 st. 10 i 23 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Taj minimalni kapacitet mora se postići do 31. decembra 2025.	Rokovi za postizanje minimalnog kapaciteta Član 311 Tokom sprovođenja akcionog plana iz člana 33 stav 7 ovog zakona operator prenosnog sistema, zajedno sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, svake godine procjenjuje da li je raspoloživi prekozonski kapacitet u prethodnih 12 mjeseci dostigao linearnu putanju iz člana 33 stav 3 ovog zakona, do 1. januara 2028. godine.	Potpuno usklađeno		
Ta se godišnja povećanja postižu s pomoću linearne putanje.	Akcioni planovi Član 33 (3) Godišnja povećanja kapaciteta radi dostizanja minimalnog kapaciteta iz stava 2 ovog člana prate linearnu putanju.	Potpuno usklađeno		
Početna tačka te putanje je ili kapacitet dodijeljen na granici ili na nekom kritičnom elementu mreže u godini prije donošenja akcionog plana ili prosjek kapaciteta tokom tri zadnje godine prije donošenja akcionog plana, zavisno od toga koji je iznos viši.	Akcioni planovi Član 33 (4) Polazna tačka linearne putanje iz stava 3 ovog člana je kapacitet dodijeljen na granici zone trgovanja ili na kritičnom elementu mreže u godini prije usvajanja akcionog plana ili prosjek tokom tri godine prije usvajanja akcionog plana, zavisno od toga koji je iznos veći.	Potpuno usklađeno		
Države članice osiguravaju da je tokom sprovođenja njihovih akcionih planova kapacitet koji je dostupan za prekozonsku trgovinu u skladu s članom 16. stavom 8. barem jednak vrijednostima linearne putanje, među ostalim upotrebom korektivnih mjera u regiji za proračun kapaciteta	Akcioni planovi Član 33 (5) Tokom sprovođenja akcionih planova, kapacitet stavljen na raspolaganje za prekozonsku trgovinu mora biti najmanje jednak vrijednostima linearne putanje iz	Potpuno usklađeno		

	plana iz stava 1 ovog člana, između ostalog i korišćenjem korektivnih mjera u regionu za proračun kapaciteta.			
3. Troškove korektivnih mjera nužnih za ostvarivanje linearne putanje iz stava 2. ili za osiguravanje dostupnosti prekozonskog kapaciteta na granicama ili na kritičnim elementima mreže na koje se odnosi akcioni plan snosi država članica ili države članice koje sprovode akcioni plan.	Akcioni planovi Član 33 (6) Troškove korektivnih mjera neophodnih za ostvarivanje linearne putanje iz stava 3 ovog člana ili za obezbjeđivanje raspoloživosti prekozonskog kapaciteta na granicama ili na kritičnim elementima mreže na koje se odnosi akcioni plan, snose ugovorne strane i/ili države članice koje sprovode akcioni plan.	Potpuno usklađeno		
4. Svake godine, tokom sprovođenja akcionog plana te u roku od šest mjeseci nakon njegova isteka, relevantni operatori prenosnih sistema ocjenjuju, za prethodnih 12 mjeseci, je li dostupni prekogranični kapacitet dosegao linearnu putanju ili su, počevši od 1. januara 2026., ostvareni minimalni kapaciteti predviđeni u članu 16. stavu 8.	Akcioni planovi Član 33 (7) Tokom sprovođenja akcionog plana i u roku od šest mjeseci od njegovog isteka, operator prenosnog sistema, zajedno sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, svake godine procjenjuje da li je raspoloživi prekozonski kapacitet u prethodnih 12 mjeseci dostigao minimalni kapacitet predviđen članom 34 stav 22 ovog zakona. Rokovi za postizanje minimalnog kapaciteta Član 311 Tokom sprovođenja akcionog plana iz člana 33 stav 7 ovog zakona operator prenosnog sistema, zajedno sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, svake godine procjenjuje da li je raspoloživi prekozonski kapacitet u prethodnih 12 mjeseci dostigao linearnu putanju iz člana 33 stav 3 ovog zakona, do 1. januara 2028. godine.	Potpuno usklađeno		
Oni podnose ACER-u i relevantnim regulatornim tijelima svoj izvještaj o procjeni.	Akcioni planovi Član 33 (8) Operator prenosnog sistema, zajedno sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, dostavlja	Potpuno usklađeno		

	izvještaj o procjeni iz stava 7 ovog člana Regulatornom odboru i nadležnim regulatornim organima.			
Prije sastavljanja izvještaja svaki operator prenosnog sistema podnosi svoj doprinos za izvještaj, uključujući sve relevantne podatke, na odobrenje svojem regulatornom tijelu.	Akcioni planovi Član 33 (9) Operator prenosnog sistema dostavlja podatke potrebne za izradu izvještaja iz stava 7 ovog člana Agenciji na odobrenje.	Potpuno usklađeno		
5. Za one države članice za koje se u procjenama iz stava 4. pokaže da operator prenosnog sistema nije usklađen s linearnom putanjom, relevantne države članice u roku od šest mjeseci od prijema izvještaja o procjeni iz stava 4. donose jednoglasnu odluku o tome hoće li izmijeniti ili zadržati konfiguraciju zone trgovanja u tim državama članicama i među njima.	Akcioni planovi Član 33 (10) U slučaju da procjena iz stava 8 ovog člana pokaže da operator prenosnog sistema nije ispratio linearnu putanju, Vlada, jednoglasno sa nadležnim organima relevantnih ugovornih strana, odlučuje da li da izmijeni ili zadrži konfiguraciju zone trgovanja u roku od šest mjeseci od prijema izvještaja o procjeni iz stava 8 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
U svojoj odluci relevantne države članice trebale bi uzeti u obzir sve primjedbe koje su podnijele druge države članice.	Akcioni planovi Član 33 (11) Prilikom donošenja odluke iz stava 10 ovog člana, Vlada, u saradnji sa nadležnim organima relevantnih ugovornih strana, uzima u obzir komentare nadležnih organa drugih država članica ili ugovornih strana.	Potpuno usklađeno		
Odluka relevantnih država članica mora biti obrazložena te se o njoj moraju obavijestiti Komisija i ACER.	Akcioni planovi Član 33 (12) Odluka iz stava 10 ovog člana mora biti obrazložena i dostavljena Sekretarijatu i Regulatornom odboru.	Potpuno usklađeno		
Ako relevantne države članice ne uspiju donijeti jednoglasnu odluku u utvrđenom roku, odmah o tome obavještavaju Komisiju.	Akcioni planovi Član 33 (13) Ako se odluka o zadržavanju ili izmjeni konfiguracije zone trgovanja ne donese u roku iz stava 10 ovog člana, Ministarstvo, u saradnji sa nadležnim organima relevantnih ugovornih strana, o tome obavještava bez odlaganja Sekretarijat.	Potpuno usklađeno		

U roku od šest mjeseci nakon prijema takvog obavještenja Komisija donosi, kao mjeru zadnjeg izbora i nakon savjetovanja s ACER-om i relevantnim dionicima, odluku o tome hoće li izmijeniti ili zadržati konfiguracije zone trgovanja u tim državama članicama i među njima.	Akcioni planovi Član 33 (14) U slučaju iz stava 14 ovog člana, Sekretarijat donosi odluku o izmjeni ili zadržavanju konfiguracije zone trgovanja koja je obavezujuća za Crnu Goru.	Potpuno usklađeno		
6. Šest mjeseci prije isteka akcionog plana država članice s utvrđenim strukturnim zagušenjem odlučuje hoće li nastojati riješiti preostalo zagušenje izmjenom svoje zone trgovanja ili će preostalo unutrašnje zagušenje nastojati riješiti korektivnim mjerama za koje ona snosi troškove.	Akcioni planovi Član 33 (15) Šest mjeseci prije isteka akcionog plana, Vlada odlučuje da li će preostala zagušenja riješiti izmjenom svoje zone trgovanja ili će preostala unutrašnja zagušenja riješiti remedijalne mjerama čije troškove pokriva operator prenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
7. Ako u roku od šest mjeseci od utvrđivanja strukturnog zagušenja u skladu s članom 14. stavom 7. nije utvrđen akcioni plan, relevantni operatori prenosnih sistema u roku od 12 mjeseci nakon utvrđivanja takvog strukturnog zagušenja procjenjuju je li dostupni prekozonski kapacitet dosegnoo minimalne kapacitete predviđene u članu 16. stavu 8. tokom prethodnih 12 mjeseci te podnose izvještaj o procjeni relevantnim regulatornim tijelima i ACER-u.	Akcioni planovi Član 33 (16) Ako se u roku od šest mjeseci od prepoznavanja strukturnog zagušenja u skladu sa članom 32 stav 11 ovog zakona ne utvrdi akcioni plan, operator prenosnog sistema, zajedno sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, u roku od 12 mjeseci od prepoznavanja tog strukturnog zagušenja, procjenjuje da li je raspoloživi prekozonski kapacitet dostigao minimalne kapacitete iz člana 34 stav 22 ovog zakona, tokom prethodnih 12 mjeseci i dostavlja izvještaj o procjeni Agenciji, drugim relevantnim regulatornim organima i Regulatornom odboru.	Potpuno usklađeno		
Prije sastavljanja izvještaja svaki operator prenosnog sistema šalje svoj doprinos za izvještaj, uključujući sve relevantne podatke, na odobrenje svojem nacionalnom tijelu.	Akcioni planovi Član 33 (17) Prije izrade izvještaja, operator prenosnog sistema dostavlja sve relevantne podatke Agenciji na odobrenje.	Potpuno usklađeno		
Kada procjena pokaže da operator prenosnog sistema nije usklađen s minimalnim kapacitetom, primjenjuje se postupak donošenja odluke utvrđen u stavu 5. ovog člana.	Akcioni planovi Član 33 (18) Ako procjena pokaže da operator prenosnog sistema nije dostigao minimalni kapacitet iz člana 34 stav 22 ovog zakona, primjenjuje se postupak iz st. 11 do 15 ovog člana.	Potpuno usklađeno		

Član 16. Opšta načela dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem 1. Pri rješavanju problema zagušenja mreže koriste se nediskriminirajuća rješenja utemeljena na tržištu koja daju učinkovite ekonomske signale uključenim sudionicima na tržištu i operatorima prenosnih sistema.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (1) Upravljanje zagušenjima u prenosnom sistemu operator prenosnog sistema sprovodi na nediskriminatoran način u skladu sa tržišnim principima, koji obezbjeđuju cijene koje učesnike na tržištu i operatore prenosnih sistema mogu uputiti na preduzimanje odgovarajućih poslovnih aktivnosti.	Potpuno usklađeno		
Problemi zagušenja mreže rješavaju se upotrebom netr transakcionih metoda, odnosno metoda koje ne uključuju izbor između ugovora pojedinačnih učesnika na tržištu.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (2) Upravljanje zagušenjima vrši se primjenom metoda koje nijesu zasnovane na transakcijama, odnosno metodama koje ne uključuju izbor između ugovora pojedinačnih učesnika na tržištu.	Potpuno usklađeno		
Pri preduzimanju operativnih mjera kako bi osigurao održavanje normalnog stanja svojeg prenosnog sistema operator prenosnog sistema uzima u obzir učinak tih mjera na susjedna regulacijska područja i koordinira takve mjere s drugim operatorima prenosnih sistema na koje to utiče, kako je utvrđeno u Regulativi (EU) 2015/1222.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (3) Prilikom preduzimanja operativnih mjera da bi obezbijedio da parametri prenosnog sistema budu u propisanim granicama, operator prenosnog sistema uzima u obzir efekat tih mjera na susjedne kontrolne oblasti i koordinira te mjere sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
2. Postupci za ograničavanje transakcija koriste se samo u izvanrednim situacijama, naročito onda kada operator prenosnog sistema mora ekspeditivno djelovati, a redispečiranje ili kompenzacija nisu mogući.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (4) Postupci smanjenja obima tržišnih transakcija koriste se samo u vanrednim situacijama, odnosno kada operator prenosnog sistema mora djelovati bez odlaganja i nije moguće redispečiranje ili trgovina u suprotnom smjeru.	Potpuno usklađeno		
Svaki takav postupak primjenjuje se bez diskriminacije.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34			

	(5) Smanjenje obima transakcija iz stava 4 ovog člana vrši se na nediskriminatoran način.	Potpuno usklađeno		
Osim u slučajevima više sile, sudionicima na tržištu kojima je dodijeljen kapacitet kompenzira se svako takvo ograničavanje.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (6) Učesnicima na tržištu kojima je dodijeljen prekozonski kapacitet nadoknađuje se svako smanjenje kapaciteta koje nije posljedica dejstva više sile.	Potpuno usklađeno		
3. Regionalni koordinacioni centri sprovode koordinirani proračun kapaciteta u skladu sa stavovima 4. i 8. ovog člana, kako je predviđeno u članu 37. stavu 1. tački (a) i u članu 42. stavu 1. Regionalni koordinacioni centri izračunavaju prekozonske kapacitete poštujući granične vrijednosti pogonskih veličina i koristeći se podacima operatora prenosnih sistema, uključujući podatke o tehničkoj dostupnosti korektivnih mjera, osim onih o smanjenju opterećenja.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (7) Operator prenosnog sistema dostavlja podatke regionalnom koordinacionom centru za proračun prekozonskih kapaciteta. (8) Regionalni koordinacioni centri vrše proračun prekozonskih kapaciteta, uz poštovanje operativnih sigurnosnih ograničenja, uključujući podatke o tehničkoj dostupnosti korektivnih mjera, ne uključujući smanjenje potrošnje električne energije.	Potpuno usklađeno		
Ako regionalni koordinacioni centri zaključe da navedene dostupne korektivne mjere u regiji za proračun kapaciteta ili među regijama za proračun kapaciteta nisu dostatne za postizanje linearne putanje na osnovu člana 15. stava 2. ili minimalnih kapaciteta predviđenih u stavu 8. ovog člana, uz istodobno poštovanje graničnih vrijednosti pogonskih veličina, ona mogu, kao mjeru zadnjeg izbora, odrediti koordinirane mjere za adekvatno smanjenje prekozonskih kapaciteta.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (8) Regionalni koordinacioni centri vrše proračun prekozonskih kapaciteta, uz poštovanje operativnih sigurnosnih ograničenja, uključujući podatke o tehničkoj dostupnosti korektivnih mjera, ne uključujući smanjenje potrošnje električne energije. (9) Operator prenosnog sistema primjenjuje koordinisane radnje smanjenja prekozonskih kapaciteta koje je odredio regionalni koordinacioni centar. (10) Radnje iz stava 9 ovog člana primjenjuju se u slučajevima kada su remedijalne mjere u regionu za proračun kapaciteta ili između regiona za proračun kapaciteta nedovoljne za dostizanje linearne putanje u skladu sa članom 33 stav 3 ovog zakona ili minimalnih	Potpuno usklađeno		

	kapaciteta iz stava 22 ovog člana uz poštovanje operativnih sigurnosnih ograničenja.			
Operatori prenosnih sistema mogu odstupiti od koordiniranih mjera u pogledu koordiniranog proračuna kapaciteta i koordinirane analize sigurnosti samo u skladu s članom 42. stavom 2.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (11) Operatori prenosnog sistema mogu odstupiti od koordinisanih mjera u pogledu koordinisanog proračuna kapaciteta i koordinisane analize sigurnosti, u skladu sa članom 44 stav 2 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
U roku od tri mjeseca nakon puštanja u rad regionalnih koordinacionih centara na osnovu člana 35. stava 2. i svaka tri mjeseca nakon toga regionalni koordinacioni centri podnose izvještaj relevantnim regulatornim tijelima i ACER-u o svakom smanjenju kapaciteta ili otklonu od koordiniranih mjera na osnovu drugog podstava te procjenjuje te slučajeve i, ako je to potrebno, daju preporuke o tome kako u budućnosti izbjeći takve otklone. Ako ACER zaključi da preduslovi za otklon na osnovu ovog stava nisu ispunjeni ili su strukturne naravi, ACER dostavlja mišljenje relevantnim regulatornim tijelima i Komisiji. Nadležna regulatorna tijela preduzimaju odgovarajuće mjere protiv operatora prenosnih sistema ili regionalnih koordinacionih centara u skladu s članom 59. ili članom 62. Direktive (EU) 2019/944 ako nisu bili ispunjeni preduslovi za otklon u skladu s ovim stavom.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (11) Agencija, na osnovu mišljenja ACER-a ili Regulatornog odbora da nijesu ispunjeni preduslovi za odstupanje iz stava 10 ovog člana ili su strukturne prirode, preduzima mjere u odnosu na operatora prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.	Potpuno usklađeno		
Otkloni strukturne naravi rješavaju se u okviru akcionog plana iz člana 14. stava 7. ili u ažuriranju postojećeg akcionog plana.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (13) Odstupanja strukturne prirode rješavaju se u skladu sa akcionim planom iz člana 33 stav 1 ovog zakona ili ažuriranjem akcionog plana.	Potpuno usklađeno		
4. Najveći nivo kapaciteta interkonekcija i prenosnih mreža na koju utiče prekogranični kapacitet stavlja se na raspolaganje sudionicima na tržištu, u skladu sa sigurnosnim standardima sigurnog rada mreže.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (14) Učesnicima na tržištu stavlja se na raspolaganje maksimalni nivo kapaciteta interkonektora i elemenata	Potpuno usklađeno		

	prenosne mreže koji su relevantni za prekogranični kapacitet između ugovornih strana, uz poštovanje standarda sigurnog rada mreže.			
Trgovanje u suprotnom smjeru i redispečiranje, uključujući prekogranično redispečiranje, upotrebljavaju se radi najvećeg mogućeg povećanja raspoloživih kapaciteta za postizanje minimalnog kapaciteta u skladu sa stavom 8.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (15) Trgovina u suprotnom smjeru i redispečiranje, uključujući prekogranično redispečiranje, koristi se za maksimiziranje raspoloživih kapaciteta, radi dostizanja minimalnog kapaciteta iz stava 23 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Koordinirani i nediskriminirajući postupak za prekogranične korektivne mjere primjenjuje se kako bi se omogućilo takvo povećavanje, nakon sprovođenja metodologije dijeljenja troškova redispečiranja i trgovanja u suprotnom smjeru.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (16) Koordinisani i nediskriminatorni postupak za prekogranične remedijalne mjere primjenjuje se kako bi se omogućila maksimizacija prekograničnog kapaciteta, a nakon donošenja metodologije za raspodjelu troškova za redispečiranje i trgovinu u suprotnom smjeru.	Potpuno usklađeno		
5. Kapacitet se dodjeljuje na eksplicitnim dražbama kapaciteta ili na implicitnim dražbama koje uključuju i kapacitet i energiju. Obje metode mogu zajedno postojati na istoj interkonekciji.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (17) Kapacitet se dodjeljuje putem eksplicitnih ili implicitnih dodjela koje uključuju kapacitet i energiju, pri čemu obje metode mogu istovremeno postojati na istoj interkonekciji.	Potpuno usklađeno		
Za unutardnevnu trgovinu upotrebljava se kontinuirano trgovanje, koje se može dopuniti dražbama.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (18) Za unutardnevnu trgovinu koristi se kontinuirano trgovanje, koje može biti dopunjeno aukcijama.	Potpuno usklađeno		
6. U slučaju zagušenja izabiru se valjane ponude, bilo implicitne ili eksplicitne, s najvišom vrijednosti za kapacitet mreže, kojima se u određenom vremenskom okviru nudi najviša vrijednost za oskudan prenosni kapacitet.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (19) U slučaju zagušenja, uspješne ponude su važeće ponude najveće vrijednosti za mrežni kapacitet, bilo implicitne ili eksplicitne, koje nude najveću vrijednost za	Potpuno usklađeno		

	ograničeni prenosni kapacitet u datom vremenskom okviru.			
Osim u slučaju novih interkonekcijskih vodova koji se koriste izuzećem u skladu s članom 7. Regulative (EZ) br. 1228/2003, članom 17. Regulative (EZ) br. 714/2009 ili članom 63. ove Regulative, u metodama dodjele kapaciteta je zabranjeno je utvrđivanje rezervnih cijena.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (20) Osim u slučaju novih interkonektora koji imaju pravo na izuzeće iz člana 57 ovog zakona, zabranjeno je utvrđivanje rezervnih cijena u metodama dodjele kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
7. Kapacitetom je moguće slobodno sekundarno trgovati pod uslovom da je operator prenosnog sistema pravremeno unaprijed obaviješten.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (21) Kapacitetom se može slobodno trgovati na sekundarnom tržištu kapaciteta, pod uslovom da je operator prenosnog sistema unaprijed obaviješten.	Potpuno usklađeno		
Kada operator prenosnog sistema odbije sekundarnu trgovinu (transakciju), on to jasno i transparentno informiše i objašnjava svim učesnicima na tržištu te o tome obavještava regulatorno tijelo.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (22) Ako operator prenosnog sistema odbije transakciju na sekundarnom tržištu, jasno i transparentno to saopštava i objašnjava svim učesnicima na tržištu i o tome obavještava Agenciju.	Potpuno usklađeno		
8. Operatori prenosnih sistema ne smiju ograničavati količinu kapaciteta interkonekcije koju treba staviti na raspolaganje sudionicima na tržištu kao sredstvo za rješavanje zagušenja unutar njihove vlastite zone trgovanja ili kao sredstvo upravljanja tokovima koji su rezultat transakcija unutar zona trgovanja. Ne dovodeći u pitanje primjenu odstupanja u skladu sa stavovima 3. i 9. ovog člana i primjenu člana 15. stava 2., smatra se da se ovaj stav poštuje ako su postignute sljedeći minimalni nivo raspoloživog kapaciteta za prekozonsku trgovinu: (a) za granice koje se služe pristupom temeljenim na koordiniranom mrežnom kapacitetu prenosa, minimalni kapacitet iznosi 70 % kapaciteta prenosa uz poštovanje graničnih vrijednosti pogonskih veličina nakon što je	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (23) Operator prenosnog sistema ne smije koristiti ograničavanje interkonektivnog kapaciteta koji će biti stavljen na raspolaganje učesnicima na tržištu, kao sredstvo za rješavanje zagušenja unutar sopstvene zone trgovanja ili kao sredstvo za upravljanje tokovima koji proizilaze iz transakcija unutar zona trgovanja, odnosno dužan je da obezbijedi sljedeći minimalni nivo raspoloživih kapaciteta za prekozonsku trgovinu za granice koje koriste pristup na način da za granice na kojima se primjenjuje:	Potpuno usklađeno		

umanjen za količinu za nepredviđene događaje, kako je utvrđen u skladu sa smjernicom za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima donesenom na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br. 714/2009; (b) za granice koje se služe pristupom temeljenom na tokovima, minimalni kapacitet je marža određena u procesu proračuna kapaciteta dostupnog za tokove izazvane prekozonskom razmjenom. Marža iznosi 70 % kapaciteta uz poštovanje graničnih vrijednosti pogonskih veličina unutrašnjih i prekozonskih kritičnih elemenata mreže, uzimajući u obzir nepredviđene događaje, kako je utvrđena u skladu sa smjernicom za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima donesenom na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br. 714/2009. Ukupni iznos od 30 % može se upotrijebiti za granice pouzdanosti, tokove petlje i unutrašnje tokove na svakom kritičnom elementu mreže.	1) koordinisani neto prenosni kapacitet, minimalni kapacitet iznosi 70% prenosnog kapaciteta, poštujući operativna sigurnosna ograničenja nakon umanjenja zbog nepredviđenih situacija, u skladu sa čl. 70 do 147 ovog zakona, a ukupan iznos od 30% kapaciteta se može koristiti za granice pouzdanosti, kružne tokove i unutrašnje tokove na svakom kritičnom elementu mreže; 2) pristup zasnovan na tokovima snaga, minimalni kapacitet je granica određena u postupku proračuna kapaciteta kao raspoloživa za tokove prouzrokovane prekozonskom razmjenom i iznosi 70% kapaciteta, uz poštovanje operativnih granica sigurnosti unutrašnjih i prekozonskih kritičnih elemenata mreže, uzimajući u obzir nepredviđene situacije, kao što je utvrđeno čl. 70 do 147 ovog zakona, a ukupan iznos od 30% kapaciteta se može koristiti za granice pouzdanosti, kružne tokove i unutrašnje tokove na svakom kritičnom elementu mreže.			
9. Na zahtjev operatora prenosnih sistema regije za proračun kapaciteta relevantna regulatorna tijela mogu odobriti odstupanje od stava 8. iz predvidivih razloga ako je to potrebno za održavanje pogonske sigurnosti.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (23) Na zahtjev operatora prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta, Agencija, nakon konsultacija sa drugim relevantnim regulatornim organima, može odobriti derogaciju obaveze iz stava 22 ovog člana na osnovu predvidljivih razloga, ako je to potrebno radi održavanja operativne sigurnosti.	Potpuno usklađeno		
Takvo odstupanje, koje se ne odnosi na ograničavanje prethodno dodijeljenih kapaciteta na osnovu stava 2., odobrava se svaki put na godinu dana ili na najviše dvije godine ako se nivo odstupanja znatno smanji nakon prve godine.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (24) Derogacije iz stava 23 ovog člana koje se ne odnose na slučaj smanjenja kapaciteta iz stava 4 ovog člana, odobravaju se svaki put na najviše godinu dana ili na najviše dvije godine, ako se odstupanje od minimalnog kapaciteta iz stava 22 ovog člana značajno smanjilo nakon prve godine.	Potpuno usklađeno		

Opseg takvih odstupanja strogo je ograničen na ono što je nužno za pogonsku sigurnost te se njima izbjegava diskriminacija između unutrašnjih i prekozonskih razmjena.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (25) Obim derogacija je ograničen onim što je neophodno za održavanje operativne sigurnosti i izbjegavanje diskriminacije između interne i prekozonske razmjene.	Potpuno usklađeno		
Prije odobravanja odstupanja relevantno regulatorno tijelo savjetuje se s regulatornim tijelima drugih država članica koje čine dio regije za proračun kapaciteta na koju to utiče.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (26) Prije nego što odobri derogaciju, Agencija konsultuje regulatorne organe drugih ugovornih strana i država članica koje čine dio relevantnih regiona za proračun kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
Ako se regulatorno tijelo ne slaže s predloženim odstupanjem, ACER odlučuje o njegovu odobravanju na osnovu člana 6. stava 10. tačke (a) Regulative (EU) 2019/942.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (40) U slučaju da regulatorni organi drugih ugovornih strana i država članica nijesu saglasni da je potrebno odobriti derogaciju iz stava 23 ovog člana, primjenjivaće se odluka ACER-a, odnosno Regulatornog odbora.	Potpuno usklađeno		
Obrazloženje i razlozi za odstupanje objavljuju se.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (27) Obrazloženje derogacije i razlozi za derogaciju iz stava 23 ovog člana moraju biti objavljeni na internet stranici Agencije.	Potpuno usklađeno		
Ako se odstupanje odobri, relevantni operatori prenosnih sistema razvijaju i objavljuju metodologiju i projekte koji pružaju dugoročno rješenje za pitanje koje se odstupanjem nastoji riješiti.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (28) U slučaju da je derogacija odobrena, operator prenosnog sistema u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema izrađuje i na svojoj internet stranici objavljuje metodologiju i projekte koji obezbjeđuju dugoročno rješenje za problem koji derogacijom želi da riješi.	Potpuno usklađeno		

Odstupanje ističe kada istekne rok za odstupanje ili kada se primijeni rješenje, zavisno od toga što nastupi ranije.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (29) Derogacija prestaje istekom roka na koji je odobrena ili primjenom dugoročnog rješenja iz stava 28 ovog člana, u zavisnosti od toga šta nastupi ranije.	Potpuno usklađeno		
10. Sudionici na tržištu pravremeno unaprijed obavještavaju operatore prenosnih sistema prije relevantnog perioda rada namjeravaju li koristiti dodijeljeni kapacitet.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (30) Učesnici na tržištu dužni su da blagovremeno obavijeste operatora prenosnog sistema prije relevantnog operativnog perioda o korišćenju dodijeljenog kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
Svaki dodijeljeni kapacitet koji se neće upotrijebiti ponovno se vraća na tržište, na otvoren i transparentan način i bez diskriminacije.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (31) Operator prenosnog sistema dužan je da: 1) na transparentan i nediskriminatoran način ponovo ponudi dodijeljeni kapacitet čije korišćenje nije potvrđeno u skladu sa stavom 30 ovog člana;	Potpuno usklađeno		
11. Operatori prenosnih sistema, koliko je to tehnički moguće, udružuju sve zahtjeve za kapacitet protoka električne energije u suprotnom smjeru preko zagušenog interkonekcijskog voda kako bi iskoristili taj vod do njegova najvećeg kapaciteta.	2) kombinuje sve nominacije za prekograničnim prenosom energije u suprotnim smjerovima preko zagušenog interkonektora (u daljem tekstu: netovanje), u mjeri u kojoj je to tehnički moguće, kako bi kapacitet bio iskorišćen u maksimalnoj mogućoj mjeri;	Potpuno usklađeno		
Vodeći u potpunosti računa o sigurnosti mreže, transakcije koje olakšavaju zagušenje nikada se ne odbijaju.	3) odobri zahtjev za prekogranični prenos električne energije koji umanjuje zagušenje u prenosnom sistemu, ako se tim prenosom ne ugrožava sigurnost sistema.	Potpuno usklađeno		
12. Finansijske posljedice neispunjavanja obaveza povezanih s dodjelom kapaciteta snose operatori prenosnih sistema ili nominovani operatori tržišta električne energije koji su odgovorni za takvo neispunjavanje.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (32) Finansijske posljedice neispunjenja obaveza povezanih sa dodjelom kapaciteta, snosi operator prenosnog sistema ili NEMO, u zavisnosti od toga ko je odgovoran za to neispunjenje.	Potpuno usklađeno		

Kada se sudionici na tržištu ne koriste kapacitetom kojim su se obavezali koristiti ili, u slučaju eksplicitne dražbe kapaciteta, ne trguju kapacitetom na sekundarnoj osnovi ili pravremeno ne vrate kapacitet, takvi sudionici na tržištu gube prava na taj kapacitet i plaćaju naknadu koja odražava troškove.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (33) Ako učesnici na tržištu ne iskoriste kapacitet za koji su se obavezali da će iskoristiti, ili, u slučaju kapaciteta koji je dodijeljen putem eksplicitne dodjele, ne trguju kapacitetom na sekundarnom tržištu ili ne vrate kapacitet na vrijeme, ti učesnici na tržištu gube pravo na taj kapacitet i dužni su da nadoknade troškove za neiskorišćeni kapacitet.	Potpuno usklađeno		
Sve naknade koje odražavaju troškove za nekorištenje kapaciteta moraju biti opravdane i proporcionalne.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (34) Sve naknade koje odražavaju troškove za neiskorišćenje kapaciteta moraju biti opravdane i srazmjerne.	Potpuno usklađeno		
Ako operator prenosnog sistema ne ispuni svoju obavezu osiguravanja čvrstog kapaciteta prenosa, dužan je učesniku na tržištu nadoknaditi gubitak prava na kapacitet. Indirektni se gubici pritom ne uzimaju u obzir.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (35) Ako operator prenosnog sistema ne ispuni svoju obavezu obezbjeđenja utvrđenog prenosnog kapaciteta, dužan je da učesniku na tržištu nadoknadi gubitak prava na kapacitet, pri čemu se indirektni gubici ne uzimaju u obzir u tu svrhu.	Potpuno usklađeno		
Ključni koncepti i metode utvrđivanja odgovornosti koje nastaju radi neispunjavanja obaveza utvrđuju se unaprijed s obzirom na finansijske posljedice i podliježu preispitivanju od strane relevantnog regulatornog tijela.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (36) Ključni koncepti i metode za utvrđivanje obaveza koje nastaju neispunjenjem obaveza iz stava 35 ovog člana utvrđuju se unaprijed u pogledu finansijskih posljedica i podliježu pregledu od strane Agencije.	Potpuno usklađeno		
13. Pri raspodjeli troškova korektivnih mjera među operatorima prenosnih sistema, regulatorna tijela analiziraju u kojoj mjeri tokovi koji su rezultat transakcija unutar zona trgovanja doprinose zagušenju između dviju promatranih zona trgovanja te na osnovu doprinosa zagušenju raspodjeljuju troškove operatorima prenosnih	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (37) Prilikom raspodjele troškova korektivnih mjera između operatora prenosnog sistema, Agencija, zajedno sa relevantnim regulatornim organima, analizira u kojoj	Potpuno usklađeno		

sistema zona trgovanja koji su odgovorni za stvaranje takvih tokova, izuzev troškova koji nastaju zbog tokova koji su rezultat transakcija unutar zona trgovanja koje su ispod nivoa koji bi se mogao očekivati bez strukturnog zagušenja u zoni trgovanja.	mjeri tokovi koji proizilaze iz transakcija unutar zona trgovanja, doprinose zagušenju između dvije posmatrane zone trgovanja. (38) Troškovi korektivnih mjera se raspodjeljuju na osnovu doprinosa zagušenju operatora prenosnog sistema u zonama trgovanja koje stvaraju te tokove, osim troškova izazvanih tokovima koji su rezultat transakcija unutar zona trgovanja koji su ispod nivoa koji bi se mogao očekivati bez strukturnog zagušenja u zoni trgovanja.			
Taj nivo zajednički analiziraju i utvrđuju svi operatori prenosnih sistema regije za proračun kapaciteta za svaku pojedinačnu granicu zone trgovanja i ona podliježe odobrenju svih regulatornih tijela regije za proračun kapaciteta.	Opšti principi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem Član 34 (39) Operator prenosnog sistema, zajedno sa svim operatorima prenosnih sistema u regionu za proračun kapaciteta, analizira i utvrđuje nivo iz stava 38 ovog člana za svaku pojedinačnu granicu zone trgovanja, što podliježe zajedničkom odobrenju od strane Agencije i svih drugih regulatornih organa u regionu za proračun kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
<i>Član 17.</i> Dodjela prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima 1. Operatori prenosnih sistema ponovno izračunavaju dostupni prekozonski kapacitet barem nakon vremena zatvaranja tržišta dan unaprijed i nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona.	Dodjela prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima Član 35 (1) Operator prenosnih sistema, zajedno sa relevantnim operatorima prenosnih sistema regiona za proračun kapaciteta, preračunava raspoloživi prekozonski kapacitet barem nakon vremena zatvaranja dan-unaprijed tržišta i nakon vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta.	Potpuno usklađeno		
Operatori prenosnih sistema dodjeljuju dostupni prekozonski kapacitet plus svaki preostali prekozonski kapacitet koji nije prethodno dodijeljen i svaki prekozonski kapacitet koji su oslobodili nositelji prava na fizički prenos iz prethodnih dodjela u narednom postupku dodjele prekozonskog kapaciteta.	Dodjela prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima Član 35 (2) Operator prenosnog sistema dodjeljuje raspoloživi prekozonski kapacitet, svaki preostali prekozonski kapacitet koji nije prethodno dodijeljen, kao i svaki prekozonski kapacitet koji je oslobodio imalac fizičkih prava na prenos iz prethodnih dodjela, u prvom narednom postupku za dodjelu prekozonskog kapaciteta.	Potpuno usklađeno		

2. Operatori prenosnih sistema predlažu primjerenu strukturu za dodjelu prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima, uključujući za dan unaprijed, unutardnevni vremenski okvir i vremenski okvir za balansiranje.	Dodjela prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima Član 35 (3) Operator prenosnog sistema, nakon konsultacija sa relevantnim operatorima prenosnih sistema regiona za proračun kapaciteta, usvaja odgovarajuću strukturu za dodjelu prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima, uključujući dan-unaprijed, unutardnevni i balansiranje.	Potpuno usklađeno		
Ta struktura dodjele podliježe ispitivanju od strane relevantnih regulatornih tijela.	Dodjela prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima Član 35 (4) Struktura za dodjelu prekozonskog kapaciteta iz stava 3 ovog člana podliježe preispitivanju od strane Agencije i relevantnih regulatornih organa regiona za proračun kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
Pri sastavljanju svojeg predloga operatori prenosnih sistema uzimaju u obzir: (a) karakteristike tržišta; (b) operativne uslove elektroenergetskog sistema, kao što su posljedice netiranja jasno objavljenih rasporeda; (c) nivo usklađenosti postotaka dodijeljenih različitim vremenskim okvirima i vremenske okvire usvojene za različite već postojeće mehanizme dodjele prekozonskih kapaciteta.	Dodjela prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima Član 35 (5) Operator prenosnog sistema prilikom usvajanja strukture iz stava 3 ovog člana vodi računa o: 1) karakteristikama tržišta; 2) operativnim uslovima elektroenergetskog sistema, kao što su posljedice netovanja usaglašenih nominacija; 3) nivou usklađenosti procenta kapaciteta dodijeljenog po različitim vremenskim okvirima i vremenskim okvirima usvojenim za različite mehanizme za dodjelu prekozonskog kapaciteta koji su na snazi.	Potpuno usklađeno		
3. Ako je prekozonski kapacitet dostupan nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona, operatori prenosnih sistema upotrebljavaju prekozonski kapacitet za razmjenu energije balansiranja ili za upravljanje postupkom netiranja odstupanja.	Dodjela prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima Član 35 (6) Ako je prekozonski kapacitet raspoloživ nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta, operator prenosnog sistema koristi prekozonski kapacitet za razmjenu balansne energije ili za vođenje postupka netovanja odstupanja.	Potpuno usklađeno		

4. Ako je prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu rezervisanog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi na osnovu člana 6. stava 8. ove Regulative operatori prenosnih sistema upotrebljavaju metodologije razrađene u mrežnim pravilima i smjernicama o balansiranju donesenih na osnovu člana 6. stava 11. Regulative (EZ) br 714/2009.	Dodjela prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima Član 35 (7) Ako se prekozonski kapacitet dodjeljuje za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezerve u skladu sa članom 25 st. 10 i 11 ovog zakona, operator prenosnog sistema koristi opšte akte ili metodologije (u daljem tekstu: TCM) iz člana 212 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
5. Operatori prenosnih sistema ne povećavaju granicu pouzdanosti izračunatu na osnovu Regulative (EU) 2015/1222 zbog razmjene rezervisanog kapaciteta za balansiranje ili dijeljenja rezervi.	Dodjela prekozonskog kapaciteta po vremenskim okvirima Član 35 (8) Operator prenosnog sistema ne povećava granicu pouzdanosti proračunatu u skladu sa metodologijom iz člana 90 ovog zakona, radi razmjene balansnog kapaciteta ili podjele rezervi.	Potpuno usklađeno		
ODJELJAK 2. Naknade za mrežu i prihod od zagušenja Član 18. Naknade za pristup mrežama, upotrebu mreža i jačanje mreža 1. Naknade koje naplaćuju operatori mreže za pristup mrežama, uključujući naknade za priključenje na mrežu, naknade za korištenje mreže i, ako je primjenljivo, naknade za povezana jačanja mreže, moraju biti transparentne, odražavati troškove, uzimati u obzir potrebu za sigurnošću mreže te fleksibilnošću i odražavati stvarne dotadašnje troškove u mjeri u kojoj se podudaraju s troškovima učinkovitog i strukturno usporedivog operatora mreže i primje njaviti se na nediskriminirajući način. Te naknade ne smiju obuhvaćati nepovezane troškove kojima se podržavaju nepovezani politički ciljevi.	2. Mrežne naknade i prihodi od zagušenja Naknade za pristup mrežama, korišćenje i pojačanje mreža Član 36 (1) Naknade koje operatori sistema primjenjuju za pristup sistemima, uključujući naknade za priključenje, naknade za korišćenje i ako je primjenljivo, naknade za neophodna ojačanja mreže za priključenja, odražavaju troškove, transparentne su, uzimaju u obzir potrebu za sigurnošću i fleksibilnošću mreže, nediskriminatorne su i odražavaju stvarne nastale troškove, utvrđuju se u skladu sa metodologijama propisanim zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti i te naknade ne uključuju nepovezane troškove koji podržavaju nepovezane ciljeve politike.	Potpuno usklađeno		
Ne dovodeći u pitanje član 15. stavove 1. i 6. Direktive 2012/27/EU i kriterijume iz Priloga XI. toj direktivi, metodom primijenjenom za određivanje naknada za mrežu mora se neutralno cjenovnim signalima upućenima kupcima i proizvođačima poduprijeti cjelokupna dugoročna učinkovitost sistema te se ona naročito mora primjenjivati		Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Članom 33 stav 3, Članom 34 stav 2 i Članom 35 stav 3	

na način kojim se proizvodnja priključena na distributivnom nivou niti pozitivno niti negativno ne diskriminira u odnosu na proizvodnju priključenu na prenosnom nivou. Naknadama za mrežu ne smije se diskriminirati, bilo pozitivno bilo negativno, skladištenje ili agregacija energije i ne smije se odvrćati od vlastite proizvodnje, vlastite potrošnje energije ili učestvovanja u upravljanju potražnjom. Ne dovodeći u pitanje stav 3. ovog člana, te naknade ne smiju ovisiti o udaljenosti.			Zakona o energetici („Službeni list Crne Gore“, broj 28/25)	
2. Tarifnim se metodologijama: (a) odražavaju fiksni troškovi operatora prenosnih sistema i operatora distributivnih sistema te uzimaju u obzir kapitalni i operativni troškovi kako bi se pružili odgovarajući podsticaji operatorima prenosnih sistema i operatorima distributivnih sistema u kratkoročnom i dugoročnom periodu, uključujući anticipativna ulaganja, kako bi se povećala učinkovitost, uključujući energetske učinkovitost; (b) potiču integraciju tržišta, integraciju energije iz obnovljivih izvora i sigurnost snabdijevanja; (c) podstiče upotreba usluga fleksibilnosti i omogućuje upotreba fleksibilnih priključenja; (d) promovira učinkovita i pravovremena ulaganja, uključujući rješenja za optimizaciju postojeće mreže; (e) olakšava skladištenje energije, upravljanje potrošnjom i s tim povezane istraživačke aktivnosti; (f) doprinosi postizanju ciljeva utvrđenih u integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima, smanjuje utjecaj na životnu sredinu i promovira prihvaćanje u javnosti; i (g) olakšava inovacija u interesu potrošača u područjima kao što su digitalizacija, usluge fleksibilnosti i međupovezanost, naročito s ciljem razvijanja potrebne infrastrukture za postizanje minimalnog cilja elektroenergetske međupovezanosti do 2030. utvrđenog u članu 4. tački (d) podtački 1. Regulative (EU) 2018/1999.		Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Čl. 33 i 54 Zakona o energetici („Službeni list Crne Gore“, broj 28/25),	

3. Prema potrebi, nivo tarifa koja se primjenjuje na proizvođače ili krajnje kupce, ili oboje, pruža lokacijske signale za ulaganja na nivou Unije, kao što su podsticaji putem tarifne strukture, kako bi se smanjili troškovi redispčiranja i jačanja električne mreže i uzelo u obzir iznos prouzrokovanih gubitaka u mreži i zagušenja te troškove ulaganja u infrastrukturu.	4) Nivo tarifa koje se primjenjuju na proizvođače ili krajnje kupce, ili na oboje, obezbjeđuje lokacijske signale na nivou Energetske zajednice i uzima u obzir količinu gubitaka u mreži i uzrokovanih zagušenja, kao i investicione troškove za infrastrukturu.	Potpuno usklađeno		
4. Pri određivanju naknada za pristup mreži u obzir se uzima sljedeće: (a) isplate i primici koji proizlaze iz mehanizma naknade među operatorima prenosnih sistema; (b) stvarno izvršene i primljene isplate, kao i isplate koje se očekuju u budućim periodima, procijenjene na temelju ranijih perioda.	Mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema Član 47 (11) Prilikom utvrđivanja cijena za korišćenje prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, Agencija uzima u obzir: 1) plaćanja i primitke koji proizilaze iz mehanizma za kompenzaciju između operatora prenosnog sistema; 2) stvarno izvršena i primljena plaćanja, kao i očekivana plaćanja za buduće periode, procijenjena na osnovu prethodnih perioda.	Potpuno usklađeno		
5. Određivanjem naknada za pristup mreži na osnovu ovog člana ne dovode se u pitanje naknade koje proizlaze iz upravljanja zagušenjem iz člana 16.	Naknade za pristup mrežama, korišćenje i pojačanje mreža Član 36 (2) Utvrđene naknade za pristup mreži iz stava 1 ovog člana ne utiču na naknade koje proizilaze iz upravljanja zagušenjima iz člana 34 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
6. Ne postoji posebna naknada za mrežu na individualne transakcije za prekozonsku trgovinu električnom energijom.	Naknade za pristup mrežama, korišćenje i pojačanje mreža Član 36	Potpuno usklađeno		

	(3) Nijesu dozvoljene posebne mrežne naknade za pojedinačne transakcije za prekozonsku trgovinu električnom energijom.			
7. Tarife za distribuciju odražavaju troškove uzimajući u obzir upotrebu distributivne mreže od strane korisnika sistema, između ostalog aktivnih kupaca. Tarife za distribuciju mogu sadržavati elemente kapaciteta priključenja na mrežu te se mogu diferencirati na osnovu potrošnje korisnika sistema ili profila proizvodnje. Ako su države članice provele postavljanje sistema za pametno mjerenje, regulatorna tijela uzimaju u obzir vremenski diferencirane mrežne tarife pri određivanju ili odobravanju tarifa za prenos i tarifa za distribuciju ili svojih metodologija u skladu s članom 59. Direktive (EU) 2019/ 944 te se, prema potrebi, mogu uvesti vremenski diferencirane mrežne tarife tako da odražavaju upotrebu mreže, na transparentan, troškovno učinkovit i predvidljiv način za krajnjeg kupca.	(5) Cijene za korišćenje distributivnog sistema odražavaju troškove sistema, uzimaju u obzir korišćenje distributivnog sistema od strane njegovih korisnika, uključujući aktivne kupce, mogu da sadrže elemente kapaciteta priključka na sistem i da se razlikuju po potrošnji ili profilima proizvodnje korisnika sistema. (7) U slučaju uvođenja pametnog sistema mjerenja, Agencija će, prilikom donošenja metodologija iz stava 6 ovog člana, razmotriti propisivanje elemenata za utvrđivanje cijena za korišćenje distributivnog sistema zavisno od sezone, dana u sedmici, doba dana, vremena korišćenja, kako bi se na transparentan, troškovno efikasan i predvidljiv način regulisala upotreba sistema od strane krajnjih korisnika.	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Čl. 35, 169 i 54 Zakona o energetici („Službeni list Crne Gore“, broj 28/25)	
8. Tarifnim metodologijama za prenos i distribuciju pružaju se podsticaji za operatore prenosnih sistema i operatore distributivnih sistema za troškovno najučinkovitiji rad i razvoj njihovih mreža, među ostalim i nabavkom usluga. U tu svrhu regulatorna tijela relevantne troškove priznaju kao prihvatljive, uključujući troškove povezane s anticipativnim ulaganjima, te troškove uključuju u tarife za prenos i distribuciju te, prema potrebi, uvode ciljeve performansi kako bi pružila podsticaje operatorima prenosnih sistema i	(6) Metodologija kojom se uređuje utvrđivanje cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije pružaju podsticaje operatorima distributivnog sistema za troškovno efikasno upravljanje upravljanje i razvoj sistema, uključujući nabavku usluga, i može da sadrži podsticajne ciljeve za operatore distributivnog sistema za poboljšanje efikasnosti sistema, uključujući energetske efikasnost, fleksibilnost i razvoj pametnih mreža i pametnih sistema mjerenja.		Materija je usklađena Čl.33 i 54 Zakona o energetici („Službeni list Crne Gore“, broj 28/25)	

operatorima distributivnih sistema za povećanje ukupne učinkovitosti sistema u svojim mrežama, među ostalim energetskom učinkovitošću, upotrebom usluga fleksibilnosti i razvojem pametnih mreža i sistema za pametno mjerenje.		Potpuno usklađeno		
9. Do 5. oktobra 2019. radi ublažavanja rizika od rascjepkanosti tržišta ACER dostavlja izvještaj o najboljoj praksi u području tarifnih metodologija za prenos i distribuciju, uzimajući u obzir nacionalne posebnosti. U izvještaju o najboljoj praksi govori se barem o: (a) omjeru tarifa koje se primjenjuju na proizvođače i tarifa koje se primjenjuju na krajnje kupce; (b) troškovima koje tarife moraju pokriti; (c) vremenski diferenciranim mrežnim tarifama; (d) lokacijskim signalima; (e) odnosu između tarifa za prenos i tarifa za distribuciju; (f) metodama, koje treba utvrditi nakon savjetovanja s relevantnim dionicima, kako bi se osigurala transparentnost u utvrđivanju i strukturi tarifa, uključujući anticipativna ulaganja, koje su u skladu s relevantnim energetskim ciljevima Unije i nacionalnim energetskim ciljevima te uzimajući u obzir područja za brži razvoj kako su utvrđena u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001; (g) grupama korisnika mreže koji podliježu tarifama, uključujući po potrebi karakteristike tih grupa, oblike potrošnje i sva izuzeća od tarifa; (h) gubicima u visoko-, srednje- i niskonaponskim mrežama; (i) podsticajima za učinkovita ulaganja u mreže, među ostalim u pogledu resursa kojima se osigurava fleksibilnost i fleksibilnih ugovora o priključenju. ACER izvještaj o najboljoj praksi ažurira najmanje jedanput svake dvije godine.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
10. Regulatorna tijela propisno razmatraju izvještaj o najboljoj praksi pri određivanju ili odobravanju tarifa za prenos i tarifa za distribuciju ili svojih metodologija u skladu s članom 59. Direktive (EU) 2019/944.		Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Članom 54 i 37 Zakona o energetici („Službeni list	

			Crne Gore“, broj 28/25)	
<i>Član 19.</i> Prihod od zagušenja 1. Postupci upravljanja zagušenjem povezani s unaprijed određenim vremenskim okvirom mogu ostvarivati prihode samo u slučaju zagušenja do kojeg dolazi u tom vremenskom okviru, osim u slučaju novih interkonekcijskih vodova koji se koriste izuzećem u skladu s članom 63. ove Regulative, članom 17. Regulative (EZ) br. 714/2009 ili članom 7. Regulative (EZ) br. 1228/2003.	Prihod od zagušenja Član 37 (1) Procedure upravljanja zagušenjem povezane sa unaprijed određenim vremenskim okvirom mogu generisati prihod od zagušenja samo u slučaju zagušenja koje nastane u tom vremenskom okviru. IX. IZUZEĆE ZA NOVE INTERKONEKTORE ELEKTRIČNE ENERGIJE Zahtjev za izuzeće novih interkonektora Član 57 (1) Interkonektori jednosmjerne struje čijoj izgradnji se pristupa, mogu se na zahtjev investitora interkonektora na određeno vrijeme izuzeti iz primjene člana 37 st. 1, 4 i 5 ovog zakona i odredaba zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti koje propisuju obavezu razdvajanja operatora prenosnog sistema električne energije, pristup trećih strana prenosnom sistemu i primjene regulisanih cijena za korišćenje prenosnog sistema i naknada za priključenje, pružanja pomoćnih usluga, ako su ispunjeni sljedeći uslovi: 1) investicijom se povećava konkurencija u snabdijevanju električnom energijom; 2) nivo rizika je takav da se investicija neće realizovati bez odobrenja izuzeća; 3) interkonektor je u svojini pravnog ili fizičkog lica koje je pravno odvojeno od operatora sistema na čije sisteme će se priključiti; 4) da troškove korišćenja interkonektora plaćaju njegovi neposredni korisnici;	Potpuno usklađeno	.	

	5) da se izuzećem ne narušava konkurencija i efikasno funkcionisanje tržišta ili efikasno funkcionisanje sistema na koji je interkonektor povezan.			
Postupak raspodjele tih prihoda podliježe preispitivanju od strane regulatornih tijela i ne smije remetiti proces dodjele u korist bilo koje strane koja je zatražila kapacitet ili energiju niti smije imati destimulirajući utjecaj na smanjenje zagušenja.	Prihod od zagušenja Član 37 (2) Procedura za raspodjelu prihoda iz stava 1 ovog člana predmet je preispitivanja od strane regulatornih organa i ne narušava postupak dodjele kapaciteta ili energije, niti predstavlja destimulaciju za smanjenje zagušenja.	Potpuno usklađeno		
2. Sljedeći ciljevi imaju prioritet s obzirom na dodjelu bilo kojih prihoda koji proizlaze iz dodjele prekozonskog kapaciteta:	Prihod od zagušenja Član 37 (4) Sljedeći ciljevi imaju prioritet u pogledu korišćenja bilo kakvih prihoda koji proizilaze iz dodjele prekozonskog kapaciteta:	Potpuno usklađeno		
(a) jamčenje stvarne raspoloživosti dodijeljenog kapaciteta, među ostalim naknade za jamstvo;	1) garantovanje neprekidne raspoloživosti dodijeljenog kapaciteta; i/ili	Potpuno usklađeno		
(b) održavanje ili povećanje prekozonskih kapaciteta optimiziranim korištenjem postojećih interkonekcijskih vodova, prema potrebi putem koordiniranih korektivnih protumjera, ili pokrivanje troškova ulaganja u mrežu relevantnih za smanjenje zagušenja interkonekcijskog voda; ili	2) održavanje ili povećanje prekozonskih kapaciteta kroz optimizaciju korišćenja postojećih interkonektora pomoću koordinisanih remedijalnih mjera, ako je primjenljivo, ili pokrivanje troškova koji proističu iz investicija u mrežu, koja su relevantna za smanjenje zagušenja interkonektora.	Potpuno usklađeno		
3. Ako su prioritetni ciljevi navedeni u stavu 2. ispunjeni na primjeren način, prihodi se mogu koristiti kao prihod koji nacionalna regulatorna tijela uzimaju u obzir pri odobravanju metodologije za izračunavanje mrežnih tarifa ili određivanje mrežnih tarifa, ili oboje.	Prihod od zagušenja Član 37 (5) Prihodi ostvareni po osnovu dodjele raspoloživih prekozonskih kapaciteta koji se ne koriste za namjenu iz stava 4 ovog člana mogu se, do iznosa koji odredi Agencija, utvrditi kao ostali prihodi i uključiti u regulatorno dozvoljeni prihod operatora prenosnog sistema u skladu sa metodologijom kojom se uređuje način utvrđivanja cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, koju Agencija donosi na osnovu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.	Potpuno usklađeno		

Preostali se prihodi stavljaju na poseban interni račun, sve dok ih ne bude moguće upotrijebiti u svrhe navedene u stavu 2.	Prihod od zagušenja Član 37 (3) Operator prenosnog sistema dužan je da ima posebne bankarske račune na koje će se uplaćivati novčana sredstva po osnovu dodjele raspoloživih prekozonskih prenosnih kapaciteta. (6) Dio prihoda koji se ne koristi u skladu sa st. 4 i 5 ovog člana operator prenosnog sistema dužan je da čuva na računu iz stava 3 ovog člana i koristi kao rezervaciju za namjene iz st. 4 i 5 ovog člana u narednim regulatornim godinama.	Potpuno usklađeno		
4. Upotreba prihoda u skladu sa stavom 2. tačkama (a) ili (b) podliježe metodologiji koju predlažu operatori prenosnih sistema nakon savjetovanja s nacionalnim regulatornim tijelima i relevantnim dionicima i nakon što je odobri ACER. Operatori prenosnih sistema podnose predlog metodologije ACER-u do 5. jula 2020., a ACER o predloženoj metodologiji donosi odluku u roku od šest mjeseci nakon prijema predloga metodologije. ACER može od operatora prenosnih sistema zatražiti da izmijene ili ažuriraju metodologiju iz prvog podstava. ACER odlučuje o izmijenjenoj ili ažuriranoj metodologiji najkasnije šest mjeseci nakon njezina podnošenja. Metodologijom se detaljno utvrđuju barem uslovi pod kojima se prihodi mogu upotrebljavati za svrhe iz stava 2., uslovi pod kojima se, i na koje periode, ti prihodi mogu staviti na odvojeni interni račun za buduću upotrebu u te svrhe, te koliko dugo ti prihodi mogu ostati na takvom internom računu.	Prihod od zagušenja Član 37 (7) Prihodi iz stava 4 ovog člana koriste se u skladu sa metodologijom iz člana 63 stav 4 tačka 11 ovog zakona, koju je usvojio ACER.	Potpuno usklađeno		
5. Operatori prenosnih sistema unaprijed jasno utvrđuju na koji će se način upotrebljavati prihod od zagušenja te izvještavaju regulatorna tijela o stvarnoj upotrebi tog prihoda. Najkasnije do 1. marta svake godine regulatorna tijela informiraju ACER i objavljuju izvještaj u kojem se navode:	Prihod od zagušenja Član 37 (8) Operator prenosnog sistema dužan je da planira korišćenje prihoda od zagušenja za period koji odgovara trajanju regulatornog perioda koji utvrđuje Agencija u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.	Potpuno usklađeno		

	(12) Operator prenosnog sistema dužan je da do 15. februara tekuće za prethodnu godinu dostavi Agenciji izvještaj, na crnogorskom i engleskom jeziku, koji sadrži podatke o:			
(a) iznos prihoda prikupljenog u dvanaestomjesečnom periodu koje završava 31. decembra prethodne godine;	1) iznosu prikupljenih prihoda;	Potpuno usklađeno		
(b) način na koji je taj prihod upotrijebljen na osnovu stava 2., uključujući posebne projekte za koje je prihod upotrijebljen i iznos koji je stavljen na odvojeni račun;	2) prihodima korišćenim u skladu sa stavom 4 ovog člana, uključujući konkretne projekte za koje je prihod korišćen;	Potpuno usklađeno		
(c) iznos koji je iskorišten pri proračunu mrežnih tarifa, i (d) dokaz da je iznos iz tačke (c) u skladu s ovom Regulativom i metodologijom koja je razvijena na osnovu stavova 3. i 4.	Prihod od zagušenja Član 37 (15) Agencija je dužna da do 1. marta tekuće godine objavi na svojoj internet stranici i dostavi Regulatornom odboru izvještaj koji sadrži informacije iz stava 12 ovog člana i podatke o iznosu sredstava koji se koristi pri utvrđivanju cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije u skladu sa metodologijama iz st. 5 i 7 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Kada je dio prihoda od zagušenja upotrijebljen pri proračunu mrežnih tarifa, u izvještaju se prema potrebi navodi način na koji su operatori prenosnih sistema ispunili prioritetne ciljeve utvrđene u članu 2.	Prihod od zagušenja Član 37 (16) Ako se prihodi od zagušenja koriste prilikom utvrđivanja cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, izvještaj iz stava 15 ovog člana sadrži i informacije o korišćenju prihoda u skladu sa stavom 4 ovog člana, ako je to primjenljivo.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE IV. ADEKVATNOST RESURSA Član 20. Adekvatnost resursa na unutrašnjem tržištu električne energije 1. Države članice nadziru adekvatnost resursa unutar svojeg državnog područja na osnovu evropske procjene adekvatnosti resursa iz člana 23.	Praćenje adekvatnosti resursa Član 19 (1) Ministarstvo prati adekvatnost elektroenergetskih resursa u Crnoj Gori na osnovu evropske procjene adekvatnosti resursa iz člana 15 ovog zakona i nacionalne procjene adekvatnosti resursa iz člana 16 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

U svrhu dopunjavanja evropske procjene adekvatnosti resursa države članice takođe mogu provesti nacionalne provjere adekvatnosti resursa u skladu s članom 24.	Nacionalna procjena adekvatnosti resursa Član 16 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da, pored učešća u pripremi evropske procjene adekvatnosti resursa, sprovodi procjenu adekvatnosti resursa na nacionalnom nivou najmanje svakih pet godina.	Potpuno usklađeno		
2. Ako se evropskom procjenom adekvatnosti resursa iz člana 23. ili nacionalnom procjenom adekvatnosti resursa iz člana 24. utvrdi zabrinutost u pogledu adekvatnosti resursa, zainteresirane države članice utvrđuju sve regulatorne poremećaje ili tržišne nedostatke koji su prouzrokovali nastajanje zabrinutosti ili mu pridonijeli.	Praćenje adekvatnosti resursa Član 19 (2) Ako se evropskom procjenom adekvatnosti resursa ili nacionalnom procjenom adekvatnosti resursa utvrdi problem adekvatnosti resursa, Ministarstvo identifikuje regulatorne i/ili tržišne nedostatke koji su izazvali ili doprinijeli nastanku problema.	Potpuno usklađeno		
3. Države članice s utvrđenim zabrinutostima u pogledu adekvatnosti resursa izrađuju i objavljuju plan sprovođenja, kao dio postupka državne pomoći, s vremenskim rasporedom za donošenje mjera kojima se uklanjaju svi utvrđeni regulatorni ili tržišni nedostaci.	Praćenje adekvatnosti resursa Član 19 (3) Ako se utvrde problemi u pogledu adekvatnosti resursa, Ministarstvo u okviru postupka dodjele i kontrole državne pomoći, usvaja i objavljuje na svojoj internet stranici plan sprovođenja mjera za uklanjanje uočenih regulatornih i/ili tržišnih nedostataka, sa rokovima za preduzimanje istih i dostavlja ga nadležnom nacionalnom organu za državnu pomoć, kao i Sekretarijatu Energetske zajednice.	Potpuno usklađeno		
Pri uklanjanju zabrinutosti u pogledu adekvatnosti resursa države članice uzimaju u obzir načela utvrđena u članu 3. i razmatraju sljedeće: (a) uklanjanje regulatornih poremećaja; (b) uklanjanje ograničenja cijena u skladu s članom 10.; (c) uvođenje funkcije određivanja cijena manjka za energiju balansiranja kako je navedeno u članu 44. stavu 3. Regulative 2017/2195; (d) povećanje kapaciteta interkonekcije i unutrašnje mreže radi ostvarivanja barem svojih interkonekcijskih ciljeva kako je navedeno u članu 4. stavu 1. tački (d) Regulative (EU) 2018/1999; (e) omogućivanje vlastite proizvodnje, skladištenja energije, mjera povezanih s potrošnjom i energetske	Praćenje adekvatnosti resursa Član 19 (4) Prilikom sagledavanja i uklanjanja problema adekvatnosti resursa, Ministarstvo, uzimajući u obzir principe iz člana 23 ovog zakona, razmatra sljedeće: 1) uklanjanje regulatornih poremećaja; 2) uklanjanje ograničenja cijena u skladu sa članom 29 ovog zakona; 3) uvođenje funkcije određivanja cijena manjka za balansnu energiju; 4) povećanje kapaciteta interkonekcije i interne mreže radi postizanja ciljeva interkonekcije koji su navedeni u nacionalnom energetsom i klimatskom planu koji se donosi u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti;	Potpuno usklađeno		

učinkovitosti donošenjem mjera za uklanjanje svih utvrđenih regulatornih poremećaja; (f) osiguravanje troškovno učinkovite i tržišno utemeljene nabavke usluga balansiranja i pomoćnih usluga; (g) ukidanje reguliranih cijena kada se to zahtijeva članom 5. Direktive (EU) 2019/944.	5) omogućavanje sopstvene proizvodnje električne energije, skladištenja energije, mjera na strani potražnje i energetske efikasnosti, usvajanjem mjera za uklanjanje svih utvrđenih regulatornih nedostataka; 6) obezbeđivanje isplative i tržišne nabavke balansnih i pomoćnih usluga; 7) uklanjanje regulisanih cijena snabdijevanja električnom energijom, ako postoje.			
4. Dotične države članice podnose Komisiji plan sprovođenja na preispitivanje.	Praćenje adekvatnosti resursa Član 19 (5) Plan iz stava 3 ovog člana Ministarstvo dostavlja Sekretarijatu na uvid.	Potpuno usklađeno		
5. U roku od četiri mjeseca od prijema plana sprovođenja Komisija donosi mišljenje o tome jesu li mjere dovoljne za uklanjanje regulatornih poremećaja ili tržišnih nedostataka utvrđenih u skladu sa stavom 2. te države članice može pozvati da skladu s tim izmijene plan sprovođenja.	Praćenje adekvatnosti resursa Član 19 (6) Ministarstvo može izmijeniti plan sprovođenja mjera iz stava 3 ovog člana, ako dobije mišljenje Sekretarijata kojim se takva izmjena zahtijeva u roku od četiri mjeseca od dana dostavljanja plana.	Potpuno usklađeno		
6. Dotične države članice prate primjenu plana sprovođenja i objavljuje rezultate praćenja u godišnjem izvještaju koje podnose Komisiji.	Praćenje adekvatnosti resursa Član 19 (7) Ministarstvo prati primjenu plana sprovođenja mjera, objavljuje rezultate praćenja u godišnjem izvještaju i taj izvještaj dostavlja Sekretarijatu.	Potpuno usklađeno		
7. Komisija donosi mišljenje o tome jesu li planovi sprovođenja u dovoljnoj mjeri provedeni te jesu li zabrinutosti u pogledu adekvatnosti resursa uklonjene.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
8. I nakon što se riješi pitanje utvrđene zabrinutosti u pogledu adekvatnosti resursa, države članice nastavljaju primjenjivati plan sprovođenja.	Praćenje adekvatnosti resursa Član 19 (8) Ministarstvo se pridržava plana sprovođenja mjera nakon što se riješi utvrđeni problem adekvatnosti resursa.	Potpuno usklađeno		
Član 21. Opšta načela mehanizama za razvoj kapaciteta	Opšti principi za mehanizme za razvoj kapaciteta Član 20 (1) Da bi se uklonili preostali problemi u pogledu adekvatnosti resursa, Vlada može, na predlog	Potpuno usklađeno		

1. Države članice mogu, pri sprovođenju mjera iz člana 20. stava 3. ove Regulative u skladu s članovima 107., 108. i 109. UFEU-a, uvesti mehanizme za razvoj kapaciteta.	Ministarstva, prilikom sprovođenja mjera iz člana 19 stav 3 ovog zakona, uvesti mehanizme za razvoj kapaciteta, kao krajnju mjeru.			
2. Prije uvođenja mehanizama za razvoj kapaciteta dotične države članice sprovode sveobuhvatnu studiju o mogućim učincima takvih mehanizama na susjedne države članice savjetujući se barem sa susjednim državama članicama s kojima imaju direktnu mrežnu vezu i s dionicima tih država članica.	Opšti principi za mehanizme za razvoj kapaciteta Član 20 (2) Prije nego što predloži mehanizme za razvoj kapaciteta, Ministarstvo sprovodi studiju o mogućim efektima takvih mehanizama na susjedne države članice i ugovorne strane, tako što konsultuje barem svoje susjedne države članice i ugovorne strane, sa kojima je Crna Gora povezana interkonektorom, kao i zainteresovane strane iz tih država.	Potpuno usklađeno		
3. Države članice procjenjuju je li mehanizam za razvoj kapaciteta u obliku strateške rezerve sposoban riješiti zabrinutosti u pogledu adekvatnosti resursa.	Opšti principi za mehanizme za razvoj kapaciteta Član 20 (3) Ministarstvo procjenjuje da li mehanizam za razvoj kapaciteta u vidu strateške rezerve može da odgovori na pitanja adekvatnosti resursa.	Potpuno usklađeno		
Ako nije sposoban, države članice mogu uvesti drugu vrstu mehanizma za razvoj kapaciteta.	Opšti principi za mehanizme za razvoj kapaciteta Član 20 (4) Ako mehanizam za razvoj kapaciteta u formi strateških rezervi ne može da odgovori na pitanja adekvatnosti resursa, Vlada može, na predlog Ministarstva, da sprovede drugu vrstu mehanizma za razvoj kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
4. Države članice ne smiju uvesti mehanizme za razvoj kapaciteta ako se ni u evropskim procjenama adekvatnosti resursa ni u nacionalnim procjenama adekvatnosti resursa ili, u nedostatku nacionalne procjene adekvatnosti resursa, samo u evropskoj procjeni adekvatnosti resursa ne utvrde zabrinutosti u pogledu adekvatnosti resursa.	Opšti principi za mehanizme za razvoj kapaciteta Član 20 (5) Vlada neće uvoditi mehanizme za razvoj kapaciteta, ako evropska procjena adekvatnosti resursa i nacionalna procjena adekvatnosti resursa ne utvrdi problem adekvatnosti resursa.	Potpuno usklađeno		
5. Države članice ne uvode mehanizme za razvoj kapaciteta prije nego što se u okviru plana sprovođenja, kako je to navedeno u članu 20. stavu 3., zaprimi mišljenje Komisije kako je navedeno u članu 20. stavu 5.	Opšti principi za mehanizme za razvoj kapaciteta Član 20 (6) Vlada neće uvoditi mehanizme za razvoj kapaciteta prije nego što se na plan sprovođenja mjera iz člana 19 stav 3 ovog zakona dobije mišljenje Sekretarijata, ako se to mišljenje dobije u roku od četiri mjeseca, od dana dostavljanja plana sprovođenja mjera.	Potpuno usklađeno		

6. Ako država članica primjenjuje mehanizam za razvoj kapaciteta, ona taj mehanizam za razvoj kapaciteta preispituje i osigurava da se u okviru tog mehanizma ne potpisuju novi ugovori ako se ni u evropskoj procjeni adekvatnosti resursa ni u nacionalnoj procjeni adekvatnosti resursa ili, u nedostatku nacionalne procjene adekvatnosti resursa, samo u evropskoj procjeni adekvatnosti resursa ne utvrdi zabrinutost u pogledu adekvatnosti resursa ili ako u odnosu na plan sprovođenja, kako je navedeno u članu 20. stavu 3., nije dobijeno mišljenje Komisije kako je navedeno u članu 20. stavu 5.	Opšti principi za mehanizme za razvoj kapaciteta Član 20 (7) Ako se primjenjuje mehanizam za razvoj kapaciteta, Ministarstvo preispituje taj mehanizam i obezbjeđuje da se u okviru tog mehanizma ne zaključuju novi ugovori, ako evropska procjena adekvatnosti resursa i nacionalna procjena adekvatnosti resursa nijesu utvrdile problem adekvatnosti resursa ili ako na plan sprovođenja mjera iz člana 19 stav 3 ovog zakona nije dobijeno mišljenje Sekretarijata u roku od četiri mjeseca od dana dostavljanja plana sprovođenja mjera.	Potpuno usklađeno		
8. Komisija odobrava mehanizme za razvoj kapaciteta na najviše 10 godina.	Opšti principi za mehanizme za razvoj kapaciteta Član 20 (10) Mehanizme za razvoj kapaciteta odobrava nezavisni organ nadležan za državnu pomoć nakon što obavijesti Sekretarijat, na period do deset godina.	Potpuno usklađeno		
Količina kapaciteta za koju su preuzete obaveze smanjuje se na osnovu planova sprovođenja iz člana 20. stavu 3.	Opšti principi za mehanizme za razvoj kapaciteta Član 20 (11) Na osnovu planova sprovođenja mjera iz člana 19 stav 3 ovog zakona, postupno se ukidaju ili smanjuju iznosi angažovanih kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
Države članice nastavljaju primjenjivati plan sprovođenja nakon uvođenja mehanizma za razvoj kapaciteta.	Opšti principi za mehanizme za razvoj kapaciteta Član 20 (12) Nakon uvođenja mehanizma za razvoj kapaciteta, Ministarstvo nastavlja sa primjenom plana iz člana 19 stav 3 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 22. Načela osmišljavanja mehanizama za razvoj kapaciteta 1. Mehanizam za razvoj kapaciteta: (b) ne stvara nepotrebne tržišne poremećaje te se njima ne ograničava prekozonska trgovina; (c) ne nadilazi ono što je potrebno kako bi se uklonila zabrinutost u pogledu adekvatnosti iz člana 20.; (d) takav je da se pružaoci kapaciteta biraju transparentnim, nediskriminirajućim i konkurentnim postupkom;	Opšti principi za mehanizme za razvoj kapaciteta Član 20 (9) Mehanizmi za razvoj kapaciteta iz stava 1 ovog člana su privremeni. Principi projektovanja mehanizama za razvoj kapaciteta Član 21 (1) Mehanizam za razvoj kapaciteta:	Potpuno usklađeno		

(e) takav je da se u okviru njega pružaocima kapaciteta pružaju podsticaji da budu dostupni u vrijeme očekivanog opterećenja sistema; (f) jamči da je naknada određena konkurentnim postupkom; (g) određuje tehničke uslove za učestvovanje pružalaca kapaciteta prije postupka izbora; (h) omogućuje učestvovanje svih resursa kojima se može pružiti potrebna tehnička izvedba, uključujući skladištenje i upravljanje potrošnjom; (i) takav je da se u okviru njega pružaocima kapaciteta određuju primjerene sankcije ako nisu dostupni u vrijeme opterećenja sistema;	1) ne stvara neopravdane poremećaje tržišta i ne ograničava prekozonsku trgovinu; 2) ne prevazilazi ono što je neophodno za rješavanje problema adekvatnosti resursa iz člana 19 ovog zakona; 3) je takav da se pružaoci kapaciteta biraju putem transparentnog, nediskriminatornog i konkurentnog postupka; 4) obezbjeđuje podsticaj pružaocima kapaciteta da budu raspoloživi u vrijeme očekivanog opterećenja sistema; 5) obezbjeđuje da se naknada utvrđuje kroz konkurentan postupak; 6) utvrđuje tehničke uslove za učešće pružalaca kapaciteta prije postupka izbora; 7) otvoren je za učešće svih elektroenergetskih resursa koji mogu da obezbijede potrebne tehničke karakteristike, uključujući skladištenje električne energije i upravljanje potrošnjom; 8) sadrži odgovarajuće mjere za pružaoce kapaciteta koji nijesu raspoloživi u kritičnim režimima rada elektroenergetskog sistema.			
2. Načela osmišljavanja za strateške rezerve udovoljavaju sljedećim zahtjevima: (a) kada je mehanizam za razvoj kapaciteta osmišljen kao strateška rezerva, njegovi resursi dispećiraju se samo ako je izgledno da će operatori prenosnih sistema iscrpiti svoje resurse za balansiranje kako bi se uspostavila ravnoteža između ponude i potražnje; (b) tokom perioda obračuna odstupanja, kada su resursi u strateškoj rezervi bili dispećirani, odstupanja na tržištu namiruju se barem po vrijednosti neisporučene energije ili po vrijednosti koja je veća od unutardnevnog ograničenja tehničkih cijena kako je navedeno u članu 10. stavu 1., zavisno od toga što je više. (c) uspješnost strateške rezerve nakon dispećiranja pripisuje se subjektima odgovornima za odstupanje s pomoću mehanizma obračuna odstupanja.	Principi projektovanja mehanizama za razvoj kapaciteta Član 21 (2) Projektovanje strateških rezervi, pored principa iz stava 1 ovog člana, treba da ispuni i sljedeće uslove: 1) ako je mehanizam za razvoj kapaciteta projektovan kao strateška rezerva, njegovi resursi treba da se dispećiraju samo ako je vjerovatno da će operatori prenosnog sistema iscrpiti svoje balansne resurse da bi uspostavili ravnotežu između potražnje i ponude električne energije; 2) tokom perioda poravnanja odstupanja kada se resursi iz strateške rezerve dispećiraju, odstupanja na tržištu treba da se poravnaju po vrijednosti neisporučene energije ili po vrijednosti koja je veća od tehničkog ograničenja cijene na unutardnevnom tržištu iz člana 29 stav 2 ovog zakona, zavisno od toga koja je od ovih vrijednosti veća;	Potpuno usklađeno		

(d) za resurse koji učestvuju u strateškim rezervama naknadu ne primaju iz veleprodajnih tržišta električne energije ili tržišta balansiranja. (e) resursi u strateškoj rezervi čuvaju se izvan tržišta barem tokom ugovornog perioda. Zahtjevom iz prvog podstava tačke (a) ne dovodi se u pitanje aktiviranje resursa prije samog dispečiranja kako bi se poštovala njihova ograničenja gradijenta i operativni zahtjevi resursa. Uspješnost strateške rezerve tokom aktivacije ne pripisuje se uravnotežujućim grupama na veleprodajnim tržištima niti mijenja njihova odstupanja.	3) učinak strateške rezerve nakon dispečiranja pripisuje se balansno odgovornim subjektima kroz mehanizam poravnjanja odstupanja; 4) za resurse koji učestvuju u strateškoj rezervi ne smiju da se primaju naknade iz veleprodajnih tržišta električne energije ili balansnih tržišta; 5) resursi u strateškoj rezervi treba da se drže van tržišta najmanje tokom trajanja ugovornog perioda; 6) ograničenje iz tačke 1 ovog stava ne odnosi se na aktivaciju resursa prije dispečiranja, koja je potrebna radi uvažavanja ograničenja mogućnosti povećanja snage i operativnih zahtjeva tog resursa; 7) proizvedena električna energija iz strateške rezerve tokom aktiviranja u skladu sa tačkom 6 ovog stava neće se raspodjeljivati balansnim grupama registrovanim na tržištu i neće mijenjati njihova odstupanja.			
3. Osim zahtjeva utvrđenih u stavu 1., mehanizmi za razvoj kapaciteta koji nisu strateške rezerve: (a) izrađeni su tako da se njima osigurava da cijena koja se plaća za dostupnost automatski teži nuli kada se očekuje da će nivo dostavljenog kapaciteta biti primjerena za ispunjenje nivoa kapaciteta koji se potražuje; (b) učestvujućim resursima isplaćuju naknadu samo za njihovu dostupnost te jamče da naknada ne utiče na odluke pružalaca kapaciteta o tome hoće li proizvoditi električnu energiju ili ne; (c) jamče da se obaveze u pogledu kapaciteta mogu prenositi između prihvatljivih pružalaca kapaciteta.	Principi projektovanja mehanizama za razvoj kapaciteta Član 21 (3) Mehanizmi za razvoj kapaciteta koji nijesu strateške rezerve, pored principa iz stava 1 ovog člana, treba da ispune sljedeće uslove: 1) projektuju se tako da se obezbijedi da cijena plaćena za raspoloživost automatski teži nuli kada se očekuje da će nivo isporučenog kapaciteta biti adekvatan da ispuni nivo traženog kapaciteta; 2) nadoknađuju troškove raspoloživosti i obezbjeđuju da ta naknada ne utiče na odluke pružaoca kapaciteta o tome da li da proizvodi električnu energiju ili ne; 3) obezbjeđuju da se obaveze raspoloživosti kapaciteta mogu prenositi između kvalifikovanih pružalaca kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
4. Mehanizmi za razvoj kapaciteta ispunjavaju sljedeće zahtjeve u vezi s graničnim vrijednostima emisija CO₂ : (a) najkasnije od 4. jula 2019. proizvodni kapacitet koji je započeo s komercijalnom proizvodnjom i koji emituje više od 550 gr CO₂ iz fosilnih goriva po kWh električne energije ne preuzima obaveze niti prima plaćanja ili obaveze za buduća plaćanja u okviru mehanizma za razvoj kapaciteta;	Principi projektovanja mehanizama za razvoj kapaciteta Član 21 (4) Mehanizmi za razvoj kapaciteta uključuju sljedeće zahtjeve u pogledu ograničenja emisije CO₂, i to: 1) proizvodni kapacitet koji je započeo komercijalnu proizvodnju 15. decembra 2022. godine ili nakon toga i koji emituje više od 550 gCO₂ fosilnog porijekla po kWh			

(b) najkasnije od 1. jula 2025. proizvodni kapacitet koji je započeo s komercijalnom proizvodnjom prije 4. jula 2019. i koji emituje više od 550 gr CO₂ iz fosilnih goriva po kWh električne energije i više od prosječno 350 kg CO₂ iz fosilnih goriva godišnje po instaliranom kW ne preuzima obaveze niti prima plaćanja ili obaveze za buduća plaćanja u okviru mehanizma za razvoj kapaciteta.	električne energije ne preuzima obaveze niti prima plaćanja ili obaveze za buduća plaćanja u okviru mehanizma za razvoj kapaciteta; 2) najkasnije od 1. jula 2025. godine, proizvodni kapacitet koji je započeo komercijalnu proizvodnju prije 15. decembra 2022. godine i koji emituje više od 550 gCO₂ fosilnog porijekla po kWh električne energije i više od 350 kg CO₂ fosilnog porijekla u prosjeku godišnje po instalisanom kWe, ne preuzima obaveze niti prima plaćanja ili obaveze za buduća plaćanja u okviru mehanizma za razvoj kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
Granična vrijednost emisija od 550 gr CO₂ iz fosilnih goriva po kWh električne energije i ograničenje godišnjih emisija od prosječno 350kg CO₂ iz fosilnih goriva godišnje po instaliranom kW iz prvog podstava tačaka (a) i (b) izračunava se na osnovu učinkovitosti izrade proizvodne jedinice, to jest neto učinkovitost pod nazivnim kapacitetom u skladu s relevantnim standardima Međunarodne organizacije za standardizaciju.	Principi projektovanja mehanizama za razvoj kapaciteta Član 21 (5) Ograničenje emisije od 550 gCO₂ fosilnog porijekla po kWh električne energije i granica od 350 kg CO₂ fosilnog porijekla u prosjeku godišnje po instalisanom kWe iz stava 4 ovog člana se proračunava na osnovu projektovane efikasnosti proizvodne jedinice, što znači neto efikasnost pri nominalnom kapacitetu prema relevantnim standardima Međunarodne organizacije za standardizaciju.	Potpuno usklađeno		
Do 5. januara 2020. ACER objavljuje mišljenje s tehničkim smjernicama povezanim s proračunom vrijednosti iz prvog podstava.	Principi projektovanja mehanizama za razvoj kapaciteta Član 21 (6) Vrstu mehanizama za razvoj kapaciteta, tehničke i druge uslove za učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta, ugovaranje kapaciteta, bitne elemente, važenje i raskid ugovora o nabavci kapaciteta, način određivanja vrijednosti kapaciteta koji se nabavlja, validnost mehanizama za razvoj kapaciteta, plaćanja u okviru mehanizama za razvoj kapaciteta propisuje Ministarstvo, uzimajući u obzir tehničke smjernice za proračun vrijednosti iz stava 4 ovog člana koje je donio ACER.	Potpuno usklađeno		
5. Države članice koje primjenjuju mehanizme za razvoj kapaciteta 4. jula 2019. prilagođavaju svoje mehanizme kako bi se uskladile s poglavljem 4. bez dovođenja u pitanje obaveza ili ugovora sklopljenih do 31. decembra 2019.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Nije primjenjivo, jer do sada u Crnoj Gori nije bio uspostavljen	

			mehanizam za razvoj kapaciteta.	
Član 23. Evropska procjena adekvatnosti resursa 1. Evropskom procjenom adekvatnosti resursa utvrđuje se zabrinutost u pogledu adekvatnosti resursa procjenom ukupne adekvatnosti elektroenergetskog sistema da odgovori na tekuću i predviđenu potražnju za električnom energijom na nivou Unije, na nivou država članica i, po potrebi, na nivou pojedinih zona trgovanja. Evropska procjena adekvatnosti resursa pokriva svaku godinu u desetogodišnjem periodu od dana te procjene. 2. Evropsku procjenu adekvatnosti resursa sprovodi ENTSO za električnu energiju.	III. ADEKVATNOST RESURSA ELEKTROENERGETSKOG SISTEMA Evropska procjena adekvatnosti resursa Član 15 (1) Evropska procjena adekvatnosti resursa je procjena koju sprovodi ENTSO za električnu energiju i koja određuje probleme adekvatnosti resursa procjenom ukupne adekvatnosti elektroenergetskog sistema za snabdijevanje trenutnih i projektovanih potreba za električnom energijom na evropskom nivou, na nivou država članica i ugovornih strana, kao i na nivou pojedinačnih zona trgovanja, ako je relevantno, i obuhvata svaku godinu u periodu od deset godina od dana izvršene procjene.	Potpuno usklađeno		
3. Do 5. januara 2020. ENTSO za električnu energiju podnosi Koordinacionoj grupi za električnu energiju osnovanoj članom 1. Odluke Komisije od 15. novembra 2012. (13) i ACER-u nacrt metodologije za evropsku procjenu adekvatnosti resursa na osnovu načela koja su navedena u stavu 5. ovog člana.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
4. Operatori prenosnih sistema ENTSO-u za električnu energiju dostavljaju podatke koji su mu potrebni da bi proveo evropsku procjenu adekvatnosti resursa.	Evropska procjena adekvatnosti resursa Član 15 (2) Operator prenosnog sistema dostavlja ENTSO-u za električnu energiju podatke koji su mu potrebni za sprovođenje evropske procjene adekvatnosti resursa.	Potpuno usklađeno		
ENTSO za električnu energiju svake godine sprovodi evropsku procjenu adekvatnosti resursa. Proizvođači i ostali sudionici na tržištu operatorima prenosnih sistema dostavljaju podatke o očekivanoj upotrebi proizvodnih resursa, uzimajući u obzir raspoloživost primarnih resursa i odgovarajući scenarij predviđene potražnje i ponude.	Evropska procjena adekvatnosti resursa Član 15 (3) Proizvođači i drugi učesnici na tržištu električne energije dužni su da operatoru prenosnog sistema dostavljaju podatke o očekivanom korišćenju proizvodnih resursa, uzimajući u obzir raspoloživost primarnih resursa i odgovarajuće scenarije projektovane potražnje i ponude.	Potpuno usklađeno		

5. Evropska procjena adekvatnosti resursa temelji se na transparentnoj metodologiji kojom se osigurava sljedeće:

(a) procjena se sprovodi na nivou svake zone trgovanja koja obuhvaća barem sve države članice;

(b) procjena se temelji na primjerenim središnjim referentnim scenarijima predviđene potražnje i ponude, uključujući ekonomsku procjenu vjerojatnosti trajnog povlačenja, konzerviranja, novih proizvodnih sredstava i mjera za postizanje ciljeva energetske učinkovitosti i elektroenergetske međupovezanosti i ekstremnih vremenskih i hidroloških uslova, veleprodajnih cijena i kretanja cijene ugljenka;

(c) sadržava zasebne scenarije koji odražavaju različite vjerojatnosti pojave zabrinutosti u pogledu adekvatnosti proizvodnje, a osmišljene su za rješavanje različitih vrsta mehanizama za razvoj kapaciteta;

(d) procjenom se primjereno uzima u obzir doprinos svih resursa koji uključuju postojeće i buduće mogućnosti za proizvodnju, skladištenje energije, sektorsku integraciju, upravljanje potrošnjom te uvoz i izvoz te njihov doprinos fleksibilnom pogonu sistema;

(e) procjenom se predviđa vjerojatan učinak mjera iz člana 20. stava 3.;

(f) procjena sadržava varijante bez postojećih ili planiranih mehanizama za razvoj kapaciteta, a kada je primjenjivo i varijante s takvim mehanizmima;

(g) procjena se temelji na tržišnom modelu u kojem se upotrebljava pristup temeljen na tokovima, ako je to primjenjivo;

(h) u procjeni se primjenjuju probabilistički proračuni;

(i) u procjeni se primjenjuje jedinstveni alat za izradu modela;

(j) u procjenu se uključuju barem sljedeći pokazatelji iz člana 25.:

- „očekivana neisporučena energija”, i
- „očekivani gubitak opterećenja”;

Nema odgovarajuće odredbe

Neprenosivo

(k) procjenom se utvrđuju izvori mogućih zabrinutosti u pogledu adekvatnosti resursa, posebno radi li se o ograničenju mreže ili ograničenju resursa, ili o oboje; (l) procjenom se uzima u obzir stvarni razvoj mreže; (m) procjenom se osigurava primjereno uzimanje u obzir nacionalnih karakteristika proizvodnje, fleksibilnosti potrošnje i skladištenja energije, raspoloživosti primarnih resursa i nivoa interkonekcija.				
6. Do 5. januara 2020. ENTSO za električnu energiju ACER-u podnosi nacrt metodologije za proračun: (a) vrijednosti neisporučene energije; (b) troška uvođenja novog postrojenja za proizvodnju, ili upravljanje potrošnjom i (c) standarda pouzdanosti iz člana 25. Metodologija se temelji na transparentnim i objektivnim kriterijuma koji se mogu provjeriti.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
7. Prijedlozi iz stavova 3. i 6. za nacrt metodologije, scenarije, osjetljivosti i pretpostavke na kojima se temelje te rezultati evropske procjene adekvatnosti resursa iz stava 4. podliježu prethodnom savjetovanju s državama članicama, Koordinacionom grupom za električnu energiju i relevantnim učesnicima te odobrenju od strane ACER-a u skladu s postupkom utvrđenim u članu 27.	Evropska procjena adekvatnosti resursa Član 15 (4) Operator prenosnog sistema učestvuje u konsultacijama koje organizuje ENTSO za električnu energiju prije sprovođenja evropske procjene adekvatnosti resursa, kao i u konsultacijama o rezultatima evropske procjene adekvatnosti resursa.	Potpuno usklađeno		
Član 24. Nacionalna procjena adekvatnosti resursa 1. Nacionalna procjena adekvatnosti resursa ima regionalno područje primjene i temelji se na metodologiji iz člana 23. stava 3., a posebno člana 23. stava 5. tačaka od (b) do (m).	Nacionalna procjena adekvatnosti resursa Član 16 (5) Nacionalne procjene adekvatnosti resursa imaju regionalni obuhvat i zasnivaju se na metodologiji za evropsku procjenu adekvatnosti resursa koju je odobrila Agencija za saradnju energetske regulatora Evropske unije (u daljem tekstu: ACER).	Potpuno usklađeno		
Nacionalne procjene adekvatnosti resursa sadržavaju referentne središnje scenarije kako su navedeni u članu 23. stavu 5. tački (b).	Nacionalna procjena adekvatnosti resursa Član 16 (6) Nacionalne procjene adekvatnosti resursa sadrže referentne centralne scenarije projektovane potražnje i ponude, uključujući ekonomsku procjenu vjerovatnoće zatvaranja, konzervacije, izgradnje novih proizvodnih objekata, kao i mjere za postizanje ciljeva energetske	Potpuno usklađeno		

	efikasnosti i elektroenergetske povezanosti i odgovarajuće analize osjetljivosti na ekstremne vremenske prilike, hidrološke uslove, veleprodajne cijene i kretanja cijena ugljenika.			
Nacionalnim procjenama adekvatnosti resursa mogu se uzeti u obzir dodatne osjetljivosti osim osjetljivosti iz člana 23. stava 5. tačke (b).	Nacionalna procjena adekvatnosti resursa Član 16 (7) Prilikom izrade nacionalne procjene adekvatnosti resursa, pored analiza iz stava 6 ovog člana, mogu se uzeti u obzir i dodatne analize osjetljivosti.	Potpuno usklađeno		
U takvim slučajevima nacionalne procjene adekvatnosti resursa mogu: (a) formulirati pretpostavke uzimajući u obzir posebnosti nacionalne snabdijevanja i potražnje za električnom energijom; (b) upotrebljavati alate i dosljedne najnovije podatke koji su komplementarni s onima koje ENTSO za električnu energiju upotrebljava za evropsku procjenu adekvatnosti resursa.	Nacionalna procjena adekvatnosti resursa Član 16 (8) U slučaju iz stava 7 ovog člana, nacionalne procjene adekvatnosti resursa mogu da: 1) sadrže pretpostavke vezane za specifičnosti nacionalne potražnje i ponude električne energije; 2) koriste alate i podatke komplementarne onima koje koristi ENTSO za električnu energiju za evropsku procjenu adekvatnosti resursa.	Potpuno usklađeno		
Povrh toga, u nacionalnim procjenama adekvatnosti resursa, pri procjeni doprinosa pružalaca kapaciteta smještenih u drugoj državi članici sigurnosti snabdijevanja zona trgovanja koje su obuhvaćene tim procjenama adekvatnosti resursa, koristi se metodologija kako je predviđena u članu 26. stavu 11. tački (a).	Nacionalna procjena adekvatnosti resursa Član 16 (9) Prilikom procjene doprinosa pružalaca kapaciteta koji se nalaze u drugoj državi članici ili ugovornoj strani sigurnosti snabdijevanja zona trgovanja koje su obuhvaćene nacionalnom procjenom adekvatnosti resursa koristi se metodologija izračunavanja maksimalnog ulaznog kapaciteta za prekogranično učešće u mehanizmu za razvoj kapaciteta iz člana 64 stav 3 tačka 13 ovog zakona, koju je odobrio ACER.	Potpuno usklađeno		
2. Nacionalne procjene adekvatnosti resursa te, kada je to primjenjivo, evropska procjena adekvatnosti resursa i mišljenje ACER-a na osnovu stava 3. stavljaju se na raspolaganje javnosti.	Nacionalna procjena adekvatnosti resursa Član 16 (10) Operator prenosnog sistema objavljuje na svojoj internet stranici nacionalne procjene adekvatnosti resursa i, ako je primjenjivo, evropsku procjenu adekvatnosti resursa i mišljenje Regulatornog odbora Energetske zajednice (u daljem tekstu: Regulatorni odbor) u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom.	Potpuno usklađeno		

3. Ako se nacionalnom procjenom adekvatnosti resursa utvrdi zabrinutost u vezi sa zonom trgovanja koja nije utvrđena u evropskoj procjeni adekvatnosti resursa, nacionalna procjena adekvatnosti resursa uključuje obrazloženje nepodudarnosti između tih dviju procjena adekvatnosti resursa, uključujući pojedinosti o korištenim osjetljivostima i osnovnim pretpostavkama.	Nacionalna procjena adekvatnosti resursa Član 16 (11) Ako nacionalna procjena adekvatnosti resursa utvrdi problem adekvatnosti u vezi sa zonom trgovanja, a koji nije utvrđen u evropskoj procjeni adekvatnosti resursa, nacionalna procjena adekvatnosti resursa mora obuhvatiti razloge za razlike između dvije procjene adekvatnosti resursa, uključujući podatke o korišćenim analizama osjetljivosti i osnovnim pretpostavkama.	Potpuno usklađeno		
Države članice objavljuju taj izvještaj o procjeni i podnose ga ACER-u.	Nacionalna procjena adekvatnosti resursa Član 16 (12) Ministarstvo na svojoj internet stranici objavljuje procjenu iz stava 3 ovog člana i dostavlja Sekretarijatu.	Potpuno usklađeno		
U roku od dva mjeseca od datuma prijema izvještaja ACER daje mišljenje o tome jesu li razlike između nacionalne procjene adekvatnosti resursa i evropske procjene adekvatnosti resursa opravdane. Tijelo odgovorno za nacionalnu procjenu adekvatnosti resursa uzima u obzir mišljenje ACER-a i prema potrebi izmjenjuje svoju ocjenu.	Nacionalna procjena adekvatnosti resursa Član 16 (13) Ako Ministarstvo, u roku od četiri mjeseca od dana dostavljanja procjene, dobije obrazloženo mišljenje Sekretarijata da razlike između nacionalne procjene adekvatnosti resursa i evropske procjene adekvatnosti resursa nijesu opravdane, dužno je da uzme u obzir mišljenje Sekretarijata i, po potrebi, naloži operatoru prenosnog sistema da izmijeni svoju procjenu.	Potpuno usklađeno		
Ako odluči ne uzeti u obzir u potpunosti mišljenje ACER-a, tijelo odgovorno za nacionalnu procjenu adekvatnosti resursa objavljuje izvještaj s detaljnim obrazloženjem.	Nacionalna procjena adekvatnosti resursa Član 16 (14) Ako odluči da mišljenje Sekretarijata ne uzme u obzir u potpunosti, operator prenosnog sistema na svojoj internet stranici objavljuje izvještaj sa obrazloženjem razloga zbog kojih mišljenje Sekretarijata nije uzeto u obzir.	Potpuno usklađeno		
Član 25. Standard pouzdanosti 1. Države članice se pri primjeni mehanizama za razvoj kapaciteta koriste utvrđenim standardom pouzdanosti.	Standard pouzdanosti Član 18 (1) Mehanizmi za razvoj kapaciteta mogu se primijeniti samo kada je utvrđen standard pouzdanosti.	Potpuno usklađeno		
Standard pouzdanosti na transparentan način sadrži potrebni nivo sigurnosti snabdijevanja države članice.	Standard pouzdanosti Član 18 (2) Standard pouzdanosti na transparentan način ukazuje na neophodan nivo sigurnosti snabdijevanja.	Potpuno usklađeno		

U slučaju prekograničnih zona trgovanja relevantna tijela zajednički utvrđuju te standarde pouzdanosti.	Standard pouzdanosti Član 18 (4) U slučaju prekograničnih zona trgovanja, standarde pouzdanosti utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva, uz prethodno mišljenje Agencije, u saradnji sa relevantnim organima drugih država.	Potpuno usklađeno		
2. Država članica ili nadležno tijelo koje odredi država članica na predlog regulatornog tijela utvrđuje standard pouzdanosti.	Standard pouzdanosti Član 18 (3) Standard pouzdanosti utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva, uz prethodno mišljenje Agencije.	Potpuno usklađeno		
Standard pouzdanosti temelji se na metodologiji utvrđenoj u članu 23. stavu 6.	Standard pouzdanosti Član 18 (5) Standard pouzdanosti zasniva se na metodologiji iz člana 63 stav 4 tačka 9 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
3. Standard pouzdanosti izračunava se upotrebom barem vrijednosti neisporučene energije i troška uvođenja novog postrojenja u određenom vremenskom okviru te se izražava kao „očekivana neisporučena energija” i „očekivani gubitak opterećenja”.	Standard pouzdanosti Član 18 (6) Standard pouzdanosti izračunava se korišćenjem najmanje parametara koji se odnose na vrijednost neisporučene energije iz člana 17 ovog zakona i trošak uvođenja novog proizvodnog objekta u određenom vremenskom okviru, i izražava se kao „očekivana neisporučena energija” i „očekivani gubitak opterećenja”.	Potpuno usklađeno		
4. Pri primjeni mehanizama za razvoj kapaciteta parametre za utvrđivanje količine kapaciteta koju osigurava mehanizam za razvoj kapaciteta odobrava država članica ili neko drugo nadležno tijelo koje odredi država članica na osnovu predloga regulatornog tijela.	Standard pouzdanosti Član 18 (7) Na parametre kojima se utvrđuje obim kapaciteta koji se nabavlja u mehanizmu za razvoj kapaciteta daje saglasnost Vlada, na predlog Ministarstva uz prethodno mišljenje Agencije.	Potpuno usklađeno		
Član 26. Prekogranično učestvovanje u mehanizmima za razvoj kapaciteta 1. Mehanizmi za razvoj kapaciteta koji nisu strateške rezerve i, ako je to tehnički izvedivo, strateške rezerve, otvoreni su za direktno prekogranično učestvovanje pružalaca kapaciteta smještenih u drugoj državi članici, podložno uslovima utvrđenima u ovom članu.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (1) Mehanizmi za razvoj kapaciteta koji se ne odnose na strateške rezerve, otvoreni su za direktno prekogranično učešće pružalaca kapaciteta koji se nalaze u drugoj državi članici ili ugovornoj strani, u skladu sa uslovima iz st. 2 do 23 ovog člana, a ako je tehnički izvodljivo, i za strateške rezerve.	Potpuno usklađeno		

2. Države članice osiguravaju da strani kapacitet koji može pružiti jednakovrijednu tehničku izvedbu kao i domaći kapaciteti ima priliku učestvovati u istom konkurentnom postupku kao i domaći kapacitet.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (2) Inostrani kapacitet koji može da obezbijedi ekvivalentne tehničke karakteristike domaćim kapacitetima, ima pravo da učestvuje u istom konkurentskom postupku kao domaći kapacitet.	Potpuno usklađeno		
U slučaju mehanizama za razvoj kapaciteta koji je u funkciji 4. jula 2019., države članice mogu interkonekcijskim vodovima dopustiti da direktno učestvuju u istom konkurentnom postupku kao strani kapaciteti u periodu od najviše četiri godine nakon 4. jula 2019. ili dvije godine nakon odobrenja metodologija iz stava 11., zavisno od toga što nastupi prije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Nije primjenjivo, jer do sada u Crnoj Gori nije bio uspostavljen mehanizam za razvoj kapaciteta.	
Države članice mogu zahtijevati da se strani kapacitet nalazi u državi članici s direktnom mrežnom vezom s državom članicom koja primjenjuje mehanizam.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (3) Inostrani kapacitet iz stava 2 ovog člana mora da se nalazi u državi članici ili ugovornoj strani koja ima direktnu vezu sa Crnom Gorom preko interkonektora.	Potpuno usklađeno		
3. Države članice ne smiju onemogućavati kapacitet koji se nalazi na njihovu državnom području u učestvovanju u mehanizmima za razvoj kapaciteta drugih država članica.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (4) Kapacitet koji se nalazi u Crnoj Gori ima pravo da učestvuje u mehanizmima za razvoj kapaciteta drugih država članica ili ugovornih strana.	Potpuno usklađeno		
4. Prekograničnim učestvovanjem u mehanizmima za razvoj kapaciteta ne smije se mijenjati, izmjenjivati ili na drugi način utjecati na prekozonske rasporede i fizičke protoke između država članica. Ti se rasporedi i protoci utvrđuju isključivo ishodom dodjele kapaciteta na osnovu člana 16.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (5) Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta neće izmijeniti ili na drugi način uticati na prekogranične planove razmjene (rasporede) ili prekogranične fizičke tokove između država članica ili ugovornih strana, koji se određuju isključivo na osnovu rezultata dodjele kapaciteta u skladu sa članom 34 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

5. Pružaoci kapaciteta mogu učestvovati u više od jednog mehanizma za razvoj kapaciteta.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (6) Pružaoci kapaciteta mogu da učestvuju u više od jednog mehanizma za razvoj kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
Ako pružaoci kapaciteta učestvuju u više mehanizama za razvoj kapaciteta u istom periodu isporuke, oni učestvuju do očekivane dostupnosti interkonekcije i vjerovatnog podudaranja opterećenja sistema između sistema u kojem se mehanizam primjenjuje i sistema u kojem se nalazi strani kapacitet u skladu s metodologijom iz stava 11. tačke (a).	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (7) Ako pružaoci kapaciteta učestvuju u više od jednog mehanizma za razvoj kapaciteta za isti period isporuke, ti pružaoci učestvuju do očekivane raspoloživosti interkonekcije i mogućeg istovremenog opterećenja sistema, između sistema u kojem se mehanizam primjenjuje i sistema u kojem se kapacitet nalazi, u skladu sa metodologijom za proračun maksimalnog ulaznog kapaciteta za prekogranično učešće iz člana 63 stav 4 tačka 13 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
6. Pružaoci kapaciteta dužni su vršiti isplate za nedostupnost ako njihov kapacitet nije dostupan.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (8) Pružaoci kapaciteta dužni su da izvrše plaćanja zbog neraspoloživosti, kada njihov kapacitet nije raspoloživ.	Potpuno usklađeno		
Kada pružaoci kapaciteta učestvuju u više mehanizama za razvoj kapaciteta u istom periodu isporuke, oni su dužni vršiti višestruke isplate za nedostupnost ako nisu u mogućnosti ispuniti višestruke obaveze.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (9) Ako pružaoci kapaciteta učestvuju u više od jednog mehanizma za razvoj kapaciteta za isti period isporuke, dužni su da izvrše višestruka plaćanja zbog neraspoloživosti, ako nijesu u mogućnosti da ispune više obaveza.	Potpuno usklađeno		
7. Za potrebe davanja preporuka operatorima prenosnih sistema regionalni koordinacioni centri osnovani na osnovu člana 35. na godišnjem nivou izračunavaju najviši ulazni kapacitet dostupan za učestvovanje stranog kapaciteta. Tim se proračunom uzima u obzir očekivana dostupnost interkonekcije i vjerovatno podudaranje opterećenja sistema između sistema u kojem se mehanizam primjenjuje	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

i sistema u kojem se nalazi strani kapacitet. Takav je proračun potreban za svaku granicu zone trgovanja.				
Operatori prenosnih sistema na godišnjem nivou određuju maksimalni ulazni kapacitet dostupan za učestvovanje stranog kapaciteta na osnovu preporuke regionalnog koordinacionog centra.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (10) Operator prenosnog sistema utvrđuje maksimalni ulazni kapacitet koji je na raspolaganju za učešće inostranih kapaciteta, na osnovu preporuke regionalnog koordinacionog centra na godišnjem nivou.	Potpuno usklađeno		
8. Države članice osiguravaju da se ulazni kapacitet iz stava 7. dodjeljuje prihvatljivim pružaocima kapaciteta na transparentan, nediskriminirajući način koji je utemeljen na tržištu.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (11) Ulazni kapacitet iz stava 10 ovog člana dodjeljuje se kvalifikovanim pružaocima kapaciteta na transparentan, nediskriminatoran i tržišno zasnovan način.	Potpuno usklađeno		
9. Ako postoje mehanizmi za razvoj kapaciteta koji omogućuju prekogranično učestvovanje u dvjema susjednim državama članicama, svi prihodi koji proizlaze iz dodjele iz stava 8. dodjeljuju se dotičnim operatorima prenosnih sistema, a oni ih međusobno dijele u skladu s metodologijom iz stava 11. tačke (b) ovog člana ili zajedničkom metodologijom koju su odobrila oba relevantna regulatorna tijela.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (12) Ako mehanizmi za razvoj kapaciteta dozvoljavaju prekogranično učešće u dvije susjedne države članice ili ugovorne strane, svi prihodi koji nastanu putem dodjele iz stava 11 ovog člana pripadaju predmetnim operatorima prenosnog sistema i dijele se između njih u skladu sa: 1) metodologijom iz člana 63 stav 4 tačka 13 ovog zakona, ili 2) zajedničkom metodologijom koju su pripremili operatori prenosnog sistema i odobrila oba nadležna regulatorna organa.	Potpuno usklađeno		
Ako susjedna država članica ne primjenjuje mehanizam za razvoj kapaciteta ili primjenjuje mehanizam za razvoj kapaciteta koji nije otvoren prekograničnom učestvovanju, udio prihoda odobrava nadležno nacionalno tijelo države članice u kojoj se mehanizam za razvoj kapaciteta sprovodi nakon što zatraži mišljenje regulatornih tijela susjednih država članica.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (13) Ako susjedna država ne primjenjuje mehanizam za razvoj kapaciteta ili primjenjuje mehanizam za razvoj kapaciteta koji nije otvoren za prekogranično učešće, udio prihoda koji nastanu putem dodjele iz stava 11 ovog	Potpuno usklađeno		

	člana odobrava Agencija nakon što dobije mišljenje regulatornog organa susjedne države.			
Operatori prenosnih sistema upotrebljavaju takve prihode za potrebe utvrđene u članu 19. stavu 2.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (14) Operator prenosnog sistema prihode iz st. 12 i 13 ovog člana koristi za svrhe utvrđene članom 37 stav 4 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
10. Operator prenosnog sistema na čijem se području nalazi strani kapacitet: (a) utvrđuje mogu li zainteresirani pružaoci kapaciteta pružiti potrebnu tehničku izvedbu za mehanizam za razvoj kapaciteta u kojem pružalac kapaciteta namjerava učestvovati te upisuje pružaoce kapaciteta u za to uspostavljeni registar prihvatljivih pružalaca kapaciteta; (b) sprovodi provjere dostupnosti; (c) operatoru prenosnih sistema u državi članici koja primjenjuje mehanizam za razvoj kapaciteta dostavlja informacije koje je primio u skladu s tačkama (a) i (b) ovog podstava i s drugim podstavom.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (15) Ako kapacitet koji se nalazi u Crnoj Gori učestvuje u mehanizmu za razvoj inostranog kapaciteta, operator prenosnog sistema: 1) utvrđuje da li zainteresovani pružaoci kapaciteta mogu da obezbijede tehničke karakteristike u skladu sa mehanizmom za razvoj kapaciteta u kojima pružalac kapaciteta namjerava da učestvuje i registruje tog pružaoca kapaciteta kao kvalifikovanog pružaoca kapaciteta u registru koji je za tu svrhu uspostavio ENTSO za električnu energiju; 2) vrši provjeru raspoloživosti; 3) obavještava operatora prenosnog sistema u državi koja primjenjuje mehanizam za razvoj kapaciteta o informacijama koje dobija iz tač. 1 i 2 ovog stava.	Potpuno usklađeno		
Dotični pružalac kapaciteta bez odgađanja obavještava operatora prenosnih sistema o svojem učestvovanju u stranom mehanizmu za razvoj kapaciteta.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (16) Pružalac kapaciteta bez odlaganja obavještava operatora prenosnog sistema o svom učešću u mehanizmu za razvoj inostranog kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
11. Do 5. jula 2020. ENTSO za električnu energiju podnosi ACER-u: (a) metodologiju za proračun najvišeg ulaznog kapaciteta za prekogranično učestvovanje kako je navedeno u stavu 7.; (b) metodologiju za dijeljenje prihoda iz stava 9.;				

(c) zajednička pravila za provođenje provjera dostupnosti iz stava 10. tačke (b); (d) zajednička pravila za utvrđivanje situacije u kojoj se mora provesti plaćanje za nedostupnost; (e) uslove djelovanja registra kako je navedeno u stavu 10. tački (a); (f) zajednička pravila za utvrđivanje kapaciteta koji je prihvatljiv za učestvovanje u mehanizmu za razvoj kapaciteta kako je navedeno u stavu 10. tački (a). Predlog podliježe prethodnom savjetovanju i odobrenju od strane ACER-a u skladu s članom 27.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
12. Dotična regulatorna tijela provjeravaju jesu li kapaciteti izračunati u skladu s metodologijom iz stava 11. tačke (a).	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (17) Agencija u saradnji sa nadležnim regulatornim organima provjerava da li su ulazni kapaciteti iz stava 10 ovog člana proračunati u skladu sa metodologijom za proračun maksimalnog ulaznog kapaciteta za prekogranično učešće iz člana 63 stav 4 tačka 13 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
13. Regulatorna tijela osiguravaju da se prekogranično učestvovanje u mehanizmima za razvoj kapaciteta organizuje na djelotvoran i nediskriminirajući način.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (20) Agencija u saradnji sa nadležnim regulatornim organima obezbjeđuje da prekogranično učešće u mehanizmima kapaciteta bude organizovano na efikasan i nediskriminatoran način.	Potpuno usklađeno		
Posebno osiguravaju primjerene administrativne aranžmane za provedbu plaćanja za nedostupnost preko granica.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (21) Agencija u saradnji sa nadležnim regulatornim organima obezbjeđuje administrativne aranžmane koji omogućavaju prinudnu naplatu naknade po osnovu prekogranične neraspoloživosti.	Potpuno usklađeno		
14. Kapaciteti dodijeljeni u skladu sa stavom 8. mogu se prenositi među prihvatljivim pružaocima kapaciteta.	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22			

	(22) Kapaciteti dodijeljeni u skladu sa stavom 11 ovog člana mogu se prenositi između kvalifikovanih pružalaca kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
Prihvatljivi pružaoci kapaciteta prijavljuju svaki takav prenos registru kako je navedeno u stavu 10. tački (a).	Prekogranično učešće u mehanizmima za razvoj kapaciteta Član 22 (23) Kvalifikovani pružaoci kapaciteta prijavljuju prenos operatoru prenosnog sistema radi upis u registar iz stava 15 ovog člana u skladu sa pravilima ENTSO za električnu energiju.	Potpuno usklađeno		
15. Do 5. jula 2021. ENTSO za električnu energiju uspostavlja registar iz stava 10. tačke (a) i upravlja njime. Registar je otvoren za sve prihvatljive pružaoce kapaciteta, sisteme koji primjenjuju mehanizme za razvoj kapaciteta i njihove operatore prenosnih sistema.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 27. Postupak odobrenja 1. Pri upućivanju na ovaj član postupak utvrđen u stavovima 2., 3. i 4. primjenjuje se na odobrenje predloga koje podnosi ENTSO za električnu energiju. 2. Prije podnošenja predloga ENTSO za električnu energiju sprovodi savjetovanje koje uključuje sve relevantne dionike, uključujući regulatorna tijela i druga nacionalna tijela. Na odgovarajući način u svojem predlogu uzima u obzir rezultate tog savjetovanja. 3. U roku od tri mjeseca od datuma prijema predloga iz stava 1. ACER ga odobrava ili izmjenjuje. U potonjem se slučaju ACER savjetuje s ENTSO-om za električnu energiju prije odobravanja izmijenjenog predloga. ACER doneseni predlog objavljuje na svojim internetskim stranicama najkasnije tri mjeseca nakon datuma prijema predloženih dokumenata. 4. ACER može bilo kada zahtijevati izmjene odobrenog predloga. U roku od šest mjeseci od datuma prijema takvog zahtjeva ENTSO za električnu energiju ACER-u podnosi nacrt predloženih promjena. U roku od tri mjeseca od datuma prijema nacrta ACER te promjene izmjenjuje ili odobrava	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

promjene i objavljuje te promjene na svojim internetskim stranicama.				
POGLAVLJE V. RAD DISTRIBUTIVNOG SISTEMA Član 28. Evropska mreža operatora prenosnih sistema za električnu energiju 1. Operatori prenosnih sistema sarađuju na nivou Unije preko ENTSO-a za električnu energiju kako bi promicali dovršenje i funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije i prekozonsku trgovinu te osigurali optimalno upravljanje, koordinirano poslovanje i odgovarajući tehnički razvoj evropske mreže za prenos električne energije.	Evropska mreža operatora prenosnog sistema električne energije Član 38 (1) Operator prenosnog sistema električne energije sarađuje preko ENTSO za električnu energiju sa drugim operatorima prenosnih sistema radi promovisanja funkcionisanja unutrašnjeg tržišta električne energije i prekozonске trgovine i obezbjeđivanja optimalnog upravljanja, koordinisanog rada i odgovarajućeg tehničkog razvoja crnogorskog i evropskih prenosnih sistema električne energije.	Potpuno usklađeno		
2. Pri izvršavanju svojih funkcija u skladu s pravom Unije, ENTSO za električnu energiju postupa s ciljem uspostavljanja funkcionalnog i integrisanog unutrašnjeg tržišta električne energije i doprinosi učinkovitom i održivom postizanju ciljeva utvrđenih u okviru klimatske i energetske politike za period od 2020. do 2030., naročito doprinosom u učinkovitoj integraciji električne energije iz obnovljivih izvora i povećanju energetske učinkovitosti uz istodobno održavanje sigurnosti sistema. ENTSO za električnu energiju raspolaže primjerenim ljudskim i finansijskim resursima za izvršavanje svojih dužnosti.	Evropska mreža operatora prenosnog sistema električne energije Član 38 (2) Operator prenosnog sistema učestvuje u aktivnostima ENTSO za električnu energiju u skladu sa zakonom i strateškim dokumentima iz oblasti energetike.	Potpuno usklađeno		
Član 29. ENTSO za električnu energiju 1. Operatori prenosnih sistema za električnu energiju podnose Komisiji i ACER-u sve nacрте izmjena statuta ENTSO-a za električnu energiju, sve nacрте izmjena popisa članova i sve nacрте izmjena poslovnika. 2. U roku od dva mjeseca od prijema nacрта izmjena statuta, popisa članova i poslovnika, nakon savjetovanja s organizacijama koje predstavljaju sve dionike, posebno korisnike sistema, uključujući kupce, ACER Komisiji daje mišljenje o tim nacртima izmjena statuta, popisa članova ili poslovnika.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

3. Komisija donosi mišljenje o nacrtu izmjena statuta, popisa članova ili poslovnika uzimajući u obzir mišljenje ACER-a iz stava 2. i u roku od tri mjeseca od prijema mišljenja ACER-a. 4. Operatori prenosnih sistema u roku od tri mjeseca od prijema pozitivnog mišljenja Komisije donose i objavljuju izmijenjeni statut ili poslovnik. 5. Dokumenti iz stava 1. podnose se Komisiji i ACER-u u slučaju njihovih izmjena ili na obrazložen zahtjev Komisije ili ACER-a. Komisija i ACER donose mišljenje u skladu sa stavovima 2., 3. i 4.				
Član 30. Zadaci ENTSO-a za električnu energiju 1. ENTSO za električnu energiju: (a) razrađuje mrežna pravila u područjima navedenima u članu 59. stavovima 1. i 2. s ciljem postizanja ciljeva navedenih u članu 28.; (b) donosi i objavljuje neobavezujući desetogodišnji plan razvoja mreže na nivou Unije („plan razvoja mreže na nivou Unije”) svake dvije godine; (c) priprema i donosi predloge u pogledu evropske procjene adekvatnosti resursa na osnovu člana 23. te predloge tehničkih specifikacija za prekogranično učestvovanje u mehanizmima za razvoj kapaciteta na osnovu člana 26. stava 11.; (d) donosi preporuke u vezi s koordinacijom tehničke saradnje Unije i operatora prenosnih sistema trećih zemalja; (e) donosi okvir za saradnju i koordinaciju među regionalnim koordinacionim centrima; (f) donosi predlog kojim se određuje regija pogona sistema u skladu s odredbama iz člana 36.; (g) sarađuje s operatorima distributivnih sistema i tijelom EU-a za operatore distributivnih sistema; (h) promoviše digitalizaciju prenosnih mreža, uključujući uvođenje pametnih mreža, učinkovito prikupljanje podataka u stvarnom vremenu i sisteme za pametno mjerenje;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

(i) donosi zajedničke instrumente za rad mreže kako bi se osigurala koordinacija rada mreže u uobičajenim i izvanrednim uslovima, uključujući zajedničku ljestvicu klasifikacije incidenata, i planove istraživanja, među ostalim primjenu tih planova putem učinkovitog programa istraživanja. Tim se instrumentima, među ostalim, određuje sljedeće:

- i. informacije, uključujući odgovarajuće informacije za dan unaprijed, unutardnevne informacije i informacije u stvarnom vremenu, korisne za poboljšanje operativne koordinacije, kao i optimalna učestalost prikupljanja i razmjene takvih informacija;
- ii. tehnološka platforma za razmjenu informacija u stvarnom vremenu i, prema potrebi, tehnološke platforme za prikupljanje, obradu i prenos ostalih informacija iz podtačke i., kao i za provedbu postupaka kojima se može povećati operativna koordinacija između operatora prenosnih sistema kako bi se takva koordinacija proširila po cijeloj Uniji;
- iii. načini na koji operatori prenosnih sistema stavljaju na raspolaganje operativne informacije drugim operatorima prenosnih sistema ili bilo kojem subjektu ovlaštenom da ih podstiče u postizanju operativne koordinacije i ACER-u; i
- iv. da operatori prenosnih sistema određuju osobu za kontakt zaduženu za odgovaranje na upite drugih operatora prenosnih sistema ili bilo kojeg ovlaštenog subjekta iz podtačke iii. ili ACER-a u vezi s takvim informacijama;

(j) donosi godišnji program rada;

(k) pridonosi utvrđivanju zahtjeva za interoperabilnost te nediskriminirajućim i transparentnim postupcima za pristup podacima kako je predviđeno u članu 24. Direktive (EU) 2019/944;

(l) donosi godišnji izvještaj;

(m) izrađuje i donosi sezonske procjene adekvatnosti na osnovu člana 9. stava 2. Regulative (EU) 2019/941;

(n) promoviše sajbersigurnost i zaštitu podataka u saradnji s relevantnim tijelima i reguliranim subjektima;

(o) uzima u obzir razvoj odgovora na potražnju pri ispunjavanju svojih zadataka. 2. ENTSO za električnu energiju izvještava ACER o utvrđenim nedostacima u pogledu osnivanja i rada regionalnih koordinacionih centara. 3. ENTSO za električnu energiju objavljuje zapisnike svoje skupštine, sastanaka upravnog vijeća i odbora te redovito obavještava javnost o svojim odlukama i aktivnostima. 4. Godišnji program rada iz stava 1. tačke (j) sadržava popis i opis mrežnih pravila koja treba pripremiti, plan koordinacije rada mreže i aktivnosti istraživanja i razvoja koje se trebaju realizirati u toj godini te indikativni kalendar. 5. ENTSO za električnu energiju stavlja na raspolaganje ACER-u sve informacije koje su mu potrebne za ispunjenje njegovih zadataka u skladu s članom 32. stavom 1. Kako bi ENTSO-u za električnu energiju omogućili da ispuni taj zahtjev, operatori prenosnih sistema ENTSO za električnu energiju stavljaju na raspolaganje potrebne informacije. 6. ENTSO za električnu energiju Komisiji na njezin zahtjev daje mišljenje o donošenju smjernica kako je utvrđeno u članu 61.				
Član 31. Savjetovanje 1. Prilikom pripremanja predloga u skladu sa zadacima iz člana 30. stava 1. ENTSO za električnu energiju sprovodi opsežan proces savjetovanja. Proces savjetovanja strukturiran je na način koji omogućuje prihvatanje komentara dionika prije konačnog usvajanja te je otvoren i transparentan, uključujući sve relevantne dionike te posebno organizacije koje predstavljaju takve dionike u skladu s pravilima postupka iz člana 29. To savjetovanje takođe uključuje nacionalna regulatorna tijela i druga nacionalna tijela, preduzeća za snabdijevanje i proizvodnju, korisnike sistema uključujući kupce, operatore distributivnih sistema, uključujući odgovarajuća granska udruženja, tehnička tijela i platforme dionika. Cilj je savjetovanja identifikovanje mišljenja i predloga svih	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

odgovarajućih relevantnih strana tokom procesa odlučivanja. 2. Svi se dokumenti i zapisnici sastanaka povezani sa savjetovanjima iz stava 1. objavljuju. 3. Prije donošenja predloga iz člana 30. stava 1. ENTSO za električnu energiju navodi način na koji su primjedbe primljene tokom savjetovanja uzete u obzir. Ako primjedbe nisu uzete u obzir, navodi razloge za to.				
Član 32. Praćenje koje sprovodi ACER 1. ACER prati izvršavanje zadataka ENTSO-a za električnu energiju iz člana 30. st. 1., 2. i 3. i o svojim zaključcima izvještava Komisiju. ACER prati kako ENTSO za električnu energiju sprovodi mrežna pravila razrađena u skladu s članom 59. Ako ENTSO za električnu energiju nije proveo takva mrežna pravila, ACER zahtijeva od ENTSO- a za električnu energiju da dostavi valjano obrazloženo objašnjenje zašto to nije učinio. ACER obavještava Komisiju o tom objašnjenju i dostavlja svoje mišljenje o njemu. ACER prati i analizira provedbu mrežnih pravila i smjernica koje je donijela Komisija kako je utvrđeno u članu 58. stavu 1. te njihov učinak na usklađivanje primjenjivih pravila usmjerenih na olakšavanje integracije tržišta kao i na nediskriminaciju, djelotvornu tržišnu konkurenciju i učinkovito funkcionisanje tržišta te o tome izvještava Komisiju. 2. ENTSO za električnu energiju podnosi ACER-u na mišljenje nacrt plana razvoja mreže na nivou Unije, nacrt godišnjeg programa rada, uključujući informacije u pogledu procesa savjetovanja i druge dokumente iz člana 30. stava 1. Ako smatra da nacrt godišnjeg programa rada ili nacrt plana razvoja mreže na nivou Unije, koje je podnio ENTSO za električnu energiju, ne doprinose nediskriminaciji, stvarnom tržišnom nadmetanju, učinkovitom funkcionisanju tržišta ili dovoljnom nivou prekogranične interkonekcije otvorene pristupu treće strane, ACER u roku	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

od dva mjeseca ENTSO-u za električnu energiju i Komisiji dostavlja valjano obrazloženo mišljenje i preporuke.				
Član 33. Troškovi Troškove povezane s aktivnostima ENTSO-a za električnu energiju iz članova od 28. do 32. i od 58. do 61. ove Regulative i člana 11. Regulative (EU) br. 347/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća (14) snose operatori prenosnih sistema te se ti troškovi uzimaju u obzir pri proračunu tarifa. Regulatorna tijela odobravaju te troškove samo ako su razumni i primjereni.	Troškovi Član 39 Troškovi operatora prenosnog sistema električne energije koji proizilaze iz članstva i učešća u radu ENTSO za električnu energiju i koji su razumni i prikladni uzimaju se u obzir pri utvrđivanju cijena za korišćenje prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.	Potpuno usklađeno		
Član 34. Regionalna saradnja operatora prenosnih sistema 1. Operatori prenosnih sistema uspostavljaju regionalnu saradnju s ENTSO-om za električnu energiju kako bi doprinijeli aktivnostima iz člana 30. stavova 1., 2. i 3.	Regionalna saradnja operatora prenosnog sistema električne energije Član 40 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da uspostavlja regionalnu saradnju u okviru regiona kojem pripada u skladu sa ovim zakonom, u mjeri u kojoj je to moguće, u okviru ENTSO za električnu energiju i promoviše operativne dogovore na regionalnom nivou radi obezbjeđenja optimalnog upravljanja sistemom, razvoja razmjene električne energije, integracije mehanizama balansiranja sistema i obezbjeđenja systemske rezerve, kao i koordinisane dodjele prekozonskih kapaciteta pod jednakim uslovima na tržišnim principima, uzimajući u obzir značaj kratkoročne dodjele prekozonskih kapaciteta u okviru energetske transakcija	Potpuno usklađeno		
Posebno svake dvije godine objavljuju regionalni plan ulaganja i mogu donositi odluke o ulaganju na osnovu tog regionalnog plana ulaganja.	Regionalna saradnja operatora prenosnog sistema električne energije Član 40 (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, objavljuje regionalni plan investicija svake dvije godine i može da donosi investicione odluke na osnovu tog plana.	Potpuno usklađeno		

ENTSO za električnu energiju promoviše saradnju operatora prenosnih sistema na regionalnom nivou kako bi se osigurali interoperabilnost, komunikacija i praćenje regionalnih rezultata u područjima koja još nisu usklađena na nivou Unije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
2. Operatori prenosnih sistema promovišu operativne dogovore kako bi osigurali optimalno upravljanje mrežom i promovišu razvoj berza energije, koordiniranu dodjelu prekograničnih kapaciteta kroz nediskriminirajuća rješenja utemeljena na tržištu, vodeći na odgovarajući način računa o specifičnim zaslugama implicitnih dražbi za kratkoročne dodjele, i integraciju mehanizama balansiranja i pričuvene snage.	Regionalna saradnja operatora prenosnog sistema električne energije Član 40 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da uspostavlja regionalnu saradnju u okviru regiona kojem pripada u skladu sa ovim zakonom, u mjeri u kojoj je to moguće, u okviru ENTSO za električnu energiju i promoviše operativne dogovore na regionalnom nivou radi obezbjeđenja optimalnog upravljanja sistemom, razvoja razmjene električne energije, integracije mehanizama balansiranja sistema i obezbjeđenja systemske rezerve, kao i koordinisane dodjele prekozonskih kapaciteta pod jednakim uslovima na tržišnim principima, uzimajući u obzir značaj kratkoročne dodjele prekozonskih kapaciteta u okviru energetske transakcije.	Potpuno usklađeno		
3. Za potrebe postizanja ciljeva navedenih u stavovima 1. i 2., zemljopisno područje koje obuhvaća svaka struktura regionalne saradnje može odrediti Komisija, uzimajući u obzir postojeću strukturu regionalne saradnje. Svaka država članica može promicati saradnju u više od jednog zemljopisnog područja.	Regionalna saradnja operatora prenosnog sistema električne energije Član 40 (4) Operator prenosnog sistema promoviše saradnju i sa operatorima prenosnih sistema i van regiona kojem pripada u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 68. kojima se dopunjuje ova Regulativa određivanjem zemljopisnog područja koje obuhvaća svaka struktura regionalne saradnje. U tu se svrhu Komisija savjetuje s regulatornim tijelima, ACER-om i ENTSO-om za električnu energiju. Delegiranim aktima iz ovog stava ne dovodi se u pitanje član 36.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Član 35. Osnivanje i zadaci regionalnih koordinacionih centara 1. Do 5. jula 2020. svi operatori prenosnih sistema u regiji pogona sistema podnose dotičnim regulatornim tijelima predlog za osnivanje regionalnih koordinacionih centara u skladu s mjerilima utvrđenima u ovom poglavlju. Regulatorna tijela regije pogona sistema preispituju i odobravaju predlog. Predlog uključuje najmanje sljedeće elemente: (a) državu članicu budućeg sjedišta regionalnih koordinacionih centara i učestvujuće operatore prenosnih sistema; (b) organizacijske, finansijske i operativne dogovore potrebne za osiguravanje učinkovitog, sigurnog i pouzdanog rada međusobno povezanog prenosnog sistema; (c) plan sprovođenja za puštanje u rad regionalnih koordinacionih centara; (d) statute i poslovničke regionalnih koordinacionih centara; (e) opis kooperativnih postupaka u skladu s članom 38.; (f) opis dogovora o odgovornosti regionalnih koordinacionih centara u skladu s članom 47.; (g) kada se dva regionalna koordinaciona centra održavaju naizmjenice u skladu s članom 36. stavom 2., opis mehanizama kojima se tim regionalnim koordinacionim centrima osiguravaju jasne odgovornosti i postupci pri izvršavanju njihovih zadataka.	Regionalni koordinacioni centri Član 41 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, određuje regionalne koordinacione centre u regionima kojima pripada.	Potpuno usklađeno	Ova odredba je brisana iz adaptirane Regulative EnZ 2019/943.	
2. Nakon što regulatorna tijela odobre predlog iz stava 1., regionalni koordinacioni centri zamjenjuju regionalne koordinatore za sigurnost koji su uspostavljeni u skladu sa smjernicama za pogon sistema donesenima na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br. 714/2009 i počinju s radom do 1. jula 2022.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo	Odredba o nadležnosti regulatornih tijela da odobravaju predlog o osnivanju regionalnih koordinacionih centara je izbrisana iz	

			adaptirane Regulative EnZ 2019/943.	
3. Regionalni koordinacioni centri organizuju se u pravnom obliku navedenom u Prilogu II. Direktivi (EU) 2017/1132 Evropskog parlamenta i Vijeća (15). 4. Pri izvršavanju svojih zadataka u skladu s pravom Unije regionalni koordinacioni centri djeluju nezavisno od pojedinačnih nacionalnih interesa i interesa operatora prenosnih sistema.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
5. Regionalni koordinacioni centri dopunjuju ulogu operatora prenosnih sistema obavljanjem zadataka od regionalne važnosti koje su im dodijeljene u skladu s članom 37.	Regionalni koordinacioni centri Član 41 (2) Operator prenosnog sistema sarađuje sa regionalnim koordinacionim centrima relevantnih regiona rada sistema, u skladu sa zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.	Potpuno usklađeno		
Operatori prenosnih sistema odgovorni su za upravljanje tokovima električne energije i jamčenje sigurnog, pouzdanog i učinkovitog elektroenergetskog sistema u skladu s članom 40. stavom 1. tačkom (d) Direktive (EU) 2019/944.	Regionalni koordinacioni centri Član 41 (3) Operator prenosnog sistema odgovoran je za upravljanje tokovima električne energije i obezbjeđivanje sigurnog, pouzdanog i efikasnog elektroenergetskog sistema.	Potpuno usklađeno		
Član 36. Zemljopisno područje regionalnih koordinacionih centara 1. Do 5. januara 2020. ENTSO za električnu energiju ACER-u podnosi predlog u kojem se navodi koji su operatori prenosnih sistema, zone trgovanja, granice zona trgovanja, regije za proračun kapaciteta i regije koordinacije isključenja obuhvaćeni svakom od regija pogona sistema. U predlogu se uzima u obzir topologija mreže, uključujući stepen međusobne povezanosti i međuzavisnost elektroenergetskog sistema u pogledu tokova i veličine regije koja obuhvaća barem jednu regiju za proračun kapaciteta.	Pravila za rad elektroprenosnog sistema u interkonekciji Član 271 Radi očuvanja operativne sigurnosti, kvaliteta frekvencije i efikasnog korišćenja sistema i resursa u interkonekciji, pravilima iz člana 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona uređuju se: 7) regionu za rad sistema u kojima učestvuje operator prenosnog sistema. Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad elektroprenosnog sistema i regionu za rad sistema u kojima učestvuje operator	Q1 2026

	interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 1) rad elektroprenosnog sistema; (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.		prenosnog sistema.	
2. Operatori prenosnih sistema regije pogona sistema učestvuju u regionalnom koordinacionom centru uspostavljenom u toj regiji.	Regionalni koordinacioni centri Član 41 (4) Operator prenosnog sistema učestvuje u aktivnostima relevantnih regionalnih koordinacionih centara.	Potpuno usklađeno		
U izuzetnim okolnostima, ako je regulacijsko područje operatora prenosnog sistema dio raznolikih sinkronih područja, dva regionalna koordinaciona centra mogu učestvovati u radu operatora prenosnog sistema.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Kontrolna oblast Crne Gore pripada samo jednoj sinhronoj zoni.	
Za granice zone trgovanja u susjedstvu regijâ pogona sistema, u predlogu iz stava 1. navodi se način provođenja koordinacije među regionalnim koordinacionim centrima za te granice.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana iz adaptirane Regulative EnZ 2019/943.	
Za sinkrono područje kontinentalne Evrope, ako se aktivnosti dvaju regionalnih koordinacionih centara mogu preklapati u regiji pogona sistema, operatori prenosnih sistema te regije pogona sistema odlučuju hoće li odrediti jedinstveni regionalni koordinacioni centar u toj regiji ili dva regionalna koordinaciona centra koja obavljaju pojedine ili sve zadatke od regionalne važnosti u cijeloj regiji pogona sistema naizmjenice dok druge zadatke obavlja jedan određeni regionalni koordinacioni centar.	Regionalni koordinacioni centri Član 41 (5) Ako se aktivnosti dva ili više regionalnih koordinacionih centara preklapaju u regionu rada sistema, operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnog sistema tog regiona rada sistema, odlučuje da odredi jedinstven regionalni koordinacioni centar u regionu ili da dva ili više regionalnih koordinacionih centara obavljaju poslove od regionalnog značaja u cijelom regionu rada sistema na rotacionoj osnovi u koordinaciji.	Potpuno usklađeno		

3. U roku od tri mjeseca od prijema predloga iz stava 1. kojim se određuju regije pogona sistema ACER ga odobrava ili predlaže njegove izmjene. U potonjem slučaju se ACER savjetuje s ENTSO-om za električnu energiju prije donošenja izmjena. Doneseni predlog objavljuje se na internetskim stranicama ACER-a.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana iz adaptirane Regulative EnZ 2019/943.	
4. Predmetni operatori prenosnih sistema mogu ACER-u podnijeti predlog za izmjenu regija pogona sistema utvrđenih u skladu sa stavom 1. Primjenjuje se postupak iz stava 3.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana iz adaptirane Regulative EnZ 2019/943.	
Član 37. Zadaci regionalnih koordinacionih centara 1. Svaki regionalni koordinacioni centar u cjelokupnoj regiji pogona sistema u kojoj je uspostavljen izvršava barem sljedeće zadatke od regionalne važnosti: (a) provedbu koordiniranog proračuna kapaciteta u skladu s metodologijama izrađenima na osnovu smjernice za dugoročnu dodjelu kapaciteta uspostavljene Regulativom (EU) 2016/1719, smjernice za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima uspostavljene Regulativom (EU) 2015/1222 te smjernice za električnu energiju balansiranja uspostavljene Regulativom (EU) 2017/2195; (b) provedbu koordinirane analize sigurnosti u skladu s metodologijama izrađenima na osnovu smjernice za pogon sistema donesene na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br. 714/2009; (c) stvaranje zajedničkih modela mreže u skladu s metodologijama i postupcima izrađenima na osnovu smjernice za pogon sistema donesene na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br. 714/2009; (d) podsticanje procjene dosljednosti planova za obranu i planova za ponovnu uspostavu sistema operatora prenosnih sistema u skladu s postupkom utvrđenim u mrežnom pravilu za poremećeni pogon i ponovnu uspostavu donesenom na osnovu člana 6. stava 11. Regulative (EZ) br. 714/2009;	Zadaci regionalnih koordinacionih centara Član 42 (1) Operator prenosnog sistema pruža podršku nadležnim regionalnim koordinacionim centrima u obavljanju poslova od regionalnog značaja u regionu rada sistema: 1) vršenju koordinisanog proračuna kapaciteta u skladu sa metodologijama razvijenim u skladu sa propisima iz čl. 93,160 i 245 ovog zakona; 2) vršenju koordinisane analize sigurnosti u skladu sa metodologijama razvijenim u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona; 3) kreiranju zajedničkih mrežnih modela u skladu sa metodologijama i procedurama razvijenim u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 1 i članom ; 4) procjeni konzistentnosti odbrambenih planova i planova restauracije sistema u skladu sa propisom iz člana 68 stav 1 tačka 3 ovog zakona; 5) sprovođenju regionalne prognoze adekvatnosti sistema za sedmicu unaprijed do najmanje za dan-unaprijed i pripremi mjera za smanjenje rizika u skladu sa ovim zakonom; 6) vršenju koordinacije regionalnog planiranja neraspoloživosti elemenata sistema u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona; 7) obuci i sertifikaciji kadrova za regionalne koordinacione centre;	Potpuno usklađeno		

(e) provedbu regionalnih predviđanja adekvatnosti sistema u rasponu od tjedna unaprijed do barem dana unaprijed i pripremu aktivnosti za smanjenje rizika u skladu s metodologijom utvrđenom u članu 8. Regulative (EU) 2019/941 i postupcima utvrđenima u smjernici za pogon sistema donesenoj na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br. 714/2009; (f) provedbu regionalne koordinacije planiranja isključenja u skladu s postupcima i metodologijama utvrđenima u smjernici za pogon sistema donesenoj na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br. 714/2009; (g) osposobljavanje i certifikaciju zaposlenih koji rade za regionalne koordinacione centre; (h) podršku koordinaciji i optimiranju regionalne ponovne uspostavljanja sistema kako zatraže operatori prenosnih sistema; (i) provedbu analiza i izvješćivanje nakon pogona i nakon poremećaja; (j) regionalno određivanje veličine kapaciteta rezerve; (k) olakšavanje regionalne nabavke rezervisanog kapaciteta za balansiranje; (l) podršku operatorima prenosnih sistema, na njihov zahtjev, u optimizaciji međusobnih namirenja operatora prenosnih sistema; (m) provedbu zadataka povezanih s utvrđivanjem regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija ako i u mjeri u kojoj su delegirani regionalnim koordinacionim centrima u skladu s članom 6. stavom 1. Regulative (EU) 2019/941; (n) provedbu zadataka povezanih sa sezonskim procjenama adekvatnosti ako i u mjeri u kojoj su delegirane regionalnim koordinacionim centrima u skladu s članom 9. stavom 2. Regulative (EU) 2019/941; (o) proračun vrijednosti za najveći ulazni kapacitet dostupan za učestvovanje stranog kapaciteta u mehanizmima za razvoj kapaciteta u svrhu izdavanja preporuke na osnovu člana 26. stava 7.	8) koordinaciji i optimizaciji oporavka sistema nakon poremećaja sistema regiona po zahtjevu operatora prenosnog sistema; 9) vršenju analize i izvještavanju o radu sistema i poremećajima u sistemu; 10) regionalnom dimenzionisanju sistemskih rezervi; 11) olakšavanju regionalne nabavke balansnih kapaciteta; 12) pružanju podrške operatorima prenosnog sistema, na njihov zahtjev, pri optimizaciji poravnanja između operatora prenosnih sistema; 13) pripremi regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija, ako i u mjeri u kojoj su povjereni regionalnim koordinacionim centrima u skladu sa članom 8 stav 1 ovog zakona; 14) obavljanju aktivnosti koje se odnose na procjenu sezonske adekvatnosti, u mjeri u kojoj su povjereni regionalnim koordinacionim centrima; 15) izračunavanju vrijednosti maksimalnog ulaznog kapaciteta, raspoloživog za učešće inostranog kapaciteta u mehanizmima za razvoj kapaciteta, za potrebe davanja preporuke u skladu sa članom 22 ovog zakona; 16) obavljanju poslova podrške operatorima prenosnog sistema u identifikaciji potreba za novim prenosnim kapacitetima, za nadogradnjom postojećih prenosnih kapaciteta ili njihovim alternativama, koje treba dostaviti regionalnim grupama osnovanim u okviru transevropskih energetskih mreža i uključenim u desetogodišnji plan razvoja mreže donesenim u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti.			

(p) provedbu zadataka povezanih s podrškom operatorima prenosnih sistema u utvrđivanju potreba za novim prenosnim kapacitetima, dogradnjom postojećih kapaciteta ili njihovih alternativa, koji se predstavljaju regionalnim grupama osnovanima u skladu s Regulativom (EU) br. 347/2013 i koji su uvršteni u desetogodišnji plan razvoja mreže iz člana 51. Direktive (EU) 2019/944.				
Zadaci iz prvog podstava detaljnije su utvrđeni u Prilogu I.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
2. Na osnovu predloga Komisije ili države članice Odbor osnovan članom 68. Direktive (EU) 2019/944 izdaje mišljenje o dodjeli novih savjetodavnih zadataka regionalnim koordinacionim centrima. Ako Odbor izda pozitivno mišljenje o dodjeli novih savjetodavnih zadataka, regionalni koordinacioni centri izvršavaju te zadatke na osnovu predloga koji je izradio ENTSO za električnu energiju i koji je odobrio ACER u skladu s postupkom utvrđenim u članu 27.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana iz adaptirane Regulative EnZ 2019/943.	
3. Operatori prenosnih sistema pružaju svojem regionalnom koordinacionom centru sve informacije potrebne za obavljanje njegovih zadataka.	Zadaci regionalnih koordinacionih centara Član 42 (2) Operator prenosnog sistema pruža relevantnom regionalnom koordinacionom centru informacije neophodne za obavljanje njegovih zadataka.	Potpuno usklađeno		
4. Regionalni koordinacioni centri pružaju operatorima prenosnih sistema u regiji pogona sistema sve informacije potrebne za provedbu koordiniranih aktivnosti i preporuka koje su donijeli regionalni koordinacioni centra.	Zadaci regionalnih koordinacionih centara Član 42 (3) Operator prenosnog sistema može od svog regionalnog koordinacionog centra da zatraži informacije koje su neophodne za sprovođenje koordinisanih radnji i preporuka datih od strane regionalnog koordinacionog centra.	Potpuno usklađeno		
5. Za zadatke utvrđene u ovom članu koje nisu obuhvaćene relevantnim mrežnim pravilima ili smjernicama ENTSO za električnu energiju izrađuje predlog u skladu s postupkom utvrđenim u članu 27. Regionalni koordinacioni centri sprovode te zadatke na osnovu predloga nakon što ga je odobrio ACER.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Član 38. Saradnja unutar i između regionalnih koordinacionih centara Svakodnevnom koordinacijom unutar regionalnih koordinacionih centara i među njima upravlja se kooperativnim postupcima između operatora prenosnih sistema u regiji, uključujući, kada je to potrebno, i dogovore o koordinaciji među regionalnim koordinacionim centrima.	Saradnja unutar i između regionalnih koordinacionih centara Član 43 (1) Operator prenosnog sistema, zajedno sa operatorima prenosnog sistema u regionu, učestvuje u svakodnevnoj koordinaciji unutar i između regionalnih koordinacionih centara kroz kooperativne postupke, uključujući aranžmane za koordinaciju između regionalnih koordinacionih centara, ako je to primjenljivo.	Potpuno usklađeno		
Kooperativni postupak temelji se na: (a) radnim dogovorima radi rješavanja aspekata planiranja te operativnih aspekata relevantnih za zadatke iz člana 37.; (b) postupku za razmjenu analize i savjetovanje o prijedlozima regionalnih koordinacionih centara s operatorima prenosnih sistema u regiji pogona sistema i relevantnim dionicima te s drugim regionalnim koordinacionim centrima, na učinkovit i uključiv način, u sprovođenju operativnih dužnosti i zadataka u skladu s članom 40.; (c) postupku za donošenje koordiniranih aktivnosti i preporuka u skladu s članom 42.	Saradnja unutar i između regionalnih koordinacionih centara Član 43 (2) Kooperativni postupak zasniva se na: 1) radnim aranžmanima za rješavanje planskih i operativnih aspekata relevantnih za zadatke iz člana 42 stav 1 ovog zakona; 2) proceduri za razmjenu analiza i konsultacija o predlozima regionalnih koordinacionih centara sa operatorima prenosnog sistema u regionu rada sistema i relevantnim zainteresovanim stranama i drugim regionalnim koordinacionim centrima, na efikasan način, u obavljanju operativnih dužnosti i zadataka; 3) proceduri za preduzimanje koordinisanih radnji i preporuka u skladu sa članom 44 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 39. Radni dogovori 1. Regionalni koordinacioni centri postižu učinkovite, uključive i transparentne radne dogovore kojima se potiče konsenzus, radi rješavanja aspekata planiranja i rada povezanih sa zadacima koje trebaju obavljati, uzimajući naročito u obzir posebnosti i zahtjeve tih zadataka kako su navedeni u Prilogu I. Regionalni koordinacioni centri razvijaju i postupak za reviziju tih radnih dogovora. 2. Regionalni koordinacioni centri osiguravaju da radni dogovori iz stava 1. sadržavaju pravila o obavještanju predmetnih strana.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Član 40. Postupak savjetovanja 1. Regionalni koordinacioni centri osmišljavaju postupak za organizaciju, u okviru izvršavanja svojih svakodnevnih dužnosti i zadataka, primjerenog i redovitog savjetovanja s operatorima prenosnih sistema regije pogona sistema, drugim regionalnim koordinacionim centrima i relevantnim dionicima. Kako bi se osiguralo rješavanje regulatornih pitanja u to se, prema potrebi, uključuju regulatorna tijela. 2. Regionalni koordinacioni centri savjetuju se s državama članicama regije pogona sistema i, ako postoji regionalni forum, sa svojim regionalnim forumima o politički važnim pitanjima osim o svakodnevnim aktivnostima regionalnih koordinacionih centara i o sprovođenju njihovih zadataka. Regionalni koordinacioni centri uzimaju u obzir preporuke država članica i, prema potrebi, njihovih regionalnih foruma.	Nadležnosti Agencije Član 66 (1) Agencija: 13) sarađuje i sprovodi aktivnosti u vezi sa regionalnim koordinacionim centrima u skladu sa svojim nadležnostima propisanim zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti;	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Članom 47 Zakona o energetici („Službeni list Crne Gore“, broj 28/25)	
Član 41. Transparentnost 1. Regionalni koordinacioni centri razvijaju postupak za uključivanje dionika i organizuju redovne sastanke s dionicima kako bi se raspravljalo o pitanjima u pogledu učinkovitog, sigurnog i pouzdanog rada međusobno povezanog sistema te kako bi se utvrdili nedostaci i predložila poboljšanja. 2. ENTSO za električnu energiju i regionalni koordinacioni centri djeluju potpuno transparentno prema dionicima i građanima. Na internetskim stranicama ENTSO-a za električnu energiju i dotičnog regionalnog koordinacionog centra objavljuju svu relevantnu dokumentaciju.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 42. Donošenje i preispitivanje koordiniranih aktivnosti i preporuka 1. Operatori prenosnih sistema u regiji pogona sistema osmišljavaju postupak za donošenje i revidiranje koordiniranih aktivnosti i preporuka koje su predložili regionalni koordinacioni centri u skladu s kriterijuma utvrđenima u stavovima 2., 3. i 4.	Koordinisane radnje i preporuke regionalnih koordinacionih centara Član 44 (1) Operator prenosnog sistema, zajedno sa operatorima prenosnog sistema u regionu rada sistema, izrađuje proceduru za preduzimanje i provjeru koordinisanih radnji i preporuka koje izdaju regionalni koordinacioni centri u skladu sa st. 2 do 8 ovog člana.	Potpuno usklađeno		

2. Regionalni koordinacioni centri donose koordinirane aktivnosti za operatore prenosnih sistema u pogledu zadataka iz člana 37. stava 1. tačaka (a) i (b). Operatori prenosnih sistema sprovode te koordinirane aktivnosti, osim ako bi sprovođenje koordiniranih aktivnosti dovela do kršenja graničnih vrijednosti pogonskih veličina koje definira svaki operator prenosnog sistema u skladu sa smjernicom za pogon sistema donesenom na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br. 714/2009.	Koordinisane radnje i preporuke regionalnih koordinacionih centara Član 44 (2) Kada regionalni koordinacioni centar izdaje preporuke za koordinisane radnje operatoru prenosnog sistema u vezi sa zadacima iz člana 42 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona, operator prenosnog sistema sprovodi koordinisane radnje, osim u slučajevima kada bi sprovođenje tih koordinisanih radnji za posljedicu imalo povredu operativnih bezbjednosnih ograničenja, utvrđenih od strane svakog operatora prenosnog sistema u skladu sa propisom kojim se uređuje rad prenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
Ako operator prenosnog sistema odluči ne provesti koordiniranu aktivnost zbog razloga navedenih u ovom stavu, on bez nepotrebnog odgađanja na transparentan način obavještava regionalni koordinacioni centar i operatore prenosnih sistema u regiji pogona sistema o detaljnim razlozima.	Koordinisane radnje i preporuke regionalnih koordinacionih centara Član 44 (3) Kada operator prenosnog sistema odluči da ne sprovede koordinisanu radnju iz razloga navedenih u stavu 2 ovog člana, dužan je da bez nepotrebnog odlaganja, na transparentan način prijavi detaljne razloge regionalnom koordinacionom centru i operatorima prenosnog sistema u okviru regiona rada sistema.	Potpuno usklađeno		
U takvim slučajevima regionalni koordinacioni centar procjenjuje učinak te odluke na druge operatore prenosnih sistema u regiji pogona sistema i može predložiti drugačiji niz koordiniranih aktivnosti koje podliježu postupku iz stava 1.	Koordinisane radnje i preporuke regionalnih koordinacionih centara Član 44 (4) U slučajevima iz stava 3 ovog člana, regionalni koordinacioni centar procjenjuje uticaj odluke na ostale operatore prenosnog sistema regiona rada sistema i može predložiti drugačiji set koordinisanih radnji u skladu sa procedurom iz stava 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
3. Regionalni koordinacioni centri izdaju preporuke operatorima prenosnih sistema u vezi sa zadacima navedenima u članu 37. stavu 1. tačkama od (c) do (p) ili dodijeljenima u skladu s članom 37. stavom 2.	Koordinisane radnje i preporuke regionalnih koordinacionih centara Član 44 (5) Operator prenosnog sistema može da dobije preporuku od regionalnog koordinacionog centra u vezi sa zadacima iz člana 42 stav 1 tač. 3 do 16 ovog zakona ili novim zadacima koje je odobrio ACER.	Potpuno usklađeno		

Ako operator prenosnog sistema odluči odstupiti od preporuke iz stava 1., bez odgađanja dostavlja obrazloženje svoje odluke regionalnom koordinacionom centru i drugim operatorima prenosnih sistema u regiji pogona sistema.	Koordinisane radnje i preporuke regionalnih koordinacionih centara Član 44 (6) Ako operator prenosnog sistema odluči da ne postupi po preporuci iz stava 5 ovog člana, dužan je da bez odlaganja dostavi obrazloženje za svoju odluku regionalnom koordinacionom centru i drugim operatorima prenosnog sistema u regionu rada sistema.	Potpuno usklađeno		
4. Preispitivanje koordiniranih aktivnosti ili preporuke pokreće se na zahtjev jednog ili više operatora prenosnih sistema regije pogona sistema.	Koordinisane radnje i preporuke regionalnih koordinacionih centara Član 44 (7) Operator prenosnog sistema može pokrenuti preispitivanje koordinisanih radnji ili preporuka iz st. 2 i 5 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Nakon preispitivanja koordinirane aktivnosti ili preporuke regionalni koordinacioni centri potvrđuju ili mijenjaju tu mjeru.	Koordinisane radnje i preporuke regionalnih koordinacionih centara Član 44 (8) Nakon preispitivanja koordinisanih radnji ili preporuka, regionalni koordinacioni centar može potvrditi ili izmijeniti koordinisanu radnju ili preporuku.	Potpuno usklađeno		
5. Ako koordinirana aktivnost podliježe preispitivanju u skladu sa stavom 4. ovog člana, zahtjevom za preispitivanje koordinirana aktivnost ne suspenduje se, osim ako bi sprovođenje koordiniranih aktivnosti dovela do kršenja graničnih vrijednosti pogonskih veličina koje definira svaki pojedinačni operator prenosnog sistema u skladu sa smjernicom za pogon sistema donesenom na osnovu člana 18. stava 5. Regulative (EZ) br. 714/2009.	Koordinisane radnje i preporuke regionalnih koordinacionih centara Član 44 (9) Ako je koordinisana radnja predmet preispitivanja iz stava 7 ovog člana, zahtjev za preispitivanjem ne obustavlja koordinisanu radnju, osim ako bi sprovođenje koordinisane radnje dovelo do kršenja operativnih sigurnosnih ograničenja koje utvrđuje svaki operator prenosnog sistema u skladu sa propisom kojim se uređuje rad prenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
6. Na predlog države članice ili Komisije i nakon savjetovanja s Odborom osnovanim članom 68. Direktive (EU) 2019/944 države članice u regiji pogona sistema mogu zajednički odlučiti svojim regionalnim koordinacionim centrima dati ovlašćenje da utvrđuju koordinirana	Koordinisane radnje i preporuke regionalnih koordinacionih centara Član 44 (10) Ministarstvo može, zajedno sa nadležnim organima drugih država članica ili ugovornih strana u regionu rada sistema, na sopstvenu inicijativu ili na inicijativu	Potpuno usklađeno		

djelovanja za jednu ili više zadataka predviđenih u članu 37. stavu 1. tačkama od (c) do (p) ove Regulative.	nadležnog organa druge države članice ili ugovorne strane u regionu rada sistema, da odluči da svom regionalnom koordinacionom centru dodijeli nadležnost za preduzimanje koordinisanih radnji po osnovu jednog ili više zadataka iz člana 42 stav 1 tač. 3 do 16 ovog zakona.			
Član 43. Upravno vijeće regionalnih koordinacionih centara 1. Radi donošenja mjera povezanih s upravljanjem regionalnim koordinacionim centrima te praćenja njihova rada regionalni koordinacioni centri uspostavljaju svoja upravna vijeća.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
2. Upravno vijeće sastoji se od članova koji predstavljaju sve operatore prenosnih sistema regije pogona sistema koji učestvuju u dotičnom regionalnom koordinacionom centru.	Upravljački odbor regionalnog koordinacionog centra Član 45 Operator prenosnog sistema određuje predstavnike u upravljačkom odboru relevantnog regionalnog koordinacionog centra.	Potpuno usklađeno		
3. Upravno vijeće odgovorno je za: (a) izradu i odobravanje statuta i poslovnika regionalnih koordinacionih centara; (b) odlučivanje o organizacijskoj strukturi i njezinu provedbu; (c) pripremu i odobravanje godišnjeg proračuna; (d) osmišljavanje i odobravanje kooperativnih procesa u skladu s članom 38. 4. Među nadležnostima upravnog vijeća nisu one koje se odnose na svakodnevne aktivnosti regionalnih koordinacionih centara i obavljanje njihovih zadataka.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 44. Organizacijska struktura 1. Operatori prenosnih sistema regije pogona sistema uspostavljaju organizacijsku strukturu regionalnih koordinacionih centara kojom se podstiče sigurnost njihovih zadataka.	Organizaciona struktura i odgovornost Član 46 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da, zajedno sa operatorima prenosnog sistema regiona rada sistema, uspostavi organizacionu strukturu regionalnih koordinacionih centara radi izvršavanja zadataka iz člana 42 stav 1 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

U njihovoj se organizacijskoj strukturi određuju: (a) ovlašćenja, dužnosti i odgovornosti zaposlenih; (b) odnosi i linije izvješćivanja među različitim dijelovima i procesima organizacije.	Organizaciona struktura i odgovornost Član 46 (2) Organizacionom strukturom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se: 1) ovlašćenja, dužnosti i odgovornosti osoblja; 2) poslovni procesi, odnosi i izvještavanje između različitih djelova organizacije.	Potpuno usklađeno		
2. Regionalni koordinacioni centri mogu osnovati regionalne urede u svrhu rješavanja podregionalnih posebnosti ili osnovati pričuvne regionalne koordinacione centre radi učinkovitog i pouzdanog obavljanja njihovih zadataka ako je dokazano da je to strogo potrebno.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 45. Oprema i zaposleni Regionalni koordinacioni centri raspolažu ljudskim, tehničkim, fizičkim i finansijskim resursima potrebnima za ispunjavanje svojih obaveza u skladu s ovom Regulativom i nezavisno i nepristrano obavljanje svojih zadataka.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 46. Praćenje i izvješćivanje 1. Regionalni koordinacioni centri uspostavljaju postupak za stalno praćenje barem: (a) uspješnosti svoje operativne izvedbe; (b) koordiniranih aktivnosti i izdanih preporuka, stupnja sprovođenja koordiniranih aktivnosti i preporuka od strane operatora prenosnih sistema te njihovih rezultata; (c) svoje djelotvornosti i učinkovitosti u svakoj od zadataka za koju su odgovorni i, ako je primjenjivo, naizmjenično obavljanje tih zadataka. 2. Regionalni koordinacioni centri odgovaraju za svoje troškove na transparentan način i o njima obavještava ACER i regulatorna tijela regije pogona sistema. 3. Regionalni koordinacioni centri podnose godišnji izvještaj o rezultatima praćenja iz stava 1. i informacije o svojoj uspješnosti ENTSO-u za električnu energiju, ACER-u, regulatornim tijelima regije pogona sistema i Koordinacionoj grupi za električnu energiju.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

4. Regionalni koordinacioni centri izvještavaju ENTSO za električnu energiju, regulatorna tijela regije pogona sistema, ACER i druga nadležna tijela država članica odgovorna za sprječavanje i upravljanje kriznim situacijama o svim nedostacima koje utvrde u postupku praćenja u skladu sa stavom 1. Na osnovu tog izvještaja relevantna regulatorna tijela regije pogona sistema mogu regionalnim koordinacionim centrima predložiti mjere za uklanjanje nedostataka. 5. Ne dovodeći u pitanje potrebu da se zaštite sigurnost i povjerljivost poslovno osjetljivih informacija, regionalni koordinacioni centri objavljuju izvještaje iz stavova 3. i 4.				
Član 47. Odgovornost U predloge za uspostavu regionalnih koordinacionih centara u skladu s članom 35. operatori prenosnih sistema u regiji pogona sistema uključuju potrebne korake za pokriće odgovornosti povezane s izvršavanjem zadataka regionalnih koordinacionih centara.	Organizaciona struktura i odgovornost Član 46 (3) Operator prenosnog sistema, zajedno sa operatorima prenosnog sistema u regionu rada sistema, dužan je da preduzme neophodne mjere za pokriće odgovornosti u vezi sa sprovođenjem zadataka regionalnih koordinacionih centara.	Potpuno usklađeno		
Metodom koja je odabrana za osiguravanje pokrića moraju se uzeti u obzir pravni status regionalnih koordinacionih centara i nivoa dostupnog pokrića komercijalnog osiguranja.	Organizaciona struktura i odgovornost Član 46 (4) Metodom kojom se obezbjeđuje pokriće odgovornosti iz stava 3 ovog člana uzima se u obzir pravni status regionalnih koordinacionih centara i nivo raspoloživog pokrića komercijalnog osiguranja.	Potpuno usklađeno		
Član 48. Desetogodišnji plan razvoja mreže 1. Plan razvoja mreže na nivou Unije iz člana 30. stava 1. tačke (b) uključuje modeliranje integrisane mreže, među ostalim razvoj scenarija i procjenu otpornosti sistema. Relevantni ulazni parametri za modeliranje kao što su pretpostavke o cijenama goriva i ugljenka ili postrojenjima povezanim s obnovljivim izvorima energije moraju biti potpuno u skladu s evropskom procjenom adekvatnosti resursa izrađenom na osnovu člana 23. Plan razvoja mreže na nivou Unije posebno:	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

(a) temelji se na nacionalnim planovima ulaganja, uzimajući u obzir regionalne planove ulaganja iz člana 34. stava 1. ove Regulative i, prema potrebi, aspekte planiranja mreže u Uniji kako je navedeno u Regulativi (EU) br. 347/2013; podliježe analizi troškova i koristi primjenom metodologije utvrđene kako je navedeno u članu 11. te Regulative; (b) u pogledu prekograničnih interkonekcija, takođe se temelji na opravdanim potrebama različitih korisnika sistema i integriše dugoročne obaveze ulagača iz članova 44. i 51. Direktive (EU) 2019/944; i (c) identifikuje prekide ulaganja, naročito u pogledu prekograničnih kapaciteta. U pogledu prvog podstava tačke (c), pregled prepreka povećanju prekograničnih kapaciteta mreže koje proizlaze iz različitih postupaka i praksi odobrenja može se priložiti planu razvoja mreže na nivou Unije. 2. ACER daje mišljenje o nacionalnim desetogodišnjim planovima razvoja mreže kako bi procijenio njihovu usklađenost s planom razvoja mreže na nivou Unije. Ako ACER utvrdi neusklađenost između nacionalnog desetogodišnjeg plana razvoja mreže i plana razvoja mreže na nivou Unije, preporučuje izmjenu nacionalnog desetogodišnjeg plana razvoja mreže ili plana razvoja mreže na nivou Unije, zavisno od slučaja. Ako je takav nacionalni desetogodišnji plan razvoja mreže razrađen u skladu s članom 51. Direktive (EU) 2019/944, ACER preporuča predmetnim nacionalnim tijelima da izmijene nacionalni desetogodišnji plan razvoja mreže u skladu s članom 51. stavom 7. te direktive te o tome obavještava Komisiju.				
Član 49. Mehanizam naknade među operatorima prenosnih sistema 1. Operatori prenosnih sistema primaju naknadu za troškove nastale kao posljedicu prenošenja prekograničnih protoka električne energije na svojim mrežama.	Mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema Član 47 (1) Operator prenosnog sistema ima pravo na naknadu troškova nastalih kao rezultat ustupanja svoje prenosne infrastrukture za prekogranične tokove električne energije.	Potpuno usklađeno		

2. Naknadu iz stava 1. plaćaju operatori nacionalnih prenosnih sistema iz kojih potječu prekogranični protoci i sistema u kojima ti protoci završavaju.	Mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema Član 47 (2) Naknadu iz stava 1 ovog člana plaćaju operatori nacionalnih prenosnih sistema iz kojih potiču prekogranični tokovi i sistema u kojima se ti tokovi završavaju.	Potpuno usklađeno		
3. Isplate naknade izvršavaju se na redovitoj osnovi s obzirom na određeni period u prošlosti.	Mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema Član 47 (3) Operator prenosnog sistema dužan je da redovno plaća naknadu troškova za korišćenje prenosne infrastrukture drugih operatora prenosnih sistema za potrebe korisnika sistema u Crnoj Gori.	Potpuno usklađeno		
Prema potrebi sprovode se naknadna prilagođavanja isplaćene naknade, kako bi odražavale stvarno nastale troškove.	Mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema Član 47 (4) Naknadna korekcija isplaćene naknade vrši se ako je neophodno i odražava stvarno nastale troškove.	Potpuno usklađeno		
Prvi period za koje se moraju izvršiti isplate naknade određuje se u smjernicama iz člana 61.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
4. Komisija donosi delegirane akte u skladu s članom 68. kojima se dopunjuje ova Regulatorna, određivanjem iznosa naknada koje treba platiti.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
5. Opseg prenesenih prekograničnih protoka i opseg prekograničnih tokova određenih kao da potječu ili završavaju u nacionalnim prenosnim sistemima utvrđuju se na osnovu fizičkih protoka električne energije koji su stvarno izmjereni tokom određenog perioda.	Mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema Član 47 (5) Količina prekograničnih tokova koji su nastali ustupanjem infrastrukture iz st. 1 i 3 ovog člana određuje se na osnovu izmjerenih fizičkih tokova električne energije u određenom vremenskom intervalu.	Potpuno usklađeno		
6. Troškovi nastali kao posljedica prenošenja prekograničnih protoka ustanovljuju se na osnovu predviđenih dugoročnih prosječnih dodatnih troškova, uzimajući u obzir gubitke, ulaganje u novu infrastrukturu i odgovarajući udio troškova postojeće infrastrukture, u mjeri u kojoj se takva infrastruktura koristi za prenos	Mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema Član 47 (6) Naknade troškova nastale kao rezultat ustupanja infrastrukture za prekogranične tokove električne energije iz st. 1 i 3 ovog člana određuju se na osnovu	Potpuno usklađeno		

prekograničnih protoka, posebno imajući u vidu potrebu jamčenja sigurnosti snabdijevanja.	očekivanog višegodišnjeg prosjeka dodatnih troškova koji uključuju tehničke gubitke, investicije u novu infrastrukturu i dio troškova amortizacije i održavanja postojeće infrastrukture srazmjerno korišćenju za prekogranične tokove, naročito uzimajući u obzir sigurnost snabdijevanja.			
Pri ustanovljivanju nastalih troškova koriste se priznate standardne metode za proračun troškova.	Mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema Član 47 (7) Naknade iz st. 1 i 3 ovog člana određuju se na osnovu troškova utvrđenih primjenom standardnih metoda u skladu sa ugovorom iz člana 48 stav 1 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Koristi koje mreža dobije kao posljedica prenošenja prekograničnih protoka uzimaju se u obzir za smanjenje primljene naknade.	Mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema Član 47 (8) Naknade iz st. 1 i 3 ovog člana, u postupku određivanja, umanjuju se za koristi od ustupanja sistema za prekogranične tokove električne energije.	Potpuno usklađeno		
7. Samo za potrebe mehanizma naknade među operatorima prenosnih sistema, ako prenosne mreže dviju ili više država članica čine dio jednog kontrolnog bloka, u cijelosti ili djelomično, kontrolni blok u cjelini smatra se tvorbenim dijelom prenosne mreže jedne od dotičnih država članica, kako bi se izbjeglo da se protok unutar kontrolnih blokova smatra prekograničnim protokom iz člana 2. stava 2. tačke (b) te kako ne bi došlo do plaćanja naknade u skladu sa stavom 1. ovog člana.	Mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema Član 47 (9) Isključivo za potrebe mehanizma naknade između operatora prenosnog sistema, kada prenosne mreže dvije ili više država članica ili ugovornih strana čine dio, u cjelini ili djelimično, jednog kontrolnog bloka, kontrolni blok kao cjelina će se smatrati dijelom prenosne mreže jedne od zainteresovanih država članica ili ugovornih strana, kako tokovi unutar kontrolnih blokova ne bi bili smatrani prekograničnim tokovima i doveli do plaćanja naknade iz st. 1 i 3 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Regulatorna tijela dotičnih država članica mogu odlučiti koja od dotičnih država članica će biti ona čiji se kontrolni blok u cjelini smatra dijelom prenosne mreže.	Mehanizam naknade između operatora prenosnih sistema Član 47 (10) Agencija, zajedno sa regulatornim organima relevantnih država članica ili ugovornih strana, može da	Potpuno usklađeno		

	odluči čijim će se dijelom prenosne mreže smatrati kontrolni blok iz stava 10 ovog člana.			
Član 50. Pružanje informacija 1. Operatori prenosnih sistema uspostavljaju mehanizme za koordinaciju i razmjenu informacija radi osiguravanja sigurnosti mreže u kontekstu upravljanja zagušenjem.	Dostavljanje informacija Član 49 (1) U procesu upravljanja zagušenjima u prenosnom sistemu, u cilju obezbjeđenja sigurnosti sistema, operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, uspostavlja pravila koordinacije i razmjene informacija sa drugim operatorima prenosnih sistema.	Potpuno usklađeno		
2. Sigurnosni i operativni standardi te standardi planiranja koje koriste operatori prenosnih sistema objavljuju se.	Dostavljanje informacija Član 49 (2) Standardi bezbjednosti, rada i planiranja koje koristi operator prenosnog sistema se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
Objavljene informacije uključuju opšti sistem za proračun ukupnog kapaciteta prenosa i granice pouzdanosti prenosa, koji se temelji na električnim i fizičkim karakteristikama mreže.	Dostavljanje informacija Član 49 (3) Objavljene informacije sadrže opšte principe za proračun ukupnog kapaciteta prenosa i granice pouzdanosti prenosa na osnovu električnih i fizičkih karakteristika mreže.	Potpuno usklađeno		
Takvi sistemi podliježu odobrenju od strane regulatornih tijela.	Dostavljanje informacija Član 49 (4) Principe iz stava 3 ovog člana odobrava Agencija u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima.	Potpuno usklađeno		
3. Operatori prenosnih sistema objavljuju procjene raspoloživih kapaciteta prenosa za svaki dan, navodeći sve raspoložive kapacitete prenosa koji su već rezervisani.	Dostavljanje informacija Član 49 (5) Operator prenosnog sistema dužan je da na centralnoj platformi ENTSO za električnu energiju na kojoj se objavljuju podaci od značaja za tržište električne energije objavi procjene raspoloživog prenosnog kapaciteta za svaki dan, navodeći sve raspoložive kapacitete prenosa koji su već rezervisani.	Potpuno usklađeno		

Te se objave sprovode u određenim intervalima prije dana prenosa i uključuju, u svakom slučaju, procjene za tjedan dana unaprijed i mjesec dana unaprijed, kao i kvantitativnu indikaciju očekivane pouzdanosti raspoloživog kapaciteta.	Dostavljanje informacija Član 49 (6) Objavljivanje informacija se vrši u određenim intervalima prije dana prenosa i u svakom slučaju će uključivati procjene za sedmicu i mjesec unaprijed, kao i kvantitativnu indikaciju očekivane pouzdanosti raspoloživog kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
4. Operatori prenosnih sistema objavljuju odgovarajuće podatke o ukupnom predviđanju i stvarnoj potražnji, o raspoloživosti i stvarnoj upotrebi proizvodnih sredstava i sredstava opterećenja, o raspoloživosti i upotrebi mreža i interkonekcija, o balansiranju električne energije i kapacitetu rezerve te o dostupnosti i fleksibilnosti.	Dostavljanje informacija Član 49 (7) Operator prenosnog sistema dužan je da na centralnoj platformi ENTSO za električnu energiju na kojoj se objavljuju podaci od značaja za tržište električne energije objavi podatke o ukupnoj prognozi i stvarnoj potrošnji električne energije, o raspoloživosti i stvarnoj proizvodnji i potrošnji, o raspoloživosti i korišćenju mreža i interkonekcija, o balansnoj snazi i raspoloživosti kapaciteta za balansiranje.	Potpuno usklađeno		
Za raspoloživost i stvarnu upotrebu malih proizvodnih jedinica i jedinica opterećenja mogu se upotrijebiti ukupni procijenjeni podaci.	Dostavljanje informacija Član 49 (8) Za raspoloživost i stvarno angažovanje malih proizvođača i potrošača mogu se koristiti ukupni procijenjeni podaci.	Potpuno usklađeno		
5. Dotični sudionici na tržištu operatorima prenosnih sistema osiguravaju odgovarajuće podatke.	Dostavljanje informacija Član 49 (9) Učesnici na tržištu dužni su da operatoru prenosnog sistema dostave podatke iz st. 1 do 8 i st. 10 do 14 ovog člana, kojima raspolažu.	Potpuno usklađeno		
6. Preduzeća za proizvodnju koja su vlasnici proizvodnih sredstava ili njima upravljaju, od kojih najmanje jedno proizvodno sredstvo ima instaliran kapacitet od najmanje 250 MW ili koja imaju portfelj koji se sastoji od najmanje 400 MW proizvodnih sredstava, pet godina čuvaju podatke za svaki sat po pogonu, koji su potrebni za provjeru svih operativnih odluka o dispečiranju i ponudbene strategije na berzama električne energije, interkonekcijskim dražbama, tržištima rezervne energije i izvanberzovnim tržištima, tako	Dostavljanje informacija Član 49 (10) Proizvođači električne energije koji posjeduju ili upravljaju proizvodnim sredstvima, gdje bar jedna proizvodna jedinica ima instalisanu snagu od najmanje 250 MW, ili čiji portfolio čini najmanje 400 MW snage proizvodnih jedinica, dužni su da Agenciji, organu nadležnom za zaštitu konkurencije i Sekretarijatu, stave na raspolaganje sve podatke za period od pet godina, po	Potpuno usklađeno		

da su na raspolaganju regulatornom tijelu, nacionalnom tijelu za tržišnu konkurenciju i Komisiji.	satu po postrojenju koji su neophodni za verifikaciju svih operativnih dispečerskih odluka i ponašanja pri trgovanju na berzama električne energije, aukcijama za interkonekciju, tržištima za balansiranje i pomoćne usluge i vanberzanskim tržištima.			
Podaci po pogonu i po satu koji se trebaju čuvati uključuju, ali se ne ograničuju na podatke o raspoloživom kapacitetu proizvodnje i predviđenim rezervama, uključujući dodjele tih predviđenih rezerva na nivou pogona, u trenutku dražbe ili proizvodnje.	Dostavljanje informacija Član 49 (11) Informacije po postrojenju i po satu koje se čuvaju uključuju, ali nijesu ograničene na podatke o raspoloživim proizvodnim kapacitetima i angažovanim rezervama, uključujući dodjelu tih rezervi na nivou postrojenja, u vrijeme kada se trgovanje sprovodi i kada se odvija proizvodnja.	Potpuno usklađeno		
7. Operatori prenosnih sistema redovito razmjenjuju niz dovoljno tačnih podataka o mreži i podataka o toku opterećenja kako bi omogućili da svaki operator prenosnog sistema može izračunati tok opterećenja u svojem odgovarajućem području.	Dostavljanje informacija Član 49 (12) Da bi omogućio proračun tokova snaga, operator prenosnog sistema dužan je da redovno razmjenjuje podatke o mreži i tokovima snaga sa svakim operatorom prenosnog sistema u sinhronoj oblasti.	Potpuno usklađeno		
Isti se niz podataka stavlja na raspolaganje regulatornim tijelima i Komisiji te državama članicama na zahtjev.	Dostavljanje informacija Član 49 (13) Podaci se stavljaju na raspolaganje Agenciji i Sekretarijatu, regulatornim organima i nadležnim organima država članica i ugovornih strana na njihov zahtjev.	Potpuno usklađeno		
Regulatorna tijela, države članice i Komisija povjerljivo postupaju s tim nizom podataka i jamče da s njima povjerljivo postupaju i svaki savjetnik koji na njihov zahtjev obavlja analizu na osnovu tih podataka.	Dostavljanje informacija Član 49 (14) Agencija i nadležni organ dužni su da sa podacima postupaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka i da obezbijede da povjerljiv tretman pruža i svaki konsultant koji obavlja analitički rad na njihov zahtjev, na osnovu tih podataka.	Potpuno usklađeno		

Član 51. Sertifikovanje operatora prenosnih sistema 1. Komisija razmatra svako obaveštenje o odluci o sertifikovanju operatora prenosnih sistema kako je utvrđeno u članu 52. stavu 6. Direktive (EU) 2019/944 čim je primi. U roku od dva mjeseca od prijema takvog obaveštenja Komisija daje svoje mišljenje relevantnom regulatornom tijelu o njegovoj usklađenosti s članom 43. i članom 52. stavom 2. ili članom 53. Direktive (EU) 2019/944.	Potvrđivanje odluke o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije Član 53 (2) Agencija, bez odlaganja, dostavlja Sekretarijatu privremenu odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije, radi dobijanja mišljenja.	Potpuno usklađeno		
Prilikom pripreme mišljenja iz prvog podstava Komisija može od ACER-a zatražiti da dostavi svoje mišljenje o odluci regulatornog tijela. U tom se slučaju dvomjesečni period iz prvog podstava produžava za još dva mjeseca.	Potvrđivanje odluke o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije Član 53 (5) U slučaju da je Sekretarijat zatražio mišljenje Regulatornog odbora o odluci Agencije, rok iz stava 4 ovog člana se produžava za još dva mjeseca.	Potpuno usklađeno		
Ako Komisija u rokovima iz prvog i drugog podstava ne izda mišljenje, smatra se da se Komisija ne protivi odluci regulatornog tijela.	Potvrđivanje odluke o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije Član 53 (4) Ako Sekretarijat ne dostavi mišljenje u roku od dva mjeseca, smatra se da je saglasan.	Potpuno usklađeno		
2. U roku od dva mjeseca od dobijanja mišljenja Komisije regulatorno tijelo donosi svoju konačnu odluku u vezi s sertifikovanjem operatora prenosnog sistema, pri čemu u što većoj mjeri uzima u obzir mišljenje Komisije.	Potvrđivanje odluke o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije Član 53 (3) Agencija je dužna da, u skladu sa obavezama preuzetim potvrđenim međunarodnim ugovorom, uzme u obzir mišljenje Sekretarijata. (6) Agencija će u roku od dva mjeseca, od dana dostavljanja mišljenja, odnosno isteka roka za dostavljanje mišljenja Sekretarijata donijeti odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema. (9) Ako odluka o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije odstupa od mišljenja Sekretarijata, Agencija sa tom odlukom objavljuje i obrazloženje za odstupanje.	Potpuno usklađeno		

Odluka regulatornog tijela i mišljenje Komisije objavljuju se zajedno.	Potvrđivanje odluke o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije Član 53 (8) Odluku o sertifikaciji sa mišljenjem Sekretarijata Agencija objavljuje u „Službenom listu Crne Gore“.	Potpuno usklađeno		
3. U bilo kojoj fazi postupka regulatorna tijela ili Komisija mogu zatražiti od operatora prenosnog sistema ili preduzeća koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili snabdijevanja sve informacije koje su potrebne za ispunjenje njihovih zadataka na osnovu ovog člana.	Potvrđivanje odluke o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije Član 53 (7) Operator prenosnog sistema i energetske subjekti koji obavljaju djelatnost proizvodnje i/ili snabdijevanja električnom energijom dužni su da, na zahtjev Sekretarijata i/ili regulatornih organa, bez odlaganja dostave sve tražene informacije koje su potrebne za davanje mišljenja iz stava 2 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
4. Regulatorna tijela i Komisija štite povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.	Učešće Agencije u sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije drugih država Član 54 (3) Agencija je dužna da čuva povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija do kojih dođe u postupku iz stava 2 ovog člana.	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Članom 32 Zakona o energetici („Službeni list Crne Gore“, broj 28/25)	
5. Ako Komisija primi obavještenje o sertifikovanju operatora prenosnog sistema na osnovu člana 43. stava 9. Direktive (EU) 2019/944, Komisija donosi odluku u vezi s sertifikovanjem. Regulatorna tijela poštuju odluku Komisije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
POGLAVLJE VI. RAD DISTRIBUTIVNOG SISTEMA Član 52. Evropsko tijelo za operatore distributivnih sistema 1. Operatori distributivnih sistema sarađuju na nivou Unije u okviru tijela EU-a za ODS-ove kako bi promicali dovršenje i funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije te optimalno upravljanje distributivnim i prenosnim sistemima i njihov koordinirani rad.	VIII. RAD DISTRIBUTIVNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE Grupa za koordinaciju aktivnosti operatora distributivnih sistema Član 55 (1) Operator distributivnih sistema sarađuje sa drugim operatorima distributivnih sistema iz ugovornih strana u okviru Grupe za koordinaciju aktivnosti operatora	Potpuno usklađeno		

	distributivnog sistema Zajednice, osnovane u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima radi promovisanja jedinstvenog tržišta električne energije i promovisanja optimalnog upravljanja i koordinisanog rada distributivnog i prenosnog sistema električne energije. (2) Saradnja iz stava 1 ovog člana ne isključuje pravo pridruživanja operatora distributivnog sistema subjektu operatora distributivnih sistema Evropske unije na osnovu zajedničkog dogovora.			
Operatori distributivnih sistema koji žele učestvovati u okviru tijela EU-a za ODS-ove imaju pravo postati registrovani članovi tijela.	Grupa za koordinaciju aktivnosti operatora distributivnih sistema Član 55 (2) Saradnja iz stava 1 ovog člana ne isključuje pravo pridruživanja operatora distributivnog sistema subjektu operatora distributivnih sistema Evropske unije na osnovu zajedničkog dogovora.	Potpuno usklađeno		
Registrovani članovi mogu direktno učestvovati u aktivnostima tijela EU- a za ODS-ove ili ih može zastupati nacionalna udruga koju je imenovala država članica ili udruga na nivou Unije. 2. Operatori distributivnih sistema imaju pravo udružiti se osnivanjem tijela EU-a za ODS-ove. Tijelo EU-a za ODS-ove sprovodi zadatke i postupke u skladu s članom 55. Kao stručno tijelo koje radi u zajedničkom interesu Unije, tijelo EU-a za ODS-ove ne zastupa posebne interese niti nastoji utjecati na postupak donošenja odluka radi promovisanja određenih interesa. 3. Članovi tijela EU-a za ODS-ove podliježu registraciji i plaćanju pravične i razmjerne članarine koja odgovara broju kupaca povezanih s dotičnim operatorom distributivnog sistema.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ove odredbe nijesu primjenjive na operatore distributivnih sistema ugovornih strana Energetske zajednice, budući da je izvršeno njihovo brisanje u adaptiranoj Regulativi EnZ 2019/943.	

Član 53. Osnivanje tijela EU-a za ODS-ove 1. Tijelo EU-a za ODS-ove sastoji se od, najmanje, glavne skupštine, upravnog vijeća, strateške savjetodavne grupe, stručnih grupa i glavnog tajnika. 2. Do 5. jula 2020. operatori distributivnih sistema podnose Komisiji i ACER-u nacrt statuta u skladu s članom 54, uključujući kodeks ponašanja, popis registrovanih članova, nacrt poslovnika, uključujući poslovnik za savjetovanja s ENTSO-om za električnu energiju i drugim dionicima te pravila finansiranja za tijelo EU-a za ODS-ove koje se osniva. Nacrtom poslovnika tijela EU-a za ODS-ove osigurava se uravnotežena zastupljenost svih operatora distributivnog sistema koji učestvuju. 3. U roku od dva mjeseca od prijema nacrt statuta, popisa članova i nacrt poslovnika ACER Komisiji daje svoje mišljenje, nakon savjetovanja s organizacijama koje predstavljaju sve dionike, naročito korisnike distributivnog sistema. 4. Komisija u roku od tri mjeseca od dana prijema mišljenja ACER- a donosi mišljenje o nacrtu statuta, popisu članova i nacrtu poslovnika, uzimajući u obzir mišljenje ACER-a iz stava 3. 5. Operatori distributivnih sistema u roku od tri mjeseca od prijema pozitivnog mišljenja Komisije osnivaju tijelo EU-a za ODS-ove te donose i objavljuju njegov statut i poslovnik. 6. Dokumenti iz stava 2. podnose se Komisiji i ACER-u u slučaju njihovih izmjena ili na obrazložen zahtjev bilo Komisije ili ACER-a. Komisija i ACER daju mišljenje u skladu s postupcima utvrđenima u stavovima 2., 3. i 4. 7. Troškove povezane s aktivnostima tijela EU-a za ODS-ove snose operatori distributivnih sistema koji su registrovani članovi te se ti troškovi uzimaju u obzir pri proračunu tarifa. Regulatorna tijela odobravaju samo one troškove koji su razumni i proporcionalni.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ove odredbe nijesu primjenjive na operatore distributivnih sistema ugovornih strana Energetske zajednice, budući da je izvršeno njihovo brisanje u adaptiranoj Regulativi EnZ 2019/943.	
Član 54. Glavna pravila i postupci za tijelo EU-a za ODS-ove			Ove odredbe nijesu primjenjive na	

1. Statutom tijela EU-a za ODS-ove donesenim u skladu s članom 53. jamče se sljedeća načela: (a) učestvovanje u radu tijela EU-a za ODS-ove ograničeno je na registrovane članove uz mogućnost delegiranja u okviru članstva; (b) strateške odluke u vezi s aktivnostima tijela EU-a za ODS-ove te političke smjernice za upravno vijeće donosi opšta skupština; (c) odluke opšte skupštine donose se u skladu sa sljedećim pravilima: i. svaki član raspolaže brojem glasova koji je razmjern broj njegovih kupaca; ii. ako je dano 65 % glasova dodijeljenih članovima opšte skupštine; i iii. odluku je donijela većina koju čini najmanje 55 % članova opšte skupštine; (d) odluke opšte skupštine odbacuju se u skladu sa sljedećim pravilima: i. svaki član raspolaže brojem glasova koji je razmjern broj njegovih kupaca; ii. dano je 35 % glasova dodijeljenih članovima opšte skupštine, i iii. odluku je odbacilo najmanje 25 % članova opšte skupštine; (e) upravno vijeće bira opšta skupština na mandat od najviše četiri godine; (f) upravno vijeće imenuje predsjednika i troje potpredsjednika iz redova članova vijeća; (g) saradnju između operatora distributivnih sistema i operatora prenosnih sistema u skladu s članovima 56. i 57. vodi upravno vijeće; (h) odluke upravnog vijeća donose se apsolutnom većinom; (i) na osnovu predloga upravnog vijeća opšta skupština imenuje glavnog tajnika iz redova svojih članova na mandat od četiri godine koji se može jedanput obnoviti; (j) na osnovu predloga upravnog vijeća opšta skupština imenuje stručne grupe pri čemu nijedna grupa ne premašuje 30 članova uz mogućnost da jednu trećinu njih	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	operatore distributivnih sistema ugovornih strana Energetske zajednice, budući da je izvršeno njihovo brisanje u adaptiranoj Regulativi EnZ 2019/943.	

ne čine članovi tijela EU-a za ODS-ove; povrh toga, osniva se grupa nacionalnih stručnjaka koja se sastoji od jednog predstavnika operatora distributivnih sistema iz svake države članice.

2. Postupcima koje donese tijelo EU-a za ODS-ove osigurava se pravično i razmjerno postupanje prema njegovim članovima i odražava se različita zemljopisna i privredna struktura njegova članstva. Postupcima se posebno predviđa sljedeće:

(a) upravno vijeće sastoji se od predsjednika upravnog vijeća i 27 predstavnika članova, od kojih je:

- i. devet predstavnika članova s više od jednog milijuna korisnika mreže;
- ii. devet predstavnika članova s više od 100 000, a manje od jednog milijuna korisnika mreže; i
- iii. devet predstavnika članova s manje od 100 000 korisnika mreže;

(b) predstavnicima postojećih udruga ODS-ova dopušteno je učestvovati na sastancima upravnog vijeća u svojstvu promatrača;

(c) upravno vijeće ne smije se sastojati od više od tri predstavnika članova sa sjedištem u istoj državi članici ili predstavnika iste industrijske grupe;

(d) svaki potpredsjednik upravnog vijeća mora biti imenovan iz redova predstavnika članova u svakoj kategoriji opisanoj u tački (a);

(e) predstavnici članova sa sjedištem u jednoj državi članici ili predstavnici iste industrijske grupe ne smiju činiti većinu učesnika stručne grupe;

(f) upravno vijeće osniva stratešku savjetodavnu grupu koja daje svoje mišljenje upravnom vijeću i stručnim grupama i sastoji se od predstavnika evropskih udruga ODS-ova i predstavnika onih država članica koje nisu zastupljene u upravnom vijeću.

Član 55.
Zadaci tijela EU-a za ODS-ove

1. Zadaci tijela EU-a za ODS-ove su sljedeći:

			Ove odredbe nijesu primjenjive na operatore	

(a) promovisanje rada i planiranja distributivnih mreža u koordinaciji s radom i planiranjem prenosnih mreža; (b) olakšavanje integracije obnovljivih izvora energije, distribuirane proizvodnje i drugih resursa ugrađenih u distributivnu mrežu, primjerice skladištenje energije; (c) olakšavanje fleksibilnosti potrošnje i upravljanja potrošnjom te pristupa tržištima za korisnike distributivnih mreža; (d) doprinošenje digitalizaciji distributivnih sistema, uključujući razvoj pametnih mreža i sistema za pametno mjerenje; (e) podsticanje razvoja upravljanja podacima, sajbersigurnosti i zaštite podataka u saradnji s relevantnim tijelima i reguliranim subjektima; (f) učestvovanje u razvoju mrežnih pravila koja su relevantna za rad i planiranje distributivnih mreža i koordiniran rad prenosnih mreža i distributivnih mreža u skladu s članom 59. 2. Osim toga, tijelo EU-a za ODS-ove: (a) sarađuje s ENTSO-om za električnu energiju u praćenju i sprovođenju mrežnih pravila i smjernica donesenih u skladu s ovom Regulativom koji su relevantni za rad i planiranje distributivnih mreža i koordiniran rad prenosnih i distributivnih mreža; (b) sarađuje s ENTSO-om za električnu energiju i donosi najbolje prakse za koordiniran rad i koordinirano planiranje prenosnih i distributivnih sistema, uključujući pitanja kao što su razmjena podataka među operatorima i koordiniranje distribuiranih izvora energije; (c) radi na utvrđivanju najboljih praksi u područjima navedenima u stavu 1. i uvođenju poboljšanja energetske učinkovitosti u distributivnoj mreži; (d) donosi godišnji program rada i godišnji izvještaj; (e) djeluje u skladu s pravom tržišnog nadmetanja i osigurava neutralnost.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	distributivnih sistema ugovornih strana Energetske zajednice, budući da je izvršeno njihovo brisanje u adaptiranoj Regulativi EnZ 2019/943.	
Član 56. Savjetovanja u postupku izrade mrežnih pravila			Ove odredbe nijesu primjenjive na	

1. Tokom učestvovanja u razvoju novih mrežnih pravila u skladu s članom 59. tijelo EU-a za ODS-ove sprovodi opsežan proces savjetovanja, u ranoj fazi i na otvoren i transparentan način, uključujući sve relevantne dionike i naročito organizacije koje predstavljaju takve dionike, u skladu s poslovníkom iz člana 53. To savjetovanje takođe uključuje regulatorna tijela i druga nacionalna tijela, preduzeća za snabdijevanje i proizvodnju, korisnike sistema uključujući kupce, tehnička tijela i platforme dionika. Cilj je savjetovanja identifikovanje mišljenja i predloga svih odgovarajućih relevantnih strana tokom procesa odlučivanja. 2. Svi dokumenti i zapisnici sastanaka povezani sa savjetovanjima iz stava 1. objavljuju se. 3. Tijelo EU-a za ODS-ove uzima u obzir mišljenja dostavljena tokom savjetovanja. Prije donošenja predloga mrežnih pravila iz člana 59. tijelo EU-a za ODS-ove navodi na koji su način primjedbe primljene tokom savjetovanja uzete u obzir. Ako primjedbe nisu uzete u obzir, navodi razloge za to.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	operatore distributivnih sistema ugovornih strana Energetske zajednice, budući da je izvršeno njihovo brisanje u adaptiranoj Regulativi EnZ 2019/943.	
Član 57. Saradnja operatora distributivnih sistema i operatora prenosnih sistema 1. Operatori distributivnih sistema i operatori prenosnih sistema sarađuju međusobno u planiranju i upravljanju svojim mrežama.	Saradnja između operatora distributivnog sistema i operatora prenosnog sistema Član 56 (1) Operator distributivnog sistema i operator prenosnog sistema međusobno sarađuju u planiranju i upravljanju svojim mrežama.	Potpuno usklađeno		
Naročito, operatori distributivnih sistema i operatori prenosnih sistema razmjenjuju sve potrebne informacije i podatke o radu proizvodnih sredstava i upravljanju potrošnjom, svakodnevnom pogonu svojih mreža i dugoročnom planiranju ulaganja u mrežu radi osiguravanja troškovno učinkovitog, sigurnog i pouzdanog razvoja i pogona svojih mreža.	Saradnja između operatora distributivnog sistema i operatora prenosnog sistema Član 56 (2) Operator distributivnog sistema i operator prenosnog sistema razmjenjuju sve potrebne informacije i podatke o radu proizvodnih jedinica i upravljanju potrošnjom, svakodnevnom radu svog sistema i dugoročnom planiranju investicija u mrežu, kako bi se obezbijedio isplativ, siguran i pouzdan razvoj i rad njihovih sistema.	Potpuno usklađeno		

2. Operatori distributivnih sistema i operatori prenosnih sistema sarađuju međusobno radi postizanja koordiniranog pristupa resursima kao što su distribuirana proizvodnja, skladištenje energije i upravljanje potrošnjom, koji bi mogli podsticati posebne potrebe i operatora distributivnih sistema i operatora prenosnih sistema.	Saradnja između operatora distributivnog sistema i operatora prenosnog sistema Član 56 (3) Operator distributivnog sistema i operator prenosnog sistema međusobno sarađuju radi postizanja koordinisanog pristupa resursima, kao što su distribuirana proizvodnja, skladištenje energije ili upravljanje potrošnjom.	Potpuno usklađeno		
3. Operatori distributivnih sistema i operatori prenosnih sistema sarađuju međusobno u dosljednom objavljivanju dosljednih informacija o raspoloživom kapacitetu za nove priključke u svojim područjima rada, kojima se nositeljima novih energetske projekata i drugim potencijalnim korisnicima mreže pruža dovoljno detaljan pregled.	Nema odgovarajuće odredbe	Nije usklađeno	Kako je navedena odredba postala dio pravnog sistema Evropske unije nedavno, donošenjem Regulative 2024/1747, njeno transponovanje u crnogorski pravni sistem biće izvršeno donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa.	Q4 2026
POGLAVLJE VII. MREŽNA PRAVILA I SMJERNICE Član 58. Donošenje mrežnih pravila i smjernica			Ovaj član je izbrisan iz adaptirane	

1. Komisija može, podložno ovlaštenjima iz članova 59., 60. i 61., donositi podzakonske ili delegirane akte. Takvi akti mogu se donositi kao mrežna pravila na osnovu teksta predloga koje je izradio ENTSO za električnu energiju ili, ako je tako utvrđeno na popisu prioriteta na osnovu člana 59. stava 3., tijelo EU-a za ODS-ove, prema potrebi u saradnji s ENTSO-om za električnu energiju, te ACER na osnovu postupka iz člana 59., ili kao smjernice na osnovu postupka iz člana 61. 2. Mrežnim pravilima i smjernicama: (a) osigurava se najmanji stepen usklađivanja potreban za postizanje ciljeva ove Regulative; (b) uzimaju se u obzir regionalne posebnosti, ako je primjereno; (c) ne prelazi se ono što je potrebno u svrhu iz tačke (a); i (d) ne dovodi se u pitanje pravo država članica da donesu nacionalna mrežna pravila koja ne utiču na prekozonsku trgovinu.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Regulative EnZ 2019/943.	
Član 59. Utvrđivanje mrežnih pravila 1. Komisija je ovlaštena za donošenje podzakonskih akata kako bi se osigurali jedinstveni uslovi za provedbu ove Regulative utvrđivanjem mrežnih pravila u sljedećim područjima: (a) pravila o sigurnosti i pouzdanosti mreže uključujući pravila za tehnički prenos rezervnog kapaciteta za operativnu sigurnost mreže, kao i pravila o interoperabilnosti kojima se sprovode članovi od 34. do 47. i član 57. ove Regulative i član 40. Direktive (EU) 2019/944, među ostalim stanje sistema, korektivne mjere i granične vrijednosti pogonskih veličina, regulacija napona i upravljanje jalovom snagom, upravljanje strujom kratkog spoja, upravljanje protokom električne energije, analiza ispada i postupanje s ispadima, zaštitna oprema i sistemi, razmjena podataka, usklađenost, osposobljavanje, operativno planiranje i sigurnosna analiza, regionalna koordinacija pogonske sigurnosti, koordinacija isključenja,	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan iz adaptirane Regulative EnZ 2019/943.	

planovi raspoloživosti relevantnih sredstava, analiza adekvatnosti, pomoćne usluge, planiranje te platforme za razmjenu podataka za planiranje pogona;

(b) pravila o dodjeli kapaciteta i upravljanju zagušenjem u skladu s članovima od 7. do 10., od 13. do 17., 19. i od 35. do 37. ove Regulative te članom 6. Direktive (EU) 2019/944, uključujući pravila o metodologijama i postupcima za proračun kapaciteta za dan unaprijed, unutar dnevnih i dugoročnih kapaciteta, modelima mreže, konfiguraciji zone trgovanja, redispečiranju i trgovanju u suprotnom smjeru, algoritmima trgovanja, jedinstvenom povezivanju dan unaprijed i jedinstvenom unutar dnevnom povezivanju, različitim mogućnostima upravljanja, jamstvu dodijeljenog prekozonskog kapaciteta, raspodjeli prihoda od zagušenja, pojedinostima i posebnim značajkama alata iz člana 9. stava 3. ove Regulative upućivanjem na elemente navedene u stavovima 4. i 5. tog člana, dodjeli i olakšavanju trgovanja dugoročnim finansijskim pravima prenosa od strane jedinstvene platforme za dodjelu, kao i učestalosti, zrelosti i specifičnoj prirodi takvih dugoročnih prava prenosa, ograničavanju rizika prekozonskog prenosa, postupcima nominacije i povratu troškova dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem te metodologiji naknade operatorima odobalnih postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora za smanjenje kapaciteta;

(c) pravila za trgovanje u vezi s tehničkim i operativnim pružanjem usluga pristupa mreži i balansiranjem sistema kojima se sprovode članovi 5., 6. i 17., uključujući pravila o pričuvnoj snazi povezanoj s mrežom, među ostalim funkcije i odgovornosti, platforme za razmjenu energije balansiranja, rokova zatvaranja tržišta, zahtjevi za standardne i specifične proizvode balansiranja, nabavka usluga balansiranja, dodjela prekozonskog kapaciteta za razmjenu usluga balansiranja ili za dijeljenje rezervi, obračun energije balansiranja, obračun razmjena energije između operatora sistema, obračun odstupanja te obračun rezervisanog kapaciteta za balansiranje sistema, regulacija

frekvencije i snage razmjene, parametri za definisanje kvalitete frekvencije i ciljani parametri, rezerve za održavanje frekvencije, rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije, razmjena i dijeljenje rezervi, prekogranični aktivacijski procesi rezervi, procesi korekcije sinkronog vremena i transparentnost informacija;

(d) pravila kojima se sprovode članovi 36., 40. i 54. Direktive (EU) 2019/944 s obzirom na pravila za nediskriminirajuće, transparentno pružanje nefrekvencijskih pomoćnih usluga, uključujući pravila o regulaciji napona u stacionarnom stanju, tromosti, injektiranju brzodjelujuće jalove struje, tromosti za osiguranje stabilnosti mreže, struji kratkog spoja, sposobnosti crnog starta i sposobnosti ostrvskog pogona;

(e) pravila kojima se sprovodi član 57. ove Regulative i članovi 17., 31., 32., 36., 40. i 54. Direktive (EU) 2019/944 s obzirom na upravljanje potrošnjom, što obuhvaća pravila za agregaciju potrošnje, skladištenje energije i ograničavanje potražnje.

Ti se podzakonski akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz člana 67. stava 2.

2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 68. kojima se dopunjuje ova Regulativa u odnosu na utvrđivanje mrežnih pravila u sljedećim područjima:

(a) pravila o mrežnoj povezanosti, među ostalim pravila o priključenju postrojenja kupca priključenih na prenosni sistem, distributivnih postrojenja priključenih na prenosni sistem i distributivnih sistema, priključenju elemenata postrojenja kupca koji se upotrebljavaju za upravljanje potrošnjom, zahtjevima za priključivanje proizvođača električne energije i drugih korisnika sistema na mrežu, zahtjevima za priključivanje na mrežu s visokonaponskom istosmjernom strujom, zahtjevima za istosmjerno priključene EEP module i krajnje ISVN pretvaračke stanice te operativnim postupcima obavještanja za priključenje na mrežu;

(b) pravila za razmjenu podataka, namiru i transparentnost, uključujući naročito pravila o kapacitetima za prenos tokom relevantnih vremenskih perioda, procjene i stvarne vrijednosti raspodjele i korištenja kapaciteta za prenos, predviđanja i stvarne potražnje za objektima i njihovog agregiranja, uključujući nedostupnost objekata, predviđanje i stvarnu generaciju jedinica za proizvodnju i njihovo zbrajanje, uključujući nedostupnost jedinica, raspoloživost i korištenje mreža, mjere za upravljanje zagušenjem i podatke o balansiranju na tržištu. Pravila bi trebala uključivati načine na koje se informacije objavljuju, vremenski raspored objave, subjekte odgovorne za rukovanje;

(c) pravila za pristup treće strane;

(d) operativni postupci za poremećeni pogon i ponovnu uspostavu u hitnim slučajevima, među ostalim planovi za obranu sistema, planovi za ponovnu uspostavu, tržišne interakcije, razmjena informacija i komunikacija te alati i infrastruktura;

(e) sektorska pravila za aspekte sajbersigurnosti u vezi s prekograničnim protocima električne energije, uključujući pravila o zajedničkim minimalnim zahtjevima, planiranju, praćenju, izvješćivanju i upravljanju krizama.

3. Nakon savjetovanja s ACER-om, ENTSO-om za električnu energiju, tijelom EU-a za ODS-ove i drugim relevantnim dionicima, Komisija svake tri godine izrađuje popis prioriteta utvrđujući područja navedena u stavovima 1. i 2. koja treba uključiti u razvoj mrežnih pravila.

Ako je predmet mrežnog pravila direktno povezan s radom distributivnog sistema i nije primarno relevantan za prenos, Komisija može zatražiti da tijelo EU-a za ODS-ove u saradnji s ENTSO-om za električnu energiju sazove odbor za izradu nacрта te podnese predlog mrežnog pravila ACER-u.

4. Komisija zahtijeva od ACER-a da joj u razumnom roku koji nije duži od šest mjeseci nakon prijema zahtjeva Komisije podnese neobavezujuću okvirnu smjernicu u kojoj se navode jasna i objektivna načela za razvoj mrežnih pravila za područja koja su utvrđena na popisu prioriteta (okvirna

smjernica). Zahtjev Komisije može sadržavati stanja koja se moraju obuhvatiti okvirnim smjernicama. Svaka okvirna smjernica doprinosi integraciji tržišta, nediskriminaciji, stvarnom tržišnom nadmetanju i učinkovitom funkcionisanju tržišta. Komisija može na obrazložen zahtjev ACER-a produžiti rok za podnošenje smjernica.

5. ACER se u roku od najmanje dva mjeseca na otvoren i transparentan način savjetuje s ENTSO-om za električnu energiju, tijelom EU- a za ODS-ove i drugim relevantnim dionicima o okvirnoj smjernici.

6. ACER Komisiji podnosi neobavezujuću okvirnu smjernicu ako je to od njega zatraženo u skladu sa stavom 4.

7. Ako Komisija smatra da okvirna smjernica ne doprinosi integraciji tržišta, nediskriminaciji, stvarnom tržišnom nadmetanju i učinkovitom funkcionisanju tržišta, može zatražiti od ACER-a da preispita okvirnu smjernicu u razumnom roku te da je ponovno podnese Komisiji.

8. Ako ACER ne podnese ili ponovno ne podnese okvirnu smjernicu u roku koji je odredila Komisija u skladu sa stavom 4. ili stavom 7., Komisija razrađuje dotičnu okvirnu smjernicu.

9. Komisija zahtijeva od ENTSO-a za električnu energiju ili, ako je tako utvrđeno na popisu prioriteta iz stava 3., tijela EU-a za ODS-ove u saradnji s ENTSO-om za električnu energiju da podnese ACER-u predlog mrežnog pravila u skladu s odgovarajućom okvirnom smjernicom u razumnom roku koji nije duži od 12 mjeseci od prijema zahtjeva Komisije.

10. ENTSO za električnu energiju ili, ako je tako utvrđeno na popisu prioriteta iz stava 3., tijelo EU-a za ODS-ove, u saradnji s ENTSO-om za električnu energiju, saziva odbor za izradu nacрта kako bi ih podsticao u procesu razvoja mrežnog pravila. Odbor za izradu nacрта čine predstavnici ACER-a, ENTSO-a za električnu energiju, ako je to primjereno, tijela EU-a za ODS-ove te nominovani operatori tržišta električne energije i ograničen broj glavnih dionika na koje to utiče. ENTSO za električnu energiju ili, ako je tako utvrđeno na popisu prioriteta iz stava 3., tijelo EU-a za ODS-

ove, u saradnji s ENTSO-om za električnu energiju, razvija predloge mrežnih pravila u područjima iz stavova 1. i 2. ako to zahtijeva Komisija u skladu sa stavom 9.

11. ACER revidira predloženo mrežno pravilo kako bi osigurao da je mrežno pravilo koje se treba usvojiti saglasno odgovarajućoj okvirnoj smjernici te da doprinosi integraciji tržišta, nediskriminaciji, stvarnom tržišnom nadmetanju i učinkovitom funkcionisanju tržišta i, podnosi revidirano mrežno pravilo Komisiji u roku od šest mjeseci od prijema predloga. U predlogu koji je podnijela Komisiji ACER uzima u obzir mišljenja koja su joj dostavile sve zainteresirane strane tokom izrade predloga pod vodstvom ENTSO-a ili tijela EU-a za ODS-ove i savjetuje se s relevantnim dionicima o verziji koja se podnosi Komisiji.

12. Ako ENTSO za električnu energiju ili tijelo EU-a za ODS-ove ne razvije mrežno pravilo u roku koji je odredila Komisija u skladu sa stavom 9., Komisija može zahtijevati od ACER-a da pripremi nacrt mrežnog pravila na osnovu odgovarajuće okvirne smjernice. ACER može u tijeku pripreme nacrt mrežnog pravila pokrenuti daljnje savjetovanje u skladu s ovim stavom. ACER podnosi Komisiji nacrt mrežnog pravila pripremljen u skladu s ovim stavom i može ga preporučiti za donošenje.

13. Komisija može na vlastitu inicijativu, ako ENTSO za električnu energiju ili tijelo EU-a za ODS-ove nije razvilo mrežno pravilo ili ACER nije razvio nacrt mrežnog pravila iz stava 12., ili na predlog ACER-a u skladu sa stavom 11., donijeti jedno mrežno pravilo ili više njih za područja navedena u stavovima 1. i 2.

14. Ako Komisija predloži donošenje mrežnog pravila na vlastitu inicijativu, Komisija se savjetuje s ACER-om, ENTSO-om za električnu energiju i drugim relevantnim zainteresiranim stranama u pogledu nacrt mrežnog pravila tokom perioda od najmanje dva mjeseca.

15. Ovim se članom ne dovodi u pitanje pravo Komisije da donese i izmijeni smjernice, kako je utvrđeno u članu 61. Njime se ne dovodi se u pitanje mogućnost da ENTSO za električnu energiju razvije neobavezujuće smjernice u

područjima utvrđenima u stavovima 1. i 2. ako se te smjernice ne odnose na područja obuhvaćena zahtjevom koji je Komisija uputila ENTSO-u za električnu energiju. ENTSO za električnu energiju sve smjernice podnosi ACER-u na mišljenje i na odgovarajući način uzima u obzir to mišljenje.				
Član 60. Izmjene mrežnih pravila 1. Komisija je ovlaštena izmijeniti mrežna pravila u područjima navedenima u članu 59. stavovima 1. i 2. u skladu s odgovarajućim postupkom utvrđenim u tom članu. Izmjene mrežnih pravila može predložiti i ACER u skladu sa stavovima 2. i 3. ovog člana. 2. Osobe koje mogu imati interes povezan s bilo kojim mrežnim pravilom donesenim u skladu s članom 59., uključujući ENTSO za električnu energiju, tijelo EU-a za ODS-ove, regulatorna tijela, operatore prenosnih sistema, operatore distributivnih sistema, korisnike sistema i kupce, mogu ACER-u predložiti nacrt izmjene tog mrežnog pravila. ACER također može predložiti izmjene na vlastitu inicijativu. 3. ACER može Komisiji podnijeti obrazložene predloge izmjena, objašnjavajući na koji su način takvi prijedlozi usklađeni s ciljevima mrežnih pravila iz člana 59. stava 3. ove Regulative. ACER se o predlogu izmjena, ako smatra da je dopušten te kada izmjene predlaže na vlastitu inicijativu, savjetuje sa svim dionicima u skladu s članom 14. Regulative (EU) 2019/942.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan iz adaptirane Regulative EnZ 2019/943.	
Član 61. Smjernice 1. Komisija je ovlaštena za donošenje obavezujućih smjernica u područjima navedenima u ovom članu. 2. Komisija je ovlaštena za donošenje smjernica u područjima u kojima se takvi akti mogu izraditi prema postupku za mrežna pravila na osnovu člana 59. stavova 1. i 2. Te se smjernice donose u obliku delegiranog ili podzakonskog akta, zavisno od odgovarajućeg ovlaštenja predviđenog u ovoj Regulativi.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan iz adaptirane Regulative EnZ 2019/943.	

3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 68. kojima se dopunjuje ova Regulativa navođenjem smjernica koje se odnose na mehanizam naknade među operatorima prenosnih sistema. Tim se smjericama u skladu s načelima utvrđenima u članovima 18. i 49. određuju:

(a) detalji postupka za utvrđivanje koji operatori prenosnih sistema podliježu plaćanju kompenzacije za prekogranične protoke, uključujući podjelu između operatora nacionalnih prenosnih sistema iz kojih potječu prekogranični protoci i sistema u kojima ti protoci završavaju, u skladu s članom 49. stavom 2.;

(b) detalji postupka plaćanja koji treba slijediti, uključujući utvrđivanje prvog perioda za koje se kompenzacija treba platiti, u skladu s članom 49. stavom 3. drugim podstavom;

(c) detalji metodologije za utvrđivanje prenošenja prekograničnih protoka za koje se kompenzacija treba platiti u skladu s članom 49., u smislu i kvantitete i vrste protoka, i određivanje opsega takvih protoka koji potječu iz prenosnih sistema pojedinačnih država članica ili završavaju u tim sistemima, u skladu s članom 49. stavom 5.;

(d) detalji metodologije za utvrđivanje troškova i koristi nastalih kao posljedica prenošenja prekograničnih protoka, u skladu s članom 49. stavom 6.;

(e) detalji tretmana električnih protoka koji potječu iz zemalja izvan Evropskoga privrednog prostora ili završavaju u tim zemljama u kontekstu mehanizma naknade među operatorima prenosnih sistema,; i

(f) aranžmana za učestvovanje nacionalnih sistema koji su međusobno povezani vodovima istosmjerne struje, u skladu s članom 49.

4. Komisija prema potrebi može donijeti podzakonske akte kojima se određuju smjernice kojima se osigurava minimalni stepen usklađenosti potreban za postizanje cilja ove Regulative. Tim se smjericama mogu odrediti:

(a) detalji pravila o trgovini električnom energijom kojima se sprovodi član 6. Direktive (EU) 2019/944 i članovi od 5.

do 10., članovi od 13. do 17. i članovi 35., 36. i 37. ove Regulative; (b) detalji pravila o poticanju ulaganja za kapacitet interkonekcijskog voda uključujući lokacijske signale kojima se sprovodi član 19. Ti se podzakonski akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz člana 67. stava 2. 5. Komisija može donijeti podzakonske akte kojima se određuju smjernice za operativnu koordinaciju između operatora prenosnih sistema na nivou Unije. Navedene smjernice saglasne su i temelje se na mrežnim pravilima iz člana 59., kao i na donesenim specifikacijama iz člana 30. stava 1. tačke (i). Prilikom donošenja tih smjernica Komisija uzima u obzir različite regionalne i nacionalne operativne zahtjeve. Navedeni podzakonski akti se donose u skladu s postupkom ispitivanja iz člana 67. stava 2. 6. Pri donošenju ili izmjeni smjernica Komisija se savjetuje s ACER-om, ENTSO-om za električnu energiju, tijelom EU-a za ODS- ove te prema potrebi s drugim dionicima.				
Član 62. Pravo država članica da predvide detaljnije mjere Ovom se Regulativom ne dovode u pitanje prava država članica da ostave na snazi ili uvedu mjere koje sadržavaju detaljnije odredbe od onih utvrđenih u ovoj Regulativi, u smjernicama iz člana 61. ili u mrežnim pravilima iz člana 59. pod pretpostavom da su te mjere u skladu s pravom Unije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan iz adaptirane Regulative EnZ 2019/943.	
POGLAVLJE VIII. ZAVRŠNE ODREDBE Član 63. Novi interkonekcijski vodovi 1. Novi spojni vodovi jednosmjerne struje mogu se na zahtjev izuzeti, na ograničeni period, od člana 19. stava 2. i stava 3. ove Regulative i od članova 6. i 43., člana 59. stava 7. i člana 60. stava 1. Direktive (EU) 2019/944 ako su ispunjeni sljedeći uslovi:	IX. IZUZEĆE ZA NOVE INTERKONEKTORE ELEKTRIČNE ENERGIJE Zahtjev za izuzeće novih interkonektora Član 57 (1) Interkonektori jednosmjerne struje čijoj izgradnji se pristupa, mogu se na zahtjev investitora interkonektora na određeno vrijeme izuzeti iz primjene člana 37 st. 1, 4 i 5 ovog zakona i odredaba zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti koje propisuju obavezu razdvajanja operatora prenosnog sistema električne	Potpuno usklađeno		

	energije, pristup trećih strana prenosnom sistemu i primjene regulisanih cijena za korišćenje prenosnog sistema i naknada za priključenje, pružanja pomoćnih usluga, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:			
(a) ulaganje ojačava tržišnu konkurenciju u snabdijevanju električnom energijom;	1) investicijom se povećava konkurencija u snabdijevanju električnom energijom;	Potpuno usklađeno		
(b) nivo rizika koja je povezan s ulaganjem takva je da do ulaganja ne bi došlo da nije odobreno izuzeće;	2) nivo rizika je takav da se investicija neće realizovati bez odobrenja izuzeća;	Potpuno usklađeno		
(c) interkonekcijski vod je u vlasništvu fizičke ili pravne osobe koja je odvojena, barem u smislu svojeg pravnog oblika, od operatora sistema u čijim će se sistemima graditi taj interkonekcijski vod;	3) interkonektor je u svojini pravnog ili fizičkog lica koje je pravno odvojeno od operatora sistema na čije sisteme će se priključiti;	Potpuno usklađeno		
(d) naknade se prikupljaju od korisnika tog interkonekcijskog voda;	4) da troškove korišćenja interkonektora plaćaju njegovi neposredni korisnici;	Potpuno usklađeno		
(e) od djelomičnog otvaranja tržišta iz člana 19. Direktive 96/92/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća (16) ni jedan dio kapitala ili operativnih troškova interkonekcijskog voda nije vraćen od bilo koje komponente naknada za upotrebu prenosnih sistema ili distributivnih sistema povezanih tim interkonekcijskim vodom; i	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj uslov nije primjenjiv, jer nije bilo ovakvih slučajeva u Crnoj Gori.	
(f) izuzeće ne bi bilo štetno za tržišnu konkurenciju ni za djelotvorno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije ni za učinkovito funkcionisanje reguliranog sistema na koji je vezan interkonekcijski vod.	5) da se izuzećem ne narušava konkurencija i efikasno funkcionisanje tržišta ili efikasno funkcionisanje sistema na koji je interkonektor povezan.	Potpuno usklađeno		
2. Stav 1. takođe se primjenjuje, u izuzetnim slučajevima, na interkonekcijske vodove naizmjenične struje pod uslovom da su troškovi i rizici predmetnog ulaganja posebno visoki kada se usporede s troškovima i rizicima koji obično nastanu kada se spajaju dva susjedna nacionalna prenosna sistema interkonekcijskim vodom naizmjenične struje.	Zahtjev za izuzeće novih interkonektora Član 57 (2) Izuzeće iz stava 1 ovog člana primjenjuje se i na interkonektore naizmjenične struje, ako su troškovi i rizik investicije znatno veći od troškova i rizika koji uobičajeno prate povezivanje sa susjednim prenosnim sistemima drugih država putem interkonektora naizmjenične struje.	Potpuno usklađeno		
3. Stav 1. primjenjuje se i na značajna povećanja kapaciteta u postojećim interkonekcijskim vodovima.	Zahtjev za izuzeće novih interkonektora Član 57	Potpuno usklađeno		

	(3) Odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se i u slučaju rekonstrukcije postojećih interkonektora kojom se znatno povećava kapacitet.			
4. Odluku o davanju izuzeća iz stavova 1., 2. i 3. regulatorno tijelo dotične države članice donosi posebno za svaki slučaj.	Odobranje izuzeća za novi interkonektor Član 58 (7) O izuzeću iz člana 57 ovog zakona odlučuje Agencija nakon postizanja saglasnosti sa regulatornim organima koji su dobili zahtjev za odobranje izuzeća, u roku od šest mjeseci od dana posljednjeg prijema zahtjeva od strane relevantnog regulatornog organa.	Potpuno usklađeno		
Izuzeće može obuhvatiti cijeli ili dio kapaciteta novog interkonekcijskog voda ili postojećeg interkonekcijskog voda sa značajno povećanim kapacitetom.	Odobranje izuzeća za novi interkonektor Član 58 (4) U postupku odobravanja izuzeća iz člana 57 ovog zakona Agencija će: 1) utvrditi obim izuzeća kapaciteta (cjelokupni ili dio kapaciteta novog interkonektora, ili postojećeg interkonektora sa značajno povećanim kapacitetom);	Potpuno usklađeno		
U roku od dva mjeseca od prijema zahtjeva za izuzeće od strane zadnjeg od dotičnih regulatornih tijela, ACER može tim regulatornim tijelima dati savjetodavno mišljenje. Regulatorna tijela mogu svoje odluke temeljiti na tom mišljenju.	Odobranje izuzeća za novi interkonektor Član 58 (4) U postupku odobravanja izuzeća iz člana 57 ovog zakona Agencija će: 7) uzeti u obzir mišljenje Regulatornog odbora, ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-a, ako se dostavi u roku od dva mjeseca od dana kada posljednji relevantni regulatorni organ primi zahtjev za izuzeće.	Potpuno usklađeno		
Prilikom odlučivanja o odobrenju izuzeća regulatorna tijela uzimaju u obzir, za svaki slučaj posebno, potrebu nametanja uslova u vezi s trajanjem izuzeća i nediskriminacijskim pristupom interkonekcijskom vodu.	Odobranje izuzeća za novi interkonektor Član 58 (4) U postupku odobravanja izuzeća iz člana 57 ovog zakona Agencija će: 2) utvrditi trajanje izuzeća i objektivne uslove za pristup interkonektoru pod jednakim uslovima;	Potpuno usklađeno		
Prilikom odlučivanja o tim uslovima regulatorna tijela posebno vode računa o dodatnom kapacitetu koji će se graditi ili modifikaciji postojećeg kapaciteta, vremenskom okviru projekta i nacionalnim okolnostima.	Odobranje izuzeća za novi interkonektor Član 58 (4) U postupku odobravanja izuzeća iz člana 57 ovog zakona Agencija će:	Potpuno usklađeno		

	3) uzeti u obzir procjenu uticaja izgradnje planiranih kapaciteta u Crnoj Gori u odnosu na period realizacije projekta interkonektora; 6) cijeniti opšte okolnosti u državi u vezi sa novim interkonekcijama;			
Prije odobravanja izuzeća regulatorna tijela dotičnih država članica odlučuju o pravilima i mehanizmima za upravljanje kapacitetima i njihovu dodjelu.	Odobrovanje izuzeća za novi interkonektor Član 58 (4) U postupku odobravanja izuzeća iz člana 57 ovog zakona Agencija će: 4) odobriti pravila za upravljanje i dodjelu raspoloživih kapaciteta koja pripremi investitor interkonektora kojima se ne narušava izvršavanje dugoročnih ugovora i kojima se bliže uređuju prava i obaveze korisnika interkonektora;	Potpuno usklađeno		
Ta pravila o upravljanju zagušenjem uključuju obavezu da se neupotrijebljeni kapaciteti ponude na tržištu, a korisnici uređaja imaju pravo trgovati svojim ugovorenim kapacitetima na sekundarnom tržištu.	Odobrovanje izuzeća za novi interkonektor Član 58 (5) Investitor interkonektora odnosno korisnik interkonektora dužan je da ponudi neiskorišćene kapacitete na tržištu i može da trguje svojim ugovorenim kapacitetima na sekundarnom tržištu.	Potpuno usklađeno		
Pri procjeni kriterijuma iz stava 1. tačaka (a), (b) i (f) uzimaju se u obzir rezultati postupka dodjele kapaciteta.	Odobrovanje izuzeća za novi interkonektor Član 58 (4) U postupku odobravanja izuzeća iz člana 57 ovog zakona Agencija će: 5) razmotriti mišljenje operatora prenosnog sistema na pravila iz tačke 4 ovog stava, kao i uzeti u obzir rezultate procedure za dodjelu kapaciteta prilikom ocjene ispunjenosti uslova iz člana 57 stav 1 tač. 1, 2 i 5 ovog zakona;	Potpuno usklađeno		
Ako su sva dotična regulatorna tijela postigla dogovor o odluci o izuzeću u roku od šest mjeseci od prijema zahtjeva, ona o toj odluci obavještavaju ACER.	Odobrovanje izuzeća za novi interkonektor Član 58 (7) O izuzeću iz člana 57 ovog zakona odlučuje Agencija nakon postizanja saglasnosti sa regulatornim organima koji su dobili zahtjev za odobrovanje izuzeća, u roku od šest mjeseci od dana poslednjeg prijema zahtjeva od strane relevantnog regulatornog organa.	Potpuno usklađeno		

	(10) O odluci iz stava 7 ovog člana, Agencija obavještava Regulatorni odbor ili, ako se tiče država članica, ACER.			
Odluka o izuzeću, uključujući uslove iz trećeg podstava ovog stava, mora se valjano obrazložiti i objaviti.	Odobrovanje izuzeća za novi interkonektor Član 58 (8) Odluku iz stava 7 ovog člana Agencija objavljuje na svojoj internet stranici. (9) Odluka iz stava 7 ovog člana sadrži: 5) razloge za odobrovanje izuzeća uključujući finansijske podatke koji opravdavaju potrebu izuzeća; 6) izvršene analize uticaja na konkurenciju i efikasno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije koji nastaje odobrovanjem izuzeća; 7) razloge za period i udio ukupnog kapaciteta odnosno infrastrukture za koju se odobrova izuzeće; 8) rezultat konsultacija sa uključenim regulatornim organima; 9) doprinos interkonektora diversifikaciji snabdijevanja.	Potpuno usklađeno		
5. Odluku iz stava 4. donosi ACER: (a) ako dotična regulatorna tijela nisu mogla postići dogovor u roku od šest mjeseci od dana kada je zadnje od tih regulatornih tijela primilo zahtjev za izuzeća; ili (b) na zajednički zahtjev dotičnih regulatornih tijela.	Saradnja sa nadležnim organima drugih država u postupku odobrovanja izuzeća Član 59 (1) U slučaju da se u postupku konsultacija ne postigne saglasnost sa nadležnim regulatornim organima drugih ugovornih strana ili država članica u roku od šest mjeseci od dana kada poslednji relevantni regulatorni organ primi zahtjev za izuzeće, ili ako se tako dogovori sa tim organima, Agencija će Regulatornom odboru, ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u dostaviti zahtjev za donošenje odluke o izuzeću, u skladu sa članom 64 stav 4 tačka 5, odnosno članom 63 stav 4 tačka 7 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Prije donošenja takve odluke ACER se savjetuje s dotičnim regulatornim tijelima i podnositeljima zahtjeva.	Saradnja sa nadležnim organima drugih država u postupku odobrovanja izuzeća Član 59 (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, Agencija i podnosilac zahtjeva za izuzeće dužni su da na zahtjev Regulatornog odbora i ACER-a, u mjeri u kojoj se to tiče država članica,	Potpuno usklađeno		

	dostave svoje mišljenje, u roku utvrđenom tim zahtjevom.			
6. Nezavisno od stavova 4. i 5., države članice mogu predvidjeti da regulatorno tijelo ili ACER, zavisno od slučaja, treba podnijeti svoje mišljenje o zahtjevu za izuzeće relevantnom tijelu u državi članici s ciljem donošenja formalne odluke. To se mišljenje objavljuje zajedno s odlukom.	Nema odgovarajuće odredbe	Opcija nije iskorišćena		
7. Regulatorna tijela po prijemu bez odgađanja šalju presliku svakog zahtjeva za izuzeće na znanje Komisiji i ACER-u.	Odobrovanje izuzeća za novi interkonektor Član 58 (2) Kopiju zahtjeva iz stava 1 ovog člana Agencija, bez odlaganja, dostavlja Sekretarijatu i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropskoj komisiji. (3) Kopija zahtjeva iz stava 1 ovog člana dostavlja se, bez odlaganja, Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, radi davanja mišljenja.	Potpuno usklađeno		

Dotična regulatorna tijela ili ACER (tijela obavješćavanja) obavješćavaju Komisiju o odluci bez odgađanja zajedno sa svim relevantnim informacijama u vezi s tom odlukom. Te se informacije mogu dostaviti Komisiji u agregiranom obliku koji Komisiji omogućuje donošenje utemeljene odluke. Te informacije posebno obuhvaćaju: (a) detaljan opis razloga na osnovu kojih je izuzeće odobreno ili odbijeno, uključujući finansijske informacije koje opravdavaju potrebu za izuzećem; (b) obavljenju analizu o utjecaju na tržišnu konkurenciju i na djelotvorno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije koji je posljedica odobrenja izuzeća; (c) razloge za vremenski period i udio ukupnog kapaciteta predmetnog interkonekcijskog voda za koje je izuzeće odobreno; i (d) rezultat savjetovanja s dotičnim regulatornim tijelima.	Mišljenje Sekretarijata i Evropske komisije o odluci o zahtjevu za izuzeće Član 60 (1) Odluka Agencije iz člana 58 stav 8 ovog zakona dostavlja se bez odlaganja Sekretarijatu i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropskoj komisiji, sa zahtjevom za davanje mišljenja. Odobranje izuzeća za novi interkonektor Član 58 (9) Odluka iz stava 7 ovog člana sadrži: 5) razloge za odobranje izuzeća uključujući finansijske podatke koji opravdavaju potrebu izuzeća; 6) izvršene analize uticaja na konkurenciju i efikasno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije koji nastaje odobravanjem izuzeća; 7) razloge za period i udio ukupnog kapaciteta odnosne infrastrukture za koju se odobrava izuzeće; 8) rezultat konsultacija sa uključenim regulatornim organima; 9) doprinos interkonektora diversifikaciji snabdijevanja.	Potpuno usklađeno		
8. U roku od 50 radnih dana od dana prijema obavješćenja iz stava 7. Komisija može donijeti odluku kojom zahtijeva da tijela obavješćavanja izmijene ili povuku odluku o odobrenju izuzeća.	Mišljenje Sekretarijata i Evropske komisije o odluci o zahtjevu za izuzeće Član 60 (2) Agencija je dužna da uzme u obzir mišljenje Sekretarijata ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropske komisije da izmijeni ili povuče odluku o odobravanju izuzeća, ako se takvo mišljenje dostavi u roku od 50 radnih dana, od dana prijema odluke iz stava 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Taj se period može produžiti za dodatnih 50 radnih dana ako Komisija zatraži dodatne informacije.	Mišljenje Sekretarijata i Evropske komisije o odluci o zahtjevu za izuzeće Član 60 (3) Rok iz stava 2 ovog člana može se produžiti za još 50 radnih dana kada Sekretarijat, ili u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropska komisija zatraži dodatne informacije.	Potpuno usklađeno		

Taj dodatni period počinje na dan koji slijedi nakon prijema potpunih informacija.	Mišljenje Sekretarijata i Evropske komisije o odluci o zahtjevu za izuzeće Član 60 (4) Rok iz stava 3 ovog člana počinje prvog narednog dana od dana prijema potpunih informacija.	Potpuno usklađeno		
Početni period može se produžiti i pristankom Komisije i tijela obavješćavanja.	Mišljenje Sekretarijata i Evropske komisije o odluci o zahtjevu za izuzeće Član 60 (5) Početni rok iz stava 2 ovog člana može se produžiti uz saglasnost Sekretarijata, ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropske komisije i Agencije.	Potpuno usklađeno		
Ako tražene informacije nisu dostavljene u periodu navedenom u zahtjevu, obavješćenje se smatra povučenim osim ako je, prije isteka tog perioda, period produžen pristankom i Komisije i tijela obavješćavanja ili ako tijela obavješćavanja u valjano obrazloženoj izjavi obavijeste Komisiju da smatraju da je obavješćenje dovršeno.	Mišljenje Sekretarijata i Evropske komisije o odluci o zahtjevu za izuzeće Član 60 (6) Agencija će Sekretarijatu ili u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropskoj komisiji dostaviti dodatne informacije o izuzeću na njihov zahtjev i u roku koji odrede. (7) Ako Agencija tražene informacije iz stava 3 ovog člana ne dostavi u ostavljenom roku, zahtjev iz stava 1 ovog člana smatra se povučenim, osim ako je, prije isteka, ostavljeni rok produžen uz saglasnost Sekretarijata ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropske komisije i nadležnih regulatornih organa ili regulatorni organi obavijeste Sekretarijat, ili u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropsku komisiju da smatraju da je obavješćavanje potpuno.	Potpuno usklađeno		
Tijela obavješćavanja postupaju u skladu s odlukom Komisije o izmjeni ili povlačenju odluke o izuzeću u roku od mjesec dana od prijema i o tome obavješćavaju Komisiju.	Mišljenje Sekretarijata i Evropske komisije o odluci o zahtjevu za izuzeće Član 60 (8) Agencija je dužna da u skladu sa obavezama preuzetim potvrđenim međunarodnim ugovorom uzme u obzir mišljenje Sekretarijata ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropske komisije, koje preporučuje da se izmijeni ili povuče odluka o izuzeću, i odlučuje, u roku od mjesec dana od dana prijema mišljenja, o zahtjevu za izuzeće i obavješćava o tome Sekretarijat ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropsku komisiju.	Potpuno usklađeno		

	(9) Ako konačna odluka odstupa od mišljenja Sekretarijata ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, mišljenja Evropske komisije, Agencija sa tom odlukom objavljuje i obrazloženje za odstupanje.			
Komisija štiti povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Odobrenje odluke o izuzeću od strane Komisije ističe dvije godine od dana njezina donošenja ako izgradnja interkonekcijskog voda još nije počela do tog dana i pet godina od dana njezina donošenja ako interkonekcijski vod nije počeo s radom do tog dana, osim ako Komisija na osnovu obrazloženog zahtjeva tijela obavještavanja odluči da je do kašnjenja došlo zbog velikih prepreka koje su izvan kontrole osobe kojoj je izuzeće dodijeljeno.	Mišljenje Sekretarijata i Evropske komisije o odluci o zahtjevu za izuzeće Član 60 (10) Mišljenje o odobrenju izuzeća u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom prestaje da važi ako izgradnja interkonektora ne započne u roku od dvije godine, odnosno ako interkonektor nije pušten u upotrebu u roku od pet godina, od dana davanja mišljenja, osim ako Sekretarijat ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropska komisija uvaži, na osnovu utemeljenog zahtjeva regulatornih organa, da je do kašnjenja došlo iz razloga koji su van kontrole investitora kojem je odobreno izuzeće.	Potpuno usklađeno		
9. Ako regulatorna tijela predmetnih država članica odluče izmijeniti odluku o izuzeću, ona odmah obavještavaju Komisiju o toj odluci i svim relevantnim informacijama u pogledu te odluke.	Izmjena odluke o izuzeću Član 61 (1) Ako Agencija, na zahtjev ili na sopstvenu inicijativu, izmijeni odluku o izuzeću, o toj odluci bez odlaganja obavještava Sekretarijat ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropsku komisiju.	Potpuno usklađeno		
Na odluku o izmjeni odluke o izuzeću primjenjuju se stavovi od 1. do 8., uzimajući u obzir posebnosti postojećeg izuzeća.	Izmjena odluke o izuzeću Član 61 (2) Odredbe čl. 57 do 60 ovog zakona primjenjuju se na odluku o izmjeni odluke o izuzeću, uzimajući u obzir specifičnosti postojećeg izuzeća.	Potpuno usklađeno		

10. Komisija može, na zahtjev ili na vlastitu inicijativu, ponovo pokrenuti postupak u vezi sa zahtjevom za izuzećem u sljedećim situacijama: (a) ako su se, uzimajući u obzir legitimna očekivanja stranaka i privrednu ravnotežu postignutu prvotnom odlukom o izuzeću, bitno promijenile činjenice na kojima se odluka temeljila; (b) ako su predmetna preduzeća postupala protivno svojim obavezama; ili (c) ako se odluka temeljila na nepotpunim, netačnim ili zavaravajućim informacijama koje su dostavile stranke.	Izmjena odluke o izuzeću Član 61 (3) Sekretarijat ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropska komisija može, na zahtjev ili na sopstvenu inicijativu, ponovo pokrenuti postupak u vezi sa zahtjevom za izuzeće u slučaju: 1) kada je, uvažavajući legitimna očekivanja zainteresovanih strana u postupku i ekonomsku ravnotežu - postignutu u prvobitnoj odluci o izuzeću, došlo do materijalne promjene bilo koje činjenice na kojima je odluka zasnovana; 2) ako subjekti, na koje se odnosi odluka o izuzeću postupaju suprotno svojim obavezama; ili 3) ako je odluka zasnovana na nepotpunim, netačnim ili obmanjujućim informacijama, koje su dostavile zainteresovane strane u postupku.	Potpuno usklađeno		
11. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 68. kojima se dopunjuje ova Regulatorna navođenjem smjernica za primjenu uslova utvrđenih u stavu 1. ovog člana i određivanjem postupka koji treba slijediti za primjenu stava 4. i stavova od 7. do 10. ovog člana.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 64. Odstupanja 1. Države članice mogu primjenjivati odstupanja od odgovarajućih odredaba članova 3. i 6., člana 7. stava 1., člana 8. stavova 1. i 4., članova 9., 10. i 11., članova od 14. do 17., članova od 19. do 27., članova od 35. do 47. i člana 51. u sljedećim situacijama: (a) pod uslovom da država članica može dokazati da postoje znatni problemi u radu malih izoliranih sistema i malih povezanih sistema; (b) riječ je o najudaljenijim regijama u smislu člana 349. UFEU-a, koje se iz očitih fizičkih razloga ne mogu povezati s energetske tržištem Unije. U situaciji iz prvog podstava tačke (a) odstupanje je vremenski ograničeno i podložno uslovima čiji je cilj	Nema odgovarajuće odredbe	Opcija nije iskorišćena		

povećanje konkurentnosti i integracija s unutrašnjim tržištem elektroenergije.

U situaciji iz prvog podstava tačke (b) odstupanje nije vremenski ograničeno.

Komisija prije donošenja odluke obavještava države članice o tim zahtjevima, štiteći povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

Odstupanje odobreno u skladu s ovim članom ima za cilj osigurati da se njime ne ometaju prijelaz na obnovljive izvore energije, veća fleksibilnost, skladištenje energije, elektromobilnost i upravljanje potrošnjom.

Komisija u svojoj odluci o odobravanju odstupanja navodi do koje se mjere odstupanjem mora uzeti u obzir primjena mrežnih pravila i smjernica.

2. Članovi 3., 5. i 6., član 7. stav 1., član 7. stav 2. tačke (c) i (g), članovi od 8. do 17., član 18. stavovi 5. i 6., članovi 19. i 20., član 21. stavovi 1. i 2. te stavovi od 4. do 8., član 22. stav 1. tačka (c), član 22. stav 2. tačke (b) i (c), član 22. stav 2. zadnji podstav, članovi od 23. do 27., član 34. stavovi 1, 2. i 3., članovi od 35. do 47., član 48. stav 2. i članovi 49. i 51. ne primjenjuju se na Cipar sve dok njegov prenosni sistem ne bude povezan s prenosnim sistemima drugih država članica putem međupoveznica.

Ako prenosni sistem Cipra ne bude povezan s prenosnim sistemima drugih država članica putem međupoveznica do 1. januara 2026., Cipar će procijeniti potrebu za odstupanjem od navedenih odredaba te može Komisiji podnijeti zahtjev za produženjem odstupanja. Komisija procjenjuje uzrokuje li primjena odredaba rizik od stvaranja znatnih problema za funkcionisanje elektroenergetskog sistema na Cipru ili se očekuje da će se njihovom primjenom na Cipru pogodovati funkcionisanju tržišta. Na osnovu te procjene Komisija donosi obrazloženu odluku o potpunom ili djelomičnom produženju odstupanja. Odluka se objavljuje u Službenom listu Evropske unije.

2.a Odstupajući od člana 6. stavova 9., 10. i 11., Estonija, Letonija i Litvanija mogu sklapati finansijske ugovore za rezervisani kapacitet za balansiranje sistema do pet godina

prije početka pružanja rezervisanog kapaciteta za balansiranje sistema. Takvi ugovori ne smiju trajati duže od osam godina nakon pristupanja Estonije, Latvije i Litve sinkronom području kontinentalne Evrope.

Regulatorna tijela Estonije, Latvije i Litve mogu svojim operatorima prenosnih sistema dopustiti da raspodjeljuju prekozonski kapacitet prema tržišno utemeljenom postupku određenom u članu 41. Regulative (EU) 2017/2195, bez količinskih ograničenja do šest mjeseci nakon dana potpune sprovođenja i operativnosti suoptimiranog postupka dodjele na osnovu člana 38. stava 3. te Regulative.

2.b Odstupajući od člana 22. stava 4. tačke (b) države članice mogu zatražiti da proizvodni kapacitet koji je započeo s komercijalnom proizvodnjom prije 4. jula 2019. i koji ispušta više od 550 g CO₂ podrijetlom iz fosilnih goriva po kWh električne energije i više od 350 kg CO₂ podrijetlom iz fosilnih goriva u prosjeku godišnje po instaliranom kW_e, podložno poštovanju članova 107. i 108. UFEU-a, izuzetno može preuzeti obaveze ili primiti plaćanja ili obaveze za buduća plaćanja nakon 1. jula 2025. u okviru mehanizma za razvoj kapaciteta koji je Komisija odobrila prije 4. jula 2019.

2.c Komisija procjenjuje učinak zahtjeva iz stava 2.b u pogledu emisija stakleničkih gasova. Komisija može odobriti odstupanje nakon procjene izvještaja iz stava 2.d ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

(a) država članica provela je 4. jula 2019. ili nakon tog datuma konkurentni postupak u skladu s članom 22. i za period isporuke nakon 1. jula 2025., čiji je cilj maksimalno povećati učestvovanje pružalaca kapaciteta koji ispunjavaju zahtjeve iz člana 22. stava 4.;

(b) količina kapaciteta ponuđenog u konkurentnom postupku iz tačke (a) ovog stava nije dovoljna za otklanjanje zabrinutosti u pogledu adekvatnosti utvrđene u skladu s članom 20. stavom 1. za period isporuke obuhvaćeno tim postupkom;

(c) proizvodni kapacitet koji ispušta više od 550 g CO₂ podrijetlom iz fosilnih goriva po kWh električne energije

preuzima obaveze ili prima plaćanja ili obaveze za buduća plaćanja za period od najviše godinu dana i za period isporuke koje ne premašuje trajanje odstupanja te se nabavlja u okviru dodatnog postupka nabavke koji je u skladu sa svim zahtjevima iz člana 22., osim onih utvrđenih u stavu 4. tački (b) tog člana i samo za količinu kapaciteta koja je potrebna za rješavanje zabrinutosti u pogledu adekvatnosti iz tačke (b) ovog stava. Odstupanje na osnovu ovog stava može se primjenjivati do 31. decembra 2028. ako su ispunjeni u njemu utvrđeni uslovi tokom cijelog trajanja odstupanja. 2.d Zahtjevu za odstupanje iz stava 2.b prilaže se izvještaj države članice koje uključuje: (a) procjenu učinka odstupanja u pogledu emisija stakleničkih gasova i na prelazak na energiju iz obnovljivih izvora, povećanu fleksibilnost, skladištenje energije, elektromobilnost i upravljanje potrošnjom; (b) plan s ključnim etapama za prelazak sa učestvovanja proizvodnog kapaciteta iz stava 2.b u mehanizmima za razvoj kapaciteta do datuma isteka odstupanja, uključujući plan nabavke potrebnog zamjenskog kapaciteta u skladu s okvirnom nacionalnom putanjom za ukupni udio energije iz obnovljivih izvora i procjenu prepreka ulaganjima koje uzrokuju nedostatak dostatnih ponuda u konkurentnom postupku iz stava 2.c tačke (a). 3. Ova Regulativa ne utiče na primjenu odstupanja odobrenih u skladu s članom 66. Direktive (EU) 2019/944. 4. Kada je riječ o postizanju cilja međupovezanosti do 2030. kako je utvrđeno Regulativom (EU) 2018/1999, potrebno je propisno uzeti u obzir elektroenergetsku poveznicu između Malte i Italije.				
Član 65. Pružanje informacija i povjerljivost 1. Države članice i regulatorna tijela na zahtjev pružaju Komisiji sve potrebne informacije za potrebe sprovođenja ove Regulative.	Saradnja zainteresovanih strana u elektroenergetskom sektoru na prekograničnim pitanjima Član 62 (3) Ministarstvo i zainteresovane strane iz elektroenergetskog sektora dužni su da dostave Sekretarijatu sve neophodne informacije radi izvršavanja obaveza u skladu sa potvrđenim međunarodnim	Potpuno usklađeno		

	ugovorima, na njegov zahtjev, i odgovorni su za njihovu potpunost i tačnost.			
Komisija određuje razumni rok za pružanje informacija, uzimajući u obzir složenost i hitnost traženih informacija. 2. Ako dotična država članica ili regulatorno tijelo ne pruže informacije iz stava 1. u roku iz stava 1., Komisija može zatražiti sve potrebne informacije za potrebe sprovođenja ove Regulative direktno od dotičnih preduzeća. Kada preduzeću šalje zahtjev za informacije, Komisija istodobno šalje primjerak zahtjeva regulatornim tijelima države članice na čijem se državnom području nalazi sjedište preduzeća. 3. U svojem zahtjevu za informacije u skladu sa stavom 1. Komisija navodi pravnu osnovu zahtjeva, rok za pružanje informacija, svrhu zahtjeva te sankcije predviđene u članu 66. stavu 2. za pružanje netačnih, nepotpunih ili zavaravajućih informacija.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
4. Zatražene informacije dostavljaju vlasnici preduzeća ili njihovi predstavnici te, u slučaju pravnih osoba, fizičke osobe koje su po zakonu ili na osnovu akta o osnivanju ovlaštene zastupati preduzeće. Kada su odvjetnici propisno ovlašteni za pružanje informacija u ime svojeg klijenta, klijent ostaje u potpunosti odgovoran ako su pružene informacije nepotpune, netačne ili zavaravajuće.	Saradnja zainteresovanih strana u elektroenergetskom sektoru na prekograničnim pitanjima Član 62 (3) Ministarstvo i zainteresovane strane iz elektroenergetskog sektora dužni su da dostave Sekretarijatu sve neophodne informacije radi izvršavanja obaveza u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, na njegov zahtjev, i odgovorni su za njihovu potpunost i tačnost.	Potpuno usklađeno		
5. Ako preduzeće ne pruži tražene informacije u roku koji je odredila Komisija ili ako dostavi nepotpune informacije, Komisija može odlukom zatražiti pružanje tih informacija. U toj se odluci navodi koje se informacije traže i postavlja se odgovarajući rok za njihovu dostavu. U odluci se navode sankcije predviđene u članu 66. stavu 2. Navodi se i pravo na to da odluku preispita Sud Evropske unije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Komisija istodobno šalje primjerak svoje odluke regulatornim tijelima države članice na čijem se državnom području nalazi boravište te osobe ili sjedište preduzeća. 6. Informacije iz stavova 1. i 2. koriste se samo za potrebe sprovođenja ove Regulative. Komisija ne smije otkriti informacije pribavljene na osnovu ove Regulative ako su te informacije obuhvaćene obavezom čuvanja poslovne tajne.				
Član 66. Sankcije 1. Ne dovodeći u pitanje odredbe stava 2. ovog člana, države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja ove Regulative, mrežnih pravila donesenih u skladu s članom 59. i smjernica donesenih u skladu s članom 61. i preduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihovog sprovođenja. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice bez odgađanja obavještavaju Komisiju o tim pravilima i tim mjerama te je bez odgađanja obavještavaju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utiču. 2. Komisija može odlukom preduzećima odrediti novčane kazne koje ne prelaze 1 % ukupnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini ako su ta preduzeća namjerno ili nepažnjom pružila netačne, nepotpune ili zavaravajuće informacije kao odgovor na zahtjev postavljen na osnovu člana 65. stava 3. ili nisu pružila informacije u roku određenom odlukom donesenom na osnovu člana 65. stava 5. prvog podstava. Pri određivanju visine novčane kazne Komisija uzima u obzir težinu nepridržavanja zahtjevâ iz stava 1. ovog člana. 3. Sankcije predviđene u skladu sa stavom 1. i sve odluke donesene u skladu sa stavom 2. nisu kaznenopravne prirode.	XXII. KAZNE NE ODREDBE Novčane kazne Član 303 (1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 eura do 20.000 eura, kazniće se za prekršaj pravno lice, ako: 1) kao operator prenosnog sistema električne energije ne dostavi ENTSO-u za električnu energiju podatke koji su mu potrebni za sprovođenje evropske procjene adekvatnosti resursa (član 15 stav 2); 2) proizvođači i drugi učesnici na tržištu električne energije ne dostave podatke o očekivanom korišćenju proizvodnih resursa, uzimajući u obzir raspoloživost primarnih resursa i odgovarajuće scenarije projektovane potražnje i ponude operatoru prenosnog sistema (član 15 stav 3); 3) kao operator prenosnog sistema, pored učešća u pripremi evropske procjene adekvatnosti resursa, ne sprovodi procjenu adekvatnosti resursa na nacionalnom nivou najmanje svakih pet godina (član 16 stav 1); 4) kao energetske subjekti ne dostave podatke neophodne za izradu nacionalne procjene adekvatnosti resursa dostave operatoru prenosnog sistema (član 16 stav 2); 5) kao operator prenosnog sistema ne postupi po zahtjevu iz člana 22 stav 18 (član 22 stav 19); 6) kao operator prenosnog sistema i operator distributivnog sistema ne izvještavaju Agenciju najmanje jednom godišnje o: nivou razvijenosti i efektivnosti tržišnih mehanizama redispečiranja objekata za proizvodnju električne energije, skladištenje energije i	Potpuno usklađeno		

	upravljanje potrošnjom; razlozima angažovanja, angažovanim količinama električne energije u MWh i vrsti proizvodnih objekata koji podliježu redispečiranju; mjerama preduzetim da bi se smanjila potreba za redispečiranjem naniže objekata za proizvodnju koja koriste obnovljive izvore energije ili visokoefikasnu kogeneraciju u budućnosti, uključujući ulaganja u digitalizaciju mrežne infrastrukture i usluge kojima se povećava fleksibilnost (član 31 stav 7); 7) kao operator prenosnog sistema i operator distributivnog sistema ne garantuju sposobnost prenosne mreže i distributivne mreže da prenose električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora ili visokoefikasne kogeneracije uz minimalno moguće redispečiranje, čime se ne sprečava operatoru da pri planiranju mreže uzme u obzir ograničeno redispečiranje kada je u mogućnosti da na transparentan način pokaže da je to ekonomski efikasnije i da ne prelazi 5% godišnje proizvedene električne energije u objektima koji koriste obnovljive izvore i koji su direktno povezani na njihovu mrežu; ne preduzmu odgovarajuće operativne mjere vezane za mrežu i tržište, kako bi se smanjilo redispečiranje električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora ili iz visokoefikasne kogeneracije; ne obezbijede da njihove mreže budu dovoljno fleksibilne, kako bi mogli njima da upravljaju (član 31 stav 9); 8) kao operator prenosnog sistema ne obezbijedi minimalni nivo raspoloživih kapaciteta za prekozonsku trgovinu za granice koje koriste pristup (34 stav 22 tač. 1 i 2); 9) kao operator prenosnog sistema, na transparentan i nediskriminatoran način, ponovo ne ponudi prenosni kapacitet čije korišćenje nije potvrđeno u skladu sa članom 34 stav 30 ovog zakona, i/ili ne kombinuje sve nominacije za prekograničnim prenosom energije u suprotnim smjerovima preko zagušenog interkonektora ne kombinuje u mjeri u kojoj je to tehnički moguće, kako bi kapacitet bio iskorišćen u maksimalno mogućoj mjeri			

	i/ili ne odobri zahtjev za prekogranični prenos električne energije koji umanjuje zagušenje u prenosnom sistemu, ako se tim prenosom ne ugrožava sigurnost sistema (član 34 stav 31); 10) kao operator prenosnog sistema ne nadoknadi učesniku na tržištu gubitak prava na kapacitet, ako ne ispuni svoju obavezu obezbjeđenja utvrđenog prenosnog kapaciteta (član 34 stav 35); 11) kao operator prenosnog sistema ne obezbijedi posebne bankarske račune na koje će se uplaćivati novčana sredstva po osnovu dodjele raspoloživih prekozonskih prenosnih kapaciteta (član 37 stav 3); 12) kao operator prenosnog sistema, dio prihoda koji se ne koristi u skladu sa članom 37 st. 4 i 5 ovog zakona, ne čuva na računu iz člana 37 stav 3 ovog zakona i ne koristi kao rezervaciju za namjene iz člana 37 st. 4 i 5 ovog zakona u narednim regulatornim godinama (član 37 stav 6); 13) kao operator prenosnog sistema ne planira korišćenje prihoda od zagušenja za period koji odgovara trajanju regulatornog perioda koji utvrđuje Agencija u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti (član 37 stav 8); 14) kao operator prenosnog sistema ne dostavi Agenciji plan iz člana 37 stav 8 ovog zakona prilikom podnošenja zahtjeva za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti (član 37 stav 10); 15) kao operator prenosnog sistema, do 15. februara do tekuće za prethodnu godinu, ne dostavi Agenciji izvještaj, na crnogorskom i engleskom jeziku, izvještaj koji sadrži podatke o: iznosu prikupljenih prihoda; prihodima korišćenim u skladu sa stavom 4 ovog člana, uključujući konkretne projekte za koje je prihod korišćen; iznosu sredstava iz člana 37 stav 6 ovog zakona; i stanju na računu iz člana 37 stav 3 ovog zakona na početku prethodne godine (član 37 stav 12);			

	16) kao operator prenosnog sistema električne energije, ne sarađuje preko ENTSO za električnu energiju sa drugim operatorima prenosnog sistema radi promovisanja funkcionisanja unutrašnjeg tržišta električne energije i prekozonske trgovine i obezbjeđivanja optimalnog upravljanja, koordinisanog rada i odgovarajućeg tehničkog razvoja crnogorskog i evropskih prenosnih sistema električne energije (član 38 stav 1); 17) kao operator prenosnog sistema električne energije, ne uspostavlja regionalnu saradnju u okviru regiona kojem pripada u skladu sa ovim zakonom, u mjeri u kojoj je to moguće, u okviru ENTSO za električnu energiju i promoviše operativne dogovore na regionalnom nivou radi obezbjeđenja optimalnog upravljanja sistemom, razvoja razmjene električne energije, integracije mehanizama balansiranja sistema i obezbjeđenja systemske rezerve, kao i koordinisane dodjele prekozonskih kapaciteta pod jednakim uslovima na tržišnim principima, uzimajući u obzir značaj kratkoročne dodjele prekozonskih kapaciteta u okviru energetske transakcije (član 40 stav 1); 18) kao energetski subjekat, koji obavlja djelatnost snabdijevanja, prenosa, skladištenja, distribucije gasa, upravljanja postrojenjem i trgovine na veliko i snabdijevanjem TPG, radi obezbjeđenja sigurnog snabdijevanja gasom, ne sprovodi jasno definisanje i podjelu odgovornosti između subjekata za gas u pogledu preventivnih aktivnosti i mjera u slučaju poremećaja snabdijevanja (član 41 stav 1 tačka 2); 19) kao operator prenosnog sistema ne prijavi detaljne razloge regionalnom koordinacionom centru i operatorima prenosnog sistema u okviru regiona rada sistema (član 44 stav 3); 20) kao operator prenosnog sistema bez odlaganja ne dostavi obrazloženje za odluku da ne postupi po preporuci iz člana 44 stav 5 ovog zakona regionalnom koordinacionom centru i drugim operatorima prenosnog sistema u regionu rada sistema (član 44 stav 6);			

	21) kao operator prenosnog sistema ne uspostavi organizacionu strukturu regionalnih koordinacionih centara radi izvršavanja zadataka iz člana 42 stav 1 ovog zakona (član 46 stav 1); 22) kao operator prenosnog sistema ne uključi neophodne mjere za pokriće odgovornosti u vezi sa sprovođenjem zadataka regionalnih koordinacionih centara (član 46 stav 3); 23) kao operator prenosnog sistema, ne plati naknadu troškova za korišćenje prenosne infrastrukture drugih operatora prenosnih sistema za potrebe korisnika sistema u Crnoj Gori (član 47 stav 3); 24) kao operator prenosnog sistema ne objavi procjene raspoloživog prenosnog kapaciteta za svaki dan, navodeći sve raspoložive kapacitete prenosa koji su već rezervisani, na centralnoj platformi ENTSO za električnu energiju na kojoj se objavljuju podaci od značaja za tržište električne energije (član 49 stav 5); 25) kao operator prenosnog sistema ne objavi podatke o ukupnoj prognozi i stvarnoj potrošnji električne energije, o raspoloživosti i stvarnoj proizvodnji i potrošnji, o raspoloživosti i korišćenju mreža i interkonekcija, o balansnoj snazi i raspoloživosti kapaciteta za balansiranje, na centralnoj platformi ENTSO za električnu energiju na kojoj se objavljuju podaci od značaja za tržište električne energije (član 49 stav 7); 26) kao proizvođač električne energije koji posjeduje ili upravlja proizvodnim sredstvima, gdje bar jedna proizvodna jedinica ima instalisanu snagu od najmanje 250 MW, ili čiji portfolio čini najmanje 400 MW snage proizvodnih jedinica, ne stavi na raspolaganje Agenciji, organu nadležnom za zaštitu konkurencije i Sekretarijatu, sve podatke za period od pet godina, po satu po postrojenju koji su neophodni za verifikaciju svih operativnih dispečerskih odluka i ponašanja pri trgovanju na berzama električne energije, aukcijama za interkonekciju, tržištima za balansiranje i pomoćne usluge i vanberzanskim tržištima (član 49 stav 10);			

	27) kao operator prenosnog sistema redovno ne razmjenjuje podatke o mreži i tokovima snaga sa svakim operatorom prenosnog sistema u sinhronoj oblasti (član 49 stav 12); 28) kao energetska subjekat koji posjeduje ili upravlja proizvodnim jedinicama električne energije, ne stavi na raspolaganje operatoru prenosnog sistema podatke o instalisanim jedinicama, planiranoj i ostvarenoj proizvodnji, planiranom i ostvarenom prekidu proizvodnje i druge podatke o proizvodnim jedinicama od značaja za utvrđivanje pouzdanosti sistema (član 50 stav 1 tačka 1); 29) kao operator distributivnog sistema ne stavi na raspolaganje operatoru prenosnog sistema podatke o planiranoj i ostvarenoj distributivnoj potrošnji i druge podatke o potrošnji krajnjih kupaca od značaja za uspostavljanje pouzdanosti sistema (član 50 stav 1 tačka 2); 30) kao potrošač električne energije snage veće od 100 MW, ne stavi na raspolaganje operatoru prenosnog sistema podatke o planiranoj i ostvarenoj potrošnji i prekidima u radu, kao i druge podatke od značaja za utvrđivanje pouzdanosti sistema (član 50 stav 1 tačka 3); 31) kao energetska subjekat koji vrši dodjelu kapaciteta ne stavi na raspolaganje operatoru prenosnog sistema podatke o procijenjenim i ponuđenim prekozonskim prenosnim kapacitetima sa ostvarenim cijenama i prihodima po osnovu upravljanja zagušenjima (član 50 stav 1 tačka 4); 32) kao subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije ili gasa ne stavi na raspolaganje operatoru prenosnog sistema podatke od značaja za obezbjeđenje balansne energije i cijene odstupanja (član 50 stav 1 tačka 5); 33) kao operator prenosnog sistema, bez odlaganja, ne obradi i ne proslijedi podatke iz člana 50 st. 1 i 2 ovog ENTSO za električnu energiju, radi objavljivanja (član 50 stav 4);			

	(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 250 eura do 2.000 eura. (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 750 eura do 6.000 eura.			
Član 67. Postupak odbora 1. Komisiji pomaže odbor osnovan članom 68. Direktive (EU) 2019/944. Navedeni odbor je odbor u smislu Regulative (EU) br. 182/2011. 2. Pri upućivanju na ovaj stav primjenjuje se član 5. Regulative (EU) br. 182/2011.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 68. Izvršavanje delegiranja ovlašćenja 1. Ovlašćenje za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uslovima utvrđenima u ovom članu. 2. Ovlašćenje za donošenje delegiranih akata iz člana 34. stava 3., člana 49. stava 4., člana 59. stava 2., člana 61. stava 2. i člana 63. stava 11. dodjeljuje se Komisiji do 31. decembra 2028. Komisija izrađuje izvještaj o delegiranju ovlašćenja najkasnije devet mjeseci prije kraja tog perioda i, ako je primjenjivo, prije kraja naknadnih perioda. Delegiranje ovlašćenja prešutno se produžava za period od osam godina, osim ako se Evropski parlament ili Vijeće tom produženju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog perioda. 3. Evropski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlašćenja iz člana 34. stava 3., člana 49. stava 4., člana 59. stava 2., člana 61. stava 2. i člana 63. stava 11. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlašćenja koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Evropske unije ili na kasniji datum naveden u spomenutoj odluci. Ona ne utiče na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi. 4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. aprila 2016. 5. Čim donese delegirani akt, Komisija istodobno informiše Evropski parlament i Vijeće. 6. Delegirani akt donesen na osnovu člana 34. stava 3., člana 49. stava 4., člana 59. stava 2., člana 61. stava 2. i člana 63. stava 11. stupa na snagu samo ako ni Evropski parlament ni Vijeće, u roku od mjesec dana od dana kada su upoznati sa tim aktom, na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Evropski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produžava za dva mjeseca na inicijativu Evropskog parlamenta ili Vijeća.				
Član 69. Preispitivanja koja sprovodi Komisija i izvještaji Komisije 1. Komisija do 1. jula 2025. preispituje postojeća mrežna pravila i smjernice kako bi ocijenila koje bi se od njihovih odredbi mogle na primjeren način uvrstiti u zakonodavne akte Unije u vezi s unutrašnjim elektroenergetskim tržištem i na koji bi se način mogla revidirati ovlaštenja za mrežna pravila i smjernice utvrđena u članovima 59. i 61. Komisija do istog datuma podnosi detaljni izvještaj o svojoj ocjeni Evropskom parlamentu i Vijeću. Komisija do 31. decembra 2026. prema potrebi podnosi zakonodavne predloge na osnovu svoje ocjene. 2. Komisija do 30. juna 2026. preispituje ovu Regulativu i na osnovu tog preispitivanja podnosi sveobuhvatni izvještaj Evropskom parlamentu i Vijeću te mu prema potrebi prilaže zakonodavni predlog. U izvještaju Komisije ocjenjuje se, među ostalim: (a) učinkovitost trenutačne strukture i funkcionisanja kratkoročnih tržišta električne energije, među ostalim u kriznim ili izvanrednim situacijama, te, uopšteno, moguće neučinkovitosti unutrašnjeg tržišta električne energije i različite mogućnosti za uvođenje mogućih korektivnih mjera i alata koje treba primijeniti u kriznim ili izvanrednim situacijama s obzirom na iskustvo na međunarodnom nivou	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

te razvoj i nova kretanja na unutrašnjem tržištu električne energije; (b) učinkovitost trenutnog pravnog i finansijskog okvira Unije za distributivne mreže za postizanje ciljeva Unije u pogledu obnovljivih izvora energije i unutrašnjeg tržišta energije. (c) u skladu s članom 19.a, potencijal i održivost uspostavljanja jedne ili više tržišnih platformi Unije za ugovore o kupovini električne energije, koje će se upotrebljavati na dobrovoljnoj osnovi, uključujući interakciju tih potencijalnih platformi s drugim postojećim platformama za tržište električne energije i objedinjavanje potražnje za ugovorima o kupovini električne energije putem agregacije. 3. Komisija do 17. januara 2025. Evropskom parlamentu i Vijeću podnosi detaljni izvještaj u kojem se procjenjuju mogućnosti racionalizacije i pojednostavnjenja postupka primjene mehanizma za razvoj kapaciteta iz poglavlja IV. kako bi se osiguralo da države članice pravremeno mogu otkloniti zabrinutosti u pogledu adekvatnosti. U tom kontekstu Komisija traži da ACER izmijeni metodologiju za Evropsku procjenu adekvatnosti resursa iz člana 23. u skladu s članovima 23. i 27., prema potrebi. Komisija do 17. aprila 2025., nakon savjetovanja s državama članicama, podnosi predloge u cilju pojednostavnjenja postupka za procjenu mehanizama za razvoj kapaciteta, prema potrebi.				
Član 70. Stavljanje van snage Regulativa (EZ) br. 714/2009 stavlja se van snage. Upućivanja na Regulativu stavljen u van snage smatraju se upućivanjima na ovu Regulativu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga III.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 71. Stupanje na snagu 1. Ova Regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Evropske unije. 2. Primjenjuje od 1. januara 2020.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Nezavisno od prvog podstava, član 14., član 15., član 22. stav 4., član 23. stavovi 3. i 6., članovi 35., 36. i 62. primjenjuju se od datuma stupanja na snagu ove Regulative. Za potrebe sprovođenja člana 14. stava 7. i člana 15. stava 2., član 16. primjenjuje se od tog datuma. Ova je Regulativa u cijelosti obavezujuća i direktno se primjenjuje u svim državama članicama.				
PRILOG I. ZADACI REGIONALNIH KOORDINACIONIH CENTARA	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 1) rad elektroprenosnog sistema; Pravila za rad elektroprenosnog sistema u interkonekciji Član 272 Radi očuvanja operativne sigurnosti, kvaliteta frekvencije i efikasnog korišćenja sistema i resursa u interkonekciji, pravilima iz člana 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona uređuju se: 8) saradnja sa regionalnim koordinacionim centrima.	Potpuna usklađenost će se postići usvajanjem Uredbe o radu elektroprenosnog sistema		Q I 2026
ANEX IV REGIONALNI KOORDINACIONI CENTRI ZA REGIJE RADA SISTEMA	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 1) rad elektroprenosnog sistema;	Potpuna usklađenost će se postići usvajanjem Uredbe o radu elektroprenosnog sistema		Q I 2026

	Pravila za rad elektroprenosnog sistema u interkonekciji Član 272 Radi očuvanja operativne sigurnosti, kvaliteta frekvencije i efikasnog korišćenja sistema i resursa u interkonekciji, pravilima iz člana 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona uređuju se: 8) saradnja sa regionalnim koordinacionim centrima.			
ANEX V REGIJE RADA SISTEMA U ENERGETSKOJ ZAJEDNICI	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 1) rad elektroprenosnog sistema; Pravila za rad elektroprenosnog sistema u interkonekciji Član 272 Radi očuvanja operativne sigurnosti, kvaliteta frekvencije i efikasnog korišćenja sistema i resursa u interkonekciji, pravilima iz člana 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona uređuju se: 7) regioni za rad sistema u kojima učestvuje operatorprenosnog sistema;	Potpuna usklađenost će se postići usvajanjem Uredbe o radu elektroprenosnog sistema		Q I 2026
Regulativa (EU) 2019/942				
Poglavlje I. Ciljevi i zadaci Član 1. Osnivanje i ciljevi 1. Ovom se Regulativom osniva Agencija Evropske unije za saradnju energetske regulatora (ACER).				

2. Svrha ACER-a je na nivou Unije pomagati regulatornim tijelima iz člana 57. Direktive (EU) 2019/944 i člana 39. Direktive 2009/73/EZ u izvršavanju regulatornih zadataka koje obavljaju u državama članicama te, prema potrebi, koordinirati njihovo djelovanje i posredovati u njihovim sporovima i rješavati ih u skladu s članom 6. stavom 10. ove Regulative. ACER takođe doprinosi uspostavi visokokvalitetnih zajedničkih regulatornih i nadzornih praksi te tako doprinosi dosljednoj, učinkovitoj i djelotvornoj primjeni prava Unije radi ostvarenja klimatskih i energetske ciljeve Unije. 3. U sprovođenju svojih zadataka ACER djeluje nezavisno i objektivno te u interesu Unije. ACER donosi autonomne odluke, nezavisno od privatnih i korporativnih interesa.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 2. Vrste akata ACER-a ACER: (a) izdaje mišljenja i preporuke upućene operatorima prenosnih sistema, ENTSO-u za električnu energiju, ENTSO-u za gas, Evropskoj mreži operatora mreža za vodonik (ENNOH), tijelu EU-a za ODS-ove, regionalnim koordinacionim centrima, imenovanim operatorima na tržištu električne energije, subjektima koje su osnovali operatori transportnih sistema za prirodni gas, operatori terminala za UPP, operatori sistema skladišta prirodnog gasa ili operatori skladišta vodonika ili operatori mreža za vodonik; (aa) izdaje mišljenja i preporuke upućene jedinstvenoj platformi za dodjelu uspostavljenoj u skladu s Regulativom Komisije (EU) 2016/1719 (1); (b) izdaje mišljenja i preporuke upućene regulatornim tijelima;	Zahtjevi, mišljenja, preporuke i odluke ACER-a Član 63 (1) Zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru dužne su da uvažavaju mišljenja i preporuke koje im je uputio ACER.	Potpuno usklađeno		
(c) izdaje mišljenja i preporuke upućene Evropskom parlamentu, Vijeću ili Komisiji;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
(d) donosi pojedinačne odluke o pružanju informacija u skladu s članom 3. stavom 2., članom 7. stavom 2. tačkom (b) i članom 8. tačkom (c); o odobravanju metodologija i	Zahtjevi, mišljenja, preporuke i odluke ACER-a Član 63			

uslova u skladu s članom 4. stavom 4., članom 5. stavovima 2., 3. i 4.; o preispitivanju zona trgovanja kako je navedeno u članu 5. stavu 7.; o tehničkim pitanjima kako je navedeno u članu 6. stavu 1.; o arbitraži među regulatorima u skladu s članom 6. stavom 10.; u vezi s regionalnim koordinacionim centrima kako je navedeno u članu 7. stavu 2. tački (a); o odobravanju i izmjeni metodologija i proračuna i tehničkim specifikacijama kako je navedeno u članu 9. stavu 1.; o odobravanju i izmjeni metodologija kako je navedeno u članu 9. stavu 3.; o izuzećima kako je navedeno u članu 10.; o infrastrukturi kako je navedeno u članu 11. tački (d); o pitanjima povezanim s cjelovitošću i transparentnošću veleprodajnog tržišta na osnovu člana 12.; te o odobravanju i izmjeni zajedničkog predloga ENTSO-a za električnu energiju i tijela EU-a za ODS-ove u pogledu vrste i oblika podataka i metodologije povezane s analizom koje treba dostaviti, a koji se odnose na potrebe za fleksibilnošću na osnovu člana 5. stava 9;	(2) Zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru dužne su da se pridržavaju pojedinačnih odluka koje su im upućene i odluka koje su za njih obavezujuće koje je donio ili odobrio ACER. (3) Agencija će obezbijediti poštovanje pojedinačnih odluka ACER-a upućenih ili obavezujućih za zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru u skladu sa ovim zakonom. (4) Odluke ACER-a iz stava 2 ovog člana mogu se odnositi na: 1) zahtjeve za dostavljanje informacija od strane zainteresovanih strana u elektroenergetskom sektoru; 2) odobravanje odredbi i uslova ili metodologija (TCM-ova) u vezi sa novim ili izmjenama i dopunama panevropskih ili regionalnih TCM-ova, uključujući i slučajeve nepostojanja sporazuma između nadležnih nacionalnih regulatornih organa; 3) prilagođavanje konfiguracije regiona za proračun kapaciteta; 4) prilagođavanje konfiguracije regiona rada sistema; 5) prilagođavanje konfiguracije regionalnih koordinacionih centara; 6) neusklađenost u postupanju regionalnih koordinacionih centara; 7) izuzeća novih interkonektora; 8) derogacije iz člana 34 stav 23 ovog zakona u slučaju da se Agencija ili bilo koji nacionalni regulatorni organ u istom regionu proračuna kapaciteta ne složi sa zahtjevom za odstupanje; 9) metodologiju za izračunavanje vrijednosti neisporučene energije, troška uvođenja novog proizvodnog objekta ili upravljanja potrošnjom i standarda pouzdanosti; 10) metodologiju i pretpostavke koje će se koristiti u postupku preispitivanja zone trgovanja; 11) metodologiju korišćenja prihoda od zagušenja; 12) metodologiju za evropsku procjenu adekvatnosti resursa;	Potpuno usklađeno		

	13) metodologiju izračunavanja maksimalnog ulaznog kapaciteta za prekogranično učešće u mehanizmu za razvoj kapaciteta; 14) metodologiju podjele prihoda; 15) metodologiju za identifikaciju najprikladnijih regionalnih elektroenergetskih kriznih scenarija; 16) druge odluke ili akte u skladu sa ovim zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.			
(e) Komisiji podnosi neobavezujuće okvirne smjernice u skladu s članom 59. Regulative (EU) 2019/943 Evropskog parlamenta i Vijeća (2) i članom 6. Regulative (EZ) br. 715/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća (3).	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 3. Opšti zadaci 1. ACER može, na zahtjev Evropskog parlamenta, Vijeća ili Komisije, ili na vlastitu inicijativu, dati Evropskom parlamentu, Vijeću i Komisiji mišljenje ili preporuku o svim pitanjima koja se odnose na svrhu zbog koje je osnovan.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
2. Na zahtjev ACER-a regulatorna tijela, ENTSO za električnu energiju, ENTSO za gas, ENNOH, regulatorni koordinacioni centri, tijelo EU-a za ODS-ove, operatori transportnih sistema za prirodni gas, operatori mreža za vodonik, imenovani operatori na tržištu električne energije, subjekti koje su osnovali operatori transportnih sistema za prirodni gas, operatori terminala za UPP, operatori sistema skladišta prirodnog gasa ili operatori skladišta vodonika ili operatori terminala za vodonik, ACER-u daju informacije potrebne za izvršavanje zadataka ACER-a iz ove Regulative, osim ako je ACER već zatražio i dobio takve informacije.	Zahtjevi, mišljenja, preporuke i odluke ACER-a Član 63 (5) Na zahtjev, zainteresovane strane u elektroenergetskom sektoru će ACER-u pružiti informacije neophodne za obavljanje zadataka ACER-a.	Potpuno usklađeno		
U svrhu podnošenja zahtjevâ za informacije kako je navedeno u prvom podstavu, ACER ima ovlašćenje donošenja odluka. ACER u svojim odlukama navodi svrhu svojeg zahtjeva, upućuje na pravnu osnovu na osnovu koje zahtijeva informacije i rok u kojem se informacije moraju dati. Taj rok mora biti razmjernan je zahtjevu. Povjerljive informacije koje primi na osnovu ove Regulative ACER smije koristiti samo za potrebe obavljanja zadataka	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

koje su mu dodijeljene ovom Regulativom. ACER osigurava odgovarajuću zaštitu podataka s obzirom na informacije u skladu s članom 41. Ovaj stav primjenjuje se i na jedinstvenu platformu za dodjelu uspostavljenu u skladu s Regulativom (EU) 2016/1719.				
Član 4. Zadaci ACER-a u pogledu saradnje operatorâ prenosnih sistema i operatorâ distributivnih sistema 1. ACER daje Komisiji mišljenje o nacrtu statuta, popisu članova i nacrtu poslovnika ENTSO-a za električnu energiju u skladu s članom 29. stavom 2. Regulative (EU) 2019/943 i o nacrtu statuta, popisima članova i nacrtu poslovnika ENTSO-a za gas u skladu s članom 25. stavom 2. Regulative (EU) 2024/1789 Evropskog parlamenta i Vijeća (4), o nacrtu statuta, popisu članova i nacrtu poslovnika ENNOH-a u skladu s članom 57. stavom 9. Regulative (EU) 2024/1789 te o nacrtu statuta, popisu članova i nacrtu poslovnika tijela EU-a za ODS-ove u skladu s članom 53. stavom 3. Regulative (EU) 2019/943 i članom 40. stavom 4. Regulative (EU) 2024/1789. 2. ACER prati izvršenje zadataka ENTSO-a za električnu energiju u skladu s članom 32. Regulative (EU) 2019/943, ENTSO-a za gas u skladu s članom 27. Regulative (EU) 2024/1789, ENNOH-a u skladu s članom 64. Regulative (EU) 2024/1789 i tijela EU-a za ODS-ove kako je utvrđeno u članu 55. Regulative (EU) 2019/943 te članu 41. Regulative (EU) 2024/1789. 3. ACER može dati mišljenje: (a) ENTSO-u za električnu energiju u skladu s članom 30. stavom 1. tačkom (a) Regulative (EU) 2019/943, ENTSO-u za gas u skladu s članom 26. stavom 2. Regulative (EU) 2024/1789 i ENNOH-u u skladu s članom 59. stavom 1. te Regulative o mrežnim pravilima; (b) ENTSO-u za električnu energiju u skladu s članom 32. stavom 2. Regulative (EU) 2019/943, ENTSO-u za gas u skladu s članom 26. stavom 2. Regulative (EU) 2024/1789 te ENNOH-u u skladu s članom 60. stavom 2. Regulative (EU)	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

2024/1789 o nacrtu plana razvoja mreže na nivou Unije i drugim relevantnim dokumentima iz člana 30. stava 1. Regulative (EU) 2019/943 te člana 26. stava 3. i člana 59. stava 1. Regulative (EU) 2024/1789, uzimajući u obzir ciljeve nediskriminacije, djelotvorne tržišne konkurencije te pravilnog i sigurnog funkcionisanja unutrašnjeg tržišta električne energije, vodonika i prirodnog gasa; (c) tijelu EU-a za ODS-ove o nacrtu godišnjeg programa rada i drugim odgovarajućim dokumentima iz člana 55. stava 2. Regulative (EU) 2019/943 i člana 41. stava 3. Regulative (EU) 2024/1789, uzimajući u obzir ciljeve nediskriminacije, djelotvorne tržišne konkurencije te pravilnog i sigurnog funkcionisanja unutrašnjeg tržišta električne energije, vodonika i prirodnog gasa. 4. Nakon što zatraži ažurirane verzije nacrtu koje su dostavili operatori prenosnih sistema, ACER, prema potrebi, odobrava metodologiju u pogledu upotrebe prihoda od zagušenja u skladu s članom 19. stavom 4. Regulative (EU) 2019/943. 5. ACER na osnovu činjeničnog stanja dostavlja propisno obrazloženo mišljenje i preporuke ENTSO-u za električnu energiju, ENTSO-u za gas, Evropskom parlamentu, Vijeću i Komisiji ako smatra da nacrt godišnjeg programa rada ili nacrt plana razvoja mreže na nivou Unije, koji su mu dostavljeni u skladu s članom 32. stavom 2. drugim podstavom Regulative (EU) 2019/943 i članom 9. stavom 2. drugim podstavom Regulative (EZ) br. 715/2009, ne doprinose nediskriminaciji, djelotvornoj tržišnoj konkurenciji i učinkovitom funkcionisanju tržišta ili dovoljnom nivou prekogranične međupovezanosti koja je otvorena za pristup treće strane, ili da nisu u skladu s odgovarajućim odredbama Regulative (EU) 2019/943 i Direktive (EU) 2019/944 ili Regulative (EZ) br. 715/2009 i Direktive 2009/73/EZ.				
6. Relevantna regulatorna tijela koordiniraju se kako bi zajednički utvrdila jesu li ENTSO za električnu energiju, ENTSO za gas, ENNOH, tijelo EU-a za ODS-ove ili regionalni koordinacioni centri usklađeni sa svojim obavezama u	(1) Agencija: Nadležnosti Agencije Član 66		Crnogorsko regulatorno tijelo ima nadležnosti	

skladu s pravom Unije te preduzimaju odgovarajuće mjere u skladu s članom 59. stavom 1. tačkom (c) i članom 62. stavom 1. tačkom (f) Direktive (EU) 2019/944 ili članom 78. stavom 1. tačkom (e) Direktive (EU) 2024/1788 Evropskog parlamenta i Vijeća (5).	8) u saradnji sa regulatornim organima iz regiona, prati ispunjavanje obaveza regionalnog koordinacionog centra u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti;	Potpuno usklađeno	samo u odnosu na regionalni koordinacioni centar, u skladu sa adaptiranom Regulativom EnZ 2019/942.	
ACER na zahtjev jednog ili više regulatornih tijela ili na vlastitu inicijativu izdaje obrazloženo mišljenje kao i preporuku ENTSO-u za električnu energiju, ENTSO-u za gas, ENNOH-u, tijelu EU-a za ODS-ove ili regionalnim koordinacionim centrima u pogledu usklađenosti s njihovim obavezama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
7. Ako je u obrazloženom mišljenju ACER-a utvrđen slučaj moguće neusklađenosti ENTSO-a za električnu energiju, ENTSO-a za gas, ENNOH-a, tijela EU-a za ODS-ove ili regionalnog koordinacionog centra s njihovim obavezama, dotična regulatorna tijela jednoglasno donose koordinirane odluke kojima se utvrđuje je li došlo do neusklađenosti s relevantnim obavezama i, kada je to primjenjivo, određuju mjere koje ENTSO za električnu energiju, ENTSO za gas, ENNOH, tijelo EU-a za ODS-ove ili regionalni koordinacioni centar moraju preduzeti kako bi otklonili tu neusklađenost. Ako regulatorna tijela ne uspiju jednoglasno donijeti takve koordinirane odluke u roku od četiri mjeseca od datuma prijema obrazloženog mišljenja ACER-a, predmet se upućuje ACER-u radi donošenja odluke u skladu s članom 6. stavom 10.		Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Članom 47 Zakona o energetici („Službeni list Crne Gore“, broj 28/25)	
8. Ako neusklađenost ENTSO-a za električnu energiju, ENTSO-a za gas, ENNOH-a, tijela EU-a za ODS-ove ili regionalnog koordinacionog centra, koja je utvrđena u skladu sa stavom 6. ili 7. ovog člana, ne bude otklonjena u roku od tri mjeseca, ili ako regulatorno tijelo u državi članici u kojoj subjekt ima sjedište nije preduzelo mjeru za osiguranje usklađenosti, ACER izdaje preporuku regulatornom tijelu da poduzme mjeru, u skladu s članom 59. stavom 1. tačkom (c) i članom 62. stavom 1. tačkom (f)	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Direktive (EU) 2019/944 ili članom 78. stavom 1. tačkom (f) Direktive (EU) 2024/1788, kako bi se osiguralo da se ENTSO za električnu energiju, ENTSO za gas, ENNOH, tijelo EU-a za ODS-ove ili regionalni koordinacioni centri usklade sa svojim obavezama, te o toj preporuci obavještava Komisiju. 9. Stavovi 6., 7. i 8. ovog člana primjenjuju se i na jedinstvenu platformu za dodjelu uspostavljenu u skladu s Regulativom (EU) 2016/1719.				
Član 5. Zadaci ACER-a u pogledu izrade i sprovođenja mrežnih pravila i smjernica 1. ACER učestvuje u izradi mrežnih pravila u skladu s članom 59. Regulative (EU) 2019/943 i članovima 71. i 72. Regulative (EU) 2024/1789 te smjernica u skladu s članom 61. stavom 6. Regulative (EU) 2019/943 i članom 74. stavom 5. Regulative (EU) 2024/1789. ACER posebno: (a) podnosi neobavezujuće okvirne smjernice Komisiji kada se to od njega zahtijeva u skladu s članom 59. stavom 4. Regulative (EU) 2019/943 ili članom 71. stavom 4. ili članom 72. stavom 4. Regulative (EU) 2024/1789. ACER revidira okvirne smjernice i ponovno ih podnosi Komisiji kada se to od njega zahtijeva u skladu s članom 59. stavom 7. Regulative (EU) 2019/943 ili članom 71. stavom 7. ili članom 72. stavom 7. Regulative (EU) 2024/1789; (b) revidira mrežna pravila u skladu s članom 59. stavom 11. Regulative (EU) 2019/943 ili članom 71. stavom 11. ili članom 72. stavom 11. Regulative (EU) 2024/1789. U svojoj reviziji ACER uzima u obzir mišljenja koja su iznijele sve strane uključene u izradu tog revidiranog mrežnog pravila pod vodstvom ENTSO-a za električnu energiju, ENTSO-a za gas, ENNOH-a ili tijela EU-a za ODS-ove i savjetuje se s relevantnim dionicima o verziji koju treba podnijeti Komisiji. ACER se u tu svrhu prema potrebi može koristiti odborom za izradu nacrtu uspostavljenim na osnovu mrežnih pravila. ACER izvještava Komisiju o ishodu savjetovanja. Potom ACER Komisiji podnosi revidirana mrežna pravila u skladu s članom 59. stavom 11. Regulative (EU) 2019/943 ili članom 71. stavom 11. ili članom 72.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

stavom 11. Regulative (EU) 2024/1789. Ako ENTSO za električnu energiju, ENTSO za gas, ENNOH ili tijelo EU-a za ODS-ove ne uspiju izraditi mrežno pravilo, ACER priprema i podnosi nacrt mrežnog pravila Komisiji kada se to od njega zatraži u skladu s članom 59. stavom 12. Regulative (EU) 2019/943 ili članom 71. stavom 12. ili članom 72. stavom 12. Regulative (EU) 2024/1789.

(c) Komisiji dostavlja propisno obrazloženo mišljenje, u skladu s članom 32. stavom 1. Regulative (EU) 2019/943 ili članom 27. stavom 1. ili članom 64. stavom 2. Regulative (EU) 2024/1789, ako ENTSO za električnu energiju, ENTSO za gas, ENNOH ili tijelo EU-a za ODS-ove nisu uspjeli provesti mrežno pravilo razrađeno u skladu s članom 30. stavom 1. tačkom (a) Regulative (EU) 2019/943 ili članom 26. stavom 1. ili članom 59. stavom 1. tačkom (a) Regulative (EU) 2024/1789 ili mrežno pravilo koji je uspostavljen u skladu s članom 59. stavovima od 3. do 12. Regulative (EU) 2019/943 ili članom 71. stavovima od 3. do 12. ili članom 72. stavovima od 3. do 12. Regulative (EU) 2024/1789, ali koji Komisija nije donijela na osnovu člana 59. stava 13. Regulative (EU) 2019/943 ili člana 71. stava 13. ili člana 72. stava 13. Regulative (EU) 2024/1789.

(d) prati i analizira provedbu mrežnih pravila koje je donijela Komisija u skladu s članom 59. Regulative (EU) 2019/943 i članovima 71. i 72. Regulative ((EU) 2024/1789 i smjernica donesenih u skladu s članom 61. Regulative (EU) 2019/943 i članom 74. Regulative (EU) 2024/1789, te njihov učinak na usklađivanje primjenjivih pravila čija je svrha olakšati integraciju tržišta, kao i na nediskriminaciju, djelotvornu tržišnu konkurenciju i pravilno funkcionisanje tržišta, te o tome izvještava Komisiju.

2. Ako se nekim od sljedećih pravnih akata predviđa izrada predlogâ zajedničkih uslova ili metodologija za provedbu mrežnih pravila i smjernica za koje je potrebno odobrenje svih regulatornih tijela, ti prijedlozi zajedničkih uslova ili metodologija podnose se ACER-u na reviziju i odobrenje:

(a) zakonodavnim aktom Unije donesenim u redovnom zakonodavnom postupku;

(b) mrežnim pravilima i smjernicama koji su doneseni prije 4. jula 2019. i naknadnim revizijama tih mrežnih pravila i smjernica; ili (c) mrežnim pravilima i smjernicama koji su doneseni u obliku podzakonskih akata na osnovu člana 5. Regulative (EU) br. 182/2011 Evropskog parlamenta i Vijeća (6).				
3. Ako se nekim od sljedećih pravnih akata predviđa izrada predlogâ uslova ili metodologija za provedbu mrežnih pravila i smjernica za koje je potrebno odobrenje svih regulatornih tijela dotične regije, ta regulatorna tijela moraju postići jednoglasan dogovor o zajedničkim uslovima ili metodologijama koje treba odobriti svako od tih regulatornih tijela: (a) zakonodavnim aktom Unije donesenim u redovnom zakonodavnom postupku; (b) mrežnim pravilima i smjernicama koji su doneseni prije 4. jula 2019. i naknadnim revizijama tih mrežnih pravila i smjernica; ili (c) mrežnim pravilima i smjernicama koji su doneseni u obliku podzakonskih akata na osnovu člana 5. Regulative (EU) br. 182/2011. Prijedlozi iz prvog stava dostavljaju se ACER-u u roku od tjedan dana od njihova podnošenja tim regulatornim tijelima. Regulatorna tijela mogu uputiti predloge ACER-u na odobrenje na osnovu člana 6. stava 10. drugog podstava tačke (b), a ako nije postignut jednoglasan dogovor kako je navedeno u prvom podstavu, to moraju učiniti na osnovu člana 6. stava 10. drugog podstava tačke (a).	Nadležnosti Agencije Član 66 (1) Agencija: 3) odobrava regionalne TCM-ove, zajedno sa drugim regulatornim organima iz regiona u skladu sa ovim zakonom;	Potpuno usklađeno		
Direktor ili Odbor regulatora, na vlastitu inicijativu ili na predlog jednog ili više svojih članova, može zahtijevati da regulatorna tijela dotične regije upute predlog ACER-u na odobrenje. Takav zahtjev ograničen je na slučajeve u kojima bi regionalno dogovoreni predlog mogao imati osjetan učinak na unutrašnje energetske tržište ili na sigurnost snabdijevanja izvan regije. 4. Ne dovodeći u pitanje stavove 2. i 3., ACER je nadležan za donošenje odluke u skladu s članom 6. stavom 10. ako se nadležna regulatorna tijela ne uspiju dogovoriti o uslovima	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

ili metodologijama sprovođenja novih mrežnih pravila i smjernica koji su doneseni nakon 4. jula 2019. u obliku delegiranih akata, ako je za te uslove ili metodologije potrebno odobrenje svih regulatornih tijela ili svih regulatornih tijela dotične regije. 5. Do 31. oktobra 2023. i svake tri godine nakon toga Komisija Evropskom parlamentu i Vijeću podnosi izvještaj o mogućoj potrebi za većim učestvovanjem ACER-a u izradi i donošenju uslova ili metodologija za provedbu mrežnih pravila i smjernica donesenih u obliku delegiranih akata nakon 4. jula 2019. Prema potrebi, izvještaju se prilaže zakonodavni predlog za prenos potrebnih ovlašćenja na ACER ili za njihovu izmjenu.				
6. Prije odobravanja uslova ili metodologija iz st. 2. i 3. regulatorna tijela ili ACER, ako je nadležan, revidiraju ih, prema potrebi, nakon savjetovanja s ENTSO-om za električnu energiju, ENTSO-om za gas ili tijelom EU-a za ODS-ove kako bi se osiguralo da su u skladu sa svrhom mrežnih pravila ili smjernica te da se njima doprinosi integraciji tržišta, nediskriminaciji, djelotvornom tržišnom nadmetanju i ispravnom funkcionisanju tržišta. ACER donosi odluku o odobrenju u roku utvrđenom u relevantnim mrežnim pravilima i smjernicama. Taj rok počinje teći na dan koji slijedi nakon dana na koji je predlog upućen ACER-u.	Odobrovanje regionalnog TCM-a Član 83 (1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje predloga relevantnom regulatornom organu. (2) Prilikom odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije sa OPS-om ili NEMO-om kako bi se obezbijedila usklađenost tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta i blisko sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima drugih država radi postizanja dogovora. (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da: - izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema i/ili NEMO-om, i/ili - zahtijeva izmjenu ovih predloga. (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužni su da Agenciji	Potpuno usklađeno		

	dostave izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odlučuje u roku od dva mjeseca od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje predloga relevantnom regulatornom organu. (6) Ako operator prenosnog sistema i/ili NEMO, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema i/ili NEMO-ima iz regiona, ne postupe po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 81 st. 1 i 2 ovog zakona. (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobravanje regionalnog TCM-a iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona. (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, ne odobri regionalni TCM iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona u roku iz stava 1, odnosno iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobravanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, Regulatorni odbor ili ACER usvajaju ovaj regionalni TCM u roku od šest mjeseci. (9) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužni su da postupe po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od operatora prenosnog sistema i/ili NEMO-a izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, i odredi rok za njihovo dostavljanje. (11) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema i/ili NEMO-ima, mogu da predlože izmjene odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog			

	zakona, a dužni su da ih izmijene na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a. (12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 79 st. 10 i 11, člana 80, člana 81 st. 1 i 2, člana 82 st. 1 i 3, člana 85 ovog zakona i st. 1 do 9 ovog člana. Odobrovanje regionalnog TCM-a Član 153 (1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje tih predloga relevantnom regulatornom organu. (2) Prilikom odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije, sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima iz regiona radi postizanja dogovora o odobravanju tih predloga. (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da: - izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema, kako bi se obezbjedila usklađenosti tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta, i/ili - zahtijeva izmjenu ovih predloga. (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da Agenciji dostavi izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odlučuje u roku od dva mjeseca od			

	dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje tih predloga relevantnom regulatornom organu. (6) Ako operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema iz regiona, ne postupi po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 152 ovog zakona. (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobravanje regionalnog TCM-a iz člana 150 stav 3 ovog zakona. (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, ne odobri regionalni TCM iz člana 150 stav 3 ovog zakona u roku iz stava 1, odnosno iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobravanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, primjenjuje se regionalni TCM odobren od strane Regulatornog odbora ili ACER-a. (9) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona može da zahtijeva od operatora prenosnog sistema izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje. (11) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema, može da predloži izmjene odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, a dužan je da ih izmijeni na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a. (12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 150 st. 4 i 5, čl. 151, 152, 153 i 155 ovog zakona i st. 1 do 8 ovog člana. Odobrovanje regionalnog TCM-a Član 216			

	(1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje nadležnom regulatornom organu iz regiona. (2) Prilikom odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije, sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, u cilju postizanja dogovora. (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da: - izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema kako bi se obezbjedila usklađenosti tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta, i/ili - zahtijeva izmjenu ovih predloga. (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema je dužan da Agenciji dostavi izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odlučuje u roku od dva mjeseca od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje relevantnom regulatornom organu. (6) Ako operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, ne postupi po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 214 st. 1 i 2 ovog zakona. (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobravanje regionalnog TCM-a iz člana 212 stav 3 ovog zakona. (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, ne odobri regionalni			

TCM iz člana 212 stav 3 ovog zakona u roku iz stava 1 ovog člana, odnosno u roku iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobravanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, primjenjuje se regionalni TCM odobren od strane Regulatornog odbora ili ACER-a.

(9) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.

(10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona može da zahtjeva izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje.

(11) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, može da predloži izmjene odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona, a dužan je da ih izmijeni na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a.

(12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 212 st. 9, 10 i 11, člana 213, člana 214 st. 1 i 2, člana 215 st. 1 i 3, člana 218 st. 1 do 7 ovog zakona i st. 1 do 8 ovog člana.

Odobrovanje regionalnog TCM-a **Član 277**

(1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje relevantnom regulatornom organu.

(2) Radi odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije, sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima.

(3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, može da:

	- izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema, kako bi se obezbijedila usklađenosti tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta, i/ili - zahtijeva izmjenu ovih predloga. (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema je dužan da Agenciji dostavi izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova, u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, odlučuje u roku od dva mjeseca od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje relevantnom regulatornom organu. (6) Ako operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, ne postupi po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 275 st. 1 i 3 ovog zakona. (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobravanje regionalnog TCM-a iz člana 273 stav 3 ovog zakona. (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, ne odobri regionalni TCM iz člana 273 stav 3 ovog zakona u roku iz stava 1, odnosno iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobravanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, primjenjuje se regionalni TCM odobren od strane Regulatornog odbora ili ACER-a. (9) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona može da zahtijeva			

	izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje. (11) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, može da predloži izmjene odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona, a dužan je da ih izmijeni na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a. (12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 273 st. 8 i 9 ovog zakona, člana 274 ovog zakona, člana 275 st. 1 i 3 ovog zakona, člana 276, člana 279 st. 1 do 6 ovog zakona i st. 1 do 8 ovog člana.			
7. ACER obavlja svoje zadatke u pogledu preispitivanja zone trgovanja u skladu s članom 14. stavom 5. Regulative (EU) 2019/943. 8. ACER prati regionalnu saradnju operatora prenosnih sistema iz člana 34. Regulative (EU) 2019/943 i člana 12. Regulative (EZ) br. 715/2009 i uzima u obzir rezultat te saradnje pri oblikovanju svojih mišljenja, preporuka i odluka. ACER prati jedinstvenu platformu za dodjelu uspostavljenu u skladu s Regulativom (EU) 2016/1719. 9. ACER odobrava i prema potrebi mijenja zajednički predlog ENTSO-a za električnu energiju i tijela EU-a za ODS-ove u pogledu vrste i oblika podataka i metodologije povezane s analizom koje treba dostaviti, a koji se odnose na potrebe za fleksibilnošću na osnovu člana 19.e stava 6. Regulative (EU) 2019/943.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 6. Zadaci ACER-a u pogledu regulatornih tijela 1. ACER donosi pojedinačne odluke o tehničkim pitanjima ako su takve odluke predviđene u Regulativi (EU) 2019/943, Regulativi (EZ) br. 715/2009, Direktivi (EU) 2019/944 ili Direktivi 2009/73/EZ. 2. ACER može, u skladu sa svojim programom rada, na zahtjev Komisije ili na vlastitu inicijativu, izdati preporuke za pomoć regulatornim tijelima i sudionicima na tržištu u razmjeni dobrih praksi.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

3. Do 5. jula 2022. i svake četiri godine nakon toga Komisija podnosi Evropskom parlamentu i Vijeću podnosi izvještaj o nezavisnosti regulatornih tijela u skladu s članom 57. stavom 7. Direktive (EU) 2019/944 i članom 76. stavom 6. Direktive (EU) 2024/1788. 4. ACER pruža okvir za saradnju regulatornih tijela kako bi se osiguralo učinkovito odlučivanje o pitanjima koja imaju prekograničnu važnost. Promoviše saradnju među regulatornim tijelima i među regulatornim tijelima na regionalnom nivou i na nivou Unije te uzima u obzir rezultat takve saradnje pri oblikovanju svojih mišljenja, preporuka i odluka. Ako ACER smatra da su potrebna obavezujuća pravila o takvoj saradnji, daje odgovarajuće preporuke Komisiji. 5. ACER, na zahtjev jednog ili više regulatornih tijela ili Komisije, donosi mišljenje utemeljeno na činjenicama o tome je li odluka koju je donijelo regulatorno tijelo u skladu s mrežnim pravilima i smjernicama iz Regulative (EU) 2019/943, Regulative (EU) 2024/1789, Direktive (EU) 2019/944 ili Direktive (EU) 2024/1788, s drugim odgovarajućim odredbama tih Regulativi ili direktiva ili s članom 13. Regulative (EU) 2017/1938.				
6. Ako regulatorno tijelo ne postupi u skladu s mišljenjem ACER-a iz stava 5. u roku od četiri mjeseca od datuma prijema mišljenja, ACER o tome obavještava Komisiju i dotičnu državu članicu. 7. Ako, u određenom slučaju, regulatorno tijelo ima teškoća u primjeni mrežnih pravila i smjernica iz Regulative (EU) 2019/943, Regulative (EZ) br. 715/2009, Direktive (EU) 2019/944 ili Direktive 2009/73/EZ, ono može zatražiti mišljenje ACER-a. ACER daje svoje mišljenje, nakon savjetovanja s Komisijom, u roku od tri mjeseca od datuma prijema takvog zahtjeva.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana u adaptiranoj Regulativi EnZ 2019/942.	
9. ACER podnosi mišljenja dotičnom regulatornom tijelu i Komisiji na osnovu člana 8. stava 1.b i člana 16. stava 3. Regulative (EU) 2019/943. 9.a ACER izdaje preporuke operatorima prenosnih sistema, operatorima distributivnih sistema, operatorima mreža za				

vodonik i regulatornim tijelima u pogledu metodologija za utvrđivanje međuvremenske raspodjele troškova u skladu s članom 5. stavom 6. prvim podstavom Regulative (EU) 2024/1789.

ACER može izdati preporuke operatorima prenosnih sistema, operatorima distributivnih sistema, operatorima mreža za vodonik i regulatornim tijelima u pogledu regulirane imovine u skladu s članom 5. stavom 6. trećim podstavom Regulative (EU) 2024/1789.

9.b ACER može izdati preporuke regulatornim tijelima za raspodjelu troškova rješenja uvedenih radi uklanjanja ograničenja prekograničnih tokova nastalih razlikama u kvaliteti gasa u skladu s članom 21. stavom 11. Regulative (EU) 2024/1789.

9.c ACER može izdati preporuke regulatornim tijelima za raspodjelu troškova rješenja uvedenih radi uklanjanja ograničenja prekograničnih tokova nastalih razlikama u kvaliteti vodonika u skladu s članom 55. stavom 8. Regulative (EU) 2024/1789.

9.d ACER objavljuje izvještaje o praćenju zagušenja na interkonekcijskim tačkama u skladu s tačkom 2.2.1. podtačkom 2. Priloga I. Regulativi (EU) 2024/1789.

10. ACER je nadležan za donošenje pojedinačnih odluka o regulatornim pitanjima koja imaju učinak na prekograničnu trgovinu ili prekograničnu sigurnost sistema i za koje je potrebna zajednička odluka najmanje dvaju regulatornih tijela, kada su takve nadležnosti dodijeljene regulatornim tijelima jednim od sljedećih pravnih akata:

(a) zakonodavnim aktom Unije donesenim u redovnom zakonodavnom postupku;

(b) mrežnim pravilima i smjernicama iz čl. od 59. do 61. Regulative (EU) 2019/943 donesenima prije 4. jula 2019. i naknadnim revizijama tih mrežnih kodeksa i smjernica;

(c) mrežnim pravilima i smjernicama iz čl. od 59. do 61. Regulative (EU) 2019/943 donesenima u obliku podzakonskih akata na osnovu člana 5. Regulative (EU) br. 182/2011;

Nema odgovarajuće odredbe

Neprenosivo

(d) smjernicama donesenima na osnovu Priloga I. Regulativi (EU) 2024/1789; ili (e) mrežnim pravilima i smjernicama iz čl. od 71. do 74. Regulative (EU) 2024/1789. ACER je nadležan za donošenje pojedinačnih odluka kako su navedene u prvom podstavu u sljedećim situacijama: (a) ako nadležna regulatorna tijela nisu uspjela postići dogovor u roku od šest mjeseci od upućivanja slučaja zadnjem od tih regulatornih tijela ili u roku od četiri mjeseca u pogledu slučajeva iz člana 4. stava 7. ove Regulative ili iz člana 59. stava 1. tačke (c) ili iz člana 62. stava 1. tačke (f) Direktive (EU) 2019/944 ili iz člana 78. stava 1. tačke (f) Direktive (EU) 2024/1788; (b) na osnovu zajedničkog zahtjeva nadležnih regulatornih tijela.				
Nadležna regulatorna tijela mogu zajednički zahtijevati da se rok iz drugog podstava tačke (a) ovog stava produži za najviše šest mjeseci, osim u pogledu slučajeva iz člana 4. stava 7. ove Regulative ili iz člana 59. stava 1. tačke (c) ili iz člana 62. stava 1. tačke (f) Direktive (EU) 2019/944 ili iz člana 78. stava 1. tačke (f) Direktive (EU) 2024/1788.	Nadležnosti Agencije Član 66 (1) Agencija: 11) može, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima drugih država, zatražiti od ACER-a produženje roka za odobravanje regionalnih TCM-ova iz ovog zakona za najviše šest mjeseci;	Potpuno usklađeno		
Kad je nadležnost za odlučivanje o prekograničnim pitanjima iz prvog podstava ovog stava dodijeljena regulatornim tijelima u novim mrežnim pravilima ili smjernicama iz čl. od 59. do 61. Regulative (EU) 2019/943 koji su doneseni u obliku delegiranih akata nakon 4. jula 2019., ACER je nadležan samo na dobrovoljnoj osnovi u skladu s drugim podstavom tačkom (b) ovog stava, na zahtjev koji je podnijelo najmanje 60 % nadležnih regulatornih tijela. Ako su uključena samo dva regulatorna tijela, bilo koje od njih može slučaj uputiti ACER-u. Do 31. oktobra 2023. i svake tri godine nakon toga Komisija Evropskom parlamentu i Vijeću podnosi izvještaj o mogućoj potrebi za većim učestvovanjem ACER-a u rješavanju slučajeva neslaganja među regulatornim tijelima u vezi sa zajedničkim odlukama o pitanjima za koja je nadležnost dodijeljena tim regulatornim tijelima delegiranim aktom	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

nakon 4. jula 2019. Izvještaju se, prema potrebi, prilaže zakonodavni predlog za izmjenu takvih ovlašćenja ili za prenos potrebnih ovlašćenja na ACER. 11. Kada priprema svoje odluke na osnovu stava 10., ACER se savjetuje s regulatornim tijelima i dotičnim operatorima prenosnih sistema te ga se obavještava o prijedlozima i primjedbama svih dotičnih operatora prenosnih sistema. 12. Ako je slučaj upućen ACER-u na osnovu stava 10., ACER: (a) donosi odluku u roku od šest mjeseci od datuma upućivanja ili u roku od četiri mjeseca od tog datuma u pogledu slučajeva u skladu s članom 4. stavom 7. ove Regulative ili članom 59. stavom 1. tačkom (c), ili članom 62. stavom 1. tačkom (f) Direktive (EU) 2019/944 ili članom 78. stavom 1. tačkom (f) Direktive (EU) 2024/1788; i (b) može, ako je to potrebno, donijeti privremenu odluku kako bi se osigurala zaštita sigurnosti snabdijevanja ili operativne sigurnosti. 13. Ako regulatorna pitanja iz stava 10. uključuju izuzeća u smislu člana 63. Regulative (EU) 2019/943 ili člana 36. Direktive 2009/73/EZ, rokovi predviđeni u ovoj Regulativi ne zbrajaju se s rokovima predviđenima u tim odredbama.				
Član 7. Zadaci ACER-a u pogledu regionalnih koordinacionih centara 1. ACER u bliskoj saradnji s regulatornim tijelima i ENTSO-om za električnu energiju prati i analizira rezultate regionalnih koordinacionih centara, uzimajući u obzir izvještaje predviđene u članu 46. stavu 3. Regulative (EU) 2019/943. 2. Kako bi učinkovito i brzo izvršavao zadatke iz stava 1., ACER posebno: (a) odlučuje o konfiguraciji regija za pogon sistema u skladu s članom 36. stavovima 3. i 4. i izdaje odobrenja u skladu s članom 37. stavom 2. Regulative (EU) 2019/943; (b) ako je to primjereno, od regionalnih koordinacionih centara zahtijeva informacije u skladu s članom 46. Regulative (EU) 2019/943;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

(c) daje mišljenja i preporuke Evropskom parlamentu, Vijeću i Komisiji; (d) daje mišljenja i preporuke regionalnim koordinacionim centrima.				
Član 8. Zadaci ACER-a u pogledu imenovanih operatora na tržištu električne energije Kako bi se osiguralo da imenovani operatori na tržištu električne energije izvršavaju svoje funkcije u skladu s Regulativom (EU) 2019/943 i Regulativom Komisije (EU) 2015/1222 (7), ACER: (a) prati napredak imenovanih operatora na tržištu električne energije u uspostavljanju funkcija u skladu s Regulativom (EU) 2015/1222; (b) daje preporuke Komisiji u skladu s članom 7. stavom 5. Regulative (EU) 2015/1222; (c) ako je to primjereno, od imenovanih operatora na tržištu električne energije traži informacije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 9. Zadaci ACER-a u pogledu adekvatnosti proizvodnje i pripravnosti za rizike 1. ACER, prema potrebi, odobrava i mijenja: (a) predloge metodologija i proračuna povezane s Evropskom procjenom adekvatnosti resursa na osnovu člana 23. st. 3., 4. 6. i 7. Regulative (EU) 2019/943; (b) predloge tehničkih specifikacija za prekogranično učestvovanje u mehanizmima za razvoj kapaciteta na osnovu člana 26. stava 11. Regulative (EU) 2019/943. 2. ACER na osnovu člana 24. stava 3. Regulative (EU) 2019/941 daje mišljenje o tome jesu li razlike između nacionalnih procjena adekvatnosti resursa i Evropske procjene adekvatnosti resursa opravdane. 3. ACER, prema potrebi, odobrava i mijenja metodologije za: (a) utvrđivanje elektroenergetskih kriznih scenarija na regionalnom nivou na osnovu člana 5. Regulative (EU) 2019/941;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana u adaptiranoj EnZ Regulativi 2019/942.	

(b) procjene kratkoročne i sezone aдекватnosti na osnovu člana 8. Regulative (EU) 2019/941. 4. Kada je riječ o sigurnosti snabdijevanja gasom, ACER ima predstavnika u Koordinacionoj grupi za gas u skladu s članom 4. Regulative (EU) 2017/1938 i ispunjava svoje obaveze u pogledu stalnog dvosmjernog kapaciteta spoynih gasovoda na osnovu Priloga III. Regulativi (EU) 2017/1938.				
Član 10. Zadaci ACER-a u pogledu izuzeća ACER odlučuje o izuzećima kako je predviđeno u članu 63. stavu 5. Regulative (EU) 2019/943. ACER takođe odlučuje o izuzećima kako je predviđeno u članu 36. stavu 4. Direktive 2009/73/EZ kada se predmetna infrastruktura nalazi na području više od jedne države članice.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 11. Zadaci ACER-a u pogledu infrastrukture Kada je riječ o transevropskoj energetskej infrastrukturi, ACER, u bliskoj saradnji s regulatornim tijelima i ENTSO-om za električnu energiju i ENTSO-om za gas: (a) prati napredak pri sprovođenju projekata za stvaranje novog kapaciteta interkonekcijskih vodova; (b) prati provedbu planova razvoja mreže na nivou Unije. Ako ACER utvrdi nedosljednosti između tih planova i njihovog sprovođenja, istražuje razloge takvih nedosljednosti i daje preporuke operatorima prenosnih sistema, regulatornim tijelima ili drugim dotičnim nadležnim tijelima s ciljem sprovođenja ulaganja u skladu s planovima razvoja mreže na nivou Unije; (c) ispunjava obaveze utvrđene u članu 5., članu 11. stavu 3., članu 11. stavovima od 6. do 9., članovima 12., 13. i 17. te u odjeljku 2. tački 12. Priloga III. Regulativi (EU) 2022/869 Evropskog parlamenta i Vijeća (8); (d) donosi odluke o zahtjevima za ulaganje, uključujući prekograničnu raspodjelu troškova, u skladu s članom 16. stavom 7. Regulative (EU) 2022/869.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana u adaptiranoj EnZ Regulativi 2019/942.	
Član 12. Zadaci ACER-a u pogledu cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana u adaptiranoj	

Kako bi djelotvorno pratio cjelovitost i transparentnost veleprodajnog tržišta, ACER, u bliskoj saradnji s regulatornim tijelima i drugim nacionalnim tijelima: (a) prati veleprodajna tržišta, prikuplja i razmjenjuje podatke te uspostavlja evropski registar učesnika na tržištu u skladu s članovima od 7. do 12. Regulative (EU) br. 1227/2011; (b) daje preporuke Komisiji u skladu s članom 7. Regulative (EU) br. 1227/2011; (c) sprovodi i koordinira istrage na osnovu članova od 13. do 13.c te člana 16. Regulative (EU) br. 1227/2011; (d) odobrava i nadzire platforme za povlaštene informacije i registrovane mehanizme izvješćivanja na osnovu članova 4.a i 9.a Regulative (EU) br. 1227/2011; (e) ima ovlaštenje izricanja periodičnih kazni u slučajevima iz člana 13.g Regulative (EU) br. 1227/2011.			EnZ Regulativi 2019/942.	
Član 13. Povjeravanje novih zadataka ACER-u ACER-u se mogu, u okolnostima koje je jasno definirala Komisija u mrežnim pravilima donesenima na osnovu člana 59. Regulative (EU) 2019/943 i smjernicama donesenima na osnovu člana 61. te Regulative ili člana 23. Regulative (EZ) br. 715/2009, i u vezi s pitanjima koja su povezana sa svrhom zbog koje je ACER osnovan, povjeriti dodatne zadatke koje ne uključuju ovlaštenja za donošenje odluka.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 14. Savjetovanja, transparentnost i proceduralne zaštitne mjere 1. ACER se pri izvršavanju svojih zadataka, posebno u procesu razvoja okvirnih smjernica u skladu s članom 59. Regulative (EU) 2019/943 ili članovima 71. i 72. Regulative (EU) 2024/1789, te u procesu predlaganja izmjena mrežnih pravila u skladu s članom 60. Regulative (EU) 2019/943 ili članom 73. Regulative (EU) 2024/1789, temeljito i već u ranoj fazi savjetuje sa sudionicima na tržištu, operatorima prenosnih sistema, operatorima transportnih mreža za vodonik, potrošačima, krajnjim korisnicima, te prema potrebi, tijelima za tržišnu konkurenciju, ne dovodeći u	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

pitanje njihove nadležnosti, i na otvoren i transparentan način, naročito kada se njegove zadatke odnose na operatore prenosnih sistema i operatore transportnih mreža za vodonik.

2. ACER osigurava da javnost i sve zainteresirane strane dobiju objektivne, pouzdane i lako dostupne informacije, naročito u pogledu rezultata njegova rada, kada je to primjereno.

Objavljaju se svi dokumenti i zapisnici savjetodavnih sastanaka održanih tokom izrade okvirnih smjernica u skladu s članom 59. Regulative (EU) 2019/943 ili članom 6. Regulative (EZ) br. 715/2009, ili tokom izmjene mrežnih pravila iz stava 1.

3. ACER prije donošenja okvirnih smjernica ili predlaganja izmjena mrežnih pravila kako je navedeno u stavu 1. naznačuje način na koji su primjedbe dobijene tokom savjetovanja uzete u obzir te navodi razloge ako te primjedbe nisu uzete u obzir.

4. ACER na svojim internetskim stranicama objavljuje barem svoj dnevni red, referentne dokumente i prema potrebi zapisnike sa sastanaka Upravnog odbora, Odbora regulatora i Odbora za žalbe.

5. ACER donosi i objavljuje prikladan i razmjeran poslovnik u skladu s postupkom iz člana 19. stava 1. tačke (t). Taj poslovnik sadržava odredbe kojima se osigurava transparentan i razuman postupak donošenja odluka, kojim se jamče temeljna proceduralna prava utemeljena na vladavini prava, između ostalog pravo na saslušanje, pravila o pristupu dosjeima i standardi koji su pobliže navedeni u stavovima 6., 7. i 8.

6. ACER prije donošenja bilo koje pojedinačne odluke kako je predviđeno u ovoj Regulativi obavještava sve uključene strane o svojoj namjeri da donese tu odluku i utvrđuje rok u kojem uključena strana može izraziti svoja stajališta o tom pitanju, uzimajući u potpunosti u obzir žurnost, složenost i potencijalne posljedice tog pitanja.

7. U pojedinačnim odlukama ACER-a moraju se navesti razlozi na kojima se te odluke temelje kako bi se omogućila žalba u pogledu merituma. 8. Strane na koje se pojedinačne odluke odnose mora se obavijestiti o pravnim sredstvima koja su im na raspolaganju u skladu s ovom Regulativom.				
Član 15. Praćenje sektora električne energije i prirodnog gasa i izvješćivanje o tim sektorima 1. U bliskoj saradnji s Komisijom, državama članicama i relevantnim nacionalnim tijelima, uključujući regulatorna tijela, i ne dovodeći u pitanje nadležnosti tijela za tržišnu konkurenciju, ACER prati veleprodajna i maloprodajna tržišta električne energije i prirodnog gasa, naročito nivo i formiranje maloprodajnih i veleprodajnih cijena, kako bi se tim relevantnim tijelima omogućilo da identifikuju eventualna protutržišna, nepoštena i netransparentna djelovanja operatora na tržištu, te u pogledu usklađenosti s pravima potrošača utvrđenima u Direktivi (EU) 2019/944 i Direktivi (EU) 2024/1788, utjecaj tržišnih kretanja na kupce iz kategorije kućanstvo, pristup mrežama, uključujući pristup električnoj energiji proizvedenoj iz obnovljivih izvora, napredak postignut u pogledu međudržavnih spojnih gasovoda, moguće prepreke prekograničnoj trgovini, uključujući utjecaj umješavanja vodonika u sistem za prirodni gas i prepreke prekograničnom protoku biometana, regulatorne prepreke za nove učesnike na tržištu i za manje učesnike na tržištu, uključujući energetske zajednice građana i zajednice obnovljive energije, državne intervencije zbog kojih cijene ne odražavaju stvarnu oskudicu, poput onih navedenih u članu 10. stavu 4. Regulative (EU) 2019/943, rezultate država članica u području sigurnosti snabdijevanja električnom energijom na osnovu ishoda evropske procjene adekvatnosti resursa kako je navedeno u članu 23. te Regulative, posebno uzimajući u obzir ex post evaluaciju iz člana 17. Regulative (EU) 2019/941.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

U bliskoj saradnji s Komisijom, državama članicama i relevantnim nacionalnim tijelima, uključujući regulatorna tijela, i ne dovodeći u pitanje nadležnosti tijela za tržišnu konkurenciju, ACER prati tržišta vodonika, posebno utjecaj tržišnih kretanja na kupce vodonika, pristup mreži za vodonik, uključujući pristup mreži za vodonik proizveden iz obnovljivih izvora, napredak postignut u pogledu međudržavnih spojnih gasovoda te moguće prepreke prekograničnoj trgovini.

2. ACER svake godine objavljuje izvještaj o rezultatima praćenja iz stava 1. U tom izvještaju utvrđuje sve prepreke koje onemogućavaju dovršetak unutrašnjeg tržišta električne energije, prirodnog gasa i vodonika.

3. ACER može prilikom objave svojega godišnjeg izvještaja Evropskom parlamentu i Komisiji podnijeti mišljenje o mogućim mjerama za otklanjanje prepreka iz stava 2.

4. ACER izdaje izvještaj o najboljim praksama u području metodologija tarifa prenosa i distribucije u skladu s članom 18. stavom 9. Regulative (EU) 2019/943.

ACER izdaje izvještaj o učinku upotrebe proizvoda za smanjenje potrošnje u vršnim periodima na tržištu električne energije Unije tokom krize nakon procjene na osnovu člana 7.a stava 7. Regulative (EU) 2019/943 i izvještaj o učinku razvoja proizvoda za smanjenje potrošnje u vršnim periodima na tržištu električne energije Unije u uobičajenim tržišnim okolnostima nakon procjene na osnovu člana 7.a stava 8. te Regulative.

5. ACER izdaje izvještaj na osnovu člana 19.e stava 7. Regulative (EU) 2019/943 u kojem analizira nacionalna izvještaja o procijenjenim potrebama za fleksibilnošću i daje preporuke o pitanjima od prekogranične važnosti u pogledu nalaza regulatornog tijela ili drugog tijela ili subjekta koje je imenovala država članica.

6. ACER objavljuje studije o poređenju učinkovitosti troškova operatora transportnih sistema u Uniji u skladu s članom 19. stavom 2. Regulative (EU) 2024/1789.

7. ACER dostavlja mišljenja u usklađenom obliku za objavu tehničkih informacija o pristupu transportnim mrežama za

vodonik i objavljuje izvještaj o praćenju zagušenja u interkonekcijskim tačkama u skladu sa smjernicama utvrđenim u Prilogu I. Regulativi (EU) 2024/1789. 8. ACER svake tri godine, nakon savjetovanja s državama članicama, utvrđuje i objavljuje skup pokazatelja i odgovarajuće referentne vrijednosti za poređenje jediničnih troškova ulaganja povezanih s mjerenjem, kvantifikacijom, praćenjem, verifikacijom i smanjivanjem emisija metana te izvješćivanjem o njima, što uključuje odzračivanje i spaljivanje na baklji, za usporedive projekte. ACER izdaje preporuke o pokazateljima i referentnim vrijednostima za jedinične troškove ulaganja u svrhu ispunjavanja obaveza na osnovu Regulative (EU) 2024/1787 Evropskog parlamenta i Vijeća (9) kako je predviđeno u članu 3. te Regulative.				
Poglavlje II. Organizacija ACER-a Član 16. Pravni status 1. ACER je tijelo Unije i ima svojstvo pravnog lica. 2. ACER u svakoj državi članici ima najširu pravnu sposobnost koja se priznaje pravnim osobama u skladu s nacionalnim pravom. Naročito, on može stjecati pokretnu ili nepokretnu imovinu i njome raspolagati te biti stranka u postupku. 3. ACER zastupa njegov direktor. 4. Sjedište je ACER-a u Ljubljani u Sloveniji.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 17. Administrativna i upravljačka struktura ACER se sastoji od: (a) Upravnog odbora, koji izvršava zadatke iz člana 19.; (b) Odbor regulatora, koji izvršava zadatke iz člana 22.; (c) direktora, koji izvršava zadatke iz člana 24.; i (d) Odbora za žalbe, koji izvršava zadatke iz člana 28.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 18. Sastav Upravnog odbora 1. Upravni odbor sastoji se od devet članova. Svaki član ima zamjenika. Dva člana i njihove zamjenike imenuje Komisija,				

dva člana i njihove zamjenike imenuje Evropski parlament, a pet članova i njihove zamjenike imenuje Vijeće. Zastupnik u Evropskom parlamentu ne može biti član Upravnog odbora. Član Upravnog odbora ne može biti član Odbora regulatora.

2. Mandat članova Upravnog odbora i njihovih zamjenika traje četiri godine i može se jednom produžiti. U prvom mandatu za polovicu članova Upravnog odbora i njihovih zamjenika mandat traje šest godina.

3. Upravni odbor iz redova svojih članova dvotrećinskom većinom bira predsjednika i potpredsjednika. Potpredsjednik automatski zamjenjuje predsjednika ako predsjednik nije u mogućnosti ispunjavati svoje dužnosti. Mandat predsjednika i potpredsjednika traje dvije godine i može se jednom produžiti. Mandat predsjednika i potpredsjednika ističe kada prestanu biti članovi Upravnog odbora.

4. Sastanke Upravnog odbora saziva njegov predsjednik. Predsjednik Odbora regulatora, ili imenovani predstavnik Odbora regulatora i direktor učestvuju u raspravama bez prava glasa, osim ako Upravni odbor u pogledu direktora odluči drukčije. Upravni odbor sastaje se najmanje dva puta godišnje na redovnim sastancima. Takođe se sastaje na inicijativu svojeg predsjednika, na zahtjev Komisije ili na zahtjev najmanje trećine svojih članova. Upravni odbor može pozvati sve osobe čije mišljenje može biti relevantno da prisustvuju njegovim sastancima u svojstvu promatrača. Članovima Upravnog odbora mogu u skladu s njegovim poslovníkom pomagati savjetnici ili stručnjaci. ACER pruža tajničke usluge Upravnom odboru.

5. Odluke Upravnog odbora donose se na osnovu dvotrećinske većine prisutnih članova, osim ako je drukčije predviđeno u ovoj Regulativi. Svaki član Upravnog odbora ili njegov zamjenik ima jedan glas.

6. Poslovníkom se detaljnije utvrđuju:

(a) aranžmani u vezi s glasovanjem, posebno uslovi na osnovu kojih jedan član može djelovati u ime drugoga i takođe, prema potrebi, pravila u vezi s kvorumom; i

Nema odgovarajuće odredbe

Neprenosivo

(b) aranžmani u vezi sa sistemom rotacije koji se primjenjuje na zamjenu članova Upravnog odbora koje imenuje Vijeće kako bi se dugoročno osiguralo uravnoteženo učestvovanje država članica. 7. Ne dovodeći u pitanje ulogu članova koje imenuje Komisija, članovi Upravnog odbora obavezuju se da će djelovati nezavisno i objektivno u interesu Unije u cjelini i ne smiju ni tražiti ni slijediti upute institucija, tijela, ureda ili agencija Unije, vlada država članica ili bilo kojih drugih javnih ili privatnih tijela. U tom smislu, svaki član daje pisanu izjavu o obavezama i pisanu izjavu o interesima iz kojih je razvidno da ne postoje nikakvi interesi za koje bi se moglo smatrati da utiču na njegovu nezavisnost niti bilo kakav izravan ili neizravan interes za koji bi se moglo smatrati da utiče na njegovu nezavisnost. ACER objavljuje te izjave jednom godišnje.				
Član 19. Funkcije Upravnog odbora 1. Upravni odbor: (a) nakon savjetovanja s Odborom regulatora i nakon što je dobio pozitivno mišljenje u skladu s članom 22. stavom 5. tačkom (c) imenuje direktora u skladu s članom 23. stavom 2. i prema potrebi produžava njegov mandat ili ga razrješuje dužnosti; (b) formalno imenuje članove Odbora regulatora imenovane u skladu s članom 21. stavom 1.; (c) formalno imenuje članove Odbora za žalbe u skladu s članom 25. stavom 2.; (d) osigurava da ACER izvršava svoju misiju i obavlja zadatke koje su mu dodijeljene u skladu s ovom Regulativom; (e) donosi programski dokument iz člana 20. stava 1. dvotrećinskom većinom glasova svojih članova te ga, prema potrebi, izmjenjuje u skladu s članom 20. stavom 3.; (f) dvotrećinskom većinom donosi godišnji proračun ACER-a i izvršava svoje ostale proračunske funkcije u skladu s članovima od 31. do 35.; (g) nakon pribavljanja suglasnost Komisije odlučuje hoće li prihvatiti bilo kakvu ostavštinu, donacije ili bespovratna	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

sredstva iz drugih izvora Unije ili bilo kakve dobrovoljne doprinose država članica ili regulatornih tijela. U mišljenju Upravnog odbora donesenom na osnovu člana 35. stava 4. navode se izvori finansiranja navedeni u ovom stavu;

(h) nakon savjetovanja s Odborom regulatora izvršava disciplinska ovlašćenja nad direktorom. Osim toga, u skladu sa stavom 2., u odnosu na zaposlene ACER-a izvršava ovlašćenja koje su Pravilnikom o zaposlenima dodijeljene tijelu za imenovanje te Uslovima zaposlenja tijelu ovlaštenom za sklapanje ugovora o radu;

(i) sastavlja pravila za sprovođenje ACER-a radi sprovođenja Pravilnika o zaposlenima i Uslova zaposlenja u skladu s članom 110. Pravilnika o zaposlenima na osnovu člana 39. stava 2.;

(j) donosi praktične mjere u vezi s pravom na pristup dokumentima ACER-a, u skladu s članom 41.;

(k) donosi i objavljuje godišnji izvještaj o aktivnostima ACER-a na osnovu nacрта godišnjeg izvještaja iz člana 24. stava 1.tačke (i) te ga podnosi Evropskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu do 1. jula svake godine. Godišnji izvještaj o aktivnostima ACER-a sadržava nezavisni dio, koji odobrava Odbor regulatora, u vezi s regulatornim aktivnostima ACER-a tokom te godine;

(l) donosi i objavljuje vlastiti poslovnik;

(m) donosi finansijska pravila koja se primjenjuju na ACER u skladu s članom 36.;

(n) donosi strategiju borbe protiv prijevara razmjernu riziku od prijevara, uzimajući u obzir troškove i koristi mjera koje treba provesti;

(o) donosi pravila za sprječavanje sukoba interesa i upravljanje sukobima interesa u odnosu na svoje članove, kao i članove Odbora za žalbe;

(p) donosi i redovito ažurira komunikacijske i promotivne planove iz člana 41.;

(q) imenuje računovodstvenog službenika, podložno Pravilniku o zaposlenima i Uslovima zaposlenja, koji je u potpunosti neovisan u obavljanju svojih dužnosti;

(r) osigurava odgovarajuće postupanje na osnovu nalaza i preporuka proizašlih iz izvješća o unutrašnjoj ili vanjskoj reviziji i evaluacija te iz istraga Evropskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF);

(s) odobrava sklapanje radnih dogovora u skladu s članom 43.;

(t) na osnovu predloga direktora u skladu s članom 24. stavom 1. tačkom (b) i nakon savjetovanja s Odborom regulatora i dobijanja njegova pozitivnog mišljenja u skladu s članom 22. stavom 5. tačkom (f), donosi i objavljuje poslovnik iz člana 14. stava 5.

2. Upravni odbor u skladu s članom 110. Pravilnika o zaposlenima donosi odluku na osnovu člana 2. stava 1. Pravilnika o zaposlenima i člana 6. Uslova zaposlenja kojom se relevantne ovlašćenja tijela za imenovanje delegiraju direktoru i kojom se utvrđuju uslovi u skladu s kojima se ta delegacija ovlašćenja može suspendovati. Direktor je ovlašten dalje delegirati te ovlašćenja.

3. Kada to zahtijevaju izuzetne okolnosti Upravni odbor može odlukom privremeno suspendovati delegiranje ovlašćenja tijela za imenovanje direktoru, kao i ovlašćenja koje je direktor delegirao dalje te ih izvršavati sam ili ih delegirati jednom od svojih članova ili zaposleniku koji nije direktor. Izuzetne okolnosti strogo su ograničene na administrativna pitanja, proračunska pitanja ili pitanja povezana s upravljanjem, čime se ne dovodi u pitanje puna nezavisnost direktora u pogledu njegovih zadataka u skladu s članom 24. stavom 1. tačkom (c).

Član 20.

Godišnje i višegodišnje programiranje

1. Direktor svake godine priprema nacrt programskog dokumenta koji sadržava godišnje i višegodišnje programiranje te podnosi nacrt programskog dokumenta Upravnom odboru i Odboru regulatora.

Upravni odbor usvaja nacrt programskog dokumenta nakon što dobije pozitivno mišljenje Odbora regulatora i podnosi nacrt programskog dokumenta Evropskom parlamentu, Vijeću i Komisiji najkasnije do 31. januara.

Nacrt programskog dokumenta mora biti u skladu s privremenim nacrtom procjene utvrđenim u skladu s članom 33. stavovima 1., 2. i 3.

Upravni odbor donosi nacrt programskog dokumenta uzimajući u obzir mišljenje Komisije, nakon što dobije pozitivno mišljenje Odbora regulatora te nakon što ga je direktor predstavio Evropskom parlamentu. Upravni odbor podnosi programski dokument Evropskom parlamentu, Vijeću i Komisiji do 31. decembra.

Programski dokument donosi se ne dovodeći u pitanje godišnji proračunski postupak i objavljuje se.

Programski dokument postaje konačan nakon konačnog donošenja opšteg proračuna i prema potrebi se prilagođava na odgovarajući način.

2. U godišnjem programiranju u programskom dokumentu navode se detaljni ciljevi i očekivani rezultati, uključujući pokazatelje uspješnosti. On sadržava i opis djelovanja koja će se finansirati i indikativne podatke o ljudskim i finansijskim resursima dodijeljenima za svako djelovanje, uključujući upućivanje na ACER-ove radne grupe koje imaju zadatak doprinijeti sastavljanju odgovarajućih dokumenata, u skladu s načelima planiranja proračuna i upravljanja proračunom po aktivnostima. Godišnje programiranje mora biti usklađeno s višegodišnjim programiranjem iz stava 4. U njemu se jasno navode zadaci koji su dodati, izmijenjeni ili izbrisani u poređenju s prethodnom finansijskom godinom.

3. Upravni odbor mijenja doneseni godišnji programski dokument ako je ACER-u dodijeljena novi zadatak.

Značajne izmjene programskog dokumenta donose se istim postupkom koji se primjenjuje na donošenje početnog programskog dokumenta. Upravni odbor može direktoru delegirati ovlašćenje za donošenje izmjena programskog dokumenta koje nisu značajne.

4. U višegodišnjem programiranju u programskom dokumentu navodi se opšti strateški program, između ostalog ciljevi, očekivani rezultati i pokazatelji uspješnosti. On sadržava i programiranje resursa, uključujući višegodišnji proračun i zaposlene.

Nema odgovarajuće odredbe

Neprenosivo

Programiranje resursa ažurira se svake godine. Strateški program ažurira se prema potrebi, posebno na osnovu nalaza evaluacije iz člana 45.				
Član 21. Sastav Odbora regulatora 1. Odbor regulatora čine: (a) viši predstavnici regulatornih tijela, u skladu s članom 57. stavom 1. Direktive (EU) 2019/944 i članom 39. stavom 1. Direktive 2009/73/EZ, i po jedan zamjenik po državi članici iz redova sadašnjih viših zaposlenih tih tijela, koje imenuje regulatorno tijelo; (b) jedan predstavnik Komisije bez prava glasa. Samo jedan predstavnik po državi članici iz regulatornog tijela može biti primljen u Odbor regulatora. 2. Odbor regulatora iz redova svojih članova bira predsjednika i potpredsjednika. Potpredsjednik zamjenjuje predsjednika, ako predsjednik nije u mogućnosti obavljati svoje dužnosti. Mandat predsjednika i potpredsjednika traje dvije i po godine i može se produžiti. Međutim, mandat predsjednika i potpredsjednika u svakom slučaju ističe kada prestanu biti članovi Odbora regulatora.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 22. Funkcije Odbora regulatora 1. Odbor regulatora odlučuje dvotrećinskom većinom prisutnih članova, pri čemu svaki član ima jedan glas. 2. Odbor regulatora donosi i objavljuje svoj poslovnik kojim se detaljnije utvrđuju aranžmani u vezi s glasovanjem, posebno uslovi na osnovu kojih jedan član može djelovati u ime drugoga i takođe, prema potrebi, pravila u vezi s kvorumom. U poslovniku se mogu predvidjeti specifične radne metode za razmatranje pitanja koja se pojavljuju u kontekstu inicijativa za regionalnu saradnju. 3. Pri izvršavanju zadataka koje su mu dodijeljene na osnovu ove Regulative i ne dovodeći u pitanje da njegovi članovi djeluju u ime njihova odgovarajućeg regulatornog tijela, Odbor regulatora djeluje nezavisno i ne traži ili slijedi upute od bilo koje vlade države članice, Komisije ili drugog javnog ili privatnog subjekta.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

4. Tajničke usluge Odboru regulatora pruža ACER. 5. Odbor regulatora: (a) daje mišljenja i, prema potrebi, podnosi primjedbe i izmjene na tekst direktorovih predloga nacрта mišljenja, preporuka i odluka iz člana 3. stava 1., čl. od 4. do 8., člana 9. st. 1. i 3., člana 10., člana 11. tačke (c), člana 13., člana 15. stava 4. te čl. 30. i 43. čije se donošenje razmatra; (b) u svojem području nadležnosti daje upute direktoru pri izvršavanju njegovih zadataka, osim kada je riječ o zadacima ACER-a iz Regulative (EU) br. 1227/2011, te pruža smjernice radnim grupama ACER-a osnovanima u skladu s članom 30.; (c) daje mišljenje Upravnom odboru o kandidatu koji treba biti imenovan direktorom u skladu s članom 19. stavom 1. tačkom (a) i članom 23. stavom 2.; (d) odobrava programski dokument u skladu s članom 20. stavom 1.; (e) odobrava zasebni dio godišnjeg izvještaja koji se odnosi na regulatorne aktivnosti u skladu s članom 19. stavom 1. tačkom (k) i članom 24. stavom 1. tačkom (i); (f) Upravnom odboru daje mišljenje o poslovniku u skladu s članom 14. stavom 5. i članom 30. stavom 3.; (g) Upravnom odboru daje mišljenje o komunikacijskim i promotivnim planovima iz člana 41.; (h) Upravnom odboru daje mišljenje o poslovniku za odnose s trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama iz člana 43. 6. Evropski parlament obavještava se o predlogu dnevnog reda za nadolazeće sjednice Odbora regulatora barem dva tjedna unaprijed. U roku od dva tjedna nakon tih sastanaka, nacrt zapisnika šalje se Evropskom parlamentu. Evropski parlament može pozvati, u isto vrijeme potpuno poštujući njegovu nezavisnost, predsjednika Odbora regulatora ili zamjenika predsjednika da daju izjavu pred nadležnim odborom i odgovore na pitanja članova tog odbora.				
Član 23. Direktor 1. ACER-om upravlja njegov direktor, koji djeluje u skladu sa smjernicama iz člana 22. stava 5. tačke (b), i ako je tako				

predviđeno u ovoj Regulativi, mišljenjima Odbora regulatora. Ne dovodeći u pitanje uloge koje imaju Upravni odbor i Odbor regulatora u vezi sa zadacima direktora, direktor ne smije ni tražiti ni slijediti bilo kakve upute bilo koje vlade, institucija Unije ili bilo kojeg drugog javnog ili privatnog subjekta ili osobe. Direktor odgovara Upravnom odboru u pogledu administrativnih i proračunskih pitanja te pitanja povezanih s upravljanjem, ali ostaje potpuno neovisan u pogledu vlastitih zadataka u skladu s članom 24. stavom 1. tačkom (c). Direktor može prisustvovati sastancima Odbora regulatora kao promatrač.

2. Direktora slijedom pozitivnog mišljenja Odbora regulatora imenuje Upravni odbor s liste od najmanje tri kandidata koje je predložila Komisija, na osnovu postignuća te znanja i iskustva relevantnih za energetske sektor i nakon otvorenog i transparentnog postupka izbora. Kandidat kojeg odabere Upravni odbor prije imenovanja daje izjavu pred nadležnim odborom Evropskog parlamenta i odgovara na pitanja njegovih članova. Za potrebe sklapanja ugovora s direktorom ACER zastupa predsjednik Upravnog odbora.

3. Mandat direktora traje pet godina. Tokom devet mjeseci prije kraja tog perioda, Komisija obavlja ocjenjivanje. Tokom ocjenjivanja Komisija posebno provjerava:

(a) rezultate direktora;

(b) dužnosti i zahtjeve ACER-a u narednim godinama.

4. Upravni odbor može na predlog Komisije, nakon savjetovanja s Odborom regulatora i detaljnog razmatranja ocjene i mišljenja Odbora regulatora i samo u onim slučajevima kada se to može opravdati dužnostima i zahtjevima ACER-a, jedan put produžiti mandat direktora na period od najviše pet godina. Direktor kojem je produžen mandat ne smije na kraju produženog perioda učestvovati u drugom postupku izbora za isto radno mjesto.

5. Upravni odbor obavještava Evropski parlament o tome da namjerava produžiti mandat direktora. U roku od mjesec dana prije produženja mandata direktora, nadležni odbor Evropskog parlamenta može pozvati direktora radi davanja izjave i odgovaranja na pitanja članova tog odbora.

Nema odgovarajuće odredbe

Neprenosivo

6. Ako mandat direktora nije produžen, on ostaje na dužnosti do imenovanja njegova nasljednika. 7. Direktora se može razriješiti dužnosti samo odlukom Upravnog odbora, nakon što je pribavljeno pozitivno mišljenje Odbora regulatora. Upravni odbor donosi tu odluku dvotrećinskom većinom glasova svojih članova. 8. Evropski parlament i Vijeće mogu pozvati direktora da podnese izvještaj o obavljanju svojih dužnosti. Evropski parlament takođe može pozvati direktora radi davanja izjave pred nadležnim odborom i odgovaranja na pitanja članova tog odbora.				
Član 24. Zadaci direktora 1. Direktor: (a) je pravni zastupnik ACER-a i odgovoran je za svakodnevno upravljanje ACER-om; (b) priprema rad Upravnog odbora, učestvuje, bez prava glasa, u radu Upravnog odbora i odgovoran je za provedbu odluka koje je donio Upravni odbor; (c) sastavlja, donosi i objavljuje mišljenja, preporuke i odluke te sprovodi savjetovanja u vezi s njima; (d) odgovoran je za provedbu godišnjeg programa rada ACER-a pod vodstvom Odbora regulatora i pod administrativnom kontrolom Upravnog odbora; (e) preduzima potrebne mjere kako bi osigurao funkcionisanje ACER-a u skladu s ovom Regulativom, posebno u pogledu donošenja unutrašnjih administrativnih uputa i objave obavještenja; (f) svake godine priprema nacrt programa rada ACER-a za sljedeću godinu te ga, nakon što Upravni odbor donese nacrt, podnosi Odboru regulatora, Evropskom parlamentu i Komisiji do 31. januara svake godine; (g) odgovoran je za provedbu programskog dokumenta i izvješćivanje Upravnog odbora o njegovom sprovođenju; (h) sastavlja privremeni nacrt procjene za ACER u skladu s članom 33. stavom 1. i izvršava proračun ACER-a u skladu s članovima 34. i 35.;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

(i) svake godine priprema i podnosi Upravnom odboru nacrt godišnjeg izvještaja koji uključuje nezavisni dio o regulatornim aktivnostima ACER-a te dio o finansijskim i administrativnim pitanjima;

(j) priprema akcioni plan na osnovu zaključaka iz izvješća o unutrašnjoj ili vanjskoj reviziji i evaluacija i iz istraga OLAF-a te Komisiju izvještava o napretku dva puta godišnje, a Upravni odbor izvještava o napretku redovito;

(k) odgovoran je za odlučivanje je li, radi obavljanja zadataka ACER-a na učinkovit i djelotvoran način, potrebno smjestiti jednog člana zaposlenih ili više njih u jednoj državi članici ili više njih.

Za potrebe prvog podstava tačke (k), prije donošenja odluke o osnivanju lokalnog ureda direktor traži mišljenje dotičnih država članica, između ostalih države članice u kojoj se nalazi sjedište ACER-a, te mora dobiti prethodnu suglasnost Komisije i Upravnog odbora. U toj se odluci, utemeljenoj na odgovarajućoj analizi troškova i koristi, navodi opseg aktivnosti koje se trebaju obavljati u tom lokalnom uredu tako da se izbjegnu nepotrebni troškovi i udvostručavanje administrativnih funkcija ACER-a.

2. Za potrebe stava 1. tačke (c) ovog člana, mišljenja, preporuke i odluke iz člana 3. stava 1., čl. od 4. do 8., člana 9. st. 1. i 3., člana 10., člana 11. tačke (c), člana 13., člana 15. stava 4. te čl. 30. i 43. donose se tek nakon što je pribavljeno pozitivno mišljenje Odbora regulatora.

Prije podnošenja nacrta mišljenja, preporuka ili odluka Odboru regulatora na glasovanje, direktor dovoljno vremena unaprijed podnosi predloge nacrta mišljenja, preporuka ili odluka relevantnoj radnoj grupi radi savjetovanja.

Direktor:

(a) vodi računa o primjedbama i izmjenama Odbora regulatora i ponovno podnosi revidiran nacrt mišljenja, preporuke ili odluke Odboru regulatora radi dobijanja pozitivnog mišljenja;

(b) može povući podnesene nacрте mišljenja, preporuka ili odluka, pod uslovom da direktor za to pruži propisno

utemeljeno pisano obrazloženje ako se direktor ne slaže s izmjenama koje je podnio Odbor regulatora; U slučaju povlačenja nacrtu mišljenja, preporuke ili odluke, direktor može izdati novi nacrt mišljenja, preporuke ili odluke u skladu s postupkom iz člana 22. stava 5. tačke (a) i iz drugog podstava ovog stava. Za potrebe trećeg podstava tačke (a) ovog stava, ako direktor odstupa od primjedbi i izmjena koje je primio od Odbora regulatora ili ih odbije, direktor takođe mora pružiti propisno utemeljeno pisano obrazloženje. Ako Odbor regulatora ne da pozitivno mišljenje o ponovno podnesenom tekstu nacrtu mišljenja, preporuke ili odluke jer njegove primjedbe ili izmjene nisu odražene na odgovarajući način u ponovno podnesenom tekstu, direktor može dodatno revidirati tekst nacrtu mišljenja, preporuke ili odluke u skladu s izmjenama i primjedbama koje je predložio Odbor regulatora kako bi dobio pozitivno mišljenje Odbora regulatora bez potrebe za novim savjetovanjem s relevantnom radnom grupom ili za pružanjem dodatnih pisanih obrazloženja.				
Član 25. Osnivanje i sastav Odbora za žalbe 1. ACER osniva Odbor za žalbe. 2. Odbor za žalbe sastoji se od šest članova i šest zamjenika odabranih među sadašnjim ili bivšim višim zaposlenima regulatornih tijela, tijela za tržišnu konkurenciju ili drugih institucija Unije ili nacionalnih institucija s odgovarajućim iskustvom u energetske sektoru. Odbor za žalbe imenuje svojeg predsjednika. Članove Odbora za žalbe formalno imenuje Upravni odbor na predlog Komisije, nakon javnog poziva za iskaz interesa i nakon savjetovanja s Odborom regulatora. 3. Odbor za žalbe donosi i objavljuje svoj poslovnik. U tom su poslovniku detaljno utvrđeni aranžmani u vezi organizacijom i funkcionisanjem Odbora za žalbe i pravila primjenjiva na žalbe pred Odborom, u skladu s članom 28. Odbor za žalbe informiše Komisiju o nacrtu svog poslovnika i svim njegovim bitnim izmjenama. Komisija može dati	Nema odgovarajuće odredbe	Ne prenosi		

mišljenje o tom poslovniku u roku od tri mjeseca od datuma informisanja. Proračun ACER-a sadržava zasebnu proračunsku liniju iz koje se finansira ured Odbora za žalbe. 4. Odbor za žalbe donosi odluke većinom od najmanje četiri od šest članova. Odbor za žalbe sastaje se prema potrebi.				
Član 26. Članovi Odbora za žalbe 1. Mandat članova Odbora za žalbe traje pet godina. Taj se mandat može jedanput obnoviti. 2. Članovi Odbora za žalbe nezavisni su pri odlučivanju. Ne obavezuju ih nikakve upute. Ne smiju obavljati nikakve druge dužnosti u ACER-u, Upravnom odboru, Odboru regulatora ili bilo kojoj radnoj grupi ACER-a. Člana Odbora za žalbe može se za vrijeme trajanja mandata razriješiti dužnosti samo ako je proglašen krivim za tešku povredu dužnosti i ako Upravni odbor nakon savjetovanja s Odborom regulatora donese takvu odluku.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 27. Izuzeće i prigovor u pogledu Odbora za žalbe 1. Članovi Odbora za žalbe ne smiju učestvovati u žalbenim postupcima, ako u njima imaju bilo kakav lični interes, ako su prethodno bili uključeni u postupak kao predstavnici jedne od stranaka u postupku ili ako su učestvovali u odluci protiv koje je podnesena žalba. 2. Ako iz nekog od razloga navedenih u stavu 1. ili iz bilo kojeg drugog razloga član Odbora za žalbe smatra da netko od ostalih članova Odbora za žalbe ne bi trebao učestvovati u žalbenom postupku, o tome obavještava Odbor za žalbe. Svaka stranka u žalbenom postupku može prigovoriti učestvovanju člana Odbora za žalbe na osnovu bilo kojeg od razloga iz stava 1. ili ako sumnja da je pristran. Takav prigovor nije dopušten ako se temelji na državljanstvu člana ili ako je stranka žalbenog postupka koja iznosi prigovor, iako svjesna razloga prigovora, preduzela proceduralni korak u žalbenom postupku koji nije prigovor na sastav Odbora za žalbe.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

3. Odbor za žalbe odlučuje o mjerama koje treba preduzeti u slučajevima navedenima u stavovima 1. i 2. bez učestvovanja dotičnog člana. Za potrebe donošenja te odluke dotičnog člana u Odboru za žalbe zamjenjuje njegov zamjenik. Ako se zamjenik nađe u situaciji koja je slična situaciji u kojoj se nalazi član, predsjednik imenuje zamjenika iz redova raspoloživih zamjenika. 4. Članovi Odbora za žalbe obavezuju se da će djelovati nezavisno i u javnom interesu. U tu svrhu daju pisanu izjavu o obavezama i pisanu izjavu o interesima iz kojih je razvidno da ne postoje nikakvi interesi za koje bi se moglo smatrati da utiču na njihovu nezavisnost ili ukazuju na bilo kakav izravan ili neizravan interes za koji bi se moglo smatrati da utiče na njihovu nezavisnost. Te se izjave javno objavljuju jednom godišnje.				
Član 28. Odluke protiv kojih se može podnijeti žalba 1. Svaka fizička ili pravna osoba, uključujući regulatorna tijela, može se žaliti na odluku iz člana 2. tačke (d) koja je upućena toj osobi, ili na odluku koja je se direktno i lično tiče, iako je upućena drugoj osobi.	Pravo žalbe Član 65 (1) Fizičko ili pravno lice zainteresovane strane u energetsom sektoru kome je ACER-ova odluka upućena ili koja se direktno ili pojedinačno tiče tog lica, ima pravo žalbe.	Potpuno usklađeno		
2. Žalba mora sadržavati obrazloženje i podnosi se ACER-u u pisanom obliku u roku od dva mjeseca od saopštavanja odluke dotičnoj osobi ili, ako nije bilo takvog saopštenja, u roku od dva mjeseca od datuma kada je ACER objavio svoju odluku.	Pravo žalbe Član 65 (2) Žalba iz stava 1 ovog člana sadrži izjavu o postojanju osnova za žalbu i podnosi se u pisanoj formi ACER-u, u roku od dva mjeseca od obavještenja o odluci ili u roku od dva mjeseca od dana kada je ACER objavio svoju odluku.	Potpuno usklađeno		
Odbor za žalbe odlučuje o žalbi u roku od četiri mjeseca od podnošenja žalbe.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
3. Žalba koja je podnesena u skladu sa stavom 1. nema suspenzivni učinak. Međutim, Odbor za žalbe može, ako smatra da okolnosti tako zahtijevaju, suspendovati primjenu osporavane odluke.	Pravo žalbe Član 65 (3) Žalba na odluku iz stava 2 ovog člana ne odlaže njeno izvršenje, osim ako ACER ne odluči drugačije.	Potpuno usklađeno		

4. Ako je žalba dopuštena, Odbor za žalbe ispituje je li osnovana. Odbor za žalbe poziva stranke žalbenog postupka koliko god je često potrebno da podnesu primjedbe na saopštenja koja je sam izdao ili na podneske drugih stranaka u žalbenom postupku, unutar određenih rokova. Stranke u žalbenim postupcima imaju pravo na usmeno izlaganje. 5. Odbor za žalbe može potvrditi odluku ili može vratiti predmet na ponovno odlučivanje nadležnom tijelu ACER-a. To tijelo je obavezano odlukom Odbora za žalbe. 6. ACER objavljuje odluke Odbora za žalbe.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 29. Tužbe pred Sudom Tužbe za poništenje odluka koje je ACER donio u skladu s ovom Regulativom i tužbe zbog nepostupanja u propisanim rokovima mogu se podnijeti Sudu tek nakon što su iscrpljene sve mogućnosti žalbenog postupka iz člana 28. ACER preduzima potrebne mjere kako bi postupio u skladu s presudama Suda.	Pravo žalbe Član 65 (4) Tužba radi poništaja odluke ACER-a i tužbe za nepostupanje u rokovima mogu se pokrenuti pred Sudom pravde Evropske unije nakon okončanja žalbenog postupka iz stava 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Član 30. Radne grupe 1. Ako je to opravdano, a posebno radi pružanja podrške direktoru i Odboru regulatora u obavljanju njihovih poslova i u svrhu pripremanja mišljenja, preporuka i odluka iz člana 3. stava 1., članova od 4. do 8., člana 9. st. 1. i 3., člana 10., člana 11. tačke (c), člana 13., člana 15. stava 4. te čl. 30. i 43., Upravni odbor osniva ili ukida radne grupe na osnovu zajedničkog predloga direktora i Odbora regulatora. Za osnivanje i ukidanje radne grupe potrebno je pozitivno mišljenje Odbora regulatora. 2. Radne grupe sastavljene su od stručnjaka iz redova zaposlenih ACER-a i regulatornih tijela. Stručnjaci iz Komisije mogu učestvovati u radnim grupama. ACER ne snosi troškove učestvovanja stručnjaka iz redova zaposlenih regulatornih tijela u radnim grupama ACER-a. Radne grupe uzimaju u obzir stajališta stručnjaka iz drugih relevantnih nacionalnih tijela ako su ta tijela nadležna.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana u adaptiranoj EnZ Regulativi 2019/942.	

3. Upravni odbor na osnovu predloga direktora te nakon savjetovanja s Odborom regulatora, i dobijanja njegova pozitivnog mišljenja, donosi i objavljuje interni poslovnik o radu radnih grupa. 4. Radne grupe ACER-a obavljaju aktivnosti koje su im dodijeljene u programskom dokumentu donesenom na osnovu člana 20. te sve aktivnosti koje im u skladu s ovom Regulativom dodijele Odbor regulatora i direktor.				
Poglavlje III. Donošenje i struktura proračuna Član 31. Struktura proračuna 1. Ne dovodeći u pitanje druge izvore prihoda, prihodi ACER-a sastoje se od sljedećega: (a) doprinosa Unije; (b) naknada plaćenih ACER-u u skladu s članom 32.; (c) dobrovoljnih priloga država članica ili regulatornih tijela u skladu s članom 19. stavom 1. tačkom (g); (d) ostavština, donacija ili bespovratnih sredstava u skladu s članom 19. stavom 1. tačkom (g). 2. Rashodi ACER-a uključuju rashode za zaposlene, administraciju, infrastrukturu i operativne troškove. 3. Prihodi i rashodi ACER-a moraju biti uravnoteženi. 4. Za svaku proračunsku godinu, koja se podudara s kalendarskom godinom, pripremaju se predviđanja svih prihoda i rashoda ACER-a te se unose u proračun ACER-a. 5. Prihodi koje prima ACER ne smiju ugroziti njegovu neutralnost, nezavisnost i objektivnost.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 32. Naknade 1. ACER-u se plaćaju naknade za prikupljanje, rukovanje, obradu i analizu informacija koje dostavljaju sudionici na tržištu ili osobe ili subjekti koji dostavljaju informacije u njihovo ime na osnovu člana 8. Regulative (EU) br. 1227/2011 te za razotkrivanje povlaštenih informacija na osnovu članova 4. i 4.a te Regulative. Naknade plaćaju registrovani mehanizmi izvješćivanja i platforme za povlaštene informacije. Prihodima od tih naknada mogu se			Ova odredba je izbrisana u adaptiranoj EnZ Regulativi 2019/942.	

pokriti i troškovi ACER-a za izvršavanje nadzornih i istražnih ovlaštenja na osnovu članova od 13. do 13.c te člana 16. Regulative (EU) br. 1227/2011. 2. Komisija nakon sprovođenja javnog savjetovanja te nakon savjetovanja s Upravnim odborom i Odborom regulatora utvrđuje naknade iz stava 1. i način na koji se trebaju platiti. Naknade su proporcionalne troškovima relevantnih usluga pruženih na troškovno učinkovit način i dostatne su za pokrivanje tih troškova. Navedene naknade utvrđuju se u iznosu kojim se osigurava da su one nediskriminirajuće i da se izbjegava nepotrebno finansijsko ili administrativno opterećenje za tržišne učesnike ili subjekte koji djeluju u njihovo ime. Komisija redovito preispituje visinu tih naknada na osnovu evaluacije i, prema potrebi, prilagođuje visinu tih naknada i način na koji se trebaju platiti.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 33. Donošenje proračuna 1. Svake godine direktor sastavlja privremeni nacrt procjene koji uključuje operativne troškove i program rada koji se predviđa za sljedeću finansijsku godinu i podnosi ga Upravnom odboru, zajedno s popisom privremenih stavki. 2. Privremeni nacrt procjene temelji se na ciljevima i očekivanim rezultatima programskog dokumenta iz člana 20. stava 1. i njime se uzimaju u obzir finansijska sredstva potrebna za postizanje tih ciljeva i očekivanih rezultata. 3. Upravni odbor svake godine, na osnovu privremenog nacrtu procjene koji priprema direktor, donosi privremeni nacrt procjene ACER-ovih prihoda i rashoda za sljedeću finansijsku godinu. 4. Privremeni nacrt procjene, uključujući nacrt plana radnih mjesta, Upravni odbor dostavlja Komisiji do 31. januara svake godine. Prije donošenja procjene, nacrt koji priprema direktor šalje se Odboru regulatora, koji može dati obrazloženo mišljenje o nacrtu. 5. Komisija procjenu iz stava 3. šalje Evropskom parlamentu i Vijeću, zajedno s nacrtom opšteg proračuna Unije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

6. Komisija na osnovu nacrtu procjene unosi u nacrt opšteg proračuna Unije procjene koje smatra potrebnima u pogledu plana radnih mjesta i iznosa podrške koja tereti opšti proračun Unije u skladu s članovima od 313. do 316. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (UFEU). 7. Vijeće u svojoj ulozi proračunskog tijela donosi plan radnih mjesta ACER-a. 8. Upravni odbor donosi proračun ACER-a. Proračun ACER-a postaje konačan nakon završnog donošenja opšteg proračuna Unije. Po potrebi se shodno tome prilagođava. 9. Sve izmjene proračuna, uključujući plan radnih mjesta, donose se prema istom postupku. 10. Do 5. jula 2020. Komisija ocjenjuje jesu li finansijski i ljudski resursi kojima ACER raspolaže dostatni da mu omoguće da ispuni svoju ulogu, na osnovu ove Regulative, rada na ostvarenju unutrašnjeg energetskog tržišta i pružanja doprinosa energetskoj sigurnosti u korist potrošača u Uniji. 11. Upravni odbor bez odgađanja obavještava proračunsko tijelo ako namjerava provesti bilo koji projekt koji može imati znatne finansijske implikacije za finansiranje proračuna ACER-a, naročito projekte u vezi s nekretninama. Upravni odbor takođe obavještava Komisiju o svojoj namjeri. Ako bilo koji ogranak proračunskog tijela namjerava izdati mišljenje, o tome obavještava ACER u roku dva tjedna od prijema obavještenja o projektu. U izostanku odgovora, ACER može nastaviti s planiranim projektom.				
Član 34. Izvršenje i kontrola proračuna 1. Direktor djeluje kao osoba koja izdaje ovlaštenja i izvršava proračun ACER-a. 2. Računovodstveni službenik ACER-a do 1. marta nakon završetka svake finansijske godine šalje računovodstvenom službeniku Komisije i Revizorskom sudu privremenu računovodstvenu dokumentaciju, uz izvještaj o proračunskom i finansijskom upravljanju tokom finansijske godine. Računovodstveni službenik ACER-a takođe šalje	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

izvještaj o proračunskom i finansijskom upravljanju Evropskom parlamentu i Vijeću do 31. marta sljedeće godine. Računovodstveni službenik Komisije tada konsolidira privremenu računovodstvenu dokumentaciju institucija i decentraliziranih tijela u skladu s članom 245. Regulative (EU, Euratom) br. 2018/1046 Evropskog parlamenta i Vijeća (10) („Finansijska Regulatorika”).

Član 35.

Finansijsko izvještavanje i razrješnica

1. Računovodstveni službenik ACER-a podnosi privremenu računovodstvenu dokumentaciju za finansijsku godinu (godina N) računovodstvenom službeniku Komisije i Revizorskom sudu do 1. marta sljedeće finansijske godine (godina N + 1).
2. ACER podnosi izvještaj o proračunskom i finansijskom upravljanju za godinu N Evropskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu do 31. marta godine N + 1. Računovodstveni službenik Komisije do 31. marta godine N + 1 podnosi ACER-ovu privremenu računovodstvenu dokumentaciju Revizorskom sudu. Komisija također podnosi izvještaj o proračunskom i finansijskom upravljanju tokom finansijske godine Evropskom parlamentu i Vijeću.
3. Nakon prijema primjedbi Revizorskog suda o privremenoj računovodstvenoj dokumentaciji ACER-a za godinu N u skladu s odredbama člana 246. Finansijske Regulative, računovodstveni službenik na vlastitu odgovornost sastavlja završnu računovodstvenu dokumentaciju ACER-a za tu godinu. Direktor završnu računovodstvenu dokumentaciju podnosi Upravnom odboru na mišljenje.
4. Upravni odbor donosi mišljenje o završnoj računovodstvenoj dokumentaciji ACER-a za godinu N.
5. Računovodstveni službenik ACER-a podnosi završnu računovodstvenu dokumentaciju za godinu N, zajedno s mišljenjem Upravnog odbora, Evropskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu do 1. jula godine N + 1.
6. Završna računovodstvena dokumentacija objavljuje se u Službenom listu Evropske unije do 15. novembra godine N + 1.

Nema odgovarajuće odredbe

Neprenosivo

7. Direktor podnosi Revizorskom sudu odgovore na njegove primjedbe do 30. septembra godine N + 1. Direktor takođe podnosi presliku tog odgovora Upravnom odboru i Komisiji. 8. Na zahtjev Evropskog parlamenta direktor mu podnosi sve informacije koje su potrebne za neometanu primjenu postupka za davanje razrješnice za godinu N u skladu s članom 109. stavom 3. Delegirane Regulative (EU) br. 1271/2013. 9. Evropski parlament na preporuku Vijeća, koje odlučuje kvalificiranom većinom, prije 15. maja godine N + 2, daje razrješnicu direktoru za izvršenje proračuna za finansijsku godinu N.				
Član 36. Finansijska pravila Finansijska pravila koja se primjenjuju na ACER donosi Upravni odbor nakon savjetovanja s Komisijom. Ta pravila mogu odstupati od Delegirane Regulative (EU) br. 1271/2013 ako posebne operativne potrebe za funkcionisanje ACER-a to zahtijevaju i samo uz prethodnu suglasnost Komisije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 37. Borba protiv prevara 1. Radi lakše borbe protiv prevara, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti navedenih u Regulativi (EU, Euratom) br. 883/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća (11), ACER pristupa Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. maja 1999. u vezi s unutrašnjim istragama koje sprovodi Evropski ured za borbu protiv prevara (OLAF) (12) i donosi odgovarajuće odredbe koje se primjenjuju na zaposlenike ACER-a na osnovu predloška iz Priloga tom sporazumu. 2. Revizorski sud ovlašten je sprovoditi revizije na terenu, kao i na osnovu dokumenata, u pogledu svih korisnika bespovratnih sredstava, izvoditelja i podizvoditelja koji su od ACER-a primili sredstva Unije. 3. OLAF može sprovoditi istrage, uključujući provjere na terenu i inspekcije, radi utvrđivanja je li došlo do prijevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utiču na finansijske interese Unije, u vezi s bespovratnim	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

sredstvima ili ugovorom koji je finansirao ACER, u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Regulativi (EZ) br. 883/2013 i Regulativi Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 (13). 4. Ne dovodeći u pitanje stavove 1., 2. i 3., sporazumi o saradnji s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, ugovori, ACER-ovi sporazumi o bespovratnim sredstvima i ACER-ove odluke o dodjeli bespovratnih sredstava sadržavaju odredbe kojima se izričito ovlašćuju Revizorski sudu i OLAF za provedbu revizija i istraga iz ovog člana u skladu s njihovim nadležnostima.				
Poglavlje iv. Opšte i završne odredbe Član 38. Privilegije i imuniteti i sporazum o sjedištu 1. Na ACER i njegove zaposlene primjenjuje se Protokol br. 7 o privilegijama i imunitetima Evropske unije priložen UEU-u i UFEU-u. 2. Potrebni aranžmani u vezi sa smještajem ACER-a u državi članici domaćinu i objekti i oprema koje država članica domaćin treba staviti na raspolaganje te posebna pravila koja se u državi članici domaćinu primjenjuju na direktora, članove Upravnog odbora, zaposlene ACER-a i članove njihovih obitelji utvrđuju se sporazumom o sjedištu između ACER-a i države članice u kojoj se sjedište nalazi. Taj se sporazum sklapa nakon dobijanja odobrenja Upravnog odbora.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 39. Zaposleni 1. Na zaposlene ACER-a, uključujući njegova direktora, primjenjuju se Pravilnik o zaposlenima, Uslovi zaposlenja i pravila koja su zajednički donijele institucije Unije radi primjene Pravilnika o zaposlenima i Uslova zaposlenja. 2. Upravni odbor, u dogovoru s Komisijom, donosi odgovarajuća pravila za sprovođenje, u skladu s članom 110. Pravilnika o zaposlenima. 3. U pogledu svojih zaposlenih ACER izvršava ovlašćenja koje su Pravilnikom o zaposlenima dodijeljene tijelu za	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

imenovanja, a Uslovima zaposlenja tijelu ovlaštenom za sklapanja ugovora. 4. Upravni odbor može donijeti odredbe na osnovu kojih se nacionalni stručnjaci iz država članica mogu privremeno uputiti na rad u ACER.				
Član 40. Odgovornost ACER-a 1. Ugovorna odgovornost ACER-a uređena je pravom primjenjivim na dotični ugovor. Svaka odredba o arbitraži sadržana u ugovoru koji je sklopio ACER podliježe nadležnosti Suda. 2. U slučaju izvanugovorne odgovornosti, ACER u skladu s opštim načelima koja su zajednička pravima država članica, nadoknađuje svu štetu koju prouzrokuje sam ili je prouzrokuju njegovi zaposleni pri izvršavanju svojih dužnosti. 3. Sud je nadležan u sporovima za naknadu štete iz stava 2. 4. Lična finansijska odgovornost i disciplinska odgovornost zaposlenih ACER-a prema samom ACER-u uređena je odgovarajućim odredbama koje se primjenjuju na zaposlene ACER-a.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 41. Transparentnost i komunikacija 1. Na dokumente ACER-a primjenjuje se Regulativa (EZ) br. 1049/2001 Evropskog parlamenta i Vijeća (14). 2. Upravni odbor donosi praktične mjere za primjenu Regulative (EZ) br. 1049/2001. 3. Odluke koje ACER donese u skladu s članom 8. Regulative (EZ) br. 1049/2001 mogu biti predmetom pritužbi Evropskom ombudsmanu ili postupaka pred Sudom, u skladu s uslovima utvrđenima u članu 228. odnosno članu 263. UFEU-a. 4. Obrada ličnih podataka od strane ACER-a podliježe Regulativi (EU) 2018/1725 Evropskog parlamenta i Vijeća (15). Upravni odbor utvrđuje mjere za primjenu Regulative (EU) 2018/1725 od strane ACER-a, uključujući mjere u vezi s imenovanjem službenika za zaštitu podataka ACER-a. Te	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

se mjere utvrđuju nakon savjetovanja s Evropskim nadzornikom za zaštitu podataka. 5. ACER može na vlastitu inicijativu učestvovati u komunikacijskim aktivnostima u području svoje nadležnosti. Raspodjelom resursa za komunikacijske aktivnosti ne smije se ugroziti djelotvorno izvršavanje zadataka iz čl. od 3. do 13. Komunikacijske aktivnosti izvršavaju se u skladu s relevantnim komunikacijskim i promotivnim planovima koje je donio Upravni odbor.				
Član 42. Zaštita klasifikovanih i osjetljivih neklasifikovanih podataka 1. ACER donosi svoja sigurnosna pravila koja moraju biti ekvivalentna sigurnosnim pravilima Komisije za zaštitu klasifikovanih podataka Evropske unije (EUCI) i osjetljivih neklasifikovanih podataka, uključujući odredbe za razmjenu, obradu i čuvanje takvih podataka, kako je utvrđeno u odlukama Komisije (EU, Euratom) 2015/443 (16) i (EU, Euratom) 2015/444 (17). 2. ACER može odlučiti primjenjivati odluke Komisije iz stava 1. mutatis mutandis. Sigurnosna pravila ACER-a između ostalog obuhvaćaju odredbe o razmjeni, obradi i čuvanju klasifikovanih podataka Evropske unije i osjetljivih neklasifikovanih podataka.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 43. Sporazumi o saradnji 1. U radu ACER-a mogu učestvovati treće zemlje koje su s Unijom sklopile sporazume i koje su usvojile i primjenjuju relevantna pravila prava Unije u području energetike, uključujući posebno pravila o nezavisnim regulatornim tijelima, pristupu treće strane infrastrukturi i razdvajanju, trgovanju energijom i upravljanju sistemom te učestvovanju i zaštiti potrošača, kao i relevantna pravila u području životne sredine i tržišne konkurencije. 2. Pod uslovom da je sklopljen sporazum u tu svrhu između Unije i trećih zemalja kako je navedeno u stavu 1., ACER može izvršavati svoje zadatke iz članova od 3. do 13. i u odnosu na treće zemlje ako su te zemlje usvojile relevantna	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana u adaptiranoj EnZ Regulativi 2019/942.	

pravila u skladu sa stavom 1. i primjenjuju ih te ako su ACER ovlastile da koordinira aktivnosti njihovih regulatornih tijela s aktivnostima regulatornih tijela država članica. Jedino se u takvim slučajevima upućivanja na pitanja prekogranične prirode odnose na granice između Unije i trećih zemalja, a ne na granice između dviju država članica. 3. U sporazumima iz stava 1. utvrđuju se aranžmani kojima se određuju, naročito, priroda, opseg i proceduralni aspekti uključenja tih zemalja u rad ACER-a, između ostalog odredbe u vezi s finansijskim doprinosima i zaposlenima. 4. Nakon što je dobio pozitivno mišljenje Odbora regulatora, Upravni odbor donosi poslovnik za odnose s trećim zemljama iz stava 1. Komisija osigurava da ACER djeluje u okviru svojega mandata i postojećeg institucionalnog okvira sklapanjem odgovarajućeg radnog dogovora s direktorom ACER-a.				
Član 44. Dogovori u vezi s jezicima 1. Na ACER se primjenjuju odredbe Regulative Vijeća br. 1. (18) 2. Upravni odbor odlučuje o ACER-ovim unutrašnjim dogovorima u vezi s jezicima. 3. Usluge prevođenja koje su potrebne za funkcionisanje ACER-a osigurava Prevoditeljski centar za tijela Evropske unije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 45. Evaluacija 1. Do 5. jula 2024. i svakih pet godina nakon toga, Komisija uz pomoć nezavisnog vanjskog stručnjaka sprovodi evaluaciju radi ocjenjivanje rezultata ACER-a u pogledu njegovih ciljeva, mandata i zadataka. Tom se evaluacijom naročito ocjenjuje moguća potreba za izmjenom mandata ACER-a i finansijski učinci svake takve izmjene. 2. Ako Komisija smatra da daljnje postojanje ACER-a više nije opravdano s obzirom na ciljeve, mandat i zadatke koji su mu dodijeljeni, može nakon provođenja odgovarajućeg savjetovanja s dionicima i Odborom regulatora predložiti da se ova Regulativa u skladu s tim izmijeni ili stavi izvan snage.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

3. Komisija podnosi nalaze evaluacije iz stava 1. Evropskom parlamentu, Vijeću i ACER-ovu Odboru regulatora zajedno sa svojim zaključcima. Nalaze evaluacije trebalo bi objaviti. 4. Do 31. oktobra 2025. i barem svakih pet godina nakon toga Komisija podnosi Evropskom parlamentu i Vijeću izvještaj u kojem se evaluira ova Regulativa, a posebno zadatke ACER-a koje uključuju pojedinačne odluke. Tim se izvještajem, prema potrebi, uzimaju u obzir rezultati procjene na osnovu člana 69. stava 1. Regulative (EU) 2019/943. Komisija, prema potrebi, tom izvještaju prilaže zakonodavni predlog.				
Član 46. Stavljanje van snage Regulativa (EZ) br. 713/2009 stavlja se van snage. Upućivanja na Regulativu stavljenju van snage smatraju se upućivanjima na ovu Regulativu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga II.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 47. Stupanje na snagu Ova Regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Evropske unije. Ova je Regulativa u cijelosti obavezujuća i direktno se primjenjuje u svim državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Regulativa Komisije (EU) 2015/1222				
GLAVA I. OPŠTE ODREDBE Član 1. Predmet i područje primjene 1. Ovom se Regulativom utvrđuju detaljne smjernice za dodjelu prekozonskog kapaciteta i upravljanje zagušenjima na tržištima dan unaprijed i unutardnevnim tržištima, uključujući zahtjeve za izradu zajedničkih metodologija za određivanje količina kapaciteta istovremeno raspoloživih	XII. DODJELA KAPACITETA I UPRAVLJANJE ZAGUŠENJEM U PRENOSNOM SISTEMU ELEKTRIČNE ENERGIJE Smjernice za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima Član 70 (1) Dodjela prekozonskog kapaciteta i upravljanje zagušenjima na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima, uključujući uslove za izradu zajedničkih metodologija za	Potpuno usklađeno		

između zona trgovanja i kriterijuma za ocjenjivanje efikasnosti te preispitivanje određivanja zona trgovanja.	određivanje vrijednosti raspoloživih kapaciteta između zona trgovanja i kriterijuma za procjenu efikasnosti, kao i revizija postupka definisanja zona trgovanja, vrše se u skladu sa odredbama čl. 70 do 147 ovog zakona.			
2. Ova se Regulativa primjenjuje na sve prenosne sisteme i interkonekcije u Uniji, osim na ostrvske prenosne sisteme koji s drugim prenosnim sistemima nijesu povezani interkonektovanim vodovima.	Smjernice za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima Član 70 (2) Na sve prenosne sisteme električne energije i interkonekcije u Crnoj Gori, osim na prenosne sisteme koji nijesu povezani sa drugim prenosnim sistemima preko interkonektivnih vodova, primjenjuju se odredbe čl. 70 do 147 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
3. U državama članicama u kojima postoji više od jednog operatora prenosnog sistema ova se Regulativa primjenjuje na sve operatore prenosnog sistema u toj državi članici. Ako operator prenosnog sistema nema funkciju bitnu za obaveze prema ovoj Regulativi, države članice mogu predvidjeti da se odgovornost za ispunjavanje tih obaveza prenese na jednog ili više različitih specifičnih operatora prenosnog sistema.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
4. Jedinstveno povezivanje dan unaprijed i unutar dnevnog povezivanje u Uniji može se otvoriti operatorima tržišta i operatorima prenosnog sistema koji djeluju u Švajcarskoj pod uslovom da se u nacionalnom pravu te zemlje primijene glavne odredbe zakonodavstva Unije o tržištu električne energije i da postoji međuvladin sporazum o saradnji na području električne energije između Unije i Švajcarske.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
5. Pod uslovom da su ispunjeni uslovi iz prethodnog stava 4., o učestvovanju Švajcarske u povezivanju dan unaprijed i jedinstvenom unutar dnevnog povezivanju odlučuje Komisija na temelju mišljenja Agencije. Prava i obaveze švajcarskih nominovanih operatora tržišta električne energije i operatora prenosnog sistema koji se priključuju jedinstvenom povezivanju dan unaprijed moraju biti u skladu s pravima i obavezama nominovanih operatora tržišta električne energije i operatora prenosnog	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

sistema koji djeluju u Uniji kako bi se omogućilo nesmetano funkcionisanje sistema jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja koji se primjenjuju na nivou Unije te ravnopravni uslovi za sve učesnike.				
Član 2. Definicije Za potrebe ove Regulative primjenjuju se definicije iz člana 2. Regulative (EZ) br. 714/2009, člana 2. Regulative Komisije (EU) br. 543/2013 (1) te člana 2. Direktive 2009/72/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća (2). Osim toga, primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „pojedinačni model mreže” znači skup podataka koji opisuje obilježja elektroenergetskog sistema (proizvodnju, opterećenje i topologiju mreže) i pripadajuća pravila za promjenu tih obilježja tokom proračuna kapaciteta koji priprema nadležni operator prenosnog sistema, namijenjen spajanju s drugim pojedinačnim modelima mreže radi stvaranja zajedničkog modela mreže;	Značenje izraza Član 5 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 87) pojedinačni model mreže je skup podataka koji opisuje karakteristike elektroenergetskog sistema (proizvodnju, opterećenje i topologiju mreže) i pravila za promjenu istih prilikom proračuna kapaciteta, koji izrađuju operatori prenosnih sistema i koji se spaja sa drugim komponentama pojedinačnog modela mreže radi izrade zajedničkog modela mreže;	Potpuno usklađeno		
2. „zajednički model mreže” znači skup podataka na nivou Unije koji je dogovorilo više operatora prenosnog sistema i kojim se opisuju glavna obilježja elektroenergetskog sistema (proizvodnja, opterećenje i topologija mreže) i pravila za promjenu tih obilježja tokom proračuna kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 163) zajednički model mreže je skup podataka usaglašen između više operatora prenosnog sistema, kojim se opisuju karakteristike elektroenergetskog sistema (proizvodnja, opterećenje i topologija mreže), kao i pravila za promjenu tih karakteristika tokom proračuna kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
3. „regija za proračun kapaciteta” znači geografsko područje na kojem se primjenjuje koordinisani proračun kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 116) region za proračun kapaciteta je geografsko područje na kojem se primjenjuje koordinisani proračun kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
4. „scenario” znači predviđeno stanje elektroenergetskog sistema u određenom razdoblju;	Značenje izraza Član 5 126) scenario je predviđeno stanje elektroenergetskog sistema za određeni vremenski period;	Potpuno usklađeno		

5. „neto pozicija” znači saldirani zbir izvoza i uvoza električne energije za svaku tržišnu vremensku jedinicu za zonu trgovanja;	Značenje izraza Član 5 68) neto pozicija je neto zbir izvoza i uvoza električne energije za svaku tržišnu vremensku jedinicu za zonu trgovanja;	Potpuno usklađeno		
6. „ograničenja pri dodjeli” znači ograničenja koja je potrebno poštovati pri dodjeli kapaciteta da bi se prenosni sistem održao unutar granica operativne sigurnosti i nijesu pretvorena u kapacitet između zona trgovanja ili su potrebna za povećanje efikasnosti dodjele kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 78) ograničenja prilikom dodjele su ograničenja koja se uzimaju u obzir prilikom dodjele kapaciteta radi održavanja prenosnog sistema električne energije u granicama operativne sigurnosti i nijesu prenesena u prekozonski kapacitet ili su potrebna radi veće efikasnosti dodjele kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
7. „granične vrijednosti operativne sigurnosti” znači prihvatljiva operativna ograničenja za siguran rad sistema kao što su termička ograničenja, naponska ograničenja, ograničenja struje kratkog spoja, frekvencijska ograničenja i granice dinamičke stabilnosti;	Značenje izraza Član 5 38) granice operativne sigurnosti su prihvatljiva operativna ograničenja za siguran rad mreže, kao što su termička ograničenja, naponska ograničenja, ograničenja struje kratkog spoja, frekvencijska ograničenja i granice dinamičke stabilnosti;	Potpuno usklađeno		
8. „pristup temeljen na usklađenom mrežnom prenosnom kapacitetu” znači metoda proračuna kapaciteta koja se temelji na načelu procjenjivanja i unaprijednog određivanja maksimalne energije razmjene između susjednih zona trgovanja;	Značenje izraza Član 5 107) pristup zasnovan na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu (NTC metod) je metod proračuna kapaciteta na osnovu procjene i unaprijed određivanja maksimalne razmjene električne energije između susjednih zona trgovanja;	Potpuno usklađeno		
9. „pristup temeljen na tokovima snaga” znači metoda proračuna kapaciteta u kojoj su razmjene energije između zona trgovanja ograničene koeficijentima raspodjele tokova snaga i raspoloživim granicama kritičnih elemenata mreže;	Značenje izraza Član 5 106) pristup zasnovan na tokovima snaga je metod proračuna kapaciteta u kojem su razmjene električne energije između zona trgovanja ograničene koeficijentima raspodjele tokova snaga i raspoloživim granicama kritičnih elemenata mreže;	Potpuno usklađeno		
10. „nepredviđeni slučaj” znači utvrđeni i mogući kvar elementa ili kvar elementa do kojeg je već došlo, uključujući	Značenje izraza Član 5	Potpuno usklađeno		

ne samo elemente prenosnog sistema već i značajne korisnike mreže i elemente distributivne mreže ako su važni za siguran rad prenosnog sistema;	67) nepredviđeni događaj je utvrđeni i mogući kvar nekog elementa ili kvar elementa koji je već nastao, uključujući ne samo elemente prenosnog sistema električne energije, već i njegove korisnike, kao i elemente distributivnog sistema, ako su važni za operativnu sigurnost prenosnog sistema;			
11. „subjekt odgovoran za usklađeni izračun prenosnog kapaciteta” znači subjekt ili subjekti sa zadatkom proračunavanja prenosnog kapaciteta, na regionalnom ili višem nivou;	Značenje izraza Član 5 134) subjekat odgovoran za koordinisani proračun kapaciteta je subjekat ili subjekti koji vrše proračun prenosnog kapaciteta električne energije na regionalnom ili višem nivou;	Potpuno usklađeno		
12. „metoda promjene proizvodnje” znači metoda pretvaranja promjene neto pozicije dane zone trgovanja u procijenjena injekcijska povećanja ili smanjenja u zajedničkom modelu mreže;	Značenje izraza Član 5 59) metod promjene proizvodnje je metod pretvaranja promjene neto pozicije određene zone trgovanja električnom energijom u procijenjena povećanja ili smanjenja injektiranja u zajedničkom modelu mreže;	Potpuno usklađeno		
13. „remedijalna mjera” znači svaka mjera koju ručno ili automatski preduzima operator prenosnog sistema ili više operatora prenosnog sistema kako bi se održala sigurnost rada sistema;	Značenje izraza Član 5 123) remedijalna mjera je svaka mjera koju ručno ili automatski preduzima jedan ili više operatora prenosnih sistema električne energije radi održavanja operativne sigurnosti;	Potpuno usklađeno		
14. „granica pouzdanosti” znači smanjenje prekozonskog kapaciteta radi pokrivanja nesigurnosti pri proračunu kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 37) granica pouzdanosti je smanjenje prekozonskog kapaciteta za prenos električne energije, radi otklanjanja nesigurnosti prilikom proračuna kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
15. „tržišno vrijeme” znači srednjoevropsko ljetno vrijeme ili srednjoevropsko vrijeme, zavisno o tome koje je na snazi;	Značenje izraza Član 5 141) tržišno vrijeme je srednjoevropsko ljetnje vrijeme ili srednjoevropsko vrijeme, u zavisnosti od toga koje se primjenjuje;	Potpuno usklađeno		
16. „prihod od zagušenja” znači prihodi dobiveni kao rezultat dodjele kapaciteta;	Značenje izraza Član 5	Potpuno usklađeno		

	101) prihod od zagušenja je prihod ostvaren dodjelom kapaciteta;			
17. „zagušenje tržišta” znači stanje kad je ekonomski višak kod jedinstvenog povezivanja dan unaprijed ili unutardnevnog povezivanja ograničen kapacitetom između zona trgovanja ili ograničenjima pri dodjeli;	Značenje izraza Član 5 158) zagušenje je stanje u kojem je ekonomski višak kod jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutardnevnog povezivanja ograničen prekozonskim kapacitetom ili ograničenjima prilikom dodjele;	Potpuno usklađeno		
18. „fizičko zagušenje” znači svako mrežno stanje kada se predviđenim ili ostvarenim tokovima snage krše termičke granice elemenata mreže i stabilnost napona ili granice faktora snage elektroenergetskog sistema;	Značenje izraza Član 5 32) fizičko zagušenje je svako stanje sistema u kojem se predviđenim ili ostvarenim tokovima snaga prekoračuju termičke granice elemenata sistema, stabilnost napona ili granice faktora snage elektroenergetskog sistema;	Potpuno usklađeno		
19. „strukturno zagušenje” znači zagušenje u prenosnom sistemu koje se može nedvosmisleno odrediti, predvidljivo je, geografski stabilno tokom određenog vremenskog razdoblja i često se ponavlja u stanjima normalnog rada elektroenergetskog sistema;	Značenje izraza Član 5 133) strukturno zagušenje je zagušenje u prenosnom sistemu koje se može nedvosmisleno definisati, koje je predvidljivo, geografski stabilno tokom vremena i često se ponavlja u normalnim uslovima elektroenergetskog sistema;	Potpuno usklađeno		
20. „uparivanje” znači način trgovanja kojim se prodajni nalozi dodjeljuju prikladnim kupovnim nalogima kako bi se osigurao najveći ekonomski višak za jedinstveno povezivanje dan unaprijed ili unutardnevno povezivanje;	Značenje izraza Član 5 147) uparivanje je način trgovanja kojim se prodajni nalozi dodjeljuju odgovarajućim kupovnim nalogima radi ostvarivanja najvećeg ekonomskog viška kod jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutardnevnog povezivanja;	Potpuno usklađeno		
21. „nalog” znači namjera kupovine ili prodaje energije ili kapaciteta koju izrazi učesnik na tržištu podložna propisanim uslovima izvršenja;	Značenje izraza Član 5 64) nalog je namjera kupovine ili prodaje energije ili kapaciteta koju izrazi učesnik na tržištu električne energije u skladu sa propisanim uslovima;	Potpuno usklađeno		
22. „upareni nalozi” znači svi prodajni i kupovni, nalozi dobijeni algoritmom za cjenovno povezivanje tržišta ili algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja;	Značenje izraza Član 5	Potpuno usklađeno		

	148) upareni nalozi su svi prodajni i kupovni nalozi dobijeni algoritmom za cjenovno povezivanje tržišta ili algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja;			
23. „nominovani operator tržišta električne energije” znači subjekt koji je nadležno tijelo odredilo za obavljanje zadataka povezanih s jedinstvenim povezivanjem dan unaprijed ili jedinstvenim unutar dnevnim povezivanjem;	Značenje izraza Član 5 71) nominovani operator tržišta električne energije (NEMO) je operator tržišta koga odredi Vlada Crne Gore za obavljanje zadataka koji se odnose na jedinstveno dan-unaprijed ili unutar dnevnog povezivanje tržišta električne energije;	Potpuno usklađeno		
24. „zajednička knjiga naloga” znači modul u sistemu kontinuiranog unutar dnevnog povezivanja kojim se prikupljaju svi uparivi nalozi od nominovanih operatora tržišta električne energije koji učestvuju u jedinstvenom unutar dnevnom povezivanju i obavljaju kontinuirano uparivanje tih naloga;	Značenje izraza Član 5 161) zajednička knjiga naloga je modul u sistemu kontinuiranog unutar dnevnog povezivanja kojim se prikupljaju svi uparivi nalozi od nominovanih operatora tržišta električne energije koji učestvuju u jedinstvenom unutar dnevnom povezivanju i obavljaju kontinuirano uparivanje tih naloga;	Potpuno usklađeno		
25. „trgovanje” znači jedan upareni nalog ili više njih;	Značenje izraza Član 5 139) trgovina je jedan ili više uparenih naloga za kupovinu ili prodaju energije ili kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
26. „jedinstveno povezivanje dan unaprijed” znači postupak aukcije u okviru kojeg se uparuju prikupljeni nalozi i istovremeno se dodjeljuje prekozonski kapacitet za različite zone trgovanja na tržištu dan unaprijed;	Značenje izraza Član 5 43) jedinstveno povezivanje dan-unaprijed tržišta električne energije je postupak aukcije u okviru kojeg se uparuju prikupljeni nalozi i istovremeno se dodjeljuje prekozonski kapacitet za različite zone trgovanja na dan-unaprijed tržištu;	Potpuno usklađeno		
27. „jedinstveno unutar dnevno povezivanje” znači kontinuirani proces u okviru kojeg se uparuju prikupljeni nalozi i istovremeno se dodjeljuje prekozonski kapacitet za različite zone trgovanja na unutar dnevnom tržištu;	Značenje izraza Član 5 44) jedinstveno povezivanje unutar dnevnog tržišta električne energije je kontinuirani proces u okviru kojeg se uparuju prikupljeni nalozi i istovremeno se dodjeljuje prekozonski kapacitet za različite zone trgovanja na unutar dnevnom tržištu;	Potpuno usklađeno		

28. „algoritam za cjenovno povezivanje tržišta” znači algoritam koji se upotrebljava za istovremeno uparivanje naloga u jedinstvenom povezivanju dan unaprijed i dodjelu prekozonskog kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 5) algoritam za cjenovno povezivanje tržišta je algoritam koji se upotrebljava za istovremeno uparivanje naloga u jedinstvenom povezivanju dan-unaprijed i dodjelu prekozonskih kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
29. „algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja” znači algoritam koji se upotrebljava za uparivanje naloga u jedinstvenom unutar dnevnog povezivanju i kontinuiranu dodjelu prekozonskog kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 4) algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja je algoritam koji se upotrebljava za uparivanje naloga u jedinstvenom unutar dnevnog povezivanju i kontinuiranu dodjelu prekozonskog kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
30. „funkcija operatora tržišnog povezivanja” znači zadatak uparivanja naloga s tržišta dan unaprijed i unutar dnevnih tržišta za različite zone trgovanja uz istovremenu dodjelu prekozonskog kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 33) funkcija operatora tržišnog povezivanja je uparivanje naloga sa dan-unaprijed i unutar dnevnih tržišta električne energije za različite zone trgovanja, uz istovremenu dodjelu prekozonskih kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
31. „ravnotežna cijena” znači cijena određena prema najvišem prihvaćenom prodajnom nalogu i najnižem prihvaćenom kupovnom nalogu na tržištu električne energije;	Značenje izraza Član 5 47) klirinška cijena je cijena određena uparivanjem najvišeg prihvaćenog prodajnog naloga i najnižeg prihvaćenog kupovnog naloga na tržištu električne energije;	Potpuno usklađeno		
32. „planirana razmjena” znači prenos električne energije planiran između geografskih područja, za svaku tržišnu vremensku jedinicu i zadani smjer;	Značenje izraza Član 5 86) planirana razmjena je prenos električne energije planiran između geografskih područja, za svaku tržišnu vremensku jedinicu i zadati smjer;	Potpuno usklađeno		
33. „subjekt odgovoran za proračun planirane razmjene” znači subjekt ili subjekte sa zadatkom proračunavanja planiranih razmjena;	Aktivnosti operatora prenosnih sistema koje se odnose na jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutar dnevno povezivanje Član 77 Operator prenosnog sistema je dužan da, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, radi povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta električne energije, sprovodi sljedeće aktivnosti:	Potpuno usklađeno		

	6)po potrebi, uspostavlja subjekte odgovorne za proračun planirane razmjene radi proračuna i objavljivanja planiranih razmjena na granicama između zona trgovanja u skladu sa čl. 119 i 130 ovog zakona;			
34. „period tržišta dan unaprijed” znači razdoblje trgovanja na tržištu električne energije koje traje do vremena zatvaranja tržišta dan unaprijed, u kojem se, za svaku tržišnu vremensku jedinicu, trguje proizvodima dan prije dana isporuke;	Značenje izraza Član 5 153) period dan-unaprijed tržišta je vremenski period trgovanja električnom energijom koje traje do vremena zatvaranja tržišta dan-unaprijed, u kojem se, za svaku tržišnu vremensku jedinicu, trguje proizvodima dan prije dana isporuke;	Potpuno usklađeno		
35. „rok za garantovanje validnosti za tržište dan unaprijed” znači trenutak nakon kojeg se garantuje međuzonski kapacitet;	Rok za garantovanje validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed Član 134 Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, dužan je da primjenjuje rok za garantovanje validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed, koji ne smije biti kraći od 30 minuta prije vremena zatvaranja trgovanja na dan-unaprijed tržištu.	Potpuno usklađeno		
36. „vrijeme zatvaranja tržišta dan unaprijed” znači vrijeme do kojeg se prihvaćaju nalozi na tržištu dan unaprijed;	Značenje izraza Član 5 155) vrijeme zatvaranja dan-unaprijed tržišta je vrijeme do kojeg se prihvataju nalozi na dan-unaprijed tržištu;	Potpuno usklađeno		
37. „period unutardnevnog tržišta” znači period trgovanja na tržištu električne energije od vremena otvaranja unutardnevnog tržišta između zona do vremena njegova zatvaranja, u kojem se za svaku tržišnu vremensku jedinicu trguje proizvodima prije isporuke proizvoda kojima se trgovalo;	Značenje izraza Član 5 154) period unutardnevnog tržišta je vremenski period trgovanja električnom energijom od vremena otvaranja unutardnevnog tržišta do vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona, u kojem se za svaku tržišnu vremensku jedinicu trguje proizvodima prije isporuke proizvoda kojima se trgovalo;	Potpuno usklađeno		
38. „vrijeme otvaranja unutardnevnog tržišta između zona” znači trenutak nakon kojeg se može trgovati	Značenje izraza Član 5	Potpuno usklađeno		

međuzonskim kapacitetom za određenu tržišnu vremensku jedinicu na određenoj granici između zona trgovanja;	156) vrijeme otvaranja unutardnevnog tržišta između zona je vrijeme od kojeg se može trgovati prekozonskim kapacitetom između zona trgovanja za određenu tržišnu vremensku jedinicu na određenoj granici zone trgovanja;			
39. „vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona” znači trenutak nakon kojeg dodjela prekozonskog kapaciteta više nije dopuštena za danu tržišnu vremensku jedinicu;	Značenje izraza Član 5 157) vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona je vrijeme od kojeg dodjela prekozonskog kapaciteta više nije dozvoljena za određenu tržišnu vremensku jedinicu;	Potpuno usklađeno		
40. „modul upravljanja kapacitetom” znači sistem koji sadrži ažurirane informacije o raspoloživom prekozonskom kapacitetu za dodjelu unutardnevnog prekozonskog kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 62) modul upravljanja kapacitetom je sistem koji sadrži ažurirane informacije o raspoloživom prekozonskom kapacitetu za dodjelu unutardnevnog prekozonskog kapaciteta za prenos električne energije;	Potpuno usklađeno		
41. „nestandardni unutardnevni proizvod” znači proizvod za kontinuirano unutardnevno povezivanje koji nije namijenjen za neprekidnu dostavu energije ili za razdoblje koje prelazi jednu tržišnu vremensku jedinicu s posebnim obilježjima projektiranim da odražavaju uobičajen rad sistema ili tržišne potrebe, na primjer nalozi koji obuhvataju višestruke tržišne vremenske jedinice ili proizvode koji odražavaju troškove pokretanja proizvodnih jedinica;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj izraz se koristi u samo članu 65 Regulative Komisije (EU) 2015/1222, koji je izbrisan u adaptiranoj Regulativi EnZ 2015/1222.	
42. „centralna ugovorna strana” znači subjekt ili subjekti sa zadatkom zaključivanja ugovora sa učesnicima na tržištu obnovom ugovora koji su rezultat postupka uparivanja i organizovanja prenosa neto pozicija koje su rezultat dodjele kapaciteta s drugim središnjim protustrankama ili prenosnim agentima;	Značenje izraza Član 5 11) centralna ugovorna strana je subjekat ili subjekti koji zaključuju ugovore sa učesnicima na tržištu, produžavaju ugovore po osnovu postupka uparivanja i omogućavaju prenos neto pozicija po osnovu dodjele kapaciteta sa drugim centralnim ugovornim stranama ili agentima za prenos;	Potpuno usklađeno		
	Značenje izraza Član 5	Potpuno usklađeno		

43. „agent za prenos” znači subjekt ili subjekti sa zadatkom prenošenja neto pozicija između različitih centralnih ugovornih strana;	2) agent za prenos je subjekat ili subjekti odgovorni za prenos neto pozicija između različitih centralnih ugovornih strana;			
44. „garancija” znači garantovanje da će prava na kapacitet između zona trgovanja ostati nepromijenjena te da će u slučaju njihove izmjene biti plaćena naknada;	Značenje izraza Član 5 36) garancija je garantovanje da će prava na prekozonski kapacitet za prenos električne energije ostati nepromijenjena i da će u slučaju njihove izmjene biti isplaćena naknada;	Potpuno usklađeno		
45. „viša sila” znači svaki nepredviđen ili neuobičajen događaj ili situacija izvan razumne kontrole operatora prenosnog sistema, neizazvan njegovom greškom, koji se ne može ni izbjeći ili prevladati razumnim oprezom i marom ni riješiti mjerama koje su s tehničkog, finansijskog ili ekonomskog gledišta tom operatoru prenosnog sistema razumno moguće, doista se dogodio i objektivno je provjerljiv te onemogućava tom operatoru prenosnog sistema da privremeno ili trajno ispunjava svoje obaveze u skladu s ovom Regulativom;	Značenje izraza Član 5 152) viša sila je svaki nepredviđen ili neuobičajen događaj ili situacija izvan kontrole operatora prenosnog sistema električne energije, koji nije nastao njegovom krivicom, a koji se ne može izbjeći ili prevazići razumnim predviđanjem i djelovanjem, niti riješiti mjerama koje bi u tehničkom, finansijskom ili ekonomskom smislu mogao preduzeti operator prenosnog sistema električne energije, a koji se zapravo dogodio i objektivno se može provjeriti i koji sprečava operatora da privremeno ili trajno ispunjava svoje obaveze u skladu sa ovim zakonom;	Potpuno usklađeno		
46. „ekonomski višak za jedinstveno povezivanje dan unaprijed ili unutarдневноno povezivanje” znači zbir i. dobavljačevog viška za jedinstveno povezivanje dan unaprijed ili unutarдневноno povezivanje za odgovarajući period, ii. potrošačkog viška za jedinstveno povezivanje dan unaprijed ili unutarдневноno povezivanje, iii. prihod od zagušenja i iv. druge povezane troškove i koristi kad povećavaju ekonomsku efikasnost za odgovarajući period, pri čemu su dobavljački i potrošački višak razlika između prihvaćenih naloga i ravnotežne cijene po jedinici energije pomnožena s količinom energije iz naloga.	Značenje izraza Član 5 24) ekonomski višak kod jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutarдневноnog povezivanja je zbir viška dobavljača kod jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutarдневноnog povezivanja za određeni period, viška potrošača kod jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutarдневноnog povezivanja, prihoda od zagušenja i drugih povezanih troškova i koristi koje povećavaju ekonomsku efikasnost za određeni period, pri čemu višak dobavljača i potrošača predstavlja razliku između prihvaćenih naloga i klirinške cijene po jedinici energije pomnoženu sa količinom energije iz naloga;	Potpuno usklađeno		
Ciljevi saradnje pri dodjeli kapaciteta i upravljanju zagušenjima Član 3.	Ciljevi saradnje prilikom dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima Član 71	Potpuno usklađeno		

Cilj je ove Regulative: (a) podsticanje efikasne konkurentnosti u proizvodnji, trgovini i snabdijevanju električnom energijom; (b) osiguranje optimalne upotrebe prenosne infrastrukture; (c) osiguranje operativne sigurnosti; (d) optimizacija proračuna i dodjele prekozonskog kapaciteta; (e) osiguranje pravičnog i nediskriminatornog tretmana operatora prenosnog sistema, nominovanih operatora tržišta električne energije, Agencije, regulatornih tijela i učesnika na tržištu; (f) osiguranje i poboljšanje transparentnosti i pouzdanosti informacija; (g) doprinošenje efikasnom dugoročnom radu i razvoju elektroenergetskog prenosnog sistema i elektroenergetskog sektora u Uniji; (h) poštovanje potrebe za pravičnim i uređenim tržištem te poštenim i uređenim formiranjem cijena; (i) stvaranje ravnopravnih uslova za nominovane operatore tržišta električne energije; (j) osiguravanje nediskriminatornog pristupa kapacitetu između zona trgovanja.	Saradnja prilikom dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima vrši se radi: 1) podsticanja efektivne konkurentnosti u proizvodnji, trgovini i snabdijevanju električnom energijom; 2) obezbjeđivanja optimalnog korišćenja prenosne infrastrukture; 3) obezbjeđivanja operativne sigurnosti; 4) optimizacije proračuna i dodjele prekozonskog kapaciteta; 5) obezbjeđivanja i unapređenja transparentnosti i pouzdanosti informacija; 6) doprinosa efikasnijem dugoročnom radu i razvoju elektroprenosnog sistema i elektroenergetskog sektora u Crnoj Gori; 7) uvažavanja potrebe za pravičnim i uređenim tržištem električne energije i načinom formiranja cijena; 8) stvaranja ravnopravnih uslova za NEMO-e; 9) obezbjeđivanja nediskriminatornog pristupa prekozonskom kapacitetu; 10) obezbjeđivanja pravičnog i nediskriminatornog tretmana učesnika na tržištu.			
Određivanje nominovanih operatora tržišta električne energije i opoziv određenja Član 4. 1. Svaka država čiji je elektroenergetski sistem povezan sa zonom trgovanja u drugoj državi članici osigurava određivanje jednog ili više nominovanih operatora tržišta električne energije do četiri mjeseca od stupanja na snagu ove Regulative za provođenje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i/ili unutardnevnog povezivanja. U tu svrhu domaći i strani tržišni operatori mogu biti pozvani da podnesu zahtjev za određivanje nominovanim operatorom tržišta električne energije.	Imenovanje NEMO-a Član 73 (1) Vlada je imenuje jednog ili više NEMO-a za sprovođenje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i/ili unutardnevnih tržišta, kao i imenovanje najmanje jednog NEMO-a u svakoj zoni trgovanja u Crnoj Gori.	Potpuno usklađeno		
2. Svaka predmetna država članica osigurava da je u svakoj zoni trgovanja na njenom državnom području određen	Podnošenje zahtjeva za imenovanje NEMO Član 73	Potpuno usklađeno		

najmanje jedan nominovani operator tržišta električne energije. Nominovani operatori tržišta električne energije određuju se na početno razdoblje od četiri godine. Osim ako se primjenjuje Član 5. stavak 1., države članice omogućavaju podnošenje zahtjeva za određivanje najmanje jednom godišnje.	(1) Postupak imenovanja NEMO pokreće se raspisivanjem javnog poziva na internet stranici Ministarstva. Imenovanje više NEMO-a Član 74 (1) Ministarstvo objavljuje javni poziv za podnošenje zahtjeva za imenovanje više NEMO-a najmanje jednom godišnje na svojoj internet stranici. (2) Javni poziv iz stava 1 ovog člana otvoren je za domaće i inostrane operatore tržišta. Imenovanje jednog NEMO-a Član 75 (3) Ministarstvo može pozvati domaće i inostrane operatore tržišta da podnesu zahtjeve za imenovanje za NEMO-a.			
3. Ako države članice nijesu drukčije propisale, regulatorna su tijela tijela za određivanje koja su odgovorna za određivanje nominovanih operatora tržišta električne energije, nadzor usklađenosti s preduslovima za određivanje i, u slučaju nacionalnih pravnih monopola, odobrenje naknada nominovanih operatora tržišta električne energije ili metodologije za proračun naknada nominovanih operatora tržišta električne energije. Države članice mogu predvidjeti da tijela koja nijesu regulatorna tijela budu tijela za određivanje. U tim okolnostima države članice osiguravaju da tijelo za određivanje ima jednaka prava i obaveze kao regulatorna tijela za efikasno obavljanje svojih zadataka.	Imenovanje NEMO-a Član 73 (4) Odluku o imenovanju NEMO-a iz čl. 74 i 75 ovog zakona donosi Vlada, na predlog Ministarstva, uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije o ispunjenosti uslova iz člana 76 ovog zakona od strane podnosilaca zahtjeva. (5) Predlog Ministarstva iz stava 4 ovog člana dostavlja se Vladi u roku od dva mjeseca od dana prijema zahtjeva iz člana 74 stav 3, odnosno člana 75 stav 3 ovog zakona. (6) Vlada donosi odluku o odbijanju zahtjeva za imenovanje NEMO-a samo ako nijesu ispunjeni uslovi iz člana 76 ovog zakona ili u skladu sa članom 75 ovog zakona. (7) Agencija donosi pravila: 15) za odobravanje naknada operatoru tržišta električne energije (u daljem tekstu: berza električne energije). Imenovanje više NEMO-a Član 74	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem Zakona o izmjenama i dopuni Zakona energetici	

(1) Ministarstvo objavljuje javni poziv za podnošenje zahtjeva za imenovanje više NEMO-a najmanje jednom godišnje na svojoj internet stranici.

(2) Javni poziv iz stava 1 ovog člana otvoren je za domaće i inostrane operatore tržišta.

(9) Ministarstvo vrši nadzor nad svim NEMO-ima koji sprovode jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i/ili unutar dnevnih tržišta u Crnoj Gori, i obezbjeđuje da svi NEMO-i koji sprovode jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i/ili unutar dnevnih tržišta u Crnoj Gori postupaju u skladu sa ovim zakonom, bez obzira na to gdje su imenovani.

Imenovanje jednog NEMO-a

Član 75

(5) U slučaju da više podnosilaca dostavi zahtjeve za imenovanje NEMO-a, Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije o ispunjenosti uslova iz člana 76 ovog zakona, dostavlja Vladi predlog imenovanja onog podnosioca zahtjeva koji u najvećoj mjeri ispunjava uslove iz člana 76 ovog zakona.

(6) U slučaju imenovanja NEMO-a u skladu sa ovim članom, Agencija odobrava naknade koje NEMO naplaćuje za trgovanje na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.

Oduzimanje statusa NEMO-a

Član 77

(1) Ako utvrdi da operator tržišta koji je u Crnoj Gori imenovan za NEMO u skladu sa članom 74, odnosno članom 75 ovog zakona za NEMO više ne ispunjava uslove iz člana 76 ovog zakona, Ministarstvo je dužno da mu dostavi obavještenje o neispunjavanju uslova.

(2) Ako NEMO, u roku od šest mjeseci od dana prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana, ne obezbijedi ispunjenost uslova iz člana 76 ovog zakona, Vlada na

	predlog Ministarstva, a uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije, donosi odluku o oduzimanju statusa NEMO-a.			
4. Tijelo za određivanje ocjenjuje ispunjavaju li kandidati za nominovanog operatora tržišta električne energije preduslove utvrđene članom 6. Ti se preduslovi primjenjuju nezavisno od toga imenuje li se jedan ili više nominovanih operatora tržišta električne energije. Pri donošenju odluke o određivanju nominovanih operatora tržišta električne energije izbjegava se svaka diskriminacija između kandidata, posebno između stranih i domaćih kandidata. Ako tijelo za određivanje nije regulatorno tijelo, regulatorno tijelo daje mišljenje o tome u kojoj mjeri kandidat za određivanje ispunjava preduslove za određivanje utvrđene članom 6. Određivanja nominovanih operatora tržišta električne energije odbijaju se samo ako nijesu ispunjeni preduslovi za određivanje iz člana 6. ili u skladu s članom 5. stav 1.	Imenovanje NEMO-a Član 73 (2) Kriterijumi iz člana 76 ovog zakona primjenjuju se bez obzira da li se imenuje jedan ili više NEMO-a i izbjegava se diskriminacija između podnosilaca zahtjeva, posebno između inostranih i domaćih podnosilaca zahtjeva. (4) Odluku o imenovanju NEMO-a iz čl. 74 i 75 ovog zakona donosi Vlada, na predlog Ministarstva, uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije o ispunjenosti uslova iz člana 76 ovog zakona od strane podnosilaca zahtjeva. (6) Vlada donosi odluku o odbijanju zahtjeva za imenovanje NEMO-a samo ako nijesu ispunjeni uslovi iz člana 76 ovog zakona ili u skladu sa članom 75 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
5. Nominovani operator tržišta električne energije određen u jednoj državi članici ima pravo nuditi usluge trgovanja dan unaprijed i unutardnevnog trgovanja s isporukom u drugoj državi članici. Pravila trgovanja u potonjoj državi članici primjenjuju se bez potrebe za određivanjem kao nominovanog operatora tržišta električne energije u toj državi članici. Tijela za određivanje nadziru sve nominovane operatore tržišta električne energije koji sprovode jedinstveno povezivanje dan unaprijed i/ili unutardnevno povezivanje u svojim državama članicama. U skladu s članom 19. Regulative 714/2009, tijela za određivanje osiguravaju usklađenost svih nominovanih operatora tržišta električne energije koji sprovode jedinstveno povezivanje dan unaprijed i/ili unutardnevno povezivanje u svojim državama članicama s ovom Regulativom bez obzira na to	Imenovanje više NEMO-a Član 74 (4) NEMO koji je imenovan na osnovu javnog poziva iz stava 1 ovog člana ima pravo da nudi usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima sa isporukom na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice. (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, NEMO koji je imenovan u skladu sa ovim članom dužan je da primjenjuje pravila trgovanja ugovorne strane ili države članice u kojoj nudi usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima, bez obaveze imenovanja u toj ugovornoj strani ili državi članici.	Potpuno usklađeno		

gdje su određeni nominovani operatori tržišta električne energije. Tijela nadležna za određivanje nominovanih operatora tržišta električne energije, nadzor i primjenu razmjenjuju sve informacije potrebne za efikasan nadzor aktivnosti nominovanih operatora tržišta električne energije. Određeni nominovani operator tržišta električne energije mora izvijestiti tijelo za određivanje druge države članice ako predlaže sprovesti jedinstveno povezivanje dan-unaprijed ili unutardnevno povezivanje u toj državi članici dva mjeseca prije početka djelovanja.	(6) NEMO koji je imenovan na osnovu javnog poziva iz stava 1 ovog člana, dužan je da najmanje dva mjeseca prije početka sprovođenja aktivnosti jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutardnevnog tržišta na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice o tome obavijesti nadležni organ te ugovorne strane ili države članice. (7) NEMO koji je imenovan u drugoj ugovornoj strani ili državi članici ima pravo da nudi usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima sa isporukom na teritoriji Crne Gore, osim ako je na teritoriji te ugovorne strane ili države članice imenovan kao pravni monopol. (8) U slučaju iz stava 7 ovog člana, NEMO koji je imenovan u drugoj ugovornoj strani ili državi članici, a koji nudi usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima u Crnoj Gori, dužan je primjenjuje pravila za funkcionisanje berzanskog tržišta donijeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ne mora da bude imenovan kao NEMO od strane Vlade u skladu sa ovim zakonom. (9) Ministarstvo vrši nadzor nad svim NEMO-ima koji sprovode jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i/ili unutardnevnih tržišta u Crnoj Gori, i obezbjeđuje da svi NEMO-i koji sprovode jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i/ili unutardnevnih tržišta u Crnoj Gori postupaju u skladu sa ovim zakonom, bez obzira na to gdje su imenovani. (10) Ministarstvo i Agencija razmjenjuju sve informacije koje su neophodne za efikasan nadzor nad radom NEMO-a sa nadležnim organima drugih ugovornih strana i država članica.			
6. Izuzetno od stava 5. ovog člana, država članica može odbiti usluge trgovanja nominovanog operatora tržišta električne energije koji je određen u drugoj državi članici:	Imenovanje NEMO-a Član 73	Potpuno usklađeno		

(a) ako u državi članici ili zoni trgovanja države članice u kojoj se vrši isporuka električne energije postoji nacionalni pravni monopol za usluge trgovanja dan unaprijed i unutar dnevnog trgovanja u skladu s članom 5. stav 1.; ili (b) ako država članica u kojoj se vrši isporuka električne energije može utvrditi postojanje tehničkih prepreka za isporuku električne energije kupljene na tržištima dan unaprijed i unutar dnevnim tržištima u tu državu članicu posredstvom nominovanih operatora tržišta električne energije koji su određeni u drugoj državi članici zbog potrebe da se osigura ispunjavanje ciljeva ove Regulative i istovremeno održi sigurnost rada sistema; ili (c) ako pravila trgovanja u državi članici isporuke električne energije nisu u skladu s isporukom u tu državu članicu električne energije kupljene na temelju usluga trgovanja dan unaprijed i unutar dnevnog trgovanja koje pruža nominovani operator tržišta električne energije koji je određen u drugoj državi članici; ili (d) ako je nominovani operator tržišta električne energije nacionalni pravni monopol u skladu s članom 5. u državi članici u kojoj je određen.	(7) Vlada može da odbije usluge trgovanja koje pruža NEMO koji je imenovan na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice ako: 1) u Crnoj Gori ili zoni trgovanja Crne Gore u kojoj se vrši isporuka električne energije postoji nacionalni pravni monopol za usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima iz člana 75 stav 1 ovog zakona; ili 2) utvrdi da postoje tehničke prepreke za isporuku električne energije na teritoriji Crne Gore kupljene na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima posredstvom NEMO-a imenovanog na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice, zbog potrebe ostvarivanja radi očuvanja sigurnosti rada sistema; ili 3) pravila za funkcionisanje berzanskog tržišta donijeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti nisu u skladu sa isporukom električne energije u Crnu Goru kupljene putem usluga trgovanja na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima koje pruža NEMO imenovan na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice; ili 4) NEMO ima status nacionalnog pravnog monopola na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice u kojoj je imenovan.			
7. U slučaju donošenja odluke o odbijanju usluga trgovanja dan unaprijed i/ili unutar dnevnog trgovanja s isporukom električne energije u drugu državu članicu, država članica isporuke električne energije o svojoj odluci izvještava nominovanog operatora tržišta električne energije i tijelo za određivanje države članice u kojoj je određen nominovani operator tržišta električne energije, kao i Agenciju i Komisiju. Odluka o odbijanju mora se propisno obrazložiti. U slučajevima utvrđenima podstavom 6. tačkama (b) i (c), u odluci o odbijanju usluga trgovanja s isporukom električne energije u drugu državu članicu navodi se i kako se i do kada	Imenovanje NEMO-a Član 73 (8) U slučajevima iz stava 7 ovog člana, Vlada je o svojoj odluci, uz obrazloženje, obavještava NEMO-a, nadležni organ ugovorne strane ili države članice u kojoj je NEMO imenovan, kao i Sekretarijat Energetske zajednice i Regulatorni odbor, a u mjeri u kojoj se to tiče država članica, i Evropsku komisiju i ACER.	Potpuno usklađeno		

tehničke prepreke trgovanju mogu prevladati ili domaća pravila trgovanja mogu uskladiti s uslugama trgovanja s isporukom električne energije u drugu državu članicu. Tijelo za određivanje države članice koja je odbila usluge trgovanja ispituje odluku i objavljuje mišljenje o tome kako ukloniti prepreke uslugama trgovanja ili uskladiti usluge trgovanja s pravilima trgovanja.	(9) U slučajevima iz stava 7 tač. 2 i 3 ovog člana, odluka o odbijanju usluga trgovanja sa isporukom na teritoriji Crne Gore mora da sadrži način i rokove u kojima se tehničke prepreke za trgovanje mogu otkloniti ili pravila za funkcionisanje berzanskog tržišta donijeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti usaglasiti sa uslugama trgovanja sa isporukom na teritoriji Crne Gore. (10) U slučajevima iz stava 7 tač. 2 i 3 ovog člana, Vlada preispituje odluku i objavljuje mišljenje o načinu uklanjanja prepreka za pružanje usluga trgovanja ili usklađivanja usluga trgovanja sa pravilima za funkcionisanje berzanskog tržišta donijeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.			
8. Država članica u kojoj je određen nominovani operator tržišta električne energije osigurava da se određenje opozove ako nominovani operator tržišta električne energije prestane ispunjavati preduslove iz člana 6. i ako se ne uspije ponovno uskladiti s njima u roku od šest mjeseci nakon što ga je tijelo za određivanje izvijestilo o neispunjavanju preduslova. Ako regulatorno tijelo nije odgovorno za određivanje i nadzor, s njim se sprovodi savjetovanje o opozivu. Tijelo za određivanje isto tako izvještava tijela za određivanje drugih država članica u kojima djeluje taj nominovani operator tržišta električne energije o njegovu neispunjavanju preduslova istovremeno kada o tome izvještava nominovanog operatora tržišta električne energije.	Oduzimanje statusa NEMO-a Član 77 (1) Ako utvrdi da operator tržišta koji je u Crnoj Gori imenovan za NEMO u skladu sa članom 74, odnosno članom 75 ovog zakona za NEMO više ne ispunjava uslove iz člana 76 ovog zakona, Ministarstvo je dužno da mu dostavi obavještenje o neispunjavanju uslova. (2) Ako NEMO, u roku od šest mjeseci od dana prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana, ne obezbijedi ispunjenost uslova iz člana 76 ovog zakona, Vlada na predlog Ministarstva, a uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije, donosi odluku o oduzimanju statusa NEMO-a. (3) Ako je NEMO imenovan u skladu sa članom 74 ovog zakona, Vlada o donošenju odluke iz stava 2 ovog člana istovremeno obavještava NEMO-a i organ za imenovanje druge ugovorne strane ili države članice u kojoj je taj NEMO aktivan.	Potpuno usklađeno		
9. Ako tijelo za određivanje države članice utvrdi da nominovani operator tržišta električne energije koji djeluje, ali nije određen u njegovoj zemlji, ne ispunjava preduslove iz člana 6. u vezi s aktivnostima koje sprovodi u toj zemlji, mora izvijestiti nominovanog operatora tržišta električne	Oduzimanje statusa NEMO-a Član 77 (4) Ako Ministarstvo utvrdi da NEMO, koji je aktivan u Crnoj Gori, a imenovan je u drugoj ugovornoj strani ili	Potpuno usklađeno		

energije o neispunjavanju preduslova. Ako se nominovani operator tržišta električne energije ponovno ne uskladi s preduslovima u roku od tri mjeseca od obavijesti o neispunjavanju, tijelo za određivanje može mu suspendovati pravo na ponudu usluga unutardnevnog trgovanja i trgovanja dan unaprijed u toj državi članici sve dok se nominovani operator tržišta električne energije ponovno ne uskladi s preduslovima. Tijelo za određivanje izvještava tijelo za određivanje države članice u kojoj je određen nominovani operator tržišta električne energije, Agenciju i Komisiju.	državi članici, ne ispunjava uslove iz člana 76 ovog zakona, dužno je da mu dostavi obavještenje o neispunjavanju uslova. (5) Ako NEMO, koji je aktivan u Crnoj Gori, a imenovan je u drugoj ugovornoj strani ili državi članici, u roku od tri mjeseca od prijema obavještenja iz stava 4 ovog člana, ne ispunji uslove iz člana 76 ovog zakona, Vlada, na predlog Ministarstva, može suspendovati njegovo pravo pružanja usluga unutardnevnog i dan-unaprijed trgovanja u Crnoj Gori do ispunjavanja tih uslova. (6) Vlada o suspenziji prava pružanja usluga unutardnevnog i dan-unaprijed trgovanja u Crnoj Gori iz stava 5 ovog člana obavještava organ za imenovanje ugovorne strane ili države članice u kojoj je imenovan NEMO, kao i Sekretarijat Energetske zajednice i Regulatorni odbor i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Evropskoj komisiji i ACER-u.			
10. Tijelo za određivanje obavještava Agenciju o određivanju i opozivu nominovanih operatora tržišta električne energije. Agencija na svojem web-mjestu vodi popis nominovanih operatora tržišta električne energije, njihovog statusa i mjesta poslovanja.	Imenovanje NEMO-a Član 73 (12) Ministarstvo objavljuje odluke o imenovanju NEMO-a iz stava 4 ovog člana na svojoj internet stranici i o imenovanju obavještava Regulatorni odbor. Oduzimanje statusa NEMO-a Član 77 (7) Ministarstvo objavljuje odluku o oduzimanju statusa NEMO-a na svojoj internet stranici i o tome obavještava Regulatorni odbor.	Potpuno usklađeno		
Određivanje nominovanih operatora tržišta električne energije u slučaju nacionalnog pravnog monopola za usluge trgovanja Član 5. 1. Ako u državi članici ili zoni trgovanja države članice u trenutku stupanja na snagu ove Regulative već postoji nacionalni pravni monopol za usluge trgovanja dan unaprijed i unutardnevnog trgovanja kojim se isključuje određivanje više od jednog nominovanog operatora tržišta	Imenovanje jednog NEMO-a Član 75 (1) Ako se u Crnoj Gori ili u zoni trgovanja Crne Gore, uspostavi pravni monopol, Ministarstvo je dužno da o tome obavijesti Sekretarijat Energetske zajednice i može odbiti imenovanje više od jednog NEMO-a po zoni trgovanja. (2) Pravni monopol iz stava 1 ovog člana postoji kada zakon kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o energetici	

električne energije, predmetna država članica mora izvijestiti Komisiju u roku od dva mjeseca od stupanja ove Regulative na snagu i može odbiti određivanje više od jednog nominovanog operatora tržišta električne energije po zoni trgovanja. Ako postoji više kandidata za određivanje jednog nominovanog operatora tržišta električne energije, predmetna država članica određuje onog kandidata koji najbolje ispunjava preduslove navedene u članu 6. Ako država članica odbije određivanje više od jednog nominovanog operatora tržišta električne energije po zoni trgovanja, nadležno nacionalno tijelo utvrđuje ili odobrava naknade nominovanog operatora tržišta za trgovanje na tržištima dan unaprijed i unutar dnevnim tržištima dovoljno vremena prije njihova stupanja na snagu ili određuje metodologije za proračun naknada. U skladu s članom 4. stav 6. predmetna država članica može odbiti i usluge prekograničnog trgovanja koje nudi nominovani operator tržišta električne energije određen u drugoj državi članici; međutim, zaštita postojećih berzi električne energije u toj državi članici od ekonomskih teškoća kroz tržišnu konkurenciju nije opravdani razlog za odbijanje.	propisuje da najviše jedan subjekat na teritoriji Crne Gore ili u zoni trgovanja Crne Gore, može pružati usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima. (3) Ministarstvo može pozvati domaće i inostrane operatore tržišta da podnesu zahtjeve za imenovanje za NEMO-a. (4) Zahtjev za imenovanje NEMO-a iz stava 3 ovog člana podnosi se Ministarstvu. (5) U slučaju da više podnosilaca dostavi zahtjeve za imenovanje NEMO-a, Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije o ispunjenosti uslova iz člana 76 ovog zakona, dostavlja Vladi predlog imenovanja onog podnosioca zahtjeva koji u najvećoj mjeri ispunjava uslove iz člana 76 ovog zakona. (6) U slučaju imenovanja NEMO-a u skladu sa ovim članom, Agencija odobrava naknade koje NEMO naplaćuje za trgovanje na dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištima u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. (7) Ako je NEMO imenovan na osnovu poziva iz stava 3 ovog člana, Vlada može odbiti usluge trgovanja koje pruža NEMO koji je imenovan na teritoriji druge ugovorne strane ili države članice u skladu sa članom 73 stav 7 tačka 1 ovog zakona, s tim da se odbijanje ne može pravdati isključivo zaštitom postojeće berze električne energije od konkurencije.			
2. U smislu ove Regulative smatra se da nacionalni pravni monopol postoji ako je nacionalnim pravom izričito predviđeno da u državi članici ili zoni trgovanja države članice usluge trgovanja dan unaprijed i unutar dnevnog trgovanja može obavljati najviše jedan subjekt.	Imenovanje jednog NEMO-a Član 75 (1) Ako se u Crnoj Gori ili u zoni trgovanja Crne Gore, uspostavi pravni monopol, Ministarstvo je dužno da o tome obavijesti Sekretarijat Energetske zajednice i može odbiti imenovanje više od jednog NEMO-a po zoni trgovanja. (2) Pravni monopol iz stava 1 ovog člana postoji kada zakon kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti propisuje da najviše jedan subjekat na teritoriji Crne Gore	Potpuno usklađeno		

	ili u zoni trgovanja Crne Gore, može pružati usluge trgovanja na dan-unaprijed i unutardnevnim tržištima.			
3. Dvije godine od stupanja na snagu ove Regulative Komisija u skladu s članom 24. Regulative (EZ) br. 714/2009 Evropskom parlamentu i Vijeću prosleđuje izvještaj o razvoju jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja u državama članicama, s posebnim naglaskom na razvoj konkurencije između nominovanih operatora tržišta električne energije. Na temelju tog izvještaja i ako Komisija smatra da nema opravdanja za nastavak nacionalnih pravnih monopola ili za dalje odbijanje države članice da dopusti prekogranično trgovanje nominovanog operatora tržišta električne energije određenog u drugoj državi članici, Komisija može razmotriti odgovarajuće zakonodavne ili druge prikladne mjere kojima će se dodatno povećati tržišna konkurencija i trgovanje između i unutar država članica. Komisija u izvještaj uključuje i ocjenu upravljanja jedinstvenim povezivanjem dan unaprijed i unutardnevnim povezivanjem uspostavljenima ovom Regulativom, s posebnim naglaskom na transparentnost funkcija operatora tržišnog povezivanja koje zajednički izvršavaju nominovani operatori tržišta električne energije. Na temelju tog izvještaja i ako Komisija smatra da postoji dvosmislenost u izvršavanju monopolističkih funkcija operatora tržišnog povezivanja i ostalih zadataka nominovanog operatora tržišta električne energije, Komisija može razmotriti odgovarajuće zakonodavne ili druge prikladne mjere kojima će se dodatno povećati transparentnost i efikasno funkcionisanje jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Preduslovi za određivanje nominovanih operatora tržišta električne energije Član 6. 1. Kandidat se određuje kao nominovani operator tržišta električne energije samo ako ispunjava sljedeće zahtjeve:	Uslovi za imenovanje NEMO Član 76 (1) Podnosilac zahtjeva iz člana 74 stav 3, odnosno člana 75 stav 4 ovog zakona može da bude izabran za nominovanog operatora tržišta električne energije, ako:	Potpuno usklađeno		

(a) ima zaključene ugovore ili zaključuje ugovore kojima se obezbjeđuju odgovarajući resursi za zajedničko, koordinisano i usklađeno sprovođenje jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i/ili jedinstvenog unutardnevnog povezivanja, uključujući resurse neophodne za izvršenje funkcija nominovanog operatora tržišta električne energije, finansijske resurse, potrebnu informacionu tehnologiju, tehničku infrastrukturu i radne postupke, ili osigurava dokaze da će te resurse steći tokom razumnog pripremnog perioda prije preuzimanja svojih zadataka u skladu s članom 7.; (b) može osigurati učesnicima na tržištu otvoren pristup informacijama u vezi sa zadacima nominovanog operatora tržišta električne energije u skladu s članom 7; (c) troškovno je efikasan u pogledu jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja te u okviru svog internog računovodstva vodi zasebno računovodstva za funkcije operatora tržišnog povezivanja i druge aktivnosti radi sprečavanja unakrsnog subvencionisanja; (d) u odgovarajućoj je mjeri poslovno odvojen od drugih učesnika na tržištu; (e) ako je u državi članici određen kao nacionalni pravni monopol za usluge trgovanja dan unaprijed i unutardnevnog trgovanja, ne smije primjenjivati naknade iz člana 5. stav 1. za finansiranje svojih aktivnosti dan unaprijed ili unutardnevnih aktivnosti ni u jednoj državi članici osim u onoj u kojoj se navedene naknade naplaćuju; (f) može postupati nediskriminatorno sa svim učesnicima na tržištu; (g) ima uspostavljene odgovarajuće mehanizme za nadzor tržišta; (h) ima sklopljene odgovarajuće sporazume o transparentnosti i povjerljivosti sa učesnicima na tržištu i operatorima prenosnog sistema; (i) može pružati potrebne usluge finansijskog poravnanja i plaćanja;	1) ima zaključene ugovore ili zaključuje ugovore kojima se obezbjeđuju odgovarajući resursi za zajedničko, koordinisano i usklađeno sprovođenje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i/ili unutardnevnog tržišta, uključujući resurse neophodne za izvršenje funkcija NEMO-a, finansijske resurse, potrebne informacione tehnologije, tehničku infrastrukturu i radne postupke, ili ako obezbjeđuje dokaze kojima potvrđuje da će navedene resurse steći tokom razumnog pripremnog perioda prije preuzimanja svojih zadataka, prava, obaveza i odgovornosti utvrđenih ovim zakonom; 2) je u mogućnosti da obezbijedi učesnicima na tržištu otvoren pristup informacijama u vezi sa nadležnostima NEMO-a i njegovim pravima, obavezama i odgovornostima, utvrđenih ovim zakonom; 3) je efikasan u pogledu troškova jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta, te u okviru svog internog računovodstva vodi zasebno računovodstvo za funkcije operatora tržišnog povezivanja i druge aktivnosti radi sprečavanja unakrsnog subvencionisanja; 4) je u odgovarajućoj mjeri poslovno odvojen od drugih učesnika na tržištu; 5) ne koristi naknade za trgovanje na dan-unaprijed i unutardnevnom tržištu za finansiranje svojih dan-unaprijed ili unutardnevnih aktivnosti u drugim zemljama; 6) obezbjeđuje nediskriminatoran tretman učesnika na tržištu; 7) ima uspostavljene odgovarajuće mehanizme za nadzor tržišta; 8) ima zaključene odgovarajuće sporazume o transparentnosti i povjerljivosti sa učesnicima na tržištu i operatorom prenosnog sistema električne energije; 9) može da obezbijedi pružanje usluga finansijskog poravnanja i plaćanja; i 10) može da uspostavi potrebne komunikacione sisteme i postupke za koordinaciju sa operatorom prenosnog			

(j) može uspostaviti potrebne komunikacione sisteme i postupke za koordinaciju s operatorima prenosnog sistema države članice.	sistema električne energije države članice ili ugovorne strane.			
2. Preduslovi za određivanje utvrđeni stavom 1. primjenjuju se tako da je tržišna konkurencija između nominovanih operatora tržišta električne energije organizovano na pravedan i nediskriminirajući način.	Uslovi za imenovanje NEMO-a Član 76 (2) Uslovi za imenovanje iz stava 1 ovog člana primjenjuju se na pravedan i nediskriminatoran način.	Potpuno usklađeno		
Zadaci nominovanog operatora tržišta električne energije Član 7. 1. Nominovani operatori tržišta električne energije djeluju kao tržišni operatori na nacionalnim ili regionalnim tržištima te u saradnji s operatorima prenosnog sistema sprovode jedinstveno povezivanje dan unaprijed i unutarдневно povezivanje. Njihovi zadaci uključuju primanje naloga od učesnika na tržištu, sveukupnu odgovornost za uparivanje i dodjeljivanje naloga u skladu s rezultatima jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutarдневно povezivanja, objavljivanje cijena te finansijsko poravnanje i plaćanje ugovora proizišlih iz trgovanja u skladu s relevantnim sporazumima i propisima učesnika. U vezi s jedinstvenim povezivanjem dan unaprijed i unutar dnevnim povezivanjem, nominovani operatori tržišta električne energije posebno su odgovorni za sljedeće zadatke: (a) primjenu funkcija operatora tržišnog povezivanja utvrđenih stavom 2. u koordinaciji s ostalim nominovanim operatorima tržišta električne energije; (b) zajedničko utvrđivanje zahtjeva za jedinstveno povezivanje dan unaprijed i unutarдневно povezivanje, zahtjeva za funkcije operatora tržišnog povezivanja i algoritam za cjenovno povezivanje tržišta u pogledu svih pitanja povezanih s funkcionisanjem tržišta električne energije u skladu sa stavom 2. ovog člana te članovima 36. i 37.; (c) određivanje maksimalnih i minimalnih cijena u skladu s članovima 41. i 54.;	Prava, obaveze i odgovornosti NEMO Član 72 (1) NEMO djeluje kao operator tržišta na nacionalnom tržištu kako bi u saradnji sa OPS-om sprovodio jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutarдневноog tržišta i dužan je da: 1) prima naloge od učesnika na tržištu; 2) uparuje i dodjeljuje naloge u skladu sa rezultatima jedinstvenog dan-unaprijed i unutarдневноog povezivanja; 3) objavljuje cijene koje su rezultat trgovanja na jedinstvenom dan-unaprijed i unutar dnevnim tržištu; 4) vrši finansijska poravnanja; 5) vrši plaćanja na osnovu ugovora koji se odnose na trgovanja u skladu sa relevantnim sporazumima sa učesnicima i propisima. (2) U vezi sa jedinstvenim dan-unaprijed i unutar dnevnim povezivanjem, NEMO naročito vrši sljedeće poslove: 1) obavlja poslove operatora tržišnog povezivanja utvrđene u skladu sa stavom 3 ovog člana u saradnji sa nominovanim operatorima tržišta električne energije drugih država; 2) primjenjuje zahtjeve za jedinstveno dan-unaprijed i unutarдневно povezivanje, zahtjeve za funkcije operatora tržišnog povezivanja i algoritam za cjenovno povezivanje tržišta u pogledu svih pitanja povezanih sa funkcionisanjem tržišta električne energije u skladu sa stavom 3 ovog člana i članom 107 ovog zakona; 3) primjenjuje maksimalne i minimalne cijene u saradnji sa nominovanim operatorima tržišta električne energije i operatorima prenosnog sistema električne energije	Potpuno usklađeno		

(d) osiguranje anonimnosti i dijeljenje primljenih informacija o nalogima nužnim za izvršenje funkcija operatora tržišnog povezivanja predviđenih stavom 2. ovog člana i članovima 40. i 53.; (e) ocjenjivanje rezultata koji su dobijeni funkcijama operatora tržišnog povezivanja utvrđene stavom 2. ovog člana, dodjeljivanje naloga na temelju tih rezultata, potvrđivanje rezultata kao konačnih ako se smatraju ispravnima i preuzimanje odgovornosti za njih u skladu s članovima 48 i 60.; (f) izvještavanje učesnika na tržištu o rezultatima njihovih naloga u skladu s članovima 48 i 60.; (g) djelovanje kao centralna ugovorna strana za finansijsko poravnanje i plaćanje u razmjeni energije koja je rezultat jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja u skladu s članom 68. stavom 3.; (h) zajedničko uspostavljanje s relevantnim nominovanim operatorima tržišta električne energije i operatorima prenosnog sistema rezervnih postupaka za rad nacionalnih ili regionalnih tržišta u skladu s članom 36. stav 3. ako funkcije operatora tržišnog povezivanja ne osiguraju rezultate u skladu s članom 39. stav 2., uzimajući u obzir alternativne postupke predviđene članom 44.; (i) zajedničko dostavljanje prognoza troškova i informacija o troškovima jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja nadležnim regulatornim tijelima i operatorima prenosnog sistema kada se troškovi nominovanog operatora tržišta električne energije za uspostavljanje, izmjenu i primjenu jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja pokrivaju doprinosom predmetnog operatora prenosnog sistema u skladu s članovima 75. do 77. te članom 80; (j) Ako je to primjenjivo, u skladu s članovima 45. i 57., koordiniranje uspostavljanja aranžmana koji se odnose na više od jednog nominovanog operatora tržišta električne energije unutar zone trgovanja s operatorima prenosnog sistema i sprovođenje jedinstvenog povezivanja dan	drugih država, koje će se primjenjivati u zonama trgovanja; 4) obezbjeđuje anonimnost i dijeljenje primljenih informacija o nalogima neophodnim za izvršenje funkcija operatora tržišnog povezivanja u skladu sa stavom 3 ovog člana; 5) ocjenjuje rezultate koji su dobijeni funkcijama operatora tržišnih povezivanja u skladu sa stavom 3 ovog člana, dodjeljuje naloge na bazi tih rezultata, potvrđuje rezultate kao konačne, ako se smatraju ispravnim i preuzima odgovornost za njih; 6) blagovremeno izvještavanje učesnika na tržištu o rezultatima njihovih naloga za kupovinu i prodaju; 7) djeluje kao centralna ugovorna strana za finansijsko poravnanje i plaćanje u razmjeni energije koja je rezultat jedinstvenog dan-unaprijed i unutardnevnog povezivanja; 8) zajednički sprovodi rezervne postupke za rad nacionalnih ili regionalnih tržišta sa relevantnim nominovanim operatorima tržišta i operatorima prenosnih sistema u slučaju da nema rezultata iz funkcija operatora tržišnih povezivanja, uzimajući u obzir alternativne postupke čije predloge izrađuje operator prenosnog sistema električne energije u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, kako bi se obezbijedila efikasna, transparentna i nediskriminatorna dodjela kapaciteta; 9) zajedno sa drugim nominovanim operatorima tržišta dostavlja procjene troškova i informacije o troškovima jedinstvenog dan-unaprijed i unutardnevnog povezivanja Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima, kao i operatoru prenosnog sistema električne energije ako se troškovi za uspostavljanje, izmjenu i vođenje jedinstvenog dan-unaprijed i unutardnevnog povezivanja pokrivaju doprinosom operatora prenosnog sistema električne energije; 10) koordinira sa operatorom prenosnog sistema u slučajevima iz člana 115 ovog zakona, ako je primjenljivo.			

unaprijed i/ili unutardnevnog povezivanja u skladu s odobrenim aranžmanima.				
2. Nominovani operatori tržišta električne energije izvršavaju funkcije operatora tržišnog povezivanja zajedno s ostalim nominovanim operatorima tržišta električne energije. Te funkcije uključuju sljedeće: (a) razvoj i održavanje algoritama, sistema i postupaka za jedinstveno povezivanje dan unaprijed i unutardnevno povezivanje u skladu s članovima 36. i 51.; (b) obradu ulaznih podataka o kapacitetu između zona trgovanja i ograničenjima pri dodjeli koje osiguravaju izvođači koordinisanog proračuna kapaciteta u skladu s članovima 46. i 58.; (c) provođenje algoritama za cjenovno povezivanje tržišta i uparivanja kontinuiranog trgovanja u skladu s članovima 48. i 60.; (d) potvrđivanje i slanje rezultata jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja nominovanim operatorima tržišta električne energije u skladu s članovima 48. i 60.	Prava, obaveze i odgovornosti NEMO Član 72 (3) Pored obaveza iz st. 1 i 2 ovog člana, NEMO može da vrši i sljedeće funkcije operatora tržišnog povezivanja (u daljem tekstu: MCO), zajedno sa nominovanim operatorima tržišta drugih država, i to: 1) razvija, održava i primjenjuje algoritme, sisteme i postupke za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta u skladu sa čl. 108 i 122 ovog zakona; 2) obrađuje ulazne podatke o kapacitetu između zona trgovanja i ograničenjima pri dodjeli, koje obezbjeđuje regionalni koordinacioni centar u skladu sa čl. 117 i 128 ovog zakona; 3) upravlja algoritmima za cjenovno povezivanje tržišta i uparivanje kontinuiranog trgovanja u skladu sa čl. 119 i 130 ovog zakona; 4) potvrđuje i dostavlja rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta nominovanim operatorima tržišta električne energije i operatorima prenosnih sistema električne energije u skladu sa čl. 119 i 130 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
3. Do osam mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi nominovani operatori tržišta električne energije dostavljaju svim regulatornim tijelima i Agenciji plan u kojem se utvrđuje kako zajednički uspostaviti i izvesti funkcije operatora tržišnog povezivanja utvrđene stavom 2., uključujući potrebne nacрте sporazuma između nominovanih operatora tržišta električne energije i s trećim strankama. Plan uključuje detaljan opis i predloženi vremenski rok primjene koji ne smije biti duži od 12 mjeseci te opis očekivanog učinka odredaba i uslova ili metodologija na uspostavljanje i izvođenje funkcija operatora tržišnog povezivanja u stavu 2.	Prava, obaveze i odgovornosti NEMO Član 72 (4) NEMO, zajedno sa NEMO-ima iz ugovornih strana i država članica, dostavlja svim regulatornim organima, Regulatornom odboru i ACER-u plan kojim se utvrđuje način integracije NEMO-a iz ugovornih strana u MCO funkcije, uključujući i relevantne ugovore. (5) Plan iz stava 4 ovog člana mora biti usklađen sa planom iz člana 79 stav 1 tačka 1 ovog zakona i sadržati detaljan opis predloženog načina integracije, predloženi rok za realizaciju, kao i opis očekivanih uticaja realizacije plana na izvođenje MCO funkcija iz stava 3 ovog člana.	Potpuno usklađeno		

4. Saradnja nominovanih operatora tržišta električne energije strogo je ograničena na ono što je nužno za efikasno i sigurno oblikovanje, primjenu i izvršenje jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja. Zajedničko izvođenje funkcija operatora tržišnog povezivanja temelji se na načelu nediskriminacije i osigurava da nijedan nominovani operator tržišta električne energije nema neopravdanu ekonomsku prednost zbog učešća u funkcijama operatora tržišnog povezivanja.	Prava, obaveze i odgovornosti NEMO Član 72 (6) Saradnja nominovanih operatora tržišta električne energije strogo je ograničena na ono što je nužno za efikasan i siguran dizajn, implementaciju i upravljanje jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta. (7) Zajedničko izvođenje MCO funkcija zasniva se na načelu nediskriminacije i osigurava da nijedan nominovani operator tržišta električne energije nema neopravdanu ekonomsku prednost zbog učešća u funkcijama operatora tržišnog povezivanja.	Potpuno usklađeno		
5. Agencija prati napredak nominovanih operatora tržišta električne energije u uspostavljanju i izvođenju funkcija operatora tržišnog povezivanja, posebno u pogledu ugovornog i regulatornog okvira i tehničke pripravnosti za izvođenje funkcija operatora tržišnog povezivanja. Do 12 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative Agencija izvještava Komisiju je li napredak u uspostavljanju i uvođenju jedinstvenog povezivanja dan unaprijed ili unutardnevnog povezivanja zadovoljavajući. Agencija može ocijeniti efikasnost i djelotvornost uspostavljanja i izvođenja funkcija operatora tržišnog povezivanja u bilo kom trenutku. Ako se takvim ocjenjivanjem utvrdi da zahtjevi nijesu ispunjeni, Agencija može preporučiti Komisiji sve nužne dalje mjere za pravovremeno efikasno i djelotvorno izvođenje jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
6. Ako nominovani operatori tržišta električne energije u skladu s članom 7. stav 3. ne dostave plan za uspostavljanje funkcija operatora tržišnog povezivanja iz stava 2. ovog člana za periode unutardnevnog tržišta ili tržišta dan unaprijed, Komisija može u skladu s članom 9. stav 4. predložiti izmjenu ove Regulative, uzimajući pritom posebno u obzir imenovanje Evropske mreže operatora	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

prenosnih sistema (ENTSO) za električnu energiju ili drugog subjekta koji bi vršili funkcije operatora tržišnog povezivanja za jedinstveno povezivanje dan unaprijed ili za unutardnevno povezivanje umjesto nominovanih operatora tržišta električne energije.				
Zadaci operatora prenosnog sistema povezani s jedinstvenim povezivanjem dan unaprijed i unutardnevnim povezivanjem Član 8. 1. U državama članicama čiji su elektroenergetski sistemi povezani svi operatori prenosnog sistema učestvuju u jedinstvenom povezivanju dan unaprijed i unutardnevnom povezivanju.	Aktivnosti operatora prenosnih sistema koje se odnose na jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 78 Operator prenosnog sistema je dužan da, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, radi povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta električne energije, sprovodi sljedeće aktivnosti: 1) primjenjuje uslove operatora prenosnog sistema za algoritam za cjenovno povezivanje tržišta i algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja u pogledu svih aspekata dodjele kapaciteta; 2) uspostavlja i vrši proračun kapaciteta u skladu sa čl. 88 do 103 ovog zakona; 3) po potrebi, uspostavlja dodjelu prekozonskog kapaciteta i druge aranžmane u skladu sa članom 116 ovog zakona; 4) vrši proračun prekozonskih kapaciteta i dostavlja rezultate proračuna i ograničenja prilikom dodjele u skladu sa čl. 117 i 128 ovog zakona; 5) provjerava rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta u pogledu potvrđenih prekozonskih kapaciteta i ograničenja prilikom dodjele u skladu sa članom 119 stav 2 i članom 123 ovog zakona; 6) po potrebi, uspostavlja subjekte odgovorne za proračun planirane razmjene radi proračuna i objavljivanja planiranih razmjena na granicama između zona trgovanja u skladu sa čl. 120 i 131 ovog zakona;	Potpuno usklađeno		

	7) uvažava rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta proračunate u skladu sa čl. 110 i 123 ovog zakona; 8) uspostavlja i sprovodi odgovarajuće rezervne postupke za dodjelu kapaciteta u skladu sa članom 115 ovog zakona; 9) primjenjuje vrijeme otvaranja i zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona u skladu sa članom 118 ovog zakona; 10) vrši raspodjelu prihoda od zagušenja u skladu sa metodologijom iz člana 139 ovog zakona; 11) postupa kao agent za prenos neto pozicija ako je tako određeno u skladu sa članom 134 st. 5 i 6 ovog zakona.			
2. Operatori prenosnog sistema: (a) zajednički utvrđuju zahtjeve operatora prenosnog sistema za algoritam za cjenovno povezivanje tržišta i algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja za sve aspekte povezane s dodjelom kapaciteta u skladu s članom 37. stavom 1. tačkom (a);	Aktivnosti operatora prenosnih sistema koje se odnose na jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutardnevno povezivanje Član 78 Operator prenosnog sistema je dužan da, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, radi povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta električne energije, sprovodi sljedeće aktivnosti: 1) primjenjuje uslove operatora prenosnog sistema za algoritam za cjenovno povezivanje tržišta i algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja u pogledu svih aspekata dodjele kapaciteta;	Potpuno usklađeno		
(b) zajednički potvrđuju algoritme uparivanja u odnosu na zahtjeve iz tačke (a) ovog stava u skladu s članom 37. stav 4.;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba i član 37 su izbrisani u adaptiranoj Regulativi EnZ 2015/1222, jer ovo predstavlja panevropsku aktivnost u kojoj OPS-ovi iz	

			ugovornih strana Energetske zajednice neće učestvovati.	
(c) uspostavljaju i izvide proračun kapaciteta u skladu s članovima 14. do 30.; (d) po potrebi uspostavljaju dodjelu kapaciteta između zona trgovanja i druge aranžmane u skladu s članovima 45. i 57.; (e) proračunavaju i šalju prekozonske kapacitete te ograničenja pri dodjeli u skladu s članovima 46. i 58.; (f) provjeravaju rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed u pogledu potvrđenih prekozonskih kapaciteta i ograničenja pri dodjeli u skladu s članom 48. stav 2. i članom 52.; (g) kada je potrebno, uspostavljaju izvođače proračuna planirane razmjene radi proračuna i objave planiranih razmjena na granicama između zona trgovanja u skladu s članovima 49. i 56.; (h) poštuju rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog povezivanja proračunate u skladu s članom 39. i članom 52.; (i) uspostavljaju i sprovode odgovarajuće alternativne postupke za dodjelu kapaciteta u skladu s članom 44.; (j) predlažu vrijeme otvaranja i vrijeme zatvaranja unutardnevnog povezivanja između zona trgovanja u skladu s članom 59.; (k) dijele prihod od zagušenja u skladu sa zajednički razvijenom metodologijom prema članu 73.; (l) kada je tako dogovoreno, djeluju kao agent za prenos neto pozicija u skladu s članom 68. stav 6.	Aktivnosti operatora prenosnih sistema koje se odnose na jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 78 Operator prenosnog sistema je dužan da, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, radi povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta električne energije, sprovodi sljedeće aktivnosti: 2) uspostavlja i vrši proračun kapaciteta u skladu sa čl. 88 do 103 ovog zakona; 3) po potrebi, uspostavlja dodjelu prekozonskog kapaciteta i druge aranžmane u skladu sa članom 116 ovog zakona; 4) vrši proračun prekozonskih kapaciteta i dostavlja rezultate proračuna i ograničenja prilikom dodjele u skladu sa čl. 117 i 128 ovog zakona; 5) provjerava rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta u pogledu potvrđenih prekozonskih kapaciteta i ograničenja prilikom dodjele u skladu sa članom 119 stav 2 i članom 123 ovog zakona; 6) po potrebi, uspostavlja subjekte odgovorne za proračun planirane razmjene radi proračuna i objavljivanja planiranih razmjena na granicama između zona trgovanja u skladu sa čl. 120 i 131 ovog zakona; 7) uvažava rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta proračunate u skladu sa čl. 110 i 123 ovog zakona; 8) uspostavlja i sprovodi odgovarajuće rezervne postupke za dodjelu kapaciteta u skladu sa članom 115 ovog zakona;	Potpuno usklađeno		

	9) primjenjuje vrijeme otvaranja i zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona u skladu sa članom 118 ovog zakona; 10) vrši raspodjelu prihoda od zagušenja u skladu sa metodologijom iz člana 139 ovog zakona; 11) postupa kao agent za prenos neto pozicija ako je tako određeno u skladu sa članom 134 st. 5 i 6 ovog zakona.			
Donošenje odredaba i uslova ili metodologija Član 9 1. Operatori prenosnog sistema i nominovani operatori tržišta električne energije razvijaju odredbe i uslove ili metodologije koji se zahtijevaju ovom Regulativom te ih u rokovima utvrđenima ovom Regulativom dostavljaju na odobrenje Agenciji ili nadležnim regulatornim tijelima. U izuzetnim okolnostima, a posebno u slučajevima u kojima nije moguće ispuniti rok zbog vanjskih okolnosti izvan nadležnosti operatora prenosnog sistema ili nominovanih operatora tržišta električne energije, rokove za odredbe i uslove ili metodologije može produžiti Agencija u postupcima iz stava 6., sva nadležna regulatorna tijela zajednički u postupcima iz stava 7. te nadležno regulatorno tijelo u postupcima iz stava 8. Ako više operatora prenosnog sistema ili nominovanih operatora tržišta električne energije treba razviti i dogovoriti prijedlog odredaba i uslova ili metodologija u skladu s ovom Regulativom, uključeni operatori prenosnog sistema i nominovani operatori tržišta električne energije blisko sarađuju. Operatori prenosnog sistema, uz pomoć ENTSO-a za električnu energiju, i svi nominovani operatori tržišta električne energije redovno obavještavaju nadležna regulatorna tijela i Agenciju o napretku izrade tih odredaba i uslova ili metodologija.	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi Član 79 (1) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO primjenjuju sljedeće panevropske TCM-ove: 1) plan zajedničkog izvođenja funkcija MCO iz člana 72 stav 4 ovog zakona; 2) regioni za proračun kapaciteta; 3) metodologiju za dostavljanje podataka o proizvodnji i opterećenju; 4) metodologiju za zajednički model mreže; 5) predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta; 6) rezervnu metodologiju; 7) algoritam koji se koristi u jedinstvenom povezivanju dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta, uzimajući u obzir zahtjeve operatora prenosnog sistema i NEMO-a za njegov razvoj; 8) proizvodi koje NEMO-i mogu uzeti u obzir u postupku jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta; 9) maksimalne i minimalne cijene; 10) metodologiju za određivanje cijena unutardnevnog kapaciteta;	Potpuno usklađeno		

	11) vrijeme otvaranja i zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona; 12) rok za garantovanje validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed; 13) metodologiju za raspodjelu prihoda od zagušenja; 14) zajedničke metodologije za proračun planiranih razmjena u skladu sa članom 114 ovog zakona. (2) Panevropske TCM-ove iz stava 1 ovog člana koje usvaja ACER ili svi regulatorni organi Evropske unije, , Agencija objavljuje na svojoj internet stranici. (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu, u propisanim rokovima, utvrđuje i dostavlja Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove: 1) zajedničku metodologiju za proračun kapaciteta iz člana 93 stav 2 ovog zakona; 2) predlog uvođenja ili odlaganja proračuna zasnovanog na tokovima snaga iz člana 93 st. 2 i 3 i st. 5 do 10 ovog zakona, kao i o izuzećima iz člana 93 st. 4 i 11 ovog zakona; 3) metodologiju za redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru iz člana 107 stav 1 ovog zakona; 4) rezervne postupke iz člana 115 stav 1 ovog zakona; 5) metodologiju za raspodjelu troškova redispečinga ili trgovine u suprotnom smjeru iz člana 140 stav 1 ovog zakona.			

	6) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 3 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi zajednički od strane Agencije i nadležnih regulatornih organa. (4) Operator prenosnog sistema i NEMO, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema i NEMO-ima drugih država u regionu, mogu da utvrde predlog dodatnih regionalnih aukcija iz člana 133 stav 1 ovog zakona i dostave ga Agenciji na odobravanje. (5) Agencija odobrava sljedeće nacionalne TCM-ove: 1) predlog operatora prenosnog sistema za preispitivanje konfiguracije zone trgovanja iz člana 105 stav 1 tačka 4 ovog zakona; 2) predlog dodjele prekozonskih kapaciteta iz člana 116 ovog zakona; 3) na predlog operatora prenosnog sistema i NEMO-a, raspodjelu regionalnih troškova jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta iz člana 146 stav 6 ovog zakona. (6) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz stava 6 ovog člana dostavljaju se Agenciji na odobravanje u propisanim rokovima. (7) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 7 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema , ti rokovi mogu biti produženi od strane Agencije.			

	(8) Agencija utvrđuje pravila za odobravanje naknada operatoru tržišta električne energije i ocjenjuje opravdanost troškova dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima iz čl. 141 do 145 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. (9) Operator prenosnog sistema i NEMO dužni su da redovno informišu Agenciju, Regulatorni odbor i ACER o napretku izrade predloga regionalnih TCM-ova iz st. 3 i 5 ovog člana. (10) Predlozi regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz st. 3, 5 i 6 ovog člana sadrže rokove za njihovu primjenu i opis njihovog očekivanog uticaja na ispunjavanje ciljeva iz člana 71 ovog zakona.			
2. Ako među sobom ne mogu postići dogovor, operatori prenosnog sistema i nominovani operatori tržišta električne energije koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 6. o prijedlozima odlučuju kvalifikovanom većinom. Kvalifikovana većina postiže se unutar svakog odgovarajućeg razreda glasanja operatora prenosnog sistema i nominovanih operatora tržišta električne energije. Za kvalifikovanu većinu za prijedloge navedene u stavu 6. nužna je sljedeća većina: (a) operatora prenosnog sistema ili nominovanih operatora tržišta električne energije koji predstavljaju najmanje 55 % država članica; i (b) operatora prenosnog sistema ili nominovanih operatora tržišta električne energije koji predstavljaju države članice koje obuhvataju najmanje 65 % stanovništva Unije. Blokirajuća manjina za odluke o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 6. mora uključivati operatore prenosnog sistema ili nominovane operatore tržišta električne energije koji predstavljaju barem četiri države članice, a ako nije ostvarena, smatra se da je postignuta kvalifikovana većina.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovom odredbom se propisuje kako OPS-ovi ili NEMO-i iz EU odlučuju o predlozima panevropskih TCM-ova navedenih u članu 9 stav 6 Regulative 2015/1222, koje OPS-ovi i NEMO-i iz ugovornih strana Energetske zajednice samo primjenjuju.	

Za odluke o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 6. operatorima prenosnog sistema dodjeljuje se jedan glas po državi članici. Ako na državnom području države članice postoji više operatora prenosnog sistema, država članica raspodjeljuje glasačka ovlašćenja među operatorima prenosnog sistema. Nominovanim operatorima tržišta električne energije koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 6. dodjeljuje se jedan glas po državi članici. Broj glasova svakog nominovanog operatora tržišta električne energije jednak je broju država članica u kojima je određen. Ako je na državnom području države članice određeno više nominovanih operatora tržišta električne energije, država članica raspodjeljuje glasačka ovlašćenja među nominovanim operatorima tržišta električne energije, uzimajući pritom u obzir količinu električne energije koju je određeni nominovani operator tržišta električne energije obuhvatio transakcijama u toj državi članici tokom prethodne finansijske godine.				
3. Osim u slučaju iz člana 43. stav 1, člana 44, člana 56. stav 1, člana 63. i člana 74. stav 1, ako među sobom ne mogu postići dogovor i ako predmetne regije obuhvataju više od pet država članica, operatori prenosnog sistema koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenim u stavu 7. o prijedlozima odlučuju kvalifikovanom većinom. Kvalifikovana većina postiže se unutar svakog odgovarajućeg razreda glasanja operatora prenosnog sistema i nominovanih operatora tržišta električne energije. Za kvalifikovanu većinu za prijedloge odredaba i uslova ili metodologija navedene u stavu 7. nužna je sljedeća većina: (a) operatora prenosnog sistema koji predstavljaju barem 72 % predmetnih država članica; i (b) operatora prenosnog sistema koji predstavljaju države članice koje obuhvataju barem 65 % stanovništva predmetne regije.	Utvrđivanje predloga regionalnog TCM-a Član 80 (1) Ako region čini više od pet ugovornih strana i/ili država članica, a o predlozima regionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 3 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona operator prenosnog sistema ne postigne dogovor sa relevantnim operatorima prenosnog sistema u regionu, ovi predlozi utvrđuju se kvalifikovanom većinom glasova. (2) Kvalifikovana većina iz stava 1 ovog člana postoji, ako: 1) predlog podržavaju operatori prenosnih sistema koji predstavljaju barem 72 % ugovornih strana i/ili država članica iz regiona, sa najmanje 65 % stanovništva tog regiona, ili 2) ne postoji blokirajuća manjina. (3) Blokirajuću manjinu iz stava 2 tačka 2 ovog člana čini minimalni broj operatora prenosnog sistema koji	Potpuno usklađeno		

Blokirajuća manjina za odluke o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 7. mora uključivati barem minimalni broj operatora prenosnog sistema koji predstavljaju više od 35 % stanovništva uključenih država članica, uz operatore prenosnog sistema koji predstavljaju barem jednu dodatnu predmetnu državu članicu, a ako nije ostvarena, smatra se da je postignuta kvalifikovana većina. Operatori prenosnog sistema koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 7. u odnosu na regije koje obuhvataju pet država članica ili manje o prijedlozima odlučuju konsenzusom. Za odluke o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 7. operatorima prenosnog sistema dodjeljuje se jedan glas po državi članici. Ako na državnom području države članice postoji više operatora prenosnog sistema, država članica raspodjeljuje glasačka ovlašćenja među operatorima prenosnog sistema. Nominovani operatori tržišta električne energije koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 7. o prijedlozima odlučuju konsenzusom.	predstavljaju više od 35% stanovništva ugovornih strana i/ili država članica tog regiona, kao i operatori prenosnog sistema iz najmanje još jedne ugovorne strane ili države članice. (4) Ako region čini pet ili manje ugovornih strana i/ili država članica, predlog regionalnog TCM-a iz člana 79 stav 3 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona utvrđuje se jednoglasno. (5) O predlogu regionalnog TCM-a iz člana 79 stav 3 tač. 4 i 5 i člana 79 stav 5 ovog zakona odlučuje se jednoglasno.			
4. Ako operatori prenosnog sistema ili nominovani operatori tržišta električne energije ne podnesu inicijalni ili izmijenjeni prijedlog odredaba i uslova ili metodologija nadležnim regulatornim tijelima ili Agenciji u skladu sa stavovima od 6. do 8. ili stavom 12. u rokovima određenima u ovoj Regulativi, nadležnim regulatornim tijelima i Agenciji dostavljaju relevantne nacрте prijedloga odredaba i uslova ili metodologija i objašnjenje šta sprečava dogovor. Agencija, sva nadležna regulatorna tijela zajedno ili nadležno regulatorno tijelo preduzimaju odgovarajuće korake za donošenje potrebnih odredaba i uslova ili metodologija u skladu sa stavovima 6, 7. odnosno 8., na primjer zahtijevanjem izmjena ili revidiranjem, dovršavanjem i odobravanjem nacрта u skladu s ovim stavom, među ostalim i ako nacrti nijesu podneseni.	Nacrt nacionalnog i regionalnog TCM-a Član 81 (1) (Ako se predlozi regionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 3 ovog zakona, odnosno člana 79 stav 5 ovog zakona ne utvrde u skladu sa članom 80 ovog zakona, operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema, odnosno operator prenosnog sistema i NEMO, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema i NEMO-ima drugih država u regionu, dostaviće Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u nacрте ovih akata, uz obrazloženje zašto nijesu donijeta. (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, Agencija u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona,	Potpuno usklađeno		

	odnosno Regulatorni odbor ili ACER preduzima odgovarajuće korake za njihovo donošenje, i to: 1) zahtijeva izmjene dostavljenih nacрта, i/ili 2) izmijeni dostavljene nacрте i odobri, odnosno donese regionalni TCM iz člana 79 stav 3, odnosno člana 79 stav 5 ovog zakona. (3) Ako ne utvrdi predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 u propisanom roku, operator prenosnog sistema, odnosno operator prenosnog sistema i NEMO dostaviće Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u nacрте ovih akata, uz obrazloženje zašto nijesu donijeta. (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, Agencija preduzima odgovarajuće korake za njihovo donošenje, i to: 1) zahtijeva izmjene dostavljenih nacрта, i/ili 2) izmijeni dostavljene nacрте i odobri, odnosno donese nacionalni TCM iz člana 79 stav 6 ovog zakona.			
5. Svako regulatorno tijelo ili Agencija, prema potrebi, odobrava odredbe i uslove ili metodologije za izračunavanje ili utvrđivanje jedinstvenog povezivanja dan unaprijed ili unutar dnevnog povezivanja koje su razvili operatori prenosnog sistema i nominovani operatori tržišta električne energije. Regulatorna tijela odgovorna su za odobravanje odredaba i uslova ili metodologija iz stavova 6, 7. i 8. Agencija ili nadležna regulatorna tijela prije odobravanja odredaba i uslova ili metodologija prema potrebi revidiraju prijedloge nakon savjetovanja s odgovarajućim operatorima prenosnog sistema ili nominovanim operatorima tržišta električne energije kako bi se osigurala njihova usklađenost s ciljevima ove Regulative i njihov doprinos integraciji tržišta, nediskriminaciji, djelotvornoj tržišnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta.	Odobrovanje regionalnog TCM-a Član 83 (1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje predloga relevantnom regulatornom organu. (2) Prilikom odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije sa OPS-om ili NEMO-om kako bi se obezbijedila usklađenost tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta i blisko sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima drugih država radi postizanja dogovora. (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da:	Potpuno usklađeno		

	- izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema i/ili NEMO-om, i/ili - zahtijeva izmjenu ovih predloga.			
6. Prijedlozi sljedećih odredaba i uslova ili metodologija i sve njihove izmjene podliježu odobrenju Agencije: (a) plan zajedničkog izvođenja funkcija operatora tržišnog povezivanja u skladu s članom 7. stav 3; (b) regioni za proračun kapaciteta u skladu s članom 15. stav 1; (c) metodologija za dostavljanje podataka o proizvodnji i opterećenju u skladu s članom 16. stav 1; (d) metodologija zajedničkog modela mreže u skladu s članom 17. stav 1; (e) prijedlog usklađene metodologije proračuna kapaciteta u skladu s članom 21. stav 4; (f) rezervna metodologija u skladu s članom 36. stav 3; (g) algoritam koji dostavljaju nominovani operatori tržišta električne energije u skladu s članom 37. stav 5, uključujući skupove zahtjeva operatora prenosnog sistema i nominovanih operatora tržišta električne energije za razvoj algoritma u skladu s članom 37. stav 1; (h) proizvodi koje nominovani operatori tržišta električne energije mogu uzeti u obzir u postupku jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutar dnevnog povezivanja u skladu s članovima 40. i 53; (i) maksimalne i minimalne cijene u skladu s članom 41. stav 1. i članom 54. stav 2; (j) metodologija određivanja cijena unutar dnevnog kapaciteta koja će se razviti u skladu s članom 55. stav 1; (k) vrijeme otvaranja i vrijeme zatvaranja unutar dnevnog povezivanja između zona trgovanja u skladu s članom 59. stav 1; (l) rok za jamstvo dan unaprijed u skladu s članom 69; (m) metodologija raspodjele prihoda od zagušenja u skladu s članom 73. stav 1.	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi Član 79 (1) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO primjenjuju sljedeće panevropske TCM-ove, i to: 1) plan zajedničkog izvođenja funkcija MCO iz člana 72 stav 4 ovog zakona; 2) regioni proračuna kapaciteta; 3) metodologiju za dostavljanje podataka o proizvodnji i opterećenju; 4) metodologiju za zajednički model mreže; 5) predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta; 6) rezervnu metodologiju; 7) algoritam koji se koristi u jedinstvenom povezivanju dan-unaprijed i unutar dnevnog povezivanju tržišta, uzimajući u obzir zahtjeve operatora prenosnog sistema i NEMO-a za njegov razvoj; 8) proizvodi koje NEMO-i mogu uzeti u obzir u postupku jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog povezivanja; 9) maksimalne i minimalne cijene; 10) metodologiju za određivanje cijena unutar dnevnog kapaciteta; 11) vrijeme otvaranja i zatvaranja unutar dnevnog tržišta između zona; 12) rok za garantovanje validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed; 13) metodologiju za raspodjelu prihoda od zagušenja;	Potpuno usklađeno		

	(2) Panveropske TCM-ove iz stava 1 ovog člana koje donesu ACER ili regulatorni organi Evropske unije, Agencija objavljuje na svojoj internet stranici.			
7. Prijedlozi sljedećih odredaba i uslova ili metodologija i sve njihove izmjene podliježu odobrenju svih regulatornih tijela predmetnog regiona: (a) zajednička metodologija proračuna kapaciteta u skladu s članom 20. stav 2; (b) odluke o uvođenju i odlaganju proračuna kapaciteta zasnovanog na tokovima snaga u skladu s članom 20. st. 2. do 6. te o izuzećima u skladu s članom 20. stav 7; (c) metodologija usklađenog redispečiranja i trgovanja u suprotnom smjeru u skladu s članom 35. stav 1;	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi Član 79 (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu, u propisanim rokovima, utvrđuje i dostavlja Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove: 1) zajedničku metodologiju za proračun kapaciteta iz člana 93 stav 2 ovog zakona; 2) predlog uvođenja ili odlaganja proračuna zasnovanog na tokovima snaga iz člana 93 st. 2 i 3 i st. 5 do 10 ovog zakona, kao i o izuzećima iz člana 93 st. 4 i 11 ovog zakona; 3) metodologiju za redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru iz člana 107 stav 1 ovog zakona;	Potpuno usklađeno		
(d) zajedničke metodologije proračuna planiranih razmjena u skladu s članom 43. stav 1. i članom 56. stav 1;	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi Član 79 (1) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO primjenjuju sljedeće panevropske TCM-ove 14) zajedničke metodologije za proračun planiranih razmjena u skladu sa članom 114 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
(e) rezervni postupci u skladu s članom 44;	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi Član 79 (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema drugih	Potpuno usklađeno		

	država u regionu, utvrđuje i dostavlja Agenciji na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove: 4) rezervne postupke iz člana 115 stav 1 ovog zakona;			
(f) dopunske regionalne dražbe u skladu s članom 63. stav 1;	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi Član 79 (4) Operator prenosnog sistema i NEMO, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema i NEMO-ima drugih država u regionu, mogu da utvrde predlog dodatnih regionalnih aukcija iz člana 133 stav 1 ovog zakona i dostave ga Agenciji na odobravanje.	Potpuno usklađeno		
(g) uslovi za eksplicitne dodjele u skladu s članom 64. stav 2;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Članovi 64, 65, 66 i 67 Regulative (EU) 2015/1222 su izbrisani iz adaptirane EnZ Regulative 2015/1222, što znači da prelazni unutardnevni aranžmani nijesu predviđeni za ugovorne strane Energetske zajednice.	
(h) metodologije dijeljenja troškova redispečiranja ili trgovanja u suprotnom smjeru u skladu s članom 74. stav 1.	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi Član 79 (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema drugih	Potpuno usklađeno		

	država u regionu, utvrđuje i dostavlja Agenciji na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove: 5) metodologiju za raspodjelu troškova redispečinga ili trgovine u suprotnom smjeru iz člana 140 stav 1 ovog zakona.			
8. Sljedeće odredbe i uslovi ili metodologije i sve njihove izmjene podliježu pojedinačnom odobrenju svakog regulatornog tijela ili drugih nadležnih tijela predmetnih država članica: (a) ako je to primjenjivo, određivanje i opoziv ili suspenzija određivanja nominovanih operatora tržišta električne energije u skladu s članom 4. st. 2, 8. i 9; (b) ako je to primjenjivo, naknade ili metodologije upotrijebljene za izračun naknada nominovanih operatora tržišta električne energije u vezi s trgovanjem na tržištima dan unaprijed i unutardnevnim tržištima u skladu s članom 5. stav 1; (c) prijedlozi pojedinačnih operatora prenosnog sistema za preispitivanje konfiguracije zona trgovanja u skladu s članom 32. stav 1. tačka (d); (d) ako je to primjenjivo, prijedlog dodjele prekozonskih kapaciteta i drugih aranžmana u skladu s članovima 45. i 57; (e) troškovi dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima u skladu s članovima od 75. do 79; (f) ako je to primjenjivo, dijeljenje regionalnih troškova jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja u skladu s članom 80. stav 4.	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi Član 79 (5) Agencija odobrava sljedeće nacionalne TCM-ove: 1) predlog operatora prenosnog sistema za preispitivanje konfiguracije zone trgovanja iz člana 105 stav 1 tačka 4 ovog zakona; 2) predlog dodjele prekozonskih kapaciteta iz člana 116 ovog zakona; 3) na predlog operatora prenosnog sistema i NEMO-a, raspodjelu regionalnih troškova jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta iz člana 146 stav 6 ovog zakona. (6) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz stava 6 ovog člana dostavljaju se Agenciji na odobravanje u propisanim rokovima. (7) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 6 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi od strane Agencije. (8) Agencija utvrđuje pravila za odobravanje naknada operatoru tržišta električne energije i ocjenjuje opravdanost troškova dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima iz čl. 141 do 145 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.	Potpuno usklađeno		

9. Prijedlozi odredaba i uslova ili metodologija moraju sadržati predložene rokove za njihovu primjenu i opis njihovog očekivanog uticaja na ciljeve ove Regulative. Prijedlozi odredaba i uslova ili metodologija koji podliježu odobrenju nekoliko regulatornih tijela u skladu sa stavom 7. podnose se Agenciji u roku od tjedan dana od njihova podnošenja regulatornim tijelima. Prijedlozi odredaba i uslova ili metodologija koji podliježu odobrenju jednog regulatornog tijela u skladu sa stavom 8. mogu se proslijediti Agenciji u roku od mjesec dana od njihova podnošenja, nakon pristanka regulatornog tijela, a podnose se na zahtjev Agencije za potrebe informiranja u skladu s članom 3. stav 2. Regulative (EU) 2019/942 ako Agencija smatra da prijedlog ima prekogranični efekat. Na zahtjev nadležnih regulatornih tijela Agencija u roku od tri mjeseca izdaje mišljenje o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija.	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi Član 79 (10) Predlozi regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz st. 3, 5 i 6 ovog člana sadrže rokove za njihovu primjenu i opis njihovog očekivanog uticaja na ispunjavanje ciljeva iz člana 71 ovog zakona. Mišljenje na predlog nacionalnog i regionalnog TCM-a Član 82 (1) Predlozi regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, u roku od sedam dana od dana njihovog dostavljanja Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima. (2) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, u roku od jednog mjeseca od dana njihovog dostavljanja Agenciji, ako: 1) Agencija ocijeni da je to potrebno, ili 2) Regulatorni odbor ili ACER to zahtijevaju. (3) Agencija može da zahtijeva od Regulatornog odbora i/ili ACER-a davanje mišljenja na predloge regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3, 5 i 6 ovog zakona, koje je dužna da uzme u obzir prilikom odobravanja.	Potpuno usklađeno		
10. Ako je za odobrenje odredaba i uslova ili metodologija u skladu sa stavom 7. ili njihovih izmjena u skladu sa stavom 12. potrebna odluka više od jednog regulatornog tijela, nadležna regulatorna tijela blisko sarađuju, razmjenjuju mišljenja i usklađeno djeluju s ciljem postizanja dogovora. Ako je to primjenjivo, nadležna regulatorna tijela	Odobrovanje regionalnog TCM-a Član 83 (1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-	Potpuno usklađeno		

uzimaju u obzir mišljenje Agencije. Regulatorna tijela ili Agencija, zavisno o njihovoj nadležnosti, odlučuju o dostavljenim odredbama i uslovima ili metodologijama u skladu sa stavovima 6., 7. i 8. u roku od šest mjeseci nakon što od Agencije ili regulatornog tijela ili, ako je to primjenjivo, zadnjeg predmetnog regulatornog tijela prime odredbe i uslove ili metodologije. Razdoblje započinje sljedećeg dana od dana kada je prijedlog podnesen Agenciji u skladu sa stavom 6., zadnjem predmetnom regulatornom tijelu u skladu sa stavom 7. ili, ako je primjenjivo, regulatornom tijelu u skladu sa stavom 8.	ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje predloga relevantnom regulatornom organu. (2) Prilikom odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije sa OPS-om ili NEMO-om kako bi se obezbijedila usklađenost tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta i blisko sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima drugih država radi postizanja dogovora. Mišljenje na predlog nacionalnog i regionalnog TCM-a Član 82 (2) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, u roku od jednog mjeseca od dana njihovog dostavljanja Agenciji, ako: 1) Agencija ocijeni da je to potrebno, ili 2) Regulatorni odbor ili ACER to zahtijevaju.			
11. Ako regulatorna tijela ne postignu dogovor u roku iz stava 10, ili na njihov zajednički zahtjev ili na zahtjev Agencije u skladu s članom 5. stav 3. trećim podstavom Regulative (EU) 2019/942, Agencija donosi odluku o podnesenim prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija u roku od šest mjeseci u skladu s članom 5. stav 3. te članom 6. stav 10. drugim podstavom Regulative (EU) 2019/942.	Odobrovanje regionalnog TCM-a Član 83 (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobrovanje regionalnog TCM-a iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona. (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, ne odobri regionalni TCM iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona u roku iz stava 1, odnosno iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobrovanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, Regulatorni odbor ili ACER usvajaju ovaj regionalni TCM u roku od šest mjeseci.	Potpuno usklađeno		

12. Ako Agencija, sva nadležna regulatorna tijela zajednički ili nadležno regulatorno tijelo zahtijevaju izmjene radi odobrenja odredaba i uslova ili metodologija podnesenih u skladu sa stavovima 6, 7. ili 8, nadležni operatori prenosnog sistema ili nominovani operatori tržišta električne energije podnose prijedlog izmijenjenih odredaba i uslova ili metodologija na odobrenje u roku od dva mjeseca nakon zahtjeva Agencije, nadležnih regulatornih tijela ili nadležnog regulatornog tijela. Agencija, nadležna regulatorna tijela ili nadležno regulatorno tijelo odlučuju o izmijenjenim odredbama i uslovima ili metodologijama u roku od dva mjeseca nakon njihovog podnošenja. Ako nadležna regulatorna tijela ne postignu dogovor o odredbama i uslovima ili metodologijama u skladu sa stavom 7. u roku od dva mjeseca, ili na njihov zajednički zahtjev ili na zahtjev Agencije u skladu s članom 5. stav 3. treći podstav Regulative (EU) 2019/942, Agencija donosi odluku o izmijenjenim odredbama i uslovima ili metodologijama u roku od šest mjeseci u skladu s članom 5. stav 3. te članom 6. stav 10. drugi podstav Regulative (EU) 2019/942. Ako nadležni operatori prenosnog sistema ili nominovani operatori tržišta električne energije ne podnesu prijedlog izmijenjenih odredaba i uslova ili metodologija, primjenjuje se postupak iz stava 4. ovog člana.	Odobrovanje regionalnog TCM-a Član 83 (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da: - izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema i/ili NEMO-om, i/ili - zahtijeva izmjenu ovih predloga. (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužni su da Agenciji dostave izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odlučuje u roku od dva mjeseca od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje predloga relevantnom regulatornom organu. (6) Ako operator prenosnog sistema i/ili NEMO, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema i/ili NEMO-ima iz regiona, ne postupe po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 81 st. 1 i 2 ovog zakona. (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobrovanje regionalnog TCM-a iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona. (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, ne odobri regionalni TCM iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona u roku iz stava 1, odnosno iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobrovanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, Regulatorni odbor ili ACER usvajaju ovaj regionalni TCM u roku od šest mjeseci. (9) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužni su da postupe po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a	Potpuno usklađeno		

	za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. Odobrovanje nacionalnog TCM-a Član 84 (3) Agencija može da: - izmijeni dostavljene predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema i/ili NEMO-om, i/ili - zahtijeva izmjenu ovih predloga. (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužni su da Agenciji dostave izmijenjene predloge nacionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija odlučuje u roku od dva mjeseca od dana njihovog dostavljanja. (6) Ako operator prenosnog sistema i/ili NEMO ne postupe po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 81 st. 3 i 4 ovog zakona. (7) Agencija može da zahtijeva izmjenu odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje.			
13. Agencija, sva nadležna regulatorna tijela zajednički ili nadležno regulatorno tijelo, ako su odgovorni za donošenje odredaba, uslova ili metodologija u skladu sa stavovima 6, 7. i 8, mogu zatražiti prijedloge izmjena tih odredaba i uslova ili metodologija i odrediti rok za podnošenje tih prijedloga. Operatori prenosnog sistema ili nominovani operatori tržišta električne energije odgovorni za izradu prijedloga odredaba i uslova ili metodologija mogu predložiti izmjene regulatornim tijelima i Agenciji.	Odobrovanje regionalnog TCM-a Član 83 (10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od operatora prenosnog sistema i/ili NEMO-a izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, i odredi rok za njihovo dostavljanje. (11) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema i/ili NEMO-ima, mogu da predlože izmjene	Potpuno usklađeno		

Prijedlozi za izmjenu odredaba i uslova ili metodologija podnose se na savjetovanje u skladu s postupkom iz člana 12. i odobravaju u skladu s postupkom iz ovog člana.	odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3 i 5 ovog zakona, a dužni su da ih izmijene na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a. (12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 79 st. 10 i 11, člana 80, člana 81 st. 1 i 2, člana 82 st. 1 i 3, člana 85 ovog zakona i st. 1 do 9 ovog člana. Odobrovanje nacionalnog TCM-a Član 84 (7) Agencija može da zahtijeva izmjenu odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje. (8) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO mogu da predlože izmjene odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 6 ovog zakona. (9) U slučaju iz st. 7 i 8 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 79 stav 11, člana 81 st. 3 i 4, člana 82 st. 2 i 3, člana 85 ovog zakona i st. 1 do 6 ovog člana.			
14. Operatori prenosnog sistema i nominovani operatori tržišta električne energije odgovorni za utvrđivanje odredaba i uslova ili metodologija u skladu s ovom Regulativom objavljuju ih na internetu nakon odobrenja Agencije ili nadležnih regulatornih tijela ili, ako takvo odobrenje nije potrebno, nakon njihova utvrđivanja, osim ako se te informacije smatraju povjerljivima u skladu s članom 13.	Javna rasprava i objavljivanje nacionalnog i regionalnog TCM-a Član 85 (5) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužni su da na svojoj internet stranici objave odobrene regionalne i nacionalne TCM-ove iz člana 79 st. 3, 5 i 6 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. (6) Odluke Agencije o odobravanju regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3, 5 i 6 ovog zakona objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici Agencije, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.	Potpuno usklađeno		

Svakodnevno upravljanje jedinstvenim povezivanjem dan unaprijed i unutardnevnim povezivanjem Član 10. Operatori prenosnog sistema i nominovani operatori tržišta električne energije zajednički organizuju svakodnevno upravljanje jedinstvenim povezivanjem dan unaprijed i unutardnevnim povezivanjem. Redovno se sastaju te raspravljaju i odlučuju o svakodnevnim operativnim pitanjima. Operatori prenosnog sistema i nominovani operatori tržišta električne energije pozivaju Agenciju i Komisiju kao posmatrače na navedene sastanke i objavljuju sažetke zapisnika sa sastanaka.	Svakodnevno upravljanje jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutardnevnim povezivanjem Član 86 (1) Operator prenosnog sistema i NEMO, zajedno sa operatorima prenosnog sistema i NEMO-ima drugih država, doprinose organizovanju svakodnevnog upravljanja jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta električne energije. (2) Radi realizacije aktivnosti iz stava 1 ovog člana, operator prenosnog sistema i NEMO održavaju redovne sastanke sa operatorima prenosnog sistema i NEMO-ima drugih država.	Potpuno usklađeno		
Učestvovanje zainteresovanih strana Član 11. Agencija, u bliskoj saradnji s ENTSO-om za električnu energiju, organizuje učestvovanje zainteresovanih strana u jedinstvenom povezivanju dan unaprijed i unutardnevnom povezivanju i drugim aspektima primjene ove Regulative. Navedeno uključuje redovne sastanke sa zainteresovanim stranama radi utvrđivanja problema i predlaganja poboljšanja, posebno u vezi s jedinstvenim povezivanjem dan unaprijed i unutardnevnim povezivanjem. Time se ne zamjenjuje savjetovanje sa zainteresovanim stranama skladu s članom 12.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Savjetovanje Član 12. 1. Operatori prenosnog sistema i nominovani operatori tržišta električne energije odgovorni za dostavljanje prijedloga odredaba i uslova ili metodologija ili njihovih izmjena u skladu s ovom Regulativom savjetuju se sa zainteresovanim stranama, uključujući relevantna tijela svake države članice, o nacrtu prijedloga odredaba i uslova ili metodologija ako je to izričito određeno ovom Regulativom. Savjetovanje ne traje kraće od jednog mjeseca.	Javna rasprava i objavljivanje nacionalnog i regionalnog TCM-a Član 85 (1) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO u postupku utvrđivanja ili izmjena predloga regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 3 tač. 1 do 4 i člana 79 st. 5 i 6 ovog zakona, prije njihovog dostavljanja Agenciji na odobravanje dužan je da sprovede javnu raspravu sa zainteresovanim stranama, uključujući nadležne	Potpuno usklađeno		

2. Prijedloge odredaba i uslova ili metodologija koje podnesu operatori prenosnog sistema i nominovani operatori tržišta električne energije na nivou Unije objavljuje se i razmatra na nivou Unije. Prijedloge koje podnesu operatori prenosnog sistema i nominovani operatori tržišta električne energije na regionalnom nivou razmatra se najmanje na regionalnom nivou. Stranke koje podnesu prijedloge na dvostranom ili višestranom nivou savjetuju se najmanje s predmetnim državama članicama.

3. Subjekti odgovorni za prijedlog odredaba i uslova ili metodologija propisno razmatraju prijedloge zainteresovanih strana koja proizlaze iz savjetovanja provedenih u skladu sa stavom 1. prije njegova podnošenja na, ako je potrebno, regulatorno odobrenje u skladu s članom 9. ili prije objave u svim ostalim slučajevima. U svim se slučajevima pravovremeno izrađuje i objavljuje jasno i utemeljeno obrazloženje za uvrštavanje ili neuvrštavanje prijedloga proizašlih iz savjetovanja u podnesak prije objavljivanja ili istovremeno s objavljivanjem prijedloga odredaba i uslova ili metodologija.

- organe ugovornih strana i država članice, koja traje najmanje jedan mjesec.
- (2) Javna rasprava o predlozima regionalnih TCM-ova iz člana 79 stav 3 tač. 1 do 4 i člana 79 stav 5 ovog zakona organizuje se na nivou regiona na koji se odnose ovi TCM-ovi.
 - (3) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužan je da razmotri primjedbe, predloge i sugestije zainteresovanih strana iznijete tokom javne rasprave iz stava 1 ovog člana i o tome sačini izvještaj sa obrazloženjem za njihovo prihvatanje ili neprihvatanje, koji objavljuje na svojoj internet stranici zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 79 stav 3 tač. 1 do 4 i člana 79 st. 5 i 6 ovog zakona.
 - (4) Izvještaj iz stava 3 ovog člana dostavlja se Agenciji zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 79 stav 3 tač. 1 do 4 i člana 79 st. 5 i 6 ovog zakona.
 - (5) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO dužni su da na svojoj internet stranici objave odobrene regionalne i nacionalne TCM-ove iz člana 79 st. 3, 5 i 6 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.
 - (6) Odluke Agencije o odobravanju regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 79 st. 3, 5 i 6 ovog zakona objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici Agencije, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.

Obaveze u pogledu povjerljivosti Član 13. 1. Sve povjerljive informacije koje su primljene, razmijenjene ili proslijeđene u skladu s ovom Regulativom podliježu uslovima čuvanja profesionalne tajne koji su navedeni u stavovima 2, 3. i 4. 2. Obaveza poslovne tajne primjenjuje se na sve osobe na koje se primjenjuju odredbe ove Regulative. 3. Povjerljive informacije koje osobe iz stava 2. prime tokom obavljanja svojih dužnosti ne smiju se otkriti nijednoj drugoj osobi ili nijednom drugom tijelu, ne dovodeći pritom u pitanje slučajeve obuhvaćene nacionalnim pravom, ostalim odredbama ove Regulative ili drugim relevantnim zakonodavstvom Unije. 4. Ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene nacionalnim pravom, regulatorna tijela, tijela ili osobe koje primaju povjerljive informacije u skladu s ovom Regulativom smiju ih upotrebljavati samo za izvođenje svojih funkcija u skladu s ovom Regulativom.	Obaveza čuvanja poslovne tajne Član 87 Sve informacije označene kao povjerljive, a dobijene, razmijenjene ili prenesene u skladu sa ovim zakonom predstavljaju poslovnu tajnu.	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Članom 84 Zakona o energetici (Službeni list CG, br. 28/25) Zaštita	

Vremenski periodi proračuna kapaciteta Član 14. 1. Svi operatori prenosnog sistema proračunavaju kapacitet između zona trgovanja najmanje za sljedeće vremenske periode: (a) dan unaprijed za tržište dan unaprijed; (b) unutar dana za unutardnevno tržište. 2. Za vremenski period tržišta dan unaprijed proračunavaju se pojedinačne vrijednosti za kapacitet između zona trgovanja za svaku tržišnu vremensku jedinicu dan unaprijed. Za razdoblje unutardnevnog tržišta proračunavaju se pojedinačne vrijednosti za kapacitet između zona trgovanja za svaku preostalu vremensku jedinicu unutardnevnog tržišta. 3. Za razdoblje tržišta dan unaprijed proračun kapaciteta temelji se na najnovijim dostupnim informacijama. Ažuriranje informacija za vremenski okvir tržišta dan unaprijed ne počinje prije 15:00 prema tržišnom vremenu dva dana prije dana isporuke. 4. Svi operatori prenosnog sistema u svakom regionu za proračun kapaciteta osiguravaju da se kapacitet između zona trgovanja ponovno proračunava u vremenskom periodu unutardnevnog tržišta na temelju najnovijih dostupnih informacija. Učestalost ponovnog proračuna određuje se uzimajući u obzir efikasnost i sigurnost rada sistema.	Vremenski periodi proračuna kapaciteta Član 88 (1) Operator prenosnog sistema u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, vrši proračun prekozonskog kapaciteta najmanje za sljedeće vremenske periode: 1) dan-unaprijed za dan-unaprijed tržište; 2) unutar dana za unutardnevno tržište. (2) Za vremenski period dan-unaprijed tržišta i unutardnevnog tržišta vrši se proračun pojedinačnih vrijednosti za prekozonski kapacitet za svaku vremensku jedinicu dan-unaprijed tržišta, odnosno za svaku preostalu vremensku jedinicu unutardnevnog tržišta. (3) Za period dan-unaprijed tržišta proračun kapaciteta zasniva se na najnovijim dostupnim informacijama, čije ažuriranje ne počinje prije 15:00 časova dva dana prije dana isporuke. (4) Operator prenosnog sistema u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država regiona proračuna kapaciteta iz člana 89 ovog zakona, obezbjeđuje da se prekozonski kapacitet ponovo proračuna u periodu unutardnevnog tržišta na osnovu najnovijih dostupnih informacija, uzimajući u obzir efikasnost i sigurnost sistema.	Potpuno usklađeno		

Regioni za proračun kapaciteta

Član 15.

1. Do tri mjeseca od stupanja na snagu ove Regulative svi operatori prenosnog sistema zajedno razvijaju zajednički prijedlog u vezi s određivanjem regiona za proračun kapaciteta. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 12.

2. U prijedlogu iz stava 1. određene su granice zona trgovanja dodijeljene operatorima prenosnog sistema koji su članovi svakog regiona za proračun kapaciteta. Moraju se ispuniti sljedeći zahtjevi:

(a) njime se uzimaju u obzir regioni navedeni u tački 3. podtački 2. Priloga I. Regulativi (EZ) br. 714/2009;

(b) svaka granica zone trgovanja ili, ako je to primjenjivo, dvije odvojene granice zone trgovanja, preko kojih postoji povezanost između dviju zona trgovanja, dodjeljuju se jednom regionu za proračun kapaciteta;

(c) najmanje oni operatori prenosnih sistema dodijeljeni su svim regionima za proračun kapaciteta u kojima imaju granice zone trgovanja.

3. Regioni za proračun kapaciteta u kojima se primjenjuje pristup temeljen na tokovima snaga spajaju se u jedan region za proračun kapaciteta ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uslovi:

(a) njihovi su prenosni sistemi direktno međusobno povezani;

(b) učestvuju u istom jedinstvenom povezivanju dan unaprijed ili unutar dnevnog povezivanja;

(c) njihovo je spajanje efikasnije od zadržavanja odvojenih regiona za proračun kapaciteta. Nadležna regulatorna tijela mogu zatražiti od predmetnih operatora prenosnog sistema zajedničku analizu isplativosti radi ocjene efikasnosti spajanja.

Regioni proračuna kapaciteta

Član 89

(1) Regioni proračuna kapaciteta utvrđuju se panevropskim TCM-om iz člana 79 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

(2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnog sistema ugovornih strana i država članica, učestvuje u izradi predloga regiona za proračun kapaciteta.

(3) Predlog iz stava 2 ovog člana sadrži sve granice zone trgovanja u nadležnosti operatora prenosnog sistema sa zonama trgovanja u nadležnosti susjednih operatora prenosnog sistema.

(4) Prilikom utvrđivanja predloga iz stava 2 ovog člana moraju biti ispunjeni sljedeći zahtjevi:

1) uzimaju se u obzir regioni proračuna kapaciteta iz člana 79 stav 1 tačka 2 ovog zakona;

2) svaka granica zone trgovanja ili, po potrebi, dvije zasebne granice zone trgovanja, preko kojih postoji interkonekcija između dvije zone trgovanja, dodjeljuju se jednom regionu proračuna kapaciteta;

3) operatori prenosnih sistema koji imaju granice zone trgovanja dodijeljene regionu za proračun kapaciteta moraju biti uključeni u taj region.

(5) Regioni proračuna kapaciteta u kojima se primjenjuje pristup zasnovan na tokovima snaga spajaju se u jedan region proračuna kapaciteta, ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi, i to:

1) ako su prenosni sistemi regiona proračuna kapaciteta direktno međusobno povezani;

2) ako učestvuju na istom području jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutar dnevnog povezivanja; i

3) ako je spajanje regiona proračuna kapaciteta efikasnije od odvojenih regiona.

(6) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država regiona

Potpuno
usklađeno

	proračuna kapaciteta, na zahtjev regulatornih organa nadležnih za regione proračuna kapaciteta, izrađuje zajedničku analizu troškova i koristi radi procjene efikasnosti spajanja. Regioni za proračun kapaciteta Član 319 (1) Do donošenja panevropskog TCM-a iz člana 79 stav 1 tačka 2 ovog zakona, saglasno Odluci Ministarskog savjeta Energetske zajednice broj 2022/03/MC-EnC od 15. decembra 2022. godine, regioni za proračun kapaciteta su: 1) jugoistočna Evropa (Shadow SEE CCR) koji obuhvata granice zona trgovanja između ugovornih strana: - Bosna i Hercegovina – Srbija (BA - RS), Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH) i Elektromreža Srbije AD (EMS); - Crna Gora - Bosna i Hercegovina (ME - BA), Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES) i Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH); - Crna Gora - Albanija (ME - AL), Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES) i Operatori i Sistemit te Transmetimit sh.a. (OST); - Albanija - Sjeverna Makedonija (AL - MK), Operatori i Sistemit te Transmetimit sh.a. (OST) i Makedonski Elektroprenosen Sistem Operator AD (MEPSO); - Srbija - Sjeverna Makedonija (RS - MK), Elektromreža Srbije AD (EMS) i Makedonski Elektroprenosen Sistem Operator AD (MEPSO); - Crna Gora - Srbija (ME - RS), Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES) i Elektromreža Srbije AD (EMS); - Crna Gora - Kosovo (ME - KS), Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES) i Operator sistemi, transmisioni dhe tregu Sh.A. (KOSTT);			

	- Albanija - Kosovo (AL - KS), Operatori i Sistemit te Transmetimit sh.a. (OST) i Operator istemi, transmisioni dhe tregu Sh.A. (KOSTT); - Sjeverna Makedonija - (MK - KS), Makedonski Elektroprenosen Sistem Operator AD (MEPSO) i Operator sistemi, transmisioni dhe tregu Sh.A. (KOSTT); - Srbija - Kosovo (RS - KS), Elektromreža Srbije AD (EMS) i Operator sistemi, transmisioni dhe tregu Sh.A. (KOSTT); 2) Italija - Crna Gora (ITME CCR) obuhvata granicu zone trgovanja između Italije i Crne Gore (IT - ME), TERNA Rete Elettrica Nazionale S.p.A (TERNA) i Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES). (2) Regionalni koordinacioni centar za granice zona trgovanja regiona iz stava 1 tačka 2 ovog člana je Regionalni koordinacioni centar za region za proračun kapaciteta Grčka - Italija.			

Metodologija za dostavljanje informacija o proizvodnji i opterećenju Član 16. 1. Do deset mjeseci nakon stupanja na snagu ove Regulative svi operatori prenosnog sistema razvijaju zajedničku metodologiju za dostavljanje informacija o proizvodnji i opterećenjima potrebnih za izradu zajedničkog modela mreže, koji podliježe savjetovanju u skladu s članom 12. Prijedlogom je obuhvaćeno obrazloženje traženja informacija temeljeno na ciljevima ove Regulative. 2. U prijedlogu metodologije za dostavljanje informacija o proizvodnji i opterećenjima navodi se koji su proizvođači i kupci dužni dostavljati informacije svojim operatorima prenosnog sistema za potrebe proračuna kapaciteta. 3. U prijedlogu metodologije za dostavljanje informacija o proizvodnji i opterećenjima navode se informacije koje proizvođači i kupci dobivaju operatorima prenosnog sistema. Informacije obuhvataju najmanje sljedeće: (a) informacije koje se odnose na njihova tehnička obilježja; (b) informacije koje se odnose na raspoloživost proizvodnih jedinica i opterećenja; (c) informacije koje se odnose na vozne redove proizvodnih jedinica; (d) odgovarajuće dostupne informacije o voznom redu proizvodnih jedinica. 4. U metodologiji su navedeni rokovi primjenjivi na proizvodne jedinice i opterećenja za dostavljanje informacija iz stava 3. 5. Informacije iz stava 3. svaki operator prenosnog sistema upotrebljava i dijeli s drugim operatorima prenosnog sistema. Informacije iz stava 3. tačke (d) upotrebljavaju se samo za potrebe proračuna kapaciteta.	Metodologija za dostavljanje informacija o proizvodnji i opterećenju Član 90 (1) Operator prenosnog sistema električne energije je dužan da primjenjuje metodologiju za dostavljanje informacija o proizvodnji i opterećenju iz člana 79 stav 1 tačka 3 ovog zakona. (2) Metodologijom iz stava 1 ovog člana propisuje se koji proizvođači i kupci i u kojim rokovima dostavljaju operatoru prenosnog sistema informacije za potrebe proračuna kapaciteta. (3) Operator prenosnog sistema, u skladu sa metodologijom iz stava 1 ovog člana, koristi i razmjenjuje sa drugim operatorima prenosnog sistema najmanje sljedeće informacije: 1) informacije o tehničkim karakteristikama proizvođača i kupaca iz stava 2 ovog člana; 2) informacije o raspoloživosti proizvodnih jedinica i opterećenja; 3) informacije o planovima angažovanja proizvodnih jedinica; 4) odgovarajuće dostupne informacije o planu angažovanja proizvodnih jedinica. (4) Informacije iz stava 3 ovog člana koriste se isključivo u svrhu proračuna kapaciteta.	Potpuno usklađeno		

6. Najkasnije dva mjeseca nakon što sva regulatorna tijela odobre metodologiju za dostavljanje informacija o proizvodnji i opterećenjima, ENTSO za električnu energiju objavljuje: (a) popis subjekata koji su dužni dostavljati informacije operatorima prenosnog sistema; (b) popis informacija iz stava 3. koje se dostavljaju; (c) rokove za dostavljanje informacija.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Metodologija zajedničkog modela mreže Član 17. 1. Do deset mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi operatori prenosnog sistema zajednički razvijaju prijedlog metodologije zajedničkog modela mreže. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 12. 2. Metodologijom zajedničkog modela mreže omogućava se uspostavljanje zajedničkog modela mreže. Ona sadrži najmanje sljedeće elemente: (a) definiciju scenarija u skladu s članom 18; (b) definiciju pojedinačnih modela mreže u skladu s članom 19; (c) opis postupka za spajanje pojedinačnih modela mreže u zajednički model mreže.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Metodologija zajedničkog modela mreže je panevropski TCM, a OPS je dužan da je primjenjuje direktno, saglasno članu 78 stav 1 tačka 4 ovog zakona i Odluci Ministarskog savjeta Energetske zajednice, broj 2022/03/MC-EnC, kojom je Regulativa (EU) 2015/1222 prilagođena ugovornim stranama Energetske zajednice.	

Scenariji Član 18. 1. Svi operatori prenosnog sistema razvijaju zajedničke scenarije za svaki vremenski period proračuna kapaciteta iz člana 14. stav 1. tačke (a) i (b). Zajednički su scenariji namijenjeni opisivanju posebnih predviđenih situacija u kojima može biti proizvodnja, opterećenje i topologija mreže za prenosni sistem u zajedničkom modelu mreže.	Scenariji Član 91 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, primjenjuje zajedničke scenarije za svaki vremenski period proračuna kapaciteta iz člana 88 stav 1 ovog zakona. (2) Scenarijima iz stava 1 ovog člana opisuju se pojedinačne planirane situacije vezane za osnovne karakteristike elektroenergetskog sistema (proizvodnju, opterećenje i topologiju mreže) koje imaju uticaja na zajednički model mreže.	Potpuno usklađeno		
2. Jedan scenario po tržišnoj vremenskoj jedinici razvija se za vremenski period proračuna kapaciteta dan unaprijed i za unutardnevni period proračuna kapaciteta.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
3. Za svaki scenario svi operatori prenosnog sistema zajedno sastavljaju zajednička pravila za utvrđivanje neto pozicije u svakoj zoni trgovanja i tokova za svaki vod jednosmjerne struje. Ta se zajednička pravila temelje na najboljem predviđanju neto pozicije za svaku zonu trgovanja i na najboljem predviđanju tokova snage na svakom vodu jednosmjerne struje za svaki scenario i obuhvataju ukupnu ravnotežu između opterećenja i proizvodnje za prenosni sistem u Uniji. Pri definisanju scenarija ne smije postojati neopravdana diskriminacija između unutrašnjih razmjena i razmjena između zona trgovanja, u skladu s tačkom 1.7. Priloga I. Regulativi (EZ) br. 714/2009.	Scenariji Član 91 (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, primjenjuje zajednička pravila za utvrđivanje neto pozicije u svakoj zoni trgovanja i tokova za svaki vod jednosmjerne struje. (4) Zajednička pravila iz stava 3 ovog člana zasnivaju se na najboljem predviđanju neto pozicije za svaku zonu trgovanja i na najboljem predviđanju tokova snage na svakom vodu jednosmjerne struje za svaki scenario i obuhvataju ukupnu ravnotežu između opterećenja i proizvodnje za prenosni sistem ugovornih strana i država članica. (5) Prilikom definisanja scenarija iz stava 1 ovog člana ne smije postojati neopravdana diskriminacija između unutrašnjih razmjena i razmjena između zona trgovanja.	Potpuno usklađeno		
Pojedinačni model mreže	Pojedinačni model mreže			

Član 19. 1. Za svaku zonu trgovanja i svaki scenario: (a) svi operatori prenosnog sistema u zoni trgovanja zajednički osiguravaju jedan pojedinačni model mreže koji je usklađen s članom 18. stav 3. ili (b) svaki operator prenosnog sistema u zoni trgovanja osigurava pojedinačni model mreže za svoje kontrolno područje, uključujući interkonekcije, uz uslov da je zbir neto pozicija na kontrolnim područjima, uključujući interkonekcije, koja obuhvataju zonu trgovanja u skladu s članom 18. stav 3. 2. Svaki pojedinačni model mreže najbolje je moguće predviđanje uslova u prenosnom sistemu za svaki scenario koji je pripremio operator prenosnog sistema u trenutku nastanka tog pojedinačnog modela mreže. 3. Pojedinačnim modelima mreže obuhvaćeni su svi elementi mreže prenosnog sistema koji se upotrebljavaju u analizi regionalne sigurnosti rada sistema za predmetni vremenski period. 4. Svi operatori prenosnog sistema u najvećoj mogućoj mjeri usklađuju način izrade pojedinačnih modela mreže. 5. Svaki operator prenosnog sistema u pojedinačnom modelu mreže navodi sve potrebne podatke kako bi omogućio analize tokova aktivne i reaktivne snage i napona u stacionarnom stanju. 6. Prema potrebi i nakon sporazuma svih operatora prenosnog sistema u određenom region za proračun kapaciteta, svi operatori prenosnog sistema u tom regionu za proračun kapaciteta međusobno razmjenjuju podatke kako bi omogućili analize stabilnosti napona i dinamičke stabilnosti.	Član 92 (1) Za svaku zonu trgovanja i svaki scenario: 1) operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u zoni trgovanja, priprema jedan pojedinačni model mreže u skladu sa članom 91 stav 3 ovog zakona, ili 2) operator prenosnog sistema priprema pojedinačni model mreže za svoju kontrolnu oblast, uključujući interkonekcije, pod uslovom da je zbir neto pozicija u kontrolnim oblastima, uključujući interkonekcije koje obuhvataju zonu trgovanja, u skladu sa članom 91 stav 3 ovog zakona. (2) Svaki pojedinačni model mreže predstavlja najbolju moguću prognozu stanja prenosnog sistema za svaki scenario koji je operator prenosnog sistema pripremio u trenutku izrade pojedinačnog modela mreže. (3) Pojedinačnim modelima mreže obuhvaćeni su svi elementi mreže prenosnog sistema koji se koriste za analizu regionalne sigurnosti rada sistema za određeni vremenski period. (4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, dužan je da u najvećoj mogućoj mjeri usklađuje način izrade pojedinačnih modela mreže.	Potpuno usklađeno		

	(5) Operator prenosnog sistema dužan je da navede sve potrebne podatke u pojedinačnom modelu mreže, da bi omogućio analize tokova aktivne i reaktivne snage i napona u stacionarnom stanju. (6) Operator prenosnog sistema, po dogovoru između svih OPS-ova unutar regiona za proračun kapaciteta, razmjenjuje podatke sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, radi analize stabilnosti napona i dinamičke stabilnosti.			
Uvođenje metodologije proračuna kapaciteta zasnovane na tokovima snaga Član 20. 1. Za vremenski period tržišta dan unaprijed i period unutardnevnog tržišta pristup upotrijebljen u zajedničkim metodologijama proračuna kapaciteta temeljen je na tokovima snaga, osim kad je ispunjen zahtjev iz stava 7. 2. Najkasnije 10 mjeseci od odobrenja prijedloga regiona za proračun kapaciteta u skladu s članom 15. stav 1. svi operatori prenosnog sistema u svakoj regiji za proračun kapaciteta dostavljaju prijedlog zajedničke koordinirane metodologije proračuna kapaciteta za odgovarajući region. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 12. Prijedlog metodologije proračuna kapaciteta unutar regiona na temelju ovog stava u regionima za proračun kapaciteta zasnovanim na regionima „sjeverozapadna Evropa” i „srednjoistočna Evropa” iz tačaka (b) i (d) tačke 3.2. Priloga I. Regulativi (EZ) br. 714/2009, kao i u regionima iz stavova 3. i 4. nadopunjuje se zajedničkim okvirom za koordinaciju i usklađivanje metodologija zasnovanih na tokovima snaga u svim regionima koje će se razviti u skladu sa stavom 5.	Uvođenje metodologije za proračun kapaciteta zasnovane na tokovima snaga Član 93 (1) Za vremenske periode dan-unaprijed tržišta i unutardnevnog tržišta pristup koji se koristi u zajedničkim metodologijama za proračun kapaciteta zasnovan je na tokovima snaga, osim ako je ispunjen zahtjev iz stava 4 ovog člana. (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, utvrđuje predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta za odgovarajući region, u roku od šest mjeseci od uspostavljanja regiona za proračun kapaciteta u skladu sa ovim zakonom. (3) Predlog iz stava 2 ovog člana predmet je javne rasprave u skladu sa članom 80 ovog zakona i mora biti usklađen sa metodologijom za proračun kapaciteta koja se primjenjuje u susjednim regionima za proračun kapaciteta.	Potpuno usklađeno	Rok od 6 mjeseci propisan je članom 20 stav 2 Regulative (EU) 2015/1222, adaptirane za ugovorne strane Energetske zajednice u skladu sa Odlukom Ministarskog savjeta 2022/03/MC-EnZ.	

3. Operatori prenosnog sistema iz regiona za proračun kapaciteta koji uključuje Italiju, kako je određeno tačkom (c) tačke 3.2. Priloga I. Regulativi (EZ) br. 714/2009, mogu produžiti rok ne dovodeći pritom u pitanje obavezu iz stava 1. povezanu s dostavljanjem prijedloga za zajedničku metodologiju koordinisanog proračuna kapaciteta upotrebom pristupa zasnovanog na tokovima snaga za odgovarajući region na temelju stava 2. za najviše šest mjeseci od priključivanja Švajcarske jedinstvenom povezivanju dan unaprijed. Prijedlog ne mora uključivati granice zona trgovanja unutar Italije te između Italije i Grčke.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
4. Najkasnije šest mjeseci nakon uključivanja svih ugovornih stranaka Energetske zajednice za jugoistočnu i istočnu Evropu u jedinstveno povezivanje dan unaprijed, operatori prenosnog sistema barem iz Hrvatske, Rumunije, Bugarske i Grčke zajednički dostavljaju prijedlog za uvođenje zajedničke metodologije proračuna kapaciteta upotrebom pristupa zasnovanog na tokovima snaga za vremenski okvir tržišta dan unaprijed i unutardnevnog tržišta. U prijedlogu se navodi datum uvođenja zajedničke metodologije proračuna kapaciteta upotrebom pristupa zasnovanog na tokovima snaga najkasnije dvije godine nakon uključivanja svih ugovornih strana Energetske zajednice za jugoistočnu i istočnu Evropu u jedinstveno povezivanje dan unaprijed. Operatore prenosnog sistema iz država članica koje graniče s drugim regionima podstiče se da se priključe inicijativama za uvođenje zajedničke metodologije proračuna kapaciteta upotrebom pristupa zasnovanog na tokovima snaga u tim regionima. 5. U vrijeme kada dva susjedna regiona za proračun kapaciteta ili više njih unutar istog sinhronog područja uvedu metodologiju proračuna kapaciteta upotrebom pristupa zasnovanog na tokovima snaga za vremenski period tržišta dan unaprijed ili unutardnevnog tržišta, u tu se svrhu smatraju jednim regionom i operatori prenosnog sistema iz tog regiona u roku od šest mjeseci dostavljaju prijedlog primjene zajedničke metodologije proračuna	Uvođenje metodologije za proračun kapaciteta zasnovane na tokovima snaga Član 93 (4) Ako operator prenosnog sistema može dokazati da primjena metodologije iz stava 2 ovog člana zasnovana na tokovima snaga nije efikasnija u poređenju sa pristupom zasnovanim na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu (u daljem tekstu: NTC metoda) i uz pretpostavu jednakog nivoa operativne sigurnosti, operator prenosnog sistema u koordinaciji sa operatorima prenosnih sistema drugih država iz regiona za proračun kapaciteta, može od Agencije i relevantnih regulatornih organa zahtijevati primjenu NTC metode za proračun kapaciteta. (5) U roku od šest mjeseci od povezivanja u jedinstveno dan-unaprijed tržište svih ugovornih strana iz jugoistočne Evrope, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema ugovornih strana i operatorima prenosnih sistema iz najmanje Hrvatske, Rumunije, Bugarske, Mađarske i Grčke, dostavlja predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta primjenom pristupa zasnovanog na tokovima snaga za vremenske periode dan-unaprijed tržišta i unutardnevnog tržišta. (6) Rok za početak primjene metodologije iz stava 5 ovog člana ne može biti duži od dvije godine nakon povezivanja	Potpuno usklađeno		

kapaciteta upotrebom pristupa zasnovanog na tokovima snaga za vremenski period tržišta dan unaprijed ili unutardnevnog tržišta. U prijedlogu se navodi datum uvođenja zajedničke međuregionalne metodologije proračuna kapaciteta najkasnije 12 mjeseci nakon uvođenja pristupa zasnovanog na tokovima snaga u tim regionima za metodologiju za vremenski period tržišta dan unaprijed i 18 mjeseci za metodologiju za vremenski period unutardnevnog tržišta. Vremenski rasporedi navedeni u ovom stavu mogu se prilagoditi u skladu sa stavom 6. Metodologija u dva regiona za razvoj kapaciteta koje su pokrenule razvoj zajedničke metodologije proračuna kapaciteta može se prvo uvesti prije razvoja zajedničke metodologije proračuna kapaciteta s bilo kojim daljim regionom za proračun kapaciteta.

6. Ako predmetni operatori prenosnog sistema mogu dokazati da primjena zajedničkih metodologija zasnovanih na tokovima snaga u skladu sa stavovima 4. i 5. još ne bi bila efikasnija uz pretpostavu jednakog nivoa sigurnosti rada sistema, mogu od nadležnih regulatornih tijela zajednički zatražiti odlaganje roka.

7. Operatori prenosnog sistema mogu od nadležnih regulatornih tijela zajednički zatražiti primjenu pristupa zasnovanog na NTC metodi u regionima i na granicama zona trgovanja, osim onih iz stavova 2. i 4., ako predmetni operatori prenosnog sistema mogu dokazati da primjena metodologije proračuna kapaciteta upotrebom pristupa zasnovanog na tokovima snaga još ne bi bila efikasnija u poređenju s pristupom zasnovanim na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu i uz pretpostavu jednakog nivoa sigurnosti rada sistema u predmetnom regionu.

8. Kako bi se učesnicima na tržištu omogućilo prilagođavanje svakoj promjeni u pristupu proračunu kapaciteta, predmetni operatori prenosnog sistema ispituju novi pristup uporedno s postojećim pristupom i uključuju učesnike na tržištu najmanje šest mjeseci prije primjene prijedloga za izmjenu pristupa proračunu kapaciteta.

svih ugovornih strana iz jugoistočne Evrope u jedinstveno dan-unaprijed tržište.

(7) Od dana kada region za proračun kapaciteta u kojem učestvuje operator prenosnog sistema i susjedni region iz iste sinhronne oblasti primjenjuju metodologije za proračun kapaciteta bazirane na tokovima snaga za dan-unaprijed ili unutardnevni vremenski okvir, ti regioni smatraju se jednim regionom.

(8) U slučaju iz stava 7 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema utvrdi predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta baziran na tokovima snaga za dan-unaprijed ili unutardnevni vremenski okvir.

(9) Predlog metodologije iz stava 8 ovog člana utvrđuje se u roku od šest mjeseci od dana kada se region za proračun kapaciteta u kojem učestvuje operator prenosnog sistema i susjedni region iz iste sinhronne oblasti smatraju jednim regionom u skladu sa stavom 7 ovog člana.

(10) Rok za početak primjene metodologije iz stava 8 ovog člana je najkasnije 12 mjeseci nakon uvođenja pristupa zasnovanog na tokovima snaga za dan-unaprijed vremenski okvir i 18 mjeseci za unutardnevni vremenski okvir.

(11) Ako operator prenosnog sistema može dokazati da primjena zajedničke metodologije zasnovane na tokovima snaga nije efikasnija u poređenju sa pristupom zasnovanim na NTC metodi i uz pretpostavu jednakog nivoa operativne sigurnosti, operator prenosnog sistema u koordinaciji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta može zahtijevati odlaganje roka za primjenu iz st. 6 i 10 ovog člana, od strane Agencije.

(12) Radi prilagođavanja učesnika na tržištu promjeni u pristupu proračuna kapaciteta, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, provjerava novi pristup uporedo sa postojećim i uključuje učesnike

9. Operatori prenosnog sistema svakog regiona za proračun kapaciteta koji primjenjuju pristup temeljen na tokovima snaga uspostavljaju i stavljaju na raspolaganje alat koji učesnicima na tržištu omogućuje da ocijene interakciju između prekozonskih kapaciteta i razmjena između zona trgovanja.	na tržištu najmanje šest mjeseci prije izrade predloga za izmjenu pristupa proračuna kapaciteta. (13) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, u slučaju da primjenjuje pristup zasnovan na tokovima snaga, uspostavlja i stavlja na raspolaganje alat koji učesnicima na tržištu omogućava da ocijene interakciju između prekozonskih kapaciteta i prekozonskih razmjena.			
Metodologija proračuna kapaciteta Član 21. 1. Prijedlog zajedničke metodologije proračuna kapaciteta za region za proračun kapaciteta utvrđen u skladu s članom 20. stavom 2. uključuje najmanje sljedeće elemente za svaki vremenski period proračuna kapaciteta: (a) metodologije za proračun ulaznih podataka za proračun kapaciteta, koje uključuju sljedeće parametre: i. metodologiju za određivanje granice pouzdanosti u skladu s članom 22.; ii. metodologije za određivanje granica sigurnosti sistema, nepredviđenih slučajeva bitnih za proračun kapaciteta i ograničenja pri dodjeli koji se mogu primjenjivati u skladu s članom 23; iii. metodologiju za određivanje metoda promjene proizvodnje u skladu s članom 24; iv. metodologiju za određivanje remedijalnih mjera koje je potrebno uzeti u obzir pri proračunu kapaciteta u skladu s članom 25; (b) podroban opis pristupa proračunu kapaciteta koji uključuju sljedeće: i. matematički opis primijenjenog pristupa proračunu kapaciteta s različitim ulaznim podacima za proračun kapaciteta; ii. pravila izbjegavanja neopravdane diskriminacije između unutrašnjih razmjena i razmjena između zona trgovanja radi osiguranja usklađenosti s tačkom 1.7. Priloga I. Regulativi (EZ) br. 714/2009;	Metodologija za proračun kapaciteta Član 94 (1) (Predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta za region za proračun kapaciteta iz člana 93 stav 2 ovog zakona za svaki vremenski period proračuna kapaciteta, sadrži najmanje sljedeće: 1) metodologiju za proračun ulaznih podataka za proračun kapaciteta, koja sadrži: - metodologiju za određivanje granice pouzdanosti u skladu sa članom 96 ovog zakona; - metodologiju za određivanje granica sigurnosti sistema, nepredviđenih događaja značajnih za proračun kapaciteta i ograničenja pri dodjeli koji se mogu primjenjivati u skladu sa članom 96 ovog zakona; - metodologiju za određivanje metoda promjene proizvodnje u skladu sa članom 97 ovog zakona; - metodologiju za određivanje remedijalnih mjera koje je potrebno uzeti u obzir pri	Potpuno usklađeno		

iii. prema potrebi, pravila za uzimanje u obzir prethodno dodijeljenog prekozonskog kapaciteta; iv. pravila prilagođavanja tokova snage na kritičnim elementima mreže ili prekozonskog kapaciteta zbog remedijalnih mjera u skladu s članom 25.; v. za pristup zasnovan na tokovima snaga, matematički opis proračuna koeficijenata raspodjele tokova snage i proračuna raspoloživih granica kritičnih elemenata mreže; vi. za pristup zasnovan na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu, pravila za proračunavanje prekozonskih kapaciteta, uključujući pravila za efikasno dijeljenje sposobnosti prenosa toka snage kritičnih elemenata mreže između različitih granica zone trgovanja; vii. kad na tokove snage na kritičnim elementima mreže utiču razmjene snage između zona trgovanja u različitim regionima za proračun kapaciteta, pravila dijeljenja sposobnosti prenosa toka snage kritičnih elemenata mreže između različitih regiona za proračun kapaciteta kako bi mreža mogla prihvatiti te tokove; (c) metodologiju za potvrđivanje prekozonskog kapaciteta u skladu s članom 26. 2. Za unutardnevni vremenski period proračuna kapaciteta, u metodologiji proračuna kapaciteta navodi se i učestalost kojom će se kapacitet ponovno ocjenjivati u skladu s članom 14. stavom 4. uz navođenje razloga za odabranu učestalost. 3. Metodologija proračuna kapaciteta obuhvata alternativni postupak za slučaj da početni proračun kapaciteta ne dovodi ni do kakvih rezultata.	proračunu kapaciteta u skladu sa članom 98 ovog zakona; 2)detaljan opis pristupa proračuna kapaciteta koji obuhvata: - matematički opis primijenjenog pristupa proračuna kapaciteta sa različitim ulaznim podacima za proračun kapaciteta; - pravila za izbjegavanje neopravdane diskriminacije između internih i prekozonskih razmjena radi obezbeđivanja usklađenosti sa članom 34 st. 23 do 40 ovog zakona; - ako je potrebno, pravila za uključivanje prethodno dodijeljenog prekozonskog kapaciteta; - pravila prilagođavanja tokova snaga na kritičnim elementima mreže ili prekozonskog kapaciteta zbog remedijalnih mjera u skladu sa članom 98 ovog zakona; - za pristup zasnovan na tokovima snaga, matematički opis proračuna koeficijenata raspodjele tokova snaga i proračuna raspoloživih granica na kritičnim elementima mreže; - za pristup zasnovan na usaglašenoj NTC metodi, pravila za proračun prekozonskog kapaciteta, uključujući pravila za efikasnu raspodjelu tokova snaga kritičnih elemenata mreže između različitih granica zone trgovanja; - kada na tokove snaga na kritičnim elementima mreže utiču razmjene snage između zona trgovanja u različitim regionima za proračun kapaciteta, pravila za raspodjelu sposobnosti prenosa toka snage kritičnih elemenata mreže između različitih regiona za proračun kapaciteta, kako bi mreža mogla prihvatiti te tokove; 3)metodologiju za potvrđivanje prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 99 ovog zakona. (2) Za unutardnevni vremenski period proračuna			

	kapaciteta, metodologija za proračun kapaciteta sadrži broj ponavljanja proračuna kapaciteta u skladu sa članom 88 stav 4 ovog zakona, uz navođenje razloga za odabrani broj ponavljanja. (3) Metodologija za proračun kapaciteta sadrži rezervni postupak za slučaj da inicijalni proračun kapaciteta ne dovodi do očekivanih rezultata. (4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, u najvećoj mogućoj mjeri koristi usaglašene ulazne podatke za proračun kapaciteta. (3) Metodologija za proračun kapaciteta sadrži rezervni postupak za slučaj da inicijalni proračun kapaciteta ne dovodi do očekivanih rezultata. (4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, u najvećoj mogućoj mjeri koristi usaglašene ulazne podatke za proračun kapaciteta.			
4. Svi operatori prenosnog sistema u svakom regionu za proračun kapaciteta u najvećoj mogućoj mjeri primjenjuju usklađene ulazne podatke za proračun kapaciteta. Do 31. decembra 2020. svi su regioni dužni da primjenjuju usklađenu metodologiju proračuna kapaciteta kojom se posebno osigurava usklađena metodologija proračuna kapaciteta za pristup zasnovan na tokovima snaga i pristup temeljen na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu. Usklađivanje metodologije proračuna kapaciteta podliježe ocjenjivanju efikasnosti koje se odnosi na usklađivanje metodologija zasnovanih na tokovima snaga i metodologija	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

zasnovanih na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu kojima se osigurava jednak nivo sigurnosti rada sistema. Svi operatori prenosnog sistema dostavljaju ocjenu s prijedlogom prijelaza na usklađenu metodologiju proračuna kapaciteta svim regulatornim tijelima u roku od 12 mjeseci nakon što su najmanje dva regiona za proračun kapaciteta uvela zajedničku metodologiju proračuna kapaciteta u skladu s članom 20. stav 5.				
Metodologija za granicu pouzdanosti Član 22. 1. Prijedlog zajedničke metodologije proračuna kapaciteta uključuje metodologiju za određivanje granice pouzdanosti. Metodologija za određivanje granice pouzdanosti sastoji se od dva koraka. Prvo, odgovarajući operatori prenosnog sistema procjenjuju raspodjelu vjerovatnoće odstupanja između očekivanih tokova snage u vrijeme proračuna kapaciteta i ostvarenih tokova u stvarnom vremenu. Drugo, izračunava se granica pouzdanosti izvođenjem vrijednosti iz raspodjele vjerovatnoće. 2. Metodologijom za određivanje granice pouzdanosti utvrđuju se načela za izračunavanje raspodjele vjerovatnoće odstupanja između očekivanih tokova snage u vrijeme proračuna kapaciteta i ostvarenih tokova u stvarnom vremenu i određuje koje je nesigurnosti potrebno uzeti u obzir pri izračunavanju. Za određivanje tih nesigurnosti, metodologijom se posebno uzimaju u obzir: (a) nenamjerna odstupanja fizičkih tokova električne energije unutar tržišne vremenske jedinice izazvana prilagođavanjem tokova električne energije unutar i između kontrolnih područja radi održavanja stabilne frekvencije; (b) nesigurnosti koje bi mogle uticati na proračun kapaciteta i pojaviti se između vremenskih perioda proračuna kapaciteta i stvarnog vremena, za tržišnu vremensku jedinicu uzetu u obzir. 3. U metodologiji za određivanje granice pouzdanosti operatori prenosnog sistema utvrđuju i zajednička usklađena načela za izvođenje granice pouzdanosti iz raspodjele vjerovatnoće.	Metodologija za određivanje granice pouzdanosti Član 95 (1) Metodologijom za određivanje granice pouzdanosti predviđaju se dvije faze, i to: 1) operator prenosnog sistema vrši procjenu raspodjele vjerovatnoće odstupanja između očekivanih tokova snaga prilikom proračuna kapaciteta i ostvarenih tokova snaga u realnom vremenu; 1) operator prenosnog sistema izračunava granicu pouzdanosti izvođenjem vrijednosti iz raspodjele vjerovatnoće. (2) Metodologijom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se pravila za proračun raspodjele vjerovatnoće odstupanja između očekivanih tokova snaga prilikom proračuna kapaciteta i ostvarenih tokova snaga u realnom vremenu i određuje koje nesigurnosti je potrebno uzeti u obzir prilikom proračuna. (3) Prilikom određivanja nesigurnosti iz stava 2 ovog člana naročito se uzimaju u obzir: 1) neplanirana odstupanja fizičkih tokova električne energije unutar tržišne vremenske jedinice, koja su nastala zbog prilagođavanja tokova električne energije unutar i između kontrolnih oblasti, radi održavanja stabilne frekvencije; 2) nesigurnosti koje bi mogle uticati na proračun kapaciteta i koje bi se mogle pojaviti između vremenskog perioda proračuna kapaciteta i realnog vremena, za tržišnu vremensku jedinicu za koju se radi proračun.	Potpuno usklađeno		

4. Na osnovu metodologije donesene u skladu sa stavom 1, operatori prenosnog sistema određuju granicu pouzdanosti poštujući granice sigurnog rada sistema i uzimajući u obzir nesigurnosti između vremenskih perioda proračuna kapaciteta i stvarnog vremena, remedijalne mjere raspoložive nakon proračuna kapaciteta. 5. Za svako razdoblje proračuna kapaciteta predmetni operatori prenosnog sistema određuju granicu pouzdanosti za kritične elemente mreže, gdje se primjenjuje pristup temeljen na tokovima snaga, i za kapacitet između zona trgovanja, gdje se primjenjuje pristup temeljen na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu.	(4) Metodologijom iz stava 1 ovog člana, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država utvrđuje usaglašena pravila za dobijanje granice pouzdanosti iz raspodjele vjerovatnoće. (5) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, određuje granicu pouzdanosti uzimajući u obzir granice operativne sigurnosti i nesigurnosti između vremenskog perioda proračuna kapaciteta i realnog vremena, kao i remedijalne mjere raspoložive nakon proračuna kapaciteta. (6) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, određuje za svaki vremenski period proračuna kapaciteta, granicu pouzdanosti za: 1) kritične elemente mreže, ako se primjenjuje pristup zasnovan na tokovima snaga; 2) prekozonski kapacitet, ako se primjenjuje pristup zasnovan na NTC metodi.			
Metodologija za granice operativne sigurnosti, nepredviđene slučajeve i ograničenja dodjele Član 23. 1. Svaki operator prenosnog sistema poštuje granice operativne sigurnosti i nepredviđene slučajeve upotrijebljene u analizi sigurnosti rada sistema. 2. Ako granice operativne sigurnosti i nepredviđeni slučajevi upotrijebljeni pri proračunu kapaciteta nijesu jednaki onima upotrijebljenima u analizi sigurnosti rada sistema, operatori prenosnog sistema u prijedlogu zajedničke metodologije proračuna kapaciteta opisuju određenu metodu i kriterijume koje su primijenili za određivanje granica operativne sigurnosti i nepredviđenih slučajeva upotrijebljenih za proračun kapaciteta. 3. Ako operatori prenosnog sistema primjenjuju ograničenja pri dodjeli, ona se određuju isključivo uz upotrebu: (a) ograničenja koja su potrebna za održavanje prenosnog sistema unutar granica operativne sigurnosti i koja se ne	Metodologija za određivanje granica operativne sigurnosti, nepredviđenih događaja i ograničenja prilikom dodjele Član 96 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da uzme u obzir granice operativne sigurnosti i nepredviđene događaje koji se koriste u analizi sigurnosti rada sistema. (2) Ako granice operativne sigurnosti i nepredviđeni događaji koji se koriste u proračunu kapaciteta nijesu isti kao u analizi sigurnosti rada sistema, operator prenosnog sistema u predlogu zajedničke metodologije za proračun kapaciteta opisuje metodu i kriterijume koje je koristio prilikom određivanja granica operativne sigurnosti i nepredviđenih događaja korišćenih u proračunu kapaciteta. (3) U slučaju da operator prenosnog sistema primjenjuje ograničenja prilikom dodjele prekozonskog kapaciteta, ta ograničenja se određuju isključivo uz upotrebu ograničenja:	Potpuno usklađeno		

moгу efikasno pretvoriti u maksimalne tokove na kritičnim elementima mreže ili (b) ograničenja namijenjena povećanju ekonomskog viška za jedinstveno povezivanje dan unaprijed ili jedinstveno unutardnevno povezivanje.	1) koja su potrebna za održavanje prenosnog sistema u granicama operative sigurnosti i koja se ne mogu efikasno pretvoriti u maksimalne tokove na kritičnim elementima mreže, ili 2) planirana za povećanje ekonomskog viška kod jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ili unutardnevnog povezivanja.			
Metodologija promjene proizvodnje Član 24. 1. Prijedlog zajedničke metodologije proračuna kapaciteta uključuje prijedlog metodologije za određivanje zajedničke metode promjene proizvodnje za svaku zonu trgovanja i svaki scenario, razvijen u skladu s članom 18. 2. Metode promjene proizvodnje predstavljaju najbolje predviđanje odnosa promjene neto pozicije zone trgovanja prema određenoj promjeni proizvodnje ili kupaca u zajedničkom modelu mreže. Za to se predviđanje posebno uzimaju u obzir informacije iz metodologije dostave informacija o proizvodnji i opterećenju.	Metodologija promjene proizvodnje Član 97 (1) Predlog metodologije promjene proizvodnje izrađuje se za svaku zonu trgovanja i svaki scenario u skladu sa članom 90 ovog zakona. (2) Postupci promjene proizvodnje predstavljaju najbolje predviđanje odnosa promjene neto pozicije zone trgovanja prema određenoj promjeni proizvodnje ili opterećenja u zajedničkom modelu mreže, uzimajući u obzir informacije iz metodologije za dostavljanje podataka o proizvodnji i opterećenju.	Potpuno usklađeno		
Metodologija za korektivne mjere u proračunu kapaciteta Član 25. 1. Svaki operator prenosnog sistema unutar svake regije za proračun kapaciteta pojedinačno određuje raspoložive korektivne mjere koje je potrebno uzeti u obzir u proračunu kapaciteta radi postizanja ciljeva ove Regulative. 2. Svaki operator prenosnog sistema unutar svake regije za proračun kapaciteta usklađuje primjenu korektivnih mjera koje je potrebno uzeti u obzir u proračunu kapaciteta i njihovu stvarnu primjenu u radu u stvarnom vremenu s ostalim operatorima prenosnog sistema u toj regiji. 3. Kako bi se omogućilo da se korektivne mjere uzimaju u obzir u proračunu kapaciteta, svi operatori prenosnog sistema u svakoj regiji za proračun kapaciteta dogovaraju se o primjeni korektivnih mjera koje zahtijevaju djelovanje više od jednog operatora prenosnog sistema.	Metodologija za remedijalne mjere prilikom proračuna kapaciteta Član 98 (1) Operator prenosnog sistema utvrđuje raspoložive remedijalne mjere koje je potrebno uzeti u obzir pri proračunu kapaciteta radi postizanja ciljeva iz člana 71 ovog zakona. (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, usaglašava primjenu remedijalnih mjera koje je potrebno uzeti u obzir prilikom proračuna kapaciteta i njihovu primjenu u radu u realnom vremenu. (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, obezbjeđuje da se remedijalne mjere iz stava 1 ovog člana uzimaju u obzir prilikom	Potpuno usklađeno		

4. Svaki operator prenosnog sistema osigurava da se korektivne mjere uzimaju u obzir u proračunu kapaciteta pod uvjetom da su raspoložive korektivne mjere preostale nakon proračuna, zajedno s granicom pouzdanosti iz člana 22., dovoljne da osiguraju sigurnost pogona sistema. 5. Svaki operator prenosnog sistema uzima u obzir korektivne mjere bez troškova u proračunu kapaciteta. 6. Svaki operator prenosnog sistema osigurava da su korektivne mjere koje je potrebno uzeti u obzir u proračunu kapaciteta jednake za sva razdoblja proračuna kapaciteta, uzimajući pritom u obzir njihovu tehničku raspoloživost za svako razdoblje proračuna kapaciteta.	proračuna kapaciteta pod uslovom da su raspoložive remedijalne mjere koje su preostale nakon proračuna, zajedno sa granicom pouzdanosti iz člana 94 ovog zakona, dovoljne da obezbijede operativnu sigurnost sistema. (4) Operator prenosnog sistema uzima u obzir remedijalne mjere bez troškova u proračunu kapaciteta. (5) Operator prenosnog sistema obezbjeđuje da su remedijalne mjere koje je potrebno uzeti u obzir prilikom proračuna kapaciteta iste za svaki vremenski period proračuna kapaciteta, uzimajući u obzir njihovu tehničku raspoloživost. (6) Da bi se omogućilo da se remedijalne mjere uzmu u obzir pri proračunu kapaciteta, OPS se dogovara sa svim ostalim OPS-ima u regionu za proračun kapaciteta o korišćenju remedijalnih mjera koje zahtijevaju djelovanje više od jednog OPS-a.			

Metodologija potvrđivanja prekozonskog kapaciteta Član 26. 1. Svaki operator prenosnog sistema potvrđuje i ima pravo ispraviti prekozonski kapacitet relevantan za granice zone trgovanja ili kritične elemente mreže tog operatora prenosnog sistema koji dostavljaju regionalni koordinacioni centri u skladu s članovima 27. do 31. 2. Kad se primjenjuje pristup temeljen na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu, svi operatori prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta u metodologiju proračuna kapaciteta iz člana 21. uključuju pravilo za podjelu mogućnosti korekcija prekozonskog kapaciteta između različitih granica zone trgovanja. 3. Tokom postupka potvrđivanja prekozonskog kapaciteta iz stava 1. svaki operator prenosnog sistema može zbog sigurnosti rada sistema smanjiti prekozonski kapacitet. 4. Svaki izvođač koordinisanog proračuna kapaciteta usklađuje se sa susjednim izvođačima koordinisanog proračuna kapaciteta tokom proračuna i potvrđivanja kapaciteta. 5. Svaki regionalni koordinacioni centar svaka tri mjeseca izvještava sva regulatorna tijela regiona za proračun kapaciteta o svim smanjenjima tokom potvrđivanja prekozonskog kapaciteta u skladu sa stavom 3. Taj izvještaj sadrži lokaciju i količinu svakog smanjenja prekozonskog kapaciteta i obrazloženje smanjenja. 6. Sva regulatorna tijela regiona za proračun kapaciteta odlučuju hoće li objaviti cijeli izvještaj ili dio izvještaja iz stava 5.	Metodologija potvrđivanja prekozonskog kapaciteta Član 99 (1) Operator prenosnog sistema potvrđuje i ima pravo da vrši korekciju prekozonskog kapaciteta relevantnog za granice zone trgovanja operatora prenosnog sistema ili kritične elemente mreže, koji dostavljaju regionalni koordinacioni centri, u skladu sa čl. 99 do 102 ovog zakona. (2) Ako se primjenjuje pristup zasnovan na NTC metodi, operatori prenosnih sistema u regionu proračuna kapaciteta, metodologijom za proračun kapaciteta iz člana 92 ovog zakona, utvrđuju pravilo za raspodjelu korekcija prekozonskog kapaciteta između različitih granica zone trgovanja. (3) Tokom potvrđivanja prekozonskog kapaciteta iz stava 1 ovog člana, operator prenosnog sistema može smanjiti prekozonski kapacitet radi operativne sigurnosti. (4) Regionalni koordinacioni centar sarađuje sa susjednim subjektima odgovornim za koordinisani proračun kapaciteta prilikom proračuna i potvrđivanja kapaciteta. (5) Operator prenosnog sistema koristi usluge regionalnog koordinacionog centra koji u saradnji sa regionalnim koordinacionim centrima drugih regiona obavještava, svaka tri mjeseca, regulatorne organe regiona proračuna kapaciteta o svakom smanjenju prekozonskog kapaciteta u skladu sa stavom 3 ovog člana uz obrazloženje i informaciju o mjestu i iznosu smanjenja. (6) Agencija, u saradnji sa regulatornim organima drugih država u regionu proračuna kapaciteta odlučuje o objavljivanju cijelog ili dijela obavještenja iz stava 5 ovog člana.	Potpuno usklađeno		

Postupak proračuna kapaciteta Opšte odredbe Član 27. 1. Najkasnije šest mjeseci od odluke o metodologiji za dostavljanje informacija o proizvodnji i kupcima iz člana 16. i metodologiji zajedničkog modela mreže iz člana 17. svi operatori prenosnog sistema organizuju postupak spajanja pojedinačnih modela mreže.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
2. Najkasnije četiri mjeseca od odluka o metodologijama proračuna kapaciteta iz članova 20. i 21. svi operatori prenosnog sistema u svakom region za proračun kapaciteta zajedno uspostavljaju koordinate proračuna kapaciteta i određuju pravila kojima uređuju njihov rad. 3. Svi operatori prenosnog sistema svakog regiona za proračun kapaciteta svake druge godine u sklopu dvogodišnjeg izvještaja o proračunu i dodjeli kapaciteta izrađenom u skladu s članom 31. preispituju kvalitet podataka dostavljenih u okviru proračuna kapaciteta. 4. Služeći se najnovijim dostupnim informacijama, svi operatori prenosnog sistema redovno i najmanje jednom godišnje ažuriraju i preispituju: (a) granice operativne sigurnosti, nepredviđene slučajeve i ograničenja pri dodjeli koji se upotrebljavaju u proračunu kapaciteta; (b) raspodjelu vjerovatnoće odstupanja između očekivanih tokova snage u vrijeme proračuna kapaciteta i ostvarenih tokova snage u stvarnom vremenu upotrijebljenih za proračun granica pouzdanosti; (c) remedijalne mjere uzete u obzir u proračunu kapaciteta; (d) primjenu metodologija za određivanje metoda promjene proizvodnje, kritičnih elemenata mreže i nepredviđenih slučajeva iz članova 22. do 24.	Postupak proračuna kapaciteta Član 100 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, u roku od šest mjeseci od uspostavljanja regiona proračuna kapaciteta iz člana 88 stav 1 ovog zakona, određuje koordinate proračuna kapaciteta i utvrđuje pravila za njihov rad. (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, dužan je da preispita kvalitet podataka dostavljenih u proračunu kapaciteta svake druge godine u okviru dvogodišnjeg izvještaja o proračunu i dodjeli kapaciteta pripremljenog u skladu sa članom 104 ovog zakona. (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, na osnovu posljednjih dostupnih informacija, najmanje jednom godišnje preispituje i ažurira: 1) granice operativne sigurnosti, nepredviđene događaje i ograničenja prilikom dodjele koji se koriste za proračun kapaciteta; 2) raspodjelu vjerovatnoće odstupanja između očekivanih tokova snaga prilikom proračuna kapaciteta i ostvarenih tokova snaga u realnom vremenu, koji se koriste za proračun granica pouzdanosti; 3) remedijalne mjere koje su uzete u obzir u proračunu kapaciteta;	Potpuno usklađeno		

	4) primjenu metodologija promjene proizvodnje, kritičnih elemenata mreže i nepredviđenih događaja iz čl. 95, 96 i 97 ovog zakona.			
Stvaranje zajedničkog modela mreže Član 28. 1. Za svaki vremenski period proračuna kapaciteta iz člana 14. stava 1. svaka proizvodna jedinica ili jedinica potrošnje na koju se primjenjuje član 16. dostavlja podatke navedene u metodologiji za dostavljanje informacija o proizvodnji i opterećenju operatoru prenosnog sistema odgovornom za predmetno kontrolno područje u okviru utvrđenih rokova. 2. Svaka proizvodna jedinica ili jedinica potrošnje koja dostavlja informacije u skladu s članom 16. stavom 3. isporučuje najpouzdaniji mogući skup procijenjenih vrijednosti. 3. Za svaki vremenski period proračuna kapaciteta svaki operator prenosnog sistema uspostavlja pojedinačni model mreže za svaki scenario u skladu s članom 19. za spajanje pojedinačnih modela mreže u zajednički model mreže. 4. Svaki operator prenosnog sistema isporučuje operatorima prenosnog sistema odgovornima za spajanje pojedinačnih modela mreže u zajednički model mreže najpouzdaniji mogući skup procjena za svaki pojedinačni model mreže. 5. Za svaki vremenski period proračuna kapaciteta se stvara jedan zajednički model mreže na nivou Unije za svaki scenario kako je utvrđeno članom 18. spajanjem ulaznih podataka od svih operatora prenosnog sistema koji primjenjuju postupak proračuna kapaciteta utvrđen stavom 3. ovog člana.	Spajanje u zajednički model mreže Član 101 (1) Proizvođači i kupci dužni su da za svaki vremenski period proračuna kapaciteta u skladu sa članom 88 stav 1 i članom 90 ovog zakona operatoru prenosnog sistema dostavljaju podatke o proizvodnji i opterećenju, u predviđenim rokovima. (2) Proizvođači i kupci iz stava 1 ovog člana dostavljaju informacije iz člana 90 stav 3 ovog zakona koje sadrže najpouzdanije procjene. (3) Operator prenosnog sistema dužan je da izradi pojedinačni model mreže za svaki vremenski period proračuna kapaciteta u skladu sa članom 92 ovog zakona, u cilju spajanja pojedinačnih modela mreže u zajednički model mreže. (4) Operator prenosnog sistema dužan je da dostavi operatoru prenosnog sistema nadležnom za spajanje pojedinačnih modela mreže u zajednički model mreže, najpouzdanije procjene za svaki pojedinačni model mreže. (5) Zajednički model mreže iz stava 3 ovog člana izrađuje se za svaki vremenski period proračuna kapaciteta u skladu sa metodologijom iz člana 79 stav 1 tačka 4 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Regionalni proračun kapaciteta između zona trgovanja Član 29. 1. Za svaki vremenski period proračuna kapaciteta svaki operator prenosnog sistema dostavlja izvođačima koordinisanog proračuna kapaciteta i svim ostalim operatorima prenosnog sistema u regionu za proračun kapaciteta sljedeće informacije: granice operative	Proračun prekozonskog kapaciteta u regionu proračuna kapaciteta Član 102 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da dostavlja koordinatoru proračuna kapaciteta i drugim operatorima prenosnog sistema u regionu proračuna kapaciteta, za	Potpuno usklađeno		

sigurnosti, metode promjene proizvodnje, remedijalne mjere, granice pouzdanosti, ograničenja pri dodjeli i prethodno dodijeljeni kapacitet između zona trgovanja. 2. Svaki koordinator proračuna kapaciteta sprovodi analizu operativne sigurnosti primjenjujući granice operativne sigurnosti upotrebljavajući zajednički model mreže izrađen u skladu s članom 28. stavom 5. za svaki scenario. 3. Pri proračunavanju kapaciteta između zona trgovanja svaki koordinator proračuna kapaciteta: (a) proračunava uticaj promjena neto pozicija zone trgovanja i tokova na vodovima jednosmjerne struje s pomoću metoda promjene proizvodnje; (b) zanemaruje kritične elemente mreže na koje promjene neto pozicija zone trgovanja nemaju znatan uticaj u skladu s metodologijom utvrđenom članom 21. i (c) osigurava da su svi skupovi neto pozicija zone trgovanja i tokovi na vodovima jednosmjerne struje koji ne prelaze prekozonski kapacitet usklađeni s granicama pouzdanosti i granicama operativne sigurnosti u skladu s članom 21. stavom 1. tačkom (a) podtačkama i. i ii. uzimajući u obzir prethodno dodijeljeni kapacitet između zona trgovanja u skladu s članom 21. stavom 1. tačkom (b) podtačkom iii. 4. Svaki koordinator proračuna kapaciteta optimizuje kapacitet između zona trgovanja raspoloživim remedijalnim mjerama uzetim u obzir pri proračunu kapaciteta u skladu s članom 21. stavom 1. tačkom (a) podtačkom iv. 5. Svaki koordinator proračuna kapaciteta primjenjuje pravila dijeljenja utvrđena u skladu s članom 21. stavom 1. tačkom (b) podtačkom vi. 6. Svaki koordinator proračuna kapaciteta poštuje matematički opis primijenjenog pristupa proračunu kapaciteta utvrđen u skladu s članom 21. stavom 1. tačkom (b) podtačkom i. 7. Svaki koordinator proračuna kapaciteta koji primjenjuje pristup zasnovan na tokovima snaga:	svaki vremenski period proračuna kapaciteta, sljedeće informacije, i to: 1) granice operativne sigurnosti, 2) metode promjene proizvodnje, 3) remedijalne mjere, 4) granice pouzdanosti, 5) ograničenja prilikom dodjele, i 6) prethodno dodijeljeni prekozonski kapacitet. (2) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da sprovodi analizu sigurnosti rada sistema koristeći granice operativne sigurnosti pomoću zajedničkog modela mreže koji je izrađen za svaki scenario u skladu sa članom 101 stav 5 ovog zakona. (3) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da prilikom proračuna prekozonskog kapaciteta: 1) proračunava uticaj promjena neto pozicija zone trgovanja i tokova na vodovima jednosmjerne struje korišćenjem postupka promjene proizvodnje; 2) ne uzima u obzir kritične elemente mreže na koje ne utiču značajno promjene neto pozicija zone trgovanja u skladu sa metodologijom iz člana 93 ovog zakona; 3) obezbjeđuje da su sve grupe neto pozicija zone trgovanja i tokova na vodovima jednosmjerne struje, koji ne prelaze prekozonski kapacitet, u skladu sa granicama pouzdanosti i granicama operativne sigurnosti, uzimajući u obzir prethodno dodijeljeni prekozonski kapacitet, a u skladu sa metodologijom iz člana 93 ovog zakona. (4) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da optimizuje prekozonski kapacitet primjenom raspoloživih remedijalnih mjera koje su uzete u obzir prilikom proračuna kapaciteta u skladu sa metodologijom iz člana 93 ovog zakona. (5) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da primjenjuje pravila raspodjele u skladu sa metodologijom iz člana 93 ovog zakona.			

(a) upotrebljava podatke o granicama operativne sigurnosti za proračun maksimalnih tokova na kritičnim elementima mreže; (b) upotrebljava zajednički model mreže, metode promjene proizvodnje i nepredviđene slučajeve za proračun koeficijenata raspodjele tokova snage; (c) upotrebljava koeficijente raspodjele tokova snage za proračun tokova koji su rezultat prethodno dodijeljenog kapaciteta između zona trgovanja u regionu za proračun kapaciteta; (d) izračunava tokove na kritičnim elementima mreže za svaki scenario (uzimajući u obzir nepredviđene slučajeve) i prilagođava ih uz pretpostavku da unutar regiona za proračun kapaciteta nema razmjena snage između zona trgovanja, primjenjujući pravila izbjegavanja neopravdane diskriminacije između unutrašnjih razmjena snage i razmjena snage između zona trgovanja uspostavljena u skladu s članom 21. stavom 1. tačkom (b) podtačkom ii.; (e) izračunava raspoložive granice na kritičnim elementima mreže, uzimajući u obzir nepredviđene slučajeve, koje su jednake maksimalnim tokovima snaga umanjena za prilagođene tokove iz tačke (d), granice pouzdanosti i tokove koji su rezultat prethodno dodijeljenog kapaciteta između zona trgovanja; (f) prilagođava raspoložive granice na kritičnim elementima mreže ili koeficijente raspodjele tokova snage raspoloživim remedijalnim mjerama koje je potrebno uzeti u obzir u proračunu kapaciteta u skladu s članom 25. 8. Svaki koordinator proračuna kapaciteta koji primjenjuje pristup temeljen na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu: (a) upotrebljava zajednički model mreže, metode promjene proizvodnje i nepredviđene slučajeve za proračun maksimalne razmjene snage na granicama zone trgovanja, koja je jednaka maksimalnoj proračunatoj razmjeni između dviju zona trgovanja s obje strane granice zone trgovanja poštujući granice operativne sigurnosti;	(6) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da uzima u obzir matematički opis primijenjenog pristupa proračuna kapaciteta u skladu sa metodologijom iz člana 93 ovog zakona. (7) U slučaju da pri proračunu kapaciteta primjenjuje pristup zasnovan na tokovima snaga, koordinator proračuna kapaciteta dužan je da: 1) koristi podatke o granicama operativne sigurnosti za proračun maksimalnih tokova na kritičnim elementima mreže; 2) koristi zajednički model mreže, metode promjene proizvodnje i nepredviđene događaje za proračun koeficijenata raspodjele tokova snaga; 3) koristi koeficijente raspodjele tokova snaga za proračun tokova koji su rezultat prethodno dodijeljenog prekozonskog kapaciteta u regionu proračuna kapaciteta; 4) vrši proračun tokova na kritičnim elementima mreže za svaki scenario, uzimajući u obzir nepredviđene događaje, i prilagođava ih uz pretpostavu da u regionima proračuna kapaciteta nema prekozonskih razmjena snage, primjenjujući metodologiju iz člana 93 ovog zakona; 5) proračunava raspoložive granice na kritičnim elementima mreže, uzimajući u obzir nepredviđene događaje, koje su jednake maksimalnim tokovima snaga umanjena za prilagođene tokove iz tačke 4 ovog stava, granice pouzdanosti i tokove koji su rezultat prethodno dodijeljenog prekozonskog kapaciteta; 6) prilagođava raspoložive granice na kritičnim elementima mreže ili koeficijente raspodjele tokova snaga primjenom raspoloživih remedijalnih mjera koje je potrebno uzeti u obzir u proračunu kapaciteta u skladu sa članom 98 ovog zakona. (8) U slučaju da pri proračunu kapaciteta primjenjuje pristup zasnovan na NTC metodi, koordinator proračuna kapaciteta dužan je da:			

(b) prilagođava maksimalnu razmjenu snage remedijalnim mjerama uzetim u obzir pri proračunu kapaciteta u skladu s članom 25.; (c) prilagođava maksimalnu razmjenu snage primjenjujući pravila izbjegavanja neopravdane diskriminacije između unutrašnjih razmjena snage i razmjena snage između zona trgovanja u skladu s članom 21. stavom 1. tačka (b) podtačka ii.; (d) primjenjuje pravila utvrđena u skladu s članom 21. stav 1. tačka (b) podtačka vi. za efikasno dijeljenje sposobnosti prenosa toka snage kritičnih elemenata mreže između različitih granica zone trgovanja; (e) proračunava kapacitet između zona trgovanja, koji je jednak maksimalnoj razmjeni snage ograničenoj granicom pouzdanosti i prethodno dodijeljenim kapacitetom između zona trgovanja. 9. Svaki koordinator proračuna kapaciteta sarađuje sa susjednim koordinatorima proračuna kapaciteta. Susjedni operatori prenosnog sistema osiguravaju saradnju koja se postiže razmjenom i potvrđivanjem informacija o uzajamnoj zavisnosti s relevantnim regionalnim koordinacionim centrima s ciljem proračuna i potvrđivanja kapaciteta. Susjedni operatori prenosnog sistema dostavljaju informacije o uzajamnoj zavisnosti koordinatorima proračuna kapaciteta prije samog proračuna kapaciteta. Dvogodišnji izvještaj pripremljen u skladu s članom 31. po potrebi sadrži ocjenu tačnosti tih informacija i remedijalnih mjera. 10. Svaki koordinator proračuna kapaciteta utvrđuje: (a) parametre zasnovane na tokovima snaga za svaku zonu trgovanja unutar regiona za proračun kapaciteta ako primjenjuje pristup zasnovan na tokovima snaga ili (b) vrijednosti kapaciteta između zona trgovanja za svaku granicu zone trgovanja unutar regiona za proračun kapaciteta ako primjenjuje pristup zasnovan na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu. 11. Svaki koordinator proračuna kapaciteta svakom operatoru prenosnog sistema unutar svog regiona za	1) koristi zajednički model mreže, metode promjene proizvodnje i nepredviđene događaje za proračun maksimalne razmjene snage na granicama zone trgovanja, koja je jednaka maksimalnoj proračunatoj razmjeni između dvije zone trgovanja na obje strane granice zone trgovanja, uzimajući u obzir granice operativne sigurnosti; 2) prilagođava maksimalnu razmjenu snage primjenom remedijalnih mjera koje su uzete u obzir prilikom proračuna kapaciteta u skladu sa članom 98 ovog zakona; 3) prilagođava maksimalnu razmjenu snage primjenjujući metodologiju iz člana 93 ovog zakona; 4) primjenjuje pravila definisana članom 94 stav 1 tačka 2 alineja 6 ovog zakona; 5) vrši proračun prekozonskog kapaciteta, koji je jednak maksimalnoj razmjeni snage prilagođenoj granici pouzdanosti i prethodno dodijeljenim prekozonskim kapacitetom. (9) Koordinator proračuna kapaciteta utvrđuje: 1) parametre zasnovane na tokovima snaga za svaku zonu trgovanja u okviru regiona proračuna kapaciteta, ako primjenjuje pristup zasnovan na tokovima snaga, ili 2) vrijednosti prekozonskog kapaciteta za svaku granicu zone trgovanja u regionu proračuna kapaciteta, ako primjenjuje pristup zasnovan na NTC metodi. (10) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da dostavlja prekozonski kapacitet operatorima prenosnih sistema u regionu proračuna kapaciteta na potvrđivanje u skladu sa članom 104 stav 1 ovog zakona. (11) Operator prenosnog sistema dužan je da u saradnji sa susjednim operatorima prenosnih sistema dostavlja i potvrđuje podatke na zahtjev regionalnih koordinacionih centara. (12) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da dostavlja prekozonski kapacitet operatorima prenosnog			

proračun kapaciteta dostavlja kapacitet između zona trgovanja na potvrđivanje u skladu s članom 21. stavom 1. tačkom (c).	sistema u regionu za proračun kapaciteta na potvrđivanje u skladu sa članom 103 stav 1 ovog zakona.			
Potvrđivanje i isporuka prekozonskog kapaciteta Član 30. 1. Svaki operator prenosnog sistema potvrđuje rezultate regionalnog proračuna kapaciteta za svoje granice zone trgovanja ili kritične elemente mreže u skladu s članom 26. 2. Svaki operator prenosnog sistema šalje svoju potvrdu kapaciteta i ograničenja pri dodjeli odgovarajućim koordinatorima proračuna kapaciteta i drugim operatorima prenosnog sistema odgovarajućih regiona za proračun kapaciteta. 3. Svaki koordinator proračuna kapaciteta dostavlja potvrđene kapacitete i ograničenja dodjele između zona trgovanja za dodjelu kapaciteta u skladu s članovima 46. i 58.	Potvrđivanje i isporuka prekozonskog kapaciteta Član 103 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, dužan je da potvrđuje rezultate regionalnog proračuna kapaciteta za svoje granice zone trgovanja ili kritične elemente mreže u skladu sa članom 98 ovog zakona. (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, dužan je da dostavlja potvrdu kapaciteta i ograničenja prilikom dodjele nadležnim koordinatorima proračuna kapaciteta i drugim operatorima prenosnih sistema u regionu proračuna kapaciteta. (3) Radi dodjele kapaciteta u skladu sa čl. 117 i 128 ovog zakona, koordinator proračuna kapaciteta dužan je da dostavlja potvrđene prekozonske kapacitete i ograničenja prilikom dodjele.	Potpuno usklađeno		
Dvogodišnji izvještaj o proračunu i dodjeli kapaciteta Član 31. 1. Do dvije godine od stupanja na snagu ove Regulative ENTSO za električnu energiju izrađuje izvještaj o proračunu i dodjeli kapaciteta i dostavlja ga Agenciji. 2. Na zahtjev Agencije, svake druge godine nakon toga, ENTSO za električnu energiju izrađuje izvještaj o proračunu i dodjeli kapaciteta i dostavlja ga Agenciji. 3. Izvještaj o proračunu i dodjeli kapaciteta za svaku zonu trgovanja, granicu zone trgovanja i regiju za proračun kapaciteta sadrži najmanje: (a) primijenjeni pristup proračunu kapaciteta;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

(b) statističke pokazatelje o granicama pouzdanosti; (c) statističke pokazatelje o kapacitetu između zona trgovanja, uključujući, kad je prikladno, ograničenja dodjele za svaki vremenski period proračuna kapaciteta; (d) pokazatelje kvaliteta informacija upotrebljivanih u proračunu kapaciteta; (e) kad je prikladno, predložene mjere za poboljšanje proračuna kapaciteta; (f) za regione gdje se primjenjuje pristup temeljen na usaglašenom neto prenosnom kapacitetu, analizu kojom se provjerava jesu li uslovi navedeni u članu 20. stavu 7. i dalje ispunjeni; (g) pokazatelje za dugoročno ocjenjivanje i praćenje efikasnosti jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja, uključujući spajanje regiona za proračun kapaciteta u skladu s članom 15. stavom 3. kad je prikladno; (h) preporuke za dalji razvoj jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja, uključujući dalje usklađivanje metodologija, postupaka i upravljačkih aranžmana.				
4. Nakon savjetovanja s Agencijom svi operatori prenosnog sistema zajednički dogovaraju statističke i kvalitativne pokazatelje za izvještaj. Agencija može zahtijevati izmjenu tih pokazatelja prije dogovora operatora prenosnog sistema ili tokom njihove primjene.	Izvještaj o proračunu i dodjeli kapaciteta i konfiguraciji zona trgovanja Član 104 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, nakon konsultovanja sa Regulatornim odborom i, u mjeri u kojoj su države članice uključene, ACER-om, usaglašava statističke pokazatelje i pokazatelje kvaliteta radi izrade dvogodišnjeg izvještaja o proračunu i dodjeli kapaciteta koji izrađuje ENTSO za električnu energiju. (2) OPS obezbjeđuje podatke i analize kako bi se omogućila blagovremena izrada tehničkog izvještaja o trenutnoj konfiguraciji zone trgovanja ENTSO za električnu energiju.	Potpuno usklađeno		
5. Agencija odlučuje hoće li objaviti cijeli dvogodišnji izvještaj ili njegov dio.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

Preispitivanje postojećih konfiguracija zona trgovanja Član 32. 1. Preispitivanje postojeće konfiguracije zona trgovanja može pokrenuti: (a) Agencija u skladu s članom 34. stavom 7.; (b) nekoliko regulatornih tijela na temelju preporuke Agencije u skladu s članom 34.; (c) operatori prenosnog sistema regije za proračun kapaciteta zajedno sa svim predmetnim operatorima prenosnog sistema čija su kontrolna područja, uključujući interkonekcije, unutar geografskog područja na kojem se ocjenjuje konfiguracija zona trgovanja u skladu sa stavom 2. tačkom (a); (d) pojedinačno nacionalno regulatorno tijelo ili pojedinačni operator prenosnog sistema odobrenjem svog nacionalnog regulatornog tijela, za zone trgovanja unutar kontrolnog područja operatora prenosnog sistema ako konfiguracija zona trgovanja ima zanemarljiv uticaj na kontrolna područja susjednih operatora prenosnog sistema, uključujući interkonekcije i ako je preispitivanje konfiguracije zona trgovanja potrebno radi povećanja efikasnosti ili održavanja operativne sigurnosti; (e) države članice u regionu za proračun kapaciteta. 2. Ako je preispitivanje pokrenuto u skladu sa stavom 1.tač. (a), (b), (c) ili (e), subjekt koji pokreće preispitivanje navodi: (a) geografsko područje na kojem se ocjenjuje konfiguracija zona trgovanja i susjedna geografska područja za koja se uticaji uzimaju u obzir; (b) uključene operatore prenosnog sistema; (c) uključena regulatorna tijela. 3. Ako je preispitivanje pokrenuto u skladu sa stavom 1. tačka (d), primjenjuju se sljedeći uslovi: (a) geografsko područje na kojem se ocjenjuje konfiguracija zona trgovanja ograničeno je na kontrolno područje relevantnog operatora prenosnog sistema, uključujući interkonekcije;	Preispitivanje postojećih konfiguracija zona trgovanja Član 105 (1) Preispitivanje postojeće konfiguracije zona trgovanja mogu pokrenuti: 1) Regulatorni odbor i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER u slučaju da izvještaj o tržištu ili izvještaj o zagušenjima iz člana 32 stav 5 ovog zakona identifikuje neefikasnost u trenutnoj konfiguraciji zona trgovanja; 2) više regulatornih organa, u skladu sa preporukom Regulatornog odbora ili ACER-a; 3) operatori prenosnog sistema regiona za proračun kapaciteta, zajedno sa svim zainteresovanim operatorima prenosnog sistema čije se kontrolne oblasti, uključujući interkonektore, nalaze u geografskom području iz stava 2 tačka 1 ovog člana; 4) Agencija ili operator prenosnog sistema uz odobrenje Agencije, za zone trgovanja unutar kontrolne oblasti operatora prenosnog sistema, ako konfiguracija zone trgovanja ima zanemarljiv uticaj na kontrolne oblasti susjednih operatora prenosnog sistema, uključujući interkonektore, a preispitivanje konfiguracije zone trgovanja je	Potpuno usklađeno		

(b) operator prenosnog sistema relevantnog kontrolnog područja jedini je operator prenosnog sistema uključen u preispitivanje; (c) nadležno je regulatorno tijelo jedino regulatorno tijelo uključeno u preispitivanje; (d) relevantni operator prenosnog sistema i regulatorno tijelo šalju susjednim operatorima prenosnog sistema i regulatornim tijelima uzajamno dogovorenu prethodno obavještenje o pokretanju preispitivanja uz obrazloženje i (e) utvrđeni su uslovi preispitivanja i objavljuju se rezultati preispitivanja te prijedlog za relevantna regulatorna tijela. 4. Postupak preispitivanja sastoji se od dva koraka. (a) Prvo, operatori prenosnog sistema uključeni u preispitivanje konfiguracije zona trgovanja razvijaju metodologiju i pretpostavke koji će se upotrebljavati u postupku preispitivanja i predlažu alternativne konfiguracije zona trgovanja za ocjenjivanje. Prijedlog metodologije i pretpostavki te alternativne konfiguracije zona trgovanja dostavlja se uključenim regulatornim tijelima, koja moraju moći zatražiti koordinirane izmjene u roku od tri mjeseca. (b) Drugo, operatori prenosnog sistema uključeni u preispitivanje konfiguracije zona trgovanja: i. ocjenjuju i upoređuju postojeću konfiguraciju zona trgovanja i svaku alternativnu konfiguraciju zona trgovanja s pomoću kriterijuma navedenih u članu 33.; ii. sprovode savjetovanje u skladu s članom 12. i radionicu o prijedlozima za alternativnu konfiguraciju zona trgovanja u odnosu na postojeću konfiguraciju zona trgovanja, uključujući vremenske rokove za primjenu, osim ako konfiguracija zona trgovanja ima zanemarljiv uticaj na kontrolna područja susjednih operatora prenosnog sistema; iii. dostavljaju zajednički prijedlog za zadržavanje ili izmjenu konfiguracije zona trgovanja uključenim državama članicama i uključenim regulatornim tijelima u roku od 15 mjeseci nakon odluke o pokretanju preispitivanja.	neophodno da bi se poboljšala efikasnost ili da bi se održala operativna sigurnost; 5) Vlada, u saradnji sa relevantnim nadležnim organima drugih država u regionu za proračun kapaciteta. (2) U preispitivanju konfiguracije zone trgovanja iz stava 1 tač. 1, 2, 3 i 5 ovog člana navodi se: 1) geografsko područje u kojem se ocjenjuje konfiguracija zona trgovanja i susjedna geografska područja za koja se uzimaju u obzir uticaji; 2) operatori prenosnog sistema koji učestvuju; 3) regulatorni organi koji učestvuju. (3) U preispitivanju konfiguracije zone trgovanja iz stava 1 tačka 4 ovog člana, primjenjuju se sljedeći uslovi: 1) geografsko područje na kojem se ocjenjuje konfiguracija zona trgovanja ograničeno je na kontrolnu zonu operatora prenosnog sistema, uključujući interkonektore; 2) OPS relevantne kontrolne oblasti je jedini OPS koji učestvuje u preispitivanju; 3) nadležni regulatorni organ je jedini regulatorni organ koji učestvuje u preispitivanju. (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, operator prenosnog sistema i Agencija dužni su da prije pokretanja preispitivanja konfiguracije zone trgovanja o tome obavijeste susjedne operatore prenosnog sistema i nadležne regulatorne organe, uz obrazloženje.			

(c) Nakon prijema zajedničkog prijedloga za zadržavanje ili izmjenu konfiguracije zona trgovanja, uključene države članice ili, ako su one tako predvidjele, regulatorna tijela u roku od šest mjeseci postižu dogovor o prijedlogu za zadržavanje ili izmjenu konfiguracije zona trgovanja.

5. Nominovani operatori tržišta električne energije ili učesnici na tržištu na zahtjev operatora prenosnog sistema dostavljaju operatorima prenosnog sistema uključenima u preispitivanje zona trgovanja informacije koje im omogućuju ocjenjivanje konfiguracija zona trgovanja. Te se informacije dijele samo između uključenih operatora prenosnog sistema isključivo u svrhu ocjenjivanja konfiguracija zona trgovanja.

(5) U slučaju iz stava 3 ovog člana, moraju biti utvrđeni uslovi preispitivanja i objavljeni rezultati preispitivanja na internet stranicama Agencije i operatora prenosnog sistema.

(6) Postupak preispitivanja konfiguracije zone trgovanja iz stava 1 ovog člana je podijeljen u dvije faze:

1) u prvoj fazi, operator prenosnog sistema dužan je da u saradnji sa drugim operatorima prenosnog sistema koji učestvuju u preispitivanju konfiguracije zona trgovanja, izradi metodologiju i pretpostavke koje će se koristiti u postupku preispitivanja, kao i da predloži alternativne konfiguracije zona trgovanja za ocjenjivanje;

2) u drugoj fazi, operator prenosnog sistema dužan je da u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, koji učestvuju u preispitivanju konfiguracije zona trgovanja:

- ocjenjuje i upoređuje postojeću konfiguraciju zona trgovanja i svaku alternativnu konfiguraciju zona trgovanja primjenom kriterijuma iz člana 106 ovog zakona;
- sprovodi javnu raspravu i organizuje radionicu o predlozima alternativne konfiguracije zona trgovanja u odnosu na postojeću konfiguraciju zona trgovanja, uključujući rokove za sprovođenje, osim ako konfiguracija zona trgovanja ima zanemarljiv uticaj na kontrolne oblasti susjednih operatora prenosnog sistema;

	– dostavlja Vladi i Agenciji zajednički predlog za zadržavanje ili izmjenu konfiguracije zona trgovanja, u roku od 15 mjeseci od donošenja odluke o pokretanju preispitivanja. (7) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, dostavlja Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima predlog metodologije i pretpostavki, kao i alternativne konfiguracije zona trgovanja iz stava 6 tačka 1 ovog člana. (8) Agencija može, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, da zahtijeva izmjene akata iz stava 7 ovog člana u roku od tri mjeseca od dana njihovog dostavljanja. (9) Nakon dobijanja zajedničkog predloga za zadržavanje ili izmjenu konfiguracije zona trgovanja, Vlada, u saradnji sa nadležnim organima drugih država koje učestvuju u preispitivanju konfiguracije zona trgovanja, donosi odluku o zadržavanju ili izmjeni konfiguracije zona trgovanja, u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja predloga. (10) Na zahtjev operatora prenosnog sistema, NEMO i učesnici na tržištu dužni su da dostave informacije potrebne za ocjenjivanje konfiguracija zona trgovanja. (11) Informacije iz stava 10 ovog člana razmjenjuju se samo između operatora prenosnog sistema koji učestvuju u preispitivanju, isključivo u svrhu ocjenjivanja konfiguracija zona trgovanja. (12) Ako je preispitivanje pokrenuto u skladu sa stavom 1 tačka 4 ovog člana, inicijativu za			

	preispitivanje konfiguracije zona trgovanja i njegove rezultate objavljuje OPS.			
6. Inicijativu za preispitivanje konfiguracije zona trgovanja i njene rezultate objavljuje ENTSO za električnu energiju ili, ako je preispitivanje pokrenuto u skladu sa stavom 1. tačkom (d), uključeni operator prenosnog sistema.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Kriterijumi preispitivanja konfiguracija zona trgovanja Član 33. 1. Ako se preispitivanje konfiguracije zona trgovanja sprovodi u skladu s članom 32., u obzir se uzimaju najmanje sljedeći kriterijumi: (a) u pogledu sigurnosti mreže: i. sposobnost konfiguracija zona trgovanja da osiguraju operativnu sigurnost i sigurnost snabdijevanja; ii. stepen nesigurnosti u proračunu prekozonskog kapaciteta; (b) u pogledu ukupne efikasnosti tržišta: i. svako povećanje ili smanjenje ekonomske efikasnosti proizašlo iz promjene; ii. efikasnost tržišta, uključujući najmanje trošak garantovanja kapaciteta, tržišnu likvidnost, tržišnu koncentraciju i tržišnu moć, podsticanje efikasne konkurencije, cjenovne signale za izgradnju infrastrukture, tačnost i sigurnost cjenovnih signala; iii. transakcioni i tranzicioni troškovi, uključujući troškove izmjene postojećih ugovornih obaveza koje su pretrpjeli učesnici na tržištu, nominovani operatori tržišta električne energije i operatori prenosnog sistema; iv. trošak izgradnje nove infrastrukture kojom se može riješiti postojeće zagušenje; v. potreba osiguranja ostvarivanja tržišnog rezultata bez potrebe za širokom primjenom ekonomski neefikasnih remedijalnih mjera; vi. svi štetni uticaji internih transakcija s drugim zonama trgovanja radi osiguranja usklađenosti s tačkom 1.7. Priloga I. Regulativi (EZ) br. 714/2009;	Kriterijumi za preispitivanje konfiguracija zona trgovanja Član 106 (1) Preispitivanje konfiguracije zona trgovanja iz člana 105 ovog zakona obuhvata najmanje sljedeće kriterijume u pogledu: 1) sigurnosti mreže: - mogućnost konfiguracija zona trgovanja da obezbijede operativnu sigurnost i sigurnost snabdijevanja; - stepen nesigurnosti u proračunu prekozonskog kapaciteta; 2) ukupne efikasnosti tržišta: - svako povećanje ili smanjenje ekonomske efikasnosti kao rezultat promjena; - efikasnost tržišta, uključujući najmanje trošak garantovanja kapaciteta, tržišnu likvidnost, tržišnu koncentraciju i tržišnu moć, podsticanje efektivne konkurentnosti, cjenovne pokazatelje za izgradnju infrastrukture, tačnost i sigurnost cjenovnih pokazatelja; - transakcioni i tranzicioni troškovi, uključujući troškove izmjena postojećih ugovornih obaveza koje imaju učesnici na tržištu, NEMO-i i operatori prenosnih sistema; - trošak izgradnje nove infrastrukture kojom se može smanjiti postojeće zagušenje; - ostvarivanje tržišnog rezultata bez potrebe za pretjeranom primjenom ekonomski neefikasnih remedijalnih mjera;	Potpuno usklađeno		

vii. uticaj na djelovanje i efikasnost balansnih mehanizama i postupaka obračuna količinskog odstupanja. (c) u pogledu stabilnosti i sigurnosti zona trgovanja: i. potreba da zone trgovanja budu dovoljno stabilne i sigurne tokom određenog vremenskog perioda; ii. potreba da zone trgovanja budu konzistentne za sve vremenske okvire proračuna kapaciteta; iii. potreba da svaka proizvodna jedinica i jedinica potrošnje pripada samo jednoj zoni trgovanja za svaku tržišnu vremensku jedinicu; iv. lokacija i učestalost zagušenja ako strukturno zagušenje utiče na ograničavanje zona trgovanja, uzimajući u obzir sva buduća ulaganja kojima se može riješiti postojeće zagušenje. 2. Preispitivanje zone trgovanja u skladu s članom 32. obuhvata scenarije kojima se uzima u obzir raspon vjerovatnih razvoja infrastrukture tokom desetogodišnjeg perioda nakon godine u kojoj je donesena odluka o pokretanju preispitivanja.	- svi štetni uticaji internih transakcija na druge zone trgovanja da bi se obezbijedila usklađenost sa članom 35 stav 22 ovog zakona; - uticaj na rad i efikasnost balansnih mehanizama i postupaka obračuna količinskog odstupanja; 3) u pogledu stabilnosti i sigurnosti zona trgovanja: - stabilnost i sigurnost zona trgovanja tokom određenog vremenskog perioda; - konzistentnost zona trgovanja za sve vremenske okvire proračuna kapaciteta; - svaki proizvođač i kupac treba da pripada samo jednoj zoni trgovanja za sve tržišne vremenske jedinice; - lokacija i učestalost zagušenja, ako strukturno zagušenje utiče na razgraničenje zona trgovanja, uzimajući u obzir sva buduća ulaganja koja bi smanjila postojeće zagušenje. (2) Preispitivanje zone trgovanja iz člana 105 ovog zakona obuhvata scenarije mogućih razvoja infrastrukture tokom desetogodišnjeg perioda, nakon godine u kojoj je donesena odluka o pokretanju preispitivanja.			
Redovno izvještavanje o postojećoj konfiguraciji zona trgovanja ENTSO-a za električnu energiju i Agencije Član 34. 1. Agencija ocjenjuje efikasnost postojeće konfiguracije zona trgovanja svake tri godine. Stoga: (a) zahtijeva izradu tehničkog izvještaja o postojećoj konfiguraciji zona trgovanja od ENTSO-a za električnu energiju i (b) izrađuje tržišni izvještaj kojim ocjenjuje uticaj postojeće konfiguracije zona trgovanja na tržišnu efikasnost. 2. Tehnički izvještaj iz stava 1. drugog podstava tačke (a) uključuje najmanje: (a) popis strukturnih zagušenja i drugih većih fizičkih zagušenja, uključujući lokacije i učestalost;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

(b) analizu očekivanog povećanja ili uklanjanja fizičkih zagušenja proizišlih iz ulaganja u mreže ili iz važnih promjena u uzorcima proizvodnje ili potrošnje; (c) analizu udjela tokova snage koji nijesu rezultat mehanizma dodjele kapaciteta, za svaki region za proračun kapaciteta za koju je to prikladno; (d) prihode od zagušenja i troškove garancija; (e) scenario kojim je obuhvaćen desetogodišnji period. 3. Svaki operator prenosnog sistema dostavlja podatke i analizu tako da omogući pravovremenu izradu tehničkog izvještaja o postojećoj konfiguraciji zona trgovanja. 4. ENTSO za električnu energiju Agenciji isporučuje tehnički izvještaj o postojećoj konfiguraciji zona trgovanja najkasnije devet mjeseci od zahtjeva Agencije. 5. Tehnički izvještaj o postojećoj konfiguraciji zona trgovanja obuhvata tri posljednje pune kalendarske godine koje su prethodile zahtjevu Agencije. 6. Ne dovodeći u pitanje obaveze povjerljivosti predviđene članom 13., ENTSO za električnu energiju dužan je staviti tehnički izvještaj na raspolaganje javnosti. 7. Ako se tehničkim ili tržišnim izvještajem ukaže na neefikasnost u postojećoj konfiguraciji zona trgovanja, Agencija može od operatora prenosnog sistema zahtijevati da pokrenu preispitivanje postojeće konfiguracije zona trgovanja u skladu s članom 32. stavom 1.				
Koordinisani redispečing i trgovanje u suprotnom smjeru Član 35. 1. U roku od šesnaest mjeseci od regulatornog odobrenja regiona za proračun kapaciteta iz člana 15. svi operatori prenosnog sistema u svakom regionu za proračun kapaciteta izrađuju prijedlog zajedničke metodologije koordinisanog redispečinga i trgovanja u suprotnom smjeru. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 12. 2. Metodologijom koordinisanog redispečinga i trgovanja u suprotnom smjeru obuhvaćene su mjere od prekogranične važnosti i svim operatorima prenosnog sistema u svakom regionu za proračun kapaciteta	Koordinisani redispečing i trgovina u suprotnom smjeru Član 107 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, dužan je da izradi predlog zajedničke metodologije za koordinisani redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru. (2) Predlog metodologije iz stava 1 ovog člana je predmet javne rasprave u skladu sa članom 85 ovog zakona. (3) Metodologija iz stava 1 ovog člana sadrži mjere od prekograničnog značaja u cilju omogućavanja operatorima prenosnih sistema da efikasno smanje	Potpuno usklađeno		

omogućava se efikasno smanjenje fizičkog zagušenja nezavisno od toga je li fizičko zagušenje prouzrokovano razlozima uglavnom izvan njihovog kontrolnog područja ili ne. Metodologijom koordinisanog redispečinga i trgovanja u suprotnom smjeru rješava se pitanje činjenice da njena primjena može znatno uticati na tokove izvan kontrolnog područja operatora prenosnog sistema. 3. Svaki operator prenosnog sistema može redispečirati sve raspoložive proizvođače i kupce u skladu s odgovarajućim mehanizmima i sporazumima koji se primjenjuju na njegovo kontrolno područje, uključujući interkonekcije. U roku od 26 mjeseci od regulatornog odobrenja regiona za proračun kapaciteta svi operatori prenosnog sistema u svakom region za proračun kapaciteta izrađuju izvještaj, podložno savjetovanju u skladu s članom 12., u kojem se procjenjuje postupna koordinacija i usklađivanje tih mehanizama i sporazuma, uključujući prijedloge. Izvještaj dostavljaju svojim odgovarajućim regulatornim tijelima na ocjenjivanje. Prijedlozima u izvještaju sprječava se da se navedenim mehanizmima i sporazumima narušava tržište. 4. Operatori prenosnog sistema ne preduzimaju jednostrane ili neusklađene mjere redispečinga i trgovanja u suprotnom smjeru od prekogranične važnosti. Svaki operator prenosnog sistema koordinira upotrebu resursa za redispečing i trgovanje u suprotnom smjeru vodeći računa o njihovom uticaju na operativnu sigurnost i ekonomsku efikasnost. 5. Relevantni proizvođači i kupci dostavljaju operatorima prenosnog sistema cijene redispečinga i trgovanja u suprotnom smjeru prije primjene resursa za redispečing i trgovanje u suprotnom smjeru. Cijene redispečinga i trgovanja u suprotnom smjeru temelje se na: (a) cijenama na relevantnim tržištima električne energije u relevantnom vremenskom okviru ili	fizička zagušenja u mreži, bez obzira da li je njihov uzrok izvan kontrolne oblasti nadležnosti operatora prenosnih sistema u regionu proračuna kapaciteta. (4) Metodologija iz stava 1 ovog člana mora ukazati da se njenom primjenom može značajno uticati na tokove izvan kontrolne oblasti u nadležnosti operatora prenosnog sistema. (5) Operator prenosnog sistema može da angažuje uslugu redispečinga od strane raspoloživih proizvođača i kupaca u skladu sa odgovarajućim mehanizmima i sporazumima koji se primjenjuju na njegovu kontrolnu oblast, uključujući interkonektivne vodove. (6) Operator prenosnog sistema dužan je da pripremi izvještaj, koji je predmet javne rasprave, o ocjeni postepenog usaglašavanja i usklađivanja mehanizama i sporazuma iz stava 5 ovog člana, uključujući predloge. (7) Izvještaj iz stava 6 ovog člana dostavlja se Agenciji na reviziju sa predlozima kojima se sprečava da mehanizmi i sporazumi negativno utiču na tržište električne energije. (8) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, dužan je da uskladi angažovanje resursa za redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru, uzimajući u obzir njihov uticaj na operativnu sigurnost i ekonomsku efikasnost i ne može preduzimati jednostrane ili neusklađene mjere redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru od prekograničnog značaja. (9) Proizvođači i kupci dužni su da dostavljaju operatoru prenosnog sistema cijene redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru prije angažovanja resursa za redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru. (10) Cijene redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru iz stava 9 ovog člana formiraju se na osnovu: 1) cijena na tržištima električne energije za određeni vremenski period; ili 2) troška resursa za redispečing i trgovinu u suprotnom smjeru koji se na transparentan način obračunava na osnovu nastalih troškova.			

(b) trošku resursa za redispečing i trgovanje u suprotnom smjeru koji se proračunavaju transparentno na temelju nastalih troškova. 6. Proizvođači i kupci unaprijed dostavljaju sve potrebne informacije za proračun troška redispečinga i trgovanja u suprotnom smjeru relevantnim operatorima prenosnog sistema. Te se informacije dijele među relevantnim operatorima prenosnog sistema samo radi redispečinga i trgovanja u suprotnom smjeru.	(11) Proizvođači i kupci dužni su da unaprijed dostavljaju operatoru prenosnog sistema sve potrebne informacije za obračun troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru. (12) Informacije iz stava 11 ovog člana operator prenosnog sistema razmjenjuje sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema i one se mogu koristiti samo za potrebe redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru.			
Razvoj algoritama Opšte odredbe Član 36. 1. Svi nominovani operatori tržišta električne energije razvijaju, održavaju i izvode sljedeće algoritme: (a) algoritam za cjenovno povezivanje tržišta; (b) algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja. 2. Nominovani operatori tržišta električne energije osiguravaju da algoritam za cjenovno povezivanje tržišta i algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja ispunjavaju zahtjeve predviđene članom 39. odnosno članom 52. 3. Do 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi nominovani operatori tržišta električne energije u saradnji s operatorima prenosnog sistema izrađuju prijedlog za metodologiju pričuvnih postupaka za ispunjavanje svojih obaveza utvrđenih članom 39. odnosno članom 52. Prijedlog metodologije podliježe savjetovanju u skladu s članom 12. 4. Kad je to moguće, nominovani operatori tržišta električne energije primjenjuju već dogovorena rješenja za efikasno ostvarivanje ciljeva ove Regulative.	Izrada algoritama Član 108 (1) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da primjenjuje algoritam: 1) za cjenovno povezivanje tržišta, i 2) uparivanja kontinuiranog trgovanja. (2) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, obezbjeđuje da algoritam za cjenovno povezivanje tržišta i algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja budu u skladu sa zahtjevima iz čl. 110 i 123 ovog zakona. (3) Nakon uključivanja u jedinstveno dan-unaprijed tržište električne energije, NEMO i operator prenosnog sistema primjenjuju rezervnu metodologiju iz člana 79 stav 1 tačka 6 ovog zakona. (4) Kad je to moguće, NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, primjenjuje usaglašena rješenja radi efikasnog ostvarivanja ciljeva ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Razvoj algoritama Član 37. 1. Do osam mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative: (a) svi operatori prenosnog sistema zajedno dostavljaju svim nominovanim operatorima tržišta električne energije prijedlog zajedničkog skupa zahtjeva za efikasnu dodjelu kapaciteta kako bi se omogućio razvoj algoritma za	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan iz Regulative (EU) 2015/1222, adaptirane za ugovorne	

cjenovno povezivanje tržišta i algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja. U tim se zahtjevima navode funkcionalnosti i svojstva, uključujući rokove za isporuku rezultata jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutar dnevnog povezivanja i pojedinosti o kapacitetu između zona trgovanja i ograničenjima dodjele koje se mora poštovati;

(b) svi nominovani operatori tržišta električne energije predlažu zajednički skup zahtjeva za efikasno sklapanje transakcija kako bi se omogućio razvoj algoritma za cjenovno povezivanje tržišta i algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja.

2. Najkasnije tri mjeseca nakon što operatori prenosnog sistema i nominovani operatori tržišta električne energije dostave prijedloge zajedničkog skupa zahtjeva u skladu sa stavom 1. svi nominovani operatori tržišta električne energije izrađuju prijedlog algoritma u skladu s tim zahtjevima. U tom se prijedlogu navodi rok do kojeg nominovani operatori tržišta električne energije dostavljaju primljene naloge potrebne za izvršavanje funkcija operatora tržišnog povezivanja u skladu s članom 7. stavom 1. tačkom (b).

3. Prijedlog iz stava 2. dostavlja se svim operatorima prenosnog sistema. Ako je za pripremu tog prijedloga potrebno dodatno vrijeme, svi nominovani operatori tržišta električne energije međusobno sarađuju uz podršku svih operatora prenosnog sistema u periodu ne dužem od dva mjeseca kako bi osigurali usklađenost prijedloga sa stavovima 1. i 2.

4. Prijedlozi iz stavova 1. i 2. podliježu savjetovanju u skladu s članom 12.

5. Svi nominovani operatori tržišta električne energije dostavljaju prijedlog izrađen u skladu sa stavovima 2. i 3. na odobrenje regulatornim tijelima najkasnije 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative.

6. Najkasnije dvije godine od odobrenja prijedloga u skladu sa stavom 5. svi operatori prenosnog sistema i svi nominovani operatori tržišta električne energije preispituju

strane Energetske zajednice, jer NEMO-i i TSO-i iz ugovornih strana Energetske zajednice ne mogu obavljati aktivnosti iz ovog člana.

rad algoritma za cjenovno povezivanje tržišta i algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja i o tome podnose izvještaj Agenciji. Ako to zatraži Agencija, preispitivanje se ponovno sprovodi svake druge godine.				
Algoritam za cjenovno povezivanje tržišta Ciljevi algoritma za cjenovno povezivanje tržišta Član 38. 1. Algoritmom cjenovnog povezivanja tržišta dobivaju se rezultati utvrđeni članom 39. stavom 2. na način: (a) kojim se cilja na povećanje ekonomskog viška za jedinstveno povezivanje dan unaprijed cjenovno povezane regione za sljedeći dan trgovanja; (b) u kojem se primjenjuje načelo marginalne cijene po kojem sve prihvaćene ponude imaju jednaku cijenu po zoni trgovanja po tržišnoj vremenskoj jedinici; (c) kojim se olakšava efikasno formiranje cijena; (d) kojim se poštuju kapacitet između zona trgovanja i ograničenja dodjele; (e) koji se može ponavljati i čija se veličina može mijenjati. 2. Algoritam za cjenovno povezivanje tržišta izrađuje se tako da ga je moguće primijeniti i na veći ili manji broj zona trgovanja.	Ciljevi algoritma za cjenovno povezivanje tržišta Član 109 (1) Algoritmom za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 108 stav 1 tačka 1 ovog zakona dobijaju se rezultati iz člana 110 stav 2 ovog zakona, na način: 1) usmjeren na povećanje ekonomskog viška za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed tržišta, cjenovno povezani region za sljedeći dan trgovanja; 2) da se primjenjuje princip marginalne cijene na osnovu kojeg sve prihvaćene ponude imaju jednaku cijenu po zoni trgovanja po tržišnoj vremenskoj jedinici; 3) da se olakšava efikasno formiranje cijena; 4) da se uvažavaju prekozonski kapaciteti i ograničenja prilikom dodjele; 5) koji se može ponavljati i koji dozvoljava promjenu broja ulaznih veličina. (2) Algoritam za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 108 stav 1 tačka 1 ovog zakona izrađuje se tako da se može primijeniti na veći ili manji broj zona trgovanja.	Potpuno usklađeno		
Ulazni podaci i rezultati algoritma za cjenovno povezivanje tržišta Član 39. 1. Za dobivanje rezultata u algoritmu cjenovnog povezivanja tržišta primjenjuju se: (a) ograničenja dodjele utvrđena u skladu s članom 23. stavom 3.; (b) rezultati proračuna prekozonskog kapaciteta potvrđeni u skladu s članom 30.; (c) nalozi dostavljeni u skladu s članom 40. 2. Algoritmom cjenovnog povezivanja tržišta istovremeno se dobivaju najmanje sljedeći rezultati za svaku tržišnu vremensku jedinicu:	Ulazni podaci i rezultati algoritma za cjenovno povezivanje tržišta Član 110 (1) Za dobijanje rezultata algoritma za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 108 stav 1 tačka 1 ovog zakona, koriste se: 1) ograničenja prilikom dodjele iz člana 96 stav 3 ovog zakona; 2) rezultati proračuna prekozonskog kapaciteta potvrđeni u skladu sa članom 103 ovog zakona; 3) nalozi dostavljeni u skladu sa članom 111 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

(a) jedinstvena ravnotežna cijena za svaku zonu trgovanja i tržišnu vremensku jedinicu u EUR/MWh; (b) jedinstvena neto pozicija za svaku zonu trgovanja i svaku tržišnu vremensku jedinicu; (c) informacije na temelju kojih se omogućuje određivanje statusa izvršenja naloga. 3. Svi nominovani operatori tržišta električne energije osiguravaju tačnost i efikasnost rezultata proizvedenih s pomoću algoritma jedinstvenog cjenovnog povezivanja tržišta. 4. Svi operatori prenosnog sistema provjeravaju usklađenost rezultata algoritma za cjenovno povezivanje tržišta s kapacitetom između zona trgovanja i ograničenjima dodjele.	(2) Algoritmom za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 108 stav 1 tačka 1 ovog zakona istovremeno se dobijaju najmanje sljedeći rezultati za svaku tržišnu vremensku jedinicu: 1) jedinstvena klirinška cijena za svaku zonu trgovanja i tržišnu vremensku jedinicu u EUR/MWh; 2) jedinstvena neto pozicija za svaku zonu trgovanja i svaku tržišnu vremensku jedinicu; 3) informacije na osnovu kojih se može odrediti status izvršenja naloga. (3) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da obezbijedi tačnost i efikasnost rezultata dobijenih iz algoritma za jedinstveno cjenovno povezivanje tržišta. (4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dužan je da provjerava usklađenost rezultata algoritma za cjenovno povezivanje tržišta sa prekozonskim kapacitetom i ograničenjima prilikom dodjele.			
Prihvaćeni proizvodi Član 40. 1. Najkasnije 18 mjeseci od stupanja ove Regulative na snagu nominovani operatori tržišta električne energije dostavljaju zajednički prijedlog za proizvode koji se mogu uzeti u obzir u postupku jedinstvenog povezivanja dan unaprijed. Nominovani operatori tržišta električne energije osiguravaju da su nalozi proizišli iz tih proizvoda unesenih u algoritam za cjenovno povezivanje tržišta izraženi u eurima i da imaju obilježje tržišnog vremena.	Prihvaćeni proizvodi trgovine električnom energijom na jedinstvenom dan-unaprijed tržištu Član 111 (1) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da obezbijedi da su nalozi u vezi sa proizvodima koji se mogu uzeti u obzir prilikom trgovine električnom energijom uneseni u algoritam za cjenovno povezivanje tržišta, izraženi u eurima i da imaju obilježje tržišnog vremena.	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno sa članom 40 stav 1 Regulative (EU) 2015/1222 adaptirane za ugovorne strane Energetske zajednice.	
2. Svi nominovani operatori tržišta električne energije osiguravaju da algoritam za cjenovno povezivanje tržišta može prihvatiti naloge proizišle iz tih proizvoda kojima su obuhvaćene jedna tržišna vremenska jedinica i više tržišnih vremenskih jedinica. 3. Do dvije godine od stupanja na snagu ove Regulative i svake druge godine nakon toga svi nominovani operatori	Prihvaćeni proizvodi trgovine električnom energijom na jedinstvenom dan-unaprijed tržištu Član 111 (2) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da obezbijedi da algoritam za cjenovno povezivanje tržišta prihvati naloge u vezi sa proizvodima iz stava 1	Potpuno usklađeno		

tržišta električne energije savjetuju se u skladu s članom 12. sa: (a) učesnicima na tržištu, kako bi osigurali da se raspoloživim proizvodima odražavaju njihove potrebe; (b) svim operatorima prenosnog sistema, kako bi osigurali da se proizvodima vodi računa o sigurnosti rada sistema; (c) svim regulatornim tijelima, kako bi osigurali da su raspoloživi proizvodi u skladu s ciljevima ove Regulative. 4. Svi nominovani operatori tržišta električne energije po potrebi mijenjaju proizvode na temelju rezultata savjetovanja iz stava 3.	ovog člana, koji obuhvataju jednu tržišnu vremensku jedinicu i više tržišnih vremenskih jedinica. (3) Svake druge godine NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da se konsultuje sa: 1) učesnicima na tržištu, kako bi obezbijedio da se raspoloživim proizvodima odražavaju njihove potrebe; 2) operatorom prenosnog sistema i operatorima prenosnog sistema drugih država, kako bi obezbijedio da se proizvodima trgovine električnom energijom vodi računa o operativnoj sigurnosti sistema; 3) regulatornim organima, kako bi obezbijedio da su raspoloživi proizvodi trgovine električnom energijom u skladu sa ciljevima ovog zakona. (4) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, po potrebi mijenja proizvode trgovine električnom energijom nakon konsultacija iz stava 3 ovog člana.			
Maksimalne i minimalne cijene Član 41. 1. Do 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi nominovani operatori tržišta električne energije u saradnji s relevantnim operatorima prenosnog sistema izrađuju prijedlog usklađenih maksimalnih i minimalnih ravnotežnih cijena koje će se primjenjivati u svim zonama trgovanja koje učestvuju u jedinstvenom povezivanju dan unaprijed. U prijedlogu se uzima u obzir procijenjena vrijednost izgubljenog tereta. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 12.	Maksimalne i minimalne cijene Član 112 Nakon uključivanja u jedinstveno dan-unaprijed tržište električne energije, NEMO i operator prenosnog sistema, u saradnji sa NEMO-ima i operatorima prenosnih sistema drugih država, dužni su da primjenjuju maksimalne i minimalne cijene iz člana 79 stav 1 tačka 9 ovog zakona.	Potpuno usklađeno	Predlog usklađenih maksimalnih i minimalnih cijena je pan-evropski TCM, koji su OPS-ovi iz ugovornih strana Energetske zajednice dužni da primjenjuju. Obezbijeđena je direktna primjena ovog TCM-a od strane NEMO-a i OPS-a iz Crne Gore kroz član	

			79 stav 1 tačka 9 ovog zakona.	
Član 42. Određivanje cijene prekozonskog kapaciteta dan unaprijed 1. U cijeni prekozonskog kapaciteta dan unaprijed odražava se zagušenje tržišta te ona predstavlja razliku između odgovarajućih ravnotežnih cijena dan unaprijed u relevantnim zonama trgovanja.	Određivanje cijene prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed Član 113 (1) Cijena prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed odražava zagušenje na tržištu i predstavlja razliku između odgovarajućih klirinških cijena za dan-unaprijed u relevantnim zonama trgovanja.	Potpuno usklađeno		
2. Na kapacitet između zona trgovanja dan unaprijed ne primjenjuju se nikakve naknade, kao što su naknade za odstupanje ili dodatne naknade, osim cijena određenih u skladu sa stavom 1.	Određivanje cijene prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed Član 113 (2) Na prekozonski kapacitet za dan-unaprijed ne primjenjuju se naknade, kao što su naknade za količinska odstupanja ili dodatne naknade, osim cijena određenih u skladu sa stavom 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Član 43. Metodologija proračuna planiranih razmjena koje su rezultat jedinstvenog povezivanja dan unaprijed 1. Do 16 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative operatori prenosnog sistema koji namjeravaju proračunati	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi Član 79 (1) Operator prenosnog sistema i/ili NEMO primjenjuju sljedeće panevropske TCM-ove:	Potpuno usklađeno	Predlog usklađenih maksimalnih i minimalnih cijena je pan-	

planirane razmjene koje su rezultat jedinstvenog povezivanja dan unaprijed izrađuju prijedlog zajedničke metodologije za taj proračun. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 12.	14) zajedničke metodologije za proračun planiranih razmjena.		evropski TCM, koji su OPS-ovi iz ugovornih strana Energetske zajednice dužni da primjenjuju. Obezbijedena je direktna primjena ovog TCM-a od strane NEMO-a i OPS-a iz Crne Gore kroz član 79 stav 1 tačka 14 ovog zakona.	
2. U metodologiji se opisuje proračun i navode informacije koje relevantni nominirani operatori tržišta električne energije dostavljaju izvođaču proračuna planirane razmjene uspostavljenom u skladu s članom 8. stavom 2. tačkom (g) te rokovi za dostavu tih informacija. Rok je za dostavu informacija najkasnije 15:30 po tržišnom vremenu dan unaprijed.	Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed Član 114 (1) Metodologija iz stava 1 ovog člana sadrži opis proračuna i spisak informacija koje NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dostavlja subjektu odgovornom za proračun planirane razmjene u skladu sa članom 79 stav 1 tačka 7 ovog zakona, kao i rokove za dostavljanje informacija. (2) Rok za dostavljanje informacija iz stava 3 ovog člana je najkasnije do 15:30 časova po tržišnom vremenu dan-unaprijed.	Potpuno usklađeno		
3. Proračun se temelji na neto pozicijama za svaku vremensku jedinicu tržišta.	Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed Član 114 (3) Proračun iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu neto pozicija za svaku tržišnu vremensku jedinicu.	Potpuno usklađeno		

4. Najkasnije dvije godine nakon što regulatorna tijela predmetne regije odobre prijedlog iz stava 1. operatori prenosnog sistema koji primjenjuju planirane razmjene preispituju metodologiju. Nakon toga metodologija se preispituje svake dvije godine na zahtjev nadležnih regulatornih tijela.	Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed Član 114 (6) Najkasnije dvije godine nakon odobrenja predloga metodologije iz stava 1 ovog člana od strane Agencije, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, preispituje predmetnu metodologiju, a nakon toga, preispitivanje se vrši na zahtjev nadležnih regulatornih organa svake druge godine.	Potpuno usklađeno		
Član 44. Uspostavljanje alternativnih postupaka 1. Do 16 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svaki operator prenosnog sistema u koordinaciji sa svim drugim operatorima prenosnog sistema u regiji za proračun kapaciteta izrađuje prijedlog čvrstih i pravovremenih alternativnih postupaka za osiguranje učinkovite, transparentne i nediskriminirajuće dodjele kapaciteta u slučaju da se postupkom jedinstvenog povezivanja dan unaprijed ne mogu dobiti rezultati.	Uspostavljanje rezervnih postupaka Član 115 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, dužan je da pripremi predlog pouzdanih i blagovremenih rezervnih postupaka u cilju efikasne, transparentne i nediskriminatorne dodjele kapaciteta, ako se postupkom jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed ne mogu dobiti rezultati.	Potpuno usklađeno		
2. Prijedlog uspostavljanja alternativnih postupaka podliježe savjetovanju u skladu s članom 12.	Uspostavljanje rezervnih postupaka Član 115 (2) Predlog iz stava 1 ovog člana mora biti usklađen sa rezervnim postupcima koje su odobrili nacionalni regulatorni organi Evropske unije i podliježe konsultacijama u skladu sa članom 85 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 45. Aranžmani koji se odnose na više od jednog nominiranog operatora tržišta električne energije u jednoj zoni trgovanja i za interkonektore kojima ne upravljaju certificirani operatori prenosnog sistema 1. Operatori prenosnog sistema u zonama trgovanja u kojima je određeno više od jednog nominiranog operatora tržišta električne energije i/ili u kojima više od jednog nominiranog operatora tržišta električne energije nudi usluge trgovanja ili u kojima postoje interkonektori kojima ne upravljaju certificirani operatori prenosnog sistema u	Dodjela prekozonskog kapaciteta u posebnim uslovima Član 116 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da izradi predlog dodjele prekozonskog kapaciteta i drugih potrebnih aranžmana za zonu trgovanja u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema, NEMO-ima i operatorima interkonektora, ako u zoni trgovanja kojoj pripada Crna Gora postoji: 1) interkonektor kojim ne upravlja operator prenosnog sistema ili sertifikovani operatori prenosnog sistema drugih država ili	Potpuno usklađeno		

skladu s članom 3. Regulative 714/2009 izrađuju prijedlog dodjele prekozonskog kapaciteta i drugih potrebnih aranžmana za takve zone trgovanja u saradnji s predmetnim operatorima prenosnog sistema, nominiranim operatorima tržišta električne energije i operatorima interkonektora koji nisu certificirani kao operatori prenosnog sistema, kako bi se osiguralo da relevantni nominirani operatori tržišta električne energije i interkonektori osiguraju potrebne podatke i financijska sredstva za takve aranžmane. S pomoću navedenih aranžmana mora se omogućiti priključivanje dodatnih operatora prenosnog sistema i nominiranih operatora tržišta električne energije tim aranžmanima.	2) više od jednog NEMO-a. (2) Aktom iz stava 1 ovog člana naročito se utvrđuju obaveze relevantnih NEMO-a i operatora interkonektora, uključujući njihove finansijske obaveze.			
2. Prijedlog se dostavlja relevantnim nacionalnim regulatornim tijelima na odobrenje u roku od četiri mjeseca nakon što je određeno više od jednog nominiranog operatora tržišta električne energije i/ili im je omogućeno nuđenje usluga trgovanja u zoni trgovanja ili ako novim interkonektorom ne upravlja certificirani operator prenosnog sistema. Za postojeće interkonektore koji nisu certificirani kao operatori prenosnog sistema prijedlog se dostavlja u roku od četiri mjeseca od stupanja ove Regulative na snagu.	Dodjela prekozonskog kapaciteta u posebnim uslovima Član 116 (3) Predlog iz stava 1 ovog člana dostavlja se Agenciji na odobrenje u roku od četiri mjeseca nakon što se pojavi najmanje još jedan NEMO u zoni trgovanja kojoj pripada Crna Gora ili operator interkonektora koji nije sertifikovani operator prenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
Odjeljak 2. Postupak jedinstvenog p ovezivanja dan unaprijed Član 46. Dostava ulaznih podataka 1. Svaki izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta osigurava da se relevantnim nominiranim operatorima tržišta električne energije na vrijeme dostave kapacitet između zona trgovanja i ograničenja dodjele kako bi se osigurala objava prekozonskog kapaciteta i ograničenja pri dodjeli na tržištu najkasnije u 11:00 po tržišnom vremenu dan unaprijed.	Dostavljanje ulaznih podataka za jedinstveno dan-unaprijed povezivanje Član 117 (1) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da obezbijedi blagovremeno dostavljanje prekozonskog kapaciteta i ograničenja prilikom dodjele nadležnim NEMO-ima u cilju objavljivanja prekozonskog kapaciteta i ograničenja prilikom dodjele na tržištu najkasnije do 11:00 časova po tržišnom vremenu dan-unaprijed.	Potpuno usklađeno		

2. Ako izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta ne može osigurati podatke o kapacitetu između zona trgovanja i ograničenjima pri dodjeli jedan sat prije kraja trgovanja na tržištu dan unaprijed, taj izvođač proračuna koordiniranog kapaciteta o tome izvješćuje relevantne nominirane operatore tržišta električne energije. Ti nominirani operatori tržišta električne energije odmah objavljuju obavijest za sudionike na tržištu. U takvim slučajevima izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta dostavlja kapacitet između zona trgovanja i ograničenja dodjele najkasnije 30 minuta prije kraja trgovanja na tržištu dan unaprijed.	Dostavljanje ulaznih podataka za jedinstveno dan-unaprijed povezivanje Član 117 (2) Ako koordinator proračuna kapaciteta ne može da obezbijedi prekozonski kapacitet i ograničenja prilikom dodjele kapaciteta jedan sat prije vremena zatvaranja dan-unaprijed tržišta, dužan je da o tome obavijesti nadležne NEMO-e, koji bez odlaganja objavljuju obavještenje za učesnike na tržištu. (3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, koordinator proračuna kapaciteta dužan je da dostavi prekozonski kapacitet i ograničenja prilikom dodjele najkasnije 30 minuta prije kraja trgovanja odnosno zatvaranja dan-unaprijed tržišta.	Potpuno usklađeno		
Član 47. Izvršenje jedinstvenog povezivanja dan unaprijed 1. Početak je trgovanja na tržištu dan unaprijed najkasnije u 11:00 po tržišnom vremenu dan unaprijed.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed Član 118 (1) Vrijeme otvaranja dan-unaprijed tržišta je najkasnije u 11:00 časova po tržišnom vremenu dan-unaprijed.	Potpuno usklađeno		
2. Kraj trgovanja na tržištu dan unaprijed u svakoj zoni trgovanja jest u podne po tržišnom vremenu dan unaprijed. Operatori prenosnog sistema ili nominirani operatori tržišta električne energije u regiji koja se temelji na regiji srednje i istočne Europe ili njezinim susjednim zemljama mogu odrediti drukčije vrijeme kraja trgovanja dok se ta regija ne priključi jedinstvenom povezivanju dan unaprijed.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed Član 118 (2) Vrijeme zatvaranja dan-unaprijed tržišta u svakoj zoni trgovanja je 12:00 časova po tržišnom vremenu dan-unaprijed. (3) Operator prenosnog sistema ili NEMO mogu odrediti drugo vrijeme zatvaranja iz stava 2 ovog člana, sve dok ne pristupe jedinstvenom dan-unaprijed tržištu.	Potpuno usklađeno		
3. Sudionici na tržištu dostavljaju relevantnim nominiranim operatorima tržišta električne energije sve naloge prije kraja trgovanja na tržištu dan unaprijed u skladu s članovima 39. i 40.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed Član 118 (4) Učesnici na tržištu dostavljaju NEMO-u sve naloge prije zatvaranja dan-unaprijed tržišta, u skladu sa čl. 110 i 111 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

4. Svaki nominirani operator tržišta električne energije dostavlja naloge primljene u skladu sa stavom 3. za izvršenje funkcija operatora tržišnog povezivanja u skladu s članom 7. stavom 2. najkasnije do vremena koje svi nominirani operatori tržišta električne energije navedu u prijedlogu algoritma jedinstvenog cjenovnog povezivanja tržišta utvrđenom članom 37. stavom 5.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed Član 118 (5) Radi izvršenja funkcije operatora tržišnog povezivanja u skladu sa članom 72 stav 3 ovog zakona, NEMO dostavlja naloge koje dobije u skladu sa algoritmom za cjenovno povezivanje iz člana 108 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
5. Nalozi upareni u jedinstvenom povezivanju dan unaprijed smatraju se jamčenima.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed Član 118 (6) Nalozi upareni u jedinstvenom povezivanju dan-unaprijed smatraju se zagaranovanim.	Potpuno usklađeno		
6. Funkcijama operatora tržišnog povezivanja osigurava se anonimnost dostavljenih naloga.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed Član 118 (7) Funkcijom operatora tržišnog povezivanja obezbjeđuje se anonimnost dostavljenih naloga.	Potpuno usklađeno		
Član 48. Dostava rezultata 1. Najkasnije u roku koji svi operatori prenosnog sistema navedu u zahtjevima utvrđenima članom 37. stavom 1. tačkom (a) svi nominirani operatori tržišta električne energije koji izvršavaju funkcije operatora tržišnog povezivanja dostavljaju rezultate jedinstvenog povezivanja dan unaprijed: (a) svim operatorima prenosnog sistema, svim izvođačima koordiniranog proračuna kapaciteta i svim nominiranim operatorima tržišta električne energije, za rezultate navedene u članu 39. stavu 2. tačkama (a) i (b); (b) svim nominiranim operatorima tržišta električne energije, za rezultate navedene u članu 39. stavu 2. tački (c).	Dostavljanje rezultata Član 119 (1) Ako obavlja aktivnosti operatora tržišnog povezivanja, NEMO je dužan da dostavlja rezultate jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed tržišta: 1) iz člana 110 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona, operatorima prenosnih sistema, koordinatorima proračuna kapaciteta i NEMO-ima drugih država; 2) iz člana 110 stav 2 tačka 3 ovog zakona, svim nominovanim operatorima tržišta električne energije.	Potpuno usklađeno		
2. Svaki operator prenosnog sistema provjerava jesu li rezultati jedinstvenog povezivanja dan unaprijed iz algoritma za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 39. stava 2. tačke (b) izračunani u skladu s ograničenjima pri dodjeli i potvrđenim kapacitetom između zona trgovanja.	Dostavljanje rezultata Član 119 (2) Operator prenosnog sistema dužan je da provjerava da li su rezultati jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed iz algoritma za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 110 stav 2 tačka 2 ovog zakona proračunati u skladu	Potpuno usklađeno		

	sa ograničenjima prilikom dodjele i potvrđenim prekozonskim kapacitetom.			
3. Svaki nominirani operator tržišta električne energije provjerava jesu li rezultati jedinstvenog povezivanja dan unaprijed iz algoritma za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 39. stava 2. tačke (c) izračunani u skladu s nalogima.	Dostavljanje rezultata Član 119 (3) NEMO je dužan da provjerava da li su rezultati jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed iz algoritma za cjenovno povezivanje tržišta iz člana 110 stav 2 tačka 3 ovog zakona proračunati u skladu sa nalogima.	Potpuno usklađeno		
4. Svaki nominirani operator tržišta električne energije izvješćuje sudionike na tržištu o statusu izvršenja njihovih naloga bez neopravdanog odgađanja.	Dostavljanje rezultata Član 119 (4) NEMO je dužan da, bez odlaganja, obavještava učesnike na tržištu o statusu izvršenja njihovih naloga.	Potpuno usklađeno		
Član 49. Proračun planiranih razmjena koje su rezultat jedinstvenog povezivanja dan unaprijed 1. Svaki izvođač proračuna planirane razmjene izračunava planirane razmjene između zona trgovanja za svaku tržišnu vremensku jedinicu u skladu s metodologijom utvrđenom članom 43. 2. Svaki izvođač proračuna planirane razmjene izvješćuje relevantne nominirane operatore tržišta električne energije, središnje protustranke, prenosne agente i operatore prenosnog sistema o dogovorenim planiranim razmjenama.	Proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed Član 120 Operator prenosnog sistema kao subjekat odgovoran za proračun planirane razmjene dužan je da: 1) vrši proračun planirane razmjene između zona trgovanja za svaku tržišnu vremensku jedinicu u skladu sa metodologijom iz člana 114 ovog zakona; 2) obavještava nadležne NEMO-e, centralne ugovorne strane, agente za prenos i operatore prenosnog sistema o usaglašenim planiranim razmjenama.	Potpuno usklađeno		
Član 50. Pokretanje alternativnih postupaka 1. U slučaju da nijedan nominirani operator tržišta električne energije koji izvršava funkcije operatora tržišnog povezivanja nije u mogućnosti dostaviti dio rezultata ili sve rezultate algoritma za cjenovno povezivanje tržišta do vremena određenog članom 37. stavom 1. tačkom (a), primjenjuju se alternativni postupci uspostavljeni u skladu s članom 44.	Pokretanje rezervnih postupaka Član 121 (1) Ako NEMO koji obavlja funkciju operatora tržišnog povezivanja nije u mogućnosti da dostavi dio ili sve rezultate algoritma za cjenovno povezivanje tržišta, koji se primjenjuje u skladu sa članom 108 ovog zakona, sprovode se rezervni postupci iz člana 115 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

2. U slučajevima gdje postoji rizik da nijedan nominirani operator tržišta električne energije koji izvršava funkcije operatora tržišnog povezivanja nije u mogućnosti u roku dostaviti dio rezultata ili sve rezultate, svi nominirani operatori tržišta električne energije izvješćuju sve operatore prenosnog sistema odmah nakon utvrđivanja rizika. Svi nominirani operatori tržišta električne energije koji izvršavaju funkcije operatora tržišnog povezivanja odmah objavljuju obavijest za sudionike na tržištu o mogućoj primjeni alternativnih postupaka.	Pokretanje rezervnih postupaka Član 121 (2) Ako postoji rizik da NEMO koji obavlja funkciju operatora tržišnog povezivanja nije u mogućnosti da u roku dostavi dio ili sve rezultate algoritma iz stava 1 ovog člana, dužan je da obavijesti operatore prenosnih sistema odmah nakon utvrđivanja rizika. (3) NEMO koji obavlja funkciju operatora tržišnog povezivanja dužan je da, bez odlaganja, objavi obavještenje za učesnike na tržištu o sprovođenju rezervnih postupaka.	Potpuno usklađeno		
Odjeljak 1. Ciljevi, uvjeti i rezultati jedinstvenog unutar dnevnog povezivanja Član 51. Ciljevi algoritma uparivanja kod kontinuiranog trgovanja 1. Od otvaranja unutar dnevnog trgovanja između zona trgovanja do zatvaranja unutar dnevnog trgovanja između zona trgovanja algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja određuje se koji se nalozi odabiru za uparivanje na način: (a) kojim se cilja na povećanje ekonomskog viška za jedinstveno unutar dnevno povezivanje po trgovanju u razdoblju unutar dnevnog tržišta dodjeljivanjem kapaciteta naložima koji se mogu upariti u skladu s cijenom i vremenom dostave; (b) kojim se poštuju ograničenja dodjele predviđena u skladu s članom 58. stavom 1.; (c) kojim se poštuje kapacitet između zona trgovanja predviđen u skladu s članom 58. stavom 1.; (d) kojim se poštuju zahtjevi za dostavu rezultata utvrđeni članom 60.; (e) koji se može ponavljati i čija se veličina može mijenjati.	Ciljevi algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja Član 122 (1) Od otvaranja unutar dnevnog tržišta do vremena zatvaranja unutar dnevnog tržišta između zona trgovanja, algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja iz člana 108 stav 1 tačka 2 ovog zakona biraju se nalozi tako da se uparivanjem: 1) maksimalno povećava ekonomski višak, za jedinstveno unutar dnevno povezivanje, po trgovanju za vremenski period unutar dnevnog tržišta, dodjeljivanjem kapaciteta naložima koji se mogu upariti, u skladu sa cijenom i rokom dostavljanja; 2) uvažavaju ograničenja prilikom dodjele i prekozonski kapacitet u skladu sa članom 128 stav 1 ovog zakona; 3) uvažavaju uslove za dostavljanje rezultata u skladu sa članom 130 ovog zakona; 4) proces može ponavljati i mijenjati.	Potpuno usklađeno		
2. Algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja dobivaju se rezultati predviđeni članom 52. i usklađen je s	Ciljevi algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja Član 122	Potpuno usklađeno		

moogućnostima i funkcionalnostima proizvoda predviđenima članom 53.	(2) Algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja daje rezultate predviđene članom 123 ovog zakona i odgovara mogućnostima i funkcionalnostima proizvoda u skladu sa članom 124 ovog zakona.			
Član 52. Rezultati algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja 1. Svi nominirani operatori tržišta električne energije u okviru svoje funkcije operatora tržišnog povezivanja osiguravaju da se algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja dobiju najmanje sljedeći rezultati: (a) status izvršenja naloga i cijene po trgovanju; (b) jedinstvena neto pozicija za svaku zonu trgovanja i svaku vremensku jedinicu tržišta na unutardnevnom tržištu.	Rezultati algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja Član 123 (1) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, u okviru funkcionisanja operatora tržišnog povezivanja, dužan je da obezbijedi da se algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja dobiju najmanje sljedeći rezultati: 1) status izvršenja naloga i cijene po trgovanju; 2) jedinstvena neto pozicija za svaku zonu trgovanja i tržišnu vremensku jedinicu na unutardnevnom tržištu.	Potpuno usklađeno		
2. Svi nominirani operatori tržišta električne energije osiguravaju točnost i učinkovitost rezultata proizvedenih s pomoću algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja.	Rezultati algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja Član 123 (2) NEMO je dužan da obezbijedi tačnost i efikasnost rezultata dobijenih algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja.	Potpuno usklađeno		
3. Svi operatori prenosnog sistema provjeravaju usklađenost rezultata algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja s kapacitetom između zona trgovanja i ograničenjima dodjele u skladu s članom 58. stavom 2.	Rezultati algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja Član 123 (3) Operator prenosnog sistema je dužan da provjerava usklađenost rezultata algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja sa prekozonskim kapacitetom i ograničenjima prilikom dodjele kapaciteta u skladu sa članom 128 stav 2 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 53. Prihvaćeni proizvodi 1. Najkasnije 18 mjeseci od stupanja ove Regulative na snagu nominirani operatori tržišta električne energije dostavljaju zajednički prijedlog za proizvode koji se mogu	Prihvaćeni proizvodi trgovine električnom energijom u jedinstveno unutardnevno tržište Član 124 (1) NEMO obezbjeđuje da su svi nalozi dobijeni kao rezultat proizvoda izvršenjem funkcije operatora tržišnog	Potpuno usklađeno		

uzeti u obzir u postupku jedinstvenog unutardnevnog povezivanja. Svi nominirani operatori tržišta električne energije osiguravaju da se svi nalozi za te proizvode podnesene za omogućivanje funkcija operatora tržišnog povezivanja koje se izvršavaju u skladu s članom 7. izražavaju u eurima i da imaju obilježje tržišnog vremena i tržišne vremenske jedinice.	povezivanja izraženi u eurima i da imaju obilježje tržišnog vremena.			
2. Svi nominirani operatori tržišta električne energije osiguravaju usklađenost naloga za te proizvode s karakteristikama prekozonskog kapaciteta, čime se omogućuje istodobno uparivanje.	Prihvaćeni proizvodi trgovine električnom energijom u jedinstveno unutardnevno tržište Član 124 (2) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da obezbijedi usklađenost naloga dobijenih kao rezultat proizvoda iz stava 1 ovog člana, sa karakteristikama prekozonskog kapaciteta, pri čemu se omogućava istovremeno uparivanje.	Potpuno usklađeno		
3. Svi nominirani operatori tržišta električne energije osiguravaju da algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja može prihvatiti naloge koji obuhvaćaju jednu tržišnu vremensku jedinicu i više tržišnih vremenskih jedinica.	Prihvaćeni proizvodi trgovine električnom energijom u jedinstveno unutardnevno tržište Član 124 (3) NEMO je dužan da obezbijedi da algoritam uparivanja kontinuiranog trgovanja prihvati naloge koji obuhvataju jednu tržišnu vremensku jedinicu i više tržišnih vremenskih jedinica.	Potpuno usklađeno		
4. Do dvije godine od stupanja na snagu ove Regulative i svake druge godine nakon toga svi nominirani operatori tržišta električne energije savjetuju se u skladu s članom 12. sa: (a) sudionicima na tržištu, kako bi osigurali da se raspoloživim proizvodima odražavaju njihove potrebe; (b) svim operatorima prenosnog sistema, kako bi osigurali da se u pogledu proizvoda vodi računa o sigurnosti pogona sistema; (c) svim regulatornim tijelima, kako bi osigurali da su raspoloživi proizvodi u skladu s ciljevima ove Regulative.	Prihvaćeni proizvodi trgovine električnom energijom u jedinstveno unutardnevno tržište Član 124 (4) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da se svake druge godine konsultuje sa: 1) učesnicima na tržištu, kako bi obezbijedio da se raspoloživim proizvodima odražavaju njihove potrebe; 2) operatorima prenosnog sistema, kako bi obezbijedio da se proizvodima trgovine električnom energijom vodi računa o operativnoj sigurnosti; 3) regulatornim organima, kako bi obezbijedio da su raspoloživi proizvodi trgovine električnom energijom u skladu sa ciljevima ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

5. Svi nominirani operatori tržišta električne energije po potrebi mijenjaju proizvode na temelju rezultata savjetovanja iz stava 4.	Prihvaćeni proizvodi trgovine električnom energijom u jedinstveno unutardnevno tržište Član 124 (5) NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, po potrebi, mijenja proizvode trgovine električnom energijom nakon sprovedenih konsultacija iz stava 4 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Član 54. Maksimalne i minimalne cijene 1. Do 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi nominirani operatori tržišta električne energije u saradnji s relevantnim operatorima prenosnog sistema izrađuju prijedlog usklađenih maksimalnih i minimalnih ravnotežnih cijena koje će se primjenjivati u svim zonama trgovanja koje sudjeluju u jedinstvenom unutardnevnom povezivanju. U prijedlogu se uzima u obzir procijenjena vrijednost izgubljenog tereta. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 12.	Primjena maksimalnih i minimalnih cijena Član 125 NEMO, u saradnji sa NEMO-ima drugih država, dužan je da primjenjuje maksimalne i minimalne cijene iz člana 79 stav 1 tačka 9 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Svi nominirani operatori tržišta električne energije dostavljaju prijedlog na odobrenje svim regulatornim tijelima. Ako je država članica predvidjela da je tijelo koje nije nacionalno regulatorno tijelo ovlašteno odobravati maksimalne i minimalne ravnotežne cijene na nacionalnoj razini, regulatorno se tijelo savjetuje s relevantnim tijelom oko prijedloga u pogledu njegova učinka na nacionalna tržišta. 3. Nakon primanja odluke regulatornih tijela svi nominirani operatori tržišta električne energije bez neopravdanog odgađanja izvješćuju predmetne operatore prenosnog sistema o toj odluci.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ove odredbe su izbrisane iz Regulative (EU) 2015/1222, adaptirane za ugovorne strane Energetske zajednice.	
Član 55. Određivanje cijene unutardnevnog kapaciteta 1. Kada je u primjeni, jedinstvena metodologija određivanja cijene unutardnevnog prekozonskog kapaciteta razvijena u	Određivanje cijene unutardnevnog kapaciteta Član 126 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dužan je da primjenjuje jedinstvenu metodologiju za određivanje	Potpuno usklađeno		

skladu s članom 55. stavom 3. odražava zagušenje tržišta i temelji se na stvarnim naložima. 2. Prije odobrenja jedinstvene metodologije određivanja cijene unutardnevnog prekozonskog kapaciteta utvrđene stavom 3., operatori prenosnog sistema mogu predložiti mehanizam dodjele unutardnevnog prekozonskog kapaciteta s pouzdanim određivanjem cijene u skladu sa zahtjevima iz stava 1. na odobrenje regulatornim tijelima relevantnih država članica. Tim se mehanizmom osigurava da je cijena unutardnevnog prekozonskog kapaciteta dostupna sudionicima na tržištu u trenutku uparivanja naloga. 3. Do 24 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi operatori prenosnog sistema izrađuju prijedlog jedinstvene metodologije određivanja cijene unutardnevnog prekozonskog kapaciteta. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 12.	cijene unutardnevnog prekozonskog kapaciteta iz člana 79 stav 1 tačka 10 ovog zakona, koja odražava zagušenje na tržištu na bazi realnih naloga.			
4. Na unutardnevni kapacitet između zona trgovanja ne primjenjuju se nikakve naknade, kao što su naknade za odstupanje ili dodatne naknade, osim cijena određenih u skladu sa stavcima 1., 2. i 3.	Određivanje cijene unutardnevnog kapaciteta Član 126 (2) Osim cijene određene u skladu sa stavom 1 ovog člana, na unutardnevni prekozonski kapacitet ne primjenjuju se naknade, kao što su naknade za količinska odstupanja ili dodatne naknade.	Potpuno usklađeno		
Član 56. Metodologija proračuna planiranih razmjena koje su rezultat jedinstvenog unutardnevnog povezivanja 1. Do 16 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative operatori prenosnog sistema koji namjeravaju proračunati planirane razmjene koje su rezultat jedinstvenog unutardnevnog povezivanja izrađuju prijedlog zajedničke metodologije za taj proračun. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 12.	Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta Član 127 (1) Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta sadrži opis proračuna i, po potrebi, spisak informacija koje NEMO-i dostavljaju subjektu odgovornom za proračun planiranih	Potpuno usklađeno		

	razmjena, kao i rokove za dostavljanje informacija. (2) Proračun planiranih razmjena se vrši na osnovu neto pozicija u skladu sa članom 123 stav 1 tačka 2 ovog zakona. Rokovi za donošenje opštih akata i metodologija energetske subjektata Član 308 (2) Predlog iz člana 127 stav 1 ovog zakona izrađuje se u roku od 16 mjeseci nakon integracije u jedinstveno povezivanje unutardnevnog tržišta.			
2. U metodologiji se opisuje proračun i po potrebi navode informacije koje relevantni nominirani operatori tržišta električne energije dostavljaju izvođaču proračuna planirane razmjene te rokovi za dostavu tih informacija.	Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta Član 127 (1) Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta sadrži opis proračuna i, po potrebi, spisak informacija koje NEMO-i dostavljaju subjektu odgovornom za proračun planiranih razmjena, kao i rokove za dostavljanje informacija.	Potpuno usklađeno		
3. Proračun planiranih razmjena temelji se na neto pozicijama kako je određeno u članu 52. stavu 1. tački (b).	Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta Član 127 (2) Proračun planiranih razmjena se vrši na osnovu neto pozicija u skladu sa članom 123 stav 1 tačka 2 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

4. Najkasnije dvije godine nakon što regulatorna tijela predmetne regije odobre prijedlog iz stava 1. relevantni operatori prenosnog sistema preispituju metodologiju. Nakon toga na zahtjev nadležnih regulatornih tijela operatori prenosnog sistema preispituju metodologiju svake dvije godine.	Metodologija za proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta Član 127 (3) Najkasnije dvije godine nakon odobrenja predloga metodologije iz stava 1 ovog člana od strane Agencije, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država, preispituje predmetnu metodologiju, a nakon toga, preispitivanje se vrši na zahtjev nadležnih regulatornih organa, svake druge godine.	Potpuno usklađeno		
Član 57. Aranžmani koji se odnose na više od jednog nominiranog operatora tržišta električne energije u jednoj zoni trgovanja i za interkonektore kojima ne upravljaju certificirani operatori prenosnog sistema 1. Operatori prenosnog sistema u zonama trgovanja u kojima je određeno više od jednog nominiranog operatora tržišta električne energije i/ili u kojima više od jednog nominiranog operatora tržišta električne energije nudi usluge trgovanja ili u kojima postoje interkonektori kojima ne upravljaju certificirani operatori prenosnog sistema u skladu s članom 3. Regulative 714/2009 izrađuju prijedlog dodjele prekozonskog kapaciteta i drugih potrebnih aranžmana za takve zone trgovanja u saradnji s predmetnim operatorima prenosnog sistema, nominiranim operatorima tržišta električne energije i operatorima interkonektora koji nisu certificirani kao operatori prenosnog sistema, kako bi se osiguralo da relevantni nominirani operatori tržišta električne energije i interkonektori osiguraju potrebne podatke i finansijska sredstva za takve aranžmane. S pomoću navedenih aranžmana mora se omogućiti priključivanje dodatnih	Dodjela prekozonskog kapaciteta u posebnim uslovima Član 116 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da izradi predlog dodjele prekozonskog kapaciteta i drugih potrebnih aranžmana za zonu trgovanja u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema, NEMO-ima i operatorima interkonektora, ako u zoni trgovanja kojoj pripada Crna Gora postoji: 1) interkonektor kojim ne upravlja operator prenosnog sistema ili sertifikovani operatori prenosnog sistema drugih država ili 2) više od jednog NEMO-a. (2) Aktom iz stava 1 ovog člana naročito se utvrđuju obaveze relevantnih NEMO-a i operatora interkonektora, uključujući njihove finansijske obaveze. (4) Aranžmani iz stava 1 ovog člana moraju omogućiti drugim OPS-ovima i NEMO-ima da se pridruže ovim aranžmanima.	Potpuno usklađeno		

operatora prenosnog sistema i nominiranih operatora tržišta električne energije tim aranžmanima.				
2. Prijedlog se dostavlja relevantnim nacionalnim regulatornim tijelima na odobrenje u roku od četiri mjeseca nakon što je određeno više od jednog nominiranog operatora tržišta električne energije i/ili im je omogućeno nuđenje usluga trgovanja u zoni trgovanja ili ako novim interkonektorom ne upravlja certificirani operator prenosnog sistema. Za postojeće interkonektore kojima ne upravljaju certificirani operatori prenosnog sistema prijedlog se dostavlja u roku od četiri mjeseca od stupanja ove Regulative na snagu.	Dodjela prekozonskog kapaciteta u posebnim uslovima Član 116 (3) Predlog iz stava 1 ovog člana dostavlja se Agenciji na odobrenje u roku od četiri mjeseca nakon što se pojavi najmanje još jedan NEMO u zoni trgovanja kojoj pripada Crna Gora ili operator interkonektora koji nije sertifikovani operator prenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
Odjeljak 2. Postupak jedinstvenog unutar dnevnog povezivanja Član 58. Dostava ulaznih podataka 1. Svaki izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta osigurava da se relevantnim nominiranim operatorima tržišta električne energije dostave kapacitet između zona trgovanja i ograničenja pri dodjeli najkasnije 15 minuta prije početka unutar dnevnog trgovanja između zona trgovanja.	Dostavljanje ulaznih podataka za jedinstveno povezivnje unutar dnevnog tržišta Član 128 (1) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da obezbijedi dostavljanje prekozonskog kapaciteta i ograničenja prilikom dodjele nadležnim NEMO-ima, najkasnije 15 minuta prije vremena otvaranja unutar dnevnog tržišta između zona trgovanja.	Potpuno usklađeno		
2. Svaki operator prenosnog sistema izvješćuje izvođače koordiniranog proračuna kapaciteta u svojoj regiji za proračun kapaciteta ako je potrebno ažurirati kapacitet između zona trgovanja i ograničenja pri dodjeli zbog pogonskih izmjena prenosnog sistema. Izvođači koordiniranog proračuna kapaciteta zatim izvješćuju relevantne nominirane operatore tržišta električne energije.	Dostavljanje ulaznih podataka za jedinstveno povezivnje unutar dnevnog tržišta Član 128 (2) U slučaju da je potrebno ažurirati podatke o prekozonskom kapacitetu i ograničenjima prilikom dodjele zbog promjena u radu prenosnog sistema, operator prenosnog sistema je dužan da o tome obavijesti koordinatora proračuna kapaciteta u odgovarajućem regionu. (3) U slučaju ažuriranja podataka iz stava 2 ovog člana, koordinator proračuna kapaciteta dužan je da o tome obavijesti nadležne NEMO-e.	Potpuno usklađeno		
3. Ako bilo koji izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta ne može ispuniti zahtjev iz stava 1., taj izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta izvješćuje relevantne	Dostavljanje ulaznih podataka za jedinstveno povezivnje unutar dnevnog tržišta Član 128	Potpuno usklađeno		

nominirane operatore tržišta električne energije. Ti nominirani operatori tržišta električne energije bez neopravdanog odgađanja objavljuju obavijest sudionicima na tržištu.	(4) U slučaju da koordinator proračuna kapaciteta ne može da postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana, dužan je da o tome obavijesti nadležne NEMO-e. (5) NEMO dužan je da, bez odlaganja, objavi obavještenje iz stava 4 ovog člana radi informisanja učesnika na tržištu.			
Član 59. Rad jedinstvenog unutardnevnog povezivanja 1. Do 16 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi operatori prenosnog sistema odgovorni su predložiti početak unutardnevnog trgovanja između zona trgovanja i kraj unutardnevnog trgovanja između zona trgovanja. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 12.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta Član 129 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, primjenjuje vrijeme otvaranja i vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona trgovanja u skladu sa članom 78 stav 1 tačka 11 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Kraj unutardnevnog trgovanja između zona trgovanja određuje se tako da: (a) sudionici na tržištu imaju maksimalnu mogućnost prilagodbe svojih bilanci trgovanjem u razdoblju unutardnevnog tržišta što je bliže moguće stvarnom vremenu i (b) operatori prenosnog sistema i sudionici na tržištu imaju dovoljno vremena za postupke planiranja i uravnoteženja u odnosu na sigurnost mreže i pogona sistema.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta Član 129 (2) Vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona trgovanja određuje se tako da se: 1) učesnicima na tržištu u najvećoj mogućoj mjeri omogući prilagođavanje njihovih bilansa, trgovanjem u vremenskom periodu unutardnevnog tržišta što je moguće bliže realnom vremenu; 2) operatorima prenosnih sistema i učesnicima na tržištu obezbijedi dovoljno vremena za postupke planiranja i balansiranje u odnosu na mrežnu i operativnu sigurnost.	Potpuno usklađeno		
3. Za svaku tržišnu vremensku jedinicu za danu granicu zone trgovanja određuje se vrijeme zatvaranja unutardnevnog trgovanja između zona trgovanja. To je najviše jedan sat prije početka relevantne tržišne vremenske jedinice, pri čemu se u obzir uzimaju i relevantni postupci balansiranja povezani sa sigurnošću pogona sistema.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta Član 129 (3) Vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona određuje se za svaku tržišnu vremensku jedinicu za određenu granicu zone trgovanja, odnosno najviše jedan sat prije početka određene tržišne vremenske jedinice, pri čemu se uzimaju u obzir odgovarajući postupci balansiranja povezani sa operativnom sigurnošću sistema.	Potpuno usklađeno		

4. Unutardnevno trgovanje energijom za danu tržišnu vremensku jedinicu za granicu zone trgovanja počinje najkasnije u vrijeme otvaranja unutardnevnog trgovanja između zona trgovanja relevantnih granica zone trgovanja i dopušteno je do vremena zatvaranja unutardnevnog trgovanja između zona trgovanja.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta Član 129 (4) Unutardnevno trgovanje energijom za danu tržišnu vremensku jedinicu, za granicu zone trgovanja, počinje najkasnije u vrijeme otvaranja unutardnevnog tržišta između zona određenih granica zone trgovanja i traje do vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona trgovanja.	Potpuno usklađeno		
5. Sudionici na tržištu dostavljaju sve naloge za danu tržišnu vremensku jedinicu relevantnim nominiranim operatorima tržišta električne energije prije vremena zatvaranja unutardnevnog trgovanja između zona trgovanja. Svi nominirani operatori tržišta električne energije dostavljaju naloge za danu tržišnu vremensku jedinicu na jedinstveno uparivanje odmah nakon zaprimanja naloga od sudionika na tržištu.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta Član 129 (5) Učesnici na tržištu dostavljaju sve naloge za određenu tržišnu vremensku jedinicu nadležnom NEMO-u prije vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona trgovanja. (6) NEMO je dužan da dostavi naloge za određenu tržišnu vremensku jedinicu za jedinstveno uparivanje odmah nakon prijema naloga od strane učesnika na tržištu.	Potpuno usklađeno		
6. Nalozi upareni u jedinstvenom unutardnevnom povezivanju smatraju se jamčenima.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta Član 129 (7) Nalozi upareni u jedinstvenom unutardnevnom povezivanju smatraju se zagarantovanim.	Potpuno usklađeno		
7. Funkcijama operatora tržišnog povezivanja osigurana je anonimnost naloga dostavljenih zajedničkom knjigom naloga.	Funkcionisanje jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta Član 129 (8) Funkcijom operatora tržišnog povezivanja obezbjeđuje se anonimnost naloga dostavljenih posredstvom zajedničke knjige naloga.	Potpuno usklađeno		
Član 60. Dostava rezultata 1. Svi nominirani operatori tržišta električne energije koji izvršavaju funkcije operatora tržišnog povezivanja dostavljaju rezultate algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja:	Dostavljanje rezultata Član 130 (1) NEMO koji obavlja aktivnosti operatora tržišnog povezivanja dužan je da dostavlja: 1) NEMO-ima drugih država, rezultate o statusu izvršenja naloga i cijena po trgovanju u skladu sa članom 123 stav 1 tačka 1 ovog zakona;	Potpuno usklađeno		

(a) svim drugim nominiranim operatorima tržišta električne energije, za rezultate o statusu izvršenja po trgovanju navedene u članu 52. stavu 1. tački (a); (b) svim operatorima prenosnog sistema, i izvođačima proračuna za rezultate u vezi s jedinstvenim neto pozicijama navedene u članu 52. stavu 1. tački (b).	2) OPS-ovima i subjektima odgovornim za proračun planirane razmjene drugih država, rezultate jedinstvene neto pozicije u skladu sa članom 123 stav 1 tačka 2 ovog zakona.			
2. Ako, u skladu sa stavom 1. tačkom (a), bilo koji nominirani operator tržišta električne energije zbog razloga izvan svoje odgovornosti ne može dostaviti te rezultate algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja, o tome izvješćuje sve druge nominirane operatore tržišta električne energije.	Dostavljanje rezultata Član 130 (2) U slučaju da NEMO nije u mogućnosti da dostavi rezultate algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja iz stava 1 tačka 1 ovog člana, zbog razloga van njegove odgovornosti, dužan je da o tome obavijesti NEMO-e drugih država.	Potpuno usklađeno		
3. Ako, u skladu sa stavom 1. tačkom (b), bilo koji nominirani operator tržišta električne energije zbog razloga izvan svoje odgovornosti ne može dostaviti te rezultate algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja, čim je razumno moguće o tome izvješćuje sve operatore prenosnog sistema i sve izvođače proračuna planirane razmjene. Svi nominirani operatori tržišta električne energije izvješćuju predmetne sudionike na tržištu.	Dostavljanje rezultata Član 130 (3) U slučaju da NEMO nije u mogućnosti da dostavi rezultate algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja iz stava 1 tačka 2 ovog člana, zbog razloga van njegove odgovornosti, dužan je da o tome obavijesti operatore prenosnih sistema i subjekte odgovorne za proračun planiranih razmjena drugih država, bez odlaganja.	Potpuno usklađeno		
4. Svi nominirani operatori tržišta električne energije bez neopravdanog odgađanja šalju potrebne informacije sudionicima na tržištu kako bi osigurali da se mogu pokrenuti mjere navedene u članu 68. i članu 73. stavu 3.	Dostavljanje rezultata Član 130 (4) NEMO je dužan da obavijesti učesnike na tržištu u slučaju nemogućnosti dostavljanja rezultata iz st. 2 i 3 ovog člana i, bez odlaganja, im dostavi potrebne informacije radi sprovođenja aktivnosti iz člana 134 i člana 139 stav 3 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 61. Proračun planiranih razmjena koje su rezultat jedinstvenog unutar dnevnog povezivanja 1. Svaki izvođač proračuna planirane razmjene računa planirane razmjene između zona trgovanja za svaku tržišnu	Proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja unutar dnevnog tržišta Član 131 (1) Operator prenosnog sistema kao subjekat odgovoran za proračun planirane razmjene dužan je da vrši proračun planiranih razmjena između zona trgovanja	Potpuno usklađeno		

vremensku jedinicu u skladu s metodologijom utvrđenom u skladu s članom 56.	za svaku tržišnu vremensku jedinicu u skladu sa metodologijom iz člana 127 ovog zakona.			
2. Svaki izvođač proračuna planirane razmjene izvješćuje relevantne nominirane operatore tržišta električne energije, središnje protustranke, prenosne agente i operatore prenosnog sistema o dogovorenim planiranim razmjenama.	Proračun planiranih razmjena po osnovu jedinstvenog povezivanja unutardnevnog tržišta Član 130 (2) Operator prenosnog sistema kao subjekat odgovoran za proračun planirane razmjene dužan je da obavještava nadležne NEMO-e, centralne ugovorne strane, agente za prenos i operatore prenosnih sistema o usaglašenim planiranim razmjenama.	Potpuno usklađeno		
Član 62. Objava tržišnih informacija 1. Odmah nakon uparivanja naloga svaki nominirani operator tržišta električne energije objavljuje relevantnim tržišnim dionicima najmanje status izvršenja naloga i cijene po trgovanju dobivene algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja u skladu s članom 52. stavom 1. tačkom (a).	Objavljivanje tržišnih informacija Član 132 (1) Nakon uparivanja naloga, NEMO je dužan da relevantnim učesnicima na tržištu, objavi, najmanje, status izvršenja naloga i cijene po trgovanju dobijene algoritmom uparivanja kontinuiranog trgovanja u skladu sa članom 123 stav 1 tačka 1 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Svaki nominirani operator tržišta električne energije osigurava da su informacije o sakupljenim ostvarenim veličinama i cijenama javno dostupne u lako dostupnom formatu zapisa najmanje pet godina. Informacije za objavu predlažu svi nominirani operatori tržišta električne energije u okviru prijedloga algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja u skladu s članom 37. stavom 5.	Objavljivanje tržišnih informacija Član 132 (2) NEMO, u saradnji sa drugim NEMO-ima, dužan je da predloži informacije koje će biti objavljene u okviru predloga algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja i da obezbijedi da informacije o sakupljenim ostvarenim količinama i cijenama budu javno dostupne u odgovarajućem lako dostupnom formatu zapisa i to najmanje pet godina od sprovedenog uparivanja naloga iz stava 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		

Član 63. Dodatne regionalne dražbe 1. Do 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative relevantni nominirani operatori tržišta električne energije i operatori prenosnog sistema na granicama zona trgovanja mogu dostaviti zajednički prijedlog oblikovanja i provođenja dodatnih unutardnevnih regionalnih dražbi. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 12.	Dodatne regionalne aukcije Član 133 (1) NEMO i operator prenosnog sistema, u saradnji sa NEMO-ima i operatorima prenosnog sistema drugih država, na granicama zona trgovanja mogu dostaviti zajednički predlog za pripremu i sprovođenje dodatnih regionalnih unutardnevnih aukcija. (2) Predlog iz stava 1 ovog člana mora biti u skladu sa predlozima dostavljenim nacionalnim regulatornim organima Evropske unije o dodatnim regionalnim unutardnevnim aukcijama i određivanju cijene unutardnevnog kapaciteta i predmet je javne rasprave u skladu sa članom 85 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Dodatne unutardnevne regionalne dražbe mogu se provoditi unutar ili između zona trgovanja kao dodatak jedinstvenom unutardnevnom povezivanju iz člana 51. Kako bi se održale regionalne unutardnevne dražbe, kontinuirano trgovanje unutar i između relevantnih zona trgovanja može se zaustaviti tijekom ograničenog razdoblja prije vremena zatvaranja unutardnevnog trgovanja između zona trgovanja koje ne smije biti dulje od minimalnog vremena potrebnog za održavanje dražbe, a u svakom slučaju ne smije biti dulje od 10 minuta.	Dodatne regionalne aukcije Član 133 (3) Dodatne regionalne unutardnevne aukcije mogu se sprovesti unutar ili između zona trgovanja kao dodatak jedinstvenom unutardnevnom povezivanju u skladu sa članom 122 ovog zakona. (4) Radi održavanja regionalnih unutardnevnih aukcija, kontinuirano trgovanje unutar i između određenih zona trgovanja može se prekinuti na određeno vrijeme prije vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona, a koje ne smije trajati duže od minimalnog vremena potrebnog za održavanje aukcije, a najduže deset minuta.	Potpuno usklađeno		
3. Za dodatne unutardnevne regionalne dražbe metodologija određivanja cijena unutardnevnog prekozonskog kapaciteta može se razlikovati od metodologije utvrđene u skladu s članom 55. stavom 3., ali mora biti u skladu s načelima predviđenima članom 55. stavom 1.	Dodatne regionalne aukcije Član 133 (5) Metodologija za određivanje cijena unutardnevnog prekozonskog kapaciteta za dodatne regionalne unutardnevne aukcije može se razlikovati od metodologije iz člana 126 stav 1 ovog zakona, s tim što mora odražavati zagušenje na tržištu na bazi realnih naloga.	Potpuno usklađeno		

4. Nadležna regulatorna tijela mogu odobriti prijedlog dodatnih unutardnevnih regionalnih dražbi ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: (a) regionalne dražbe ne smiju imati negativan učinak na likvidnost jedinstvenog unutardnevnog povezivanja; (b) sav kapacitet između zona trgovanja dodjeljuje se modulom upravljanja kapacitetom; (c) regionalnim dražbama ne stvara se neosnovana diskriminacija između sudionika na tržištu iz susjednih regija; (d) vremenski raspored regionalnih dražbi u skladu je s jedinstvenim unutardnevnim povezivanjem kako bi se sudionicima na tržištu omogućilo trgovanje u što je bliže moguće stvarnom vremenu; (e) regulatorna tijela savjetovala su se sa sudionicima na tržištu u predmetnim državama članicama.	Dodatne regionalne aukcije Član 133 (6) Agencija, u saradnji sa regulatornim organima drugih država, odobrava predlog dodatnih aukcija iz stava 1 ovog člana, ako su ispunjeni sljedeći uslovi: 1) regionalne aukcije ne smiju negativno uticati na likvidnost jedinstvenog unutardnevnog povezivanja; 2) svi prekozonski kapaciteti dodjeljuju se preko modula upravljanja kapacitetom; 3) regionalnim aukcijama se ne smije vršiti diskriminacija između učesnika na tržištu iz susjednih regiona; 4) vremenski plan regionalnih aukcija mora biti u skladu sa jedinstvenim unutardnevnim povezivanjem, kako bi se učesnicima na tržištu omogućilo da trguju u što je moguće bliže realnom vremenu; 5) regulatorni organi su obavili konsultacije sa učesnicima na tržištu ugovornih strana i država članica.	Potpuno usklađeno		
5. Najmanje svake dvije godine od odluke o dodatnim regionalnim dražbama regulatorna tijela predmetnih država članica preispituju usklađenost svih regionalnih rješenja s jedinstvenim unutardnevnim povezivanjem kako bi se osigurao nastavak ispunjavanja navedenih uvjeta.	Dodatne regionalne aukcije Član 132 (7) Agencija, u saradnji sa regulatornim organima drugih država, dužna je da preispituje usklađenost svih regionalnih rješenja sa jedinstvenim unutardnevnim povezivanjem, kako bi se obezbijedila ispunjenost uslova iz stava 6 ovog člana i to najmanje svake druge godine nakon donošenja odluke o dodatnim regionalnim aukcijama.	Potpuno usklađeno		
Odjeljak 3. Prijelazni unutardnevni aranžmani Član 64. Odredbe koje se odnose na eksplicitnu dodjelu 1. Na zajednički zahtjev regulatornih tijela država članica svake predmetne granice zone trgovanja, predmetni operatori prenosnog sistema uz implicitnu dodjelu	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan iz Regulative (EU) 2015/1222, adaptirane za ugovorne strane	

osiguravaju i eksplicitnu dodjelu, odnosno dodjelu kapaciteta odvojenu od trgovanja električnom energijom, uz pomoć modula upravljanja kapacitetom na granicama zona trgovanja. 2. Predmetni operatori prenosnog sistema na granicama zone trgovanja zajedno izrađuju prijedlog uvjeta koje sudionici na tržištu moraju ispuniti za sudjelovanje u eksplicitnoj dodjeli. Prijedlog je podložen zajedničkom odobrenju regulatornih tijela država članica svake od predmetnih granica zona trgovanja. 3. Pri uspostavljanju modula upravljanja kapacitetom izbjegava se diskriminacija pri istovremenoj implicitnoj i eksplicitnoj dodjeli kapaciteta. Modulom upravljanja kapacitetom određuje se koji se nalozi biraju za uparivanje i koji se eksplicitni zahtjevi za kapacitete prihvaćaju, rangiranjem prema cijeni i vremenu ulaza.			Energetske zajednice.	
Član 65. Opoziv eksplicitne dodjele 1. Predmetni nominirani operatori tržišta električne energije usko surađuju s predmetnim operatorima prenosnog sistema i savjetuju se sa sudionicima na tržištu u skladu s članom 12. kako bi se potrebe sudionika na tržištu povezane s pravima na eksplicitnu dodjelu kapaciteta prenijele u nestandardne unutardnevne proizvode. 2. Prije odluke o opozivu eksplicitne dodjele, regulatorna tijela država članica svake od predmetnih granica zona trgovanja zajednički organiziraju savjetovanje kako bi se ocijenilo zadovoljavaju li predloženi nestandardni unutardnevni proizvodi potrebe sudionika na tržištu za unutardnevnim trgovanjem. 3. Nadležna regulatorna tijela država članica svake od predmetnih granica zona trgovanja zajednički odobravaju uvedene nestandardne proizvode i opoziv eksplicitne dodjele.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan iz Regulative (EU) 2015/1222, adaptirane za ugovorne strane Energetske zajednice.	

Član 66. Odredbe koje se odnose na unutarodnevnne aranžmane 1. Sudionici na tržištu osiguravaju dovršenje nominacije, financijskog poravnanja i plaćanja povezane s eksplicitnom dodjelom prekozonskog kapaciteta. 2. Sudionici na tržištu ispunjavaju sve financijske obveze povezane s financijskim poravnanjem i plaćanjem koji proizlaze iz eksplicitne dodjele. 3. Uključeni operatori prenosnog sistema objavljuju relevantne informacije o interkonekcijama za koje se primjenjuje eksplicitna dodjela, uključujući kapacitet između zona trgovanja za eksplicitnu dodjelu.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan iz Regulative (EU) 2015/1222, adaptirane za ugovorne strane Energetske zajednice.	
Član 67. EksPLICITNI zahtjevi za kapacitetom Sudionik na tržištu može podnijeti zahtjev za eksplicitnim kapacitetom između zona trgovanja samo za interkonekciju u kojoj se primjenjuje eksplicitna dodjela. Za svaki zahtjev za eksplicitnim kapacitetom sudionik na tržištu dostavlja veličinu i cijenu u modul upravljanja kapacitetom. Relevantni operatori prenosnog sistema javno objavljuju cijenu i veličinu eksplicitno dodijeljenog kapaciteta.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan iz Regulative (EU) 2015/1222, adaptirane za ugovorne strane Energetske zajednice.	
POGLAVLJE 7. Financijsko poravnanje i plaćanje u jedinstvenom povezivanju dan unaprijed i unutarodnevnom povezivanju Član 68. Financijsko poravnanje i plaćanje 1. Središnje protustranke osiguravaju pravovremeno financijsko poravnanje i plaćanje svih uparenih naloga. Središnje protustranke djeluju kao protustranke sudionicima na tržištu u svim njihovim trgovanjima u pogledu financijskih prava i obveza koje proizlaze iz tih trgovanja. 2. Svaka središnja protustranka održava anonimnost između sudionika na tržištu.	Finansijsko poravnanje i plaćanje za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutarodnevnog tržišta Član 134 (1) Centralna ugovorna strana je dužna da: 1) obezbjeđuje blagovremeno finansijsko poravnanje i plaćanje svih uparenih naloga; 2) postupa kao ugovorna strana u odnosu na učesnike na tržištu prilikom svih njihovih trgovanja u pogledu finansijskih prava i obaveza po osnovu trgovanja; 3) obezbijedi anonimnost između učesnika na tržištu.	Potpuno usklađeno		
3. Središnje protustranke djeluju kao protustranka jedna drugoj u razmjeni energije između zona trgovanja u pogledu	Finansijsko poravnanje i plaćanje za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutarodnevnog tržišta Član 134	Potpuno usklađeno		

financijskih prava i obveza koje proizlaze iz tih razmjena energije.	(2) Centralne ugovorne strane međusobno postupaju kao ugovorne strane u razmjeni energije između zona trgovanja u pogledu financijskih prava i obaveza po osnovu razmjene energije.			
4. U takvim se razmjenama vodi računa o: (a) neto pozicijama dobivenima u skladu s članom 39. stavom 2. tačkom (b) i članom 52. stavom 1. tačkom (b); (b) planiranim razmjenama proračunanim u skladu s članovima 49. i 61.	Financijsko poravnanje i plaćanje za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 134 (3) Prilikom razmjene energije iz stava 2 ovog člana u obzir se uzimaju: 1) neto pozicije dobijene u skladu sa članom 110 stav 2 tačka 2 i članom 123 stav 1 tačka 2 ovog zakona; 2) planirane razmjene proračunate u skladu sa čl. 120 i 131 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
5. Svaka središnja protustranka osigurava da za svaku tržišnu vremensku jedinicu: (a) diljem svih zona trgovanja, vodeći, po potrebi, računa o ograničenjima pri dodjeli, nema odstupanja između ukupne električne energije prenesene iz svih zona trgovanja s viškom i ukupne energije prenesene u sve zone trgovanja s manjkom električne energije; (b) izvoz i uvoz električne energije između zona trgovanja međusobno budu jednaki, pri čemu odstupanja mogu nastati samo u slučaju ograničenja pri dodjeli gdje je to primjereno.	Financijsko poravnanje i plaćanje za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 134 (4) Centralna ugovorna strana za svaku tržišnu vremensku jedinicu obezbjeđuje da: 1) preko svoje zona trgovanja, uzimajući, po potrebi, u obzir ograničenja prilikom dodjele, ne dođe do odstupanja između ukupne električne energije prenesene iz zona trgovanja sa viškom energije i ukupne energije prenesene u zone trgovanja sa manjkom energije; 2) izvoz i uvoz električne energije između zona trgovanja međusobno budu jednaki, pri čemu odstupanja mogu nastati u slučaju ograničenja prilikom dodjele kapaciteta, kada je to primjenljivo.	Potpuno usklađeno		
6. Neovisno o stavu 3., prenosni agent može djelovati kao protustranka između različitih središnjih protustranaka u razmjeni energije ako predmetne stranke u tu svrhu sklope specifični sporazum. Ako se ne postigne sporazum, o aranžmanu prenosa odlučuju regulatorna tijela odgovorna za zone trgovanja između kojih su potrebni financijsko poravnanje i plaćanje razmjene energije.	Financijsko poravnanje i plaćanje za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 134 (5) Izuzetno od stava 2 ovog člana, agent za prenos može postupati kao ugovorna strana između različitih centralnih ugovornih strana u razmjeni energije, ako strane u tu svrhu zaključe poseban sporazum. (6) U slučaju nepostizanja sporazuma iz stava 5 ovog člana, o aranžmanu prenosa odlučuje Agencija u saradnji	Potpuno usklađeno		

	sa regulatornim organima drugih država, nadležnim za zone trgovanja između kojih je potrebno izvršiti finansijsko poravnanje i plaćanje razmjene energije.			
7. Sve središnje protustranke ili prenosni agenti ubiru prihode od zagušenja koji proizlaze iz jedinstvenog povezivanja dan unaprijed navedenog u članovima 46. do 48. i iz jedinstvenog unutardnevnog povezivanja navedenog u članovima 58. do 60.	Finansijsko poravnanje i plaćanje za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 134 (7) Centralna ugovorna strana odnosno agent za prenos, dužan je da naplaćuje prihod od zagušenja po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed iz čl. 1167 do 11 ovog zakona i jedinstvenog unutardnevnog povezivanja iz čl. 128 do 130 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
8. Sve središnje protustranke ili prenosni agenti osiguravaju da se prihodi od zagušenja koji su naplaćeni prenesu operatorima prenosnog sistema najkasnije dva tjedna od datuma plaćanja.	Finansijsko poravnanje i plaćanje za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 134 (8) Centralna ugovorna strana odnosno agent za prenos, dužan je da obezbijedi prenos operatoru prenosnog sistema naplaćenih prihoda od zagušenja, najkasnije dvije sedmice od dana plaćanja.	Potpuno usklađeno		
9. Ako između dvije zone trgovanja nisu usklađena vremena plaćanja, predmetne države članice osiguravaju imenovanje subjekta koji će upravljati neskladom vremena i snositi relevantne troškove.	Finansijsko poravnanje i plaćanje za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 134 (9) Ako vrijeme plaćanja iz stava 8 ovog člana nije usaglašeno između dvije zone trgovanja, Ministarstvo u saradnji sa nadležnim organom druge države obezbjeđuje imenovanje subjekta koji će upravljati vremenskom neusaglašenošću i snositi pripadajuće troškove.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE 8. Jamčenje dodijeljenog prekozonskog kapaciteta Član 69. Prijedlog roka jamstva dan unaprijed Do 16 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi operatori prenosnog sistema izrađuju zajednički prijedlog roka jamstva dan unaprijed, koji ne smije biti kraći od pola	Rok za garantovanje validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed Član 135 Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dužan je da primjenjuje rok za garantovanje validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed, koji ne smije	Potpuno usklađeno		

sata prije vremena zatvaranja trgovanja na tržištu dan unaprijed. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 12.	biti kraći od 30 minuta prije vremena zatvaranja trgovanja na dan-unaprijed tržištu.			
Član 70. Jamstvo kapaciteta i ograničenja pri dodjeli dan unaprijed 1. Prije roka jamstva dan unaprijed svaki izvođač proračuna koordiniranog kapaciteta može prilagoditi kapacitet između zona trgovanja i ograničenja pri dodjeli koji su dostavljeni relevantnim nominiranim operatorima tržišta električne energije.	Garancija validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed i ograničenja prilikom dodjele Član 136 (1) Koordinator proračuna kapaciteta može, prije isteka roka iz člana 135 ovog zakona, prilagoditi podatke o prekozonskom kapacitetu i ograničenjima prilikom dodjele, koji su dostavljeni nadležnom NEMO-u.	Potpuno usklađeno		
2. Nakon roka jamstva dan unaprijed svi kapaciteti između zona trgovanja i ograničenja dodjele postaju jamčeni za dodjelu kapaciteta dan unaprijed, osim ako su ispunjeni zahtjevi člana 46. stava 2., u kojem su slučaju prekozonski kapacitet i ograničenja pri dodjeli jamčeni čim se dostave relevantnim nominiranim operatorima tržišta električne energije.	Garancija validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed i ograničenja prilikom dodjele Član 136 (2) Nakon isteka roka iz člana 135 ovog zakona, svi prekozonski kapaciteti i ograničenja prilikom dodjele biće garantovani za dodjelu kapaciteta dan-unaprijed, osim u slučaju iz člana 117 stav 2 ovog zakona, kada se prekozonski kapacitet i ograničenja prilikom dodjele garantuju nakon njihovog dostavljanja nadležnim NEMO-ima.	Potpuno usklađeno		
3. Nakon roka jamstva dan unaprijed nedodijeljeni prekozonski kapacitet može se prilagoditi za kasnije dodjele.	Garancija validnosti dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za dan-unaprijed i ograničenja prilikom dodjele Član 136 (3) Nakon isteka roka iz člana 135 ovog zakona, nedodijeljeni prekozonski kapacitet može se uzeti u obzir za naredne dodjele prekozonskog kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
Član 71. Rok jamstva unutar dnevnog kapaciteta Unutar dnevni kapacitet između zona trgovanja jamčen je čim se dodijeli.	Garancija unutar dnevnog kapaciteta Član 137 Prekozonski kapacitet na unutar dnevnom tržištu garantuje se nakon njegove dodjele.	Potpuno usklađeno		

Član 72. Jamstvo u slučaju više sile ili u izvanrednim situacijama 1. U slučaju više sile ili izvanredne situacije iz člana 16. stava 2. Regulative (EZ) br. 714/2009, kada operator prenosnog sistema žurno djeluje, a redispečiranje ili trgovanje u suprotnom smjeru nisu mogući, svaki operator prenosnog sistema ima pravo ograničiti dodijeljeni kapacitet između zona trgovanja. U svim se slučajevima ograničavanje provodi koordinirano nakon izravnog povezivanja sa svim predmetnim operatorima prenosnog sistema.	Validnost dodijeljenog prekozonskog kapaciteta u slučaju vanrednih situacija ili više sile Član 138 (1) U slučaju vanredne situacije iz člana 34 stav 4 ovog zakona ili više sile, operator prenosnog sistema može da ograniči dodijeljeni prekozonski kapacitet. (2) U slučajevima iz stava 1 ovog člana, ograničenje se sprovodi u saradnji sa operatorima prenosnih sistema na koje postoji direktni uticaj.	Potpuno usklađeno		
2. Operator prenosnog sistema koji se poziva na višu silu ili izvanrednu situaciju objavljuje obavijest u kojoj objašnjava prirodu više sile ili izvanredne situacije i njezino vjerojatno trajanje. Ta se obavijest stavlja na raspolaganje predmetnim sudionicima na tržištu preko nominiranih operatora tržišta električne energije. U slučaju kapaciteta eksplicitno dodijeljenog sudionicima na tržištu, operator prenosnog sistema koji se poziva na višu silu ili izvanrednu situaciju šalje obavijest izravno ugovornim strankama koje su nositelji prekozonskog kapaciteta u relevantnom razdoblju tržišta.	Validnost dodijeljenog prekozonskog kapaciteta u slučaju vanrednih situacija ili više sile Član 138 (3) U slučaju vanredne situacije ili više sile, operator prenosnog sistema dužan je da na svojoj internet stranici objavi obavještenje o višoj sili i njenoj prirodi odnosno o nastaloj vanrednoj situaciji, kao i o njihovom očekivanom trajanju. (4) Obavještenje iz stava 3 ovog člana se stavlja na raspolaganje učesnicima na tržištu preko NEMO-a.	Potpuno usklađeno		
3. Ako su dodijeljeni kapaciteti ograničeni zbog više sile ili izvanredne situacije na koju se poziva operator prenosnog sistema, operator prenosnog sistema nadoknađuje ili kompenzira štetu nastalu u razdoblju više sile ili izvanredne situacije u skladu sa sljedećim aranžmanima: (a) u slučaju implicitne dodjele, središnje protustranke ili prenosni agenti ne podliježu finansijskoj šteti ili finansijskoj koristi koja proizlazi iz bilo kakvog odstupanja nastalog takvim ograničenjem; (b) u slučaju više sile i ako su kapaciteti bili dodijeljeni eksplicitnom dodjelom, sudionici na tržištu imaju pravo na nadoknadu cijene plaćene za kapacitet tijekom postupka eksplicitne dodjele; (c) u slučaju izvanredne situacije i ako je kapacitet dodijeljen eksplicitnom dodjelom, sudionici na tržištu	Validnost dodijeljenog prekozonskog kapaciteta u slučaju vanrednih situacija ili više sile Član 138 (5) Ako se pozvao na vanrednu situaciju ili višu silu, a primjenjuje se eksplicitna dodjela kapaciteta, operator prenosnog sistema dužan je da dostavi obavještenje direktno ugovornim stranama koje su nosioci prava prekozonskog kapaciteta za određeni tržišni vremenski period. (6) Ako je dodijeljeni kapacitet ograničen zbog vanredne situacije ili više sile, na koje se poziva, operator prenosnog sistema dužan je da izvrši naknadu troškova ili obezbijedi naknadu za period trajanja vanredne situacije ili više sile u skladu sa sljedećim zahtjevima u slučaju:	Potpuno usklađeno		

imaju pravo na kompenzaciju jednaku cjenovnoj razlici relevantnih tržišta između predmetnih zona trgovanja u relevantnom razdoblju ili (d) u slučaju izvanredne situacije i ako je kapacitet dodijeljen eksplicitnom dodjelom, ali cijena zone trgovanja nije izračunana u najmanje jednoj od dviju relevantnih zona trgovanja u relevantnom razdoblju, sudionici na tržištu imaju pravo na nadoknadu cijene plaćene za kapacitet tijekom postupka eksplicitne dodjele.	1) implicitne dodjele kapaciteta, centralna ugovorna strana ili agent za prenos ne podliježe finansijskoj šteti ili koristi po osnovu odstupanja koje je nastalo zbog ograničenja; 2) više sile, ako je kapacitet dodijeljen eksplicitnom dodjelom, učesnici na tržištu imaju pravo na naknadu po cijeni koja je plaćena za kapacitet tokom eksplicitne dodjele; 3) vanredne situacije, ako je kapacitet dodijeljen eksplicitnom dodjelom, učesnici na tržištu imaju pravo na naknadu koja je jednaka razlici u cijeni na tržištima između predmetnih zona trgovanja u određenom vremenskom okviru; ili 4) vanredne situacije, ako je kapacitet dodijeljen eksplicitnom dodjelom, ali cijena zone trgovanja nije obračunata u najmanje jednoj od dvije predmetne zone trgovanja u određenom vremenskom okviru, učesnici na tržištu imaju pravo na naknadu cijene koja je plaćena za kapacitet tokom eksplicitne dodjele.			
4. Operator prenosnog sistema koji se poziva na višu silu ili izvanrednu situaciju ograničava posljedice i trajanje situacije više sile ili izvanredne situacije.	Validnost dodijeljenog prekozonskog kapaciteta u slučaju vanrednih situacija ili više sile Član 138 (7) U slučaju da se pozvao na vanrednu situaciju ili višu silu, operator prenosnog sistema dužan je da preduzme mjere radi ograničenja posljedica i trajanja više sile ili vanredne situacije.	Potpuno usklađeno		
5. Ako je država članica tako predvidjela, nacionalno regulatorno tijelo na zahtjev predmetnog operatora prenosnog sistema ocjenjuje može li se određeni događaj smatrati višom silom.	Nema odgovarajuće odredbe	Opcija nije iskorišćena		
GLAVA III. TROŠKOVI POGLAVLJE 1. Metodologija raspodjele prihoda od zagušenja za jedinstveno povezivanje dan unaprijed i unutardnevno povezivanje Član 73. Metodologija raspodjele prihoda od zagušenja	Metodologija za raspodjelu prihoda od zagušenja po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog povezivanja Član 139 (1) Operator prenosnog sistema primjenjuje metodologiju za raspodjelu prihoda od zagušenja iz člana 79 stav 1 tačka 13 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

1. Do 12 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi operatori prenosnog sistema izrađuju prijedlog metodologije dijeljenja prihoda od zagušenja.				
2. Metodologijom izrađenom u skladu sa stavom 1.: (a) olakšava se učinkovit dugoročan rad i razvoj elektroenergetskog prenosnog sistema i učinkovit rad tržišta električne energije Unije; (b) poštuju se opća načela upravljanja zagušenjima kako je predviđeno članom 16. Regulative (EZ) br. 714/2009; (c) omogućuje se razumno financijsko planiranje; (d) metodologija je usklađena tijekom različitih razdoblja; (e) uspostavljaju se aranžmani za dijeljenje prihoda od zagušenja koji proizlaze iz prenosnih sredstava u vlasništvu stranaka koje nisu operatori prenosnog sistema.	Metodologija za raspodjelu prihoda od zagušenja po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog povezivanja Član 139 (2) Metodologijom iz stava 1 ovog člana se: 1) obezbjeđuje efikasan dugoročni rad i razvoj elektroprenosnog sistema i efikasan rad tržišta električne energije Zajednice; 2) uvažavaju opšta pravila i načela upravljanja zagušenjima u skladu sa ovim zakonom; 3) obezbjeđuje realno financijsko planiranje; 4) obezbjeđuje usklađenost u svim vremenskim okvirima; 5) uspostavljaju aranžmani za raspodjelu prihoda od zagušenja, koji se odnose na prenosnu infrastrukturu u vlasništvu subjekata koji nijesu operatori prenosnih sistema.	Potpuno usklađeno		
3. Operatori prenosnog sistema raspodjeljuju prihode od zagušenja u skladu s metodologijom utvrđenom u stavu 1. čim je to razumno izvedivo, a najkasnije tjedan dana od prenosa prihoda od zagušenja u skladu s članom 68. stavom 8.	Metodologija za raspodjelu prihoda od zagušenja po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 139 (3) Operator prenosnog sistema vrši raspodjelu prihoda od zagušenja u skladu sa metodologijom iz stava 1 ovog člana u najkraćem roku, a najkasnije sedam dana nakon prenosa prihoda od zagušenja u skladu sa članom 134 stav 8 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE 2. Metodologija dijeljenja troškova redispečiranjem i trgovanjem u suprotnom smjeru kod jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja Član 74.	Metodologija za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 140	Potpuno usklađeno		

Metodologija dijeljenja troškova redispečiranjem i trgovanjem u suprotnom smjeru 1. Najkasnije 16 mjeseci od donošenja odluke o regijama za proračun kapaciteta svi operatori prenosnog sistema u svakoj regiji za proračun kapaciteta izrađuju prijedlog zajedničke metodologije dijeljenja troškova redispečiranjem i trgovanjem u suprotnom smjeru.	(1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, dužan je da pripremi predlog zajedničke metodologije za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru, najkasnije 16 mjeseci od dana donošenja odluke o regionima proračuna kapaciteta.			
2. Metodologija dijeljenja troškova redispečiranjem i trgovanjem u suprotnom smjeru uključuje rješenja za dijeljenje troškova za mjere od prekogranične važnosti.	Metodologija za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 140 (2) Metodologija iz stava 1 ovog člana sadrži način raspodjele troškova za aktivnosti od prekograničnog značaja.	Potpuno usklađeno		
3. Redispečiranje troškova ili trgovanje u suprotnom smjeru troškovima prihvatljivim za dijeljenje troškova između relevantnih operatora prenosnog sistema utvrđuju se transparentno i na način koji omogućuje reviziju.	Metodologija za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 140 (3) Troškovi redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru koji su prihvatljivi za podjelu za nadležne operatore prenosnih sistema utvrđuju se na transparentan način i podliježu reviziji.	Potpuno usklađeno		
4. Metodologijom dijeljenja troškova nastalih redispečiranjem i trgovanjem u suprotnom smjeru najmanje se: (a) utvrđuje koji su troškovi nastali upotrebom korektivnih mjera, za koje su troškovi uračunani u proračunu kapaciteta i ako je uspostavljen zajednički okvir za upotrebu takvih mjera, prihvatljivi za dijeljenje između svih operatora prenosnog sistema u regiji za proračun kapaciteta u skladu s metodologijom proračuna kapaciteta utvrđenom članovima 20. i 21.; (b) određuje koji su troškovi nastali upotrebom redispečiranja ili trgovanja u suprotnom smjeru kako bi se zajamčio prekozonski kapacitet prihvatljivi za dijeljenje	Metodologija za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 140 (4) Metodologijom iz stava 1 ovog člana naročito se se: 1) utvrđuju troškovi nastali primjenom remedijalnih mjera koje su korišćene u postupku proračuna kapaciteta i ako je uspostavljen zajednički okvir za primjenu takvih mjera, a koji su prihvatljivi za raspodjelu između nadležnih operatora prenosnih sistema u regionu proračuna	Potpuno usklađeno		

između svih operatora prenosnog sistema u regiji za proračun kapaciteta u skladu s metodologijom proračuna kapaciteta utvrđenom članovima 20. i 21.; (c) utvrđuju pravila za dijeljenje troškova širom regije kako je određeno u skladu s tačkama (a) i (b).	kapaciteta, u skladu sa metodologijom za proračun kapaciteta iz člana 93 ovog zakona; 2) određuju troškovi koji su nastali po osnovu redispečinga ili trgovine u suprotnom smjeru radi obezbjeđenja garancije prekozonskog kapaciteta i koji su prihvatljivi za raspodjelu između nadležnih operatora prenosnih sistema u regionu proračuna kapaciteta, u skladu sa metodologijom za proračun kapaciteta iz člana 93 ovog zakona; 3) utvrđuju pravila za raspodjelu troškova regiona proračuna kapaciteta u skladu sa tač. 1 i 2 ovog stava.			
5. Metodologija izrađena u skladu sa stavom 1. uključuje: (a) mehanizam kojim se između uključenih operatora prenosnog sistema provjerava stvarna potreba za redispečiranjem ili trgovanjem u suprotnom smjeru; (b) naknadni mehanizam za nadzor upotrebe korektivnih mjera s troškovima; (c) mehanizam za ocjenu učinka korektivnih mjera, temeljen na kriterijima sigurnosti pogona sistema i ekonomskim kriterijima; (d) postupak kojim se omogućuje poboljšanje korektivnih mjera; (e) postupak kojim se nadležnim regulatornim tijelima omogućuje nadzor svake regije za proračun kapaciteta.	Metodologija za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 140 (5) Metodologija iz stava 1 ovog člana sadrži: 1) mehanizam kojim se provjerava stvarna potreba za redispečingom ili trgovinom u suprotnom smjeru između operatora prenosnih sistema; 2) naknadni mehanizam za praćenje primjene remedijalnih mjera i troškova; 3) mehanizam za analizu uticaja remedijalnih mjera, na osnovu kriterijuma operativne sigurnosti sistema i ekonomskih kriterijuma; 4) postupak koji omogućava unapređenje remedijalnih mjera; 5) postupak koji omogućava Agenciji nadzor nad radom regiona proračuna kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
6. Jednako tako, metodologijom izrađenom u skladu sa stavom 1.: (a) učinkovito se osiguravaju poticaji za upravljanje zagušenjima, uključujući korektivne mjere i poticaje za djelotvorna ulaganja;	Metodologija za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 140 (6) Metodologijom iz stava 1 ovog člana se:	Potpuno usklađeno		

(b) metodologija je usklađena s odgovornostima i obavezama uključenih operatora prenosnog sistema; (c) osigurava se poštena raspodjela troškova i koristi između uključenih operatora prenosnog sistema; (d) metodologija je usklađena s drugim povezanim mehanizmima, uključujući najmanje: i. metodologiju dijeljenja prihoda od zagušenja utvrđenu članom 73.; ii. mehanizam naknade između operatora prenosnog sistema kako je određeno članom 13. Regulative (EZ) br. 714/2009 i Regulativom Komisije (EU) br. 838/2010 (1); (e) olakšava se učinkovit dugoročni razvoj i rad paneuropskog međupovezanog sistema i učinkovit rad paneuropskog tržišta električne energije; (f) olakšava se pridržavanje općih načela upravljanja zagušenjima kako je određeno članom 16. Regulative (EZ) br. 714/2009; (g) omogućuje se razumno financijsko planiranje; (h) metodologija je usklađena u različitim razdobljima tržišta dan unaprijed i razdobljima unutardnevnog tržišta i (i) poštuju se načela transparentnosti i nediskriminacije.	1) obezbjeđuju podsticaji za upravljanje zagušenjima, uključujući remedijalne mjere i podsticaje za efikasna ulaganja; 2) obezbjeđuje usklađenost odgovornosti i obaveza između operatora prenosnih sistema; 3) obezbjeđuje pravična raspodjela troškova i prihoda između operatora prenosnih sistema; 4) obezbjeđuje usklađenost sa drugim povezanim mehanizmima, naročito uključujući: - metodologiju za raspodjelu prihoda od zagušenja iz člana 139 ovog zakona; - mehanizam naknada između operatora prenosnih sistema u skladu sa ovim zakonom; 5) obezbjeđuje efikasan dugoročni razvoj i rad paneuropskog međusobno povezanog sistema i efikasan rad paneuropskog tržišta električne energije; 6) obezbjeđuje uvažavanje opštih principa upravljanja zagušenjima u skladu sa ovim zakonom; 7) omogućava realno financijsko planiranje; 8) obezbjeđuje usklađenost u vremenskim periodima dan-unaprijed tržišta i unutardnevnog tržišta; 9) uvažavaju principi transparentnosti i nediskriminacije.			
7. Do 31. prosinca 2018. svi operatori prenosnog sistema svake regije za proračun kapaciteta, u mjeri u kojoj je to moguće, između regija dodatno usklađuju metodologije dijeljenja troškova redispečiranjem i trgovanjem u suprotnom smjeru koje primjenjuju unutar svojih odgovarajućih regija za proračun kapaciteta.	Metodologija za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 140 (7) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, usaglašava metodologije za raspodjelu troškova redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru koje se primjenjuju unutar relevantnog regiona	Potpuno usklađeno		

	proračuna kapaciteta sa metodologijama koje se primjenjuju u drugim regionima proračuna kapaciteta, u mjeri u kojoj je to moguće.			
POGLAVLJE 3. Nadoknada troškova nastalih pri dodjeli kapaciteta i upravljanjem zagušenjima Član 75. Opće odredbe o nadoknadi troškova 1. Troškove povezane s obvezama dodijeljenima operatorima prenosnog sistema u skladu s članom 8., uključujući troškove navedene u članu 74. i članovima 76. do 79., procjenjuju nadležna regulatorna tijela. Troškovi koji su procijenjeni razumnima, učinkovitima i proporcionalnima pravovremeno se nadoknađuju mrežnim tarifama ili drugim odgovarajućim mehanizmima kako odrede nadležna regulatorna tijela.	Naknada troškova po osnovu dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima Član 141 (1) Agencija ocjenjuje opravdanost troškova koji nastaju po osnovu obaveza operatora prenosnog sistema iz člana 77 ovog zakona, uključujući troškove iz člana 140 i čl. 142 do 145 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani, efikasni i srazmjerni nadoknađuju se operatoru prenosnog sistema kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
2. Udjeli država članica u zajedničkim troškovima iz člana 80. stava 2. tačke (a), regionalni troškovi iz člana 80. stava 2. tačke (b) i nacionalni troškovi iz člana 80. stava 2. tačke (c) koji su procijenjeni razumnima, učinkovitima i proporcionalnima nadoknađuju se naknadama nominiranih operatora tržišta električne energije, mrežnim tarifama ili drugim odgovarajućim mehanizmima kako odrede nadležna regulatorna tijela.	Naknada troškova po osnovu dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima Član 141 (3) Učešće ugovornih strana u zajedničkim troškovima iz člana 146 stav 4 tačka 1 ovog zakona, regionalnim troškovima iz člana 141 stav 4 tačka 2 ovog zakona i nacionalnim troškovima iz člana 141 stav 4 tačka 3 ovog zakona, koji su ocijenjeni kao opravdani, nadoknađuju se kroz naknade NEMO-a, cijene za korišćenje sistema ili druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija.	Potpuno usklađeno		
3. Na zahtjev regulatornih tijela relevantni operatori prenosnog sistema, nominirani operatori tržišta električne energije i ovlaštena tijela dostavljaju informacije potrebne za lakšu procjenu nastalih troškova u roku od tri mjeseca od zahtjeva u skladu s članom 78.	Naknada troškova po osnovu dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjima Član 141 (4) Operator prenosnog sistema, NEMO i subjekti ovlašćeni u skladu sa članom 146 ovog zakona, dužni su da na zahtjev Agencije dostave informacije potrebne za	Potpuno usklađeno		

	ocjenu opravdanosti troškova iz st. 2 i 3 ovog člana, i to u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva.			
Član 76. Troškovi uspostavljanja, izmjene i rada jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutar dnevnog povezivanja 1. Svi nominirani operatori tržišta električne energije snose sljedeće troškove: (a) zajedničke, regionalne i nacionalne troškove uspostavljanja, ažuriranja ili daljnjeg razvoja algoritma za cjenovno povezivanje tržišta i jedinstvenog povezivanja dan unaprijed; (b) zajedničke, regionalne i nacionalne troškove uspostavljanja, ažuriranja ili daljnjeg razvoja algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja i jedinstvenog unutar dnevnog povezivanja; (c) zajedničke, regionalne i nacionalne troškove upravljanja jedinstvenim povezivanjem dan unaprijed i unutar dnevnim povezivanjem.	Troškovi uspostavljanja, izmjene i funkcionisanja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta Član 142 (1) NEMO je dužan da učestvuje u podjeli sljedećih troškova: 1) zajedničkih, regionalnih i nacionalnih troškova uspostavljanja, ažuriranja ili daljeg razvoja algoritma za cjenovno povezivanje tržišta i povezivanja u jedinstveno dan-unaprijed tržište; 2) zajedničkih, regionalnih i nacionalnih troškova uspostavljanja, ažuriranja ili daljeg razvoja algoritma za uparivanje pri kontinuiranom trgovanju i povezivanja u jedinstveno unutar dnevno tržište; 3) zajedničkih, regionalnih i nacionalnih troškova upravljanja jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta.	Potpuno usklađeno		
2. Podložno dogovoru s predmetnim nominiranim operatorima tržišta električne energije, operatori prenosnog sistema mogu doprinijeti namirenju troškova predviđenih stavom 1., što je podložno odobrenju relevantnih regulatornih tijela. U takvim slučajevima svaki operator prenosnog sistema u roku od dva mjeseca nakon primanja prognoze predmetnih nominiranih operatora tržišta električne energije ima pravo dostaviti prijedlog doprinosa namirenju troškova na odobrenje relevantnom regulatornom tijelu.	Troškovi uspostavljanja, izmjene i funkcionisanja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta Član 142 (2) NEMO dostavlja operatoru prenosnog sistema obrazloženu projekciju troškova iz stava 1 ovog člana i izdataka neophodnih za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed tržišta, odnosno unutar dnevnog tržišta najkasnije do 1. jula tekuće godine za narednu godinu. (3) Operator prenosnog sistema dužan je da dostavi Agenciji obrazloženi predlog svog procentualnog učešća u pokrivanju troškova i izdataka iz stava 2 ovog člana, uz projekciju dostavljenu od strane NEMO-a, u roku od dva mjeseca od dana prijema projekcije.	Potpuno usklađeno		

	(4) Agencija donosi odluku o utvrđivanju procentualnog učešća operatora prenosnog sistema u pokrivanju troškova i izdataka iz stava 2 ovog člana, u roku od dva mjeseca od dana prijema predloga iz stava 3 ovog člana.			
3. Predmetni nominirani operatori tržišta električne energije imaju pravo na nadoknadu troškova u skladu sa stavom 1. koje nisu snosili operatori prenosnog sistema u skladu sa stavom 2. naknadama ili drugim odgovarajućim mehanizmima samo ako su troškovi razumni i proporcionalni, na temelju nacionalnih sporazuma s nadležnim regulatornim tijelom.	Troškovi uspostavljanja, izmjene i funkcionisanja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 142 (5) NEMO ima pravo na naknadu troškova iz stava 1 ovog člana i izdataka neophodnih za jedinstveno povezivanje dan-unaprijed tržišta, odnosno unutardnevnog tržišta, koje ne snosi operator prenosnog sistema u skladu sa stavom 4 ovog člana, kroz naknade koje odobrava Agencija u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti ili druge odgovarajuće mehanizme, pod uslovom da su troškovi razumni i srazmjerni, u skladu sa zakonom.	Potpuno usklađeno		
Član 77. Troškovi finansijskog poravnanja i plaćanja 1. Svi troškovi koje snose središnje protustranke i prenosni agenti nadoknađuju se naknadama ili drugim odgovarajućim mehanizmima ako su razumni i proporcionalni.	Troškovi finansijskog poravnanja i plaćanja Član 143 (1) Troškovi koje snosi centralna ugovorna strana i agent za prenos nadoknađuju se kroz naknade ili druge odgovarajuće mehanizme, ako su opravdani.	Potpuno usklađeno		
2. Središnje protustranke i prenosni agenti traže učinkovite aranžmane finansijskog poravnanja i plaćanja, pri čemu se izbjegavaju nepotrebni troškovi, a odražava nastali rizik. Prekogranični aranžmani finansijskog poravnanja i plaćanja podložni su odobrenju relevantnih nacionalnih regulatornih tijela.	Troškovi finansijskog poravnanja i plaćanja Član 143 (2) Centralna ugovorna strana i agent za prenos nastoje da obezbijede efikasne aranžmane finansijskog poravnanja i plaćanja, pri čemu se izbjegavaju nepotrebni troškovi, a odražava nastali rizik. (3) Prekogranični aranžmani finansijskog poravnanja i plaćanja predmet su odobrenja Agencije.	Potpuno usklađeno		
Član 78. Troškovi uspostavljanja i postupka koordiniranog proračuna kapaciteta i upravljanja koordiniranim proračunom kapaciteta	Troškovi uspostavljanja i funkcionisanja koordinisanog proračuna kapaciteta Član 144	Potpuno usklađeno		

1. Svaki operator prenosnog sistema pojedinačno snosi troškove dostavljanja ulaznih podataka za postupak proračuna kapaciteta.	(1) Operator prenosnog sistema dužan je da snosi troškove dostavljanja ulaznih podataka za postupak proračuna kapaciteta.			
2. Svi operatori prenosnog sistema zajednički snose troškove spajanja pojedinačnih modela mreže. Svi operatori prenosnog sistema u svakoj regiji za proračun kapaciteta snose troškove uspostavljanja i upravljanjem izvođačem koordiniranog proračuna kapaciteta.	Troškovi uspostavljanja i funkcionisanja koordinisanog proračuna kapaciteta Član 144 (2) Operator prenosnog sistema dužan je da snosi troškove spajanja pojedinačnih modela mreže i u regionu proračuna kapaciteta snosi troškove uspostavljanja i rada koordinatora za proračun kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
3. Sve troškove sudionika na tržištu nastale pri ispunjavanju zahtjeva ove Regulative snose ti sudionici na tržištu.	Troškovi uspostavljanja i funkcionisanja koordinisanog proračuna kapaciteta Član 144 (3) Troškove učesnika na tržištu nastale pri ispunjavanju zahtjeva iz ovog zakona snose ti učesnici na tržištu.	Potpuno usklađeno		
Član 79. Troškovi osiguranja jamstva Troškove osiguranja jamstva u skladu s članom 70. stavom 2. i članom 71. snose relevantni operatori prenosnog sistema u mjeri u kojoj je to moguće u skladu s članom 16. stavom 6. tačkom (a) Regulative (EZ) br. 714/2009. Ti troškovi uključuju troškove iz mehanizama kompenzacija povezanih s osiguranjem jamstva prekozonskog kapaciteta, kao i troškove redispećiranja i trgovanja u suprotnom smjeru te troškove odstupanja povezane s kompenzacijama sudionicima na tržištu.	Troškovi obezbjeđenja garancija validnosti prekozonskog kapaciteta Član 145 (1) Troškove obezbjeđenja garancija validnosti prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 136 stav 2 i članom 137 ovog zakona, snosi operator prenosnog sistema u mjeri u kojoj je to moguće u skladu sa članom 37 stav 4 tačka 1 ovog zakona. (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana uključuju troškove po osnovu mehanizma naknada u vezi obezbjeđenja garancija validnosti prekozonskog kapaciteta, troškove redispećinga, trgovine u suprotnom smjeru, kao i troškove odstupanja u vezi naknada učesnicima na tržištu.	Potpuno usklađeno		

Član 80. Dijeljenje troškova između nominiranih operatora tržišta električne energije i operatora prenosnog sistema u različitim državama članicama 1. Svi relevantni nominirani operatori tržišta električne energije i operatori prenosnog sistema regulatornim tijelima dostavljaju godišnje izvješće u kojem su detaljno objašnjeni troškovi uspostavljanja, izmjene i provedbe jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutar dnevnog povezivanja. Agencija pri objavljivanju tog izvješća uzima u obzir osjetljive poslovne informacije. Troškove izravno povezane s jedinstvenim povezivanjem dan unaprijed i unutar dnevnim povezivanjem mora se jasno i zasebno utvrditi i omogućiti reviziju. U izvješću se navode i sve pojedinosti o doprinosima operatora prenosnog sistema namirenju troškova nominiranih operatora tržišta električne energije u skladu s članom 76. stavom 2.	Raspodjela troškova između NEMO-a i operatora prenosnih sistema u drugim državama članicama i ugovornim stranama Član 146 (1) NEMO i operator prenosnog sistema, u saradnji sa NEMO-ima i operatorima prenosnih sistema drugih država, dostavljaju godišnji izvještaj Agenciji u kojem su detaljno obrazloženi troškovi uspostavljanja, izmjene i funkcionisanja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog povezivanja. (2) Troškovi direktno povezani sa jedinstvenim povezivanjem dan-unaprijed i unutar dnevnim povezivanjem moraju da budu jasno i posebno prikazani u izvještaju iz stava 1 ovog člana. (3) Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži sve pojedinosti o doprinosu operatora prenosnog sistema u pokrivanju troškova NEMO-a iz člana 142 stav 2 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Troškovi iz stava 1. raščlanjeni su na: (a) zajedničke troškove proizišle iz koordiniranih aktivnosti svih nominiranih operatora tržišta električne energije ili operatora prenosnog sistema uključenih u jedinstveno povezivanje dan unaprijed i unutar dnevnog povezivanje; (b) regionalne troškove proizišle iz aktivnosti nominiranih operatora tržišta električne energije ili operatora prenosnog sistema koji surađuju u određenoj regiji; (c) nacionalne troškove proizišle iz aktivnosti nominiranih operatora tržišta električne energije ili operatora prenosnog sistema u toj državi članici.	Raspodjela troškova između NEMO-a i operatora prenosnih sistema u drugim državama članicama i ugovornim stranama Član 146 (4) Troškovi iz stava 1 ovog člana dijele se na: 1) zajedničke troškove, po osnovu usaglašenih aktivnosti NEMO-a ili operatora prenosnih sistema ugovornih strana i država članica (za njihove interkonekcije sa ugovornim stranama), koji učestvuju u jedinstvenom povezivanju dan-unaprijed i unutar dnevnog povezivanju; 2) regionalne troškove, po osnovu aktivnosti NEMO-a ili operatora prenosnih sistema koji sarađuju u određenom regionu; 3) nacionalne troškove, po osnovu aktivnosti NEMO-a ili operatora prenosnog sistema u toj ugovornoj strani.	Potpuno usklađeno		

3. Zajedničke troškove iz stava 2. tačke (a) dijele operatori prenosnog sistema i nominirani operatori tržišta električne energije u državama članicama i trećim zemljama koje sudjeluju u jedinstvenom povezivanju dan unaprijed i unutardnevnom povezivanju. Za proračun iznosa koji plaćaju operatori prenosnog sistema i nominirani operatori tržišta električne energije u svakoj državi članici i, ako je to primjenjivo, trećim zemljama, jedna osmina zajedničkog troška dijeli se ravnopravno između svake države članice i treće zemlje, pet osmina dijeli se između svake države članice i treće zemlje proporcionalno njihovoj potrošnji i dvije osmine dijele se ravnopravno između uključenih nominiranih operatora tržišta električne energije. Kako bi se uzele u obzir izmjene zajedničkih troškova ili izmjene uključenih operatora prenosnog sistema i nominiranih operatora tržišta električne energije, proračun zajedničkih troškova redovito se prilagođava.	Raspodjela troškova između NEMO-a i operatora prenosnih sistema u drugim državama članicama i ugovornim stranama Član 146 (5) Operator prenosnog sistema i NEMO, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema i NEMO-ima država članica i ugovornih strana, dijele zajedničke troškove iz stava 4 tačka 1 ovog člana, na način da: - jedna osmina zajedničkog troška se dijeli ravnopravno između svake države članice i ugovorne strane, - pet osmina dijeli se između svake države članice i ugovorne strane proporcionalno njihovoj potrošnji, i - dvije osmine dijele se ravnopravno između uključenih NEMO-a.	Potpuno usklađeno		
4. Nominirani operatori tržišta električne energije i operatori prenosnog sistema koji surađuju u određenoj regiji zajednički se dogovaraju o prijedlogu dijeljenja regionalnih troškova u skladu sa stavom 2. tačkom (b). Prijedlog zatim pojedinačno odobravaju nadležna nacionalna tijela svake od država članica u regiji. Kao druga mogućnost, nominirani operatori tržišta električne energije i operatori prenosnog sistema u određenoj regiji mogu primjenjivati aranžmane na temelju dijeljenja troškova utvrđenu stavom 3.	Raspodjela troškova između NEMO-a i operatora prenosnih sistema u drugim državama članicama i ugovornim stranama Član 146 (6) NEMO-i i operatori prenosnih sistema koji sarađuju u određenom regionu zajedno usaglašavaju predlog raspodjele regionalnih troškova u skladu sa stavom 4 tačka 2 ovog člana. (7) Predlog raspodjele troškova iz stava 6 ovog člana odobrava Agencija u saradnji sa nadležnim nacionalnim organom svake ugovorne strane i države članice u regionu. (8) NEMO-i i operatori prenosnih sistema koji sarađuju u određenom regionu mogu alternativno koristiti aranžmane o raspodjeli troškova.	Potpuno usklađeno		
5. Načela dijeljenja troškova primjenjuju se na troškove nastale nakon stupanja na snagu ove Regulative. Time se ne dovode u pitanje postojeća rješenja koja se upotrebljavaju za razvoj jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja, a troškovi nastali prije	Raspodjela troškova između NEMO-a i operatora prenosnih sistema u drugim državama članicama i ugovornim stranama Član 146	Potpuno usklađeno		

stupanja ove Regulative na snagu nominirani operatori tržišta električne energije i operatori prenosnog sistema dijele na temelju postojećih aranžmana kojima su uređena takva rješenja.	(9) Troškovi nastali prije stupanja na snagu ovog zakona raspoređuju se između nominovanih operatora tržišta električne energije (NEMO) i operatora prenosnog sistema (OPS) u skladu sa postojećim sporazumima koji regulišu takva rješenja.			
GLAVA IV. DELEGIRANJE ZADATAKA I NADZOR Član 81. Delegiranje zadataka 1. Operator prenosnog sistema ili nominirani operator tržišta električne energije mogu delegirati sve ili dio bilo kojeg zadatka koji im je dodijeljen na temelju ove Regulative na jednu treću stranku ili više njih ako treća stranka može izvršiti odgovarajuću funkciju barem jednako učinkovito kao tijelo koje delegira. Tijelo koje delegira ostaje odgovorno za osiguranje usklađenosti s obvezama na temelju ove Regulative, uključujući osiguranje pristupa informacijama nužnim za nadzor koji provodi regulatorno tijelo.	Delegiranje aktivnosti u cilju jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta Član 147 (1) Operator prenosnog sistema ili NEMO mogu delegirati sve ili dio aktivnosti koje su im dodijeljene ovim zakonom jednoj ili više trećih strana, pod uslovom da treća strana može obavljati te aktivnosti najmanje jednako efikasno kao i strana koja delegira aktivnosti. (2) Strana koja delegira aktivnosti iz stava 1 ovog člana ostaje i dalje odgovorna za izvršenje obaveza iz ovog zakona, uključujući obezbjeđenje pristupa informacijama neophodnim za praćenje od strane Agencije.	Potpuno usklađeno		
2. Prije delegiranja predmetna treća stranka mora jasno dokazati stranci koja delegira svoju sposobnost izvršavanja obveza iz ove Regulative.	Delegiranje aktivnosti u cilju jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta Član 147 (3) Prije delegiranja, treća strana mora jasno dokazati da može izvršavati sve aktivnosti koje joj se delegiraju u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
3. U slučaju da se cijeli zadatak ili dio zadataka navedenog u ovoj Regulativi delegira na treću stranku, stranka koja delegira zadatak mora prije delegiranja osigurati postojanje odgovarajućih sporazuma o povjerljivosti u skladu s obvezama povjerljivosti stranke koja delegira.	Delegiranje aktivnosti u cilju jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta Član 147 (4) Ako su sve ili dio aktivnosti iz ovog zakona delegirane trećoj strani, strana koja delegira aktivnosti dužna je da prije delegiranja aktivnosti, zaključi sporazum o povjerljivosti podataka sa tom stranom.	Potpuno usklađeno		

Član 82. Nadzor primjene jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja 1. Subjekt ili subjekte koji obavljaju funkcije operatora tržišnog povezivanja nadziru regulatorna tijela ili relevantna nadležna tijela na državnom području na kojem se nalaze. Druga regulatorna tijela ili relevantna tijela i Agencija pridonose nadzoru ako je to primjereno. Regulatorna tijela ili relevantna tijela primarno odgovorna za nadzor nominiranog operatora tržišta električne energije i funkcije operatora tržišnog povezivanja u potpunosti surađuju i osiguravaju pristup informacijama drugim regulatornim tijelima i Agenciji kako bi se osiguralo pravilan nadzor jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja u skladu s članom 38. Direktive 2009/72/EZ.	Praćenje sprovođenja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta Član 148 (1) Agencija vrši nadzor nad subjektom koji obavlja aktivnosti operatora tržišnog povezivanja i doprinosi nadzoru koji vrše drugi regulatorni organi ili relevantni organi, Regulatorni odbor i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica i ACER-a. (2) Agencija u potpunosti sarađuje i obezbjeđuje pristup informacijama drugim regulatornim organima, Regulatornom odboru i ACER-u kako bi se obezbijedio pravilan nadzor jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta.	Potpuno usklađeno		
2. Nadzor primjene jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja koji provodi ENTSO za električnu energiju u skladu s članom 8. stavom 8. Regulative (EZ) br. 714/2009 posebno obuhvaća sljedeća pitanja: (a) napredak i moguće probleme u primjeni jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i unutardnevnog povezivanja, uključujući odabir različitih raspoloživih mogućnosti u svakoj zemlji; (b) pripremu izvješća o proračunu i dodjeli kapaciteta u skladu s članom 31. stavom 1.; (c) učinkovitost trenutne konfiguracije zona trgovanja u koordinaciji s Agencijom u skladu s članom 34.; (d) učinkovitost rada algoritma za cjenovno povezivanje tržišta i algoritma uparivanja kontinuiranog trgovanja u saradnji s nominiranim operatorima tržišta električne energije u skladu s članom 37. stavom 6.; (e) učinkovitost kriterija koji se odnosi na procjenu vrijednosti izgubljenog tereta, u skladu s članom 41. stavom 1. i članom 54. stavom 1. i	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

(f) preispitivanje metodologije proračuna planiranih razmjena koje su rezultat jedinstvenog povezivanja dan unaprijed u skladu s članom 43. stavom 4.				
3. Do šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative ENTSO za električnu energiju dostavlja na mišljenje Agenciji plan nadzora koji uključuje izvješća koja se pripremaju i sva ažuriranja u skladu sa stavom 2.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
4. Agencija u saradnji s ENTSO-om za električnu energiju do šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative sastavlja popis relevantnih informacija koje ENTSO za električnu energiju mora dostaviti Agenciji u skladu s članom 8. stavom 9. i članom 9. stavom 1. Regulative (EZ) br. 714/2009. Popis relevantnih informacija može biti podložan ažuriranjima. ENTSO za električnu energiju održava sveobuhvatnu digitalnu arhivu informacija koje zahtijeva Agencija u standardiziranom obliku.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
5. Svi operatori prenosnog sistema dostavljaju ENTSO-u za električnu energiju informacije potrebne za izvršenje zadataka u skladu sa stavcima 2. i 4.	Praćenje sprovođenja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta Član 148 (3) Operator prenosnog sistema dostavlja ACER-u i Sekretarijatu informacije potrebne za aktivnosti praćenja sprovođenja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog povezivanja.	Potpuno usklađeno		
6. Na temelju zajedničkog zahtjeva Agencije i ENTSO-a, za električnu energiju nominirani operatori tržišta električne energije, sudionici na tržištu i druge relevantne organizacije povezane s jedinstvenim povezivanjem dan unaprijed i unutar dnevnim povezivanjem dostavljaju ENTSO-u za električnu energiju informacije potrebne za nadzor u skladu sa stavcima 2. i 4., osim informacija koje su regulatorna tijela, Agencija ili ENTSO za električnu energiju već pribavili u kontekstu svojih zadataka nadzora primjene.	Praćenje sprovođenja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta Član 148 (4) NEMO, učesnici na tržištu i druge relevantne organizacije, dužni su da dostave Regulatornom odboru ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u i ENTSO-u za električnu energiju, na njihov zajednički zahtjev, informacije potrebne za aktivnosti praćenja sprovođenja jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta, osim informacija koje su već pribavili ili su ih pribavili regulatorni organi.	Potpuno usklađeno		

GLAVA V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE Član 83. Prijelazne odredbe za Irsku i Sjevernu Irsku 1. Osim Člana 4., 5. i 6. te sudjelovanja u izradi odredaba i uvjeta ili metodologija, u pogledu kojih se primjenjuju odgovarajući rokovi, zahtjevi ove Regulative ne primjenjuju se na Irsku i Sjevernu Irsku do 31. prosinca 2017.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
2. Od datuma stupanja na snagu ove Regulative do 31. prosinca 2017. Irska i Sjeverna Irska primjenjuju pripremne prijelazne aranžmane. Tim se prijelaznim aranžmanima: (a) olakšava prijelaz na punu primjenu ove Regulative i potpunu usklađenost s njome te se uključuju sve potrebne pripremne mjere za punu primjenu ove Regulative i potpunu usklađenost s njome do 31. prosinca 2017.; (b) jamči razuman stupanj integracije s tržištima u susjednim nadležnostima; (c) osigurava najmanje: i. dodjela interkonekcijskog kapaciteta u eksplicitnoj dražbi dan unaprijed i najmanje dvije implicitne unutardnevne dražbe; ii. zajedničko imenovanje interkonekcijskog kapaciteta i električne energije u razdoblju tržišta dan unaprijed; iii. primjena načela „upotrijebi ili izgubi” ili „upotrijebi ili prodaj”, kako je određeno u tački 2.5. Priloga I. Regulativi (EZ) br. 714/2009, na neiskorišteni kapacitet u razdoblju tržišta dan unaprijed; (d) osigurava pošteno i nediskriminirajuće određivanje cijena interkonekcijskog kapaciteta u implicitnim unutardnevnim dražbama; (e) uspostavljaju poštenu, transparentnu i nediskriminirajuću mehanizmu kompenzacije radi osiguranja postojanosti; (f) utvrđuje detaljan plan ključnih točaka za postizanje pune primjene ove Regulative i usklađenosti s njome, koji odobravaju regulatorna tijela za Irsku i Sjevernu Irsku;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

(g) podliježe postupku savjetovanja u kojem sudjeluju sve relevantne stranke i uzima u najvećoj mogućoj mjeri u obzir ishod savjetovanja; (h) ti su prijelazni aranžmani opravdani na temelju analize isplativosti; (i) ne utječe nepotrebno na ostale nadležnosti.				
3. Regulatorna tijela za Irsku i Sjevernu Irsku dostavljaju Agenciji najmanje svaka tri mjeseca, ili na zahtjev Agencije, sve informacije nužne za ocjenu prijelaznih aranžmana za tržište električne energije na otoku Irske i napretka prema postizanju pune primjene ove Regulative i usklađenosti s njome.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 84. Stupanje na snagu Ova Regulatorna stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije. Ova je Regulatorna u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
REGULATIVA KOMISIJE (EU) 2016/1719				
POGLAVLJE I. OPŠTE ODREDBE Član 1. Predmet i područje primjene	Smjernice za dugoročnu dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta električne energije Član 149 (1) Dugoročna dodjela kapaciteta između zona trgovanja na dugoročnim tržištima, uspostavljanje zajedničke	Potpuno usklađeno		

1. Ovom se Regulativom utvrđuju detaljna pravila za dodjelu prekozonskih kapaciteta na dugoročnim tržištima, za uspostavljanje zajedničke metodologije za utvrđivanje dugoročnog prekozonskog kapaciteta, za uspostavljanje jedinstvene platforme za dodjelu na evropskom nivou na kojoj se nude dugoročna prava prenosa te za mogućnost povrata dugoročnih prava prenosa radi naknadne dodjele dugoročnih kapaciteta ili za mogućnost prenosa dugoročnih prava prenosa između učesnika na tržištu.	metodologije za utvrđivanje dugoročnih kapaciteta između zona trgovanja, uspostavljanje regionalne platforme za dodjelu na kojoj se nude dugoročna prava prenosa, mogućnost vraćanja dugoročnih prava prenosa za naknadnu dugoročnu dodjelu kapaciteta ili za mogućnost prenosa prava dugoročnog prenosa između učesnika na tržištu i drugi elementi koji se odnose na dodjelu kapaciteta između zona trgovanja na dugoročnim tržištima vrši se u skladu sa odredbama čl. 149 do 210 ovog zakona.			
2. Ova se Regulativa primjenjuje na sve prenosne sisteme i interkonekcije u Uniji, osim na otočne prenosne sisteme koji s drugim prenosnim sistemima nisu povezani interkonektivnim vodovima.	Smjernice za dugoročnu dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta električne energije Član 149 (2) Odredbe čl. 149 do 210 ovog zakona primjenjuju se na sve prenosne sisteme i interkonekcije u Crnoj Gori, osim na prenosne sisteme koji nijesu povezani sa drugim prenosnim sistemima preko interkonektivnih vodova.	Potpuno usklađeno		
3. U svakoj državi članici u kojoj postoji više od jednog OPS-a ova se Regulativa primjenjuje na sve OPS-ove u toj državi članici. Ako neki OPS nema funkciju relevantnu za neku od obaveza na osnovu ove Regulative, države članice mogu predvidjeti da se odgovornost za ispunjavanje tih obaveza prenese na jednog ili više drugih, specifičnih OPS-ova.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
4. Jedinstvena platforma za dodjelu može se otvoriti operatorima tržišta i OPS-ovima koji posluju u Švajcarskoj pod uslovom da se u njezino nacionalno pravo uvedu glavne odredbe zakonodavstva Unije o tržištu električne energije i da postoji međuvladin sporazum o saradnji na području električne energije između Unije i Švajcarske.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

5. U skladu sa uslovima iz stava 4., o učestvovanju Švajcarske u jedinstvenoj platformi za dodjelu odlučuje Komisija na osnovu mišljenja Agencije. Prava i obaveze švajcarskih OPS-ova koji se pridruže jedinstvenoj platformi za dodjelu moraju biti u skladu s pravima i obavezama OPS-ova koji posluju u Uniji, čime se omogućuje nesmetano funkcioniranje dodjele dugoročnih prava prenosa uvedeno na nivou Unije i ostvaruju ravnopravni uslovi za sve učesnike.

Nema odgovarajuće odredbe

Neprimjenjivo

Član 2. Definicije Primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „dugoročna dodjela kapaciteta” znači dodjeljivanje dugoročnih prekozonskih kapaciteta putem aukcije prije razdoblja tržišta dan unaprijed;	Značenje izraza Član 5 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 21) dugoročna dodjela kapaciteta je dodjela dugoročnih prekozonskih kapaciteta putem aukcija prije vremenskog okvira dan-unaprijed tržišta električne energije;	Potpuno usklađeno		
2. „dugoročno pravo prenosa” znači fizičko pravo prenosa ili financijsko pravo prenosa – opcija ili financijsko pravo prenosa – obaveza stečeno u dugoročnoj dodjeli kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 22) dugoročna prava prenosa su fizička prava prenosa ili financijska prava prenosa – opcija ili financijska prava prenosa – obaveza stečena u dugoročnoj dodjeli kapaciteta za prenos električne energije;	Potpuno usklađeno		
3. „pravila za dodjelu” znači pravila za dugoročnu dodjelu kapaciteta koja primjenjuje jedinstvena platforma za dodjelu;	Značenje izraza Član 5 93) pravila za dodjelu su pravila za dugoročnu dodjelu prekozonskih kapaciteta za prenos električne energije koja primjenjuje regionalna ili jedinstvena platforma za dodjelu;	Potpuno usklađeno		
4. „jedinstvena platforma za dodjelu” znači europska platforma koju su svi operatori prenosnih sistema uspostavili za dodjelu dugoročnih kapaciteta;	Značenje izraza Član 5 117) regionalna platforma za dodjelu kapaciteta je pravno lice koje vrši dugoročnu dodjelu prekozonskih kapaciteta u okviru Energetske zajednice;	Potpuno usklađeno		
5. „aukcija” znači postupak kojim se dugoročni prekozonski kapacitet nudi i dodjeljuje učesnicima na tržištu koji su dostavili ponude;	Značenje izraza Član 5 6) aukcija je postupak kojim se dugoročni prekozonski kapacitet nudi i dodjeljuje učesnicima na tržištu koji su dostavili ponude;	Potpuno usklađeno		

6. „upotrijebi ili prodaj” znači načelo prema kojem pripadajući prekozonski kapacitet fizičkih prava prenosa koji je kupljen, ali nije nominiran, automatski postaje raspoloživ za dodjelu kapaciteta dan unaprijed i prema kojem nosilac tih fizičkih prava prenosa prima naknadu od OPS-ova;	Značenje izraza Član 5 103) princip „iskoristi ili prodaj” je princip po kojem pripadajući prekozonski kapacitet fizičkih prava prenosa koji je dodijeljen, ali nije nominovan, automatski postaje raspoloživ za dodjelu kapaciteta dan-unaprijed i na osnovu kojeg nosilac tih fizičkih prava prenosa prima naknadu od operatora prenosnih sistema električne energije;	Potpuno usklađeno		
7. „nominacija” znači obavješćavanje odgovarajućih OPS-ova o upotrebi dugoročnih prekozonskih kapaciteta koje izvršava nosilac fizičkih prava prenosa i njegov partner, ili ovlaštena treća strana;	Značenje izraza Član 5 70) nominacija je prijava korišćenja dugoročnih prekozonskih kapaciteta koju nosilac fizičkih prava prenosa i njegov partner ili ovlaštena treća strana dostavlja operatoru prenosnog sistema električne energije u propisanom formatu;	Potpuno usklađeno		
8. „pravila nominacije” znači pravila u pogledu obavješćavanja odgovarajućih OPS-ova o upotrebi dugoročnih prekozonskih kapaciteta koje izvršava nosilac fizičkih prava prenosa i njegov partner, ili ovlaštena treća strana;	Značenje izraza Član 5 92) pravila nominacije su pravila o obavješćavanju odgovarajućih operatora prenosnih sistema električne energije i korišćenju dugoročnih prekozonskih kapaciteta koje izvršava nosilac fizičkih prava prenosa i njegov partner, ili ovlaštena treća strana;	Potpuno usklađeno		
9. „razlika između tržišnih cijena” (market spread) znači razlika između satnih cijena dan unaprijed u dvije predmetne zone trgovanja za odgovarajuću vremensku jedinicu tržišta u određenom smjeru;	Značenje izraza Član 5 115) razlika tržišnih cijena je razlika između satnih cijena električne energije za dan-unaprijed, u dvije zone trgovanja za odgovarajuću tržišnu vremensku jedinicu u određenom smjeru;	Potpuno usklađeno		

10. „pravila za nadoknade” znači pravila na osnovu kojih svaki OPS odgovoran za granicu zone trgovanja za koju su dodijeljena dugoročna prava prenosa isplaćuje nosiocima prava prenosa nadoknadu za ograničenje dugoročnih prava prenosa.	Značenje izraza Član 5 94) pravila za kompenzaciju su pravila na osnovu kojih operatori prenosnih sistema električne energije odgovorni za granicu zone trgovanja, za koju su dodijeljena dugoročna prava prenosa, isplaćuju naknadu nosiocima prava prenosa za ograničenje dugoročnih prava prenosa;	Potpuno usklađeno		
Član 3. Ciljevi dugoročne dodjele kapaciteta Ciljevi su ove Regulative: (a) podsticanje efikasne dugoročne prekozonске trgovine uz osiguravanje dugoročnih mogućnosti za ograničavanje prekozonskog rizika za učesnike na tržištu; (b) optimizacija proračuna i dodjele dugoročnog prekozonskog kapaciteta; (c) pružanje nediskriminirajućeg pristupa dugoročnom prekozonskom kapacitetu; (d) osiguravanje poštenog i nediskriminirajućeg tretmana OPS-ova, Agencije, regulatornih tijela i učesnika na tržištu; (e) poštovanje potrebe za poštenom i uređenom dugoročnom dodjelom kapaciteta te poštenim i uređenim formiranjem cijena; (f) osiguravanje i poboljšavanje transparentnosti i pouzdanosti informacija o dugoročnoj dodjeli kapaciteta; (g) doprinošenje efikasnom dugoročnom radu i razvoju elektroenergetskog prenosnog sistema i elektroenergetskog sektora u Uniji.	Ciljevi dugoročne dodjele kapaciteta Član 157 Ciljevi dugoročne dodjele kapaciteta su: 1) podsticanje efektivne dugoročne prekozonске trgovine, uz mogućnost smanjenja dugoročnog prekozonskog rizika za učesnike na tržištu; 2) optimizacija proračuna i dodjele dugoročnog prekozonskog kapaciteta; 3) obezbjeđenje nediskriminatornog pristupa dugoročnim prekozonским kapacitetima; 4) uvažavanje potrebe za pravičnom i uređenom dugoročnom dodjelom kapaciteta i uređenim formiranjem cijena; 5) obezbjeđenje i poboljšanje transparentnosti i pouzdanosti informacija o dugoročnoj dodjeli kapaciteta; 6) doprinos efikasnom dugoročnom radu i razvoju elektroprenosnog sistema i elektroenergetskog sektora u Crnoj Gori.	Potpuno usklađeno		

Član 4. Donošenje odredaba i uslova ili metodologija 1. OPS-ovi razvijaju odredbe i uslove ili metodologije koji se zahtijevaju ovom Regulativom te ih u rokovima utvrđenima ovom Regulativom dostavljaju na odobrenje Agenciji ili nadležnim regulatornim tijelima. U iznimnim okolnostima, a posebno u slučajevima u kojima nije moguće ispuniti rok zbog vanjskih okolnosti izvan nadležnosti OPS-ova, rokove za odredbe i uslove ili metodologije može produljiti Agencija u postupcima na osnovu stava 6. i sva nadležna regulatorna tijela zajednički u postupcima iz stava 7. Ako više OPS-ova treba razviti i dogovoriti prijedlog odredaba i uslova ili metodologija u skladu s ovom Regulativom, uključeni OPS-ovi usko surađuju. OPS-ovi uz pomoć ENTSO-a za električnu energiju redovno obavještavaju nadležna regulatorna tijela i Agenciju o napretku izrade tih odredaba i uslova ili metodologija.	Panevropski i regionalni TCM Član 150 (1) Operator prenosnog sistema primjenjuje sljedeće panevropske TCM-ove: 1) metodologiju obezbjeđivanja podataka o proizvodnji i opterećenju; 2) metodologiju zajedničkog modela mreže; 3) zahtjeve za jedinstvenu platformu za dodjelu, ako je primjenljivo; 4) usaglašena pravila za dodjelu; 5) metodologiju raspodjele prihoda od zagušenja; 6) metodologiju podjele troškova uspostavljanja, rada i razvoja jedinstvene platforme za dodjelu, ako je to primjenljivo; 7) metodologiju podjele troškova nastalih radi obezbjeđivanja stabilnosti i naknade za pravo dugoročnog prenosa. (2) Panevropske TCM-ove iz stava 1 ovog člana koje usvaja ACER ili svi regulatorni organi Evropske unije, Agencija objavljuje na svojoj internet stranici. (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu, u propisanim rokovima, utvrđuje i dostavlja Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove:	Potpuno usklađeno		

	1) metodologiju proračuna kapaciteta iz člana 161 ovog zakona; 2) metodologiju raspodjele prekozonskog kapaciteta iz člana 167 ovog zakona; 3) regionalni koncept prava dugoročnog prenosa iz člana 179 ovog zakona; 4) pravila za uspostavljanje rezervnih postupaka iz člana 191 ovog zakona; 5) regionalne zahtjeve za usaglašena pravila za dodjelu iz čl. 200 i 201 ovog zakona, uključujući regionalna pravila za kompenzaciju iz člana 204 ovog zakona; 6) zahtjeve za regionalnu platformu za dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta iz člana 198 ovog zakona; 7) metodologiju raspodjele troškova uspostavljanja, rada i razvoja regionalne platforme za dodjelu iz člana 206 ovog zakona. (4) Operator prenosnog sistema dužan je da redovno dostavlja informacije Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u o napretku izrade predloga regionalnih TCM-ova iz stava 3 ovog člana. (5) Predlozi regionalnih TCM-ova iz stava 3 ovog člana sadrže rokove za njihovu primjenu i opis njihovog očekivanog uticaja na ispunjavanje ciljeva iz člana 158 ovog zakona.			

2. Ako među sobom ne mogu postići dogovor, OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 6. o prijedlozima odlučuju kvalifikovanom većinom. Za kvalifikovanu većinu za prijedloge u skladu sa stavom 6. nužna je sljedeća većina:

(a) OPS-ova koji predstavljaju barem 55 % država članica; i

(b) OPS-ova koji predstavljaju države članice koje obuhvaćaju najmanje 65 % stanovništva Unije.

Blokirajuća manjina za odluke o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 6. mora uključivati OPS-ove koji predstavljaju barem četiri države članice, a ako nije ostvarena, smatra se da je postignuta kvalifikovana većina.

Za odluke o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 6. OPS-ovima se dodjeljuje jedan glas po državi članici. Ako na državnom području države članice postoji više OPS-ova, država članica raspodjeljuje glasačke ovlasti među OPS-ovima.

3. Ako među sobom ne mogu postići dogovor i ako predmetne regije obuhvaćaju više od pet država članica, OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 7. o prijedlozima odlučuju kvalifikovanom većinom. Za kvalifikovanu većinu za prijedloge u skladu sa stavom 7. nužna je sljedeća većina:

(a) OPS-ova koji predstavljaju barem 72 % predmetnih država članica; i

(b) OPS-ova koji predstavljaju države članice koje obuhvaćaju barem 65 % stanovništva predmetne regije.

Blokirajuća manjina za odluke o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 7. mora uključivati barem minimalni broj OPS-ova koji predstavljaju više od 35 % stanovništva uključenih država članica, uz OPS-ove koji predstavljaju barem jednu dodatnu predmetnu državu članicu, a ako nije ostvarena, smatra se da je postignuta kvalifikovana većina.

OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 7. u odnosu na regije koje

Utvrđivanje predloga regionalnog TCM-a
Član 151

(1) Predlog regionalnog TCM-a iz člana 150 stav 3 ovog zakona utvrđuje se:

- kvalifikovanom većinom, ako region čini više od pet ugovornih strana i/ili država članica;
- jednoglasno, ako region čini pet ili manje ugovornih strana i/ili država članica.

(2) Kvalifikovana većina iz stava 1 alineja 1 ovog člana postoji, ako:

- 1) predlog podržavaju operatori prenosnih sistema koji predstavljaju barem 72 % ugovornih strana i/ili država članica iz regiona, sa najmanje 65 % stanovništva tog regiona, ili
- 2) ne postoji blokirajuća manjina.

(3) Blokirajuću manjinu iz stava 2 tačka 2 ovog člana čini minimalni broj operatora prenosnog sistema koji predstavljaju više od 35% stanovništva ugovornih strana i/ili država članica tog regiona, kao i operatori prenosnog sistema iz najmanje još jedne ugovorne strane i/ili države članice.

(4) Prilikom utvrđivanja predloga regionalnog TCM-a iz člana 150 stav 3 ovog zakona, operator prenosnog sistema ima jedan glas.

Potpuno usklađeno

obuhvaćaju pet država članica ili manje o prijedlozima odlučuju konsenzusom. Za odluke o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija navedenima u stavu 7. OPS-ovima se dodjeljuje jedan glas po državi članici. Ako na državnom području države članice postoji više OPS-ova, država članica raspodjeljuje glasačke ovlasti među OPS-ovima.				
4. Ako OPS-ovi ne podnesu inicijalni ili izmijenjeni prijedlog odredaba i uslova ili metodologija nadležnim regulatornim tijelima ili Agenciji u skladu sa stavcima 6., 7. ili 11. u rokovima određenima u ovoj Regulativi, nadležnim regulatornim tijelima i Agenciji dostavljaju relevantne nacрте prijedloga odredaba i uslova ili metodologija i objašnjenje što priječi dogovor. Agencija ili sva nadležna regulatorna tijela zajedno poduzimaju odgovarajuće korake za donošenje potrebnih odredaba i uslova ili metodologija u skladu sa stavom 6. odnosno stavom 7., primjerice zahtijevanjem izmjena ili revidiranjem, dovršavanjem i odobravanjem nacрта u skladu s ovim stavom, među ostalim i ako nacрти nisu podneseni.	Nacrt regionalnog TCM-a Član 152 (1) Ako ne utvrdi predloge regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona u skladu sa članom 151 ovog zakona u propisanim rokovima, operator prenosnog sistema će, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema, dostaviti Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u nacрте ovih akata, uz obrazloženje zašto nijesu donijeta. (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, odnosno Regulatorni odbor ili ACER može da: 1) zahtijeva izmjene dostavljenih nacрта; i/ili 2) izmijeni dostavljene nacрте i utvrdi regionalni TCM iz člana 150 stav 3 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
5. Svako regulatorno tijelo ili Agencija, zavisno o slučaju, odgovorni su za odobravanje odredaba i uslova ili metodologija iz stavaka 6. i 7. Agencija ili nadležna regulatorna tijela prije odobravanja odredaba i uslova ili metodologija prema potrebi revidiraju prijedloge nakon savjetovanja s odgovarajućim OPS-ovima kako bi se osigurala njihova usklađenost s ciljevima ove Regulative i njihov doprinos integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnom tržišnom takmičenju i pravilnom funkcioniranju tržišta.	Odobravanje regionalnog TCM-a Član 154 (1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje tih predloga relevantnom regulatornom organu.	Potpuno usklađeno		

6. Odobrenje Agencije nužno je za prijedloge sljedećih odredaba i uslova ili metodologija i za sve njihove izmjene: (a) metodologija dostave informacija o proizvodnji i opterećenju u skladu s članom 17.; (b) metodologija zajedničkog modela mreže u skladu s članom 18.; (c) zahtjevi za jedinstvenu platformu za dodjelu u skladu s članom 49.; (d) usklađena pravila dodjele u skladu s članom 51.; (e) metodologija za raspodjelu prihoda od zagušenja u skladu s članom 57.; (f) metodologija raspodjele troškova uspostave, razvoja i rada jedinstvene platforme za dodjelu u skladu s članom 59.; (g) metodologija dijeljenja troškova nastalih zbog osiguranja jamstva i naknade za dugoročna prava prenosa u skladu s članom 61.	Panevropski i regionalni TCM Član 150 (1) Operator prenosnog sistema primjenjuje sljedeće panevropske TCM-ove: 1) metodologiju obezbjeđivanja podataka o proizvodnji i opterećenju; 2) metodologiju zajedničkog modela mreže; 3) zahtjeve za jedinstvenu platformu za dodjelu, 4) usaglašena pravila za dodjelu; 5) metodologiju raspodjele prihoda od zagušenja; 6) metodologiju podjele troškova uspostavljanja, rada i razvoja jedinstvene platforme za dodjelu, ako je to primjenljivo; 7) metodologiju podjele troškova nastalih radi obezbjeđivanja stabilnosti i naknade za pravo dugoročnog prenosa.	Potpuno usklađeno		
7. Prijedlozi sljedećih odredaba i uslova ili metodologija i sve njihove izmjene podliježu odobrenju svih regulatornih tijela predmetne regije: (a) metodologija proračuna kapaciteta u skladu s članom 10.; (b) metodologija razdvajanja prekozonskog kapaciteta u skladu s članom 16.; (c) regionalni oblik dugoročnih prava prenosa u skladu s članom 31.; (d) uspostava rezervnih postupaka u skladu s članom 42.; (e) regionalni zahtjevi za usklađena pravila dodjele u skladu s članom 52., uključujući regionalna pravila za nadoknade u skladu s članom 55.	Panevropski i regionalni TCM Član 150 (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu, utvrđuje i dostavlja Agenciji na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove, i to: 1) metodologiju proračuna kapaciteta iz člana 161 ovog zakona; 2) metodologiju raspodjele prekozonskog kapaciteta iz člana 167 ovog zakona; 3) regionalni koncept prava dugoročnog prenosa iz člana 179 ovog zakona; 4) pravila za uspostavljanje rezervnih postupaka iz člana 191 ovog zakona; 5) regionalne zahtjeve za usaglašena pravila za dodjelu iz čl. 200 i 201 ovog zakona, uključujući regionalna pravila za kompenzaciju iz člana 204 ovog zakona;	Potpuno usklađeno		

	6) zahtjeve za regionalnu platformu za dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta iz člana 198 ovog zakona; 7) metodologiju raspodjele troškova uspostavljanja, rada i razvoja regionalne platforme za dodjelu iz člana 206 ovog zakona.			
8. Prijedlozi odredaba i uslova ili metodologija moraju sadržavati predložene rokove za njihovu primjenu i opis njihova očekivanog utjecaja na ciljeve ove Regulative. Prijedlozi odredaba i uslova ili metodologija koji podliježu odobrenju nekoliko ili svih regulatornih tijela u skladu sa stavom 7. podnose se Agenciji u roku od tjedan dana od njihova podnošenja regulatornim tijelima. Na zahtjev nadležnih regulatornih tijela Agencija u roku od tri mjeseca izdaje mišljenje o prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija.	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM Član 150 (5) Predlozi regionalnih TCM-ova iz stava 3 ovog člana sadrže rokove za njihovu primjenu i opis njihovog očekivanog uticaja na ispunjavanje ciljeva iz člana 158 ovog zakona. Mišljenje na predlog regionalnog TCM-a Član 153 (1) Predlozi regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, u roku od sedam dana od dana njihovog dostavljanja Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima.	Potpuno usklađeno		

9. Ako je za odobrenje odredaba i uslova ili metodologija u skladu sa stavom 7. ili njihovih izmjena u skladu sa stavom 11. potrebna odluka više od jednog regulatornog tijela, nadležna regulatorna tijela usko surađuju, razmjenjuju mišljenja i usklađeno djeluju s ciljem postizanja dogovora. Ako je to primjenjivo, nadležna regulatorna tijela uzimaju u obzir mišljenje Agencije. Regulatorna tijela ili Agencija, zavisno o njihovoj nadležnosti, odlučuju o dostavljenim odredbama i uslovima ili metodologijama u skladu sa stavcima 6. i 7. u roku od šest mjeseci nakon što od Agencije ili, ako je to primjenjivo, zadnjeg predmetnog regulatornog tijela zaprime odredbe i uslove ili metodologije. Razdoblje počinje sljedećeg dana od dana kada je prijedlog podnesen Agenciji u skladu sa stavom 6. ili zadnjem predmetnom regulatornom tijelu u skladu sa stavom 7.	Mišljenje na predlog regionalnog TCM-a Član 153 (2) Agencija može da zahtijeva od Regulatornog odbora i/ili ACER-a davanje mišljenja na predloge regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, koje je dužna da uzme u obzir prilikom odobravanja. Odobrovanje regionalnog TCM-a Član 154 (1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje tih predloga relevantnom regulatornom organu. (2) Prilikom odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije, sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima radi postizanja dogovora o odobravanju tih predloga. (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobravanje regionalnog TCM-a iz člana 150 stav 3 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

10. Ako regulatorna tijela ne postignu dogovor u roku iz stava 9., ili na njihov zajednički zahtjev ili na zahtjev Agencije u skladu s članom 5. stavom 3. trećim podstavom Regulative (EU) 2019/942, Agencija donosi odluku o podnesenim prijedlozima odredaba i uslova ili metodologija u roku od šest mjeseci u skladu s članom 5. stavom 3. te članom 6. stavom 10. drugim podstavom Regulative (EU) 2019/942. 11. Ako Agencija ili sva nadležna regulatorna tijela zajednički zahtijevaju izmjenu radi odobrenja odredaba i uslova ili metodologija podnesenih u skladu sa stavcima 6. i 7., nadležni OPS-ovi podnose prijedlog izmijenjenih odredaba i uslova ili metodologija na odobrenje u roku od dva mjeseca nakon zahtjeva Agencije ili regulatornih tijela. Agencija ili nadležna regulatorna tijela odlučuju o izmijenjenim odredbama i uslovima ili metodologijama u roku od dva mjeseca nakon njihova podnošenja. Ako nadležna regulatorna tijela ne postignu dogovor o odredbama i uslovima ili metodologijama u skladu sa stavom 7. u roku od dva mjeseca, ili na njihov zajednički zahtjev ili na zahtjev Agencije u skladu s članom 5. stavom 3. trećim podstavom Regulative (EU) 2019/942, Agencija donosi odluku o izmijenjenim odredbama i uslovima ili metodologijama u roku od šest mjeseci u skladu s članom 5. stavom 3. te članom 6. stavom 10. drugim podstavom Regulative (EU) 2019/942. Ako nadležni OPS-ovi ne podnesu prijedlog izmijenjenih odredaba i uslova ili metodologija, primjenjuje se postupak iz stava 4. 12. Agencija ili nadležna regulatorna tijela zajednički, ako su odgovorni za donošenje odredaba i uslova ili metodologija u skladu sa stavcima 6. i 7., mogu zatražiti prijedloge izmjena tih odredaba i uslova ili metodologija i odrediti rok za podnošenje tih prijedloga. OPS-ovi odgovorni za izradu prijedloga odredaba i uslova ili metodologija mogu predložiti izmjene regulatornim tijelima i Agenciji. Prijedlozi za izmjenu odredaba i uslova ili metodologija podnose se na javno savjetovanje u skladu s postupkom iz člana 6. i odobravaju u skladu s postupkom iz ovog člana.	Odobrovanje regionalnog TCM-a Član 154 (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da: - izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema, kako bi se obezbjedila usklađenosti tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta, i/ili - zahtijeva izmjenu ovih predloga. (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da Agenciji dostavi izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odlučuje u roku od dva mjeseca od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje tih predloga relevantnom regulatornom organu. (6) Ako operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema iz regiona, ne postupi po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 152 ovog zakona. (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a	Potpuno usklađeno		

13. OPS-ovi odgovorni za utvrđivanje odredaba i uslova ili metodologija u skladu s ovom Regulativom objavljuju ih na internetu nakon odobrenja Agencije ili nadležnih regulatornih tijela ili, ako takvo odobrenje nije potrebno, nakon njihova utvrđivanja, osim ako se te informacije smatraju povjerljivima u skladu s članom 7.	odobravanje regionalnog TCM-a iz člana 150 stav 3 ovog zakona. (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, ne odobri regionalni TCM iz člana 150 stav 3 ovog zakona u roku iz stava 1, odnosno iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobravanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, primjenjuje se regionalni TCM odobren od strane Regulatornog odbora ili ACER-a. (9) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona može da zahtijeva od operatora prenosnog sistema izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje. (11) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnog sistema, može da predloži izmjene odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, a dužan je da ih izmijeni na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a. (12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 150 st. 4 i 5, čl. 151, 152, 153 i 155 ovog zakona i st. 1 do 8 ovog člana.			

Član 5. Učestvovanje zainteresovanih strana Agencija, u uskoj saradnji s ENTSO-om za električnu energiju, organizuje učestvovanje zainteresovanih strana u pogledu dugoročne dodjele kapaciteta i drugih aspekata provedbe ove Regulative. To učestvovanje uključuje redovne sastanke s zainteresovanim stranama radi utvrđivanja problema i predlaganja poboljšanja, posebno u vezi s djelovanjem i razvojem dugoročne dodjele kapaciteta, uključujući usklađivanje aukcijskih pravila. Time se ne zamjenjuje savjetovanje s zainteresovanim stranama u skladu s članom 6.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 6. Savjetovanje 1. OPS-ovi odgovorni za podnošenje prijedloga odredaba i uslova ili metodologija ili njihovih izmjena u skladu s ovom Regulativom savjetuju se s zainteresovanim stranama, uključujući relevantna tijela svake države članice, o nacrtu prijedloga odredaba i uslova ili metodologija ako je to izričito određeno ovom Regulativom. Savjetovanje ne traje kraće od jednog mjeseca. 2. Prijedloge odredaba i uslova ili metodologija koje podnesu OPS-ovi na nivou Unije objavljuje se i dostavlja na savjetovanje na nivou Unije. Prijedloge koje podnesu OPS-ovi na regionalnom nivou razmatra se najmanje na regionalnom nivou. Strane koje podnesu prijedloge na dvostranom ili višestranom nivou savjetuju se najmanje s uključenim državama članicama. 3. Subjekti odgovorni za prijedlog odredaba i uslova ili metodologija na odgovarajući način uzimaju u obzir stavove zainteresovanih strana koja proizlaze iz savjetovanja provedenih u skladu sa stavom 1. prije podnošenja tog prijedloga na, ako je potrebno, regulatorno odobrenje u skladu s članom 4. ili prije objave u svim ostalim slučajevima. U svim se slučajevima blagovremeno izrađuje i objavljuje jasno i utemeljeno obrazloženje za uvrštavanje ili neuvršavanje stavova proizašlih iz savjetovanja prije	Javna rasprava i objavljivanje regionalnog TCM-a Član 155 (1) Operator prenosnog sistema u postupku utvrđivanja ili izmjene predloga regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona, prije njihovog dostavljanja Agenciji na odobravanje, dužan je da sprovede javnu raspravu sa zainteresovanim starnama, uključujući nadležne organe ugovorne strane i države članice, koja traje najmanje mjesec dana. (2) Javna rasprava o predlozima regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona ovog zakona organizuje se najmanje na nivou regiona na koji se odnose ovi TCM-ovi. (3) Operator prenosnog sistema dužan je da razmotri primjedbe, predloge i sugestije zainteresovanih strana iznijete tokom javne rasprave iz stava 1 ovog člana i o tome sačini izvještaj sa obrazloženjem za njihovo prihvatanje ili neprihvatanje, koji objavljuje na svojoj internet stranici zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

objavljivanja ili istovremeno s objavljivanjem prijedloga odredaba i uslova ili metodologija.	(4) Izvještaj iz stava 3 ovog člana dostavlja se Agenciji zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona. (5) Operator prenosnog sistema dužan je da na svojoj internet stranici objavi odobrene regionalne TCM-ove iz člana 150 stav 3 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. (6) Odluke Agencije o odobravanju regionalnih TCM-ova iz člana 150 stav 3 ovog zakona objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici Agencije, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.			
Član 7. Obaveze u pogledu povjerljivosti 1. Sve povjerljive informacije koje su primljene, razmijenjene ili prenesene u skladu s ovom Regulativom podliježu uslovima poslovne tajne utvrđenima stavcima 2., 3. i 4.	Obaveza čuvanja poslovne tajne u vezi sa dugoročnom dodjelom kapaciteta Član 158 (1) Sve informacije označene kao povjerljive, a dobijene, razmijenjene ili prenesene u skladu sa ovim zakonom predstavljaju poslovnu tajnu.	Potpuno usklađeno		

2. Obaveza poslovne tajne primjenjuje se na sve osobe na koje se primjenjuju odredbe ove Regulative. 3. Povjerljive informacije koje osobe iz stava 2. prime tijekom obavljanja svojih dužnosti ne smiju se otkriti nijednoj drugoj osobi ni tijelu, ne dovodeći pritom u pitanje slučajeve obuhvaćene nacionalnim pravom, ostalim odredbama ove Regulative ili drugim relevantnim zakonodavstvom Unije. 4. Ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene nacionalnim pravom ili pravom Unije, regulatorna tijela ili osobe koje primaju povjerljive informacije u skladu s ovom Regulativom smiju ih upotrebljavati samo za obavljanje svojih funkcija u skladu s ovom Regulativom.	Obaveza čuvanja poslovne tajne u vezi sa dugoročnom dodjelom kapaciteta Član 158 (2) Svi subjekti na koje se primjenjuju odredbe ovog zakona dužni su da čuvaju poslovnu tajnu u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka. Povjerljive informacije iz stava 2 ovog člana mogu se koristiti samo u svrhu obavljanja aktivnosti u skladu sa ovim zakonom i ne smiju se otkrivati drugom licu ili organu, osim u slučajevima propisanim zakonom. (3) Povjerljive informacije iz stava 2 ovog člana mogu se koristiti samo u svrhu obavljanja aktivnosti u skladu sa ovim zakonom i ne smiju se otkrivati drugom licu ili organu, osim u slučajevima propisanim zakonom.	Potpuno usklađeno		
GLAVA II. ZAHTJEVI ZA ODREDBE, USLOVE I METODOLOGIJE POGLAVLJE 1. Dugoročni proračun kapaciteta Odjeljak 1. Opći zahtjevi Član 8. Regije za proračun kapaciteta Za potrebe ove Regulative regije za proračun kapaciteta su one utvrđene u skladu s članom 15. Regulative (EU) 2015/1222.	Regioni proračuna kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 159 Regioni proračuna kapaciteta za potrebe dugoročne dodjele su regioni utvrđeni u skladu sa članom 89 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 9. Razdoblja proračuna kapaciteta Svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta osiguravaju da se dugoročni prekozonski kapaciteti proračunaju za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta i barem za godišnja i mjesečna razdoblja.	Vremenski okviri proračuna kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 160 Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, u svakom regionu proračuna kapaciteta obezbjeđuje da se dugoročni prekozonski kapaciteti proračunavaju za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta, a najmanje na godišnjem i mjesečnom nivou.	Potpuno usklađeno		

Odjeljak 2. Metodologije proračuna kapaciteta Član 10. Metodologija proračuna kapaciteta 1. Najkasnije šest mjeseci nakon odobrenja zajedničke metodologije koordiniranog proračuna kapaciteta iz člana 9. stava 7. Regulative (EU) 2015/1222, svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta moraju dostaviti prijedlog zajedničke metodologije koordiniranog proračuna kapaciteta za dugoročna razdoblja za svoje regije. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 6.	Metodologija za proračun kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 161 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dužan je da, u roku od šest mjeseci od donošenja metodologije za proračun kapaciteta u skladu sa članom 93 stav 2 ovog zakona, utvrdi za region na koji se proračun kapaciteta odnosi, predlog zajedničke metodologije za proračun kapaciteta za dugoročne vremenske okvire.	Potpuno usklađeno		
2. Pristup koji se upotrebljava u zajedničkoj metodologiji proračuna kapaciteta može biti pristup zasnovan na usklađenom mrežnom prenosnom kapacitetu ili pristup zasnovan na tokovima snaga.	Metodologija za proračun kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 161 (2) Zajednička metodologija za proračun kapaciteta za dugoročne vremenske okvire podrazumijeva primjenu metode zasnovane na koordinisanom neto prenosnom kapacitetu ili metode zasnovane na tokovima snaga.	Potpuno usklađeno		
3. Metodologija proračuna kapaciteta mora biti sukladna i dosljedna s metodologijom proračuna kapaciteta utvrđenom za razdoblje dan unaprijed i unutarдневно razdoblje u skladu s članom 21. stavom 1. Regulative (EU) 2015/1222.	Metodologija za proračun kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 161 (3) Metodologija za proračun kapaciteta iz stava 2 ovog člana mora biti usklađena sa metodologijom za proračun kapaciteta koja se odnosi na dan-unaprijed i unutarдневно vremenski okvir u skladu sa članom 93 stav 2 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

4. Nesigurnost povezana s razdobljima proračuna dugoročnog kapaciteta uzima se u obzir pri primjeni: (a) analize sigurnosti na osnovu višestrukih scenarija i upotrebi ulaznih podataka za proračun kapaciteta, pristupa proračunu kapaciteta iz člana 21. stava 1. tačke (b) i potvrđivanja prekozonskog kapaciteta iz člana 21. stava 1. tačke (c) Regulative (EU) 2015/1222; ili (b) statističkog pristupa zasnovanog na istorijskom prekozonskom kapacitetu za razdoblje dan unaprijed ili unutardnevno razdoblje ako se može dokazati da taj pristup može: i. povećati efikasnost metodologije proračuna kapaciteta; ii. uzeti u obzir nesigurnosti u proračunu dugoročnog prekozonskog kapaciteta bolje od analize sigurnosti u skladu sa stavom 4. tačkom (a); iii. povećati ekonomsku efikasnost uz jednak nivo sigurnosti sistema.	Metodologija za proračun kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 161 (4) Neizvjesnost povezana sa vremenskim okvirima za proračun dugoročnog kapaciteta uzima se u obzir prilikom primjene: 1) analize sigurnosti zasnovane na više scenarija i korišćenju ulaznih podataka za proračun kapaciteta, kao i metoda proračuna kapaciteta u skladu sa članom 94 stav 2 ovog zakona, ili 2) statistički pristup zasnovan na istorijskim podacima o prekozonskom kapacitetu za dan-unaprijed ili unutardnevni vremenski okvir, ako takav pristup može: - povećati efikasnost metodologije za proračun kapaciteta; - prepoznati nesigurnosti u proračunu dugoročnog prekozonskog kapaciteta bolje od analize sigurnosti iz tačke 1 ovog stava; - povećati ekonomsku efikasnost uz jednak nivo sigurnosti sistema.	Potpuno usklađeno		
5. Svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta mogu zajedno primijeniti pristup zasnovan na tokovima snaga za vremenske okvire proračuna dugoročnog kapaciteta ako su ispunjeni sljedeći uslovi: (a) pristup zasnovan na tokovima snaga dovodi do povećanja ekonomske efikasnosti u regiji za proračun kapaciteta uz jednak nivo sigurnosti sistema; (b) potvrđena je transparentnost i tačnost rezultata proračuna zasnovanog na tokovima snaga u regiji za proračun kapaciteta; (c) OPS-ovi daju učesnicima na tržištu šest mjeseci za prilagodbu svojih procesa.	Metodologija za proračun kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 161 (5) Operator prenosnog sistema, zajedno sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, može primijeniti metodu zasnovanu na tokovima snaga za dugoročne vremenske okvire proračuna kapaciteta, ako su ispunjeni sljedeći uslovi, i to da: 1) metoda zasnovana na tokovima snaga dovodi do povećanja ekonomske efikasnosti u regionu proračuna kapaciteta uz jednak nivo sigurnosti sistema; 2) je osigurana transparentnost i tačnost rezultata proračuna zasnovanog na tokovima snaga u regionu proračuna kapaciteta;	Potpuno usklađeno		

	3) operator prenosnog sistema učesnicima na tržištu omogućiti rok od šest mjeseci za prilagođavanje njihovih poslovnih procesa.			
6. Ako se za razvoj metodologije proračuna kapaciteta u regiji za proračun kapaciteta primjenjuje analiza sigurnosti na osnovu višestrukih scenarija, primjenjuju se zahtjevi u pogledu ulaznih podataka za proračun kapaciteta, pristupa proračunu kapaciteta i potvrđivanja prekozonskog kapaciteta iz člana 21. stava 1. Regulative (EU) 2015/1222, osim, ako je primjenjivo, člana 21. stava 1. tačke (a) podtačke iv.	Metodologija za proračun kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 161 (6) Ako se za izradu metodologije za proračun kapaciteta u regionu proračuna kapaciteta uzima u obzir analiza sigurnosti zasnovana na više scenarija, primjenjuju se zahtjevi za ulazne podatke za proračun kapaciteta, pristup proračunu kapaciteta i potvrđivanje prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 94 stav 1 tačka 1 al. 1, 2 i 3, i člana 94 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
7. Pri izradi metodologije proračuna kapaciteta u obzir se uzimaju zahtjevi za rezervne postupke i zahtjev iz člana 21. stava 3. Regulative (EU) 2015/1222.	Metodologija za proračun kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 161 (7) Prilikom izrade metodologije za proračun kapaciteta uzimaju se u obzir zahtjevi za rezervne postupke u skladu sa čl. 115 i 191 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 11. Metodologija za određivanje granice pouzdanosti Prijedlog zajedničke metodologije proračuna kapaciteta uključuje metodologiju za određivanje granice pouzdanosti koja ispunjava zahtjeve utvrđene članom 22. Regulative (EU) 2015/1222.	Metodologija za određivanje granice pouzdanosti kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 162 Zajednička metodologija za proračun kapaciteta uključuje metodologiju za određivanje granice pouzdanosti koja ispunjava zahtjeve utvrđene propisom iz člana 95 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

Član 12. Metodologije za granične vrijednosti pogonskih veličina i nepredviđene slučajeve Prijedlog zajedničke metodologije proračuna kapaciteta uključuje metodologije za granične vrijednosti pogonskih veličina i nepredviđene slučajeve koje ispunjavaju zahtjeve utvrđene članom 23. stavcima 1. i 2. Regulative (EU) 2015/1222.	Metodologija za određivanje granica operativne sigurnosti za dugoročnu dodjelu Član 163 Zajednička metodologija za proračun kapaciteta uključuje metodologiju za određivanje granica operativne sigurnosti i nepredviđenih okolnosti koje ispunjavaju zahtjeve utvrđene propisom iz člana 96 st. 1 i 2 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 13. Metodologija za promjenu proizvodnje Prijedlog zajedničke metodologije proračuna kapaciteta uključuje metodologiju za određivanje promjene proizvodnje koja ispunjava zahtjeve utvrđene članom 24. Regulative (EU) 2015/1222.	Metodologija za određivanje promjene proizvodnje za dugoročnu dodjelu Član 164 Zajednička metodologija za proračun kapaciteta uključuje metodologiju za određivanje promjene proizvodnje koja ispunjava zahtjeve utvrđene propisom iz člana 97 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 14. Metodologija za korektivne mjere Ako se pri proračunu dugoročnog kapaciteta uzimaju u obzir korektivne mjere, svaki operator prenosnog sistema osigurava da su te korektivne mjere tehnički raspoložive u stvarnom vremenu i ispunjavaju zahtjeve utvrđene članom 25. Regulative (EU) 2015/1222.	Metodologija za utvrđivanje remedijalnih mjera prilikom dugoročne dodjele Član 165 Operator prenosnog sistema dužan je da, ako se prilikom proračuna dugoročnog kapaciteta uzimaju u obzir remedijalne mjere, obezbijedi da te remedijalne mjere budu tehnički raspoložive u realnom vremenu i da ispunjavaju zahtjeve iz člana 98 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 15. Metodologija za potvrđivanje prekozonskog kapaciteta Prijedlog zajedničke metodologije proračuna kapaciteta uključuje metodologiju za potvrđivanje prekozonskog kapaciteta koja ispunjava zahtjeve utvrđene članom 26. Regulative (EU) 2015/1222.	Metodologija za potvrđivanje prekozonskog kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 166 Zajednička metodologija za proračun kapaciteta uključuje metodologiju za potvrđivanje prekozonskog kapaciteta koja ispunjava zahtjeve iz člana 99 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

Član 16. Metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta 1. Najkasnije do podnošenja metodologije proračuna kapaciteta iz člana 10. OPS-ovi svake regije za proračun kapaciteta moraju zajedno izraditi prijedlog za metodologiju za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta na koordinirani način između različitih dugoročnih razdoblja u svojoj regiji. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 6.	Metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 167 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, najkasnije do donošenja metodologije za proračun kapaciteta iz člana 161 ovog zakona utvrdi predlog metodologije za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta za različite dugoročne vremenske okvire za region na koji se proračun kapaciteta odnosi.	Potpuno usklađeno		
2. Metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta mora ispunjavati sljedeće uslove: (a) ispunjava potrebe učesnika na tržištu u pogledu mogućnosti za ograničavanje rizika; (b) usklađena je s metodologijom proračuna kapaciteta; (c) ne dovodi do ograničenja tržišnog takmičenja, posebno u pogledu pristupa dugoročnim pravima prenosa.	Metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 167 (2) Metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta: 1) mora da zadovoljava potrebe učesnika na tržištu u pogledu smanjenja rizika; 2) mora da bude usklađena sa metodologijom za proračun kapaciteta; 3) ne smije da dovodi do ograničavanja konkurencije, a naročito u pogledu pristupa dugoročnim pravima prenosa.	Potpuno usklađeno		
Odjeljak 3. Zajednički model mreže Član 17. Metodologija dostave informacija o proizvodnji i opterećenju 1. Najkasnije šest mjeseci od odobrenja metodologije dostave informacija o proizvodnji i opterećenju utvrđene za razdoblje dan unaprijed i unutarredno razdoblje iz člana 9. stava 6. Regulative (EU) 2015/1222 svi OPS-ovi moraju zajedno izraditi prijedlog jedinstvene metodologije dostave	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan iz Regulative (EU) 2016/1719, adaptirane za ugovorne strane Energetske zajednice.	

informacija o proizvodnji i opterećenju koja je neophodna za uspostavu zajedničkog modela mreže za dugoročna razdoblja. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 6. Metodologija mora uzeti u obzir i nadopuniti metodologiju dostave informacija o proizvodnji i opterećenju u skladu s članom 16. Regulative (EU) 2015/1222. 2. Pri izradi metodologije dostave informacija o proizvodnji i opterećenju primjenjuju se zahtjevi iz člana 16. Regulative (EU) 2015/1222.				
Član 18. Metodologija zajedničkog modela mreže 1. Najkasnije šest mjeseci od odobrenja metodologije zajedničkog modela mreže utvrđene za razdoblje dan unaprijed i unutar dnevnog razdoblja iz člana 9. stava 6. Regulative (EU) 2015/1222 svi OPS-ovi moraju zajedno izraditi prijedlog metodologije zajedničkog modela mreže za dugoročna razdoblja. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 6. 2. Metodologija zajedničkog modela mreže mora uzeti u obzir i nadopuniti metodologiju zajedničkog modela mreže razvijenu u skladu s članom 17. Regulative (EU) 2015/1222. Metodologija mora omogućiti uspostavu zajedničkog modela mreže za razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta u regijama za proračun kapaciteta u kojima se primjenjuje analiza sigurnosti na osnovu višestrukih scenarija u skladu s članom 10. 3. Pri izradi metodologije zajedničkog modela mreže primjenjuju se zahtjevi iz člana 17. Regulative (EU) 2015/1222.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan iz Regulative (EU) 2016/1719, adaptirane za ugovorne strane Energetske zajednice.	
Član 19. Scenariji 1. Svi OPS-ovi u regijama za proračun kapaciteta u kojima se primjenjuje analiza sigurnosti na osnovu višestrukih scenarija u skladu s članom 10. zajedno razvijaju zajednički skup scenarija koje treba koristiti u zajedničkom modelu mreže za svako razdoblje proračuna dugoročnog kapaciteta.	Scenariji za dugoročnu dodjelu kapaciteta Član 168 Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta u kojem se primjenjuje analiza sigurnosti zasnovana na više scenarija, u skladu sa članom 161 ovog zakona, dužan je da primjenjuje zajednički skup scenarija utvrđenih u skladu sa članom 91 ovog zakona, a koji će se	Potpuno usklađeno		

2. Pri izradi zajedničkog skupa scenarija primjenjuju se zahtjevi iz člana 18. Regulative (EU) 2015/1222.	koristiti u zajedničkom modelu mreže za svaki vremenski okvir proračuna dugoročnog kapaciteta.			
Član 20. Pojedinačni model mreže Pri izradi pojedinačnog modela mreže za razdoblje proračuna dugoročnog kapaciteta u regijama za proračun kapaciteta u kojima se primjenjuje analiza sigurnosti na osnovu višestrukih scenarija u skladu s članom 10. svaki OPS primjenjuje zahtjeve iz člana 19. Regulative (EU) 2015/1222.	Pojedinačni model mreže za dugoročnu dodjelu Član 169 Operator prenosnog sistema dužan je da prilikom izrade pojedinačnog modela mreže za dugoročni vremenski okvir proračuna kapaciteta za region na koji se proračun odnosi, u kome se koristi analiza sigurnosti zasnovana na više scenarija u skladu sa članom 161 ovog zakona, primjenjuje zahtjeve utvrđene propisom iz člana 92 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Odjeljak 4. Postupak proračuna kapaciteta Član 21. Opšte odredbe 1. Postupak spajanja pojedinačnih modela mreže utvrđen u skladu s članom 27. Regulative (EU) 2015/1222 primjenjuje se za spajanje pojedinačnih modela mreže u zajednički model mreže za svako dugoročno razdoblje. Najkasnije šest mjeseci od odobrenja metodologije dostave informacija o proizvodnji i opterećenju za dugoročna razdoblja iz člana 17. i metodologije zajedničkog modela mreže za dugoročna razdoblja iz člana 18. svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta moraju zajedno izraditi operativna pravila za razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta kojima se nadopunjuju pravila utvrđena za spajanje pojedinačnih modela mreže u skladu s članom 27. Regulative (EU) 2015/1222.	Postupak proračuna kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 170 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dužan je da izradi operativna pravila za dugoročne vremenske okvire proračuna kapaciteta, kojima se dopunjuju pravila za spajanje pojedinačnih modela mreže u skladu sa članom 92 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Izvođači koordiniranog proračuna kapaciteta utvrđeni u članu 27. Regulative (EU) 2015/1222 proračunavaju dugoročne prekozonske kapacitete za svoju regiju za proračun kapaciteta. U tu svrhu i najkasnije šest mjeseci od odobrenja metodologije proračuna kapaciteta za	Postupak proračuna kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 170 (2) Koordinator proračuna kapaciteta, određen u skladu sa propisom kojim se uređuje dodjela kapaciteta i upravljanje zagušenjima, dužan je da proračunava			

dugoročna razdoblja iz člana 10. svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta moraju zajedno izraditi operativna pravila za razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta kojima se nadopunjuju pravila utvrđena za izvođače koordiniranog proračuna kapaciteta u skladu s članom 27. Regulative (EU) 2015/1222.	dugoročne prekozonske kapacitete za region proračuna kapaciteta za koji je nadležan. (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dužan je da, u svrhu proračuna kapaciteta iz stava 2 ovog člana, najkasnije šest mjeseci nakon donošenja metodologije za proračun kapaciteta za dugoročne vremenske okvire u skladu sa članom 161 ovog zakona, za region proračuna kapaciteta izradi operativna pravila za dugoročne vremenske okvire kojima se dopunjavaju pravila za rad koordinatora proračuna kapaciteta u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
3. Za razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta primjenjuju se relevantni zahtjevi iz člana 27. Regulative (EU) 2015/1222.	Postupak proračuna kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 170 (4) Prilikom proračuna kapaciteta za dugoročne vremenske okvire primjenjuju se zahtjevi iz člana 100 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 22. Stvaranje zajedničkog modela mreže Za stvaranje zajedničkog modela mreže za razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta u regijama za proračun kapaciteta u kojima se primjenjuje analiza sigurnosti na osnovu višestrukih scenarija u skladu s članom 10. primjenjuju se postupak i zahtjevi iz člana 28. Regulative (EU) 2015/1222 za stvaranje zajedničkog modela mreže.	Izrada zajedničkog modela mreže za dugoročnu dodjelu Član 171 Za izradu zajedničkog modela mreže za dugoročne vremenske okvire proračuna kapaciteta u regionima proračuna kapaciteta u kojima se koristi analiza sigurnosti zasnovana na više scenarija iz člana 161 stav 4 tačka 1 ovog zakona, primjenjuju se postupak i zahtjevi iz člana 101 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

Član 23. Regionalni proračuni dugoročnih prekozonskih kapaciteta 1. Ako OPS-ovi primjenjuju statistički pristup u skladu s članom 10., postupak za proračun dugoročnih prekozonskih kapaciteta mora uključivati barem: (a) odabir skupova historijskih podataka o prekozonskom kapacitetu dan unaprijed ili unutardnevnom za jedno razdoblje ili skup razdoblja uz uređivanje podataka u krivulju trajanja; (b) proračun kapaciteta koji odgovara nivou rizika za odabrani skup podataka; (c) proračun dugoročnih prekozonskih kapaciteta koji će biti ponuđeni za dugoročnu dodjelu kapaciteta uzimajući u obzir određenu vrijednost koja će odražavati razliku između historijskih vrijednosti prekozonskog kapaciteta i predviđenih vrijednosti dugoročnog prekozonskog kapaciteta; (d) zajednička pravila kojima se u obzir uzimaju dostupne informacije o planiranim prekidima u radu, novoj infrastrukturi i strukturi proizvodnje i opterećenja za razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta.	Regionalni proračuni dugoročnih prekozonskih kapaciteta Član 172 (1) Ako operator prenosnog sistema primjenjuje statistički pristup iz člana 161 stav 4 tačka 2 ovog zakona pri proračunu dugoročnih prekozonskih kapaciteta, postupak proračuna kapaciteta uključuje najmanje: 1) izbor grupe ostvarenih historijskih podataka o prekozonskom kapacitetu na dan-unaprijed ili unutardnevnom nivou, za jedan period ili skup perioda, uz raspoređivanje podataka u krivu trajanja; 2) proračun kapaciteta koji odgovara nivou rizika za odabranu grupu podataka; 3) proračun dugoročnih prekozonskih kapaciteta koji će biti ponuđeni za dugoročnu dodjelu, uzimajući u obzir graničnu vrijednost koja će odražavati razliku između ostvarenih historijskih vrijednosti prekozonskog kapaciteta i predviđenih vrijednosti dugoročnog prekozonskog kapaciteta; 4) zajednička pravila za korišćenje dostupnih informacija o planiranim isključenjima, novoj infrastrukturi i strukturi proizvodnje i opterećenja za dugoročne vremenske okvire proračuna kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
2. Ako OPS-ovi primjenjuju analizu sigurnosti na osnovu višestrukih scenarija u skladu s članom 10., na razdoblja proračuna dugoročnog kapaciteta u regijama za proračun kapaciteta primjenjuju se zahtjevi iz člana 29. Regulative (EU) 2015/1222, osim, ako je primjenjivo, člana 29. stava 4.	Regionalni proračuni dugoročnih prekozonskih kapaciteta Član 172 (2) Ako operator prenosnog sistema koristi analizu sigurnosti zasnovanu na više scenarija iz člana 161 stav 4 tačka 1 ovog zakona, za dugoročne vremenske okvire proračuna kapaciteta u regionu proračuna kapaciteta primjenjuju se zahtjevi iz člana 102 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

3. Svaki izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta raspodjeljuje proračunati dugoročni prekozonski kapacitet za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta primjenom metodologije za raspodjelu prekozonskog kapaciteta u skladu s članom 16.	Regionalni proračuni dugoročnih prekozonskih kapaciteta Član 172 (3) Koordinator proračuna kapaciteta raspoređuje proračunati dugoročni prekozonski kapacitet za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta primjenom metodologije za raspodjelu prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 167 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
4. Svaki izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta podnosi proračunati dugoročni prekozonski kapacitet i raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta na potvrđivanje svakom OPS-u unutar relevantne regije za proračun kapaciteta u skladu s članom 24.	Regionalni proračuni dugoročnih prekozonskih kapaciteta Član 172 (4) Koordinator proračuna kapaciteta dostavlja proračunati dugoročni prekozonski kapacitet i njegovu raspodjelu na potvrđivanje operatorima prenosnih sistema u regionu proračuna kapaciteta u skladu sa članom 173 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 24. Potvrđivanje i dostava prekozonskog kapaciteta i razdvojenog prekozonskog kapaciteta 1. Svaki OPS potvrđuje rezultate proračuna dugoročnih prekozonskih kapaciteta na svojim granicama zone trgovanja ili kritičnim mrežnim elementima za svako razdoblje proračuna dugoročnog kapaciteta u skladu s članom 15.	Potvrđivanje, dostavljanje i raspodjela prekozonskog kapaciteta Član 173 (1) Operator prenosnog sistema provjerava rezultate proračuna dugoročnih prekozonskih kapaciteta na granicama zone trgovanja ili kritičnim mrežnim elementima za svaki dugoročni vremenski okvir proračuna kapaciteta u skladu sa članom 166 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Svaki OPS potvrđuje rezultate proračuna raspodjele dugoročnog prekozonskog kapaciteta na svojim granicama zone trgovanja ili kritičnim mrežnim elementima u skladu s članom 16.	Potvrđivanje, dostavljanje i raspodjela prekozonskog kapaciteta Član 173 (2) Operator prenosnog sistema provjerava rezultate proračuna raspodjele dugoročnog prekozonskog kapaciteta na svojim granicama zone trgovanja ili kritičnim mrežnim elementima u skladu sa članom 167 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

3. Svaki OPS šalje svoju potvrdu kapaciteta i potvrđenu raspodjelu tog kapaciteta za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta odgovarajućim izvođačima koordiniranog proračuna kapaciteta i drugim OPS-ovima iz relevantnih regija za proračun kapaciteta.	Potvrđivanje, dostavljanje i raspodjela prekozonskog kapaciteta Član 173 (3) Operator prenosnog sistema dostavlja koordinatoru proračuna kapaciteta i drugim operatorima prenosnih sistema za region na koji se proračun odnosi potvrdu kapaciteta i potvrđenu raspodjelu tog kapaciteta za svaku dugoročnu dodjelu.	Potpuno usklađeno		
4. Svaki izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta dostavlja potvrđenu raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta za izvršenje dugoročne dodjele kapaciteta u skladu s članom 29.	Potvrđivanje, dostavljanje i raspodjela prekozonskog kapaciteta Član 173 (4) Koordinator proračuna kapaciteta dostavlja potvrđenu raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta radi izvršenja dugoročne dodjele kapaciteta u skladu sa članom 178 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
5. OPS-ovi svojim regulatornim tijelima na zahtjev dostavljaju izvješće s pojedinostima o načinu dobivanja vrijednosti dugoročnog prekozonskog kapaciteta za određeno razdoblje proračuna dugoročnog kapaciteta.	Potvrđivanje, dostavljanje i raspodjela prekozonskog kapaciteta Član 173 (5) Operator prenosnog sistema, na zahtjev, Agenciji dostavlja detaljni izvještaj o načinu na koji je utvrđena vrijednost prekozonskog kapaciteta za određeni dugoročni vremenski okvir proračuna kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
Član 25. Koordinirano ograničenje prekozonskih kapaciteta 1. OPS-ovi koordiniraju ograničenja već dodijeljenih dugoročnih prekozonskih kapaciteta ako se ograničenja odnose na razdoblje koje prethodi danu isporuke više od 48 sati. Ako dođe do ograničenja dugoročnih prava prenosa, uključujući nominacije u vezi s tim pravima, u razdoblju od 48 sati prije početka dana isporuke, OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta primjenjuju postupak proračuna kapaciteta za razdoblje dan unaprijed ili unutardnevno razdoblje iz člana 29. Regulative (EU) 2015/1222.	Koordinisano ograničenje prekozonskih kapaciteta Član 174 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da utvrdi i koordinira ograničenja dodijeljenih dugoročnih prekozonskih kapaciteta, najkasnije 48 časova prije dana isporuke električne energije. (2) Ako dođe do ograničenja dugoročnih prava prenosa, uključujući nominacije u vezi sa pravom prenosa, u periodu od 48 časova prije početka dana isporuke, operator prenosnog sistema je dužan da u regionu proračuna kapaciteta sprovede postupak proračuna kapaciteta za dan-unaprijed i unutardnevni vremenski okvir u skladu sa članom 102 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

2. Ako OPS treba ograničiti već dodijeljeni dugoročni prekozonski kapacitet, odgovornom izvođaču koordiniranog proračuna kapaciteta šalje zahtjev za pokretanje koordiniranog proračuna potrebnih ograničenja dugoročnog prekozonskog kapaciteta za regiju za proračun kapaciteta. OPS u svojem zahtjevu navodi sve relevantne informacije.	Koordinisano ograničenje prekozonskih kapaciteta Član 174 (3) Operator prenosnog sistema dužan je da, u slučaju potrebe za ograničenjem dodijeljenog dugoročnog prekozonskog kapaciteta, dostavi koordinatoru za proračun kapaciteta zahtjev za pokretanje koordinisanog proračuna ograničenja, sa potrebnim informacijama.	Potpuno usklađeno		
3. Izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta dostavlja ažurirani prekozonski kapacitet na potvrđivanje nadležnim OPS-ovima.	Koordinisano ograničenje prekozonskih kapaciteta Član 174 (4) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da dostavi korigovanu vrijednost prekozonskog kapaciteta na potvrđivanje operatoru prenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
4. Svaki OPS potvrđuje ažurirani prekozonski kapacitet na svojim granicama zone trgovanja ili kritičnim mrežnim elementima u skladu s članom 24.	Koordinisano ograničenje prekozonskih kapaciteta Član 174 (5) Operator prenosnog sistema dužan je da potvrdi korigovanu vrijednost prekozonskog kapaciteta na granicama zone trgovanja ili na kritičnim mrežnim elementima u skladu sa članom 173 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
5. Izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta dostavlja potvrđeni ažurirani prekozonski kapacitet nadležnim OPS-ovima i jedinstvenoj platformi za dodjelu radi provedbe ograničenja u skladu s članom 53.	Koordinisano ograničenje prekozonskih kapaciteta Član 174 (6) Koordinator proračuna kapaciteta dužan je da dostavi potvrđenu korigovanu vrijednost prekozonskog kapaciteta operatoru prenosnog sistema i regionalnoj platformi za dodjelu, radi sprovođenja ograničenja u skladu sa članom 202 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Odjeljak 5. Dvogodišnje izvješće o proračunu kapaciteta Član 26. Dvogodišnje izvješće o proračunu i dodjeli kapaciteta 1. Najkasnije dvije godine od stupanja na snagu ove Regulative ENTSO za električnu energiju izrađuje izvješće o proračunu i dodjeli dugoročnih kapaciteta te ga dostavlja Agenciji.	Dvogodišnji izvještaj o proračunu i dodjeli kapaciteta za dugoročnu dodjelu Član 175 U saradnji sa drugim OPS-ovima, OPS dužan je da, za potrebe izrade dvogodišnjeg izvještaja o proračunu i dodjeli kapaciteta koji priprema ENTSO za električnu energiju, koristi statističke pokazatelje i pokazatelje kvaliteta dogovorene u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		

2. Ako Agencija to zahtijeva, ENTSO za električnu energiju mora svake druge godine nakon toga izraditi izvješće o proračunu i dodjeli dugoročnih kapaciteta. Ako je primjenjivo, navedeno se izvješće dostavlja Agenciji zajedno s dvogodišnjim izvješćem o proračunu i dodjeli kapaciteta iz člana 31. Regulative (EU) 2015/1222. 3. Izvješće o proračunu i dodjeli kapaciteta za svaku zonu trgovanja, granicu zone trgovanja i regiju za proračun kapaciteta sadržava najmanje: (a) upotrijebljeni pristup proračunu kapaciteta; (b) statističke pokazatelje o granicama pouzdanosti; (c) statističke pokazatelje o prekozonskom kapacitetu, prema potrebi za svako razdoblje proračuna kapaciteta; (d) pokazatelje kvalitete za informacije upotrebljavane u proračunu kapaciteta; (e) prema potrebi, predložene mjere za poboljšanje proračuna kapaciteta; (f) preporuke za daljnji razvoj dugoročnog proračuna kapaciteta, uključujući daljnje usklađivanje metodologija, postupaka i upravljačkih aranžmana. 4. Nakon savjetovanja s Agencijom svi OPS-ovi zajednički dogovaraju statističke i kvalitativne pokazatelje za izvješće. Agencija može zahtijevati izmjenu tih pokazatelja prije dogovora OPS-ova ili tijekom njihove primjene. 5. Agencija odlučuje o djelomičnom ili potpunom objavljivanju dvogodišnjeg izvješća.				
POGLAVLJE 2. Zone trgovanja Član 27. Opšte odredbe 1. Na dugoročni proračun i dodjelu kapaciteta primjenjuju se zone trgovanja koje vrijede za trgovanje dan unaprijed ili unutarдневно trgovanje.	Zone trgovanja za dugoročnu dodjelu Član 176 (1) Zone trgovanja koje važe za trgovanje dan-unaprijed i unutarдневно trgovanje primjenjuju se na proračun i dodjelu dugoročnih kapaciteta.	Potpuno usklađeno		

2. Ako granica zone trgovanja više ne postoji, nosioci dugoročnih prava prenosa na toj granici zone trgovanja imaju pravo na to da im predmetni OPS-ovi isplate povrat na osnovu cijene koja je inicijalno plaćena za dugoročna prava prenosa.	Zone trgovanja za dugoročnu dodjelu Član 176 (2) Ako granica zone trgovanja više ne postoji, nosioci dugoročnih prava prenosa na toj granici zone trgovanja imaju pravo na naknadu koju im isplaćuje operator prenosnog sistema po cijeni plaćenju za dugoročna prava prenosa.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE 3. Dugoročna dodjela kapaciteta Odjeljak 1. Opće odredbe Član 28. Opšta načela Dugoročna dodjela kapaciteta provodi se na način: (a) kojim se primjenjuje načelo granične cijene za dobivanje rezultata za svaku granicu zone trgovanja, smjer korištenja i vremensku jedinicu tržišta;	Principi dugoročne dodjele kapaciteta Član 177 (1) Dugoročna dodjela kapaciteta sprovodi se na način kojim se: 1) primjenjuje princip određivanja granične cijene za dobijanje rezultata za svaku granicu zone trgovanja, smjer korišćenja i tržišnu vremensku jedinicu; i	Potpuno usklađeno		
(b) kojim se ne dodjeljuje više od ponuđenog dugoročnog prekozonskog kapaciteta u skladu s članom 39.;	Principi dugoročne dodjele kapaciteta Član 177 (1) Dugoročna dodjela kapaciteta sprovodi se na način kojim se: 2) ne dodjeljuje više od ponuđenog dugoročnog prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 188 ovog zakona	Potpuno usklađeno		
(c) koji se može ponavljati.	Principi dugoročne dodjele kapaciteta Član 177 (2) Dugoročna dodjela kapaciteta iz stava 1 ovog člana može se ponavljati u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 200 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

Član 29. Ulazni podaci i rezultati 1. Jedinstvena platforma za dodjelu upotrebljava sljedeće ulazne podatke za dugoročnu dodjelu kapaciteta u skladu sa stavom 2.: (a) potvrđenu raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta koje podnosi svaki izvođač koordiniranog proračuna kapaciteta i kapacitete povezane s vraćenim dugoročnim pravima prenosa u skladu s članom 43.; (b) ponude koje su dostavili učesnici na tržištu.	Ulazni podaci i rezultati dodjele kapaciteta Član 178 (1) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu koristi sljedeće ulazne podatke za dugoročnu dodjelu kapaciteta: 1) potvrđenu raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta koju dostavlja koordinator proračuna kapaciteta, kao i kapacitete povezane sa vraćenim dugoročnim pravima prenosa u skladu sa članom 192 ovog zakona i 2) ponude koje su dostavili učesnici na tržištu.	Potpuno usklađeno		
2. Za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta, jedinstvena platforma za dodjelu istovremeno utvrđuje najmanje sljedeće rezultate za svaku granicu zone trgovanja, smjer korištenja i vremensku jedinicu tržišta: (a) količinu dodijeljenih dugoročnih prava prenosa izraženu u MW; (b) cijenu dugoročnih prava prenosa u skladu s članom 40.; (c) status izvršenja ponuda.	Ulazni podaci i rezultati dodjele kapaciteta Član 178 (2) Za svaku dugoročnu dodjelu kapaciteta, regionalna i gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu istovremeno utvrđuje najmanje sljedeće rezultate za svaku granicu zone trgovanja, smjer korišćenja i tržišnu vremensku jedinicu: 1) količinu dodijeljenih dugoročnih prava prenosa izraženu u MW; 2) cijenu dugoročnih prava prenosa u skladu sa članom 189 ovog zakona; 3) status ponuda.	Potpuno usklađeno		
3. Jedinstvena platforma za dodjelu osigurava tačnost rezultata aukcije.	Ulazni podaci i rezultati dodjele kapaciteta Član 178 (3) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu obezbjeđuje tačnost rezultata aukcije.	Potpuno usklađeno		
4. Svaki OPS osigurava da su rezultati aukcije u skladu s ulaznim podacima dostavljenima jedinstvenoj platformi za dodjelu u skladu sa stavom 1.	Ulazni podaci i rezultati dodjele kapaciteta Član 178 (4) OPS je dužan da obezbijedi usaglašenost rezultata aukcije sa ulaznim podacima koji su dostavljeni regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu u skladu sa stavom 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		

Odjeljak 2. Mogućnosti za ograničavanje rizika p rekozonskog prenosa Član 30. Odluka o mogućnostima za ograničavanje prekozonskog rizika 1. OPS-ovi na granici zone trgovanja izdaju dugoročna prava prenosa osim ako su sva nadležna regulatorna tijela te granice zone trgovanja donijela usklađenu odluku o neizdavanju dugoročnih prava prenosa na toj granici zone trgovanja. Pri donošenju odluke sva nadležna regulatorna tijela te granice zone trgovanja savjetuju se s regulatornim tijelima predmetne regije za proračun kapaciteta i primjereno uzimaju u obzir njihova mišljenja.	Opcije smanjenja rizika prekozonskog prenosa Član 179 (1) OPS izdaje na granici zone trgovanja dugoročna prava prenosa, osim ako Agencija, u saradnji sa nadležnim regulatornim organom granice zone trgovanja i uzimajući u obzir mišljenja organa relevantnog regiona za proračun kapaciteta, ne donese koordinisane odluke da se ne izdaju dugoročna prava prenosa na granici zone trgovanja.	Potpuno usklađeno		
2. Ako u trenutku stupanja na snagu ove Regulative na nekoj granici zone trgovanja ne postoje dugoročna prava prenosa, nadležna regulatorna tijela te granice zone trgovanja donose usklađenu odluku o uvođenju dugoročnih prava prenosa najkasnije šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative.	Nije primjenljivo			
3. Odluka u skladu sa stavcima 1. i 2. zasniva se na procjeni kojom se utvrđuje pruža li dugoročno tržište električne energije dovoljne mogućnosti za ograničavanje rizika u tim zonama trgovanja. Procjenu na koordinirani način provode sva nadležna regulatorna tijela predmetne granice zone trgovanja, a ona se sastoji barem od: (a) savjetovanja sa učesnicima na tržištu o njihovim potrebama za mogućnosti za ograničavanje prekozonskog rizika na granicama predmetne zone trgovanja; (b) procjene.	Opcije smanjenja rizika prekozonskog prenosa Član 179 (2) Odluka iz st. 1 ovog člana zasniva se na analizi kojom se utvrđuje da li dugoročno tržište električne energije pruža dovoljno mogućnosti za smanjenje rizika u zonama trgovanja i uključuje najmanje: 1) potrebe za mogućnostima smanjenja prekozonskog rizika na granicama zone trgovanja, a na osnovu konsultacija koje Agencija obavlja sa učesnicima na tržištu; 2) procjenu.	Potpuno usklađeno		

4. Procjenom iz stava 3. tačke (b) ispituje se funkcioniranje veleprodajnih tržišta električne energije na osnovu transparentnih kriterijuma među kojima se nalaze barem: (a) analiza predstavljaju li proizvodi ili kombinacija proizvoda ponuđeni na dugoročnim tržištima ograničavanje rizika u odnosu na promjenjivost cijene za dan unaprijed predmetne zone trgovanja. Takav proizvod ili kombinacija proizvoda smatra se odgovarajućim ograničavanjem rizika od promjene cijene za dan unaprijed predmetne zone trgovanja ako postoji dovoljna korelacija između cijene za dan unaprijed predmetne zone trgovanja i pripadajuće cijene u odnosu na koju se namiruje proizvod ili kombinacija proizvoda;	Opcije smanjenja rizika prekozonskog prenosa Član 179 (2) Odluka iz st. 1 ovog člana zasniva se na analizi kojom se utvrđuje da li dugoročno tržište električne energije pruža dovoljno mogućnosti za smanjenje rizika u zonama trgovanja i uključuje najmanje: 2) procjenu da li proizvodi ili kombinacija proizvoda koji su ponuđeni na dugoročnom tržištu predstavljaju smanjenje rizika od promjene cijena predmetne zone trgovanja za dan-unaprijed, odnosno da li postoji zadovoljavajuća korelacija između cijene za dan-unaprijed i pripadajuće cijene u odnosu na proizvod ili kombinaciju proizvoda;	Potpuno usklađeno		
(b) analiza jesu li proizvodi ili kombinacija proizvoda ponuđeni na dugoročnim tržištima efikasni. U tu se svrhu procjenjuju najmanje sljedeći pokazatelji: i. ročnost trgovanja; ii. razlika između ponuđene i tražene cijene; iii. količine trgovanja u odnosu na fizičku potrošnju; iv. otvorene pozicije u odnosu na fizičku potrošnju.	Opcije smanjenja rizika prekozonskog prenosa Član 179 (2) Odluka iz st. 1 ovog člana zasniva se na analizi kojom se utvrđuje da li dugoročno tržište električne energije pruža dovoljno mogućnosti za smanjenje rizika u zonama trgovanja i uključuje najmanje: 3) procjenu da li su proizvodi ili kombinacija proizvoda koji su ponuđeni na dugoročnim tržištima efikasni u smislu: - vremenskog okvira trgovanja; - razlike između ponuđene i tražene cijene; - količine trgovanja u odnosu na fizičku potrošnju; - otvorene pozicije u odnosu na fizičku potrošnju.	Potpuno usklađeno		

5. Ako se procjenom iz stava 3. utvrdi da u nekoj zoni trgovanja nema dovoljno mogućnosti za ograničavanje rizika, nadležna regulatorna tijela nalažu nadležnim OPS-ovima: (a) da izdaju dugoročna prava prenosa; ili (b) da se pobrinu za ponudu drugih dugoročnih prekozonских proizvoda za ograničavanje rizika kako bi pružili potporu funkcioniranju veleprodajnih tržišta električne energije.	Opcije smanjenja rizika prekozonского prenosa Član 179 (3) Ako se analizom iz stava 2 ovog člana utvrdi da u jednoj ili više zona trgovanja nema dovoljno mogućnosti za smanjenje rizika, Agencija će zahtijevati od operatora prenosnog sistema da: 1) vrši dodjelu dugoročnih prava prenosa; ili 2) obezbijedi da drugi dugoročni prekozonский proizvod za smanjenje rizika budu stavljeni na raspolaganje, kako bi podržali funkcionisanje veleprodajnog tržišta električne energije.	Potpuno usklađeno		
6. Ako nadležna regulatorna tijela odluče naložiti mjere iz stava 5. tačke (b), nadležni OPS-ovi moraju pripremiti nužne aranžmane te ih dostaviti na odobrenje nadležnim regulatornim tijelima najkasnije šest mjeseci od zahtjeva nadležnih regulatornih tijela. Ti se neophodni aranžmani moraju provesti najkasnije šest mjeseci od odobrenja nadležnih regulatornih tijela. Nadležna regulatorna tijela mogu na zahtjev nadležnih OPS-ova produljiti rokove za provedbu za najviše 6 mjeseci.	Opcije smanjenja rizika prekozonского prenosa Član 179 (4) Ako Agencija odluči da operator prenosnog sistema postupi u skladu sa zahtjevom iz stava 3 tačka 2 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da pripremi odgovarajuće prekozonские proizvode za smanjenje rizika i dostavi ih Agenciji na odobrenje najkasnije šest mjeseci od dana dostavljanja zahtjeva Agencije. (5) Operator prenosnog sistema će ponuditi prekozonские proizvode iz stava 4 ovog člana najkasnije šest mjeseci od odobrenja Agencije. (6) Agencija, na zahtjev operatora prenosnog sistema može produžiti rok za ponudu prekozonских proizvoda najduže za šest mjeseci.	Potpuno usklađeno		
7. Ako regulatorna tijela odluče da nadležni OPS-ovi ne izdaju dugoročna prava prenosa ili da nadležni OPS-ovi ponude druge dugoročne prekozonские proizvode, na OPS-ove granica zone trgovanja ne primjenjuju se članovi 16., 28., 29., 31.–57., 59. i 61.	Opcije smanjenja rizika prekozonского prenosa Član 179 (7) Ako Agencija odluči da operator prenosnog sistema ne vrši dodjelu dugoročnih prava prenosa ili da ponudi druge dugoročne prekozonские proizvode za smanjenje rizika, odredbe čl. 167, 177, 178, čl. 180 do 205 i čl. 206 i 209 ovog zakona neće se primjenjivati.	Potpuno usklađeno		

8. Nakon zajedničkog zahtjeva OPS-ova neke granice zone trgovanja ili na vlastitu inicijativu, a najmanje svake 4 godine, nadležna regulatorna tijela te granice zone trgovanja u saradnji s Agencijom provode procjenu u skladu sa stavcima 3. do 5.	Opcije smanjenja rizika prekozonskog prenosa Član 178 (8) Analizu iz stava 2 ovog člana Agencija vrši na sopstvenu inicijativu ili na osnovu zajedničkog zahtjeva operatora prenosnih sistema granice zone trgovanja, a najmanje jednom u četiri godine.	Potpuno usklađeno		
Član 31. Regionalni koncept dugoročnih prava prenosa 1. Dugoročni prekozonski kapaciteti dodjeljuju se učesnicima na tržištu putem platforme za dodjelu u obliku fizičkih prava prenosa u skladu s načelom „upotrijebi ili prodaj” ili u obliku finansijskih prava prenosa – opcija ili finansijskih prava prenosa – obaveza.	Regionalni koncept dugoročnih prava prenosa Član 180 (1) Dugoročni prekozonski kapaciteti dodjeljuju se učesnicima na tržištu preko platforme za dodjelu u formi fizičkih prava prenosa po principu „iskoristi ili prodaj” ili u formi finansijskih prava prenosa – opcije ili finansijskih prava prenosa – obaveze.	Potpuno usklađeno		
2. Svi OPS-ovi koji izdaju dugoročna prava prenosa učesnicima na tržištu nude dugoročne prekozonske kapacitete putem jedinstvene platforme za dodjelu najmanje u godišnjim i mjesečnim razdobljima. Svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta mogu zajednički predložiti da ponude dugoročne prekozonske kapacitete u dodatnim razdobljima.	Regionalni koncept dugoročnih prava prenosa Član 180 (2) Operator prenosnog sistema dužan je da učesnicima na tržištu nudi dugoročna prava prenosa preko regionalne platforme za dodjelu iz člana 197 ovog zakona i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu, najmanje na godišnjem i mjesečnom nivou. (3) Operator prenosnog sistema zajedno sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta može ponuditi dugoročna prava prenosa i u drugim vremenskim okvirima.	Potpuno usklađeno		

3. Najkasnije šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta u kojoj postoje dugoročna prava prenosa moraju zajedno pripremiti prijedlog regionalnog koncepta dugoročnih prava prenosa koja će se izdavati na svakoj od granica zone trgovanja unutar regije za proračun kapaciteta. Najkasnije šest mjeseci od donošenja usklađene odluke svih regulatornih tijela regije za proračun kapaciteta o uvođenju dugoročnih prava prenosa u skladu s članom 30. stavom 2., OPS-ovi predmetne regije za proračun kapaciteta moraju zajedno izraditi prijedlog regionalnog koncepta dugoročnih prava prenosa koja će se izdavati na svakoj od granica zone trgovanja unutar te regije za proračun kapaciteta. Regulatorna tijela država članica u kojima je sadašnji regionalni koncept dugoročnih prava prenosa dio aranžmana OPS-ova za prekogranična redispečiranja za potrebe osiguravanja rada unutar graničnih vrijednosti pogonskih veličina mogu se odlučiti na zadržavanje fizičkih dugoročnih prava prenosa na svojim granicama zone trgovanja.	Regionalni koncept dugoročnih prava prenosa Član 180 (4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta u kojem se dodjeljuju dugoročna prava prenosa, dužan je da pripremi predlog regionalnog koncepta dugoročnih prava prenosa koja će nuditi na svakoj granici zone trgovanja unutar regiona proračuna kapaciteta. (5) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, dužan je da pripremi predlog regionalnog koncepta dodjele dugoročnih prava prenosa koja će se nuditi na svakoj granici zone trgovanja unutar regiona proračuna kapaciteta, najkasnije šest mjeseci od donošenja odluke Agencije iz člana 179 stav 1 ovog zakona. (6) Agencija, u saradnji sa regulatornim organima drugih država, kod kojih se važeći regionalni koncept dugoročnih prava prenosa koristi od strane operatora prenosnog sistema za prekozonski redispečing, može donijeti odluku da zadrži fizička dugoročna prava prenosa na svojim granicama zone trgovanja radi obezbjeđenja rada sistema u granicama operativne sigurnosti.	Potpuno usklađeno		
4. Prijedlozi iz stava 3. uključuju raspored provedbe i barem opis sljedećih stavki utvrđenih u pravilima za dodjelu: (a) vrstu dugoročnih prava prenosa; (b) razdoblja dugoročne dodjele kapaciteta; (c) oblik proizvoda (osnovno opterećenje, vršno opterećenje, izvanvršno opterećenje);	Regionalni koncept dugoročnih prava prenosa Član 180 (7) Predlog iz stava 4 ovog člana sadrži vremenski plan sprovođenja i obavezne elemente koji se detaljnije utvrđuju pravilima za dodjelu kapaciteta: 1) vrstu dugoročnih prava prenosa; 2) vremenske okvire dugoročne dodjele kapaciteta;	Potpuno usklađeno		

(d) obuhvaćene granice zone trgovanja.	3) vrstu proizvoda; 4) obuhvaćene granice zone trgovanja.			
5. Prijedlozi podliježu savjetovanju u skladu s članom 6. Svaki OPS mora prikladno razmotriti rezultate savjetovanja u pogledu predloženih dugoročnih prava prenosa koja se trebaju izdavati.	Regionalni koncept dugoročnih prava prenosa Član 180 (8) Predlog regionalnog koncepta dugoročnih prava prenosa iz stava 4 ovog člana je predmet javne rasprave u skladu sa članom 154 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
6. Istovremena dodjela fizičkih prava prenosa i FPP-ova – opcija na istoj granici zone trgovanja nije dopuštena. Istovremena dodjela fizičkih prava prenosa i FPP-ova – obaveza na istoj granici zone trgovanja nije dopuštena.	Regionalni koncept dugoročnih prava prenosa Član 180 (9) Istovremena dodjela fizičkih prava prenosa i finansijskih prava prenosa – opcije, odnosno fizičkih prava prenosa i finansijskih prava prenosa – obaveze, na istoj granici zone trgovanja nije dozvoljena.	Potpuno usklađeno		
7. Preispitivanje dugoročnih prava prenosa ponuđenih na granici zone trgovanja mogu pokrenuti: (a) sva regulatorna tijela granice zone trgovanja na vlastitu inicijativu; ili (b) sva regulatorna tijela granice zone trgovanja na osnovu preporuke Agencije ili zajedničkog zahtjeva svih OPS-ova predmetne granice zone trgovanja.	Regionalni koncept dugoročnih prava prenosa Član 180 (10) Agencija, kao i drugi nadležni regulatorni organi za granice zone trgovanja mogu pokrenuti preispitivanje dugoročnih prava prenosa ponuđenih na granici zone trgovanja na: 1) svoju inicijativu; ili 2) osnovu preporuke Regulatornog odbora ili ACER-a, ili 3) osnovu zajedničkog zahtjeva svih operatora prenosnih sistema granice zone trgovanja.	Potpuno usklađeno		
8. Svi OPS-ovi regije za proračun kapaciteta odgovorni su za poduzimanje preispitivanja kako je utvrđeno u stavu 9.	Regionalni koncept dugoročnih prava prenosa Član 180 (11) Operator prenosnog sistema u regionu proračuna kapaciteta odgovoran je za sprovođenje preispitivanja iz stava 12 ovog člana.	Potpuno usklađeno		

9. Svaki OPS uključen u preispitivanje dugoročnih prava prenosa: (a) procjenjuje ponuđena dugoročna prava prenosa uzimajući u obzir karakteristike iz stava 4.; (b) predlaže, ako smatra neophodnim, alternativna dugoročna prava prenosa uzimajući u obzir rezultat procjene iz podstava (a); (c) provodi javno savjetovanje u skladu s članom 6. u pogledu: i. rezultata procjene ponuđenih dugoročnih prava prenosa; ii. prijedloga alternativnih dugoročnih prava prenosa, ako je primjenjivo.	Regionalni koncept dugoročnih prava prenosa Član 180 (12) Operator prenosnog sistema dužan je prilikom preispitivanja dugoročnih prava prenosa da: 1) procjenjuje ponuđena dugoročna prava prenosa uzimajući u obzir elemente iz stava 7 ovog člana; 2) predlaže, ako je potrebno, alternativna dugoročna prava prenosa uzimajući u obzir rezultat procjene iz tačke 1 ovog stava; 3) sprovodi javnu raspravu u skladu sa članom 155 ovog zakona u pogledu: - rezultata procjene ponuđenih dugoročnih prava prenosa i - predloga alternativnih dugoročnih prava prenosa, ako je potrebno.	Potpuno usklađeno		
10. Nakon savjetovanja iz stava 9. tačke (c) i u roku od tri mjeseca od izdavanja odluke o pokretanju preispitivanja, predmetni operatori prenosnih sistema regije za proračun kapaciteta zajedno podnose prijedlog nadležnim regulatornim tijelima za zadržavanje ili izmjenu vrste dugoročnih prava prenosa.	Regionalni koncept dugoročnih prava prenosa Član 180 (13) Nakon javne rasprave iz stava 12 tačka 3 ovog člana, u roku od tri mjeseca od pokretanja postupka preispitivanja operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, dostavlja predlog Agenciji za zadržavanje ili izmjenu vrste dugoročnih prava prenosa.	Potpuno usklađeno		
Član 32. Fizička prava prenosa 1. Svaki nosilac fizičkih prava prenosa ima pravo nominirati sva svoja fizička prava prenosa, ili dio njih, u skladu s članom 36.	Fizička prava prenosa Član 181 (1) Nosilac fizičkih prava prenosa ima pravo da nominuje sva ili dio svojih fizičkih prava prenosa u skladu sa članom 185 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Ako nosioci fizičkih prava prenosa ne nominiraju u roku utvrđenom u pravilima nominacije, imaju pravo na isplatu naknade u skladu s članom 35.	Fizička prava prenosa Član 181 (2) Ako ne izvrši nominaciju u roku utvrđenom pravilima nominacije, nosilac fizičkih prava prenosa ima pravo na isplatu naknade u skladu sa članom 184 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

Član 33. Financijska prava prenosa – opcije 1. Nosioци FPP-ova – opcija imaju pravo na dobivanje naknade u skladu s članom 35.	Financijska prava prenosa – opcije Član 182 (1) Nosilac financijskih prava prenosa – opcije ima pravo na isplatu naknade u skladu sa članom 184 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Uvođenje FPP-ova – opcija zavisi o primjeni cjenovnog povezivanja tržišta dan unaprijed u skladu s članovima od 38. do 50. Regulative (EU) 2015/1222.	Financijska prava prenosa – opcije Član 182 (2) Realizacija financijskih prava prenosa – opcije zavisi od primjene cjenovnog povezivanja dan-unaprijed tržišta u skladu sa odredbama čl. 109 do 121 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 34. Financijska prava prenosa – obaveze 1. Nosioци FPP-ova – obaveza imaju pravo na dobivanje financijske naknade ili obavezu plaćanja u skladu s članom 35.	Financijska prava prenosa – obaveze Član 183 (1) Nosilac financijskih prava prenosa – obaveze ima pravo na isplatu ili je dužan da isplati financijsku naknadu u skladu sa članom 184 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Uvođenje FPP-ova – obaveza zavisi o primjeni cjenovnog povezivanja tržišta dan unaprijed u skladu s članovima od 38. do 50. Regulative (EU) 2015/1222.	Financijska prava prenosa – obaveze Član 183 (2) Realizacija financijskih prava prenosa – obaveze zavisi od primjene cjenovnog povezivanja dan-unaprijed tržišta u skladu sa odredbama čl. 109 do 121 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 35. Načela za naknade za dugoročna prava prenosa 1. Nadležni OPS-ovi koji provode dodjelu prava prenosa na granici zone trgovanja putem jedinstvene platforme za dodjelu nosiocima dugoročnih prava prenosa isplaćuju naknadu ako je razlika u cijeni pozitivna u smjeru dugoročnih prava prenosa.	Principi isplate naknade za dugoročna prava prenosa Član 184 (1) Operator prenosnog sistema koji vrši dodjelu prava prenosa na granici zone trgovanja preko regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu isplaćuje naknadu nosiocu dugoročnih prava prenosa, ako je razlika u cijeni pozitivna u smjeru dugoročnih prava prenosa.	Potpuno usklađeno		
2. Nosioци FPP-ova – obaveza isplaćuju putem jedinstvene platforme za dodjelu naknadu nadležnim OPS-ovima odgovornima za dodjelu prava prenosa na granici zone trgovanja ako je razlika u cijeni negativna u smjeru FPP-ova – obaveza.	Principi isplate naknade za dugoročna prava prenosa Član 184 (2) Nosilac financijskih prava prenosa – obaveze isplaćuje naknadu operatoru prenosnog sistema odgovornom za dodjelu prava prenosa na granici zone trgovanja preko regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu, ako je razlika u cijeni negativna u smjeru financijskih prava prenosa – obaveze.	Potpuno usklađeno		

3. Naknada za dugoročna prava prenosa iz stavaka 1. i 2. mora biti u skladu sa sljedećim načelima: (a) ako je prekozonski kapacitet dodijeljen implicitnom dodjelom ili drugom metodom koja proizlazi iz rezervne situacije u razdoblju dan unaprijed, naknada za dugoročna prava prenosa jednaka je razlici između tržišnih cijena; (b) ako je prekozonski kapacitet dodijeljen eksplicitnom dodjelom u razdoblju dan unaprijed, naknada za dugoročna prava prenosa jednaka je postignutoj cijeni dnevne aukcije.	Principi isplate naknade za dugoročna prava prenosa Član 184 (3) Naknada za dugoročna prava prenosa iz st. 1 i 2 ovog člana zasniva se na sljedećim principima, i to ako je prekozonski kapacitet dodijeljen: 1) implicitnom dodjelom kapaciteta ili drugim postupkom koji proizilazi iz rezervnog postupka u vremenskom okviru dan-unaprijed, naknada za dugoročna prava prenosa biće jednaka razlici tržišnih cijena; 2) eksplicitnom dodjelom kapaciteta u vremenskom okviru dan-unaprijed, naknada za dugoročna prava prenosa biće jednaka postignutoj cijeni dnevne aukcije.	Potpuno usklađeno		
4. U slučaju da postupak dodjele kapaciteta dan unaprijed obuhvaća ograničenja dodjele na interkonekcijama između zona trgovanja u skladu s članom 23. stavom 3. Regulative (EU) 2015/1222, ta se ograničenja mogu uzeti u obzir za izračun naknade za dugoročna prava prenosa u skladu sa stavom 3.	Principi isplate naknade za dugoročna prava prenosa Član 184 (4) U slučaju da postupak dodjele kapaciteta dan-unaprijed obuhvata ograničenja dodjele na interkonekcijama između zona trgovanja u skladu sa članom 95 stav 3 ovog zakona, takva ograničenja se uzimaju u obzir prilikom obračuna naknade za dugoročna prava prenosa u skladu sa stavom 3 ovog člana.	Potpuno usklađeno		

O d j e l j a k 3 . Postupci nominacije za fizička prava prenosa Član 36. Opšte odredbe za nominaciju fizičkih prava prenosa 1. Ako OPS-ovi izdaju i primjenjuju fizička prava prenosa na granicama zone trgovanja, oni nosiocima fizičkih prava prenosa i/ili njihovim partnerima omogućavaju nominaciju njihovih planiranih razmjena električne energije. Nosioći fizičkih prava prenosa mogu ovlastiti kvalifikovane treće strane da nominiraju planirane razmjene električne energije u njihovo ime prema pravilima nominacije u skladu sa stavom 3.	Postupak nominacije fizičkih prava prenosa Član 185 (1) Ako operator prenosnog sistema izdaje i primjenjuje fizička prava prenosa na granicama zone trgovanja, dužan je da omogući nosiocima fizičkih prava prenosa i/ili njihovim partnerima da nominuju svoje planove razmjene električne energije. (2) Nosilac fizičkih prava prenosa može ovlastiti kvalifikovanu treću stranu da nominuje planove razmjene električne energije u njegovo ime po pravilima nominacije iz stava 4 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
2. Najkasnije dvanaest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi koji izdaju fizička prava prenosa na granici zone trgovanja moraju relevantnim regulatornim tijelima dostaviti na odobrenje prijedlog pravila nominacije za planirane razmjene električne energije između granica zona trgovanja. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 6. Pravila nominacije sadržavaju najmanje sljedeće informacije: (a) pravo nosioca fizičkih prava prenosa da nominiraju planirane razmjene električne energije; (b) minimalne tehničke zahtjeve za nominaciju; (c) opis postupka nominacije; (d) rokove nominacije; (e) format nominacije i komunikacije.	Postupak nominacije fizičkih prava prenosa Član 185 (3) Operator prenosnog sistema dostavlja na odobrenje Agenciji predlog pravila nominacije za planove razmjene električne energije između granica zona trgovanja, koji je predmet javne rasprave u skladu sa članom 155 ovog zakona. (4) Pravila nominacije iz stava 3 ovog člana naročito sadrže: 1) pravo nosioca fizičkih prava prenosa da nominuje planove razmjene električne energije; 2) minimalne tehničke zahtjeve za nominaciju; 3) opis postupka nominacije; 4) rokove nominacije; 5) format nominacije i komunikacije.	Potpuno usklađeno		
3. Svi OPS-ovi postupno usklađuju pravila nominacije na svim granicama zone trgovanja na kojima se primjenjuju fizička prava prenosa.	Postupak nominacije fizičkih prava prenosa Član 185 (5) Operator prenosnog sistema dužan je da usklađuje pravila nominacije na svim granicama zone trgovanja na kojima se primjenjuju fizička prava prenosa.	Potpuno usklađeno		

4. Nosioc fizičkih prava prenosa, njihovi partneri, ako je primjenjivo, ili ovlaštena treća strana koja djeluje u njihovo ime nominiraju sva svoja fizička prava prenosa ili dio njih između zona trgovanja u skladu s pravilima nominacije.	Postupak nominacije fizičkih prava prenosa Član 185 (6) Nosilac fizičkih prava prenosa, njegovi partneri, ili treća strana koja postupa u njihovo ime, nominuje sva ili dio fizičkih prava prenosa između zona trgovanja u skladu sa pravilima nominacije.	Potpuno usklađeno		
5. U slučaju da postupak dodjele kapaciteta dan unaprijed obuhvaća ograničenja dodjele na interkonekcijama između zona trgovanja u skladu s članom 23. stavom 3. Regulative (EU) 2015/1222, ta se ograničenja uzimaju u obzir u prijedlogu za pravila nominacije iz stava 2.	Postupak nominacije fizičkih prava prenosa Član 185 (7) U slučaju da postupak dodjele kapaciteta dan-unaprijed obuhvata ograničenja dodjele na interkonekcijama između zona trgovanja u skladu sa ovim zakonom, takva ograničenja se moraju uzeti u obzir prilikom dostavljanja predloga pravila nominacije iz stava 3 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Odjeljak 4. Postupci i rad Član 37. Odredbe i uslovi za učestvovanje u dugoročnoj dodjeli kapaciteta 1. Učesnici na tržištu moraju se registrirati na jedinstvenoj platformi za dodjelu i ispuniti sve kvalifikacijske zahtjeve na osnovu usklađenih pravila za dodjelu prije nego što dobiju pravo na učestvovanje u aukcijama ili prenos svojih dugoročnih prava prenosa. Kvalifikacijski zahtjevi u skladu su s načelima nediskriminacije i transparentnosti.	Uslovi za učestvovanje u dugoročnoj dodjeli kapaciteta Član 186 (1) Da bi učesnik na tržištu stekao pravo da učestvuje na aukcijama ili prenio svoja dugoročna prava prenosa mora biti registrovan na regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu i ispunjavati sve kvalifikacione zahtjeve iz usaglašenih pravila za dodjelu iz člana 201 ovog zakona, koji su u skladu sa principima nediskriminacije i transparentnosti.	Potpuno usklađeno		
2. Nakon što učesnik na tržištu podnese zahtjev za registraciju, jedinstvena platforma za dodjelu obavještava učesnika na tržištu ispunjava li sve kvalifikacijske zahtjeve te ima li pravo na učestvovanje u aukcijama ili prenos svojih dugoročnih prava prenosa od određenog datuma.	Uslovi za učestvovanje u dugoročnoj dodjeli kapaciteta Član 186 (2) Nakon što učesnik na tržištu dostavi zahtjev za registraciju, regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu obavještava učesnika na tržištu da li ispunjava sve kvalifikacione zahtjeve i ima li pravo da učestvuje na aukcijama i prenese njegova dugoročna prava prenosa.	Potpuno usklađeno		

3. Učesnici na tržištu moraju u potpunosti poštovati usklađena pravila za dodjelu. Oni moraju ažurirati sve informacije u pogledu svog učestvovanja te bez odlaganja obavještava jedinstvenu platformu za dodjelu o svim promjenama tih informacija.	Uslovi za učestvovanje u dugoročnoj dodjeli kapaciteta Član 186 (3) Učesnik na tržištu dužan je da se pridržava usaglašenih pravila za dodjelu iz člana 200 ovog zakona, da ažurira sve informacije koje se odnose na njihovo učešće i bez odlaganja obavještava regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu o svim promjenama ovih informacija. (6) Učesnik na tržištu dužan je da redovno ažurira sve informacije o svom učestvovanju i bez odlaganja obavijesti regionalnu platformu za dodjelu o svim nastalim promjenama.	Potpuno usklađeno		
4. Jedinstvena platforma za dodjelu ima pravo obustaviti ili povući pravo učesnika na tržištu na učestvovanje u aukcijama ili prenos njegovih dugoročnih prava prenosa nakon što učesnik na tržištu prekrši svoje ugovorne obaveze na temelju usklađenih pravila za dodjelu.	Uslovi za učestvovanje u dugoročnoj dodjeli kapaciteta Član 186 (4) Ako učesnik na tržištu ne izvršava svoje ugovorne obaveze iz usaglašenih pravila za dodjelu iz člana 201 ovog zakona, regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu može učesniku na tržištu suspendovati ili ukinuti pravo da učestvuje na aukcijama ili prenese njegova dugoročna prava prenosa.	Potpuno usklađeno		
5. Obustava ili povlačenje prava učesnika na tržištu na učestvovanje u aukcijama ili prenos njegova dugoročnog prava na osnovu usklađenih pravila za dodjelu ne oslobađa učesnika na tržištu ili jedinstvenu platformu za dodjelu od njihovih obaveza koje proizlaze iz dugoročnih prava prenosa dodijeljenih i plaćenih prije obustave ili povlačenja.	Uslovi za učestvovanje u dugoročnoj dodjeli kapaciteta Član 186 (5) Suspendacija ili ukidanje prava učesnika na tržištu da učestvuje u aukcijama ili prenese svoja dugoročna prava prenosa, ne oslobađa učesnika na tržištu, kao ni regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu od njihovih obaveza koje proizilaze iz dodijeljenih i plaćenih dugoročnih prava prenosa prije suspendacije ili ukidanja prava.	Potpuno usklađeno		
Član 38. Dostava ulaznih podataka jedinstvenoj platformi za dodjelu Svaki se OPS mora pobrinuti da se potvrđena raspodjela dugoročnog prekozonskog kapaciteta dostavi jedinstvenoj platformi za dodjelu prije objave specifikacije aukcije u skladu s članom 39.	Dostavljanje ulaznih podataka regionalnoj platformi za dodjelu Član 187 Operator prenosnog sistema dužan je da obezbijedi da se potvrđena raspodjela dugoročnog prekozonskog kapaciteta dostavi regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu prije objavljivanja specifikacije aukcije iz člana 188 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

Član 39. Način rada dugoročne dodjele kapaciteta 1. Najkasnije do vremena navedenog u usklađenim pravilima za dodjelu za svaku se dugoročnu dodjelu kapaciteta utvrđuje i na jedinstvenoj platformi za dodjelu objavljuje specifikacije aukcije koja sadržava najmanje sljedeće informacije: (a) datum i vrijeme početka i kraja otvaranja i zatvaranja aukcije; (b) potvrđenu raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta i vrstu dugoročnih prava prenosa koja će biti ponuđena na aukciji; (c) format ponuda; (d) datum i vrijeme objave rezultata aukcije; (e) rok u kojem se mogu osporiti rezultati aukcije.	Procedura dugoročne dodjele kapaciteta Član 188 (1) Specifikacija aukcije objavljuje se na regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu najkasnije do isteka roka predviđenog usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona i sadrži najmanje sljedeće: 1) datum i vrijeme otvaranja i zatvaranja aukcije; 2) potvrđenu raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta i vrstu dugoročnih prava prenosa koja će biti ponuđena na aukciji; 3) format ponuda; 4) datum i vrijeme objavljivanja rezultata aukcije; 5) period u kojem se mogu osporiti rezultati aukcije.	Potpuno usklađeno		
2. Objavljeni dugoročni prekozonski kapacitet ne smije se mijenjati u razdoblju prije vremena zatvaranja aukcije. To se razdoblje utvrđuje u usklađenim pravilima za dodjelu.	Procedura dugoročne dodjele kapaciteta Član 188 (2) Vrijednost objavljenog dugoročnog prekozonskog kapaciteta ne može se mijenjati u toku perioda trajanja aukcije, koji se utvrđuje u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
3. Svaki učesnik na tržištu dostavlja svoje ponude na jedinstvenu platformu za dodjelu prije krajnjeg roka vremena zatvaranja aukcije i u skladu s uslovima utvrđenim u specifikaciji aukcije.	Procedura dugoročne dodjele kapaciteta Član 188 (3) Svaki učesnik na tržištu dostavlja ponude na regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu prije zatvaranja aukcije i u skladu sa uslovima utvrđenim u specifikaciji aukcije.	Potpuno usklađeno		

4. Jedinstvena platforma za dodjelu osigurava povjerljivost dostavljenih ponuda.	Procedura dugoročne dodjele kapaciteta Član 188 (4) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu dužna je da obezbijedi povjerljivost dostavljenih ponuda.	Potpuno usklađeno		
Član 40. Određivanje cijene dugoročnih prava prenosa Cijena dugoročnih prava prenosa za svaku granicu zone trgovanja, smjer korištenja i vremensku jedinicu tržišta određuje se prema načelu granične cijene i izražava u eurima po megavatu. U slučaju da je potražnja za dugoročnim prekozonskim kapacitetom za granicu zone trgovanja, smjer korištenja i vremensku jedinicu tržišta jednaka ili niža od ponuđenih dugoročnih prekozonskih kapaciteta, cijena je nula.	Određivanje cijene dugoročnih prava prenosa Član 189 (1) Cijena dugoročnih prava prenosa za svaku granicu zone trgovanja, smjer korišćenja i vremenski okvir određuju se po principu granične cijene koja se izražava u EUR/MW. (2) U slučaju da je tražnja za dugoročnim prekozonskim kapacitetom za granicu zone trgovanja, smjer korišćenja i tržišnu vremensku jedinicu jednaka ili niža od ponuđenih dugoročnih prekozonskih kapaciteta, cijena će biti nula.	Potpuno usklađeno		
Član 41. Financijski zahtjevi i poravnanje 1. Jedinstvena platforma za dodjelu osigurava postupke izdavanja računa ili samofakturiranja za poravnanje knjiženja na teret ili u korist koja proizlaze iz dodjele dugoročnih prava prenosa, povrata dugoročnih prava prenosa i naknade za dugoročna prava prenosa. Ti se postupci utvrđuju u usklađenim pravilima za dodjelu	Financijski zahtjevi i poravnanje Član 190 (1) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu dužna je da sprovede proceduru fakturisanja ili poravnanja potraživanja ili dugovanja po osnovu dodjele, povrata i kompenzacije dugoročnih prava prenosa, u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Kako bi učestvovao u aukcijama, učesnik na tržištu mora imati dovoljne kolaterale za jamčenje za ponudu i dodijeljena dugoročna prava prenosa u skladu s uslovima utvrđenim u usklađenim pravilima za dodjelu.	Financijski zahtjevi i poravnanje Član 190 (2) Učesnik na tržištu, da bi učestvovao na aukcijama, dužan je da obezbijedi kolateral za obezbjeđenje ponude i dodijeljenih dugoročnih prava prenosa u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

Član 42. Uspostavljanje rezervnih postupaka 1. U slučaju da dugoročna dodjela kapaciteta nije dala rezultate, osnovni rezervni postupak je odgoda dugoročne dodjele kapaciteta.	Sprovođenje rezervnih postupaka Član 191 (1) U slučaju da dugoročna dodjela kapaciteta ne može dati rezultate, sprovodi se odlaganje dugoročne dodjele kapaciteta kao standardni rezervni postupak.	Potpuno usklađeno		
2. Svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta imaju pravo uvesti alternativna koordinirana rezervna rješenja. U takvim slučajevima svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta moraju izraditi koordinirani prijedlog pouzdanih rezervnih postupaka.	Sprovođenje rezervnih postupaka Član 191 (2) Operator prenosnog sistema ima pravo da, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu proračuna kapaciteta, pripremi i sprovede alternativni rezervni postupak. (3) U slučajevima iz stava 2 ovog člana, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta razvije koordinisani predlog za pouzdane rezervne postupke.	Potpuno usklađeno		
Član 43. Povrat dugoročnih prava prenosa 1. Nosioци dugoročnih prava prenosa mogu nadležnim OPS-ovima putem jedinstvene platforme za dodjelu vratiti svoja dugoročna prava prenosa za sljedeću dugoročnu dodjelu kapaciteta.	Vraćanje dugoročnih prava prenosa Član 192 (1) Nosilac dugoročnih prava prenosa može, preko regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu, vratiti svoja dugoročna prava prenosa operatoru prenosnog sistema za sljedeću dugoročnu dodjelu kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
2. Nosioци dugoročnih prava prenosa koji žele vratiti svoja dugoročna prava prenosa za sljedeću dugoročnu dodjelu kapaciteta o tome obavještavaju, neposredno ili posredno preko treće strane, jedinstvenu platformu za dodjelu kako je utvrđeno u usklađenim pravilima za dodjelu.	Vraćanje dugoročnih prava prenosa Član 192 (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, nosilac dugoročnih prava prenosa o tome obavještava, neposredno ili posredno preko treće strane, regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu, u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

3. Nosiocima dugoročnih prava prenosa koji vrte svoja dugoročna prava prenosa nadležni OPS-ovi, neposredno ili posredno preko treće strane, isplaćuju naknadu putem jedinstvene platforme za dodjelu. Takva je naknada jednaka cijeni iz aukcije u kojoj su ponovno dodijeljena dugoročna prava prenosa.	Vraćanje dugoročnih prava prenosa Član 192 (3) Operator prenosnog sistema neposredno ili posredno preko treće strane, nosiocu koji vrati dugoročna prava prenosa, isplaćuje, preko regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu, naknadu koja je jednaka cijeni postignutoj na aukciji na kojoj su dugoročna prava prenosa ponovo dodijeljena.	Potpuno usklađeno		
Član 44. Prenos dugoročnih prava prenosa 1. Nosioци dugoročnih prava prenosa imaju pravo prenijeti sva svoja dugoročna prava prenosa ili dio njih na druge učesnike na tržištu u skladu s usklađenim pravilima za dodjelu.	Prenos dugoročnih prava prenosa Član 193 (1) Nosilac dugoročnih prava prenosa ima pravo da prenese sva ili dio svojih dugoročnih prava prenosa na druge učesnike na tržištu u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Pravila za mogućnost pristupa i popis učesnika na tržištu registriranih na jedinstvenoj platformi za dodjelu i kvalifikovanih za prenos dugoročnih prava prenosa objavljuju se na jedinstvenoj platformi za dodjelu.	Prenos dugoročnih prava prenosa Član 193 (2) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu objavljuje uslove prenosa dugoročnih prava kao i spisak učesnika na tržištu registrovanih na regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu i kvalifikovanih za prenos dugoročnih prava prenosa.	Potpuno usklađeno		
3. Nosioци dugoročnih prava prenosa o prenosu dugoročnih prava prenosa obavještavaju, neposredno ili posredno preko treće strane, jedinstvenu platformu za dodjelu u skladu s usklađenim pravilima za dodjelu.	Prenos dugoročnih prava prenosa Član 193 (3) Nosilac dugoročnih prava prenosa obavještava, neposredno ili posredno preko treće strane, regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu o prenosu dugoročnih prava prenosa u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

4. Učesnici na tržištu koji stječu ta dugoročna prava prenosa, u skladu s usklađenim pravilima za dodjelu, jedinstvenoj platformi za dodjelu potvrđuju, neposredno ili posredno preko treće strane, obavijest koju je poslao prethodni nosilac dugoročnih prava prenosa.	Prenos dugoročnih prava prenosa Član 193 (4) Učesnik na tržištu na kojeg je prenijeto dugoročno pravo prenosa potvrđuje, u skladu sa usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona, neposredno ili posredno preko treće strane, regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu obavještenje iz stava 3 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Član 45. Dostava rezultata 1. Jedinstvena platforma za dodjelu obavještava OPS-ove odgovorne za granicu zone trgovanja s kojom su povezana dugoročna prava prenosa, učesnike na tržištu i nosioce dugoročnih prava prenosa o rezultatima dugoročne dodjele kapaciteta u razdoblju navedenom u specifikaciji aukcije.	Dostavljanje rezultata aukcije Član 194 (1) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu obavještava operatora prenosnog sistema, učesnike na tržištu i nosioce dugoročnih prava prenosa o rezultatima dugoročne dodjele kapaciteta u roku navedenom u specifikaciji aukcije.	Potpuno usklađeno		
2. Jedinstvena platforma za dodjelu obavještava učesnike na tržištu o statusu izvršenja i postignutim cijenama njihovih ponuda.	Dostavljanje rezultata aukcije Član 194 (2) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu obavještava učesnike na tržištu o statusu aukcije i postignutim cijenama.	Potpuno usklađeno		
Član 46. Pokretanje rezervnih postupaka 1. U slučaju da jedinstvena platforma za dodjelu ne može u roku utvrđenom u usklađenim pravilima za dodjelu dostaviti specifikaciju aukcije u skladu s članom 39. ili rezultate dugoročne dodjele kapaciteta ili dio tih rezultata, OPS-ovi odgovorni na granici zone trgovanja primjenjuju rezervne postupke utvrđene u skladu s članom 42.	Pokretanje rezervnih postupaka Član 195 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnog sistema drugih država u regionu za proračun kapaciteta, dužan je da sprovode rezervne postupke iz člana 191 ovog zakona, u slučaju da regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu ne može objaviti specifikaciju aukcije ili ne može dostaviti dio ili sve rezultate dugoročne dodjele kapaciteta u roku utvrđenom usaglašenim pravilima za dodjelu iz člana 201 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

2. Čim se utvrdi da nisu dostavljeni podaci iz stava 1., jedinstvena platforma za dodjelu što je prije moguće obavještava OPS-ove odgovorne na granici zone trgovanja. Jedinstvena platforma za dodjelu obavještava učesnike na tržištu o tome da se mogu primijeniti rezervni postupci.	Pokretanje rezervnih postupaka Član 195 (2) Nakon što se ustanovi da nijesu dostavljeni podaci iz stava 1 ovog člana, regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu obavještava operatora prenosnog sistema i učesnike na tržištu da se rezervni postupci mogu sprovesti.	Potpuno usklađeno		
Član 47. Objava tržišnih informacija 1. Na jedinstvenoj platformi za dodjelu objavljuju se najmanje sljedeće informacije za svaku granicu zone trgovanja i smjer korištenja: (a) specifikacija aukcije u skladu s članom 39.; (b) okvirni kalendar aukcija u kojem se navodi vrstu dugoročnih prava prenosa koja će biti ponuđena i datume na koje će ta dugoročna prava prenosa biti ponuđena učesnicima na tržištu; (c) rezultati dugoročne dodjele kapaciteta u skladu s članom 29.; (d) broj učesnika na tržištu u svakoj aukciji; (e) popis kvalifikovanih učesnika na tržištu za prenos dugoročnih prava prenosa; (f) podaci za kontakt jedinstvene platforme za dodjelu.	Objavljivanje tržišnih informacija Član 196 (1) Na regionalnoj i, gdje je primjenljivo, jedinstvenoj platformi za dodjelu objavljuju se informacije za svaku granicu zone trgovanja i smjer korišćenja, i to: 1) specifikacija aukcije u skladu sa članom 188 ovog zakona; 2) kalendar aukcija u kojem se navodi vrsta dugoročnih prava prenosa koja će biti ponuđena i datumi na koje će dugoročna prava prenosa biti ponuđena učesnicima na tržištu; 3) rezultati dugoročne dodjele kapaciteta u skladu sa članom 178 ovog zakona; 4) broj učesnika na tržištu u svakoj aukciji; 5) spisak kvalifikovanih učesnika na tržištu za prenos dugoročnih prava prenosa; 6) kontakt podaci regionalne platforme za dodjelu.	Potpuno usklađeno		
2. Nadležni OPS-ovi putem jedinstvene platforme za dodjelu objavljuju zahtijevane informacije iz stava 1. u skladu s vremenskim rasporedom utvrđenim u specifikaciji aukcije i Regulativi (EU) br. 543/2013.	Objavljivanje tržišnih informacija Član 196 (2) Operator prenosnog sistema dužan je da objavi, preko regionalne i, gdje je primjenljivo, jedinstvene platforme za dodjelu, informacije iz stava 1 ovog člana u skladu sa vremenskim planom utvrđenim u specifikaciji aukcije i propisom kojim se uređuje dostavljanje i objavljivanje podataka od značaja za tržište električne energije.	Potpuno usklađeno		
3. Jedinstvena platforma za dodjelu mora osigurati da javnosti budu dostupni istorijski podaci za razdoblje od najmanje pet godina.	Objavljivanje tržišnih informacija Član 196 (3) Regionalna i, gdje je primjenljivo, jedinstvena platforma za dodjelu dužna je da obezbijedi da	Potpuno usklađeno		

	informacije iz stava 1 ovog člana budu javno dostupne za period od najmanje pet godina.			
POGLAVLJE 4. Jedinstvena platforma za dodjelu Član 48. Uspostava 1. Svi se OPS-ovi moraju pobrinuti za to da jedinstvena platforma za dodjelu funkcionira i da ispunjava funkcionalne zahtjeve iz člana 49. u roku od dvanaest mjeseci od odobrenja prijedloga za zajednički skup zahtjeva i za uspostavu jedinstvene platforme za dodjelu. Zbog kašnjenja povezanih s postupcima javne nabave nadležna regulatorna tijela mogu na zahtjev nadležnih OPS-ova produljiti taj rok za najviše šest mjeseci.	Regionalna platforma za dodjelu dugoročnih kapaciteta Član 197 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dužan je da obezbijedi da regionalna platforma za dodjelu funkcionise i ispunjava zahtjeve u pogledu funkcionisanja iz člana 198 ovog zakona, u roku od 12 mjeseci od odobrenja zahtjeva i uspostavljanja regionalne platforme za dodjelu. (2) Agencija može, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, na zahtjev operatora prenosnog sistema, produžiti rok iz stava 1 ovog člana za najviše šest mjeseci zbog kašnjenja u postupcima javnih nabavki.	Potpuno usklađeno		
2. Dugoročna dodjela kapaciteta na jednosmjernim interkonektivnim vodovima provodi se na jedinstvenoj platformi za dodjelu najkasnije 24 mjeseca nakon odobrenja iz stava 1.	Regionalna platforma za dodjelu dugoročnih kapaciteta Član 197 (3) Dugoročna dodjela kapaciteta na interkonektivnim vodovima jednosmjerne struje sprovodiće se na regionalnoj platformi za dodjelu najkasnije 24 mjeseca nakon odobrenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Član 49. Funkcionalni zahtjevi 1. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative, svi OPS-ovi moraju svim regulatornim tijelima podnijeti zajednički prijedlog za skup zahtjeva i za uspostavu jedinstvene platforme za dodjelu. U prijedlogu se navode različite opcije za uspostavu jedinstvene platforme za dodjelu i upravljanje njome, među kojima je njezin razvoj od strane OPS-ova ili trećih strana u njihovo ime. Prijedlogom OPS-ova obuhvaćeni su opšti zadaci jedinstvene platforme za dodjelu utvrđeni u članu 50. i zahtjevi za nadoknadu troškova u skladu s članom 59.	Zahtjevi za regionalnu platformu za dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta Član 198 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dostavi Agenciji zajednički predlog zahtjeva za regionalnu platformu za dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta. (2) Zajednički predlog iz stava 1 ovog člana, koji izrađuju operatori prenosnih sistema ili treće strane u njihovo ime, sadrži različite opcije za uspostavljanje i upravljanje regionalnom platformom za dodjelu, opšte aktivnosti regionalne platforme za dodjelu iz člana 198 ovog zakona	Potpuno usklađeno		

	i zahtjeve za nadoknadu troškova iz člana 206 ovog zakona.			
2. Funkcionalni zahtjevi za jedinstvenu platformu za dodjelu sadržavaju najmanje: (a) očekivane granice zone trgovanja koje će biti obuhvaćene; (b) tehničku raspoloživost i pouzdanost pruženih usluga; (c) radne postupke; (d) proizvode koji će biti ponuđeni; (e) razdoblja dugoročne dodjele kapaciteta; (f) metode i algoritme dodjele; (g) načela financijskog poravnanja i upravljanja rizicima povezanim s dodijeljenim proizvodima; (h) usklađeni ugovorni okvir sa učesnicima na tržištu; (i) sučelja za prenos podataka.	Zahtjevi za regionalnu platformu za dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta Član 198 (3) Zahtjevi za regionalnu platformu za dodjelu prekozonskih prenosnih kapaciteta naročito sadrže: 1) granice zone trgovanja; 2) tehničku raspoloživost i pouzdanost pruženih usluga; 3) operativne procese; 4) proizvode koji će biti ponuđeni; 5) vremenske okvire dugoročne dodjele kapaciteta; 6) metode i algoritme dodjele; 7) principe financijskog poravnanja i upravljanja rizicima povezanim sa dodijeljenim proizvodima; 8) usaglašen okvirni ugovor sa učesnicima na tržištu; 9) interfejsa za razmjenu podataka.	Potpuno usklađeno		
Član 50. Opšte dužnosti Nadležni OPS-ovi upotrebljavat će jedinstvenu platformu za dodjelu barem za sljedeće namjene: (a) registraciju učesnika na tržištu; (b) pružanje učesnicima na tržištu jedinstvene adrese za komunikaciju; (c) sprovođenje aukcijskih postupaka; (d) financijsko poravnanje dodijeljenih dugoročnih prava prenosa sa učesnicima na tržištu, uključujući upravljanje kolateralima; (e) saradnju s klirinškim društvom, ako to zahtijevaju zajednička pravila provedbe FPP-ova – obaveza u skladu s članom 34.; (f) organizaciju rezervnog postupka u skladu s članovima 42. i 46.; (g) omogućavanje povrata dugoročnih prava prenosa u skladu s članom 43.;	Zadaci regionalne platforme za dodjelu Član 199 Operator prenosnog sistema koristi regionalnu i, gdje je primjenljivo, jedinstvenu platformu za dodjelu radi: 1) registracije učesnika na tržištu; 2) pružanja učesnicima na tržištu jedinstvene adrese za komunikaciju; 3) sprovođenja postupaka aukcije; 4) financijskog poravnanja dodijeljenih dugoročnih prava prenosa sa učesnicima na tržištu, uključujući upravljanje kolateralima; 5) saradnje sa klirinškim društvom, ako to zahtijevaju opšta pravila za sprovođenje financijskih prava prenosa – obaveze iz člana 183 ovog zakona; 6) sprovođenja rezervnog postupka u skladu sa čl. 191 i 195 ovog zakona; 7) omogućavanja vraćanja dugoročnih prava prenosa u skladu sa članom 192 ovog zakona;	Potpuno usklađeno		

(h) olakšavanje prenosa dugoročnih prava prenosa u skladu s članom 44.; (i) objavu tržišnih informacija u skladu s članom 47.; (j) pružanje sučelja za razmjenu podataka sa učesnicima na tržištu i upravljanje tim sučeljima.	8) pojednostavljenja prenosa dugoročnih prava prenosa u skladu sa članom 193 ovog zakona; 9) objavljivanja tržišnih informacija u skladu sa članom 196 ovog zakona; 10) obezbjeđivanja i upravljanja interfejsima za razmjenu podataka sa učesnicima na tržištu.			
POGLAVLJE 5. Usklađena pravila za dodjelu Član 51. Uvođenje usklađenih pravila za dodjelu 1. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi moraju zajedno izraditi prijedlog usklađenih pravila za dodjelu za dugoročna prava prenosa u skladu s članom 52. stavom 2. Prijedlog podliježe savjetovanju u skladu s članom 6. Taj prijedlog obuhvaća regionalne zahtjeve i posebne zahtjeve za granicu zone trgovanja ako su ih OPS-ovi svake regije za proračun kapaciteta pripremili u skladu s članom 52. stavom 3.	Uvođenje usaglašenih pravila za dodjelu Član 200 (1) Operator prenosnog sistema primjenjuje usaglašena pravila za dodjelu dugoročnih prava prenosa iz člana 201 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Nakon što regionalni zahtjevi stupe na snagu, oni imaju prednost u odnosu na opšte zahtjeve utvrđene u usklađenim pravilima dodjele. U slučaju izmjene opštih zahtjeva usklađenih pravila za dodjelu i njihova podnošenja na odobrenje svim regulatornim tijelima, regionalni se zahtjevi također podnose na odobrenje svim regulatornim tijelima predmetne regije za proračun kapaciteta.	Uvođenje usaglašenih pravila za dodjelu Član 200 (2) Regionalni zahtjevi za usaglašena pravila za dodjelu će, nakon donošenja uz odobrenje Agencije, imati prednost u primjeni u odnosu na opšte zahtjeve utvrđene usaglašenim pravilima za dodjelu. (3) Ako dođe do izmjene opštih zahtjeva usaglašenih pravila za dodjelu iz stava 1 ovog člana i njihovog dostavljanja nadležnim regulatornim organima na odobrenje, operator prenosnog sistema će, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema regiona proračuna kapaciteta, ako je potrebno, dostaviti Agenciji na odobrenje izmijenjene regionalne zahtjeve za usaglašena pravila za dodjelu.	Potpuno usklađeno		
Član 52. Zahtjevi za usklađena pravila za dodjelu 1. Zahtjevi za usklađena pravila za dodjelu za dugoročna prava prenosa obuhvaćaju fizička prava prenosa, FPP-ove –	Zahtjevi za usaglašena pravila za dodjelu Član 201 Usaglašena pravila za dodjelu dugoročnih prava prenosa iz člana 150 stav 1 tačka 4 primjenjuje operator	Potpuno usklađeno		

opcije i FPP-ove – obaveze. OPS-ovi razmatraju i primjereno uzimaju u obzir posebnosti povezane s različitim vrstama proizvoda. 2. Usklađena pravila za dodjelu dugoročnih prava prenosa slijede načela nediskriminacije i transparentnosti te sadržavaju najmanje sljedeće opšte zahtjeve: (a) usklađene definicije i područje primjene; (b) ugovorni okvir između jedinstvene platforme za dodjelu i učesnika na tržištu, uključujući odredbe o primjenjivom pravu, primjenjivom jeziku, povjerljivosti, rješavanju sporova, odgovornosti i višoj sili; (c) usklađene odredbe o načelu „upotrijebi ili prodaj” u slučaju fizičkih prava prenosa u skladu s članom 32.; (d) opis vrsta dugoročnih prava prenosa koja se nude, uključujući načela za naknade u skladu s članom 35.; (e) opis načela primjenjivih pravila nominacije u skladu s članom 36.; (f) usklađene odredbe o kvalifikovanosti i pravu, obustavi i produljenju te troškovima učestvovanja u skladu s članom 37.; (g) opis postupka dugoročne dodjele kapaciteta koji uključuje barem odredbe o specifikaciji aukcije, podnošenju ponuda, objavi rezultata aukcije, razdoblju za osporavanje rezultata aukcije i rezervnim postupcima u skladu s članovima 37., 38., 39., 42., 43. i 44.; (h) usklađene odredbe o finansijskim zahtjevima i poravnanju u skladu s članom 41.; (i) usklađene odredbe o povratu dugoročnih prava prenosa u skladu s članom 43.; (j) usklađene odredbe za obavijest o prenosu dugoročnih prava prenosa u skladu s članom 44.; (k) odredbe o jamstvu i pravilima za nadoknade u skladu s članom 53. i članom 55.; (l) usklađene odredbe o pravilima netiranja i finansijskim kolateralima za FPP-ove – obaveze, ako je primjenjivo. 3. Usklađena pravila dodjele mogu sadržavati i regionalne zahtjeve i posebne zahtjeve za granicu zone trgovanja posebno za, ali bez ograničenja na:	prenosnog sistema, osim za interkonekcije sa trećim zemljama.			

(a) opis vrste dugoročnih prava prenosa koja se nude na svakoj granici zone trgovanja unutar regije za proračun kapaciteta u skladu s članom 31.; (b) vrstu sistema plaćanja za dugoročna prava prenosa koji se treba primjenjivati na svakoj granici zone trgovanja unutar regije za proračun kapaciteta prema dodjeli u razdoblju dan unaprijed u skladu s članom 35.; (c) provedbu alternativnih koordiniranih regionalnih rezervnih rješenja u skladu s članom 42.; (d) regionalna pravila za nadoknade kojima se utvrđuju regionalni sistemi jamstva u skladu s članom 55.				
POGLAVLJE 6. Jamstvo dodijeljenog prekozonskog kapaciteta Član 53. Opšte odredbe o jamstvu 1. Svi OPS-ovi imaju pravo ograničiti dugoročna prava prenosa kako bi osigurali rad unutar graničnih vrijednosti pogonskih veličina prije jamstvenog roka dan unaprijed. Ako OPS-ovi ograniče dugoročna prava prenosa, o tome moraju izvijestiti nadležna regulatorna tijela te objaviti činjenične razloge koji su uzrokovali ograničenje.	Opšte odredbe o garantovanju dodijeljenog prekozonskog kapaciteta Član 202 (1) Operator prenosnog sistema ima pravo da ograniči dugoročna prava prenosa, prije garantnog roka za dan-unaprijed, kako bi obezbijedio da rad sistema ostane u granicama operativne sigurnosti. (2) Ako operator prenosnog sistema ograniči dugoročna prava prenosa, dužan je da o tome obavijesti Agenciju i objavi razloge koji su doveli do ograničenja.	Potpuno usklađeno		
2. Predmetni OPS-ovi na granici zone trgovanja u kojoj su ograničena dugoročna prava prenosa nosiocima dugoročnih prava prenosa nadoknađuju u iznosu razlike između tržišnih cijena.	Opšte odredbe o garantovanju dodijeljenog prekozonskog kapaciteta Član 202 (3) Operator prenosnog sistema na granici zone trgovanja u kojoj su ograničena dugoročna prava prenosa isplaćuje naknadu nosiocima ograničenih dugoročnih prava prenosa u iznosu razlike između tržišnih cijena.	Potpuno usklađeno		
Član 54. Utvrđivanje gornjih granica 1. Predmetni OPS-ovi na granici zone trgovanja mogu predložiti ograničenje na ukupnu nadoknadu koju treba platiti svim nosiocima ograničenih dugoročnih prava prenosa u relevantnoj kalendarskoj godini ili relevantnom	Ograničenje naknade Član 203 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država na granici zone trgovanja, može predložiti ograničenje naknade koja treba da se isplati nosiocima ograničenih dugoročnih prava prenosa u određenoj kalendarskoj godini ili	Potpuno usklađeno		

kalendarskom mjesecu u slučaju jednosmjernih interkonektivnih vodova.	mjesecu u slučaju interkonektivnih vodova jednosmjerne struje.			
2. Gornja granica ne smije biti manja od ukupnog iznosa prihoda od zagušenja koje su predmetni OPS-ovi prikupili na granici zone trgovanja u relevantnoj kalendarskoj godini. U slučaju jednosmjernih interkonektivnih vodova, OPS-ovi mogu predložiti gornju granicu koja nije manja od ukupnog iznosa prihoda od zagušenja koje su predmetni OPS-ovi prikupili na granici zone trgovanja u relevantnom kalendarskom mjesecu.	Ograničenje naknade Član 203 (2) Naknada ograničena u skladu sa stavom 1 ovog člana ne smije biti manja od ukupnog iznosa prihoda od zagušenja koji su operatori prenosnih sistema ostvarili na granici zone trgovanja u određenoj kalendarskoj godini. (3) U slučaju interkonektivnih vodova jednosmjerne struje, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država na granici zone trgovanja, može ograničiti naknadu iz stava 1 ovog člana na iznos koji nije manji od ukupnog iznosa prihoda od zagušenja koje su operatori prenosnih sistema ostvarili na granici zone trgovanja u određenom kalendarskom mjesecu.	Potpuno usklađeno		
3. U slučaju da na istoj granici zone trgovanja postoji nekoliko interkonektivnih vodova kojima upravljaju različiti OPS-ovi i koji podliježu različitim regulatornim režimima pod nadzorom regulatornih tijela, ukupni prihodi od zagušenja koji se upotrebljavaju za izračun gornje granice nadoknade u skladu sa stavom 2. mogu se odvojiti među interkonektivnim vodovima. Predmetni OPS-ovi predlažu takvu podjelu, a odobravaju je nadležna regulatorna tijela.	Ograničenje naknade Član 203 (4) U slučaju da na istoj granici zone trgovanja postoji nekoliko interkonektivnih vodova kojima upravljaju različiti operatori prenosnih sistema i koji su predmet različitih regulatornih režima pod nadzorom regulatornih organa, ukupni prihodi od zagušenja koji se koriste za obračun iznosa ograničenja naknade u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana mogu se podijeliti na pojedinačne interkonektivne vodove. (5) Podjelu iz stava 4 ovog člana predlaže operator prenosnog sistema u saradnji sa operatorima prenosnih sistema na granici zone trgovanja, a odobravaju Agencija i nadležni regulatorni organi na granici zone trgovanja.	Potpuno usklađeno		
Član 55. Pravila za nadoknade	Pravila za kompenzaciju Član 204 Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država na granici zone	Potpuno usklađeno		

Ako OPS-ovi predlože primjenu gornje granice iz člana 54., oni zajedno predlažu skup pravila za nadoknade u pogledu primijenjene gornje granice.	trgovanja, utvrđuje pravila za kompenzaciju koja će uključivati i kompenzaciju u slučaju ograničenja naknade iz člana 203 ovog zakona.			
Član 56. Jamstvo u slučaju više sile 1. U slučaju više sile OPS-ovi smiju ograničiti dugoročna prava prenosa. Takvo se ograničavanje provodi koordinirano nakon kontakta među svim neposredno zahvaćenim OPS-ovima.	Garancija u slučaju više sile Član 205 (1) Operator prenosnog sistema, u slučaju više sile može ograničiti dugoročna prava prenosa uz saglasnost operatora prenosnih sistema drugih država zahvaćenih višom silom.	Potpuno usklađeno		
2. OPS koji se poziva na višu silu objavljuje obavijest u kojoj opisuje prirodu više sile i njezino vjerojatno trajanje.	Garancija u slučaju više sile Član 205 (2) Operator prenosnog sistema koji se poziva na višu silu objavljuje obavještenje u kojem opisuje prirodu više sile i njeno očekivano trajanje.	Potpuno usklađeno		
3. Pri ograničavanju u slučaju više sile OPS koji se pozvao na višu silu zahvaćenim nosiocima dugoročnih prava prenosa isplaćuje nadoknadu za razdoblje te više sile. U tom je slučaju nadoknada jednaka cijeni koja je početno plaćena za obuhvaćena dugoročna prava prenosa u postupku dugoročne dodjele kapaciteta.	Garancija u slučaju više sile Član 205 (3) Kod ograničenja u slučaju više sile, operator prenosnog sistema koji se poziva na višu silu, za period tavanja više sile, isplaćuje naknadu pogođenim nosiocima dugoročnih prava prenosa, koja je jednaka iznosu koji je već plaćen za dugoročna prava prenosa u postupku aukcije.	Potpuno usklađeno		
4. OPS koji se poziva na višu silu ulaže sve moguće napore kako bi ograničio posljedice i trajanje više sile.	Garancija u slučaju više sile Član 205 (4) Operator prenosnog sistema preduzima sve moguće mjere radi otklanjanja uzroka više sile i njenih posljedica.	Potpuno usklađeno		
5. Ako je država članica tako propisala, nadležno regulatorno tijelo na zahtjev tog OPS-a ocjenjuje kvalifikuje li se događaj kao viša sila.	Garancija u slučaju više sile Član 205 (5) Agencija, na zahtjev operatora prenosnog sistema, utvrđuje da li se određeni događaj može kvalifikovati kao viša sila.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE 7. Raspodjela prihoda od zagušenja Član 57. Metodologija raspodjele prihoda od zagušenja	Nema odgovarajuće odredbe		Član 57 je izbrisan u Regulativi (EU) 2016/1719,	

1. U roku od šest mjeseci od odobrenja metodologije raspodjele prihoda od zagušenja iz člana 9. stava 6. Regulative (EU) 2015/1222 svi OPS-ovi moraju zajedno izraditi prijedlog metodologije raspodjele prihoda od zagušenja iz dugoročne dodjele kapaciteta. 2. Pri izradi metodologije iz stava 1. svi OPS-ovi uzimaju u obzir metodologiju raspodjele prihoda od zagušenja izrađenu u skladu s članom 73. Regulative (EU) 2015/1222. 3. Pri izradi metodologije raspodjele prihoda od zagušenja iz dugoročne dodjele kapaciteta primjenjuju se zahtjevi iz člana 73. Regulative (EU) 2015/1222.		Neprimjenjivo	adaptiranoj za ugovorne strane Energetske zajednice.	
POGLAVLJE 8. Nadoknada troškova Član 58. Opšte odredbe o nadoknadi troškova 1. Regulatorna tijela procjenjuju troškove koji su OPS-ovima nastali na osnovu obaveza ove Regulative.	Naknada troškova dugoročne dodjele Član 156 (1) Agencija ocjenjuje opravdanost troškova operatora prenosnog sistema po osnovu obaveza propisanih čl. 149 do 211 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.	Potpuno usklađeno		
2. Troškovi koji su procijenjeni kao razumni, efikasni i razmjerni pravovremeno se nadoknađuju mrežnim tarifama ili drugim odgovarajućim mehanizmima kako odrede nadležna regulatorna tijela.	Naknada troškova dugoročne dodjele Član 156 (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
3. Na zahtjev regulatornih tijela nadležni OPS-ovi dostavljaju informacije neophodne za lakšu procjenu nastalih troškova u roku od tri mjeseca od zahtjeva.	Naknada troškova dugoročne dodjele Član 156 (3) Operator prenosnog sistema dužan je da na zahtjev Agencije dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz stava 1 ovog člana u roku koji odredi Agencija.	Potpuno usklađeno		
Član 59. Troškovi uspostave, razvoja i rada jedinstvene platforme za dodjelu Svi OPS-ovi koji izdaju dugoročna prava prenosa na jedinstvenoj platformi za dodjelu zajedno snose troškove	Troškovi uspostavljanja, rada i razvoja regionalne platforme za dodjelu Član 206 (1) Operator prenosnog sistema i drugi operatori prenosnih sistema koji nude dugoročna prava prenosa			

povezane s uspostavom i radom jedinstvene platforme za dodjelu. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative, svi OPS-ovi moraju predložiti metodologiju za raspodjelu tih troškova, koji moraju biti razumni, efikasni i razmjerni, na primjer, na osnovu načela poput onih propisanih u članu 80. Regulative (EU) 2015/1222.	preko regionalne platforme za dodjelu, zajednički snose troškove uspostavljanja, rada i razvoja regionalne platforme za dodjelu. (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema iz stava 1 ovog člana, dužan je da donese metodologiju za raspodjelu troškova iz stava 1 ovog člana, koji moraju biti opravdani, efikasni, srazmjerni i zasnovani na principima iz ovog zakona. (3) Operator prenosnog sistema i drugi operatori prenosnih sistema koji izdaju dugoročna prava prenosa putem jedinstvene platforme za dodjelu, ako je primjenljivo, zajednički snose troškove vezane za rad i razvoj jedinstvene platforme za dodjelu.	Potpuno usklađeno		
Član 60. Troškovi uspostave i rada postupka koordiniranog proračuna kapaciteta 1. Svaki OPS sam snosi troškove povezane s dostavljanjem ulaznih podataka za proračun kapaciteta.	Troškovi uspostavljanja i funkcionisanja koordinisanog proračuna kapaciteta Član 207 (1) Operator prenosnog sistema snosi troškove koji proizilaze iz obaveze dostavljanja ulaznih podataka potrebnih za proračun kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
2. Svi OPS-ovi zajedno snose troškove povezane s uspostavom i radom spajanja pojedinačnih modela mreže. 3. Svi OPS-ovi u svakoj regiji za proračun kapaciteta snose troškove uspostave i rada izvođača koordiniranog proračuna kapaciteta.	Troškovi uspostavljanja i funkcionisanja koordinisanog proračuna kapaciteta Član 207 (2) Operator prenosnog sistema, zajedno sa operatorima prenosnih sistema u regionu proračuna kapaciteta, zajednički snosi troškove uspostavljanja i spajanja pojedinačnih modela mreže, kao i troškove uspostavljanja i rada koordinatora proračuna kapaciteta.	Potpuno usklađeno		

Član 61. Troškovi osiguranja jamstva i naknade za dugoročna prava prenosa 1. Troškovi osiguranja jamstva uključuju troškove iz mehanizama za nadoknade povezanih s osiguranjem jamstva prekozonskih kapaciteta kao i troškove redispčiranja, trgovanja u suprotnom smjeru i odstupanja povezane s isplatama nadoknada učesnicima na tržištu, a snose ih OPS-ovi u mjeri u kojoj je to moguće u skladu s članom 16. stavom 6. tačkom (a) Regulative (EZ) br. 714/2009.	Troškovi garantovanja prekozonskih kapaciteta i naknade za dugoročna prava prenosa Član 208 (1) Troškovi garantovanja prekozonskih kapaciteta uključuju troškove nastale po osnovu mehanizama naknade u vezi sa garantovanjem prekozonskih kapaciteta, kao i troškove redispčinga, trgovine u suprotnom smjeru i odstupanja, koje snosi operator prenosnog sistema, u mjeri u kojoj je to moguće, u skladu sa članom 37 stav 4 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Pri određivanju ili odobravanju tarifa za prenos ili drugog odgovarajućeg mehanizma u skladu s članom 37. stavom 1. tačkom (a) Direktive 2009/72/EZ i uzimajući u obzir član 14. stavak 1. Regulative (EZ) br. 714/2009, regulatorna tijela smatraju isplate nadoknada troškovima koji ispunjavaju uslove ako su ti troškovi razumni, efikasni i razmjerni.	Troškovi garantovanja prekozonskih kapaciteta i naknade za dugoročna prava prenosa Član 208 (2) Agencija ocjenjuje opravdanost troškova iz stava 1 ovog člana, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti i smatra isplate nadoknade prihvatljivim troškovima pod uslovom da su razumne, efikasne i srazmjerne.	Potpuno usklađeno		
3. U roku od šest mjeseci od odobrenja metodologije raspodjele prihoda od zagušenja iz člana 57. svi OPS-ovi moraju zajedno izraditi prijedlog metodologije raspodjele troškova nastalih iz osiguranja jamstva i naknade za dugoročna prava prenosa. Ta metodologija mora biti sukladna s metodologijom raspodjele prihoda od zagušenja iz dugoročne dodjele kapaciteta u skladu s članom 57.	Troškovi garantovanja prekozonskih kapaciteta i naknade za dugoročna prava prenosa Član 208 (3) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom. (4) Operator prenosnog sistema dužan je da na zahtjev Agencije dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz stava 1 ovog člana, u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva.	Potpuno usklađeno		

GLAVA III. DELEGIRANJE ZADATAKA I NADZOR Član 62. Delegiranje zadataka 1. OPS može delegirati bilo koji zadatak, u cjelini ili djelomično, koji mu je dodijeljen na osnovu ove Regulative jednoj trećoj strani ili više njih ako treća strana može obavljati odgovarajuću funkciju barem jednako efikasno kao i OPS koji delegira. OPS koji delegira ostaje odgovoran za osiguranje usklađenosti s obavezama na osnovu ove Regulative, uključujući osiguranje pristupa informacijama nužnim za nadzor koji provodi regulatorno tijelo.	Delegiranje aktivnosti pri dodjeli kapaciteta Član 209 (1) Operator prenosnog sistema može delegirati trećoj strani sve ili dio aktivnosti koje proizilaze iz ovog zakona, pod uslovom da treća strana može obavljati te aktivnosti efikasno kao i operator prenosnog sistema. (2) Operator prenosnog sistema koji delegira aktivnosti u skladu sa stavom 1 ovog člana, odgovoran je za ispunjavanje obaveza iz ovog zakona, uključujući obezbjeđenje informacija neophodnih za nadzor koji vrši Agencija.	Potpuno usklađeno		
2. Prije delegiranja predmetna treća strana mora OPS-u koji delegira jasno dokazati svoju sposobnost izvršavanja svih obaveza iz ove Regulative.	Delegiranje aktivnosti pri dodjeli kapaciteta Član 209 (3) Prije delegiranja, treća strana mora dokazati operatoru prenosnog sistema da je sposobna da izvršava aktivnosti koje su predmet delegiranja.	Potpuno usklađeno		
3. U slučaju da se cijeli ili dio bilo kojeg zadatka navedenog u ovoj Regulativi delegira na treću stranu, OPS koji delegira mora prije delegiranja osigurati postojanje odgovarajućih sporazuma o povjerljivosti u skladu s obavezama povjerljivosti OPS-a koji delegira.	Delegiranje aktivnosti pri dodjeli kapaciteta Član 209 (4) Prije delegiranja aktivnosti u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da sa trećom stranom zaključi sporazum o povjerljivosti podataka.	Potpuno usklađeno		

Član 63. Nadzor 1. ENTSO za električnu energiju provodi nadzor nad provedbom dugoročne dodjele kapaciteta i uspostavom jedinstvene platforme za dodjelu u skladu s članom 8. stavom 8. Regulative (EZ) br. 714/2009. Nadzorom su posebno obuhvaćena sljedeća pitanja: (a) napredovanje uvođenja jedinstvene platforme za dodjelu i problemi povezani s tim uvođenjem, što uključuje pošten i transparentan pristup dugoročnim pravima prenosa za učesnike na tržištu; (b) efektivnost metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta u skladu s članom 16.; (c) izvješća o proračunu i dodjeli kapaciteta u skladu s članom 26.; (d) efikasnost rada dugoročne dodjele kapaciteta i jedinstvene platforme za dodjelu.	Dostavljanje informacija Član 210 (1) Operator prenosnog sistema dostavlja Sekretarijatu informacije neophodne za praćenje postupka dugoročne dodjele kapaciteta i uspostavljanja regionalne platforme za dodjelu u skladu sa ovim zakonom, koje naročito obuhvata: 1) unapređenje i moguće probleme u sprovođenju dugoročne dodjele kapaciteta, uključujući pravičan i transparentan pristup dugoročnim pravima prenosa za učesnike na tržištu; 2) efektivnost metodologija za raspodjelu dugoročnog prekozonskog kapaciteta u skladu sa članom 167 ovog zakona; 3) izvještaj o proračunu i dodjeli kapaciteta u skladu sa članom 175 ovog zakona; 4) efikasnost rada regionalne platforme za dodjelu i dugoročne dodjele kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
2. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative ENTSO za električnu energiju Agenciji na mišljenje dostavlja plan nadzora koji uključuje izvješća koja treba pripremiti i sva ažuriranja u skladu sa stavom 1.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana iz Regulative (EU) 2016/1719, adaptirane za ugovorne strane Energetske zajednice.	

3. Agencija u saradnji s ENTSO-om za električnu energiju u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative sastavlja popis relevantnih informacija koje ENTSO za električnu energiju mora dostaviti Agenciji u skladu s članom 8. stavom 9. i članom 9. stavom 1. Regulative (EZ) br. 714/2009. Popis relevantnih informacija može biti podložen ažuriranjima. ENTSO za električnu energiju održava sveobuhvatnu digitalnu arhivu podataka koje zahtijeva Agencija u standardiziranom formatu. Svi OPS-ovi ENTSO-u za električnu energiju dostavljaju informacije potrebne za izvršenje zadataka u skladu sa stavcima 1. i 3.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana iz Regulative (EU) 2016/1719, adaptirane za ugovorne strane Energetske zajednice.	
4. Na osnovu zajedničkog zahtjeva Agencije i ENTSO-a za električnu energiju, učesnici na tržištu i druge relevantne organizacije povezane s dugoročnom dodjelom kapaciteta dostavljaju ENTSO-u za električnu energiju informacije potrebne za nadzor u skladu sa stavcima 1. i 3., osim informacija koje su regulatorna tijela, Agencija ili ENTSO za električnu energiju već pribavili u kontekstu svojih zadataka nadzora provedbe.	Dostavljanje informacija Član 210 (2) Na zahtjev ENTSO-a za električnu energiju, Regulatornog odbora Energetske zajednice ili, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, Agencije za saradnju energetske regulatora, učesnici na tržištu, druga lica i organizacije koja obavljaju aktivnosti u okviru dugoročne dodjele kapaciteta dostavljaju Sekretarijatu informacije neophodne za praćenje postupka iz stava 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
GLAVA IV. ZAVRŠNE ODREDBE Član 64. Stupanje na snagu Ova Regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije. Ova je Regulativa u cijelosti obavezujuća i direktno se primjenjuje u svim državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
REGULATIVA KOMISIJE (EU) 2017/2195				
GLAVA I. OPŠTE ODREDBE Član 1. Predmet i područje primjene	Smjernice za balansiranje električne energije Član 211 (1) Balansiranje električne energije, uključujući uspostavljanje zajedničkih principa nabavke i poravnanja, rezervi za održavanje frekvencije, rezervi za obnavljanje	Potpuno usklađeno		

1. Ovom se Regulativom utvrđuju detaljne smjernice za balansiranje električne energije, uključujući uspostavljanje zajedničkih načela za nabavu i obračun rezervi za održavanje frekvencije, rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenskih rezervi te zajedničke metodologije za aktivaciju rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenskih rezervi.

2. Ova se Regulativa primjenjuje na operatore prenosnog sistema (OPS-ovi), operatore distributivnog sistema (ODS-ovi) i zatvorenog distributivnog sistema, regulatorna tijela, Agenciju za saradnju energetske regulatora (dalje u tekstu: Agencija), Europsku mrežu operatora prenosnih sistema za električnu energiju (ENTSO-E), treće strane s delegiranim ili dodijeljenim ovlastima i druge sudionike na tržištu.

3. Ova se Regulativa primjenjuje na sve prenosne sisteme i interkonekcije u Uniji, osim na otočne prenosne sisteme koji s drugim prenosnim sistemima nisu povezani interkonekcijama.

4. Ako u državi članici postoji više OPS-ova, ova se Regulativa primjenjuje na sve OPS-ove u državi članici. Ako neki OPS nema funkciju relevantnu za neku od obaveza na temelju ove Regulative, države članice mogu propisati mogućnost da se odgovornost za ispunjavanje tih obaveza prenese na jednog ili više specifičnih OPS-ova.

5. Ako regulacijsko područje frekvencije i snage razmjene (dalje u tekstu: LFC područje) čine barem dva OPS-a, svi OPS-ovi tog LFC područja mogu odlučiti, ovisno o odobrenju mjerodavnih regulatornih tijela, da obaveze na temelju ove Regulative ispunjavaju koordinirano za sva područja planiranja razmjene konkretnog LFC područja.

6. Evropske platforme za razmjenu standardnih proizvoda za balansnu energiju mogu se otvoriti OPS-ovima koji posluju u Švicarskoj pod uvjetom da se u švicarsko nacionalno pravo uvedu glavne odredbe zakonodavstva Unije o tržištu električne energije i da postoji međuvladin sporazum o saradnji na području električne energije između Unije i Švicarske ili ako isključenje Švicarske može

frekvencije i zamjenskih rezervi vrši se u skladu sa odredbama čl. 211 do 268 ovog zakona.

(2) Odredbe čl. 211 do 268 ovog zakona primjenjuju se na operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema, operatora zatvorenog distributivnog sistema, Agenciju, subjekat odgovoran za organizovanje i upravljanje tržištem električne energije, kao i druge učesnike na tržištu.

(3) Odredbe čl. 211 do 268 ovog zakona primjenjuju se na sve prenosne sisteme i interkonekcije u Crnoj Gori, osim na prenosne sisteme koji nijesu povezani sa drugim prenosnim sistemima preko interkonektivnih vodova.

(4) Odredbe čl. 211 do 268 ovog zakona primjenjuju se na sva stanja sistema uređena u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona.

prouzročiti neplanirane fizičke protoke energije kroz Švicarsku koji ugrožavaju sigurnost sistema u toj regiji. 7. Ovisno o uvjetima iz stava 6. Komisija, na temelju mišljenja Agencije i svih OPS-ova, u skladu s postupcima iz člana 4. stava 3., odlučuju o sudjelovanju Švicarske na europskim platformama za razmjenu standardnih proizvoda za balansnu energiju. Prava i obveze švicarskih OPS-ova moraju biti u skladu s pravima i obavezama OPS-ova koji posluju u Uniji jer se time omogućuje nesmetano funkcioniranje balansnog tržišta na razini Unije i osiguravaju ravnopravni uvjeti za sve dionike. 8. Ova se Regulativa primjenjuje na sva stanja sistema definirana u članu 18. Regulative Komisije (EU) 2017/1485.				
Član 2. Definicije Za potrebe ove Regulative primjenjuju se definicije iz člana 2. Direktive 2009/72/EZ, člana 2. Regulative (EZ) br. 714/2009, člana 2. Regulative Komisije (EU) br. 543/2013 (1), člana 2. Regulative Komisije (EU) 2015/1222 (2), člana 2. Regulative Komisije (EU) 2016/631 (3), člana 2. Regulative Komisije (EU) 2016/1388 (4), člana 2. Regulative (EU) 2016/1447 (5), člana 2. Regulative (EU) 2016/1719 (6), člana 3. Regulative (EU) 2017/1485 i člana 3. Regulative Komisije (EU) 2017/2196 (7). Primjenjuju se i sljedeće definicije: (1) „balansiranje” znači sve aktivnosti i svi postupci u svim vremenskim planovima kojima OPS-ovi kontinuirano osiguravaju održavanje frekvencije sistema unutar unaprijed definiranog raspona stabilnosti, kako je navedeno u članu 127. Regulative Komisije (EU) 2017/1485, i usklađenost s količinama rezervi koje su potrebne s obzirom na traženu kvalitetu, kako je utvrđeno u dijelu IV. glave V. te glavama VII. i VII. Regulative Komisije (EU) 2017/1485;	Značenje izraza Član 5 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 7) balansiranje električne energije su sve aktivnosti i postupci u svim vremenskim okvirima, kojima operatori prenosnih sistema kontinuirano obezbjeđuju održavanje frekvencije sistema unutar unaprijed definisanog opsega stabilnosti i usklađenost sa količinama rezervi potrebnim za traženi kvalitet balansiranja;	Potpuno usklađeno		

(2) „balansno tržište ” znači svi institucionalni, komercijalni i operativni aranžmani kojima se uspostavlja tržišno utemeljeno upravljanje balansiranjem;	Značenje izraza Član 5 166) balansno tržište znači cjelokupnost institucionalnih, komercijalnih i operativnih aranžmana koji uspostavljaju tržišno zasnovano upravljanje balansiranjem;	Potpuno usklađeno		
(3) „usluge balansiranja ” znači energija za balansiranje ili rezervirani kapacitet za balansiranje sistema;	Značenje izraza Član 5 167) usluge balansiranja znači balansna energija ili balansni kapacitet, ili oboje;	Potpuno usklađeno		
(4) „balansna energija” znači energija kojom OPS-ovi izvode balansiranje i koju osigurava pružatelj usluge balansiranja;	Značenje izraza Član 5 8) balansna energija je energija koju operatori prenosnih sistema koriste za balansiranje i koju obezbjeđuje pružalac usluge balansiranja;	Potpuno usklađeno		
(5) „rezervirani kapacitet za balansiranje sistema” znači količina kapaciteta rezerve koju je pružatelj usluge balansiranja pristao čuvati i za koju je pristao OPS-u podnositi ponude za odgovarajuću količinu balansne energije za vrijeme trajanja ugovora;	Značenje izraza Član 5 9) balansni kapacitet je količina kapaciteta koju je pružalac balansne usluge pristao da rezerviše i u odnosu na koju je pristao da podnese ponude za odgovarajuću količinu balansne energije operatoru prenosnog sistema za vrijeme trajanja ugovora;	Potpuno usklađeno		
(6) „pružatelj usluge balansiranja” (PUU) znači sudionik na tržištu s jedinicama ili grupama za pružanje rezerve koji OPS-ovima može pružati usluge balansiranja;	Značenje izraza Član 5 112) pružalac usluge balansiranja (PUB) je učesnik na tržištu električne energije koji operatorima prenosnih sistema obezbjeđuje balansnu energiju ili balansni kapacitet ili oboje;	Potpuno usklađeno		
(7) „subjekt odgovoran za odstupanje” znači sudionik tržišta, ili njegov izabrani predstavnik, odgovoran za svoja odstupanja;	Značenje izraza Član 5 10) balansno odgovorni subjekat (BOS) je učesnik na tržištu, ili ugovorna strana na koju je učesnik na tržištu prenio odgovornost za svoje količinsko odstupanje na tržištu električne energije;	Potpuno usklađeno		
(8) „odstupanje” znači količina energije izračunata za subjekta odgovornog za odstupanje koja je razlika između dodijeljene količine pripisane tom subjektu i završne	Značenje izraza Član 5	Potpuno usklađeno		

pozicije tog subjekta, uključujući svaku korekciju odstupanja primijenjenu na tog subjekta, unutar određenog razdoblja za obračun odstupanja;	48) količinsko odstupanje je količina električne energije obračunata balansno odgovornom subjektu a predstavlja razliku između dodijeljene količine pripisane tom subjektu i završne pozicije balansno odgovornog subjekta, uključujući svaku korekciju odstupanja primijenjenu na taj subjekat, unutar određenog perioda finansijskog poravnanja odstupanja;			
(9) „obračun odstupanja” znači mehanizam finansijskog obračuna kojim se subjektima odgovornima za odstupanje naplaćuju ili plaćaju njihova odstupanja;	Značenje izraza Član 5 89) poravnanje količinskog odstupanja je mehanizam finansijskog poravnanja kojim se balansno odgovornim subjektima naplaćuje ili plaća za količinska odstupanja;	Potpuno usklađeno		
(10) „razdoblje obračuna odstupanja” znači vremenska jedinica za obračun odstupanja subjekata odgovornih za odstupanje;	Značenje izraza Član 5 84) period poravnanja odstupanja je vremenski period za obračun odstupanja subjekata odgovornih za odstupanje;	Potpuno usklađeno		
(11) „područje odstupanja” znači područje za koje se izračunava odstupanje;	Značenje izraza Član 5 76) oblast odstupanja je oblast za koju se vrši obračun odstupanja;	Potpuno usklađeno		
(12) „cijena odstupanja” znači cijena, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, u svakom razdoblju obračuna odstupanja za odstupanje u bilo kojem smjeru;	Značenje izraza Član 5 12) cijena količinskog odstupanja je cijena koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, u svakom periodu poravnanja odstupanja za odstupanje u bilo kojem smjeru;	Potpuno usklađeno		
(13) „područje definiranja cijene odstupanja” znači područje za izračun cijene odstupanja;	Balansno tržište Član 25 (8) Svaka oblast definisanja cijene količinskog odstupanja pripada jednoj zoni trgovanja.	Potpuno usklađeno	Ovaj termin se ne koristi direktno u zakonu, nego njegovo objašnjenje.	
(14) „korekcija odstupanja” znači količina energije koja predstavlja balansnu energiju dobivenu od pružatelja balansne usluge i koju je priključni OPS tijekom određenog razdoblja obračuna odstupanja upotrijebio za balansiranje	Značenje izraza Član 5 51) korekcija količinskog odstupanja je količina električne energije koja predstavlja balansnu energiju	Potpuno usklađeno		

predmetnih subjekata odgovornih za odstupanja, a služi za izračun odstupanja tih subjekata;	primljenu od pružaoca balansne usluge i koju je operator prenosnog sistema tokom određenog perioda poravnanja količinskog odstupanja iskoristio za balansiranje predmetnih subjekata odgovornih za odstupanja, a služi za obračun odstupanja tih subjekata;			
(15) „dodijeljena količina” znači količina energije fizički uvedena u sistem ili povučena iz njega i pripisana subjektu odgovornom za odstupanje, a služi za izračun odstupanja tog subjekta;	Značenje izraza Član 5 18) dodijeljena količina je količina električne energije fizički injektirana u sistem ili preuzeta iz njega i pripisana balansno odgovornom subjektu, a služi za obračun količinskog odstupanja tog subjekta;	Potpuno usklađeno		
(16) „pozicija” znači deklarirana količina energije subjekta odgovornog za odstupanje upotrijebljena za izračun njegova odstupanja;	Značenje izraza Član 5 91) pozicija je prijavljena količina električne energije balansno odgovornog subjekta koja služi za obračun njegovog količinskog odstupanja;	Potpuno usklađeno		
(17) „samostalni dispečerski model” znači model planiranja i dispečiranja po kojem planove proizvodnje i potrošnje te dispečiranje elektrana i postrojenja kupca određuju zastupnici za dostavu planova iz tih postrojenja;	Značenje izraza Član 5 125) samostalni dispečerski model je model planiranja i dispečiranja u kojem se planovi proizvodnje i planovi potrošnje, kao i dispečiranje proizvodnih objekata i objekata kupaca određuju od strane agenata za planiranje tih objekata;	Potpuno usklađeno		
(18) „centralni dispečerski model” znači model planiranja i dispečiranja po kojem planove proizvodnje i potrošnje te dispečiranje elektrana i postrojenja kupca, koja se mogu dispečirati, određuje OPS u okviru integriranog sistema planiranja;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Centralni dispečerski model se ne primjenjuje u Crnoj Gori.	
(19) „integrirani sistem planiranja” znači iterativan proces u kojem se upotrebljavaju barem ponude unutar integriranog sistema planiranja koje sadržavaju komercijalne podatke i složene tehničke podatke o pojedinačnim elektranama ili postrojenjima kupca te u kojem su eksplicitno obuhvaćeni početne karakteristike, najnovija analiza adekvatnosti regulacijskog područja i granične vrijednosti pogonskih veličina kao ulazne vrijednosti procesa;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	U Crnoj Gori se ne primjenjuje integrisani sistem planiranja.	

(20) „rok za ponude unutar integriranog sistema planiranja” znači trenutak kad unutar integriranog sistema planiranja više nije dopušteno davati ili ažurirati ponude za dane iteracije tog procesa;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	U Crnoj Gori se ne primjenjuje integrisani sistem planiranja.	
(21) „model OPS-OPS” znači model za razmjenu usluga balansiranja po kojem pružatelj balansne usluge pruža usluge balansiranja svojem priključnom OPS-u koji zatim te usluge pruža OPS-u tražitelju;	Značenje izraza Član 5 60) model operator prenosnog sistema - operator prenosnog sistema (OPS - OPS) je model za razmjenu usluga balansiranja električne energije po kojem pružalac balansne usluge pruža usluge balansiranja svom priključnom OPS-u koji zatim te usluge pruža OPS-u koji zahtijeva te usluge;	Potpuno usklađeno		
(22) „priključni OPS” znači OPS koji upravlja područjem planiranja razmjene u kojem pružatelji usluge balansiranja i subjekti odgovorni za odstupanje moraju poštovati uvjete i odredbe što se odnose na balansiranje;	Značenje izraza Član 5 168) priključni OPS znači operator prenosnog sistema koji upravlja oblašću planiranja u kojoj pružaoci usluga balansiranja i balansno odgovorni subjekti moraju biti usklađeni s uslovima i odredbama vezanim za balansiranje;	Potpuno usklađeno		
(23) „razmjena usluga balansiranja” znači razmjena balansne energije ili razmjena rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema;	Značenje izraza Član 5 169) razmjena usluga balansiranja znači razmjena balansne energije, razmjena balansnog kapaciteta, ili oboje;	Potpuno usklađeno		
(24) „razmjena balansne energije” znači aktivacija ponuda balansne energije za isporuku te energije OPS-u koji se ne nalazi u području planiranja razmjene u kojem je priključen aktivirani pružatelj usluge balansiranja;	Značenje izraza Član 5 170) razmjena balansne energije znači aktivacija ponuda balansne energije za isporuku balansne energije operatoru prenosnog sistema u drugoj oblasti planiranja od one u kojoj je priključen aktivirani pružalac usluge balansiranja;	Potpuno usklađeno		
(25) „razmjena rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema” znači pružanje rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema OPS-u koji se ne nalazi u području planiranja razmjene u kojem je priključen aktivirani pružatelj usluge balansiranja;	Značenje izraza Član 5 171) razmjena balansnog kapaciteta znači obezbjeđenje balansnog kapaciteta operatoru prenosnog	Potpuno usklađeno		

	sistema u drugoj oblasti planiranja od one u kojoj je priključen nabavljeni pružalac usluge balansiranja;			
(26) „prenos prava na rezervirani kapacitet za balansiranje sistema” znači prenos prava na rezervirani kapacitet za balansiranje sistema s prvobitno ugovorenog pružatelja usluge balansiranja na drugog pružatelja usluge balansiranja;	Značenje izraza Član 5 99) prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta je prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta s prvobitno ugovorenog pružaoca usluge balansiranja na drugog pružaoca usluge balansiranja;	Potpuno usklađeno		
(27) „rok za ponude balansne energije” znači trenutak od kojeg za standardni proizvod na zajedničkoj listi ekonomskog prvenstva više nije dopušteno davati ili ažurirati ponude balansne energije;	Značenje izraza Član 5 124) rok za dostavljanje ponuda balansne energije je trenutak od kojeg za standardni proizvod za balansiranje na zajedničkoj listi ekonomskog prvenstva više nije dopušteno davati ili ažurirati ponude za balansnu energiju;	Potpuno usklađeno		
(28) „standardni proizvod” znači usklađeni proizvod za balansiranje koji su dogovorili svi OPS-ovi u svrhu razmjene usluga balansiranja;	Značenje izraza Član 5 132) standardni proizvod za balansiranje je usaglašeni proizvod za balansiranje definisan od strane svih operatora prenosnih sistema električne energije za potrebe razmjene usluga balansiranja;	Potpuno usklađeno		
(29) „pripremno vrijeme” znači razdoblje od trenutka kad priključni OPS, ako je riječ o modelu OPS-OPS, ili OPS ugovaratelj, ako je riječ o modelu OPS-PUU, podnese zahtjev za aktivaciju do početka razdoblja promjene snage;	Značenje izraza Član 5 (105) pripremni period je period od momenta kada operator prenosnog sistema priključenja, ako je riječ o modelu OPS-OPS ili OPS ugovarač, ako je riječ o modelu OPS-PUB, podnese zahtjev za aktivaciju do početka perioda promjene snage;	Potpuno usklađeno		
(30) „vrijeme do pune aktivacije” znači razdoblje od trenutka kad priključni OPS, ako je riječ o modelu OPS-OPS, ili OPS ugovaratelj, ako je riječ o modelu OPS-PUU, podnese zahtjev za aktivaciju do odgovarajuće pune isporuke proizvoda; (31) „vrijeme deaktivacije” znači razdoblje postupnog prijelaza od isporuke pune vrijednosti proizvoda do	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM Član 212 (1) Operator prenosnog sistema, odnosno delegirani operator primjenjuje sljedeće panevropske TCM-ove:		Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti	Q3 2026

postavne vrijednosti ili od punog povlačenja do postavne vrijednosti;	1) okvir za uspostavljanje evropskih platformi i njihovih modifikacija za: - razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom; - razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom; - proces netovanja odstupanja; 2) standardne proizvode za balansiranje kapaciteta; 3) metodologiju za klasifikaciju za potrebe aktiviranja ponuda za trgovinu balansnom energijom; 4) procjenu mogućeg povećanja minimalne količine u ponudama za trgovinu balansnom energijom koja će biti proslijeđena evropskim platformama; 5) metodologiju određivanja cijena balansne energije i prekozonskog kapaciteta koji se koriste za razmjenu balansne energije ili upravljanje procesom netovanja odstupanja; 6) usaglašenu metodologiju procesa dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenja rezervi;	Djelimično usklađeno	pitanja od značaja za balansiranje električne energije, pored ostalog i pitanja koja se odnose na vrijeme do pune aktivacije i vrijeme deaktivacije.	

	7) metodologiju koordinisanog i optimalnog procesa dodjele prekozonskog kapaciteta; 8) pravila poravnanja za planiranu razmjenu energije između operatora prenosnih sistema; 9) pravila usaglašavanja osnovnih aspekata za poravnanje količinskih odstupanja; 10) okvir za geografsku oblast koja se odnosi na sve OPS-ove koji sprovode proces zamjene rezervi u skladu sa ovim zakonom, za uspostavljanje Evropske platforme za zamjenske rezerve; 11) pravila poravnanja za planiranu razmjenu energije između operatora prenosnih sistema za geografsko područje koje obuhvata sve operatore prenosnih sistema koji planirano razmjenjuju energiju u sinhronoj oblasti kontinentalne Evrope; 12) pravila poravnanja za neželjenu razmjenu energije za sinhronu oblast kontinentalne Evrope. (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, u propisanim rokovima utvrđuje i dostavlja Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove: 1) zajednička i usaglašena pravila i procesi razmjene i nabavke balansnog kapaciteta iz			

	člana 242 stav 1 ovog zakona u slučaju kada operator prenosnog sistema razmjenjuje ili je spreman da razmjenjuje taj kapacitet sa drugim operatorom prenosnog sistema; 2) metodologije proračuna vjerovatnoće raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta iz člana 242 stav 6 ovog zakona, u slučaju da operatori prenosnih sistema razmjenjuju balansni kapacitet; 3) izuzeće da se ne dozvoli pružaocu usluge balansiranja da prenese svoju obavezu pružanja balansnog kapaciteta iz člana 243 stav 1 ovog zakona, za geografsku oblast u kojoj se vrši razmjena balansnog kapaciteta; 4) primjene modela operator prenosnog sistema - pružalac balansne rezerve (model OPS – PUB) iz člana 244 stav 2 ovog zakona; 5) metodologije proračuna prekozonskog kapaciteta za svaki region za proračun kapaciteta iz člana 246 stav 3 ovog zakona; 6) metodologije primjene procesa dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili raspodjelu rezervi iz člana 247 stav 1 ovog zakona, samo ako operator prenosnog sistema planira da razmjenjuje ili dijeli balansni kapacitet na određenom geografskom području;			

	7) principe razvoja algoritama za balansiranje iz člana 263 ovog zakona, samo ako operator prenosnog sistema planira da razmjenjuje ili dijeli balansni kapacitet na određenom geografskom području. (5) Agencija odobrava sljedeće nacionalne TCM-ove: 1) izuzeće od objavljivanja informacija o ponuđenim cijenama balansne energije ili ponuda za balansni kapacitet usljed sumnji u zloupotrebu tržišta iz člana 222 stav 4 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema; 2) metodologiju raspodjele troškova koji proističu iz aktivnosti preduzetih od strane operatora distributivnih sistema iz člana 225 stav 3 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema; 3) uslove za pružaoce usluga balansiranja iz člana 228 stav 1 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema; 4) uslove za balansno odgovorne subjekte iz člana 227 stav 2 ovog zakona na predlog subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije; 5) definiciju i upotrebu specifičnih proizvoda iz člana 236 stav 1 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema; 6) ograničenje količine u ponudama koje se šalju evropskim platformama iz člana 238			

	stav 13 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema; 7) izuzeće od obaveze odvojene nabavke balansnog kapaciteta regulacijom naviše i regulacijom naniže iz člana 241 stav 5 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema; 8) dodatni mehanizam poravnanja za subjekte odgovorne za odstupanje iz člana 249 stav 3 ovog zakona, odvojen od obračuna količinskog odstupanja, koji služi za poravnanje troškova nabavke rezervisanja kapaciteta za balansiranje, administrativnih troškova i drugih troškova povezanih s balansiranjem na predlog operatora prenosnog sistema; 9) odstupanja od jedne ili više odredbi iz člana 267 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema 10) cijenu poravnanja odstupanja iz člana 260 ovog zakona na predlog subjekta odgovornog za upravljanje i organizaciju tržišta električne energije.			
(32) „vrijeme isporuke” znači razdoblje isporuke tijekom kojeg pružatelj usluge balansiranja isporučuje punu traženu promjenu injektiranja snage u sistem ili punu traženu promjenu povlačenja energije iz sistema;	Značenje izraza Član 5 172) period isporuke znači period isporuke tokom kojeg pružalac usluge balansiranja isporučuje punu zahtijevanu promjenu snage unošenja u sistem ili punu zahtijevanu promjenu preuzimanja iz sistema;	Potpuno usklađeno		
(33) „razdoblje valjanosti” znači razdoblje u kojem se može aktivirati ponuda balansne energije koju je dao pružatelj usluge balansiranja i u kojem se poštuju sve karakteristike	Značenje izraza Član 5	Potpuno usklađeno		

proizvoda. Razdoblje valjanosti određeno je vremenom početka i vremenom kraja;	85) period važenja je period u kojem se može aktivirati ponuda balansne energije koju je ponudio pružalac usluge balansiranja i u kojem se poštuju sve karakteristike proizvoda i određen je vremenom početka i vremenom završetka;			
(34) „način aktivacije” znači način aktivacije ponuda balansne energije, a može biti ručni ili automatski ovisno o tome pokreće li energiju za balansiranje operater ručno ili se pokretanje izvodi automatski kao zatvorena petlja; (35) „djeljivost usluge balansiranja” znači mogućnost da OPS iskoristi samo dio ponuda balansne energije ili ponuda rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema koje ponudi pružatelj usluge balansiranja, bilo u pogledu aktivacije snage bilo u pogledu trajanja;	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM Član 212 (1) Operator prenosnog sistema, odnosno delegirani operator primjenjuje sljedeće panevropske TCM-ove: 1) okvir za uspostavljanje evropskih platformi i njihovih modifikacija za: - razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom; - razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom; - proces netovanja odstupanja; 2) standardne proizvode za balansiranje kapaciteta; 3) metodologiju za klasifikaciju za potrebe aktiviranja ponuda za trgovinu balansnom energijom; 4) procjenu mogućeg povećanja minimalne količine u ponudama za trgovinu balansnom energijom koja će biti prosljeđena evropskim platformama;		Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti pitanja od značaja za balansiranje električne energije, pored ostalog i pitanja koja se odnose na način aktivacije i djeljivost usluge balansiranja	Q3 2026

	5) metodologiju određivanja cijena balansne energije i prekozonskog kapaciteta koji se koriste za razmjenu balansne energije ili upravljanje procesom netovanja odstupanja; 6) usaglašenu metodologiju procesa dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenja rezervi; 7) metodologiju koordinisanog i optimalnog procesa dodjele prekozonskog kapaciteta; 8) pravila poravnanja za planiranu razmjenu energije između operatora prenosnih sistema; 9) pravila usaglašavanja osnovnih aspekata za poravnanje količinskih odstupanja; 10) okvir za geografsku oblast koja se odnosi na sve OPS-ove koji sprovode proces zamjene rezervi u skladu sa ovim zakonom, za uspostavljanje Evropske platforme za zamjenske rezerve; 11) pravila poravnanja za planiranu razmjenu energije između operatora prenosnih sistema za geografsko područje koje obuhvata sve operatore prenosnih sistema koji planirano razmjenjuju energiju u sinhronoj oblasti kontinentalne Evrope;			

	12) pravila poravnanja za neželjenu razmjenu energije za sinhronu oblast kontinentalne Evrope. (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, u propisanim rokovima utvrđuje i dostavlja Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove: 1) zajednička i usaglašena pravila i procesi razmjene i nabavke balansnog kapaciteta iz člana 242 stav 1 ovog zakona u slučaju kada operator prenosnog sistema razmjenjuje ili je spreman da razmjenjuje taj kapacitet sa drugim operatorom prenosnog sistema; 2) metodologije proračuna vjerovatnoće raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta iz člana 242 stav 6 ovog zakona, u slučaju da operatori prenosnih sistema razmjenjuju balansni kapacitet; 3) izuzeće da se ne dozvoli pružaocu usluge balansiranja da prenese svoju obavezu pružanja balansnog kapaciteta iz člana 243 stav 1 ovog zakona, za geografsku oblast u kojoj se vrši razmjena balansnog kapaciteta; 4) primjene modela operator prenosnog sistema - pružalac balansne rezerve (model OPS – PUB) iz člana 244 stav 2 ovog zakona;			

	5) metodologije proračuna prekozonskog kapaciteta za svaki region za proračun kapaciteta iz člana 246 stav 3 ovog zakona; 6) metodologije primjene procesa dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili raspodjelu rezervi iz člana 247 stav 1 ovog zakona, samo ako operator prenosnog sistema planira da razmjenjuje ili dijeli balansni kapacitet na određenom geografskom području; 7) principe razvoja algoritama za balansiranje iz člana 263 ovog zakona, samo ako operator prenosnog sistema planira da razmjenjuje ili dijeli balansni kapacitet na određenom geografskom području. (5) Agencija odobrava sljedeće nacionalne TCM-ove: 1) izuzeće od objavljivanja informacija o ponuđenim cijenama balansne energije ili ponuda za balansni kapacitet usljed sumnji u zloupotrebu tržišta iz člana 222 stav 4 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema; 2) metodologiju raspodjele troškova koji proističu iz aktivnosti preduzetih od strane operatora distributivnih sistema iz člana 225 stav 3 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema; 3) uslove za pružaoce usluga balansiranja iz člana 228 stav 1 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema;			

	4) uslove za balansno odgovorne subjekte iz člana 227 stav 2 ovog zakona na predlog subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije; 5) definiciju i upotrebu specifičnih proizvoda iz člana 236 stav 1 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema; 6) ograničenje količine u ponudama koje se šalju evropskim platformama iz člana 238 stav 13 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema; 7) izuzeće od obaveze odvojene nabavke balansnog kapaciteta regulacijom naviše i regulacijom naniže iz člana 241 stav 5 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema; 8) dodatni mehanizam poravnanja za subjekte odgovorne za odstupanje iz člana 249 stav 3 ovog zakona, odvojen od obračuna količinskog odstupanja, koji služi za poravnanje troškova nabavke rezervisanja kapaciteta za balansiranje, administrativnih troškova i drugih troškova povezanih s balansiranjem na predlog operatora prenosnog sistema; 9) odstupanja od jedne ili više odredbi iz člana 267 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema 10) cijenu poravnanja odstupanja iz člana 260 ovog zakona na predlog subjekta odgovornog			

	za upravljanje i organizaciju tržišta električne energije.			
(36) „posebni proizvod” znači proizvod koji se razlikuje od standardnog proizvoda;	Značenje izraza Član 5 90) specifični proizvod za balansiranje je proizvod za balansiranje koji se razlikuje od standardnog proizvoda za balansiranje;	Potpuno usklađeno		
(37) „zajednička lista ekonomskog prvenstva” znači popis ponuda balansne energije poredanih po cijeni koji služi za aktivaciju tih ponuda;	Značenje izraza Član 5 162) zajednička lista ekonomskog prvenstva je lista ponuda balansne energije poredanih po ponuđenoj cijeni i služi za aktivaciju tih ponuda;	Potpuno usklađeno		
(38) „rok OPS-u za prosljeđivanje ponuda balansne energije” znači trenutak do kojeg priključni OPS može prosljeđivati ponude balansne energije dobivene od pružatelja usluge balansiranja u optimizacijsku funkciju za aktivaciju;	Značenje izraza Član 5 173) rok za dostavljanje ponuda balansne energije OPS-a znači posljednji trenutak kada priključni operator prenosnog sistema može proslijediti ponude balansne energije primljene od pružaoca usluge balansiranja funkciji optimizacije aktivacije;	Potpuno usklađeno		
(39) „optimizacijska funkcija za aktivaciju” znači funkcija izvođenja algoritma kojim se optimira aktivacija ponuda balansne energije;	Značenje izraza Član 5 34) funkcija optimizacije aktivacije je funkcija izvođenja algoritma kojim se optimizuje aktivacija ponuda balansne električne energije;	Potpuno usklađeno		
(40) „funkcija procesa razmjene odstupanja” znači funkcija izvođenja algoritma koji se primjenjuje za izvođenje procesa razmjene odstupanja;	Značenje izraza Član 5 108) funkcija procesa razmjene odstupanja je funkcija izvođenja algoritma koji se primjenjuje za izvođenje procesa razmjene odstupanja elektroenergetskih sistema;	Potpuno usklađeno		
(41) „funkcija obračuna OPS-OPS” znači funkcija obračunavanja kooperativnih procesa među OPS-ovima;	Značenje izraza Član 5 174) funkcija poravnanja OPS-OPS znači funkcija izvršavanja poravnanja procesa saradnje između operatora prenosnih sistema;	Potpuno usklađeno		

(42) „optimizacijska funkcija za nabavu kapaciteta” znači funkcija izvođenja algoritma kojim se optimira nabava rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema za OPS-ove koji razmjenjuju taj kapacitet;	Značenje izraza Član 5 35) funkcija optimizacije za nabavku kapaciteta je funkcija izvođenja algoritma kojim se optimizuje nabavka balansnog kapaciteta za operatore prenosnih sistema električne energije koji razmjenjuju taj kapacitet;	Potpuno usklađeno		
(43) „model OPS-PUU” znači model za razmjenu usluga balansiranja po kojem pružatelj usluge balansiranja pruža usluge balansiranja izravno ugovornom OPS-u koji zatim te usluge pruža OPS-u podnositelju zahtjeva;	Značenje izraza Član 5 61) model operator prenosnog sistema - pružalac usluge balansiranja (OPS - PUB) je model pružanja usluga balansiranja električne energije po kojem pružalac usluge balansiranja pruža uslugu operatoru prenosnog sistema koji te usluge pruža zahtijevajućem OPS-u;	Potpuno usklađeno		
(44) „OPS ugovaratelj” znači OPS koji ima ugovorne aranžmane za usluge balansiranja s pružateljem usluge balansiranja u drugom području planiranja razmjene;	Značenje izraza Član 5 81) OPS ugovarač je operator prenosnog sistema električne energije koji ima ugovorne aranžmane za usluge balansiranja s pružaocem usluge balansiranja unutar druge oblasti planiranja razmjene;	Potpuno usklađeno		
(45) „OPS tražitelj” znači OPS koji zahtijeva isporuku balansne energije.	Značenje izraza Član 5 175) zahtijevajući OPS znači operator prenosnog sistema koji zahtijeva isporuku balansne energije.	Potpuno usklađeno		
Član 3. Ciljevi i regulatorni aspekti 1. Ovom se Regulativom nastoji: (a) potaknuti stvarna konkurencija, nediskriminacija i transparentnost na balansnim tržištima; (b) unaprijediti efikasnost balansiranja te efikasnost europskih i nacionalnih balansnih tržišta; (c) integrirati balansna tržišta i promicati mogućnosti razmjene usluga balansiranja uz istodobno povećavanje pogonske sigurnosti;	Ciljevi i regulatorni aspekti balansiranja Član 220 (1) Balansiranje se sprovodi radi: 1) podsticanja konkurencije, nediskriminatornosti i transparentnosti na balansnim tržištima; 2) unapređenja efikasnosti balansiranja, kao i efikasnosti evropskih i nacionalnih balansnih tržišta;	Potpuno usklađeno		

(d) doprinijeti učinkovitom dugoročnom pogonu i razvoju elektroenergetskog prenosnog sistema te elektroenergetskom sektoru u Uniji i istodobno olakšati djelotvorno i pouzdano funkcioniranje tržišta dan unaprijed, unutardnevnog tržišta i tržišta uravnoteženja; (e) osigurati poštena, objektivna, transparentna i tržišno utemeljena nabava usluga balansiranja u okviru koje se izbjegavaju suvišne prepreke novim sudionicima, potiče likvidnost balansnog tržišta i ujedno sprečavaju suvišni poremećaji na unutarnjem tržištu električne energije; (f) olakšati sudjelovanje upravljanja potrošnjom, uključujući skupove postrojenja kupca i pohranu energije uz istodobno osiguravanje da svi oni ravnopravno konkuriraju drugim uslugama balansiranja i, prema potrebi, djeluju neovisno kad služe samo jednom postrojenju kupca; (g) olakšati sudjelovanje obnovljivih izvora energije i poduprijeti ostvarenje ciljeva Europske unije za povećanje udjela proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.	3) integracije balansnog tržišta i promovisanja mogućnosti razmjene usluga balansiranja, uz istovremeno povećavanje pogonske sigurnosti; 4) doprinosa efikasnom dugoročnom radu i razvoja elektroprenosnog sistema, kao i elektroenergetskog sektora u Zajednici, uz istovremeno efikasno i pouzdano funkcionisanje dan-unaprijed, unutardnevnog i balansnog tržišta; 5) obezbjeđivanja pravedne, objektivne, transparentne i tržišno zasnovane nabavke usluga balansiranja, u cilju otklanjanja barijera novim članovima, podsticanja likvidnosti balansnog tržišta električne energije, uz sprečavanje poremećaja na unutrašnjem tržištu električne energije; 6) omogućavanja lakšeg učešća u upravljanju potrošnjom, uključujući objekte za proizvodnju i skladištenje energije uz istovremeno obezbjeđenje da isti budu ravnopravno konkurentni sa drugim pružaocima uslugama balansiranja i, prema potrebi, djeluju nezavisno pri pružanju usluge samo jednog potrošača; 7) lakšeg učešća obnovljivih izvora energije i podsticanja ostvarenja ciljeva za povećanje udjela proizvodnje energije iz obnovljivih izvora. (2) Balansiranje u skladu sa ovim zakonom zasniva se na principima: 1) proporcionalnosti i nediskriminacije;			

	2) transparentnosti; 3) optimizacije u cilju najveće ukupne efikasnosti i najmanjih ukupnih troškova za sve uključene strane; 4) da operator prenosnog sistema koristi tržišno zasnovane mehanizme u najvećoj mogućoj mjeri, kako bi se osigurala sigurnost i stabilnost mreže; 5) da se ne ugrozi razvoj dugoročnog tržišta, dan-unaprijed i unutardnevnih tržišta; 6) poštovanja obaveza dodijeljenih nadležnom operatoru prenosnog sistema u pogledu održavanja sigurnosti sistema; 7) konsultovanja operatora prenosnog sistema sa relevantnim operatorom distributivnog sistema, uzimajući u obzir mogući uticaj na njegov sistem; 8) uzimanja u obzir usaglašenih evropskih standarda i tehničkih specifikacija.			
2. Kad primjenjuju ovu Regulativu, države članice, mjerodavna regulatorna tijela i operatori sistema: (a) primjenjuju načela proporcionalnosti i nediskriminacije; (b) osiguravaju transparentnost; (c) primjenjuju načelo optimiranja na odnos najveće ukupne učinkovitosti i najmanjih ukupnih troškova za sve uključene strane; (d) osiguravaju da OPS-ovi upotrebljavaju tržišno utemeljene mehanizme u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se osigurala sigurnost i stabilnost mreže; (e) osiguravaju da se ne ugrozi razvoj dugoročnog tržišta, tržišta dan unaprijed i unutardnevnih tržišta;	Ciljevi i regulatorni aspekti balansiranja Član 220 (2) Balansiranje u skladu sa ovim zakonom zasniva se na principima: 1) proporcionalnosti i nediskriminacije; 2) transparentnosti; 3) optimizacije u cilju najveće ukupne efikasnosti i najmanjih ukupnih troškova za sve uključene strane; 4) da operator prenosnog sistema koristi tržišno zasnovane mehanizme u najvećoj mogućoj	Potpuno usklađeno		

(f) poštuju odgovornost dodijeljenu nadležnom OPS-u radi održavanja sigurnosti sistema, uključujući zahtjeve propisane nacionalnim zakonodavstvom; (g) savjetuju se s nadležnim ODS-ovima i uzimaju u obzir moguće utjecaje na svoj sistem; (h) uzimaju u obzir dogovorene europske standarde i tehničke specifikacije.	mjeri, kako bi se osigurala sigurnost i stabilnost mreže; 5) da se ne ugrozi razvoj dugoročnog tržišta, dan-unaprijed i unutar dnevnih tržišta; 6) poštovanja obaveza dodijeljenih nadležnom operatoru prenosnog sistema u pogledu održavanja sigurnosti sistema; 7) konsultovanja operatora prenosnog sistema sa relevantnim operatorom distributivnog sistema, uzimajući u obzir mogući uticaj na njegov sistem; 8) uzimanja u obzir usaglašenih evropskih standarda i tehničkih specifikacija.			
Član 4. Odredbe i uvjeti ili metodologije OPS-ova 1. OPS-ovi moraju izraditi odredbe i uvjete ili metodologije koji se zahtijevaju ovom Regulativom te ih u rokovima utvrđenima ovom Regulativom dostaviti na odobrenje Agenciji u skladu s članom 5. stavom 2. ili mjerodavnim regulatornim tijelima u skladu s članom 5. stavom 3. U iznimnim okolnostima, a posebno u slučajevima u kojima nije moguće ispuniti rok zbog vanjskih okolnosti izvan nadležnosti OPS-ova, rokove za odredbe i uvjete ili metodologije može produljiti Agencija u postupcima iz člana 5. stava 2., sva mjerodavna regulatorna tijela zajednički u postupcima iz člana 5. stava 3. te mjerodavno regulatorno tijelo u postupcima iz člana 5. stava 4. 2. Ako više OPS-ova treba razviti i dogovoriti prijedlog odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s ovom Regulativom, uključeni OPS-ovi usko surađuju. OPS-ovi, uz pomoć ENTSO-a za električnu energiju, redovito obavješćuju mjerodavna regulatorna tijela i Agenciju o napretku izrade tih odredaba i uvjeta ili metodologija. 3. Ako među sobom ne mogu postići dogovor, OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM Član 212 (1) Operator prenosnog sistema, odnosno delegirani operator primjenjuje sljedeće panevropske TCM-ove: 1) okvir za uspostavljanje evropskih platformi i njihovih modifikacija za: - razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom; - razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom; - proces netovanja odstupanja; 2) standardne proizvode za balansiranje kapaciteta; 3) metodologiju za klasifikaciju za potrebe aktiviranja ponuda za trgovinu balansnom energijom; 4) procjenu mogućeg povećanja minimalne količine u ponudama za trgovinu balansnom energijom koja će biti proslijeđena evropskim platformama; 5) metodologiju određivanja cijena balansne energije i prekozonskog kapaciteta koji se koriste za razmjenu balansne energije ili upravljanje procesom netovanja odstupanja;	Potpuno usklađeno		

navedenima u članu 5. stavu 2. o prijedlozima odlučuju kvalificiranom većinom. Za kvalificiranu većinu za prijedloge navedene u članu 5. stavu 2. nužna je sljedeća većina: (a) OPS-ova koji predstavljaju barem 55 % država članica; i (b) OPS-ova koji predstavljaju države članice koje obuhvaćaju najmanje 65 % stanovništva Unije. Blokirajuća manjina za odluke o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija navedenima u članu 5. stavu 2. mora uključivati OPS-ove koji predstavljaju barem četiri države članice, a ako nije ostvarena, smatra se da je postignuta kvalificirana većina. 4. Ako među sobom ne mogu postići dogovor i ako predmetne regije obuhvaćaju više od pet država članica, OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija navedenima u članu 5. stavu 3. o prijedlozima odlučuju kvalificiranom većinom. Za kvalificiranu većinu za prijedloge u skladu s članom 5. stavom 3. nužna je sljedeća većina: (a) OPS-ova koji predstavljaju barem 72 % predmetnih država članica; i (b) OPS-ova koji predstavljaju države članice koje obuhvaćaju barem 65 % stanovništva predmetnog područja. Blokirajuća manjina za odluke o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija navedenima u članu 5. stavu 3. mora uključivati barem minimalni broj OPS-ova koji predstavljaju više od 35 % stanovništva uključenih država članica, uz OPS-ove koji predstavljaju barem jednu dodatnu predmetnu državu članicu, a ako nije ostvarena, smatra se da je postignuta kvalificirana većina. 5. OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija navedenima u članu 5. stavu 3. u odnosu na regije koje obuhvaćaju pet država članica ili manje o prijedlozima odlučuju konsenzusom. 6. Za odluke OPS-ova o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu sa stavcima 3. i 4. dodjeljuje se jedan glas po državi članici. Ako na državnom području države	6) usaglašenu metodologiju procesa dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenja rezervi; 7) metodologiju koordinisanog i optimalnog procesa dodjele prekozonskog kapaciteta; 8) pravila poravnanja za planiranu razmjenu energije između operatora prenosnih sistema; 9) pravila usaglašavanja osnovnih aspekata za poravnanje količinskih odstupanja; 10) okvir za geografsku oblast koja se odnosi na sve OPS-ove koji sprovode proces zamjene rezervi u skladu sa ovim zakonom, za uspostavljanje Evropske platforme za zamjenske rezerve; 11) pravila poravnanja za planiranu razmjenu energije između operatora prenosnih sistema za geografsko područje koje obuhvata sve operatore prenosnih sistema koji planirano razmjenjuju energiju u sinhronoj oblasti kontinentalne Evrope; 12) pravila poravnanja za neželjenu razmjenu energije za sinhronu oblast kontinentalne Evrope. (2) Panevropske TCM-ove iz stava 1 ovog člana koje donesu ACER ili svi regulatorni organi Evropske unije, Agencija objavljuje na svojoj internet stranici. (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, u propisanim rokovima utvrđuje i dostavlja Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove: 1) zajednička i usaglašena pravila i procesi razmjene i nabavke balansnog kapaciteta iz člana 242 stav 1 ovog zakona u slučaju kada operator prenosnog sistema razmjenjuje ili je spreman da razmjenjuje taj kapacitet sa drugim operatorom prenosnog sistema; 2) metodologije proračuna vjerovatnoće raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta iz člana 242 stav 6 ovog zakona, u slučaju da operatori prenosnih sistema razmjenjuju balansni kapacitet;			

članice postoji više OPS-ova, država članica raspodjeljuje glasačke ovlasti među OPS-ovima.

7. Ako OPS-ovi ne podnesu inicijalni ili izmijenjeni prijedlog odredaba i uvjeta ili metodologija mjerodavnim regulatornim tijelima ili Agenciji u skladu s članovima 5. i 6. u rokovima određenima u ovoj Regulativi, mjerodavnim regulatornim tijelima i Agenciji dostavljaju relevantne nacрте prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija i objašnjenje razloga nemogućnosti postizanja dogovora. Agencija, sva mjerodavna regulatorna tijela zajedno ili mjerodavno regulatorno tijelo poduzimaju odgovarajuće korake za donošenje potrebnih odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s članom 5., primjerice zahtijevanjem izmjena ili revidiranjem, dovršavanjem i odobravanjem nacрта u skladu s ovim stavom, među ostalim i ako nacrti nisu podneseni.

3) izuzeće da se ne dozvoli pružaocu usluge balansiranja da prenese svoju obavezu pružanja balansnog kapaciteta iz člana 243 stav 1 ovog zakona, za geografsku oblast u kojoj se vrši razmjena balansnog kapaciteta;

4) primjene modela operator prenosnog sistema - pružalac balansne rezerve (model OPS – PUB) iz člana 244 stav 2 ovog zakona;

5) metodologije proračuna prekozonskog kapaciteta za svaki region za proračun kapaciteta iz člana 246 stav 3 ovog zakona;

6) metodologije primjene procesa dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili raspodjelu rezervi iz člana 247 stav 1 ovog zakona, samo ako operator prenosnog sistema planira da razmjenjuje ili dijeli balansni kapacitet na određenom geografskom području;

7) principe razvoja algoritama za balansiranje iz člana 263 ovog zakona, samo ako operator prenosnog sistema planira da razmjenjuje ili dijeli balansni kapacitet na određenom geografskom području.

(4) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 3 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi zajednički od strane Agencije i nadležnih regulatornih organa.

(5) Agencija odobrava sljedeće nacionalne TCM-ove:

1) izuzeće od objavljivanja informacija o ponuđenim cijenama balansne energije ili ponuda za balansni kapacitet usljed sumnji u zloupotrebu tržišta iz člana 222 stav 4 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema;

2) metodologiju raspodjele troškova koji proističu iz aktivnosti preduzetih od strane operatora distributivnih sistema iz člana 225 stav 3 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema;

	3) uslove za pružaoce usluga balansiranja iz člana 228 stav 1 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema; 4) uslove za balansno odgovorne subjekte iz člana 227 stav 2 ovog zakona na predlog subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije; 5) definiciju i upotrebu specifičnih proizvoda iz člana 236 stav 1 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema; 6) ograničenje količine u ponudama koje se šalju evropskim platformama iz člana 238 stav 13 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema; 7) izuzeće od obaveze odvojene nabavke balansnog kapaciteta regulacijom naviše i regulacijom naniže iz člana 241 stav 5 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema; 8) dodatni mehanizam poravnanja za subjekte odgovorne za odstupanje iz člana 249 stav 3 ovog zakona, odvojen od obračuna količinskog odstupanja, koji služi za poravnanje troškova nabavke rezervisanja kapaciteta za balansiranje, administrativnih troškova i drugih troškova povezanih s balansiranjem na predlog operatora prenosnog sistema; 9) odstupanja od jedne ili više odredbi iz člana 267 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema 10) cijenu poravnanja odstupanja iz člana 260 ovog zakona na predlog subjekta odgovornog za upravljanje i organizaciju tržišta električne energije (6) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz stava 5 ovog člana dostavljaju se Agenciji na odobravanje u propisanim rokovima. (7) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 6 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi od strane Agencije. (8) Agencija ocjenjuje opravdanost troškova iz člana 219 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.			

	Utvrđivanje predloga regionalnog TCM-a Član 213 (1) Predlog regionalnog TCM-a iz člana 212 stav 3 ovog zakona utvrđuje se: – jednoglasno, ili kada operatori prenosnih sistema nijesu u mogućnosti da postignu dogovor, kvalifikovanom većinom, ako region čini više od pet ugovornih strana i/ili država članica, – jednoglasno, ako region čini pet ili manje ugovornih strana i/ili država članica. (2) Kvalifikovana većina iz stava 1 alineja 1 ovog člana postoji ako: 1) predlog podržavaju operatori prenosnih sistema koji predstavljaju barem 72% ugovornih strana i/ili država članica iz regiona, sa najmanje 65% stanovništva tog regiona, ili 2) ne postoji blokirajuća manjina. (3) Blokirajuću manjinu iz stava 2 tačka 2 ovog člana čini minimalni broj operatora prenosnih sistema koji predstavljaju više od 35% stanovništva ugovornih strana i/ili država članica tog regiona, kao i operatori prenosnih sistema iz najmanje još jedne ugovorne strane ili države članice. (4) Prilikom utvrđivanja predloga regionalnog TCM-a iz člana 212 stav 3 ovog zakona, operator prenosnog sistema ima jedan glas.			
Član 5. Odobrovanje odredaba i uvjeta ili metodologija OPS-ova 1. Svako regulatorno tijelo ili Agencija, ovisno o slučaju, odobrava odredbe i uvjete ili metodologije koje OPS-ovi izrade u skladu sa stavcima 2., 3. i 4. Agencija ili mjerodavna regulatorna tijela prije odobravanja odredaba i uvjeta ili metodologija prema potrebi revidiraju prijedloge nakon savjetovanja s odgovarajućim OPS-ovima kako bi se osigurala njihova usklađenost s ciljevima ove Regulative i njihov doprinos integraciji tržišta, nediskriminaciji,	Panevropski, regionalni i nacionalni TCM Član 212 (1) Operator prenosnog sistema, odnosno delegirani operator primjenjuje sljedeće panevropske TCM-ove: 1) okvir za uspostavljanje evropskih platformi i njihovih modifikacija za: - razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom;	Potpuno usklađeno		

djelotvornom tržišnom natjecanju i pravilnom funkcioniranju tržišta. 2. Odobrenje Agencije nužno je za prijedloge sljedećih odredaba i uvjeta ili metodologija i za sve njihove izmjene: (a) okviri za uspostavljanje europskih platformi u skladu s članom 20. stavom 1., članom 21. stavom 1. i članom 22. stavom 1.; (b) izmjene okvirâ za uspostavljanje europskih platformi u skladu s članom 20. stavom 5. i članom 21. stavom 5.; (c) standardni proizvodi za rezervirani kapacitet za balansiranje sistema u skladu s članom 25. stavom 2.; (d) metodologija razvrstavanja u svrhu aktivacije ponuda balansne energije u skladu s članom 29. stavom 3.; (e) procjena mogućeg povećanja minimalne količine u ponudama balansne energije koje se šalju na europske platforme u skladu s članom 29. stavom 11.; (f) metodologije za određivanje cijene balansne energije i prekozonskog kapaciteta koji se upotrebljava za razmjenu balansne energije ili provođenje postupka razmjene odstupanja u skladu s članom 30. stavcima 1. i 5.; (g) usklađivanje metodologije za postupak dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi u skladu s članom 38. stavom 3.; (h) metodologija suoptimiranog postupka dodjele prekozonskog kapaciteta u skladu s članom 40. stavom 1.; (i) pravila obračuna OPS-OPS za planiranu razmjenu energije u skladu s članom 50. stavom 1.; (j) usklađivanje glavnih obilježja obračuna odstupanja u skladu s članom 52. stavom 2. Država članica može predmetnom regulatornom tijelu dostaviti mišljenje o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija iz prvog podstava. 3. Prijedlozi sljedećih odredaba i uvjeta ili metodologija i sve njihove izmjene podliježu odobrenju svih regulatornih tijela predmetne regije: (a) okvir za uspostavljanje europske platforme za zamjenske rezerve u skladu s članom 19. stavom 1. za zemljopisno	- razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom; - proces netovanja odstupanja; 2) standardne proizvode za balansiranje kapaciteta; 3) metodologiju za klasifikaciju za potrebe aktiviranja ponuda za trgovinu balansnom energijom; 4) procjenu mogućeg povećanja minimalne količine u ponudama za trgovinu balansnom energijom koja će biti proslijeđena evropskim platformama; 5) metodologiju određivanja cijena balansne energije i prekozonskog kapaciteta koji se koriste za razmjenu balansne energije ili upravljanje procesom netovanja odstupanja; 6) usaglašenu metodologiju procesa dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenja rezervi; 7) metodologiju koordinisanog i optimalnog procesa dodjele prekozonskog kapaciteta; 8) pravila poravnanja za planiranu razmjenu energije između operatora prenosnih sistema; 9) pravila usaglašavanja osnovnih aspekata za poravnanje količinskih odstupanja; 10) okvir za geografsku oblast koja se odnosi na sve OPS-ove koji sprovode proces zamjene rezervi u skladu sa ovim zakonom, za uspostavljanje Evropske platforme za zamjenske rezerve; 11) pravila poravnanja za planiranu razmjenu energije između operatora prenosnih sistema za geografsko područje koje obuhvata sve operatore prenosnih sistema			

područje koje obuhvaća sve OPS-ove koji provode proces ponovnog osiguravanja rezerve u skladu s dijelom IV. Regulative (EU) 2017/1485; (b) uspostavljanje zajedničkih i usklađenih pravila i procesa za razmjenu i nabavu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema u skladu s članom 33. stavom 1. za zemljopisno područje koje obuhvaća najmanje dva OPS-a koji razmjenjuju ili zajednički žele razmjenjivati taj kapacitet; (c) metodologija izračunavanja vjerojatnosti raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona u skladu s članom 33. stavom 6. za zemljopisno područje koje obuhvaća OPS-ove koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema; (d) izuzeće kojim se omogućuje da se pružateljima usluge balansiranja ne dopusti prenošenje obaveza pružanja rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema u skladu s članom 34. stavom 1. za zemljopisno područje na kojem je provedena nabava tog kapaciteta; (e) primjena modela OPS-PUU u skladu s članom 35. stavom 1. u zemljopisnom području koje obuhvaća najmanje dva OPS-a; (f) metodologija proračuna prekozonskog kapaciteta za svaku regiju za proračun kapaciteta u skladu s članom 37. stavom 3.; (g) primjena postupka dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi u skladu s članom 38. stavom 1. u zemljopisnom području koje obuhvaća najmanje dva OPS-a; (h) metodologija tržišno utemeljenog postupka dodjele prekozonskog kapaciteta u skladu s članom 41. stavom 1. za svaku regiju za proračun kapaciteta; (i) metodologija za postupak dodjele prekozonskog kapaciteta na temelju analize ekonomske učinkovitosti i popis svih pojedinačnih dodjela prekozonskog kapaciteta na temelju analize ekonomske učinkovitosti u skladu s	koji planirano razmjenjuju energiju u sinhronoj oblasti kontinentalne Evrope; 12) pravila poravnanja za neželjenu razmjenu energije za sinhronu oblast kontinentalne Evrope. (2) Panevropske TCM-ove iz stava 1 ovog člana koje donesu ACER ili svi regulatorni organi Evropske unije, Agencija objavljuje na svojoj internet stranici. (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, u propisanim rokovima utvrđuje i dostavlja Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove: 1) zajednička i usaglašena pravila i procesi razmjene i nabavke balansnog kapaciteta iz člana 242 stav 1 ovog zakona u slučaju kada operator prenosnog sistema razmjenjuje ili je spreman da razmjenjuje taj kapacitet sa drugim operatorom prenosnog sistema; 2) metodologije proračuna vjerovatnoće raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta iz člana 242 stav 6 ovog zakona, u slučaju da operatori prenosnih sistema razmjenjuju balansni kapacitet; 3) izuzeće da se ne dozvoli pružaocu usluge balansiranja da prenese svoju obavezu pružanja balansnog kapaciteta iz člana 243 stav 1 ovog zakona, za geografsku oblast u kojoj se vrši razmjena balansnog kapaciteta; 4) primjene modela operator prenosnog sistema - pružalac balansne rezerve (model OPS – PUB) iz člana 244 stav 2 ovog zakona; 5) metodologije proračuna prekozonskog kapaciteta za svaki region za proračun kapaciteta iz člana 246 stav 3 ovog zakona; 6) metodologije primjene procesa dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili raspodjelu rezervi iz člana 247 stav 1			

članom 42. stavcima od 1. do 5. za svaku regiju za proračun kapaciteta; (j) pravila obračuna OPS-OPS za planiranu razmjenu energije u skladu s članom 50. stavom 3. za zemljopisno područje koje obuhvaća sve OPS-ove koji planirano razmjenjuju energiju unutar sinkronog područja; (k) pravila obračuna OPS-OPS za planiranu razmjenu energije u skladu s članom 50. stavom 4. za zemljopisno područje koje obuhvaća sve asinkrono priključene OPS-ove koji planirano razmjenjuju energiju; (l) pravila obračuna OPS-OPS za neplaniranu razmjenu energije u skladu s članom 51. stavom 1. za svako sinkrono područje; (m) pravila obračuna OPS-OPS za neplaniranu razmjenu energije u skladu s članom 51. stavom 2. za zemljopisno područje koje obuhvaća sve asinkrono priključene OPS-ove; (n) izuzeće na razini sinkronog područja od usklađivanja razdoblja obračuna odstupanja u skladu s članom 53. stavom 2.; (o) načela za algoritme za balansiranje u skladu s članom 58. stavom 3. za zemljopisno područje koje obuhvaća najmanje dva OPS-a koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema. Država članica može predmetnom regulatornom tijelu dostaviti mišljenje o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija iz prvog podstava. 4. Prijedlozi sljedećih odredaba i uvjeta ili metodologija i sve njihove izmjene podliježu odobrenju svakog regulatornog tijela svake predmetne države članice na pojedinačnoj osnovi: (a) izuzeće od obaveze objave informacija o ponuđenim cijenama balansne energije ili ponuda rezerviranog kapaciteta za balansiranje zbog sumnji u zloupotrebu tržišta u skladu s članom 12. stavom 4.; (b) prema potrebi, metodologija za raspodjelu troškova nastalih zbog mjera koje su poduzeli ODS-ovi u skladu s članom 15 stavom 3.;	ovog zakona, samo ako operator prenosnog sistema planira da razmjenjuje ili dijeli balansni kapacitet na određenom geografskom području; 7) principe razvoja algoritama za balansiranje iz člana 263 ovog zakona, samo ako operator prenosnog sistema planira da razmjenjuje ili dijeli balansni kapacitet na određenom geografskom području. (4) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 3 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi zajednički od strane Agencije i nadležnih regulatornih organa. (5) Agencija odobrava sljedeće nacionalne TCM-ove: 1) izuzeće od objavljivanja informacija o ponuđenim cijenama balansne energije ili ponuda za balansni kapacitet usljed sumnji u zloupotrebu tržišta iz člana 222 stav 4 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema; 2) metodologiju raspodjele troškova koji proističu iz aktivnosti preduzetih od strane operatora distributivnih sistema iz člana 225 stav 3 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema; 3) uslove za pružaoce usluga balansiranja iz člana 228 stav 1 ovog zakona, na predlog operatora prenosnog sistema; 4) uslove za balansno odgovorne subjekte iz člana 227 stav 2 ovog zakona na predlog subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije; 5) definiciju i upotrebu specifičnih proizvoda iz člana 236 stav 1 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema; 6) ograničenje količine u ponudama koje se šalju evropskim platformama iz člana 238 stav 13			

(c) uvjeti i odredbe što se odnose na balansiranje u skladu s članom 18.;

(d) definicija i upotreba posebnih proizvoda u skladu s članom 26. stavom 1.;

(e) ograničenje količine u ponudama koja se šalje na europske platforme u skladu s članom 29. stavom 10.;

(f) izuzeće od obaveze odvojene nabave rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema regulacijom prema gore i regulacijom prema dolje u skladu s članom 32. stavom 3.;

(g) prema potrebi, u skladu s članom 44. stavom 3., dodatni mehanizam obračuna za subjekte odgovorne za odstupanje, odvojen od obračuna odstupanja, koji služi za obračun troškova nabave rezerviranog kapaciteta za balansiranje, administrativnih troškova i drugih troškova povezanih s balansiranjem;

(h) odstupanja od odredaba ove Regulative u skladu s članom 62. stavom 2.;

(i) troškovi povezani s obavezama koje su operatorima sistema ili imenovanim trećim subjektima nametnute u skladu s ovom Regulativom na temelju člana 8. stava 1.

Država članica može predmetnom regulatornom tijelu dostaviti mišljenje o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija iz prvog podstava.

5. Prijedlozi odredaba i uvjeta ili metodologija moraju sadržavati predložene rokove za njihovu primjenu i opis njihova očekivanog utjecaja na ciljeve ove Regulative. Rokovi za provedbu smiju biti najviše dvanaest mjeseci od odobrenja mjerodavnih regulatornih tijela, osim ako sva mjerodavna regulatorna tijela dogovore produljenje roka ili ako su u ovoj Regulativi određeni drukčiji rokovi. Prijedlozi odredaba i uvjeta ili metodologija koji podliježu odobrenju nekoliko regulatornih tijela u skladu sa stavom 3. podnose se Agenciji u roku od tjedan dana od njihova podnošenja regulatornim tijelima. Prijedlozi odredaba i uvjeta ili metodologija koji podliježu odobrenju jednog regulatornog tijela u skladu sa stavom 4. mogu se proslijediti Agenciji u roku od mjesec dana od njihova podnošenja, nakon pristanka regulatornog tijela, a podnose se na zahtjev

- ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema;
- 7) izuzeće od obaveze odvojene nabavke balansnog kapaciteta regulacijom naviše i regulacijom naniže iz člana 241 stav 5 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema;
 - 8) dodatni mehanizam poravnanja za subjekte odgovorne za odstupanje iz člana 249 stav 3 ovog zakona, odvojen od obračuna količinskog odstupanja, koji služi za poravnanje troškova nabavke rezervisanja kapaciteta za balansiranje, administrativnih troškova i drugih troškova povezanih s balansiranjem na predlog operatora prenosnog sistema;
 - 9) odstupanja od jedne ili više odredbi iz člana 267 ovog zakona na predlog operatora prenosnog sistema
 - 10) cijenu poravnanja odstupanja iz člana 260 ovog zakona na predlog subjekta odgovornog za upravljanje i organizaciju tržišta električne energije
- (6) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz stava 5 ovog člana dostavljaju se Agenciji na odobravanje u propisanim rokovima.
 - (7) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 6 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi od strane Agencije.
 - (8) Agencija ocjenjuje opravdanost troškova iz člana 219 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.

Mišljenje na predlog nacionalnog i regionalnog TCM-a
Član 215

Agencije za potrebe informiranja u skladu s članom 3. stavom 2. Regulative (EU) 2019/942 ako Agencija smatra da prijedlog ima prekogranični učinak. Na zahtjev mjerodavnih regulatornih tijela Agencija u roku od tri mjeseca mora izdati mišljenje o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija.

6. Ako je za odobrenje odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu sa stavom 3. ovog člana ili njihovih izmjena u skladu s članom 6. potrebna odluka više od jednog regulatornog tijela, mjerodavna regulatorna tijela usko surađuju, razmjenjuju mišljenja i usklađeno djeluju s ciljem postizanja dogovora. Ako Agencija izda mišljenje, mjerodavna regulatorna tijela moraju to mišljenje uzeti u obzir. Regulatorna tijela ili Agencija, ovisno o njihovoj nadležnosti, odlučuju o dostavljenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u skladu sa stavcima 2., 3. i 4. u roku od šest mjeseci nakon što od Agencije ili mjerodavnog regulatornog tijela ili, ako je to primjenjivo, zadnjeg predmetnog regulatornog tijela zaprime odredbe i uvjete ili metodologije. Razdoblje započinje sljedećeg dana od dana kada je prijedlog podnesen Agenciji u skladu sa stavom 2., zadnjem predmetnom regulatornom tijelu u skladu sa stavom 3. ili, ako je primjenjivo, mjerodavnom regulatornom tijelu u skladu sa stavom 4.

7. Ako mjerodavna regulatorna tijela ne postignu dogovor u roku iz stava 6., ili na njihov zajednički zahtjev ili na zahtjev Agencije u skladu s članom 5. stavom 3. trećim podstavom Regulative (EU) 2019/942, Agencija donosi odluku o podnesenim prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija u roku od šest mjeseci od datuma podnošenja u skladu s članom 5. stavom 3. te članom 6. stavom 10. drugim podstavom Regulative (EU) 2019/942.

8. Svaka strana može podnijeti pritužbu na mjerodavnog operatora sistema ili OPS-a u vezi s obavezama ili odlukama tog operatora sistema ili OPS-a na temelju ove Regulative i može je uputiti mjerodavnom regulatornom tijelu koje, djelujući u svojstvu tijela za rješavanje sporova, mora donijeti odluku u roku od dva mjeseca od primitka pritužbe.

- (1) Predlozi regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se tiče država članica, ACER-u, u roku od sedam dana od dana njihovog dostavljanja Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima.
- (2) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, u roku od jednog mjeseca od dana njihovog dostavljanja Agenciji, ako:
 - 1) Agencija ocijeni da je to potrebno, ili
 - 2) Regulatorni odbor ili ACER to zahtijevaju.
- (3) Agencija može da zahtijeva od Regulatornog odbora i/ili ACER-a davanje mišljenja na predloge regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona, koje je dužna da uzme u obzir prilikom odobravanja.

Odobranje regionalnog TCM-a **Član 216**

- (1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje nadležnom regulatornom organu iz regiona.
- (2) Prilikom odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije, sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, u cilju postizanja dogovora.
- (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da:
 - izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema kako bi se obezbjedila usklađenosti tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta,

Taj se rok može produljiti za dva mjeseca ako mjerodavno regulatorno tijelo zatraži dodatne informacije. Produljeni se rok može dodatno produljiti uz pristanak podnositelja pritužbe. Sve dok se ne ukine zbog žalbe, odluka mjerodavnog regulatornog tijela je obavezujuća.

- nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i
pravilnom funkcionisanju tržišta, i/ili
- zahtijeva izmjenu ovih predloga.
- (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema je dužan da Agenciji dostavi izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odlučuje u roku od dva mjeseca od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje relevantnom regulatornom organu.
- (6) Ako operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, ne postupi po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 214 st. 1 i 2 ovog zakona.
- (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobravanje regionalnog TCM-a iz člana 212 stav 3 ovog zakona.
- (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, ne odobri regionalni TCM iz člana 212 stav 3 ovog zakona u roku iz stava 1 ovog člana, odnosno u roku iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobravanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, primjenjuje se regionalni TCM odobren od strane Regulatornog odbora ili ACER-a.
- (9) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.
- (10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona može da zahtijeva izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 212

	stav 3 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje. (11) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, može da predloži izmjene odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona, a dužan je da ih izmijeni na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a. (12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 212 st. 9, 10 i 11, člana 213, člana 214 st. 1 i 2, člana 215 st. 1 i 3, člana 218 st. 1 do 7 ovog zakona i st. 1 do 8 ovog člana. Odobrovanje nacionalnog TCM-a Član 217 (1) Agencija odobrava predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana njihovog dostavljanja. (2) Agencija može da: - izmijeni dostavljene predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema, i/ili - zahtijeva izmjenu ovih predloga. (3) U slučaju iz stava 2 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da Agenciji dostavi izmijenjene predloge nacionalnih TCM-ova, u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (4) O izmijenjenim predlozima iz stava 3 ovog člana, Agencija odlučuje u roku od dva mjeseca od dana njihovog dostavljanja. (5) Ako operator prenosnog sistema ne postupi po zahtjevu iz stava 2 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 214 st. 3 i 4 ovog zakona. (6) Agencija može da zahtijeva izmjenu odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje.			

	(7) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu iz stava 6 ovog člana. (8) Operator prenosnog sistema može da predloži izmjene odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona. (9) U slučaju iz st. 6 i 8 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 212 st. 10 i 11, člana 214 st. 3 i 4, člana 215 st. 2 i 3, člana 218 st. 1 do 7 ovog zakona i st. 1 do 5 ovog člana.			
Član 6. Izmjene odredaba i uvjeta ili metodologija OPS-ova 1. Ako Agencija, sva mjerodavna regulatorna tijela zajednički ili mjerodavno regulatorno tijelo zahtijevaju izmjenu radi odobrenja odredaba i uvjeta ili metodologija podnesenih u skladu s članom 5. stavcima 2., 3. ili 4., mjerodavni OPS-ovi podnose prijedlog izmijenjenih odredaba i uvjeta ili metodologija na odobrenje u roku od dva mjeseca nakon zahtjeva Agencije ili mjerodavnih regulatornih tijela. Agencija ili mjerodavna regulatorna tijela odlučuju o izmijenjenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u roku od dva mjeseca nakon njihova podnošenja. 2. Ako mjerodavna regulatorna tijela ne postignu dogovor o odredbama i uvjetima ili metodologijama u roku od dva mjeseca, ili na njihov zajednički zahtjev ili na zahtjev Agencije u skladu s članom 5. stavom 3. trećim podstavom Regulative (EU) 2019/942, Agencija donosi odluku o izmijenjenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u roku od šest mjeseci u skladu s članom 5. stavom 3. te članom 6. stavom 10. drugim podstavom Regulative (EU) 2019/942. Ako mjerodavni OPS-ovi ne podnesu prijedlog izmijenjenih odredaba i uvjeta ili metodologija, primjenjuje se postupak iz člana 4. 3. Agencija ili mjerodavna regulatorna tijela, ako su odgovorni za donošenje odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s članom 5. stavcima 2., 3. i 4., mogu zatražiti prijedloge izmjena tih odredaba i uvjeta ili metodologija i	Nacrt nacionalnog i regionalnog TCM-a Član 214 (1) Ako ne utvrdi predlog regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona u propisanim rokovima u skladu sa članom 213 ovog zakona, operator prenosnog sistema će, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema, dostaviti Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u nacрте ovih akata, uz obrazloženje zašto nijesu donijeta. (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, Agencija u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, odnosno Regulatorni odbor ili ACER preduzima odgovarajuće korake za njihovo donošenje, i to: 1) zahtijeva izmjene dostavljenih nacрта, i/ili 2) izmijeni dostavljene nacрте i odobri, odnosno donese regionalni TCM iz člana 212 stav 3 ovog zakona. (3) Ako ne utvrdi predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona u propisanom roku, operator prenosnog sistema će dostaviti Agenciji, Regulatornom odboru i ACER-u nacрте ovih akata, uz obrazloženje zašto nijesu donijeta. (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, Agencija preduzima odgovarajuće korake za njihovo donošenje, i to 1) zahtijeva izmjene dostavljenih nacрта, i/ili 2) izmijeni dostavljene nacрте i odobri, odnosno donese nacionalni TCM iz člana 212 stav 5 ovog zakona.			

odrediti rok za podnošenje tih prijedloga. OPS-ovi odgovorni za izradu prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija mogu predložiti izmjene regulatornim tijelima i Agenciji. Prijedlozi za izmjenu odredaba i uvjeta ili metodologija podnose se na javno savjetovanje u skladu s postupkom iz člana 10. i odobravaju u skladu s postupkom iz Člana 4. i 5.

Mišljenje na predlog nacionalnog i regionalnog TCM-a

Član 215

- (1) Predlozi regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se tiče država članica, ACER-u, u roku od sedam dana od dana njihovog dostavljanja Agenciji i drugim relevantnim regulatornim organima.
- (2) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona dostavljaju se Regulatornom odboru i, u mjeri u kojoj se to tiče država članica, ACER-u, u roku od jednog mjeseca od dana njihovog dostavljanja Agenciji, ako:
 - 1) Agencija ocijeni da je to potrebno, ili
 - 2) Regulatorni odbor ili ACER to zahtijevaju.
- (3) Agencija može da zahtijeva od Regulatornog odbora i/ili ACER-a davanje mišljenja na predloge regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona, koje je dužna da uzme u obzir prilikom odobravanja.

Odobrovanje regionalnog TCM-a

Član 216

- (1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje nadležnom regulatornom organu iz regiona.
- (2) Prilikom odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije, sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, u cilju postizanja dogovora.
- (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da:
 - izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema kako bi se obezbjedila usklađenosti tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta,

	nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta, i/ili - zahtijeva izmjenu ovih predloga. (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema je dužan da Agenciji dostavi izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odlučuje u roku od dva mjeseca od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje relevantnom regulatornom organu. (6) Ako operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, ne postupi po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 214 st. 1 i 2 ovog zakona. (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona, može da zahtijeva od Regulatornog odbora ili ACER-a odobravanje regionalnog TCM-a iz člana 212 stav 3 ovog zakona. (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, ne odobri regionalni TCM iz člana 212 stav 3 ovog zakona u roku iz stava 1 ovog člana, odnosno u roku iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobravanje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, primjenjuje se regionalni TCM odobren od strane Regulatornog odbora ili ACER-a. (9) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona može da zahtijeva izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 212			

	stav 3 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje. (11) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema iz regiona, može da predloži izmjene odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 ovog zakona, a dužan je da ih izmijeni na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a. (12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 212 st. 9, 10 i 11, člana 213, člana 214 st. 1 i 2, člana 215 st. 1 i 3, člana 218 st. 1 do 7 ovog zakona i st. 1 do 8 ovog člana. Odobrovanje nacionalnog TCM-a Član 217 (1) Agencija odobrava predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana njihovog dostavljanja. (2) Agencija može da: - izmijeni dostavljene predloge nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema, i/ili - zahtijeva izmjenu ovih predloga. (3) U slučaju iz stava 2 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da Agenciji dostavi izmijenjene predloge nacionalnih TCM-ova, u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (4) O izmijenjenim predlozima iz stava 3 ovog člana, Agencija odlučuje u roku od dva mjeseca od dana njihovog dostavljanja. (5) Ako operator prenosnog sistema ne postupi po zahtjevu iz stava 2 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 214 st. 3 i 4 ovog zakona. (6) Agencija može da zahtijeva izmjenu odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje. (7) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu iz stava 6 ovog člana.			

	(8) Operator prenosnog sistema može da predloži izmjene odobrenih nacionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 5 ovog zakona. (9) U slučaju iz st. 6 i 8 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 212 st. 10 i 11, člana 214 st. 3 i 4, člana 215 st. 2 i 3, člana 218 st. 1 do 7 ovog zakona i st. 1 do 5 ovog člana.			
Član 7. Objava odredaba i uvjeta ili metodologija na internetu OPS-ovi odgovorni za utvrđivanje odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s ovom Regulativom objavljuju ih na internetu nakon odobrenja Agencije ili mjerodavnih regulatornih tijela ili, ako takvo odobrenje nije potrebno, nakon njihova utvrđivanja, osim ako se te informacije smatraju povjerljivima u skladu s članom 11.	Javna rasprava i objavljivanje nacionalnog i regionalnog TCM-a Član 218 (6) Operator prenosnog sistema odnosno subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da na svojoj internet stranici objavi odobrene regionalne TCM-ove iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. (7) Odluke Agencije o odobravanju regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici Agencije, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.	Potpuno usklađeno		
Član 8. Naknada troškova 1. Troškove povezane s obvezama nametnutima operatorima sistema ili trećim subjektima u skladu s ovom Regulativom procjenjuju mjerodavna regulatorna tijela u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ.	Naknada troškova balansiranja Član 219 (1) Agencija ocjenjuje opravdanost troškova operatora prenosnog sistema koji nastaju po osnovu obaveza koje se odnose na balansiranje sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.	Potpuno usklađeno		
2. Troškovi koje mjerodavno regulatorno tijelo smatra razumnima, učinkovitima i razmjernima nadoknađuju se mrežnim tarifama ili drugim odgovarajućim mehanizmima, kako odrede mjerodavna regulatorna tijela.	Naknada troškova balansiranja Član 219 (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se	Potpuno usklađeno		

	uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom.			
3. Ako to zahtijevaju mjerodavna regulatorna tijela, operatori sistema ili imenovani subjekti moraju u roku od tri mjeseca od zahtjeva dostaviti informacije potrebne da se olakša procjena nastalih troškova.	Naknada troškova balansiranja Član 219 (3) Operator prenosnog sistema dužan je da na zahtjev Agencije dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz stava 1 ovog člana, u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva.	Potpuno usklađeno		
4. Sve troškove sudionika na tržištu nastale pri ispunjavanju zahtjeva ove Regulative snose ti sudionici na tržištu.	Naknada troškova balansiranja Član 219 (4) Troškove učesnika na tržištu koji nastaju zbog primjene čl. 211 do 268 ovog zakona snose ti učesnici na tržištu.	Potpuno usklađeno		
Član 9. Sudjelovanje dionika Agencija, u uskoj saradnji s ENTSO-E-om, organizira sudjelovanje dionika u pogledu balansnog tržišta i drugih aspekata provedbe ove Regulative. To sudjelovanje obuhvaća redovite sastanke s dionicima radi identificiranja problema i predlaganja poboljšanja u vezi sa integracijom balansnog tržišta.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 10. Javno savjetovanje 1. OPS-ovi odgovorni za podnošenje prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija ili njihovih izmjena u skladu s ovom Regulativom savjetuju se najmanje jedan mjesec s dionicima, uključujući relevantna tijela svake države članice, o nacrtu prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija te drugih provedbenih mjera. 2. Savjetovanje mora trajati najmanje mjesec dana, osim ako je riječ o nacrtima prijedloga u skladu s članom 5. stavom 2. tačkama od (a) do (h) i (j), u kom slučaju savjetovanje mora trajati najmanje dva mjeseca. 3. Javno savjetovanje na europskoj razini mora se provesti barem za prijedloge u skladu s članom 5. stavom 2. tačkama od (a) do (h) i (j).	Javna rasprava i objavljivanje nacionalnog i regionalnog TCM-a Član 218 (1) Operator prenosnog sistema odnosno subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije u postupku utvrđivanja ili izmjene regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona, prije njihovog dostavljanja Agenciji na odobravanje, dužan je da sprovede javnu raspravu sa zainteresovanim stranama, uključujući nadležne organe svake ugovorne strane i države članice, koja traje najmanje jedan mjesec. (2) Predlozi troškova iz člana 219 ovog zakona podliježu javnoj raspravi na nacionalnom nivou prilikom određivanja cijena za korišćenje prenosnog sistema	Potpuno usklađeno		

4. Javno savjetovanje na predmetnoj regionalnoj razini mora se provesti barem za prijedloge u skladu s članom 5. stavom 3. tačkama od (a) do (i), (n) i (o). 5. Javno savjetovanje u svakoj predmetnoj državi članici mora se provesti barem za prijedloge u skladu s članom 5. stavom 4. tačkama od (a) do (g) i (i). 6. OPS-ovi odgovorni za prijedloge odredaba i uvjeta ili metodologija moraju razmotriti stajališta dionika proizišla iz savjetovanja provedenih u skladu sa stavcima od 2. do 5. prije nego što te prijedloge podnesu na regulatorno odobrenje. U svim se slučajevima zajedno s podneskom prijedloga daje utemeljeno obrazloženje za uvrštavanje ili neuvrštavanje stajališta proizišlih iz savjetovanja koje se pravodobno objavljuje, prije objave prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija ili istodobno s njom.	električne energije, u skladu sa zakonom koji se uređuju energetske djelatnosti. (3) Javna rasprava o predlozima regionalnih TCM-ova iz člana 212 stav 3 organizuje se najmanje na nivou regiona na koji se odnose ovi TCM-ovi, a za TCM-ove iz člana 212 stav 5 ovog zakona na nacionalnom nivou. (4) Operator prenosnog sistema odnosno subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da razmotri primjedbe, predloge i sugestije zainteresovanih strana iznijete tokom javne rasprave iz stava 1 ovog člana i o tome sačini izvještaj sa obrazloženjem za njihovo prihvatanje ili neprihvatanje, koji objavljuje na svojoj internet stranici zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona ovog zakona. (5) Izvještaj iz stava 4 ovog člana dostavlja se Agenciji zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona ovog zakona. (6) Operator prenosnog sistema odnosno subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da na svojoj internet stranici objavi odobrene regionalne TCM-ove iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti. (7) Odluke Agencije o odobravanju regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 212 st. 3 i 5 ovog zakona objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici Agencije, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti. (8) Rješavanje spora koji proizilazi iz ugovornih odnosa u vezi sa balansiranjem prenosnog sistema električne energije može se povjeriti Agenciji, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti.			

Član 11. Obaveze u pogledu povjerljivosti 1. Sve povjerljive informacije koje su primljene, razmijenjene ili proslijeđene u skladu s ovom Regulativom podliježu uvjetima čuvanja profesionalne tajne koji su navedeni u stavcima 2., 3. i 4. 2. Obveza čuvanja poslovne tajne primjenjuje se na sve osobe na koje se primjenjuju odredbe ove Regulative.	Povjerljivost informacija Član 221 (1) Sve povjerljive informacije koje su primljene, razmijenjene ili proslijeđene u skladu sa ovim zakonom podliježu uslovima poslovne tajne.	Potpuno usklađeno		
3. Povjerljive informacije koje osobe ili regulatorna tijela iz stava 2. prime tijekom obavljanja svojih dužnosti ne smiju se otkriti ni jednoj drugoj osobi ni tijelu, ne dovodeći pritom u pitanje slučajeve obuhvaćene nacionalnim pravom, ostalim odredbama ove Regulative ili drugim relevantnim zakonodavstvom Unije.	Povjerljivost informacija Član 221 (2) Povjerljive informacije iz stava 1 ovog člana, koje lica ili Agencija prime tokom obavljanja svojih dužnosti ne smiju se otkriti drugom licu, niti organu, u skladu sa zakonom.	Potpuno usklađeno		
4. Ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene nacionalnim pravom ili pravom Unije, regulatorna tijela, tijela ili osobe koji primaju povjerljive informacije u skladu s ovom Regulativom mogu se njima koristiti samo za potrebe obavljanja svojih dužnosti u skladu s ovom Regulativom, osim ako postoji pisano dopuštenje izvornog vlasnika podataka.	Povjerljivost informacija Član 221 (3) Agencija, organi ili lica koja primaju povjerljive informacije u skladu sa ovim zakonom, mogu ih koristiti radi izvršavanja svojih obaveza u skladu sa zakonom, osim ako je data pisana saglasnost od strane primarnog vlasnika podataka.	Potpuno usklađeno		
Član 12. Objavljivanje informacija 1. Svi subjekti iz člana 1. stava 2. moraju dostavljati OPS-u sve relevantne informacije kako bi ispunio svoje obaveze utvrđene u stavcima od 3. do 5.	Objavljivanje informacija Član 222 (1) Subjekti iz člana 211 stav 2 ovog zakona dostavljaju operatoru prenosnog sistema sve relevantne informacije radi ispunjavanja njegovih obaveza iz st. 3, 4 i 5 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
2. Svi subjekti iz člana 1. stava 2. osiguravaju da se informacije iz stavaka od 3. do 5. objavljuju pravovremeno i	Objavljivanje informacija Član 222	Potpuno usklađeno		

u obliku koji neće stvarno ili potencijalno povećati ili narušiti konkurentnost ni jednog pojedinca ili poduzeća.	(2) Subjekti iz člana 211 stav 2 ovog zakona osiguravaju da se informacije iz st. 3, 4 i 5 ovog člana objavljuju blagovremeno i u obliku koji neće stvarno ili potencijalno povećati ili narušiti konkurentnost nijednog subjekta.			
3. Svaki OPS mora objaviti sljedeće informacije čim one postanu dostupne: (a) informacije o trenutačnoj ravnoteži sistema na svojim područjima planiranja razmjene mora objaviti što prije, a najkasnije 30 minuta nakon stvarnog vremena; (b) informacije o svim ponudama balansne energije iz svojih područja planiranja razmjene, prema potrebi anonimne, najkasnije 30 minuta nakon završetka relevantne tržišne vremenske jedinice. Informacije moraju obuhvaćati sljedeće: i. vrstu proizvoda; ii. razdoblje valjanosti; iii. ponuđene količine; iv. ponuđene cijene; v. informacije o tome je li ponuda proglašena neraspoloživom; (c) informacije o tome je li ponuda balansne energije pretvorena iz posebnog proizvoda ili iz integriranog sistema planiranja najkasnije 30 minuta nakon kraja relevantne tržišne vremenske jedinice; (d) informacije o tome kako su ponude balansne energije iz posebnih proizvoda ili integriranog procesa planiranja pretvorene u ponude balansne energije iz standardnih proizvoda najkasnije 30 minuta nakon kraja relevantne tržišne vremenske jedinice; (e) zbirne informacije o ponudama balansne energije najkasnije 30 minuta nakon kraja relevantne tržišne vremenske jedinice, a koje moraju obuhvaćati: i. ukupnu količinu iz ponuđenih ponuda balansne energije; ii. ukupnu količinu iz ponuđenih ponuda balansne energije raščlanjenu po vrstama rezervi;	Objavljivanje informacija Član 222 (3) Operator prenosnog sistema dužan je da objavi sljedeće informacije čim one postanu dostupne, i to: 1) informacije o trenutnoj ravnoteži sistema na svojim zonama planiranja razmjene što je prije moguće, a najkasnije 30 minuta nakon realnog vremena; 2) informacije o svim ponudama za balansnu energiju iz svojih zona planiranja razmjene, prema potrebi anonimne, najkasnije 30 minuta nakon završetka relevantne tržišne vremenske jedinice i te informacije moraju obuhvatati sljedeće: - vrstu proizvoda; - period važenja; - ponuđene količine; - ponuđene cijene; - informacije o tome da li je ponuda proglašena neraspoloživom; 3) informacije o tome da li je ponuda za balansnu energiju konvertovana iz specifičnog proizvoda, najkasnije 30 minuta nakon isteka relevantne tržišne vremenske jedinice; 4) informacije o tome kako su ponude za balansnu energiju iz određenih proizvoda konvertovane u ponude za balansnu energiju iz standardnih proizvoda, najkasnije 30 minuta nakon isteka relevantne tržišne vremenske jedinice; 5) zbirne informacije o ponudama za balansnu energiju, najkasnije 30 minuta nakon isteka relevantne tržišne vremenske jedinice, a koje obuhvataju: - ukupan obim ponuda za balansnu energiju; - ukupan obim ponuda za balansnu energiju, posebno po vrsti rezervi;	Potpuno usklađeno		

iii. ukupnu količinu iz ponuđenih i aktiviranih ponuda balansne energije raščlanjenu po standardnim i posebnim proizvodima; iv. količinu neraspoloživih ponuda raščlanjenu po vrstama rezervi; (f) informacije, prema potrebi anonimne, o ponuđenim količinama i ponuđenim cijenama nabavljenog rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema najkasnije jedan sat nakon objavljivanja rezultata nabave ponuđačima; (g) početne odredbe i uvjete što se odnose na balansiranje iz člana 18. najkasnije jedan mjesec prije primjene, a sve izmjene odredaba i uvjeta odmah nakon što ih odobri mjerodavno regulatorno tijelo u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ; (h) sljedeće informacije o dodjeli prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi u skladu s članom 38. najkasnije 24 sata nakon dodjele i 6 sati prije upotrebe dodijeljenog prekozonskog kapaciteta: i. datum i vrijeme odluke o dodjeli; ii. razdoblje na koje je dodijeljen; iii. dodijeljene količine; iv. tržišne vrijednosti na kojima se temeljio postupak dodjele u skladu s članom 39.; (i) sljedeće informacije o upotrebi dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi u skladu s članom 38. najkasnije jedan tjedan nakon upotrebe dodijeljenog prekozonskog kapaciteta: i. količinu dodijeljenog i iskorištenog prekozonskog kapaciteta po tržišnoj vremenskoj jedinici; ii. količinu oslobođenog prekozonskog kapaciteta za iduća razdoblja po tržišnoj vremenskoj jedinici; iii. procijenjene ostvarene troškove i koristi postupka dodjele; (j) odobrene metodologije iz Člana 40., 41. i 42. najkasnije jedan mjesec prije njihove primjene;	- ukupan obim ponuđenih i aktiviranih ponuda za balansnu energiju, posebno za standardne i specifične proizvode; - obim neraspoloživih ponuda, posebno po vrsti rezervi; 6) informacije, po potrebi anonimne, o ponuđenim količinama i ponuđenim cijenama nabavljenog balansnog kapaciteta, najkasnije jedan sat nakon obavještanja ponuđača o rezultatima nabavke; 7) početne odredbe i uslove koji se odnose na balansiranje iz člana 228 ovog zakona, najkasnije jedan mjesec prije njihove primjene, a sve izmjene odredbi i uslova odmah nakon što ih odobri Agencija; 8) informacije o dodjeli prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi u skladu sa članom 247 ovog zakona, najkasnije 24 sata nakon dodjele i šest časova prije korišćenja dodijeljenog prekozonskog kapaciteta, a koje obuhvataju: - datum i vrijeme odluke o dodjeli; - period na koji je prekozonski kapacitet dodijeljen; - dodijeljene količine; - tržišne vrijednosti na kojima se zasnivao postupak dodjele; 9) informacije o korišćenju dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi u skladu sa članom 247 ovog zakona, najkasnije sedam dana nakon korišćenja dodijeljenog prekozonskog kapaciteta, a koje obuhvataju: - količinu dodijeljenog i iskorištenog prekozonskog kapaciteta po tržišnoj vremenskoj jedinici; - količinu oslobođenog prekozonskog kapaciteta za naredne vremenske periode po tržišnoj vremenskoj jedinici; - procjenu ostvarenih troškova i koristi primjenom postupka dodjele; 10) odobrene metodologije iz člana 212 ovog zakona, najkasnije trideset dana prije njihove primjene;			

(k) opis zahtjeva za sve načinjene algoritme i njihove izmjene iz člana 58. najkasnije jedan mjesec prije njihove primjene; (l) zajedničko godišnje izvješće iz člana 59.	11) opis zahtjeva za sve kreirane algoritme i njihove izmjene iz člana 264 ovog zakona, najkasnije 30 dana prije njihove primjene; 12) zajednički godišnji izvještaj iz člana 264 ovog zakona.			
4. Ovisno o odobrenju u skladu s članom 18. OPS može uskratiti objavu informacija o ponuđenim cijenama i količinama rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili ponudama balansne energije ako je to opravdano zbog sumnji u zloupotrebu tržišta i ne remeti djelotvorno funkcioniranje tržišta električne energije. OPS o uskraćenim objavama obavješćuje mjerodavno regulatorno tijelo najmanje jedanput na godinu u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ.	Objavljivanje informacija Član 222 (4) Operator prenosnog sistema može uskratiti objavljivanje informacija o ponuđenim cijenama i količinama balansnog kapaciteta ili ponude balansne energije, ako je to opravdano iz razloga zabrinutosti zbog zloupotrebe tržišta i ako nije štetno za efikasno funkcionisanje tržišta električne energije, u skladu sa propisom iz člana 228 ovog zakona. (5) Operator prenosnog sistema prijavljuje najmanje jednom godišnje Agenciji neobjavljivanje informacija iz stava 4 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
5. U roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Regulative svaki OPS mora objaviti informacije u skladu sa stavom 3. u zajednički dogovorenom usklađenom obliku barem na platformi za transparentnost informacija uspostavljenoj u skladu s članom 3. Regulative Komisije (EU) br. 543/2013. U roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ove Regulative ENTSO-E mora ažurirati upute za postupke iz člana 5. Regulative Komisije (EU) br. 543/2013 i dostaviti ih Agenciji kako bi dala mišljenje, koje je dužna dati u roku od dva mjeseca.	Objavljivanje informacija Član 222 (6) Operator prenosnog sistema dužan je da objavi informacije iz stava 3 ovog člana, u zajednički dogovorenom ili usklađenom formatu preko centralne platforme ENTSO za električnu energiju.	Potpuno usklađeno		
Član 13. Delegiranje i dodjeljivanje dužnosti 1. OPS može delegirati bilo koju dužnost, u cjelini ili djelomično, koja mu je povjerena na temelju ove Regulative najmanje jednoj trećoj strani ako treća strana može obavljati tu funkciju barem jednako učinkovito kao taj OPS. OPS koji delegira ostaje odgovoran za osiguravanje usklađenosti s obavezama na temelju ove Regulative, uključujući osiguravanje pristupa informacijama koje su nužne za nadzor koji provodi mjerodavno regulatorno tijelo u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ.	Delegiranje dužnosti u slučaju balansiranja Član 223 (1) Operator prenosnog sistema može bilo koju dužnost koju vrši na osnovu ovog zakona delegirati u cjelini ili djelimično, jednoj ili više trećih strana u slučaju da treća strana može obavljati dužnost koja je predmet delegiranja jednako efikasno kao i operator prenosnog sistema, pri čemu je operator prenosnog sistema koji delegira dužnost odgovoran za obezbjeđivanje usklađenosti vršenja dužnosti sa obavezama iz ovog zakona, uključujući	Potpuno usklađeno		

	osiguravanje pristupa informacijama neophodnim za praćenje od strane Agencije.			
2. Prije delegiranja predmetna treća strana mora OPS-u koji delegira dokazati da može obavljati dužnosti koje se delegiraju.	Delegiranje dužnosti u slučaju balansiranja Član 223 (2) Treća strana iz stava 1 ovog člana, prije delegiranja, dokazuje operatoru prenosnog sistema da može obavljati dužnosti koje se delegiraju.	Potpuno usklađeno		
3. Ako se trećoj strani delegira u cijelosti ili djelomično bilo koja dužnost iz ove Regulative, OPS koji delegira mora se prije delegiranja pobrinuti da su sklopljeni odgovarajući sporazumi o povjerljivosti u skladu s obavezama u pogledu povjerljivosti. Nakon što trećoj strani delegira u cijelosti ili djelomično bilo koju dužnost OPS koji delegira o toj odluci mora obavijestiti mjerodavno regulatorno tijelo i mora je objaviti na internetu.	Delegiranje dužnosti u slučaju balansiranja Član 223 (3) Ako se trećoj strani delegira u cjelosti ili djelimično dužnost iz ovog zakona, operator prenosnog sistema dužan je da prije delegiranja obezbijedi da su zaključeni odgovarajući sporazumi u skladu sa obavezama u pogledu povjerljivosti.	Potpuno usklađeno		
4. Ne dovodeći u pitanje dužnosti povjerene OPS-ovima na temelju Direktive 2009/72/EZ, država članica ili, ako je primjenjivo, mjerodavno regulatorno tijelo može trećim stranama dodijeliti dužnosti ili obaveze povjerene OPS-ovima na temelju ove Regulative. Ta država članica ili, ako je primjenjivo, to regulatorno tijelo smije dodijeliti samo one dužnosti i obaveze OPS-a koje ne zahtijevaju izravnu saradnju, zajedničko odlučivanje ili stupanje u ugovorne odnose s OPS-ovima iz drugih država članica. Predmetna treća strana mora prije dodjele dokazati državi članici ili, prema potrebi, mjerodavnom regulatornom tijelu da može obavljati dužnost koja bi joj trebala biti dodijeljena. 5. Ako država članica ili regulatorno tijelo trećoj strani dodijeli dužnosti i obaveze, upućivanja na OPS-ove u ovoj Regulativi smatraju se upućivanjima na subjekat kojem su dodijeljene. Mjerodavno regulatorno tijelo mora osigurati nadzor nad tim subjektom s obzirom na dodijeljene dužnosti i obaveze.	Delegiranje dužnosti u slučaju balansiranja Član 223 (4) Operator prenosnog sistema dužan je da, nakon delegiranja svih ili dijela dužnosti trećoj strani iz stava 1 ovog člana, o tome obavijesti Agenciju i objavi odluku o delegiranju na svojoj internet stranici. (5) U slučaju da su poslovi i obaveze OPS-a iz čl. 211 do 268 ovog zakona delegirani trećoj strani zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, upućivanja na OPS u ovom zakonu smatraće se upućivanjem na treću stranu. (6) Agencija vrši nadzor nad trećom stranom iz stava 5 ovog člana u odnosu na poslove koji su joj delegirani.	Potpuno usklađeno		

GLAVA II. BALANSNO TRŽIŠTE ELEKTRIČNE ENERGIJE POGLAVLJE 1. Uloge i odgovornosti Član 14. Uloga OPS-ova 1. Svaki je OPS odgovoran za nabavu usluga balansiranja od pružatelja usluge balansiranja radi osiguravanja pogonske sigurnosti.	Prava i obaveze operatora prenosnog sistema Član 224 (1) Operator prenosnog sistema odgovoran je za nabavku usluga balansiranja od pružalaca usluge balansiranja radi osiguravanja pogonske sigurnosti.	Potpuno usklađeno		
2. Svaki OPS primjenjuje samostalni dispečerski model za utvrđivanje rasporeda proizvodnje i potrošnje. OPS-ovi koji primjenjuju središnji dispečerski model u trenutku stupanja na snagu ove Regulative moraju to u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ prijaviti mjerodavnom regulatornom tijelu kako bi nastavili primjenjivati središnji dispečerski model za utvrđivanje rasporeda proizvodnje i potrošnje. Mjerodavno regulatorno tijelo provjerava jesu li dužnosti i odgovornosti OPS-a u skladu s definicijom iz člana 2. stava 18.	Prava i obaveze operatora prenosnog sistema Član 224 (2) Operator prenosnog sistema dužan je da primjenjuje samostalni dispečerski model za utvrđivanje rasporeda proizvodnje i potrošnje.	Potpuno usklađeno		
Član 15. Saradnja s ODS-ovima 1. ODS-ovi, OPS-ovi, pružatelji usluge balansiranja i subjekti odgovorni za odstupanje surađuju kako bi se osiguralo učinkovito i djelotvorno balansiranje.	Saradnja sa operatorom distributivnog sistema Član 225 (1) Operator distributivnog sistema, operator prenosnog sistema, pružaoci usluge balansiranja i balansno odgovorni subjekti dužni su da sarađuju radi obezbjeđivanja efektivnog i efikasnog balansiranja.	Potpuno usklađeno		
2. Svaki ODS mora pravodobno dostaviti priključnom OPS-u sve informacije potrebne za obračun odstupanja u skladu s uvjetima i odredbama za balansiranje iz člana 18.	Saradnja sa operatorom distributivnog sistema Član 225 (2) Operator distributivnog sistema dužan je da operatoru prenosnog sistema dostavi sve potrebne informacije za poravnanje odstupanja u skladu sa članom 228 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
3. Svaki OPS može zajednički s ODS-ovima s priključenim pružateljem rezerve na regulacijskom području OPS-a razraditi metodologiju za raspodjelu troškova nastalih zbog radnji ODS-ova u skladu s članom 182. stavcima 4. i 5. Regulative Komisije (EU) 2017/1485. Metodologijom se	Saradnja sa operatorom distributivnog sistema Član 225 (3) Operator prenosnog sistema može zajedno sa operatorom distributivnog sistema na koji je priključen pružalac rezervi u okviru kontrolne oblasti operatora	Potpuno usklađeno		

mora osigurati pravedna raspodjela troškova uzimajući u obzir odgovornosti uključenih strana.	prenosnog sistema, razraditi metodologiju za raspodjelu troškova koji proizilaze iz radnji operatora distributivnog sistema u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona. (4) Metodologijom iz stava 3 ovog člana obezbjeđuje se pravedna raspodjela troškova, uzimajući u obzir odgovornosti uključenih strana.			
4. ODS-ovi moraju obavijestiti priključne OPS-ove o svim ograničenjima određenima u skladu s članom 182. stavcima 4. i 5. Regulative Komisije (EU) 2017/1485 koja mogu utjecati na zahtjeve utvrđene u ovoj Regulativi.	Saradnja sa operatorom distributivnog sistema Član 225 (5) Operator distributivnog sistema dužan je da obavijesti operatora prenosnog sistema o svim ograničenjima određenim u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektrorenosnog sistema, koja mogu uticati na zahtjeve utvrđene u ovom zakonu.	Potpuno usklađeno		
Član 16. Uloga pružatelja usluge balansiranja 1. Pružatelj usluge balansiranja mora se kvalificirati za davanje ponuda balansne energije ili ponuda rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema koje aktivira ili nabavlja priključni OPS ili, u modelu OPS-PUU, OPS ugovaratelj. Uspješan završetak pretkvalifikacijskog postupka, koji je odgovornost priključnog OPS-a i koji se izvodi u skladu s članovima 159. i 162. Regulative (EU) 2017/1485, smatra se preduvjetom uspješnog prolaska kvalifikacijskog procesa za pružatelja usluge balansiranja u skladu s ovom Regulativom.	Uloga pružaoca usluge balansiranja Član 226 (1) Pružalac usluge balansiranja (u daljem tekstu: PUB) mora biti kvalifikovan za podnošenje ponuda za balansnu energiju ili ponuda balansnog kapaciteta koje aktivira ili nabavlja operator prenosnog sistema ili, u modelu OPS-PUB, operator prenosnog sistema ugovarač (OPS ugovarač). (2) Uspješan završetak pretkvalifikacionog postupka, za koji je odgovoran operator prenosnog sistema i koji se sprovodi u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona, preduslov je za uspješni završetak kvalifikacionog procesa za pružaoca usluge balansiranja u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
2. Svaki pružatelj usluge balansiranja mora dostaviti priključnom OPS-u svoje ponude rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema koje utječu na najmanje jednog subjekta odgovornog za odstupanje.	Uloga pružaoca usluge balansiranja Član 226 (3) Pružalac usluge balansiranja dužan je da dostavlja svoje ponude balansnog kapaciteta koje utiču na jednu ili više balansno odgovornih strana.	Potpuno usklađeno		
3. Svaki pružatelj usluge balansiranja koji sudjeluje u nabavi rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema podnosi i ima pravo ažurirati svoje ponude tog kapaciteta prije vremena zatvaranja procesa nabave.	Uloga pružaoca usluge balansiranja Član 226 (4) Pružalac usluge balansiranja koji učestvuje u procesu nabavke balansnog kapaciteta podnosi i ima	Potpuno usklađeno		

	pravo da ažurira ponude prije vremena zatvaranja procesa nabavke.			
4. Svaki pružatelj usluge balansiranja s ugovorom za rezervirani kapacitet za balansiranje sistema dostavlja svojem priključnom OPS-u ponude balansne energije ili ponude unutar integriranog sistema planiranja koje odgovaraju količini, proizvodima i drugim zahtjevima utvrđenima u ugovoru o rezerviranom kapacitetu za balansiranje sistema.	Uloga pružaoca usluge balansiranja Član 226 (5) Pružalac usluge balansiranja koji ima zaključen ugovor za balansni kapacitet dužan je da dostavlja nadležnom operatoru prenosnog sistema ponude za balansnu energiju koje odgovaraju količini, proizvodima i drugim zahtjevima utvrđenim u ugovoru o balansnom kapacitetu.	Potpuno usklađeno		
5. Svaki pružatelj usluge balansiranja ima pravo dostavljati svojem priključnom OPS-u ponude balansne energije iz standardnih ili posebnih proizvoda ili ponude unutar integriranog sistema planiranja za koje je prošao pretkvalifikacijski postupak u skladu s članovima 159. i 162. Regulative (EU) 2017/1485.	Uloga pružaoca usluge balansiranja Član 226 (6) Pružalac usluge balansiranja ima pravo da svom operatoru prenosnog sistema dostavi ponude za balansnu energiju iz standardnih ili specifičnih proizvoda za koje je prošao pretkvalifikacioni postupak u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
6. Cijena ponuda balansne energije ili ponuda unutar integriranog sistema planiranja iz standardnih i posebnih proizvoda u skladu sa stavom 4. ne smije biti unaprijed određena u ugovoru o rezerviranom kapacitetu za balansiranje sistema. OPS može predložiti izuzeće od tog pravila u prijedlogu uvjeta i odredaba u pogledu organizacije balansiranja u skladu s članom 18. Takvo se izuzeće primjenjuje samo na posebne proizvode u skladu s članom 26. stavom 3. tačkom (b) i prilaže mu se obrazloženje kojim se dokazuje njegova veća ekonomičnost.	Uloga pružaoca usluge balansiranja Član 226 (7) Cijena ponuda za balansnu energiju iz standardnih i specifičnih proizvoda u skladu sa stavom 5 ovog člana ne smije biti unaprijed određena u ugovoru o balansnom kapacitetu. (8) Operator prenosnog sistema može da predloži izuzeće od primjene stava 7 ovog člana za specifične proizvode iz člana 236 stav 3 tačka 2 ovog zakona u predlogu uslova za pružaoce usluga balansiranja iz člana 228 stav 1 ovog zakona, uz obrazloženje ekonomske opravdanosti tog izuzeća.	Potpuno usklađeno		

7. Ponude balansne energije ili ponude unutar integriranog sistema planiranja dostavljene u skladu s članom 4. ne smiju se diskriminirati u odnosu na ponude balansne energije ili ponude unutar integriranog sistema planiranja dostavljene u skladu s članom 5. niti obrnuto.	Uloga pružaoca usluge balansiranja Član 226 (9) Ne smije biti diskriminacije između ponuda za balansnu energiju dostavljenih u skladu sa stavom 5 ovog člana i ponuda za balansnu energiju dostavljenih u skladu sa stavom 6 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
8. Jedinica ili grupa za pružanje rezerve, postrojenje kupca ili treća strana i povezani subjekti odgovorni za odstupanje u skladu s članom 18. stavom 4. tačkom (d) moraju pripadati istom području planiranja razmjene za bilo koji proizvod balansne energije ili rezervirani kapacitet za balansiranje sistema.	Uloga pružaoca usluge balansiranja Član 226 (10) Jedinica ili grupa koja obezbjeđuje rezervu, objekat kupca ili treća strana i povezani balansno odgovorni subjekti shodno članu 228 stav 4 tačka 4 ovog zakona, za bilo koji proizvod balansne energije ili balansni kapacitet moraju pripadati istom području planiranja razmjene.	Potpuno usklađeno		
Član 17. Uloga subjekata odgovornih za odstupanje 1. Svaki subjekt odgovoran za odstupanje nastoji u stvarnom vremenu održavati ravnotežu ili pomagati da elektroenergetski sistem bude uravnotežen. Podrobni zahtjevi koji se odnose na tu obavezu definiraju se u prijedlozima uvjeta i odredaba u pogledu organizacije balansiranja u skladu s članom 18.	Uloga balansno odgovornih subjekata Član 227 (1) U realnom vremenu, svaki balansno odgovorni subjekat dužan je da održi balans ili doprinese da elektroenergetski sistem bude izbalansiran u skladu sa zahtjevima definisanim u predlozima uslova i odredbi u pogledu organizacije balansiranja u skladu sa članom 219 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Svaki subjekt odgovoran za odstupanje finansijski je odgovoran za odstupanja za koja se provodi obračun s priključnim OPS-om.	Uloga balansno odgovornih subjekata Član 227 (2) Balansno odgovorni subjekat je finansijski odgovoran za količinska odstupanja koja se izmiruju sa operatorom prenosnog sistema priključenja (OPS-om priključenja).	Potpuno usklađeno		
3. Svaki subjekt odgovoran za odstupanje može prije vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona mijenjati rasporede potrebne za izračunavanje svoje pozicije u skladu s članom 54. OPS-ovi koji primjenjuju središnji dispečerski model mogu utvrditi posebne uvjete i posebna pravila za mijenjanje rasporeda subjekta	Uloga balansno odgovornih subjekata Član 227 (3) Balansno odgovorni subjekat može prije vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta da mijenja rasporede potrebne za izračunavanje svoje pozicije u skladu sa članom 251 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

odgovornog za odstupanje u uvjetima i odredbama u pogledu organizacije balansiranja u skladu s članom 18.				
4. Nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona svaki subjekt odgovoran za odstupanje može u skladu s pravilima utvrđenima u uvjetima i odredbama u pogledu organizacije balansiranja u skladu s članom 18. mijenjati unutarnje komercijalne rasporede potrebne za izračunavanje svoje pozicije u skladu s članom 54.	Uloga balansno odgovornih subjekata Član 227 (4) Balansno odgovorni subjekat, nakon vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonkog tržišta, može da mijenja unutrašnje planove razmjene električne energije potrebne za izračunavanje svoje pozicije u skladu sa članom 250 ovog zakona, prema pravilima iz člana 219 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 18. Uvjeti i odredbe za balansiranje 1. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative i za sva područja planiranja razmjene pojedine države članice OPS-ovi te države članice moraju sastaviti prijedlog: (a) uvjeta i odredaba za pružatelje usluge balansiranja; (b) uvjeta i odredaba za subjekte odgovorne za odstupanje. Ako LFC područje čini više od jednog OPS-a, svi OPS-ovi tog LFC područja smiju sastaviti zajednički prijedlog koji podliježe odobrenju mjerodavnih regulatornih tijela.	Uslovi za balansiranje Član 228 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da utvrdi i dostavi Agenciji na odobravanje predlog uslova za pružaoce usluge balansiranja. (2) Subjekt odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da, utvrdi predlog uslova za balansno odgovorne subjekte i dostavi ih Agenciji na odobravanje	Potpuno usklađeno		
2. Uvjetima i odredbama u skladu sa stavom 1. moraju se obuhvatiti i pravila za suspenziju i ponovno pokretanje tržišnih aktivnosti u skladu s članom 36. Regulative Komisije (EU) 2017/2196 te pravila obračuna u slučaju suspenzije tržišta u skladu s članom 39. Regulative Komisije (EU) 2017/2196 nakon odobrenja u skladu s članom 4. Regulative Komisije (EU) 2017/2196.	Uslovi za balansiranje Član 228 (3) Uslovi iz stava 1 ovog člana obuhvataju pravila za obustavljanje i ponovno pokretanje tržišnih aktivnosti, a uslovi i odredbe iz stava 2 ovog člana obuhvataju pravila poravnanja u slučaju suspenzije tržišta, u skladu sa propisom kojim se uređuje rad sistema u havarijskom i stanju oporavka sistema.	Potpuno usklađeno		
3. Pri izradi prijedloga uvjeta i odredaba za pružatelje usluge balansiranja i subjekte odgovorne za odstupanje svaki OPS mora: (a) koordinirati se s OPS-ovima i ODS-ovima koji mogu biti zahvaćeni tim uvjetima i odredbama;	Uslovi za balansiranje Član 228 (4) Prilikom izrade predloga uslova i odredbi za pružaoce usluge balansiranja i balansno odgovorne subjekte, operator prenosnog sistema dužan je da:	Potpuno usklađeno		

(b) poštovati okvire za uspostavu europskih platformi za razmjenu balansne energije i proces razmjene odstupanja u skladu s članovima od 19. do 22.; (c) uključivati druge ODS-ove i dionike u cijeli proces izrade prijedloga i uzimati u obzir njihova stajališta ne dovodeći u pitanje javno savjetovanje u skladu s članom 10.	1) koordinira sa operatorima prenosnog sistema i operatorima distributivnog sistema na koje ti uslovi mogu uticati; 2) poštuje okvire za uspostavljanje evropskih platformi za razmjenu balansne energije i proces netovanja odstupanja u skladu sa članom 212, i čl. 229 do 232 ovog zakona; 3) uključi druge operatore distributivnog sistema i zainteresovane strane u kompletni proces izrade predloga, uzimajući u obzir njihove stavove ne dovodeći u pitanje javnu raspravu iz člana 218 ovog zakona.			
4. Uvjetima i odredbama za pružatelje usluge balansiranja mora se: (a) definirati razumne i opravdane zahtjeve za pružatelje usluga balansiranja; (b) omogućiti agregiranje postrojenja kupca, postrojenja za pohranu energije i elektrana u području planiranja razmjene radi nuđenja usluga balansiranja u skladu s uvjetima iz stava 5. tačke (c); (c) omogućiti vlasnicima postrojenja kupca, trećim stranama i vlasnicima elektrana s konvencionalnim ili obnovljivim izvorima energije te vlasnicima jedinica za pohranu energije da postanu pružatelji usluge balansiranja; (d) zahtijevati da se svaka ponuda balansne energije od pružatelja usluge balansiranja dodijeli najmanje jednom subjektu odgovornom za odstupanje kako bi se omogućio izračun korekcije odstupanja u skladu s članom 49.	Uslovi za balansiranje Član 228 (5) Uslovi i odredbe za pružaoce usluge balansiranja treba da: 1) definišu razumne i opravdane zahtjeve za pružanje usluga balansiranja; 2) omoguće agregaciju objekata kupca, objekata za skladištenje energije i objekata za proizvodnju energije u oblasti planiranja razmjene, da bi se ponudile usluge balansiranja pod uslovima navedenim u stavu 5 tačka 3 ovog člana; 3) omoguće vlasnicima objekata kupca, trećim licima i vlasnicima objekata za proizvodnju električne energije iz konvencionalnih ili obnovljivih izvora, kao i vlasnicima objekata za skladištenje energije da postanu pružaoци usluge balansiranja; 4) zahtijevaju da se svaka ponuda za balansnu energiju od pružaoца usluga balansiranja dodijeli jednom ili više balansno odgovornih subjekata najmanje kako bi se omogućio obračun korekcije količinskog odstupanja u skladu sa članom 254 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

5. Uvjeti i odredbe za pružatelje usluge balansiranja moraju sadržavati: (a) pravila za kvalifikacijski postupak na temelju kojeg se postaje pružatelj usluge balansiranja u skladu s članom 16.; (b) pravila, zahtjeve i rokove za nabavu i prenos rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema u skladu s članovima od 32. do 34.; (c) pravila i uvjete u skladu s kojima skupovi postrojenja kupca, postrojenja za pohranu energije i elektrana u području planiranja razmjene mogu postati pružatelji usluge balansiranja; (d) zahtjeve za podatke i informacije što se moraju dostavljati priključnom OPS-u i, prema potrebi, ODS-u s priključenim pružateljem rezervi tijekom pretkvalifikacijskog postupka i rada balansnog tržišta; (e) pravila i uvjete dodjele svake ponude balansne energije od pružatelja usluge balansiranja subjektima odgovornima za odstupanje u skladu sa stavom 4. tačkom (d); (f) zahtjeve za podatke i informacije što se moraju dostavljati priključnom OPS-u i, prema potrebi, ODS-u s priključenim pružateljem rezervi radi evaluacije pružanja usluga balansiranja u skladu s članom 154. stavcima 1. i 8., stavom 158. članom 1. tačkom (e), stavom 158. članom 4. tačkom (b), stavom 161. članom 1. tačkom (f), stavom 161. članom 4. tačkom (b) Regulative (EU) 2017/1485; (g) definiciju lokacije za svaki standardni i posebni proizvod uzimajući u obzir stavak 5. tačku (c); (h) pravila za određivanje količine balansne energije za koju se provodi obračun s pružateljem usluge balansiranja u skladu s članom 45.; (i) pravila za obračun pružatelja usluge balansiranja definirana u skladu s poglavljima 2. i 5. glave V.; (j) najdulje razdoblje za finalizaciju obračuna balansne energije s pružateljem usluge balansiranja u skladu s članom 45. za bilo koje razdoblje obračuna odstupanja; (k) posljedice u slučaju nepoštovanja uvjeta i odredaba koje se primjenjuju na pružatelje usluge balansiranja.	Uslovi za balansiranje Član 228 (6) Uslovi za pružaoce usluge balansiranja sadrže: 1) pravila kvalifikacionog postupka na osnovu kojeg se postaje pružalac usluge balansiranja u skladu sa članom 226 ovog zakona; 2) pravila, zahtjeve i rokove za nabavku i prenos balansnog kapaciteta u skladu sa čl. 241 do 243 ovog zakona; 3) uslove za postojanje tržišne konkurencije za nabavku balansnih usluga i pravila u slučaju neispunjenja uslova; 4) pravila u slučaju neuspješne tržišne nabavke; 5) pravila i uslove za agregaciju objekata kupca, objekata za skladištenje energije i objekata za proizvodnju električne energije unutar zone planiranja razmjene da mogu postati pružaoci usluge balansiranja; 6) zahtjeve za podatke i informacije koji se moraju dostavljati operatoru prenosnog sistema i, prema potrebi, operatoru distributivnog sistema, u toku pretkvalifikacionog postupka i rada balansnog tržišta; 7) pravila i uslove dodjele za svaku ponudu balansne energije od strane pružaoca usluge	Potpuno usklađeno		

	jednom ili više balansno odgovornim subjektima u skladu sa stavom 5 tačka 4 ovog člana; 8) zahtjeve za podatke i informacije koje je potrebno dostaviti operatoru prenosnog sistema priključenja (OPS-u priključenja) i, prema potrebi, operatoru distributivnog sistema priključenja radi evaluacije pružanja usluga balansiranja u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema; 9) definiciju lokacije za svaki standardni i specifični proizvod uzimajući u obzir stav 5 tačku 3 ovog člana; 10) pravila za određivanje količine balansne energije za koju se sprovodi obračun kod pružaoca usluge balansiranja u skladu sa članom 250 ovog zakona; 11) pravila poravnanja pružaoca usluge balansiranja definisana u skladu sa čl. 250 do 254 i čl. 261 i 262 ovog zakona; 12) najduži period za finalizaciju poravnanja balansne energije sa pružaocem usluge balansiranja u skladu sa članom 250 ovog zakona, za svaki period obračuna odstupanja;			

	13) posljedice u slučaju nepoštovanja uslova i odredbi koje se primjenjuju na pružaoce usluge balansiranja			
6. Uvjeti i odredbe za subjekte odgovorne za odstupanje moraju sadržavati: (a) definiciju odgovornosti za balansiranje za svaki priključak koja ne smije imati nikakva preklapanja ili rupe u odgovornosti koju za balansiranje imaju različiti sudionici na tržištu koji pružaju usluge tom priključku; (b) zahtjeve koje treba ispuniti da bi se postalo subjekt odgovoran za odstupanje; (c) zahtjev da svi subjekti odgovorni za odstupanje moraju biti financijski odgovorni za svoja odstupanja i da se za ta odstupanja provodi obračun s priključnim OPS-om; (d) zahtjeve za podatke i informacije što se dostavljaju priključnom OPS-u radi izračunavanja odstupanja; (e) pravila u skladu s kojima subjekti odgovorni za odstupanje mogu mijenjati svoje rasporede prije i nakon vremena zatvaranja trgovanja energijom na unutardnevnom tržištu u skladu s članom 17. stavcima 3. i 4.; (f) pravila za obračun subjekata usluge balansiranja definirana u skladu s poglavljem 4. glave V.; (g) razgraničenje područja odstupanja u skladu s članom 54. stavom 2. i područja definiranja cijene odstupanja; (h) najdulje razdoblje za finalizaciju obračuna odstupanja sa subjektima odgovornima za odstupanje za bilo koje razdoblje obračuna odstupanja u skladu s članom 54.; (i) posljedice u slučaju nepoštovanja uvjeta i odredaba koje se primjenjuju na subjekte odgovorne za odstupanje; (j) obvezu subjekata odgovornih za odstupanje da priključnom OPS-u jave svaku promjenu pozicije; (k) pravila za obračun u skladu s članovima od 52. do 55.; (l) ako postoje, odredbe o isključivanju odstupanja iz obračuna odstupanja ako su povezana s uvođenjem	(9) Uslovi i odredbe za subjekte odgovorne za odstupanje treba da sadrže: 1) definiciju odgovornosti za balansiranje za svaki priključak koja ne smije imati nikakva preklapanja ili nepotpune odgovornosti koju za balansiranje imaju različiti učesnici na tržištu koji pružaju usluge na tom priključku; 2) zahtjeve koje treba ispuniti da bi postao subjekat odgovoran za odstupanje; 3) zahtjev da svi subjekti odgovorni za odstupanje moraju biti financijski odgovorni za svoja odstupanja i da se za ta odstupanja vrši poravnanje sa subjektom odgovornim za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije; 4) zahtjeve za podatke i informacije koje se dostavljaju OPS-u priključenja radi izračunavanja odstupanja; 5) pravila u skladu sa kojima subjekti odgovorni za odstupanje mogu mijenjati svoje rasporede prije i nakon vremena zatvaranja trgovanja energijom na unutardnevnom tržištu; 6) pravila za obračun subjekata odgovornih za odstupanje; 7) razgraničenje područja odstupanja i područja definisanja cijene odstupanja; 8) najduži period za finalizaciju obračuna odstupanja sa subjektima odgovornim za odstupanje za bilo koji period obračuna odstupanja; 9) posljedice u slučaju nepoštovanja uslova koji se primjenjuju na subjekte odgovorne za odstupanje; 10) obavezu subjekata odgovornih za odstupanje da OPS-u priključenja dostave informaciju o svakoj promjeni pozicije;	Potpuno usklađeno		

ograničenja promjena snage za ublažavanje determinističkih odstupanja frekvencije u skladu s članom 137. stavom 4. Regulative (EU) 2017/1485.	11) pravila za obračun; 12) odredbe o isključivanju odstupanja iz obračuna odstupanja ako su povezana sa uvođenjem ograničenja promjena snage za ublažavanje determinističkih odstupanja frekvencije, ako postoje.			
7. Svaki priključni OPS može u prijedloge uvjeta i odredaba za pružatelje usluge balansiranja ili u prijedloge uvjeta i odredaba za subjekte odgovorne za odstupanje uvrstiti sljedeće elemente: (a) zahtjev pružateljima usluge balansiranja da dostavljaju informacije o neiskorištenom proizvodnom kapacitetu i drugim svojim resursima za balansiranje nakon vremena zatvaranja tržišta dan unaprijed i nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona; (b) ako je opravdano, zahtjev pružateljima usluge balansiranja da nude neiskorišteni proizvodni kapacitet ili druge resurse za balansiranje putem ponuda balansne energije ili ponuda unutar integriranog sistema planiranja na balansnim tržištima nakon vremena zatvaranja tržišta dan unaprijed, ne dovodeći pritom u pitanje mogućnost da pružatelji usluge balansiranja mijenjaju ponude balansne energije prije roka za ponude balansne energije ili roka za ponude unutar integriranog sistema planiranja zbog trgovanja na unutardnevnom tržištu; (c) ako je opravdano, zahtjev pružateljima usluge balansiranja da nude neiskorišteni proizvodni kapacitet ili druge resurse za balansiranje putem ponuda balansne energije ili ponuda unutar integriranog sistema planiranja na balansnim tržištima nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona; (d) specifične zahtjeve s obzirom na poziciju subjekata odgovornih za odstupanje dostavljenju nakon razdoblja tržišta dan unaprijed kako bi se osiguralo da je zbroj njihovih prekograničnih i internih tržišnih planova jednak zbroju planova fizičke proizvodnje i potrošnje, uzimajući, prema potrebi, u obzir kompenzaciju električnih gubitaka;	Uslovi za balansiranje Član 228 (7) Operator prenosnog sistema i subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije može u predloge uslova i odredbi za pružaoce usluge balansiranja odnosno u predloge uslova i odredbi za balansno odgovorne subjekte uvrstiti sljedeće elemente: 1) zahtjev za pružaoce usluge balansiranja da dostavljaju informacije o neiskorišćenim proizvodnim kapacitetima i drugim svojim resursima za balansiranje nakon vremena zatvaranja dan-unaprijed tržišta i nakon vremena zatvaranja prekozonskog unutardnevnog tržišta; 2) ako je to opravdano, zahtjev pružaoce usluge balansiranja da ponude neiskorišćeni proizvodni kapacitet ili druge resurse za balansiranje kroz ponude za balansnu energiju na balansnim tržištima nakon vremena zatvaranja dan-unaprijed tržišta, pri čemu pružaoce usluge balansiranja mogu da mijenjaju svoje ponude za balansnu energiju prije roka za dostavljanje ponuda za balansnu energiju zbog trgovanja na unutardnevnom tržištu; 3) ako je to opravdano, zahtjev pružaoce usluge balansiranja da ponude neiskorišćeni proizvodni kapacitet ili druge resurse za balansiranje kroz ponude za balansnu energiju na balansnim tržištima nakon vremena zatvaranja prekozonskog unutardnevnog tržišta; 4) posebne zahtjeve s obzirom na poziciju balansno odgovornih subjekata koja je dostavljena nakon	Potpuno usklađeno		

(e) izuzeće od obaveze objavljivanja informacija o ponuđenim cijenama balansne energije ili ponuda rezerviranog kapaciteta za balansiranje zbog sumnji u zloupotrebu tržišta u skladu s članom 12. stavom 4.; (f) izuzeće za posebne proizvode definirane u članu 26. stavu 3. tački (b) od primjene člana 16. stava 6. kako bi se unaprijed odredila cijena ponuda balansne energije u ugovoru o rezerviranom kapacitetu za balansiranje sistema; (g) primjenu sistema dvostrukih cijena za sva odstupanja na temelju uvjeta utvrđenih u skladu s članom 52. stavom 2. tačkom (d) podtačkom i. te metodologiju za primjenu sistema dvostrukih cijena u skladu s članom 52. stavom 2. tačkom (d) podtačkom ii.	vremenskog okvira dan-unaprijed tržišta kako bi se osiguralo da je zbir njihovih eksternih i internih planova komercijalne trgovine jednak zbiru planova fizičke proizvodnje i potrošnje, uzimajući, prema potrebi, u obzir gubitke električne energije; 5) izuzeće od obaveze objavljivanja informacija o ponuđenim cijenama balansne energije ili ponuda balansnog kapaciteta zbog sumnji u zloupotrebu tržišta u skladu sa članom 222 stav 4 ovog zakona; 6) izuzeće za specifične proizvode iz člana 236 stav 3 tačka 2 ovog zakona da se unaprijed odredi ponuđena cijena za balansnu energiju iz ugovora o balansnom kapacitetu u skladu sa članom 226 stav 8 ovog zakona; 7) prijavu za korišćenje sistema dvostrukih cijena za sva količinska odstupanja, kao i metodologiju za primjenu sistema dvostrukih cijena, u skladu sa ovim zakonom.			
8. OPS-ovi koji primjenjuju središnji dispečerski model u uvjete i odredbe za balansiranje moraju uvrstiti i sljedeće elemente: (a) rok za ponude unutar integriranog sistema planiranja u skladu s članom 24. stavom 5.; (b) pravila za ažuriranje ponuda unutar integriranog sistema planiranja nakon svakog roka za ponude unutar integriranog sistema planiranja u skladu s članom 24. stavom 6.; (c) pravila upotrebe ponuda unutar integriranog sistema planiranja prije roka za ponude balansne energije u skladu s članom 24. stavom 7.; (d) pravila za pretvaranje ponuda unutar integriranog sistema planiranja u skladu s članom 27.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
9. Svaki OPS mora unutar svojih područja planiranja razmjene pratiti ispunjavaju li sve strane zahtjeve utvrđene u uvjetima i odredbama za balansiranje.	Uslovi za balansiranje Član 228 (8) Operator prenosnog sistema dužan je da prati da li se ispunjavanju zahtjevi utvrđeni uslovima i odredbama za balansiranje unutar svoje zone planiranja razmjene.	Potpuno usklađeno		

POGLAVLJE 2.

Europske platforme za razmjenu balansne energije

Član 19.

Europska platforma za razmjenu balansne energije iz zamjenskih rezervi

1. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi koji provode proces ponovnog osiguravanja rezerve u skladu s dijelom IV. Regulative (EU) 2017/1485 moraju izraditi prijedlog provedbenog okvira za europsku platformu za razmjenu balansne energije iz zamjenskih rezervi.

2. Europska platforma za razmjenu balansne energije iz zamjenskih rezervi, koju vode OPS-ovi ili subjekt koji OPS-ovi osnuju, temelji se na načelima i poslovnim procesima zajedničkog upravljanja, a čine je barem optimizacijska funkcija za aktivaciju i funkcija obračuna OPS-OPS. Na toj se europskoj platformi mora primjenjivati multilateralni model OPS-OPS sa zajedničkim listama ekonomskog prvenstva u svrhu razmjene svih ponuda balansne energije iz svih standardnih proizvoda za zamjenske rezerve, osim neraspoloživih ponuda u skladu s članom 29. stavom 14.

3. Prijedlogom iz stava 1. moraju se obuhvatiti barem:

- (a) opći projekt europske platforme;
- (b) plan i rokove za uvođenje europske platforme;
- (c) definiciju funkcija potrebnih za rad europske platforme;
- (d) predložena pravila o vođenju i radu europske platforme, koja se temelje na načelu nediskriminacije i kojima se osigurava ravnopravno postupanje prema svim OPS-ovima koji su članovi te se onemogućuje da se bilo koji OPS okoristi neopravdanim ekonomskim prednostima zbog sudjelovanja u funkcijama europske platforme;
- (e) predložena imenovanja subjekata za obavljanje funkcija definirane u prijedlogu. Ako OPS-ovi predlože imenovanje više od jednog subjekta, prijedlogom se mora dokazati i osigurati:

i. dosljedno dodjeljivanje funkcija subjektima koji vode europsku platformu. U prijedlogu se mora uzeti u obzir

Evropska platforma za razmjenu balansne energije iz zamjenskih rezervi

Član 229

(1) Operator prenosnog sistema dužan je da preko evropske platforme za razmjenu energije iz zamjenskih rezervi, uspostavljene u skladu sa članom 212 ovog zakona, dostavlja sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za zamjenske rezerve i razmjenjuje sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za zamjenske rezerve, osim neraspoloživih ponuda iz člana 238 stav 20 ovog zakona.

(2) Operator prenosnog sistema dužan je da u najvećoj mogućoj mjeri koristi platformu iz stava 1 ovog člana da zadovolji sve svoje potrebe za balansnom energijom iz zamjenske rezerve.

Potpuno
usklađeno

potreba za koordiniranjem različitih funkcija dodijeljenih subjektima koji vode europsku platformu;

ii. da se predloženim ustrojem europske platforme i raspodjelom funkcija osiguravaju učinkovito i djelotvorno upravljanje, rad i regulatorni nadzor europske platforme te podupiru ciljevi ove Regulative;

iii. da postoje procesi koordinacije i odlučivanja koji omogućuju uspješno pomirenje bilo kakvih suprotstavljenih stajališta među tijelima koja vode europsku platformu;

(f) okvir za usklađivanje uvjeta i odredaba za balansiranje u skladu s članom 18;

(g) detaljna načela dijeljenja zajedničkih troškova, uključujući detaljnu kategorizaciju zajedničkih troškova, u skladu s članom 23.;

(h) rok za ponude balansne energije za sve standardne proizvode za zamjenske rezerve u skladu s članom 24.;

(i) definicija standardnih proizvoda za balansnu energiju iz zamjenskih rezervi u skladu s članom 25.;

(j) rok OPS-u za proslijeđivanje ponuda balansne energije u skladu s članom 29. stavom 13.;

(k) zajedničke liste ekonomskog prvenstva koje treba organizirati zajedničkom optimizacijskom funkcijom za aktivaciju u skladu s članom 31.;

(l) opis algoritma za rad optimizacijske funkcije za aktivaciju za ponude balansne energije iz svih standardnih proizvoda za zamjenske rezerve u skladu s članom 58.

4. U roku od šest mjeseci nakon odobrenja prijedloga provedbenog okvira za europsku platformu za razmjenu balansne energije iz zamjenskih rezervi svi OPS-ovi koji provode proces ponovnog osiguravanja rezerve u skladu s dijelom IV. Regulative (EU) 2017/1485 moraju imenovati predložena tijela kojima je povjereno vođenje europske platforme u skladu sa stavom 3. tačkom (e).

5. U roku od jedne godine nakon odobrenja prijedloga provedbenog okvira za europsku platformu za razmjenu balansne energije iz zamjenskih rezervi svi OPS-ovi koji provode proces ponovnog osiguravanja rezerve u skladu s dijelom IV. Regulative (EU) 2017/1485 i povezani su s

najmanje jednim susjednim OPS-om koji provodi taj proces moraju uvesti i pustiti u rad europsku platformu za razmjenu balansne energije iz zamjenskih rezervi. Oni putem europske platforme moraju: (a) davati sve ponude balansne energije iz svih standardnih proizvoda za zamjenske rezerve; (b) razmjenjivati sve ponude balansne energije iz svih standardnih proizvoda za zamjenske rezerve, osim neraspoloživih ponuda u skladu s članom 29. stavom 14.; (c) nastojati ispunjavati sve svoje potrebe za balansnom energijom iz zamjenskih rezervi.				
Član 20. Evropska platforma za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom 1. U roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi moraju izraditi prijedlog provedbenog okvira za europsku platformu za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom. 2. Europska platforma za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom, koju vode OPS-ovi ili subjekt koji OPS-ovi osnuju, temelji se na načelima i poslovnim procesima zajedničkog upravljanja, a čine je barem optimizacijska funkcija za aktivaciju i funkcija obračuna OPS-OPS. Na toj se europskoj platformi mora primjenjivati multilateralni model OPS-OPS sa zajedničkim listama ekonomskog prvenstva u svrhu razmjene svih ponuda balansne energije iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom, osim neraspoloživih ponuda u skladu s članom 29. stavom 14. 3. Prijedlogom iz stava 1. moraju se obuhvatiti barem: (a) opći projekt europske platforme; (b) plan i rokovi za uvođenje europske platforme; (c) definicija funkcija potrebnih za rad europske platforme; (d) predložena pravila o vođenju i radu europske platforme koja se temelje na načelu nediskriminacije i kojima se	Evropska platforma za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom Član 230 (1) Operator prenosnog sistema dužan je preko evropske platforme za razmjenu energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom, uspostavljene u skladu sa članom 212 ovog zakona, dostavlja sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom i razmjenjuje sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom, osim neraspoloživih ponuda iz člana 238 stav 20 ovog zakona. (2) Operator prenosnog sistema dužan je da u najvećoj mogućoj mjeri koristi platformu iz stava 1 ovog člana da zadovolji sve svoje potrebe za balansnom energijom iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom.	Potpuno usklađeno		

osigurava ravnopravno postupanje prema svim OPS-ovima koji su članovi te se onemogućuje da bilo koji OPS iskoristi neopravdane ekonomske prednosti zbog sudjelovanja u funkcijama europske platforme;

(e) predložena imenovanja subjekata za obavljanje funkcija definirane u prijedlogu. Ako OPS-ovi predlože imenovanje više od jednog subjekta, prijedlogom se mora dokazati i osigurati:

i. dosljedno dodjeljivanje funkcija subjektima koji vode europsku platformu; u prijedlogu se mora uzeti u obzir potreba za koordiniranjem različitih funkcija dodijeljenih subjektima koji vode europsku platformu;

ii. da se predloženim ustrojem europske platforme i raspodjelom funkcija osiguravaju učinkovito i djelotvorno upravljanje, rad i regulatorni nadzor europske platforme te podupiru ciljevi ove Regulative;

iii. da postoje procesi koordinacije i odlučivanja koji omogućuju uspješno pomirenje bilo kakvih suprotstavljenih stajališta među tijelima koja vode europsku platformu;

(f) okvir za usklađivanje uvjeta i odredaba za uravnoteženje u skladu s članom 18.;

(g) detaljna načela dijeljenja zajedničkih troškova, uključujući detaljnu kategorizaciju zajedničkih troškova, u skladu s članom 23.;

(h) rok za ponude balansne energije za sve standardne proizvode za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom u skladu s članom 24.;

(i) definicija standardnih proizvoda za balansnu energiju iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom u skladu s članom 25.;

(j) rok OPS-u za proslijeđivanje ponuda balansne energije u skladu s članom 29. stavom 13.;

(k) zajedničke liste ekonomskog prvenstva koje treba organizirati zajedničkom optimizacijskom funkcijom za aktivaciju u skladu s članom 31;

(l) opis algoritma za rad optimizacijske funkcije za aktivaciju za ponude balansne energije iz svih standardnih proizvoda

za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom u skladu s članom 58.

4. U roku od šest mjeseci nakon odobrenja prijedloga provedbenog okvira za europsku platformu za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom svi OPS-ovi moraju imenovati predložena tijela kojima je povjereno vođenje europske platforme u skladu sa stavom 3. tačkom (e).

5. U roku od 18 mjeseci nakon odobrenja prijedloga provedbenog okvira za europsku platformu za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom svi OPS-ovi mogu izraditi prijedlog izmjene europske platforme za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom u skladu sa stavom 1. Predloženim izmjenama prilaže se analiza troškova i koristi koju su proveli svi OPS-ovi u skladu s članom 61. Prijedlog se mora prijaviti Komisiji.

6. U roku od 30 mjeseci od odobrenja prijedloga provedbenog okvira za europsku platformu za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom ili ako svi OPS-ovi podnesu prijedlog za izmjenu europske platforme u skladu sa stavom 5., u roku od 12 mjeseci od odobrenja tog prijedloga, svi OPS-ovi moraju uvesti i pustiti u rad europsku platformu za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom te putem nje:

(a) davati sve ponude balansne energije iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom;

(b) razmjenjivati sve ponude balansne energije iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom, osim neraspoloživih ponuda u skladu s članom 29. stavom 14.;

(c) nastojati ispunjavati sve svoje potrebe za balansnom energijom iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom.

Član 21. Evropska platforma za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom 1. U roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi moraju izraditi prijedlog provedbenog okvira za europsku platformu za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom. 2. Evropska platforma za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom, koju vode OPS-ovi ili subjekt koji OPS-ovi osnuju, temelji se na načelima i poslovnim procesima zajedničkog upravljanja, a čine je barem optimizacijska funkcija za aktivaciju i funkcija obračuna OPS-OPS. Na toj se europskoj platformi mora primjenjivati multilateralni model OPS-OPS sa zajedničkim listama ekonomskog prvenstva u svrhu razmjene svih ponuda balansne energije iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom, osim neraspoloživih ponuda u skladu s članom 29. stavom 14. 3. Prijedlogom iz stava 1. moraju se obuhvatiti barem: (a) opći projekt europske platforme; (b) plan i rokovi za uvođenje europske platforme; (c) definicija funkcija potrebnih za rad europske platforme; (d) predložena pravila o vođenju i radu europske platforme koja se temelje na načelu nediskriminacije i kojima se osigurava ravnopravno postupanje prema svim OPS-ovima koji su članovi te se onemogućuje da bilo koji OPS iskoristi neopravdane ekonomske prednosti zbog sudjelovanja u funkcijama europske platforme; (e) predložena imenovanja subjekata za obavljanje funkcija definirane u prijedlogu. Ako OPS-ovi predlože imenovanje više od jednog subjekta, prijedlogom se mora dokazati i osigurati: i. dosljedno dodjeljivanje funkcija subjektima koji vode europsku platformu; u prijedlogu se mora uzeti u obzir	Evropska platforma za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom Član 231 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da preko evropske platforme za razmjenu energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom, uspostavljenoj u skladu sa članom 212 ovog zakona, dostavlja sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom i razmjenjuje sve ponude za balansnu energiju iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom, osim neraspoloživih ponuda iz člana 238 stav 20 ovog zakona. (2) Operator prenosnog sistema dužan je da u najvećoj mogućoj mjeri koristi platformu iz stava 1 ovog člana da zadovolji sve svoje potrebe za balansnom energijom iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom.	Potpuno usklađeno		

potreba za koordiniranjem različitih funkcija dodijeljenih subjektima koji vode europsku platformu;

ii. da se predloženim ustrojem europske platforme i raspodjelom funkcija osiguravaju učinkovito i djelotvorno upravljanje, rad i regulatorni nadzor europske platforme te podupiru ciljevi ove Regulative;

iii. da postoje procesi koordinacije i odlučivanja koji omogućuju uspješno pomirenje bilo kakvih suprotstavljenih stajališta među tijelima koja vode europsku platformu;

(f) okvir za usklađivanje uvjeta i odredaba za balansiranje u skladu s članom 18;

(g) detaljna načela dijeljenja zajedničkih troškova, uključujući detaljnu kategorizaciju zajedničkih troškova, u skladu s članom 23.;

(h) rok za ponude balansne energije za sve standardne proizvode za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom u skladu s članom 24.;

(i) definicija standardnih proizvoda za balansnu energiju iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom u skladu s članom 25.;

(j) rok OPS-u za proslijeđivanje ponuda balansne energije u skladu s članom 29. stavom 13.;

(k) zajedničke liste ekonomskog prvenstva koje treba organizirati zajedničkom optimizacijskom funkcijom za aktivaciju u skladu s članom 31.;

(l) opis algoritma za rad optimizacijske funkcije za aktivaciju za ponude balansne energije iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom u skladu s članom 58.

4. U roku od šest mjeseci nakon odobrenja prijedloga provedbenog okvira za europsku platformu za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom svi OPS-ovi moraju imenovati predložena tijela kojima je povjereno vođenje europske platforme u skladu sa stavom 3. tačkom (e).

5. U roku od 18 mjeseci nakon odobrenja prijedloga provedbenog okvira za europsku platformu za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu

frekvencije s automatskom aktivacijom svi OPS-ovi mogu izraditi prijedlog izmjene europske platforme za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom u skladu sa stavom 1. i na temelju stava 2. Predloženim izmjenama mora se priložiti analiza troškova i koristi koju su proveli svi OPS-ovi u skladu s članom 61. Prijedlog se mora prijaviti Komisiji. 6. U roku od 30 mjeseci od odobrenja prijedloga provedbenog okvira za europsku platformu za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom ili ako svi OPS-ovi podnesu prijedlog za izmjenu europske platforme u skladu sa stavom 5., u roku od 12 mjeseci od odobrenja tog prijedloga, svi OPS-ovi koji provode automatski proces ponovne uspostave nazivne frekvencije u skladu s dijelom IV. Regulative (EU) 2017/1485 moraju uvesti i pustiti u rad europsku platformu za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom te putem nje: (a) davati sve ponude balansne energije iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom; (b) razmjenjivati sve ponude balansne energije iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom, osim neraspoloživih ponuda u skladu s članom 29. stavom 14.; (c) nastojati ispunjavati sve svoje potrebe za balansnom energijom iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom.				
Član 22. Evropska platforma za proces razmjene odstupanja 1. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi moraju izraditi prijedlog provedbenog okvira za europsku platformu za proces razmjene odstupanja. 2. Europska platforma za proces razmjene odstupanja, koju vode OPS-ovi ili subjekt koji OPS-ovi osnuju, temelji se na načelima i poslovnim procesima zajedničkog upravljanja, a	Evropska platforma za proces razmjene odstupanja Član 232 Operator prenosnog sistema koji sprovodi proces obnavljanja nazivne frekvencije u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, dužan je da koristi evropsku platformu uspostavljenu u skladu sa članom 212 ovog zakona, u sprovođenju procesa razmjene odstupanja, najmanje za sinhronu oblast kontinentalne Evrope.	Potpuno usklađeno		

čine je barem funkcija procesa razmjene odstupanja i funkcija obračuna OPS-OPS. Na toj se europskoj platformi mora primjenjivati multilateralni model OPS-OPS za izvođenje procesa razmjene odstupanja.

3. Prijedlogom iz stava 1. moraju se obuhvatiti barem:

- (a) opći projekt europske platforme;
- (b) plan i rokovi za uvođenje europske platforme;
- (c) definicija funkcija potrebnih za rad europske platforme;
- (d) predložena pravila o vođenju i radu europske platforme koja se temelje na načelu nediskriminacije i kojima se osigurava ravnopravno postupanje prema svim OPS-ovima koji su članovi te se onemogućuje da bilo koji OPS iskoristi neopravdane ekonomske prednosti zbog sudjelovanja u funkcijama europske platforme;
- (e) predložena imenovanja subjekata za obavljanje funkcija definirane u prijedlogu. Ako OPS-ovi predlože imenovanje više od jednog subjekta, prijedlogom se mora dokazati i osigurati:
 - i. dosljedno dodjeljivanje funkcija subjektima koji vode europsku platformu; u prijedlogu se mora uzeti u obzir potreba za koordiniranjem različitih funkcija dodijeljenih subjektima koji vode europsku platformu;
 - ii. da se predloženim ustrojem europske platforme i raspodjelom funkcija osiguravaju učinkovito i djelotvorno upravljanje, rad i regulatorni nadzor europske platforme te podupiru ciljevi ove Regulative;
 - iii. da postoje procesi koordinacije i odlučivanja koji omogućuju uspješno pomirenje bilo kakvih suprotstavljenih stajališta među tijelima koja vode europsku platformu;
- (f) okvir za usklađivanje uvjeta i odredaba za balansiranje u skladu s članom 18;
- (g) detaljna načela dijeljenja zajedničkih troškova, uključujući detaljnu kategorizaciju zajedničkih troškova, u skladu s članom 23.;
- (h) opis algoritma za rad funkcije procesa razmjene odstupanja u skladu s članom 58.

4. U roku od šest mjeseci nakon odobrenja prijedloga provedbenog okvira za europsku platformu za proces

razmjene odstupanja svi OPS-ovi moraju imenovati predložena tijela kojima je povjereno vođenje europske platforme u skladu sa stavom 3. tačkom (e). 5. U roku od jedne godine nakon odobrenja prijedloga provedbenog okvira za europsku platformu za proces razmjene odstupanja svi OPS-ovi koji provode proces ponovne uspostave nazivne frekvencije u skladu s dijelom IV. Regulative (EU) 2017/1485 moraju uvesti i pustiti u rad europsku platformu za proces razmjene odstupanja. Oni tu europsku platformu moraju upotrebljavati za izvođenje procesa razmjene odstupanja, barem za sinkrono područje kontinentalne Europe.				
Član 23. Raspodjela troškova među OPS-ovima u različitim državama članicama 1. Svi OPS-ovi dostavljaju godišnje izvješće mjerodavnim regulatornim tijelima u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ u kojem su detaljno objašnjeni troškovi uspostave, promjena i vođenja europskih platforma u skladu s članovima od 19. do 22. Agencija objavljuje to izvješće i pritom uzima u obzir osjetljive poslovne informacije.	Raspodjela troškova između OPS-ova u različitim državama članicama i ugovornim stranama Član 233 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, dostavlja Agenciji godišnji izvještaj u kojem su obrazloženi troškovi rada evropskih platformi iz čl. 229 do 232 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Troškovi iz stava 1. moraju se raščlaniti na: (a) zajedničke troškove proizišle iz koordiniranih aktivnosti svih OPS-ova koji sudjeluju na pojedinim platformama; (b) regionalne troškove proizišle iz aktivnosti nekoliko, no ne svih, OPS-ova koji sudjeluju na pojedinim platformama; (c) nacionalne troškove proizišle iz aktivnosti OPS-ova u određenoj državi članici koji sudjeluju na pojedinim platformama;	Raspodjela troškova između OPS-ova u različitim državama članicama i ugovornim stranama Član 233 (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana dijele se na: 1) zajedničke troškove koji proističu iz koordinisanih aktivnosti svih operatora prenosnih sistema koji učestvuju na pojedinim platformama; 2) regionalne troškove koji proističu iz aktivnosti nekoliko, ali ne svih, operatora prenosnih sistema koji učestvuju na pojedinim platformama; 3) nacionalne troškove koji proističu iz aktivnosti operatora prenosnih sistema u određenoj državi članici koji učestvuju na pojedinim platformama.	Potpuno usklađeno		

3. Zajedničke troškove iz stava 2. tačke (a) dijele OPS-ovi u državama članicama i trećim zemljama što sudjeluju na europskim platformama. Iznos koji trebaju platiti OPS-ovi u svakoj državi članici i, ako je primjenjivo, trećoj zemlji izračunava se tako da se jedna osmina zajedničkog troška podijeli jednako među svim državama članicama i trećim zemljama, pet osmina podijeli se među svim državama članicama i trećim zemljama proporcionalno njihovoj potrošnji, a dvije osmine podijele se jednako među OPS-ovima koji sudjeluju na platformama u skladu sa stavom 2. tačkom (a). Udio države članice u troškovima snose OPS-ovi koji posluje na državnom području te države članice. Ako u državi članici posluje nekoliko OPS-ova, udio države članice u troškovima raspodjeljuje se na te OPS-ove proporcionalno potrošnji u njihovim regulacijskim područjima.	Raspodjela troškova između OPS-ova u različitim državama članicama i ugovornim stranama Član 233 (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema država članica i ugovornih strana koje učestvuju na evropskim platformama, učestvuje u raspodjeli zajedničkih troškova iz stava 2 tačka 1 ovog člana, na način da se: - jedna osmina zajedničkog troška podjednako podijeli između svake države članice i ugovorne strane, - pet osmina podijeli između svake države članice i ugovorne strane srazmjerno njihovoj potrošnji, i - dvije osmine podijele podjednako između učestvujućih OPS-ova.	Potpuno usklađeno		
4. Kako bi se uzele u obzir promjene zajedničkih troškova ili promjene u pogledu OPS-ova koji sudjeluju na platformama, proračun zajedničkih troškova redovito se prilagođava.	Raspodjela troškova između OPS-ova u različitim državama članicama i ugovornim stranama Član 233 (4) Da bi se uzele u obzir promjene zajedničkih troškova ili promjene u pogledu operatora prenosnih sistema koji učestvuju na platformama, obračun zajedničkih troškova će se redovno prilagođavati.	Potpuno usklađeno		
5. OPS-ovi koji surađuju u određenoj regiji zajednički se dogovaraju o prijedlogu raspodjele regionalnih troškova u skladu sa stavom 2. tačkom (b). Prijedlog zatim pojedinačno odobravaju mjerodavna regulatorna tijela svih država članica i, ako je primjenjivo, trećih zemalja u regiji. Alternativno, OPS-ovi koji surađuju u određenoj regiji mogu primjenjivati aranžmane raspodjele troškova utvrđene u stavu 3.	Raspodjela troškova između OPS-ova u različitim državama članicama i ugovornim stranama Član 233 (5) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema u regionu, zajedno dogovara predloge raspodjele regionalnih troškova u skladu sa stavom 2 tačka 2 ovog člana, koje zatim pojedinačno odobrava Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima.	Potpuno usklađeno		
6. Načela raspodjele troškova primjenjuju se na troškove uspostavljanja, mijenjanja i vođenja europskih platformi od odobrenja prijedloga odgovarajućih provedbenih okvira u skladu s članom 19. stavom 1., članom 20. stavom 1., članom 21. stavom 1. te članom 22. stavom 1. Ako se u provedbenim okvirima predloži da postojeći projekti prerastu u europsku platformu, svi OPS-ovi koji sudjeluju u	Raspodjela troškova između OPS-ova u različitim državama članicama i ugovornim stranama Član 233 (6) Principi raspodjele troškova primjenjuju se na troškove uspostavljanja, mijenjanja i vođenja evropskih platformi, nakon odobrenja predloga okvira za	Potpuno usklađeno		

postojećim projektima mogu predložiti da se udio troškova koji su nastali prije odobrenja prijedloga provedbenih okvira, a izravno su povezani s razvojem i uvođenjem tog projekta te ocijenjeni razumnima, učinkovitima i razmjernima, smatra dijelom zajedničkih troškova u skladu sa stavom 2. tačkom (a).	uspostavljanje evropskih platformi iz člana 212 stav 1 ovog zakona. (7) Ako je okvirom za uspostavljanje evropskih platformi iz člana 212 stav 1 ovog zakona predviđeno da se postojeći projekti razvijaju u evropsku platformu, razumni, efikasni i srazmjerni nastali troškovi operatora prenosnih sistema koji su direktno vezani za razvoj i realizaciju tih projekata smatraju se zajedničkim troškovima iz stava 2 tačka 1 ovog člana.			
Član 24. Rok za ponude balansne energije 1. U okviru prijedloga u skladu s članovima od 19. do 21. svi OPS-ovi moraju uskladiti rok za ponude balansne energije za standardne usluge na razini Unije i to barem za sljedeće procese: (a) zamjenske rezerve; (b) rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom; (c) rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom.	Rok za dostavljanje ponuda balansne energije Član 234 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, uskladi rok za dostavljanje ponude balansne energije za standardne proizvode sa rokom za dostavljanje ponude balansne energije na nivou Zajednice, najmanje za svaki od sljedećih procesa: 1) zamjenske rezerve; 2) rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom; 3) rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom.	Potpuno usklađeno		
2. Rokovi za ponude balansne energije: (a) moraju biti što bliži stvarnom vremenu; (b) ne smiju istjecati prije vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona; (c) osigurati dovoljno vremena za potrebne procese balansiranja.	Rok za dostavljanje ponuda balansne energije Član 234 (2) Rok za dostavljanje ponude balansne energije: 1) mora biti što bliži realnom vremenu; 2) ne smije biti prije roka zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta; 3) obezbjeđuje dovoljno vremena za neophodne procese balansiranja.	Potpuno usklađeno		
3. Nakon isteka roka za ponude balansne energije pružatelji usluge balansiranja ne smiju davati ili ažurirati ponude balansne energije.	Rok za dostavljanje ponuda balansne energije Član 234 (3) Nakon isteka roka za dostavljanje ponude balansne energije, pružaocima usluge balansiranja neće biti	Potpuno usklađeno		

	dozvoljeno dostavljanje ili ažuriranje ponude za balansnu energiju.			
4. Nakon isteka roka za ponude balansne energije pružatelji usluge balansiranja bez nepotrebnog odgađanja izvješćuju priključnog OPS-a o svakoj količini iz neraspoloživih ponuda balansne energije u skladu s članom 158. stavom 4. tačkom (b) i članom 161. stavom 4. tačkom (b). Regulative (EU) 2017/1485. Ako pružatelj usluge balansiranja ima mjesto priključenja na ODS-a i ako to zahtijeva ODS, on bez nepotrebnog odgađanja obavješćuje i ODS-a o svim neraspoloživim količinama ponuđene balansne energije.	Rok za dostavljanje ponuda balansne energije Član 234 (4) Nakon isteka roka za dostavljanje ponude balansne energije pružaoци usluge balansiranja bez nepotrebnog odlaganja prijavljuju operatoru prenosnog sistema priključenja (OPS-u priključenja) sve neraspoložive količine iz ponuda balansne energije u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, a ako pružalac usluge balansiranja ima mjesto priključenja na distributivni sistem i ako to zahtijeva operator distributivnog sistema, on bez nepotrebnog odlaganja obavještava i operatora distributivnog sistema o svim neraspoloživim količinama iz ponuda balansne energije.	Potpuno usklađeno		
5. U roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Regulative svaki OPS koji primjenjuje središnji dispečerski model mora odrediti barem jedan rok za ponude unutar integriranog sistema planiranja koji: (a) mora pružateljima usluge balansiranja omogućiti da ažuriraju ponude unutar integriranog sistema planiranja što je moguće bliže stvarnom vremenu; (b) smije biti najviše osam sati prije stvarnog vremena; (c) mora biti prije roka OPS-u za prosljeđivanje ponuda balansne energije. 6. Nakon isteka svakog roka za ponude unutar integriranog sistema planiranja te se ponude smiju mijenjati samo u skladu s pravilima koja odredi priključni OPS u uvjetima i odredbama za pružatelje usluge balansiranja utvrđenima u skladu s članom 18. Ta se pravila moraju uvesti prije nego što se priključni OPS uključi u bilo kakve procese za razmjenu balansne energije i njima se pružateljima usluge balansiranja mora omogućiti da, u mjeri u kojoj je to moguće, ažuriraju ponude unutar integriranog sistema planiranja do vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona, a da se pritom osigurava:	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	U Crnoj Gori se ne primjenjuje centralni dispečerski model.	

(a) ekonomska učinkovitost integriranog sistema planiranja; (b) pogonska sigurnost; (c) dosljednost u svim iteracijama integriranog sistema planiranja; (d) pošteno i jednako postupanje prema svim pružateljima usluge balansiranja u području planiranja razmjene; (e) da nema nikakvog nepovoljnog učinka na integrirani sistem planiranja. 7. Svaki OPS koji primjenjuje središnji dispečerski model utvrđuje pravila za upotrebu ponuda unutar integriranog sistema planiranja prije roka za ponude balansne energije u skladu s članom 18. stavom 8. tačkom (c) kako bi se: (a) osiguralo da OPS ispunjava svoje zahtjeve u pogledu kapaciteta rezerve u stvarnom vremenu; (b) osigurali dovoljni resursi za uklanjanje unutarnjih zagušenja; (c) osigurala mogućnost izvedivog dispečiranja elektrana i postrojenja kupca u stvarnom vremenu.				
Član 25. Zahtjevi za standardne proizvode 1. Standardni proizvodi za balansnu energiju razvijaju se u okviru prijedloga za provedbene okvire za europske platforme u skladu s članovima od 19. do 21. Nakon odobrenja pojedinog provedbenog okvira, a najkasnije od trenutka kad se počne koristiti europskom platformom o kojoj je riječ, OPS mora upotrebljavati samo standardne i, ako je to opravdano, posebne proizvode balansne energije radi održavanja ravnoteže sistema u skladu s članovima 127., 157. i 160. Regulative (EU) 2017/1485.	Zahtjevi za standardne proizvode za balansiranje Član 235 (1) Standardni proizvodi za balansnu energiju primjenjuju se u okviru implementacije evropskih platformi iz čl. 212, 229, 230 i 231 ovog zakona. (2) Operator prenosnog sistema koristi standardne i, ako je opravdano, specifične proizvode balansne energije, radi održavanja balansa u sistemu u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
2. U roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi moraju izraditi prijedlog popisa standardnih proizvoda za rezervirani kapacitet za balansiranje sistema za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenske rezerve.	Zahtjevi za standardne proizvode za balansiranje Član 235 (3) Operator prenosnog sistema dužan je da primjenjuje listu standardnih proizvoda za balansni kapacitet iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije i zamjenskih rezervi iz člana 234 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

3. Najmanje svake dvije godine svi OPS-ovi preispituju popis standardnih proizvoda za balansnu energiju i rezervirani kapacitet za balansiranje sistema. Pri preispitivanju standardnih proizvoda u obzir se uzimaju: (a) ciljevi iz člana 3. stava 1.; (b) ako je primjenjivo, predložene promjene popisa standardnih proizvoda i broj zajedničkih lista ekonomskog prvenstva u skladu s članom 31. stavom 2.; (c) indikatori uspješnosti iz člana 59. stava 4. 4. U popisu standardnih proizvoda za balansnu energiju i rezervirani kapacitet za balansiranje sistema mogu se utvrditi, među ostalim, sljedeće karakteristike ponude standardnog proizvoda: (a) vrijeme pripreme; (b) razdoblje promjene snage; (c) vrijeme do pune aktivacije; (d) minimalna i maksimalna količina; (e) vrijeme deaktivacije; (f) najkraće i najdulje trajanje vremena isporuke; (g) razdoblje valjanosti; (h) način aktivacije. 5. U popisu standardnih proizvoda za balansnu energiju i rezervirani kapacitet za balansiranje sistema moraju se utvrditi barem sljedeće promjenjive karakteristike koje određuju pružatelji usluge balansiranja tijekom pretkvalifikacije ili pri davanju ponude standardnog proizvoda: (a) cijena ponude; (b) djeljivost; (c) lokacija; (d) najkraće vrijeme između kraja vremena deaktivacije i sljedeće aktivacije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ove odredbe su izbrisane u Regulativi (EU) 2017/2195, adaptiranoj za ugovorne strane Energetske zajednice.	
6. Standardnim proizvodima za balansnu energiju i rezervirani kapacitet za balansiranje sistema mora se: (a) osiguravati učinkovita standardizacija, poticati prekogranična konkurencija i likvidnost te izbjegavati nepotrebno cjepkanje tržišta;	Zahtjevi za standardne proizvode za balansiranje Član 235 (4) Standardni proizvodi za balansnu energiju i balansni kapacitet:	Potpuno usklađeno		

(b) vlasnicima postrojenja kupca, trećim stranama i vlasnicima elektrana s obnovljivim izvorima energije te vlasnicima jedinica za pohranu energije olakšati sudjelovanje u svojstvu pružatelja usluge balansiranja.	1) obezbjeđuju efikasnu standardizaciju, podstiču prekozonsku konkurenciju i likvidnost i izbjegavaju nepotrebno dijeljenje tržišta; 2) olakšavaju učešće vlasnicima objekata kupca, trećim stranama i vlasnicima objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, kao i vlasnicima jedinica za skladištenje energije u svojstvu pružaoca balansne usluge.			
Član 26. Zahtjevi za posebne proizvode 1. Nakon odobrenja provedbenog okvira za europske platforme u skladu s članovima od 19. do 21. svaki OPS može izraditi prijedlog za definiranje i upotrebu posebnih proizvoda za balansnu energiju i rezervirani kapacitet za balansiranje sistema. Tim se prijedlogom obuhvaćaju najmanje: (a) definicija posebnih proizvoda i razdoblje u kojem će se koristiti; (b) dokaz da standardni proizvodi nisu dovoljni da se osigura pogonska sigurnost i učinkovito održi ravnoteža sistema ili dokaz da određeni resursi za balansiranje ne mogu sudjelovati na balansnom tržištu u okviru standardnih proizvoda; (c) opis mjera predloženih za minimiranje upotrebe posebnih proizvoda ovisno o ekonomskoj učinkovitosti; (d) ako je primjenjivo, pravila za pretvaranje ponude balansne energije iz posebnih proizvoda u ponude balansne energije iz standardnih proizvoda; (e) ako je primjenjivo, informacije o postupku pretvaranja ponuda balansne energije iz posebnih proizvoda u ponude balansne energije iz standardnih proizvoda i informacije na kojoj će se zajedničkoj listi ekonomskog prvenstva pretvorba dogoditi; (f) dokaz da posebni proizvodi ne prouzrokuju znatne neučinkovitosti i poremećaje na balansnom tržištu unutar i izvan područja planiranja razmjene.	Zahtjevi za specifične proizvode za balansiranje Član 235 (1) Radi implementacije evropskih platformi iz čl. 211, 228, 229 i 230 ovog zakona, operator prenosnog sistema može izraditi predlog za definisanje i korišćenje specifičnih proizvoda za balansnu energiju i balansni kapacitet, koji naročito obuhvata: 1) definiciju specifičnih proizvoda za balansiranje i period u kojem će se oni koristiti; 2) dokaz da standardni proizvodi za balansiranje nijesu dovoljni da obezbijede pogonsku sigurnost i efikasno održavanje balansa u sistemu ili dokaz da određeni resursi za balansiranje ne mogu da učestvuju na balansnom tržištu preko standardnih proizvoda; 3) opis predloženih mjera za minimizaciju upotrebe specifičnih proizvoda za balansiranje, u zavisnosti od ekonomske efikasnosti; 4) pravila za pretvaranje ponude za balansnu energiju iz specifičnih proizvoda za balansiranje u ponude balansne energije iz standardnih proizvoda, ako je primjenljivo; 5) informacije o postupku pretvaranja ponuda balansne energije iz specifičnih proizvoda za balansiranje u ponude balansne energije iz standardnih proizvoda za balansiranje i informacije na kojoj zajedničkoj listi ekonomskog prvenstva će se izvršiti pretvaranje, ako je primjenljivo; 6) dokaz da specifični proizvodi za balansiranje ne uzrokuju značajnu neefikasnost i poremećaje na	Potpuno usklađeno		

	balansnom tržištu unutar i izvan zone planiranja razmjene.			
2. Svaki OPS koji upotrebljava posebne proizvode najmanje jedanput svake dvije godine preispituje nužnost upotrebe posebnih proizvoda u skladu s kriterijima utvrđenima u stavu 1.	Zahtjevi za specifične proizvode za balansiranje Član 235 (2) Operator prenosnog sistema koji koristi specifične proizvode za balansiranje najmanje jednom u dvije godine preispituje neophodnost korišćenja specifičnih proizvoda u skladu sa kriterijumima iz stava 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
3. Posebni proizvode uvode se uporedo s uvođenjem standardnih proizvoda. Nakon upotrebe posebnih proizvoda priključni OPS alternativno može: (a) pretvoriti ponude balansne energije iz posebnih proizvoda u ponude balansne energije iz standardnih proizvoda; (b) lokalno aktivirati ponude balansne energije iz posebnih proizvoda, a da ih ne razmjenjuje.	Zahtjevi za specifične proizvode za balansiranje Član 235 (3) Specifični proizvodi za balansiranje uvode se uporedo sa uvođenjem standardnih proizvoda, a nakon upotrebe specifičnih proizvoda, operator prenosnog sistema alternativno može da: 1) pretvori ponude za balansnu energiju iz specifičnih proizvoda za balansiranje u ponude za balansnu energiju iz standardnih proizvoda; 2) aktivira ponude za balansnu energiju iz specifičnih proizvoda za balansiranje lokalno bez njihove razmjene.	Potpuno usklađeno		
4. Pravila za pretvaranje ponuda balansne energije iz posebnih proizvoda u ponude balansne energije iz standardnih proizvoda u skladu sa stavom 1. tačkom (d): (a) moraju biti pravedna, transparentna i nediskriminatorna; (b) ne smiju stvarati prepreke razmjeni usluga balansiranja; (c) moraju osiguravati finansijsku neutralnost OPS-ova.	Zahtjevi za specifične proizvode za balansiranje Član 235 (4) Pravila za pretvaranje ponuda za balansnu energiju iz specifičnih proizvoda za balansiranje u ponude za balansnu energiju iz standardnih proizvoda u skladu sa stavom 1 tačka 4 ovog člana: 1) moraju biti pravična, transparentna i nediskriminatorna; 2) ne smiju stvarati prepreke pri razmjeni usluga balansiranja; 3) moraju osigurati finansijsku neutralnost operatora prenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
Član 27. Pretvaranje ponuda u središnjem dispečerskom modelu	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	U Crnoj Gori se ne primjenjuje centralni	

1. Svaki OPS koji primjenjuje središnji dispečerski model mora upotrebljavati ponude unutar integriranog sistema planiranja za razmjenu usluga balansiranja ili za dijeljenje rezervi. 2. Svaki OPS koji primjenjuje središnji dispečerski model upotrebljava ponude unutar integriranog sistema planiranja koje su raspoložive za upravljanje sistemom u stvarnom vremenu za pružanje usluga balansiranja drugim OPS-ovima, poštujući pritom ograničenja pogonske sigurnosti. 3. Svaki OPS koji primjenjuje središnji dispečerski model pretvara što je više moguće ponuda unutar integriranog sistema planiranja u skladu sa stavom 2. u standardne proizvode, uzimajući pritom u obzir pogonsku sigurnost. Pravila za pretvaranje ponuda unutar integriranog sistema planiranja u standardne proizvode: (a) moraju biti pravedna, transparentna i nediskriminatorna; (b) ne smiju stvarati prepreke razmjeni usluga balansiranja; (c) moraju osiguravati financijsku neutralnost OPS-ova.			dispečerski model.	
Član 28. Rezervni postupci 1. Svaki se OPS mora pobrinuti da postoje rezervni postupci u slučaju neuspješno provedenih postupaka iz stavaka 2. i 3.	Rezervni postupci Član 237 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da obezbijedi rezervne postupke u slučaju neuspješno sprovedenih postupaka iz st. 2 i 3 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
2. U slučaju neuspješne nabave usluga balansiranja priključni OPS ponavlja postupak nabave. OPS mora u najkraćem mogućem roku obavijestiti sudionike na tržištu o primjeni rezervnih postupaka.	(2) U slučaju neuspješne nabavke usluga balansiranja, operator prenosnog sistema dužan je da ponovi postupke nabavke i u najkraćem roku obavijesti učesnike na tržištu o primjeni rezervnih postupaka.	Potpuno usklađeno		
3. U slučaju neuspješne koordinirane aktivacije balansne energije svaki OPS može odstupiti od zajedničke liste ekonomskog prvenstva i o tome što je prije moguće obavijestiti sudionike na tržištu.	(3) U slučaju neuspješne koordinisane aktivacije balansne energije, operator prenosnog sistema može da odstupa od aktiviranja zajedničke liste ekonomskog prvenstva i o tome, bez odlaganja, obavijesti učesnike na tržištu.	Potpuno usklađeno		

GLAVA III. NABAVA USLUGA BALANSIRANJA POGLAVLJE 1. Balansna energija Član 29. Aktivacija ponuda balansne energije sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva 1. Radi održavanja balansa sistema u skladu s članovima 127., 157. i 160. Regulative (EU) 2017/1485, svaki OPS mora upotrebljavati troškovno učinkovite ponude balansne energije koje su dostupne za isporuku u njegovu regulacijskom području na temelju zajedničkih lista ekonomskog prvenstva ili drugog modela utvrđenog u prijedlogu svih OPS-ova na temelju člana 21. stava 5.	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238 (1) Radi održavanja balansa u sistemu u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, operator prenosnog sistema dužan je da koristi troškovno efikasne ponude za balansnu energiju koje su dostupne za isporuku u njegovoj kontrolnoj oblasti na osnovu zajedničkih lista ekonomskog prvenstva ili drugog modela koji se primjenjuje na osnovu člana 212 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. OPS-ovi ne smiju aktivirati ponude balansne energije prije odgovarajućeg roka za ponude balansne energije, osim u ugroženom normalnom pogonu ili poremećenom pogonu kad takve aktivacije pomažu ublažiti težinu tih stanja sistema i osim ako namjena ponuda nije balansiranje u skladu sa stavom 3.	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238 (2) Operator prenosnog sistema ne smije aktivirati ponude za balansnu energiju prije odgovarajućeg roka za dostavljanje ponude za balansnu energiju, osim u predhavarijskom ili havarijskom stanju, kada te aktivacije pomažu u procesu oporavka stanja sistema i osim kada služe u druge svrhe osim balansiranja u skladu sa članom 212 stav 1 tačka 3 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
3. U roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi moraju izraditi prijedlog metodologije za klasifikaciju namjena aktivacije ponuda balansne energije. U toj se metodologiji moraju: (a) opisati sve moguće namjene aktivacije ponuda balansne energije; (b) definirati klasifikacijske kriterije za svaku moguću namjenu aktivacije.	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238 (3) Operator prenosnog sistema je dužan da primjenjuje metodologiju za klasifikaciju svrha aktivacije ponuda za balansnu energiju usvojenu u skladu sa članom 213 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
4. Za svaku ponudu balansne energije sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva koju aktivira OPS mora odrediti namjenu njezine aktivacije na temelju metodologije u	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238	Potpuno usklađeno		

skladu sa stavom 3. Namjena aktivacije mora se javiti i mora biti vidljiva svim OPS-ovima putem optimizacijske funkcije za aktivaciju.	(4) Za svaku ponudu za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva, operator prenosnog sistema pri aktivaciji ponude dužan je da odredi svrhu aktivacije na osnovu metodologije u skladu sa stavom 3 ovog člana, koja mora biti prijavljena i vidljiva svim operatorima prenosnih sistema putem funkcije optimizacije aktivacije.			
5. Ako aktivacija ponuda balansne energije odstupa od rezultata optimizacijske funkcije za aktivaciju, OPS mora pravodobno objaviti informacije o razlozima pojave tog odstupanja.	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238 (5) Ako aktivacija ponuda za balansnu energiju odstupa od rezultata funkcije optimizacije aktivacije, operator prenosnog sistema dužan je da objavi informacije o razlozima nastanka takvog odstupanja.	Potpuno usklađeno		
6. Zahtjev optimizacijske funkcije za aktivaciju da se aktivira ponuda balansne energije obvezuje OPS-a tražitelja i priključnog OPS-a da prihvate razmjenu balansne energije kao obavezujuću. Svaki priključni OPS mora se pobrinuti da se aktivira ponuda balansne energije koju izabere optimizacijska funkcija za aktivaciju. Balansna energija obračunava se u skladu s članom 50., a između priključnog OPS-a i pružatelja usluge balansiranja u skladu s poglavljem 2. glave V.	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238 (6) Zahtjev da se aktivira ponuda za balansnu energiju iz funkcije optimizacije aktivacije obavezuje zahtijevajućeg OPS-a i priključnog OPS-a, da prihvate razmjenu balansne energije kao obavezujuću. (7) Operator prenosnog sistema je dužan da obezbijedi da se aktivira ponuda za balansnu energiju koju izabere funkcija optimizacije aktivacije. (8) Balansna energija obračunava se u skladu sa članom 255 ovog zakona, a između operatora prenosnog sistema priključenja (OPS-a priključenja) i pružaoca usluge balansiranja u skladu sa čl. 250 do 254 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
7. Aktivacija ponuda balansne energije temelji se na modelu OPS-OPS sa zajedničkom listom ekonomskog prvenstva.	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238 (9) Aktivacija ponuda za balansnu energiju zasniva se na modelu operator prenosnog sistema-operator prenosnog sistema (OPS-OPS) sa zajedničkom listom ekonomskog prvenstva.	Potpuno usklađeno		

8. Svaki OPS dostavlja sve potrebne podatke za rad algoritma iz člana 58. stavaka 1. i 2. optimizacijskoj funkciji za aktivaciju u skladu s pravilima utvrđenima u skladu s članom 31. stavom 1.	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238 (10) Operator prenosnog sistema je dužan da dostavlja sve potrebne podatke za rad algoritma funkcije optimizacije aktivacije iz člana 212 stav 3 tačka 7 ovog zakona u skladu sa članom 240 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
9. Svaki priključni OPS dostavlja optimizacijskoj funkciji za aktivaciju sve ponude balansne energije dobivene od pružatelja usluge balansiranja prije roka OPS-u za prosljeđivanje ponuda balansne energije, uzimajući u obzir zahtjeve iz Člana 26. i 27. Priključni OPS ne smije mijenjati niti uskraćivati ponude balansne energije osim: (a) ponuda balansne energije povezanih s članovima 26. i 27.; (b) ponuda balansne energije koje su očito pogrešne i sadržavaju količinu čija isporuka nije izvediva; (c) ponuda balansne energije koje nisu poslone na europske platforme u skladu sa stavom 10.	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238 (11) Operator prenosnog sistema je dužan da dostavlja funkciji optimizacije aktivacije sve ponude za balansnu energiju primljene od pružaoca usluge balansiranja prije roka operatora prenosnog sistema za dostavljanje ponuda za balansnu energiju, uzimajući u obzir zahtjeve iz člana 236 ovog zakona. (12) Operator prenosnog sistema ne smije mijenjati niti uskraćivati ponude za balansnu energiju, osim ponude za balansnu energiju: 1) iz člana 236 ovog zakona; 2) koje su neispravne i sadrže obim isporuke koji nije realan; 3) koje nijesu prosljeđene evropskim platformama u skladu sa stavom 13 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
10. Svaki OPS koji primjenjuje samostalni dispečerski model i posluje na području planiranja razmjene kojem je lokalno vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta nakon roka za ponude balansne energije u skladu s članom 24. mogu sastaviti prijedlog za ograničenje količine u ponudama koja se šalje na europske platforme u skladu s članovima od 19. do 21. Ponude poslone na europsku platformu uvijek moraju biti najjeftinije ponude. Taj prijedlog mora obuhvatiti: (a) definiciju minimalne količine koja se mora poslati na europske platforme. Minimalna količina ponuda koju dostavi OPS ne smije biti manja od zbroja zahtijevanog rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema za njegov LFC blok u skladu s članovima 157. i 160. Regulative (EU)	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238 (13) Operator prenosnog sistema koji primjenjuje samostalni dispečerski model i posluje u okviru zone planiranja razmjene gdje je lokalno vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta nakon roka za dostavljanje ponuda za balansnu energiju u skladu sa članom 234 ovog zakona, može da pripremi predlog za ograničenje količine u ponudama, koje se prosljeđuju na evropske platforme u skladu sa čl. 229, 230 i 231 ovog zakona. (14) Ponude koje se prosljeđuju evropskim platformama uvijek su najjeftinije ponude.	Potpuno usklađeno		

2017/1485 i obveza koje proizlaze iz razmjene rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi; (b) pravila za oslobađanje ponuda koje se ne dostave na europske platforme i definiciju vremena kad zahvaćeni subjekti odgovorni za odstupanje moraju dobiti obavijest o oslobađanju njihovih ponuda.	(15) Predlog iz stava 13 ovog člana treba da sadrži: 1) definiciju minimalne količine koja se mora proslijediti evropskim platformama, koja je jednaka ili veća od zbira zahtijevanog balansnog kapaciteta za kontrolni blok operatora prenosnog sistema, u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema i obavezama koje proizlaze iz razmjene balansnog kapaciteta ili dijeljenja rezervi; 2) pravila za objavljivanje ponuda koje nijesu dostavljene evropskim platformama i definiciju trenutka kada će pružaoci balansnih usluga biti obaviješteni o objavljivanju svojih ponuda.			
11. Svi OPS-ovi moraju procijeniti utjecaj ograničavanja količine ponuda koje se šalju na europske platforme i funkcioniranje unutar dnevnog tržišta najmanje jedanput svake dvije godine nakon što mjerodavno regulatorno tijelo odobri prijedlog iz stava 10. Ta procjena mora sadržavati: (a) evaluaciju minimalne količine u ponudama koja se mora proslijediti na europske platforme u skladu sa stavom 10. tačkom (a), a koju su učinili nadležni OPS-ovi; (b) preporuku za nadležne OPS-ove koji ograničavaju ponude balansne energije. Na temelju te procjene svi OPS-ovi moraju sastaviti prijedlog za sva regulatorna tijela o preispitivanju minimalne količine u ponudama balansne energije koja se mora proslijediti na europske platforme u skladu sa stavom 10. tačkom (a).	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238 (16) Operator prenosnog sistema dužan je da izvrši analizu uticaja ograničavanja količine ponuda koje se šalju na evropske platforme i funkcionisanje unutar dnevnog tržišta, najmanje jednom u dvije godine nakon usvajanja predloga iz stava 13 ovog člana od strane Agencije, pri čemu ova analiza treba da sadrži: 1) procjenu operatora prenosnog sistema o minimalnim količinama ponuda koje se prosljeđuju evropskim platformama u skladu sa stavom 15 tačka 1 ovog člana; 2) preporuku za ograničenje ponude za balansnu energiju. (17) Na osnovu analize iz stava 1 ovog člana, operator prenosnog sistema daje predlog Agenciji za preispitivanje minimalne količine u ponudama za balansnu energiju koja se prosljeđuje evropskim platformama u skladu sa stavom 15 tačka 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
12. Svaki OPS tražitelj može zatražiti aktivaciju ponuda balansne energije sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva do ukupne količine balansne energije. Ukupna količina balansne energije koju može aktivirati OPS tražitelj	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238	Potpuno usklađeno		

iz ponuda balansne energije sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva izračunava se kao zbroj količina: (a) ponuda balansne energije koje je dao OPS tražitelj i koje nisu rezultat dijeljenja rezervi ili razmjene rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema; (b) ponuda balansne energije koje su dali drugi OPS-ovi kao rezultat rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema nabavljenog u ime OPS-a tražitelja; (c) ponuda balansne energije koje su rezultat dijeljenja rezervi pod uvjetom da drugi OPS-ovi koji sudjeluju u dijeljenju rezervi nisu već zatražili aktivaciju tih dijeljenih količina.	(18) Zahtijevajući OPS može da zatraži aktivaciju ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva do ukupne količine balansne energije, pri čemu ukupna količina balansne energije koju može aktivirati zahtijevajući OPS iz ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva, predstavlja zbir količina ponuda za balansnu energiju koje: 1) podnosi zahtijevajući OPSi koje nijesu rezultat dijeljenja rezervi ili razmjene balansnog kapaciteta; 2) podnose operatori prenosnih sistema iz drugih država kao rezultat balansnog kapaciteta nabavljenog u ime zahtijevajućeg OPS-a; 3) su rezultat dijeljenja rezervi, pod uslovom da operatori prenosnih sistema iz drugih država koji učestvuju u dijeljenju rezervi nijesu već zatražili aktivaciju tih dijeljenih količina.			
13. Svi OPS-ovi mogu u prijedlozima provedbenih okvira za europske platforme u skladu s članovima od 19. do 21. utvrditi uvjete ili situacije u kojima se ograničenja utvrđena u stavu 12. ne primjenjuju. Ako OPS traži ponude balansne energije izvan granične vrijednosti utvrđene u stavu 12., svi drugi OPS-ovi moraju o tome biti obaviješteni.	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238 (19) U slučaju da operator prenosnog sistema zahtijeva ponude za balansnu energiju preko ograničenja utvrđenog u stavu 12 ovog člana, o tome će biti obaviješteni svi ostali operatori prenosnih sistema.	Potpuno usklađeno		
14. Svaki OPS može ponude balansne energije koje su proslijeđene optimizacijskoj funkciji za aktivaciju proglasiti neraspoloživima za aktivaciju drugim OPS-ovima zbog toga što su ograničene zbog unutarnjeg zagušenja ili ograničenja pogonske sigurnosti unutar područja planirane razmjene priključnog OPS-a.	Aktivacija ponuda za balansnu energiju sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva Član 238 (20) Operator prenosnog sistema može ponude za balansnu energiju koje su proslijeđene funkciji optimizacije aktivacije proglasiti neraspoloživima za aktivaciju drugim operatorima prenosnih sistema, jer su iste ograničene zbog unutrašnjeg zagušenja ili ograničenja pogonske sigurnosti unutar zone planirane razmjene operatora prenosnog sistema priključenja (OPS-a priključenja).	Potpuno usklađeno		
Član 30. Određivanje cijene balansne energije i prekozonskog kapaciteta koji se upotrebljava za razmjenu balansne energije ili sprovođenje postupka razmjene odstupanja	Određivanje cijene balansne energije i prekozonskog kapaciteta koji se koristi za razmjenu balansne energije ili sprovođenje postupka razmjene odstupanja Član 239	Potpuno usklađeno		

1. U roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi moraju izraditi prijedlog metodologije za određivanje cijena balansne energije proizšle iz aktivacije ponuda balansne energije, i to u skladu s članovima 143. i 147. Regulative (EU) 2017/1485 za proces ponovne uspostave nazivne frekvencije, odnosno u skladu s članovima 144. i 148. Regulative (EU) 2017/1485 za proces ponovnog osiguravanja rezerve. Za tu metodologiju vrijedi sljedeće: (a) mora se temeljiti na načelu granične cijene (plaćanje postignute cijene); (b) njome se definira kako aktivacija ponuda balansne energije aktiviranih za namjene koje nisu balansiranje utječe na cijenu balansne energije uz osiguravanje da se barem ponudama balansne energije aktivirane radi upravljanja unutarnjim zagušenjem ne određuje granična cijena balansne energije; (c) njome se utvrđuje najmanje jedna cijena balansne energije za svako razdoblje obračuna odstupanja; (d) njome se sudionicima na tržištu daju točni cjenovni signali i poticaji; (e) njome se uzima u obzir metoda određivanja cijena za razdoblje dan unaprijed i unutardnevno razdoblje. 2. Ako OPS-ovi utvrde da su za učinkovito funkcioniranje tržišta potrebna tehnička ograničenja cijene, mogu zajednički izraditi, u okviru prijedloga u skladu sa stavom 1., prijedlog usklađenih minimalnih i maksimalnih cijena balansne energije, uključujući ponuđene i postignute cijene, koje treba primjenjivati u svim područjima planiranja razmjene. U tom se slučaju u usklađenim najnižim i najvišim cijenama balansne energije uzimaju u obzir najviša i najniža postignuta cijena za razdoblje dan unaprijed i unutardnevno razdoblje u skladu s Regulativom (EU) 2015/1222. 3. U prijedlogu u skladu sa stavom 1. definira se i metodologija određivanja cijena prekozonskog kapaciteta koji se upotrebljava za razmjenu balansne energije ili za provedbu procesa razmjene odstupanja. Ta metodologija	(1) Operator prenosnog sistema dužan je da primjenjuje metodologiju usvojenu u skladu sa članom 212 ovog zakona, za određivanje cijena balansne energije kao rezultat aktivacije ponuda balansne energije, proces ponovnog uspostavljanja nazivne frekvencije, kao i za proces zamjene rezervi u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema. (2) Usklađena metodologija određivanja cijena iz stava 1 ovog člana primjenjuje se na balansnu energiju iz svih standardnih i specifičnih proizvoda iz člana 236 stav 3 tačka 1 ovog zakona. (3) Za specifične proizvode iz člana 236 stav 3 tačka 2 ovog zakona operator prenosnog sistema može predložiti drugačiju metodu određivanja cijena. (4) U slučaju da operator prenosnog sistema otkrije neefikasnost u primjeni metodologije predložene u skladu sa članom 212 ovog zakona, može da zatraži izmjenu i predloži alternativnu metodu određivanja cijena i u tom slučaju operator prenosnog sistema u saradnji sa operatorima prenosnih sistema iz drugih država sprovodi detaljnu analizu koja pokazuje da je alternativni metod određivanja cijena efikasniji.			

mora biti u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Regulativi (EU) 2015/1222 i: (a) odražavati zagušenje tržišta; (b) temeljiti se na cijenama balansne energije iz aktiviranih ponuda balansne energije, određenima u skladu s metodom određivanja cijena u skladu sa stavom 1. tačkom (a) ili, ako je primjenjivo, metodom određivanja cijena u skladu sa stavom 5. (c) njome se ne smiju naplaćivati nikakve dodatne naknade za razmjenu balansne energije ili provođenje procesa razmjene odstupanja, osim naknade za nadoknadu gubitaka ako je ona uzeta u obzir i za druga razdoblja. 4. Usklađena metoda određivanja cijena definirana u stavu 1. primjenjuje se na balansnu energiju iz svih standardnih i posebnih proizvoda u skladu s članom 26. stavom 3. tačkom (a). Za posebne proizvode u skladu s članom 26. stavom 3. tačkom (b) odgovarajući OPS može predložiti drukčiju metodu određivanja cijena u prijedlogu za posebne proizvode u skladu s članom 26. 5. Ako svi OPS-ovi otkriju nedostatke u primjeni metodologije koja je predložena u skladu sa stavom 1. tačkom (a), oni mogu zatražiti izmjenu i umjesto metode iz stava 1. tačke (a) predložiti alternativnu metodu određivanja cijena. U tom slučaju svi OPS-ovi moraju provesti detaljnu analizu kojom se dokazuje veća učinkovitost alternativne metode određivanja cijena.				
Član 31. Optimizacijska funkcija za aktivaciju 1. Svi OPS-ovi uspostavljaju optimizacijsku funkciju za aktivaciju u skladu s članom 29. i ovim članom radi optimiranja aktivacije ponuda balansne energije s različitim zajedničkih lista ekonomskog prvenstva. U toj se funkciji u obzir moraju uzeti barem: (a) aktivacijski postupci i tehnička ograničenja koja proizlaze iz različitih proizvoda za balansnu energiju; (b) pogonska sigurnost; (c) sve ponude balansne energije uvrštene na kompatibilne zajedničke liste ekonomskog prvenstva;	Funkcija optimizacije aktivacije Član 240 (1) Operator prenosnog sistema je dužan da primjenjuje funkciju optimizacije aktivacije uspostavljenu u skladu sa čl. 212 i 238 ovog zakona radi optimizacije aktivacije ponuda za balansnu energiju sa različitim zajedničkih lista ekonomskog prvenstva.	Potpuno usklađeno		

(d) mogućnost netiranja suprotnih zahtjeva za aktivaciju od OPS-ova; (e) podneseni zahtjevi za aktivaciju svih OPS-ova; (f) raspoloživi prekozonski kapacitet.				
2. Zajedničke liste ekonomskog prvenstva sastoje se od ponuda balansne energije iz standardnih proizvoda. Svi OPS-ovi sastavljaju zajedničke liste ekonomskog prvenstva za standardne proizvode. Ponude balansne energije regulacijom prema gore i regulacijom prema dolje moraju biti odvojene na različitim zajedničkim listama ekonomskog prvenstva.	Funkcija optimizacije aktivacije Član 240 (2) Zajedničke liste ekonomskog prvenstva sastoje se od ponuda za balansnu energiju iz standardnih proizvoda za koje operator prenosnog sistema u saradnji sa operatorima prenosnih sistema iz drugih država sastavlja zajedničke liste ekonomskog prvenstva, pri čemu ponude za balansnu energiju regulacijom naviše i regulacijom naniže moraju biti razdvojene na različitim zajedničkim listama ekonomskog prvenstva.	Potpuno usklađeno		
3. Svaka optimizacijska funkcija za aktivaciju upotrebljava najmanje jednu zajedničku listu ekonomskog prvenstva za ponude balansne energije regulacijom prema gore i jednu listu ekonomskog prvenstva za ponude balansne energije regulacijom prema dolje.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
4. OPS-ovi se moraju pobrinuti da su ponude balansne energije na zajedničkim listama ekonomskog prvenstva izražene u eurima i da im je označena tržišna vremenska jedinica.	Funkcija optimizacije aktivacije Član 240 (3) Operator prenosnog sistema dužan je da obezbijedi da su ponude za balansnu energiju na zajedničkim listama ekonomskog prvenstva izražene u eurima sa označenom tržišnom vremenskom jedinicom.	Potpuno usklađeno		
5. Ovisno o zahtjevu za standardne proizvode za balansnu energiju, OPS-ovi mogu sastaviti više zajedničkih lista ekonomskog prvenstva.	Funkcija optimizacije aktivacije Član 240 (4) U zavisnosti od zahtjeva za standardnim proizvodima za balansnu energiju, operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema iz drugih država, može da kreira više zajedničkih lista ekonomskog prvenstva.	Potpuno usklađeno		
6. Svaki OPS podnosi svoje zahtjeve za aktivaciju ponuda balansne energije funkciji optimiranja aktivacije.	Funkcija optimizacije aktivacije Član 240 (5) Operator prenosnog sistema podnosi svoje zahtjeve za aktivaciju ponuda za balansnu energiju funkciji optimizacije aktivacije.	Potpuno usklađeno		

7. Optimizacijska funkcija za aktivaciju odabire ponude balansne energije i traži aktivaciju odabranih ponuda balansne energije od priključnih OPS-ova na koje je priključen pružatelj usluga balansiranja povezan s odabranom ponudom balansne energije. 8. Optimizacijska funkcija za aktivaciju dostavlja potvrdu o aktiviranim ponudama balansne energije OPS-u koji traži aktivaciju ponuda balansne energije. Pružatelji aktivirane usluge balansiranja odgovorni su za isporuku tražene količine do kraja vremena isporuke.	Funkcija optimizacije aktivacije Član 240 (6) Pružaoci aktivirane usluge balansiranja odgovorni su za isporuku tražene količine do isteka vremena isporuke.	Potpuno usklađeno		
9. Svi OPS-ovi koji provode proces ponovne uspostave nazivne frekvencije i proces ponovnog osiguravanja rezerve radi balansiranja svojeg LFC područja nastoje iskoristiti sve ponude balansne energije s relevantnih zajedničkih lista ekonomskog prvenstva kako bi najučinkovitije izbalansirali sistem, uzimajući pritom u obzir pogonsku sigurnost.	Funkcija optimizacije aktivacije Član 240 (7) Operator prenosnog sistema koji upravlja procesom ponovnog uspostavljanja frekvencije i procesom zamjene rezervi radi balansiranja svoje kontrolne oblasti nastoje da iskoristi sve ponude za balansnu energiju sa relevantnih zajedničkih lista ekonomskog prvenstva, kako bi izbalansirao sistem na najefikasniji način, uzimajući pritom u obzir pogonsku sigurnost.	Potpuno usklađeno		
10. OPS-ovi koji ne provode proces ponovnog osiguravanja rezerve radi balansiranja svojeg LFC područja nastoje iskoristiti sve ponude balansne energije s relevantnih zajedničkih lista ekonomskog prvenstva za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije kako bi najučinkovitije izbalansirali sistem, uzimajući pritom u obzir pogonsku sigurnost.	Funkcija optimizacije aktivacije Član 240 (8) Operator prenosnog sistema koji ne sprovodi proces zamjene rezerve radi balansiranja svoje kontrolne oblasti nastoje da iskoristi sve ponude za balansnu energiju sa relevantnih zajedničkih lista ekonomskog prvenstva za zamjenske rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije, kako bi izbalansirao sistem na najefikasniji način, uzimajući pritom u obzir pogonsku sigurnost.	Potpuno usklađeno		
11. Osim u normalnom pogonu, OPS-ovi mogu odlučiti balansirati sistem samo pomoću ponuda balansne energije od pružatelja usluge balansiranja iz svojeg regulacijskog područja ako se tom odlukom ublažava težina trenutačnog stanja sistema. OPS mora objaviti opravdanje za takvu odluku bez nepotrebnog odlaganja.	Funkcija optimizacije aktivacije Član 240 (9) U slučaju da se prenosni sistem ne nalazi u normalnom stanju u smislu propisa iz člana 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona, operator prenosnog sistema može da balansira sistem koristeći samo ponude za balansnu energiju od pružalaca balansnih usluga iz sopstvene	Potpuno usklađeno		

	kontrolne oblasti, ako to doprinosi oporavku stanja sistema, o čemu je dužan da, bez nepotrebnog odlaganja, objavi obrazloženje.			
POGLAVLJE 2. Rezervirani kapacitet za balansiranje sistema Član 32. Pravila nabave 1. Svi OPS-ovi iz LFC bloka moraju redovito, najmanje jedanput na godinu, u skladu s pravilima za dimenzioniranje iz Člana 127., 157. i 160 Regulative (EU) 2017/1485, preispitivati i definirati zahtjeve za LFC blok ili područja planiranja razmjene LFC bloka koji se odnose na rezervirani kapacitet za balansiranje sistema. Svaki OPS provodi analizu o optimalnom pružanju kapaciteta rezerve s ciljem minimiranja troškova povezanih s pružanjem kapaciteta rezerve. U toj se analizi u obzir moraju uzeti sljedeće mogućnosti za pružanje kapaciteta rezerve: (a) nabava rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema unutar regulacijskog područja i, ako je primjenjivo, razmjena tog kapaciteta sa susjednim OPS-ovima; (b) dijeljenje rezervi, ako je primjenjivo; (c) količina neugovorenih ponuda balansne energije za koju se očekuje, uzimajući u obzir raspoloživi prekozonski kapacitet, da će biti raspoloživa unutar njegova regulacijskog područja i na europskim platformama.	Pravila nabavke balansnog kapaciteta Član 241 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema iz kontrolnog bloka redovno, i to najmanje jednom godišnje, u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, preispita i definiše zahtjeve za balansni kapacitet za kontrolni blok ili zone planiranja razmjene kontrolnog bloka koji se odnose na balansni kapacitet. (2) Operator prenosnog sistema sprovodi analizu o optimalnom obezbjeđenju rezervnog kapaciteta, radi minimizacije troškova vezanih za obezbjeđivanje tog kapaciteta, uzimajući u obzir sljedeće mogućnosti: 1) nabavku balansnog kapaciteta unutar kontrolne oblasti, kao i razmjenu kapaciteta sa susjednim operatorima prenosnih sistema, kada je to primjenljivo; 2) dijeljenje rezervi, kada je primjenljivo; 3) količinu neugovorenih ponuda balansne energije za koju se očekuje, uzimajući u obzir raspoloživi prekozonski kapacitet, da će biti raspoloživa unutar kontrolne oblasti i na evropskim platformama.	Potpuno usklađeno		
2. Svaki OPS koji nabavlja rezervirani kapacitet za balansiranje sistema određuje pravila nabave tog kapaciteta u prijedlogu uvjeta i odredaba za pružatelje usluge balansiranja izrađenog u skladu s članom 18. Pravila nabave rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema moraju biti u skladu sa sljedećim načelima: (a) metoda nabave mora biti tržišno utemeljena barem za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenske rezerve; (b) postupak nabave provodi se na kratkoročnoj osnovi u mjeri u kojoj je to moguće i kad je to ekonomski učinkovito;	Pravila nabavke balansnog kapaciteta Član 241 (3) Operator prenosnog sistema koji nabavlja balansni kapacitet određuje pravila nabavke tog kapaciteta u predlogu uslova i odredbi za pružaoce usluge balansiranja izrađen u skladu sa članom 228 ovog zakona, kojima se moraju ispoštovati sljedeći principi: 1) metoda nabavke mora biti zasnovana na tržištu najmanje za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije i zamjenske rezerve;	Potpuno usklađeno		

(c) ugovorena količina može se raspodijeliti na nekoliko ugovornih razdoblja.	2) proces nabavke se obavlja na kratkoročnom nivou, u mjeri u kojoj je to moguće i kada je ekonomski efikasno; 3) ugovorena količina može se podijeliti na nekoliko ugovornih perioda.			
3. Nabava rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema regulacijom prema gore i regulacijom prema dolje provodi se zasebno barem za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenske rezerve. Svaki OPS može podnijeti prijedlog mjerodavnom regulatornom tijelu u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ kojim traži izuzeće od tog zahtjeva. Prijedlog izuzeća mora sadržavati: (a) specifikaciju razdoblja tijekom kojeg bi se to izuzeće primjenjivalo; (b) specifikaciju količine rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema na koju bi se to izuzeće primjenjivalo; (c) analizu utjecaja takvog izuzeća na sudjelovanje resursa za balansiranje u skladu s članom 25. stavom 6. tačkom (b); (d) obrazloženje izuzeća kojim se dokazuje da će se izuzećem postići veća ekonomska učinkovitost.	Pravila nabavke balansnog kapaciteta Član 241 (4) Nabavka balansnog kapaciteta regulacijom naviše i regulacijom naniže vrši se odvojeno za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije i zamjenske rezerve. (5) Operator prenosnog sistema može podnijeti predlog Agenciji, kojim traži izuzeće od primjene stava 4 ovog člana, a koji sadrži: 1) period tokom kojeg bi se izuzeće primjenjivalo; 2) količine balansnog kapaciteta na koje bi se izuzeće primjenjivalo; 3) analizu uticaja izuzeća na olakšavanje učešća balansnih resursa iz člana 235 stav 4 tačka 2 ovog zakona; 4) obrazloženje izuzeća koje pokazuje da to izuzeće dovodi do veće ekonomske efikasnosti.	Potpuno usklađeno		
Član 33. Razmjena rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema 1. OPS-ovi koji međusobno razmjenjuju ili zajednički žele razmjenjivati rezervirani kapacitet za balansiranje sistema moraju sastaviti prijedlog za utvrđivanje zajedničkih usklađenih pravila i procesa za razmjenu i nabavu tog kapaciteta uz poštovanje zahtjeva utvrđenih u članu 32.	Razmjena balansnog kapaciteta Član 242 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema sa kojima razmjenjuje ili planira da razmjenjuje balansni kapacitet, sastavlja predlog za utvrđivanje zajedničkih usaglašenih pravila i procesa za razmjenu i nabavku tog kapaciteta, uz poštovanje uslova iz člana 241 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Osim u slučajevima kad se primjenjuje model OPS-PUU u skladu s članom 35., razmjena rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema uvijek se provodi prema modelu OPS-OPS, u kojem najmanje dva OPS-a utvrđuju metodu zajedničke nabave tog kapaciteta uzimajući u obzir raspoloživi prekozonski kapacitet i pogonska ograničenja definirana u poglavljima 1. i 2. dijela IV. glave V. Regulative (EU) 2017/1485.	Razmjena balansnog kapaciteta Član 242 (2) Osim u slučajevima kad se primjenjuje model OPS-PUB, u skladu sa članom 244 ovog zakona, razmjena balansnog kapaciteta uvijek se vrši prema modelu operator prenosnog sistema- operator prenosnog sistema (OPS-OPS), pri čemu dva ili više operatora prenosnih sistema utvrđuju metodu zajedničke nabavke tog kapaciteta, uzimajući u obzir raspoloživi prekozonski kapacitet i pogonska ograničenja definisana u skladu sa	Potpuno usklađeno		

	propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.			
3. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema proslijeđuju sve ponude rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema iz standardnih proizvoda optimizacijskoj funkciji za nabavu kapaciteta. OPS-ovi ne smiju mijenjati niti uskraćivati ponude rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema i moraju ih uključiti u proces nabave, osim pod uvjetima iz Člana 26. i 27.	Razmjena balansnog kapaciteta Član 242 (3) Operator prenosnog sistema pri razmjeni balansnog kapaciteta proslijeđuje sve ponude balansnog kapaciteta iz standardnih proizvoda funkciji optimizacije nabavke kapaciteta, pri čemu operator prenosnog sistema ne smije ni mijenjati ni zadržavati ponude balansnog kapaciteta i iste mora uključiti u proces nabavke, osim pod uslovima iz člana 236 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
4. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema moraju se pobrinuti za raspoloživost prekozonskog kapaciteta i poštovanje zahtjeva u pogledu pogonske sigurnosti iz Regulative (EU) 2017/1485 primjenom: (a) metodologije za proračun vjerojatnosti raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona u skladu sa stavom 6.; (b) metodologije za dodjelu prekozonskog kapaciteta u vremenski okvir za balansiranje u skladu s poglavljem 2. glave IV.	Razmjena balansnog kapaciteta Član 242 (4) Operator prenosnog sistema pri razmjeni balansnog kapaciteta osigurava i raspoloživost prekozonskog kapaciteta i ispunjenje zahtjeva u pogledu pogonske sigurnosti u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema, primjenom metodologije za: 1) izračunavanje vjerovatnoće raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta u skladu sa stavom 6 ovog člana; ili 2) dodjelu prekozonskog kapaciteta u vremenskom okviru za balansiranje u skladu sa čl. 247 do 253 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
5. Svaki OPS koji upotrebljava metodologiju za proračun vjerojatnosti raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona obavješćuje druge OPS-ove u svojem LFC bloku o riziku od neraspoloživosti kapaciteta rezerve u područjima planiranja razmjene na svojem regulacijskom području koja može utjecati na ispunjavanje zahtjeva u skladu s članom 157. stavom 2. tačkom (b) Regulative (EU) 2017/1485.	Razmjena balansnog kapaciteta Član 242 (5) U slučaju da koristi metodologiju iz stava 4 tačka 1 ovog člana, operator prenosnog sistema obavještava druge operatore prenosnih sistema unutar svog kontrolnog bloka o riziku od neraspoloživosti kapaciteta rezerve u zonama planiranja razmjene ili svoje kontrolne oblasti koji može uticati na ispunjavanje zahtjeva u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		

6. OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenske rezerve mogu sastaviti prijedlog metodologije za izračunavanje vjerojatnosti raspoloživoga prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona. U metodologiji moraju opisati najmanje: (a) postupke obavješćivanja drugih OPS-ova u LFC bloku; (b) postupak procjene za odgovarajuće razdoblje za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema; (c) metodu procjene rizika od neraspoloživosti prekozonskog kapaciteta zbog planiranih i neplaniranih isključenja te zagušenja; (d) metodu procjene rizika od nedovoljnog kapaciteta rezerve zbog neraspoloživosti prekozonskog kapaciteta; (e) zahtjeve za rezervno rješenje u slučaju neraspoloživosti prekozonskog kapaciteta ili nedovoljnog kapaciteta rezerve; (f) zahtjeve za ex post preispitivanje i praćenje rizika; (g) pravila kojima se osigurava obračun u skladu s glavom V.	Razmjena balansnog kapaciteta Član 242 (6) Operator prenosnog sistema pri razmjeni balansnog kapaciteta za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije i zamjenske rezerve može da predloži metodologiju za izračunavanje vjerojatnoće raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta, u kojoj se opisuju najmanje: 1) postupci za obavješćivanje drugih operatora prenosnih sistema unutar kontrolnog bloka; 2) postupak procjene za odgovarajući period razmjene balansnog kapaciteta; 3) metoda procjene rizika od neraspoloživosti prekozonskog kapaciteta zbog planiranih i neplaniranih isključenja i usljed zagušenja; 4) metoda procjene rizika od nedovoljnog kapaciteta rezerve zbog neraspoloživosti prekozonskog kapaciteta; 5) zahtjevi za rezervno rješenje u slučaju neraspoloživosti prekozonskog kapaciteta ili nedovoljnog kapaciteta rezerve; 6) zahtjevi za naknadno (ex post) ocjenjivanje i praćenje rizika; 7) pravila poravnanja u skladu sa čl. 249 do 262 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
7. OPS-ovi ne smiju povećavati granicu pouzdanosti izračunanu u skladu s Regulativom (EU) 2015/1222 zbog razmjene rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenske rezerve.	Razmjena balansnog kapaciteta Član 242 (7) Operator prenosnog sistema ne smije povećavati granicu pouzdanosti prenosa izračunatu u skladu sa ovim zakonom, zbog razmjene balansnog kapaciteta za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije i zamjenske rezerve.	Potpuno usklađeno		
Član 34. Prenos rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema 1. OPS-ovi omogućuju pružateljima usluge balansiranja da prenose obveze pružanja rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema na zemljopisnom području na kojem je	Prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta Član 243 (1) Operator prenosnog sistema dozvoljava pružateljima balansnih usluga prenos svoje obaveze pružanja balansnog kapaciteta u okviru geografske	Potpuno usklađeno		

provedena nabava tog kapaciteta. Predmetni OPS-ovi mogu zatražiti izuzeće ako ugovorna razdoblja za taj kapacitet u skladu s članom 32. stavom 2. tačkom (b) ni u kojem slučaju nisu dulja od jednog tjedna.	oblasti u kojoj je izvršena nabavka balansnog kapaciteta, pri čemu operator prenosnog sistema može zatražiti izuzeće kada su ugovorni periodi za balansni kapacitet u skladu sa članom 241 stav 2 tačka 2 ovog zakona i kraći od jedne sedmice.			
2. Prenos rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema dopušten je do najmanje jedan sat prije početka dana isporuke.	Prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta Član 243 (2) Prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta dozvoljen je do najmanje jedan sat prije početka dana isporuke.	Potpuno usklađeno		
3. Prenos rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema dopušten je ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: (a) pružatelj usluga balansiranja koji prima obvezu morao je uspješno proći kvalifikacijski postupak za rezervirani kapacitet za balansiranje sistema za koji se obavlja prenos; (b) ne očekuje se da će se prenosom ugroziti pogonska sigurnost; (c) prenosom se ne krše pogonska ograničenja utvrđena u poglavljima 1. i 2. dijela IV. glave VIII. Regulative (EU) 2017/1485.	Prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta Član 243 (3) Prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta dozvoljen je ako su ispunjeni sljedeći uslovi: 1) pružalac usluga balansiranja koji preuzima obvezu je prošao kvalifikacioni postupak za balansni kapacitet za koji se vrši prenos; 2) ne očekuje se da će se prenosom obaveze pružanja balansnog kapaciteta ugroziti pogonska sigurnost; 3) prenosom obaveze pružanja balansnog kapaciteta se ne krše pogonska ograničenja utvrđena propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
4. Ako je za prenos rezerviranog kapaciteta za balansiranje potrebna upotreba prekozonskog kapaciteta, takav je prenos dopušten samo ako je: (a) prekozonski kapacitet potreban za prenos već raspoloživ iz prethodnih postupaka dodjele u skladu s poglavljem 2. glave IV.; (b) prekozonski kapacitet raspoloživ na temelju metodologije izračunavanja vjerojatnosti raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona u skladu s članom 33. stavom 6.	Prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta Član 243 (4) U slučaju da prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta zahtijeva korišćenje prekozonskog kapaciteta, taj prenos se dopušta, ako je prekozonski kapacitet: 1) potreban za prenos već raspoloživ iz prethodnih postupaka dodjele u skladu sa čl. 247 i 248 ovog zakona; 2) raspoloživ na osnovu metodologije izračunavanja vjerovatnoće raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta u skladu sa članom 242 stav 6 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

5. Ako OPS ne dopusti prenos rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema, dužan je obrazložiti odbijanje uključenim pružateljima usluge balansiranja.	Prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta Član 243 (5) Ako operator prenosnog sistema ne dozvoli prenos obaveze pružanja balansnog kapaciteta, dužan je da obrazloži to odbijanje.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE 3. Model OPS-PUU Član 35. Razmjena usluga balansiranja 1. Dva OPS-a ili više njih mogu, na svoju inicijativu ili na zahtjev mjerodavnih regulatornih tijela u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ, izraditi prijedlog primjene modela OPS-PUU.	Razmjena usluga balansiranja u modelu OPS-PUB Član 244 (1) Dva operatora prenosnih sistema ili više njih mogu, na svoju inicijativu ili na zahtjev nadležnih regulatornih organa u skladu sa zakonom, izraditi predlog za primjenu modela OPS-PUB.	Potpuno usklađeno		
2. Prijedlog primjene modela OPS-PUU mora sadržavati: (a) analizu troškova i koristi provedenu u skladu s članom 61. kojom se utvrđuju pozitivni učinci primjene tog modela barem za područja planiranja razmjene OPS-ova sudionika; (b) traženo razdoblje primjene; (c) opis metodologije kojom se osigurava dovoljni prekozonski kapacitet u skladu s članom 33. stavom 6.	(2) Predlog primjene modela OPS-PUB obuhvata: 1) analizu troškova i koristi izrađenu u skladu sa članom 266 ovog zakona, kojom se utvrđuju pozitivni učinci primjene tog modela najmanje na zone planiranja razmjene uključenih operatora prenosnih sistema; 2) traženi period primjene; 3) opis metodologije kojom se osigurava dovoljni prekozonski kapacitet u skladu sa članom 242 stav 6 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
3. Ako se primjenjuje model OPS-PUU, OPS-ovi i pružatelji usluge balansiranja koji u njemu sudjeluju mogu biti izuzeti od primjene zahtjeva iz člana 16. stavaka 2., 4. i 5. te člana 29. stava 9. za odgovarajuće postupke.	Razmjena usluga balansiranja u modelu OPS-PUB Član 244 (3) U slučaju da se primjenjuje model OPS-PUB, operator prenosnog sistema i pružaoci usluge balansiranja koji u njemu učestvuju mogu se izuzeti od primjene zahtjeva iz člana 226 st. 3, 5 i 6 ovog zakona i člana 238 stav 9 ovog zakona, za odgovarajuće procese.	Potpuno usklađeno		

4. Ako se primjenjuje model OPS-PUU, OPS-ovi sudionici dogovaraju se o tehničkim i ugovornim zahtjevima te o razmjeni informacija za aktivaciju ponuda balansne energije. OPS ugovaratelj i pružatelj usluge balansiranja sklapaju ugovorne aranžmane na temelju modela OPS-PUU.	Razmjena usluga balansiranja u modelu OPS-PUB Član 244 (4) U slučaju da se primjenjuje model OPS-PUB, operator prenosnog sistema dogovara tehničke i ugovorne zahtjeve i o razmjeni informacija za aktivaciju ponuda balansne energije, pri čemu operator prenosnog sistema i pružalac usluge balansiranja zaključuju ugovorne aranžmane na osnovu modela OPS-PUB.	Potpuno usklađeno		
5. Model OPS-PUU za razmjenu balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije može se primijeniti samo ako se taj model primjenjuje i za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije.	Razmjena usluga balansiranja u modelu OPS-PUB Član 244 (5) Model OPS-PUB za razmjenu balansne energije iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije može se primijeniti samo u slučaju da se primjenjuje model OPS-PUB i za razmjenu balansnog kapaciteta za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije.	Potpuno usklađeno		
6. Model OPS-PUU za razmjenu balansne energije iz zamjenskih rezervi može se primijeniti ako se taj model primjenjuje za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema za zamjenske rezerve ili ako jedan od dvaju OPS-ova sudionika ne provodi proces ponovnog osiguravanja rezerve u okviru strukture regulacije frekvencije i snage razmjene u skladu s dijelom IV. Regulative (EU) 2017/1485.	Razmjena usluga balansiranja u modelu OPS-PUB Član 244 (6) Model OPS-PUB za razmjenu balansne energije iz zamjenskih rezervi može se primjenjivati u slučaju da se taj model primjenjuje za razmjenu balansnog kapaciteta za zamjenske rezerve ili kada jedan od dva operatora prenosnog sistema ne koristi zamjenske rezerve za potrebe regulacije frekvencije i snage razmjene u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
7. U roku od četiri godine od stupanja na snagu ove Regulative sve se razmjene rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema moraju temeljiti na modelu OPS-OPS. Taj se zahtjev ne primjenjuje na model OPS-PUU za zamjenske rezerve ako jedan od dvaju OPS-ova sudionika ne provodi proces ponovnog osiguravanja rezerve u okviru strukture regulacije frekvencije i snage razmjene u skladu s dijelom IV. Regulative (EU) 2017/1485.	Razmjena usluga balansiranja u modelu OPS-PUB Član 244 (7) Razmjena balansnog kapaciteta mora se zasnivati na modelu OPS-OPS, pri čemu se ovaj zahtjev ne primjenjuje na model OPS-PUB za zamjenske rezerve, ako jedan od dva operatora prenosnog sistema ne koristi zamjenske rezerve za potrebe regulacije frekvencije i snage razmjene u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		

GLAVA IV. PREKOZONSKI KAPACITET ZA USLUGE BALANSIRANJA POGLAVLJE 1. <i>Razmjena balansne energije ili proces razmjene odstupanja</i> Član 36. Upotreba prekozonskog kapaciteta 1. Nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona svi OPS-ovi moraju za razmjenu balansne energije ili provođenje procesa razmjene odstupanja upotrebljavati raspoloživi prekozonski kapacitet izračunan u skladu s članom 37. stavcima 2. i 3.	Korišćenje prekozonskog kapaciteta Član 245 (1) Operator prenosnog sistema je dužan da koristi raspoloživi prekozonski kapacitet izračunat u skladu sa članom 245 st. 2 i 3 ovog zakona, za razmjenu balansne energije ili za realizaciju procesa netovanja odstupanja.	Potpuno usklađeno		
2. OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema mogu upotrebljavati prekozonski kapacitet za razmjenu balansne energije kad je prekozonski kapacitet: (a) raspoloživ u skladu s članom 33. stavom 6.; (b) oslobođen u skladu s članom 38. stavcima 8. i 9.; (c) dodijeljen u skladu s članovima 40., 41. i 42.	Korišćenje prekozonskog kapaciteta Član 245 (2) Operator prenosnog sistema koji razmjenjuje balansni kapacitet može koristiti prekozonski kapacitet za razmjenu balansne energije, kad je prekozonski kapacitet: 1) raspoloživ u skladu sa članom 242 stav 6 ovog zakona; 2) oslobođen u skladu sa članom 247 st. 11 i 12 ovog zakona; 3) dodijeljen u skladu sa odredbama iz člana 212 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 37. Proračun prekozonskog kapaciteta 1. Nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona OPS-ovi nastavljaju kontinuirano ažurirati raspoloživost prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansne energije ili za provođenje procesa razmjene odstupanja. Prekozonski kapacitet ažurira se svaki put kad se iskoristi dio tog kapaciteta ili kad ga se ponovno proračuna.	Proračun prekozonskog kapaciteta Član 246 (1) Nakon zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta, operator prenosnog sistema dužan je da kontinuirano ažurira raspoloživost prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansne energije ili za sprovođenje procesa netovanja odstupanja, pri čemu se prekozonski kapacitet ažurira svaki put kad se iskoristi dio tog kapaciteta ili kad se vrši ponovni proračun prekozonskog kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
2. Prije primjene metodologije proračuna prekozonskog kapaciteta u skladu sa stavom 3. OPS-ovi moraju iskoristiti prekozonski kapacitet koji je preostao nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona.	Proračun prekozonskog kapaciteta Član 246 (2) Prije primjene metodologije proračuna prekozonskog kapaciteta u skladu sa stavom 3 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da koristi	Potpuno usklađeno		

	prekozonski kapacitet koji je preostao nakon vremena zatvaranja unutardnevnog prekozonskog tržišta.			
3. U roku od pet godina od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi određene regije za proračun kapaciteta moraju izraditi metodologiju za proračun prekozonskog kapaciteta unutar vremenskog okvira za balansiranje za razmjenu balansne energije ili za provođenje procesa razmjene odstupanja. Ta metodologija mora biti dosljedna metodologiji za proračun prekozonskog kapaciteta koja se primjenjuje za unutardnevno razdoblje utvrđenoj na temelju Regulative (EU) 2015/1222 i njome se mora izbjegavati narušavanje tržišta.	Proračun prekozonskog kapaciteta Član 246 (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema u regionu proračuna kapaciteta, dužan je da izradi metodologiju za proračun prekozonskog kapaciteta, unutar vremenskog okvira za balansiranje, za razmjenu balansne energije ili sprovođenje procesa netovanja odstupanja. (4) Metodologijom iz stava 3 ovog člana izbjegavaju se poremećaji na tržištu i ona mora biti u skladu sa metodologijom za proračun prekozonskog kapaciteta, koja se primjenjuje za unutardnevni period i koja je u skladu sa članom 94 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
<i>POGLAVLJE 2.</i> Razmjena rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi Član 38. Opći zahtjevi 1. Dva OPS-a ili više njih mogu, na svoju inicijativu ili na zahtjev mjerodavnih regulatornih tijela u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ, izraditi prijedlog primjene jednog od sljedećih postupaka: (a) suoptimiranog postupka dodjele u skladu s članom 40.; (b) tržišno utemeljenog postupka dodjele u skladu s članom 41.; (c) postupka dodjele na temelju analize ekonomske učinkovitosti u skladu s članom 42.	Opšti zahtjevi za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi Član 247 (1) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa najmanje jednim operatorom prenosnog sistema, može, na svoju inicijativu ili na zahtjev nadležnih regulatornih organa, izraditi predlog za primjenu jednog od sljedećih procesa iz člana 212 ovog zakona: 1) kooptimizovanog procesa dodjele prekozonskog kapaciteta; 2) tržišno zasnovanog procesa dodjele prekozonskog kapaciteta; 3) procesa dodjele na osnovu analize ekonomske efikasnosti.	Potpuno usklađeno		
Prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi prije stupanja na snagu ove Regulative može se nastaviti upotrebljavati u tu svrhu do isteka ugovornog razdoblja.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

2. Prijedlog primjene postupka dodjele mora sadržavati: (a) granice zone trgovanja, tržišno razdoblje, trajanje primjene i metodologiju koju treba primijeniti; (b) ako je riječ o postupku dodjele na temelju analize ekonomske učinkovitosti, količinu dodijeljenog prekozonskog kapaciteta i aktualnu analizu ekonomske učinkovitosti koja opravdava učinkovitost te dodjele.	Opšti zahtjevi za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi Član 247 (2) Predlog za primjenu procesa dodjele prekozonskog kapaciteta sadrži: 1) granice zone trgovanja, vremenski okvir tržišta, trajanje primjene i metodologiju koja se primjenjuje; 2) ako je riječ o procesu dodjele na osnovu analize ekonomske efikasnosti, količinu dodijeljenog prekozonskog kapaciteta i aktuelnu analizu ekonomske efikasnosti koja opravdava efikasnost dodjele.	Potpuno usklađeno		
3. U roku od pet godina od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi moraju sastaviti prijedlog usklađivanja metodologije za postupak dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili za dijeljenje rezervi po vremenskom okviru u skladu s članom 40. i, prema potrebi, članovima 41. i 42.	Opšti zahtjevi za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi Član 247 (3) Operator prenosnog sistema dužan je da primjenjuje usaglašenu metodologiju za proces dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu balansnog kapaciteta ili za dijeljenje rezervi po vremenskom okviru u skladu sa procesima iz člana 212 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
4. Prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi upotrebljava se isključivo za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom, rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom i zamjenske rezerve. Za upravljanje rezervama za održavanje frekvencije i njihovu razmjenu upotrebljava se granica pouzdanosti izračunana u skladu s Regulativom (EU) 2015/1222, osim na istosmjernim interkonekcijskim vodovima za koje se prekozonski kapacitet za upravljanje rezervama za održavanje frekvencije i njihovu razmjenu može dodijeliti i u skladu sa stavom 1.	Opšti zahtjevi za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi Član 247 (4) Prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi koristi se isključivo za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ručnom aktivacijom, rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije automatskom aktivacijom i zamjenske rezerve. (5) Za upravljanje rezervama za održavanje frekvencije i njihovu razmjenu koristi se granica pouzdanosti prenosa izračunata u skladu sa ovim zakonom, osim na interkonektivnim vodovima jednosmjerne struje za koje se prekozonski kapacitet za rezerve za održavanje frekvencije i njihovu razmjenu može dodijeliti i u skladu sa stavom 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
5. OPS-ovi mogu dodijeliti prekozonski kapacitet za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema	Opšti zahtjevi za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi Član 247	Potpuno usklađeno		

ili dijeljenje rezervi samo ako je izračunan u skladu s metodologijama proračuna kapaciteta izrađenima u skladu s Regulativom Komisije (EU) 2015/1222 i Regulativom (EU) 2016/1719.	(6) Operator prenosnog sistema može dodijeliti prekozonski kapacitet za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi samo ako je izračunat u skladu sa metodologijama proračuna kapaciteta izrađenima u skladu sa ovim zakonom.			
6. U proračunima prekozonskog kapaciteta OPS-ovi smatraju prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi već dodijeljenim prekozonskim kapacitetom.	Opšti zahtjevi za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi Član 247 (7) Operator prenosnog sistema dužan je da uključi prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi kao već dodijeljen kapacitet u proračunima prekozonskog kapaciteta.	Potpuno usklađeno		
7. Ako nositelji prava na fizički prenos upotrebljavaju prekozonski kapacitet za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema, kapacitet se smatra nominiranim isključivo u svrhu njegova izuzimanja iz primjene načela „upotrijebi ili prodaj”.	Opšti zahtjevi za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi Član 247 (8) Ako nosioci prava na fizički prenos koriste prekozonski kapacitet za razmjenu balansnog kapaciteta, kapacitet se smatra nominovanim isključivo u svrhu njegovog izuzimanja iz primjene principa “iskoristi ili prodaj”.	Potpuno usklađeno		
8. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema ili dijele rezerve redovito procjenjuju je li prekozonski kapacitet koji je dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi i dalje potreban u tu svrhu. Kad se primjenjuje postupak dodjele na temelju analize ekonomske učinkovitosti, ta se procjena mora učiniti najmanje jedanput svake godine. Ako više nije potreban, mora ga se osloboditi što prije i vratiti u iduće vremenske okvire dodjele kapaciteta. Takav se prekozonski kapacitet u proračunima prekozonskog kapaciteta više ne računa kao već dodijeljeni prekozonski kapacitet.	Opšti zahtjevi za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi Član 247 (9) Operator prenosnog sistema koji razmjenjuje balansni kapacitet ili dijeli rezervu, redovno procjenjuje da li je prekozonski kapacitet koji je dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi i dalje potreban u tu svrhu. (10) Kad se primjenjuje proces dodjele na osnovu analize ekonomske efikasnosti, ta procjena se vrši bar jednom godišnje. (11) U slučaju da prekozonski kapacitet koji je dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi više nije potreban, biće oslobođen u najkraćem roku i vraćen u sljedeće vremenske okvire za dodjelu kapaciteta, pri čemu takav prekozonski kapacitet više	Potpuno usklađeno		

	neće biti uključen kao već dodijeljeni prekozonski kapacitet u proračunima prekozonskog kapaciteta.			
9. Ako prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi nije upotrijebljen za povezanu razmjenu balansne energije, mora ga se osloboditi za razmjenu balansne energije s kraćim vremenima aktivacije ili provođenje postupka razmjene odstupanja.	Opšti zahtjevi za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi Član 247 (12) U slučaju da prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta ili dijeljenje rezervi nije iskorišćen za povezanu razmjenu balansne energije, on se oslobađa za razmjenu balansne energije sa kraćim periodima aktivacije ili za sprovođenje procesa netovanja odstupanja.	Potpuno usklađeno		
Član 39. Izračunavanje tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta 1. Tržišna vrijednost prekozonskog kapaciteta za razmjenu energije i za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi koja se upotrebljava u suoptimiranom ili tržišno utemeljenom postupku dodjele temelji se na stvarnim ili predviđenim tržišnim vrijednostima prekozonskog kapaciteta. 2. Stvarna tržišna vrijednost prekozonskog kapaciteta za razmjenu energije izračunava se na temelju ponuda sudionika na tržištima dan unaprijed i pritom se, prema potrebi i kad je to moguće, u obzir uzimaju ponude sudionika na unutardnevnim tržištima. 3. Stvarna tržišna vrijednost prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema koja se upotrebljava u suoptimiranom ili tržišno utemeljenom postupku dodjele izračunava se na temelju ponuda rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema dostavljenih optimizacijskoj funkciji za nabavu kapaciteta u skladu s članom 33. stavom 3. 4. Stvarna tržišna vrijednost prekozonskog kapaciteta za dijeljenje rezervi koja se upotrebljava u suoptimiranom ili tržišno utemeljenom postupku dodjele izračunava se na	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan u Regulativi (EU) 2017/2195, adaptiranoj za ugovorne strane Energetske zajednice.	

temelju izbjegnutih troškova nabave rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema. 5. Predviđena tržišna vrijednost prekozonskog kapaciteta alternativno se temelji na jednom od sljedećih načela: (a) upotrebi transparentnih tržišnih indikatora iz kojih se može vidjeti tržišna vrijednost prekozonskog kapaciteta; ili (b) upotrebi prognostičke metodologije koja omogućuje točnu i pouzdanu procjenu tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta. Predviđena tržišna vrijednost prekozonskog kapaciteta za razmjenu energije između zona trgovanja izračunava se na temelju očekivanih razlika u tržišnim cijenama na tržištima dan unaprijed i, prema potrebi i kad je to moguće, unutardnevnim tržištima između zona trgovanja. Pri izračunavanju predviđene tržišne vrijednosti u obzir se moraju uzeti dodatni relevantni faktori koji utječu na uzorke potrošnje i proizvodnje u različitim zonama trgovanja. 6. Mjerodavna regulatorna tijela mogu preispitivati djelotvornost prognostičke metodologije u skladu sa stavom 5. tačkom (b), uključujući usporedbu predviđenih i stvarnih tržišnih vrijednosti prekozonskog kapaciteta. Ako se ugovor sklapa najviše dva dana prije pružanja rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema, mjerodavna regulatorna tijela mogu, na temelju te revizije, odrediti ograničenje koje se razlikuje od onog iz stava 41. tačke 2.				
Član 40. Suoptimirani postupak dodjele 1. U roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi moraju sastaviti prijedlog metodologije za suoptimirani postupak dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili za dijeljenje rezervi. Ta se metodologija mora primjenjivati za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili za	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan u Regulativi (EU) 2017/2195, adaptiranoj za ugovorne strane Energetske zajednice.	

dijeljenje rezervi ako ugovorno razdoblje nije dulje od jednoga dana i ako se ugovor sklapa najviše jedan dan prije pružanja rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema. Ta metodologija mora sadržavati:

(a) postupak obavješćivanja o upotrebi suoptimiranog postupka dodjele;

(b) podroban opis kako se prekozonski kapacitet dodjeljuje ponudama za razmjenu energije i ponudama za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi u jedinstvenom procesu optimiranja koji se provodi za implicitne i eksplicitne dražbe;

(c) podroban opis metode određivanja cijena, jamstvenog mehanizma i raspodjele prihoda od zagušenja za prekozonski kapacitet koji je ponudama za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi dodijeljen suoptimiranim postupkom dodjele;

(d) proces određivanja maksimalne količine dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi.

2. Metodologija se mora temeljiti na usporedbi stvarne tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi sa stvarnom tržišnom vrijednošću prekozonskog kapaciteta za razmjenu energije.

3. Metodom određivanja cijena, jamstvenim mehanizmom i raspodjelom prihoda od zagušenja za prekozonski kapacitet koji je suoptimiranim postupkom dodijeljen ponudama za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi mora se osigurati ravnopravno postupanje s prekozonskim kapacitetom dodijeljenim ponudama za razmjenu energije.

4. Prekozonski kapacitet koji je ponudama za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi dodijeljen suoptimiranim postupkom dodjele mora se upotrebljavati samo za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi te povezane razmjene balansne energije.

Član 41.

Tržišno utemeljeni postupak dodjele

1. U roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi određene regije za proračun kapaciteta mogu sastaviti prijedlog metodologije za tržišno utemeljeni postupak dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili za dijeljenje rezervi. Ta se metodologija mora primjenjivati za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili za dijeljenje rezervi ako ugovorno razdoblje nije dulje od jednoga dana i ako se ugovor sklapa najviše jedan tjedan prije pružanja rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema. Ta metodologija mora sadržavati:

(a) postupak obavljanja o upotrebi tržišno utemeljenog postupka dodjele;

(b) podroban opis načina određivanja stvarne tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi, predviđene tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta za razmjenu energije i, ako je primjenjivo, stvarne tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta za razmjenu energije i predviđene tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi;

(c) podroban opis metode određivanja cijena, jamstvenog mehanizma i raspodjele prihoda od zagušenja za prekozonski kapacitet koji je ponudama za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi dodijeljen tržišno utemeljenim postupkom dodjele;

(d) proces određivanja maksimalne količine dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi u skladu sa stavom 2.

2. Prekozonski kapacitet dodijeljen tržišno utemeljenim postupkom mora biti ograničen na 10 % raspoloživog kapaciteta za razmjenu energije u prethodnoj relevantnoj kalendarskoj godini među zonama trgovanja ili, kad su posrijedi novi interkonekcijski vodovi, na 10 % ukupnog

Nema odgovarajuće odredbe

Neprimjenjivo

Ovaj član je izbrisan u Regulativi (EU) 2017/2195, adaptiranoj za ugovorne strane Energetske zajednice.

instaliranog tehničkog kapaciteta tih novih interkonekcijskih vodova. To se ograničenje količine ne mora primijeniti kad se ugovor sklapa najviše dva dana prije pružanja rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili za granice zone trgovanja koje su povezane istosmjernim interkonekcijskim vodovima dok se suoptimirani postupak dodjele ne uskladi na razini Unije u skladu s članom 38. stavom 3. 3. Metodologija se mora temeljiti na usporedbi stvarne tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi s predviđenom tržišnom vrijednošću prekozonskog kapaciteta za razmjenu energije ili na usporedbi predviđene tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi sa stvarnom tržišnom vrijednošću prekozonskog kapaciteta za razmjenu energije. 4. Metodom određivanja cijena, jamstvenim mehanizmom i raspodjelom prihoda od zagušenja za prekozonski kapacitet koji je tržišno utemeljenim postupkom dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi mora se osigurati ravnopravno postupanje s prekozonskim kapacitetom dodijeljenim za razmjenu energije. 5. Prekozonski kapacitet koji je ponudama za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi dodijeljen tržišno utemeljenim postupkom dodjele mora se upotrebljavati samo za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi te povezane razmjene balansne energije.				
Član 42. Postupak dodjele na temelju analize ekonomske učinkovitosti 1. U roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi određene regije za proračun kapaciteta mogu sastaviti prijedlog metodologije dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ovaj član je izbrisan u Regulativi (EU) 2017/2195, adaptiranoj za ugovorne strane	

kapaciteta za balansiranje sistema na temelju analize ekonomske učinkovitosti. Ta se metodologija mora primjenjivati za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili za dijeljenje rezervi ako je ugovorno razdoblje dulje od jednoga dana i ako se ugovor sklapa više od jednog tjedna prije pružanja rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema. Ta metodologija mora sadržavati:

- (a) pravila i načela za dodjelu prekozonskog kapaciteta na temelju analize ekonomske učinkovitosti;
- (b) podroban opis načina određivanja predviđene tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi i procjenu tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta za razmjenu energije;
- (c) podroban opis metode određivanja cijena, jamstvenog mehanizma i raspodjele prihoda od zagušenja za prekozonski kapacitet dodijeljen na temelju analize ekonomske učinkovitosti;
- (d) maksimalnu količinu dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi u skladu sa stavom 2.

2. Prekozonski kapacitet koji se dodjeljuje na temelju ekonomske analize mora biti ograničen na 5 % raspoloživog kapaciteta za razmjenu energije u prethodnoj relevantnoj kalendarskoj godini među zonama trgovanja ili, kad su posrijedi novi interkonekcijski vodovi, na 10 % ukupnog instaliranog tehničkog kapaciteta tih novih interkonekcijskih vodova. To se ograničenje količine ne primjenjuje za granice zone trgovanja koje su povezane istosmjernim interkonekcijskim vodovima dok se suoptimirani postupak dodjele ne uskladi na razini Unije u skladu s članom 38. stavom 3.

3. Metodologija za dodjelu prekozonskog kapaciteta na temelju analize ekonomske učinkovitosti mora se temeljiti na usporedbi predviđene tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi s predviđenom

Energetske zajednice.

tržišnom vrijednošću prekozonskog kapaciteta za razmjenu energije. 4. Metodom određivanja cijena, jamstvenim mehanizmom i raspodjelom prihoda od zagušenja za prekozonski kapacitet koji je dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi na temelju analize ekonomske učinkovitosti mora se osigurati ravnopravno postupanje s prekozonskim kapacitetom dodijeljenim za razmjenu energije. 5. OPS-ovi iz stava 1. sastavljaju prijedlog popisa svake pojedinačne dodjele prekozonskog kapaciteta na temelju analize ekonomske učinkovitosti. Taj popis sadržava: (a) specifikaciju granice zone trgovanja; (b) količinu dodijeljenog prekozonskog kapaciteta; (c) razdoblje tijekom kojeg će prekozonski kapacitet biti dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi; (d) ekonomsku analizu kojom se opravdava učinkovitost takve dodjele. 6. OPS-ovi iz stava 1. ponovno procjenjuju vrijednost dodijeljenog prekozonskog kapaciteta u postupku nabave rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema i oslobađaju dodijeljeni prekozonski kapacitet koji više nije koristan za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenje rezervi.				
Član 43. Pružatelji usluge balansiranja i upotreba prekozonskog kapaciteta 1. Pružatelji usluge balansiranja koji s OPS-om imaju ugovor o rezerviranom kapacitetu za balansiranje sistema na temelju modela OPS-PUU u skladu s članom 35. imaju pravo upotrebljavati prekozonski kapacitet za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ako su nositelji prava na fizički prenos.	Korišćenje prekozonskog kapaciteta od strane pružalaca usluge balansiranja Član 248 (1) Pružaoci usluge balansiranja koji sa operatorom prenosnog sistema imaju ugovor o balansnom kapacitetu na osnovu modela OPS-PUB, u skladu sa članom 244 ovog zakona, imaju pravo da koriste prekozonski kapacitet za razmjenu balansnog kapaciteta ako su nosioci prava na fizički prenos.	Potpuno usklađeno		
2. Pružatelji usluge balansiranja koji upotrebljavaju prekozonski kapacitet za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema na temelju modela OPS-PUU u	Korišćenje prekozonskog kapaciteta od strane pružalaca usluge balansiranja Član 248	Potpuno usklađeno		

skladu s članom 35. nominiraju svoja prava fizičkog prenosa za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema predmetnom OPS-u. Takva prava na fizički prenos daju njihovim nositeljima pravo da nominiraju razmjenu balansne energije predmetnom OPS-u i stoga budu izuzeti iz primjene načela „upotrijebi ili prodaj”.	(2) Pružaoci usluge balansiranja koji koriste prekozonski kapacitet za razmjenu balansnog kapaciteta na osnovu modela OPS-PUB, u skladu sa članom 244 ovog zakona, dužni su da nominuju svoja prava fizičkog prenosa radi razmjene balansnog kapaciteta nadležnim operatorima prenosnih sistema. (3) Pravo fizičkog prenosa radi razmjene balansnog kapaciteta obezbjeđuje nosiocu pravo da nominuje razmjenu balansne energije nadležnim operatorima prenosnih sistema, zbog čega se izuzima iz primjene principa “iskoristi ili prodaj”.			
3. Prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema u skladu sa stavom 2. računa se u proračunima prekozonskog kapaciteta kao već dodijeljeni prekozonski kapacitet.	Korišćenje prekozonskog kapaciteta od strane pružalaca usluge balansiranja Član 248 (4) Prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu balansnog kapaciteta u skladu sa stavom 2 ovog člana, uzima se pri proračunima prekozonskog kapaciteta kao već dodijeljeni prekozonski kapacitet.	Potpuno usklađeno		
GLAVA V. OBRAČUN POGLAVLJE 1. Načela obračuna Član 44. Opća načela 1. Postupcima obračuna: (a) utvrđuju se odgovarajući ekonomski signali koji odražavaju stanje odstupanja; (b) osigurava se da se odstupanja obračunavaju po cijeni koja odražava stvarnu vremensku vrijednosti energije; (c) potiče se subjekte odgovorne za odstupanje na održavanje ravnoteže ili na pomaganje pri ponovnoj uspostavi ravnoteže sistema; (d) olakšava se usklađivanje mehanizama za obračun odstupanja; (e) potiče se OPS-ove na ispunjavanje obveza u skladu s članovima 127., 153., 157. i 160. Regulative (EU) 2017/1485;	Principi finansijskog poravnanja Član 249 (1) Postupkom finansijskog poravnanja: 1) utvrđuju se odgovarajući ekonomski signali koji odražavaju stanje sistema u trenutku količinskog odstupanja; 2) obezbjeđuje se da se količinska odstupanja obračunavaju po cijeni koja odražava vrijednost energije u realnom vremenu; 3) podstiču se balansno odgovorni subjekti da održavaju balans ili pomognu ponovni povratak balansa sistema; 4) olakšava se usaglašavanje mehanizama za poravnanje odstupanja; 5) podstiče se operator prenosnog sistema na ispunjavanje obaveza u skladu sa propisom kojim se uređuje rad elektroprenosnog sistema; 6) izbjegavaju se pogrešni podsticaji balansno odgovornih subjekata, pružaoca usluge balansiranja i operatora prenosnog sistema;	Potpuno usklađeno		

(f) izbjegavaju se narušavajući poticaji subjektima odgovornima za odstupanje, pružateljima usluge balansiranja i OPS-ovima; (g) podupire se konkurencija među sudionicima na tržištu; (h) potiče se pružatelje usluge balansiranja na nuđenje i pružanje usluge balansiranja priključnim OPS-ovima; (i) osigurava se financijska neutralnost svih OPS-ova.	7) podržava se konkurencija među učesnicima na tržištu; 8) podstiču se pružaoci usluga balansiranja da ponude i pruže usluge balansiranja operatoru prenosnog sistema priključenja (OPS-u priključenja); 9) osigurava se financijska neutralnost operatora prenosnog sistema.			
2. Svako mjerodavno regulatorno tijelo u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ osigurava da svi OPS-ovi u njegovoj nadležnosti nemaju, u regulatornom razdoblju koje je odredilo, ekonomskih koristi ni gubitaka na temelju financijskog ishoda obračuna u skladu s poglavljima 2., 3. i 4. ove glave te da se svaki pozitivni ili negativni financijski ishod obračuna u skladu s poglavljima 2., 3. i 4. ove glave prenese na korisnike mreže u skladu s primjenjivim nacionalnim propisima.	Principi financijskog poravnanja Član 249 (2) Agencija obezbjeđuje da subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije odnosno operator prenosnog sistema nema ekonomskih koristi ni gubitaka na osnovu financijskog rezultata poravnanja u skladu sa čl. 241 do 257 ovog zakona, kao i da se svaki pozitivni ili negativni financijski rezultat poravnanja u skladu sa čl. 261 do 262 ovog zakona prenese na korisnike mreže.	Potpuno usklađeno		
3. Svaki OPS može izraditi prijedlog dodatnog mehanizma obračuna, koji je odvojen od obračuna odstupanja, za obračun troškova nabave rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema u skladu s poglavljem 5 ove glave, administrativnih troškova i drugih troškova povezanih s balansiranjem. Dodatni se mehanizam obračuna primjenjuje na subjekte odgovorne za odstupanje. Poželjno je to postići uvođenjem funkcije određivanja cijena manjka. Ako se OPS-ovi odluče za drugi mehanizam, to bi trebali obrazložiti u prijedlogu. Prijedlog podliježe odobrenju mjerodavnog regulatornog tijela.	Principi financijskog poravnanja Član 249 (3) Operator prenosnog sistema može izraditi predlog dodatnog mehanizma poravnanja odvojen od poravnanja odstupanja, za financijsko poravnanje troškova nabavke balansnog kapaciteta u skladu sa čl. 260 i 261 ovog zakona, administrativnih troškova i drugih troškova u vezi sa balansiranjem. (4) Dodatni mehanizam poravnanja iz stava 3 ovog člana primjenjuje se na balansno odgovorne subjekte, a po mogućnosti se to postiže uvođenjem funkcije određivanja cijena manjka. (5) U slučaju da operator prenosnog sistema ne izabere mehanizam iz stava 3 ovog člana, već neki drugi mehanizam, potrebno je da to obrazloži u predlogu koji dostavlja Agenciji na odobrenje.	Potpuno usklađeno		
4. Svako injektiranje u područje planiranja razmjene određenog OPS-a ili povlačenje iz tog područja obračunava se u skladu s poglavljem 3. ili poglavljem 4. glave V.	Principi financijskog poravnanja Član 249 (6) Svako injektiranje u zonu planiranja razmjene određenog operatora prenosnog sistema ili povlačenje iz	Potpuno usklađeno		

	te zone obračunava se u skladu sa čl. 255 i 256 odnosno čl. 256 do 259 ovog zakona.			
POGLAVLJE 2. OBRAČUN BALANSNE ENERGIJE Član 45. Izračun balansne energije 1. Kad je riječ o obračunu balansne energije barem za proces ponovne uspostave nazivne frekvencije i proces ponovnog osiguravanja rezerve svaki OPS mora uspostaviti postupak za: (a) izračun aktivirane količine balansne energije na temelju zatražene ili izmjerene aktivacije; (b) zahtjev za ponovni izračun aktivirane količine balansne energije.	Obračun balansne energije Član 250 (1) Za potrebe poravnanja balansne energije za proces ponovnog uspostavljanja frekvencije i zamjenske rezerve, operator prenosnog sistema utvrđuje proceduru za: 1) izračunavanje aktivirane količine balansne energije na osnovu zahtijevane ili izmjerene aktivacije; 2) zahtijevanje preračunavanja aktivirane količine balansne energije.	Potpuno usklađeno		
2. Svaki OPS izračunava aktiviranu količinu balansne energije u skladu s postupcima iz stava 1. tačke (a) najmanje za: (a) svako razdoblje obračuna odstupanja; (b) svoja područja odstupanja; (c) svaki smjer, pri čemu negativni predznak označava relativno povlačenje koje čini pružatelj usluge balansiranja, a pozitivni predznak označava relativno injektiranje koje čini pružatelj usluge balansiranja.	Obračun balansne energije Član 250 (2) Operator prenosnog sistema obračunava aktiviranu količinu balansne energije u skladu sa postupcima iz stava 1 tačka 1 ovog člana, naročito za: 1) svaki period poravnanja odstupanja; 2) svoju oblast odstupanja; 3) svaki smjer odstupanja, pri čemu negativni predznak ukazuje na relativno povlačenje od strane pružaoca usluge balansiranja, dok pozitivni predznak ukazuje na relativno injektiranje od strane pružaoca usluge balansiranja.	Potpuno usklađeno		
3. Svaki priključni OPS obračunava sve aktivirane količine balansne energije izračunane u skladu sa stavom 2. s predmetnim pružateljima usluge balansiranja.	Obračun balansne energije Član 250 (3) Operator prenosnog sistema vrši poravnanje sa pružiocima usluge balansiranja za aktiviranu količinu balansne energije, obračunatu u skladu sa stavom 2 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Član 46. Balansna energija za proces održavanja frekvencije 1. Svaki priključni OPS može izračunati i obračunati aktiviranu količinu balansne energije za proces održavanja	Balansna energija za proces održavanja frekvencije Član 251 (1) Operator prenosnog sistema može izvršiti obračun i poravnanje na ime aktivirane količine balansne energije	Potpuno usklađeno		

frekvencije s pružateljima usluge balansiranja u skladu s članom 45. stavcima 1. i 2.

2. Cijena aktivirane količine balansne energije, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, za proces održavanja frekvencije određuje se za svaki smjer kako je definirano u tablici 1.:

Tablica 1.
Plaćanje za balansnu energiju

	Pozitivna cijena balansne energije	Negativna cijena balansne energije
Pozitivna balansna energija	Plaćanje OPS-a PUU-u	Plaćanje PUU-a OPS-u
Negativna balansna energija	Plaćanje PUU-a OPS-u	Plaćanje OPS-a PUU-u

za proces održavanja frekvencije sa pružaocima usluge balansiranja u skladu sa članom 250 st. 1 i 2 ovog zakona.

(2) Cijena aktivirane balansne energije za proces održavanja frekvencije može biti pozitivna, negativna ili jednaka nuli.

(3) Ako je aktivirana balansna energija za proces održavanja frekvencije sa regulacijom naviše i ako je njena cijena sa pozitivnim predznakom, operator prenosnog sistema plaća pružaocu usluge balansiranja.

(4) Ako je aktivirana balansna energija za proces održavanja frekvencije regulacijom naviše i ako njena cijena ima negativni predznak, pružalac usluge balansiranja plaća operatoru prenosnog sistema.

(5) Ako je aktivirana balansna energija za proces održavanja frekvencije sa regulacijom naniže i ako njena cijena ima pozitivni predznak, pružalac usluge balansiranja plaća operatoru prenosnog sistema.

(6) Ako je aktivirana balansna energija za proces održavanja frekvencije sa regulacijom naniže i ako njena cijena ima negativni predznak, operator prenosnog sistema plaća pružaocu usluge balansiranja.

Član 47.

Balansna energija za proces ponovne uspostave nazivne frekvencije

1. Svaki priključni OPS izračunava i obračunava aktiviranu količinu balansne energije za proces ponovne uspostave nazivne frekvencije s pružateljima usluge balansiranja u skladu s članom 45. stavcima 1. i 2.

Balansna energija za ponovno uspostavljanje frekvencije
Član 252

(1) Operator prenosnog sistema vrši obračun i poravnanje na ime aktivirane količine balansne energije za proces ponovnog uspostavljanja frekvencije sa pružaocem usluge balansiranja u skladu sa članom 250 st. 1 i 2 ovog zakona.

Potpuno usklađeno		

2. Cijena, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, aktivirane količine balansne energije za proces ponovne uspostave nazivne frekvencije određuje se za svaki smjer u skladu s članom 30. kako je definirano u tablici 1.

Balansna energija za ponovno uspostavljanje frekvencije
Član 251

(2) Cijena aktivirane balansne energije za proces ponovnog uspostavljanja frekvencije može biti pozitivna, negativna ili jednaka nuli.

(3) Obaveza plaćanja usluge aktivacije balansne energije za proces ponovnog uspostavljanja frekvencije

Potpuno usklađeno		

	određuje se na način propisan članom 251 st. 4, 5 i 6 ovog zakona.			
Član 48. Balansna energija za proces ponovnog osiguravanja rezerve 1. Svaki priključni OPS izračunava i obračunava aktiviranu količinu balansne energije za proces ponovnog osiguravanja rezerve s pružateljima usluge balansiranja u skladu s članom 45. stavcima 1. i 2.	Balansna energija za proces zamjenske rezerve Član 253 (1) Operator prenosnog sistema vrši obračun i poravnanje na ime aktivirane količine balansne energije za proces zamjenske rezerve kod pružalaca usluga balansiranja u skladu sa članom 250 st. 1 i 2 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Cijena aktivirane količine balansne energije, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, za proces ponovnog osiguravanja rezerve određuje se za svaki smjer u skladu s članom 30. kako je definirano u tablici 1.	Balansna energija za proces zamjenske rezerve Član 253 (2) Cijena aktivirane balansne energije za proces zamjenske rezerve može biti pozitivna, negativna ili jednaka nuli. (3) Obaveza plaćanja usluge aktivacije balansne energije za proces zamjenske rezerve određuje se na način propisan članom 251 st. 3 do 6 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 49. Korekcija odstupanja za subjekta odgovornog za odstupanje 1. Svaki OPS za svaku aktiviranu ponudu balansne energije izračunava korekciju odstupanja koja se primjenjuje na predmetne subjekte odgovorne za odstupanje.	Korekcija količinskog odstupanja za balansno odgovornog subjekta Član 254 (1) Subjektat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da za svaku aktiviranu ponudu balansne energije obračuna korekciju količinskog odstupanja koja se primjenjuje na predmetni balansno odgovorni subjekat.	Potpuno usklađeno		
2. Za područja odstupanja za koja se u skladu s članom 54. stavom 3. izračuna nekoliko završnih pozicija za jednog subjekta odgovornog za odstupanje može se izračunati korekcija odstupanja za svaku poziciju.	Korekcija količinskog odstupanja za balansno odgovornog subjekta Član 254 (2) Za oblast odstupanja za koju se, u skladu sa članom 259 stav 3 ovog zakona obračunava više konačnih pozicija za jednog balansno odgovornog subjekta, korekcija količinskog odstupanja može se izračunati za svaku poziciju.	Potpuno usklađeno		
3. Za svaku korekciju odstupanja svaki OPS utvrđuje aktiviranu količinu balansne energije izračunanu u skladu s	Korekcija količinskog odstupanja za balansno odgovornog subjekta Član 254	Potpuno usklađeno		

članom 45. i svaku količinu aktiviranu u svrhe koje nisu balansiranje.	(3) Za svaku korekciju količinskog odstupanja, operator prenosnog sistema utvrđuje aktiviranu količinu balansne energije obračunatu u skladu sa članom 250 ovog zakona i svaku količinu aktiviranu u svrhe koje ne spadaju u usluge balansiranja.			
<i>POGLAVLJE 3.</i> Obračun razmjena energije među OPS-ovima Član 50. Planirane razmjene energije 1. U roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi moraju izraditi prijedlog zajedničkih pravila obračuna primjenjivih na sve planirane razmjene energije zbog najmanje jednog od sljedećih procesa u skladu s članovima od 146. do 148. Regulative (EU) 2017/1485, i to za svaki od njih: (a) procesa ponovnog osiguravanja rezerve; (b) procesa ponovne uspostave frekvencije s ručnom aktivacijom; (c) procesa ponovne uspostave frekvencije s automatskom aktivacijom; (d) procesa razmjene odstupanja.	Planirane razmjene energije između operatora prenosnih sistema Član 255 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da primjenjuje zajednička pravila poravnanja koja se primjenjuju na sve planirane razmjene energije iz člana 212 stav 1 tačka 11 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Svaka funkcija obračuna OPS-OPS izvodi obračun u skladu s pravilima na temelju stava 1.	Planirane razmjene energije između operatora prenosnih sistema Član 255 (2) Funkcija poravnanja „operator prenosnog sistema-operator prenosnog sistema“ sprovodi se u skladu sa pravilima iz člana 212 stav 1 tačka 8 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
3. U roku od 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi koji planirano razmjenjuju energiju unutar određenog sinkronog područja moraju izraditi prijedlog zajedničkih pravila obračuna primjenjivih na sve planirane razmjene energije zbog najmanje jednog od sljedećeg: (a) procesa održavanja frekvencije u skladu s članom 142. Regulative (EU) 2017/1485; (b) razdoblja promjene snage u skladu s članom 136. Regulative (EU) 2017/1485.	Planirane razmjene energije između operatora prenosnih sistema Član 255 (3) Operator prenosnog sistema koji planirano razmjenjuje energiju unutar sinhronne oblasti kontinentalne Evrope dužan je da primjenjuje zajednička pravila poravnanja za planirane razmjene energije u skladu sa članom 212 stav 1 tačka 11 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

4. U roku od 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Regulative svi asinkrono priključeni OPS-ovi koji planirano razmjenjuju energiju između sinkronih područja moraju izraditi prijedlog zajedničkih pravila obračuna primjenjivih na sve planirane razmjene energije zbog najmanje jednog od sljedećeg: (a) procesa održavanja frekvencije za izlaznu djelatnu snagu na razini sinkronog područja u skladu s članovima 172. i 173. Regulative (EU) 2017/1485; (b) ograničenja promjena snage za izlaznu djelatnu snagu na razini sinkronog područja u skladu s članom 137. Regulative (EU) 2017/1485. 5. Zajednička pravila obračuna u skladu sa stavom 1. sadržavaju barem odredbe o tome da se planirana razmjena energije izračunava na temelju sljedećih kriterija: (a) tijekom razdoblja koja dogovore nadležni OPS-ovi; (b) po smjeru; (c) kao integral izračunate razmjene snage u razdobljima u skladu sa stavom 5. tačkom (a). 6. Zajedničkim pravilima obračuna planiranih razmjena energije u skladu sa stavom 1. tačkama od (a) do (c) u obzir se moraju uzeti: (a) sve cijene balansne energije određene u skladu s članom 30. stavom 1.; (b) metodologija za određivanje cijene prekozonskog kapaciteta koji se upotrebljava za razmjenu balansne energije u skladu s članom 30. stavom 3. 7. Zajedničkim pravilima obračuna planiranih razmjena energije u skladu sa stavom 1. tačkom (d) mora su uzeti u obzir metodologija za određivanje cijene prekozonskog kapaciteta koji se upotrebljava za proces razmjene odstupanja u skladu s članom 30. stavom 3.				
8. Svi OPS-ovi uspostavljaju usklađeni mehanizam za prilagodbe obračuna između svih OPS-ova.	Planirane razmjene energije između operatora prenosnih sistema Član 255 (4) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, dužan je da	Potpuno usklađeno		

	uspostavi usklađeni mehanizam za korekcije međusobnih poravnanja.			
Član 51. Neplanirane razmjene energije 1. U roku od 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi na određenom sinkronom području moraju izraditi prijedlog zajedničkih pravila obračuna primjenjivih na sve neplanirane razmjene energije. Prijedlogom se obuhvaćaju sljedeći zahtjevi: (a) cijena neplaniranih razmjena energije povučene iz sinkronog područja mora biti odraz cijena aktivirane balansne energije regulacijom prema gore za proces ponovne uspostave nazivne frekvencije i proces ponovnog osiguravanja rezerve za to sinkrono područje; (b) cijena neplaniranih razmjena energije injektirane u sinkrono područje mora biti odraz cijena aktivirane balansne energije regulacijom prema dolje za proces ponovne uspostave nazivne frekvencije i proces ponovnog osiguravanja rezerve za to sinkrono područje; 2. U roku od 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative svi asinkrono priključeni OPS-ovi na određenom sinkronom području moraju izraditi prijedlog zajedničkih pravila obračuna primjenjivih na sve neplanirane razmjene energije među asinkrono priključenim OPS-ovima. 3. Prijedlozima zajedničkih pravila obračuna neplaniranih razmjena energije među OPS-ovima osigurava se pravedna i ravnomjerna raspodjela troškova i koristi među njima. 4. Svi OPS-ovi uspostavljaju usklađeni mehanizam za prilagodbe međusobnih obračuna.	Neplanirane razmjene energije Član 256 Operator prenosnog sistema, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema unutar sinhronne oblasti kontinentalne Evrope, dužan je da primjenjuje zajednička pravila poravnanja koja se primjenjuju na sve neplanirane razmjene energije u skladu sa članom 212 stav 1 tačka 12 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
<i>POGLAVLJE 4.</i> <i>Obračun odstupanja</i> Član 52. Obračun odstupanja 1. Svaki OPS ili, ako je primjenjivo, treća strana obračunava sva izračunana odstupanja u skladu s članovima 49. i 54. prema odgovarajućoj cijeni odstupanja izračunanoj u skladu s članom 55. unutar svojih područja planiranja razmjene i, prema potrebi, sa svakim subjektom odgovornim za	Poravnanje odstupanja Član 257 (1) Subjekt odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, unutar zone planiranja razmjene, prema potrebi, sa balansno odgovornim subjektom, za svaki period poravnanja odstupanja u skladu sa članom 258 ovog zakona, dužan je da vrši poravnanje za sva količinska odstupanja obračunata u skladu sa čl. 254 i 259 ovog zakona, prema odgovarajućoj	Potpuno usklađeno		

odstupanje za svako razdoblje obračuna odstupanja u skladu s članom 53.	cijeni količinskog odstupanja koja se obračunava u skladu sa članom 260 ovog zakona.			
2. U roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi moraju izraditi prijedlog za dodatno specificiranje i usklađivanje barem: (a) izračuna korekcije odstupanja u skladu s članom 49. i izračuna pozicije, odstupanja i dodijeljene količine na temelju jednog od pristupa u skladu s članom 54. stavom 3.; (b) glavnih komponenata za izračun cijene odstupanja za sva odstupanja u skladu s članom 55. uključujući, prema potrebi, definiciju vrijednosti neizvedene aktivacije balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi; (c) primjene sistema jedinstvene cijene odstupanja za sva odstupanja u skladu s članom 55. kojim se definira jedinstvena cijena za pozitivna i negativna odstupanja svako područje definiranja cijene odstupanja unutar određenog razdoblja obračuna odstupanja; i (d) definicije uvjeta i metodologije za primjenu sistema dvostrukih cijena odstupanja za sva odstupanja u skladu s članom 55. kojima se za svako područje definiranja cijene odstupanja unutar razdoblja obračuna odstupanja određuje jedna cijena za pozitivna odstupanja a druga cijena za negativna odstupanja, koja obuhvaća: i. uvjete kad OPS može predložiti mjerodavnom regulatornom tijelu u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ primjenu sistema dvostrukih cijena i koje se obrazloženje mora dostaviti; ii. metodologiju za primjenu sistema dvostrukih cijena.	Poravnanje odstupanja Član 257 (2) Operator prenosnog sistema dužan je da primjenjuje usklađene odredbe o glavnim karakteristikama poravnanja odstupanja koje predlaže ENTSO za električnu energiju, a odobrava ACER. (3) Glavne karakteristike poravnanja odstupanja iz stava 2 ovog člana, operator prenosnog sistema dužan je da dostavlja subjektu odgovornom za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije.	Potpuno usklađeno		
3. U prijedlogu u skladu sa stavom 2. mogu se razlikovati samostalni i središnji dispečerski modeli. 4. U prijedlogu u skladu sa stavom 2. navodi se datum provedbe koji je najkasnije 18 mjeseci nakon odobrenja svih mjerodavnih regulatornih tijela u skladu s članom 5. stavom 2.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ove odredbe su izbrisane u Regulativi (EU) 2017/2195, adaptiranoj za ugovorne strane	

			Energetske zajednice.	
Član 53. Razdoblje obračuna odstupanja 1. U roku od tri godine od stupanja na snagu ove Regulative svi OPS-ovi moraju primjenjivati razdoblja obračuna odstupanja od 15 minuta u svim područjima planiranja razmjene i pritom osiguravaju da se sve granice tržišne vremenske jedinice poklapaju s granicama razdoblja obračuna odstupanja.	Period poravnanja odstupanja Član 258 (1) Operator prenosnog sistema, odnosno subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, dužan je da primjenjuje period poravnanja odstupanja od 15 minuta u zoni planiranja razmjene i pritom obezbijedi da se tržišne vremenske jedinice poklapaju sa periodima poravnanja odstupanja u svim okvirima.	Potpuno usklađeno		
2. OPS-ovi s određenog sinkronog područja mogu zajednički zatražiti izuzeće od zahtjeva iz stava 1. 3. Ako mjerodavna regulatorna tijela sinkronog područja odobre izuzeće od zahtjeva iz stava 1. na zajednički zahtjev OPS-ova s tog sinkronog područja ili na vlastitu inicijativu, ona, u saradnji s Agencijom i najmanje svake tri godine, provode analizu troškova i koristi usklađivanja razdoblja obračuna odstupanja unutar sinkronih područja i među njima.	Period poravnanja odstupanja Član 258 (2) Na zahtjev operatora prenosnog sistema, Agencija može odobriti derogaciju primjene perioda poravnanja iz stava 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Član 54. Izračun odstupanja 1. Svaki OPS izračunava u svojim područjima planiranja razmjene, prema potrebi, završnu poziciju, dodijeljenu količinu, korekciju odstupanja i odstupanje: (a) za svakog subjekata odgovornog za odstupanje; (b) za svako razdoblje obračuna odstupanja; (c) u svakom području odstupanja. 2. Područje odstupanja jednako je području planiranja razmjene, osim u slučaju središnjeg dispečerskog modela kad područje odstupanja može činiti dio područja planiranja razmjene.	Obračun količinskog odstupanja Član 259 (1) Subjekt odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da unutar zone planiranja razmjene obračuna konačnu poziciju, dodijeljenu količinu, korekciju količinskog odstupanja i odstupanje: 1) za svakog balansno odgovornog subjekta; 2) za svaki period poravnanja odstupanja; 3) u svojoj oblasti odstupanja. (2) Oblast odstupanja iz stava 1 tačka 3 ovog člana mora biti jednaka zoni planiranja razmjene.	Potpuno usklađeno		
3. Do provedbe prijedloga u skladu s članom 52. stavom 2. svaki OPS mora izračunavati završnu poziciju subjekta odgovornog za odstupanje jednim od sljedećih pristupa: (a)	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Nema potrebe za prelaznim režimom, jer se	

subjekt odgovoran za odstupanje ima jednu završnu poziciju koja je jednaka zbroju njegovih prekograničnih i internih tržišnih planova trgovanja; (b) subjekt odgovoran za odstupanje ima dvije završne pozicije: prva je jednaka zbroju njegovih prekograničnih i internih tržišnih planova iz proizvodnje, a druga zbroju njegovih prekograničnih i internih tržišnih planova iz potrošnje; (c) u središnjem dispečerskom modelu subjekt odgovoran za odstupanje može imati nekoliko završnih pozicija po području odstupanja koje su jednake planovima proizvodnje elektrana ili planovima potrošnje postrojenja kupca.			odredba člana 52 stav 2 Regulative (EU) 2017/2195 primjenjuje danom stupanja na snagu ovog zakona.	
4. Svaki OPS utvrđuje pravila za: (a) izračun završne pozicije; (b) utvrđivanje dodijeljene količine; (c) utvrđivanje korekcije odstupanja u skladu s članom 49.; (d) izračun odstupanja; (e) način kako subjekt odgovoran za odstupanje traži ponovni izračun odstupanja.	Obračun količinskog odstupanja Član 259 (3) Subjekt odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da utvrdi pravila za: 1) obračun konačne pozicije; 2) određivanje dodijeljene količine; 3) utvrđivanje korekcije količinskog odstupanja u skladu sa članom 254 ovog zakona; 4) podnošenje zahtjeva za ponovno izračunavanje količinskog odstupanja, koji može podnijeti balansno odgovorni subjekt; 5) izračunavanje količinskog odstupanja.	Potpuno usklađeno		
5. Dodijeljena količina ne izračunava se za subjekta odgovornog za odstupanja koji ne pokriva injektiranja ili povlačenja.	Obračun količinskog odstupanja Član 259 (4) Dodijeljena količina se ne obračunava balansno odgovornom subjektu koji ne pokrije injektirane ili preuzete količine.	Potpuno usklađeno		
6. Uz odstupanje se navodi veličina i smjer obračunske transakcije između subjekta odgovornog za odstupanje i OPS-a; odstupanje može imati: (a) negativan predznak, što označava manjak stranke odgovorne za odstupanje; (b) pozitivan predznak, što označava višak stranke odgovorne za odstupanje.	Obračun količinskog odstupanja Član 259 (5) Količinsko odstupanje može imati: 1) negativan predznak, što označava manjak balansno odgovornog subjekta; 2) pozitivan predznak, što označava višak balansno odgovornog subjekta.	Potpuno usklađeno		

Član 55. Cijena odstupanja 1. Svaki OPS uspostavlja pravila za izračun cijene odstupanja, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, kako je određeno u tablici 2.: Tablica 2. Plaćanje za odstupanje <table><tr><td></td><td>Pozitivna cijena odstupanja</td><td>Negativna cijena odstupanja</td></tr><tr><td>Pozitivno odstupanje</td><td>OPS plaća SOZO-u</td><td>SOZO plaća OPS-u</td></tr><tr><td>Negativno odstupanje</td><td>SOZO plaća OPS-u</td><td>OPS plaća SOZO-u</td></tr></table>		Pozitivna cijena odstupanja	Negativna cijena odstupanja	Pozitivno odstupanje	OPS plaća SOZO-u	SOZO plaća OPS-u	Negativno odstupanje	SOZO plaća OPS-u	OPS plaća SOZO-u	Cijena količinskog odstupanja Član 260 (1) Subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, u saradnji sa operatorom prenosnog sistema, dužan je da utvrdi pravila obračuna cijene količinskog odstupanja, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, a kojima se određuje plaćanje za svaki smjer, kako je definisano za: 1) pozitivno količinsko odstupanje sa cijenom odstupanja sa pozitivnim predznakom od operatora prenosnog sistema ka balansno odgovornom subjektu; 2) pozitivno količinsko odstupanje sa cijenom odstupanja sa negativnim predznakom od balansno odgovornog subjekta ka operatoru prenosnog sistema; 3) negativno količinsko odstupanje sa cijenom odstupanja sa pozitivnim predznakom od balansno odgovornog subjekta ka operatoru prenosnog sistema; 4) negativno količinsko odstupanje sa cijenom odstupanja sa negativnim predznakom od operatora prenosnog sistema ka balansno odgovornom subjektu.	Potpuno usklađeno		
	Pozitivna cijena odstupanja	Negativna cijena odstupanja											
Pozitivno odstupanje	OPS plaća SOZO-u	SOZO plaća OPS-u											
Negativno odstupanje	SOZO plaća OPS-u	OPS plaća SOZO-u											
2. Pravilima u skladu sa stavom 1. obuhvaća se definicija vrijednosti neizvedene aktivacije balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi.	Cijena količinskog odstupanja Član 260 (2) Pravila iz stava 1 ovog člana obuhvataju definiciju vrijednosti izbjegnute aktivacije balansne energije iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve.	Potpuno usklađeno											
3. Svaki OPS određuje cijenu odstupanja za: (a) svako razdoblje obračuna odstupanja; (b) svoja područja definiranja cijene odstupanja; (c) svaki smjer odstupanja.	Cijena količinskog odstupanja Član 260 (3) Subjekat odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije dužan je da određuje cijenu količinskog odstupanja za: 1) svaki period poravnanja odstupanja; 2) svoju oblast definisanja cijene odstupanja; 3) svaki smjer odstupanja.	Potpuno usklađeno											
4. Cijena odstupanja za negativno odstupanje ne smije biti manja od:	Cijena količinskog odstupanja Član 260	Potpuno usklađeno											

(a) ponderirane prosječne cijene pozitivne aktivirane balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi; ili (b) ako u razdoblju obračuna odstupanja nije bilo aktivacije balansne energije ni u jednom smjeru, vrijednosti neizvedene aktivacije balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi.	(4) Cijena količinskog odstupanja za negativno odstupanje ne može biti manja od: 1) ponderisane prosječne cijene pozitivne aktivirane balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve; ili 2) vrijednosti izbjegnute aktivacije balansne energije iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve, ako u periodu poravnanja odstupanja nije došlo do aktiviranja balansne energije ni u jednom smjeru.			
5. Cijena odstupanja za pozitivno odstupanje ne smije biti veća od: (a) ponderirane prosječne cijene negativne aktivirane balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi; ili (b) ako u razdoblju obračuna odstupanja nije bilo aktivacije balansne energije ni u jednom smjeru, vrijednosti neizvedene aktivacije balansne energije iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi.	Cijena količinskog odstupanja Član 260 (5) Cijena količinskog odstupanja za pozitivno odstupanje ne može biti veća od: 1) ponderisane prosječne cijene negativne aktivirane balansne energije iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve; ili 2) vrijednosti izbjegnute aktivacije balansne energije iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve, ako u periodu poravnanja odstupanja nije došlo do aktiviranja balansne energije ni u jednom smjeru.	Potpuno usklađeno		
6. Ako su u istom razdoblju obračuna odstupanja aktivirane pozitivna i negativna balansna energija iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi, obračunana cijena odstupanja za pozitivno i negativno odstupanje određuje se na temelju najmanje jednog načela u skladu sa stavcima 4. i 5.	Cijena količinskog odstupanja Član 260 (6) U slučaju da su i pozitivna i negativna balansna energija iz rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve aktivirane u istom periodu poravnanja odstupanja, cijena količinskog odstupanja za pozitivno i negativno odstupanje utvrđuje se na osnovu najmanje jednog od principa iz st. 4 i 5 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE 5. <i>Obračun rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema</i> Član 56. Nabava unutar područja planiranja razmjene 1. Svaki OPS s određenog područja planiranja razmjene koji upotrebljava ponude rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema utvrđuje pravila obračuna barem	Poravnanje balansnog kapaciteta u slučaju nabavke unutar zone planiranja razmjene Član 261 (1) Operator prenosnog sistema unutar zone planiranja razmjene koristi ponude balansnog kapaciteta i utvrđuje pravila poravnanja najmanje za rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenskih rezervi u skladu sa zahtjevima iz člana 241 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi u skladu sa zahtjevima iz člana 32.				
2. Svaki OPS s određenog područja planiranja razmjene koji upotrebljava ponude rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema obračunava barem sve nabavljene rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenske rezerve u skladu sa zahtjevima iz člana 32.	Poravnanje balansnog kapaciteta u slučaju nabavke unutar zone planiranja razmjene Član 261 (2) Operator prenosnog sistema iz stava 1 ovog člana obračunava najmanje sve nabavljene rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije ili zamjenske rezerve u skladu sa zahtjevima iz člana 241 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 57. Nabava izvan područja planiranja razmjene 1. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema utvrđuju pravila obračuna nabavljenog rezerviranog kapaciteta u skladu s članovima 33. i 35.	Poravnanje balansnog kapaciteta u slučaju nabavke izvan zone planiranja razmjene Član 262 (1) Operator prenosnog sistema koji razmjenjuje balansni kapacitet, utvrđuje pravila poravnanja za nabavljeni balansni kapacitet u skladu sa čl. 242 i 244 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema zajednički obračunavaju nabavljeni rezervirani kapacitet pomoću funkcije obračuna OPS-OPS u skladu s članom 33. OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema na temelju modela OPS-PUU nabavljeni rezervirani kapacitet obračunavaju u skladu s članom 35.	Poravnanje balansnog kapaciteta u slučaju nabavke izvan zone planiranja razmjene Član 262 (2) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, razmjenjuje balansni kapacitet i izmiruje isti koristeći funkciju poravnanja OPS-OPS u skladu sa članom 242 ovog zakona, a u slučaju da operator prenosnog sistema razmjenjuje balansni kapacitet na osnovu modela OPS-PUB, isti se izmiruje u skladu sa članom 244 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
3. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema utvrđuju pravila obračuna dodjele prekozonskog kapaciteta u skladu s poglavljem 2. glave IV.	Poravnanje balansnog kapaciteta u slučaju nabavke izvan zone planiranja razmjene Član 262 (3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim operatorima prenosnih sistema, razmjenjuje balansni kapacitet i utvrđuje pravila poravnanja za dodjelu prekozonskog kapaciteta u skladu sa čl. 247 i 248 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

4. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema obračunavaju prekozonski kapacitet u skladu s poglavljem 2. glave IV.	Poravnanje balansnog kapaciteta u slučaju nabavke izvan zone planiranja razmjene Član 262 (4) Operator prenosnog sistema koji razmjenjuje balansni kapacitet izmiruje dodijeljeni prekozonski kapacitet u skladu sa čl. 247 i 248 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
GLAVA VI. ALGORITAM Član 58. Algoritmi balansiranja 1. U prijedlozima u skladu s članovima od 19. do 21. svi OPS-ovi razvijaju algoritme koje optimizacijske funkcije za aktivaciju upotrebljavaju za aktivaciju ponuda balansne energije. Ti algoritmi moraju: (a) poštovati metodu aktivacije ponuda balansne energije u skladu s članom 29.; (b) poštovati metodu određivanja cijene balansne energije u skladu s članom 30.; (c) uzimaju u obzir opisi procesa za razmjenu odstupanja i prekograničnu aktivaciju u skladu s dijelom IV. glave V. Regulative (EU) 2017/1485.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana u Regulativi (EU) 2017/2195, adaptiranoj za ugovorne strane Energetske zajednice.	
2. U prijedlogu u skladu s članom 22. svi OPS-ovi razvijaju algoritam koji upotrebljava funkcija za proces razmjene odstupanja. Taj algoritam provodi proces razmjene odstupanja u skladu s dijelom IV. Regulative (EU) 2017/1485 kako bi se na najmanju mjeru svela suprotna aktivacija resursa za balansiranje.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana u Regulativi (EU) 2017/2195, adaptiranoj za ugovorne strane Energetske zajednice.	
3. U prijedlogu u skladu s članom 33. dva OPS-a ili više njih koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za balansiranje sistema razvijaju algoritme koje optimizacijske funkcije za nabavu kapaciteta upotrebljavaju za nabavu ponuda balansne energije. Ti algoritmi moraju: (a) minimirati ukupne troškove nabave cijelog zajednički nabavljenog rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema;	Algoritmi balansiranja Član 263 (1) Predlog iz člana 242 ovog zakona sadrži algoritme pomoću kojih se sprovode funkcije optimizacije nabavke kapaciteta, koji će: 1) minimizovati ukupne troškove nabavke svih zajednički nabavljenih balansnih kapaciteta;	Potpuno usklađeno		

(b) ako je primjenjivo, uzimati u obzir raspoloživost prekozonskog kapaciteta, uključujući moguće troškove njegova pružanja.	2) uzimati u obzir raspoloživost prekozonskog kapaciteta, uključujući moguće troškove za njegovo obezbjeđivanje, ako je primjenljivo.			
4. Svi algoritmi načinjeni u skladu s ovim članom moraju: (a) poštovati ograničenja pogonske sigurnosti; (b) uzimati u obzir tehnička ograničenja i ograničenja mreže; (c) ako je primjenjivo, uzimati u obzir prekozonski kapacitet.	Algoritmi balansiranja Član 263 (2) Svi algoritmi razvijeni u skladu sa ovim članom će: 1) poštovati ograničenja pogonske sigurnosti; 2) uzimati u obzir tehnička i mrežna ograničenja; 3) uzimati u obzir raspoloživi prekozonski kapacitet, ako je primjenljivo.	Potpuno usklađeno		
GLAVA VII. IZVJEŠĆIVANJE Član 59. Europsko izvješće o integraciji tržišta balansiranja 1. ENTSO-E objavljuje europsko izvješće o praćenju u kojem se ponajprije govori o praćenju, opisivanju i analiziranju provedbe ove Regulative te izvješćuje o napretku u integraciji tržišta balansiranja u Europi, a pritom poštuje povjerljivost informacija u skladu s članom 11.	Evropski izvještaj o integraciji tržišta balansiranja Član 264 (1) Izvještaj o integraciji tržišta balansiranja sadrži i rezime na engleskom jeziku za izvještaj operatora prenosnog sistema o balansiranju u skladu sa članom 265 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Vrsta izvješća izmjenjuje se kako slijedi: (a) dvije godine od stupanja na snagu ove Regulative i zatim svake dvije godine objavljuje se posebno izvješće; (b) tri godine od stupanja na snagu ove Regulative i zatim svake dvije godine objavljuje se kraća verzija izvješća u kojoj se preispituje učinjeni napredak i ažuriraju indikatori uspješnosti. 3. U izvješću se iz stava 2. tačke (a): (a) opisuju i analiziraju proces usklađivanja i integracije te napredak koji je postignut u smislu usklađivanja i integracije tržišta balansiranja primjenom ove Regulative; (b) opisuje stanje provedbenih projekata u skladu s ovom Regulativom; (c) ocjenjuje kompatibilnost provedbenih projekata i istražuje svaki mogući razvoj događaja koji može ugroziti buduću integraciju; (d) analizira razvoj razmjene rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema i dijeljenja rezervi te opisuju moguće	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ove odredbe su izbrisane u Regulativi (EU) 2017/2195, adaptiranoj za ugovorne strane Energetske zajednice.	

prepreke, preduvjeti i mjere za njihovo dodatno poboljšanje;

(e) opisuju postojeće i analiziraju potencijalne razmjene usluga balansiranja;

(f) analizira prikladnost standardnih proizvoda s obzirom na najnovije promjene i razvoj različitih resursa za balansiranje i predlažu moguća poboljšanja standardnih proizvoda;

(g) procjenjuje potreba za dodatnim usklađivanjem standardnih proizvoda i mogući učinci neusklađivanja na integraciju tržišta balansiranja;

(h) ocjenjuje postojanje i opravdanost posebnih proizvoda koje upotrebljavaju OPS-ovi te njihov učinak na integraciju tržišta balansiranja;

(i) ocjenjuje napredak usklađivanja glavnih elemenata obračuna odstupanja i posljedice te moguće poremećaje zbog neusklađivanja;

(j) izvješćuje o rezultatima analize troškova i koristi u skladu s članom 61.

4. ENTSO-E određuje pokazatelje uspješnosti tržišta balansiranja koji se upotrebljavaju u tim izvješćima. Iz pokazatelja uspješnosti moraju biti vidljivi:

(a) raspoloživost ponuda balansne energije, uključujući ponude iz rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema;

(b) financijske dobiti i uštede zbog razmjene odstupanja, razmjene usluga balansiranja i dijeljenja rezervi;

(c) koristi od upotrebe standardnih proizvoda;

(d) ukupni trošak balansiranja;

(e) ekonomska učinkovitost i pouzdanost tržišta balansiranja;

(f) moguće neučinkovitosti i poremećaji na tržištima balansiranja;

(g) gubici učinkovitosti zbog posebnih proizvoda;

(h) količina i cijena balansne energije, raspoložive i aktivirane, iz standardnih i posebnih proizvoda upotrijebljene za balansiranje;

(i) cijene odstupanja i odstupanja sistema;

(j) kretanje cijena usluge balansiranja u prethodnim godinama;

(k) usporedba očekivanih i ostvarenih troškova i koristi od svih dodjela prekozonkog kapaciteta u svrhu balansiranja.				
5. Prije predaje završnog izvješća ENTSO-E mora sastaviti prijedlog nacрта izvješća. U prijedlogu se, među ostalim, definiraju struktura izvješća, sadržaj te indikatori uspješnosti koji će se koristiti u izvješću. Prijedlog se mora dostaviti Agenciji, koja ima pravo zahtijevati izmjene u roku od dva mjeseca od dostavljanja prijedloga. 6. Izvješće iz stava 2. tačke (a) mora sadržavati i sažetak na engleskom jeziku za svako izvješće OPS-a o balansiranju u skladu s članom 60. 7. U izvješćima se navode raščlanjeni podaci i indikatori za svako područje planiranja razmjene, svaku granicu zone trgovanja ili svaki LFC blok. 8. ENTSO-E mora objavljivati izvješća na internetu te ih dostavljati Agenciji u roku od šest mjeseci od kraja godine na koju se odnose.	Evropski izvještaj o integraciji tržišta balansiranja Član 264 (2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži raščlanjene podatke i indikatore za svaku zonu planiranja razmjene, svaku granicu zone nadmetanja ili svaki kontrolni blok.	Potpuno usklađeno		
9. Nakon isteka rokova do kojih svi OPS-ovi moraju početi upotrebljavati europske platforme u skladu s članom 19. stavom 5., članom 20. stavom 6., članom 21. stavom 6. i članom 22. stavom 5. svi OPS-ovi preispituju sadržaj i uvjete objave izvješća. ENTSO-E na temelju rezultata tog preispitivanja mora sastaviti prijedlog nove strukture i rasporeda objavljivanja izvješća te ga dostaviti Agenciji. Agencija ima pravo zahtijevati izmjene unutar tri mjeseca od dostave prijedloga.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ova odredba je izbrisana u Regulativi (EU) 2017/2195, adaptiranoj za ugovorne strane Energetske zajednice.	
Član 60. Izvješće OPS-a o balansiranju 1. Svaki OPS najmanje svake dvije godine objavljuje izvješće o balansiranju kojim obuhvaća prethodne dvije kalendarske godine, a pritom poštuje povjerljivost informacija u skladu s članom 11.	Izvještaj operatora prenosnog sistema o balansiranju Član 265 (1) Operator prenosnog sistema dužan je da najmanje jednom u dvije godine objavljuje izvještaj o balansiranju kojim obuhvata prethodne dvije kalendarske godine, poštujući povjerljivost informacija u skladu sa članom 221 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

2. Izvješće o balansiranju sadržava: (a) informacije o količinama raspoloživih, nabavljenih i iskorištenih posebnih proizvoda te obrazloženje posebnih proizvoda prema uvjetima u skladu s članom 26.; (b) sažetak analize dimenzioniranja kapaciteta rezerve s obrazloženjem i objašnjenjem zahtjeva koji se odnose na izračunani kapacitet rezerve; (c) sažetak analize optimalnog pružanja kapaciteta rezerve s obrazloženjem količine rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema; (d) analizu troškova i koristi te mogućih neučinkovitosti i poremećaja zbog posebnih proizvoda u smislu konkurentnosti i rascjepkanosti tržišta, sudjelovanja upravljanja potrošnjom i energije iz obnovljivih izvora, integracije balansnih tržišta te popratnih pojava na drugim tržištima električne energije; (e) analizu mogućnosti razmjene rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema i dijeljenja rezervi; (f) objašnjenje i obrazloženje nabave rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema bez razmjene rezerviranog kapaciteta za balansiranje sistema ili dijeljenja rezervi; (g) analizu učinkovitosti optimizacijskih funkcija za aktivaciju kad je posrijedi balansna energija iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije i, ako je primjenjivo, balansna energija iz zamjenskih rezervi.	Izvještaj operatora prenosnog sistema o balansiranju Član 265 (2) Izvještaj o balansiranju iz stava 1 ovog člana sadrži: 1) informacije o količinama raspoloživih, nabavljenih i iskorištenih specifičnih proizvoda, kao i obrazloženje specifičnih proizvoda koji podliježu uslovima iz člana 244 ovog zakona; 2) zbirnu analizu dimenzionisanja rezervnog kapaciteta uključujući obrazloženje zahtjeva koji se odnose na izračunati rezervni kapacitet; 3) zbirnu analizu optimalnog obezbjeđenja rezervnog kapaciteta uključujući obrazloženje količine balansnog kapaciteta; 4) analizu troškova i koristi, kao i mogućih neefikasnosti i poremećaja zbog specifičnih proizvoda u smislu konkurentnosti i rascjepkanosti tržišta, učešća u upravljanju potrošnjom i energije iz obnovljivih izvora, integracije balansnih tržišta kao i popratnih pojava na drugim tržištima električne energije; 5) analizu mogućnosti razmjene balansnog kapaciteta i dijeljenja rezervi; 6) objašnjenje i obrazloženje nabavke balansnog kapaciteta bez razmjene balansnog kapaciteta ili dijeljenja rezervi; 7) analizu efikasnosti funkcija optimizacije aktivacije za balansnu energiju iz rezervi za ponovno uspostavljanje frekvencije i, ako je primjenljivo, za balansnu energiju iz zamjenskih rezervi.	Potpuno usklađeno		
3. Izvješće o balansiranju mora biti na engleskom jeziku ili mora barem sadržavati sažetak na engleskom.	Izvještaj operatora prenosnog sistema o balansiranju Član 265 (3) Izvještaj o balansiranju iz stava 1 ovog člana sačinjava se na engleskom jeziku ili sadrži rezime na engleskom jeziku.	Potpuno usklađeno		
4. Mjerodavno regulatorno tijelo u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ ima pravo na temelju prethodno objavljenih izvješća zahtijevati promjene u strukturi i sadržaju sljedećeg izvješća OPS-a o balansiranju.	Izvještaj operatora prenosnog sistema o balansiranju Član 265 (4) Uzimajući u obzir prethodno objavljene izvještaje, Agencija ima pravo da zahtijeva izmjene u strukturi i	Potpuno usklađeno		

	sadržaju sljedećeg izvještaja operatora prenosnog sistema o balansiranju.			
<i>GLAVA VIII.</i> ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI Član 61. Analiza troškova i koristi 1. Kad su OPS-ovi dužni provesti analizu troškova i koristi u skladu s ovom Regulativom, oni utvrđuju kriterije i metodologiju za tu analizu te ih dostavljaju mjerodavnim regulatornim tijelima u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ u roku od šest mjeseci prije početka provođenja te analize. Mjerodavna regulatorna tijela imaju pravo zajednički zahtijevati izmjene kriterija i metodologije.	Analiza troškova i koristi u vezi sa balansiranjem u modelu OPS-PUB Član 266 (1) Operator prenosnog sistema utvrđuje kriterijume i metodologije za analizu troškova i koristi u vezi sa balansiranjem u modelu OPS-PUB u skladu sa ovim zakonom i dostavlja ih Agenciji u roku od šest mjeseci prije početka izrade analize, a Agencija, u saradnji sa drugim nadležnim regulatornim organima, ima pravo da zahtijeva izmjenu kriterijuma i metodologije.	Potpuno usklađeno		
2. Analizom troškova i koristi u obzir se uzimaju barem: (a) tehnička izvedivost; (b) ekonomska učinkovitost; (c) utjecaj na konkurenciju i integraciju tržišta balansiranja; (d) troškovi i koristi od provedbe; (e) utjecaj na europske i nacionalne troškove balansiranja; (f) potencijalni utjecaj na cijene na evropskom tržištu električne energije; (g) sposobnost OPS-ova i subjekata odgovornih za odstupanje da ispunjavaju obveze; (h) utjecaj na sudionike na tržištu u smislu dodatnih tehničkih ili informatičkih zahtjeva procijenjen u saradnji sa zahvaćenim dionicima.	Analiza troškova i koristi u vezi sa balansiranjem u modelu OPS-PUB Član 266 (2) Analiza troškova i koristi iz stava 1 ovog člana naročito uzima u obzir: 1) tehničku izvodljivost; 2) ekonomsku efikasnost; 3) uticaj na konkurenciju i integraciju tržišta balansiranja; 4) troškove i koristi od implementacije; 5) uticaj na evropske i nacionalne troškove balansiranja; 6) potencijalni uticaj na cijene na evropskom tržištu električne energije; 7) sposobnost operatora prenosnog sistema i balansno odgovornih subjekata da ispunjavaju svoje obaveze; 8) uticaj na učesnike na tržištu u smislu dodatnih tehničkih ili informatičkih zahtjeva procijenjenih u saradnji sa zainteresovanim stranama kojih se to tiče.	Potpuno usklađeno		
3. Svi predmetni OPS-ovi dostavljaju svim mjerodavnim regulatornim tijelima rezultate analize troškova i koristi s obrazloženim prijedlozima za rješavanje problema koji su njome možda utvrđeni.	Analiza troškova i koristi u vezi sa balansiranjem u modelu OPS-PUB Član 266	Potpuno usklađeno		

	(3) Operator prenosnog sistema dostavlja Agenciji rezultate analize troškova i koristi sa obrazloženjem predloga za rješavanje eventualnih problema koji se utvrde analizom iz stava 2 ovog člana.			
GLAVA IX. ODSTUPANJA I PRAĆENJE Član 62. Odstupanja 1. Regulatorno tijelo u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ može, na zahtjev OPS-a ili na vlastitu inicijativu, odobriti relevantnim OPS-ovima odstupanje od odredaba ove Regulative u skladu sa stavcima od 2. do 12.	Odstupanja u vezi sa balansiranjem Član 267 (1) Agencija može, na zahtjev operatora prenosnog sistema ili na sopstvenu inicijativu, odobriti operatoru prenosnog sistema odstupanje od jedne ili više odredbi ovog zakona u skladu sa st. 2 do 12 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
2. OPS može zatražiti odstupanje od sljedećih zahtjeva: (a) rokova do kojih OPS mora početi upotrebljavati europske platforme u skladu s članom 19. stavom 5. članom 20. stavom 6., članom 21. stavom 6. i članom 22. stavom 5.; (b) definicije roka za ponude unutar integriranog sistema planiranja u središnjem dispečerskom modelu u skladu s članom 24. stavom 5. i mogućnosti promjene ponuda unutar integriranog sistema planiranja u skladu s članom 24. stavom 6.; (c) maksimalne količine prekozonskog kapaciteta dodijeljenog tržišno utemeljenim postupkom u skladu s članom 41. stavom 2. ili postupkom na temelju analize ekonomske učinkovitosti u skladu s članom 42. stavom 2.; (d) usklađivanja razdoblja obračuna odstupanja iz člana 53. stava 1.; (e) provedbe zahtjeva u skladu s članovima od 45. do 51. i od 54. do 57.	Odstupanja u vezi sa balansiranjem Član 267 (1) Operator prenosnog sistema može zatražiti odstupanje od sljedećih zahtjeva: 1) rokova kada će operator prenosnog sistema početi sa primjenom evropske platforme iz člana 229 stav 2 ovog zakona, člana 230 stav 2 ovog zakona, člana 231 stav 2 ovog zakona i člana 232 ovog zakona; 2) maksimalne količine prekozonskog kapaciteta dodijeljenog putem tržišno zasnovanog procesa ili procesa zasnovanog na analizi ekonomske efikasnosti iz člana 212 ovog zakona; 3) usklađivanja perioda poravnjanja odstupanja iz člana 258 ovog zakona; 4) sprovođenje zahtjeva iz čl. 250 do 256 ovog zakona i čl. 259 do 262 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
3. Proces odobravanja odstupanja mora biti transparentan, nediskriminatoran, nepristran, potkrijepljen dokumentima i utemeljen na obrazloženom zahtjevu.	Odstupanja u vezi sa balansiranjem Član 267 (3) Proces odobravanja odstupanja mora biti transparentan, nediskriminatoran, nepristrasan, potkrijepljen dokumentima i utemeljen na obrazloženom zahtjevu.	Potpuno usklađeno		

4. OPS-ovi podnose pisani zahtjev za odstupanje mjerodavnom regulatornom tijelu najmanje šest mjeseci prije dana primjene odredaba od kojih je zatraženo odstupanje.	Odstupanja u vezi sa balansiranjem Član 267 (4) Operator prenosnog sistema podnosi pisani zahtjev za odstupanje Agenciji najkasnije šest mjeseci prije dana primjene odredbi od kojih se odstupanje traži.	Potpuno usklađeno		
5. Zahtjev za odstupanje sadržava sljedeće informacije: (a) odredbe od kojih se traži odstupanje; (b) traženo trajanje odstupanja; (c) detaljan plan i raspored u kojem se navodi kako će se izvršiti i osigurati provedba predmetnih odredaba ove Regulative nakon što završi trajanje odstupanja; (d) procjenu posljedica zatraženog odstupanja na susjedna tržišta; (e) procjenu mogućih rizika za integraciju tržišta balansiranja u Europi zbog zatraženog odstupanja.	Odstupanja u vezi sa balansiranjem Član 267 (5) Zahtjev za odstupanje iz stava 4 ovog člana sadrži sljedeće informacije: 1) odredbe od kojih se traži odstupanje; 2) traženi period odstupanja; 3) detaljni plan i vremenski okvir u kojem se navodi način na koji će se vršiti implementacija predmetnih odredbi ovog zakona nakon isteka perioda odstupanja; 4) procjenu posljedica zatraženog odstupanja na susjedna tržišta; 5) procjenu mogućih rizika za integraciju balansnih tržišta u Evropi izazvanih traženim odstupanjem.	Potpuno usklađeno		
6. Mjerodavno regulatorno tijelo donosi odluku o svakom zahtjevu za odstupanje u roku od šest mjeseci od dana primitka zahtjeva. Taj se rok može produljiti za tri mjeseca prije njegova isteka ako mjerodavno regulatorno tijelo zatraži dodatne informacije od OPS-a koji zahtijeva odstupanje. Dodatno razdoblje počinje od primitka potpunih informacija.	Odstupanja u vezi sa balansiranjem Član 267 (6) Agencija donosi odluku o svakom zahtjevu za odstupanje iz stava 4 ovog člana u roku od šest mjeseci od dana prijema zahtjeva. (7) Ako prije isteka roka iz stava 6 ovog člana Agencija zatraži dodatne informacije od operatora prenosnog sistema, odluka o zahtjevu za odstupanje donosi se u roku od tri mjeseca od dana prijema potpunih informacija.	Potpuno usklađeno		
7. OPS koji zahtijeva odstupanje dostavlja sve dodatne informacije koje zatraži mjerodavno regulatorno tijelo u roku od dva mjeseca od takvog zahtjeva. Ako OPS ne dostavi tražene informacije unutar tog roka, zahtjev za odstupanjem se povlači, osim ako prije isteka roka: (a) mjerodavno regulatorno tijelo odluči odobriti produljenje; (b) OPS obavijesti regulatorno tijelo obrazloženim podneskom da je zahtjev za odstupanje potpun.	Odstupanja u vezi sa balansiranjem Član 267 (8) Operator prenosnog sistema koji zahtijeva odstupanje dostavlja sve dodatne informacije koje zatraži Agencija u roku od dva mjeseca od prijema tog zahtjeva, a ako operator prenosnog sistema ne dostavi tražene informacije u datom roku, smatraće se da je zahtjev povučen, osim ako prije isteka roka: 1) Agencija odluči da odobri produženje;	Potpuno usklađeno		

	2) operator prenosnog sistema obavijesti Agenciju obrazloženim dopisom da je zahtjev za odstupanje potpun.			
8. Kad ocjenjuje zahtjev za odstupanje ili prije dodjele odstupanja na vlastitu inicijativu, mjerodavno regulatorno tijelo mora razmotriti sljedeće aspekte: (a) teškoće u vezi s provedbom predmetnih odredaba; (b) rizike i posljedice predmetnih odredaba u pogledu pogonske sigurnosti; (c) mjere poduzete radi lakše provedbe predmetnih odredaba; (d) utjecaj neprovođenja predmetnih odredaba na nediskriminaciju i konkurenciju s drugim sudionicima na europskom tržištu, osobito u pogledu upravljanja potrošnjom i energije iz obnovljivih izvora; (e) utjecaje na opću ekonomsku učinkovitost i pametnu mrežnu infrastrukturu; (f) utjecaje na druga područja planiranja razmjene i opće posljedice na europsku tržišnu integraciju.	Odstupanja u vezi sa balansiranjem Član 267 (9) Agencija će prilikom ocjene zahtjeva za odstupanje ili prije nego što odobri odstupanje na sopstvenu inicijativu, razmotriti sljedeće aspekte: 1) poteškoće u vezi sa sprovođenjem predmetnih odredbi; 2) rizike i posljedice predmetnih odredbi u pogledu pogonske sigurnosti; 3) radnje preduzete radi lakšeg sprovođenja predmetnih odredbi; 4) uticaj nesprovođenja predmetnih odredbi u smislu nediskriminacije i konkurencije sa drugim učesnicima na evropskom tržištu, posebno u pogledu upravljanja potrošnjom i energijom iz obnovljivih izvora; 5) uticaje na sveukupnu ekonomsku efikasnost i infrastrukturu pametne mreže; 6) uticaje na druge zone planiranja razmjene i opšte posljedice na proces integracije evropskog tržišta.	Potpuno usklađeno		
9. Mjerodavno regulatorno tijelo izdaje obrazloženu odluku o zahtjevu za odstupanje ili o odstupanju odobrenom na vlastitu inicijativu. Ako regulatorno tijelo odobri odstupanje, mora odrediti njegovo trajanje. Odstupanje se može odobriti samo jedanput i na najdulje dvije godine, osim odstupanja iz stava 2. točaka (c) i (d) koja se mogu odobriti do 1. januara 2025.	Odstupanja u vezi sa balansiranjem Član 267 (10) Agencija donosi obrazloženu odluku o zahtjevu za odstupanje ili o odstupanju odobrenom na sopstvenu inicijativu, a kada Agencija odobri odstupanje, dužna je da odredi i njegovo trajanje. (11) Odstupanje se može odobriti samo jednom i na period od najduže dvije godine, osim odstupanja iz stava 2 tačka 3 ovog člana koja se mogu odobriti do 1. januara 2030. godine.	Potpuno usklađeno		
10. Mjerodavno regulatorno tijelo o svojoj odluci obavješćuje OPS-a, Agenciju i Europsku komisiju. Odluku objavljuje i na svojim internetskim stranicama.	Odstupanja u vezi sa balansiranjem Član 267	Potpuno usklađeno		

	(12) Agencija o odluci iz stava 10 ovog člana obavještava operatora prenosnog sistema, Regulatorni odbor i Sekretarijat i odluku objavljuje na svojoj internet stranici.			
11. Mjerodavna regulatorna tijela vode registar svih odstupanja koja su odobrila ili odbila i najmanje jedanput svakih šest mjeseci dostavljaju Agenciji ažurirani i konsolidirani registar, pri čemu se jedan primjerak daje ENTSO-E-u.	Odstupanja u vezi sa balansiranjem Član 267 (13) Agencija vodi evidenciju svih odstupanja koje je odobrila ili odbila i najmanje jednom u šest mjeseci dostavlja Regulatornom odboru ažuriranu i konsolidovanu evidenciju, pri čemu se jedan primjerak dostavlja ENTSO-u za električnu energiju.	Potpuno usklađeno		
12. Registar posebice sadržava: (a) odredbe za koje je odstupanje odobreno ili odbijeno; (b) sadržaj odstupanja; (c) razloge za odobrenje ili odbijanje odstupanja; (d) posljedice odobrenja odstupanja.	Odstupanja u vezi sa balansiranjem Član 267 (14) Evidencija iz stava 13 ovog člana naročito sadrži: 1) odredbe za koje je odstupanje odobreno ili odbijeno; 2) sadržaj odstupanja; 3) razloge za odobrenje ili odbijanje odstupanja; 4) posljedice odobrenih odstupanja.	Potpuno usklađeno		
Član 63. Praćenje 1. ENTSO-E prati provedbu ove Regulative u skladu s članom 8. stavom 8. Regulative (EZ) br. 714/2009. ENTSO-E praćenjem provedbe ove Regulative obuhvaća barem sljedeće: (a) pripremu europskog izvješća o integraciji tržišta balansiranja u skladu s članom 59.; (b) pripremu izvješća o praćenju provedbe ove Regulative, uključujući učinak na usklađivanje primjenjivih pravila kojima se nastoji olakšati integracija tržišta.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

2. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative ENTSO-E mora dostaviti Agenciji na razmatranje plan praćenja za izvješća koja treba pripremiti i svaku izmjenu tog plana. 3. Agencija u saradnji s ENTSO-E-om mora u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative sastaviti popis relevantnih informacija koje ENTSO-E mora dostaviti Agenciji u skladu s članom 8. stavom 9. i članom 9. stavom 1. Regulative (EZ) br. 714/2009. Popis relevantnih informacija može se ažurirati. ENTSO-E održava u standardiziranom formatu sveobuhvatnu digitalnu arhivu podataka koje zahtijeva Agencija.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	Ove odredbe su izbrisane u Regulativi (EU) 2017/2195, adaptiranoj za ugovorne strane Energetske zajednice.	
4. Svi OPS-ovi moraju dostaviti ENTSO-E-u informacije potrebne za obavljanje dužnosti iz stavaka 1. i 3.	Praćenje procesa balansiranja Član 268 (1) Operator prenosnog sistema dostavlja Sekretarijatu informacije potrebne za praćenje balansiranja električne energije.	Potpuno usklađeno		
5. Na temelju zajedničkog zahtjeva Agencije i ENTSO-E-a, sudionici na tržištu i druge relevantne organizacije za integraciju tržišta električne energije balansiranja dostavljaju ENTSO-E-u informacije potrebne za praćenje u skladu sa stavcima 1. i 3., osim informacija koje su mjerodavna regulatorna tijela u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ, Agencija ili ENTSO-E već pribavili u kontekstu svojih dužnosti praćenja provedbe.	Praćenje procesa balansiranja Član 268 (2) Učesnici na tržištu i druge relevantne organizacije za integraciju balansnih tržišta električne energije dostavljaju Sekretarijatu informacije potrebne za praćenje sprovođenja ovog zakona, osim informacija koje je Agencija već pribavila u skladu sa zakonom.	Potpuno usklađeno		
GLAVA X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE Član 64. Prijelazne odredbe za Irsku i Sjevernu Irsku Osim u pogledu sudjelovanja u izradi odredaba i uvjeta ili metodologija, za što se primjenjuju odgovarajući rokovi, zahtjevi iz ove Regulative primjenjuju se na Irsku i Sjevernu Irsku od 31. prosinca 2019.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 65. Stupanje na snagu	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

1. Ova Regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije. 2. Kad je riječ o članovima 14., 16., 17., 28., 32., od 34. do 36., od 44. do 49. i od 54. do 57., ova se Regulativa počinje primjenjivati godinu dana od stupanja na snagu ove Regulative. Ova je Regulativa u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.				
REGULATIVA KOMISIJE (EU) 2017/2196				
Član 1 Predmet 1. U cilju održavanja pogonske sigurnosti, sprečavanja širenja ili pogoršanja incidenta radi izbjegavanja poremećaja na širokoj razini i stanja raspada sistema te radi omogućivanja učinkovite i brze ponovne uspostave elektroenergetskog sistema iz poremećenog pogona ili stanja raspada sistema ovom se Regulativom uspostavlja mrežni kodeks u kojem se utvrđuju zahtjevi za: (a) način na koji OPS-ovi upravljaju poremećenim pogonom, stanjima raspada sistema i stanjima ponovne uspostave sistema; (b) koordinaciju pogona sistema diljem Unije u uvjetima poremećenog pogona, raspada sistema i stanja ponovne uspostave sistema; (c) simulacije i testiranja za osiguravanje pouzdane, učinkovite i brze ponovne uspostave međusobno povezanih prenosnih sistema u normalni pogon iz poremećenog pogona ili raspada sistema; (d) alate i infrastrukturu potrebne za osiguravanje pouzdane, učinkovite i brze ponovne uspostave međusobno povezanih prenosnih sistema u normalni pogon iz poremećenog pogona ili raspada sistema.	Smjernice za havarijska stanja i oporavak sistema Član 269 Radi zaštite operativne stabilnosti, sprečavanja širenja ili pogoršanja incidenata, da bi se izbjegli poremećaji većih razmjera i prekidi napajanja električnom energijom i omogućila efikasna i brza sanacija elektroenergetskog sistema nakon vanrednih situacija ili prekida napajanja električnom energijom, u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 3 ovog zakona utvrđuju se uslovi koji moraju biti ispunjeni i koji se odnose na: 1) upravljanje operatorom prenosnog sistema u vanrednim stanjima, stanjima prekida napajanja električnom energijom i stanjima sanacije; 2) usklađenost rada sistema u vanrednim stanjima, stanjima prestanka napajanja električnom energijom i stanjima sanacije u okviru Zajednice; 3) simulaciju i testove u cilju garantovanja pouzdane, efikasne i brze sanacije međusobno povezanih sistema prenosa nakon vanrednih stanja ili stanja prestanka napajanja električnom energijom; 4) opreme i objekte koji bi osigurali pouzdanu, efikasnu i brzu sanaciju međusobno povezanih sistema prenosa nakon vanrednih stanja ili stanja prestanka napajanja električnom energijom;	Potpuno usklađeno		

	5) druge uslove čije ispunjavanje ima za cilj održavanje operativne sigurnosti u kriznim situacijama i sanaciju elektroenergetskog sistema.			
Član 2 Područje primjene 1. Ova se Regulativa primjenjuje na OPS-ove, ODS-ove, ZKM-ove, pružatelje usluge obrane sistema, pružatelje usluge ponovne uspostave sistema, subjekte odgovorne za odstupanje, pružatelje usluge uravnoteženja sistema, nominirane operatore tržišta električne energije i ostale subjekte imenovane za izvršavanje tržišnih aktivnosti u skladu s Regulativom Komisije (EU) 2015/1222 (1) i Regulativom Komisije (EU) 2016/1719 (2). 2. Konkretno, ova se Regulativa primjenjuje na sljedeće ZKM-ove: (a) postojeće i nove proizvodne elektroenergetske module razvrstane u tip B, C i D u skladu s kriterijima utvrđenima u članu 5. Regulative Komisije (EU) 2016/631 (3); (b) postojeće i nove proizvodne module razvrstane u tip B u skladu s kriterijima utvrđenima u članu 5. Regulative (EU) 2016/631, ako su označeni kao ZKM-ovi u skladu s članom 11. stavom 4. i članom 23. stavom 4.; (c) postojeća i nova postrojenja kupca priključena na prenosni sistem; (d) postojeće i nove zatvorene distributivne sisteme priključene na prenosni sistem; (e) pružatelje redispečiranja proizvodnih modula ili postrojenja kupca agregiranjem i pružatelje rezerve djelatne snage u skladu s Glavom 8. Regulative (EU) 2017/1485 i (f) postojeće i nove sisteme za prenos istosmjernom strujom visokog napona (ISVN) i istosmjerno priključene module elektroenergetskog parka u skladu s kriterijima iz člana 4. stava 1. Regulative Komisije (EU) 2016/1447 (4). 3. Ova se Regulativa primjenjuje na postojeće i nove proizvodne elektroenergetske module razvrstane u tip A, u	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 1) rad elektroprenosnog sistema; 2) priključenje na elektroenergetski sistem: - objekata kupaca, - proizvodnih jedinica, i - sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka; 3) rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema. (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema.	Q1 2026

skladu s kriterijima iz člana 5. Regulative (EU) 2016/631, na postojeće i nove proizvodne elektroenergetske module razvrstane u tip B osim onih navedenih u stavu 2. tački (b), kao i na postojeća i nova postrojenja kupca, zatvorene distributivne sisteme i treće strane koje pružaju upravljanje potrošnjom ako su potvrđeni kao pružatelji usluge obrane sistema ili pružatelji usluge ponovne uspostave sistema u skladu s članom 4. stavom 4.

4. Proizvodni elektroenergetski moduli razvrstani u tip A i B navedeni u stavu 3., postrojenja kupca i zatvoreni distributivni sistemi koji pružaju upravljanje potrošnjom mogu izravno ispunjavati zahtjeve ove Regulative ili neizravno putem treće strane, pod uvjetima utvrđenima u skladu s članom 4. stavom 4.

5. Ova se Regulativa primjenjuje na uređaje za pohranjivanje energije ZKM-a, pružatelja usluge obrane sistema ili pružatelja usluge ponovne uspostave sistema koji se upotrebljavaju za uravnoteženje sistema, pod uvjetom da su utvrđeni kao takvi u planovima obrane sistema, planovima ponovne uspostave sistema ili relevantnim ugovorima o pružanju usluge.

6. Ova se Regulativa primjenjuje na sve prenosne sisteme, distributivne sisteme i interkonekcije u Uniji osim na prenosne i distributivne sisteme ili dijelove prenosnih i distributivnih sistema otoka država članica čiji sistemi ne rade sinkrono sa sinkronim područjem kontinentalne Europe, Velike Britanije, Irske i Sjeverne Irske ili nordijskim ili baltičkim sinkronim područjem, pod uvjetom da takav nesinkroni rad nije uzrokovan poremećajem.

7. U državama članicama u kojima postoji više od jednog operatora prenosnog sistema ova se Regulativa primjenjuje na sve operatore prenosnog sistema u toj državi članici. Ako operator prenosnog sistema nema funkciju bitnu za neku obvezu na temelju ove Regulative, države članice mogu propisati da se odgovornost za ispunjavanje tih obveza prenese na jednog ili više različitih, pojedinačnih operatora prenosnog sistema.

8. Sve dok i u mjeri u kojoj djeluju na sinkroni način u sinkronom području u kojem postoje države koje nisu obvezne pridržavati se zakonodavstva Unije, OPS-ovi Litve, Latvije i Estonije izuzeti su od primjene Člana 15., 29. i 33., osim ako je drukčije predviđeno u sporazumu o saradnji s OPS-ovima trećih zemalja koji su osnova za njihovu saradnju u pogledu sigurnog pogona sistema u skladu s članom 10.				
Član 3 Definicije Za potrebe ove Regulative primjenjuju se definicije iz člana 2. Direktive br. 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (⁵), člana 2. Regulative (EZ) br. 714/2009, člana 2. Regulative Komisije (EU) br. 543/2013 (⁶), člana 2. Regulative (EU) 2015/1222, člana 2. Regulative (EU) 2016/631, člana 2. Regulative Komisije (EU) 2016/1388 (⁷), člana 2. Regulative (EU) 2016/1447, člana 2. Regulative (EU) 2016/1719 i člana 2. Regulative (EU) 2017/1485. Osim toga, primjenjuju se sljedeće definicije: (1) „pružatelj usluge obrane sistema” znači pravni subjekt s pravnim ili ugovornim obvezama pružanja usluge kojom se doprinosi jednoj ili više mjera plana obrane sistema; (2) „pružatelj usluge ponovne uspostave sistema” znači pravni subjekt s pravnim ili ugovornim obvezama pružanja usluge kojom se doprinosi jednoj ili više mjera plana ponovne uspostave sistema; (3) „značajni korisnik mreže visokog prioriteta” (dalje u tekstu: ZKM visokog prioriteta) znači značajni korisnik mreže na kojeg se primjenjuju posebni uvjeti za isključenje i ponovno stavljanje pod napon; (4) „netirana potrošnja” znači neto vrijednost djelatne snage u određenoj tački sistema, izračunana kao (opterećenje – proizvodnja), općenito izražena u kilovatima (kW) ili megavatima (MW), u određenom trenutku ili kao prosječna vrijednost u utvrđenom vremenskom intervalu;	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 1) rad elektroprenosnog sistema; 2) priključenje na elektroenergetski sistem: - objekata kupaca, - proizvodnih jedinica, i - sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka; 3) rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema. (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema.	Q1 2026

(5) „plan ponovne uspostave sistema” znači sve tehničke i organizacijske mjere nužne za ponovnu uspostavu normalnog pogona sistema;

(6) „ponovno stavljanje pod napon” znači ponovni uklop proizvodnje i opterećenja kako bi se isključeni dijelovi sistema ponovno stavili pod napon;

(7) „strategija za ponovno stavljanje pod napon odozgo prema dolje” znači strategija u kojoj je za ponovno stavljanje pod napon dijelova OPS-ovog sistema nužna pomoć drugih OPS-ova;

(8) „strategija za ponovno stavljanje pod napon odozdo prema gore” znači strategija u kojoj je dio OPS-ovog sistema moguće ponovno staviti pod napon bez pomoći ostalih OPS-ova;

(9) „resinkronizacija” znači sinkronizacija i ponovno spajanje dvaju sinkroniziranih regija u tački resinkronizacije;

(10) „voditelj frekvencije” znači OPS koji je imenovan i odgovoran za upravljanje frekvencijom sistema unutar sinkronizirane regije ili sinkronog područja radi vraćanja frekvencije sistema na razinu nazivne frekvencije;

(11) „sinkronizirana regija” znači dio sinkronog područja obuhvaćen međusobno povezanim OPS-ovima sa zajedničkom frekvencijom sistema, a koji nije sinkroniziran s ostatkom sinkronog područja;

(12) „voditelj resinkronizacije” znači OPS koji je imenovan i odgovoran za resinkronizaciju dvaju sinkroniziranih regija;

(13) „tačka resinkronizacije” znači uređaj koji se koristi za povezivanje dvije sinkronizirane regije, obično prekidač.

Član 4

Regulatorni aspekti

1. Pri primjeni odredaba ove Regulative, države članice, regulatorna tijela, nadležni subjekti i operatori sistema:

(a) primjenjuju načela proporcionalnosti i nediskriminacije;

(b) osiguravaju transparentnost;

Nacionalni TCM za havarijska stanja i oporavak sistema

Član 270

(1) (Operator prenosnog sistema je dužan da Agenciji dostavi predloge nacionalnih TCM-ova na

(c) primjenjuju načelo optimiranja između najveće ukupne učinkovitosti i najmanjih ukupnih troškova za sve uključene stranke;

(d) osiguravaju da operatori prenosnih sistema u najvećoj mogućoj mjeri iskoriste mehanizme temeljene na tržištu radi osiguravanja sigurnosti i stabilnosti mreže;

(e) pridržavaju se tehničkih, pravnih i sigurnosnih ograničenja, kao i ograničenja osobne zaštite;

(f) poštuju odgovornost dodijeljenu nadležnom OPS-u radi održavanja sigurnosti sistema, uključujući zahtjeve propisane nacionalnim zakonodavstvom;

(g) savjetuju se s nadležnim ODS-ovima i uzimaju u obzir moguće utjecaje na njihov sistem i

(h) uzimaju u obzir dogovorene europske norme i tehničke specifikacije.

2. Svi operatori prenosnog sistema moraju u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ mjerodavnom regulatornom tijelu radi odobrenja dostaviti prijedloge za sljedeće:

(a) uvjete za rad kao pružatelji usluge obrane sistema na ugovornoj osnovi u skladu sa stavom 4.;

(b) uvjete za rad kao pružatelji usluge ponovne uspostave sistema na ugovornoj osnovi u skladu sa stavom 4.;

(c) popis ZKM-ova koji su na svojim postrojenjima dužni provesti mjere navedene u obveznim uvjetima iz uredaba (EU) 2016/631, (EU) 2016/1388 i (EU) 2016/1447 i/ili iz nacionalnog zakonodavstva te popis mjera koje moraju provesti ti ZKM-ovi, a koje su utvrdili OPS-ovi u skladu s članom 11. stavom 4. tačkom (c) i članom 23. stavom 4. tačkom (c);

(d) popis ZKM-ova visokog prioriteta iz člana 11. stava 4. tačke (d) i člana 23. stava 4. tačke (d) ili načela njihova uvrštavanja na taj popis te popis uvjeta za njihovo isključenje i ponovno stavljanje pod napon, osim ako je to već uređeno nacionalnim zakonodavstvom država članica;

(e) pravila za obustavu i ponovno pokretanje tržišnih aktivnosti u skladu s članom 36. stavom 1.;

- odobranje, u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 3 ovog zakona, i to:
- 1) uslove za pružaoce usluge odbrane sistema;
 - 2) uslove za pružaoce usluge ponovnog uspostavljanja sistema;
 - 3) listu značajnih korisnika mreže koji su dužni da primjenjuju zahtjeve iz propisa iz čl. 277, 278 i 279 ovog zakona i listu mjera koje ti korisnici treba da primjenjuju;
 - 4) listu značajnih korisnika mreže visokog prioriteta ili pravila i uslove za isključenje i ponovno uključanje značajnih korisnika mreže;
 - 5) pravila za obustavljanje i ponovno pokretanje tržišnih aktivnosti;
 - 6) pravila poravnanja odstupanja i finansijskog poravnanja balansne energije u slučaju obustavljanja tržišnih aktivnosti;
 - 7) plan testiranja opreme i kapaciteta od značaja za sprovođenje plana odbrane i plana oporavka sistema.
- (2) Agencija je dužna da akte iz stava 1 ovog člana odobri u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja njihovih predloga.
- (3) Operator prenosnog sistema donosi plan odbrane i plan oporavka sistema i o njemu obavještava Ministarstvo i Agenciju.

Potpuno
usklađeno

(f) posebna pravila za obračun odstupanja i obračun energije uravnoteženja u slučaju obustave tržišnih aktivnosti u skladu s članom 39. stavom 1.;

(g) plan testiranja u skladu s članom 43. stavom 2.;

3. Ako je država članica propisala takvu mogućnost, prijedlozi iz stava 2. točaka od (a) do (d) te (g) mogu se podnijeti na odobrenje nekom drugom tijelu osim regulatornom tijelu. Regulatorna tijela i subjekti koje su imenovale države članice na temelju ovog stava odlučuju o prijedlozima navedenim u stavu 2. u roku od šest mjeseci od datuma na koji ih je OPS podnio.

4. Uvjeti za rad kao pružatelj usluge obrane sistema i pružatelj usluge ponovne uspostave sistema utvrđuju se nacionalnim zakonodavstvom ili na ugovornoj osnovi. Ako se utvrđuju na ugovornoj osnovi, svaki OPS mora do 18. prosinca 2018. izraditi prijedlog pravila za relevantne uvjete kojima se utvrđuje barem sljedeće:

(a) karakteristike usluge koju će pružati;

(b) mogućnosti i uvjete za agregaciju i

(c) kad je riječ o pružateljima usluge ponovne uspostave sistema, ciljanu geografsku raspodjelu izvora električne energije sa sposobnostima crnog starta i otočnog pogona.

5. Do 18. prosinca 2018. svaki OPS regulatornom tijelu ili subjektu kojeg imenuje država članica mora dostaviti plan obrane sistema izrađen u skladu s članom 11. i plan ponovne uspostave sistema izrađen u skladu s članom 23. ili barem sljedeće elemente tih planova:

(a) ciljeve plana obrane sistema i plana ponovne uspostave sistema, uključujući pojave kojima se treba upravljati ili situacije koje treba riješiti;

(b) uvjete za aktiviranje mjera plana obrane sistema i plana ponovne uspostave sistema;

(c) obrazloženje svake mjere u kojem se objašnjava kako ta mjera doprinosi ciljevima plana obrane sistema i plana ponovne uspostave sistema, i strane odgovorne za provedbu tih mjera i

(d) rokove za provedbu mjera utvrđene na temelju člana 11. i 23.

6. Ako na temelju ove Regulative OPS smije ili mora utvrditi ili uspostaviti zahtjeve, uvjete ili metodologije koje ne podliježu odobrenju u skladu sa stavom 2., ili ako se smije ili mora dogovoriti o tim zahtjevima, uvjetima ili metodologijama, države članice mogu za te zahtjeve, uvjete ili metodologije zahtijevati prethodno odobrenje regulatornog tijela, subjekta kojeg je imenovala država članica ili drugog nadležnog tijela država članica.

7. Ako OPS smatra nužnom izmjenu dokumenata odobrenih u skladu sa stavom 3., zahtjevi iz stavaka od 2. do 5. primjenjuju se na predložene izmjene. OPS-ovi koji predlažu izmjenu uzimaju u obzir opravdana očekivanja, ako je potrebno, proizvođača, vlasnika postrojenja kupca i drugih dionika na temelju prvobitno određenih ili dogovorenih zahtjeva ili metodologija.

8. Svaka strana može podnijeti pritužbu na nadležnog operatora sistema ili OPS-a u vezi s obvezama ili odlukama tog nadležnog operatora sistema ili OPS-a na temelju ove Regulative i može je uputiti regulatornom tijelu koje, djelujući u svojstvu tijela za rješavanje sporova, donosi odluku u roku od dva mjeseca od primitka pritužbe. To se razdoblje može produljiti za još dva mjeseca ako regulatorno tijelo zatraži dodatne informacije. Taj se produljeni rok može dodatno produljiti uz suglasnost podnositelja pritužbe. Odluka regulatornog tijela obvezujuća je ako se i dok se ne pobije zbog žalbe.

Članovi 5 – 7	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 3) rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjericama za havarijska stanja i oporavak sistema. (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada. Rokovi za donošenje propisa Član 306 (2) Podzakonski akti iz člana 68 stava 1 tač. 1 i 3 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjericama za havarijska stanja i oporavak sistema.	Q1 2026
Član 8. Naknada troškova 1. Troškove koje snose operatori sistema koji podliježu propisima o mrežnoj tarifi, a koji proizlaze iz obveza utvrđenih u ovoj Regulativi, procjenjuju mjerodavna regulatorna tijela u skladu s članom 37. Direktive 2009/72/EZ. Troškovi koji se ocijene kao razumni, učinkoviti i razmjerni vraćaju se u okviru mrežnih tarifa ili drugih odgovarajućih mehanizama.	Naknada troškova u havarijskom stanju i stanju oporavka Član 271 (1) Agencija je dužna da ocjenjuje opravdanost troškova operatora prenosnog sistema koji nastaju u skladu sa članom 68 stav 1 tačka 3 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti.	Potpuno usklađeno		

2. Ako to zahtijevaju odgovarajuća regulatorna tijela, operatori sistema iz stava 1. u roku od tri mjeseca od zahtjeva dostavljaju informacije potrebne da se olakša procjena nastalih troškova.	(2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom. (3) Operator prenosnog sistema dužan je da na zahtjev Agencije dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz stava 1 ovog člana, u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva.			
Članovi 9 - 10	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će	Q1 2026

	(1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 3) rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema. (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada. Rokovi za donošenje propisa Član 306 (2) Podzakonski akti iz člana 68 stava 1 tač. 1 i 3 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.		se urediti rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema.	
Član 11 Izrada plana obrane sistema 1. Do 18. prosinca 2018. svaki OPS mora izraditi plan obrane sistema u dogovoru s relevantnim ODS-ovima, ZKM-ovima, nacionalnim regulatornim tijelima ili subjektima iz člana 4. stava 3., susjednim OPS-ovima i ostalim OPS-ovima na njegovu sinkronom području. 2. Pri izradi svog plana obrane sistema svaki OPS mora uzeti u obzir barem sljedeće elemente: (a) granične vrijednosti pogonskih veličina utvrđene u skladu s članom 25. Regulative (EU) 2017/1485; (b) ponašanje i sposobnosti tereta i proizvodnje unutar sinkronog područja; (c) posebne potrebe ZKM-ova visokog prioriteta navedene u skladu sa stavom 4. tačkom (d) i	Nacionalni TCM za havarijska stanja i oporavak sistema Član 270 (2) Operator prenosnog sistema donosi plan odbrane i plan oporavka sistema i o njemu obavještava Ministarstvo i Agenciju. Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje:	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i	Q1 2026

(d) karakteristike svojeg prenosnog sistema i povezanih sistema ODS-ova. 3. Plan obrane sistema mora sadržavati barem sljedeće odredbe: (a) uvjete pod kojima se aktivira plan obrane sistema, u skladu s članom 13.; (b) naloge OPS-a za plan obrane sistema i (c) mjere koje ovise o dogovoru ili koordinaciji s utvrđenim stranama u stvarnom vremenu. 4. Konkretno, plan obrane sistema mora uključivati sljedeće: (a) popis mjera koje OPS mora provesti na svojim postrojenjima; (b) popis mjera koje ODS-ovi moraju provesti i popis ODS-ova odgovornih za provedbu tih mjera na svojim postrojenjima; (c) popis ZKM-ova odgovornih za provedbu mjera na svojim postrojenjima koje proizlaze iz obveznih zahtjeva iz uredaba (EU) 2016/631, (EU) 2016/1388 i (EU) 2016/1447 ili nacionalnog zakonodavstva i popis mjera koje moraju provesti ti ZKM-ovi; (d) popis ZKM-ova visokog prioriteta te uvjeta za njihovo isključivanje i (e) rokove primjene svake mjere navedene u planu obrane sistema. 5. Plan obrane sistema mora sadržavati barem sljedeće tehničke i organizacijske mjere utvrđene u Odjeljku 2. Poglavlja II.: (a) planovi djelovanja sistemnih zaštita koji uključuju barem: i. plan za automatsko djelovanje podfrekvencijske zaštite u skladu s članom 15.; ii. plan za automatsko djelovanje nadfrekvencijske zaštite u skladu s članom 16. i iii. plan za automatsko djelovanje zaštite od sloma napona u skladu s članom 17.; (b) postupci plana obrane sistema koji uključuju barem:	3) rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema. (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.		oporavak sistema.	

i. postupak za upravljanje odstupanjem frekvencije u skladu s članom 18.;

ii. postupak za upravljanje odstupanjem napona u skladu s članom 19.;

iii. postupak za upravljanje tokom snage u skladu s članom 20.;

iv. postupak za pomaganje u pogledu djelatne snage u skladu s članom 21. i

v. plan hitnog rasterećenja u skladu s članom 22.

6. Mjere koje sadržava plan obrane sistema moraju biti dosljedne sljedećim načelima:

(a) njihov utjecaj na korisnike sistema mora biti najmanji mogući;

(b) moraju biti ekonomski učinkovite;

(c) aktiviraju se samo mjere koje su nužne i

(d) tim se mjerama ne smije uzrokovati prelazak prenosnog sistema OPS-a ili međusobno povezanih prenosnih sistema u poremećeni pogon ili raspad sistema.

Članovi 12 - 22	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 3) rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema. (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada. Rokovi za donošenje propisa Član 306 (2) Podzakonski akti iz člana 68 stava 1 tač. 1 i 3 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema.	Q1 2026
Član 23 Izrada plana ponovne uspostave sistema 1. Do 18. prosinca 2018. svaki OPS mora izraditi plan ponovne uspostave sistema u dogovoru s relevantnim ODS-ovima, ZKM-ovima, nacionalnim regulatornim tijelima ili subjektima iz člana 4. stava 3., susjednim OPS-ovima i ostalim OPS-ovima na tom sinkronom području. 2. Pri izradi plana ponovne uspostave sistema svaki OPS mora uzeti u obzir barem sljedeće elemente: (a) ponašanje i sposobnosti opterećenja i proizvodnje;	Nacionalni TCM za havarijska stanja i oporavak sistema Član 270 (3) Operator prenosnog sistema donosi plan odbrane i plan oporavka sistema i o njemu obavještava Ministarstvo i Agenciju. Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju	Q1 2026

(b) posebne potrebe ZKM-ova visokog prioriteta navedenih u stavu 4. i (c) karakteristike svoje mreže i povezanih mreža ODS-ova. 3. Plan ponovne uspostave sistema mora sadržavati barem sljedeće odredbe: (a) uvjete pod kojima se aktivira plan ponovne uspostave sistema, kako su propisani u članu 25.; (b) naloge iz plana ponovne uspostave sistema koje OPS treba izdati i (c) mjere koje podliježu dogovoru ili koordinaciji u stvarnom vremenu s utvrđenim stranama. 4. Konkretno, plan ponovne uspostave sistema mora sadržavati sljedeće elemente: (a) popis mjera koje OPS mora provesti na svojim postrojenjima; (b) popis mjera koje ODS-ovi moraju provesti i popis ODS-ova odgovornih za provedbu tih mjera na svojim postrojenjima; (c) popis ZKM-ova odgovornih za provedbu mjera na svojim postrojenjima koje proizlaze iz obveznih zahtjeva iz uredaba (EU) 2016/631, (EU) 2016/1388 i (EU) 2016/1447 ili nacionalnog zakonodavstva i popis mjera koje moraju provesti ti ZKM-ovi; (d) popis ZKM-ova visokog prioriteta te uvjeta za njihovo isključenje i ponovno stavljanje pod napon; (e) popis stanica koje su ključne za postupke njegova plana ponovne uspostave sistema; (f) broj izvora energije u OPS-ovom regulacijskom području nužnih za ponovno stavljanje njegova sistema pod napon u skladu sa strategijom za ponovno stavljanje pod napon koja uključuje i sposobnost crnog starta, sposobnost brzog ponovnog stavljanja pod napon (u radu na vlastitu potrošnju) i sposobnost otočnog pogona i (g) rokove primjene svih navedenih mjera. 5. Plan ponovne uspostave sistema mora uključivati barem sljedeće tehničke i organizacijske mjere navedene u Poglavlju III:	interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 3) rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema. (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.		oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema.	

(a) postupak za ponovno stavljanje pod napon u skladu s Odjeljkom 2.; (b) postupak za upravljanje frekvencijom u skladu s Odjeljkom 3. i (c) postupak za resinkronizaciju u skladu s Odjeljkom 4. 6. Mjere uključene u plan ponovne uspostave sistema moraju ispunjavati sljedeće uvjete: (a) njihov utjecaj na korisnike sistema mora biti najmanji mogući; (b) moraju biti ekonomski učinkovite; (c) aktiviraju se samo mjere koje su nužne i (d) tim se mjerama ne smije uzrokovati prelazak međusobno povezanih prenosnih sistema u poremećeni pogon ili raspad sistema.				
Članovi 24 - 54	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje:	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad elektroenerget	Q1 2026

	3) rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema. (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada. Rokovi za donošenje propisa Član 306 (2) Podzakonski akti iz člana 68 stava 1 tač. 1 i 3 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.		skog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema.	
Član 55 Stupanje na snagu Ova Regulatorna stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije. Član 15. stavci od 5. do 8., Član 41. i Član 42. stavci 1., 2. i 5. primjenjuju se od 18. prosinca 2022. Ova je Regulatorna u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Prilog Karakteristike plana podfrekvencijskog rasterećenja	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje:	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad elektroenergetskog sistema u havarijskom	Q1 2026

	3) rad elektroenergetskog sistema u havarijskom stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema. (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada. Rokovi za donošenje propisa Član 306 (2) Podzakonski akti iz člana 68 stava 1 tač. 1 i 3 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.		stanju i stanju oporavka sa smjernicama za havarijska stanja i oporavak sistema.	

REGULATIVA KOMISIJE (EU) 2017/1485

Član 1 Predmet Radi zaštite pogonske sigurnosti, frekvencije, kvalitete i učinkovitog korištenja međusobno povezanog sistema i resursa, ovom se Regulativom utvrđuju detaljne smjernice o: (a) zahtjevima i načelima u pogledu pogonske sigurnosti; (b) pravilima i odgovornostima za koordinaciju i razmjenu podataka među OPS-ovima, među OPS-ovima i ODS-ovima te među OPS-ovima, ODS-ovima i ZKM-ovima u planiranju pogona i u pogonu u gotovo stvarnom vremenu; (c) pravilima za osposobljavanje i certifikaciju zaposlenika operatora sistema; (d) zahtjevima u pogledu koordinacije isključenja;	Pravila za rad elektroprenosnog sistema u interkonekciji Član 272 Radi očuvanja operativne sigurnosti, kvaliteta frekvencije i efikasnog korištenja sistema i resursa u interkonekciji, pravilima iz člana 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona uređuju se: 1) zahtjevi i načela operativne sigurnosti; 2) pravila i odgovornosti za koordinaciju i razmjenu podataka između operatora prenosnih sistema, između operatora prenosnog sistema i operatora distributivnog sistema, između operatora prenosnog sistema i značajnih korisnika mreže u procesu operativnog planiranja i radu u vremenu bliskom realnom; 3) pravila za obuku i sertifikaciju zaposlenih u operatoru prenosnog sistema; 4) zahtjevi u vezi sa koordinacijom isključenja;	Potpuno usklađeno		

(e) zahtjevima u pogledu planiranja razmjene između regulacijskih područja OPS-a i (f) pravilima kojima se nastoji uspostaviti okvir Unije za LFC i rezerve.	5) zahtjevi za planiranje razmjene između kontrolnih oblasti operatora prenosnih sistema; 6) pravila koja imaju za cilj uspostavljanje zajedničkog okvira za regulaciju frekvencije i snage razmjene, kao i rezerve snage; i 7) regioni za rad sistema u kojima učestvuje operator prenosnog sistema. 8) saradnja sa regionalnim koordinacionim centrima.			
Član 2 Područje primjene 1. Pravila i zahtjevi utvrđeni u ovoj Regulativi primjenjuju se na sljedeće ZKM-ove: (a) postojeće i nove proizvodne module koji su ili koji bi bili razvrstani u tip B, C i D u skladu s kriterijima utvrđenima u članu 5. Regulative Komisije (EU) 2016/631 (1); (b) postojeća i nova postrojenja kupca priključena na prenosni sistem; (c) postojeće i nove zatvorene distributivne sisteme priključene na prenosni sistem; (d) postojeća i nova postrojenja kupca, zatvorene distributivne sisteme i treće strane ako pružaju upravljanje potrošnjom izravno OPS-u u skladu s kriterijima iz člana 27. Regulative Komisije (EU) 2016/1388 (2); (e) pružatelje redispčiranja proizvodnih modula ili postrojenja kupca agregiranjem i pružatelje rezerve djelatne snage u skladu s glavom 8. dijelom IV. ove Regulative i (f) postojeće i nove sisteme za prenos istosmjernom strujom visokog napona (dalje u tekstu: ISVN sisteme) u skladu s kriterijima iz člana 3. stava 1. Regulative Komisije (EU) 2016/1447 (3). 2. Ova se Regulativa primjenjuje na sve prenosne sisteme, distributivne sisteme i interkonekcijske vodove u Uniji te na regionalne koordinatore za sigurnost, osim na prenosne sisteme i distributivne sisteme ili dijelove prenosnih ili distributivnih sistema na otocima država članica čiji sistemi	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 1) rad elektroprenosnog sistema; (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad elektroprenosnog sistema	Q1 2026

ne rade sinkrono sa sinkronim područjima kontinentalne Europe, Velike Britanije, Irske i Sjeverne Irske ili nordijskim ili baltičkim sinkronim područjem.

3. Ako u državi članici postoji više OPS-ova, ova se Regulativa primjenjuje na sve OPS-ove u državi članici. Ako OPS nema funkciju potrebnu za obveze na temelju ovog Pravilnika, država članica može, u okviru nacionalnog regulatornog režima, propisati da se odgovornost OPS-a za poštovanje dijela ili svih obveza iz ove Regulative dodijeli pojedinim OPS-ovima.

4. OPS-ovi iz Litve, Latvije i Estonije, dok rade i u mjeri u kojoj rade u sinkronom modu u sinkronom području u kojem sve države ne obvezuju zakoni Unije, izuzimaju se iz primjene odredbi navedenih u Prilogu I. ovoj Regulativi, osim ako je drukčije predviđeno u sporazumu za njihovu saradnju u pogledu sigurnog pogona sistema na temelju člana 13.

5. Ako zahtjeve iz ove Regulative treba utvrditi nadležni operator sistema koji nije OPS, države članice mogu propisati da umjesto njega OPS bude odgovoran za utvrđivanje odgovarajućih zahtjeva.

Član 3
Definicije

1. Za potrebe ove Regulative primjenjuju se definicije iz člana 2. Regulative (EZ) br. 714/2009, člana 2. Regulative Komisije (EU) 2015/1222 (⁴), člana 2. Regulative (EU) 2016/631, člana 2. Regulative (EU) 2016/1388, člana 2. Regulative (EU) 2016/1447, člana 2. Regulative

Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad	Q1 2026

Komisije (EU) 2016/1719 (⁵), člana 2. Regulative Komisije (EU) br. 543/2013 (⁶) o dostavi i objavi podataka na tržištima električne energije i člana 2. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (⁷).

2. Uz to, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „pogonska sigurnost” znači sposobnost prenosnog sistema da održava normalni pogon ili da se što prije vrati u normalni pogon, a karakteriziraju je granične vrijednosti pogonskih veličina;

2. „ograničenje” znači situacija u kojoj treba pripremiti i poduzeti korektivnu mjeru u cilju poštovanja graničnih vrijednosti pogonskih veličina;

3. „stanje N” znači situacija u kojoj ispad nije izazvao neraspoloživost ni jednog elementa prenosnog sistema;

4. „popis ispada” znači popis ispada koje treba simulirati radi ispitivanja sukladnosti s graničnim vrijednostima pogonskih veličina;

5. „normalni pogon” znači situacija u kojoj je sistem unutar graničnih vrijednosti pogonskih veličina u stanju N i nakon što se dogodi bilo koji ispad s popisa ispada, uzimajući u obzir učinak raspoloživih korektivnih mjera;

6. „rezerva za održavanje frekvencije” ili „FCR” znači rezerve djelatne snage raspoložive za održavanje frekvencije sistema nakon pojave neravnoteže u sistemu;

7. „rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije” ili „FRR” znači rezerve djelatne snage raspoložive za ponovnu uspostavu frekvencije sistema na nazivnu vrijednost i, za sinkrono područje koje se sastoji od više od jednog LFC područja, održavanje planirane snage razmjene;

8. „zamjenska rezerva” ili „RR” znači rezerve djelatne snage raspoložive za ponovnu uspostavu ili održavanje zahtijevane razine FRR-a radi spremnosti na dodatne neravnoteže u sistemu, uključujući proizvodnu rezervu;

9. „pružatelj rezerve” znači pravni subjekt sa zakonskom ili ugovornom obavezom pružanja FCR-a, FRR-a ili RR-a iz barem jedne jedinice ili grupe za pružanje rezerve;

10. „jedinica za pružanje rezerve” znači jedan proizvodni modul i/ili jedno postrojenje kupca ili skup proizvodnih

Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji

Član 68

(1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje:

1) rad elektroprenosnog sistema;

(2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana.

(3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.

elektroprenosnog sistema

modula i/ili postrojenja kupca priključen na zajedničko mjesto priključenja koji ispunjavaju zahtjeve u pogledu pružanja FCR-a, FRR-a ili RR-a;

11. „grupa za pružanje rezerve” znači skup proizvodnih modula, postrojenja kupca i/ili jedinica za pružanje rezerve priključen na više od jednog mjesta priključenja koji ispunjavaju zahtjeve u pogledu pružanja FCR-a, FRR-a ili RR-a;

12. „regulacijsko područje frekvencije i snage razmjene” ili „LFC područje” znači dio sinkronog područja ili cijelo sinkrono područje što od drugih LFC blokova fizički razgraničuju mjerne tačke na interkonekcijskim vodovima prema drugim LFC područjima, a kojim upravlja najmanje jedan OPS koji ispunjava obveze u pogledu LFC-a;

13. „vrijeme za ponovnu uspostavu nazivne frekvencije” znači, za sinkrona područja sa samo jednim LFC područjem, najdulje očekivano vrijeme vraćanja frekvencije sistema unutar dopuštenog raspona odstupanja nakon pojave trenutačnog odstupanja snage koje nije veće od referentnog incidenta, a za sinkrono područje s najmanje dva LFC područja, najdulje očekivano vrijeme nakon pojave trenutačnog odstupanja snage LFC područja unutar kojeg se odstupanje nadoknađuje;

14. „kriterij (N–1)” znači pravilo prema kojem elementi koji nastave raditi u regulacijskom području OPS-a nakon što se dogodi ispad moraju biti sposobni za prilagođavanje novoj pogonskoj situaciji, a da se ne prekorače granične vrijednosti pogonskih veličina;

15. „stanje (N–1)” znači situacija u prenosnom sistemu kad se dogodio jedan ispad s popisa ispada;

16. „rezerva djelatne snage” znači rezerve za uravnoteženje raspoložive za održavanje frekvencije;

17. „ugroženi normalni pogon” znači stanje u kojem je sistem unutar graničnih vrijednosti pogonskih veličina, no detektiran je ispad s popisa ispada, a raspoložive korektivne mjere nisu dovoljne da se održi normalni pogon;

18. „regulacijski blok frekvencije i snage razmjene” ili „LFC blok” znači dio sinkronog područja ili cijelo sinkrono

područje što od drugih LFC blokova fizički razgraničuju mjerne tačke na interkonekcijskim vodovima prema drugim LFC blokovima, a kojim upravlja najmanje jedan OPS koji ispunjava obveze u pogledu LFC-a;

19. „regulacijska pogreška područja” znači zbroj regulacijske pogreške snage (ΔP), što je razlika u stvarnom vremenu između izmjerene vrijednosti razmjene snage u stvarnom vremenu (P) i regulacijskog programa (P0) nekog LFC područja ili LFC bloka, i regulacijske pogreške frekvencije ($K \cdot \Delta f$), što je umnožak regulacijske konstante K i odstupanja frekvencije tog LFC područja ili LFC bloka, odnosno $\Delta P + K \cdot \Delta f$;

20. „regulacijski program” znači niz postavnih vrijednosti za neto razmjenu snage LFC područja ili LFC bloka preko AC interkonekcijskih vodova;

21. „regulacija napona” znači ručne i automatske regulacijske mjere na proizvodnom čvoru, na krajnjim čvorovima izmjeničnih vodova ili ISVN sistema ili na transformatorima te drugi načini kojima se održava zadana razina napona ili postavna vrijednost jalove snage;

22. „raspad sistema” znači stanje sistema u kojem prestane raditi dio prenosnog sistema ili cijeli prenosni sistem;

23. „unutarnji ispad” znači ispad unutar regulacijskog područja OPS-a, što obuhvaća interkonekcijske vodove;

24. „vanjski ispad” znači ispad čiji je faktor utjecaja veći od praga osjetljivosti na ispad, a dogodio se izvan regulacijskog područja OPS-a, što ne obuhvaća interkonekcijske vodove;

25. „faktor utjecaja” znači brojčana vrijednost kojom se kvantificira najveći učinak isključenja elementa prenosnog sistema izvan regulacijskog područja OPS-a, bez interkonekcijskih vodova, na bilo koji element prenosnog sistema u smislu promjene u tokovima snaga ili naponu koju je taj ispad izazvao. Učinak je to veći što je vrijednost veća;

26. „prag osjetljivosti na ispad” znači brojčana granična vrijednost s kojom se uspoređuju faktori utjecaja; smatra se da ispad izvan regulacijskog područja OPS-a čiji je faktor utjecaja veći od praga osjetljivosti na ispad ima znatan

utjecaj na regulacijsko područje OPS-a, što obuhvaća interkonekcijske vodove;

27. „analiza ispada” znači računalna simulacija ispada s popisa ispada;

28. „kritično vrijeme za otklanjanje kvara” znači najdulje trajanje kvara tijekom kojeg prenosni sistem može održati stabilnost pogona

29. „kvar” znači sve vrste kratkih spojeva (jednopolni, dvopolni, tropolni, sa zemljom ili bez nje), prekinuti vodič, prekinuti strujni krug ili nestabilna veza čija je posljedica trajna neraspoloživost zahvaćenog elementa prenosnog sistema;

30. „element prenosnog sistema” znači bilo koji dio prenosnog sistema;

31. „poremećaj” znači neplanirani događaj koji može prouzročiti izlazak prenosnog sistema iz normalnog pogona;

32. „dinamička stabilnost” skupni je naziv koji obuhvaća kutnu stabilnost, frekvencijsku stabilnost i naponsku stabilnost;

33. „procjena dinamičke stabilnosti” znači procjena pogonske sigurnosti s obzirom na dinamičku stabilnost;

34. „frekvencijska stabilnost” znači sposobnost prenosnog sistema da održava stabilnu frekvenciju u stanju N i nakon izloženosti poremećaju;

35. „naponska stabilnost” znači sposobnost prenosnog sistema da održava prihvatljive napone u svim čvorovima prenosnog sistema u stanju N i nakon izloženosti poremećaju;

36. „stanje sistema” znači pogonsko stanje prenosnog sistema s obzirom na granične vrijednosti pogonskih veličina, a može biti: normalni pogon, ugroženi normalni pogon, poremećeni pogon, raspad sistema i stanje ponovne uspostave;

37. „poremećeni pogon” znači stanje u kojem je prekoračena najmanje jedna granična vrijednost pogonskih veličina;

38. „stanje ponovne uspostave sistema” znači stanje sistema u kojem je cilj svim aktivnostima u prenosnom sistemu ponovno uspostaviti pogon sistema i održati pogonsku sigurnost nakon raspada sistema ili poremećenog pogona;

39. „iznimni ispad” znači istodobna pojava višestrukih ispada sa zajedničkim uzrokom;

40. „odstupanje frekvencije” znači razlika između stvarne i nazivne frekvencije sinkronog područja, a ta razlika može biti pozitivna i negativna;

41. „frekvencija sistema” znači električna frekvencija sistema koja se može izmjeriti u svim dijelovima sinkronog područja uz pretpostavku ujednačene vrijednosti za sistem unutar intervala u sekundama i samo s malim razlikama između različitih mjesta mjerenja.

42. „proces ponovne uspostave nazivne frekvencije” ili „FRP” znači proces kojim se nastoji ponovno uspostaviti frekvencija sistema na nazivnu vrijednost i, za sinkrona područja koja se sastoje od više od jednog LFC područja, proces kojim se nastoji ponovno uspostaviti planirana snaga razmjene;

43. „regulacijska pogreška ponovne uspostave frekvencije” ili „FRCE” znači regulacijska pogreška u procesu ponovne uspostave koja je jednaka regulacijskoj pogrešci LFC područja ili odstupanju frekvencije ako LFC područje zemljopisno odgovara sinkronom području;

44. „raspored” znači referentni skup vrijednosti koje se odnose na proizvodnju, potrošnju ili razmjenu električne energije za određeno razdoblje;

45. „regulacijska konstanta K LFC područja ili LFC bloka” znači vrijednost u megavatima po hertzu (MW/Hz) koja je onoliko koliko je praktično moguće blizu ili veća od vrijednosti zbroja automatske regulacije proizvodnje, samoregulacije opterećenja i doprinosa rezervi za održavanje frekvencije u sinkronom području u odnosu na maksimalno odstupanje frekvencije u stacionarnom stanju;

46. „lokalno stanje” znači obilježje ugroženog normalnog pogona, poremećenog pogona ili raspada sistema kad

nema opasnosti od širenja posljedica izvan regulacijskog područja, uključujući interkonekcijske vodove priključene na to regulacijsko područje;

47. „maksimalno odstupanje frekvencije u stacionarnom stanju” znači maksimalno očekivano odstupanje frekvencije nakon pojave neravnoteže koja nije veća od referentnog incidenta pri kojem je projektirano da se stabilizira frekvencija sistema;

48. „nadzirano područje” znači OPS-ov vlastiti prenosni sistem i odgovarajući dijelovi distributivnih sistema i prenosnih sistema susjednih OPS-ova u kojima OPS u stvarnom vremenu provodi praćenje i modeliranje radi održavanja pogonske sigurnosti u svojem regulacijskom području, zajedno s interkonekcijskim vodovima;

49. „susjedni OPS-ovi” znači OPS-ovi koji su izravno povezani najmanje jednim izmjeničnim ili istosmjernim interkonekcijskim vodom;

50. „analiza pogonske sigurnosti” znači cjelina računalnih, ručnih i automatskih aktivnosti za procjenu pogonske sigurnosti prenosnog sistema i vrednovanje korektivnih mjera potrebnih za održavanje pogonske sigurnosti;

51. „pokazatelji pogonske sigurnosti” znači pokazatelji kojima OPS-ovi prate pogonsku sigurnost s obzirom na stanja sistema te kvarove i poremećaje koji utječu na pogonsku sigurnost;

52. „rangiranje pogonske sigurnosti” znači rangiranje kojim se OPS-ovi služe za praćenje pogonske sigurnosti na temelju pokazatelja pogonske sigurnosti;

53. „pogonski testovi” znači testovi koje provodi OPS ili ODS radi održavanja, razvoja praksi vođenja sistema, osposobljavanja i dobivanja informacija o ponašanju prenosnog sistema u abnormalnim uvjetima u sistemu te testovi koje u iste svrhe na svojim postrojenjima provode ZKM-ovi;

54. „obični ispad” znači pojava ispada jedne grane ili jednog injektiranja;

55. „višestruki nezavisni ispad” znači istodobna pojava višestrukih ispada bez zajedničkog uzroka ili gubitak

proizvodnih modula pri kojem je ukupna izgubljena snaga veća od referentnog incidenta;

56. „gradijent” znači brzina kojom proizvodni modul, postrojenje kupca ili ISVN sistem mijenja djelatnu snagu;

57. „rezerva jalove snage” znači jalova snaga koja je raspoloživa za održavanje napona;

58. „referentni incident” znači maksimalno pozitivno ili negativno odstupanje snage koje se događa u trenutku između proizvodnje i potrošnje u sinkronom području uzeto u obzir pri dimenzioniranju FCR-a;

59. „kutna stabilnost” znači sposobnost sinkronih strojeva da ostanu u sinkronizmu u stanju N i nakon izloženosti poremećaju;

60. „sigurnosni plan” znači plan koji sadržava procjenu rizika od ozbiljnih fizičkih prijetnji i kiberprijetnji za kritična sredstva OPS-a uz procjenu mogućih utjecaja;

61. „granične vrijednosti stabilnosti” znači dopuštene granice pogona prenosnog sistema u smislu poštovanja graničnih vrijednosti naponske, kutne i frekvencijske stabilnosti.

62. „stanje velikog opsega” znači obilježje ugroženog normalnog pogona, poremećenog pogona ili raspada sistema kad postoji rizik od širenja na povezane prenosne sisteme;

63. „plan obrane sistema” znači tehničke i organizacijske mjere koje treba poduzimati radi sprečavanja širenja ili pogoršavanja poremećaja u prenosnom sistemu u cilju izbjegavanja poremećaja i raspada sistema okarakteriziranih kao stanje velikog opsega;

64. „topologija” znači podaci o povezivosti različitih elemenata prenosnog ili distributivnog sistema u stanici i obuhvaća električnu konfiguraciju te položaj prekidača i izolatora;

65. „dopuštena kratkotrajna preopterećenja” znači privremena preopterećenja elemenata prenosnog sistema koja su dopuštena u ograničenom vremenu i ne prouzrokuju fizička oštećenja elemenata prenosnog sistema dok se poštuju definirano trajanje i pragovi;

66. „virtualni spojni vod” znači dodatni ulazni podatak regulatora predmetnih LFC područja koji ima isti učinak kao izmjerena vrijednost fizičkog interkonekcijskog voda i omogućuje razmjenu električne energije između područja na koje se odnosi;

67. „fleksibilni sistemi prenosa izmjeničnom strujom” ili „FACTS” znači oprema za prenos električne energije izmjeničnom strujom kojima se nastoji postići bolja mogućnost regulacije i veća moć prenosa djelatne snage;

68. „adekvatnost” znači sposobnost isporučivanja u područje radi zadovoljavanja potrošnje u tom području;

69. „sumarni neto prekogranični raspored” znači raspored koji predstavlja neto agregirane prekogranične planove OPS-a i prekogranične tržišne planove između dvaju područja planiranja razmjene ili između jednog područja planiranja razmjene i skupine drugih područja planiranja razmjene;

70. „plan raspoloživosti” znači kombinacija svih planiranih statusa raspoloživosti relevantnog sredstva za dano razdoblje;

71. „status raspoloživosti” znači sposobnost proizvodnog modula, elementa mreže ili postrojenja kupca za pružanje usluge u danom razdoblju bez obzira na to je li u pogonu;

72. „blisko stvarnom vremenu” znači da od zadnjeg vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta i stvarnog vremena nije prošlo više od 15 minuta;

73. „plan potrošnje” znači raspored koji predstavlja potrošnju postrojenja kupca ili skupine postrojenja kupca;

74. „ENTSO-E platforma za razmjenu podataka za planiranje pogona” znači skup programskih rješenja i opreme razvijenih kako bi se OPS-ovima omogućila pohrana, razmjena i vođenje podataka koji se upotrebljavaju u operativnom planiranju;

75. „prekogranični tržišni plan” znači plan koji predstavlja tržišnu razmjenu električne energije među sudionicima na tržištu u različitim područjima planiranja razmjene;

76. „prekogranični plan OPS-a” znači plan koji predstavlja razmjenu električne energije među OPS-ovima u različitim područjima planiranja razmjene;

77. „prisilno isključenje” znači neplanirano isključenje iz rada relevantnih sredstava zbog bilo kojeg hitnog razloga koji nije pod operativnom kontrolom operatora tih relevantnih sredstava;

78. „plan proizvodnje” znači plan koji predstavlja proizvodnju električne energije proizvodnog modula ili skupine proizvodnih modula;

79. „interni tržišni plan trgovanja” znači plan koji predstavlja tržišnu razmjenu električne energije u području planiranja razmjene među različitim sudionicima na tržištu;

80. „interno relevantno sredstvo” znači relevantno sredstvo koje je dio regulacijskog područja OPS-a ili relevantno sredstvo koje se nalazi u distributivnom sistemu, uključujući zatvoreni distributivni sistem, i izravno je ili neizravno povezano s regulacijskim područjem tog OPS-a;

81. „netirana snaga izmjenične razmjene” znači neto zbroj svih izmjeničnih prekograničnih planova razmjene nekog područja;

82. „regija koordinacije isključenja” znači kombinacija regulacijskih područja za koju OPS-ovi određuju postupke za praćenje i, prema potrebi, koordiniranje statusa raspoloživosti relevantnih sredstava u svim razdobljima;

83. „relevantno postrojenje kupca” znači postrojenje kupca koje sudjeluje u koordinaciji isključenja i čiji status raspoloživosti utječe na prekograničnu pogonsku sigurnost;

84. „relevantno sredstvo” znači svako relevantno postrojenje kupca, svaki relevantni proizvodni modul ili svaki relevantni element mreže koji sudjeluje u koordinaciji isključenja;

85. „relevantni element mreže” znači svaki sastavni dio prenosnog sistema – uključujući interkonekcijske vodove – ili distributivnog sistema – uključujući zatvoreni distributivni sistem, poput jednog voda, jednog strujnog kruga, jednog transformatora s poprečnom regulacijom ili uređaja za kompenzaciju napona – koji sudjeluje u

koordinaciji isključenja i čiji status raspoloživosti utječe na prekograničnu pogonsku sigurnost;

86. „nekompatibilnost planiranih isključenja” znači stanje u kojem kombinacija statusa raspoloživosti najmanje jednog relevantnog elementa mreže, relevantnog proizvodnog modula i/ili relevantnog postrojenja kupca i najbolje procjene predviđene situacije u elektroenergetskoj mreži izaziva prekoračenje graničnih vrijednosti pogonskih veličina uzimajući u obzir korektivne mjere bez troškova koje su na raspolaganju OPS-u;

87. „zastupnik za planiranje isključenja” znači subjekt zadužen za planiranje statusa raspoloživosti relevantnog proizvodnog modula, relevantnog postrojenja kupca ili relevantnog elementa mreže;

88. „relevantni proizvodni modul” znači proizvodni modul koji sudjeluje u koordinaciji isključenja i čiji status raspoloživosti utječe na prekograničnu pogonsku sigurnost;

89. „regionalni koordinator za sigurnost” ili „RKS” znači subjekti, u vlasništvu OPS-a ili kojima upravlja OPS, u najmanje jednoj regiji za proračun kapaciteta koji ispunjavaju dužnosti povezane s regionalnom koordinacijom OPS-a;

90. „zastupnik za dostavu planova” znači subjekt zadužen za davanje planova sudionika na tržištu OPS-ovima ili, prema potrebi, trećim stranama;

91. „područje planiranja razmjene” znači područje na kojem zbog operativnih ili organizacijskih potreba vrijede obveze OPS-a u pogledu planiranja razmjene;

92. „tjedan unaprijed” znači tjedan prije kalendarskog tjedna pogona;

93. „godina unaprijed” znači godina prije kalendarske godine pogona;

94. „zahvaćeni OPS” znači OPS o kojem su potrebne informacije o razmjeni i/ili dijeljenju rezervi i/ili postupku razmjene odstupanja i/ili postupku prekogranične aktivacije radi analize i održavanja pogonske sigurnosti;

95. „kapacitet rezerve” znači količina FCR-a, FRR-a ili RR-a koja treba biti dostupna OPS-u;

96. „razmjena rezervi” znači mogućnost OPS-a da pristupa kapacitetu rezerve priključenom na drugo LFC područje, drugi LFC blok ili drugo sinkrono područje radi ispunjavanja svojih zahtjeva u pogledu rezervi koji su rezultat vlastitog dimenzioniranja rezerve za FCR, FRR ili RR, pri čemu je taj kapacitet rezerve isključivo namijenjen tom OPS-u i ne uzima ga u obzir ni jedan drugi OPS kako bi ispunio zahtjeve u pogledu rezervi dobivene svojim dimenzioniranjem rezerve;

97. „dijeljenje rezervi” znači mehanizam u okviru kojeg više od jednog OPS-a u obzir uzima isti kapacitet rezerve, koji može biti FCR, FRR ili RR, radi ispunjavanja svojih zahtjeva u pogledu predmetne rezerve, a koji su rezultat dimenzioniranja rezerve tih OPS-ova;

98. „vrijeme aktivacije ugroženog normalnog pogona” znači vrijeme do aktivacije ugroženog normalnog pogona;

99. „automatski FRR” znači FRR koji se može aktivirati automatskim regulatorom;

100. „vrijeme aktivacije automatskog FRR-a” znači razdoblje između trenutka kad regulator ponovne uspostave nazivne frekvencije namjesti novu postavnu vrijednost i početka fizičkog pružanja automatskog FRR-a;

101. „vrijeme pune aktivacije automatskog FRR-a” znači razdoblje između trenutka kad regulator ponovne uspostave nazivne frekvencije namjesti novu postavnu vrijednost i odgovarajuće aktivacije ili deaktivacije automatskog FRR-a;

102. „prosječni podaci FRCE-a” znači skup podataka koji se sastoji od prosječne vrijednosti zabilježenog trenutačnog FRCE-a na LFC području ili u LFC bloku unutar danog mjernog razdoblja;

103. „OPS koji isporučuje mogućnost regulacije” znači OPS koji pokreće aktivaciju svojeg kapaciteta rezerve za OPS-a koji prima razmjenu rezervi u skladu s uvjetima dogovora o dijeljenju rezervi;

104. „OPS koji prima razmjenu rezervi” znači OPS koji pri izračunu kapaciteta rezerve uzima u obzir kapacitet rezerve

dostupan od OPS-a koji isporučuje mogućnost regulacije u skladu s uvjetima iz dogovora o dijeljenju rezervi;

105. „proces primjene kriterija” znači izračunavanje ciljanih parametara za sinkrono područje, LFC blok i LFC područje na temelju podataka dobivenih u procesu prikupljanja i dostavljanja podataka;

106. „proces prikupljanja i davanja podataka” znači proces prikupljanja skupa podataka potrebnih za primjenu kriterija ocjenjivanja kvalitete frekvencije;

107. „proces prekogranične aktivacije FRR-a” znači proces koji su dogovorili OPS-ovi koji sudjeluju u njemu, a koji omogućuje aktivaciju FRR-a priključenog u drugom LFC području prikladnim ispravljanjem ulaza uključenih FRP-ova;

108. „proces prekogranične aktivacije RR-a” znači proces koji su dogovorili OPS-ovi koji sudjeluju u njemu, a koji omogućuje aktivaciju RR-a priključenog u drugom LFC području prikladnim ispravljanjem ulaza uključenih RRP-ova;

109. „incident za dimenzioniranje” znači najveća očekivana trenutačna neravnoteža djelatne snage unutar LFC bloka u pozitivnom i negativnom smjeru;

110. „odstupanje sinkronog vremena” znači razlika između sinkronog vremena i koordiniranog svjetskog vremena (UTC);

111. „odstupanje frekvencije za punu aktivaciju FCR-a” znači nazivna vrijednost odstupanja frekvencije pri kojoj se potpuno aktivira FCR u sinkronom području;

112. „vrijeme do pune aktivacije FCR-a” znači razdoblje između pojave referentnog incidenta i odgovarajuće pune aktivacije FCR-a;

113. „zahtijevani iznos FCR-a” znači dio FCR-a ili sav FCR koji je odgovornost OPS-a;

114. „proces održavanja frekvencije” ili „FCP” znači proces kojim se nastoji stabilizirati frekvencija sistema kompenziranjem neravnoteža prikladnim rezervama;

115. „povezivanje procesa održavanja frekvencije” znači proces koji su dogovorili svi OPS-ovi s dvaju sinkronih

područja, a koji omogućuje aktivaciju FCR-a prilagodbom ISVN tokova između sinkronih područja;

116. „parametri za definiranje kvalitete frekvencije” znači glavne varijable frekvencije sistema koje određuju načela kvalitete frekvencije;

117. „ciljani parametar kvalitete frekvencije” znači glavna ciljana frekvencija sistema u odnosu na koju se vrednuje ponašanje procesa aktivacije FCR-a, FRR-a i RR-a u normalnom pogonu;

118. „kriterij za vrednovanje kvalitete frekvencije” znači skup proračuna na temelju mjerenja frekvencije sistema koji omogućuje vrednovanje kvalitete frekvencije sistema u odnosu na ciljane parametre kvalitete frekvencije;

119. „podaci za vrednovanje kvalitete frekvencije” znači skup podataka koji omogućuje proračun kriterija za vrednovanje kvalitete frekvencije;

120. „raspon oporavka frekvencije” znači raspon frekvencije sistema u koji se očekuje da će se frekvencija sistema vratiti unutar vremena za oporavak frekvencije u sinkronim područjima Velike Britanije te Irske i Sjeverne Irske nakon pojave neravnoteže koja nije veća od referentnog incidenta;

121. „vrijeme za oporavak frekvencije” znači, za sinkrona područja Velike Britanije te Irske i Sjeverne Irske, najdulje očekivano vrijeme nakon pojave neravnoteže koja nije veća od referentnog incidenta u kojem se frekvencija sistema treba vratiti u granice maksimalnog odstupanja frekvencije u stacionarnom stanju;

122. „dopušteni raspon odstupanja frekvencije” znači raspon frekvencije sistema u koji se očekuje da će se frekvencija sistema vratiti u sinkronim područjima Velike Britanije te Irske i Sjeverne Irske, te u nordijskom sinkronom području nakon pojave neravnoteže koja nije veća od referentnog incidenta unutar vremena za ponovnu uspostavu nazivne frekvencije;

123. „ciljani parametri FRCE-a” znači glavne ciljane varijable LFC bloka na temelju kojih se određuju i vrednuju kriteriji dimenzioniranja FRR-a i RR-a LFC bloka i koje se

upotrebljavaju za usporedbu ponašanja LFC bloka u normalnom pogonu;

124. „razmjena snage za regulaciju frekvencije i snage razmjene” znači snaga koja se razmjenjuje između LFC područja u procesu prekogranične aktivacije FRR-a;

125. „postavna vrijednost frekvencije” znači ciljana vrijednost frekvencije koja se upotrebljava u FRP-u definirana kao zbroj nazivne frekvencije sistema i pomaka frekvencije potrebnog za smanjenje odstupanja sinkronog vremena;

126. „zahtjevi u pogledu raspoloživosti FRR-a” znači skup zahtjeva koje odrede OPS-ovi iz određenog LFC bloka, a odnose se na raspoloživost FRR-a;

127. „pravila za dimenzioniranje FRR-a” znači specifikacije za dimenzioniranje FRR-a LFC bloka;

128. „proces razmjene odstupanja” znači proces koji dogovore OPS-ovi koji omogućuje izbjegavanje istodobne aktivacije FRR-a u suprotnim smjerovima uzimanjem u obzir odgovarajućih FRCE-ova i aktiviranog FRR-a te prikladnim ispravljanjem ulaza uključenih FRP-ova;

129. „razmjena snage u procesu razmjene odstupanja” znači snaga koja se razmjenjuje između LFC područja u procesu razmjene odstupanja;

130. „pojedinačni udio FCR-a” znači količina FCR-a dodijeljena OPS-u na temelju omjera raspodjele;

131. „trenutačni podaci o frekvenciji” znači skup mjernih podataka o frekvenciji sistema za sinkrono područje izmjerenih u intervalu koji nije dulji od sekunde, a služi za potrebe vrednovanja kvalitete frekvencije sistema;

132. „trenutačno odstupanje frekvencije” znači skup mjernih podataka o općim odstupanjima frekvencije sistema za sinkrono područje izmjerenih u intervalu koji nije dulji od sekunde, a služi za potrebe vrednovanja kvalitete frekvencije sistema;

133. „podaci o trenutačnom FRCE-u” znači skup podataka o FRCE-u određenog LFC bloka izmjerenih u intervalu koji nije dulji od 10 sekunda, a služi za potrebe vrednovanja kvalitete frekvencije sistema;

134. „raspon FRCE-a prve razine” znači prvi raspon za potrebe vrednovanja kvalitete frekvencije sistema na razini LFC bloka unutar kojeg se FRCE treba održavati određeni postotak vremena;

135. „raspon FRCE-a druge razine” znači drugi raspon za potrebe vrednovanja kvalitete frekvencije sistema na razini LFC bloka unutar kojeg se FRCE treba održavati određeni postotak vremena;

136. „sporazum o radu za LFC blok” znači multilateralni sporazum svih OPS-ova u LFC bloku ako LFC blokom upravlja više od jednog OPS-a i znači metodologiju rada LFC bloka koju nadležni OPS treba jednostrano donijeti ako LFC blokom upravlja samo jedan OPS;

137. „prekogranična razmjena RR-a” znači snaga koja se razmjenjuje između LFC područja u procesu prekogranične aktivacije RR-a;

138. „neravnoteže LFC bloka” znači zbroj FRCE-a, aktivacije FRR-a i aktivacije RR-a u LFC bloku, razmjene snage u postupku razmjene odstupanja, razmjene snage za regulaciju frekvencije i snage razmjene te prekogranične razmjene RR-a tog LFC bloka s drugim LFC blokovima;

139. „nadzornik LFC bloka” znači OPS odgovoran za prikupljanje podataka za vrednovanje kvalitete frekvencije i primjenu kriterija za vrednovanje kvalitete frekvencije za LFC blok;

140. „struktura regulacije frekvencije i snage razmjene” znači osnovna struktura u kojoj se u obzir uzimaju svi relevantni aspekti regulacije frekvencije i snage razmjene, osobito u pogledu odgovornosti i obveza te vrsta i namjena rezervi djelatne snage;

141. „struktura odgovornosti u procesu aktivacije rezerve” znači struktura za utvrđivanje odgovornosti i obveza s obzirom na rezerve djelatne snage na temelju strukture regulacije u sinkronom području;

142. „struktura procesa aktivacije rezervne snage” znači struktura za kategorizaciju procesa povezanih s različitim vrstama rezervi djelatne snage s obzirom na namjenu i aktivaciju;

143. „vrijeme do pune aktivacije ručnog FRR-a” znači razdoblje između promjene postavne vrijednosti i odgovarajuće aktivacije ili deaktivacije ručnog FRR-a;

144. „maksimalno trenutačno odstupanje frekvencije” znači maksimalna očekivana apsolutna vrijednost trenutačnog odstupanja frekvencije nakon pojave neravnoteže koja nije veća od referentnog incidenta i iznad koje se aktiviraju mjere u nuždi;

145. „kontrolno područje” znači dio sinkronog područja ili cijelo sinkrono područje što od drugih LFC blokova fizički razgraničuju mjerne tačke na interkonekcijskim vodovima prema drugim kontrolnim područjima, a kojim upravlja najmanje jedan OPS koji ispunjava obveze u pogledu kontrolnog područja;

146. „pretkvalifikacijski postupak” znači postupak za provjeru sukladnosti jedinice ili grupe za pružanje rezerve sa zahtjevima koje utvrdi OPS;

147. „razdoblje promjene snage” znači razdoblje određeno fiksnom početnom tačkom i duljinom vremena tijekom kojeg će se ulazna i/ili izlazna djelatna snaga povećavati ili smanjivati;

148. „OPS nadležan za nalog za aktiviranje rezerve” znači OPS odgovoran za nalog jedinici ili grupi za pružanje rezerve da aktivira FRR i/ili RR;

149. „ODS s priključenim pružateljem rezervi” znači ODS odgovoran za distributivnu mrežu na koju je priključena jedinica ili grupa za pružanje rezervi koja pruža rezerve OPS-u;

150. „OPS s priključenim pružateljem rezervi” znači OPS odgovoran za kontrolno područje na koje je priključena jedinica ili grupa za pružanje rezervi;

151. „OPS uključen u razmjenu rezervi” znači OPS uključen u razmjenu s OPS-om s priključenim pružateljem rezervi i/ili jedinicom ili grupom za pružanje rezervi priključenom na drugo kontrolno područje ili LFC područje;

152. „proces ponovnog osiguravanja rezerve” ili „RRP” znači proces ponovne uspostave aktiviranog FRR-a i, ako je

riječ o sinkronim područjima Velike Britanije te Irske i Sjeverne Irske, ponovne uspostave aktiviranog FCR-a; 153. „zahtjevi u pogledu raspoloživosti RR-a” znači skup zahtjeva koje odrede OPS-ovi iz određenog LFC bloka, a odnose se na raspoloživost RR-a; 154. „pravila za dimenzioniranje RR-a” znači specifikacije za dimenzioniranje RR-a određenog LFC bloka; 155. „standardni frekvencijski raspon” znači definirani simetrični interval oko nazivne frekvencije unutar kojeg treba biti frekvencija sistema sinkronog područja; 156. „standardno odstupanje frekvencije” znači apsolutna vrijednost odstupanja frekvencije koja omeđuje standardni frekvencijski raspon; 157. „odstupanje frekvencije u stacionarnom stanju” znači apsolutna vrijednost odstupanja frekvencije nakon pojave neravnoteže kad se frekvencija sistema stabilizira; 158. „nadzornik sinkronog područja” znači OPS odgovoran za prikupljanje podataka za potrebe kriterija za vrednovanje kvalitete frekvencije i primjenu kriterija za vrednovanje kvalitete frekvencije za sinkrono područje; 159. „korekcija sinkronog vremena” znači proces za korekciju vremena, pri čemu je ta korekcija regulacijska radnja koja se provodi radi vraćanja odstupanja sinkronog vremena od UTC-a na nulu.				
Član 4 Ciljevi i regulatorni aspekti 1. Ovom se Regulativom nastoje: (a) utvrditi zajednički zahtjevi i zajednička načela u pogledu pogonske sigurnosti; (b) utvrditi zajednička načela planiranja pogona međusobno povezanog sistema; (c) utvrditi zajednički procesi LFC-a i zajedničke regulacijske strukture;		Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad elektroprenosnog sistema	Q1 2026

(d) osigurati uvjeti za održavanje pogonske sigurnosti diljem Unije;

(e) osigurati uvjeti za održavanje razine kvalitete frekvencije svih sinkronih područje u Uniji;

(f) unapređivati koordinacija pogona sistema i operativnog planiranja;

(g) osigurati i povećati transparentnost i pouzdanost informacija o pogonu prenosnog sistema i

(h) doprinijeti učinkovitom radu i razvoju elektroenergetskog prenosnog sistema i elektroenergetskog sektora u Uniji.

2. Kad primjenjuju ovu Regulativu, nadležna tijela i operatori sistema:

(a) primjenjuju načela proporcionalnosti i nediskriminacije;

(b) osiguravaju transparentnost;

(c) primjenjuju načelo optimiranja na odnos najveće ukupne učinkovitosti i najmanjih ukupnih troškova za sve uključene strane;

(d) osiguravaju da OPS-ovi upotrebljavaju tržišno utemeljene mehanizme u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se osigurala sigurnost i stabilnost mreže;

(e) poštuju odgovornost dodijeljenu nadležnom OPS-u radi održavanja sigurnosti sistema, uključujući onu propisanu nacionalnim zakonodavstvom;

(f) savjetuju se s nadležnim ODS-ovima i uzimaju u obzir moguće utjecaje na svoj sistem i

(g) uzimaju u obzir dogovorene europske standarde i tehničke specifikacije.

Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji

Član 68

(1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje:

1) rad elektroprenosnog sistema;

(2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana.

(3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.

Član 5 Odredbe i uvjeti ili metodologije OPS-ova 1. OPS-ovi moraju izraditi odredbe i uvjete ili metodologije koji se zahtijevaju ovom Regulativom te ih u rokovima utvrđenima ovom Regulativom dostaviti na odobrenje Agenciji u skladu s članom 6. stavom 2., nadležnim regulatornim tijelima u skladu s članom 6. stavom 3. ili subjektu kojeg je država članica imenovala u skladu s članom 6. stavcima 4. i 5. U iznimnim okolnostima, a posebno u slučajevima u kojima nije moguće ispuniti rok zbog vanjskih okolnosti izvan nadležnosti OPS-ova, rokove za odredbe i uvjete ili metodologije može produljiti Agencija u postupcima iz člana 6. stava 2., sva nadležna regulatorna tijela zajednički u postupcima iz člana 6. stava 3. te nadležno regulatorno tijelo u postupcima iz člana 6. stavaka 4. i 5. 2. Ako više OPS-ova treba razviti i dogovoriti prijedlog odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s ovom Regulativom, uključeni OPS-ovi usko surađuju. OPS-ovi, uz pomoć ENTSO-a za električnu energiju, redovito obavješćuju regulatorna tijela i Agenciju o napretku izrade tih odredaba i uvjeta ili metodologija. 3. Ako među sobom ne mogu postići dogovor, OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija navedenima u članu 6. stavu 2. o prijedlozima odlučuju kvalificiranom većinom. Za kvalificiranu većinu za prijedloge u skladu s članom 6. stavom 2. potrebna je većina: (a) OPS-ova koji predstavljaju barem 55 % država članica; i (b) OPS-ova koji predstavljaju države članice koje obuhvaćaju najmanje 65 % stanovništva Unije. 4. Blokirajuća manjina za odluke o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija navedenima u članu 6. stavu 2. mora	Utvrđivanje predloga regionalnog TCM-a Član 274 (1) Predlog regionalnog TCM-a iz člana 273 stav 3 ovog zakona utvrđuje se: 1) jednoglasno, ili kada operatori prenosnih sistema nijesu u mogućnosti da postignu dogovor, kvalifikovanom većinom, ako region čini više od pet ugovornih strana i/ili država članica, ili 2) jednoglasno, ako region čini pet ili manje ugovornih strana i/ili država članica. (2) Kvalifikovana većina iz stava 1 tačke 1 ovog člana postoji, ako: 1) predlog podržavaju operatori prenosnih sistema koji predstavljaju barem 72% ugovornih strana i/ili država članica iz tog regiona i operatori prenosnih sistema koji predstavljaju ugovorne strane i/ili države članice sa najmanje 65% stanovništva tog regiona, ili 2) ne postoji blokirajuća manjina. (3) Blokirajuću manjinu iz stava 2 tačka 2 ovog člana čini minimalni broj operatora prenosnih sistema koji predstavljaju više od 35% stanovništva ugovornih strana i/ili država članica tog regiona, kao i operatori prenosnih sistema iz najmanje još jedne ugovorne strane ili države članice.	Potpuno usklađeno		

uključivati OPS-ove koji predstavljaju barem četiri države članice, a ako nije ostvarena, smatra se da je postignuta kvalificirana većina.

5. Ako među sobom ne mogu postići dogovor i ako predmetne regije obuhvaćaju više od pet država članica, OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s članom 6. stavom 3. o prijedlozima odlučuju kvalificiranom većinom. Za kvalificiranu većinu za prijedloge u skladu s članom 6. stavom 3. potrebna je većina:

(a) OPS-ova koji predstavljaju barem 72 % predmetnih država članica; i

(b) OPS-ova koji predstavljaju države članice koje obuhvaćaju barem 65 % stanovništva predmetne regije.

6. Blokirajuća manjina za odluke o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija navedenima u članu 6. stavu 3. mora uključivati barem minimalni broj OPS-ova koji predstavljaju više od 35 % stanovništva uključenih država članica, uz OPS-ove koji predstavljaju barem jednu dodatnu predmetnu državu članicu, a ako nije ostvarena, smatra se da je postignuta kvalificirana većina.

7. OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s članom 6. stavom 3. koje se odnose na regije koje obuhvaćaju najviše pet država članica o prijedlozima odlučuju konsenzusom.

8. Za odluke OPS-ova o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu sa stavcima 3. i 5. dodjeljuje se jedan glas po državi članici. Ako na državnom području države članice postoji više OPS-ova, država članica raspodjeljuje glasačke ovlasti među OPS-ovima.

9. Ako OPS-ovi ne podnesu inicijalni ili izmijenjeni prijedlog odredaba i uvjeta ili metodologija nadležnim regulatornim tijelima ili Agenciji u skladu s članovima 6. i 7. ili subjektima koje su imenovale države članice u skladu s članom 6. stavom 4. u rokovima određenima u ovoj Regulativi, imenovanom subjektu, nadležnim regulatornim tijelima i Agenciji dostavljaju relevantne nacрте prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija i objašnjenje razloga nemogućnosti

(4) Prilikom utvrđivanja predloga regionalnog TCM-a iz člana 273 stav 3 ovog zakona, operator prenosnog sistema ima jedan glas.

postizanja dogovora. Agencija, sva nadležna regulatorna tijela zajedno ili nadležni imenovani subjekt poduzimaju odgovarajuće korake za donošenje potrebnih odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s članom 6., primjerice zahtijevanjem izmjena ili revidiranjem, dovršavanjem i odobravanjem nacрта u skladu s ovim stavom, među ostalim i ako nacrti nisu podneseni.

Član 6

Odobravanje odredaba i uvjeta ili metodologija OPS-ova

1. Svako regulatorno tijelo ili Agencija, ovisno o slučaju, odobrava odredbe i uvjete ili metodologije koje OPS-ovi izrade u skladu sa stavcima 2. i 3. Subjekt kojeg imenuje država članica odobrava uvjete i odredbe ili metodologije koje izrade OPS-ovi na temelju stava 4. Imenovani subjekt mora biti regulatorno tijelo osim ako država članica ne odredi drukčije. Regulatorno tijelo, Agencija ili imenovani subjekt prije odobravanja odredaba i uvjeta ili metodologija prema potrebi revidiraju prijedloge nakon savjetovanja s odgovarajućim OPS-ovima kako bi se osigurala njihova usklađenost s ciljevima ove Regulative i njihov doprinos integraciji tržišta, nediskriminaciji, djelotvornom tržišnom natjecanju i pravilnom funkcioniranju tržišta.

2. Prijedlozi sljedećih odredaba i uvjeta ili metodologija i sve njihove izmjene podliježu odobrenju Agencije, a država članica može o njima dati mišljenje predmetnom regulatornom tijelu:

(a) glavni organizacijski zahtjevi, uloge i odgovornosti u vezi s razmjenom podataka o pogonskoj sigurnosti u skladu s članom 40. stavom 6.;

(b) metodologija za izgradnju zajedničkih modela mreže modela u skladu s članom 67. stavom 1. i članom 70.;

(c) metodologija za koordiniranu analizu pogonske sigurnosti u skladu s članom 75.

3. Prijedlozi sljedećih odredaba i uvjeta ili metodologija i sve njihove izmjene podliježu odobrenju svih regulatornih tijela predmetne regije, a država članica može o njima dati mišljenje predmetnom regulatornom tijelu:

(a) metodologija za određivanje minimalne tromosti u skladu s članom 39. stavom 3. tačkom (b);

(b) zajedničke odredbe za svaku regiju za proračun kapaciteta radi regionalne koordinacije pogonske sigurnosti u skladu s članom 76.;

Panevropski, regionalni i nacionalni TCM-ovi

Član 273

(1) Operator prenosnog sistema primjenjuje sljedeće panevropske TCM-ove, i to:

1) ključne organizacione uslove, uloge i odgovornosti u pogledu razmjene podataka koji se tiču operativne sigurnosti;

2) metodologiju izgradnje zajedničkih mrežnih modela;

3) metodologiju koordinacije analize operativne sigurnosti;

4) metodologiju utvrđivanja minimalne inercije za sinhronu oblast kontinentalne Evrope;

5) metodologiju procjene značaja sredstava za koordinisanje prekida u snabdijevanju električnom energijom, minimum po sinhronoj oblasti;

6) metodologiju, uslove i vrijednosti obuhvaćene operativnim ugovorima za sinhronu oblast koje se tiču:

- parametara za definisanje kvaliteta frekvencije i ciljnih parametara kvaliteta frekvencije;

- pravila za dimenzionisanje rezerve za održavanje frekvencije;

(c) metodologija, barem po sinkronom području, za procjenu relevantnosti sredstava za koordinaciju isključenja u skladu s članom 84.;

(d) metodologije, uvjeti i vrijednosti koje sadržavaju sporazumi o radu za sinkrono područje u članu 118.:

- i. parametri za određivanje kvalitete frekvencije i ciljani parametar kvalitete frekvencije u skladu s članom 127.;
- ii. pravila za dimenzioniranje FCR-a u skladu s članom 153.;
- iii. dodatne karakteristike FCR-a u skladu s članom 154. stavom 2.;
- iv. za sinkrona područja Velike Britanije te Irske i Sjeverne Irske, mjere kojima se osigurava oporavak spremnika energije u skladu s članom 156. stavom 6. tačkom (b);
- v. za sinkrono područje kontinentalne Europe i nordijsko sinkrono područje, minimalno vrijeme aktivacije koje su dužni osiguravati pružatelji FCR-a u skladu s članom 156. stavom 10.;
- vi. za sinkrono područje kontinentalne Europe i nordijsko sinkrono područje, minimalno vrijeme aktivacije koje su dužni osiguravati pružatelji FCR-a u skladu s članom 156. stavom 11.;
- vii. za sinkrona područja osim kontinentalne Europe, ako je primjenjivo, granične vrijednosti za razmjenu FCR-a među OPS-ovima u skladu s članom 163. stavom 2.;
- viii. za sinkrona područja Velike Britanije te Irske i Sjeverne Irske, metodologiju za određivanje minimalnog pružanja kapaciteta rezerve za FCR na sinkronom području određenu u skladu s članom 174. stavom 2. tačkom (b);
- ix. granične vrijednosti količine razmjene FRR-a među sinkronim područjima određene u skladu s članom 176. stavom 1. i granične vrijednosti količine dijeljenja FRR-a među sinkronim područjima određene u skladu s članom 177. stavom 1.;

- dodatnih karakteristika rezerve za održavanje frekvencije;
 - minimalnog perioda aktivacije koji su pružaoci rezerve za održavanje frekvencije za sinhronu oblast dužni da osiguraju;
 - pretpostavki i metodologije za analizu troškova i koristi za sinhronu oblast;
 - limita u razmjeni rezerve za održavanje frekvencije između operatora prenosnih sistema, ako je to primjenljivo;
 - limita u količini razmjene rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije između sinhronih oblasti i limita u količini u kojoj se rezerva za ponovno uspostavljanje frekvencije dijeli između sinhronih oblasti;
 - limita u količini razmjene zamjenske rezerve između sinhronih oblasti i limita u količini u kojoj se zamjenska rezerva dijeli između sinhronih oblasti;
- 7) ako oblast za kontrolu opterećenja frekvencije čine područja za kontrolu opterećenja država članica i ugovornih strana, metode i uslove obuhvaćene operativnim ugovorima o oblastima za kontrolu opterećenja frekvencije koji se tiču:

Potpuno
usklađeno

x. granične vrijednosti količine razmjene RR-a među sinkronim područjima određene u skladu s članom 178. stavom 1. i granične vrijednosti količine dijeljenja RR-a među sinkronim područjima određene u skladu s članom 179. stavom 1.;

(e) metodologije i uvjeti u sporazumima o radu za LFC blok u članu 119. što se odnose na:

i. ograničenja promjene izlazne djelatne snage u skladu s članom 137. stavcima 3. i 4.;

ii. koordinacijske mjere za smanjenje FRCE-a kako je određeno u članu 152. stavu 14.;

iii. mjere za smanjenje FRCE-a zahtijevanjem promjena proizvodnje ili potrošnje djelatne snage proizvodnih modula ili postrojenja kupca u skladu s članom 152. stavom 16.;

iv. pravila za dimenzioniranje FRR-a u skladu s članom 157. stavom 1.;

(f) mjere ublažavanja po sinkronom području ili LFC bloku u skladu s članom 138.;

(g) zajednički prijedlog na razini sinkronog područja za određivanje LFC blokova u skladu s članom 141. stavom 2.

4. Osim ako država članica nije odredila drukčije, sljedeće odredbe i uvjeti ili metodologije i sve njihove izmjene podliježu pojedinačnom odobrenju subjekta koji je u skladu sa stavom 1. imenovala država članica:

(a) za sinkrona područja Velike Britanije te Irske i Sjeverne Irske, prijedlog svakog OPS-a u kojem se navodi razina gubitka potražnje na kojoj je sistem u stanju raspada;

(b) opseg razmjene podataka s ODS-ovima i ZKM-ovima u skladu s članom 40. stavom 5.;

(c) dodatni zahtjevi za grupe za pružanje FCR-a u skladu s članom 154. stavom 3.;

(d) isključivanje grupa za pružanje FCR-a iz pružanja FCR-a u skladu s članom 154. stavom 4.;

(e) za sinkrono područje kontinentalne Europe i nordijsko sinkrono područje, prijedlog privremenog minimalnog

- ograničenja promjene snage za aktivnu izlaznu snagu;

- koordinacionih aktivnosti koje imaju za cilj smanjenje mogućnosti greške u kontroli obnove frekvencije;

- mjera u cilju smanjenja mogućnosti greške u kontroli obnove frekvencije traženjem promjena u proizvodnji aktivne snage ili potrošnji električne energije modula za proizvodnju energije i jedinica potrošnje;

- pravila za dimenzionisanje rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije;

8) remedijalne mjere po sinhronoj oblasti.

(2) Panevropske TCM-ove iz stava 1 ovog člana koje donesu ACER ili svi regulatorni organi Evropske unije, Agencija objavljuje na svojoj internet stranici.

(3) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa relevantnim operatorima prenosnih sistema drugih država u regionu, u propisanim rokovima utvrđuje i dostavlja Agenciji i drugim nadležnim regulatornim organima iz regiona na odobravanje sljedeće regionalne TCM-ove:

1) opšte odredbe za svaki region za proračun kapaciteta za koordinisanje regionalne operativne sigurnosti;

2) ako oblast za kontrolu opterećenja frekvencije čine samo područja za kontrolu opterećenja

vremena aktivacije koje su dužni osiguravati pružatelji FCR-a kako ga predloži OPS u skladu s članom 156. stavom 9.;

(f) tehnički zahtjevi za FRR koje definira OPS u skladu s članom 158. stavom 3.;

(g) isključivanje grupa za pružanje FRR-a iz pružanja FRR-a u skladu s članom 159. stavom 7.;

(h) tehnički zahtjevi za priključivanje jedinica i grupa za pružanje RR-a koje odredi OPS u skladu s članom 161. stavom 3.; i

(i) isključivanje grupa za pružanje RR-a iz pružanja RR-a u skladu s članom 162. stavom 6.

5. Ako je pojedinačni nadležni operator sistema ili OPS obvezan ili mu je dopušteno na temelju ove Regulative odrediti ili pristati na zahtjeve koji ne podliježu stavu 4., države članice mogu zatražiti prethodno odobrenje nadležnog regulatornog tijela o tim zahtjevima i svim njihovim izmjenama.

6. Prijedlozi odredaba i uvjeta ili metodologija moraju sadržavati predložene rokove za njihovu primjenu i opis njihova očekivanog utjecaja na ciljeve ove Regulative. Prijedlozi odredaba i uvjeta ili metodologija koji podliježu odobrenju nekoliko regulatornih tijela u skladu sa stavom 3. podnose se Agenciji u roku od tjedan dana od njihova podnošenja regulatornim tijelima. Prijedlozi odredaba i uvjeta ili metodologija koji podliježu odobrenju imenovanog subjekta u skladu sa stavom 4. mogu se proslijediti Agenciji u roku od mjesec dana od njihova podnošenja, nakon pristanka imenovanog subjekta, a podnose se na zahtjev Agencije za potrebe informiranja u skladu s članom 3. stavom 2. Regulative (EU) 2019/942 ako Agencija smatra da prijedlog ima prekogranični učinak. Na zahtjev nadležnih regulatornih tijela Agencija u roku od tri mjeseca izdaje mišljenje o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija.

7. Ako je za odobrenje odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu sa stavom 3. ili njihovih izmjena u skladu s članom 7. potrebna odluka više od jednog regulatornog tijela u skladu sa stavom 3., nadležna regulatorna tijela usko surađuju,

frekvencije ugovornih strana, metodologije i uslovi obuhvaćeni operativnim ugovorima o oblastima za kontrolu opterećenja frekvencije koji se tiču:

- ograničenja promjene snage za aktivnu izlaznu snagu;
- koordinacionih aktivnosti radi smanjenja mogućnosti greške u kontroli obnove frekvencije;
- mjera radi smanjenja mogućnosti greške u kontroli obnove frekvencije traženjem promjena u proizvodnji aktivne snage ili potrošnji električne energije modula za proizvodnju energije i jedinica potrošnje;
- pravila za dimenzionisanje rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije;

3) remedijalne mjere za svaku oblast za kontrolu frekvencije;

4) zajednički predlog za utvrđivanje oblasti za kontrolu frekvencije.

(4) U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 3 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi zajednički od strane Agencije i nadležnih regulatornih organa iz regiona.

Potpuno usklađeno

razmjenjuju mišljenja i usklađeno djeluju s ciljem postizanja dogovora. Ako Agencija izda mišljenje, nadležna regulatorna tijela moraju to mišljenje uzeti u obzir. Regulatorna tijela ili Agencija, ovisno o njihovoj nadležnosti, odlučuju o dostavljenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u skladu sa stavcima 2. i 3. u roku od šest mjeseci nakon što od Agencije ili regulatornog tijela ili, ako je to primjenjivo, zadnjeg predmetnog regulatornog tijela zaprime odredbe i uvjete ili metodologije. Razdoblje počinje sljedećeg dana od dana kada je prijedlog podnesen Agenciji u skladu sa stavom 2. ili zadnjem predmetnom regulatornom tijelu u skladu sa stavom 3.

8. Ako regulatorna tijela ne postignu dogovor u roku iz stava 7., ili na njihov zajednički zahtjev ili na zahtjev Agencije u skladu s članom 5. stavom 3. trećim podstavom Regulative (EU) 2019/942, Agencija donosi odluku o podnesenim prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija u roku od šest mjeseci u skladu s članom 5. stavom 3. te članom 6. stavom 10. drugim podstavom Regulative (EU) 2019/942.

9. Ako je za odobrenje odredaba i uvjeta ili metodologija nužna odluka jednog imenovanog subjekta u skladu sa stavom 4. ili nadležnog regulatornog tijela u skladu sa stavom 5., imenovani subjekt ili nadležno regulatorno tijelo donosi odluku u roku od šest mjeseci od primitka tih odredaba i uvjeta ili metodologija. Razdoblje počinje sljedećeg dana od dana kada je prijedlog podnesen imenovanom subjektu u skladu sa stavom 4. ili nadležnom regulatornom tijelu u skladu sa stavom 5.

10. Svaka strana može podnijeti pritužbu na nadležnog operatora sistema ili OPS-a u vezi s obvezama ili odlukama tog nadležnog operatora sistema ili OPS-a na temelju ove Regulative i može je uputiti regulatornom tijelu koje, djelujući u svojstvu tijela za rješavanje sporova, donosi odluku u roku od dva mjeseca od primitka pritužbe. Taj se rok može produljiti za dva mjeseca ako regulatorno tijelo zatraži dodatne informacije. Produljeni se rok može dodatno produljiti uz pristanak podnositelja pritužbe. Sve

- (5) Agencija, na predlog operatora prenosnog sistema, odobrava sljedeće nacionalne TCM-ove:
- 1) obim razmjene podataka sa operatorom distributivnog sistema i značajnim korisnicima mreže;
 - 2) dodatne uslove za grupe pružalaca rezerve za održavanje frekvencije;
 - 3) isključivanje grupe pružalaca rezerve za održavanje frekvencije iz procesa obezbjeđivanja rezerve za održavanje frekvencije;
 - 4) predlog o minimalnom privremenom periodu aktivacije koji su pružaoci rezerve za održavanje frekvencije dužni da osiguraju;
 - 5) tehničke uslove za rezervu za ponovno uspostavljanje frekvencije utvrđene od strane operatora prenosnog sistema;
 - 6) neprihvatanje obezbjeđivanja rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije od strane grupa pružalaca rezerve za ponovno uspostavljanje frekvencije;
 - 7) tehničke uslove za priključivanje jedinica za obezbjeđivanje zamjenske rezerve i za grupe pružalaca zamjenske rezerve, koji su utvrđeni od strane operatora prenosnog sistema;
 - 8) neprihvatanje obezbjeđivanja zamjenske rezerve od strane grupa pružalaca zamjenske rezerve.

dok se ne ukine zbog žalbe, odluka nadležnog regulatornog tijela je obvezujuća.

(6) Predlozi nacionalnih TCM-ova iz stava 5 ovog člana dostavljaju se Agenciji na odobravanje u propisanim rokovima.

U izuzetnim okolnostima, posebno u slučajevima kada se rokovi iz stava 6 ovog člana ne mogu ispuniti zbog okolnosti izvan uticaja operatora prenosnog sistema, ti rokovi mogu biti produženi od strane Agencije.

(8) Operator prenosnog sistema dužan je da redovno informiše Agenciju, Regulatorni odbor i ACER o napretku izrade predloga regionalnih TCM-ova iz stava 3 ovog člana.

(9) Predlozi regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz st. 3 i 5 ovog člana sadrže rokove za njihovu primjenu i opis njihovog očekivanog uticaja na ispunjavanje sljedećih ciljeva:

- 1) obezbjeđenje uslova za utvrđivanje zajedničkih zahtjeva i načela operativne sigurnosti;
- 2) obezbjeđenje uslova za utvrđivanje zajedničkih načela operativnog planiranja međusobno povezanih sistema;
- 3) obezbjeđenje uslova za utvrđivanje zajedničkih procesa kontrole frekvencije i snage razmjene;
- 4) obezbjeđenje uslova za održavanje operativne sigurnosti na nivou Zajednice;
- 5) obezbjeđenje uslova za održavanje nivoa kvaliteta frekvencije svih sinhronih oblasti u Zajednici;

	6) unapređenje koordinacije rada sistema i operativnog planiranja; 7) obezbjeđenje i povećanje transparentnosti i pouzdanosti informacija o radu elektroprenosnog sistema; 8) doprinos efikasnom radu i razvoju elektroprenosnog sistema i elektroenergetskog sektora u Zajednici.			

Član 7 Izmjene odredaba i uvjeta ili metodologija OPS-ova 1. Ako Agencija ili sva nadležna regulatorna tijela zajednički zahtijevaju izmjenu radi odobrenja odredaba i uvjeta ili metodologija podnesenih u skladu s članom 6. stavcima 2. ili 3., nadležni OPS-ovi podnose prijedlog izmijenjenih odredaba i uvjeta ili metodologija na odobrenje u roku od dva mjeseca nakon zahtjeva Agencije ili regulatornih tijela. Agencija ili nadležna regulatorna tijela odlučuju o izmijenjenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u roku od dva mjeseca nakon njihova podnošenja. 2. Ako imenovani subjekt zahtijeva izmjenu radi odobrenja odredaba i uvjeta ili metodologija podnesenih u skladu s članom 6. stavom 4. ili ako nadležno regulatorno tijelo zahtijeva izmjenu radi odobrenja zahtjeva podnesenih u skladu s članom 6. stavom 5., nadležni OPS podnosi prijedlog izmijenjenih odredaba i uvjeta ili metodologija ili zahtjeva na odobrenje u roku od dva mjeseca nakon zahtjeva imenovanog subjekta ili nadležnog regulatornog tijela. Imenovani subjekt ili nadležno regulatorno tijelo odlučuje o izmijenjenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u roku od dva mjeseca nakon njihova podnošenja. 3. Ako nadležna regulatorna tijela ne postignu dogovor o odredbama i uvjetima ili metodologijama u skladu s članom 6. stavcima 2. i 3. u roku od dva mjeseca, ili na njihov zajednički zahtjev ili na zahtjev Agencije u skladu s članom 5. stavom 3. trećim podstavom Regulative (EU) 2019/942, Agencija donosi odluku o izmijenjenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u roku od šest mjeseci u skladu s članom 5. stavom 3. te članom 6. stavom 10. drugim podstavom Regulative (EU) 2019/942. Ako nadležni OPS-ovi ne podnesu prijedlog izmijenjenih	Odobrovanje regionalnog TCM-a Član 277 (1) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima iz regiona, odobrava predloge regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje relevantnom regulatornom organu. (2) Radi odobravanja predloga iz stava 1 ovog člana, Agencija obavlja konsultacije, sarađuje i usaglašeno djeluje sa relevantnim regulatornim organima. (3) Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, može da: - izmijeni dostavljene predloge regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona, nakon konsultacija sa operatorom prenosnog sistema, kako bi se obezbijedila usklađenosti tih predloga sa ovim zakonom i doprinijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji, efikasnoj konkurenciji i pravilnom funkcionisanju tržišta, i/ili - zahtijeva izmjenu ovih predloga. (4) U slučaju iz stava 3 alineja 2 ovog člana, operator prenosnog sistema je dužan da Agenciji dostavi izmijenjene predloge regionalnih TCM-ova, u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (5) O izmijenjenim predlozima iz stava 4 ovog člana, Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, odlučuje u roku od dva mjeseca od dana kada je izvršeno posljednje dostavljanje relevantnom regulatornom organu. (6) Ako operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, ne postupi po zahtjevu iz stava 3 alineja 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 275 st. 1 i 3 ovog zakona. (7) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima, može da zahtijeva od	Potpuno usklađeno		

odredaba i uvjeta ili metodologija, primjenjuje se postupak iz člana 5. stava 9. 4. Agencija ili regulatorna tijela ili imenovani subjekti, ako su odgovorni za donošenje odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s članom 6. stavcima 2., 3. i 4., mogu zatražiti prijedloge izmjena tih odredaba i uvjeta ili metodologija i odrediti rok za podnošenje tih prijedloga. OPS-ovi odgovorni za izradu prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija mogu predložiti izmjene regulatornim tijelima i Agenciji. Prijedlozi za izmjenu odredaba i uvjeta ili metodologija podnose se na javno savjetovanje, ako je primjenjivo, u skladu s postupkom iz člana 11. i odobravaju u skladu s postupkom iz članova 5. i 6.	Regulatornog odbora ili ACER-a odobranje regionalnog TCM-a iz člana 273 stav 3 ovog zakona. (8) Ako Agencija, u saradnji sa relevantnim regulatornim organima, ne odobri regionalni TCM iz člana 273 stav 3 ovog zakona u roku iz stava 1, odnosno iz stava 5 ovog člana, ili u slučaju zahtjeva za njihovo odobranje od strane Regulatornog odbora ili ACER-a iz stava 7 ovog člana, primjenjuje se regionalni TCM odobren od strane Regulatornog odbora ili ACER-a. (9) Operator prenosnog sistema dužan je da postupi po zahtjevu Regulatornog odbora ili ACER-a za dostavljanje izmijenjenih predloga regionalnih TCM-ova u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva. (10) Agencija, u saradnji sa drugim relevantnim regulatornim organima iz regiona može da zahtijeva izmjenu odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona i odredi rok za njihovo dostavljanje. (11) Operator prenosnog sistema, u saradnji sa drugim relevantnim operatorima prenosnih sistema, može da predloži izmjene odobrenih regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 ovog zakona, a dužan je da ih izmijeni na zahtjev Regulatornog odbora ili ACER-a. (12) U slučaju iz st. 10 i 11 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 273 st. 8 i 9 ovog zakona, člana 274 ovog zakona, člana 275 st. 1 i 3 ovog zakona, člana 276, člana 279 st. 1 do 6 ovog zakona i st. 1 do 8 ovog člana.			

Član 8 Objava odredaba i uvjeta ili metodologija na internetu 1. OPS-ovi odgovorni za utvrđivanje odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s ovom Regulativom objavljuju ih na internetu nakon odobrenja Agencije ili nadležnih regulatornih tijela ili, ako takvo odobrenje nije potrebno, nakon njihova utvrđivanja, osim ako se te informacije smatraju povjerljivima u skladu s članom 12. 2. Obveza objavljivanja odnosi se i na: (a) poboljšanja alata za rad mreže u skladu s članom 55. tačkom (e); (b) ciljane parametre FRCE-a u skladu s članom 128.; (c) ograničenja promjene snage na razini sinkronog područja u skladu s članom 137. stavom 1.; (d) ograničenja promjene snage na razini LFC bloka u skladu s članom 137. stavom 3.; (e) mjere poduzete u ugroženom normalnom pogonu zbog nedovoljnih rezervi djelatne snage u skladu s članom 152. stavom 11.; i (f) zahtjev OPS-a s priključenim pružateljem rezervi pružatelju FCR-a da informacije stavi na raspolaganje u stvarnom vremenu u skladu s članom 154. stavom 11.	Javna rasprava i objavljivanje nacionalnog i regionalnog TCM-a Article 279 (1) Operator prenosnog sistema u postupku utvrđivanja ili izmjene regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 273 st. 3 i 5 ovog zakona dužan je da, prije njihovog dostavljanja Agenciji na odobravanje, sprovede javnu raspravu sa zainteresovanim stranama, uključujući nadležne organe svake ugovorne strane i države članice, koja traje najmanje jedan mjesec. (2) Javna rasprava o predlozima regionalnih TCM-ova iz člana 273 stav 3 organizuje se na najmanje na nivou regiona, odnosno na bilateralnom ili multilateralnom nivou na koji se odnose ovi TCM-ovi. (3) Operator prenosnog sistema dužan je da razmotri primjedbe, predloge i sugestije zainteresovanih strana iznijete tokom javne rasprave iz stava 1 ovog člana i o tome sačini izvještaj sa obrazloženjem za njihovo prihvatanje ili neprihvatanje, koji objavljuje na svojoj internet stranici zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 273 st. 3 i 5 ovog zakona. (4) Izvještaj iz stava 4 ovog člana dostavlja se Agenciji zajedno sa predlogom TCM-ova iz člana 273 st. 3 i 5 ovog zakona. (5) Operator prenosnog sistema dužan je da na svojoj internet stranici objavi odobrene TCM-ove iz člana 273 st. 3 i 5 ovog zakona, osim ako sadrže povjerljive informacije u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. (6) Odluke Agencije o odobravanju regionalnih i nacionalnih TCM-ova iz člana 273 st. 3 i 5 ovog zakona objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici Agencije, osim ako sadrže povjerljive (10) Pored TCM-ova iz stava 5 ovog člana, OPS na svojoj internet stranici objavljuje i: 1) unaprjeđenja alata za upravljanje mreže;	Potpuno usklađeno		

	2) ciljne parametre greške kontrolne oblasti; 3) ograničenja gradijenta na nivou sinhronne oblasti; 4) ograničenja gradijenta na nivou kontrolnog bloka; 5) mjere koje se preduzimaju u predhavarijsko stanje sistema u nedostatku rezerve aktivne snage; 6) zahtjeve za OPS priključenja koje pružalac usluge regulacije frekvencije mora učiniti raspoloživim.			

Član 9 Povrat troškova 1. Troškove koje snose operatori sistema koji podliježu propisima o mrežnoj tarifi, a koji proizlaze iz obveza utvrđenih u ovoj Regulativi procjenjuju mjerodavna regulatorna tijela. Troškovi koji se ocijene kao razumni, učinkoviti i razmjerni vraćaju se u okviru mrežnih tarifa ili drugih odgovarajućih mehanizama. 2. Ako to zahtijevaju mjerodavna regulatorna tijela, operatori sistema iz stava 1. u roku od tri mjeseca od zahtjeva dostavljaju informacije potrebne da se olakša procjena nastalih troškova.	Naknada troškova rada prenosnog sistema električne energije Član 280 (1) Agencija ocjenjuje opravdanost troškova operatora prenosnog sistema koji nastaju po osnovu primjene propisa iz člana 68 stav 1 tačka 1 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti. (2) Troškovi iz stava 1 ovog člana koji su ocijenjeni kao opravdani nadoknađuju se kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, ili kroz druge odgovarajuće mehanizme koje odredi Agencija u skladu sa ovim zakonom. (3) Operator prenosnog sistema dužan je da na zahtjev Agencije dostavi informacije neophodne za ocjenu opravdanosti troškova iz stava 1 ovog člana u roku od tri mjeseca od prijema tog zahtjeva.	Potpuno usklađeno		
Član 10 Sudjelovanje dionika Agencija, u uskoj saradnji s ENTSO-om za električnu energiju, organizira sudjelovanje dionika u pogledu sigurnog pogona sistema i drugih aspekata provedbe ove Regulative. To sudjelovanje obuhvaća redovite sastanke s dionicima radi identificiranja problema i predlaganja poboljšanja u vezi sa sigurnim pogonom sistema.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članovi 11 - 191	Nema odgovarajuće odredbe	Nije usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad	Q1 2026

			elektroprenosn og sistema	
<i>Član 192</i> Stupanje na snagu Ova Regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u <i>Službenom listu Europske unije</i>. Članovi od 41. do 53. primjenjuju se nakon 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative. Ako se u drugim članovima predviđa pružanje ili korištenje podataka opisanih u članovima od 41. do 53., u razdoblju između stupanja na snagu ove Regulative i primjenjivosti članova od 41. do 53. upotrebljavaju se najnoviji dostupni ekvivalentni podaci i to u formatu podataka koji odredi subjekt odgovoran za dostavu podataka, osim ako je dogovoreno drukčije. Član 54. stavak 4. primjenjuje se od datuma primjene člana 41. stava 2. Regulative (EU) 2016/631 odnosno člana 35. stava 2. Regulative (EU) 2016/1388. Ova je Regulativa u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG I	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
PRILOG II – PRILOG VIII	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 1) rad elektroprenosnog sistema; (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti rad elektroprenosnog sistema	Q1 2026

	(3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.			
REGULATIVA KOMISIJE (EU) 2016/631				
GLAVA I. OPĆE ODREDBE Član 1. Predmet Ovom se Regulativom uspostavljaju mrežna pravila kojima se utvrđuju zahtjevi za priključenje elektrana, to jest sinkronih proizvodnih modula, modula elektroenergetskog parka i pučinskih modula elektroenergetskog parka, na mrežu međusobno povezanog sistema. Njome se, prema tome, pomaže u osiguravanju poštenih uvjeta tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu električne energije, sigurnosti sistema i integracije obnovljivih izvora energije te olakšavanju trgovine električnom energijom diljem Unije. Njome se i utvrđuju obveze kojima se osigurava da operatori sistema prikladno iskorištavaju sposobnosti elektrana na transparentan i nediskriminirajući način radi osiguranja ravnopravnih tržišnih uvjeta u cijeloj Uniji.	Priključenje proizvodnih jedinica na elektroenergetski sistem Član 283 (1) Propisom iz člana 68 stav 1 tačka 2 alineja 2 ovog zakona uređuje se priključenje proizvodnih jedinica na prenosnu odnosno distributivnu mrežu i propisuju uslovi za priključenje na mrežu objekata za proizvodnju električne energije na elektroenergetski sistem kako bi se obezbijedili fer uslovi konkurencije na unutrašnjem tržištu električne energije, sigurnost sistema i integracija obnovljivih izvora električne energije i olakšala trgovina električnom energijom u Energetskoj zajednici. (2) Objekti za proizvodnju električne energije iz stava 1 ovog člana su elektrane, kao i sinhronne proizvodne jedinice, jedinice elektroenergetskog parka i jedinice elektroenergetskog parka koje se nalaze na moru (offshore), u okviru elektrane. (3) Propisom iz stava 1 ovog člana propisuju se obaveze kojima se obezbjeđuje adekvatna transparentna i nediskriminatorna upotreba kapaciteta objekata za proizvodnju električne energije od strane operatora sistema, radi obezbjeđivanja jednakih uslova u okviru Zajednice.	Potpuno usklađeno		

Članovi 2-71	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 2) priključenje na elektroenergetski sistem: - proizvodnih jedinica, (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Uredbom o uslovima za priključenje proizvođača električne energije na prenosnu i distributivnu mrežu ("Službeni list CG", br. 43/19)	
Član 72. Stupanje na snagu Ova Regulatorna stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Evropske unije. Ne dovodeći u pitanje član 4. stav 2. tačku (b), član 7., član 58., član 59., član 61. i glavu VI., ova se Regulatorna primjenjuje od tri godine nakon objave. Ova je Regulatorna u cjelosti obavezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

REGULATIVA KOMISIJE (EU) 2016/1388				
GLAVA I. OPĆE ODREDBE Član 1. Predmet 1. Ovom se Regulativom uspostavljaju mrežna pravila kojima se utvrđuju zahtjevi za priključenje na mrežu: (a) postrojenja kupca priključenih na prenosni sistem; (b) distributivnih postrojenja priključenih na prenosni sistem; (c) distributivnih sistema uključujući zatvorene distributivne sisteme; (d) elemenata postrojenja kupca koji se upotrebljavaju u postrojenju kupca ili zatvorenom distributivnom sistemu za pružanje usluga upravljanja potrošnjom nadležnim operatorima sistema i nadležnim OPS-ovima. 2. Ovom se Regulativom stoga pomaže osigurati poštene uvjete tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu električne energije, sigurnost sistema i integraciju obnovljivih izvora energije te olakšava trgovina električnom energijom diljem Unije. 3. Njome se utvrđuju i obveze kojima se osigurava da operatori sistema prikladno iskorištavaju sposobnosti postrojenja kupca i distributivnih sistema na transparentan i nediskriminirajući način radi osiguranja ravnopravnih tržišnih uvjeta u cijeloj Uniji.	Priključenje objekata kupaca Član 282 (1) (Propisom kojim se uređuje priključenje objekata kupaca iz člana 68 stav 1 tačka 2 alineja 1 ovog zakona propisuju se uslovi za priključenje na prenosni sistem, sljedećih kategorija objekata: 1) objekata kupaca za priključenje na prenosni sistem; 2) objekata distributivnog sistema priključenih na prenosni sistem; 3) distributivnih sistema, uključujući zatvorene distributivne sisteme; 4) elemenata objekata kupca koji se upotrebljavaju u objektu kupca ili zatvorenom distributivnom sistemu za pružanje usluga upravljanja potrošnjom nadležnim operatorima sistema. (2) Propisom iz stava 1 ovog člana: 1) osiguravaju se uslovi fer tržišnog nadmetanja na tržištu električne energije, sigurnost sistema, integracija obnovljivih izvora i olakšava trgovina električnom energijom na nivou Zajednice. 2) utvrđuju se obaveze operatora sistema da koriste mogućnosti objekata kupaca i distributivnih sistema na transparentan i nediskriminatoran način radi osiguranja ravnopravnih tržišnih uslova na nivou Zajednice.	Potpuno usklađeno		

Članovi 2-58	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje:	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Uredbom o uslovima za priključenju postrojenja potrošača na	

	2) priključenje na elektroenergetski sistem: - objekata kupaca, (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.		prenosni sistem električne energije ("Službeni list CG", br. 28/19)	
Član 59. Stupanje na snagu Ova Regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u <i>Službenom listu Europske unije</i>. Ne dovodeći u pitanje član 4. stavak 2. tačku (b), član 6., član 51., član 56. i član 57., ova se Regulativa primjenjuje od tri godine nakon objave. Ova je Regulativa u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama. Sastavljeno u Bruxellesu 17. avgusta 2016.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOZI I i II	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 2) priključenje na elektroenergetski sistem: - objekata kupaca, (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Uredbom o uslovima za priključenje postrojenja potrošača na prenosni sistem električne energije ("Službeni list CG", br. 28/19)	

	(3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.			
REGULATIVA KOMISIJE (EU) 2016/1447				
GLAVA I. OPĆE ODREDBE Član 1. Predmet Ovom se Regulativom uspostavljaju mrežna pravila kojima se utvrđuju zahtjevi za priključenje na mrežu ISVN sistema i istosmjerno priključenih EEP modula. Njome se, prema tome, pomaže u osiguravanju poštenih uvjeta tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu električne energije, sigurnosti sistema i integracije obnovljivih izvora energije te olakšavanju trgovine električnom energijom diljem Unije. Njome se i utvrđuju obveze kojima se osigurava da operatori sistema prikladno iskorištavaju sposobnosti ISVN sistema i istosmjerno priključenih EEP modula na transparentan i nediskriminirajući način radi osiguranja ravnopravnih tržišnih uvjeta u cijeloj Uniji.	Priključenje sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka Član 284 (1) Propisom kojim se uređuje priključenje sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka na sistem iz člana 68 stav 1 tačka 2 alineja 3 ovog zakona propisuju se tehnički uslovi priključenja sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka na elektroenergetski sistem kako bi se obezbijedili fer uslovi konkurencije na unutrašnjem tržištu električne energije, sigurnost sistema i integracija obnovljivih izvora električne energije i olakšala trgovina električnom energijom u Energetskoj zajednici. (2) Propisom iz stava 1 ovog člana uređuje se adekvatno transparentno i nediskriminatorno korišćenje sistema jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka na elektroenergetski sistem od strane operatora sistema, u cilju obezbjeđivanja jednakih uslova u okviru Zajednice.	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Uredbom o uslovima za priključenje na mrežu sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka ("Službeni list CG", br. 28/19)	
Članovi 2-85	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u	Potpuno usklađeno		

	interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 2) priključenje na elektroenergetski sistem: - sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka; (2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.			
Član 86. Stupanje na snagu Ova Regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u <i>Službenom listu Europske unije</i>. Ne dovodeći u pitanje član 4. stavak 2. tačku (b) i članove 5. 75., 76. i 78., ova se Regulativa primjenjuje od tri godine nakon objave. Ova je Regulativa u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG I do VIII	Pravila za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji Član 68 (1) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da obezbijedi rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji u skladu sa posebnim propisima, kojima se uređuje: 2) priključenje na elektroenergetski sistem: - sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka;	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Regulativom o uslovima za priključenje na mrežu sistema za prenos jednosmjerne struje visokog napona i jednosmjerno priključenih	

	(2) Korisnici prenosnog sistema električne energije, dužni su da postupaju u skladu sa propisima iz stava 1 ovog člana. (3) Propise iz stava 1 ovog člana u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, pravilima i uputstvima za rad elektroenergetskog sistema u interkonekciji ENTSO-a za električnu energiju i nadležnih organa Zajednice, utvrđuje Vlada.		modula elektroenergetskog parka ("Službeni list CG", br. 28/2019)	
REGULATIVA KOMISIJE (EU) 838/2010				
Član 1 Operatori prenosnih sistema primaju naknadu troškova nastalih kao posljedica prihvatanja prekograničnih tokova električne energije po svojim mrežama na temelju smjernica iz dijela A Priloga.	Ugovor o mehanizmu naknade Član 48 (1) Međusobna prava i obaveze uključujući način i rokove za obračun naknada iz člana 47 ovog zakona i njihove korekcije utvrđuju se ugovorom, koji sa operatorima prenosnih sistema električne energije država članica i ugovornih strana, zaključuje operator prenosnog sistema.	Potpuno usklađeno		
Član 2 Naknade koje mrežni operatori primjenjuju za pristup prenosnom sistemu u skladu su sa smjernicama iz dijela B Priloga.	Ugovor o mehanizmu naknade Član 48 (2) Osnove za učešće operatora prenosnog sistema u postupku zaključivanja ugovora iz stava 1 ovog člana utvrđuje Vlada.	Potpuno usklađeno	Materija je usklađena Uutstvo za ITC Obračune i zaključivanje višegodišnjeg ugovora (Zaključak Vlade Crne Gore broj 07-6310 od 31. januara 2019. godine)	
Član 3 Ova Regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije. Primjenjuje se od 3. marta 2011.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Ova je Regulatorna u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

PRILOG

**Ugovor o mehanizmu naknade
Član 48**

(2) Osnove za učešće operatora prenosnog sistema u postupku zaključivanja ugovora iz stava 1 ovog člana utvrđuje Vlada.

Potpuno
usklađeno

Materija je
usklađena
Uutstvo za ITC
Obračune i
zaključivanje
višegodišnjeg
ugovora
(Zaključak
Vlade Crne
Gore broj 07-
6310 od 31.
januara 2019.
godine)

Član 1. Predmet Ovom se Regulativom utvrđuje najmanji zajednički skup podataka u vezi s proizvodnjom, prenosom i potrošnjom električne energije koji treba učiniti dostupnim sudionicima na tržištu. Njome se također predviđa središnje prikupljanje i objava podataka.	Odgovornost primarnih vlasnika podataka Član 51 (3) Podatke o proizvodnji, prenosu i potrošnji električne energije koji se stavljaju na raspolaganje učesnicima na tržištu, a koje prikuplja operator prenosnog sistema, način dostavljanja i objavljivanja podataka od značaja za tržište električne energije propisuje Ministarstvo.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti način dostavljanja i objavljivanja podataka od značaja za tržište električne energije	Q3 2026
Član 2. Definicije Za potrebe ove Regulative, primjenjuju se definicije iz člana 2. Regulative (EZ) br. 714/2009. Osim toga, primjenjuju se i sljedeće definicije: (1) „rezerve uravnoteženja” znači sva sredstva, ako su nabavljena unaprijed (<i>ex ante</i>) ili u stvarnom vremenu, ili sukladno zakonskim obvezama, koja su dostupna operatorima prenosnih sistema za potrebe uravnoteženja; (2) „vremenska jedinica uravnoteženja” znači razdoblje za koje je ustanovljena cijena za rezerve uravnoteženja; (3) „zona nadmetanja” znači najveće zemljopisno područje unutar kojeg sudionici na tržištu mogu razmjenjivati energiju bez raspodjele kapaciteta;	Odgovornost primarnih vlasnika podataka Član 51 (3) Podatke o proizvodnji, prenosu i potrošnji električne energije koji se stavljaju na raspolaganje učesnicima na tržištu, a koje prikuplja operator prenosnog sistema, način dostavljanja i objavljivanja podataka od značaja za tržište električne energije propisuje Ministarstvo.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti način dostavljanja i objavljivanja podataka od značaja za tržište električne energije.	Q3 2026

(4) „raspodjela kapaciteta” znači dodjela kapaciteta među zonama; (5) „jedinica potrošnje” znači izvor koji prima električnu energiju za vlastitu primjenu, isključujući operatore prenosnih sistema i operatore distributivnih sistema (DSO); (6) „kontrolno područje” znači usklađen dio međusobno povezanog sistema, kojim upravlja jedan operator sistema i obuhvaća povezana fizička opterećenja i/ili proizvodne jedinice ako ih ima; (7) „usklađeni neto kapacitet prenosa” znači metoda izračuna kapaciteta na temelju načela procjene i utvrđivanja unaprijed (<i>ex ante</i>) najveće razmjene energije između susjednih zona nadmetanja; (8) „kritični element mreže” znači element mreže bilo unutar zone nadmetanja ili između zona nadmetanja koji je uzet u obzir u postupku izračuna kapaciteta, ograničavajući količinu električne energije koja se može razmjenjivati; (9) „uravnoteženje između kontrolnih područja” znači sistem uravnoteženja gdje operator prenosnog sistema može primiti ponude za aktivaciju iz područja drugih operatora prenosnih sistema. Ne uključuje ponovnu otpremu ili isporuku energije u izvanrednim situacijama; (10) „kapacitet između zona” znači sposobnost međusobno povezanog sistema da prihvati prenos energije između zona nadmetanja; (11) „valuta” je euro ako je barem jedan dio dotične zone (dotičnih zona) nadmetanja dio zemlje u kojoj je euro zakonsko sredstvo plaćanja. U svim ostalim slučajevima, to je lokalna valuta; (12) „vrijeme prekida” znači trenutak kada operatori prenosnih sistema trebaju potvrditi sve usklađene nominacije na tržištu. Vrijeme prekida ne odnosi se samo na dnevna tržišta ili tržišta unutar dana, već također i na različita tržišta koja obuhvaćaju prilagodbe neravnoteže i raspodjelu rezervi;				

(13) „kompenzacija” znači razmjena između zona koju su pokrenuli operatori sistema između dvije zone nadmetanja radi ublažavanja fizičkog zagušenja; (14) „davatelj podataka” znači subjekt koji šalje podatke u središnju platformu za transparentnost informacija; (15) „izričita raspodjela” znači samo raspodjela kapaciteta među zonama, bez prenosa energije; (16) „parametri na temelju protoka” znači raspoložive granice na kritičnim elementima mreže s povezanim čimbenicima distribucije prenosa snage; (17) „proizvodna jedinica” znači jedinstveni generator električne energije koji pripada jedinici proizvodnje; (18) „neizričita raspodjela” znači metoda upravljanja zagušenjem pri čemu se energija dobiva istodobno s kapacitetom između zona; (19) „tržišna vremenska jedinica” znači razdoblje za koje je ustanovljena tržišna cijena ili najkraće moguće zajedničko razdoblje za dvije zone nadmetanja, ako su njihove tržišne vremenske jedinice različite; (20) „ponuđeni kapacitet” znači kapacitet između zona koji je na tržištu ponudio dodjeljitelj prenosnog kapaciteta; (21) „planirani” znači događaj koji primarni vlasnik podataka poznaje unaprijed; (22) „čimbenik distribucije prenosa snage” znači prikaz fizičkog protoka na kritičnom elementu mreže koji je prouzročila razlika neto položaja zone nadmetanja; (23) „primarni vlasnik podataka” znači subjekt koji stvara podatke; (24) „jedinica proizvodnje” znači objekt za proizvodnju električne energije koji čini jedna proizvodna jedinica ili skup proizvodnih jedinica; (25) „profil” znači zemljopisna granica između jedne zone nadmetanja i nekoliko susjednih zona nadmetanja; (26) „ponovna otprema” znači mjera koju je aktivirao jedan ili nekoliko operatora sistema izmjenom obrasca proizvodnje i/ili opterećenja s ciljem promjene fizičkih protoka u prenosnom sistemu i ublažavanja fizičkog zagušenja;				

(27) „ukupno opterećenje”, uključujući gubitke bez električne energije koja se koristi za skladištenje energije, znači opterećenje jednako proizvodnji i uvozu umanjeno za izvoz i električnu energiju koja se koristi za skladištenje energije; (28) „dodjelitelj prenosnog kapaciteta” znači subjekt koji su operatori prenosnih sistema ovlastili da upravlja raspodjelom kapaciteta između zona; (29) „vertikalno opterećenje” znači ukupna količina električne energije koja protječe iz prenosne mreže prema distributivnim mrežama, izravno povezanim krajnjim kupcima ili potrošnom dijelu proizvodnje; (30) „granica predviđanja za godinu unaprijed” znači razlika između godišnjeg predviđanja raspoloživog kapaciteta proizvodnje i godišnjeg predviđanja najvećeg ukupnog opterećenja uzimajući u obzir predviđanje ukupnog kapaciteta proizvodnje, predviđanje raspoloživosti proizvodnje i predviđanje rezervi ugovorenih za usluge sistema; (31) „vrijeme” znači lokalno vrijeme u Bruxellesu.				

<i>Član 3.</i> Uspostava središnje platforme za transparentnost informacija 1. Središnja platforma za transparentnost informacija uspostavlja se i radi na učinkovit i isplativ način u okviru Europske mreže operatora prenosnih sistema za električnu energiju („ENTSO za električnu energiju”). ENTSO za električnu energiju objavljuje na središnjoj platformi za transparentnost informacija sve podatke koje operatori prenosnih sistema trebaju dostaviti ENTSO-u za električnu energiju u skladu s ovom Regulativom. Središnja platforma za transparentnost informacija dostupna je javnosti besplatno putem interneta i barem na engleskom jeziku. Podaci su ažurirani, iako dostupni, moguće ih je preuzeti i raspoloživi su najmanje pet godina. Ažuriranja podataka datiraju se, arhiviraju i dostupna su javnosti. 2. ENTSO za električnu energiju dostavlja prijedlog u vezi s radom središnje platforme za transparentnost informacija i povezanim troškovima Agenciji za saradnju energetske regulatora (Agencija) u roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ove Regulative. Agencija daje svoje mišljenje u roku od tri mjeseca od datuma podnošenja prijedloga. 3. ENTSO za električnu energiju osigurava rad središnje platforme za transparentnost informacija 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
<i>Član 4.</i> Dostava i objavljivanje podataka 1. Primarni vlasnici podataka dostavljaju podatke operatorima prenosnih sistema u skladu s članovima od 6. do 17. Oni osiguravaju da su podaci koje daju operatorima prenosnih sistema, ili kada je to predviđeno sukladno stavu 2., davateljima podataka, potpuni, tražene kvalitete i dobiveni na način koji operatorima prenosnih sistema ili davateljima podataka omogućuje pravovremenu obradu i dostavu podataka ENTSO-u za električnu energiju čime se	Vrste informacija Član 50 (1) Podatke iz člana 49 ovog zakona dužni su da stave na raspolaganje operatoru prenosnog sistema: 1) energetski subjekat koji posjeduje ili upravlja proizvodnim jedinicama električne energije, podatke o instalisanim jedinicama, planiranoj i ostvarenoj proizvodnji, planiranom i ostvarenom prekidu proizvodnje i druge podatke o proizvodnim jedinicama od značaja za utvrđivanje pouzdanosti sistema;	Potpuno usklađeno		

ENTSO-u za električnu energiju omogućuje ispunjavanje njegovih obveza na temelju ove Regulative s obzirom na rok objavljivanja informacija. Operatori prenosnih sistema i, prema potrebi, davatelji podataka, obrađuju primljene podatke i pravovremeno ih dostavljaju ENTSO-u za električnu energiju za objavljivanje. 2. Primarni vlasnici podataka mogu ispuniti svoju obvezu utvrđenu u stavu 1. dostavljanjem podataka izravno središnjoj platformi za transparentnost informacija pod uvjetom da koriste treću stranu koja u njihovo ime nastupa kao davatelj podataka. Taj način podnošenja podataka podlozan je prethodnoj suglasnosti operatora prenosnog sistema u čijem se kontrolnom području nalazi primarni vlasnik. Prilikom davanja svoje suglasnosti, operator prenosnog sistema procjenjuje je li davatelj podataka udovoljio zahtjevima iz člana 5. prvog podstava točaka (b) i (c). 3. Operatori prenosnih sistema smatraju se primarnim vlasnicima podataka za potrebe članova od 6. do 17., osim ako je drukčije navedeno. 4. U slučaju da se zona nadmetanja sastoji od nekoliko kontrolnih područja u različitim državama članicama, ENTSO za električnu energiju objavljuje podatke iz stava 1. zasebno za dotične države članice. 5. Ne dovodeći u pitanje obveze operatora prenosnih sistema i ENTSO-a za električnu energiju navedene u stavu 1. i članu 3., podaci se mogu također objaviti na internetskim stranicama operatora prenosnih sistema ili drugih strana. 6. Nacionalna regulatorna tijela osiguravaju da se primarni vlasnici podataka, operatori prenosnih sistema i davatelji podataka pridržavaju svojih obveza na temelju ove Regulative.	2) operator distributivnog sistema, podatke o planiranoj i ostvarenoj distributivnoj potrošnji i druge podatke o potrošnji krajnjih kupaca od značaja za uspostavljanje pouzdanosti sistema; 3) potrošači električne energije snage veće od 100 MW, podatke o planiranoj i ostvarenoj potrošnji i prekidima u radu, kao i druge podatke od značaja za utvrđivanje pouzdanosti sistema; 4) energetske subjekte koji vrši dodjelu kapaciteta, podatke o procijenjenim i ponuđenim prekozonskim prenosnim kapacitetima sa ostvarenim cijenama i prihodima po osnovu upravljanja zagušenjima; 5) subjekt odgovoran za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije ili gasa, podatke od značaja za obezbjeđenje balansne energije i cijene količinskog odstupanja. (2) Operator prenosnog sistema obezbjeđuje druge podatke od značaja za rad prenosnog sistema, koje ne dostave energetske subjekti i potrošači iz stava 1 ovog člana (u daljem tekstu: primarni vlasnici podataka), u skladu sa propisom iz člana 51 stav 3 ovog zakona. (3) Primarni vlasnici podataka dužni su da operatoru prenosnog sistema dostavljaju potpune podatke na način i u formatu koji omogućava njihovu dalju obradu i blagovremeno proslijeđivanje ENTSO za električnu energiju. (4) Operator prenosnog sistema dužan je da, bez odlaganja, obradi i proslijedi podatke iz st. 1 i 2 ovog člana ENTSO za električnu energiju, radi objavljivanja i ima pravo da te podatke objavi na svojoj internet stranici. (5) Primarni vlasnik podataka može, uz prethodnu saglasnost operatora prenosnog sistema, podatke iz stava 1 ovog člana dostaviti ENTSO za električnu energiju i posredstvom provajdera podataka.			

	(6) Operator prenosnog sistema prije davanja saglasnosti iz stava 5 ovog člana, procjenjuje da li provajder podataka ispunjava uslove za posredovanje sa podacima iz stava 3 ovog člana. Nadležnosti Agencije Član 66 (1) Agencija: 12) obezbjeđuje da primarni vlasnici podataka, OPS-ovi i dobavljači podataka ispunjavaju svoje obaveze iz čl. 49 do 51 ovog zakona;			
<i>Član 5.</i> Priručnik za postupanje ENTSO za električnu energiju izrađuje priručnik u kojem se utvrđuju: (a) detalji i obrazac dostave podataka iz člana 4. stava 1.; (b) standardizirani načini i obrasci priopćivanja i razmjene podataka između primarnih vlasnika podataka, operatora prenosnih sistema, davatelja podataka i ENTSO-a za električnu energiju; (c) tehnički i operativni kriteriji koje bi davatelji podataka trebali ispuniti prilikom davanja podataka središnjoj platformi za transparentnost informacija; (d) odgovarajuće razvrstavanje vrsta proizvodnje iz člana 14. stava 1., člana 15. stava 1. i člana 16. stava 1. ENTSO za električnu energiju izrađuje priručnik nakon otvorenog i transparentnog savjetovanja sa zainteresiranim stranama. ENTSO za električnu energiju stavlja priručnik na raspolaganje javnosti. ENTSO za električnu energiju prema potrebi ažurira priručnik. Prije objavljivanja ili ažuriranja priručnika, ENTSO za električnu energiju dostavlja nacrt Agenciji na mišljenje, koje Agencija daje u roku od dva mjeseca. Nacrt prve objave dostavlja se Agenciji u roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ove Regulative.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Članovi 6 - 17	Odgovornost primarnih vlasnika podataka Član 51 (3) Podatke o proizvodnji, prenosu i potrošnji električne energije koji se stavljaju na raspolaganje učesnicima na tržištu, a koje prikuplja operator prenosnog sistema, način dostavljanja i objavljivanja podataka od značaja za tržište električne energije propisuje Ministarstvo.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti način dostavljanja i objavljivanja podataka od značaja za tržište električne energije	Q3 2026
Član 18. Odgovornost Odgovornost primarnog vlasnika podataka, davatelja podataka i ENTSO-a za električnu energiju na temelju ove Regulative ograničava se na slučajeve grube nepažnje i/ili namjerne povrede. Ni u kojem slučaju nisu dužni nadoknaditi osobi koja koristi podatke bilo koji gubitak dobiti, gubitak posla ili neku drugu neizravnu slučajnu, posebnu ili posljedičnu štetu bilo koje vrste koja proizlazi iz povrede njihovih obveza na temelju ove Regulative.	Odgovornost primarnih vlasnika podataka Član 51 (1) Odgovornost primarnih vlasnika podataka i operatora prenosnog sistema za tačnost podataka iz člana 49 ovog zakona ograničena je na slučajeve grube nepažnje i/ili namjerne greške. (2) Primami vlasnik podataka i operator prenosnog sistema u slučaju iz stava 1 ovog člana ne odgovaraju korisniku zbog izgubljene dobiti ili druge eventualne štete.	Potpuno usklađeno		
Član 20. Ova Regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u <i>Službenom listu Europske unije</i>. Član 4. stav 1. primjenjuje se 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Regulative. Ova je Regulativa cijelosti obavezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

PRILOG	Odgovornost primarnih vlasnika podataka Član 51 (3) Podatke o proizvodnji, prenosu i potrošnji električne energije koji se stavljaju na raspolaganje učesnicima na tržištu, a koje prikuplja operator prenosnog sistema, način dostavljanja i objavljivanja podataka od značaja za tržište električne energije propisuje Ministarstvo.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se urediti način dostavljanja i objavljivanja podataka od značaja za tržište električne energije	Q3 2026

Crna Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva

Primljeno: 25. 11. 2025. 9:21				
Org. broj	Let. broj	Red. broj	Prilog	Uređenje
01-	01/25-	2521/2		

Wednesday, November 12, 2025
ME-MC/O/a/o/09/12-11-2025

Letter to:

Subject: **Law on Cross-Border Exchanges in Electricity and Natural Gas**

H.E. Mr. Admir
Šahmanović

Excellency,

Minister of Energy and
Mining

Montenegro

I welcome the finalization of drafting of the Law on Cross-Border Exchanges in Electricity and Natural Gas and the constructive and fruitful cooperation with the Secretariat throughout the drafting process.

The Secretariat acknowledges that the draft Law aims to transpose major part of the Electricity Integration Package, in particular Electricity Regulation (EU) 2019/943, Regulation (EU) 2019/942, Regulation (EU) 2019/941, Commission Regulation 2015/1222, Commission Regulation 2016/1719, Commission Regulation 2017/2195, as well as part of Commission Regulation 2017/1485 and Commission Regulation 2017/2196, as adapted and adopted in the Energy Community, into the legal framework of Montenegro. Together with the already adopted Energy Law, it should set a solid foundation for the further development of fair competition and cross-border electricity trade, deliver appropriate investment incentives and strengthen security of electricity supply in Montenegro. It will also establish a legal framework necessary for full integration of Montenegro's electricity market into the European single day-ahead and intraday market coupling, as a prerequisite for Montenegro to obtain an exemption from the CBAM application. The adoption of the legal framework compliant with the Electricity Integration Package will make Montenegro fulfil its obligations under the Energy Community Treaty and thus close the open infringement case ECS-10/24. The draft Law also creates environment conducive to the integration of renewable energy sources and cost-efficient decarbonization of the electricity sector.

I therefore consider it as the utmost priority to swiftly proceed with the adoption of the draft Law by the Parliament of Montenegro and its implementation. The Energy Community Secretariat remains at the disposal of all relevant institutions to support this process.

This opinion is without prejudice to, and shall not be interpreted as limiting or precluding, any observations, objections, or comments that the Secretariat and the European Commission may formulate or raise in the course of the verification process regarding the transposition of the Electricity Integration Package.

Yours sincerely,

Artur Lorkowski
Director